KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
B. 2261

1114919

זה השער לי״ל

ספר הזהר

על התורה מהקדוש האלדי
ר׳ שמעון בן יוחאי ז״ל עם סתרי
תורה ומדרש הנעלם ותוספתא
על קצת פרשיות עם מור׳ מקום
מהפסוקים. ופי׳ המלות בסוף
הספר. הודפס והוגה עם רב
העיון ש״י הצעירים עמנוא בכמ׳
גבריאל יצ״ו מקורופולי ממשפח׳
הגאליקי. ואברהם יצ״ו בכמ״ר
משלם זצל ממ״ודינא.

פה מנטובה

תחת ממשלת מעלת אדוניכו הדוכוס
גוליילמו גונזאגה ירה״ם והדרו
ע״י השותפים ה״ה הסופר כמ״ר מאיר יצ״ו
בכמ״ר אפרים זצ״ל מפדובה
ויעקב בכמ״ר נפתלי הכהן זצ״ל מגאזולו

M.T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

לחברי כי בקולם לחוכ׳ובקולה שנואה בקולה לחוכה שב השמיעיני את קולך כי קולך ערב כמה קולם של ישראל ערב הוי לומר כלת׳ ובקולה שנואה שב בתכה עלי בקולה וכו׳ מהה שמעיכן דמוטל עליכו לקרב עצמכו לתורה ולתשרה וכחשר ועבו לותבו כן כפרה וכן כפרון להגדיל התסוק ללמוד ולעשו לטוב לבו כל הימי׳ ולא לרחק שו לחשו עצמכו כמות לבו לחלל שם שדיכו

בפרסיה להבין ולהורות כי כל המוסיף גורע ויוסיף דעת יוסיף מכאוב וכבר חזל שלוחי מצוה לוכן כזוקין׳

ובמסכת סוטה פ׳היה כוטל לח׳דרש ר׳ מכחם בר׳יוסי מלי דכתי׳ כי בר מצוה ותור׳לור וגו׳ מה התור מבין לעולם לף תורה מביכה לעולם וכו׳ משל לחדם שהיה מהלך בדרך בלילה ושלה ומתיירא מן הקוכני׳ ומן הבריקין ומן הפחתים ומהיה רעה ומלסטים ולוכו יודע לוכה דרך מהלך כזדמכ׳ לו לבוקר של תור כיצד מן הקוכים׳ ועדין מתיירא כיון שעלה עמוד השחר כצל מהיה רעה ומלסטים וכו׳ הגיע לפרשת דרכים כצל מכלם׳ לוכה למילך מה יוסיף ומה יתן להרבות במצלי׳ בתרי ותלת סגי׳ לכל לדעתי רלו כי דבר גדול ועקרי׳ בלותיה רמז

ובסוף פרשת ויצלח דף קע״ב לחברת לן בס״ד מבפוק פתרפית ביום גרם ול׳ דכל מלן דלתתקף בלוריתא לתתקף בהלכה דהוי כביכול יסב תוקפא לבבי׳ לתתקפא ומי סוא יתרפי מלוריתא בר בחבה בר בח כ״ם כביכול דמיק ליה לסביבותא דלוסי חילא דעלמא׳ ובפרשת ויסב דף קפ״ם כתב ול״ל ת״ח כמה סוא שובש דלוריתא דסא לא בלו ישראל מלרעא קדישא אלא בגין דלסתלקו ולסתבקו מבא ספ״ר על מה לבבש סלרן וגו׳ בגין כך כלא קיימ׳ על קיומ׳ דלוריתא׳

M.T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

לכו הלאלי הזה במלות קצרות כדרכ׳ זל ונלמ לכו על מה תקוק כל לחמרת לנוד נרופס
מתורתנו הקדושה כללים ופרטים ומניח לה ניוכי ומרמי מעטי הכמות ורבי הלוכו׳
לחמר כי כל החקים והתורות והמצות תסביכה תלמודינו׳ ודיוקיה׳ על חמשה מיכים הלמ
ככנד חמש חומשי תור׳ כדומ״ם וכומ״ח ומ״י מרנים ומ״י מדבר ובמה שכנן החקים לחל״ם
כדומ״ם כנון מחנת קרקעות והפרשת ערי מקלט וכיוצ׳ · נומ״ח כנון כל דיוכי דמייוכי
לסדר זרש׳ מ״י מרנים כנון רוב דיוכי מסכת חולי׳ ודומיה׳ מ״י מדבר כנון כל דיוכי סדר
כוקי׳ וכמיס׳ מה שכין לחדם למקום כנון כל דיוכי סדר מועד וכרכות לטהר עצמו וגופו
לעבוד לת יי׳ ולדבקה בו ולירח משניו כי זה כל החדם · ודוק ותשכח כי לכל הלמ
החלקים רמז המחמר הככבד · כי כמה שחמר מן הפחתים רצה לומר כי
התורה היח לבוקה של חור להחיר עיכי החדם במצות דמייוכי לחלק הדומס · ומה
שחמר כיצל מהקוצים ל׳ כי כחור התורה כרחה חור להכיל עצמה מלעבור
על המצות דמייוכי לחלק הנומח · כיצל מחיה רשה כלומר והח כצול מחם ורי
דמייוכי לחלק החי מרנים דיש מהם שחסורי ורעיס לבו · ומלסטים כלומר חס
יעסוק בתורה וכצל מלסטם לת הכריות כלומר ז׳ מחן דכשי למהוי חסידה יעסוק
במולי דכזקי׳ · לחמר עוד ולויכו יודע לוזה דרך מהלך כלומר לעפי שיחורי
עיכיו ככל הלמ הכללים והפרטים עדיין כן זומ״ח מכחון ולייכו דלחמר ולויכו יודע לוזה
דרך וכו׳ כי רלחית חכמה ירלת יי׳ ועקר שכל תלוי בו לתקוע יתד במקום כלמן
להכיר לת כורלו כי רבים ונדולים שמלאו כרוסס לחס וכשר מהלכות הלמ ולכסוף
הקדיחו תבמילם כנון לחיתוכל דוחב ולמיטעלחר ולחרים · לכל כלחר יזכה החדם
להסיב לדעת לת כורלו וידישה שלמה כפי כחו וירח מפכיו לעבוד עבודתו לז ילך
לכטח דרכו ויהיה כצול מכל הבזקין כלס · ולויטכח דסיפה דמלתיה דייקה דלחמר
הגיע לפרשת דרכים כצול מכלס · כלומר כיון שהגיע לזה השלימות לפרש ולכרר דרך
יפר לפכיו לדעת לת כורלו כצול מכל הבזקין כלס ודלו · לכ״ל לחרון לחרון חביב
ומובה עליכו לטרוח טרילה יתירה לדעת לת ה׳ כשחר ככון מוכלו ובזלת
יתהלל המתהלל השכל וידוע לותו ית׳ שמו ולרון לעסוק בספרי המלמדי׳ לותו להושיל
יפתחו ויסדדו שכלו לידערכוכו כדי להגיע מהרה לפרשת דרכי׳ להכיל עצמו מכי שחת
ומכל הקונים והכרקים והבוקין כלס · ומי לכו נדול מהספר הקדוש הזה ספר הזהר
ופרש הדרכים וסלל המסלה יכנים לחכה וירחה כלכו של חדם ילמדכו ידריככו
במעגלי צדק להכיח לותכו של המבוחה ולל הנחלה · ואון חס רלויכו כלכו
ויהיה היתה כעמכו על המדפיסים ספרים מנונים הס חשר כל עקריהם מיוסדים על
לחדני ההגיון והפילוסופיה ושמו לותם לרחשיהם כנולת דדהכח ועל מלורת הנפשוכי
היוכי המחבר ידו הדה ותהי לו לעדה לעשות תולדה מכללי הטומחה ושיהם שטו׳ העם
ולקטו והיה להם טעמו כטעם לפד הסמן · כל חלה שככו ורלויכו לחכחו נקוכי בשמות
וקבלת יי׳ כלחות כוסמס כנו חלכו דשמו לבלת לעזרת יי׳ כנבורי׳ ולחתיעה מילחת
כי הייכו כלב לחד מבריס מקשיבי׳ ליככם כתיגר הלו להדפיס הספר הקדוש מסזהר
המלוי לחרן ולדרים וכלחמת הוח ושמו לחד מסדח שמים וחסדחין מליס

ומברח

ולכך מניח תגין תורה ותורה ונחולה וזכר ו׳ לנגן עליהן להודיעך מחכמה לתורה
גם כי העם ההולכים בחשך לכלות כל ימיהם לרעת משכנות לא להם בספרים
ימים המנקדים והמטעים ובקולם מגוחים ולא כתבו אל לבם המשכיל שלימה דתקן
בפרק חלק ואלו שלוין להם חלק לעולם הבא לף הקורא בספרי מצוי׳. לוי׳ סוחלנו
כי עתה ירלו תור גדול ויבחנו בין טוב לרע ובתורת ו׳ יהגה חפצם ישיגו וישמחו כי
ובספרך הוא כי כי בקולה תהיה לחכם. ויקרבו ימיו׳ שכתב הקדוש רשב״י אל פרשת
ויחל דלפי׳ רבוי דעלמא זמינין למשכחת טמירין דחכמתא כי ברכות טובת הספרי
ירבו חובלים ולומדים כי הזמנת מילתא היא. ראה רליבו מכבי עליה.
לשר מלאו פכי תבל זעם ועברה. ולים ולים כעט סופר מהיר כתבו מודעת ומחתם
הדריכו לתעניות רלוי׳תם לחווי׳ במחוג קמי מלכ׳. כי לא יבלח להוציא לאור תעלומה.
כפנים להכיס ושעמים לחסורה לטעף פחלת הדפסת הספר הכו׳ כמערכת ולחמרו דין
ודין בלי רחוץ. ולכו לא חלק ולא כלק ידעתו כי יורוכו ילמדו לכו נדר הסוד והרז
וכחסכת ערכין פרק יש בערכין. לשר רבה כל מלתא דמתחדרה בלאבי תלתא
ליה כה מסוס ליסבא כיסא. והילך כסתרה דרך הספר הקדוש הזה מכבי כלי סם.
והילך מכשוכו מכה כדמים ובכה רלוכו חוקקי לון ומכתבי עמל קרשו סגור לכם
לסאביא כפסם הסוקקה להמציאו לכל לשר כתן לכסף מוצא עברי המוכי והיה רלון
לכל כשר. לכ׳ מה יתן ומה יוסיף המדפיס לגלות לת לשר כבר גלוהו. לדרכם
לפרוין כמטייה כי כא להכין לותו ולסעדו לכל מלומד כמלחמתה של תורה כנוסחת
קיטה ורוויחא. ותהיה מקודשת ומזומנת כפרוטה ושוה פרוטה. ומשקרת הות
יקירא ותקבתו קלקלתו ומוחלפת הסמא כי לא מניכו תורה וגדולה במקום לחד וכבן
מור תעודה ובמתכתה התורה. ולכחנו משכנותו קרוב לשכר ודללו יהודי ההפסד
כי הסחר לין לו רגליס. לכן רוח היא כלכוש ולי מסטרא דמסחכא הוא כלאו הכי
ינח לתרבות רעה וטהר ידים ויוסיף לחמץ ירחה וחכמה יפיג וכסו יגון ולכחה.
זכך היא דרכה של תורה ושלומי מנוה וסגולה כפלאה ימנא כה להועיל ולא להזיק
כדגרסינן כפ״ק דפסחים נבי עולי רגלים שלומי מנוה לויכן כזוקין וכו׳. ומה
דכרים שדרכן להזיק לויכן מזיקין דכרים שאין דרכן להזיק לא כ״ש שב והשתא הכא
פיתא ק״ו בן בנו של ק״ו דדכרים שדרכן
להועיל שנוח מחכמות פתי משוכת כפס
מלורת עטים. היספוך כוצו שורו. לתת
חשך תחת לורו ויחשכו ככבי כשפו יקו
לאור ולוץ. אל כא כי לא טובה השמועה
להוציא שם רע על תורת ו׳ תמימה לומר
דניקיא מכיס קורכא. ולזיז לכלא לפכא
משתברא דקרא קא נוחא כי כר מנוה
זתורה לור ודרך חיים לחויתיכו כיום הזה ולור לכתיכתיכו להטות לככבו חלון לנלכת
בכל דרכיו ודברי מכמים כדרכמות כדגרסינן כפ״ק דתגיגה למה כמשלת לדרכן

ובס״ פרשת ויצא דף קכ״ל לתמוך רבי חייא חשא
ליה לפליסו כ׳ דירושלם קריבת ליסי לשתברא
ושתיבא לשודעא לחכיסים כ׳ דשא כל ומכא
דלוריתא משתבא כס סיא קיימא בנין לשוריתא
סי׳ מילבא דקיימי וכו׳ ובל לא מנמריך
לוריתא לניסבתן

לומר לך מה דלכן זה מכוין את הספרים לתלמידיה להכיר חיוב לעולם לף ל"ת מכוונים לב
לומדיהם מדרכי מיתה לדרכי חיים. וכפ"ק דקדושין לחייבין ומתחתם סם את סם חיים
וכו'. לחיי לו בני כל זמן ברטיה זו על מכתך לכול מה שהנחך ורחון בין בחמין בין
בקונן ולי לחתה מתירה וכו'. כך לחיי הקב"ה בני ברחתי יבר הרע בדחתי לו תורה
תבלין לם לחתם עוסקים בתורה לי לחתם במסרים בידו שב הלל לם תיטיב שחת ולם
לין לחתם עוסקים וכו' עכ. לל"ב ודלי הלל יהבה ללומדיה כל לון ולבה לחיחם לסרבה
בלב לו בטרפגה הלל כתן רשות למחחית לחבל. והשת"מעיבן הלל מבעיה דלזוקי
לל חזקן לבל מועילין והיה עור לו להניל מרעתו ויסבר פי דוברי שתק בנחום וכוו.
ונהו ולל מלי דלחיי רבי עקיבה לפסום כדלחיתה בברכות פ' הרואה ול"ל לחסול לך
מסל להד וכו' לדנים ברנים וכו' לבלן ולבלן בבסר מפני הרשתות וכו'. לל הסועל
דנוכבם שתעלו ליבשה וכו' לחה פקח בחיות לין לחה של טפש ומה במקום חיותבו
לבו מתירלי במקום מיתתבו לל בם. לף לבו בך לם בזמן שלבו עוסקים בתורה
דבתיב בם כי היל חייך ואורך ימיך ולתירלי בשלבו פוסקים מן התורה עליו
עכ. וזו לוכה נדיכה לפנים. לין להקשות ממשנת לין דורשין דבבר קדמוני רבבן
ובמוקף עמם דלהו בקבלה עיונית לחמר ושם ודבריהם לחת. ומחמר במופלא ממך
לל תדרוש היודע סודו בבח זכלי מבית דיבו. ועו"ל לחריבן דלים ולים יקלקל בו
ויעלו טוכה בלבם לף בפ"ק לן מידי דלהו בסופטני ורשיעי עסקיבן ותקבתם וקלקולם
להו מולת"ה והלעיטהו לרשע ויחות. והטיבה ה' לטובי ולישרי בלבותם דהכי לחריבן
בפרק המוכר לת הספינה על בלן לחר ריבי חוי לי שם לחמר חוי לי שם לף לחמר
וכו' שמח ילמדו הרחלי שמח ילחרו הרחלי וכו'. סוף סוף לחרו ושחיך ליה לחהי
קרל דבתיב כי ישרים דרכי יי' ובדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם עכ. ללמח לף
חיים קרל ולף רבבן חשו לבזקה וקלקולל דרשעים לל בתקבת הבדיקי' וכיון דישרי'
דרכי הספר הקדוש סזה ירלו ישרים ויסמחו. ומרפא תריס ינוחו. וכמ"ש ושבח לל"ו
להבה ולחוה. חכמת ירלה. בת קול רוח הקדש. בבוחה בפם רוח בשמ' ימלח בה. תודה
וקול זמרה. ופתלים יעברו ויעבשו. ומתבוים תמיד ומעדו. לרשת מסבבות הקליפות
ורוחל דמסלבה ויתפשו במנודה רעה וקונים וכלו מן הכרם. באלדים
הללבו כל היום לפר שם בנפשבו להטות לבבבו לל הדפסת
הספר הקדוש הבזכר ובודלי בקטיבן כי בדקה תהיה לבו להחיר שבו כל ושרלל עליו
לחור בחור החיים וכבר לחרו זל סבותב ספרים ומוכרן עליהם הכתוב חוה ומבדיקי
הרבים בכבבים וכו'. וכל הדברים ובשים לף ובל חיום לדבר עליהם שהוה קדוש
לחמור בהם. ומשוף נרם ונוקה ושוב לבל מתעסק במלחכה הזחת כי גם בלילה לף
סכב לבבו לזרז המלחכה כדי שתבא על מתבבתה בוסף על מסרון לף ובל להמבות
מהוצחות בלתי מסודרות וחחריות הדרכי' וחיבם הבריס הנקבים בחמירה דלי לף
בימח הכי כותבי ספרי"ת מי שרי בימח דעוסק קדוש להרויח בדת"ה ורוח בלי ינישה
ובטול זמן והוצחת מעות הוה דלסור. ונודע לת שער בבר היה מלבבים כי
לף עברו בח הלף לחד מעיר ושבים ממשבחה להכיר ברבת הספר הל בויתו ובם הם
לף

לא היה כדאי טובו מעלם כל הממעם ספרים לכן הוצרכנו לתת לבסף מוצא כדי
למצא דברי חפץ העתקות חדשים גם ישנים בפנים מפנים טובים כי לחברנו רבנו
הסעתקות ודיעו חכמה להוציא לאור הגרסא הנכונה וכל מה שטרח ומצא הפעם
כמהדר עמנואל היום בפיוכטו לפנים ולכוין גרסת הפעתקתו עם שני הפעתקות ישרים
ונכוחים למוצאי דעת הכמצאות היום אצל כדיבי עמיס עם תורת יי׳ בלבם׳ הם
הבשף כמ״ר יהודה בלחיים אכיר הרפאים יכו בכמ״ר ומשנירא׳ זצ״ל׳
והבעלה כמ״ר אליקים וכו בכמ״ר ומשניר זצ״ל ממלניר׳ א׳ . כוסף על יתר הפעתקות
המפוזרות בכל גליל לטלוחה . בכל זאת לא כחה דעתנו עד שמצאנו הפעתקה לחרת
ישנה כחה מנפת תובב וברוב עלה דידה שמבנו וגרפנו וכחבנו הלמון בכחון את
הזהב לתקן הגרם׳ כפי עניכ׳ כחם׳ מצאנו והמינה יד שכלנו לברר לוכל מתוך הפסולת
ותוכו לבלנו קליפת הגרם׳ לחרת זרקנו פן תהיה למוקש למעיין ברחות ספרו כמטה
על עם הארץ וכמעט מקומות שמנו שני גרסחות . וידענו כי לחרים ישחיתו ועשינו
עלינו ועל שפם ועשו ובלבול הגרסחות ישאו ונשת היתה לנפש כי טבעו בין מצולה
ולא ידעו דרכה הבלולה . מ״ש מצעדי גבר כוננו כי בחנו פה מבטוחה העיר
המסוללה שיר גדולה של חכמים וסופרים ולחכמי מעשה והמדפיסי׳
אשר רציתי בתוכה עושים מלחכתם לשם שמים ובחמונה וזריזים לעשות מלחכתם
כתורה וכהלכה שלא לעשות מלחכת יי׳ רמיה ולחתם לותיות מיוסרות ומלוטרות
וטייר טוב לא ממנה כן בכל הדפוסי׳ חתרנו להשיב הרעו׳ מהשר ילא להדפים ובריתו
היתה לחתנו . כטוב לבנו להדפים לא הוכח לנו ולא ידענו מי כטע לשרה לשל מזבח
יי׳ עד כי לא מנאנו ידינו ורגלינו לנחת מתוך הספכה . וחסדי יי׳ לא תמו ונלבל
זכות עלי זכרו ולחנה יי׳ לפניהו הממומם כמ״ר מכחם תנחום יכו בכמ״ר יוסף תנחום זצ״ל
מחכשבים ושמיח גרים עבר עליו רוח קדחה וקבל לחלדיהו ולחורתו בכבם בשובי
הקורס וסבב פני סדבר בחכמתו עם החשמן ירם לדין יקר רוח היה תבוכה .
ושמיש זכנו לפניו ובעזר עלת העלות בחקומנו הרחמן לנו שומדים להדפים כטוב
וכיפר בעיניכו . לחחת כי לחר הסודלה ליי׳ ות׳ ויח׳ שמו עליכו לשפה היום מכחם
הכל׳ . ועל כל ישראל לברכו ולהזכירו בכל דבר שבקדושה כי זכותו וזריזותו הגין
עליכו להוציא לאור מחשבתנו ובודאי מלת יי׳ היה שברו ברכה מלך
אנחנו בשם חלדיהו רציתי להכניס פילה בקופה דמחטה לרוכה מארץ
מדה ורחבה בכריכה זוטה וקלילה כדי להקל על היום לשר הניח לו
יד בכל חכמה ולבבו יכין ויחרץ לנחת בשקבי הקדושים ולרחות נדיקים ישמור ובכל
דרכיו ילחב לנחת על שכמו הספר הקדוש הזה כי מעקרת הכי לתקן לנב לרחייהו
ושסתכלו מה שכתב הקדוש הרשבי זל פרשת כרחשית זל
עד דשוו חזלי לחר רבי חלעזר לחכוי לרחה מתקנה קמן בשיכן למשמע מולי
דחוריתה . פתח רבי שמשון ולחר ונם בדרך כשסבל סולך וכו׳ עד
ולפי כרחה כל לוהו חזול לה לשתדל במילי דחוריתה וכנין כך לכו חסר דלה חזול מקבוטקיה
בהדי דמחריה וכו׳ . והכי נמי לשכחן פרשת כח רבי חזקיה הוה חזיל מקבוטקיה

לנו פנע כיס רבי ויסח לומר ליס תוכחה עלך דאמת כלחודך דסח תכונן לא יפוק
בר כם יחידאי לאורחא · לומר ליס רכיס חד לאזול כהדיי וכו׳ לומר ליס עד תוכחה
לוך לאזול כהדך מאן דלא תסתעי כיס מילי דאוריתא דסח תכונן מאן דאזיל כאורחא
ולאו עמיס מילי דאוריתא לסתכן כנפשיס עכ׳ · הכ׳ סמשינן דכלל דרך לוס יסר
בעיכי וי׳ דיסתדל כאוריתא וגם כי ילך כניח נלמות לא יירח רע כי סיעתא דמלריס
עמיס להגילו מרעתו לכן ינהגו מדרך לרוכה לקנרה כדי להקל המסח והולכי דרכיס
ווכלו להסיוח כו ויס מי סלריכו פה והלריכו לסון כי יקמו להס גליון נדול כאורז לסר
כלכנן · ודי לכו לתקן מעשיכו לפס סמיס כדכתיב ככל דרכיך דעהו ·

וכדי לעשות כרנן לוס ולוס הפכנו לאור ומיכנו מלפנים המרחיק מקום תוך
פעמוד כי רבי׳ לומרו שכפנם קנה כמ״ם הקלוקל והוא לא יאתה כי פניס
קלקל · וגם לא כאלרנו להסיס המרחיק מקום מחוץ לעמוד כנהוג כי ממעכו לומריס
מי יתן והיה לכנס להניח הגליון · ערוכה ככל ומסורה ונקיה · כי כל ופעם וכל חפנם
ימנאו מקום להתגדר כהם להוסיף כאסר ובאלרו · לכן הוללנו להשיחו כסוף הספר
בעהו ודעתנו הוא לטרוח ולעשות פי׳ מלות הספר קלי ההכנס בעה ונכניסם כאמד
מוכיס יודפסו לכסוף כעזר עלת העלות ית׳ · וראוי להעיר לכל מעיין כי אלחנו
החלפנו ההלין מהפנם כלל׳תין כדי שלא תתבזה הפנם ככתבו על ידיכו חו׳ ·

ולמשופטנו כתחכן כי אם ירחה ויחנה כספר זה דכר כלתי מתוק׳ ידיכו לכף
זכות כי אין אדם נדיק כארץ יכלכל כל דכריו כמפט ולא יחטא
כלשון דכר כי סניחות מי יכין כם כזמכנו זה כי אכלנו כמחט סדקית ותפילו
הסרידים לפר אם יי׳ נקרא עליהם יקפח עליהם הכנת הספר הקדוש הזה ומנאלי
גזרי לותיותיו על מתכנתו ואת מי כועץ ויכין כל נויריס כפתוריס ופרחיס וסודותיס
שלא כעיון רב׳ וכפי כחנו טרחנו כאסר הסיג יד אכלנו ואין לו לריין שלא מה סעיכו
רוחות · ודעו כי לפעמיס לא יבא החסרון מהמניהים כי הרבה פעמיס יתחלפו
הלותיות יגרעו או יוסיפו לות או מלא שלא כוונת הלומכין כבודע לכל מי שבקי
כמלאכת הדפוס · ואל נדי כתחכן כי ממכון שבתו יסגיח עליכו ויהי כועם וי׳ שלדיכו
עליכו ומעש ידיכו יכונן ויאיר עיכיכו כתורה תורתו ויאזרכו חיל ויחייכו מיומים ויגישכו
למחוז חפנכו להפלים מלאכתכו מלאכת הקדש עד תמו וכוסף עליו ספרי הקדש
לחזיס · כדי לזכות לת הרכיס ועזרכו יעודדכו ויקיים בכו מקראי דכתיבי ולא ילמדו
עוד איס לת רעהו ונו׳ ומלאה הארץ דעה לת יי׳ וכא לציון גואל אכיר ·

סר למשמעת אלופי אשר צדק אזור מתנם הצעיר עמנואל ·
בכ״ר גבריאל מק ורופולי ממשפחת הגליקי

פסק הגאון והחכם הכולל הנעלה כמהרר יצחק דלטאש יצו

ארץ

רעשה אף שמים וינועו אמות הספים מקול הקורא ואומר שאין טוב להוציא הדברים
הסתומי׳ והחתומים אל הפרסום ולפרוץ גדר הראשוני׳ אשר גנזום באוצרותיהם ובית
נכאתם לא ראו אור מימים קדמונים תדע שבימי התנאים אשר היה לבבם כפתחו
של אולם והיו כמלאכים בקשו להעלים סתרי תורה ועל כן שנו חכמים ז״ל ברוך שבחר
בהם ובמשנתם · אין דורשי׳ בעריות בשלש׳ ולא במעשה בראשית בשני׳ ולא במרכבה
ביחיד אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו · ואיך יעיז אדם מצחו להדפיסו ולפזר
הספרים בכל פאות ראה מה שכתב הר״ם במ״ז שהמבאר דברים בספר הוי כאלו
דרשם לאלפים מבני אדם · ואכ״מ מאחר שקדמוני׳ אחזו שער והשער סגרו והדלת נעלו
יראו מגשת אליו כי קרן עור פניו ושמא על זה רמז משל להט החרב המתהפכת לשמור
מהכנס בגן שהג״ע רמז לחכמה זו כאמרם ז״ל במשל ארבעה נכנסו לפרדס ואיכבה
תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות על זאת ישומו שמים ויתנעשו כי חרה לו · ואם
לא תסתפק מן המשנה ראה כמה מאמרים יזהירו לא בלבד על הפרסום אלא אפילו
העיון בו ביום לבין עצמו כאמרם ז״ל במופלא ממך אל תדרוש אין לך עסק בנסתרות
במה שהורשית התבונן אכ״ אתה צוית לבלתי נגוע בקצה הנסתרו׳ ולא הורשית לדבר
בנפלאות ולהתבונן בגדולות כי גבהו מאד מאדם · ועוד שהרוצה לטול את השם
בדברים אלה יבא ויטול מפי סופרים ולא מפי ספרים פה אל פה ידבר בו כי דברים
שבע״פ אי אתה רשאי לאמרם בכתב ואם התירו במשנה ובתלמוד ופסק מפני קיום
המצות הצריכות משום עת לעשות ליי׳ אבל לא התירו בס״ת שאינם צריכי׳ ויכול האדם
להפטר מהם כמו שנראה מהא דאמרינן דאמר ליה ר׳ יוחנן לר׳ אליעזר תא ואגמרך

מ"מ אל לבבתי לה קשתי כדקתני בה בפסוק דר' ויתכן אל ר' אלעזר תת לנמרך מ"מ לחר לי זכות גמורה מר' ויתכן רבך הרי אמרים ר' אליעזר דוחק בפתי ידים וידעת מ"מ ואם היה דבר צריך לה היה כפטר מהם ר' אליעזר ומאחר שאינם צריכים אמת לה כתבו לכתבו וכן משמע לשון חין מוסרי' שת אלבו למי שלבו דוחק בקרבו חכם תרגים וכבון לחם ואז מוסרי' לו רחמי פרקי' כי המסירה היא בעש כמו משה קבל תורה מסיני ואם תאמר שהותרו לכתב היינו דווקא במשל וחידה כמו שבכתבו בהגדות התלמוד ובמדרש' ולא בפי' כמו שבאו בזהר הלה תרגם אר' שכ' בתבם במערה והכניסם שם כדי שלה יתגלו תשמע גדולה מזו שתמ' רשב' עצמו בשון גלוי רזי התורה וזל שבילי הרקיעים אל בפרשת כי תשא וזל. ווי להקוה מגלה רזין דמלן דמגלה רזין בחילו לחבים תיקוני דלשלה דלתתקן למיבנם רזין ולה יפקון לבר וכו' עד וכתי' לל תתן לת פיך לחטיא לת בשרך ולית עלמה מתקיימת הלה ברזה וכי בחילי דשלמ' לבטריך רזה. בחלין רזין דרזיה דעתיק דעתיק דלה לתגליין לפולו למלכין עלאין לה לם. עכ. ולאחר שבן הוא שהם מחויבים להעלם והסתר כמו שמשיד עליהם שם הנקראים שתרי תורה הן בשון מולנו פרשוס שת המבקשים להדפיסו ושתידין לתן לת הדין. כל הלה דברי המקשם. ושם הדברים לאחר דבר ותוכחות מלין לאחר שבר מבהילים הרשעים ירתיחו הבפשות בסיר יסירו הלבבות מחמדתם ויהיו התשוקה יבבו הלם הבוערת בקרב הלבבו. על בן העיר יי' לת רוחי ומלתו שם על לשוני לתקן משעות והדורים ליאר להסיב לחרים נבוחים דברים המתיבבי' על הלב לבחם לה בלי כיון הלו לאחר הניב המקשם והסותר שתרי תור' לבל יתגלו ושאיב לו על הלשון רשעון ועל לאחרון לחרון. ועתה סגלת יי' ממלכת בהנים וגוי קדוש אם לכם תדברו בפשכם התיבבו ורהו לת יעותת יי' לאחר יעשה לכם היום הזה בהגלך לכם שתרי תורה לה תפקחבה עיבכם והייתם כמלחכי מרום יודעים טוב לשריבם שתזכו לשכון בכוד בארצכם לה עת הלחם מקבה בעורין והסכלות הסעדרי המשל תמשול בבו לעולמי עד תלות קבין מדומה הלבנח תלבד מפיבו לחוכה ובברתם מלמוכבו הלעולמי ויבח יי' בן קרבה שבת הסבע שבת הממטה ומתי בעשה לביתבו ומתי יתקיים בבו כי מלחה הארץ דעה לת יי' אם לה עבשו לימתי בחלף הסביעי דחריב עלמה כי הבה עבר כמעט הסלום מהשבו ועדין בפשבו תבום בפת תלחר מר למתוק תלון בלחם הקלוקל לחם מחלחי הסדת טעמה ולחם ברח יי' תורה תבלין ואם תחוחה עוברת תרוחת ירק בשודה קטבה לשעתה תמתיקבה לחבך ולה יחכל תפל לנוחך קו' בן בבו של קו' לבפשך הבעיתה עורה והקיבה מאבתך עד מתי עבל תשבב של תתרשל בדברים עתיקים ואם בסן עתיק יומיא עד כען לת בל חפן של תבטח של שקר ושל תשען על משעבת קבה רבון כי לאויבך מלין ואת בל טעבותיך לאחיבן תחת לחת. הבה המשבה רשובה ליבה לפלוני דבהדי' התירה במעשה ברחשית ביחיד בין מבם ומבין מדעתו בין לה דבה בשבים קתני ודיוקי' בשבי' הוא דאין דגרש' שה ביחיד שרי. וכי תימא ביחיד ובבם ומבין מדעתו ושל' מ בין משעשה

ברחשית

כרחצית למעשה מרכבה היו כמו ביחיד ומכין מדעתו סרי שלח ודלוי במעשה כרחצ׳
ביחיד ואפי׳ לין מכס ולין מכין במרכבה עד סיהיה מכס ומכין וכ״ם כיצו לכין עצמו
והמחמיר כנון כמופלא ממך אל תדרוש והדומים לו לא כאו לחלוק על סתם מתכוני
ומע ומכן כי זה המחמיר ולא יקבל כלל ועקר לדדרכה מצה דלהים עים להתכונן
בס״ת ולמען תציג ותכין המחמיר הצנע לחתית לקצה עליו קומי לחתית וסיה זחת סס
היתה כוונת המחמיר לחסור סהתעסקות בכסתרות וסהתבוננות בס ויהיה כי במה
שהורצית התבונן על התורה כפשוטם כעין כלור מעשה המנות ודקדוקיהם
כפשוט כמו שעשרו המקבי׳ מזה על המעשיני בס״ת ובסודותיה יקצה מאד הלצון
לוך יאמר במה שהורצית שיהיה למוד התורה רצות וסוף חוכה כחמת על כל חיובי
המנות דכתיב ולמדתם אותם את בניכם ודרשיב ולמדתם לתם ללא ודלי הלמוד
לשר הוא רצות ולא חוכה הוא שיון בסודי התורה ובפנימיים כמו שהכיא המקצה
דלהים מאכתי לא קצתי שהיה דוחה מלמוד ולא שמחר ברלה בסותר דברי
דריסים לאו סיפיה ושיפיה לאו ריסים דלמ׳ ריסא לון לך עצק בנסתרות ושיפה למ׳
במה שהורצית התבונ׳ ולהתיר זחת הקומי לודיעך שלין סתירה במחמר כי הכוכה
להזציך בדרך השיון בס״ת כי מלחר שסודות סתורה סס המקירים כודיעת לחתת
שכורה ית שמודע מנד פשלותיו ולהשכיל במה שהציר מכבודו בחדוש השלם והוא
העיון בעשר ספירות הלא שלין לנו עצק בספירה העליונה כ״ע כמו שת חכח בתקונ׳
בתקון כ״ב אל כתר עליון דא לויהו עלימו דחמשין שערי בינה ודא לויהו דלא לתיסיב
למשה ועליה אתמ׳ כתיב לא ידעו עיט ועליה אמרו חזל במופלא ממך אל תדרוש וכו׳
בנין דלויהו מקור דלית ליה סוף ובמקורה דלית ליה סוף שלין שכיל להשגה ולהשכחה
ליה סיפה ׳ עב ׳ וכ״ם במה שלמעלה מזה והוא עלת העלו׳ שהקרא לין סוף במה שאמ׳
לין לך עצק בנסתרות הרצון בו בע״ו ולא״ם לכל העיון בשאר ספירות שהורציכו נוכו
בעל המחמר להתבונן בסס וזהו שמכוון בפסוק שבנסתרות לוי׳ לאלהינו והנגלות לנו
ולבנינו וגו׳ לעשות אות כל דברי התורה הזאת פי׳ שפסוק סיום לנו בידיעתנו ובחקיר׳
שלכוכו שלמה מינו חכמות וידיעות ׳ שלאד לשור מכל וכל והיא שהשכלה בלין סוף
ובעלת העלות לע״ו וסס שבנסתרות ואמר שבנסתרות בלצון רבים כי הלם והכתר עתי
מדות ועוד כי החקירות בזה רבות מהו עלת העלו׳ ומה היה עושה לפני׳ קודם בריאת
עולם ולמה לא ברלו קודם ומה לשאור כמו שבארו ז״ל לשור זה במקום לאר ׳ ומיון
שהנגלות והסשכלה ׳ והב׳ לעשות אות כל דברי התורה הזאת וזהו העיון בשמירת
המנות וידיעת מעשיהם שהם דברי תורה כפשוט׳ הרי לך מבואר מה שהעסק בו לא
לנו כי אם ליו׳ לודיעו כי ידעם בידיעתו עצמו ומה לנו כי חלק כחלה בעיון ובהשקפת
שכל ומה שבאר שבנסתרות על הספירות כלם ועל״ס בכלל לא יהיה זה פגם בכוונתנו
לאחינו המתיהרים שהתבוננות בס כי לא כא לשור לכל רבם לומר שבחיות שמנות
שמשכילים מתחלפות כמו שבארנו זה בהגבלה במעשה הר סיני שהכתוב כי היה כל

לחד דמחי לעלות עד הנכול המונכל לו ולהסיב מזה המעמד הכבוחוי עד המקום
ההוא . כן הענין כמעשין בספרי תורה שהזהירו כעל זה המחמר לפער עכמו
והשנתו עד מקום שידו מגעת כי עד הנכול ההוא הורשה להכנס מכאן ואילך
כספתרות לו שאין שכלו משיגה לין לו עסק כה ועשה טובה קחל בן יפרץ כה ונפגע
ומת ככן זומח וככן עזחי לבל לאסור לין לומר דודחי מאן דקים ליה בספיק דלא
ליזוק כר עקיבה שכנכם כשלו ויצח כשלו פסיטה דייפר כחו . ולית ומי לכו כדורכו
כר עקיבה לעויך כדברך כן הוא שעדין לה פרחה הנפן לה הכשילו לשכלותיה
להכנם פניהם כמוהו מ"ח הנפניה כתכו ריח וחור נדיקים כחור נגה הולך וחור עד
נכון דמאן דגמר הסתח מכלח ירחה סימן יפה כתלמודו דשעתה סליקת ליה ומן
השמים יסייעהו . הרי שכוונתי לך ויפוב מחמר כמופלח ממך לל תדרוש וממכו תבין
לכל הדומים לו . ועל הטענה שחמרת כי הם דכרו שכשם שלח כתבו לכתב לעויך
שם כן מה רחו על ככה חלה לכתכם ר' שמעון כי שכתב הזהר והתקונים וחין לומר
שכתבם והכיחם כמערה שלח ינהו משם עולמית ויהיו כחשכה לעולם ועד למה יגע
לרוח ועמלו לריק . ועוד מי התיר לר' עקיב לכתוב ספר יצירה וקרחהו משכה שהיתה
שומה כפיהם כקבלה מאברהם חביבו עה"ש וכח הרמ"כן הגחון הכודע כשערים מהללו
וחבר עליו פי' לרוך למען שפות חטחת על חטחת כדברך ור' כחוניה כן הקנה שכתב
ספר הכהיר ופרקי היכלות של ר' ישמעחל חפשר כל חלה ביין שנו פקו פלילים ולמה
נכתבו מחלה לחלפים ולרכבות ונם הזהר ומנה ממנו הרבה מחד נכתב יד ומה בין
כתיב להדפסה חפשר שלח הסחיר ו' כישרש חלף לים חלוני נכח להלחם כמלחמתה
של תורה כל הברכי חשר לח כרעו לבעל הממון והסמון הסכל וכל הפה חשר לח נשק
וחשק כהכלי עולם לסם יפולו ספרי הדפוס בנורל חשר לח ישברו השלף ושם הדפדפה
חסורה למה הוחרכו התירו להדפים הריקנחטי פעמים כויכיוחיה וספר המוסר
כתורגמה וספר מקור חיים שסם יותר קשים להבריך מהזהר כי הם מגלים סתרים
והם נכעו מנפוניו חלה ודחי לח חמו לדבר זה ומעשה רב וכשם שהותירם תורם
שכתב להכתב כעניין המנות הותרה כמי כעניין שת שאמרו חכמי המשנה והגמר
והמדרשים התירו לדרוש כרכים המנות ללמד לבני יהודה המעשה בהן ולח התירו
לדרוש כרכים שת חבל למסור לרחויים החכמים חין מוחה ורבי שיעזר לח היה כרתע
לחחוריו חלה מפני שעשר מזגו והשנתו שהיה בימי רתיחת הכחרות כברזם מלמון
חכתי לח קשחי ולח לרחויים . תדע שהיה מנטער על פטירת רבו מפני שלח זכה לדע'
זחת ודוק מלשונו דקחמר מי זכיחה הרי שקרה זה זכות וחולי לכבוד רבו חמ' כן ומ"ש
לח נחכא בסוף לדעתם . גם חין טענה מלשון מסירה שלח תפול בדבר הנתן מיד
ליד כי קנין מסירה הוא כן ולח דברי' כפה וכן לותיו' כקנו' כמסירה וזה פשוט . ועוד
יש תשובה לחרת וכוללת גם על שחר הטענות ועל הרחשונות והחחרונות מספקת
והיא שספר הזהר נתחבר ונכתב כדורו של רשב"י שהיה [illegible]
דחוי לכך ונגלגלו זכות ע"י ועל ידי חבריו הזכאים [illegible]
כקבלת הנשמות כוהר [illegible] וכמו שכמנהרים הים נריך לזכות ישרש כדם

פסח וכדם מילה כדי להוציאם מלותו הגלות והיה די כמנות כי לא היה הזמן רק זמן
תורה כלומר שהגיע העת לברסמם כן כדי להודיעו שהגיע הגלות שהזכיר שהיו
בידיעת הכסתר כי כל הנביאים לא נכתבו לימות המשיח אלא על זה ולא יהיה זה
בשיכיח פלא ובא ואמור כי הזמן עצין אלדי לא תוצב אחתתו כי אם למי שברצו וכמו
שברצו עכמים מתחלפים זה בכבד מזה כן נזדמן מכמתו שתתגלה ופעת מלורו פעם
ותתעלם פעם ותהיה החמת מבהקת כשלש הפעם בתקופת תמוז ולפעמים
תהיה החמת כעדרת או תהיה כעלטה וכחפלה אין רואה ולא מיהיה השבוב מגדו
מלילה אחין כילות אבל המספיע אבל מגד המקבלי אחין הדור רואי והנון לכך והקש
על התורה הקדושה כי הזמן כחלק עליה כמו שאמרו ז"ל שבי אלפים תהו שבי אלפים
תורה שבי אלפים ימות המשיח כי הכ' אלפים הראשונים לא היו רואים לתור' וכאותו
הזמן היתה התורה נמוזה בבית גנזיו אתומה כאוצרותיו כמו"ש עמו ולא זכו כה רק
יחידי סגולה כאבות והשבטים ואחר כתפרסם במעמד שעים רבוא בשר סיני כן
שתרי תורה היו עד הנה שתומים לא נודע כי אם לבני עלייה והנם מעטים לפי
אלא בא זמנם להתפרסם ועל כן לא היו נכחים כי אם אחד מעיר ושנים ממשפחה
אבל בשבי אלפים אל ימות המשיח עם היות שבעונותינו עברו מה שעברו תתפרסם
זאת החכמה ותתגלה לכל הלא תראה רמ"ז ז"ל בפי' סיר השירים כדונמח מפסוק
יפקני מנשיקות פיהו ז"ל ומובטחים אחתו להופיע עוד עליהם לבאר להם סוד
טעמיה ומסתר נפוניותיה ואחלים פניו לקיים דברו וזהו יפקני מנשיקות פיהו
וכל שכן עתה שקרובה היעועה להגלות. הלא תראה התעוררות המופלג כי
בגיע בלב כל איש ואיש מיושבי הארץ לבקשו בדמים יקרים ולמעתיקו כיניעה רבה
ובהוראה לא מעט זה סימן מובהק כי כלו ימי פקודת עת הזמיר הגיע לזמיר אנים
כי ליזיל כתור' סודות התורה לקיים וכלכתך בדרך וקול התור תורי זהב עם נקודת
הכסף כמש"ב כארבעה כי לפי דברי הזהר זכות למוד ספרו הוא המלאך הגואל ז"ל. וכמ"ש
בפי בשא לתתא יתפרכסון מסתרי תכור' דילך כד לתגליא לתתא כדרך בתראה בסוף
יומיא ובניכיה וקרחתא דרור בארץ ונו'. ובמקום אחר ז"ל אמר ליה אליהו לר' שמעון
ר"ר כמה זכאה אנת דמסתרי תכור' דילך יתפרכסון כמה עלאי עד דאתגליא לתתאי
בסוף יומיא ובניכיה ובשתא היא אל אחוזתו והיא אל משפחתו תשובו וכו' הרי לך
מבואר בזוהר העיון בספר הזהר מספיק להסיר שבושתנו ולהעביר גלותנו ועליו אמרו
זכו אחישנה כי כעבורו יהיו ישראל בנשין וקרחא דרור בארץ שיהיו כל בני העולם ככני
חורין כאלו אחין כאחד. ובמקום אחר ובספר הזהר שבהר שעתיד המשיח להתגלו
כו ויתן הרשות להתגלו ספרו וחבוריו וז"ל בפתיחא נדולה בתקונו והמשכילו יזהירו ונו'
והמשכילו לילין לם וחבריהון. וזהירו כד אתכתבו למעבד הלי מבור רשות לאתיסיב
לון ולשיזבו עיהון וכו' עד לבלחה לון רזין טמירין דלא אתיסיב רשו לבלחה לון עד דייתי
דרא דמלכא משיחא וכו' ולא תגמגם לומר אלין רשות לבלחה עד אחר בילת המשיח
אזה אקר וטעות נדול דויקא כמי דקאמר עד דייתי דרא דמלכא משיחא ולא קאמר
עד דייתי מלכא משיחא וכל זה פשוט. ולמען תדע אזה שחבור מן הנמים הקבימו

ויסף

לברכם מתת משלי חרוזו ושיריו לכבוד הספר סנפלמ
ולתפארת יפיו וטובו סודו והדרו כהלו כרו זהרו
וזוהרו לשרי העם מכבה לו לשרי העם עיר חלדון

יום זרחם שמש וזוהר זהר — תאיר פני תבל ופל רוח
לז כגלתם דרך חמת לעד — לז כרתתם דעם בכל רוח
כל ככבי שמק נכח מרום — מתנוססים עמים מעום רוח
נס מחנות ארבע מכונת חל — חיות מרפים עוזרי רוח
עמד מכות דור דור עלום עין — כמום כחברות חל חתום רוח
בלתו לכום חכם וכל מבין — היה כמו בלם בלי רוח
בו נכספם כשמת גבר תמים — בו סוקקם נפם נכה רוח
בו מנגנים לוטים כדיבי עם — יתר שמת כוכם יפת רוח
הן כפתחו סתרי לבון — הן כפתחו סתרי לבון רוח
שמעון בנו יוחאי גבר עלום — עמד בסוד עף על כנף רוח
זהר סגלת כל כלי תמדם — מרחיב לבב בכחם עצור רוח
רגל לפסח ושוק ימין — עין חלי עור למת רוח
ירחת חלדים על פני גבר — מורים ומפרים עוברי רוח
כל מקשבות נפתל שבע רזון — גרש יגרש סוטבי רוח
מחסום חפפים לשני מעוג — מסיר שפת יתר גבה רוח
לוסר לזור מוסר במתני סר — מטוב מקרחר רוב לוזל רוח
חקרין בקול רכס כבי עליון — נדול וקטון עם קסם רוח
התלוכבו חוסו בכל זהר — חל כח בכל זהב ברור רוח
חל תדרשו לוכות דעות יון — שכים בשניכם ושם רוח
התפלסטות ספרי חכם חרש — מוריד שחול תחתית ובד רוח
סותם כיס זהר ויין מסתיו — ונוזף פכוכי הוד הדר רוח
פנוס בפנים מחזק עדי — ויחזק ונן עדן פלר רוח
דרשו בקהל רב גלו רזון — טפח טפחים לכל רוח
בו תעבשו חיים עלי חרץ — בו תחנלו נופם חלי רוח
ימשור זכותנו לדור דורים — חלדון חשר ברח ובר רוח
יקום פדותנו וקץ ימין — וחמין ושל חיים עלי רוח

שמע כל רכפם לבבי ומכי — לבוחר ומורם בדרך ישרם
יגרש ישרם שגגם ותוגם — כדבר בחבר נשפם ברורם

רבי חזקיה

פתח כתיב כשושנה בין החוחים· מאי שושנה דא כנסת ישראל בגין דאית שושנה
ואית שושנה· מה שושנה דאיהי בין החוחים אית בה סומק וחיור· אוף כנסת ישראל
אית בה דין ורחמי· מה שושנה אית בה תליסר עלין אוף כנסת ישראל אית בה
תליסר מכילן דרחמי דסחרין לה מכל סטרהא· אוף אלדים דהכא משעתא דאדכר
אפיק תליסר תיבין לסחרא לכנסת ישראל ולכטרא לה ולבתר אדכר זמנא אחרא·
אמאי אדכר זמנא אחרא בגין לאפקא חמש עלין תקיפין דסחרין לשושנה ואינון
חמש אקרון ישועות ואקרון חמש תרעין· ועל רזא דא כתיב כוס ישועות אשא דא
כוס של ברכה: כוס של ברכה אצטריך למהוי על חמש אצבען ולא יתיר כגוונא
דשושנה דיתבא על חמש עלין תקיפין דוגמא דחמש אצבען· ושושנה דא איהי
כוס של ברכה· מאלדים תכיינא עד אלדים תליתאה חמש תיבין מכאן ולהלאה אור
דאתברי ואתגניז וכליל בברית ההוא דעאל בשושנה ואפיק בה זרעא ודא אקרי
עץ עושה פרי אשר זרעו בו· וההוא זרע קיימא באותו ברית ממש· וכמה דדיוקנא
דברית אזדרע באדרבעין ותרין זווגין ההוא זרעא כך אזדרע שמא גליפא מפרש
במ״ב אתוון כעובדא דבראשית·

בראשית

ר׳ שמעון פתח הנצנים נראו בארץ· הנצנים דא עובדא
דבראשית· נראו בארץ אימתי ביום השלישי דכתיב ותוצא
הארץ כדין נראו בארץ· עת הזמיר הגיע דא יום רביעי דהוה ביה זמיר עריצים·
מארת חסר וקול התור דא ביום חמישי דכתיב ישרצו המים וגו׳ למעבד תולדות·
בשמע דא יום ששי דכתיב נעשה אדם דהוה עתיד למקדם עשיה לשמיעה· דכתיב

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ הרזא דמלה עלאה דאסתלק כמה אלפין דקלהמרן
הוא לא כעבד מהימן אתי רכוב דקיק בחולא דסמ׳ובנין דלהים לא כעבד ככל אתר
דמיתי ושרהל ואתעבדו כחוכייהו לתתמכן ולא כעבד מהימן אתין רכוב לסולו חד
בנין למהוי כלא דיוקנא חדא כמה דלהים לא כעבד לשלא חוף הכי לא כעבד לתת׳:

בראשית רב המנוחא סבא דמר אסכמן לתתון בהפוכא כ״ת בקדמיתא
ולכתר כ׳בקדמיתא הייכו ברקמוית ברזא לכתר עלף בקדמית׳
ולכתר עלף בקדמיתא הייכו אלדים את לכתר · שלח כד כעא קב״ה למעבד עלמא כל
לתתון הוו סתימין ותרין שפין סגין עד דלף ברזא עלמא הוה מסתכל קב״ה ואסתעט
בהו כד כעא למברי עלמא לתתו כל לתתון קמיה מסופא לריעויה: ברזא את

ת למיעל בריש רבון עלמין ביחא קמך למברי כי עלמא דלכא חותמא
דנוסבקא דילך אמ״ת ואת לתקריתא אמ״ת ויהות למלכא למברי בהא אמ״ת
ולמברי כי עלמא · אמ׳ לה קב״ה יהות לכא לכת וזכהה לכת שלא ליה כדאי למברי כך
עלמא הוחיל ולכת זמיכה למסוי רשים על מצחין דבוכרין מהימנין לקיימו לוריתה
מלף ועד תלי וברשימו דילך ימותון · ושוד דלכת חותמא דמות הוחיל ולכת כך ליה
לכא כדאי למברי כך עלמא: שלשלת את ש קמיה למרה קמיה רבון עלמין
ביחא קמך למברי כי עלמא דכי לתקרי סמך שדי ויהות למברי עלמא
בשמא קדישא למר לה יהות לכת ושב לכת וקטוט לכת · לכל הוחיל ולתון דחופא
כטלין לך למהוי עמהון לא כעיכא למברי כך עלמא כגין דלא לתקיים עקרא חלא הי
וטלין לך קר: מכאן מלן דכשי למימר עקרא וטול וסודא דקטוט לכתר עלמא ולכתר
ויקים ליה עקרא דכל ת׳לת קטוט לתיכו לת קטוט לכתא דלכתתן דלתתייחדו כה:

קר לתתון דלתחזיו על סטרא דיסא לימין וכגין לתתקייסא כטלי לת
ס׳ כגוייסו הוי קסר כיון דחמלת הכי כפקת מקמיה · שלשלת את
צ למרה קמיה רבון עלמין ביחא קמך למברי כי עלמא דלכא חותמא כי לתתיין
נדיקים ואת לתתקריתא נדיק כי רמי׳ דכתי׳ כי נדיק ו׳ נדקות יאהב · וכי
יהות למברי עלמא למר לה נדי נדי לכת ונדיק לכת לכל לכת נדיק למהוי טמירא
לת לכת נדיק לתתגליא כל כך כגין דלא למיהב פתחון פה לעלמא חס ל חיכי
לתיוו ׳ דשמא קדישא ורכיב עלה ואתלחד בהדה ורזא דא כד ברא קב״ה לאדם
הראשון דו פרצופין ברזא וכגין כך אכפוי דוד מהדר לאחורא כגוונא דא שלח
אתהדרו לאכפין כאכפין כגוונא דא ו׳ אסתכל לעילא כגוונא דא אסתכלת לתתא
כגוונא דא למ״ל קב״ה תו דלכא זמין לכסרא לך ולמעבד לך לאפין כאכפין לכל כאתר
לאחרא תסתלק כפקת מקמיה ואזלת · שלשלת את פ למרה קמיה רבון עלמין
ביחא קמך למברי כי עלמא דלא פורקנא דלכת זמין למעבד בעלמא כי
רשים ודא הוא פרות וכי יהות למברי עלמא · למר לה יהות לכת · לכל כך אתרשים
פשט כטמירו כגוונ׳ דאחוון דמחי ואשל״ל ריסיה כין גופיה הכי מלן דיהב כאפוי ריסיה
ואפיק ידוי וכן ע פשט עין השב״ה דלמרה דלהית כי עכוה למר לה קב״ה לך
מברי כך עלמא כפקת מקמיה שלשלת את ם למרה קמיה רבון
עלמין

עלמין כיחא קמך למכרי כי עלמא דאתי כי סמיכ׳ לנפלין דכתיב סומך ה׳ לכל הנופלים
אמר לה על דא תכת צריך לאתרך ולא תזוז מכיה לי׳ת כפיק מאתרך מה תהא
דלכון כפלין הוחיל ולאכון סמיכין עלך · מיד כפקת ית עאלת ית נ

ב אמרם קמיה רבון עלמא כיחא קמך למכרי כי עלמא דכי כתיב כורח תהלות
ותהלה דנדיקים כתוב תהלה · אמר לה מן תוב לאתרך דהא בנין דאתך
תכת סמך לאתרה והוי סמיך עליה מיד תכת לאתרה וכפקת מקמיה עאלת ית

מ אמרם קמיה רבון עלמא כיחא קמך למכרי כי עלמא דכי אתקריאת מלך
אמר לה הכי הוא ודאי לבל לא תכרי כך עלמא דכתיב למלך תנטריך למלך תוב
לאתרך תכת: יל יב דהא לא יאות לעלמא למיקם בלא מלך בהיא
שעתא כחת מן קדמוהי ית כ׳ משל כורסי יקריה חזדעזעת
ואמרם קמיה רבון עלמין כיחא קמך למכרי כי עלמא דאתכת בכודך · וכד כחתת כ׳ משל
כורסי יקריה חזדעזע מאתן גלף עלמין וחזדעזע כרסויה וכלהו עלמין חזדעזעו
למכפל · אמר לה קב״ה כך מה ית עביד הכא דלא תכרי כך עלמא תוב לאתרך
דהא כך כליה כלה ובחרבה לאתמע תוב לכרסויך והוי תמן · בהיהוא שעתא כפקת
מקמיה ותבת לדוכתה עאלת ית ג אמרם קמיה רבון עלמא כיחא קמך למכרי כי
עלמא דאתכת סירוגי דשמא קדיש׳ ויאות לך למכרי כי עלמא ס״ל דלך דאתכת חקיק
כי ואתכת רש׳כי וכל רשות׳ דילי כך סליק לית תכת יאות לאתעקרא מן שמי · עאלת ית

ט אמרם קמיה רבון עלמא כיחא קמך למכרי כי עלמא דאתכת בכודך
ויאר · אמ׳לה לא תכרי כך עלמא דהא טוכך סתי׳ כנוך ונפון כנוך בהא מה רב
טוכך אשר נפכת לירחיך הוחיל ונכוז כנוך לית כיה חולק לעלמ׳ דאתכ׳ כעי למכרי
חלק כעלמא דאתי · ותו דעל דטוכך נכוז כנוך יטפון תרעי דהיכלא בהא טכעו
בארץ מערים · ותו ד דן לקבלך וכד תתחברון כאחד הא חט ועל דא יתוון
חולין לא דשמין כמכטין קדישין מיד כפקת מקמיה · עאלת ית

ז אמרם ליה רבון עלמא כיחא קמך למכרי כי עלמא דכי כטרין כניך שבת
דכתי׳ זכור ת יום השבת לקדשו · אמר לה לא תכרי כך עלמא דאתכת לית
כך קדכא ואתכת דשבתא ורומחא דקדכא בגווהא דכון כפקת מקמיה עאלת ית

ו אמרם קמיה רבון עלמא כיחא קמך למכרי כי עלמא דאתכת עלמא מסמך · אמר
לה ולו אתכת יה די לכון דאתון דשמי דאתון כרזא דשמי ואקיקין
ונליפין כשמי ולא תכרי ככו עלמא · עאלת ית ד ואת ג
אמרו לוף הכי אמר לוף לן די לכון למהוי דא עם דא דהא מסככין לא
יתבטלון מן עלמא ואריכין לנמול עאהון טיכו דלת לויהי מסככא נ״ל נומל לה טיכו
לא תתפרשון דא מן דא ודי לכון למיזן דא לדין · עאלת ית ב אמרם ליה
רבון עלמא כיחא קמך למכרי כי עלמא דכי מכרכחן לך לעלא ואתא אמ׳
לה קב״ה הא ודאי כך לויכרי עלמא ואת תהא סירוגא למכרי עלמא : קיימא ית

א אמר ליה כל אתוון כפקו מן קמך כלא תועלתא מה לכת לעביד תמן ואו דהא
לא עאלת אמר לה קב״ה אלף למה לית לכת עאלת קמאן כשאר כל אתוון

ויהיה לאות בינותה דיה ולא יהות למלכה עלאה לאתברה בינותה דיהב
לעבדוי ולמיהב לאחרא . תמר ליה קב״ה לגלף תשב״ר דאת בית כה אחרי עלמא
את תהא רוס לכל לתתון לית בי ויחודא לגלף בך . בך יסתרון כל חוסכין וכל עובדין
דעלמא וכל יחודא לא הוי גלף בהאת גלף ועתיד קב״ה למיעבד לתתון עלאין דברכן
ולתתון זעירין ובגין כך בית בית ברחמוהי ברא גלף גלף לגלדים את . לתתון
מלעילא ולתתון מתתא וכלהו כחדא הוו משלמא עלאה ומעלמא תתאה .

בראשית רבי יודאי אמר מאי ברא״ת בית בחכמה דא חכמה דעלמא
קיימא לאתעלא גו רזין סתימין עלאין והכא לגליפי בית
סטרין דברכין עלאין דמכהן כפיק כלא דמכהן לתתא עבידו בית מקורי ובחלין לאתעלא
גו ימא רבא וסיכו ברחמוהי מלגו כדא לגו הוא דלא לדכר הוא
סתים דלא ידיע . ר׳ חייא ור׳ יוסי הוו אזלי בארחא כד הוו למטו בי חקל אמר ליה
רבי חייא לרבי יוסי הא דאמריתו ברחמוהי ודאי הכי הוא בגין דבית יומין עלאין גבי
לוריתא ולא יתיר לאחרנין סתימין חיזון לכל חמיכן גו סטרי ברחמוהי דאמר הכי
גליפי לגליף הוא סתימא קדיש״ גו מעוי דאד טמירו דבקיד בנקודה דשית הוא
גליפי לגליף וטמיר ביה כמלגו דגניז כלא תחות מפתחא חדא והוא מפתחא גניז
כלא בהיכלא חדא . ואע״ג דכלא גניז בהוא היכלא עקרא דכלא בהוא מפתחא הוא
הוא מפתחא סניר ופתח בהוא היכלא לית ביה גניזין סתימין סגיאין לגלגין על גלגין
בהוא היכלא לית תרשין עובד סתימו ואיכון חמסין לגליפו לאדכא סטרין והוי
ארכשין . חד תרשא לית ליה סטרא לא ידיע לי הוא לעילא לי הוא לתתא . ובגין כך
הוא תרשא סתים . גו חיזון תרשין לית מכ״ע חדא . ואי לאתר דקיק לאעלא
הוא מפתחא ביה ולא לאתרא לגלא ברמזו דמפתחא לא ידעין ביה גלא הוא
מפתחא בלחודוי . ועל דא בכל ברחמוהי ברא לגלדים . ברחמוהי דא מפתחא דכלא
סתים ביה והוא סניר ופתח ואית תרשין כלילן ביה בהוא מפתחא דסניר ופתח . כד
סניר חיזון תרשין וכלול לגו בגויה כדין ודאי כתיב ברחמוהי מלא גליף בכלל מלא
סתימאה וככל לאתר ברא מלא סתימאה חיזו סניר ולא פתח . אלא יומי ודאי הכי הוא
ומסתרא לכוכבא קדישא דאתמ״ הכי דמלא סתימאה חיזו ברא סניר ולא פתח ובשד
דהוא סניר כמלא דברא עלמא לא הוא ולא לאתקיים והוא חפי״ כלא תהו . וכד שלטא
הלי תהו עלמא לא הוא ולא לאתקיים . חומתי הוא מפתחא פתח תרשין וחזדמן
לסומקא ולמעבד תולדין כד אתא לברכה דכתיב שה תולדות השמי׳ והארץ כהברה
ותכיכן כלברכה ומה דהוא כלא סתים כמלת ברא לאתדברו לאתון לסומקא ובקע
עמודא דעבד תולדין לכר יסודא קדישא דעלמא קיימא עליה כד הלי לכר לאתרמי
כמלת ברא כדין רזים סתימא לגלאה רמזו לאחרא לסמיה וליקריה ודא לזיהו מי
הלי תהו עלמא לא הוא ולא לאתקיים . חומתי הוא מפתחא פתח תרשין וחזדמן
לסומקא ולמעבד תולדין כד אתא לברכה דכתיב שה תולדות השמי׳ והארץ כהברה
ותכיכן כלברכה ומה דהוא כלא סתים כמלת ברא לאתדברו לאתון לסומקא ובקע
עמודא דעבד תולדין לכר יסודא קדישא דעלמא קיימא עליה כד הלי לכר לאתרמי
כמלת ברא כדין רזים סתימא לגלאה רמזו לאחרא לסמיה וליקריה ודא לזיהו מי

דברכה

דלכרסם כד לעתלוי דף ויל דכטל קכ"ה מי ומדי בהלם ותתעביד שדים
ובטל קכ"ה מה ומדי כלכר ותתעביד לכרסם ומלת מ"י רומז למחשבי מעשי כיכה ותיות
כה"ע לות דלעוכה קדישא דשמא ומלת מ"ה רומז למעכנן הכם הקדוש בלותותיו
ובמלוחו ותות כיה לות סכיה דשמא קדישא.

ירוך כלל לעשי הכם סככה לו ונו' תולם לרן על כלי מה וכדין לתקויימו
תרין עלמין כ"ד עולם הבא. ובה"ע עולם הזה כלומר כלי כרח לכם
כרח עולם הבא וכמ"ה כרח עולם הזה ודין הוה רמז עילה ותתא. וכדין עבד תולדות
ובפק שמא סלים מלן דלא הוה קדוש ה"ה שה תולדות השמים והלרן כהכרסם כלהו
הוו תלוין עד דלתכרי שמים לכרסם כוין דלעתלוים שמא דה שמא קדישא לעתלוים
ה"ה כיום עשות ו' לילדים לרן ושמים. לעתטה ר' חייא כלרעא ובפק לעפרה ותמר
עפרה עפרה כמה לת קסו קדל כמה לת כתפו דכל מקמדי שכא יתכלון כך. כל
עמודי כסורין דעלמא תיכול ותידוק. כמה לת תניפא כוניכא קדישא דהוה כהיב
עלמא סלוטא דכרכא ממכא דזכותיה מקיים עלמא לתכלי כך. רבי שמעון כהירו
דכוניכא כהירו לעלמין לכת כלי כעפרה ולכת קיום וכהג עלמ' לעתומס רגעא חדא
ותמר עפרה עפרה לך תתגלי דלך ותמסרון כך עמודין דעלמא דכל ר' שמעון לך
לתכלי כך.

קם : ר' חייא והוה בכי לזל ור' יוסי עמיה מכהוה ומא לתעבי לרכעין ומין
למחמי לר' שמעון למרו ליה לית לכת רעלי למחמי ליה בכה ותתעבי
לרכעין ומין לתרכין לחזוקו ליה כחזוקו לר' שמעון ור' שעזר כריה דהוו לעלן כמלה
דל דלמר ר' יוסי. והוו כמה לעלין נייתין למלוליה. לדכבי שמא כמה נדעין לכרכין
עלוין ומליקו עליהו ר' שמעון ור' לעזר כריה ומליקו למתיבתא דרקיעא. וכל אין
נדעין הוו מכלן להו. שמא דמתהדרן בזיוון וכהירו יתיר מכהורא דזיוא
דשמעא. פתח רבי שמעון ואמר ויעול ר' חייא ולימחי ככמה דזמין קב"ה לאתתא
לכפי נדיקויא לזמכא דלתי זכאה ליה מלן דעד הכא כלא כסופ' וזכאה מלן דקאים
בההוא עלמא כעמודא תקיף בכלא. ושמא דהוא עד והוא קס ר' שעזר ומאר עמודין
דיתכין תלן והוא הוה כסיף ומשמיט גרמיה ועלל וייתיב לרגלוי דר' שמעון קלא כפיק
ואמר מאיך עיכך לא תזקוף ריסך ולא תסתכל. מאיך עיכוי ושמא כהורא דהוא כהיר
למרכוב קלא לאדר כמלכדמין ואמר עלאין טמירין סתימין פקחי שכא ליכון
דמשמטן ככל עלמ' לסתכלו ושמו תכיפין דמיכין סתימין כחוריכון לתעברו מלן מככון
די חסוכ' מספכן לכהורא ומשמין מרירא למתק עד לא ייתון הכא מלן מככון דשכלן
ככל יומא לכהורא דכסיר כשעתא דמלכא פקיד לחילתא ולתקרי מלכא מכל מלכין
דעלמא. מלן דלא מנפק דל ככל יומא כהסוף עלמא לית ליה חולקא הכא לדכבי
שמא כמה מן מכרייא סחרכיה כל חיכין עמודין דקיימין ושמא דסליקו לון למתיבתא
דרקיעא חלין סלקין ואלין כאתין ועילא דכלהו מלרי דבדפי דהוה לתי והוא לומא
לומלא דשמא מלחורי פרנודא דמלכא מפקד ככל יומא ודכיר לחילתא די מכיכת
לשפרה ובעא כעיטין בהסוף שעתא כתלת מלה ותשתי רקיעין וכלהו מרתתין ושאין

תעשה כלא ר' חייא לשמא
כשם יעקב שמעון חיים
ושיר ס' איכ עשה שלום

קמיה ואורוד למשן על דא ובכלי לישנן דמשן רתיכן כאשא לגו ומא רבא ומלישנן
דמשן קלים ההוא ממכא דומא ואתקויים וקדים שמיה דמלכא קדישא וקביל עלים
למהלא כל מיומי דברחמים ויכנים להו לגויה כשעתא דיתכבשון כל עממיא על עמא
קדישא ויגברון מיא ויעברון כגניבו ! לדהכי שמע קלא דמשה כשהיה בהר
דמה מלכא מסתלק לתתא לשכינתא כגין דכל נדיקייא דתמן ריפי מתיבתא
ולישנן מתיבתי דתמן דשמיין לישנן וכל לישנן מכרזין די בכל מתיבתא סלקי ממתיבתא
דכהא למתיבתא דרקיעא ומסיים לתי בכל לישנן מתיבתי ואתיס לוריתא מפומייהו
דרבנן וכשהיה משה לתי מסיים מתיבתי מן ריפי מתיבתי בעטרין עלאין. כשהיה
משה קמו כל לישנן מכרזיין וקס ר׳ שמעון והוס סליק כסורים עד רוס רקיעא לתר
לגבי משה ואליפר לכת לוריתך סלקו כתלת מאה ושבעין כהורין וכל כהורא וכהורא
לתפרס לגבי משה ואליפר טעמין סלקון ואסתחיין כהדהי לפרסמוכ דכיה וקבל
ליה מתיבתא לוריתך מתיבתי ומנו מתיבתא דשמיא מלך יהודה ומנו מתיבתא דלחים
דשלמה ואכא לך לתיבא למחתם מתיבתך שלם מלרי דגדפין שלהל שכיה דהה ידעא
לך ויעול גו מתיבתי לוריתי סלקו במתיבתך. כשהיה משה סח ליה ר׳ שמעון ההוא
לומה דומי מלרי דגדפין כדין
ולדהכי אמא לר׳ חייא
לרבנן דר׳ שמעון לומר מלן יהיב הכא כר כם לכיס מלה דההוא עלמא. אמ׳ ר׳ שמעון
דא ליהוי רבי חייא כהדהי דכוותיה לוריתא. לומר ליה ישכבם הוא וכבוי וליהוון
ממתיבתי דילך. ר׳ שמעון זמכא ישייב ליה ויהבו ליה זמכא וכפק מתמ׳ מזדעזע ואלגין
עיבוי דמשן. מזדעזע ר׳ חייא וכבא ואמר זכאה חולקהון דצדיקייא כההוא עלמא
וזכאה חולקיה דכר ייחלי דזכה לכך עליה כתיב להכחיל לוהבים ולוגרותיה לומלא
בראשית ר׳ שמעון פתח ואמר דכתי כפיך כמה הית ליה לכר כם לאתדלא
לוריתא ומה ולולוח בגין דקב״ה נהית לקלהון דישון דמתעבקי
לוריתא וכל מלה דאתחדש לוריתא על ידא דההוא דאתדלל לוריתא עביד
רקיעא חדא. תכן כשהיה משה למלה לוריתא אתחדשת מפומי דכר כם ההיה מלה
סלקא ואתעתדת קמיה דקב״ה וקב״ה נטיל להיה מלה ואמיך לה ועטרין לה כשבעין
עטרין נליכין ומחקקן ומלה דאתחדשת אתחדשת סלקא ויתבא על ריסא דכדיק מי
עלמין ועטף מתמן ועטף כשבעין שלי עלמי וסליקת לגבי עתיק ויומין וכל מלין דעתיק
יומין מלין דאתחדשת ליה ליון כרזין סתימין עלאין והיה מלה סתימא דאתחדשת
דאתחדשת הכא כל סלקא אתחבר כאהון מלין דעתיק יומין וסלקא ואתא כהדייהו
ועלת בתמוסר עלמין נכוזין דעין לא ראתה שדיס זולתך כפקי מתמן ועטף ואתיין
מלין ומלמין ואתעתדו קמי עתיק יומין כשהיה משה סח ליה עתיק יומין כהדי מלה
וכיה קמיה מכלא כטיל להיה מלה ואעטר לה כתלת מאה ושבעי שלי עטרין ההיה מלה
טמיר וסלקא ואתעבידא רקיעא חדא וכן כל מלה ואתא דאתחדשת לתעברין
רקיעין קיימין כקומא סלים עתיק יומין והוא קרי לון סמים חדשי סמי מחודשי
סתימין דרזין דאתחדשת עלאה וכל מלין סלקי מלין דלוריתא דאתחדשין קיימין

קכם

קדם ומלקין ואתעבידו ארעות החיוס וכחתין ומתעטרין לגבי ארץ חד ואתחדם
ואתעביד כלה ארץ חדשה מהיוא מלה דאתחדם דאוריתא ועל דא כתיב כי כאשר
השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה עומדי נאם ה' כן יעמוד זרעכם וגומ' עמיתי לא כתיב
אלא עושה דעביד תדיר מיומין קדמאין ורזין דאוריתא ועל דא כתיב ואשים דברי
בפיך וכצל ידי כסיתיך לנטוע שמים וליסוד ארץ השמים לא כתיב אלא שמים :
שעור מהו וכצל ידי כסיתיך אמ' ליה כשעתא דאתמסר אוריתא למשה אתו כמה
רבוא דמלאכי עלאין לאקנקל' ליה כמלהוכא דפומהון עד דאחפא עליה קב"ה והשתא
דהאי מלה סלקא ואתערק וקיימא קמי קב"ה ליהוי חפי על היוא מלה וכסי על היוא
כר כם דלא יתמודע לנבייהו ולא יקבלון לנביה עד דאתעביד מהיוא מלה שמים
חדשים וארץ חדשה ה"ד וכצל ידי כסיתיך לנטוע שמים וליסוד ארץ מכאן לכל מלה
דסתים משיכא סלקא לתושלתא עלאה ה"ד וכצל ידי כסיתיך מאן דאתחפי ואתכסי
משיכא בגין לתושלתא עלאה ה"ד לנטוע שמים וליסוד ארץ כמה דאתמר .
ולאמר לציון עמי אתה ולאמר לאכון תרעין ומלין דמכוונין כלין על כלין עמי אתה לא תקרי
עמי אתה שלא עמי אתה למהוי סותפא עמי מה לכת כמלכא דילי עבדית סמי וארץ
חופ הכי הוא . זכאין אינון דמסתדלי באוריתא ולא תיזח דלה דכל כר כם דלא
ידע עביד דא . תא היוא דלהו אורחים באוריתא ואחדם מלין דלא ידע על
כוריסון כדקא יאות היוא מלה סלקא ונפיק לגביה היוא מלה אלא תהפוכות לטון
סקר מגו מוקדא דתהומא רבא ודלב חמם מלה פרסי לקבלא להיוא מלה ואטיל לה
ואזיל כהיוא מלה לגו מוקדא ועביד כה רקיע דסוף דלקרי תסו וטם כהיוא רקיע
היוא קדוש אלא תהפוכות סיתא לאלפי פרסי כזמכא דלא כיון דהאי רקיעא דסוף קדוש
כפקת מיד לסאת זכוכיס ואתקיף כהיוא רקיעא דסוף ואסתתקף לה ומתמן כפקת
ואקטלת כמה שפין ורכוון כנגין דכל קיימת כהיוא רקיע לית לסו רשו ויכלתא למהוי
טם כל עלמא כרגעא חדא . ועל דא כתיב הוי מושכי העון כחבלי השוא ועל דא
דכורא וכעבות העגלה חטאה מאן חטאה דא כוכבא דלקרי חטאה דתתן אתקפת
למהוי טם לקטלא כני נשא ועל דא כי רבו חללי הפילה מאן הפילה דא היוא חטאה
דקטלת כני נשא . מאן נרי לה . תלמיד חכם דלא מטי להורדוסא ומור רחמכא לעזכן
לה' סמעתין מישכא דכרכ' בנין דלא תהון נרמין להסוא חטאה לקטלא לכלסון דכני
ולא סמעתין לאכריוא כמטות' מכוייכן דלא תפקון מפומייכו מלה דאורית' דלא ידעתין
כסף למנפח פתאו כלהון ואמרין רחמכא לעזכן רחמכא לעזכן . תא כאורית' כרא קב"ה
עלמא והא לוקמוה דכתיב והיה לנו לחמין ונקיה סעשושים יום יום והיו יהיו לסתכל
כה זמכא ותרין ותלתא ואמר' זמכין ולכתר' שביל כיה עבידת' לאולפא לכני נשא ולקביל אמר'
ייתון למטעי כה כלה או דלא ויספרה הכיכה וגם מקרה ויאמר לאדם . ולקביל אמר'
זמכין לינון דכתיב לא דלה ויספרה הכיכה וגם מקרה כרא קב"ה מה דכרא ועד לא
לפיק עבידתיה לעיל אמר' תכין בקדמיתא דכתיב כראשית ב' ילדים ל"ת כה
ארכע . ולכתר' הסמי לכון לקביל ארכע זמכין דלסתכל קב"ה באוריתא עד לא יפיק
עבידתיה לאומכותיה : ר' אלעזר הוה אזיל למחמי לר' יוסי כר סמעון לקומיה חמני

ור׳ חכא כהדיא והוה טעין חד נברא לכתרייהו ואמר חכא כפתח פתחין דלוריתא
דהא שעתא ועדנא הוא לאתקנא בהדין׃ פתח ר׳ שמעון ואמר את סכתותי תשמורו
תֵּ כמשמע יומין כרא קכֵּם עלמא וכל יומא ויומא גלי עבידתיהו ויכא חיליהו כהדוא
ויומא׃ לומתי גלי עבידתיהו ויכא חיליהו כיומא דכיעתא כגין דלוכון תלת יומין
קדמאין כלהו הוו סתימין ולא אתגלי כיון דאתא יומא דכיעתא לפיק עבידת׳ וחילא
דכלהו דהא אמא ואבא ורוחא חשֵׁב דלוכון תלת יסודין עלאין כלהו תלוין ולא אתגלי
עבידת׳ דלהון עד דאתרעא גלי לון כדין לאתידע לומכו׳ דכל חד מכייהו ולי תימא הא
כיומ׳ תליתאה הוה דכתיב תדשא הארץ דשא וכתיב ותוצ׳ הארץ שׁ הוי חשֵׁב דכתיב
כיומא תליתאה דכיעתא הוא ולתכלול כיומא תליתא׳ למהוי חד כלא פרודא ולכתר
יומא דכיעתא לתגלי עבידתיה לאפקא לומכא לאומכותיה דכל חד וחד כגין דיומא
דכיעתא לוהוי כלא דכיעתא דכרסייא עלאה׃ וכל עבידתיה דכלהו כין ויומין
קדמאין וכין ויומין כתרין הוו תלוין כיומא דשבתא הא׳ ויכל אלהים כיום השביעי
דא שבת ודא הוא דגלי דכיעתא דכרסייא׃ ולי תימא לי הכי מהו את שבתותי
תשמורו תרין שׁ שבת דמעלי שבתא ושבת׳ דיומא ממש לית לון פרודא׃ אמר הכוא
טייעא דהוה טעין כתרייהו ומהו ויקדשו תירגו אמר ליה דא קדושא דשבת ומהו
קדושא דשבת אמר ליה דא קדושא דאתמשכא מלעילא׃ לי הכי עבידת לשבת
דלהו לוהוי קדם הלא קדושא דשריא עלוי מלעילא׃ אמר רבי חכא והכי
הוא וקראת לשבת שוכג לקדוש וי׳ מכבד דכתיב שבת לחוד וקדוש וי׳ לחוד אמר ליה
לי הכי מהן קדוש וי׳ אמר ליה קדושא דכחתא מלעילא ושריא עליה׃ אמר ליה לי
קדושא דאתמשכא מלעילא לקרי מכובד לתתזי דשבת לאו לוהו מכובד וכתיב
וכבדתו׃ אר׳ שמעון לר׳ חכא חכא להוי נברא דמלה חדתא לוית ליה לאכנא לא ודעכא
ליה׃ אמרו ליה לוהוי חכא׃ פתח ואמ׳ את שבתותי תשמורו תסוס שבת דלוהוי
ב שפין לוהון לכל סטרין וכגוני כך שֶׁנֶּאֱמַר אֶת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ דא שבת עלאה ודא שבת תתא׳
דלוכון תרין כלילן כחדא וסתימין כחדא לסתאר שבת לחרא דלא אדכר והוא
בכסופא לאמרה קמיה מארי דעלמ׳ מוומא דעבדת לי שבת לקריכא ויומא לאו לוהוי
כלא לילוא אמר לה כרתי שבת לאת ושב׳ קריכא לך לכל הא חכא מעטר לך כעטרא
עלאה ויתיר לעבר כרוזא ואמר מקדשי תירגו ודא שבת דמעלי שבתא דלוהוי ירתא
ושריא כה ירתא ומאן לוהוי דקכֵּם לכלול ואמר לבי ו׳ וחכא מעבא מחכא דאמר
הכי ודויק את לשמרו תסוס שבת שבתותי דא עגולה ורכועא דלגו ולוכון תרין
ולקבל לוכון תרין לית תרי קדושתי דאתן לכא לאדכרא חד ויכלו וחד קדוש ויכלו
לית כיה תלתין וחמש תכין וכקדושא דאתן מקדשין תלתין וחמש תכין וסליק כלא
לשבשן סמכן דקכֵּם וכנסת ישראל לאתעטר כהו וכגין דעגולה ורכועא דא לוכון
שבתותי כלילן תרוויהו כשור דכתי׳ תשמו׳ וגֹדֶל שבת עלאה הכא לא לאתכלול כשמור
אלא כזכור דהא אלכא עלאה כזכור לסתייס׃ ועל דא לקרי אלכא דשלמא דיליה
ושלמא דוליה זכור לוהוי ועל דא לית מחלוקת לעילא כגין דתרין עגומות לאתתא חד
ישקב וחד יוסף וכגין כך כתיב תרי זמני עגום עגום לרחוק ולקרוב לרחוק דא ישקב

ולקרוב

ולקרוב דא יוסף · לרחוק כלל מרחוק וי׳ כרחם לי ותתנב לחותני מרחוק · ולקרוב כלל מדמיס מקרוב כאן · מרחוק דא נקודה עלאה דקיימא כהיכליה ועל דא כתיב תשמורו לתכלית כשמור ומקדשי תיראו דא נקודה בתחתיתא דחיות לדחלה ויתיר מכלא דעבדוהי מיתה והייכו דכתיב מחללים מות יומת · מאי מחללים מאן דעאל בגו חלל דשבועה ורכושא לאתר דסהוה נקודה סריק וכפנים כיס מות יומ׳ · ועל דא כתיב תיראו והיה נקודה לקרי לאי · ועלה סריק סהוה דסתי׳ עלאה דלא לתנליה והייכו וי׳ וכולא חד · כתיב ר׳ שמעון ור׳ לכא וכפקיהו לתרוו ומה כל חכמת׳ דא חית תחו׳ דיך ואת טעין לכתרין לתרו ליה מאן לכת לא תמר לון תשמון מאן לכא שא לכא ואתון כזיל ובתעם כחוריתא וכל חד ויחא מלין דחכמתא לכהכרא חורחא · תמרו ליה מאן וכא לך למיזל לכא ולמהוי טעון בחמרי · כף לי כעא לאסתלקא ולאתקשרא כאתר דלא וכלא למהוי רגעא חדא שא כי סלק לי כעא לאסתלקא לאתעדיק לאיכון דכפלין דסא כלי סלק לי יכלין למהוי וי׳ לאתא לגבי יחידאי כפיק לי וגפיק לי ככא עמי ואמר לי כרי מה לעביד לך · לכל סא לכא לסתלק ולכא לאתאי מכמה טבין ואתון טמירין עלאין יקירין כתר כן ליתי לגבך ולכא לאהוי עשיד לך ואתן לך לחכמת׳ דתרין אתון עלאין יתיר מלין דסתלקו דאיכון וי׳ עלאה ועין עלאה למהוי לך תוכרין מלין מכלא וכגון כך כרי זיל וסוי טעין חמרי ועל דא לכא אזיל ככך · אזדו ר׳ לעזר ור׳ לכא וככו ואמרו זיל רכיב ולכן כטעין לכתרך אמר לון ולא אמרת לן דפקודא דמלכא לאיהי עד דייתי דא הוא טעין חמרי אמרו ליה סא אמך לא אמרת לן לאתר כית מותך מאי הוא · אמר לון לאתר כית מותכי לאיהו טב ועיילא לנכאי ולאיהו מגדל לאד ולאיהו דפרח כאוירא רב ויקירא ולכון דדיירין כיס כהאי מגדלא קלא וחד מסככא ודא הוא לאתר כית מותכי ועליכא מתמן ולא טעין חמרי · אמנאו ר׳ לכא ור׳ לעזר כיס ולטעוש לון מלו דהוו מתיקין כמא ודובשא · אמרו ליה אמאי דלכך לי תימא ככפיק עפרא דרגלך אמ׳ לון ואמאי לאו אורח דילי ככך לאתנלאה כאוריתא לכל לכא דילי הוא דיורייתא כיאת רכא ולאיהו הוא חד מכא דהוא לסחר ואת רכא מסטרא דא לסטרא דא והוא רב ויקירא ועתיק יומין עד דהוא כלא כל סאר כוכין דיאת ולכאר חפיק לון חיין וקיימין מליין כל טבין לעלמין ואת ואת כרגעא חדא כתוקפיה וחפיק ליה כידא כולא דגכר תקיף ואמיר לי כההוא לאתר דאמרי׳ לכו והוא תב לאתריה ואגכיו כסהוא יאת · אמנא ר׳ לעזר כאלו אמר ליה לכת הוא כריה דכוכא קדישא לכת הוא כריה דר׳ אמנא סכא כריה דכהיהו דאוריתא ולכת טעין לכתרן · ככו כאדא ונפקיה ואזלו · אמרו ליה לי כיאת קאי מאי לאודעת לן סמיה · פתח ואמר וכהיהו כן יהודע · האי קרא לוקמוה ופשיר חיסו לכל סאי דחכמתא קרא לאחזאה רזין עלאין דאוריתא הוא לאתא · וכהיהו כן יהודע רזא דחכמתא קא לאתא מלא אתיא ואתגרו כן לים אי דא כדוק אי עלמי׳ רב פעלי׳ מאי דכל שובדין וכל חולין עלאין כגון דכלהו כפקין מכיה ה׳ נכאות אילו הוא כל

דעין לית רשותא דרגין דכולא כיס וכיסים בגויה מגו כסירא עלאה ומכיס כפיק
כלא ואיהו היכלא קדישא סתימא דכל דרגין כגיסין וסתימין בגויה וכגופא דהאי
היכלא קיימין כל עלמין וכל חיילין קדישין מכיס לתתאה וקיומיהון הוא הכא
לית אבי לר׳ יהלל מוקב תרין מקדמין הוו קיימין בגויה ולתתאה מכיס מקדם רשעון
ומקדם אבי כיון דאיהו לסתלק לסוף כגויד מלעילא לתתא כדיכול הוא הכא לון
ואריב לון ואבי לון וכבשוה מקדם הכא הלך ואבי כתוך הגולה הסוף דרגא דלקרי
לבי הוא כתוך הגולה לחלאי על כסר כסר על כסר דכגי׳ וכפיק דפסי׳ מיומי ומכופוי
ולא לכגויד כדכקדמיתא הלך וכסר ויכרב ויכם ויחרב כבית רשעון ויכם כבית אבי
וכגין כך הוא הכא לית אבי לריהל מוקב מוקב דהוא מקב דכסמיה ולתחרבו
ולסתכויהו כגויה וכל כסירין דהוו כסרין ליסרל כלהו לתתאכו ותו הוא ירר הכא
לית הלרי כזמכין קדמאין כד הלאי כסר הוא מסיך מיומי לתתא הוו קיימין יסרל
כעלמא דדכחין דכקין וקרככין לכפרא על כפשייהו וכדין הוא כתית מעילא דיוקרא
דקב לריה והוו חמאן על גבי מדכחאן רכין על טרפיה לכיל קרככין כגבר תקיף
וכל כלכין הוו מתטמרין קמיה ולא כפקי לבר כיון דגרמו חובין לאיהו כחית לגו דרגין
דלתתא וקטיל להסוא לריה דלא כעא למיהב ליה טרפיה כדכקדמית כדיכול קטיל
ליה הוא הכא לית הלרי ודאי לתוך הבור לעיבהא דסטרא לחרא כיסא כיון דחמאן
דבי הסוא סטרא לחרא אתתקפת ואדרת לחד כלבא למיכל קרככין ומה אמיה
דהסוא לריה לוריהל דאפקוי לספי לריה ומה אמיה דהסוא כלבא כלאדן אמיה
דלעלו לאיהו בכלל לדם אלא כלבא ואכפי כלבא׳ ליוסף אסלא כיומא דגרמו חובין
ודיבא לאתדן לשלא מעם כי דיבא עלאה ׳ ועל דא כתיב כתריה והוא הכא לית ליה
מגרי ליה מרלה הכא רזא דקרא לאתא לאודעא די בכל זמנא דיסרל חבו לאיהו
לסתלק ומכא מכייהו כל טבין וכל כסירין דהוו כסירין לון הוא הכא לית ליה מגרי
דא כסורא דהסוא כסור לאיהו כסיר לון ליסרל ומלן לאיהו מסך דכתיב ותלמרכ ליה
מגרי הכילבו וגו׳ ותמן לתיולד ותמן לתרבי ותמן לסתלק לסהורא עלא׳ ליה מרלה
כלא ומרלה ולא בחידו׳ ליה כלא ליה לשקוט כבישול כבלא דהסוא מרלה כבול ה׳ חסל
דזכה לאבהנא דרגא דא בכל רשותיה כלרעא מה דלא וכי בר בם לחרא ׳ וביד
מגרי חבית דא מעם הלאדים דהוא לתתסר בודיה כלא ומעם הלאקים בידי ׳ ודא
לאיהו מעם דלתברי ערב שבת בין השמשות ומקוק כיה שמא קדישא נליבא קדישא
ובחלי חב כמלא כלא ויך לת הסלע במטהו פעמים לאמר ליה קלס מסה לא יהבית
לך מעם דולי להלי חייך לא יהא כידך מכלן ולהלא מיד וירד חלון בשבט בדיבא
קטיל ׳ ויגזל לת הקבית מיד המגרי דמהיהו שעתא לתתבע מכיה ולא הוה כידי׳
לעלמין ׳ ויהרגהו בחביתו של הסוא חובא דמחא כהסוא מטה מת ולא עלל לארעא
ולתבע כהורא דא מיסרל ׳ מן הסלעים הכי ככבד חלון סלעים שבה עלאין דלאיהו
כטיל מכסין ולבניד לתתא ומכייהו לאיהו בטיל ולתקרב ׳ ואל הסלעים לא בא לאיהו
הוו לתיולין לבניה ויסובי ליה כרשותא דלבא ולאיהו לא הוה לתי לבניהון ולא עבד דלא
עבד במכייהו ולוסבב׳ דילהון ויסוסבו דוד אל מסמעתו ׳ דלא לתפרש מלוחא דלבניה
לעלמין

לעלמין ליה פרודא להון לעלמין דוד מס ליה לכיה ויהיו לעו לדוד כגין דתוסכתן
ושירין ורחמין דסיהרא עביד לעמיה ליהי מסיכת ליה לנכסה למהוי דיוריה כהדה ודא
ליהיו וישיחו דוד על מסמעתי. כעלו ר׳ שמעון ור׳ אבא קמי׳ דהסכיוהכי לא חמו ליה
קמו ואסתכלו לכל סטרין ולא חמו ליה ויתבו וככו ולא יכילו למללא דא לדא. לכתר
סעתא אר׳ אבא ודאי הא דתכיכן דכבל ארחא דצדיקיא אזלין ומילי דאורייתא
כיכיהו דליכון זכאין דהסוא עלמא אתיהן לנכיהון ודאי דא הוא רב סמכוכא סבא
דאתא לנבן מהסו עלמא לבלהה לן מלין שין ועד לא כסתמודע ביה אזל ליה ואתכסי
מיכן. קמו והו כעו למטען לחמרי ולא אזלו כעו למטען ולא אזלו דחילו ואכחו לן
לחמרי. ועד יומא הוו קרלן להסוא אתר דוד דחמרי. פתח ר׳ אלעזר ואמר מס
רב טובך אסר נכפת לירלך וגו׳ כמה הוא טבא עלאה ויקירא דזמין קב״ה למעבד
נבי כבי כמא לליכון זכאין עלאין דאלו אסתאדלי כאורייתא כל עלמין להסו
עלמא טובך לא כתיב אלא רב טובך. ומאן אינו זכר רב טובך ויכיע ודא אינו
עכובא דאיתין דכגדין מעלמא דאתי לנבי מי עלמין דאינו זכר רב טובך ודאי
אינורב טובך לבית ישראל וגו׳ מה רב טובך הכא אלגלף רזא דאסמתא וכל רזין
אתכלילו הכא מ״ם כמה דאתמ״ר דא אילכא ר״ב ותקיף כגין דאית אילכא אחרא זעטא
מכיה ודא הוא רב ואשיל ליה כרוס רקישין טובך דא אור דאתכרי ביומא קדמאה
אסר נפכת לירלך כגין דגכיז ליה לצדיקייא כהסוא עלמא. פעלת דא גן עדן עלאה
דכתיב מכון לשבתך פעלת ה׳ פעלת ודא אינו לאוסיס כך. כגד כבי אדם דא גן
עדן דלתתא דכל צדיקייא תמן קיימי ברוחא דיתלבם בלבוש יקר כגוכא ודיוקנא
דאחרי עלמא ודאו אינו כגד כבי אדם דאסתאי עלמא. וקיימו תמן ופרחי באוירא ומלוקי
לגן למתיבתא דרקיעא כסהוא גא דלשולא ופרחי ואסתחוין בטלי כאורי אסרמוכא
דכיוא ונחתי ושרלן לתתא ולומכין לתתחזן כגד כבי אדם למשבד לון כסין כמלאכין
עלאין כגוכא דאזיכא הסתא כאורי דכוכיכא עלאה ולא זכיכא לאסתכלא ולמכדע
רזין דאסמתא יתיר: פתח ר׳ אבא ואמר ויאמר מכוח אל אתו מות פמות כי אלהים
אתיהו אף על גב דאמכוח לא הוה ידע מאן דעתיד אמר הואיל וכתיב כי ביום
אכלכם ממכו. ודאי אב׳ אזיכן וכגין כך מות כמות ואלן אמיכן וזכיכן לכאורא דא הוה
אזיל כסדן וכתקיים בעלמא דאתי קב״ה סדריה לנבן לאוד שא לן רזין דאסמתא דנלי
זכאה תולבכא. אזלו אתו לאד טורא והוה כטי אמשא אמרו עכבין לאילכא דטורא
לאקשא דא בדא ואמרי אורתא. עד דהוו אזלי אמשא אד קלא תקיפא דהוה אמר
נבי שלין קדישין אילכן דאתבדרו כיכי חייא דהאי עלמא אילכן כוכיכו כמי מתיבתא
אתכבשו לדוכתייהו לאסתעשע כמאריכון כאורייתא. דחילו שין וקאימו בדוכתייהו
ויתבו. אדהכי כפק קלא כמלקדמין ואמר טבדין תקיפין פטישין רמאין הא מאדי
דגוכין מרקמא בגוורין קאים על אנטוכא שלו ואתכבשו. בהאי שעתא אמא קא
עכבי דאילכין רב ותקיף והוו אמרי קול ה׳ שובר אדזי. כפלו על אפיהו ר׳ שמעון ור׳
אבא ודאלו סניא בבל עליהו קאמו אזלו ולא אמשו מידי. כפקו מן טורא
ואזלו. כד מטו לבי ר׳ יוסי בר׳ אמשון כן לקוניא אמו לר׳ אמשון כן יוחאי תמן. אדו

דף ר׳ שמעון אמר לון ודאי לרחמי דכסין ואתין עלאין קח עברתון דלכא דמיכלא
דמתא ואמיכא לכו ולכביכו כן יהוידע דקא מסדר לכו תרין עטרין על ידא דחד
סבא לאעטרא לכו · ודאי כלהו דא קב״ה קום · תו דאמיכא לכפייכו מסניין לר׳
יוסי ואות למרתון דאכם עדיף מכניא אתא ר׳ אלעזר ואזי ריסיס כין כרכוי דאכוי
ואף עובדא · דאיל ר׳ שמעון וכא אמר ר׳ שמעתי שמך ויראתי הלי קרא אכבוק כגין למועד
כשעתא דאמא מיתתיה ואתקייס על ידא דאליעזר אמאי לקרי אכבוק כגין למועד
הזה כעת חיה את תוכקת כן · ודא כרית דסוכמית הוא ואתרין אכוקין הוו
חד דאימיה וחד דאליעזר דכתיב ויסב פיו על פיו · אסכימו כספרא דאלמה
מלכא שמא גליפא דאכעין ואתרין שמהן אנליף עלוי כתכין וכגין דאתון ג׳ שלפא כיתא
דאנליף כיה לאכוי כקדמיתא כד מית פרחו מכיה · ואשתא דאליעזר אכך ליה אנליף
כיה כל לישנין לאתון דאכעין ואתרין שמהן ואתון דאילו אכעין ואתרי שמהן גליפן לישנין
מאתן ושיתסר לאתון וכולהו לאתון אנליף כרוחי דאליעזר כגי לקיימ ליה כאתון דאכעין
ואתרין שמהן וקרא ליה אכקוק · שמא דאשלים לכל אטרין לאשלים לאכוקין אתמר
ואשלים לרזא דמאתן ושיתסר לאתון דשמא קדישא כתכין לאתקיימא לאהדרא
רוחיה וכאתון לאתקייס כל גופיה על קיומיה ועל דא לקרי אכבוק ולישו אמר ו׳
שמעתי שמך ויראתי שמעתא מה דהוה לי דאטעימכא מסהוא עלמא ודאילכא ארא
למתבע רחמין על כפזיה ואמר ו׳ פעלך דעבדת לי בקרב שכים יהן חייהו כמו חיון
וכל מאן דאתקסר כאיכון שכים קדמוניות חיין לאתקסרו כיה בקרב שכים תודיע
להוה דרגא דלית חיין כלל · ככה ר׳ שמעון ואמר לוף לכא מאה דשמעכא דאילכא
לקב״ה וקיף ידוי על רשיס ואמ׳ ואה רב המכוכא שכא כהירו דאורייתא זכיתון לאתון
למאמי לפין כאפין ולא זכיכא כיה נפל על לכפוי ואמא ליה מעקר טורין מכהיר
סרגין כה יכילא דאילכא מסיחא אמר ליה ר׳ כהסוא עלמא אתון שכיכו מאדי חולפכין
קמי קב״ה מהסוא ואמא סום קאדי לר׳ אלעזר כריה ולר׳ לכא פכיחל כלא כי דאיתי
אלקים פניס אל פניס :

בראשית ר׳ חייא פתח דאשית חכמה יראת ה׳ שכל טוב לכל עושיהם
תהלתו עומדת לעד · דאשית חכמה אלי קרא לכי מכעי
ליה סוף חכמה יראת ה׳ כגין דיראת ה׳ סוף חכמה ליהי לאעלא לגו דרגא דאכמתא
עלאה הכ״ל פתחו לי סעדי נדק · זה השער לה׳ ודאי דאי לא ישול כהאי תרעא לא
ישול לעלמין למלכא עלאה דאיהו עלאה וטמיר ונניז ועכיד ליה תרעין אלין על אלין
ולסוף כל תרעין עכד תרעא חד כחמה מכעלין כחמה פתחין כחמה היכלין אלין על
אלין אל׳ כל מאן דכעי למיעל לגבי תרעא דא יהא קדמאי לגבי מאן דיעול כהאי תרע׳
ב תרין
יעול · לוף הכי תרע׳ קדמאי לחכמה עלאה יראת ה׳ איהי ודא איהי רחמי
איכון דאתחכרין כחדא ואיכון תרין כקדין חד נכיזא וטמיר׳ וחד קיומא
כאתגליא וכגין דלית להו פרודא לקרון רחמי חד ולא תרין מאן דכטיל חדא כטיל
חדי וכלא חד דא הוא שמיה ושמיה חד דכתיב וידעו כי אתה שמך ה׳ לבדך אתמי
לקרי יראת ה׳ כגין דאיהו לישכא דטוב ורע זכי כר כם הא טוב ואי לא זכי הא רע

ועל דא

ועל דא אמרי כהני לתתר וירחם ודא תרעא לשעלא לכל טוכא דעלמא · משכל טוב
לגלגן תרין תרעין דליכון כחדא ר׳ יוסי אמר משכל טוב דא לילכא דחיי דליכו משכל
טוב כלא רע כלל · ועל דא אמרי כהני לתתר שיהיו משכל טוב כלא רע · לכל עומיהם שלום
חסדי דוד הכתוב׳ תמכין תורייתא ותיכון דתמכין תורית׳ כביכול לתכון עבדין ליכון
דלעלן בתורייתא לית כהו עסיק כשר דלעלן כה תמכין דתמכין לון לית כהו עסיק
וכחילא דא דכתיב תהלתי עומדת לעד וקיימא כורסייא על קיומיה כדקא יאות
ר׳ שמעון הוא יתיב ולש בתורייתא בלילית דכלה לתתכרת כבעלה דתניכן כל תכון
תכריה דכבי היכלא דכלה לבטריכו כהניה לילית דכלה לזדמכת למהוי ליומ׳ לתרת
גו חופה כבעלה למהוי עמה כל הניה לילי׳ · ולמחדי עמה כתקוכה דהיכי לתתקנת
למלעי בתורייתא מתורה לנכויהים ומכויהים לכתוכים ובדרשות דקדקי וכרזי
דחכמתא כגין דלעלן ליכון תיקוכין דילה ותבשיטתא והיכי ועולמתהא עלאה וקיימת
על רישיכון ולתתקנת כהו וחדא כהו כל הניה לילית ולימא לתרת לה עשת לחופה
עלאה כהדיהו ולעלן לקרון בכי חופתא · וכיון דעלאה לחופתא קדם שלום עלייהו
ומברך לון ומעטר לון בעטרהא דכלה זכאה חולקהון · והוא רבי שמעון וכלהו
חבריא מרכבין כרסה דתורייתא ומחדמן מלין דתורייתא כל חד וחד מכויהו והוא
חדי ר׳ שמעון וכל שאר חבריא · תמר לון רבי שמעון בכי זכאה חולקהון בגין דלמחר
לא תעול כלה לחופה עלאה כהדייכו בגין דכלהו דמתקנין תקוכהא בההי לילית
וחדלן כה כלהו יהון רשימין וכתיבין בספרא דדכרכיא וקדם מברך לון בשעטין
ברכאן ועטרין דעלמא עלאה : פתח ר׳ שמעון ואמר השמים מספרים כבוד אל וגו׳
קרא דא שלח לקדמאי ליה לכל בזמנא דא דכלה לתתער למיעל לחופה ביומא דמחר
לתתקנת ותיכסירת בקיסוטהא כהדי חבריא דחדלן עמה כל הניה לילית והיהי
חדלת עמהון וביומא דמחר כמה חולקוסין ומתרין מתבשין כהדא והיהי כלהו
מחכאן לכל חד וחד לתקיכו לה בהאי לילית כגין דמתחברן כחדא והיהי מחלת
לבעלה מה השמים מספרים דא אתן דעלל לחופה מספרים ומתכהרין כזוהרא
דספיר דכסיר וזיהר מסייפי עלמא ועד סייפי עלמא לקרי אל דא וכבוד כלה דלקרי
אל זועם בכל יום בכל יומי סתא לקרי אל ומסתא דהא עלאה לחופה לקרי
כבוד ולקרי אל יקר כתירו על כתירו ומלטטו על מלטטותא כדין כהניה סעתא
דשמים עלאל לחופה ואתי ויסיר לה כל ליכון חבריא דלתקיכו לה כלהו לתפרסן
בשמהן תמן ספר ומעשה ידיו מגיד הרקיע מעשה ידיו אלין ליכון מלרי קיימא
וכריית לקרון מעשה ידיו כלל ומעשה ידיכו כוכבהו דא כרית קיימא דאתיס בכסא
לבר עם · רב המכוכה סכה לחמר אל תתן את פיך לחטיאת את בשרך דלא ויהיב כר
עם פומיה למיתי להרהורא ביסא ויסא גריס למחטי לההוא כסא קדם דאתיס ביה
ברית קדישא דאיהי עביד כן משכין ליה לנהיכם וההוא דמתוכא על ניהכם דומם
שמיה וכמה רכוז דמלאכי חבלה בהדיה וקאים על פתחא דגיהכם וכל דכטרו
ברית קדישא בהאי עלמא ליתי ליה רשו למקרב ביה דוד מלכא בשעתא דליעיל
ההוא שכדא דאיל בההיא שעתא סליק דומם קמי קב״ה ואמר ליה מרי דעלמא

כתיב בתורה וחיים לטר וכלף לית לטת״ ולל לטת עמיתך ונו׳ דוד דקלקל כרית
כערוה מהו · אמר ליה קב״ה דוד זכאה הוה וכרית קדיטת על תקוניה קיימת דהת
גלי קדמי דלזדמנת ליה כת טבע מיומת דלתברי עלמת · אמר ליה לי קמך גלי
קמיה לך גלי · אמר ליה ותו כהיתרת הוה מה דהוה דהת כל לישון דעלמא לקרכת
לך עלל חד מכוניהו עד דלפטר כנט לתכתתיה · אמר ליה לי הכי הוה ליה לתורכת
תלת ירחי ולך לוריך · אמר ליה כמלי לוקיט מלה כלתר דחייטיכן דהית משוברת
וגלי קדמי דלוריה לתקריב כה לעלמין דהת טמי חתיט כנויה לסהדותה כתיב
לוריה וכתיב לוריהו טמי חתיט כהדי דלך טמא כה לעלמין · אמר ליה מרי דעלמת
הת מה דלמרית לי קמך גלי דלך טכיב כהדה לוריה קמי מי גלי · הוה ליה לתורכת
ליה תלת ירחי ותו לי ידע דלך טכיב כהדה לעלמין למלי סדר ליה דוד ופקיד עליה
לטמטת כלכתתיה דכתיב רד לביתך ורחון רגליך · אמר ליה ודלי לך ידע לכל
ויתיר מתלת ירחי לוריך דהת לרכע ירחי הוו דהכי תניכן כחמס ועטרי דכיסן לעבר כוז
כרוזת דדוד על כל ישראל והוה עם יואב כטבעה יומין דסיון ואזלו וכבלו לרשת
דכבי עמון סיון ותמוז ואב ואזלו לטתהו טס וכלרכעה ועטרים כלולו הוה מה
דהוה מבת טבע וכיומת דכפורי מכל ליה קב״ה הוה חוכה ולית דלמרי כן כלדר
לעבר כרוזת ולתכבטו כחמיסר דלייר וכחמיסר כלולו הוה מה דהוה מבת
טבע וכיומת דכפורת לתכטר גם ה׳ העביר חטאתך לך תמות מלי לך לא תמות
תמות כידת דדומת · אמר דומת מלרי דעלמת הת מלך חדת לית לי נכיה דלימי
לפתח פומיה ואמר מי ה׳ כי כן מות הוה ולחיטו דן לכפטים טרוכיה לית לי עליה
אמר ליה לית לך רטו דהת לודי לנכלי ואמר חטאתי לה׳ ולף של נב דלך אב לכל
כמה דחטא כלוריה שכטת כתבית עליה וקכל מיד להדר דומת לתתרי כפתי כפת
ואל דת אמר דוד לולי ה׳ עזרתה לי כמעט שכנה דומת כפתי לולי יי עזרתה לי דהוה
לפטרוסת דילי כמעט שכנה ונו׳ מהו כמעט שכנה כחוטת דקיק כטעורת דלית כוכי
וכין סטרת אמר כהה׳ טיעור הות דלך שכנה דומת כפתי וכגין כך כעי לתסתמרת
כר כם דלך יומת מלה כדוד כגין דלך וכיל למימר לדומת כי טגגה היה כמה דהוה
לדוד וכתב ליה קב״ה כדיכת למת ויקנוף הלדים על קולך של ההוא קול דאיהו אמר
וחכל לת מעשה ידיך דת כטר קדם כרית קדיטת דפנים ותתמך כגיהנם על ידת
דדומת · וכגין כך ומעשה ידיו מגיד הרקיע לגין תכון תכרית דלתתכרו ככלה דת
ומלרי קיימת דילה מגיד ורטים כל אחד ואחד · תלן הרקיע דת לאיהו הרקיע דכוס
תמה ולכנסת וכככים ומזלי ודת לאיהו ספר זכרון לאיהו מגיד ורטים לתו וכתיב לתו
למהוי בני היכלא ולמעבד רשותהון תדיר : יום ליום יביע אומר יומא דקדיטת
מאיכון יומין עלאין דמלכא מסכתין לון לתכריות ואמרין הוה מלה דאמר כל אחד
לתכריה יומא ליומא יביע הוה אומר ומסכת ליה ולילה ללילה כל דרגא דתסלוס
כלילה מסכת דת לדת הוה דעת דכל אחד מתכריה וכסלימו סני תתעבידו לון
מכרין ורחימין · לין לומר ולין דכריס כסדר מלין דעלמת דלך תסתמש לון קוס עבדי
מלכא קדיטת ולך כעי למסמש לון · תכל הכי מילי ככל הארץ יצא קוס עבדי
מסיחת

מעוחא דיכון מלין מדלי עלאי ומדלי תתאי מלין לתעביד רקישין ומלין לרע
בהיזא תועבתא ולא תימא דלהיכון מלין כלהו מסטטי בעלמא בקנה תבל
מליהם · וכיון דלתעביד רקישין מכהון מלין סריך בהון · הדר ואמר לעמם סם להל
בהם · הסוא סמעם קדישא סוי מדורים ומסכניה בהו ומשטר בהו כיון דסדי
בהיכון רקישי ומשטר בהו כדין והוא כחתן יוצא מחפתו וחדי ורהיט בהיכון רקישין
בפק מכוייהו ושלל ורהיט גו מבללא חדא לאחרא בהתר לאחרא · מקנה הסמים
מוכחו ודאי מעלמא עלאה כפיק ואתיא דהיכו קנה הסמים לשלל · ותקופתו מלן
תקופתו דל קנה הסמי לתתא דהיכי תקופת הסנה דלסחר לכל סייפין · ואתקטרת
מן הסמים עד רקיעא דל · ולין כסתר מחמתא דהיא תקופה דל ותקופה דסמעם
דלסחר בכל סטרא ולין כסתר ולית דלתכסי מניה מכל דרגין עלאין דהוו כלהו
מסחרן ואתיין לגבי וכל חד וחד לית מלן דיתכסי מיניה מחמתו כמעתא דלתקמס
ותב לגבייהו כתיקופתא עלים כל סנהא דל · וכל עלוייא דל בגין סורית הוא דכתיב
תורת ו׳ תמימה · סית זמכין כתיב הכא ו׳ ומית קרלי מן הסמים מספרים עד
תורת ו׳ תמימה · ועל דזה דל כתיב כרלסות הל סית לתוון · כרל שדו׳ לת הסמים
ולת הלרן · הל סית תבין · קרלי לחרכין לקבל סית זמכין ו׳ סית קרלי בגין סית
לתוון דהכא · סית סמכן בגין סית תבין דהכא : עד דהוו יתבי עשו ר׳ ללעזר כריה
ור׳ לבא · למר לון ודאי לכפי סכיכתא לתיין ועל דל כניולל קריכא לכו דהל חמיתון
לכפי סכיכתא לפין כלפין והסתא דקא ידעתון וגלי לכו קרל דוכסיהו בן יהוידע
ודאי דמלה דעתיקא קדישא הוו וקרל דלכתריהו והוא דסתי מכלא לחמרו והאי
קרל הוו כתב לחרל לאחרל כגוונ׳ דל: פתח ואמ׳ הוא דהכא לת לים מנרי לים מדם מים
כלמה וכלא רזא חדא הוו ודאי מנרי ההוא דלסתמודע גדול מלה כלרן מנרים
בעיני עבדי ונו׳ רב ויקרל כמה דגלי ההוא סבא · ודאי קרל כמתיכתא עלאה
לתמר לים מדם כלא חד לים מדם דמם מדם לים מדם כלא חד כגון דהוו סבת ותחומא
דפתיב ומדות מחון לעיר וכתי׳ לל תעשו עול במשפט במד׳ ועל דל לים מדם הוו
והוו ממם לים מדם הוו לרכיס מסייפי עלמ׳ ועד סייפי עלמ׳ · דלם הרלסון הכי
הוא ודאי תימ׳ הל כתיב ממם כחמם מסייפי עלמ׳ עד סייפי עלמ׳ הוא · וכיד המנרי
תכנית כלא כמנור לורגיס דל מטה לשלים דהוא כידיה תקיק בסמא נלוקא מכרם
כהיכוו דנרופי לתתון דהוא גליף כנלף ומתיכת׳ דילי דלקרי לורג דכתי׳ חרם וחסב
ורוקם והוא מטה הוא כהיר סמא גליף׳ ככל סטרין כהיכוו דמכוונין דהוו מנלפין
סמא מפרם כלרכשין ותרין נוזכי וקרל מכלן ולהלא כמה דלמ׳ זכלה חולקיה תיכו
יקרין תיכו ונחדם תקון דכלה כהאי לילית מלן דלסתתף כהדם כהאי לילית
יהא כטיר שלא ותתא כל ההיא סתא ויפיק סתא כסלם עלייהו כתיב חוכם מלאך
ו׳ סכיב ליריאיו ויחלצם טעמו ורחו כי טוב ו׳ · פתח ר׳ סמעון ואמ׳ כרלסות
ברל אלהים · הלי קרל לית לסתכלא לכל מלן דלמר לית אלהא דל סמיא ואקרל לת עבדו ואכדו
מן לרעא ומן תחות סמיא אלה · בגין דלית אלהא לחרל כר קלה כלחודוי והאי

קרא איהו תרגום בר ממלה דסוף קרא · אי תימא בגין דמלאכין קדישין לא נזקקין
לתרגו ולא אשתמודען ביה מלה דא יאות הוא למימר בלישנא קדישא בגין דישמעון
מלאכין קדישין ויהון נזקקין לאודאה על דא אלא ודאי בגין כך כתיב תרגום דלא
נזקקין ביה מלאכין קדישין ולא יקנאון בבר נש לאבאשא ליה בגין דבהאי קרא
בכללא איכון מלאכין קדישין דהא איכון אלדים אקרון ובכללא דאלדים הוו ואיכון
לא עבדו שמיא וארקא · וארקא וארעא מבעי ליה אלא בגין דארקא איהי חדא
מאיכון שבע ארעין דלתתא ובההוא אתר אית בני בנוי דקין לבתר דאתתרך מעל
אפי ארעא נחתי לתמן ועבדי תולדות ואשתבש תמן דלא ידע כלום ואיהי ארעא
כפילא דאתכפל מחשוכא ונהור ואית תמן תרין ממכן שליטין די שלטין דא בחשוכ
ודא בנהורא ותמן קטרוגא דא בדא ושעתא דנחית לתמן קין · אשתתפו דא בדא
ואשתלימו כחדא וכלא חזי דאיכון תולדות דקין ועל דא איכון בתרין ראשין כתרין
חיוון בר דההוא נהורא שליט נכח דיליה ונכח על אחרא · ועל דא אתכלילו די
בחשוכא בנהורא והוו חד איכון תרין ממכן עפרירא וקסטימון ודיוקנא
דילהון כדיוקנא דמלאכין קדישין בשית גדפין חד דיוקניה כתורא וחד דיוקניה
כנשרא · וכד מתחברן אתעבידו דיוקנא דאדם כד איכון בחשוכ מתהפכין לדיוקנ
דנחש בתרין ראשין ואזלין כחיוא וטאסין גו תהומא ואסתחיין בימא רבא כד מטאן
לשלשלא: דעזא ועזאל מרגיזין לון ומתערי לון ואיכון מדלגין גו טורי חשוכן
וחשבי דקבה בעי למתבע לון דינא ואלין תרין ממכן שאטין בימא רבא ופרחין
מתמן ואזלין בליליא לגבי: נעמה אמהון דשדין דטעו אבתרהא דחלן
קדמאין וחשבין למקרב לגבה ואיהי דלינת שתין אלפין פרסין ואתעבידת בכמה
ציורין לגבי בני נשא בגין דיטעון בני נשא אבתרה ושין תרין ממכן פרחין ומשטטן
בכל עלמא ואהדרן לאתרייהו ואיכון מתערין לאיכון בני בנוי דקין ברוחא דיצרין
בישין למעבד תולדות שמיא דשלטין תמן לאו כהני ולא אולידת ארעא בחילא
דלהון זרועא וחצדא כהני ולא אהדרן אלא בכמה שנין וזמנין: ואיכון אלהא די
שמיא וארקא לא עבדו יאבדו מארעא עלאה דתבל דלא ישלטון בה ולא ישטטון בה
ולא יהון ברמין לבני נשא לאסתאבא ממקרה ליליא · ועל דא יאבדו מארעא ומן
תחות שמיא דאתעבידו בשמא דאלהא כמה דאתמר ועל דא האי קרא תרגום
דלא · יחשבון מלאכי עלאי דעלייהו אמרין ולא יקטרגו לון · ועל דא רזא דאלהא
כמה דאתמ איהו מלה קדישא דלא אתחלף בתרגום · אמר ליה ר אלעזר האי קרא
דכתיב מי לא ייראך מלך הגוים כי לך יאתה מאי שבחא איהו · אמר ליה ר אלעזר
האי קרא בכמה דוכתי אתמר אבל ודאי לאו איהו דכתיב כי בכל חכמי הגוים ובכל
מלכות דהא אתא למפתח פומא דחייבין דחשיבין דקבה לא ידע הרהורין ומחשבין
דילהון · ובגין כך אית לאודעא שטותא דילהון דזמנא חדא אתא פילוסופא חדא
דאומות העולם לגבאי · אמר לי אתון אמרין דאלהכון שליט בכל רומי שמיא כלהון
חילין ומשריין לא אדבקן ולא ידעי אתר דיליה · האי קרא לא אסגי יקריה כל כך
דכתיב כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין כמוך שקולא דא לבני נשא די לית
לון

לון קיומא · ותו דלתתון לאמרין ולא קס נביא עול בשראל כמשה בישראל לא קס לבל
בלומות השולם קס · לוף סבי לבל לימא בבל חבמי הגוים לין כמוהו · לבל בחבמי
ישראל לית · לי סבי לבלה דלית בחבמי ישראל כוותיה לאו לישנו בלבה שליטא
לסתבל בקרא ותבמה דדיוקא בדקא יאות · לאוכח ליה ודאי שפיר קא לאמרת מלן
מחים מתים בלא קס בלחודוי לתא בלישנו ובלישע ובחיי מתייא מלן מוריד נשמים
בלא קס בלחודוי לתא בלישנו ומכא לן ובחית לן בבלותיה מלן שבד שמי וארעא
בלא קס בלחודוי לתא בלבהם ולתקיימו בקיומיה בגויהו מלן מכניע שמשא שא
קס לתא יהושע ושכיך ליה ופקיד ליה דיקום על קיומי ולסתבך וכתי וידום השמש
ויבח עיד קס גוזר גזר דין לוף סבי מסה גזיר גזר דין ולתקיימו ותו דקס גוזר
גזרין ובדיקיה דישראל מבטלין לון דכתיב נדיק מובל ירחת לבלדים ותו דליהו
פקיד לון למהך כאורחוי ממש לאלמא ליה בבלה · לזל השוא פילוסופא ולתנייר
בכפר שלי וקרון ליה יוסי קטוכלא · ולוף אוריתא סניא ולהיו בן חביתין וזכלין
דהשוא לתר לית לסתבלא בקרא ולא כתיב בל הגוים כלין בגדו מלי
דכוותיה הכא בלא מי לא יירלך מלך הגוים וכי מלך הגוים לליו ולאו מלך ישראל בלא
בבל לתר קס כעא לסתבחא בישראל ולא לתקרי שא על ישראל בלחודוי דכתיב
בלבי ישראל בלבי השבריס וכתיב כה לאמר יי מלך ישראל ומלך ישראל ודאי
לאמרו לומות העולם פטרון לתרן לית לן בסמיות דהא מלכיכון לא שליט שא עלייכו
בלחודיכון ושלמא לא שליט · לתא קרא ולאמר מי לא יירלך מלך הגוים בלין שליטין
דכרכן די מיתן עלייהו וכבל מלכותא בהשוא מלכו דלעלמא דהא מרכב מלכות
שליטין לית לשולא ושליטין כרעותיה על בל שאר שמין ועל בל דא לית בהו דיעביד
לפילו מלא זשירא בלא כמה דפקיד לון דכתיב וכמצביים שביד בחיל שמיא ודיירי
ארעא חבמי הגוים לוכון ממכן ורכרכן דלעלמא דחבמתא די להון מכייהו הוא ובבל
מלכותא דשליט כמה דאתמ ודא הוא קרא כפשטיה לבל בבל חבמי הגוים
ובבל מלכותא · הלי לסבחא בספרי קדמאי דליכון מסרין וחיילין לשם דלא תפקדו
על מלין דעלמא ופקיד לבל חד למעבד עבודתא מלן סתימא קדישא ולא
כרשיתיה דיעביד שום חד מכייהו כמוך בגין דלבת רשים בעלוי ולת רשי כעובדך
מכולהו ודא הוא מלין כמוך יי מלן סתימא קדישא דיעביד ולהוי כמוך עלא
ותתא · ויהא דמי לך בבל עובדא דמלבי קדישא שמי וארץ לבל ליכון תהו ובהו
בל ועשלי · בקס בתיב כרא שית ברא לליקים וגו כמלכותא בתיב והארץ היתה תהו
ובהו: לר שמשון לחבריא בבי הלולא דא בל חד מבכון יקצה קטורא חד לבלה לאמר
לר ללעזר בריה · ללעזר הב בבזבזא חד לבלה דהא למאר לסתבל בך ישוב לאופה
בליכון סורין ובחין דיהבו להון בבי היבלא לקיומא קדישא : פתח ר ללעזר ואמר
מי זאת עולה מן המדבר וגו מי זאת בללא דתרין קדמין דתרין עלמין בחורא
חדא וקטורא חדא · שלא ממש למהוי קדם קדמין דהא קדם קדמין מי ואתברת
בזאת בגין למהוי עולה דליהי קדם קדמין · מן המדבר דהא מן המדבר ירתא למהוי
בלה ולמיעל לחופה · תו מן המדבר ליהו שולה בלה ומדברך בלוה בהשוא מדבר

דלחיבו בסטון לחיבי עולם ותבונן מלי דכתיב לולם הסס הלחירוס הלולם הללו זס
בשלוס המלם לת מבדי בכל מכס במדבר וכי כל דעבד לון קלם במדבר הוס והל
כיסוכל הוס שלל במדבר בדבורל כלל ומדבלך בלוס וכתיב ממדבר הדי לוף הכי
עולם מן המדבר מן המדבר ודלי בהיוס מלם דסומל לחיבי סלקל ועלת כין בדפי
דלמל ולבתר בדבורל נחתל ושריל על ריסייבו דעמל קדישל היך סלקל בדבורל
דהל בסירוגל כד בר בם קלוס בנפרל לית ליה לכרכל למלריס בסעתל דפקל
עיבוי היך מכרך הכי הוו עבדי חסידי קדמלי כטלל דמיי הוו יתבי קמייהו ובזמכל
דלתערי כלילי לסמין ידייהו וקיימי ולעלן בלוריתל ומברכי על קריאתם תרגולל
קרי כדין פלגות לילה ממש וכדין קלם לסתכל עם נדיקייל בגנתל דעדן ולסיר
לכרכל כודין מסובלות ומזומנות ומברכין וכן כל סעתל בגין דבסעתל דבר בם
כלוס רוחיס פרחל מכיס ובסעתל דרוחיס פרחל מכיס רוחל מסתכל זמין ושריל
על ידוי ומסתכל לון ולסיר לכרכל כהו כלל כטולה: ולי תימל לי הכי הל בימל
דלל כלוס ולל פרח רוחיס מכיס ולל שריל עליס רוחל מסתכל שלל לכיל הכסל
לל יכרך ולל יקרל בתור לפילו מלה חדל עד דיסקי ודוי ולי תימ בגין דמלוכלכי
לילון לל הכי הוה כמה דתלכלכו של ווי לכבי עלמל דלל מסגיקין ולל ידעין ביקרל
דמלריהון ולל ידעי על מה קיימל בעלמל רוחל חדל לית ככל בית הכסל דעלמל
דשריל תמן ולתתבי מההוה לכלוכל וטומפל: ומיד שרי על לילון לנכען דידוי
דבר בם: פתח ר׳ סמעון ואמר כל מלן דאלי בלילון מועדיה ולל יהב חולקיה לקדם
ההוה רע עין שטן סוב׳ לותו ולקל מקטרג ליה וסליק ליה מעלמ׳ וכמה עקו על עקו
מסכב ליה חולקי דקדם למחדי למסכבי כפוס מה דיכיל למעבד בגי דקדם ביומיה
ללון לתי למחמי לילון מלכ׳ תבירין דילוה ועיל עלייהו ואמי דלל לית להון למחדי
וכבי עלייהו סליק לעילל למרכל עלמל לתתן בבי מתיבתל קמיה ואמרי רבון עלמל
רחום וחנון לתקריאתל יתגלגלון רחמך על בנך: אמר לון וכי עלמל לל עבדית ליה
ללל על חסד דכתיב אמרתי עולם חסד יבנה ועלמל על דל קיימל אמרי קמיה
מלכי עלמי רבון עלמל הם פלגיה דלכיל ורוי ויכיל למעבד טיבו עם מסכבי:
ולל יהיב לון מידי לתי ההוה מקטרגל ותבע רשו ורדף לכתריס דההוה בר בם מלן
לן בעלמל נדול מלכרסם דעבד טיבו לכל בריין כיומל דעבד מסתייל מה כתיב
ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה נדול כיום הגמל לת יצחק עבד לברהם
מסתייל וקרל לכל רברבי דרל להיוה סעודת׳ ותניכן בכל סעודתל דחדוה ההוה
מקטרגל לזיל ואמי לי ההוה בר בם לקדיס טיבו למסכבי ומסכבי בביתל ההוה
מקטרגל לתפרס מההוה ביתל ולל עיל תמן ולי לליו עלל תמן ואמי ערבוביל דחדו׳
כלל מסכבי וכלל טיבו דלקדיס למסכבי סליק לעילל ומקטרגל עליס לברהם כיון
דזמין לרברבי דרל כחל מקטרגל וקס על פתחל כגונל דמסכבי ולל הוה מלן
דלסנל ביה לברהם הוה מסתם לילון מלכין ורברבין סרה לוביקל בגין לכוליהו
דלל הוו מהמנין כד לוסי לולידת הלל לאמרו לסופי הוה ומן סוקל ליתיליו ליה
בגין כך לתיין בכייהו כדדייהו ובטלת לון סרה ולוביקל לון קמייהו: הסד מן מלל
לברהם

לאכרסם הניקה בנים מרה בנים ודאי והיזק מקטרגא על פתחא לאחרא נחוק
עצם לי תלדים מיד סליק היזק מקטרגא קמי קב"ה ואמר ליה רבון עלמא את אמרת
לאכרסם תוסכי עבד סעדתא ולא יכיל לי מידי ולאו למסכני ולא קריב קדמך לפילו
ויכה חד · ואו לאחרא מרה דחייכת כה · אמר ליה קב"ה מאן בעלמא כאכרסם ולא
זז מתמן עד דכלכל כל היזקא חדוש ופקיד קב"ה למקרב ליניקת קרבנא ואתנזר על
מרה דתמו על נערה דכר כל היזקא נרי דלא יכיל מידי למסכני: פתח ר' שמעון ויאמר
מלי רכתיב ויסב חוקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה' תא כמה היזק חילא תקיפא
דאוריתא וכמה היזק שלים על כלא דכל מאן דאתעדל באוריתא לא דחיל משלמי
ומתתלי ולא דחיל ממרעין כיסין דעלמא בגין דהיהו לחיד באילנא דחיין ליה
מיכיה בכל יומא דהא אוריתא תוליף לכר כם למיזל בארח קשוט תוליף ליה שיטא
סיך ויתוב קמי מאריה לכטלא היזיק גזרה דאפילו אתנזר עליה דלא לאתבטל אלא
גזרה מיד לאתבטל ואסתלק מכיה ולא מריה עליה דכר כם כהאי עלמא · ובגין כך
כעי ליה לכר כם לאתעדלא באוריתא יומא ולילי ולא יתעדי מיכיה הה"ד והגית בו
יומם ולילה ואי אתעדי מיכיה דאוריתא או אתפרש מיכיה כאלו אתפרש מאילנא
דחיי · תא שיטא לכר כם כל היזקו סליק כלילוא על ערסיה כעי לקבלא עליה מלכותא
דלשלא כלבא שלים ולאקדמא למימר קמי' פקדוכא דכפפי' ומיד אסתזיב מכל מרעין
כיסין ומכל רוחין כיסין ולא שלטין עליה וכנפרא קס מערסיה כעי לכרכא למאריה
ולמיעל לכיתיה ולמסנד קמי היכליה כדאילו סניא וכתר כן יכלי גלותיה ויסב שיטא
מאיכון לכרכין קדישין דכתיב ואתי ברוך חסדך לכא כיתך לאסתחוא ג' היכל קדשך
כירחתך · הכי לוקמוה לה לכעי ליה לכר כם לאעלא כי כניסתא אלא לי לחלוך
בקדמיתא כאכרסם ינחך ויעקב כגין דאיהו תקיעו גלותא לקמי קב"ה הה"ד ואתי
ברוך חסדך לכוא כיתך דא לאכרסם · לאסתחוא אל היכל קדשך כירחתך דא ינחך
ובעי לאכללא לון כרישא וכתר כן ייעול לכי כניסתא ויכלי גלותיה כדין כתיב ויאמר
לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר: ר' פינחס הוה אזיל קמי דר' רחמאי ככוף
ימא דגבוסר וכר כם לך וקנסיא דיומין הוה ושיעי אסתלקו לחמי אמר לר' פינחס
ודאי שמעת דיוקאי אכרכא אית ליה מרגלית אכן טבא ואסתכלית כגוונא דהאי
מרגלית כפקא כנהירו דשמשא מכרתקא ונהרא כל עלמא והיזק נהורא קאים
מסאיא לארעא ונהיר כל עלמא עד דיתיב עתיק יומין ויתיב על כרסוי כדקא יאות
והיזק נהורא כלול כלא ככוליא ומכסורא דאתכליל ככוליא כפקא נהירו דקיק וזעיר
ונפיק לכר ונהיר כל עלמא זכאה חולקך · קום כרי קום זיל לאתריה דהיזק מרגלית
דנהיר עלמא דהא שעתא קיימא לן כפקא קמיה וקאים למיעל כהיזק ארכא ויתרין
נוכרין כהדא · חמא תרין נפרי דהוו אתיין ושמעין על ימא רמא לן קלא ואמ' נפרין
נפרין דאתון טאסין על ימא חמיתון דוך דכר ויחאי תימן לאסתאי פורתא אמרו נפרין
נפרין זילו ואתיכו לי פרחו ואזילו עלוי כימא ואזלו לתמן · עד דנפק הא חיכמן נפרין
אתיין וכפומא דחדא מנייהו פתקא חדא וכתיב כגווה דהא כר יוחאי נפק מן
מערתא ור' אלעזר כריה · אזל לנגיה ואסכח ליה מסכיא וגופיה מלוח מלודין ככה

כהדיוט ואמר וי רחמיתיך כך · אלא זכאה חולקי דרחמית לי כך דשלמלה לא חמיתך
כך לא סיבא כך · פתח ר׳ שמעון בפקודי תוריתא ואמר פקודי תוריתא דיהב
קדשא לישראל כלהו כתוריתא כתרא פלג כתיבי בראשית ברא אלקים
הדא היא פקודא קדמאה דכלא ותקרי פקודא דא ירתת ה׳ דתקרי רחמית דכתיב
רחמית חכמה ירתת יי׳ · ירתת יי׳ רחמית דעת כנין דאמרן דתא רחמית תקרי ודא
איהי תרעא לעלמא מהימנותא ועל פקודא דא אתקיים ירתת יי׳ אתפרס לתלת
סטרין תרין מכוהי לית בהו עקר כדקא יאות ואת ואחד עקרא דירתת איהו כר כם דדחיל
מקדשא כנין דיחון כהוי ולא יחזון לי דחיל משמשא דגופיה לו דמחוכים · ועל
דא דחיל ליה תדיר למשכח ירתת דחיל דחיל לקדשא שוי לעקר לית כר כם דדחיל
מן קדשא כנין דדחיל משמשא דהוה עלמא ועמשא דניכסי תרין חלין לאו עיקרא
דירתת חיון ומרמשא דיליה : וירתת דחיל עקר למדחל כר כם למאריה כנין דחיל
רב ומליט עקר ומרמשא דכל עלמין וכלא קיימי כלא דאתאחד וכל דיורי ארעא
כלא תמיכין ולמשרתי בהדוה אתר דתקרי ירתת · ככה ר׳ שמעון ואמר וי לי
לימא וי לי לא לימא · לי לימא ידעין חייבין היך יפלחון למריהון כתיב דירתת
קדישא מרי מלרע לית ירתת רעא דלבי ומחי ומקטרג ואיהי רגושא לתלקא חייבי
ומאן דדחיל כנין עובד דמלכותא וקטרוגא כמה דאתמר לא מריש עלייהו הניא
ירתת יי׳ תקרי ירתת יי׳ לחייס תלת מאן מריש עלייהו הניא ירתת רעא ואתפרס דמרי
עלייהו הניא רגושא ירתת רעא ולא ירתת יי׳ · וכנין כך אתר דתקרי ירתת יי׳ דחמית
תקרי ועל דא אתכליל הכא פקודא דא ודא עקרא ויסוד לכל מאר פקודין דתוריתא
מאן דכטיר ירתת כטיר כלא לא כטיר ירתת לא כטיר פקודי תוריתא דהא דא תרעא
דכלא וכנין כך כתיב כרמשי דהיכי ירתת כרא תלקים את השמים ואת הארץ מאן
דעבר על דא תאי רגושא רעא והיכו והארץ היתה תהו וכהו וחשך על פני תהום
ורוח אלהים הא תלין תרעא שמשין לתעמשא כהון חייבא · תהו דא חכך דכתיב
קו תהו חכל המדה · כהו דתכין דמסוקשין נו תהומא רבא לעמשא דחייבא · וחשך
דא מריפה דכתיב ויהי כמשעבם את הקול מתוך החשך והאר בוער כחם עד לב
השמים חשך וגלי אפלא תקיפא דעל ריסיהון דחייבא מרי לחוקדא נון · ורוח דא ברב
בסיף רוח סערה מרכא מסכנא היא מלהטא כיס כלא ואת להט החרב המתהפכת
ותקרי רוח הוי שכמא למאן דיעבר על פקודי תוריתא וכתיב לכתר ירתת רחמית
דחייבי כללא דכלא מכאן ולהלא אתר פקודין דתוריתא

פקודא תניינא דא איהי פקודא דפקודא דירתת אתאחדת כה ולא כפקא מיכה
לעלמין ואיהי אהבה למרחם כר כם למריה רחימו עלי ומאן דחיים
רחימו עלים דא אהבה רבה דכתיב התהלך לפני והיה תמים עלים ברחימותא ודא קוין
דכתיב ויאמר שדי איהו חור דא רחימו עלימותא דתקרי אהבה רבה והכא איהו פקודא
לזרחם כר כם למאריה כדקא יאות · תא חזי לעשר אתוון דכתיבת כשלימו
כיס · אמר ליה לימא כרי קמי דר׳ פנחס דהא איהו כהאי דרגא קאים תא לעשר
אהבה רבה דאיהו אהבה עלימותא כשלימו דתרין סטרין ואי לא אתכליל כתרי סטרין לאו
איהו

לויהו לאסכה כדקא יאות בצלותו ועל דא תניינן בתרין סטרין לתפרש לאסכה רחימו
דקב"ה אית מאן דרחים ליה מגו דאית לו עותרא לאורכא דיומין כגין דאחרנים עלוי של
שכאן דרחמוי מתתקנן ליה · ומנו כך רחים ליה ואי לא יהא בספוק ויהדר עליה קב"ה
בגלגולא דדיוקנא קדישא יהא שכיח ליה ולא ירחם ליה כלל וכגין כך רחימו דא לאו לויהו
לאסכה דאית ליה עקרא רחימו דלקרי עלוי ההוא דהוי כתרין סטרין כגין כדיוקנא
כגין כטיוכו ותקוקא דלרחמוי דרחים ליה למאריה כמה דתניינן לקבולו הוא כטול
בשמתך מיכך דא לויהו רחימו עלי דהוי בתרין סטרין ועל דא תור דמעשה כרקמית
נפקן ולכתר לנניז כך לנניז נפקן דיוקנא קדישא ואתכללו תרין סטרין כחדא למהוי
עלוי דא לאסכה כדקא יאות: כטלים ר' שמעון ואמקיים לתא ר' פנחס ואמקיים
וכרכיה ואמר כודאי קב"ה עדיכי הכא דא הוא נסירו דקיק דלמרו לי דלתכלל
בכיתאי ולכתר נהיר כל עלמא · אר' אלעזר לא לנטריך לאתפסי ירח"ם ככל פקודין
ד"ם בפקודא דא לנטריך ירח"ם לאתדבקא בהאי היך לתדבק לאסכה לויהי כסטר'
חד טב כמה דאתמ' דיהב שותרא וטב לאורכא דחיי כמי מזוכי כדין לנטריך לאתער'
ירח"ם ולמדחל דלא יגרוס חובה ועל דא כתיב ואתרי תדם מפחד תמיד כגין דהא
כלהו ירח"ם באסכה וכי לנטריך בסטרא לחרא דדיוקנא קדישא לאתערא ביה ירח"ם
כד חמי דדיוקנא קדישא שריא עלוי כדין יתער ירח"ם וידחל למאריה כדקא יאות ולא
יקטיג לב"ה ועל דא כתיב ואקטיג לבו ופול כרשע בהסוף סטרא לחרא דלקרי רעש
לאתבכא ירח"ם לאתחדת בתרין סטרין ואתכלילת מכוהו ודא לויהי לאסכה בלויהי
כדקא יאות: פקודא תליתאה למכדע דאית בלהה לכרכא ובליטא בעלמא
ולייחדא ליה בכל יומא יח"ד כדקא יאות בלויהו דאית סטרין עלאין ולמעבד לון
יחודא חדא בסוד תבין דסמא יסרא"ל ולכוונא רעותא לעילא בהדיוהו ועל דא לאחד
לנטריך לאחרא ליה בסוד תבין ודא הוא דכתיב יקוו המים מתחת השמים אל מקו'
לאחד יתכנשון דרגין דתחות שמיא לאתאחד ביה למהוי בשלימו לסוד סטרין כדק'
יאות ועם כל דא בהסוף יחודא לנטריך לקסרא ביה ירח"ם דלנטריך לאחרא
בד"ת דלאחד דד"ת נדולה ובייהו דכתיב ותרח היכסה דתחזי ותתקשר
ד"ת דלויהי יכסה בהסוף יחודא ולכתר דלתתקסרת תמן לעילא לנטריך לקסרא
לה לתתא בהכלוסתא בסוד סטרין לאחרנין דלתתא בשלימו דלאת ביה סוד תבין
לאחרנין דיחודא כדין מה דסוד יכסה לתעבדת ארץ למעבד פרין ורבין ולכטעא
לולבין ובייהו דכתיב ויקרא לאלהים ליכסה ארץ בהסוף יחודא דלתתא לרעיא רשות
עלי כדקא יאות ועל דא כי טוב כי טוב תרי זמני חד יחוד עלאה וחד יחודא תתאה
כיון דלתתאחד בתרין סטרין מכאן ולהלא תדשא הארץ דסא לתתקן למעבד פרין
ורבין כדקא יאות: פקודא רביעאה למכדע דא"ס הוא האלהים כד"ת וידעת
סיום והסכות אל לבבך כי י"י הוא האלהים ולתכללא שמא דאלהים בשמא דיו'
למכדע דלויהו חד ולית כאן פרודא ובייהו רזא דכתיב ואי מאדת ברקיע השמים להאי
על דארץ למהוי תרין שמהן חד בלא פרודא כלל לתכללא מאדת תשבר בשמא דסמ"ם
דלויהו חד ולית כאן פרודא בסוד תוכחת בהסוף חיוורתא לית כאן פרודא ובלא חד

ודא הוא עבדא מיומרא דיומא ועבדא דשבתא בלילא מה שהזכל מדת יום ומדת לילה
ולשתתקן דא בדא לשכחרא כמה דאתמר להחיר על הארץ ודא תוכחה דכתיב כחם
קדמאה תכר לתתא ותתברם לשילא וכגוונך גרם מה דגרם לעלמא כנין דאטריך
לאפרשא לתתא ולחברא לשילא וכהור תוכחה לאטריך לאתחדא לעילא בחבורא
חדא ולאתחדא לבתר בתוכלוסהא דיחודהא ולאפרשא לה מסטרא בוסא. ופס
כל דא לאטריך למכדע דחלדים יו כלא חד כלא פרודא יו הוא הולדים וכד יכדע
בר נש דכלא חד ולא ושוי פרודא לפולו הוא סטרא לאחרא יסתלק מעל עלמא ולא
אתמסך לתתא והייכו רזא דכתיב והיו למאורו. הא קלסה כתר מוחא סלקא מוקא
חור סטרא לאחרא מות. חור בחבור דאתעון מות כפרודא. וכד הלי חור לסתלק
אתעון מתחבר באתעון מות דפרוד משון לאתעון סריפת חוה וגרמת כוסא על עלמא
כמה דכתיב ותרא האשה כי טוב להדרת לאתעון למפרע לסתאחר תו ולאיכון לזלו וכטלו
מות תיו כהדייהו וגרמת מותא על עלמא כמה דכתיב ותרא. תר לעזר לכא הא
לולוכבא מס לסתאחרא ויחידאה ולו דלויהו חיון תדיר לאתסבית ולולת וכטלת תיו
דכתיב ותקח ותתן וסתלים תיבא דא ואתחברו לאתעון: תמר ליה כריך לכת כרי
והא לוקיימכא מלה דא פקודא חמישאה כתיב ויברכו המים שרץ נפש
חיה כהלי קרא לית תלת פקודין חד למלעי כלוריתא וחד לאתעסקא כפריה ורכי
וחד למנזר לתחכויא יומין ולאתעכרא מתמן ערלתא. למלעי כלוריתא ולאתתלם
כהו ולאפשא לה בכל יומא לתקכא נפשיה ורוחיה דכיון דבר נש לאתעסק כלוריתא
לתתקן בנשמתא לאחרא קדישא דכתיב שרץ נפש חיה נפש דהיוא חיוא קדישא
דכד בר נש לא לתעסק כלוריתא לית ליה נפשא קדישא. קדושא דלעילא לא שריא
עלוי וכד לאתדל כלוריתא בהיוא רחיצו דרחים כה זכי לסיוא נפש חיה ולמהדר
כמלכין קדישין דכתיב ברכו מלכיו חלין חיכון דמתעסקין כלוריתא דלקרין
מלכיו כארעא ודא הוא דכתי עוף ישופף על הארץ הא כתי עלמא כהוא עלמא
תניכן דזמין קב למעבד לון נדפין כנשרין ולאסטא ככל עלמא דכתיב וקוי ה יחליפו
כח ועלו אבר כנשרים והייכו דכתיב ועוף ישופף על הארץ דא לוריתא דלקרי מים
יברכון ויפקון רחשא דנפש חיה מאתר דהיוא חיה ימסכון לה לתתא כמה דלתתר
ועל דא אמר דוד לב טהור כרא לי אלהים למלעי כלוריתא וכדין ורוח נכון חדש
בקרבי: פקודא שתיתאה לאתעסקא כפריה ורכיה. זכאי מאן דאתעסק
כפריה ורכיה גריס להאי כאר למהוי כתיב תדיר ולא יפסקון מימוי ויתא לאתמלי ככל
סטרין וכשמתין אחרנין מתחדשן ונפקי מהאי לוכבא וחילין סגיאין לתרכיהו לשילא
כהאי חיכון נשמתין הא יברכו המים שרץ נפש חיה דא כרית קיומא קדישא כאר
דכנוד ונפיק ומיא דילי לתרכיהו ורחשין רחשא ורכויא דנשמתי להאי חיה וכחיכון
נשמתין דעלין כהיוא חיה נפקי כמה שפי דפרחן וטאסן כל עלמא. וכד נשמתא
נפקא להאי עלמא היוא עופא דפרח ונפק כהדיה אי נשמתא מהאי לוכבא נפק
עיוה כמה נפקן ככל נשמתא ונשמתא תרין חד מיומיכא וחד מנשמתא אי וכי חיכון
כטרין ליה דכתיב כי מלאכיו יצוה לך ואי לא חיכון מקטרגי עליה: תמר ר׳ יוחנן

תלתא

תלתא לזכון דקיימי לפטרופוסין עליה דכר כם כד זכי דכתי׳ לם ום עלו מלאך מלין
אחד מכי אלף להגיד ללדם ישרו לם ום עלו מלאך הם אחד׳ מלין תרי׳ אחד מכי
אלף להגיד ללדם ישרו הם תלת׳ אמר רבי שמעון אמם דכתיב ויצר ויוכבו ויאמר
ויוכבו אד׳ ואמר תרין׳ אמר ליה לאו הכי אלא ויוכבו דא קב״ה כלאודני דהא ליה
רשו לאחרא שא ליה׳ אמר ליה ספיר קא אמרת ומאן דאתמכא מפריה ורכיה כביכול
אזעזר דיוקנא דכליל כל דיוקנין וגרים להסוא כסא דלא כגדין מימוי ופנים קיימא
קדישא ככל סטרין ועליה כתיב ויוכו וראו כפגרי האנשים הפושעים בי ודאי דא
לגופא ונשמתיה לא שייל לפרנודא כלל ואטריד מהסוא עלמא׳ פקודא שביעאה
למנזר לתמכיא ימין ולשעברא זמנא דערלתא כגין דהויא חיה
לזיהי דרגא תמיכאה לכל דרגין והויא כפם דפרצא מיכא לאטריכא לאתחזאה קמיה
לתמכיא ימין כמה דזיהי דרגא תמיכאה וכדין לאתחזי ודאי דזיהי כפם חיה כפם
דהויא חיה קדישא ולא מסטרא לאחרא ודא זיהי ישרו המים׳ כספרא דמכוך
יתרמזון מיא דזרעא קדישא רשימו דכפם חיה ודא רשימו דלא יוד דאתרשים
בכסרא קדישא מכל שאר רשומין דעלמא ושוף ושוף על הארץ דא זליהו דשאם
כל עלמא כאלכא טאסין למהוי תמן בסהוא גזירו דקיימא קדישא ואטריך לתקנא
ליה כורסייה ולאלכרא כפומיה דא כרסייה דלזיהו ואי לאו לא שאלי תמן׳ ויברא
אלדים את התנינים הגדולים תרין אלין ערלה ופריעה גזירו דערלה ופריעה לכתר
ולזכון דכר ונוקבא׳ ואת כל כפש החיה הרומסת דא רשימו דלא קיימא קדישא
דזיהי כפם חיה קדישא כדקאמרן׳ אשר שרצו המים מיין עלאין לתתאכו לגבה
דלא רשימו דא׳ וכגין דא אתרשימו ושרצ כרשימו קדישא ודכיו לתתא כגונא דלזכון
רשימין קדישין לאסתמודעא כין סטר קדישא לסטרא לאחרא דמסאכו דלא ושרצל
רשימין לאסתמודעא כין קדוש׳ לעמין עעז דאתעוין מסטר׳ לאחרא דמסאכ׳ כמה דאתמר
וכמה דרשי׳ לן הכי כשרי ושופי דלהון לכשרי ושופי דעמין עעז זכאה חולקיהון
דישרצל׳ פקודא תמיניאה למרחס גיורא דעל למנזר גרמיה ולאעלא תחות
נדפי דסכינתא ויהי לאשלת לון תחות נדפא לזכון דמתפרסן מסטרא לאחרא
מסאבא ומתקרבין לגבה דכתיב תוכא הארץ כפם חיה למיכא ואי תימא דסאי כפם
חיה לכלילא כישרצל לכלא היא לזדמנת הדר ואמר למיכא כמה לכסדרין ואלדרין דא
לגו מן דא חות לא להאי ארץ דזיהי חיה תחות נדפא נדפא ומיכא חות לא תרין
לכסדרין ומהאי נדפא לתפרסן לתרין לומין לאחרנין לזכון קריבין ביחודא לישרצל
לאעלא לון לגו לכסדרין אלין ותחות נדפא ממלא חות תרין לכסדרין לאחרנין
ומתפרסן לתרין לומין לאחרנין דזכון עמון ומואב׳ וכלהון לקרבן כפם חיה וכמה
לדרין סתימין לאחרנין והיכלין לאחרנין ככל נדפא ונדפ׳ ומכוייהו כפקי רוחין לאפרסא
לכל זיכון גיורין דמתגיירין ולקרבן כפם חיה לכל למיכא וכלהו עאלין תחות נדפי
דסכינתא ולא יתיר׳ לכל כמתא דישרצל כפקא מגו מפא דסטרא לילכא ומתין
פרחין כמתין לגו האי ארץ גו מעברא לגו לגו ורזא כי תסוי לתם ארץ תפן ועל דא
ישרצל כן יקיר דשמו מעבר עליה ולקרבן סעיומים מכי כגון ולא מבדפין לכר׳ ואת

ניורין לית לון חולקא בחילהא עלאה כ"ש בכופפא דילהון · לכל חולקא דילהון כנדפין
חיזו ולא יתיר וגיורא תקוק בדפי סביבותא ולא יתיר נירי סנדק חיזון דתמן טרפין
ואתחזן ולא לבו כמה דאתמר וכגין כך תורה הארץ כפום חיזי למיזה ולמיזן בהמה
נרמס ויתיו ארץ למיזה כלהו אתכין כפום מסהיה חיזי לכל כל חד למיזה כדקא חזי לה·

פקודא תשיעאה למיזן למסכני ולמיזה לון טרפא דכתיב נעשה אדם בצלמנו
כדמותנו · נעשה ד"ת בסותפא כלל דכר ונוקבא · בצלמנו
עתירי · כדמותנו מסכני רזא דמסכני דהא מסטרא דדכורא עתירי ומסטרא דנוקבא
מסכני כמה דאיכון בסתום חדא ותרי דא על דא ויהיב דא לדא וגמיל ליה טיבו הכי
לסטריך כך כם לאתתא למהוי עתיר ומסכנא בחכורא חדא ולמיהב דא לדא ולגמלא
טובא דא לדא · וירדו בדגת הים וגו' רזא דכן חמיכן בספרא דצלמא מלכא דכל מלכין
דהם על מסכני בראשתא דלכא לא מסתכי דיוקנוי לעלם מדיוקנא דאדם קדמאה ·
וכיון דדיוקנא דאדם לאתרמיס כיס סליט על כל ברייו דעלמא בההוא דיוקנא הלל
ומורהכם ויתכם יהיה על כל חית הארץ וגו' כלהו זעיר ודחלין מההוא דיוקנא
דאתרמיס כיס בגין דדא הוא פקודא מעלייא לאסתלקא כך כם בדיוקנוי דאדם על
כל שאר פקודין דלכל מכובד כבר לעב"ם דחלם דהוא חלמ' כל זמנא דהוא מיחן למסכני
לא שרי עלוי לזון דאטיל שכח כיסא למיחן למסכני מה כתיב עוד מלתא בפום
מלכא וגו' מיד לאסתכי דיוקנוי ואטריד מן כני כסא · וכגין כך נעשה אדם כתיב הכא
עשיה וכתיב התם כם הלום אשר עשיתי עמו סיום כועו ·

פקודא עשיראה

לאתחא תפילין ולאסתמא נרמיס בדיוקנא עלאה דכתיב
ויברא אלהים את האדם בצלמו · פתח ואמר רחמך עליך ככרמל הא קרא אוקימנא
ואתמר · לכל רחמך עליך ככרמל דא ריסא עלאה דתפלין דריסא שמא דמלכא
עלאה קדישא **יהוה** כתיון ראמין כל אות ואות פרסת חדא שמא קדישא
גליפא כסדור דאתיון כדקא יאות ותכן כי שם יי' נקרא עליך ויראו
ממך · הלין תפלין דריסא דחיזון שמא קדישא כסדורא דאתווי · פרסתא קדמאה
קדם לי כל ככר דא דאיהי קדם כוכרא דכל קודשין עלאין · פטר כל רחם בהמה
טהורה דקיק דכתיב מן יום דאיהו לפתח רחמא למעבד פירי ואכין כדקא יאות ואיהי
קדם עלאה · פרסתא תניינא ושים כי יכוילך דא ה' היכלא דאפתח רחמא דילה מגו
יום בחמשין פתחין דכסדרא · ואדרין סתימין דכתיב דההוא פטר דעבוד יום בהתי
היכלא למעבד כח קלא דו נפקא מגו סופר דא בגין דסופר דא הוא סתים בכל סטרין
ואתא יום ופתח ליה לאפקא מכיס קלא וכיון דאפתח ליה תקע ליה ואפיק מכיס קלא
לאפקא עבדין לחיזו ובתקיעו דסופרא דא נפקו ישראל ממצרים וכך זמין זמנא
לאחרא לסוף יומיא · וכל פורקנא מהאי סופר אתיא · ובגין כך חית כח ושלית
מצרים כפרסתא דא דהא מהאי סופר אתי כחילא ליוד דפתח רחמא דילה ואפיק
קלין לפרקא דעבדין ודא **ה** את תניינא דשמא קדישא · פרסתא תליתאה
דא ו' דכליל כלא וכיה יחודא דכלא וכיה
פרסתא רביעאה וכיה כס שמוע כלילו דתרין סטרין
דאתאחדת

דלתתאה כתו כנסת ישראל בגוונא דלתתא ודא ר"ן כתראה דנטלה לון ותתכלילת
מכהון ותפלין לתתון דשמא קדישא לתתון ממש ועל דא רשמך עליך ככרמל
תלין תפלין דרישא ודלת ראשך היינו תפלה של יד דאיהי מסככה לגבי שלה לוף
דכי שלמו לית ליה כגוונא דלעילא מלך תסור כרסטי קטיר ליהו ואחיד בחוכמה בתי
לתתאה כהנוא שמא קדישא כדקא יאות ועל דא מלן דלתתקן כהו לתיהו הוי
כגלם תלדים מה תלדים לתיחדא כיה שמא קדישא לף הוא לתיחד כיה שמא קדישא
כדקא יאות זכר ונקבה כרא לותם תפלין דרישא ותפלה של יד וכלא חד.

פקודא חדסר לעשרה מעשרה דלרעא הכא לית תרין פקודין חד לעשרה
מעשר דלרע"ו חד ככותי דפרי לילכא דכתי הכא כתיתי לכם לת
כל עשב זרע זרע אשר על פני כל הארץ. כתיב הכא הכא כתיתי וכתיב התם ולבני
לוי הכא כתיתי לת כל מעשר ביסראל וכתיב כל מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי העץ
לי הוא. **פקודא תריסר** לאיתאה ככותי דלילכא דכתיב ולת כל העץ
אשר בו פרי עץ זורע זרע כל מלן דלתתזי לי לכון
לסירה למיכל לתיר לון ויהב לון כל מעשרה דילהי וככותין דלילכון כתיתי לכם לכם
הלה לדרין דכתריכון. **פקודא תליסר** למעבד פורקנא לכריה לקטרא
ליה כחיין דתרין ממכן כיכהו חד דחיין וחד דמותא
וקיימין עליה דכר כם וכד יפרוק בר כם לכריה מידא דסטרא מותא פריק ליה
הלה וכיל לסלטאה עליה ורזא דא וירא הלדים לת כל אשר עשה בכלל והנה טוב דא
מלאך חיים מאד דא מלאך המות. ועל דא כסדרא פורקנא לתקיים דא
דחיים ולתתלם סטרא דמות כפורקנא דלקבי ליה חיים כמה דלתתר והסדר סטרא
כיסף סכך ליה ולא לחיד כיה.

פקודא ארביסר לסטרא יומא דסכתא דלהיהו יומא דכויחא מכל שכדי
כרקסית הכא כלילן תרין פקודין חד כטירא דיוס הסכת
וחד לקדסא הסוא יומא כקדושה לכטרא יומא דסכתא כמה דלדכרכא ולתערכא
עליהו דלהיהו יומא דכויח לעלמין וכל עכודין כיה לסתכללו ולתעכידו עד דלתקדם
יומא כיון דלתקדם יומא לסתאר כרוחין דלא לתכרי לון נופא. וכי לא כיה
ודע קכה לתעככא לקדסא יומא עד דיתכרון נופין לכני רוחין הלא לילכא דדעת
טוב ורע לתער הסוא סטרא לחרא דרע וכעא לתתקפא כעלמא ולתפרסו כמה
רוחין ככמה זיכין לתתקפא כעלמא כנופין כיון דחמא קכה כך לתערו מגו לילכא
דחיי כסיכו דרוחא וכטא כלילא לחרא ולתער סטרא לחרא דטוב ולתקדם יומא
דסא כריהו דנופין ולתערו דרוחין כסטרא דטוב לסהי ליליא ולא כסטרא
לחרא. ולמלא לקדיש סטרא לחרא כהאי ליליא עד הלא יקדיש סטרא דטוב לא
יכול עלמא למיקם קמייהו לסלו רנעא חדא לכל לסוסא לקדיש קכה דהלין קמיה
קדושא דיומא ולקדישו סטרא לחרא ולתקוו עלמא ומה דחמיב סטרא לחר לתתכני
כעלמא ולתתקפא לתתכני כהאי ליליא סטרא דטוב ולתתקף ולתתכנן נופין ורוחין
קדישין כהאי ליליא מסטרא דטוב. וכגין כך עוסקין דחכימין דילש דא מסכת

לעכת"ד הא כדין תמלת דא סטרא לאחרא דכתיב לעולם יחמוכת למעבד עביד סטר
קדושא עלאה ומסטטא בכתיב חיילין וסטרין דילה וחמלת כל ליכון דקא מסתמי
ערמייהו בגלוי דנפיקין להחורא דכוותיה וכל ליכון בכין דכפקין מתתן הוו ככפין
דסטרו עלייהו רוחין מההוא סטרא לאחרא וליכון רוחין שרטילין דחביבין דלקרון
מזיקין ומרוחת בהו לילות וקטולת לון כיון דלתקדם יומא ומלטא קדושא על עלמא
הנוא סטרא לאחרא לאשרת גרמיה ולטמרת כל לילה דשבתא ויומא דשבתא
בר אסימון וכל כת דיליה דלזלי על סרני כטמירו למחמי על גלויא דסמוסא
ולכתר לטמרון נו כוקבא דתהומא רבא כיון דכפק שבתא כמה חיילין ומסריין
פרחין ומסטטן בעלמא ועל דא לתקן סיר של פגעים דלא ישלטון על עמא
לעין לתר מסטטי בההוא לילה כל כפקי בכהילו ומסכין לשלטהא בעלמא על עמא
קדושא וחמלן לון בגלותא ולחרון סירתא דא וכסירותא מכדלי בגלותא ומכדלי על
הכוס פרחי מתתן ולזלי ומסטטי ומטלן לבו מדכרא רחמנא לעזכן מכייהו ומסטרא
ביסא. כמוהי שבת אחרו רכותי זל תלתא ליכון גרמין ביסא לגרמייהו חד מלן
דליט גרמיה. תכייהא מלן דזריק בהמא לו פרורין דלית בהו כזית. תלתהא
מלן דלוקיד סרגא בהפקא דשבתא עד לא מטו ישראל לקדושא דסדרא דגריס
למרא דביתכם לאדלקא בהאי בורא עד לא מטא זמנייהו דחד דוכתא לית בביתכם
ליכון דקא מחללי שבתות וליכון דעבוטין בביתכם לייטין ליה לההוא דלוקיד סרגא
עד דלא מטא זמניה ואחרי ליה הכא יי׳ מטלטלך טלטלה גבר וגו׳ נכוף ונכפך נכפה
כדור אל ארץ רחבת וידיס כגון דלאו יהות הוא לאדלקא טורא כד נפיק שבתא עד
דמכדלי ישראל בגלותא ומכדלי על כסא כגון דעד דהוה זמנא שבת הוא וקדושא
דשבת שליט עלאה ובשעתא דמכדלין על כסא כל ליכון חיילין וכל ליכון מסריין
דלתתכן על יומי דחול וכל חד וחד יתוב לאתריה ופולחניה דלתתכי עליה כגון דכד
עלאל שבתא ולתקדם יומא קדם לתתר ושליט בעלמא וחול לתתר מסולטנותא עד
שעתא דכפיק שבתא לא תייכין ושבע דכפק שבתא לא תייכין לאתרייהו עד זמנא
דלחרי ישראל בה׳ המבדיל בין קדש לחול כדין קדם לסתלק ומסריין דלתתכיהו על
יומי דחול מתערין ותייכין לאתרייהו כל חד וחד על מטריה דלתפקד עליה. ועם
כל דא לא שלטין עד דיכון כסורין מרזא דסרגא וכלהון לקרון מזורי הפא. בגין
דמכסורא דטורא דכגדא ומיסודא דטורא לתיתין כלהו ושלטין על עלמא תתאה וכל
דא כד כך כם אדליק סרגא עד לא שלימו ישראל קדוש׳ דסדרא. לכל מי דיהו ממתין
עד דיסלימו קדוש׳ דסדרא ליכון חייבין דגיהכם מדיקין עלייהו דיכוד דקכ׳ וליכון
מקוימי על ההוא בר נש כל כרכהן דקא לחרי נכורא ויתן לך האלדים מטל השמים
ברוך תתה כשר וברוך תתה כשדה וגו׳. לחרי מסכיל אל דל כיום רעה ימלטהו יי׳
כיום רע מכאי ליה מלי כיום רעה כיומא דשלטא דהיא רעה למיסב כשמתיה.
דלית דא יומא דהוא סכיך מרא לאסתלקא ליה מחכוי נבי קכ׳. לית דא יומא
דדיכוד סריך על עלמא לשתזיב מניה כתיב דלתתר כיום רעה ימלטהו יי׳ ויומא

דלתתכי דיכוד לההוא רעה לשלטהא על עלמא. (תסיב)

כרהטית

בראשית

בריש הורמנותא דמלכא גליף גלופי בטהירו עלאה בוצינא
דקרדינותא כפיק גו סתים דסתימו מרישא ד״אין סוף
קוטרא בגולמא כעין בעזקא לא חוור ולא אוכם לא סומק ולא ירוק ולאו גוון כלל כד
מדיד משיח עביד גווכין לאכסר לגו בגו בוצינ כפיק חד כביעו דמניה אצטבעו גווכין
לתתא סתים גו סתימין מרזא ד״אין סוף בקע ולא בקע אוירא דיליה לא אתיידע
כלל עד דמגו דחיקו דבקיעותיה כסיר כקודה חדא סתימא עלאה בתר ההיא כקודה
לא אתיידע כלל ובגין כך אקרי ראשית מאמר קדמאה דכלא·

והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככבבים לעולם
ועד· **זהר** סתימ דסתימין בטש אוירא דילי
דמטי ולא מטי בהאי כקודה וכדין אתפשט האי ראשית ועביד ליה
ליקרא להיכליה ולתושבחתה· תמן זרע זרעא לאולדא לתועלתא דעלמא ורזא דא זרע
קדש מצבתה· **זהר** דזרע זרע ליקרי כהאי זרע דמשי דארגוון טב דאתחפי
לגו ועביד ליה היכלא דאיהו תושבחתא דיליה ותועלתא דכלא·
בהאי ראשית ברא ההוא סתימא דלא אתיידע להיכלא דא· היכלא דא אקרי אלדים
ורזא דא בראשי ברא אלדי· זהר דמניה כלהו מאמרו אתבריאו ברזא דאתפשטותא
דכקודה דזהר סתים דא· אי בהאי כתיב ברא ליה תווהא דכתיב ויברא אלדים
את האדם בצלמו· **זהר** דא בראשית קדמאה דכלא· **אדיך** שמא
קדיש גליף בסטרוי אלדים גליפא בעיטרא אשר
היכלא טמיר וגניז שריאותא דרזא דראשית אשר ראש דכפיק מראשית·

וכד

לתתקן לכתר נקודם והיכלא בסדרא כחד כדין ברחמין כלהו רחמיתא
עלאה כחכמתא לכתר לתתלף נון דהוא היכלא ואקרי כית ונקודם עלאה לקרי
רחם כלהו דא בדא ברזא ברחמין כד תיהו כלא כחדא בכללא חדא עד לא הוי
ושוכא בכיתא כדין דאזדרע לתקונא דיסוכא כדין אקרי תלדים שמירא סתימא.

זהר סתים ונטיר כד כנסין לאולדא וביתא קיימא בפסיסו דתקונא
דיסוכא זרע קדם ועד לא אתעדיאת ולא לתפסת פסיסו דיסוכא לא
אקרי תלדים אלא כלא בכללא ברחמין לכתר דאתתקן בשמא דתלדים לפיק דיכון
תולדין מסהדו זרעא דאזדרעים מלן דהוא זרעא דיכון אתוון גליפן רזא דאוריתא
דכפקו מסהדי נקודם. הסיא נקודם זרע בנו דהוא היכלא רזא דתלת נקודין
מלם. טורק. תירק. ואתכלילו דא בדא ואתעבידו רזא חדא קו"ל דכפיק בחכורא
חדא כמעתא דכפק כפקת כת זונים כהדים דכליל כל לאתון דכתיב לית השמים קו"ל
וכת זונו הוי קו"ל דליהו שמים ליהו תלדיו כתרהם.

זהר דכליל כל לאתון ונווכין כנווכא דא עד הכא ידוד אלדינו ידוד
אלין תלתא דרגין לקבל רזא דא עלאה ברחמין כרא שלים. ברחמין
רזא קדמאה. כרא רזא סתימא לאתפסטא מתמן כלא. תלדים דא לקיומא כלא
לאתתא. לית השמים דלא לאפרסא לון דכר ונוקבא כחדא. לית כד נטיל לאתון כלהון
כללא דכלהו לאתון ליכון ריסא וסופא. לכתר לאתוסף הא לאתחבר כלהו לאתון כהא
ואתקרי אלהים ועל דא אתה מחים את כלם לית רזא אדני והכי לקרי-
השמים דא ידוד רזא עלאה. ולית תקונא דכר ונוקבא. ולית רזא וולוד וכלא חד.
מארץ דא תלדים ובנווכא עלאה למשבד פירין ואיכין שמא דא כלילא בתלת דוכתי
ואתמן לאתפרש שמא דא לכמה סטרין עד הכא רזא דסתרא דסתרין דגליף וכבי
וקיים כארח סתים כסתרא דחד קדמא מכאן ולהלאה.

בראשית כלא לית מקנה השמים ועד קנה השמים לית סטרין
דאתפסטן מרזא עלאה כאתפסטלת דכרא מנו
נקוד קדמאי כרא לאתפסטות דחד נקודם לעילא. והכא אגליף רזא שמא דארבעין
ותרין לאתון: **והמשכלים** יזהירו כנווכא דאתנשי דמכנפי. וכנווכא דילהון
אזלין לכתרייהו לאתון ונקודי ואתכעכען לכתרייהו כחיולין כתר מלכיהון גופא
לאתון ורוחא נקודי כלהו כטלי כמטלטלן כתר תמוני וקיומי בקיומייהו כד כנווכא
דטעמי כטיל כטלי לאתון ונקודי לכתרייהו כד תיהו פסיק ליכון לא כטלין וקיומי
בקיומיהו והמשכילי יזהירו לאתון ונקודי. כזהר כנוכ דטעמי. הרקיע לאתפסטות
דכנוכ כנון ליכון דאתפסטו בפסיסו ואזלי כנוכ. ומכדיקי הרקיע לכון פסוקי דטעמי
דפסקי כמטלטלין — ולבון כך תסתמע מלה. יזהירו לאתון ונקודי וכהרין כחדא
כאטלטלן רזא דסתימו כמטלטלת כחיולי מכולין סתימי מהאי לאתפסטא כלא. והמשכילי
יזהירו הרקיע לאתון קיומין ומכון דהוה לפרוין. המשכילים ליכון קיומין
ומכין עלאין דליכון מסתכלי בסכלתני בכל מה דאסתריך הוה לפרוין ומכין
דכי ומסתרת דא כלא תקרי משכיל אל דל. יזהירו דלא לא יזהירו ולא כהרין לא ולא
לעיכא

לעויה ולאסתכלה בהוה לפרוון בכל מה דאצטריך. כוותר הרקוע ההוא דקויים
עד לויכון מסכילוס דכתיב ביה ודמות על ראשי החיה רקוע כעין הקרח הנורא זהר
דההוא כסיר לקוריתא. זהר דכסיר לתכון ראשי דהחיה חיה ותיכון ראשי לויכון
מסכילוס דכסדרין תדיר ומסתכלן להההוא רקוע להההוא כסירו דכפיק מתמן ודא לויהו
כסירו דאורייתא דכסיר תדיר ולא פסיק: **והארץ** היתה תהו וכהו וגו׳
היתה דיוקא מקדמת דכל תלגא גו מיא כפקא מכא זוסמא
כההוא חולא דתלגא כמיא ואקיש כה לעפר תקיפא והוא כה פסולת ואתעדיף. תהו
מלתא דזוהמא קיפא דפסולת. וכהו כרירו דאתכריר מגו פסולת ואתיישב כה. חשך
רוח דעפר תקיפא והוא חשך חפי עד תהו על ההוא פסולת ואתתקף כה ורוח
חלדים רוח קודשא דכפיק משדים חיים ודא מרחפת על פני המים. כתר דהאי רוח
כעיב לכריר דקיקו חד מגו ההוא פסולת כעיסא דזוהמא כך לכרי ואכיף (כ"ף ואכיף)
זמכא ותרין עד דאתתקף ההוא זוהמא דלית ביה אזהמ׳ כלל כך הלי תהו לכריר ואכיף
מכיה רוח חזק מפרק הריס ומשבר סלעי ההוא דאתמר שיהו לכריר כסו ואכיף וכפק
מכיה רעם דכתיב ואחר הרוח רעש ואכריר חשך ולכלול כרזא דילוה עם דכתי ואחר
הרעש עם לכריר רוח ואתכלול כרזא דילו קול דממ׳ דקה. תהו אתר דלית ביה נוון
ולא דיוקא ולא אתכלול כרזא דדיוקא דאתא לתיקו דדיוקא כך מסתכלן ביה לית ליה
דיוקא כלל. לכלא לית לכוסא לאתלכלכא כך הא דאתמזי ביה ולית כלל ולא הוו. תהו
להלי לית ליה ניור ודיוקא לכניו מסקעין גו גליפא דאתהו כפקי גו גליפא דמסקען
תמן. ואתתמן מסכי תושלתא לעלמא כניורא דלכוסא מסכי תושלתא משלא לאתא
ומלקי מאתתא לעילא. ועד כקיכן ומפולמין סכי תליין כחוירא לזמכין כחוירא
לזמכין מטמרן ביומא דשיבא ומפיקי מיין גו תהומא לאתזכא תהו מתמן דהא כדין
חדוש ומטותא דקא לאתפטט תהו בעלמא. חשך הוא לעפר לוכמא תקיף כגוון. לעפר
סומקא תקיף כחיוו. לעפר ירוקא תקיף בניור. לעפר חוורא דכלול כלא. חשך תקיף
בכל לעפרין ודא לתקיף לאתהו חשך הוא לעפר ולאו לית ליה לעפר חשוכ׳ כך כל לתקיף לאתהו
גרזא דא ואתכהין שיטיו מרחפת ו׳ חשך פני תהום לכפין לרע ודכין לקרי חשך
דרזי עליה לאתקפא ליה ורזא דא וחשך על פני תהום ר׳ הוא קול דעתרי על כהו
ואתקיף ליה ואכהיב ליה בכל מה דאצטריך ורזא דא קול י׳ על המים וכן ורוח אלהים
מרחפת על פני המים דכתיב מסקען גו תהומי דכפקי מיין מכאן ועד לקרין פני תהום
רוח דכתיב ואתקיף לויכון כפיס פני המים דא ודא כמה דאצטריך ליה ותהו עליהם
סרוח סם סלי. כהו עליהם סרוח סם נכלות. חשך עליהם סרוח סם אלהים. רוח עליהם
סרוח סם ילוד. רוח חזק מפרק הריס וגו׳ שמים דא לא הוו ביה דהא סלי סלטע
ברזא דסתרא דתהו ואתר הרוח רעש לא כרעש ו׳ דהא סם נכלות סלטע ביה כרזא
דכתי. ועל דא לקרי כהו רעש דלאו לאו כלא רעש ואתר הרעש אש וגו׳ לא כתיב ע׳
דהא סמא דשדי סלטע ביה מסטר׳ דחשך ואתר הרעש קול דממה דקה כתיב ותסתכ
סם ילוד תרבא פרקין הכא דויכון פרקי נוסף ואכרין ידעין דויכון תרבעה ויכון
דרזא דסתרא דתהו ואתר הרוח רעש לא כרעש ו׳ דהא סם נכלות סלטע ביה כרזא
דכתי. ועל דא לקרי כהו רעש דלאו לאו כלא רעש ואתר הרעש אש וגו׳ לא כתיב ע׳
דהא סמא דשדי סלטע ביה מסטר׳ דחשך ואתר הרעש קול דממה דקה כתיב ותסתכ
סם ילוד תרבא פרקין הכא דויכון פרקי נוסף ואכרין ידעין דויכון תרבעה ויכון
תריסר והכא אמאי גליפא דתריסר לתיון דאתמסר לגליהו כמערה:

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור מכאן תיקון שירותא לאסכתא בגוזין סיד לתברי עלמא כפרט דעד הכא הוא כללא וכתר לאתסדר כלל למהוי כלל ופרט וכלל עד הכא הוא כללא תליתאי כחוי׳ מרזא דלין סוף · כיון דאתפשט חולא כהוכלא עלאה רזא דאלדים כתיב כאן אמירה ואמר אלדים דהא לעילא לא כתיב כאן אמירה כפרט ואף על גב דכתיב אמאי אמר הוא לכל לא כתיב כאן ויאמר דא ויאמר תיהוי קיומא לאסכתא למכתש · ויאמ׳ חילא דאתרם תרמותא כחשאי מרזא דלין סוף כרזא דמאסכם · ויאמר האתא תוליד הוא היכלא ממה דלעילא מזרעא דקדם ותוליד כחשאי והוא דאתוליד אסתמע לכר מלן דתוליד ליה תוליד כחשאי דלא לאסתמע כלל כיון דכפק מכיה מלן דכפק לאתשבוד קול דאסתמע לכר · יהי אור כל מה דכפק כרזא דא כפק · יהי על רזא דלכא ואמר דתיהוי יד׳ ולכתר לאתסדר לנקודים קדמאים למהוי שירותא לאתפשטא למלא לאחרא · ויהי אור אור דכבר הוא אור דא רזא סתימא לאתפשטותא דאתפשט ואתבקע מרזא דסתרא דאויר עלאה סתימא בקע בקדמיתא ואפיק חד נקודא סתימא מרזא דיליה דהא לין סוף בקע מאוירא דיליה ונלי הלי נקודא ף כיון דהלי ף לאתפשט מה דאסתאר אסתכא אור מהוא רזא דהוא אויר סתימ׳כד לאסתכא מכיה נקודא קדמאה ף לאתגלי לכתר עליה מטי ולא מטי כיון דאתפשט כפק ותיהוי הוא אור דאסתאר ואויר והיכו אור דכבר הוא והא קיומא כפק ואסתלק ואתסתאר ואסתאר חד נקודא מכיה למהוי מטי תדיר כאויר נפיון כהיהוי נקודא מטי ולא מטי כהיר כיה כאויר נקודא קדמאה דכפק מכיה וכגון כך כלא לאחוד דא כדא כהיר כהלי וכהלי כלא סלקין ואתאחדן כיה ותיהוי מטי ואתבניו כאתר דלין סוף וכלא חד לאתעביד · הכיוא נקודא דאור אור תיהוי ואתפשט וכהירו כיה סכא לתתון דלפלא כיתא ולא לקריצו ולחים הוו כפק חסך לכתר וכפקו כיה סכא לתתון לאחרן דלפלא כיתא ולא לקריצו וקיומו לחים כפק רקיע דאפרי׳ מחלוק׳ דתרין סטרי׳ וכפקו כיה תמכיה לתתון לאחרנין כדי׳ כך דלגו סכא לחלוי סטר׳ וסכא לחלי סטר׳ ואתגליפו כלהו כחה׳ רקיע והוו קיימי לחים לקריצו הכוא רקיע ולקריצו לתתון ואתגלימו ואתצירו כצוריהו ואתגליף תמן תוריתא לאהכר לכר · יהי אור דהוא ג׳ גדול רזא דכפק מלוי׳ קדמ׳ · ויהי רזא דחסך לקרי שלים אור דאתכלל סמאלא כימיכא וכדין מרזא דג׳ הוי שלים אתכלל ימיכא בסמאלא וסמאלא כימיכא

ויראא אלדים את האור כי טוב דא עמודא דאמצעיתא כי טוב לאכהיר עלא ותתא ולכל אחר סטרי כרזא ולוי סמא דאחוד לכל סטרין · ויבדל אלדים ובין אפרים מחלוקת למהוי כלא שלים ·

ויקרא אלדים וגו׳ מהו ויקרא קרא וזמין לאפקא מהלי אור שלים דקיומא כאמצעיתא חד כהירו דאיהו וסודא דעלמא דעלאין קיומי עלמין ומהוא אור אתקי׳ עמודא דאמצעיתא לאתפשט וסודא חי עלמין דאיהו יוסף מסטרא דימיכא · ולאחסך קרא לילה וזמין ואפיק מסטרא דאחסך חד נוקבא סיהרא דסלקא כלילא ואקרי לילה רזא דאלהי דלין כל הארץ עלה ומיכא בהוא עמודא שלים דלא כאמצעיתא כלול כרזא דסמאלא ואסליק לעילא עד נקודא קדמאה וכטול ואחוד

ולחמוד תמן תלת דתלת נקודין מלמטה מורך חירק זרע קדם דהה ליה זרעא דלחזרע
כד ברזא דה ולתתכ כלה כשמודה דלחמנעית ולחפיק יסודה דעלמא וכגון כך לקרי
כל דלחיד לכלה בהיהרותא תוקפא דשמשא לחיט כתוקפא ולחרא ככלהו דרגין לחרא ריח
ומהוה להיטו דלחסא לחפיק ההיא נוקבא סיהרא והוה להיטו היה חסך כגון דהוה
מחסך ותרין סטרין שין לחפיקו תרין דרגין חלין חד דכר וחד נוקבא יסודה לחיד
בעמוד דלחמנעית מהוה תוספת נהורא דהוה היה דכיון דהוה עמוד דלחמנעית
לחסתלים ועביד סלם לכל סטרין כדין לחתוסף היה נהירו משלש ומכל סטרין בחדוש
דכלה ביה ומהוה תוספת דחדוש נפיק יסוד דעלמין ולקדי מוסף מהכא נפקין כל
חיילא לתתא זרועין ומסתיין כלילן ולוד נכלות ש שדי הרוחות לילה לדון כל הארץ
מסטרא דשמשא מהוה חסך וכגון דהוה חסך תיהוכתיה לחתכללה כיומיכא וחלש
תוקפיה לחתפשט מניה כד סרי לחתפשטא הדי לילה עד לא לחסתיים הוה חסך עד
ולחתכלל כיומיכא ויומיכא לחוד ליה ולחסתלר בנרישו הדי לילה וכמה דחסך תהוכתיה
לחתכללה בחור הכי לילה תיהוכתיה לחתכללה כיום חסך נרע כהוריה וכגון כך לחפיק
דרגא בנרישו לה בכסירו חסך לה נהיר חלה כד לחתכלל בחור לילה דנפק מניה לה
נהיר שלה כד לחתכלל כיום נרישו דלילו לה לחסתלר חלה כמוסף מה דלחתוסף הכא נרע
הכא כמוסף הוה כלה רזא דנקוד עלמהורזא דעמוד דלחמנעית בכלל סטרין וכגון כך
לחתוסף כיה תרי לחתון כלילן נרישו פיה חלין תרין קרא כתיב לחיהו תפלת יונר ונרע
מיניה ו וכתי קרא לילה הכא רזא דשמא דכתבין ותרין לחתון גליף דכתרא עלאה:

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו הכא כפרש רזא לחפרשא כין
מין עלאין לתתאין ברזא דשמשא ורזא הכא מחלוקת ברזא
דשמשא דעד הכא רזא דימוכ הוא וכגון כך לסנגלו מחלוקת כין דא לימוכא · ומוכא
לימו סלימא דכלה וכגון כך כימוכא כתיב כלה דהא כיה תליוה כל סלימו כד לתעבר
שמשא לתעבר מחלוקת וכהוה מחלוקת לתתקף לסא דרגזא וכפק מניה מהוה
מחלוק ניהכ ונייהכ בשמשא לתעבר ולתדבק · חכמתא דמסה דהא לסתכל ובעובדא
דכרחבי לסגנ · כעובדא דכרחבית הוה מחלוקת שמשא כימוכא וכהוה מחלוקת
דלתעבר כיה שמשא כפק כיה נייהכם ולתדבק כיה עמודא דלחמנעיתא דלחיהו יוס
תליתאי עלל כיומיכא ולפרים מחלוקת ולסכים לתרין סטרין ונייהכם כחית לתתא
ושמשא לתכלול כימוכא והוה סלמא ככלה כגוונא דא מחלוקת קרא כחרן שמשא
כימוכא · לסתכל מסה כעובדא דכרחבית לא לתתזי לפרשא מחלוקת כין ימוכא
לשמשא לסתדל לסכמתא כוכויהו ולא כעי שמשא ולתתקף קרא כתוקפיה חמר ודלי
נייהכם כתוקפא דמחלוקת דשמשא לנטריך לתתדבקא לעילא ולתתכללא כימוכא
ודלי יחות לתתא כתוקפא דרגזא דיליה · ודא לא כעי קרא לסתכמא סלי מחלוקת
כידא דמסה כגון דלא הוה לסס סמים ולא חוים לוקרוי דלעילא ולכתים שכדא
דכרחבי כין דחמא מסה דהוה מכתים שכדא דכרחבית ולתדבקא ליהו לכר כדין
ויהר למסה מחד · ויהר למסה על דלכתיהו ליה דלא לסכים הוה מחלוקת מחד
על דלכתיהו שכדא דכרחבית וככלה לכתים קרא כשלה וכתתא דכתיב כהנותם

על ו׳ הֵ֣ן תתא ועילא ועד לתדכן כמה דלתתזו ליה׃ מחלוק דלתתקן כנוכבא דלעיל
וסליק ולא כחית ולתקויי כתרסי מיסר דל מחלוק דסמלי והלל וקלא לפרים כיכויסו
ולסכים לון ודל הוי מחלוקת לסם סמים וסמים לפרים מחלוקת ועד לתקויים ודל
הוי כנוכבא דשבדל דכרחסית וקרא כשובדל דכרחסית לכחים ככלה ופלוגתא
דסמי הוי וכעא לכחסא מלי דלוריך ודלי כתדכקותא דגיכב הוי ועד לתדכן
כהדיא ורזא דל כספרא דלדם׃ חסך כל לתעד לתעד כתוקפיה וכרא כמה ניהכס
ולתדכן כהדיא כהוא מחלוקת כיון דסכיך רונזא ותוקפא לתעד מחלוקת כנוכבא
לחרא מחלוקת דרחימו ותרין מחלוק הוו׃ חד סירותא וחד סיומא ודל לייהו לר חסין
דלדיקויא סירותא דלהון כקסיו וסיפא דילהון כנויחא׳ קרא הוה סירותא דמחלוקת
כפוס רונזא ותוקפא ולתדכן כגכיכס׃ סמלי סופא דמחלוקת כד רונזא כנייחא
לנטריך לתתערא מחלוקת דרחימו ולסכמא עי דסמים ורזא דל יהי רקיע בתוך
סמי ויהי מכדיל דל מחלוק קדמאה לתעדו דרונזא ותוקפא כעא לחפרסא ולתעד
נהיכ׳ עד דרונזא ותוקפא לנטכן וכדין ויעש אלהים את הרקיע וגו׳ לתעד מחלוקת
דרחימו ומכיכו וקיומא דעלמא וכרזא דל מחלוק סמלי והלל׃ ׳תור סבשם עלת כרחימו
נכי תור סבכת להוה בקיומא סלים סכללה לחיכי ודלי כסמלא כתיב הכא הכללה ויהי
מכדיל וכתי׳ ויכדל וכתיב התם המעש מכם כי הכדיל וגו׳ וכתיב כעת הזה הכדיל
יי׳ לת סבט הלוי דהא ודלי לית הכללה אלא כסכי כלתר סמלא׃ ולי תימא הכללה
כסכי לייהו ודלי לסמלי הכללה כלוי דלייהו תליתאה הכללה כסמעון לנטריך דלייהו
סכי הלא לשב דלוי לייהו תליתאה לדעתך דיעקב סכי הוה ולעולם כסכי הוה וכלא
כלרא מיסר כלרא סלים כדקא יאות׃ הכללה כמם כין לייהו דסלטין כיומי חול
לסבת׃ וכד כפיק סבת סלקא מנהיכ׳ חד סטרא מעיכא כיסא דכסי לסלטאה כסעתא
דלתמרי יסרחל ומשתה ידיכו כוכבא עליכו וכפיק מההוא דרגא לחקרי שמחלה וכסי
לתתערכא כזרעא דיסרחל ולסלטאה עלייהו דיסרחל׃ ו׳ סרחל עבדי שבדל כהדם
כיין ולתמרי הכללה ולתפרס מכייהו ומחיך הסוא סטרא ועלל לדוכתיה כסלול לתר
דקרא וסיעתיה תמן דכתי׳ וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה ולייהו לא כחתו תמן
עד דשבדי יסרחל מכהון דכתיב הכללה מתוך העדה וגו׳ ולעולם הכללה בסכי
דלייהו סמלא כסירותא ותוקפא ורונזא דלתתער סמלא כמחלוקת עד לא סכיך
כניחא ולתכרי כיה נהיכ׳ כדין לתכריהו כל לייהו מלאכיס דקטרגי למריהון לשלח
ולכיל לון מרא ולתוקדו וכן כל שאר לייהו דמתכילי ולית לון קיומא ולתכלו כמרא
כנוכבא דל קרא לתת׃ וכלא כגוכבא דל׃ ויהי רקיע לתפסט פסיטו דל מן דל ל׳ קטפא
ומיכא ל׳ נדול לתפסט פסיטו מן נו מיוא לאתלמא סמא דל ל׳ ולאתכללא כסהוא
פסיטו דל כדל ולתפסט מול שדיס סיס חלין לתפסטו ולתפסכו למהוי מיין תתאין
ומא סהוא פסיטו דלתפסט כסכי מיין עלאין סיס זה סיס נדול ה׳ מיין עלאין הסוכא
דלתין לתוון ומ׳ מיין תתאין כיון דלתקכו לתשבידו כלא כללא חדא ולתפסט
סמא דל כסמא דוכתי מיין עלאין דכורין ומיין תתאין נוקבי בקדמיתא הוו מיס כמיס
עד דלתפרסו לאסתמודעא מיין שלאין ותתאין ס׳ עלאה וה׳ תתאה דל חלדיס מיין

תתאין

ד"ה ואשר לא תתעלם וגו' עד דלא כלה דלא כיון דלאסתלומו מיין דכורין כמיין נוקבין אמאי דלמא
לאפסוק ככלה ואשב דלאפרוש כיון מיין עלאין לתתאין מחלוקת לא לתבטל עד ויסו
תליתאי ולאסכים מחלוקת ולאתעבר כלה כדוכתיה כדקא יאות וכגון מחלוקת דלוהו
קיימא לה כתיב כי טוב כאבי דלא לאסתלי עובדא מיין עלאין ומיין תתאין הוו כחדא
ולא הוו תולדין בעלמא עד דלאתפרשו ולאסתמדנו. וכגון כך עבדו תולדין ועם כל
דא לאב"ש דהכדלה הוו כאבי ומחלוקת כיה הוס"ה עלאה ס' תתאה ו' כיהויהו לאסתלמא
כתרין סטרין וסימכא דא מי הירדן מיין עלאין קמו כד אחד מיין תתאין כאחו לימא
ויסרא לזלי כאמצעיתא חמא רקיעין כתיבי הכא ואי השלמים לזיל כיהוא כתיב כהו
וכלהו כלילן דא בדא ואלמלא היו מחלוקת דלאסתכם עי דאמנשיתא לא לאתכלילו
אלא לאסתיירו דא בדא. חמא מאה סנין לימין דאילנא דחיי דכיק כהו למעבד לכין
ותולדין לעלמא וכל מימוי דכראשית דנגדין ולאתעכן מכראשית לאתפלגו תחותוי של יסוד
ודוד מלכא נקיט כלא ואיהו פליג לכתר דכתיב ויחלק לכל ישראל וגו' וכתיב תתן להם
ולקוטון וכתיב ותקם כעד לילה ותתן טרף וגו'. כשעתא דאתער מחלוקת כתוקפא
דשמאלא לסגי ולאתקף הורמינא דסיפרא וכפקו מתמן סטירין ולקריסו מיד כלא
לאחותא כלל והוו דכר ונוקבא ומכהן לאתפרס זייכין כיעין לזכייהו והכא תקיפו דרוח
מסאבא ככל לימן תוקפין סטירין ולמון רזא דערלה חלין לאתקפו כזייכין תקיפין
חד לכעה וחד כתם ותרויהו חד. לפעה לוליד לכעב סנין כחכורת חדא לאתהדר
כלא לכעב סנין לכתם. הכא איהו רזא דנהיכם דלקרי כשכע שמהן ינר הרע כשכע
שמהן לקרי וכשמה דרגין לאתפשט מסאבו מהכא לעלמא וכלא מרזא דשמאלא טב
וכיום ואיהו יסודא דעלמא הכא שמא גליפא דתמכי סרי לאתוון ממכא על גשמי רגון
כדכה וברכה ויסודא דעלמא **ויאמר** מלדים יקוי המים וגו'
כארץ קו למסוי כארץ מיסר דהא מרזא דההיא נקודא
קדמאה כפיק כלא כסתימו עד דמטי ולאתכנים להיכלא עלא ואתתן כפיק בקו מיסר
לסאר דרגין עד דמטי להוא לאתר חד דכנים כלא ככלל דכר ונוקבא ומלן איהו מי
עלמין המים דכפקי מלעיל מלת ה' עלאה מתחת השמי' ו' זערא ועד ו"ו חד מים וחד
מתחת השמים כדין ותרויהו היכפא דא ס' תתאה דא לאתגלי וכל מאר לאתכסי ומגו
הוי כתרויהו לאסתיע כסוכלתנו הסוף לאתכסי כל מקום אחד כגון דהכא סוף
קסורא דיחודא דעלמא תתאה **וירך** אחד ושמו אחד תרין יחודין חד דעלמא
עלאה לאתייחדא כדרגוי וחד דעלמא תתאה לאתייחדא כדרגוי קסורא
דיחודא דעלמא עלאה עד הכא הוי מי עלמין תמן לאתכסים ולאתקשר עלמא עלאה
כיחודא דיליה וכגון כך לקרי מקום אחד שלא הוי וכיה לאתכסיין כלהו כארץ
חד כלי פרוד כלל ולית דרגא לאתייחדן ליחוד חד אלא הוי וכיה לאתכסיין כלהו כארץ
סתי כאיחודא חד ועד הכא כדרגא לאתייחד עלמא לאתגליא כעלמא לאתכסיא
כאיחודא חד ועד הכא כדרגא לאתייחד עלמא לאתגליא עלמא דאתגליא לאיהו עלמא
דאתכסיא לאיהו עלמא דאתגליא. וקברה ית שרי וברך ית יצחק ית קסתי כתתי כשבן כתתי מן יומא דלאתכרי עלמא כיומי

דשיכח דלתתחזי קצת מרחיה דמות ככוד יי׳ לתתר שמלין לתתקפה כפקת דחל
ותקם כלדתה מיכאל כסטרה דה רפאל כסטרה דה גבריאל כסטרה דה ואהון גוכין
דלתתחזי כהוות דמות חיור וסומק וירוק כן מרחיה הכגה סביב כהוו דלתתכסיה
כענגולה דחיזו דשיכח הוה מרחיה דמות ככוד יי׳ גוכין דלתיחדה יהוד תתחה לפום
יהודה דלתיחד ויהודה דלעילה יי׳ אלדיכו יי׳ גוכין סתימין דלה לאתתזן ואתקרן
ב׳ מקום אחד ויהודה אחד כעלמה גוכין בקצת לתתה לאתיחד כהו חיור סומק וירוק
כגוכין סתימין ואהון יהודה לאחרא רזה ושמו אחד כשכ״מ׳. ויהודה דלתתה ויהודה
עלאה שמע ישראל ה׳ אלוד שדיכו ה׳ אלוד אלה דה לקכיל דה יקוי מדידו דקו ומשותתה הכא
וסיומ׳ תבין מסורת כוכיכה דקרדיכות דכתי׳ מי מדד כשעלו מים ודה לחיכו יקוי המים
הכא שער דיובר עלמין יוד ה״א וי״ו ה״א קדוש קדוש קדוש דה לחיכו יקוי המי׳ נכהות
דה לחיכו ב׳ מקום אחד כרזה דשמא דה׳. מלא כל הארץ כבודו דה ותרחה היכסא רזה
גליף שמא דיהודה כוזו כמוכסו כוזו קדישא הארץ הסתא לפיקת חילא כהאן מיין
דאתכתבו לתתר דה אחד וכגדין כגויה גו טמירו סתימאה וכפקין כגוי׳ טמירין עלאין
ותיילין קדישין די כל אהון כני מהימכותה מתקכן לון כתקוכא דמהימכותה כהאיה
פולחכא דמריהון ורזה דה מכמיה חביר לכהמה וגו׳ דה כהמה דרגושא על אלף
טולין ומבדלין לה ככל יומא ההוא חביר וחביר דה לחיכו מלאכי׳ עליטין לפום שעתא
דאתברייו כאכי וקיימין למיכלא דהאי כהמה בנין דאית אמר אלף אמר. ואמר
לעבודת האדם אמר דה אלין חופכין וחיות וכרוביס דכלהו מתקכן גו תקוכייהו
וקיימין לאתתקכא כשעת׳ דכני אדם לתיין לפולחכא דמריהון בקרכייהון וכלות׳
דלה לחיכי עבודת האדם. ואמר דה אזדמן ואתעתד לעבודת האדם לאתתקכא
כתקוכיס כדקא יאות וכד אהון מתקכן כהאיה עבודת האדם לכתר אלהיו כפקי
מזוכי וטרפין לעלמא דכתיב להוציא לחם מן הארץ ודה לחיו אמר מזריע זרע
דה אחד לה מזריע זרע לחיו אלה אזדמן למיכלא דאמר אלף ואמר לתקוכא
דעלמ׳. וכל דה להוצ׳ לחם מן הארץ כל תקוכין דכני אדם להוי להסות ארץ דפולחכא
דילהון למריהון לספקא על ידיהון מהאיה ארץ טרפי ומזוכי להאי עלמ׳ ולאתברכן
כני אדם מברכן דלעילא עץ פרי עושה פרי דרגא על דרגא דכר וכוקב׳ כמה דעץ פרי
אפיק חיל דעץ עוש׳ פרי. לוקח הכא אפיקת חיוהי ומאן חיוהי אלין אהון כרוכי׳ ותמורות
אלי תמורות אלין אהון דסלקי בתככא דקרכתא ואלמן תמורות שמן וכלהו קיימין
בתקוכייהו. לעבוד האדם מה דלא קיימא כן אחיר דהה לאתעתד למיכל דכתיב הכא
כסמות אשר עשית אחר כבקר ואכל ודמות פניהם פני האדם אלין לאו אהון
כאהון כרוכי׳ אלין אפי דכרכן כדקא חזיתא כרוכים אפי זוטרי כרכין פני האדם
כל דין דיוקן כלילן כהו בגין דאהון אפין דכרכין ומטויירן בהו ניורין גליפין
כגלופי שמא מפר כתרכא בטרי דעלמא מזרח נפון ודרום מיכאל רפי׳ כרפיאל
לגב דרום. וכל אהפין מסתכלין לגביה. פני האדם פני אריה פני שור פני כשר

ז"ל לית לון חולקא בארעא דישראל כלום אלא בעפרא דארעא
כדכתיב ויתן לך מטר ארצך בעתו ואסיף דגנך ותירושך
ויצהרך ואמרי אומות העולם לישראל אתון לית לכון חולקא
בארעא דישראל כלום אלא בעפרא דארעא כדכתיב ויתן לך
מטר ארצך בעתו ואסיף דגנך ותירושך ויצהרך ואמרי אומות
העולם לישראל אתון לית לכון חולקא בארעא דישראל כלום
אלא בעפרא דארעא כדכתיב ויתן לך מטר ארצך בעתו ואסיף
דגנך ותירושך ויצהרך ואמרי אומות העולם לישראל אתון לית
לכון חולקא בארעא דישראל כלום אלא בעפרא דארעא כדכתיב
ויתן לך מטר ארצך בעתו ואסיף דגנך ותירושך ויצהרך ואמרי
אומות העולם לישראל אתון לית לכון חולקא בארעא דישראל
כלום אלא בעפרא דארעא כדכתיב ויתן לך מטר ארצך בעתו
ואסיף דגנך ותירושך ויצהרך ואמרי אומות העולם לישראל
אתון לית לכון חולקא בארעא דישראל כלום אלא בעפרא
דארעא כדכתיב ויתן לך מטר ארצך בעתו ואסיף דגנך
ותירושך ויצהרך ואמרי אומות העולם לישראל אתון לית
לכון חולקא בארעא דישראל כלום אלא בעפרא דארעא
כדכתיב ויתן לך מטר ארצך בעתו ואסיף דגנך ותירושך
ויצהרך ואמרי אומות העולם לישראל אתון לית לכון חולקא
בארעא דישראל כלום אלא בעפרא דארעא כדכתיב ויתן לך
מטר ארצך בעתו ואסיף דגנך ותירושך ויצהרך ואמרי
אומות העולם לישראל אתון לית לכון חולקא בארעא
דישראל כלום אלא בעפרא דארעא כדכתיב ויתן לך מטר
ארצך בעתו ואסיף דגנך ותירושך ויצהרך ואמרי אומות
העולם לישראל אתון לית לכון חולקא בארעא דישראל
כלום אלא בעפרא דארעא כדכתיב ויתן לך מטר ארצך
בעתו ואסיף דגנך ותירושך ויצהרך ואמרי אומות העולם
לישראל אתון לית לכון חולקא בארעא דישראל כלום אלא
בעפרא דארעא כדכתיב ויתן לך מטר ארצך בעתו ואסיף
דגנך ותירושך ויצהרך ואמרי אומות העולם לישראל אתון
לית לכון חולקא בארעא דישראל כלום אלא בעפרא
דארעא כדכתיב ויתן לך מטר ארצך בעתו ואסיף דגנך
ותירושך ויצהרך ואמרי אומות העולם לישראל אתון לית
לכון חולקא בארעא דישראל כלום אלא בעפרא דארעא
כדכתיב ויתן לך מטר ארצך בעתו ואסיף דגנך ותירושך
ויצהרך ואמרי אומות העולם לישראל אתון לית לכון

מט רבה לאומתך רבה לזיהו ולא זשרת. ודלו לבה דכלה דעתיד לנטלה כל בני עלמ
ולא תכללה לון בנוה עלאה ותתאה לתתר רב וסני לזיהו דכליל כלה ולא לתתליה
יתיר ורזא דא כל הנחלים הולכים אל הים והים אינו מלא וגו׳ לזל לגבי ומא ומא
כטיל לון ואכיל לון בנויה ולא לתתליה ובתר לתפיק לון כמדלקדמין ואזלי ובגין דא
רבה לאומתך ביומא דא כתיב כי טוב כי טוב תרי זמני בגין דיומא דא לאחיד לתרין
סטרין ולפרים מחלוקת לאמר להלי סטר׳ כי טוב ולסכים ביניהו ובגין כך לית ביה
תרין זמנין ואמר רזא דמא דלרבע לתוון גליפא מחקקא סליק לתריסר לתוון
כלרבע דיוקנין כלרבע סטרין רמיס על כורסא קדישא:

ויאמר אלקים יהי מאורות כו׳ מלרת חסר דלתברי לסכרים לרביי דבתר
דלתתבניז כהירו לור קדמאה לתברי קליפה למוחא והיה קליפה
לתפסט ולפיק קליפה לאר׳ כיון דנפקת סלקא ונחתא מטת לגבי לבני זוטרי בעת
להתדבק כהו ולתנטוירא בנוייהו ולא בעת לתפרסא מכוייהו לפרסא לה קלה מתמן
ונחית לה לתתא כד כרא לדם בנין להתקנ׳ לזי כהלי עלמ׳ כיון דחמת לחוס דקא
מתדבקא כסטרוי דלדם דנפירו לנשיל וחמלת דיוקנא סליס פרחה מתמן ובעלת
כמדלקדמין להתדבקא כלבני זוטרי לכון כטרי תרשין לנשיל לא סבקו לה כזא קלה
כה ולטיל לה כנפולי ומא ויתבת תמן עד דחטא לדם ולתתיה כדין לפיק לה קלה
מנפולי ומא וסלט׳ על כל לזיכון רביו לפי זוטרי דבני כמא דלתתזון להתעבד כחוכי
דלכוהן ולזיהי לזלל מסטטא כעלמ׳. קריבת לתרשי ג״ע דלרעא וחמת כרוביס
כטרי תרשי דג״ע ויתבי׳ תמן לגבי סהוא להט לחרב בגין דליזיל כפקת מסטר׳ דסהוא
להט. כמעת׳ דסהוא להט לתפך ערקת ומסטטת כעלמ׳ ולסכחת רביו דלתחזון
להתעבד ולזייכת כהו וקטילת לון ודא לזיהו כגרישו דסדרה דלזשרת כהוה ודא
מלרת כד לתיליד קין לא יכלה להתדבקא כיה לבתר לקריבת כהדיה ולחלב דמון
ונשמן. לחם מלה ולתלין מסן אחא בהמין כוקמין עד דלתת כעמה ומגו מפירי
דילה טעו בני הלדים כתרה עלה ועלל ולולדת מכוייהו ומכה לתפסטו רוחין
ומדין כעלמ׳ דלזיהי לזלל ומסוטטת כליליה ולזלה כעלמ׳ ולזייכת ככלי כמא ועבדי
לון דלומדון קרי ובכל לתר דלסכחן בני כמא כויומין ולזידלין בכיתה סרן עלייהו
ולחידן לון ולתדבקן כהו וכטלי מכוייהו תלוכתה ולולד מכוייהו. ותו פגעין ביה
כמרשין ולא ידע וכל דלא בגריעו דסדרה. מלרת כד לתלקת סדרה לתהפכת לתוון
לאמרת יי׳ נרופה מגן הוא לכל לאחוסים בו מגן הוא על כל לכון רוחין ביסין וקסטירין
דמסוטטי כעלמ׳ בגריעו דילה לכל לכון לתחידן ביה כהימנותיה יקב״ סלמה מלכה
כד כחית לעמקא דלגוזא דכתיב אל גנת לגוז ירדתי כטל קלפה דלגוזא ולסתכל
בכל לכון קלפין וידע דכל לזיכון עכוגין דסכהו רוחין קלפין דלגוזא לאו לזיהו אלא
לתתדבק׳ ככני כמא ולסטרין לון דכתיב ותעבונות בכני אדם אדם וסדות. תו תעבוני
כני אדם דמעבני בהיכלא דלעלא דמקדשא דמיא דאדם בקדושה.
למכרי כעלמ׳ ולתתקנא עלמ׳ כהו וכלא מוחא לגו וכמה קלפין חפיא למוחא וכל
עלמ׳ כהלי גווהא עילא ותתא מרים רזא דנקודה עלאה עד סופא דכל דרגין כלא

לזיהו

איהו דא לגו מן דא ודא לגו מן דא עד דאשתכח דהאי קליפה להאי והאי להאי ·
נקודא קדמאה הוה כהירו פנימא׳ דלי׳ ליה שעורא למנדע זכיכו ודקיקו ונקיו דיליה
עד דאתפשט פשיטו וההוא פשיטו דההיא נקודה אתעביד חד היכלא לאתלבשא
ההיא נקוד׳ כהירו דלא ידיע לסגיאו זכוכא דיליה היכלא דאיהו לבושא לההיא נקוד׳
סתימא איהי כהירו דלית ליה שעורא · ועם כל דא לאו דקיק וזכיך איהו כההיא
נקודא קדמאה טמיר וגניז · ההוא היכלא אתפשט פשיטו אור קדמאה וההוא
פשיטו איהו לבושא לההוא היכלא דקיק וזכיך פנימאה יתיר מכאן ולהלאה אתפשט
דא בדא ואתלבש דא בדא עד דאשתכח דא לבושא דא מוחא ודא קליפה · ואע״ג
דדא לבושא אתעביד איהו מוחא לדרגא אחרא וכלא כגוונ׳ דא אתעביד הני לתתא
עד כי בנלס דא איהו בר כש בהאי עלמא מוחא וקלפה רוחא וגופא וכלא איהו
תקונא דעלמ׳ כדהות סהרא בשמשא בדבקותא חדא סיהרא בנהירו כיון דאתפרש׳
מן שמשא ואתפקדת על חילהא אזעיר גרמא אזעירת כהורא ואתברון קלפין על
קלפין לגניזו דמוחא וכלא תקונא דמוחא ועד יהי מארת חסר וכל דא לתקונא
דעלמא ודא הוא דכתיב להאיר על הארץ : **ויעש** אלדים את שני המאורות
הגדולים ויעש רבוייא ותקונא דכלא כדקא ואות · את שני המאורות
הגדולים בקדמיתא בחבורא חדא רזא דא שמא שלים כחדא ידוד אלדים אע״ג דלא
איהו באתגליא אלא בארח סתים הגדולים דאתבריאו בשמא דא כדא לאתקרי בהו
שמא דכלא **מצפץ מצפץ** אלין שמהן עלאין דתליסר מכילן דרחמי
הגדולי אלין אתרביאו וסלקין לעילא בגין דאכון
עלאין מרזא עלאה וסלקין לתועלתא דעלמא לאתקיימא בהון עלמין כגוונא דא שני
המאורו׳ תרוייהו כחדא סליקו ברבותא חדא לא אתייסב סהרא דא לגבי שמשא דא
אכסיף מקמי דא סיהרא אמרה איכה תרעה שמשא אמרה איכה תרבין בנהרים ·
שרגא זעירא אכדין נהיר בנהרים · שלמה אהיה כשוטיה אכדין בכסופא כדין
אזעירת גרמא למהוי רישא לתתאי דכתיב נאי לך בעקבי הנאן · אל הקב״ה זילי
ואזעירי גרמך ומתמן לית לה כהורא בר משמשא דבקדמיתא יתבי בשקלא לבתר
אזעירת גרמה דבכל אכון דרגין דילה אע״ג דאיהי רישא עלייהו את המאור
הגדול ידוד ואת המאור הקטן אלדים סוף כל דרגין סופא דמחשבה · בקדמיתא
אתרשים איהו לעיל באתוון דשמא קדישא את רביעאה דיליה ולבתר אזעירת גרמה
לאתקרי בשמא אלדים · ועם כל דא סלקא לכל סטרין לעיל באת ה׳ בחבורא דאתוון
דשמא קדישא לבתר אתפשטו דרגין מסטרא דא ומסטרא דא דרגין דאתפשטו
מסטרא דלעיל אקרון ממשלת היום · דרגין דאתפשטון מסטרא דתתא אקרון
ממשלת הלילה · ואת הככבים שאר חילין ומשירוין דלית לון חושבנא דכלהו תליין
בההוא רקיע השמים מלכותא דדוד אתתקן ביומא דא · רגלא וסמכא רביעאה
דכורסייא אתתקנו אתוון ואתיישרו על דוכתייהו · ועם כל דא עד יום שתיתאה
דאתתקן דיוקנא דאדם תקונא כדקא יאות לאתיישב בדוכתיה וכדין אתתקן
כורסיא עלא׳ וכורסיא תתאה ועלמין כלהו אתיישבו בדוכתייהו ואתוון כלהו אתתקן

על גלגלו כפשוטו לטופסירא דקושטא וכימא רכיעא לויהו ומא מלים מכומש
כלא לכן מלא הכומש הלך כני למי כאמר כי להא כהורא דא לשעורת גרמא
ופקידו דיליה וקלסין לתקנו על דוכתייהו כל לכון כהורין דכהן כלהו תלין כהא
רקיע השמים לתתקנא כהו כורסייא דדוד · לכון כהורין מנהירין נהורא לתתא
לתתקנא נהורא דכלהו דלכון בכללא דלהם נהורא פכימאה דכל נהורא פכימאה
לקרי הכי ומהכא כל נהורא דתתכלל כתתפשטו דא לקרי להם · רוח דסטר קדומא
גופ דיליה לכוסא לויהו ועד כתיב עור וכסר תלכיסכי ונו כסרא דלהם לכוסא וכל
לתתר כתיב כסר להם להם לנו כסר לכוסא דלהם גופיה דיליה טסירין לתתא
דלתתך כהתוכא דרוחא דא לנטוירו מכיה נהורין דלתלכסן כלכוסא לחורא כגון
נהורא כשורי דכיין סור סה כסכוס ושם עזיס · לויל ונכי ויחמור ונו לויכון דכשיך
לתתכללא כלכוסא דלהם להוא רוחא פכימאה דלכון סטרין סליק כההוא סמא
לתקרי כה גופא דיליה לכוס דההוא סמא סור יי לויהו פכימאה דההוא גופא כסר
דיליה לכוסא וכן כלהו כנוכא דא כסטרא לחרא מסחכא רוחא דלתפסט כסחר
עיין עשו כפקא מסטרא דמסחכו לאו לויהו להם · וכגין כך לא סליק לכוסא כסמא
דלו סמא דההוא רוחא סמא לא סליק כסמא דלהם ולית כיה גופא דיליה לכוס דההוא
סמא כסר סמא וסמא לנו כסר לכוסא דיליה כגין כך כשוד הרי ההוא רוחא דההוא
גופא לתקרי סמא כפק רוחא מהוא לכוסא לאו לקרי סמא ולא סליק ההוא כסמא
מסירי לתתא דלתתך כהתוכא דרוח דא לנטוירן מכיה נהורין דלתלכסן כלכוסא
לחרא כגון נהורי כשורי מסחכי ואוריתא פתח כהו וזה לכס הסמא כגון חזיר ועופי
וכשורי דההוא סטרא רוחא סליק כההוא סמא גופא לכוסא דיליה וגופא כסר חזיר
לקרי חזיר לנו כסרא לכוסא דיליה · וכגין כך לגין תרין סטרין מתפרסן לגין
לתתכללו כרזא דלהם ולגין לתתכללו כרזא דסמא כל זוכא לזול לזכיה ולתהדך
לזכיה כהורין עלגון דקא מכהרין כהרן כההוא רקיע השמי לנטוירא לתתא נהורין
כדקא חזי דכתיב ויתן אותם אלהים כרקיע השמים ולמשול כיום וכלילה · סלטבו
דתרין כהורין לויהו סולטנו כדקא חזי מאור גדול סלטנו כימא מאור קטן סלטנו
כלילה ורזא דא מהכא סלטנותא דדכורא כימא למכהא כיתיה דלנטוריך ולמשלא
כיה טרפא ומזוכא · כיון דעאל לילה ונוקבא נקיט כלא לית סלטנו בכיתא כר
כנוקבא דהא כדין סלטנך דילוך דכתיב ותקם כשד לילה ותתן טרף לבות היא ולא
הוא יי ואת הכוכבים כיון דנוקבא פקידת כיתא ואתכנסת לבעלה לית סלטנו
דכיתא אלא לשלמתן דלתתרין כביתא לתקנא כל תקוני כיתא · ובתר לתהדרא
כיתא לסלטנו דדכורא כימא כדקא חזי: ויברא יי לגלים את שני
המאורות דא מאור ודא מאור כגון כך לכון כהורין דסלקי
לעילא לקרון מאורי לור ולכון כהורין דכאתין לתתא לקרון מאורי לא דלכון
דקגין לתתא וסלטי כל יומי דאול ועל דא כל כפיק סבית מכרכין על סרגא לאתיהכ
לון דאי לסלטנא לנכסן דכר כם לכון סתרא דדרגין ורזין לעילא ולית כהו
פגימין ולחורים · לחורים לכון לכך ולויכון רמז לטופסירן דלתלכסן וכגין כך לית

ויפו לחסתכלה בטופרין בשם דהה כהרין מהסו׳ סרנף וכהרין מהסו׳ חם לשלטה חלין
תחזיין לנכבען לנו לה חית רשו לתתחזייה כהסו׳ סרנף דהה מלעילה כהרין וחקרון
פכיס פכיחין ורזה דה ורחית לת לחורי חלין פכיס ללכר דתתרמיזו כטופרי ופכי
לה ירחו חלין לנכבען לנו חלין שלטי בשכתה וחלין שלטי כחול וכיומת דשכת קלה
שליט כלחודוי כחכון פכיס פכיחין על כורסיה יקריה וכלהו חכלילן כיה ושלטותה
דילה ליהו׳ וכנין כך לחסנין כייחת לכל עלין וירתין ירותה דיומת דה עמה
קדישה דקרון עמה חד כחכם מחורי חור מסטרה דימיכה דליהו׳ חור קדמאה
דהוה כיומת קדמת׳ כיומת דשכתה כהרין חכון מחורי חור כלחודוי ושלטין ומכויהו
כהרין כלהו לתתה וכד נפיק שכתה נכויזין מחורי חור דלה לתגליין ומחורי הם
שלטין כל חד וחד על דוכתייהו חיומתי שלטין כשם עד מעלי יומת דשכתה ועד
לנטריכו לחתפרה מסהוה סרנף בשם ׳ והחיו רנוח ושוב דלה יכיל עיכה למשלט כהו
כנין דחכון רנוח ושוב חיו׳ דחתגליין חכון דסהוה חופן קלי׳ כנוייהו ומחן ליהו דה

מטטרון

דליהו׳ רב ויקיר משלח חלין ועלאה חשם מחה פרסי חיות
דמטטרון חכון תחות תרין לתתון עלאין דחתכסיין יה׳
לתתון שליטין על יה׳ חלין רתיכה לחלין לה׳הוה טמירה לכל טמירין דלה לתיחד כלל
שליט על כלה ורכיב על כלה חיות דחתגליין חכון לתתה תחות חלין עלאין דמטטרון
וחתכהרן מכויהו וכטלין כנוייהו חיות עלאין כלהו כלילן כרקיע הסמוך לרקיע שעל
נכי החיות לה׳הוה דכתיב ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח דה לה׳הוה קדמון
דלה מתתן ולעלאה ליח מחן דיכיל לחסתכלה ולחכדע מי מחם דליהו סתים
כחשבו׳ וחשבו׳ דקב״ה טמירה סתימה עלאה מחשבו׳ דכר כם ככל עלמה לחתדבקה
ולמודעלה חלין דתגליין כחשבה עלאה ליח מחן דיכיל לחתדבקה לון מחשבה מחם
עלאה׳ נו מן מחשבה מחן ליהו דעביד רעיוני דלה ליח סוכלתנו למשחל כם למכדע
לין סוף ליח כיה רעיומת כלל ולה תליח שלחת כיה ולה רעיוכה לחסתכלות דמחשבו׳
כלל חנו סתימת דסתימת חרים כחיתו דלין סוף כהיר כהירו דקיק ולה ידיע סתים
כסתימו כחדודה דמחטה רזה סתימו דמחשבו׳ ולה ידיע עד דלחתפסט כהירו מכיס
כלחר דלחת כיה רעיומין דלחתון כלהו מתתן כפקן כרים כלה ליחת ופוס דכל דרגין
רעיומו דלחתרמי כדרגין כלהו ולה לקרי שה לחד לחזלה דלחת עלה דלחת כיה דיוקנין
סגיחין נלו ליהו חלה חד ודלי ליהו לת דעלחין ותתלין תליין כיה רעיוחת דלה
טמירו דרזה דמחשבה עלאה ודהוה לחתפסטו דהוה רקיע עלאה כל׳ סתים כהוה
רוחת דכד נפיק ׳ מהלי רקיע כדיוקנה דרזה דרוחת דמחשבה נפקת כהוה
לחנשיחת דלחלף ית דרגין כלילן כיה רזה דכלהו חיות טמירין עלאין חנו מחשבה
חד כהירו דכהיר ולתגניז דה כהיר׳ דלת ט דכר׳ חיות חום היום הזה דהוה לכרסם
יתיב פתח הלהל דליהו׳ פתח מתתח לעילה וחום היו׳ כהיר על הוה פתח וכהיר
מתתן . תניכה כהירו דלת לחתחשבה לערת פנו ערב רזה דכלותה דיכה לחתקבה
הלי דרגה דכתי׳ ויהי ינחק לשון כסדה לכנות ערב לסתכלותה דערב וחסלכן כלהו
לגביה כהלי פנו ערב לסתכל יעקב כהוה מחכה דעזו תליתלה כהירו דכליל תמן

שלין כהירו דכהיר כאסוותא רזא דכתיב כיעקב ויזרח לו השמש וגו׳ ודאי כך לתתכלל
בההוא פטות ערב מכאן ולהלאה והוא טולע על ירכו דא ליהו כנא ישראל ירכו
כתיב ולא ירכו דא דרגא רביעאה דלא לתתכבי כך כם מתתן עד דלתתא שמואל
ועליה כתיב וגם כנא ישראל וגו׳ כדין לתקון דהוה חולפא מכד לסתכן ועקב לכויכו
כמתכא דעשו. ויגע בכף ירכו כך לתתא לנביאי עקב כטל תוקפא מהסי ערב כדיכא
תקיפא ויעקב הוה לתתכלל כיה ולא יכיל ליה. וירח כי לא יכול לו ויגע בכף ירכו
כטל תוקפא דדיכ׳ מתתן כגין דירכא ליהו לכר מגופא דיעקב נופא הוה ונופיה הוה
כלילן כרזא דתרין דרגין כרזא דלקרי לדסם כיון דכטל תוקפ׳ לכר מגופיה מיד ותקע
כף ירך יעקב ולא לתתכבי כך כם מתתן יהושע לתתכבי מהודו של משה דכתיב ונתת
מהודך עליו ולא דרגא חמישאה כנא ירכא שמואל יעקב וכגין כך לתתא דוד וכלילן
ליה כימיכא דכתיב כעימות כימיכך כנא ימיכך לא כתיב אלא כימיכך. מ״ט לתתלף
ירכא דיעקב כגין דלתקרב כיה בסטר משיכא וכקיום תוקפא מכיה ולתעכב עד
שמואל ועד לתתא לאדרכא דלא ליהו ירכא דישראל דכתיב וגם כנא ישראל ועד כל
מילוי הוו כדיכא כשירותא וכסופא. ותו קב״ה כליל ליה לכתר כהוד לומתי לכתר
דמשה מלכין ועד עקיל ליהו כמשה ואהרן מה משה ואהרן כתרין סטרין דלשלף
לף הוה לתתא כגוונא דליכון תרין סטרי ומלן ליכון כנא והוד כגוונ׳ דמשה ואהרן
דלשלף. וכלהו דרגין לחידן כיה דלא כהיא דכתיב משה ואהרן בכהניו ושמואל
בקוראי שמו דהא שית סטרין לתתכלילו לחידן דלא כדא יעקב משה ויוסף ישר׳ מריש
דכתיב את יעקב כטל משה כיתיה ומכו לה בחיוו ויוסף ש״י דיעקב ומשה הוה נדיק
יעקב יוסף כטל כיתיה דכתיב אלה תולדות יעקב יוסף משה לא משה כה עד דכטל
ליה ליוסף. כד כפקת סכיכתיה מן נלותה לא וכיל לאזדווגא אלא כיוסף דכתיב ויקח
משה את עצמות יוסף עמו דלחודי כתיב עמו אלא גופא לא לאזדווג כבוקכא עד
דלאזדווג כהדיה כריה ועד משה כטל ליה ליוסף עמיה כיון דהוה עמיה משה כבוקכא
כדקא יאות. וכגין כך יעקב משה ויוסף כחדא לאזלי יעקב מת ונופיה לעלו ליה
כארעא קדישא יוסף מת גופיה לא לתקכר כארעא קדישא אלא גרמוי. משה לא
הלי ולא הלי לחודי אלא יעקב כעלה קדמאה דמטרוכיתא הוה מית יעקב לאזדווג
ליה כמשה וכעוד דהוה משה כהלי עלמא מכו לה כדקא יאות ולהיו הוה כעלה
תכויכא יעקב לעלו ליה לארעא קדישא גופיה אלים כגין דלהיו נופא יוסף גרמוי
ולא נופיה כגין דגרמין לכון חיילין ומסרין לעלמא וכלהו כפקי מהסוא נדיק
נכאות לקרי. מ״ט כגין דכל נכאות ומסרין עלאין מכא כפקין ועד גרמוי דליכון
נכאות עלו כארעא. משה הוה לכר ולא עאל תמן לא נופיה ולא גרמוי אלא
עילת סכיכתיה כארעא כתר דמית משה לתהדרת לכעלה קדמאה ודא ליהו יעקב
מכאן וקדמאה דלתתכסית כתרין כהוה עלמא לתהדרת לקדמאה. משה הוה לכר
כיון דכעלה קדמאה הוה כארעא. משה זכה כחייו מה דלא זכה כיה יעקב יעקב
משה כה כהוה עלמא משה כהלי עלמא. ודאי תימא משה גרושו הוה לאו הכי כל
כפקי ישראל מאכריס מסטרא דיובלא וכל ליכון מתין רכבן מעלמא עלאה הוו.

ובסוף דיוקא לחזקו במדברו ומד מכסון לו עלמו בארעא חלף בניהון תולדין
דילהון כדקא חזי דלהון תקוכא דסדרא · וכל שובדי ארעא תקוכא דסדרא הוא
מפס פמס בסדרא כשוד דליהו בנופא ומכי לא לרשותיה כד ליתפטר מהאי עלמא
סליק בסליקו עלאה ברוחא קדישא ואתסדר ברוחא ליובלא עלאה ותמן ליתדכק
בלהון פתין רבוא דהוו דיוקא מס דלא הוא כן ליעקב דהוא ליתסדר ברוחא לגו
פמעמ מס דלא הוא כן בחיוי כיון דכיתא לאחרא הוא ליה ולארעא קדישא בתקוכא דעלמא
דעלמא ליתקנת בחילא דלעילא ועל לא ליתחזון למהוי כלהו כחדא לבון דעלמא
עלאה הוו כלחודייהו כלהו ברוחא ולבון דעלמא ליתלה הוו כלחודייהו כלהו בנופא
ולא ליתחזון למהוי חלין ולין גו סדרא חלא חלין גו סדרא ולין לבר לסדרא
חלין מגו חלין וכלהו דעלמא בארעא דיוקא דקדמאי הוו ולא הוו בסליקו עלאה
כותייהו בגין דלא יהא דרא ולא הוא מקדמת דבא בלבון קדמאי דליתחזי לבון
זו יקרא דמריהון לפין בלפין יעקב פמעמ בבסוי בנופא לבתר ליתדבק רוחא
ברוחא · מפס ליתפרש מלתיתי ופמעמ כד ליהו בנופא בהסוא רוחא קדישא לבתר
ליתדבק רוחא ברוחא עלאה טמירא דלעילא · וכל דרגין הוו מתדבקן כלהו כחדא
רוחא דמפס דיובלא ליהו נופיה דמפעמ רוחא דיעקב ליתדבקא בפמעמ נופיה
דבסוי הוא בהאי עלמא כל לבון בהורין עלאין בדיוקא דלבון ליתתא לבתר ליתתא ובלהו
תלוין ברקיע הפמים רזא לתרין פמפן כלילן כחדא ופכלילא דלבון תלתא וליתסדרן
לחד דא לבקבל דא וליהו פמא גליפא מחקקא כלילן בהאי ברזא דמהימנותא :

ויאמר אלהים בשעה אלהים · פוד יי לירחיו וגו׳ פתח הסוא בבא דסכין
ואמר פמעון פמעון מלן הוא דאמר בשעה אלהים ויאמר שלהים
מאי ניהו בבא האי שלהים · אלהים פרש הסוא בבא דסכין ולא אתא ליה וכמה דפמע
לם דהוא קרי ליה פמעון ולא רבי אלעזר לאחרויי ודאי האי הוא קבה דאתמר ביה ועתיק
ומעון ויתיב הא כאן ליהו פמע למפתח בהאי רזא דודאי בבא לית רזא דלא ליתיהיב
רמז לאתגלייא וכעין מפמע דרפוסא ליתיהיב לאתגלייא · פתח ואמר למלכא דהוא
ליה כמה בכוכבין למבבי והוא ליה לומבא והסוא לומב לא הוא עבד מדעם שלא מרצו
דמלכא כלל ואהיה אגלי לעון · מלכא ודאי ליהו מכמה עלאה · ועמוד דלמנעיתא
מלכא לתתא שלהים לומבא לעילא ודא לאתא עלאה · שלהים לומבא לתתא ודא בבוכתא
דלתתא ואתתא ליה לא רמז למעבד מדעם כלל רמז בעלם וכל בכוכבין דהוו בארץ
לגלופתא הוא לאתר בלמחרב לגבי לאתא יהא כדין וכדין ומיד הוא כלל ויאמר
שלהים יהי לור ויהי לור ויאמר הוא לאתר לשלהים יהי לור מלרי דבכוכבא ליהו לומב
ולומבא עביד מיד והכי כל בכוכבין בארץ לגלופתא הוא לאתר ובי רקיע יהי מלרת ·
וכלא לתעביד מיד · כד מטו לעלמא דפרודא לאתר לומבא למלרי בכוכבא בעשר
שלהים בלמלכו כדמותכו · לא מלרי בכוכבא ודאי טב הוא למעבד ליה · לבל עתיד הוא
למחטי קמך בגין דליהו כסיל הלך בן חכם ישמח לב וכן כסיל תוגת אמו ליהו לאתר
כתר דמוביה תליא בלאתא ולא בלאתא לבא בשיבא למכרי ליה בדיוקא דיליה הלך
ויברא אלהים את שלהים בגלמו ולא בעא למסתפא ביה אלא בזמנא דאתא מה כתיב

וכפמשכם סלקה לחכם · אמר מלכא לחלה ולה אמרית לך דעתיד הוא למחטי ·
כההוא זמנא תריך ליה ותריך למה עמיה · וכגון דה כתיב כן תכם ישמח לב וכן
כסיל תועבת אמו · כן תכם דה לדם דליהו כלדם תכונו · וכן כסיל דה לדם דכריאה
קמו כלהו תכריאו ואמרו ר׳ וכי לית פרודא כין תכם ולמה דמסטרא דלכא ליהו
כאורח לתולות ומסטרא דלמה כבריאה · אמר לון תכריאו לגו סכי הוא
דהה לדם דלתולות דכר וכוקבה מסטרא דלכא ולמה ודה ליהו ואמר לדים
יהי אור ויהי אור מסטרא דלכא ויהי אור מסטרא דלמה ודה ליהו לדם
דו פרנוסין להי לית כיה כלם ודמות אלה למה עלאה הוא ליה ככוי דסליק לחוסכן
לדים והוא ככוי ליהו אור ומכך וכגון הוא חכך דהוא כהוא ככוי למלכא
דעתיד למחטי לדם דלתולות דליהו אור לכוא עלאה והלי ליהו אור מקבה כוא
רלמון דגכוז לכדוקיוס · והוא חכך דלתכרי כיומא קדמאה מרמעייה כלה
ודמעים כחכך ילמו וכגון הוא חכך דהוא עתיד למחטי להוא אור לה כעה לכא
לחסתכא כיה וכגון דה אמר כעשה לדם כגלמהו הוא אור · כדמותיהו הוא חכך
דליהו לכוסא לאור כגוכא דנופא דליהו לכוסא לכסמתא הלך עור וכסר תלביסכי
חדו כלהו ואמרו זכאה חולקה דלתיכא למסמע מלין הלא לחסתעו עד כען :
פתח עוד רבי סמעון ואמר רלו עתה כי אכי הוא והין לדים עמדי וגו · אמר
מכריאה סמע מלין עתיקין דכעיכא לגלאה כתר דלתיקיה רמו עלאה למימר מלי
כיהו דאמר רלו עתה כי אכי הוא · דה הוא עלת על כל עלאין הוא דלתקרי
עלת העלות עלת מלאין עלות דלא יעביד חד מלאין עלות סוס עובדא עד דכטיל
רמות מהוא דעליה כמה דלוקימנ׳ לעילא כנעשה לדם כעשה ודלי על תרין לתתר
דאמר דה לסהוא דלעילא מכיה כעשה ולא עביד מדעם · לכל הוא דלתקרי עלת
על כל עלות דלית לעילא מכיה ולא לתתא סוא ליה כלל ולל מי תדמיוכי ותסוא ואמר
קדום · אמר רלו עתה כי אכי הוא והין לדים עמדי דכטיל עכה מכיה כגוכא
דהוא דאמר ואמר לדים כעשה לדם · קמו כלהו מכריאה ואמרו הכ לכא רמו
למלכא כהלי לתר · אמרו והא לא לוקמת לעילא דעלת העלות אמר לכתר כעשה
לדם · אמר לון הוו סמעון לודכויכו מה דפומכון ממללן · והא לא אמרית לכו דאתא
דלית דלתקרי עלת העלו ולהו הוא דלתקרי עלת על כל עלות דלעלת על כל עלות
לית ליה תכויכא דכטיל עכה מכיה דליהו יחיד קדם כלה ולית ליה סותפא · וכגון דה
אמר רלו עתה כי אכי הוא והין לדים עמדי דכטיל עכה מכיה דלא לית ליה
תכויכא ולא סותפא ולא חוסכא דלית לחד כסתוף כגון דכר וכוקבא ואתמר כהון
כי לחד קרלתיו לכל ליהו חד כלא חוסכן ולא סתוף · וכגון דה אמר והין לדים
עמדי · קמו כלהו ואסתטו קמיה ואמרו זכאה כר כם דמארים לסתכם עמיה
לגלאה רזין טמירין דלא הוו מתגלין למלאכיה · אמר לון מכריאה לית לן לסתלמא
קרא דכתיב רזין טמירין לית כהלי קרא · אכי אמית ואחיה וגו אכי אכי אמית בספירין
לחיה מסטרא דימיכא חוי ומסטרא דסמאלא מותא ואין לא לסתכחין תרויהו
כעמודא דאמצעיתא לא לתקייס ליכא דלכן כמותב תלתא כחדא כהלא הוכא · ולזמכין
לסתכמו

לסתכמו תלתא למעבד דיכא ויתי ליה ומיכח דלויי פסוקא לקבל סכום דלויי ולוד
יוד הא ולו הא ודא סכיכתא תתקרי יד ימין מסטרא דחסד יד סמאל מסטר דגבורה
יד ולוד מסטרא דעמודא דאמצעיתא כד בר כש תב כתיבתא בלוי יד שחיב ליה מן
דיכא לכל כך דן עלת העלות לתמר כיס ואין מידי מכוון · ושוד תלת זמכין לתתמר
בהאי קרא לכי לכי דלויי כהן ס׳ח׳ס׳ ר׳ר׳ דלתרמיזו כיוד ה׳ ולו ה׳ יוד ה׳ ולו הא
ואיתי כהן ב׳ ואין ו׳ו׳ ואחיה ואכי ואין דלתרמיזו כלוין סמהן ועם כל דא דהאי קרא
הא לוקמוה לנכי תלדים לחרים כלא רואו עתה כי אכי אכי הוא דא קלא וסכיכתיה
דלתתמר כוהלכי והו׳ · ואין תלדים עמדי דא סמאל וכתם · אכי לחיית ואחיה לבי
לחיית כסכיכתי למתן דלויי חייב ואכי לחיה כה למתן דלויי זכאי · ואין מידי מכוון
דא יל׳ ולוד דלויי יוד הא ולו הא ולויי כוון כמוכסז כוון וכלא קסוט לכל מה
דלתתמר לעילא עלת העלות לויי כל העלות והאי רזא לא לתתסר לכל תכוימא
וככוימה · הא כמה עלות אכון סתיימין דאכון מתלכסן ואכון מורככין כספירן
וספיהן מרככה לגבייהו דאכון טמירין מתחסבתא דכבי כסא ועליה אתמר כי נבוה
מעל נבוה סומר וגו׳ · כהורין מכוחכחין אלין על אלין ואלין דמקבלין אכון דחסוכין
מאחרכין דעליהו דמקבלין מבייהו ועלת העלות לית כהורא קיים׳ קמיה כל כהורין
מתחסכן קמיה : דא כעסא דאדם בגלמו כדמותנו הא לוקמוה על מלאכי חסרת
דאכון אמרי האי קרא אמר להו כתר דאוו ידעין מה דאוה לעתיד למהוי ואכון הוו
ידעין דעתיד למחטי אחתי כעו למעבד ליה · ולא עוד אלא דעזא ועזאל הוו
מקטרגי עליה כזמכא דאמר סכיכתא לקבל כעסא דאדם אמרו מה אדם דתדעהו
דעתיד למחטי קמך כתתתא דיליה דאדם דאוד דהוו הויו דכורא ואתך נוקבא
סמאלא אתך דכריהה · כהאוא זמכא סכיכתא אמרת לון כהאי דלתתון מקטרגין
אתון עתידים למפל כדכתיב וירא ה׳ כי רבת רעת האדם כי טוכות הכה וגו׳
אתקו כהן וטש כהן ואפיל לון מקדמתא דלהון · אמרו אכריה לאלכי עזא ועזאל
לא הוו מסקרין כמלוליהו דודאי כבוקכא עתיד אדם למחטי · אלא הכי אמרת
סכיכתא לתתן דמ דמכתון לקטרגא קמיי ותיר מחילא דמרומא לי לתתן הויתון
כבסין סגיאין תיר מכבי כעסא דכתיב וירא ה׳ כי רבת רעת האדם וגו׳ אלא כלא הוא
האדם וגו׳ לית כת האדם לי כאמר אלא לית כנות האדם ולא עוד אלא לא אדם אב
הוא לקדיש ליה תסובה לאסדרא למחרים לתקכא כמה דקם · אמרו ליה אכריה לי
הכי למחוי כולי האי · אל׳ אמעון לאכריה לי לאלוה הכי דכרא קלא יגרא טבא
וכגין דא רמא כתתי לפניך היום את החיים וגו׳ · אמרו ליה כולי האי למחוי ולא אכריה
מתכרי אלא למיחוי ולגרמא כל מה דגדיס לעילא ולא הוא אלא עוכם ולא אכר · אמר
לון מן הדין הוא ליה למכרייה כך כנין דלתורית כניכיה אתכריה כה שנעשה
לנפשייהו ואגרא לנדיקוותא ולא הוא אגרא לנדיקוותא ושנעשה לרשעייה אלא כנין
אדם דכריהה ולא תהו כרהה אלא לשבת יגרה · אמרו ודאי כעזן סמעכח מה דלא סמעכח
עד הסתא דודאי לא כרא קלא אלא דלהו יהיו נריך · ולא עוד אלא לתורית דכריהה

חיובי לכונסן דמכיונתא ולא לדם לף עתיד למקטן הוה מכיונתא כלף כמויות כנונסן
דעבי וכנין דף כל מלן דאמר כשו אפשיט למכיונתא מלכוסף והני חיובי עוכסף לאדם
וכל מלן דמקיים פקודין דאוריותא כלו הוה לכוס למכיונתא כלכוסף . וכנין דף
חוקמוה ככמויות דכוכית ותפילין כי היכ כמותו לכדו היכ אמלתו לעורו כמה יסכב
והף חוקמוה : תף חסך חיובי חוכמו דאוריותא חורף חוורו אוריותא ואי לא כלותא
לאו חיובי עלוחא כמה מלאכי מכלף מכלף דדפין לכתריס כלף כל דוכפיס הסיגוס ונו' .
וכנין דף מכלין והוה רחוס וכפר עון דף כמאל דאיהו כאמ . ולף ישמיט דף מסחית .
והרכה לפסיוס לפו דף לף ולף ישר כל אחתו דף אמה כנין דלף דדפין כתר גלותא
וכמה מלאכי מכלף תלוף מכייהו עכע ממכן לחכן ותלוין מכייהו עכעין ובכל דקיעא
ורקיעא לחכן מקטרגין ותלוין מכייהו עשרה לגף רבוא . ואי גלותא עלוחא
כעטופה דמטוס ותפילין על ריסא ודרועא לתתר כהו ורחו כל עמי הלרץ כי עם
ידוד נקרא עליך ויראו ממך : סם יי לחוקמוה דאיהי תפלין דריסא ואלן דאמר עם ידוד
על ריסא כגלותא דאיהו ידוד מיד כלהון כרחין הסד יפול מנרך שף ונו לוף ויעקב
כנין דאמת כרוחא דקודסא דוקא דגלותא כתרא כסוף ויומיא לאי לוחבא כמקום
והלן עם כי לא העמס וכא לילוה דגלותא ואמר ויירא יעקב מאד ויצר לו ויפליג עמא
קדישא כגלות לב מסרין כלף ויסם לת הסלחות ואת ילדיהן (ראשוכ כריסא דאדום
ואת לאה וילדיה אחרוכ ואת רחל ואת יוסף אחרוכים וכנין דאמת כתר כן עבודתא
ונערת דוהכן אמר ואכתי כעטוס אל כית אכי ואמר ואתן לו לאה לאשה ובגד לכוס
ודוד כנין נלוחא אמר רעב ושוף ונמא כמדבר וכנין דאמת אכוכת אחכה היא
כטוב נערת כגלותא לכתר דאמת דאדרין ישרל כאחוד תקין עשר מיכי כנוסף וכסוף
כלהו אמ תפלה לעבי כי ישמיט והוא גלות דעטיף כל גלותין קדמה עד דיישוב גלות
דוליה וכנין דף קלס עבי לכלהו אלן גלותא דעבי דף גלותא דערבית דאיהי רשות
כפני עצמה כלף כעלם וכנין דאיהי כלף כעלה חיבי עכיה וכשה ברשות כל אוכם
ודאיך עבי וכא דף זרעא דיעקב דאיהי כרשו כל אומין דעלמא ודאמר לגלות דערבית
דאיהי לילוף דגלות וגלות דשמש דאיהי ודקא לעבי כמה דאוקמוה שמש כשכת ודקא
לעכיהם מתכאין כאיהו דשמש לשכת . וכנין דף כרוך כל כם למהוי אוסי
כעבי לתרעא דמלכא גבורתא דעשידא בכל עית יומין דאול כנין אכיכתא ומתעטף
לף כעטוף דמטוס דכוכית ויהף כתפילי כאלון לגבי תרעא דאיהו מלכי דכבי
סליק לאוכנאה יכל וכל אפתא פומיה כגלות דערבית כתרא קא כאית כיומין דאול
לקבלא נדפקא ודא כוריאל לאתקרי אוריאל מסטרא דאסד וכוריאל מסטר דגבורה
דאיהו כור דליק דאתמר כיס כסר דיכור ונו' וכגלותא דשחרית אלה כאית לקבלא
גלותא דדרעוי ונדפוי דאדכא נדפוי לכל חיה וכגלותא דמכאה סור כאית לקבלא
דקרסוי וכשכת כאית קבל כנ' לאכלן דשכת ס' כת ויחידי דיוקי . כהוה זמכ חיוון
עלאין דאתקריאו כשמא דיי פתחין ואמרין שף שערי דאשוכם ואכשאו פתחו עולם
כהוה זמכ מפתחין שכעה היכלין היכלא דקדמאה היכלא דאהכה . תניינא היכלא
דיראה . תליתאה היכלא דרחמי . רביעאה היכלא דכבוה . חמישאה

חמשאה

חמשה היכלות דכתיב דלמקרי דלת כתרת עתיקא היכלא דנלך · שביעאה
היכלא דלין · ועלייהו אתמר כרחמנית כרח מית לגדיש היכלא שביעאה והכי
אינון ז׳ היכלין לעתיד ולקבלייהו שבעה קלין דהכו לוי״ו לזכרו׳ דכתיב בהון שם קל״ה
יי״ה עלמין כרכב לגדיש רכותים לגלפי שבלין דלמון יי״ה רכון עלמין וכמה נטורי
תרשין לית להיכלין דמקבלין גלותין וכל גלותא לא תישל לגלא כמדה כמשקל · ולית
מלין דקלוס קמי תרעא דגלותא ועליה אתמר לא יכונו כי ידברו לית לוויכוס בשער
דאיהי תרעא דמלכא כגין דגלותא איהי מנוס ודא שכינתא ואוריתא דא קלה לא
צריך הפסקה כיבייהו וצריך למלקא תורה ומנוס כרחימו ודאילו דכל פקודין דעשה
ולא תעשה כלהו תלוין מן שם ולוד כמה דאוקימנא רזא דא שמי עם יי״ה שם״ה מנות
לא תעשה וזה זכרי עם וה״ רמ״ח מנות עשה והא הכא שם״ה ורמ״ח ואינון רמ״ח תכין
בקש ואתייהיבו מרחימו ודאילו דלת ה״ וכגין דא תקיעו הכוחר בעמו ישראל בהכא
ואינון כלהו בהכראם דאתמר כיה זרע אברהם אוהבי ישראל דסליק ליוד ה״ ולו
ה״ ורזא דמלה ישראל עלה במחשבה לברית מחשבה חשב מה וכיה תשבח שמא
קדישא וכגין יעקב דאיהו ישראל לאתמר ויברך אלהים את האדם בצלמו כדיוקנא
דמהרים · כגי חיי ומזוני מטטרון דשמודא דאמנשיתא דאיהו כגי ככורי ישראל
ואיהו עץ החיים ואיהו לילא דמזון לכלא כיה וכגין דא אינון ישראל מזוכא דילים
גלותא דאשכינא לקרבא וגלותא לאתמר הבא לי כגים ואם אין אתה לאכני ומכיתא
איהי קרבא דקב״ה מכים כימינא ושמאלא ונוקבא וכד מלקא לגביה צריך לאכללא
עמיה כל עשר ספירן דלית קדושה פחות מעשרה דאיהי קדושה דילים וכגין דא כד
בר נש בעי למלקא גלותיה בכל תכושים לי חיוהי בעי לקטרגא לגלותא צריך למעבד
ליה קירטא ורזא דמלה זרקא מקף מופר הולך סנולתא : פתח רבי שמעון ואמר
עלמין שמעו תתלין לתכנשו תלין מלרי מלכותא דלעילא ותתא שיהו כחומיה עלך
טול רשו וכחית הכא דהא קרבא סגיאה לזדמן · חכוך ממכא כחית הכא לחבא וכל
מלרי מתיבתא דתחות ידך דלא ליקרא דילי עבידנא חלא ליקרא דמכיתא ·
פתח כמדלקדמין ואמר זרקא ודאי כמיצך למלקא גלותא להיות לתר וידוע כמה
דהיות הכא דקירטא דאזדריקת לתר וידוע הכי צריך למלק מחשבתיה כגלותיה
בהיות תנא חכן מוכללת ומשטרת דאתמר כה כל הזוקף זקף כשם דצריך למלקא
לא תמין וכסוות לתר דמליך לה לגבי בעלה לפילו כתא כרוך על עקבו לא יפסיק
לעלם דאתמר כיה ואתה תשופנו עקב היות חכן דאיהי י׳דיעקב דאתמר כה משם
רועה חכן ישראל לא יפסיק וצריך למלקא עד אין סוף · וכד כחית לה אתמר כיה
כל הכורע כורע בברוך דצריך למחתא עד אין תכלית ולא יפסיק מכיה לא למילא לא
לתתא · לזמכין איהי כעלה י׳כגדיק כחית פרקין דתרין סוקין כחית לגבה ותרין
סוקין לזמכין איהו בעלה י׳ כתרין דרושין לזמכין איהי כן לחכה ואמר כן יי״ה צריך
למלקא למילא לה וכד מלקת תמן לזמכין איהו כהפוכה י׳כין י׳ כגווסא דא אי צריך
למלקא לגבי דאתמר כה חכן מאסו הכוכים היתה לרשם פנה · וכד איהי מלוקת
למילא כרוסף דכל דיסין מלקא וכגיכה מלאכיות אמרין לי״ה מקו׳כבודו · וכד מלוקת

לך כנוסח לא אי לא יהיו תנא בריסע דלא עטרה על ריסיהם כתר ובל נקודה לתתא
ולתעטרת כחיתת כיה כנוסח לא - ולתקרי תנא כרזא דטעמי . וכל כחיתת
לתקריאת נקוד . וכל מתיחד עמה יהיו ז כלילא מכיה לות כרית דלויסו סכיעלה
דכלא וכולהי הלי לכבא היא כמיכא דכל עלמין . וכגון דא לכן סלימה ונדק יסיה
לך ליהי מדה כין כל ספירה וספירה דכל ספירה ורזא דמלה עשר זמן לוך הקרא
וכן כלא מלה ליהי י כין פרק ופר׳ עשר זמכין סלק למדה(מלרי)דמלה למה כל מדה
ומדה לתקרי עולם ולכון יין סיעור ומדה ו סקל ו מדה דולים ועשרה דמדה חמש
לחות לרך וחמש לחות רחב ולכון לקכיל עשרה דכל רקיע דמהלך תק לורכיה
ותק פותייה . ולכון הה הרי לך סעור קומה כלתון ידוד דלת ו לליהו רקיע הסמים
חמש רקיעין דולים ה ללין לתקריהו ה סמים ה חמש ו רקיע סתיתלה לון ו סכיעלה
עלין שמי הסמים ולכון הה חמש כחמש ו רקיע סתיתלה לון ו סכיעלה
כסכעה וסלקין יד וככי לכון לרעין סכעה עלנכי סכעה כנלדי כנלים . וכלהו רמיזין
כתרין עיכון ו לתקרי עולם קטן ו עולם לריך וכל מלן דכעי למסהל סלילתין לנסי
עולם לריך נריך לסרכה כיה וכל מלן דסהיל כעולם קכר נריך לקכרה . ועל דא
לוקמוה כמקום סלמרו לקכר לין לדם רסלי להלריך . לקכר כנלוחין לל כי רסה כי
לה כנקודה דו . להלריך ולהתכפל ולתכפל לל יו״ד וה׳ ליה כלה מ״ם ו נקודה
כחמש לתעביד מ״ם מסטרה דחסד נריך לסרכה כנלוחין וכחמש קדישין וסליק
ולוד כרכיע לסרכה כתכועה דל דליהי רזא דתקיעה . לקכר מסטרה דסכרים .
כיכוני לל כקכירו ולל כלריכו כתרועה כעמודא דלמכעית דליהי סלסלת דתרוייהו
סקל הקדם לקכיל רכיע דסליק לוהו חולם סכרים לקכיל סכה . דל כעה למלקל
קלל . ודל כעה לכחתל לה . וכגון דל לכון סכרים כחסלי סכיכתא תתלה וקלל
ל ל יסתמע כלל וקולה לל יסמע . תרועה דל סלסלת : פתח ולמר זרקא מקף
סופר הולך סגולתא . פתח נקודת ימין ו׳ מלך נקודת סגול סמולה י״מלך
כלמנשיתא י״ומלוך לתתא . ר׳ לחוק לומר ו׳ מלך דל עלמ׳ עלמה י״מלך דל תפארת.
י״ומלוך דל לרון הכרית :

אלה תולדות

הסמים הה לוקמוה כל לתר דכתיב הלה פסל לת
כרקסוכים וללין תולדין דתהו דלתרמיזו כקרל
תכוכה ולהלרן היתה תהו וללין לכון דלתמר דקב״ה כרל עלמין ומחריבן וכגון
דל לרעל הוה תוהה וכוהה . לוך כרל קב״ה עלמין להרכה לון ספיר הוה דלל לכרי
לון . לל ודלי הכה רזא לוכה מלי ליהו ומחריבן דקב״ה לל ימני שכדי ידוי . ולל עד
הלל דל סמיים לתתר כהו כי סמים כעזן כמלחו וגו׳ . לכ״ל קב״ה עביד ומחי . הלל
רזא דמלה כדין סוף דקב״ה כרל עלמ׳ וכרייה כתוריתא כמה לוקמוה כרקסוס
דלתתר כיה י״קכני רלסוס דרכו . וכהלי לקסוס כרל ית סמיה ויה לרעל ולהיו
סמיך לון כיה כגון דכתיב כתיב כיה ב״ראשית ולתתר כיה ים לל כרייתי יומם ולילה
וגו׳ . ולל לכון דלתתר כהון הסמים סמים לה וגו׳ . ולהיו לרן החיים כלילא מסכע
לרעין דעליהו לתר דוד מלכא לתהלך לפכי י״כלרנו החיים . וכרל סמיה ולרעל

בתריה על תהו ולית תמן יסודא דאיהו ברית דסמיך לון בגין דא קב"ה בעא למתן
אורית לאומין דעלמ' עע"ז דאיהו ברית מילה ממש ולא בעו לקבלא לה אשתאר ארע'
חרבה ויבשה ודא איהו יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה יקוו
המים דא אוריתא אל מקום אחד אלין ישראל בגין דכשמתייהו תליין מההוא אתר
דאתמר ביה ברוך כבוד יי' ממקומו · כבוד יי' שכינתא תתאה · ממקומו שכינתא
עלאה · וכיון דאכון כשמתייהו מתמן שריא עלייהו ודאי ידו"ד ואתמר בהון כי חלק
יי' עמו ודא איהו יקוו המים אל מקום אחד ואוריתא איהי ישובא דעלמא ואומין
דעלמא עע"ז לא קבילו לה אשתארו חרבה ויבשה ודא איהו דקב"ה ברא עלמין
ומחריבן אלין דלא כטרי פקודי אורית' לא דסני איהו עובדוי כמה דחשבין בני כשא
ולמה ישני לון לבנוי דאתמר בהון בהבראם בה' בראם ואלן אכון דמתגיירין מאומין
דעלמא בגיכייהו כפלת ה' זעירא דאברהם באלף חמישאה דהוא ה' דאיהו חרב
ויבש חרב בבית ראשון ויבש בבית שני ומשה בגין דבעא לאעלא גיורין תחות גדפוי
דשכינתא וחשיב דהוו מאלין דאתבריאו בה' והב בהון את ה' דאברהם גרמו ליה
ירידה כדא לך רד כי שחת עמך · בגין דלא קבילו לאת ה' בדחילו דיוד וברחימו דה'
כחית איהו מדרגיה דאיהו ו' · ואת ו' כחתת עמיה בגין דלא אתאביד ביכייהו דעתיד
איהו ברזא דגלגולא לאתערב' ביכייהו בגלות' בין ערב רב דאכון כשמתייהו מסטרא
דאלין דאתמר בהון כי שמים כעשן כמלחו וגו' ואלין אכון דלא בעא כח רחמי עלייהו ·
ואתמר בהון וימחו מן הארץ בגין דהוו מאלין דאתמר בהון תמחה את זכר עמלק
ומשה לא אסתמר מכייהו ואפיל ה' ביכייהו ובגין דא איהו לא יעול לארעא דישראל
עד דיתוב ה' לאתרה ובגין דא כחת איהו מדרגיה וכחית ביה ו' ובגין דא ה' כפלת ו'
יוקים לה ו' דמשה · ובגין דהא זעירא ה' דאברהם דאיהי דהבראם אתזער איהו
בגיכה ואתמר ביה מוליך לימין משה וגו' ואפיק לה מתמן בחילא דו' ואייתי לה עמיה ·
מיד שריא עליה יה' ואשתלים אומאה דאתמר ביה דור הולך ודור בא · והא אוקמוה
דלית דור פחות מס' רבוא ודא משה דאתמר ביה דאכתתא חדא ילדה ס' רבוא
בכרם אחת וחמש מיכין אכון בערב רב ואכון עמלקים גבורי רפאים כפילים עכקים
ובגיכייהו כפלת ה' זעירא מאתרהא · בלעם ובלק מסטרא דעמלק הוו טול עם מן
בלעם לק מן בלק אשתאר כבל כי שם כלל ה' שפ' כל האר' ואלין אכון דאשתארו מאלין
דאתמ' בהון וימח את כל היקום ומאלין דאשתארו מכהון בגלותא רביעאה אכון רישין
בקיומ' סגי ואכון קיימין על ישראל כלי חמס · ועלייהו אתמ' כי מלאה הארץ חמס מפניה
אלין אכון עמלקים · כפילים עלייהו אתמר ויראו בני האלדים את בנות האדם כי
טובות הנה ואלין אכון מיכא תנייכא מאלין כפילים מלעילא · דכד בעא קב"ה למעבד
אדם דאמר כעשה אדם בצלמנו וגו' בעא למעבד ליה רישא על עלאין למהוי איהו
פקיד על כלהו ולמהוי אכון פקידין על ידוי כגווכא דיוסף דאתמ' ביה ויפקד פקידים
על הארץ אכון בעו לקטרגא ליה ואמרו מה אנוש כי תזכרנו וגו' דעתיד למחטי קמך
אמר לון קב"ה אי אתון הויתון לתתא כותיה יתיר הויתון חבין מניה מיד ויראו בני
האלדים את בנות האדם וגו' חשקו בהון וקב"ה אפיל לון לתתא בשלשלאן ואכון

עזה ועזאל דמכוייהו כמיתתהון דערב רב דלהון כתיבים דלפיכך גרמוייהו לזכות כתר כמויית דלהון טכלן · וכגין דה לפיכך לון קב"ה מעלמא דלתי דלה יהה לון חולקא תמן ויהיב לון לגרוייהו כהאי עלמא כלה ומטלם לעוכלוין לל פכיו להכוידו וגו · גבורים מיכה תליתאה עלייהו לתמ"ה הגבורי וגו לכמי הפס ולהון מסטרה דשין דלתמר כהון הכה ככבה לכו שר ונעשה לכו פס · וכגין כתי ככסיות ומדרגו ומניין כהון ספר תורה ועטרה על ריסוי ולה לשמה דיו ללה למעבד לון פס הלד ונעשה לכו פס ומסטרה לחרה מתגברין על ישראל דלהון כעפרה דלרעה וגזלין לון ולתברת עכידתה ועלייהו לתמר והמוס גברו מלד מלד על הלרן : רפלים מיכה רביעלה· פס יחזון ליסרל כדוחקה מתרפין מכוייהו ולית לון רשו לשזכה לון ולה כעלן ומתרפין מלוריתה ומלין דמסתדלין כה למעבד טב עם עובדי עד עלייהו לתמר רפלים כל יקומו כזמכה דייתי פקידה ליסרל לתמר כהון ותלבד כל זכר למו : ענקים מיכה חמיסלה דלהון מזלזלין להלין דלתמר כהון וענקים לגרגרותיך ועלייהו לתמר רפלים יחסבו לף פס כענקים סקילין דה לדה ללין להון דלהדרו עלמ"לתהו וכהו ורזה דמלה חרב כי מקדם והלרן היע"ז תהו וכהו דלתיהי עקרה ושוכה דעלמ"מיד דייתי לור דלתיהו קב"ה ומתון מן עלמ"ו ויתלבדון · לכל פורקנ"לה ולו תיהי תליה שלה בעמלק עד דיתמחי דכיה לומלה והה לוקמוה : ד"ה ללה תולדות הסמים וגו' להלין להון דלתמר כהון שה שדיך ישראל כיומה דיתמחון להלין כשו ההוה יומה עכיד קב"ה סמיה ולרעה הה"ד כיום עשות יי' תלדים לרץ וסמיס · כההוה זמכה וקה קב"ה עם סכיכתיה ויתקדם עלמה הה"ד כי כלסר הסמיס הקדסים והלרן הקדסה וגו' דה תיהו כיום עשות · כההוה זמכה וימת יי' תלדים מן הלדמה כל עץ כחמד וגו · לכל כקדמיתה עד דיתמחון להלין לה כחית מטרה דלוריתה וישראל דדמיין לעשכין ולהלכין לה ימחון ורזה דמלה כל סיה הסדה טרם יהיה כלרן וכל עשב הסדה וגו' כגין דלדם להון דלהון ישראל ככי מקדמה לעבוד לת הלדמה כקדכין : ד"ה וכל סיה הסדה דה מסיה דלמון טרם יהיה כלרעה · וכל עשב הסדה טרם ימלח דה מסיה סכי · ולמה כגין דלית תמן מסה למפלח לעכיכתה דעליה לתמר ולדם להון לעכוד לת הלדמה · ורזה דמלה לה יסור סכט מיהודה דה מסיה בן דוד · ומחוקק מכין רגליו דה מסיה בן יוסף · עד כי יכה ס"לה דה מסה תסכן דה כדה · ולו יקהת עמים לתחון ולו יקהת : ד"ה וכל סיה הסדה חלון לדיקויה דלהון מסטרה דכדיק מי עלמין · סיה סחי ש תלת עכפין דלנפה ולהון נ"לכהן ומן מי עלמין · לסון לחר וכל עשב הסדה עב סין תלת עלין דלהון ש יהלדוכדי ולהון עב עכפין דתלוין כסון כחוסכן עב כלהו לה לתלחדין כלתרה דלהיהי סכיכת' עד דייתי ההוה דלקרי לד"ס דלהיהו יול ה"ה ולו ה"ה ודה לחיהו ולדם להון לעכוד לת הלדמה וכגין דה לתמר כיום וכל עשב הסדה טרם ינמח עד דינמח נלי"ק ומכיה לחת מלרן תנמח דלתמר כיום ותלך לחת לרגה ותלמידי חכמים דלהון דסחין לה נחתין כגלותה עד דלחת מלרן תנמח ודה מסה דלתמר כיום תורת לחת סיתה כפיהו דלה יהה מלן דדרים לסטכתה כותיה · וכגין דה ולדם להון לעכוד ומיד דלהיהו ויתי מיד ולל ועלה מן

הלרן

הארץ אד״ מן אדכי סליק ליה ו׳ ואתעביד בה אדון כל הארץ׳ מיד והשקה את כל פני
האדמה מכיה אתשקיין ישראל לתתא בע׳ אכפין דאוריתא ד״א ואד יעלה מן הארץ
תרגומו ועננא יסתלק מן ארעא ההיא דאתמר ביה ענן יי׳ על המשכן וגו׳ וביה
מתשקיין תלמידי חכמים בארעא בההוא זמנא: **וייצר** יי׳ אלדים את האדם
אלין ישראל׳ בההוא זמנא קב״ה צייר לון בציורין דעלמא דין ועלמא
דאתי׳ וייצר בההיא זמנא קב״ה עייל לון בשמיה בציורא דב׳ יודין יי׳ ו׳ ביכייהו
דאכון סלקין לחשבן ידוד ויהון מצויירין באכפוי באכפין דילהון בתרין יודין בחוטמ׳
דילהון באת ו׳ ובגין דא אמר קרא כי מראש צורים אראנו׳ אלין אכון ציורין דשמא
קדישא ויהו מצויירין באכפייהו בתרין לוחין יקירין דאכון י׳ ו׳ דאיהו ו׳ חרות עלייהו׳
ועוד צייר לון לכל דור בבת זוגיה עלאה דא יה ואכון ו׳ יחידא דתרוייהו וצייר לון
באכון דציורא דלעילא דאיהו ישראל עמודא דאמצעיתא כליל שכינתא עלא׳ ותתאה
דאכון קש״ ערבית וקש״ שחרית ועלייהו אתמר עצם מעצמי ובשר מבשרי׳ ומיד בההוא
זמנא כטע לון לישראל בגנתא דעדן קדישא הה״ד ויטע יי׳ אלדים אב״א ואמ״א׳ גן דא
שכינתא תתאה׳ עד״ן דא אמא עלאה׳ את האדם דא עמודא דאמצעיתא איהי
תהא כטע דיליה בת זוגיה ולא תזוז מכיה לעלם ותהא עדוכא דיליה וישראל קב״ה
כטע לון בההיא זמנא כטעא קדישא בעלמא כד״א כצר מטעי מעשה ידי להתפאר:
ויצמח ידוד אלדים׳ אבא ואמא׳ כל עץ כחמד דא צדיק׳ וטוב למאכל
דא עמודא דאמצעיתא דבההוא זמין מזון לכלא דכלא ביה ולא
אתפרכס צדיק אלא מכיה ושכינתא מכיה ולא צריכין תתאין דילהון אלא כלהו כזוכין
לתתא על ידיה דבגלותא לא הוה לשכינתא ולחי עלמין מזוכא אלא בחי ברכאן
דצלותא׳ אבל בההוא זמנא איהו יהא מזוכא לכלא׳ ועץ החיים דהוא אילנא דחיי
יהא כטיע בגו גנתא דאתמר ביה ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם ושכינתא לא
שלטא עליה אילנא דסטרא אחרא דאכון ערב רב דאכון עץ הדעת טוב ורע ולא
תקבל בה עוד טמא הה״ד יי׳ בדד יכחנו ואין עמו אל נכר ובגין דא לא מקבלין גרים
לימות המשיח ותהא שכינתא כגפנא דלא מקבלא כטעא ממיכא אחרא וישראל יהון
כל עץ כחמד למראה ויתחזר עלייהו שופרא דאתמ׳ ביה השליך משמים ארץ תפארת
ישראל׳ ועץ הדעת טוב ורע אדחיין מכייהו ולא מתדבקין ולא מתערבין בהון דהא
איתא בישראל׳ ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו דאכון ערב רב וגלי לון קב״ה
דביום אכלו ממנו גרמו דאבדו ב׳ אבדין דאכון בית ראשון ובית שני דא איהו כי ביו׳
אכלך ממנו מות תמות ב׳ פעמים ואכון גרימו דצדיק יחרב ויבש בבית ראשון דאיהי
שכינתא עלאה ובבית שני דאיהי שכינתא תתאה דא איהו כהר יחרב ויבש וכהר
דא יחרב בה׳ תתאה בגין דאסתלק מכיה כביעו די׳ לאין סוף ומיד דיפקון ישראל
מן גלותא עמא קדישא לחוד מיד כהר דהוה חרב ויבש אתמר ביה וכהר יוצא מעדן
להשקות את הגן׳ וכהר דא עמודא דאמצעיתא יוצא מעדן דא אמא עלאה
להשקות את הגן דא שכינתא תתאה דבההוא זמנא אתמר במשה ובישראל אז
תתעכב על יי׳ בעכב דאיהו ע׳ עדן כ׳ כהר ג׳ גן ואתקיים קרא אז ישיר משה וגו׳

סר לה כאמר הלה יסיר ואתהפך לערב רב עבב לבבע ולאומין דעלמא עשו
כגוונא דפרעה ומצראי דפרח בהון סמין לאבעבועות אחל ליסראל יהא עבב ודא
היהו ובהר יונא מעדן להסקות את הגן ומסם ופרד והיה לארבעה ראשים. דאחון
חפד דרועא ומיכא ובהוזה זמחא הרוג להחכים וידרים ומחכה מיכא לתסקיון מכיה
ועמיה מטה יהודה ותרין סבטין. נבורה דרועא סמאל ובהוזה זמחא הרוג להעשיר
יכסן ומחכה נבריאל לתסקיון מכיה ועמיה מטה דן ותרין סבטין. כסח סוקא ומיכ
ומכה לתסקיון מצריאל ועמיה מטה ראובן ותרין סבטין עמיה. הוד סוקא
סמאלה דעלה לתמר ליעקב והוא גולא על ירכו ומכיה לתסקיון מצריאל כפלל דהיה
ממכה על הסוותא דנלותא ועמיה מטה לפרים וכ סבטין: לה ומסם ופרד והיה
לארבעה ראשים הלין לחון ארכעה דנכנסו לפרדם חד שלם כפיסון דהיה פי סוכה
סלכות. תנויכא עלל כניסון ותמן הוא קבור ההוא דלתמר כיה כל הולך על נחון
נצריאל נבר לל עליה לתמר לנבר דרכו כסתרה ויסך הלוה כעדו ולא ידע נבר
ית קבורתיה עד יומא הדין דלתגליית תמן ודא לחיהו רמז ולחכימ כרמיזת. תליתאה
עלל בחדל חד קל ודא ליסכח חדידא קלא לדרפא. רכיעאה עלל כפרת דהיהו
מוחא דכיה פריה ורכיה. כן זומא וכן עזרא ועלו בקלפין דלורייתא הוו לקלן כהון.
ר עקיבא עד כמוחא לתמר כיה דעלל כפלס וכפק כפלס: לה לעזר לכא יומא חד.
הויכא ככי מדרפא ומלולי חבריא מלי כיהו דלר עקיבא לתלמידוי כפתגיעו לחכי
סים טהור לל תאמרו סים סים שמא תסתכנון גרמייכו דכתיב דובר שקרי לא יכון
לנגד עיני לדכי הא סכא דסכין קא כחית לא לן רכבן כמלי קא תסתלנון. לאמרו
ליה ודלי כהא דלר עקיבא לתלמידוי כפתגיעו לחכי סים וכו לאמר לן ודלי רזא
עלאה הית סכא ומא לוקמוה כמתיכתא עלאה וכגין דלא תטעון כחיתכא לכו וכגין
דלתגליא רזא דא כיכייכו דהיהי רזא עלאה טמירא מכבי דרא כודלי לחכי סים
טהור לחון דמכסון מיין דכיין כפקין ולחון רמיזין כחא א ריסא וסופא ודהיהו
כטוי כיכייהו ולהיהו עץ סחייס לחכיל מכיה וחי לעלם ולהין כ יולין לחון רמיזין כוויכר
ולחון תרין יסירות יסירה דעלהין ויסירה דתתהין ולחון חכמה כרחם וחכמה כסוף
תעלומות חכמה ודלי לחון תעלומות מחכמה עלאה דתתחות כתר עלאה ולחון לקבל
כ שיכין דכהון תרין דמשן כחתו כימא רבא ונחלי כחתו כנין דלוריתא מתרין
לוחין הלין כלין הוה משה כחתא ליסרל ולא זכו כהון ולתברו וכפלו ודא גריס לחכוה
דכית רלסון ומכי ולחלי כפלו כנין דפרת ו מכייהו דהיהו ו דוייכר ויסיב לון לחרכין
מסטרא דעץ הדעת טוב ורע דתמן לתיסיבת לוריתא כחסור והתר מיומיא חמ
ומשמש מותא וכגין דא לר עקיבא לתלמידוי כפתגיעו לחכי סים טהור ל תאמרו
סים סים שקולין חכי סים טהור לחכי חרכין דלחון חיי ומותא דמתמן
לב חכם ליומיו ולב כסיל לשמאלו. ולא עוד הלא לתון תסתכנון גרמייכו כגין דהלין
דעץ הדעת טוב ורע לחון כפרודא ולחכי סים טהור לחון כיחודא כלא פרודא כלל
ולי תמרון דהא לסתלק עץ החיים מכייהו וכפלו ולית פרודא כיכייהו דובר שקרים
לא יכון לנגד עיני דהא לית תמן פרודא לעיל דלתברו מלחון הוא לתו לסתלק

ליה

ליה פרח ואסתלק מכוויהו: דל"ת וכהר ונח מעדן כודהי לעילה בעץ חיין לתתן ליה
קלפין טוהרין ה"ד לך ונורך רע שלכל בעץ דלתתא לית קלפין טוהרין ודהי ולהיו
כטוע בנפתא דעדן דזעיר לפין דלהיו חכוך מטטרון דב"ע לעילה דקב"ה לית תמן
ערטומא למיהוי תמן כפתל ועקש. וכגין דל וכהר ונח וגו' יכולה למימר כמטטרון
ונח מעדן מעדן דילים. להסקות לת סגן גן דילים פרדם דילים דתמן עלנו כן
עוהי וכן זומח וחלוצע. וקלפין דילים מסטרא דל טו"ב ומסטרא דל ר"ע ודל לסור
והתר כשר ופסול טומאה וטהרה. קס חד סכל ואמר ר' הכי הוה ודהי. לכל עץ
חיים לך לתקרי לוהו לעל הכי הוא רזא דמלה ויצר חד יצירה דטוב וחד יצירה
דרע דל לוהו עץ הדעת טוב ורע. עץ דל לדם זעירא מסטרא דחיים מכוח
ומסטרא דמותא מכוח תמן כ' יצירות דילים לחכון לסור והתר ועליה לתמר ויצר
וי' לדים לת הלדם עבר מן הלדמה ויפח בלפיו בסמת חיים דל סכוכתא עלה:
עדן תיוכתא ועלה לתמר ועץ החיים בתוך סגן דל עמודל דלתנעיתא הגן סכוכתא
תתלה תלת קטורין לכון בסמתא רוחא בפגה לנביה וכהון ויהי הלדם לנפש חיה
דלהיו מפיו ממש לתקרי לסכוכתא דלהיו בסמת חיים מיד דלתר מלין ללין סליק
לעילה. לל"ת סמעון מכרייה כודהי מלכה הוה וכודהי סמיך לית לכה מכל לתר.

ויקח פתח קרא לסתריס: וי' לדים לת הלדם ויכיסהו כגן עדן וגו' ויקח
וַיִּקַּח כטיל ליה לגה מלרכש יסודין דלתתר כהון ומסס יפרד והיה לשרכשה רלשי לפרים ליה מכהן ושוי ליה בנפתא דעדן כגוכה דל ועבד
קב"ה לכר כם דלתברי מד' יסודין כזמה דתב בתיובתא ומתעסק בלוריתא קב"ה
כטל ליה מתמן ועלייהו לתתר ומסס יפרד לפרים בפגה מתלוס דילהון ושוי ליה
בנפתא דילים דלהיו סכוכתא. לעבדה כפקודין דעפה. ולמהוי כפקודין דל
תעפה. לי זכה לסטרא ליה לוהו יהא רוחא על ד' יסודין ולתעביד כהר דלתפקיין
על ידיה ולא על ידל לחבה ולפתחודעין כיה דלהיו רכון וסליט עלייהו ולי עבר
על לוריתא לתפקיין ממרירו דלילה דרע דלהיו יצר הרע וכל לחברין לחכון מד'
יסודין לתמ'כהון וימררו לת חייהס וגו' וימררו במרירו דמרה ולנביו לחברין קדישין
דנוקבא דלחכון מסטרא דטוב עלייהו לתתר ויכולו מרתה ולא יכלו לפתות מים ממרה
וגו' כגוכה דל לתרו מלרי מתכיתין וימררו לת חייהס כעבודה קפה בקושיו.
כחומר בקל וחומר. ובלבניס בלכון הלכתא. וכל עבודה בפרך דל כרייתא
לת כל עבודתס וגו' דל מפה. סס תייבין בתיובתא לתתר כהון ויורהו וי' עץ ודל
עץ חיים וכיה ויתקו המים ודל מפוי דלתתר כיה ומה הלדים כידו. מפה דל
מטרון מסטריה חיים ומסטריה מיתה כד לתסתכל למטה לוהו עזר מסטרא דטוב.
כד לתסתכל לחוץ לוהו כנגדו חוד ויכס מפה מכגו וקב"ה מפר ליה כידל דמפה
ולוהו לוריתא דבעפ דכיה לסור והתר חוד דמחץ כיה בטיוכתא בטל ליה קב"ה כידים
ולתתר כיה וירד חלוי בפתא למחלה ליה כיה ופתח לוהו יצר הרע חוץ וכלה לוהו
בנלוחא מחמת דילים. ועוד ומסס יפרד. זכלה לוהו כר בפ דלסתלל כלוריתא
דכוחא דבטיל ליה קב"ה מהלי גופא מד' יסודין לתפרס מתמן ולזול למהוי ריחא כל

חיון ולתמר כהון על כפיס ומחוכך וגו׳: **ויצן** יי׳ אלהים וגו׳ הא לוקמוה לית
כו אלא עד דמתמן אלהים לחרים ואיהי כנכד דמפה תכנד השבודם
דאיהי עד ליה וכנכד כנעם והא לוקמוה כל הכועם כאלו עובד עד דא ואיהו דא
ספיכות דמים כד״א דמו ומפך ודא מרה מרכה דמלאך המות כד״א ואחריתה מרה
כלענה חדה כחרב פיות. לתמר דא גלוי ערוות ודא טחול עליה לתמר לכלם
ומחתה פיה וגו׳ דטחול ליה פומא וערקין ואתעקיד מעברו דדמא לוכמא דכנד
ולא למכחכח ליה פומא ודא ליהו לכלה ומחתה פיה וגו׳ כל מוכבי דמים ממרה לכון
דערקין דדמא דלכא מיד דחזאן מרה כלהון כרחין קדמה ועדיין כלהו לתכסיין
כחשוכא כדם לוכמא דטחול מאן דעבר על ספיכת דמא ועל ונ״ע גליה כמתיב
כנכד מרה טחול ודיוכין ליה כניהכם ותלת ממכן עלויהו מסחית לף וחומה טו ערין
לכון כחשכן יה ומית לחרכין כחשכן ו׳ קדם דגלו וערקל כגלותה ומכיכתה עמהון
מכי קלם ליערקל ערות לחך לף תגלה ודא גלותה ליהו גלוי ערותה דמכיכתה ההד
וכפשיכם סולחה לחכם ועל נ״ע גלו יערקל ומכיכתה כגלותה ודא ליהי ערוה
דמכיכתה והאי ערוה ליהי לילית לחמ דערב רב וערב רב לכון ערות דילה וערוי
דיערקל דלעילא דעליה לתמר ערות לחכך לף תגלה ולכון לפריטין כין ה׳ ה דלא
לתקריב ו כיכויהו ההד ערות לחם וכתיב לף תגלה ולכון מכיכתה עלאה ותתאה
דזמכא דערב רב דלכון עמלקים גבורים כפילים רפאים ענקים כין ה׳ ה׳ לית דמו
לקלם לקרכה כיכויהו ורזא דמלה וכתר ויחרב ויכם יחרב כה׳ עלאה ויכם כה׳ תתאה
כגין דלא יתפרכסון ערב רב מן ו׳ דליהו עץ החיים וכגין דא לית קריבו לו כין ה׳ ה׳
כזמכא דערב רב כיכויהו ולית רשו לאת ו׳ לקרכה כה׳ תכויכה ההד ערות כלתך לף
תגלה. ולכון לפריטין כין ו׳ לה׳ עלאה ההד ערות לחם לכיך לף תגלה דו׳ ליהי
הכ ה׳ חם ו׳ בן ה׳ כת וכגין דא מכי לגביה ה׳ עלאה. ערות לחת לכיך לף תגלה.
ערות לחותך כת לכיך דא ה׳ תתאה. לת כת נכה ואת כת כתה לכון הא לף
דלכון תולדין ערות לחי לכיך דא יוד דליהו תולדא דלת ו׳ ואיהו לא לוקו סוף
סוף כזמכא דערב רב משורכין ביערקל לית קריבו ויחודא כאתון סם ילוד ומיד
דיתמחון מעלמא לתמר כאתון דקלם כיום הכוא יהיה ילוד לחד ושמו לחד.
וכגין דא לדם דלכון יערקל לית לן יחודא כאוריתא לתמר כה עץ חיים היא
למחזיקים כה ואיהי מטרוניתא מלכות דמסטרא לתקריבו יערקל כני מלכים.
וכגין דא לחר קדמא כריך הוא לף טוב היות הלדם לכדו לעשה לו עזר כנגדו דא
מכנה לתתא דההוא כער ואיהו ספחה דמכיכתה ואי זכו יערקל ליהי עזר לון
כגולתה מסטרא דהתר טהור כער ואי לאו ליהי כנגדו מסטרא דטמא פסול
לטהר טהור היתר כער ליהו יבר הטוב. פסול טמא לטהר ליהו יבר הרע ואתתא
דליה לה דם טוהר ודם כדה מסטרא דמכנה ליהי טוהר ליה ולאו ליהי בת זוגיה
יחודא דילה דלית יחודא עד דערב רב יתמחון מעלמא וכגין דא לתקבר מכה
לכר מלרעא קדמא וקבורתה דילה מכנה ליהי ולא ידעבר ית קבורתיה עד ומחת
הדין קבורתה דילה מכנה דכלט על מטרוניתא דליהי קבלה למכנה ומלכ ומטרוניתי
מתפרכה

סיר קפיק ראש ד״א

מתפרסם מכעלה בגין ד"ל תחת עלם רגזה לארן תחת עבד כי ומלוך דל לויהו עבדל
וידיעת ומפיקה דל מסכה וכבל כי ושבע לחם דל ערב רב עם בכל ולא חכם:

ויצר ה' לאדים מן האדמה כל חית השדה וכל עוף
השמים ויי לעלמת דלכון לטוימין לכה ומתיימין עיוכין דלא מסתכלין
כרזי דלאוריתא ולא ידעין דודאי חית השדה ועוף השמים לכון עמי הארץ ואפילו
כאלין דלכון כפם חיס לא לסתכח עזר כהון כגלותא ומכיכתא כגלותא ולא למסה
דליהוו עמה דכבל זמכח דגלת מכיכתא לא זז מכה: אר' לאלעזר ואח מלן יהב
עובדל דלדם כיסרלל וכמסה אמר ליס כרי ואכת אמר' סכי וכי לא לוליפת מגיד
מרחסית לחברית. אמר ליס סכי הוא ודאי וכגין דל מסה לא מית ולדם לתקרי
ליהוו וכגיכיס לתמר כגלותא כתרלה ולדם לא מכח עזר לגלא כלהו כבגדו וכן
עמודל דלמנעית' לתמר כיס ולדם לא מכח עזר לפיק מכיכתיס מן גלותא ה"ד
ויפן כה וכה וירא כי ל"ליס ומסה ליהוו כדיוקניס ממה דלתמר כה לא מכח עזר כבגדו
כהיוא זמכח ויפל וי' לאדים תרדמה על האדם · וי' לאדים לכח ואמר · תרדמה דל
גלותא דלתמר כיס ותרדמה כפלה על לכרס אדמי ליס על מסה וישן ליס סיכה גלא
גלותא ויקח אחת מצלעותיו ומלין גלא מלין עולמין דמטרוניתא כטלו
לכח ואמר חד מכויהו ולהיהו מטרח חורל · ויפח בלכבה · וישגור בשר תחתנה
דל בשר דלתמ' כיס כמנה הוא בשר בשר דמסה סומק ועליה לתמר פכי מסה כפכי
מסה וכגין דל יפה בלכבה ברה בחמה · ל"ל וישגר בשר בעלן לאגבה כה עליה ה"ד
וישגר ה' בעדו · ל"ל וישגר כל"ל לעומת המסגרת מסגרת מתקויימת דכה מטרוניתא

ויבן מצלע ומן המעשה יהיה סנור: וי' לאדים את הצלע אכח לתרמיז רזא
דיכוס דלמרו כיס כיון צלא כבה סוב לא יבנה ה"ד לשר לא יבנה
את בית אחיו אבל לגבי קב"ה לתמר כיס ויבן וי' לאדים אכח ואמר כבי ליס לגביה
ה"ד בונה ירושלם ה' דליהוו בן יה אכח ואמר עלייהו לתמר ויבן וי' לאדים את הצלע
אשר לקח מן האדם דל עמודל דלמנעיתא ויביאה אל האדם חייתי ליה לגבי צלע
דבטיל מן ה' עולמין דילוה ועלה לתמר ואבי לתיהוי לה כשם ה' חומת אש סביב · וכגין
דל בטורל דל לתבבי בי מקדשא על ידא דקב"ה יהא קיימא לדרי דרין ועליה לתמ'
גדול יהיה ככוד הבית הזה האחרון מן הראשון דקדמאי לתבבי על ידא דבר בם והאי
על ידא דקב"ה וכגין דל שם ה' לא יבנה בית שוא עולמי כוכיו בו · וכן לתמ' כמשה ויבן
ה' לאדים את הצלע כל"ל והצלע המשכן הבנית צלע ודאי מסטרא דשמאל חוור מתמן
לתקריבית סיטרא ויסגר בשר תחתנה בשר דליהוו סומק מסטרא דגבורה ולתכלל
בתרוייהו כהיוא זמכח מאלו תחת לראשי ויישנו תחכנו · זאת הפעם עצם מעצמי
ובשר מבשרי דל מכיכתא כערה המאורסה לגבי עמודל דלמנעיתא לתמ' זאת
הפעם וגו' לכח ידעכא דליהוי עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת ודאי יקרא לשם
מסטרא עלאה דליהוי לתת כי מאיש לקחה זאת מסטרא דלבה דליהוו י' וכן משם
בדיוקנא דיוליה לתתא כהיוא זמכח זכו ישראל כל חד וחד לכח זוגיה ודל ליהוו דכתי'
ואתתי לכם לב בשר ורוח חדשה אתן בקרבכם וכה ובכאו בחיכם ובנותיכם וגו' ואלין

כרוע הכל בשאר הש
של תשבי ישראל שפיר
מבואר יג

לכון כשמתין מדתין דשתידין למהוי על ישראל כמה דלוקמוה לין כן דוד כח עד
סיכלו כל כשמות שבעוף ולז המדמות יכולו כהשוה זמכח מתעברין ערב רב מעלמ
ואתמר בישראל וכמשה כל חד בכת זוגייהו ויהיו שכיסה ערומים המדם ואשתו
ולא יתבוששו דלתעבר ערוה מעלמ דללין לכון דגרמו גלותא ערב רב ודלי ועלייהו

והנחש היה ערום מכל חית השדה וגו׳ ערום לרע מכל חיוון
דלומין דעלמ׳ עשה ולכון כמו דכתם הקדמוני דפתי לחוה׳ וערב
רב ודלי לכון הוו זוהמ׳ דלטיל כתם בחוה ומהניה זוהמה כפק קין וקטל להבל רועה
צאן דלתמר ביה כשנם הוא כפר זה הכל כשנ״ם ודלי ליהו משה וקטיל ליה ולייהו
הוה ברח כוכרה דהדם. ועם כל דה משה בנין לכשתה על ערייתה דלכוהי כטל
בת יתרו דלתמר ביה וכני קני חותן משה והה לוקמוה לחלי לתקרי קני שכפרד
מקין כלה מנוחת ביתה לכון תשתמר מכוייהו חלין לכון חוכה דהדם דלתמר ליה
ומעץ הדעת טוב ורע לה תאכל ממנו חלין לכון חוכה דמשה וישראל. ובגוייהו גלו
ישראל בגלותה ואתתרכו מתתן הלד ויגרש את האד׳ והדם וישראל ודלי ומשה בגוייהו
לתתרך מלתריה ולא זכה למיעל בארעה דישראל דבגוייהו עבר מלתמר דקנ״ה וחב
כשלא דמחה ביה דלה לתמר ליה חלה ודברתם אל הסלע ולכון גרמו. ועם כל דה
מחשבה טובה הקנ״ה מגרפה למעשה דלייהו לה קביל לון וייהיב כהון לות ברית שלה
לכשלה ערייתה דלכוה וקנ״ה לתמר ליה ולעשה לותך לגוי גדול ועבו׳ ממנו. ובגוייהו
לתמר מי לגר חטה לי לתחנו מספרי דלכון מזרעה דעמלק דלתמר ביה תמחה את
זכר עמלק ולכון גרמו לתברה תרין לוחין דלוריתה ומיד:

ותפקחנה עיני שכיסה וידעו ישראל כי ערומים הם בטוכה דמנרי׳
דהוו כלה לוריתה ולתמר כהו ולת ערום וערוה. ולייהו
בגין דה לתמר כ׳ זמכין ערום ינהתי מכטן לתי וערום לשוב שמה. מה דהוה משה
לתסכך לערב רב למשה ולשכיב לשוב שמה. הכ׳ רמוז דעתיד לתחזר כיוייהו בגלות
בתרלה ולזיל כיוייהו למשה ולייהו לתמר ה׳ כתן וה׳ לקח יהי שם ה׳ מבורך. ובזמכה
דלתתברו תרין לוחין דלוריתה ולוריתי׳ דש״ם לתמר כהן וייתברו עלה תלכה. לתכסו
כשמה קלפין מערב רב בגין כי ערומים הם דלה יתגלי ערייתייהו וכסוייה דלהון

ויעש כ׳ אלדים לאדם ולאשתו
כתנות עור וילבישם לכל לגבי ניכוי׳ יתפרו עלה תלכה ויעשו להם
חגורות דה לייהו חגור חרכך על ירך גבור ודה קש דלתמר ביה רוממות ש בגרונם
וגו׳ דה הוא ויעשו להם חגורות:

וישמעו את קול ה׳ אלדים וגו׳ כד קריבו
לטורה דסיני הה״ד השמע עם קול אלדים מדבר מתוך האש
וגו׳ וערב רב מיתו ולכון הוו דלתמרו למשה ואל ידבר עמנו אלדים פן נמות ואשכחו
לוריתה ולהון לכון עתי הלרן דלתמר בהון לרור לתה מכל כהמה עם כל כהמה כגין דלכון
מסטר׳ דסהוה חוויה דלתמר ביה לרור לתה מכל כהמה והה כמה ערבוכין לכון
ביסין כעירן וחיוון. לכל ערבוכיה מסטרה דכתם. ולית ערבוכיה מסטרה דלומין
אלא דדמו לחיוון וכשירן דלקלה. ולית ערבוכיה מסטרה דמזיקין דכשתין

דקיוכיה

דמיכויות לכון מזיקין מעלמא חמא · ואית ערכוביות דעדים ורוחין ולילין וכלה
מעורכבין כיזרעל ולא לית בכלהו לטייה כעמלק דליהו חויות כיסא ל לחר · לזכו
גלוי לכל ערעין דעלמא · רוכח ליהו וכת זוגיה סם מות ש וכלה סמאל ·
ואית סמאל ולאו כלהו סוין · לכל הכוך סטרה דחויות ליהו לטייה על כלה ·

ויקרא

יי׳ אלהים ש הקדש ויאמר לו אלהים · הכה רמוז ליה דעתיד לחרבה
כי מקדשה ולמכבי כם · לזכה הלה לזכה יעכם כדד · לי כה ·
ולומנא דאתי עתיד קבה לכערה כל זייכין כיתין מעלמא כדכתי׳ כלע המות לנצח
כדין תב כלה לאתריה כדכתיב כיום ההוא יהיה יי׳ אחד ושמו אחד ·

בראשית

תנינן כל עלמא דאתמר כסיר הסירים כמלכה דעלמא דוליה כמלך
סתם כמוקבא מלה תתאה כעלאה ורזא דיוקנא תתאה
לעלאה תרוויהו כחד והיינו כ׳ וכתי׳ כחכמה יבנה כית וכתיב לפרוין עשה לו המלך
עלמה מעני הלבנון · לפרוין דא תקונא דעלמא תתאה מעלמא עלאה דעד לא כרא
קדמא כה עלמא הוא הוא ושמיה סתים כנויה חד ולא קיימ׳ מלה והוא הוא כלאודוי
עד דסליק כרשותא דמחשבה לקיומה כלה כמטון דמחשבה לאכרי עלמא והוא
רעיס ובכי ולא קיימ׳ עד דאתעטף כעטופא חד דזיקרא עלאה דמחשבה וכרא עלמ׳
ואפיק מלכין עלאין דכרכין מהמוה כהרא דאקרי עלאה ומוי רתיכוי על תרין
ועשרי לתונין רשימי לתגליפו כעזר לחירן ואתיעכו ההוא עלמא הלבנון · וכתיב לרזי
לבנון תאר כטע · דהוא משון עכוד ההוא לפרוין עשה לו המלך עלמא לו לגרמיה לו
לתקוניה לו לאחזאה יקרא עלאה · לו לאודעא דליהו חד ושמיה חד כמה דאת אמר
ויהיי׳ חד ושמו חד · וכתי׳ וידעו כי אתה שמך יי׳ לבדך כמטון דקלפוי קסטורין
וידעא־טף לסיטרה דא לעילא־טף ואתה לימיכא סטא לעמלא כחית לאתתא וכן לחרבא
זויין מלכו אתפרס לעילא ואתתא ואלחרבא זויין למהוי חד כהדרא עלאה כחית לאתתא
ושביד ליה ימא רבא כמה דאת אמר כל הנחלים הולכים אל הים והים אינו מלא ·
דהוה כניס כלא ושקיב ליה כגויה כדין תכללת הסרון סומכת העמקים · וזין
סרון שלא אתר אחת לשקיב כל מיומין ועשין ליה כגויכו כך דא לפיק ודא שקיב כהיר
דא כדא כחורמין ודיוקן כחליוה כפן עלויה וכדין כחכמה יבנה כית וכתי׳ אתכני
כחכמה וכן אתתא חוק הכנ) אכל כית עלאה רכרכה ושוכה דעלמא מלך סתם כיתא
אתתא · והמלך ושמה כחלדים כדי לאתערכבא עלאה לאחדא ליה אחת ויהיי׳
ולקרכה ליה כחדוה למהוי כלא חד והמלך ושמה כחלדים תדיו דכהדרא דשקיב כחד
סכילא טמיר ונכיז ושיל ליה כ׳ תרין דאחזן חד ועל דא עלמא אסתכללבקיומה שלי
בחן לאתר תדיו כחלדים ליה תדיו ליה עלמא חד כעלמא עלאה שויקא חדו דכנוד ונפיק
והמלך ושמה כחלדים עלמא תתאה חד כעלמא עלאה שויקא חדו דכנוד ונפיק

דביתא ביתא דא בני ביתא דעלמא ובני עלמא ודא הוא בראשית ברא אלדים ב׳
ראשית · ראשית חכמה כד כניש כלא לגויה ואתעביד ימא רבא לשאבא כלא · ימא
דקאפו מימוי שאיב כל מימין דעלמא וכניש לון לגויה ומיין אזלין ושאטין ואשתאבן
ביה ודא נפיק מגו עלאה · וסימניה דרזא דא מבטן מי יצא הקרח דמימוי גלידין ביה
לשאבא אחרנין האי קרח ימא דקפא לא נגדין מימוי אלא בשעתא דתוקפא דדרום
מטי לגביה ומקריב ליה בהדי׳ · כדין מיא דהוו גלידין בסטר׳ דצפון משתארן ונגדין
דהא מסטר׳ דצפון גליד מיא ומסטרא דדרום משתרן ונגדין לאשקאה כל אנון חיות
ברא כד״א ישקו כל חיתו שדי וגו׳ ואלין אקרון הרי בתר טורין דפרוד׳ דכלהו משתקיין
כד סטר׳ דדרום שארי לקרב׳ בהדיה וכדין מיא נגדין ובחילא דא דעלאה ונגיד כלא
ברבי
הוו בחדו כד מחשב׳ סליק ברעו דחדוה מטמיר׳ דכל טמירין מטי ואתנגיד מגויה חד
כתרא טמיר מתקרבין דא בדא בחד שביל דלא ידיע לעילא ותת׳ והכא הוא ראשית׳
דכלא · וב׳ מלך סתם מהאי ראשיתא אשתכללו ובחילא דא ברא אלדים את השמים
סתמא נקודה סתימא דנגדין מימוי ונפקין ברא ואפיק קול מגויה ודא אקרי קול
השופר והיינו ברא אלדים את השמים ואת דאיהו קול השופר · ושמים שליטין בחיי
המלך עלאה על ארעא וסימניך בן ישי חי על האדמ׳ דחיים תליין בבן ישי ובואו נגדין
ליה ובהוא שליט בכלא וארעא מיניה אתזנת הה״ד ואת הארץ ואו׳ דאתוסף לשלטא׳
במזוני על ארעא את״ לעילא והוא חילא תתאה דכללא דעשרין ותרין אתוון דאפיק
אלדים דא ויהיב לשמים כמה דאת אמר בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו והיינו
את השמים לאכללא דא בדא ולחברא לון דא בדא לאתקיימא כחדא באנון חיי
מלכא מלך סתם לאתזנ׳ מניה שמים וארץ · ואת הארץ חבורא דכר ונוקבא דאתגליפו
באתוון רשימן וחיי מלכ׳ דאתנגידו מן שמיא דשמי׳ נגדין לון לקיימ׳ ארע׳ וכל אכלוסין
דילה · ורזא דאלדים עלא׳ עבד שמים וארץ לקיומא ואפיק לון כחדא בחילא דלעילא
ראשיתא דכלא · כגונא דא רזא עלא׳ נחית לתת׳ והאי בתרא׳ עביד שמים וארץ לתת׳ ·
ברזא דכלא ב׳ תרין עלמין נינהו ובראו עלמין דא עלמא עלאה ודא עלמא תתאה ·
דא כגוונא דדא · דא שמים וארץ ודא שמים וארץ ועל דא ב׳ תרין עלמין נינהו דא
אפיק תרין עלמין ודא אפיק תרין עלמין וכלא בחילא דראשית עלאה · מחת עלא׳
בתתאה ואתמלייא בארח דחד דרגא דשרי עלה כגוונא דההוא שביל סתים וטמיר
ונגיז לעילא בר׳ חד שביל דקיק · וחד ארח ההוא דלתתא ארח כד״א וארח צדיקים
כאור נוגה · וההוא דעילא שביל כדכתי׳ נתיב לא ידעו עיט · ורזא דכלא הנותן
בים דרך ובמים עזים נתיבה · וכתי׳ בים דרכך ושבילך במים רבים · עלמא עלאה
כד אתמליא ואתעברא כנוקבא דמתעברא מן דכורא אפיקת תרין בנין כחד דכר
ונוקבא ואנון שמים וארץ כגוונ׳ עלאה ממימוי דשמיא אתזן ארעא ומימוי אשתדן
בגווה אלא דעלאי דכר ותתאי נוקבא ותתאי מן דכורא אתזנו ומיין תתאין קראן
לעלאין כנוקבא דפתיחא לדכורא ושדת מיא לקבלא מיא דדכורא למעבד זרעא
ונוקבא מן דכורא אתזנת הדא הוא דכתי׳ ואת הארץ בתוספת ויו״ כמה דאתמר ·
כתיב שאו מרום שניכם וראו מי ברא אלה וגו׳ תלת אתוון אתחקקו בעובדא דלעילא
בעובדא

נשובח דכלה כשובחן דעלמא וכשובח דתתלה לכתר לתרעימו לתתין ולתתקף
בקרא ב כרת ית כרת ודלוי כמה דאתמר כרת ודלוי בחולה עלמא כי
נוקבא ג דכר כמה דכי כרת הכי ג לחפיק לתתון כללא דעזרין ותרתין לתתון
ה לחפיק שמי למיהב ליה חיין ולאתרא ליה ר לחפיק הארץ למיהב לה מזונא ולאתקנ
לה ולמיהב לה ספוקא דלתחזי לה ואת הארץ דכטיל ואו את כללא דעזרין ותרין
לתתון ומתון ארעא וארעא כלהו כללין לון לגווה כלא כל הנחלים הולכים אל הים והיכו
רזא ואת הארץ דכתיב כלא לגווה וקבלת לון הארץ כטלא את השמים רזא דשמים
וארץ כחדא וקבילת לון לאתחזי סכיתי קופטרא דקיטרא כארע
סכיתי כד חמא דמלכטא כגיד ואתער משמעלא לחיוד כה וסלק תנכא כלא והר סיני
עשן כלו מפני אשר ירד עליו יי באש דא אשא דא תנכא וכתיב ואת הר עשן
מגו דאשא כד כתיב לחיודן דא כדא תנכא כאשא וכדין כסטר שמאלא קיימא כלא
והיכו רזא לף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים כחילא דימיכא לעילא כי הלי גווכא
לתעכידו שמיא דחיכו דכר ודכר מסטרא דימיכא קא יתי ונוקבא מסטר דשמאלא
קא יתי וכתיב לף ידי יסדה ארץ שמו מרום שיכיכם ורלו מי כרא אלה עד
הכא אסתלקו מלין דלא לגאלא כדלעילא ולכתם לאתכלילא מלין ולא קיימא לגאלא
דסתים ועמיק ליה דיקוס כים כיון דלתפסט כהוריה קיימא כשלמא לף על גב
דחיכו סתים מכלא דלתתא וקרלן ליה על פום שלימתא מי מי כרא שם והיכו רזא
דקלחמרן מכטן מי יבא הקרא מכטן מי ודלוי יבא הקרא הכוא דקיימא לגאלא
ולית לגאלא מה לעילא מה לתתא שלא לגאלא לתר דכפקן למכדע ולא למכדע ליה
דהא לא יכלין חלא קיימא לגאלא ולא למכדע כראסית כ בראסית ראסית מאמר
הוא לי כיומא דראסית חיכו מאמר חלא עד לא כפיק ולתפסט חיליה וכלא סתים
כיה בקדמאית חיכו ומאמר חיכו כיון דכפיק ולתפסט מכיה חילין ראסית לקדמי והוא
מאמר עלאה מי שלימתא הכוא דכרא חלא לכתר כד לתפסט ולאתכלל לתעביד
ים וכרא לתתא וכלא עביד כסכוא גווכא מאם לעילא לא לקבל דא ודא כגווכא
דדא ותרוויהו כ כתיב עד שהלך כמסכו כמסכו לתתיאכא כמלכו תתלה כרזא
דהכוא מכרותא ותפנוקא דהכוא מכיכותא דכעדן עלאה כהכוא סכיל דסתי ונכיו
ולא לתידע ולתתלה מכיה וכפקא כבחלין ידיען כרדי כתן ריחו דא ויאם כתרלה
מלכא תתלה דכרא עלאה לתתא כגווכא לעילא ופליק ריחא טבא עלאה לפלטלה
ולמעבד ויכיל ופליט ויכיר כהורא עלאה כתרין גווכין לתתרי עלאה כימיכא
וכשמלא כסיתא ויחין עלאין סיתא ויחין לתעכידו לתהרא כמה דאת אמר כי
ששת ימים עשה יי את השמים ואת הארץ ואלין תרחין ועבדו שתין כקכין
לתהומא רבא ואיכון שתין לשלשלה מיא דכחלי נו תהומין ועל דא הא תכיכן הסיתין
משפת ימי כראסית ככרלו ואיכון הוו שלמא דעלמא:

והארץ היתה תהו ובהו סופיתא דקמרי נו קולטוי דהוה כקדמיתא
ולא לתתקיימא היתה ככר ולכתר לתקיימת כחרכשן ותרין
לתתון לתגלוף עלמא ולתתקיימת וכלהו עטורא דשמא קדישא כד מטרפין סלקין

בחתונן דלעילא ונחתין לתתא מתעטרין בעטרין כחדא סטרי עלמא ויכיל עלמא
לאתקיימא ולית לתתקיימין בעובדוי דעלמא. טופסרא דקיטלטא כהני סכיתו
כחותמא דגושפנקא. עילנו וכפקו את ואת ואתכרי עלמא. עשו גו חותמא ואטרפו
ואתקייס עלמא בקולפוי דחויא דכרכא דכל מחו ועילנו תחות כוקבי דשפרא חלף
וחמס מלא חמין. לבתר תהומא רבא הוא סליק בחשוכא וחשוכא חפי כלא עד
דנפק נהורא ובקע בחשוכא ונפק ואתנהיר דכתיב מגלה עמוקות מכי חשך ויוצא
לאור צלמות. מיא לתתקלו כתיקלא חלף וחמס מלא כחגבעתן תלת כטפי גו
תיקלא כלגו מכוייהו לקיומא ופלגו דעילנו לתתא. חלין סלקין וחלין כחתין כיון
דסלקין בתיקלו דידה קלסי תיקלא כחורא מיסר ולא סטא לימיכא ולשמאלא הסך
מי מדך כשעלו מים וגו' כלא הוא כיה כחרעא סתים ולא לתגליא וחילא ותקפא
ומיא גלידין כגוזא ולא כגידו ולא לתפשטו עד דאתנהיר עלה כהורא לעילא. ונהורא
מחת כקולטוי ואשתריאו מילהא הכל ואחמר שדים יהי אור ויהי אור. דא הוא אור
קדמאה עלאה דהוא מקדמת דכל. ומהכא נפקו כל חילין ותוקפין וארעא לתבסמת
ואפיקת חילהא לבתר כיון דנהיר ונחית הוא לסתלק נהוריה מסייפי עלמא עד
סייפי עלמא. כד לסתכל כחייכי עלמא לתגניז ואתטמיר ולא נפיק חלא כשבילוי
סתימין דלא לתגליין. **ויראא** חלדים את האור כי טוב. תנן כל חלמא
דקיומא כקיומא דכי טוב עלמא הוא לעילא ותתא. חמי לתוון
כפום אתרוי כל חד וחד. חמא ט' טב ליה טב לחלמיה דהא לורייתא פתח כיה כי
טוב. כהיר מסייפי עלמא לסייפי עלמא. ט' טב הוא כהימכשלמותא. ט' לתסיעאה
דכלא את דאתנהיר מעלאה דאשתיתאי ואתכלול כיה ואתעביד כסתיומו דנקודה רזא
די דהוא נקודה חדא ומחיליה נפיק כיה לתעביד שמים כד לסתייס כנקודא חד
ואתגניז גו אתכרכא ב'. מכיה נפקו עלאה ותתאה עלאה טמירא תתאה לתגליא
ברזא דתרין וקיומא כחילא לעילא ודא הוא טוב חלין תלת לתוון טוב דאכהו טוב
אתכלילו לכתר לנדיקא דעלמא דכלהו כלא לעילא ותתא כלא חמרו נדיק כי טוב.
בגין דנהירו עלאה כלילא כיה דכתיב טוב יי לכל ורחמיו על כל מעשיו. לכל כתיב
דא סתימא דאלה בגין לאנהרא ומא חד דנהיר לכלא. עלאה על כלא: עד כאן
סתימא דאלין: **בראשית** ברא אלדים. רזא דאשתית סריסותיכס
אלה תרומו תרומה. דא אמאה עלאה דאיהי אשתית.
ב' כיתא דעלמא לאתקלקלא מסהוא נהר דעייל כיה רזא דכתיב ונהר יוצא מעדן להשקות
את הגן. ונהר דאכתיב כלא מעיימקא עלאה ולא פסיקו מימוי לעלמין מלאשקאה
לגנ"ע. והוא שמקא עלאה כית אשתון לסתייסו כיה לתתון כחד סכיל דקיק דגניז
כגוויה והוא שמקא נפקו תרין ח לין דכתיב את הסמים ואת הארץ. סמים לא
כתיב אלא הסמים דל חילא דסמוה וחילא דארעא מגו סהוא שמקא דסתים מכלא.
ואת הארץ דכלא דלתתון דאלין כלהו הסמי ונפקו כחדא מתדבקא כסטרוי
דא גדא כד לתנהיר אשתיתא דכלא. סמים כטלו לה ואותיכו לה כתתרא דכתיב
ואת הארץ כלא דלתתון דאלין את כד לתהדרת ארעא למיתב כתתרא ואתפרס

מסטרוי דשמים הות תוהה וכוהה לתתדכקא בשמים כחדא בקדמיתא כגין דחמת
לשמים כהירין וסיגי לתתסכת עד דכהורא עלאה כפק עלה ותכהיר לה ותכת כתתרא
לאתכללא בשמיא לתתין כתתין וכדין לתתקכת ארעא ולתכסמת נפק כהורא בסטר
ימיכא וחסוכא בסטר שמאלא ואתרים גון לכתר כגין לאתכללא דא בדא ההוא ויכדל
אלדים בין האור ובין החשך ולא תימא הוה הכללא ממש לא אלא יום לתי מסטרא
דכהורא דליהוי ומיכא ולילה מסטרא דחסוכא דליהוי שמאלא. וכד כפקו כחדא
אתרים גון. והכללא הוה מסטרוי לאתכללא תתין כתתין ולאתדכקא
דא בדא לשמהוי כלא חד. ויקרא אלהים לאור יום וקרו ליה יום וחשך קרי ליה כלא ויקרא
אלדים לאור יום וגו'. מהו ולחשך דא חשך דאחיד לגויה דליה לא כהורא מנדמה.
ואשכח דאתתא מסטרא דחשוכא דליהוי חשך. לבתר חשך עד דאתכהיר מסטרא דיום
יום כהיר לגויה ולילה לא כהיר עד זמנא דכתיב ולילה כיום יאיר כחשכה כאורה.
רבי אלעזר קפץ בקדמיתא ודרש קול יי' על המים אל הכבוד הרעים יי' על מים
רבים. קול יי' דא קול עלאה דממכא על המים דכנדין מדרגא לדרגא עד דמתכנשי
לאתר חד ככנופיא חדא. ההוא קול עלאה מסדר לאיכון מיין כארחייהו כל חד
וחד כפום ארחיה כהאי גוונא דממכא על מיא לסדר גון לכל אתר ואתר כדאזדמן ליה.
כך קול יי' ממכא על מיא. אל הכבוד הרעים כדין ורעם גבורתיו מי יתבונן.
דא מסטרא דאתתיא מן גבורה וכפקא מכיה. דין אל הכבוד הרעים דא ומיכא דכפקא
מכיה שמאלא. ה' על מים רבים דא חכמה עלאה דקדמאה על מים רבים על ההוא
שמקא סתימאה דכפיק מכיה כדין ומכילך כמים רבים: רבי שמעון פריש פלוגתא
ואמר. פתח קרא לכתיב לעמת המסגרת תהיינה הטבעות בתים לבדים. מאן
ההוא מסגרת דא הוא לאתר סגיר דלא פתיחא כר כמכיל חד דקיק דלאתיידע בגניזו
לגביה. וגניזה לאתמלי ואתרשים תרשין לאדלקא בוכינין. וכגין דליהוי לאתר גניז
ומתים לקרי מסגרת ודא הוא עלמא דאתי. תהיינה הטבעות אלין עיקרין עלאין
דאתאחדן דא בדא מיא מרוחא ורוחא מאתא ואתא ממיא כלהון אתאחדן דא
בדא וכפקן דא מן דא בהאי עיקרין וכלהון מסתכלן לגבי ההוא מסגרת דכיה
מתאחד להההוא כהרא עלאה לאתאחדן גון ואתאחדן כיה. בתים לבדים הכי עיקרין
עלאין לכון בתים ואתרין לבדים דלכון רתיכין דלתתא כגין דדא אתי מסטרא
דאתא ודא מסטרא דמיא ודא מסטרא דרוחא וכן כלהו כגין למהוי רתיכא לעילא
ועל דא מאן דמקרב יקרב כלילין בדיוקנא דלא כמה דלבן. לך לך אמרין כזירא סחור
סחור לכרסא לך תקרב. כר לכון דאתחזון לאתאתא לגבי גון לאתיהיב רשותא לאעלאה
לאתתא ולקרבא ועל דא כתיב וזר הקרב יומת. ה' דכרחשית ברבקא רבי יוסי אמיל
על זה ואמר הלי אתא יומי כרחשית דקא תכיכן מאן לכון אמ' ליה הייכו דכתי' לרוזי
לכון אשר נטע. כלה דאלין ארזין כפקין מן לכבון הכי כמי לכון אית אתא יומין כפקין
מן כרחשית. ואלין אית יומין עלאין קרא פריש גון דכתיב לך יי' הגדולה והגבורה
וגו' כי כל דא נדיק בשמים דא תפארת וכארץ דא כי כתרגומו די לשמיא
ולארעא כלומר דיסוד דעלמא דאקרי כל חיסו לאחיד כתפאר' דאקרי שמים וכארץ

דלקרי כי ועל דא בראשית ד׳ראשית הוא חכמה כמה דתרגם ונתן בראשית בחכמתא כגון דלהוי תכויהו לחוסכנא ולקרי ראשית להלי כתרא עלאה טמירא הוא קדמאה · ועל דלא עיל בחוסכנא תכויהו הוו ראשית בגין דא ד׳ ראשית ועוד כמה דחכמה עלאה לאו הכי ראשית חכמה תתאה ראשית כמו ׳ועל דא לית לאפרשא ד׳ מן ראשית · ראשית מאן קרינן ליה והכי הוא ואתה יומין כפקין מכוה ואתכלילן כיה ולית לקרין כגוותא דלעין לחרכין · כרא אלדים ההוא כסר ונכח מעדן להסקות לת הנן מאי להסקו׳ לת הנן לאסקאה ולקיומ׳ ליה ולאסתכלא כיה ככל מה דאסטרי׳ אלדים אלדים תיים דאסתע בראשית ברא אלדים ודאי על ידא דההוא כהרא כגון לאפקא כלא ולאסקאה כלא לת השמים תכורא דכר ונוקבא כדקא חזי לכתר הלי כיה לתתברי עלמא לתתא כיה והיה חולא לכלא · לת השמים דאסתע דשמים לפיקו לת נחולא דרזא דאלדים חיים כתר דראשית לפיק ליה · כיון דהלי לפיק כלא וכלא לתייסב כדוכתיה כחד עזקא דא בתרויהו לתעבידת ראשית וכהלי ראשית לפיק כהרא ושרי מוא לכגדא לתתא ועל דא בראשית ודאי ברא אלדים כיה כרא עלמא תתאה כיה לפיק כהורין כיה והיה חולא לכלא · רבי יהודה אמר על דא כתיב היתפלר הנרון על החוכב כו שכחא דמלן לאו דלומכא הוא כך כהלי ראשית ברא אלדים עלאה לת השמים שכחא דמלן דאלדים הוא · אמר רבי יוסי הלי דכתי׳ אמר לו אלדים קרוביו שוו קרוב׳ קרוב מכעי ליה שלא שדים עלאה שדים דפחד ויצחק אלדים כתראה וכגוכי כך קרוביו וגבורות סניאין לכון דכפקין מחד וכלהו חד ·

ויאמר אלדים יהי אור ויהי אור ·

ויאמר שדי למי הוא לומר תוספתא

ליכו לומר אלא לאחרים · יהי אור לעולם הזה · ברא ראשית רזמו לכתר אלדים

ויהי אור לעולם הבא · ודא היכו כהורא דברא רזמו לכינה לת רזמו לגלגלא וגבורה

קב כקדמיתא והוא כהורא דשכינה · והוא סמאל לת סוף לת · ואת רזמו לחסד

כהורא דלחזי קב לאדם קדמאי והוא חזי כיה

מסיופי עלמא ועד סייפי עלמא והוא כהורא דלחזי קב לדוד והוא מזבח ואמר

מה רב טובך אשר צפנת ליריאיך והוא כהורא דלחזי קב למשה ואמר כיה מגלעד

ועד דן וכשעתא דאמר קב דיקומון תלתא דרין מייכין ואכון דרא דלכוש ודרא

דטופכא ודרא דפלגה גכיו ליה כגון דלא יסתמכון כיה ויהא קב למשה

ואסתמם כיה תלת ירחין דלסתלרון ליה מיומי עבורא דילוי כלא ותכפכו סלמא

ורחים וכתר תלת ירחין שלא קמי פרעה כטל ליה קב מכיה עד דקאים על טורא

דסיני לקבלא תוריתא וסדר ליה ההוא כהורא ואסתמם כיה כל יומוי ולא יכלו כני

ישראל למקרב כהדיה עד דיהב מסוס על לחכוי כלא ויירחו מנסת אלהו ואתעטף

כם כטלית דקב שטה אור כסלמא יהי אור ויהי אור כל מה דאתמר כיה ויהי הוא

כעלמא דין וכעלמא דאתי · תא רבי יצחק אור דברא קב כשכדא דברא הוא

סליק כסוריה מסייפי עלמא עד סייפי עלמא ואתגכיו מאי טעמא אתגכיו כגון דלא

יתככון מכיה חייבי עלמא ועלמין לא יתככון בגיכיהון והוא סמיר לצדיקיא לעתי׳ דוקא

דכתיב

דכתיב חור וזרוע לנדוק ולישרי לב שמחה וכדין יתכשמן עלמין ויהון כלה חד ועד
יומא דיהא עלמא דלתי הוא טמיר ונניז: והוא כהורא כפף מנו חשוכ דלתגלפ
בקלפוי דטמיר דכלא עד דמההוא כהור דלתנניז לתגליף בשכיל חד טמיר לחשוכ
דלתתא וכהורא שארי כיא מלן חשוכא דלתת דהוא דלקדמי לילה דכתיב כיא ולחש
קדם לילה . ועל דא תכיכן מלי דכתי מבלה עמוקות מכי חשך ר׳ יוסי אומר לי תימא
מחשך סתי לתגליין . הא מזיכן דטמירי חיכון כל חיכון כתרין עלאין וקריכן עמוקות
מהו מבלה אלא כל חכון טמירין עלאין לא לתגליין אלא מנו הוא חשוכא דליכו
כרזא דלילה ויהא כלא חד כרזא דחכיא חור הלבנה כאור החמה כדרגא חדא ועד
יומא דייתי הוא נביז וטמיר . תא חזי כל חכון עמיקן סתימין דכפקי מנו מחשבה
וקלא כטיל לון לא לתגליין עד דמלה מבלה לון . מלן מלה סייכו דכור והאי דכור
לקדמי שבת ובנין דשבת לקדמי דכור דכור דאול לאסור בשבת (כך הוא עביד לא כל
חמי לאחזקה דהות מסתעיא הוא אמר לא אמר סתקי שבת הוא ואסיר) כנין דדכור
דא כעיא לסלטרא ולא לאחרא והאי דכור דאיהו לתי מסטרא דחשך מנלי עמוקות
מגויה . ומשמע מכי חשך הוא דלתי מסטרא דחשך דכתיב מכי דיקא . אמר רבי
יצחק לי סכי מלי דכתיב ויבדל אלהים כין האור וכין החשך אל׳ אור לקיק יום וחש
לקיק לילה לכתר אחר לון כחדא והוו חד דכתיב ויהי ערב ויהי בק׳ יום לאחד לילה
ויום לקרון חד והאי דכתי ויבדל אלהים כין האור וכין החשך דאפרים מחלוקת דא
בחשוכא דגלותא דשתכח פרודא . אמ׳ ר׳ יצחק עד אכא דכורא כאור והאי חשוכא
בחשוכא דההוא מההוריה . לאחר מתחברן כחדא למהוי חד . כמאי לתפרשן
לא שתמודע כין כהורא וכין חשוכא מתפרשן דרגין ותרוויהו כחד הוו דהא ליית
כהור אלא בחשוכא וליית חשוכא אלא בנהורא ואע׳ד דאיהו חד לתפרשן בנוהין ועם כל
דא ליכון חד דכתי יום אחד . ר׳ שמעון אמר על כרית עלמ׳ לתברי ולתקייס דכתיב
אם לא כריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי . מאן כרית דא נדיק יסודא
דעלמא דאיהו רזא דזכור ועל דא עלמא קיימא בכרית יומם ולילה כחדא דכתי׳ אם
לא כריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי . חקות שמים דכנדין וכפקין מעדן
עלאה . פתח ואמר מקול מחנצים כין משתכים אם יתנו נדקות וגו׳ . מקול
מחנצים דא קול ויעקב . מחנצים כדאוקים . כין משתכים דאיהו יתיב כין
חיכון דשתכין מוח מלשלה והוא כטיל כתרין סטרין וכליל לתון כגויה . אם יתנו
נדקות וי׳תן הוא לתר מסיתכותא לתתדבקא אם יתנו נדקות וי׳תן ויקין נדקות
וי׳שתכין . נדקות פרזוהו כיסראל דא נדיק דעלמא דאיהו קייס וקדיש ואיהו שתיב
וכטיל כלה ומפור לנבי ומא רבא חיכון מיין עלאין . כיסראל דיסראל ירתו קייס

תוספתא

דא ויהכיא לון קלה ירותת עלמין כיין
דיסראל שבקו ליה דהוו נזרין ולא
פרשין . מה כתי לא ירדו לשערי עם וי׳.
ירדו לשערי חיכון שערי נדק הוו יתכין
לתרעי ולא לעלין לגו . ובההוא זמנא

תניכון מל ולא פרש את שאולה כאלו לא מל בגין
דתרין דרגין אכון מילה ופריעה זכור ושמור נדיק
ונדק זכר ומקבל לות כרית דא יוסף וכרית דא
רחל ואסתריך לאכרא לון עם אקבר לון כל סיסי

כתיב ויעזבו בני ישראל את ה׳ וגו׳ נזיר ופריע ומאן דנזיר ולא פריע כלא עבד
עד דלתתא דכורה וכדיכת לון כהאי כיסויסו פרועה.
כמה דכתיב כפרוע פרעות בישראל
וגו׳ ועל דא כתיב חדלו פרזון בישראל. חדלו פרזון דא הוא פרזונו דקא לחמרן.
חדלו פרזון קיים קדישא דלא לתפרשון עד דקמתי דכורה דקמתי תם בישראל.
תו׳ תם. תלת אלין כחתית מיין עלאין משלח לקיומא עלמין בישראל סתם לעילא
ותתא לאחזקה דעלמא לא לתקיים אלא על דא קיומא ורזא דכלא וכדין יסוד
עולם כתיב. תלת כפקי מחד חד בתלת קיומ׳ עלאל כין תרין תרין יכלין לחד יכיק
לכמה סטרין. כדין כלא חד ג׳ כתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד דערב ובקר
כלילו כחדא הויהו ברית יומם ולילה וכיה כלא חד

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים. ר׳ יהודה
אמר שבעה רקיעים ליכון לעילא וכלהו קיימי בקדושתא עלאה
ומתח קדים׳ בהו אסתכלו ודא רקיעא הוא כחמנעו מיה. דא רקיע קיומא על נכיה
חיוותא לאחרכין ואיהו אפרי׳ כין מיין עלאין למיין תתאין ומיין תתאין קרלן לעלאין
ומסתי רקיע אתלן לון דא הוא דמפרש כיכוייהו כגון דכלהו מיה כיה כלילן ולכתר
כחית לון להכי חיוותא ומסכין מתמן. כתי׳ גן כעול לחוותי כלה גל כשל מעיין תהום.
גן כעול דכלא אסתים כיה דכלא אתכליל כיה גל כעול דההוא כהר כגיד ונפיק ואיזל
בהו וכלילן ולא לפיק וקרמי מיה כיה וקיומ׳ מ״ט כגון דרוח נפון כפיה בהיכון מיה
ואתקרושו ולא נפקי לכר עד דאתעביד קרח ולמלא סטרא דדרום דלקים תקפיה
בהאי קרח לא נפקי מכי׳ מיה לעלמין. ואיזו דההוא רקיעא עלאה כחיזו דהאי קרח
דאתקרפא ומככים כגוה כל היכון מיין כך ההוא עלאה דעליה כתיב כל היכון מיין
ואפרים כין מיין עלאין למיין תתאין והאי דאמרן יהי רקיע כתוך תמ׳ כמנושת לאו
הכי אלא יהי כתי׳ ההוא דהוי מכיה כמנושת מיה הוי ואיהו לעיל דקיומא על ריוחיה
דחיוותא. אמר ר׳ יצחק לית קרומא כמנוע׳ מעוי דכר כם דאיהו פסיק מתתא לעילא
ומליב מעלה ויהיב לתתא כך כגווה דא רקיע איהו כאמנשתא וקיומא על היכון
חיוותא דלתתא ואיהו פרים כין מיין עלאין לתתאין. תא חזי היכון מיין דעדי ואולידו
חמוכה. ועל רזא דא כתי׳ והכדילה הפרוכ׳ לכם כין הקדש וכין קדש הקדשי׳. ר׳ אלעזר
פתח המקרא כמים עליותיו וגו׳ כמים אלין מיין עלאין דכלא דכהו תקין כיתא
כד״א כאכזיה ואכא כית וכתכונה יתכונן. תסס עכיס רכובו ר׳ יוסי סכא פליג עכיס
ע״ב״ם עב דאיהו תשך ממשלה דקיומ׳ על ים דא המהלך על כנפי רוח דא רוח דמקדם׳
עלאה ורזא דא סכ׳ כרוכי זסב. כתי׳ וירכב על כרוב וישף וידא על כנפי רוח וירכב על
כרוב אל לכתר חיגלי על כנפי רוח ועד דהאי לתתר לא אתגלי כהאי. ר׳ יוסי אמר
כתיב ומים תכן כמדה ממש ואתתקין להון כד מטון לנוזה ואיכון תקוכא דעלמ׳
כד מטו מסטרא דנכורה. אמר ר׳ אלעזר כך הוו קדמאי אמרי כד הוו מטלין להאי
לתר מרתזן סטון דאכיימין ולא אמרין מדי כגין דלא יתעכסון. ר׳ אלעזר אמר ומלעילא ומלגיו
קדמאה דאתעון הוה סטון על אנפוי דקיסטרא דכיוא ואתעטר מלרע ומלעילא ומלגיו

וכחית

ל״ם סוף רקיע אשל מצד הימין
נסוך בקמרי כרובים

ונקי ומיד מתגלפי בגלופייהו ומתייסכן כדוכתייהו ואתבלילו חד בחד וכן לתתון כלהו
כלילן דא בדא ומתעטרן דא בדא עד דלתתכני עלייהו בחייכא ויסודא וכד לתתכניו
כלהו ואתעטרו הוו מיין עלאין מתערכין במיין תתאין ואפיקו כיתא דעלמא על דא
אפיק חד כהורא דאקרי שמים ועל דא כ״ת בראשית ברא ומיין סלקין ומתתין עד דהוי
רקיע הוא ואפרים לון ומחלוקת הוה ביומא בשני דכיא לתברי נייכס דליהו כורא
דלילין כלא לם לוכלה הוא ומיין לאסרלה על ריסייהו דחיכוותא ״ל יהודה מסכת כל
מחלוק דליהו לשם שמי סופא להתקיי דהא הכא מחלוק דליהו לשם שמי הוא ושמים
כהאי לתקייס לכתר דא דכתיב ויקרא לרקיע שמים וגו׳ בקטפירא דעלייתא
בקסטייהו שכיחי ולתקיימו דהא תניכן כתי׳ וסכדילה הפרוכת לכם בין הקדש ובין
קדש הקדשי׳ דייקא דהא ליהו רקיע דמפרש בנו כחיצוניות׳ תא חזי כתי׳ לכתר ויקו
ה׳ מתתא השמי׳ ש מקו׳ לחד מתא השמי׳ ממש . ש מקו׳ לחד לתתר דאקרי לחד ולהיו
ים תתאה דהא ליהו לשלו׳ לחד . וכלא ליהו לה לקרי לחד ומשמע דכתי׳ ויקו׳ דכי׳
מתכנסין כלהו מיא ונכתר עשין כלהו לגו ימא כלל כל הנחלים הולכים ש הים וגו׳ ר׳
יוסי אמר ש מקום לחד דא ליהו לתתר דכתיב כיה וכרי שלומי לה תמוס דהא ליהו
כטיל כלא ושדי כימא וכיה לתתקנת לרעא דכתיב ותראה היבשה דא הוא ארץ
כלל ויקרא לליליה ליבשה ארץ לחלי לקרי יבשה אמר רבי יצחק הייכו דכתיב לשם
עשו לשם עכו כתי׳ וכגון דליהו לשם עכו לקרי יבשה ומליה בגווה כל מיין דעלמ׳
ליהי יבשה הוי עד דלתתר דא לחלי לה וכדין בבעיר הימין תורח דאקרון מקורו׳ ולמקום
המים קרא ימים דא הוא כית כנסיות מיין דלעילא דתמן מתכנסין כל מיא ומתמן
כגדין וכפקין . אר חייא מקום המי׳ דא נדיק דכד מטא למקום המים כתי׳ וירא אלהים
כי טוב וכתיב לאמרו נדיק כי טוב . וכן תור קדמאה טוב לקרי וכן כלהו כתי׳ בהו טוב
בר ומאי תנייה דלא כתי׳ ביה כי טוב . ר׳ יוסי אמ׳ ש מקום ליהו דכתי׳ מקום ושרש
יו׳ . ר׳ חייא אמ׳ דא נדיק הייכו דכתי׳ קרא ימים בגין דנחלין ומכונין ונסרין כלהו
כטיל לון ליהו מקורא דכלא וליהו כטיל כלא בגיכי כך ימים ועל דא וירא אלהים כי
טוב וכתי׳ לאמרו נדיק כי טוב ובגין דלתרעים ליהו לפרים כין ומאי קדמ׳ לתלתאה
ולא לתתי׳ כי טוב בגווייהו דהא ביומ׳ תליתאה עבדת לרעא ליכין מחילא דהאי נדיק
דכתיב פרי עץ חיים דליהו עץ פרי חי עץ פרי דא נדיק יסוד דעלמ׳ למיכו דכל כהי כשא דלתית לון רוחא
עביד ליכין ופרין עוש פרי דא נדיק יסוד דעלמ׳ למיכו דכל כהי כשא דלתית לון רוחא
קדישא דליהו ליכין דהכוח הלכה רשים כהו רשומא למיכו . ומאי ליהו ברית קדם
ברית שלים וכהי מהימנותא למיכו . למיכו עשלין ולא מתברכן מכיה ונדיק עושה
פרי הוא והכוח הלכה לתעברת ולפיקת הכוח פרי למיכו . למיכו דהכוח עושה
פרי דיהוי כוותיה . זכאה חולקיה מאן דדמי לחמיה ולאבוי ועל כן רשומא קדישא
כיומא תמיכאה בגין דיוסף לחמיה בגין דהא דרגא תמוכאה והכוח כפשא דפרח
מכה לנטריכת לאתחזאה קמה לתמכיה יומיו וכד לתפרעת ולתגלייה רשומ׳ קדישא
כיס ולתרעים כיה . תמר זרעו כו על הארץ זרעו כו זרע כו מכעי ליה מאי זרעו כו

אלא זרע וחי כו על הארץ הכי הוא ודלמא דהא הכא זרעא לעמדי על ארעא · זכאה
מולקהון דיסרא דלהון קדישין ודמיין לקדישין ועל דא ודלמא כתיב ועמך כלם צדיקים
כלם צדיקים ודלמא דהא מהכי כפקו ולהכי דמיין זכאין להון בעלמ׳ דין ובעלמ׳ דאתי ·
אמר רבי חייא כתיב עשה ארץ ועשה ארץ בכאן מלי עושה ארץ בכאן עשה ארץ מבעי ליה אלא
עשה ודלמא ת דיר ומתקן קב״ה להאי ארץ לשלמא בכאן דא נדק · מכאן תבל בחכמתו
תבל דא ארץ דלתתא · בחכמתו דא נדיק דכתיב והוא יסבוט תבל בנדק עושה
ארץ דא קב״ה דהוא מתקין לארעא ומתקין לרחוי ובמה בכאן כדקאמרן · ר׳יהודה
אמר בלתון גליפן דר׳ אלעזר לית קוטרי דלתתון ב״ה קטורין כאדא · תרין לתתון
דא סליק ודא כאית ודסליק כאית ודכאית סליק וסימן דא לך ל׳ אל · רבי יוסי
אמר טיפסא דסיקלא בלמצעיתא קיימא · וסי׳ במדה במשקל ונו׳ · משקל ליסן
דקיימא בלמצעיתא ורזא דא משקל הקדש כתיב ומאזנים ביד קיימן ואתקלו מאן
מאזנים כלא מאזני נדק וכלהו קיימין במשקל בשקל הקדש · רבי יהודה אמר בשקל
הקדש דא רוח הקדש אמר רבי יצחק כתיב בדבר י׳ שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם ·
בדבר י׳ שמים נעשו הלין שמיא דלתתא דלתעבידו בדבר שמים דלעילא ברוח
דאפיק קלא עד דמטי לההוא כהר דנגיד ונפיק ולא פסקין מימוי לעלמין · וברוח פיו
כל צבאם כלהו תתלי קיימין ברוח דאיהו דבר · משקה הרים מעליותיו מפרי מעשיך
תשבע הארץ · ודלמא דיועיל משקה הרים מעליותיו · מאן עליותיו כדקאמרן דכתיב
המקרה במים עליותיו · מפרי מעשיך תשבע הארץ · רזא דההוא כהר דנגיד ונפיק
לתתא הכל עושה פרי למען זרעו כו ונו׳ · ודא לתמר :

יחי מארת ברקיע השמים להאיר על הארץ יכי מארת חסר · ר׳חזקיה
אומר מארת דשריא ביה תוקפא דדיוקא קיימא דאיהו
ר׳יוסי אמ׳יכי מארת לתתא ליכי סיהרא דכא תליא לסכרא לרכיי עלמא · וכא תני
מארת בנין דליכי כהרא זוטרא מכל כהורין וזמכין דלתתאכא ולא מקבלא כהורא ·
ברקיע השמי׳ דא הוא רקיעא דאוקי כללא דכלהו בנין דנטיל כל כהורין והוא כסיר
להאי כהורא דלא כהרא בנין דלתתאכא כב הוא מארא כב וכיה תליין לתתאה כל אינון
זיינין לאחרנין בנין זעירא דכהרא ר׳יצחק אמ׳ דפיק אמ׳ דקיעא דלא כסיר וקריכן
ליה מלכו׳ שמים וארץ ושרש וארץ שחוים השמי׳ ליכי האי רקיע כבנוכי כך יכי מארת
חסר י׳ מלי טעמא דהא כלא ונו׳ מותא הוא בעלמא · יכי מארת כלא כיה תליוא
לאכללא לילית בעלמא · כתיב קטן ונדול סם הוא וכתיב כי אם סם לדיר יי׳ לכו ועל
דא כתיב לך סם הרגיעה לילית ומנאה לה מכוח · רבי אלעזר אמר יכי מארת
אספקלריאה דלא מגרמים אלא על ידא דכסורין עלאין דכהרין לה כעזיזתא
דלקטא כהורא דכסיר · כתיב הכה הכה לרון הכרית לדון כל הארץ · הכה לרון דא
אספקלריאה דלא כהרא · הכרית אספקלריאה דכהרא · הכה לרון דא הוא מארת ·
לרון תיכותא לאעלאה כנויה תורה שבכתב · הכרית דא שמשא דכסיר לה ולהיכי
כרית כהדיה · לרון הכרית דיוקא לדון כל הארץ הכרית דאיהו לדון כל עלמא הכי לתקרי
ובנין דהאי לרון לאיהו לדון כנין שמשא דכסיר לה וכסיר לכל עלמא הכי לתקרי

ומכיה

ואכיס כקטן שמח ואתקרי לדון כרוז דאלף ל"ת נון וכ"ף . כמה דאמרינן נדיק
ונדק כך נדון נדלכי דה נדה תליין . תא חזי ככבים ומזלות ככרית קיימין דהיכו
שמשא דקאמרן ודה רקיע השמים דרמיזין כיה וגליפין כיה ככבים ומזלות
ולתתא כלה כיה וכיה תליין לאהדרא . רבי יוסי סבא הוה אמר הכי יהי מאורת
דתליין ברקיע השמים ודה סיהרא דתליה כיה . כיון דכתי והיו למאורות הא שמשא
ולמועדים דהא זמניה ויומין ושנין ושבתי בהו תליה והוו וכלה בעבידתא קדמאה
עלאה דשמים קדישא לתתא כיה והיהו הוה כלה . שבעה ככבי חיכון לקבל שבעה
רקיעין וכלהו מדכרי עלמא ועלמא עלאה עלייהו . ותרין עלמין כיהו עלמא עלאה
ועלמא תתאה . תתאה כגונא דלעילא דכתיב מן העולם ועד העולם . מלך עלאה
ומלך תתאה . תמיכין כתיב ו' מלך ו' מלך ו' ומלוך ו' מלך דה עלמא עלאה דהיהו עלמא
כחמשיתא . ו' ומלוך לתתא . רבי יהוא אמר ו' מלך דה עלמא עלאה דהיהו עלמא
דאתי . ו' מלך דה תפארת ישראל . ו' ומלוך דה לרון הכרית . תתא זמנא אחרא
דוד והדר לון מתתא לשילה . ואמר ו' מלך עולם ועד . ו' מלך לתתא עולם
כחמשיתא ועד לשילה . דתמן ויעודא וקיומא ושלמותא דכלא . מלך לעילא ומלוך
לתתא . רבי יהא אמר כל הכי מאורות כלהו מתחברן ברקיע השמים . להאיר על
הארץ לאהדרא על ארעא . מאן הוא רקיעא דכאיר על ארעא . הוי אומא דה
כיה דכגוד וכפיק מעדן דכתי וכהר ונהא מעדן להשקות את הגן . תא כיון דסיהרא
שלטא ואתכסיר מסהדי כיהרא דכגוד וכפיק כל אינון שמיא דלתתא ואיליהון כלהו
לתוסכן כהורא . וככביא דממכן על ארעא כלהו שלטין ומגדלין במחים ולכלן
ועלמא לתתאי ככלהו ואפילו מיא ונוני ומא כלהו ברכו יתיר וכמה גרדיכי כיומוסין
שלטן כעלמא כגין דכלהו כחדוה ברכו חילא כד חדוה הוה בכו מלכא אפילו אינון
מכי תרעי ואפילו אינון מדכי טרכסי כלהו חדן ושלטן כעלמא . ורכיי דעלמא כעיין
לאסתכלא . רבי יהא אמר : **ויתן** אותם אלהים ברקיע השמים . וכד
כלהון קיימין כיה כדין חדוותא דה עם דה כדין סיהרא לזעירא
כהורא מקמי שמשא וכל מה דכטיל כגין לאהדרא לה הדא להאיר על הארץ . רבי
יצחק אמר כתיב והיה אור כלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור
שבעת הימים . מאן שבעת הימים אינון שבעת יומין דבראשית . רבי יהודה
אמר אינון אינון שבעת ימי המלואים . מלואים ודאי כגין דהוה זמנא לאתכסא עלמא
ואתהדר כאתגלותיה ולא אתפנים סיהרא כגין חויא כיהא דכתיב כיה וברגן
מפריד אנוש . ואימתי יהא דא בזמנא דכתיב כלע המות לנצח . וכדין כתיב כיום
ההוא יהיה ו' אחד ושמו אחד . **וישרצו** המים שרץ נפש חיה למיכה .
אמר רבי אלעזר אילין מיין דתתאין דרחמין זייכין כגונא
דלעילא אינון עלאי ואינון דתתאי . רבי חייא אמר עלאי אפיקו נפש חיה . ואלאי כיהו
דה נפש דאדם קדמאה כמה דאת אמר ויהי האדם לנפש חיה . ועוף ישופף על
הארץ כגין דאינון עלאין סליקו עלאין דאתחזון לכבי נש בחיזו דכר נש . מאמע דכתיב ועופף על
פני רקיע השמים . רבי יוסי אמר כל הני מיני עופות דאתחזון אלין לבני נש
דאינון מסתכלין בהון ואינון לא מסתכלין בהון . ואינון מסתכלין בהון כגין
דאינון מתחברן בהדייהו ואינון לא מסתכלין בהון כגין דלא מתחברן בהדייהו .
רבי יהודה אמר כל הני מיני עופות דאתחזון אלין לבני נש אינון מלאכין
דמתחברן בהדייהו ואינון לא מסתכלין בהון כגין דלא מתחברן בהדייהו . רבי
יוסי אמר כל הני מיני עופות דאתחזון אלין לבני נש אינון מלאכין דמתחברן
בהדייהו ואינון לא מסתכלין בהון כגין דלא מתחברן בהדייהו . רבי יהא אמר
כל הני מיני עופות דאתחזון אלין לבני נש אינון מלאכין דמתחברן בהדייהו
ואינון לא מסתכלין בהון כגין דלא מתחברן בהדייהו . רבי יהודה אמר כל הני
מיני עופות דאתחזון אלין לבני נש אינון מלאכין דמתחברן בהדייהו ואינון לא
מסתכלין בהון כגין דלא מתחברן בהדייהו . רבי יוסי אמר כל הני מיני עופות
דאתחזון אלין לבני נש אינון מלאכין דמתחברן בהדייהו ואינון לא מסתכלין
בהון כגין דלא מתחברן בהדייהו . רבי יהא אמר כל הני מיני עופות דאתחזון
אלין לבני נש אינון מלאכין דמתחברן בהדייהו ואינון לא מסתכלין בהון כגין
דלא מתחברן בהדייהו . רבי יהודה אמר כל הני מיני עופות דאתחזון אלין
לבני נש אינון מלאכין דמתחברן בהדייהו ואינון לא מסתכלין בהון כגין דלא
מתחברן בהדייהו . רבי יוסי אמר כל הני מיני עופות דאתחזון אלין לבני נש
אינון מלאכין דמתחברן בהדייהו ואינון לא מסתכלין בהון כגין דלא מתחברן
בהדייהו . רבי יהא אמר כל הני מיני עופות דאתחזון אלין לבני נש אינון
מלאכין דמ

כפיכי כך לית כתי כשין למיכהו כליכון לאחרכי דכתי כהו ואת כל שוץ כנף למוכהו בניו
דשין לית מסכיין ממיכיהו לעלמין כהכי לאחרכי דלית כתי כהו למיכהו ואי תימ לית כהו
דמסכיין דלית מן דלית הכי ודאי דלית כהו דמסכיין שין משין בניכי כך כתיב ומסס
ויפרד: **ויברא** תלדים את התניכים הגדולים שין לוייתן וכת זוגו ואת כל כפש
החיה הרומסת דלית כפש דהיוה חוה דאיהי רומסת. ומאי לאיהי חוה
דאיהי רומסת אלא דאית דלית לילה דאמר מרכו אמי למיכיהם דמיין מגדלין לון. דכך
לתי סטר דדרוס מרלן מיין וכגדין לכל סטרין ואחרכי ומא אזלין ועברין כמה דלת
אמר מס לכיות יהלכון לויתן זה יצרת לשחק כו. ואת כל שוץ כנף למוכהו. כמה דלת
אמר כי שוץ הסמים ילוך לת הקול וכשל כנפים יגיד דבר. רבי יוסי אמ כלהון מסית
נדפין ולא מסכיין לעלמין וכביכי כך כתי למיכהו מאי למיכהו לזויב דלעילא ושין מאסן
ושלטן עלמא בשית ואחלן עובדוי דבכי כשא ומלקין לון לעילא. ועל דא כתיב נס
כמדבך מלך אל תקלל וגו'. ר' חזקיה אמר הרומסת הסורכת מכשי ליה. שא כדאמרי
רמם לילוש ועל דא כו תרמום כל חייתו יער. דכלהו מלטאן כשעתא דאיהי מלטא
ופתחין פירתא כתלת סטרין דפלגו לילוש וזמרי פורת ולא מסתכבי ועל אלין כתיב
המזכירו את יי אל דמי לכם. לא קס ואמר מסתכל הויכא דכד כעא קס למכרי אדם
חזדעזש כל עלאין ותתאין ויימא מתיתאה הוה סליק כדדגוי עד דסלקא רשותא
עלאה וכהיר פירותא דכל כהורין ופתח תרעא דמזרח דהא מתמן כהורא כפיק
ודרוס לאחמי תוקפיה דכהורא דירית מרשא ואתתקף כמזרח מזרח לתקוף לכפון
וכפון לתער ואתפשט וקרי כחיל סני למערב למקרב ולאסתתפא כהדי כדין מערב
סלקא כצפון ואתקשר כיה. לכתר דרוס לתיה ואחיד כמערב ומחרין ליה דרוס
וכפון לאחמי גדלי נפתא. כדין מזרח קריב כמערב ומערב מרוח כחדוה וכעת מכלהו
אמר כשא אדם דלא כלמהו כדמותנו. דלהוי כגווכא דא כארבע סטרין ושלא ואתא
ומזרח לאתדכך כמערב ואפיק ליה. ועל דא תכיכן אדם מאתר דכית המקדש כפק.
תו כשא אדם קס אמר לאילן תתאי דלאתי מסטרא דלעילא רזא דשמא דא דסליק
אדם. אדם מרזא סתימ עלאה אדם רזא דאתוון דהא אדם כליל לעילא וכליל לאתתא
אדם ד לעילא לעילא ם סתימא דאיהי ם מלכרכא המסרס. ד' אתתא דסתימא
כמערב ודא כללא דשלא ואתתא לאתתקן לעילא לאתתקן לאתתא לאלין אתוון כך כאתי
לאתתא כלא כאחד כאשלמותיה לשתכח דכר ונוקבא ונוקבא כסטרוי לאדבקא
עד דלפיל עלויה סכאתא ודמוך. והוה רמי כאתר דכי מקדשא לאתתא וכסר
ליה קס ואקין לה כמה דמתקנין לכלה ואשלה ליה הדא הוא דכתיב ויקח אחת
מצלעותיו ויסגור בסר תחתנה ויקח אחת דויקח. כספרין קדמאי לסכתב לחלילית
קדמיתא דהות עמיה ולאתעברת מכיה ולא הות לקבליה שר'. ומאי עזר כמך עד
דסיה שעתא דכתי לא טוב היות האדם לכדו לאעשה לו עזר כנגדו. תא אדם כתרא
דכלא הוה הכי לאתחזי למיתי על עלמא שלים תו אמר רבי שמעון כתיב:

וכל שיח השדה טרם יהיה כארץ וכל עשב השדה טרם יצמח כי לא
המטיר יי' אלדים על הארץ וגו'. וכל שיח השדה אלין
אלכין

בסטרוז דלה · ודלי עקרן קה"ה ומתיל נון לתתר לחרש ולהדרו לחכמין בחכמין
לקיומא כגוונ"ל סמיכן עלמין עקרן קה"ה ומתיל נון בחתר לחר' ולתקיומו בקיומא
עלים · ואמר ר' לבא מכלן דלדם וחוה בטויען הוו דכתיב כנר מטש מעשה ודי
להתפאר · מעשה ידי דייקר דלה לתתדלו בהון כריין לחרכין · וכתיב כיום בטתך
תמנעני דכהוה יומא דלתבטש בעלמא לתתחדו וסרחו · תנן הבטויעות
כקרבי חגבים הוו וכהורא דלהון דקיק ולה הוו כהרין · כיון דלתבטעו ולתתקנו
לתתרכיתו בכהורא ולקרין לרזי לבבון · ולדם וחוה עד דלתבטש לה לתתרכיתו ולה
סליקו ריחא ודלי לתעקרו ומתיל ולתתקנו בדקה יקות: **ויצו** יי' לדם
הה תכיכן לית נו חלה עץ וכו' לאמר דה לתתה ומסיר · מכל
תאכל · ומרחש ליה כלה דכלהו כיחודא · דהה חזיכן לברהם לכל ויצחק ויעקב
וכל כביתים לכלו וחיו לכל לילכה דה לילכה דמותה לחיהו כמה דכתיב ומעץ הדעת
טוב ורע לה תאכל ממנו מלן דבטויל ליה כלחודוי מיית דהה סמא דמותה בטויל בגין
דליהו מפרים ליה מן חיין ועל דה כי ביום לכלך ממנו מות תמות בגין דקא פריס
בטויען · רבי יהודה סליל לרבי סמעון הה דתניכן לדם הרחמן מוסך בערלתו הוה ·
מלי הוה · לל דפרים בריתי קדם מלתריה ומחולקים ודלי מוסך בערלה הוה ומכך
בריתי קדם ודכך בערלה ולתפתה כמלה דכתם · ומפרי העץ דה לתתה · לה
תאכלו ממנו בגין דכתיב רגליה יורדות מות סלול נעדיה יתמוכו · ובהלי הוי פרי
דהה לחרש לה הוי פרי כי ביום לכלך ממנו מות תמות בגין דלילכה דמותה הוי
כדקלמרן דכתיב רגליה יורדות מות · **והנחש** היה ערום מכל חית
השדה רבי יוסי אמר היה לילכה דקא לתמרן הוה מתסקי
מלעילה ולתרבי והוה חדי כלל ובהר ונח מעדן להסקות לת הגן · הגן דה לתתה ·
ובהר דה הוה עייל כיה ומסקי ליה והוה כלה חד וכדי יי' לחד ומתו לחד דהה מתמן
ולתתה ליהו פרודה דכתיב ומשם יפרד · ובכתם רבי יצחק אמר דה יבר הרע רבי
יהודה אמר כתם ממש · תתו לקמיה דרבי סמעון אמר לון ודלי כלה חד · ומתלל הוה
ומתחזי על כתם ובולמיה דכתם דה ליהו סתן וכלה חד · תכיכה כהיה סעתה כתת
סמלל מן סמיא רכיב על כתם דה ליהו ובולמיה הוו חמלן כל כריין וערקן מכיה · ומטו
לגביה לתתה כמלין וגרימו מותה לעלמה · ודלי כחכמה לייתי סמלל לוטין על
עלמה וחכל לילכה קדמאה דכרה קה"ה בעלמה · ומלה דה הוה תלי על סמלל עד
דלתה לילכה לחרש קדישא דליהו יעקב וכטל מכיה כרכתן דלה יתברך סמ"ש לשלה
ועמו לתתה · דהה יעקב דונמא דלדם הרחמן הוה ומופרים ליעקב מופרים דלדם
הרחמן הוה · ועל דה כמה דמכא סמלל כרכתן מלילכה קדמאה הכי כמי מכא יעקב
דליהו לילכה דונמא דלדם מסמלל כרכתן מלעילה ומתתה ויעקב דידיה כטויל בכלה
ועל דה ויחלכו לוט עמו · כתי' והכתם היה ערום דה יבר הרע דה מלאך המות וכגון
דכתם ליהו מלאך המות גרם מותה לכל עלמה ודלי הוה רזה דכתיב קן כל כסר כה
לפני · דה הוה קנה דכל כסרה דכטויל בסמתה לכל כסרה ולקרי הכי:

ויאמר אל האשה לף · ר' יוסי לתמר בלף פתח ולף לטויל בעלמה · אל
לתתה

לאתתא כהלכה דת כרס קדם עלמא ודאי לכלו מכיס וחייתם כשדים וידע טוב ורע
דהא ליכו הכי הוו והוא היודע טוב ורע לעלים שמיס —— עץ הדעת טוב ורע
אמר ר׳ יהודה לא אמר הכי דאלו אמר כהלכה דת כרס קדם עלמא יאות הוה כי הוה
כגרזן ביד החוכב כו אבל לא אמר אלא מהלכה דת לכל קדם וכדין כרס עלמא
וכל לומן סבי לאבריה׳ . לכלו מכיס ואתון תהון כרסן עלמין ואל דת כי יודע לעלים
כי כיום לכלכם ממנו וגו׳ וכגין דליהו ידע דת לפקיד לכו עליה דלא תיכלו מכיס
אמר רבי יוסי הא אתמר דאמרו מקרא כפשוטה דאמרו מקרא הוה דכתיב אף כי אמר
לעלים לא תאכלו מכל עץ הגן . ואלו הכי דהא כתיב מכל עץ הגן אכול תאכל וכאן
מרא ליה . אמר רבי יוסי הא אתמיכן דפקיד ליה קדם על עץ דכתיב ויצו וי׳ לעלים על
הדיכן . על החדש על שפיכות דמים . לאמר על גלוי עריות . וכי כמה אכמי הוו
בעלמא דליהו אנטריך דת . אלא ודאי כלא על הדי אלכא הוה כגין דכיה לאיזדן
כל לילין פקודין דכל מאן דבטיל ליה בלאודוי עביד פריעו ובטיל ליה באוכלוסין
לאתתא דאיזדן כיה . ובטיל עץ ושפיכות דמים וגלוי עריות . עץ באיכון דכרכי
ממכן . שפיכות דמים כהאי אולכא תלין דליהו בסטר גבורה . ומשום אתפקד על
דת . גלוי עריות משם הוא ואתתא אקרי . ואסיר לומכא לאתתא בלאודהא אלא
עם כעלה דלא יהא חשיד בגלוי עריות . ועל דת בכלהו אתפקד כהאי אולכא . כיון
דאכל מכיס בכלהו עבר דהא כלא אחיד כיס . רבי יהודה אמר ודאי משום דת הכי
הוא דאסיר לאתייחדא עם אתתא בלאודהא שלא מסם כן כעלה עמה . מה עבד הוא
דאמר הא מטותי להאי אולכא ולא מתי אוף לא קריב ומטי בידך כיס ולא תמות
משום דת הוא דאוסיף לה מגרמיה מיד ותרא השמש כי טוב וגו׳ . כמה חמלת אמר ר׳
יצחק ההוא שדיה סליק ריחין כלא כריח שדה אשר ברכו יי׳ וכגין ההוא ריח דהוא
סליק חמדת ליה למיכל מכיס . רבי יוסי אמר דאייש הוא . אלא רבי יהודה הא כתיב
ותפקחנה עיני שניהם אלא ודאי דאיש בשעתא דאיכלא נקטת ליה דכתיב ותרא השמש
דייקא . ותרא השמש כי טוב . חמלת ולא חמלת . כי טוב חמלת כי
טוב ולא לתדכתב הא מה כתיב לכתר ותקח מפריו ולא כתיב ותקח
ממנו . והיא לתדבקת בחותה דמותה וגרימת לכל עלמא מותה ואתפריעות חיין
מן מותה וכחובא דת גרים פריעותה לאפרשא לתתא מכעלה דהא קול מדבור לא
מתפרשן לעלמין . ומאן דמפרש קול מדבור לתשא ולא יכיל למללא וכיון דאשתקלת
מכיס מללא לתייהיב לעפרא . אמר ר׳ שמעון כתיב כאלמתי דומיה החשתי מטוב
וכאבי נעכר . כאלמתי דומיה הוי קרא ככסת יסרהל דאמרתי דהוה כגלותא מאי
טעמא כגין דקול מדבר ליה לדבור כיון דהוינו בגלותא קול לאתפרש מיכה ומלה לא
אשתמע ועל דת כאלמתי דומיה וגו׳ מש כגין דהחשתי מטוב דלא אזיל קול כסדוה
ויסרהל אמרי לך דומיה תהלה . אלי דומיה דת תהלה לדוד דהוינו דומיה בגלותא
ואשתיקת כלא קול . הר׳ יצחק אלי לך כגיכך דהוינו דומיה ואשתיק דאשתלק מכיס קול :

ותקח מפריו הא תינון שתטה עכבים ויהכת ליה וגרים מותה לכל עלמא .
דהא לילכא דת כיס גרים מותה והוא לילכא דאשתלח בגלותא .

וכל חיות עלמא כל בני עלמא טעמי טעמא דמותא · עלה ליכון בני מהימנותא
מקדמי וישכון ליה כפמייהו כפקדוכא · ובגין דליהוי כפקדוכא לתתדרו כפמלן
לעתריהו ועל דא ולחמוכתך כלילות כתיב : **ותפקחנה** עיני שניהם
רבי חייא אמר דהא לתפקחו למכדע כיפין דשלמא מה
דלא ידעו עד השתא כיון דידעו ולתפקחו למכדע כיפ כדין ידעי כי ערומים הם
דלכדו זהרא עלאה דהוה חפי עלייהו ואסתלק מכוייהו ואסתרו ערומים מכיה ·
ויתפרו עלה תאנה · לתדבקו לתתפתח כליכון גולמין דהסוה ליולכא דלכלו מכיה
דלקרון טרפי דלולכא · וישמעו לקל חגורות רבי יוסי אמר כיון דידעין מהאי עלמא
ולתדבקו כיה חמו דהאי עלמא מתדבר על ידא דליכון טרפין דלולכא ועבדו ליהן
תוקפא לתתתקפא כהו כהאי עלמא · וכדין ידעו כל זייכי חרפין דשלמא · ובעו
למעבר זייכין כליכון טרפי לולכא בגין לאנכא עלייהו · רבי יהודה אמר כדין תלת עשו
בדיכא ולתדמו ועלמא תתהא לתלטויא ולא קיימא בקיומין בגין זוהמא דכתם עד
דקיימו ישראל בטורא דסיני לבתר לולבים לן קלם כלכוסין דמעכא לתתבי מכוייהו
הלל כתנות עור · בקדמיתא הוו כתנות לור דהוו מסתמין כהו עלאין דלעילא בגין
דמלכאי עלאי הוו לתיין לתתבא מההוה כהורא · הלל ותחסרהו מעט מלאכים
וכבוד והדר תעטרהו והסתא דאכו כתנות עור דשור לתתבי מכוייהו ולא כפמא ·
לבתר לולידו כרא קדמאי כרא דזוהמא הוה · תרין לתו עלה דאוה ולתעברת מכוייהו
ולולידת תרין · דא כפק לזוכיה ודא כפק לזוכיה ורוח דילהון לתפרשו דא לסטרא
דלא ודא לסטרא דלא · דא דמי לסטרוי ודא דמי לסטרוי · מסטרא דקין כל
מדורין דסטרא דזייכין כיפין ורוחין ושדין ורפאין לתיין · מסטרא דהבל סטרא
דרפאי ויתיר ולא כשלימו חמר טב כחמר כיפ ולא לתתקן כהדיה עד דלתתא את
ולתייחסו מכיה כל לזוכין דרין דזכאי עלמא וכיה לסתיל עלמא · ומקין לתתיין כל
לזוכין חכופין ורפאים וחייבי עלמא · לחר רבי אלעזר כשעתא דאכ קין הוה מסתפי
כגין דאחא קאים זכי מסרוין מזייכין ולתיין לקטלא ליה וכד אדהר כתפוכא מאי
קאמר הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר · מאי מפניך אסתר
אלא אתיר מכוייהו דילה · רבי אבא אמ׳ כל׳ ויסתר מפני ומפניך אסתר
מלכוין פניה הילך לאה כסתר אלא ישנאון כי ועל דא והיה כל מוצאי יהרגני :

וישם וי לקין אות לבלתי וגו׳ · מאי אות · אות אחד משערין ותרין לתוון
דאוריתא יהב עליה לקינא עליה · אחר רבי יהודה מאי דכתיב
ויהי בהיותם בשדה · מאי בשדה דא לתתא · ועל דא קס וקטיל ליה דהא מסטרא
דא ורית לקטלא מסטרא דשמא דגרים מותא לכל עלמא · וקבי קין להבל על כוקבים ·
רבי חייא אמר הא אזכן דכתיב ויחר לקין מאד ויפלו פניו אל תקבל קרבניה
אל דכי הוה וכלא הוה לקבליה · ואמר רבי יהודה מאי דכתיב הלא אם תטיב שאת
ואם לא תטיב לפתח חטאת רובץ · הלא דכי קאמר הלא אם תטיב עובדך שאת מאי
שאת כדכתיב יתר שאת דהא כוכרא סכאה אית ליה בכלא תדיר ותליא בשובדוהי
ועל דא אם תטיב שאת · ואם לא תטיב לפתח חטאת רובץ · מאי לפתח דא פתחא
דלעילא

מקדושתיה עב:

מכל מאר בחרו מכו ואתעקרו

נסו ינר בישע שפעת ויקחו לפס כסי גנ׳ ובשעתא דכחתו לפרעה אשל כל״ם שפיולי׳ היו בארץ וכתי׳ גבורים ולתתה לקין וחיזו דיליה לה הות דמי לפאר כבי כפא וכל לוכון דלתיין מפטר׳ דיליה לה הוו לקרון חלק כבי התלדים . ר׳יהודה אמר ואפילו לוכון כבי כפיליס הכי לקרון . המה הגבורים . אתין הוו בארעא כחושכן דלעילא . כתיב הכא המה הגבורים אשר מעולם וכתיב התם שמוש גבורים סביב לה . רבי יוסי אומר המה הגבורים אשר מעולם ממש . מעולם דייקא . לכאי הכא מאי דלא הוה עולם דקאמרן : לכאי התם דייקא כתיב הכא לכאי התם . וכתיב התם בנקבו אם . וכתיב ויקוב בן התם היפרלית את התם . ר׳חייא אמר משולם דלא הוו גבורין בארין דכנען כיפא הוו דכתיב לכאי אם לכאי התם לא כתיב אלא לכאי אם כבוזכן דלא כתיב זכור רחמיך יי׳ וחסדיך כי משולם המה . משולם ודאי ומשולם דלתתא כטול לון קב״ה ויכון לכהן קדמאי למהוי בתיבת קדישא לעילא לוף הכא המה הגבורים אשר מעולם . משולם ודאי . ומאי הוה לה מסתו שלשלמה דכתיב שמוש גבורים סביב לה . רבי אחא אמר כלהו כבי התלדים לקרון לה עד לא אתבסמת . תא כלהון כטיעין הוו סתיומין דסומין זקיקין כחדא חד לכתר עקרן לה ואתבסמת קם כתר לחדא ואתקיימו . ר׳יוסי שלל מאי דכתיב זה ספר תולדות קב״ה ואשתיל לון כחדא לחדא ואתקיימו . ר׳יוסי שלל מאי דכתיב זה ספר תולדות כל תלדים לחדא כדמות שדים שמה לותו זכר ונקבה ברא׳ם ויכרך לותם

תוספתא

בעלמ״מ מרטבי לרעא והוו דמיין לעלאי ואתאי . לא ר׳יצחק עזא ועזא כד כפלו מאתר קדושתייהו מלעילא קמו בכת כבי כמא ואחלון ואולידו כבין ואלין הוו כפיליס דכתיב הנפילים היו בארץ . רבי חייא אמר כבוי דקין הוו כבי תלדים דהא כד אתא שמאל על חוה לאטיל בה זוהמא ואתעברת ואולידת לקין וחיזו דיליה לה הות דמי לגאר כבי כמא וכל לוכון דלתיין מפטר׳ דיליה לה הוו לקרון חלק כבי התלדים . ר׳יהודה אמר ואפילו לוכון כבי כפיליס הכי לקרון . המה הגבורים . אתין הוו בארעא כחושכן דלעילא . כתיב הכא המה הגבורים אשר מעולם וכתיב התם שמוש גבורים סביב לה . רבי יוסי אומר המה הגבורים אשר מעולם ממש . מעולם דייקא . לכאי הכא מאי דלא הוה עולם דקאמרן : לכאי התם דייקא כתיב הכא לכאי התם . וכתיב התם בנקבו אם . וכתיב ויקוב בן התם היפרלית את התם . ר׳חייא אמר משולם דלא הוו גבורין בארין דכנען כיפא הוו דכתיב לכאי אם לכאי התם לא כתיב אלא לכאי אם כבוזכן דלא כתיב זכור רחמיך יי׳ וחסדיך כי משולם המה . משולם ודאי ומשולם דלתתא כטול לון קב״ה ויכון לכהן קדמאי למהוי בתיבת קדישא לעילא לוף הכא המה הגבורים אשר מעולם . משולם ודאי . ומאי הוה לה מסתו שלשלמה דכתיב שמוש גבורים סביב לה . רבי אחא אמר כלהו כבי התלדים לקרון לה עד לא אתבסמת . תא כלהון כטיעין הוו סתיומין דסומין זקיקין כחדא חד לכתר עקרן לה ואתבסמת קם כתר לחדא ואתקיימו . ר׳יוסי שלל מאי דכתיב זה ספר תולדות קב״ה ואשתיל לון כחדא לחדא ואתקיימו . ר׳יוסי שלל מאי דכתיב זה ספר תולדות כל תלדים לחדא כדמות שדים שמה לותו זכר ונקבה ברא׳ם ויכרך לותם

כתיובתא ואתה דייקא . תמר רבי יצחק בקוטרא דפלגא קסטירא מכיא . רבי יהודה תמר ואתה תמסול כו כתיובתא . ר׳ יוסי תמר כד הוו לוכון דרין דקין לזלין

מתיב רבי חייא תמר כבוי דקין הוו כבי תלדים דהא כד אתא שמאל על חוה לאטיל בה זוהמא ואתעברת ואולידת לקין וחיזו דיליה לה הות דמי לגאר כבי כמא וכל לוכון דלתיין מפטר׳ דיליה לה הוו לקרון חלק כבי התלדים . ר׳יהודה אמר ואפילו לוכון כבי כפיליס הכי לקרון . המה הגבורים . אתין הוו בארעא כחושכן דלעילא . כתיב הכא המה הגבורים אשר מעולם וכתיב התם שמוש גבורים סביב לה . רבי יוסי אומר המה הגבורים אשר מעולם ממש . מעולם דייקא . לכאי הכא מאי דלא הוה עולם דקאמרן : לכאי התם דייקא כתיב הכא לכאי התם . וכתיב התם בנקבו אם . וכתיב ויקוב בן התם היפרלית את התם . ר׳חייא אמר משולם דלא הוו גבורין בארין דכנען כיפא הוו דכתיב לכאי אם לכאי התם לא כתיב אלא לכאי אם כבוזכן דלא כתיב זכור רחמיך יי׳ וחסדיך כי משולם המה . משולם ודאי ומשולם דלתתא כטול לון קב״ה ויכון לכהן קדמאי למהוי בתיבת קדישא לעילא לוף הכא המה הגבורים אשר מעולם . משולם ודאי . ומאי הוה לה מסתו שלשלמה דכתיב שמוש גבורים סביב לה . רבי אחא אמר כלהו כבי התלדים לקרון לה עד לא אתבסמת . תא כלהון כטיעין הוו סתיומין דסומין זקיקין כחדא חד לכתר עקרן לה ואתבסמת קם כתר לחדא ואתקיימו . ר׳יוסי שלל מאי דכתיב זה ספר תולדות קב״ה ואשתיל לון כחדא לחדא ואתקיימו . ר׳יוסי שלל מאי דכתיב זה ספר תולדות כל תלדים לחדא כדמות שדים שמה לותו זכר ונקבה ברא׳ם ויכרך לותם

וכו׳ ספר עלאה דהוא מכיל כלא כפיק כלא כפיק מכיל כתיבה. ספר המצעות כללא דעילא
ותתא ואחיד לכל סטרין רזא דאדם קדמאה. ספר תליתאה דאקרי תורה שבכתב
אדם קדמאה. ספר דאקרי תולדות אדם ודא לאו היינו דנדיקים נמורים דהא זה ספר
ודא נדיק לעביד תולדות. ביום ברא אלהים אדם בדמות אלהים דהא ודאי כדין
אתתקן כלא לעילא ותתא ואתקיימו כדנמיא חדא זכר ונקבה ברא אתם ואתם כלל
אחד. מתני כתיב מגדל עז שם יי׳ כו׳ ירון נדיק וכתב דא הוא ספר תולדות אדם
דרכיט כההוא מגדל דהאי מגדל מאי שבידתיה אלא דא הוא מגדל דוד ודא הוא
מגדל עז שם יי׳ וכלא חד הכא רעיא לבני מהימנותא מבש עוי מיך
דא ודאי ספר תולדות אדם סודו מגדל עז שם גרג ווה יצד
יי׳ כו׳ ירון נדיק וכתב ידוד נדיק אדם לבני דצב זרו היו
מהימנותא: ואמר רבי חכא ספר ודאי כתיבו לקה שוה ונק
ליה לאדם הראשון וכיה הוא ידע חכמתא עלאה
וספרא דא מטא לבני שהין קדמי דרא ומאן דזכי לאסגא ליה ידע ביה חכמה עלאה
ומסתכלין ביה וידעין ביה. וספרא דא כחיב ליה מאריה דרזין ותלת סליקין ממכן
מכיה. וכתעתא דכפק אדם מגנתא דעדן לחוד כההוא ספרא כד נפיק מכיה טלם
מכיה לתרעא כלי וכהה קמי מאריה ואתיבו ליה כדלקדמין כגין דלא תתבטל חכמתא
מבני נשא ויסתדלון למכדב למריהון. וכן תניגן ספר הוא ליה לחנוך ודא ספרא
מאתר דספרא דתולדות אדם הוא ודא הוא רזא דחכמתא דהא מאריה לטוטל הכהן
ואיכנו כי לקח אותו אלהים. והוא הנעך כדכתיב חנוך לנער על פי דרכו. וכל גנזי
עלמא לא תתמסרן בידיה ודא מסיר ויהיב עביד סליקותיה ולא מפתחן מתמסרן בידיה
אלא כרכלן כטול בכל יומא וקסיר קסירן למאריה. מעלמ׳ כטול ליה קדמא כריך הוא
נטמוסיה הכי כי לקח אותו אלהים. ומן דא לתתסר ספרא דאקרי ספרא דחנוך
כתעתא דלחוד ליה קכ׳ לחתי ליה לכל גיכזי עלאי לחתי ליה לחכא דחוי כגו מפיעו
נפתא וטר פוי ועכפוי וכלא חתיכן כספריה. זכאין אינון חסידי עלאין דחכמת עלאה
אתגלי להו ולא לתתבטי מכוייהו לעלמין כלא סוד יי׳ ליראיו וברייתו להודיעם:

ויאמר יי׳ לא ידון רוחי כאדם כשגם הוא בשר וגו׳. רבי אחא אמר
כההוא זמנא דהוא אדם כשרא דכנויד וכפיק לפיק רוחא עלאה
מאילנא דחיי ואדריק כולא דסדרוי דאתי מיתתא. תשלח דמותך ותתסכן רוחין בנוויהו
עלאה מההוא אילנא לכלא דסדרוי דאתי מיתתא. כדין אסתלק רוחא
לעולם למיקם לעולם. כשגם הוא בשר ר׳ שמעון אמרו כשגם דא משה דאיהו כהיר
לסיהרא ומחולא דא קיימין כמי כשא דעלמא זמנין סגיאין. והיו ימיו מאה ועשרים
שנה רמז למשה דעל ידיה תורה ליתיב וכדין זריק חיין לבני כשא מההוא אילנא
דחיי וכך הוא שלשלת דאבני ישרש דהא אחרות על הלוחות אחרות ממלאך המות. דהא
אילנא דחיי הוא מסיך לתתא ועל דא כשגם דאיהו כשר קיימ׳ מלה לאתרחקא רוחא
דחיי כשגם לחוד לתתא לחוד לעילא. ועל דא תניגן משה לא מית אלא לאתכניס

מעלמא

מעלמא והוה כסיר לסיהרא דלא ממשא לעבד דלתתכסי מעלמא לית מות חלף עלל
ואכסיר לסיהרא כך משה׃ לית כתנס הוה כתר כמסיכו דרוחא ככבי כתא זמכח
רכה לתתדר למהוי כתר לתתמסכא כתר נוקבא ולתתדלא כעובדין דסלי עלמא
אמר רבי יצחק כל דרין דלתתכללו מתת כלהו נדיקי וחסידי לכתר לתתצטו וחולדו
וחוליפו לומכותא וחכמתא דעלמא לתתדה רומחין וסייפין עד דלתתא כח ולתקין לון
תקונא דעלמא ולמפלח ולתתכא לארע דלא בקדמיתא לא הוו זרעין וחנדין לכתר
לתמריכו להלי דכתיב עוד כל ימי הארץ וגו׳ רבי אלעזר אמר זמין קב״ה לתתכא
עלמא ולתתכא רוחא ככבי כתא בגין דיורכון ימין לעלמין הה״ד כי כימי העץ ימי
עמי וגו׳ וכתיב כלע המות לנצח ומחה ה׳ אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו
יסיר מעל כל הארץ כי ה׳ דבר׃

בראשית

אמר רבי שמעון הא תניין דכד ברא קב״ה עלמא גליף בגילופי דרזא
דמהימנותא גו טהירין ברזין עלאין וגליף לעילא וגליף לתתא
וכלא ברזא חדא ועביד עלמא תתאה כגוונא דעלמא עלאה׃ ודא קאים לקבל דא
למהוי כלא חד כיחודא חדא׃ וכגין כך קב״ה גליף גליפי דלתתון עילא ותתא׃ וכהו
ברא עלמין׃ ותא כגוונא דעבד קב״ה עלמא הכי כמי כרא ליה לאדם קדמאה׃
כתיב ויאמר כרו עכרו כרו וגו׳ דהא קב״ה לעטר ליה בעטרין עלאין וברא
ליה כמית סטרין דעלמא למהוי שלים בכלא וכלא זעלן ודחלן מקמיה דהא כד אתברי
אדם לתתברי כדיוקנא עלאה׃ והוו מסתכלן בההוא דיוקנא וזעלן ודחלין מקמיה
ולכתר לשול ליה קב״ה בנהתא דעדן לתתעדנא תמן בעדונין עלאין והוו מלאכים
עלאין סהרין ליה ומסתמלן קמיה ורזין דמריונו הוו מודעין ליה׃ תא חזי כשעתא
דשליל ליה קב״ה לנהתא דעדן הוה חמי ואסתכל מתמן כל רזין עלאין וכל חכמתא
בגין למכדא ולאסתכלא ביקרא דמריה׃ שבעה היכלין מדורין חיכון לעילא דחיכון
רזא דמהימנותא עלאה ושבעה היכלין חיכון לתתא כגוונא דלהון חד לקבל חד׃ וחד
סביעה מדורין דהיכלין חיכון לתתא כגוונא דלעילא ואיכון שית כגוונא עלאה׃ וחד
טמיר ונביז חיכו לעילא וכל אלין חיכון כרזא עלאה׃ בגין דכל הני היכלין שית כהו
כגוונא דלעילא ואית כהו כגוונא דלתתא למהוי כלהו כדיוקנא דרזא דלעילא וכדיוקנא
דרזא דלתתא וכהו הוה דיוריה דאדם׃ ולכתר דלתתרך מנהתא דעדן אתקין לון
קב״ה לכסמהון דנדיקיא לאתעטרא כהו כדקא חזו מזוזא דיקרא עלאה וכל חד
וחד לאתקנא כגוונא דלעילא וכגוונא דלתתא כמה דאוקימנא׃

היכלא קדמאה תתר דאיהו מתתקן לתתא למהוי כגוונא דלעילא׃
והא אתערו מכריונו כמוסי דנהתא דעדן כמה
דאיהו כרזא עלאה דאיהו מתקן לגו׃ גו טמירא דרזא דלתתא נביז וסתים מכלא׃

ולא שלטא ביה שכחה כד כמיתהון דצדיקייא למהוי גליפן לעלמין ותתא ולעסתכלא
מתמן כרזא דמריהון וכעובדא דלעילא ולגין חיכון צדיקייא דלא לאחלפו יקרא
דמריהון בגין דחלה לאחרא · כתיב לקצת חול עטרת כעלה · רזא דמהימנותא
לאתדבקא כד כם במריה ולדחלה מניה תדיר ולא יסטי ימיכא ושמאלא · והא
לוקיימוכא דלא יהך כד כם כתר דחלה לאחרא דלקרי לקצת זלוטים · וכגין כך כתיב
לעשרך מלעם זרע מכברי למריה החליקה · היכלא דא קליס כדיוקנא דרזא עלאה
כגין דכד כמיתין דצדיקייא כפקי מהאי עלמא עלגין גו לגין היכלין די כגנתא
דעדן דלתתא · ותמן עלגין כל חד וחד כל חדוה זמכא דלעטריכא כמיתא למיתב
תמן · וככל היכלא והיכלא דיוקנין כגוונא עלאה ודיוקנין כגוונא לתתאה ותמן לתלבשא
כמיתא כלבושין כגוונא דהאי עלמא ולאתעדכא תמן כל חדוה זמכא דלעטריכא עד
דמטי זמכא למלקא לאתר עלאה כמה דלעטריך · ומגו חדוה מכא דלתלבשא כיה
חמלת דיוקנין עלגין לעסתכלא ביקרא דמריהון · בהאי היכלא לית כהורין עלגין
לעסתכלא וכמיתהון דלגין גיורין דלתגיירו קיימין תמן ועלגין תמן לעסתכלא
ביקרא עלאה ומתלבשן תמן כלבושא חדא דכהורא דכהיר ולא כהיר · וחדוה היכלא
מקפא מלבן טבא ודהכא · ותמן לגין פתחא חדא דכחות לקבל פתחא דניכסא ·
מתמן מסתכלן ככל לגין מיובלי דלא עלגו בכרית קיימא קדישא ולתחרכו
כלגין מלכי מכלא דטרדי לן בכורא דלגין ולגין חמלן וחדלן על דלתגיירו ·
ותלת זמכין כיומא כהרין מגו כהירו עלאה ומסתעטפן תמן · ועלגין מכהנין לקבלוס
גיורא ומאחר גיורין דלתגיירו · כגוונא דא לעלגין כד זכלן לסלקא כמיתין
לאתעטרא תמן:

היכלא חניינא

היכלא דא קיימא לגו מהאי היכלא קדמאה והאי
פתח לגין סמיך לגו מערתא דלהכלן · והאי היכלא
כהיר מקדמאה הכא לית כל לחכמין ויקירין דמקפן ליה · כגו דהאי היכלא לית כהורו
חד כלגין מכל גווכין ולגין כהיר מעילא לתת · כהאי היכלא קיימי לגין דסכלי יסורין
ומרעין כהאי עלמא בגין לאתתקנ וגו מודן ומסבלן למריהון כל יומ ולא הוו מכטלין
כלגוייהו לעלמין · לגו מהאי היכלא קיימין כל לגין דמקדסין ככל חילא עמא דמריהון
ולגיוהו לגין יסא סמיך רבא מכורך ככל חילא · ולגין לגין קיימי לגו לגו כהאי היכלא
והוה כהיר דכלגו ככל גווכין כהיר לן · מהוה כהירו קיימין וחמלן כהור לחרכין
לאתחדן ולא לאתחדן כגוויהו ועילא מכהנין מסיח דלגיהו עם וקליס כיכוייהו וכחית
לן · לאגו כטול מהאי היכלא ועלא ·

בהיכלא תליתאה

ותמן כל לגין כלי מרעין וכלגין יתיר
יומין · וכל לגין דעכבין על חרוב כי מקדסין לגין דמשלן כלגין קיימין כהוה
וכל לגין דרדקי דכי רבן דלא לסלימו
היכלא ולגיהו מכחס לן וכטול מהאי היכלא ועלא ·

בהיכלא רביעאה

ותמן כל לגין לכלי גיון וירוסלם וכל לגין
קטולי דסאר עמין עמין ולגיהו סרי וככי
וכדין

וכדין כל ליכון כשיזין דורשא דדוד כלהו לחידן כיס ומכחמין ליס. שתרי תכויות
וכבי עד דקלא כפיק ומתלחד בההוא קלא וסליק לשילא ושתתיקי תמן עד רום ורחק
וכד כחית כחתין עמיס כמה כסורין וזיזין מכסרין לכל לחמן היכלין ולסוותא וכסורא
לכל ליכון כבי מרעין ומכלוכין דסכילו עמ' דמסיח וכדי פורפירא לכיס ותמן מקיקין
ורסיימין כל ליכון קטולי דשלר עמין עשן בההוא פורפירא. וסליק ההוא פורפירא
לשילא ולתחקק תמן גו פורפירא עלאה דמלכא. וקכ"ה זמין לשכשא ההוא פורפירא
ולמידן עמיס דכתי' דין בגוים מלא נוויות עד די לתא ונחוס לן ונחתין עמיס כסורין
ועדוכין לשתעדכא וכיס מלאכין ורתיכין עמיס. וכלכל חד מלכוסא לשתלכשא כהו
כל ליכון כשמתין דקטולין ותמן מתעדכין כל ההוא זמכא דליכו סליק ונחית. לגו
מהלי היכלא קיימי גו דרגא עלאה ליכון עשרה דכרכין ממכן כנגן ר' עקיבא וחברוי
וכלהו סלקי כסליקו גו לספקלריא דלשילא וכהרין בזיו יקרא שלאה עלייהו כתיב
עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו:

בהיכלא חמישאה

קיימין כל ליכון מלריהון דתיובתא עלוותא דתעבו מחטיהון לתנחמו בהו ונפקת
כשמתייהו כדכיו וכל ליכון מלריהון דתיובתא דקדישו שמא דמריהון וקבילו
עלייהו מותא. וכתרעא דהלי פתיחי קלי מכשא מלך יהודה דקביל ליס קכ"ה כתיובתא
שלוותא ויתיר ליס חתירא לקבלא ליס. ולגו מהלי היכלא קיימין כל ליכון מלריהון
דתיובתא תקיפא דכשמתהון כפקא כשעת דלתמרורו על שכדיהון ושין מתעדכין
כעדוכי שלאה ככל יומא ויומא. ותלת זמכין ביומא כהירו עד כהיו היכלא דמתעדכין
כיס כל חד וחד כדקא חזי ליס. וכל חד נכוס מכהורא דחופה דחכרים כין לתתא
כין לשילא הלי היכלא קיימא על ליכון פתיחי ונפקי נהורין לה ויכלין לשלאה
בגו הלין היכלא ולסיקס כיס והלי ליכו דרגא עלאה על כלא כר דרגא דחסידי
דליכו דרגא עלאה על כלא:

היכלא שתיתאה

היכלא דה היכלא דחסידי היכלא דה היכלא
עלא על כלא והלי הוא היכלא דקיימי על כלא
היכלא דמיכא ליה מתן דיקוס כיס. הלא ליכון חסידים קדישין וכל ליכון דמרחמי
למריהון כרחמיהו סגי. ולפתחא דהלי היכל קיימ' כל ליכון דמיקדי ויחוד דמריהון בכל
יומא ולין כהלי היכלא עלין וזמיכין לסלקא בקדמית. ושלא מהלי פתחא לברכא
ימיכא דקכ"ה ולפתחא לחרא קיימא ינסק דלשקד על גבי מדבחא והוא קרבא סליס
קמי' דקכ"ה. ולפתחא לחרא לגו קיימ' ועקא סלימא ותריסר סכטין מחריהס ומכיכתא
על ריסויהו וכד ישרא כעקו לתערו תלת לכהן ומתערי לה לסכיכתא לשבא עלייהו
וכדין לחיי סלקא ולתעטרא לשילא ושבא עלייהו דישרא וכמה שית היכלין לתתא
כנפתא דעדן סכי כמי לשילא שית היכלין מתקכן דלחן רזא דמימכותא וכל ליכון
היכלין כלהו מתקשרן ומתעטרן כחד היכלא דלחיהו

היכלא שביעאה

והלי היכלא לחיהו גכוז וסתים מכל שלר
היכלין כחמנעית דהלי היכלא קלוס חד

עמודין דליהוי כנווכין סניחין: ירוק חוור סומק לוכס וכד כסמתין סלקין ליכון
עלין גו סהי היכלא · מאן דלתתזי להוי נוון סליק כיס · ומאן דלתתזי להוי גוון
סליק כיס כל חד וחד כדקא חזי ליס · ואלין אית היכלין ליכון למדורא כדאמרן ·
ואכיעזר לאו ליהוי למדורא ואית כלא כרוז דסות · ועל דא כתיב כראסית ס"ת
דרגין לשלא אית דרגין לתתא וכלא רוז חדא · ת"ח כראסית · רבי יהודה אמר
תרין כתין הוו כית ראסון וכית סני דא עלאה ודא תתאה · תרין סיכון ליכון דא
עלאה ודא תתאה וכלהו חד · כ' עלאה כתאה תרעין לכל סטרא דסכי הוא דכלול דא
בדא ראסית כדין הוא ראסית לאעלא כחוסכנא לכנויכא · רבי יצחק אמר ר' אלעזר
כראסית דא כללא דיוקנא דכל דיוקנין כלילן כיס · דא רזא דכתיב הוא מרחף
דמות כבוד וי' חיזו דלתתזון כיס אית לאחרכין · ודא הוא כראסית ב"ש ת"ח חזו כל
עלין כהאי חיזו אית גווכין היא לתתקיכית גרמא לאחזאה לון ולאפעלא כהו לומכות'
דעלמא ואי תימא דהאי לומכותא דעלמ' מדרגא דא הוא · כתיב כראסית סכתא
דסות ליהוי דעבדי לומכותא כהאי · רבי יוסי אתא הנכנים כראו כארץ את הזמור
הגיע וקול התור נשמע כארכנו · הנכנים כראו כארץ דא הוא רזא דסות דרגין
עלא ואיהי סכיעזר ואילן ליכון אית דרגין דרגא דאכרהם ודרגא דיצחק ודרגא
דיעקב ויכין ובועז והוסף כולהו ואתתזו כארעא דכתיב כראו כארץ · כארץ דא הוא
קדושא דקדושין דארץ ישראל כראו כארץ כגין דליכון דיוקנין לאתחזאה כהאי דרגא·
את הזמור הגיע דהא כדין מסכח ומהדר כמה דאת אמר למען יזמרך ככוד ולא
ידום · וכגין כך לקרי מזמור כמה דתכיב כתכיב מזמור לדוד דאחרת עליה סכיכת'
כרישא ודא הוא את הזמיר הגיע · רבי חייא אמר דהא כדין מטא זמנא לאסתא
רבי אלעזר אמר עלמא עלאה סתים וכל מלוי סתימין כגין דקיימא כרזא עלאה רומא
דכל רומין · וכד כרא ואפיק לאין אית וכגין דליהוי סתים דכל מלוי סתימין
אמר כראסית כרא אית יומין עלאין ולא אתמר מאן כרא להון כגין דליהוי עלמא
עלאה סתימ' ולכתר נלי ואמר לן עבידתך תתאה ואת מאן כרא ליה כגין דליהוי עלמ'
דקיימא כאתנלייא ואמר כרא אלהים את השמים ואת הארץ ולא כתיב לכרא אתם
כרא את השמים כגין דליהוי עלמא כאתנלייא ואמר כרא אלהים אלהים ודאי שמא
כאתנלייא קדמאה כסתיימא דליהוי עלאה תתאה כאתנלייא למהוי תדיר שכך דקכ"ה
סתים ונליא · ורזא דשמא קדישא הכי הוא סתים ונליא · את השמים לאסנאה שמים
תתאי לנת' ואת הארץ לאכללא ארץ דלתת' ולאסנאה להו דלעילא כגוונ' דלעילא ·

והארץ היתה תהו ובהו כדקאמרן דא ארץ עלאה דלית לה כהורא
מנרמא · היתה · כקדמיתא ככר הות כדקא יאות · והארץ
תהו ובהו · ואפילו היתה דיוקנא לכתר עלאה ולזשירת נרמא ולזשירת כהורא · תהו ובהו
ואפילו הכי ארץ היתה · ת"ח ואת הארץ כדקאמרן לאסנאה
ארץ דלתת' לאתעכיד' כמה כהורין כלא כגוונא עלאה ודא הוא והארץ היתה
תהו ובהו ואפילו ארץ דלתת' מדורי ארעא · ארץ · אדמה · גיא · נשיה ·
ציה · ארקא · תבל · נדול מכללם

תכל דכתיב והוא ישפוט תבל בצדק · אמר רבי יוסי מאן הוא נוח · אלא הוא
אתר דגיהנם כלא נוח ואלמלי הוא דאתיב במלת ומשך על פני תהום דא רזא אתר
דגיהנם דא הוא נוח אתר דמלאך המוכדקאמרן דאיהו מחשיך לכפייהו דבריותא
ודא הוא אתר דמשך עלוי תהו דא כשיפה דלא לאתחזיא כיה חיזו כלל עד דאתכסי
מכלא · ועל דא לאתקרי כשיפה · וכהו דא לרקיע אתר דלא לאתכסי רבי חייא אמר
דא גיא · ורוח אלדים מרחפת לקבל תבל דלאתזן מרוח אלדים וכלא כחד הוא כגוונא
דא לית לארץ עלאה · שבעה מדורין איכון לעילא דרגא על דרגא וכלהו מדורין
מלאכי עלאי שין על אלין סכי כמי לאתתא וכלא לאחיד דא בדא למהוי כלא חד · שבעה
מדורין איכון לעילא · והא ארץ עלאה לאחידת לון וכלהו קיימין כיה וכלהין קיימא
תושבחתא דקלא דרגין פריסן דא מן דא ואתרין פריסן דא מן דא ·

מדורא קדמאה לאתתא הוא אתר כי חשוך דלא כהיר והוא
מתתקן למדורי רוחי וקטטירי ועל עולי
תקיפין דלא לאתחזיין ולא לית ביה כהורא ולא דיוקנא כלל · ואתמן לא ידעין
כיה ידיעא כלל דלאו כיה נורא גו כלל סורטא ועל הוא אתר ממנ חד מלאכא :

טהריאל שמיה ועמיה שבשין ממכן משפפין ואתחמון מכזיקי שביבין
דעלוהו ולא קיימין ולא לאתחזון ולא משתכחי · וכד אתי
נפרא כלהו מתחדשן ולא קיימי כד מטמן לגבי הבלהו אתר לכדין ולא משתכחין
ועלין כחד נוקבא דתהומא ולא לאתחזון · כד אתרמים ליליא לאתחמון מליכון שביבין

מדורא תניינא הוא אתר דכהיר יתיר ואיהו
חשוך כהכהות קדמאה והוא
מתתקן למדורי מלאכין די ממכן על שבדיהון דבבי כשא ולמסטי להון כהכהות לרקיע
כיפא דליכון לזלזלין · והכהות אתר לאתחזי יתיר מן קדמאה ואלין מלאכין לית להון
קונדא עם כבי כשא ומתדבקן מריחא וכסמא דלתתא למלקא כתושלתא ולאכהרא
יתיר ועלייהו חד ממנא : **קדומיאל** שמיה · ואלין פתחין סירתא
ומסתככי ואזלין לון ולא לאתחזון עד דיסרא לאתתא פתחי
ואחרי סירתא כדין קיימין כדוכתייהו ואתחזן כהירין יתיר · תלת זמנין ביומ מקדמי
קדושתא · וכד ישראל עבדי כהוריתא כלהון טמרין וסהדי אכון סהדותא לעילא
ולקה חיים עלייהו **מדורא תליתאה** הוא אתר דמביכין
וקטורין ואתמן כנידו דכהר דיוקנ דכנוגל
ובפיק דלייהו כי מוקדא דכפפייהו דרמיעיהו דמתמן כחי לשמא על ריפייהו דרמיעיהו
ואתמן מלאכי חבלה דטרדי להו ואתמן לאסתכא דלטוריהו עלייהו דישראל לזמכין
ולאסטאה לון כר בזמנא דכסכי לסוותא לדקיוהי ליה וחד ממנא עלייהו מסטרא
דשמאלא כלהו מסטרא דחשך כמה דאת אמר ומשך על פני תהום

וסמאל חייכא לאתתא אתמן : **מדורא רביעאה** הוא
אתר דכהיר ואתמן הוא כהירו
למלאכי עלאי די כסטר ומיכא וסתחי סירתא וסיימי ולא אזלין לאעברי כהכי קדמאי

דפתחין שירתא ומתוקדן ומתעברן בכור דליק ותבין ומתחדשין כמלקדמין והכי
קיימין בדוכתייהו ולא מתעברן והכי מלאכי דרחמי דלא משכיין לעלמין · ועלייהו
כתיב עושה מלאכיו רוחות וגו׳ ואלין עבדין שליחותייהו בעלמא ולא אתחזון לבני
נשא בר בחזווא או בסטרא אחרא בסכלתנו סגי · וחד מלאכא ממנא עלייהו:

פדאל שמיה וביה פתיחין מפתחן דרחמי לאינון דתייבין לגביה דמאריהון
ופתחין תרעין לאעברא צלותהון ובעותהון :

מדורא חמישאה הוא מדורא דנהיר בנהירו יתיר מכלהו קדמאי
ואית ביה מלאכין מנהון אשא ומנהון מיא
לזמכין אשתכחו ברחמי ולזמכין אשתכחו בדינ׳ שין בסטר׳ דא ושין בסטר׳ דא · לזמכין
נהרין שין וחשכין שין ושין ממנן לזמרא למאריהון אלין בפלגות ליליא · ושין כד סליק
נהורא וחד ממנא עלייהו · **קדשיאל** שמיה כד אתפלג ליליא ואתער
רוח צפון וקב״ה אתי לאשתעשעא עם צדיקייא בגנת׳
דעדן כדין רוח צפון אקיש ומטא לאינון דממנן בפלגות ליליא לזמרא וכלהו
מזמרין ופתחין שירתא · וכד אתי צפרא ומתחבר קדרותא דצפרא בנהורא כדין
כלהו אחרנין אמרין שירתא וכל ככבי רקיעא וכל שאר מלאכין דלתתא מסייעין
לון כמה דכתיב ברן יחד ככבי בקר ויריעו כל בני אלדים עד דישראל כטלי שירתא
ותושבחתא אבתרייהו: **מדורא שתיתאה** הוא מדורא
עלאה קריב למלכו שמיא וביה ארבין
ונהרין ונחלין דמתפלגין מן ימא וכמה כונין אינון דמרחשן לארבע סטרי עלמא
ועילא מנהון סרכין ממנן וחד ממנא עלייהו: **ואוריאל** שמיה והוא
ממנא על כל אלין תתאין וכלהו כטלי בשעתי ורגעי כד
כטלי ארבי לסטרא דא ולסטרא דא · כד כטלי ארבי לסטר דרום דקיימא להוא
סטרא הוא מיכ״אל דאתי מימינא וכד כטלי ארבי לסטר צפון ממנא דקיימ׳ עלייהו
להוא סטרא הוא: **גבריאל** דאתי מסטרא דשמאלא וכד כטלי ארבי
לסטר מזרח הא תמן איהו ממנא דקיימא עלייהו להוא
סטרא: **רפאל** שמיה והוא לימינא וכד כטלי ארבי לסטר מערב ממנא
דקיימא עלייהו להוא סטרא הוא·

אוריאל ואיהו לבתראה: **מדורא שביעאה** הוא
מדורא עלאה על כלא·
ותמן לא אשתכחו בר נשמתהון דצדיקייא דתמן מתעדנין בההוא זיהרא עלאה
ומתעדנן בעדונין ותפנוקין עלאה · ותמן לא אשתכחו בר אינון · וגנזי שלום ברכה
ונדבה כלא הוא כגוונא עלאה והא אמרו חברייא · כדין הוא לארץ דלתתא בשבעה
מדורין וכלהו כגוונא דלעילא ובכלהו אית זיינין כחיזו בני נשא · וכלהו מודן
ומשבחן לקב״ה ולית מאן דידע יקריה כאילין דאינון במדורא עלאה · ואלין חזאן
יקריה כדקא יאות למפלח ליה ולשבחא ליה ולאשתמודע יקריה ועלמא דא עלאה
דאיהו תבל לא קיימא בקיומיה אלא בגיניהון דצדיקייא דאינון גופין קדישין ·
כגוונא

כנוכח דלעילא לית קיומא הכא מדורא סטרא אחרא לגבי סמיכתהון דצדיקיא הכי נמי הני מדורא סטרא אחרא לית להו קיומא לגבי נוקבין דקדושה למהוי כלא חד דלא כנוכח דדא. ת"ש תרין סטרין מדורין חיכון דקלמרן וכנו חיכון לית ז' היכלין מחיכון רזו מהימנותא לקבל ז' רקיעין עלאין וכנגד היכלא לית רוחין עלאין

היכלא קדמאה סכה לית רוחא דלתתכא על כסמיתהון דגרין **ורחמיצ** דלתנייהו: סמיך ואתכנן

מזון יקרא דלעילא: **היכלא תנינא** לית רוחא חדא: **אהינצ** סמיך ודא קיימ' על כל חיכון כסמיתין דרכיני דלא זכו כהני עלמ' למלמ כחוריתא ואיהו קיומא עלויהו ואוליף לון: **היכלא תליתאה** כהני לית רוחא חדא. **אדרהינאל** סמיך ואיהו קיומא על כסמיתהון דחיכון דלהדרו בתיובתא ולא להדרו כגון דחמיכו ולא להדרו כהו חלין טרדין לון בניכם ושלין לון להני רוחא ממכא ובטיל לון וחמדן לאתכלא מזון יקרא דמריהון ולא אתכנן וחלין לקרון בכי כסר ועלייהו כתיב ויהי מדי חדש בחדשו ומדי סכת בסכתו וכא כל כסר להסתחוות לפני ה' ו'.

היכלא רביעאה סכה קיומא רוחא: **נדריחצ** סמיך דא קיומא על כל חיכון

כסמיתין לסחר עמין עש"ו לאעלא לון בו פורפרא דמלכא ואתרעמו תמן עד ווחא דיקוס לון קלס דכתיב וידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה:

היכלא חמישאה קיומ' חד רוחא לחקרי **אדיריצ** ודא קיומ' על כל שין כסמיתין

דלחיכון כתיובתא דלתקיומו כהני סטרא וחלין חיכון לעילא מכלהו די במדורא דא עלאה על כלא: **ומיכאל** סמיך רב ממכא עלייהו על כלהו לקיומא כיה וכמה שף ורכבן כלהו קיומין תחותיה כהוא סטרא

ואתתן מתעדכן חיכון כסמיתין דחסידי כהוא כורסיא עלאה דכנדה מעלמא דלתתי. ת"ח אמר רבי שמעון מאן הוא דידע לסדרא גלותא דמריה כמה בשעתא דלנטריך ליה לסדרא גלותיה כחריכות סדר וכשעתא דלנטריך ליה לקנרא הכי נמי אמר רבי שמעון מסכחא כספרי קדמאי סדורא דרזי דזין בקסורא חדא לזמנין דלנטריך לסדרא גלותיה כדקא יאות ולקסרא קסרין לכסומי למריה כדקא יאות ולמכדע ליחדא ויחודא סלוקא למקרע רקיעין ולאפתחא תרעין ופתחין דלא יהא מאן דיממי כיוחי. זכאין חיכון נדיקיא דחיכון ידעי למפתי למריהון ולכטולי נזרין דלא ישלטון ולאסרחא סכוכתא כעלמא ולכתתא כרכין ולמעבדי מחריהון דחיכון דלא ישלטון כעלמא. קס ר"ש ואמר מי יחלל נבורות וי"ו נגלי מאן יגלי משיכך עפרא לכרכים מסידא ויחכא דקלא דגלי לך רזא דרזין וסתימין גלותך כעלמא ואתגליין לך היכלי דמלכא עלאה סכעה היכלין קדישין וחיכון קיומין תרשין כקיומא וככל אחד ואחד עתיד

היכלא קדמאה

ספירא דאצילות דרזין דרזין דרזין

דרוח דא כדקא חזי. כדין נהורא לתתעטף ביה וחדי ביה ונלקא עמיה לאתקטרא
בקטורא דהיכלא תניינא לאתכללא רוחא דכלהו כרוחא לאחרא עלאה דעלים ורוחא
דא דכליל כלהו ביה הויה חיותא וכל לזיכון לוסכי ונלגלין ואתאחדן ביה כגוונא
דאתאחדא לעלא בחיוא וחיוא בלאסא דרוס בנפון נפון כדרו מזרח במערב ומערב
במזרח הכי אתאחדן כלהו דא בדא ואתקטר דא בדא והו רוחא נלקא לאתקטרא
והסיר חיותא לסתכויא לעילא לגבי היכלא תניינא ואסתכיין דא בדא. כאתנשיתא
דהיכלא דא כעין חד עמודא דנלקא עד לאתנעיתא דהיכלא לאחר ואיהו נקיב וכעין
אתתא לעילא לאתדבק רוחא ברוחא וכן עד לעילא מכלהו לאהוי כלהו רוחא אחדא
כלא ורוח לאחד להם:

היכלא תניינא

כתיב וכעשם השמים לטוהר. הכא איהו ההוא רוחא דלקרי זהר ולא אסתכי לעלמין דא
לאו איהו כאתגלייא הכי לאתכנשא כאחרא דלקרי לאתגלייא בסתימו דעיבא דכד
אתגלגלא לא זהיר וכגין כגלגולא ודא לוקא הכי כגין דכד ההוא רוחא קדמאה נלקא
מגלגל בגלגולא ונלי ליה ואתקטר בהדיה בקטורא דחזותא דעיבא. גו גוון לאחרא
דאיהו דקיק מכיה דסלרי עלוי מתגלגלא רוחא דא מגו רוחא דלתתא בקטורא דלתתא
אסהר לגלגלא בהור דא ואתכסיר ולא יכיל לאתנהר עד דאחיד תתא ביה ואתקטר
בהדיה וכדין לכסיר ואחיד בהורא דלתתא דהוה בהיר כליל ולא אסתכי כלל נלא
לתגלייא בגיכיה בגלגולא דילוה. וכד בהור דא מתגלגלא כטיל בהורא לאחרא לסהר
סחלא ואתגלגלא בהדיה ואסתחר עמיה ורזא דא כתיב חמוקי ירכיך כמו חלאים
מעשה ידי לחן. זכאה איהו מאן דידע לגלאה בהורין. רוחא לאחר לאתכליל בהדיה
ואסתחר ואכסיר סחרפיה בגוון תכלא ואוור ההוא אוור לאתקטר בחוור דא בדא וההוא
תכלא לאתקטר בסומקא דבהורא תתאה לסטר סמאלא ואתכליל דא בדא והו חד.
ולקרון עצם השמים וכל מה דלתתא וההוא היכלא דלתתא כלא לאתכליל בהא
ובגין דכלא לאתכליל בהא לאתקרי עצם השמים מכללא דבהורין חלין לאתבריאו לזיכון
סרפים דשית נדפין כלא סרפי עומדים ממעל לו סם כנפים סם כנפים לאחד כלהו
בסם בגין דכלהו מעשה סמים חלין לזיכון דאוקימנא לזיכון דלא חיוסי על יקרא
דמריהון ורזא דאסתמם כתנע חלף. מאן דקלרי ותני שית סדרי משכם דא הוא
מאן דידע לסדרא ולקטרא קטורא יחודא דמלריהם כדקא יאות שין לזיכון דמקדמין
סם קדישא דמריהון ככל יומא תדיר כד מתגלגלן בהורין כפק כהירו דאחד חיותא
דאיהי קיימא ורמיז על ד' חיון סליטין על קמאי דכלילו לון בגוויהו וכלין כד
כלין לתכפיין סרפים תתאי כאפים דכפקי מנו ההוא כאם סרף דגרים חותא לכל
עלמא לאין חיון לכפי כסר מסתכלן לגבי ההוא חיותא כסדרא עלאה דעלייהו כלא
דרך כסר כסמים רוחא דא סלטא על כלא הסיא חיותא דרמיז על כלהו לסתכויא
לשלא וכלהו לגביה. כלהו כד כטלין מזדעזעין כמה חיילין מכהון כהידין מכהון
מתתברי (כלא אסתברי) מיומיהון ואוקידון לון בהורא ואתיין ואתחדסן כמלקדמין כלהו
סלין תחות ההוא חיותא מסתתרין תחות גדפיה לאכללא לון לשלא לזיכון ד' חיון

סלקין כד רוחא אזדהר בגו ההוא חיוותא ארבע גלגלין לכל חד וחד · גלגלא חדא
אסתכי לסטר מזרח תלת סמכין כטלין לה ואסתכיין לאמצעית׳ וגלגלא חדא אסתכי
לסטר מערב ותלת סמכין כטלין לה ואסתכיין לאמצעיתא · וגלגלא חדא אסתכי
לסטר דרום ותלת סמכין כטלין לה ואסתכיין לאמצעית׳ · וגלגלא אחרא אסתכי
לסטר צפון ותלת סמכין כטלין לה ואסתכיין לאמצעיתא וכלהו סמכין תריסר כטלין
מגו אמצעיתא וההוא אמצעית׳ סגיר ופתיח וכל גלגלא וגלגלא כד כטלא קלא אשתמע
בכלהו רקיעין אלין ארבע חיוון כלהו מתלבשן (סא אשתלבו) דא בדא · ועאלין איכון
אופנין דלתתא בגו אלין חיוון כלילן אלין באלין רוחא דא דאתכליל באיכון רוחין
מלהטא וסלקא לאתאחדא לעילא וקיימא לאתאחדא ולאתקשרא ברעותא דבר כש
זכאה בההיא צלותא דצלי דכד סלקא ועאלת בההוא היכלא כטיל כלא וכלהו כטלין
בהדה ואתכלילו דא בדא עד דאתכלילו בההוא רוחא וההוא רוחא כטלא ברעותא
דקשורא דיחודא דצלותא דמיחדא כלא עד דמטו כלהו להיכלא תליתאה כלילן דא
בדא כקדמאי באשא במיא ומיא באשא רוחא בעפרא ועפרא ברוחא מזרח במערב
מערב במזרח צפון בדרום דרום בצפון · והכי כלהו מתקשרן דא בדא ומתאחדן דא
בדא ומשלבן דא עם דא וכן כמה חיילין ומשריין דאתאחדו לתתא ואתערבו באיכון
תתאי עד דמטו לככבא דצדק ותמן כמה ממכן על עלמא וכד רוחא דא דאתכליל
מכלהו וכלהו כלילן ביה סליק ואתאחד ועל בגו היכלא תליתא׳ ועד דאתאחד ברוחא
דתמן בגו ההוא עמודא דקאים באמצעיתא וכדין כלא אשתלים עד הכא כדקא
יאות וכלהו רוחא חדא כליל מכלא ושלים מכלא כד״א ורוח אחד להכה הכא:

היכלא תליתאה

הכרעה לאתדבק׳ במארי׳ היכלא דא איהו
היכלא דההוא רוחא דאקרי נבה רוחא
דא איהו דכייא ברור מכלהו לית ליה גוון דאתחזי ביה לאו חוור ולאו ירוק ולאו
אוכם ולא סומק ובגין כך אקרי טוהר דכייא ברירא מכל אלין תתאין ואע״ג דאיהו
דכייא מכלא לא אתחזי עד דאלין תתאי מתגלגלן ואחידן ביה ועלין ביה כיון דעלין
בגויה כדין אחזי כהוריה ולא גוון חד מכלהו כד אשתלים האי רוחא מכלהו תתאי
אפיק מניה כהורא דכליל בתלת כהורין איכון תרי כהורין סלקין ונחתין ונצצין ·
בההוא נציצא אתחזון עשרין ותרין כהורין משכיין דא מן דא וכלהו חד כהורא
ועאלין בגו ההוא חד כהורא ההוא כהור׳ כליל לון ולא כהיר בר בזמנא דאלין כהורין
דלתתא סלקין וההוא׳ רעותא דצלותא כטיל לכלהו · כדין ההוא כהורא נפיק
מגו ההוא רוחא אתנהיר ההוא כהורא ואפיק אלין תרין כהורין נצצין ואתחזון
כחושבן כ״ב אתוון דאוריתא · לבתר מתהדרין וכלילן בההוא כהורא כל איכון כהורין
באיכון כהורין כלהון כלילן תתאי וכלהו בכהורא דא · האי כהורא איהו כליל בגו
ההוא רוחא וההוא רוחא קיימא בהיכלא תליתאה דא · ולא קאים לאתישבא אלא
בגו היכלא רביעאה דתיאובתיה לסלקא לגויה · אלין כהורין דנפקו מגו ההוא
רוח׳ כד מנצצן מתחברן כלהו כהורין דנצצן בשעתא דנפקי מגו ההוא כהורא חדא ·
ודחיין לאתנצצא נפקא מכייהו חד חיותא קדישא רברבא דיוקנהא כחיזו דכל איכון

שלא תוותר דיוקנה דתרין ודיוקנה דכסא כלהון כחדא ותתעבדו כלא חד דיוקנא
מכוונו תחות הלי חיותא לות תרעא לופבי שלהין כחיזו דתרעים מרקמן בכלילו דכל
גווכין . ושית מלף לגף רכרבן כלהו בגוויהו ולהלן ד׳ לופבים כתמכין בדפין כלהו
וכלהו כפקין מגו כהירו דההוה חיותא דעלטא עלויהו וכשעתא דכהין כהוה כהורא
מפקא חיילין וחלין ד׳ דתחותא קיימין כד׳ סטרין דעלמ׳ כד׳ לפפין כל חד וחד
תרין לפפין מסתכלן לגבי כהוה חיותא . ותרין לפפין מחפין בגדפויהו . מהיכן
כהורין מכהגן דלא יכלין למסתכלא ככל זמנא דכטלין לחלין כד׳ גלגלין ותרין סמכין
כקדמאי לתעביד מסהוה זיעא דלהון כמא חיילין ומסריין דכלהו מסבחין ומזמרי
דלא מסתככי לעלמין . ולחלין לות מערב . לרכע פתחין לות להיכלא דא לרכע
סטרין דעלמא עשר ממכן לכל פתחא ופתחא וכזמנא דכלהו די כגו היכלין דלתתא
ולהיכלי היכלי סלקין כרשו דכלות דכויי כלהו פתחין פתחין עד דכלילן כלהו חלין כחלין
ומסלכין שין כשין ועשלין כלהו ממכן מסריין גו מסריין . לופבי כחיות וחיות כלופבי .
כחלין לופבים כהורין ככהורין רוחא כרוחא . עד דעשלו כרוחא דא . כהיכלא דא
לות דוכתא חדא כחיזו דדככא דכגין ותמן גכזין כמא חיילין ומסריי׳ דלא סלקין ולא
מתעטרין לעילא דלא כשעתא דכל חלין קסרין קאזרן והיכל כטול למתעטר כלהון
כפקין מלין כדוכא וחקרון מלרי תריסין . סליחן כעלמא מגו מלרי דוכין די כהיכלא
רכיעאה כהלי דוכתא תלין כלרכע סטרין סות מלא שף רכוון מנכיס דדככא לכל
סטר וסטר . וכן לתתא מכויהו סורין מקפן וחוכין סתין וכל הכי מגיכוס כלהו מגיחין
קרכין סייפין ורומחין לכר ככל לוכין סליחי דוכין דעלמ׳ עד דמטו דרגין כדרגין
לככדא דמאדים וכדין היכלא סלקא ולתעטרת כההוא רוחא ככל לוכין חיילין
ולתתר כהוא דוכתא כתריה וההוא דוכתא לקדי תא הרני׳ לוכין סליחין מרהטו
לעלמ׳ דוכין ופורעני ככל סטרי עלמא כד סלקא גלותא ובטיל כל הכי כהורי ומסריין
וקסר קסרין ולתכלילו כלהו כחדא עד דלתקסר רוחא כרוחא ולוכין חד ועשלו גו
ההוא עמודא לתכללא כרוחא דהיכלא רכיעאה . זכאה חולקיה מאן דידע רזא
דמלריה ולריס דגלים כלתר דלנטריך . ותא כלא לנטריך דא לדא ודא לדא
לעסתלמא דא עם דא . ולתסכרא דא כדא עד דסליק כלא לתר דלנטריך סלוקא
מתתא כקדמיתא ומלעילא לכתר . וכדין היכו סלוקו כל סטרין ומסתלים כלא
כדקא יאות . מאן דידע רזין חלין ועכיד סלוקו דא היכו מתדכק כמלריה ובטיל כל
גזרין קסין והיכו לעטר למלריה ומסיך כרכאן על עלמא ודא היכו כר כם דלקדי
עמודא דעלמא ונלוסין לא לסדר רוקכיא וחולקיה כעלמא דלתי והיכו כחוסכן
כבי מיהכוסתא . תא כל הכי היכלין וכל הכי חוסתא וכל הכי חילין וכל הכי כהורין וכל
הכי רוחין כלהו לנטריך דא כדא כגין לעסתלמא מתתא ולעסתלא כתר מלעילא .
היכו היכלין חלין מתדבקין דא כדא וכלהו כגוויהו לעילא למתדבקן דא עם דא
כל מה די כגוויהו היכו כההוא חיזו דמתחזי כסתימו מתגלגלא עיבא ומתחזי
כההוא זהרא כגין וההוא מה דלא לתחזי היא כההוא גלגולא היהו ההוא רוחא דסלע׳
על כלא וכגין כך קיימ׳ דא כדא ודרגין על דרגין ודרגין על דרגין עד דלתעטר כלא

פרקא ירות׳ ותא שמלי כל חיכון נווכין דעיכא דלתתחוון כד לסתי׳ עיכא ולתנגלגלא
בגלגלא לא לתתזון חיכון נווכין דזהרן ולמלא חיכון נווכין לא לתדכק הסוא דסתים
דמלטא עלייהו לסתכא דכלא תליתאי ורעותא דכלותא סלקא לתתעטרא כהיכלא רביעאה כדין
כחדא כהיכלא תליתאי ורעותא דכלותא סלקא לתתעטרא כהיכלא רביעאה כדין
כלא חד ורעותא חדא וקטורא חדא השתחואה לתתרכאי כמתרים:

היכלא רביעאה

היכלא דא לחיכו מסכיא מכלהו מרכבא היכלין
לדא דא לגו מן דא. וכלהו חד היכלא הכא
לחיכו רוחא דלקרי זכות כתר דא מתסך זכות דכל כני עלמא רוחא דא כטיל
כלא. מכיה כפקי סכשין כהורין כלהו מכנגן וכלהו כענולא דלא מתפסטי כלין
לחרכין מתדכקן דא כדא וכהירין דא כדא לחיזן דא כדא כל זכיין דעלמא קמי
לחין כהורין קיימין מכלהו כפקי תרין כהורין סקולין כחדא דקיימי קמייהו תדירא.
לקבל לחין חיכון סכשין דכרכן ממכן לכר דסחרין כל הכי היכלין סכשין כהורין לחין.
ותרי כהורין דקיימין קמייהו כלהו פכיחלין גו לגוורזא דא דכתי׳ כטנך ערמת חטים
סוגה כשושנים: לקמי כהורין לחין שלחן כל זכו. וכל שוכרין דעלמא לתתדכא
תרין כהורין לחין חיכון סדרי סדרותא כגין דחיכון סכשא עיכו וי דמסטטי ככל
לרעא כל מה דתתעביד כעלמא לתרסים כסהוא שכדא מתם והסוא זכותא ממם
וקיימי כקיימייהו. ולחין תרין כהורין חמלן כהו ומסתכלן ומסדי לחין ע׳
כהורין לחין ע׳ נזרי נזירין דייכי דיכון הן לטב הן לכיש וסכא לחיכו לתר דזכותא רוח׳
דא כיש לתרסימו לתוון תלת דחיכון ידו דכד לחין לתוון מתדכקן כהאי לתר
כתדכקותא דדכורא ונוקבא כדין לתרסימו כיש ולא לתעדון מתתן. לכתר כפקי
חד כהורא כהיר לחרכא סטרין. האי כהור׳ לפיק תלת לחרכין דחיכון תלת כי דיכין
דדייכין דיכין לחרכין כחלין דעלמא כעותרא כמסכנו כמרעין כשלימו ככל חיכון
סלר חלין דעלמא לתתן כהו. חד היכלא לחיכון ע׳ קדמאי לגו תלתא לחלין תלתא
לחרכין סלקא האי רוחא וכלהו כל חיכון דלתתא ולפיק חד חיוורתא קדישא מתלסטא
ועייכין לה כעיכו חיכא לסתכא כחלף חלפין ורכוב רכוון חיילין מלריהון דדיכא
כלהו כטלין פתקין ופתחין וסנרין כעלמא ומסלימו דיכא. תחות האי חיוורתא ד׳ סרפי׳
מלסטן כלהו כחזור ומוסן ומכיכי דחסא סלקין שב גלגלין לכל חד מלסטן כחסא כד
כטלין לתעביד כסר חד דכורא חלף חלפין ומסתכין להסוא כורא מתתן כפקי כתם
חיילין. כד גלגלין כטלין כתם חיכון רכוב רכוון דיקומון מכייהו כגו הסוא כורא.
תחות היכלא תכיכא כפקי חיילין דמזמרין ולתיין לקרכא סכא ולתוקדן כלהו כל
חיכון ממכן דעלמא דלתתמן למלטלא מסכא כפיק דיכסון למלטלא מגו הסוא רוח׳
דלתרסים כתלת לתוון: ומסכא מעברין קמייהו מעלמא ולתדכו כהאי כורא דכגוי
וכפיק דלא לתתסר כהאי היכלא כגין דלתרסימו כתלת לתוון סכא האי רוחא
לתכליל כהו הסוא חיוורתא לפיק חיילין ומסריין דלית למן חוסכא. כל דיכין דעלמא
מהאי היכלא כפקי הן לטב הן לכיש כר תלת כני קיי ומזוכי דלא לתייסיב רשו כלתר
דא דסא כהסוא כסר עלאה דכל כהורין כגדין מכיה קיימא מלא. כלמכעי תא

דהיכלא דא הוא לתתר מתקנא לקבלא רוחא דלעילא כגוונא רוחא דא ודא סלקא כא ו
תרין פתחין לחיכלא דא · ככל פתחא ופתחא כל חיכלין סרכין ומתכן דחיכלין
מכרזי לאודעא לתתא · כל חיכלין דיכין דזמיכין לכתתא לתתא כל״ח קרא בחיל וכן
אמר גודו לחילכא וגו׳ · ומנו כרוזי חלין כטלי מלה כל מריהון דנדפין עד דאודעי מלה
לרקיעא דחמה ומתמן כד כפיק סמסא כפיק מלה ואתסטיית בעלמא עד דמטי
להסוא חיוחא דרקיעא דכל ככבי דרקיעא גלידו כיה · דחיהו כחמנעיתא דרקיעא
ומשיין מלה וקטין לה לחיכלין סרכין דתתו סמיא וחיכלין דממכן על הסוא חיוחא ומתמן
לתפסט לעלמא ואפילו רוחין ושדין ואפי׳ עופי סמיא מודעי ליה בעלמא כרוזין תכין
ופתחין פתחין לאסתלקא רוחא ברוחא עד דכלהו רוחין תתאי כלהו חד רוחא כתר
הלי רוחא וכלהו לתכלילן ועלין דא בדא עד דלתעביד כלא חד · כד כם כד חיהו
ככי מרעיא הכא לתתן הן לחי׳ן למו׳חין תליא לעילא לי לתתן הכא לחי׳ יהבי חי׳
מלעילא ואי לא לא יהבין · זכאה חולקיה מאן דלתתבח כמאריה ויעלו וכפיק · קידה
כאפין כאורעא לאתנברא על דיוקנא דהיכלא לתתר חמור אל אמוסה ואין עול וגו׳:

היבלא חמישאה

היכלא דא היכלא דברקא זהיר דחיהו רוחא
דמזהיר כהיר לחיכלין תתאי רוחא דא דחיהו
כליל ופתח וסגיד כגין לכל סטרין · מכגוגו דא כהיר חד כהורא כעין ארגוונא · כהור׳
דא כליל כל גוונין דכהרין · כהור׳ חוור וחוכם סומק וירוק · לתכלילן אין כאין לתרקיס
חוור כסומק · חוכם כירוק · לכתר חוור כחוכם ולתעביד חד חיוחא מרקמא
ולתכלילא כה ירוק וסומק דיוקנא כדיוקנא דכר כם דכליל כל דיוקנין · מיכה כפקו ד׳
סמכין דחיכלין חיוחא דכרכן על חלין לתתא חד לקבי חופן דחיהו תרין כגין דכל
לתתוי הלי לתכהרא לאחרא כגוויה דכיק דא כדא עלל דא בדא לכתר עלל לאחרא
דא בדא ולתתוון ד׳ ריסין לד׳ סטרין לעלמא וכלהו חד נופא וחלין חיכלין דכתיב כהו
כאחר יהיה החופן כתוך החופן וכלהו חלין קסירין דא בדא · כחוי דחיוון עלאין
דלא מתפרסן לעלמין הלי חיוחא דלרכב גוונין מרקמן לחידין חלין כחלין לד׳ סטרין
מכגוגו כל כטלא חיוחא דא כטלא לתרין סטרין · הלי רוחא דכרקא לתכליל כתרין
רוחין רוחא דא דכרקא לפיק חד חיוחא וכל חיכלין כהורין · רוחא לאחרא לתכסיר
מכיה דלקרי רוחא מלכטא כהרין מכיה תרין כהורין דחיכלין לרכב וחלין כהורין
מתכסיין כגוונין וככא חיכלו להט החרב המתהפכת · חלין חיכלין כהורין דמתכסין
כבכא דאחרא וחלין גלוף על ריסויהו מלעילא הלי להט החרב דחלין חיכלין כהורין
דלסטר שמאלא לפיקו חד חיוחא לאחרא דקיימא על ד׳ דלא קיימי בקיומויהו תרי
מיומא ותרי מסמאלא כל רוחא דחיוחא הלי עלל כחלין כגין מכויהו תרי כיכוגין
מלכטין וכפקי מהלי היכלא לכר ומתהפכי תדיר · חלין מיכוגין מלכטין לזמכין כוקבי
לזמכין נוכרי לזמכין רוחין לזמכין עירין קדישין מ״ט כגין דכד לתכליל הלי חיוחא
כחיוחא קדמא׳ מגו תקיפו דחכלילן דא בדא כפקא חד כגוגא מלכטא תדיר דלא
לתתרך לעלמין ומלט׳ ולזלא לכתרייהו דחיכלין תרין כיכוגין ומסתא חיכלין נוכרין
וגבדין מלחוחא בעלמא ועד לא מסיימי מתדבקי · כדין סהוא כיכוגא כטא כהו

ונהיר לון ואתחדשון כמלקדמין ואיכון נוקבי ואזלי ושטאן ועד לא מסיימי מתדעכי:
וההוא ניצוצא בטש להו ונהיר לון ואתהדרן כמלקדמין בגין דההוא ניצוצא כליל
מכלא כליל מד׳ גווגין ובגין דא איכון מתהפכין לכל הני גווני רוח׳ דא אתכליל ברוחא
אחרא כדקאמרן ואתחזון תרין כחדא ולא כאחרכין קדמאין דכד אתכליל דא בדא
לא אתחזי בר חד · והכא אתחזון וקיימי בחביבותא כלילן מכלהו תתאי ואע״ג דאכון
תרין אכון חד כד אתפשט רוחא ברוחא ואתחזון בחביבותא מכלהו תתאי ודא
הוא רזא דכתיב שני שדיך כשני עפרים תאומי צביה הרועים בשושנים · וכד
תרין רוחין מתפשטן דא בדא בחביבותא כדין אתהדר האי היכלא ואקרי היכל
אהבה היכלא דרחימותא היכלא דא קאים תדיר בקיומיה אתגניז ברזא דרזין
למאן דאצטריך לאתדבקא ביה · והכא כתיב שם אתן את דודי לך ·
לבתר כד נהרין תרין רוחין דאיכון חד נפקי כמה חיילין לכמה סטרין אלפין ורבוון
דלית לון שיעורא מנהון אקרון דודאים · מנהון גפנים · מנהון רמונים עד דמטו
כמה חיילין לבר עד ההוא ככב׳ דאקרי נוגה וכלא בחביבו דלא מתפרשין לעלמין
בהכא כתיב אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו · הכא השתחואה
ופרישו דידין לאתדבקא ברחימו דמאריה:

היכל אשתיתאה

הכא הוא רוחא דאקרי חוט״ השני רזא
דכתי׳ כחוט השני שפתותיך האי היכלא
היכלא דאקרי היכל הרצון הכא רוחא דאיהו רעוא דכל הני רוחין תתאין
רהטין אבתריה · לאתדבקא ביה בנשיקה ברחימות׳ האי רוח׳ אתכליל בשית וקימא
בשית אתכליל בשית דלתתא בהדיה וקימא בשית עלאין ובגין כך האי רוחא אפיק
תריסר נהורין כלילן כלהו מתתא ומלעילא הני תריסר נהורין איכון חדון לסלקא
לעילא ולקבלא כל איכון דלתתא · היכלא דא דאיהו רצון רעוא דכלא מאן דקשר
קשרין וסליק לון הכא דא הוא דאפיק רצון מיי׳ בחביבותא בגו היכלא דא אתכניש
משה ברחימו דנשיק נשיקי רחימותא · האי הוא היכלא דמשה רוחא דא רוחא
דרחימותא רוחא דיחודא דאמשיך רחימו לכל סטרין ואיכון תריסר נהורין סלקין
ולהטין מנציצו דילהון נפקי ארבע חיוון קדישין רחימי דאהבה אלין אקרון חיות
גדולות לאתחברא איכון זוטי לאתכללא בהו חיות קטנו׳ עם גדולות אלין אחידן דא
בדא לארבע סטרין כאגוזא לאתחברא לד׳ סטרין ובגין כך אקרי היכלא דא גנת
אגוז דכתיב אל גנת אגוז ירדתי מאי אל גנת אגוז בגיניה דגנת אגוז ירדתי דאיהו
היכלא דרחימו לאתדבקא דכורא בנוקבא אלין ארבע מתפרשן לתריסר תלת תלת
לכל סטר · כל איכון תתאי כלילן בהו · ובהו קיימין רוחין ברוחין נהורין בנהורין כלהו
אלין באלין עד דאתעבידו חד · וכדין האי רוחא דכליל מכלהו סלקא לאתעטרא
ברוחא דלעילא ההוא דאקרי שמ״ים וזמין ליה לאתחברא בהדיה כיון דאתקשרו
כלהו דלתתא בהדיה אמר ישק כי מנשיקות פיהו וכדין איהו חדוה לאתקשרא
רוחא ברוחא ולאשתלמא דא בדא כדין איהו שלימו בחבורא חדא כיון דהאי
רוחא אתחבר בהדיה ואשתלים דא בדא ואתנהירו דא בדא בכל שלימו כדקא חזי

עד

שד"ה ואתר לאכר"ו דאימו"ו דא"ק כדין כל היכלין וכל היכלין רוחין דאתכלילו
כהאי כל חד וחד מהיכלין רוחין והיכלין דאתון בכללא דשמים כל חד וחד כטול ההוא
היכלא והאי רוחא דאתקרי ליה לאתתכרא בהדיה ולאשתלמא בהדיה כדקא יאות
בגין דהאי רוחא אתיהיב ממים דאינון רוחין קדישין לעילא כטול היכלא דא
רוחא דא דאקרי רצון סליק לון לנביייהו בהאי יחוד והכי אתתכרן רצון לאתכפקא
דא כדא. לאתתכרא דא כדא לאשתלמא דא כדא. ורזא דא ויצק יעקב לרחל וגו':
לאכרסה דאיהו ימינא לעילא כטול היכלא דקאמרן רוחין דאקרי אהב"ה לאתקשרא
דא כדא לאתתכרא דא כדא למהוי חד וסימכיך הכה כף ודעתי כי לעשה ופת מרחשת
ת. ואפילו דאתתא בחינון עדיס. ינתק דאיהו שמאלא כטול ההוא היכלא דכי
דיכר דכל דיכרין מתערין מתמן. רוח דאקרי זכותא לאתתכרא דא כדא ולאשתלמא
דא כדא למהוי כלא חד כדקא יאות. שאר נכיחים כטלין תרין היכלין תרין רוחין.
נוגה וזוהר ברזא דכתיב חמוקי יריכיך וגו' לאתקשרא חלין כחלין למהוי חד. ויוסף
הנדיק עמודא דעלמא כטול היכלא דספיר רוחא דאקרי לבנת הספיר ואע"ג דכתיב
ותחת רגליו כבנין יקרא דמלכא והכי הוא ודאי ולבתר עמודא דא כפול ויתיר דאיהו
רזא דרזין כאתר דסיכלא סביעאה עד הכא מתתכרן דרגין ומתתכרן דא כדא
לאשתלמא דא עם דא למהוי כלהו חד. כלא כדקא חזי. וכדין ו' הוא הללויה וגו'.
זכאה חולקיה כעלמא דין וכעלמא דאתי מאן דידע לקשרא לון ולאתדבקא כמאריהון

בהכרעה הכא השתחואה קידאה פרישא דכפין נפילה ראפין הכא
לאמסכא רשות

דרוחא עלאה כשמתא דכל כשמתין דאיהו תליא לעילא עד הין סוף. סוף דמכיס
כפקי כהירו וכרכין לאשתלמא כלא מלעיל כדקא יאות. ולמהוי כלא כעלימו מתתא
ומלעילא וכל אפין כהירין ככל סטרין כדקא יאות כדין כל גזרי דינין מתכטלין וכל
רשותא לתעטיד לשילא ותתא ועל דא כתיב ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר כך
לתפאר. וכתיב אשרי העם שככה לו אשרי העם שיי אלהיו:

היכלא סביעאה

היכלא דא לאו כיה דיוקנא ממש כלא אילו
כסתימו וגו רזא דרזין פרוכתא דפריסא
דלא לאתחזאה תרין כרוכי דא מן דא מן דא. קיימין כפורתא דיוקנא דקדם קדמין
כגין כך היכלא דא לאקרי קדם קדמאים היכלא קדם קדמאים לאתר מתתקנא להוא
כשמתא עלאה כללא דכלא עלמא דאתי לגבי היכלא עלאה. דהא כל מתתכרן כלהו
רוחי דא כדא ואשתלמו דא עם דא כדקא חזי כדין יתער רוחא עלאה כשמתא
דכלא לגבי עילא סתימא דכל סתימין לאתערא על כלא לאכהרא לון מעילא לתתא.
ולאשתלמא לון לאתדבקא כוכיכין וכד כלא כשלימו כהירו דכלא ונחית כהירו עלאה
כדין היכלא סביעאה איהו היכלא סתימא כסתימו דכלא לקבלא סתום קדם
קדמאים כהירו דכחית ולאתמליא מתמן כנוקבא דאתעברא מן דכורא ולאתמליא
ולא לאתמליא כלא מכלא דאתתקנא לקבלא הוא כהירו עלאה ורזא דא
היכלא סביעאה איהו אתר דאכורא דזווגא לאתתכרא סביעאה כסביעאה למהוי

כלא חד שלימו כדקא חזי · ומאן דידע לקשרא יחודא דא זכאה חולקיה רחים לעילא
רחים לתתא קב"ה איהו גזיר ואיהו מבטל סלקא דעתין דאיהו מקטרגא במאריה
לאו הכי אלא בגין דכד איהו קשיר קשירין וידע ליחדא יחודא וכל אכפין כהירין וכל
שלימו אשתכח וכלא אתברכ' כדקא יאות כל דיכין מתעברין ומתבטלין ולא אשתכח
דיכא בעלמא זכאה חולקיה בעלמא דין ובעלמא דאתי · דא הוא לתתא דכתיב ביה
וצדיק יסוד עולם דא הוא קיומא דעלמא בכל יומא קארי עלוי כרוזא ואתה תגיל ביי'
בקדוש ישראל תתהלל כגוונא דא קרבנא דא סלקא תכנא ומסתפקין כל חד וחד
כדקחזי ליה וכהני ברעותא ולואי בבסימו דשירתא דא אתכליל בדא ועיילי היכלא
בהיכלא רוחא ברוחא עד דמתחברן בדוכתיהו כדקא חזי ליה שייפא בשייפא
ואשתלימו דא בדא ואתייחדו דא בדא עד דאכון חד ואתנהרין דא בדא כדין
כשמתא עלא' דכלא אתיא מלעילא ונהיר לון והוו כהירין כלהו בוצינון בשלימו כדקא
חזי עד דההוא כהורא עלאה אתער וכלא אעיל לגבי קדש הקדשים ואתברכא
ואתמלייא כבירא דמיין כבעין ולא פסקין וכלהו מתברכאן לעילא ותתא הכא רזא
דרזין ההוא דלא אתיידע ולא אעיל בחושבנא : רעותא דלא אתפס לעלמין בסים
לגו לגו לגווייהו ולא אתיידע ההוא רעותא ולא אתפס לן למכדע וכדין כלא רעותא
חדא עד אס" וכלא איהו בשלימו מתתא ומלעילא ומגו לגו עד דאתעביד כלא חד ·
האי רעותא לא אעיל לגו אע"ג דלא אתידע עד דכלא אשתלים ואתנהיר בקדמיתא
בכלהו סטרין וכדין בסים ההוא רעות' לכלא ולא אתפס לגו בגו בסתימו וכדין זכאה
חולקיה מאן דיתדבק במאריה בההיא שעתא זכאה איהו לעילא זכאה איהו לתתא
עליה כתיב ושמח אביך ואמך ותגל יולדתך · תא חזי כיון דכלהו אשתלימו דא בדא
ואתקשרו דא בדא בקשורא חדא ונשמתא עלאה נהיר לון מסטרא דלעילא וכלהו
כהורין איכון בוצינא חדא בשלימו כדין רעוא חדא דמחשבה אתפס נהירו דלא
יתפס ולא יתיידע בר ההוא רעו דמחשבה תפים ולא ידע מה תפים אלא דאנהיר
ואתבסם ההוא רעו דמחשבה ואתמליא כלא ואשתלים כלא ואתנהיר ואתבסם כלא
כדקא יאות ועל דא כתיב אשרי העם שככה לו וגו' · מאן דזכי לאתדבקא במאריה
כהאי גוונא ירית עלמין כלהו רחימא לעילא רחימא לתת' צלותי' לא אהדרא ריקניא
דא אתחטי קמי מאריה כברא קמי אבוי ועביד ליה רעותיה בכל מה דאצטריך
ואימתיה שליט על כל ברוין איהו גזיר וקב"ה עביד עליה כתיב ותגזר אמר ויקם לך
ועל דרכיך נגה אור: **ויאמר** אלדים יהי אור ויהי אור וגו' אמר רבי יצחק
מכאן דעקרן קב"ה להכי כטיען ושתיל לון משמע דכתיב יהי ·
רבי יהודה אומר אור שכבר היה תכן משמע דכתיב ויהי אור והיה לא כתיב אלא
ויהי וכד אסתכל קב"ה באכון דרין דרשיעיא גניז ליה לצדיקיא הה"ד אור זרוע לצדיק
ולישרי לב שמחה · והא אתמר ויאמר אלדים יהי אור הה"ד מי העיר ממזרח וגו' ·
וירא אלדים את האור כי טוב · מאי ראה אמר רבי חייא כדקאמרן חמא בעובדייהו
דרשיעייא וגניז ליה · רבי אבא אמר וירא אלדים את האור כי טוב לגנוז אותו ·
וירא אלדים את האור דסליק כהוריה מסייפי עלמא עד סייפי עלמא וכי טוב הוא
לאגנזא

לאנגזא ליה דלא יהכון מפיה חייבי עלמא · אמר רבי שמעון וירא אלהים את האור כי טוב דלא ימתכא ביה רתחא כתיב הכא כי טוב וכתיב התם כי טוב בעיני ה׳ לכרך את ישראל וסופה דקרא ויבדל אלהים בין האור ובין החשך וכגון כך לא ימתכא ליה רתחא ולא עבד דמיתף לון קב״ה כחדא · תא חזי עד לא אתהדר עלמא למהוי כהיר הוה אור · ומסהדותא כהירו חדו לכלא כיה : והוה ומיכא לאתעטרא גולפוי גליפין כהדיה והא אתמר · כתיב מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך · מה רב טובך דא אור קדמאה דגניז קב״ה ליראיך לצדיקים לעתיד לבוא חבלי חטאה כדקאמרן :

ויהי ערב ויהי בקר יום אחד · ויהי ערב מסטרא דחשך ויהי בקר מסטרא דאור ומנו דליכון מסתתפי כחדא כתיב יום אחד · רבי יהודה אמר מלמד שעמד בכל יומא ויומא כתיב ויהי ערב ויהי בקר · למנדע דהא ליה יום כלא לילה ולית ליה כלא יום ולא לאבאשא לאתפרשא · אמר רבי יוסי היתה יום דנפק אור קדמאה לאתפשט בכלהו יומי דכתיב בכלהו יום · אמר רבי אלעזר מסתע דכתיב בכלהו בקר ולא בקר אלא מסטרא דאור קדמאה · רבי שמעון אמר יומא קדמאה אזיל עם כלהו וכלהו כיה כגון לאחזאה דלהו כהו פרודא וכלא חד · ויאמר אלהים יהי אור · יהי אור לאתפשטותא דהאי אור לתתא ואלין ליכון מלאכין דאתבריאו ביומא קדמאה דאית לון קיומא לאתקיומא לסטר ומיכא · וירא אלהים את האור כי טוב · את לאכללא אספקלריאה דלא כהרא עם אספקלריאה דכהרא דאתמר כי טוב · אמר רבי אלעזר את לאתכללא ולאסנאה כלהו מלאכין דאתיין מסטרא דאור דלא וכלהון כהרין בקדמיתא בקומא שלים : **יהי** רקיע בתוך המים · אמר רבי יהודה בשלי לאתפרשו מיין עלאין למיין תתאין רקיע פשיטותא דמיין והא אתמר · ויהי מבדיל בין מיין עלאין לתתאין · **ויעש** אלהים את הרקיע · דעבד ליה עבידתא כסגיאו עלאה · ויהי כתיב הכא ויעש דאסגי ליה כרבו סגיאו · אמר רבי יצחק בשעי אתברי ניהכם לחייבי עלמא · בשעי אתברי המחלוקת בשעי לא אסתלים ליה עבידתא וכגון כך לא כתיב ליה כי טוב עד דאתא יום תליתאה ואסתלי ליה עבידתא כגון כך כי טוב תרי זמני חד על אסלמות עבידתא דיום שני וחד לגרמיה · כיום תליתאי לאתקן יום שני ואתפרש ליה מחלוקת · וליה אסתלימו רחמי על חייבי גיהכם · כיומא תליתאה מסתככין שכיבין דגיהכם · כגוני כך אתכליל ליה יום שני ואסתלים ליה · רבי חייא הוה יתיב קמיה דר״ש ל״ל הלי אור ליום דשמעון דהאי ויאמר כליל לשמאלא ל״ל על מחלוקת הוה ליה למימר לא אסתלים ליום דשמעון דהאי ויאמר כליל לשמאלא ל״ל על דלא הוה מחלוקת ותליתאה כעי למיעל ביניייהו לאכרעא ולאסנאה כהו שלם ·

תרשא הארץ דשא אתחברותא דמיין עלאין כתתאין למעבד פרין מיין עלאין רבין ועבדי ליכון · ותתאי קרקע לון לעלאין כגוונא דגבי דכורא כגון דמיין עלאין דכורין ותתאי נוקבין · רבי שמעון אמר כל דלא הוה לעילא והוה לתתא · אמר רבי יוסי לי הכי תלמיד דקא אמרן מאן תלמיד תלא תלמיד סתם · תלמיד חייש לשלא · ואי תימא לתתא תלמיד סתם · תלא לתתא

איהו תולדות כמה דאת אמר אלה תולדות השמים והארץ בהבראם · ואמרינן בה׳
בראם וההוא דלעילא אבהן דכלא הוא איהי עבידת׳ · ועל דא ארעא עבדת תולדות
דהא היא מתעברא כנוקבא מן דכורא · רבי אלעזר אמר כל חילין הוו בארעא ולא
אפיקת חילהא ואיכון תולדותיו עד יום חמשי דכתיב תוצא הארץ נפש חיה ואי תימ׳
והא כתיב ותוצא הארץ דשא · אלא אפיקת תקון חילהא לאתיישבא כדקא יאות וכלא
הוה גניז בה עד דאצטריך · דהא בקדמיתא כתיב צדייא וריקניא כתרגומו · ולבתר
אתתקנת ואתיישבת וקבילת זרעא ודשאין ועשבין ואלנין כדקא יאות ואפיקת לון
לבתר · ומאורות הכי נמי לא שמשו כהורא דלהון עד דאצטריך :

יהי מארת ברקיע השמים לאכללא חויא ביש דאטיל זוהמא ועביד
פרודא דלא משמש שמשא בסיהרא · מארת לווטין · ועל
דא גרים דאתלטייא ארעא דכתיב ארורה האדמה ובגין כך מארת כתיב יהי מארת
דא סיהרא · ברקיע השמים דא שמשא ותרווייהו בכללא חדא לאזדווגא לאנהרא
עלמין לעילא ותתא · משמע דכתיב על הארץ ולא כתיב בארץ דמשמע לעילא ותתא
חושבן דכלא בסיהרא הוא · רבי שמעון אומר גימטריאות וחשבון תקופות ועבורין
כלא הוא בסיהרא דהא לעילא לאו איהו · אמ׳ ליה רבי אלעזר ולא והא כמה חושבנין
ושיעורין קעבדי חברייא · א״ל לאו הכי אלא חושבנא קיימא בסיהרא ומתמן ועול
בר נש למנדע לעילא · א״ל והא כתיב והיו לאותות ולמועדים · א״ל לאתת כתיב חסר ·
א״ל הא כתיב והיו א״ל הויין כלהון דיהוון ביה כאסקופא דא דאתמליא מכלא אבל
חושבנא דכלא בסיהרא הוא · ת״ח נקודה חד אית ומתמן שירותא לממני דהא מה
דלגו דההיא נקודה לא אתידע ולא אתייהב לממני ואית נקודה לעילא סתים דלא
אתגליא כלל ולא אתידע ומתמן שרותא לממני כל סתים ועמקא · הכי נמי אית
נקודה לתתא דאתגליא ומתמן הוא שרותא לכל חושבנא ולכל מכין ועל דא הכא
הוא אתר לכל תקופו׳ וגימטריאות ועבורין וזמנין וחגי ושבתי וישראל דדבקי בקב״ה
עבדי חושבן לסיהרא ואיכון דבקין ביה וסלקין לה לעילא דכתיב ואתם הדבקים ביי׳
אלדיכם וגו׳ :

ישרצו המים שרץ נפש חיה אמר רבי אלעזר הא אוקמוה
דאיכון מיין רחישו ואולידו כגוונא דלעילא והא אתמר · ועוף
ועופף על הארץ · ועוף מבעי ליה מהו יעופף · אמר רבי שמעון רזא הוא · ועוף
דא מיכ״אל דכתיב ויעף אלי אחד מן השרפים · ועופף ועוף מבעי ליה אלא דא
גבר״יאל דכתי׳ והאיש גבריאל אשר ראיתי בחזון בתחלה מועף ביעף ודא הוא יעופף ·
על הארץ דא מלאך המות דהוא חשוך ארעא · על פני רקיע השמים · כדקאמרן
עולה ומסטין וכו׳ · אמר רבי אבא והא מלאך המות בשני אתברי · אלא על הארץ
דא רפ״אל דאיהו ממנא לאסוותא דארעא דבגיני׳ אתרפיאת ארעא וקיים בר נש
עלה ורפי לכל חיליה · על פני רקיע השמי׳ דא אוריא״ל וכלא הוא בקרא ובגין כך כתי׳
בתריה ויברא אלדים את התנינים הגדולים · אמר רבי אלעזר הא אוקימנא אלין
לויתן ובת זוגו · ד״א אין איכון שבעין ממנן רברבן על שבעין עמין ובגין כך אתבריאו
כלהו למהוי שליטאן על ארעא · ואת כל נפש החיה הרומשת אלין איכון ישראל דאנ ן

נפש

כפם ודלי דהוה חיים ולקרון נוי לחד בארץ: אשר ארצו המים למיכהם דלחון
אשתדלון בתורתך · ולת כל עוף ככף למיכהו תלין נדיקויות דכהנון ובנין כך לחון
כפם חיים · ד"ה ולת כל עוף ככף כדקא לתמר תלין לחון עלוהי עלמא · לתר רבי
לכל כפם חיים דלחון ושרלל בנין דלחון כמי דקב"ה וכפמתהון קדישין מכים לתניין
כפפלן דאשר עמין עע"ז ממלן לתר הוא · לתר רבי לעזר מלחון סטרי עמלק
דמסתכי לון לית לון כפמתי' · ובגין כך כלהו מסתכין ומסתכי' למלן דקרב כפדייהו:

ויאמר שדים תוכח הארץ כפם חיים וגו' כלהון אשר חיון לחרבין כל חד
וחד כפום זכותיה · ולתר רבי לעזר הלי מסייע למ"ד דלתרן
כפם חיים תלין ושרלל דלחון כפם חיים קדישא עלאה · בהמה ורמש וחיתו ארץ תלין
אשר עמין ע"ז דלהו לחון כפם חיים כדקאמרן:

נעשה אדם בצלמנו כדמותינו דלתכלול בצית סטרין כלול מכלא
בגווכא דלעילא כפייהי מתקנן כרזא דחכמתא כדקא יאות
כלא תקופא עלאה · כעשה אדם רזא דכר ונוקבא כלא בחכמתא קדישא עלאה ·
בצלמנו כדמותינו לאשתכללא דא בדא למהוי חד ויחודיהו בעלמא שלים על כלא:

וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד · הכא אתתקן מה דלא
אתמר כי טוב בשאר בנין דאתברי ביה מותא והכא אתמר והנה טוב
מאד · ואוזלא כמה דאמרו חבריא והנה טוב זה המות · וירא אלהים את כל אשר
עשה והנה טוב מאד · וכי לא חמא ליה קודם לכן כלא חמא ליה קב"ה ומאן דאמר
את כל אשר עשה כל דרין דייתון לבתר כן וכן כל מה דיתחדש בעלמ' בכל דרא ודרא
עד לא ייתון לעלמא אשר עשה דא כל עובדין דברחמים דאתון לאתברי ומודה ועקר'
לכל מה דייתי ויתחדש לעלמא לבתר כן · ובגין כך חמא ליה קב"ה עד לא הוה ומנו
כלא בעובדא דברחמים · יום הששי ויכלו השמים והארץ וכל צבאם · יומי דלא אתמר בהו ה'
כלא הכא כד אשתכלל עלמא אתחברת נוקבא בדכורא בחבורא חד ה' בשם"ל למהוי
כלא חד · ויכלו אשתכללו כלא חד · אשתכללו מכלא ואשתלימו בכלא ·

ויכלו השמים והארץ וכל צבאם · רבי אלעזר פתח מה רב טובך אשר
צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם · ת"ח קב"ה ברא
לבר נש בעלמא ואתקין ליה למהוי שלים בפולחניה ולאתתקנא ברחמוי בגין דיזכי
להורא עלאה דנביו קב"ה לנדיקויה כד"א שין לך רחתה אלהים זולתך יעשה למחכה
לו ובגין דיזכי ליה לבר נש להורא כתורתיה · דכל מאן דאשתדל כתורתיה
בכל יומא וזכי למהוי ליה חולק בעלמ' דאתי ואתחש' ליה כשו בכי עלמין דהא כתורתיה ואתיה
לתקבי עלמא ואשתכלל ההד"ו בכחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה וכתיב ואתיה
לכל לחמן ואלהים מעשועים יום יום וכל דאשתדל ביה מכלא עלמין וקיים ליה · ות"ח
ברוחא עביד קב"ה עלמא וברוחא מתקיימא רוחא דלחון דלעלמין כתורתיה וכל מכן
רוחא דכל דרכוי דבי רב · מה רב טובך דא טובא דאתגניז לריחך לחון דחלי
ג"ע דהא כתורתיה עביד ליה קב"ה כתרעא כנוונ' דלעילא לאתתקנא ביה בדיקויה

ה"ר שלמה יצחקי
פ' ב' פ"ב

הלל פעלת לחוסים בך כנגד בני לדם דהא הוא כנגד בני לדם · ולחרש נגד עלמין
קדושין · תנא דבי שמעון ואפילו לחרש כנגד בני לדם הוי לשתכנתא כיה נדיקי
דעבדי רעותא דמריהון · ויכלו דכלו עובדין לעילא ועובדין לתתא · השמים
והארץ לעילא ותתא · רבי שמעון אמר עובדא ואומנותא דאורייתא שבתא
ואומנותא דתורה שבעל פה · וכל נביאים אלין פרטי דאורייתא אפין דאורייתא שבעל
פנים לתורה · ויכלו דאתקיימו ואשתכללו דא בדא · שמים וארץ פרט וכלל · וכל
נביאים רזי דאורית דכיאין דאורייתא מסתכן דאורייתא · ויכל ליום השביעי
דא תורה שבעל דאיהי יום שביעי וכיה אשתכלל עלמא דאיהו קיומא דכלא ·
מלאכתו אשר עשה ולא כל מלאכתו דהא תורה שבכתב אפיק כלא בתוקפא דכתב
דכפיק מחכמתא · תלת זמנין הכא כיום השביעי ויכל אלהים ביום השביעי · ויברוך
ביום השביעי · ויברך אלהים את יום השביעי · הא תלת ויכל אלהים ביום השביעי
דא תורה שבעל פה דעם יום השביעי דא אשתכלל עלמא כדקא חזין · ויברוך ביום
השביעי דא יסודא דעלמא · כספרא דרב ייבא סבא דא ויכלו ועל כך כתיב הכא
מכל מלאכתו דכלא כפיק מכיה · ואלין דא יסודא דקא חזין דהא כייתא ביה הוא
ייתיר מכלא · ויברך אלהים את יום השביעי דא כסא גדול דמברך לכלא והוא נטיל
ברעותא דתנן כהן גדול מברך וברכאן ביה אריין לברכא ולקדי שביעי · רבי יוסי
סבא אמר הכי תרי חד ביסודא דעלמא לאיהודאה בשמודא דאמצעיתא · חבל הכי
תלת חד כמעלי שבתא דלילא וחד דיומא וחד דעלמא דאתי דאיהו שבת הגדול
וכן ויקדש אותו למאן דאתר דלת קיומא ביה אריין כלא והרזהי אותו ואת
כוהי · והאי אתר אריין כל קדושין לעילא וכפקי מכיה לכנסת ישראל למיהב לה
תפנוקא לאם בנא ולזלא דא כמה דכתיב מאסר אמכה לחמו והוא ותן מעדני מלך ·
מאסר דא קיום עלים · אמכה לחמו להוא ליה לאם שכי לתסדר למהוי לאם בנא :
והוא ותן מעדני מלך · מאן מלך דא כנסת ישראל · הוא והיה כל תפנוקין דעלמין
וכל קדושין דכפקין מלעילא מהאי אתר כפקי · ועל דא ויקדש אותו והוא את קיומי ·
כי בו שבת · כיה כייתא דכלא דעלמין ותתאין · ביה שבתא לכייתא · לאסר ברא
לאדם מכלא דזכור כפקא אמור לאתקנא עבידתא דעלמא · לעשות דא לומכא
דעלמא · למעבד עבידתא דכלא · תו פרוש רבי שמעון מלא ואמר כתיב אומר
הבריות והחסד · אומר דא כנסת ישראל · הבריות דא יסודא דעלמא · והחסד דא
לאברהם ובנסת ישראל הוא אומר הבריות והחסד · ואקרי אומר ישראל דא הוא כתיב
פתחת דכלא כיה תלין כל עבידין דעלמא · ודאי אסר ברא לאדם לעשות לשכללא
ולאתקנא כלא כל יומא ויומא ולאפקא רוחין ונשמתין · ואפילו רוחין ונדין · ואי תימא
דלאו חיכון תקונא דעלמא · לאו הכי דהא חיכון לתקונא דעלמא הוו ולאלקאה כהו
לחייבי עלמא דחיכון חזלין לקבלייהו לאוכחא להו · ואלין דאזלו לשמלא לתתחיד
כסטר שמלא לקבלייהו כגוניה כך לתקונא הוו · תא חזי מה כתיב בשלמה וחוכחתיו
בשטר אהבים ובכנעי בני לדם · מאן כנעי בני לדם אלין חיכון מזיקין · תא חזי
בשעתא דאתבריאו לאתקדם יומא ואשתארו רוחא בלא גופא · ואלין חיכון בריין דלא

אשתכלל

אשתכללו ולא אתייסדו ומסטר שמאלא איכון זוהמא דדהבא ועל דא בגין דלא
אשתכללו ואיכון פגימין שמא קדישא לא שריא בהו ולא אתדבק ביה ודחילו דלהון
משמא קדישא איהו וזעין ודחלין מכיה ושמא קדישא לא שריא באתר פגים · ותא חזי
האי בר כש דאתפגי׳ דלא שבק בר בהאי עלמ׳ כד כפק מכיה לא אתדבק בשמא קדיש׳
ולא עאלין ליה בפרגודא בגין דאיהו פגים ולא אשתלים ואלכא דאתעקר בעיא
כטיעה זמכא אחרא בגין דשמא קדישא אשתלי׳ בכל סטרין · ופגימו לא אתדבק ביה
לעלמין · ותא חזי הכי בריין פגימין איכון מעילא ומתת׳ ובגיכי כך לא מתדבקן לעילא
ולא מתדבקן לתתא · ואלין דכתיב בהו אשר ברא אלדים לעשו׳ דלא אשתלימו עילא
ותתא · ואי תימא הא רוחין איכון אמאי לאו לעילא · אלא כיון דלא אשתלימו לתתא
בארעא לא אשתלימו לעילא · וכלהו מסטר שמאלא קא אתיין ומתכסיין מעיכא
דבני כשא וקיימו לקבלייהו לאבאשא לון · תלת לון כמלאכי השרת · ותלת לון כבני
כשא · והא אוקמוה · בתר דאתבריאו רוחין אטמרו איכון רוחין בתר רחייא דכוקבי
דתהומא רבא ליליא דשבתא ויומא דשבתא כיון דכפק קדושתא דיומ׳ ולא אשתלימו
כפקו לעלמא ושטאן לכל סטרין ובעא עלמא לאתנטרא מכייהו · דהא כדין כל סטר
שמאלא אתער ואשא דגיהנם מלהטא וכל איכון דבסטר שמאלא אזלין ושטאן לעלמ׳ ·
ובעאן לאתלבשא בגופא ולא יכלין · כדין בעיכא לאסתמרא מכייהו ואתקיכו שיר
דפגעים בכל שעתא דדחילו דלהון שריא בעלמא · ת״ח כד אתקדש יומא במעלי
שבתא סוכת שלום שריא ואתפריסת בעלמא · מאן סוכת שלום דא שבתא וכל רוחין
ועלעולין ושדין וכל סטרא דמסאבא כלהו טמירין ועאלין בעיכא דריחייא דכוקבא
דתהומא רבא · דהא כיון דאתער קדושתא על עלמא רוח מסאבא לא אתער
בהדיה · ודא עריק מקמיה דדא · וכדין עלמא בכטירו עלאה ולא בעיכן לכלאה על
כטירו כגון שומר את עמו ישראל לעד אמן דהא דא ביומא דחול אתתקן דעלמא
בעיא כטירו · אבל בשבת סכת שלום אתפריסא על עלמא ואתכטיר בכל סטרין ·
ואפילו חייבי גיהנם כטירין איכון וכלא בשלמא אשתכחו עלאין ותתאין ובגין כך
בקדושא דיומא מברכינן הפורס סכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלם
אמאי על ירושלם אלא דא היא מדורא דההיא סכה · ובעיכא לזמכא לההיא סכה
דאתפרסת עלכא ולמשרא עמכא ולמהוי עלכא כאמא דשריא על בכין ובגין דא לא
דחלין מכל סטרין ועל דא הפורס סכת שלום עלינו · ת״ח בשעתא דישראל מברכין
ומזמכין להאי סכת שלום אשפיזא קדישא ואמרי הפורס סכת שלום כדין קדושתא
עלאה כחתא ופרישת גדפהא עלייהו דישראל ומכסיא לון כאמא על בכין וכל זיכין
בישין אתכנישו מעלמ׳ ויתבי ישראל תחות קדושתא דמאריהון וכדין דא סכת שלום
יהיב כשמתין חדתין לבכהא · מאי טעמא בגין דביה כשמתין שריין ומכיה כפקין ·
וכיון דשריא ופרישת גדפהא על בכהא · אריקת כשמתין חדתין לכל חד וחד · תו
אמר רבי שמעון על דא תכינן שבת דוגמא דעלמא דאתי איהו הכי הוא ודאי ועל
דא שמיטה ויובל דוגמא דא בדא · ושבת ועלמא דאתי הכי הוא · וההוא תוספת
דכשמתא מרזא דזכור קא אתיא על האי סכת שלום דכטיל מעלמ׳ דאתי ודא תוספת

והבת לשמש קדושת · והיהודי תוספת חדשן ויתפסי מכוויהו כל מלין דחול וכל נעורין
וכל עסקין כלל כיום הכיפורים ויי׳ לך משבתך ומרגיך ומן העבודה הקשה ונו׳ · וכלילית
דשבתא כעי כר כם לאטעמא מכלא בגין לאחזקה דהאי שבת שלום מכלא לתכלית
ובלבד דלא יפגיס מיכלא חדא ליומא · וכם לי סליק יתיר ליומא ויכיל למטעם
ממיכלין לחרכין ולמעירי בתרי תבשילין מגיה ואוקמוה חבריא · כר אל שבת לבמי
שמש קדושה לתייסבת לחדלקא ואחבריה הא אמרו דאיתי כבתה בוציא דעלמא
ואתחזיבת ליה וכו׳ ואפיר · לבל דוד דמלה · האי שבת שלום מטרוניתא דעלמא היא
ובמתין דאיכון בוציא עלאה כם שריין · ועל דא מטרוניתא כשיא לחדלקא דהא
בדוכתה לתתאה ועבדת עובדא · ואתתא כשיא בחדוה דלבא ורעותא לחדלקא
בוציא דשבת דהא יקרא עלאה היא וזכו רב לגרמה למזכי לבנין קדישין דיהון
בוציא דעלמא בחוריתא ובדחלתא ויסגון שלמא בארעא ויהיבת לבעלה לורכא
דחיין בגין כך כשיא לחודהא כה : תא חזי שבת ליליא ויומא זכור ושמור איהו
בחדא ועל דא כתיב זכור את יום השבת לקדשו · וכתיב שמור את יום השבת לזכור
לדכורא שמור לנוקבא ולבא חד · זכאין איכון ישראל חולקיה דקב״ה עלאין
ואתקבתיה עלייהו כתיב לשרי השם שבכה לו לשרי השם שיי׳ אלהינו ·

ויבן יי׳ אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם ונו׳ אמר רבי שמעון כתיב
אלהים הכין דרכה והוא ידע את מקומה · האי קרא נווכין סגיאין
איתמר כיה · תנא מהו אלהים הכין דרכה כלל ויכן יי׳ אלהים את הצלע דא תורה
שבעל פה דאיתי ליה דרך כמה דאת אמר הנותן כיה דרך · כגוונא כך אלהים הכין
דרכה והוא ידע את מקומה · מאן מקומה דא תורה שבכתב דאיתי כה דעת ·
דעת ותבונה כתיב לזלי · יי׳ אלהים שם מלא לאתקנא לה בכלא · ועל דא אתקרי
חכמה ואתקרי כיה · בגין דהוה בשם מלא יי׳ אלהים בכלא בשלימו כתרי שמהן ·
את הצלע דא אספקלריא דלא כהרא כלל ובגלעי שמהו ואשכו · לאר נקח מן
האדם בגין דהא מתורה שבכתב נפקת · לאשה לאתקשרא כשם להוכא דשטר שמשא
דהא תוריתא מסטרא דגבורה לתייסבת · לאשה · למהוי שם ה׳ קטיר כחדא ·
ויביאה אל האדם · בגין דלא כשיא לאסתכחא בלחודה אלא לאתכללא ולאתקשרא
בתורה שבכתב · כיון דאתחברת כהדיה הוא יזון לה ויתקן לה ויתן לה מה
דאצטריך היכו דכתיב ואת האדם ואת אשתו מתקנין לה ויהבין לה כל מה דאצטריך ·
כתיב עד לא תישול לבעלה לבוש ואחם מתקנין לה מה דכשיא · תא חזי בקדמיתא כתיב
כיון דאתחבר בבעלה הוא יזון לה והוא יתן לה מה דכשיא · תא חזי בגוונא דלעילא
ויכן יי׳ אלהים את הצלע · דלבא ואחם אתקינו לה בכך קשוטין · ויבאה בגונא דלעילא
ולבתר ויביאה אל האדם ואשלים ליה בחמש קלין קול שמון וקול שמחה קול חתן וקול
כלה קול מנהלת אתכוס לאתקשרא כלא כחדא ולאתחברא חד בחד · והוא יהיב לה
מה דאצטריך · לה׳ אלהים הכין דרכה כרתא דכי לאו איהו אסתכלא בכל יומא
בכל מה דכשיא כרתה דכתיב אלהים הכין דרכה כיון דאתברת לה בבעלה הוא
וסיוב לה כל מה דכשיא ויתקן שיבדה הדא הוא דכתיב והוא ידע את מקומה והאי

קרא כרוזין עלמין לתקסר. לית הוי קרא על חכמתא עלאה לתתר ותתקסר כרוזין
עלמין דהוי כקודא קדמאה ליה מתן דידע כם כלל לכל שדים תכין דרכיה דיה עלמא
דאתי והוי דה טמירה דכל טמירין סתימ׳ דכל סתימין דלקרי הוי׳ ולה ידיע כשמא.
כתיב וייצר יי׳ לאדם את האדם הכה לאתכלל בכלה ביחיכה וכשם זלה והה
לוקיחכה לכל ויכר יי׳ שדים כיכר טוב וכיכר רע. לחלי זלה יכר טוב ליה לגרמיה.
יכר הרע לאתערא לנבי כוקבי. רזא דמלה מכאן לוליפכה דנפון לתעבר תדיר לנבי
כוקבא ותתקסר כהדה וכניכי כך לקרי לעשה. ותא יכר טוב ויכר הרע כנין
דלתייהבת כוקבא כוכייהו ותתקסרא כהדייהו ולה מתקסרא עד דיכר הרע לתעבר
לנבא ומתקסרן דה כדה. וכיכן דמתקסרן דה כדה כדין לתעבר יכר טוב דלהיהו
מדוש ולהיתי לה לנבים וכדין לתייהבת כוכייהו לאתקבא ועל דה ויכר יי׳ לאלדים עם
מלה לנבים יכר טוב ויכר רע. ית האדם הה לוקיחכה. לכל דכר וכוקבא כחדה
לה מתפרשן למהוי לתרין כלפין. מה כתיב עפר מן האדמה הפתח קיימא לאתקבי.
תא חזי כד אתחברת כבעלה לתקרי על שמה בעלה לוש לשון נקיבה לוהיו עפר
והיתי עפר. וכדין לוהיו נכי והיתי נכי ג׳ נכי הוי לכל האדמות. כתיב לה תטעלך
לאברם כל ען לכל מזכא יי׳ לאלדיך. לאבר תעזב לך. לכל מזכא וכי לעילא מכוש לא
בחתר לאחרא מלן עריות שלא הה לוקיחכה. לאברם דה כבעלה דאתתא לה לאתקריא
על שום כבעלה לאברם. ועל דה כתיב לכבעל ולאברם. כגון כך כתיב לה תטעלך
לאברם כל ען לכל מזכא יי׳ לאלדיך. לקביל אתר דשוה מזכא יי׳ דהה מזכא יי׳ לוהיו
קיימא על דה ועל דה לקבלה לה תטעלך לאברם לאחרי. תא כבל אתר כל לוהיו
פלחי שמא לקרין עובדין לבעל ולוהיו דפלחין לסיהרא לוקרון עובדי לאברם ועל
דה לבעל ולאברם ולאברם לאתקרי על שום כבעלה אשר. לו הכי למלי לאתעבד שמא
דה. אלא לאברם על שום דכתי׳ כאברי כי לאברוכי בכות והוה אלא לאברום שאר עזין
וקיימי לאחרא תחות ולא שיד שא דכתיב כל מכבדיה הזילום ובגין כך לאתעבד שמא
דה ובגין דלא לאתקפון לוהיו דעבדי שאר עמין עשו וקריכן מזכא דלוהיו מלדמה
דכתיב והם מזכא לדמה וגו׳. בגיכי כך עפר מן האדמה. ויפח באפיו כשמת חיים
אלה לאתכלל. לכל ויפח באפיו כשמת חיים כההוא עפר כבוקבא דאתעברא מן
דכורא דהה אתחברן ואתחליף הלי עפר מכלא ומלי לוהיו רוחין ובשמתין. ויהי
האדם לכפש חיה הפתח לאתקן וקויס אדם לאתתקבא ולמיזן לכפש חיה. ויבן יי׳
אלדים לוש הכי כמי כפש אלה דהה לכה ואמא לאתקיכו לה עד לה לאת לבעלה.
את הצלע כמה דאת אמר מחורי לכי וכאוש כבות ירושלם אספקלריאה דלא כהרא
לכל לכה ואמא לאתקיכו לה לאתתיישא כעלה כהדה. ויכיאה אל האדם. מהכא
לוליפכה דכען לכה ואמא לכלה לאעלה כרשותיה דאתן. כלא את כתי כתיב לוהים
אחד וגו׳ מכאן ואילך כעלה ויתי לנבא דהה כיתא דילוה הוא דכתיב ויכא אלוה
ויכא נם אל דאל כקדמיתא ויכיאה אל האדם דעד הכא אית לאכא ולאמא למעבד
לבתר לוהיו ויתי לנבא וכל כיתא דילה הוא וטול רשות מיכא. ועל דה לאתערא
דכתיב ויפצע כמקום וולן שם לכטול רשו כקדמיתא. מכאן לוליפכה דמאן דמתחבר

כתכתיה כשי למפגע לה ולכסמיך לה כמלין ואי לאו לא יכית לגבה: בגין דיסק
רשותא דלהון כחדא כדלא תכיסו. וילון אם כי כח הסמם לחזזה דלמיר ליה לכר
אם לסמסך ערסים כיממך. ויקח מלכני המקום ויסם מרחשותיו הכח ולוליפכח
דלולו יהון למלכח ערסי דדסכח ולכוסי יקר למיכת כהו ומטרוכית תתקין ליה ערסח
מתתקן כלכסין ומכוך דלים ויכית כמה דלימי תתקין דכתיב ויסכב כמקום ההוא.
תח חזי מה כתיב הכח ויאמר האדם זאת הפעם וגו׳. הח כמימו דמלין לחמסכח
עמה חכיכותא ולחמסכח עמה רשותיה לחתערח עמה רחימותא. חמי כמה כמימין
מלי דרחימותא ליכון עכם מעכמי וכער מכערי כגין לחזזה לה לדליכון חד ולא לית
פרודח כיכויהו ככלל. הסתא סרי לסכחא לה. לזאת יקרא תסה דא היא דלא
יסתכח כוותה. דא היא יקרא דכיתא כלהון כסין גכה כקופא כפכי כני כסא. לכל
לזאת יקרא תסה מלימו דכלא לזאת ולא לאחרא כלא הוא מלי רחימותא כדא רכות
כנות עבו חיל ואת עלית על כלנה. על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו
ודכק כאשתו והיו לבשר אחד כלא לחמסכח לה כרחימו ולדכקא
כהדם כיון דאתער לגבה כל מלין אלין מה כתיב והנחש היה ערום וגו׳. הח לתער
יצר הרע לאחדא כה כגין לקטרא לה כתיקוכתא דגופא ולאתערא לגבה מלין
לאחרכין דיצר הרע לתעכב כהו עד לבתר מה כתיב:

ותרא הסתה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעכים ותקח מפריו ותאכל
קבלת לה כרשותא ותתן גם לאישה עמה הח כדין היא לתערא לגבי
כתיקוכתא ולאתערא ליה רשותא ורחימותא דא מלה לאחזזה שובדא לבני כסא
כגוונא דלעילא. אמר רבי שמעון אי הכי במאי קבקבקו ליה לשלה ויצר הרע לאחוד כה
בכוקבא אמ׳ ליה הא לאתערכא יצר טוב ויצר רע יצר טוב מימיכ ויצר רע מסמלא
ומסמלא לאחוד בכוקבא לאתקסר כיה בגופא כלא סמלו תחת לרחמי וגו׳ ועל דא
מלין לאתפרסא לשלה ותתא עד הכא. מכאן ולהלאה מלין בזוטרא דזיפתא לשוירי
דטיבקין לפרסא מלה והא לאתערו כיה חכרויה. רבי שמעון היה חזיל לטכריה
והוו עמיה רבי יוסי ור׳ יהודה ור׳ חייא לדהכי אמו ליה לר׳ פנחס דהוה אתי.
דלאתחברו כחדא. כחתו ויתבו תחות אילני טורא. אמר רבי פנחס הא יתיבנא.
מלין אלי מעלייתא דלא אמר בכל יומא כשיכא למשמע כתא רבי שמעון ואמר
ויולך למסעיו מכנב ועד כית אל עד המקום אשר היה שם אהלה בתחלה בין כית אל
ובין העי. ויולך למסעיו למאי מכעי ליה מאי למסעיו אלא תרין מטלטלין ליכון חד
דידיה וחד דשכיכתא דהא כל זמן כעי לאתתכחא דכר וכוקבא כגין לאתקשא
מהימנותא וכדין שכיכתא לא לאתפרסא מכיה לעלמין. ואי תימא מאן דכפיק
לאורחא דלא לאתתכח דכר וכוקבא שכיכתא לאתפרסא מכיה. תא חזי מאן דכפיק
לאורחא ויסדר נלוותא קמי קב״ה כגין לאמשכא עליה שכיכתא דמריה עד לא יפוק
כזמכא דאתתכח דכר וכוקבא. כיון דסדר נלוותיה ומכחיה ושכיכתא מריה עליה
יפוק דהא שכיכתא לזדווגא כהדיה כגין דאתתכח דכר וכוקבא. דכר וכוקבא
כאתא דכר וכוקבא כחקלא הא״ד נדק לפכיו יהלך ויסם לדרך פעמיו. תא חזי כל

זמכא

זמכח דכר נם לתעבד כאורחא כעי לכטרח עובדוי כנין דזווגא עלאה לא לתפרשה
מכוח ויסתכח פנוס כלא דכר וכוקבא · כמתח לנטריך כך בוקבים עמיה כם הכא
דזווגא עלאה לתקסרת כיה · ולא שד חלא דהא זווגא נטיר ליה כחריחי ולא
מתפרשה מכוח עד דיתוב לכיתיה · כמעתה דעתל לכיתיה כעי לחדתא כיתיה
כנין דכיתהו גרמא ליה הכוח זווגא עלאה · כיון דלתא לנבה כש לחדתא לה כנין
תרין נוכי חד כנין חדוחתא דהויא זווגא דחדוחתא דמנוח היא חדוחתא דסכיכתא
לא יהיו ולא עוד חלא דאסנו סלוס לתתא הא׳ וידעת כי סלוס לחלך ופקדת נוך ולא
תחטא · וכי חי לא לפקיד לחתיה חטא לוכו · הכי הוא ודאי כנין דגרע
יקר זווגא עלאה דזדווגת כיה וכיתהו גרמא ליה וחד דאי מתעכרא לחתיה זווגא
עלאה לריקית כה כמתתא קדישא דאיהי כרית לחקרי כרית דקשׁה · ועל דא כעי
לכווכא כחדוחתא דא כמה דכתי דחויכהו חכזמין ועל דא וידעת כי
סלוס לחלך דהא סכיכתא לתיה עמך וסריח כביתך ועל דא ופקדת נוך ולא תחטא
חאי ולא תחטא · לסמסא קאי יקבה חדוחתא דמנוח כגווכא דא תלמידי חכמים
דמתפרסן מכסייהו כל לילוח יומין דסכתא כנין לחתעסקא כאוריתא זווגא עלאה
לזדווג כהו ולא מתפרשה מכוייהו כנין דמסתכאי דכר ובוקבא כיון דעל סכת כעיין
תלמידי חכמים לחדתא לביתהו כנין יקר זווגא עלאה ולכווכא לכוייהו כרעותא
דמריהון כמה דלתמר · כגווכא דא הלי מאן דלתתיה כיומי מסלכו דילה ובטיר
לה כדקא יאות כל לילוח יומין זווגא עלאה לזדווג כהדיה ויסתכח דכר ובוקבא כיון
דלתדכיאת לתתיה כעי לחדתא ליה חדוה דמנוח חדוה עלאה וכלהו טעמי דקא
לחמרן כחד דרגא סלקין סתמא דמלה כל לילוח כמי מהימנותא כעיין לכווכא לכא
ורעותא כהאי · ולאי תימא לאי הכי סכחא סוף דכר נם כך כפוק לאריחא יתיר מן
כיתיה כנין זווגא עלאה דזדווגת כהדיה · תא חזי כזמכא דכר נם הוא כביתיה
עקרא דביתא כיתהו כנין דסכיכתא לא לתעדי מן כיתא כנין כיתהו · כמה דתכינן
דכתיב ויבילה ונחק האלהים סרה לחמו · דסרנא לתדלקת מ״ט כנין דסכיכתא לתת
לביתא · רזא דמלה לחמו עלאה לא לסתכחו נבי דכורא שלא כזמכא דלתתקכ׳ ביתא
ולתחכרו דכר וכוקבא כדין לחמו עלאה לריקית כרכין לכרוכי לון · וכגווכא דא
לחמו תתלה לא לסתכחת לנבי דכורא חלא כזמכא דלתתקכת ביתא ולתי דכר
לנבה דכוקבים ולתחכרו כחדא כדין לחמו תתלה לריקית כרכין לון · ועל דא כתרי
כוקבין לתעטר דכורא כביתיה כגווכא דלעילא · וסיומו רזא דכתיב עד תלות
נבעות · הלי עד תיחוכתא דנבעות עולם כיה ולתתזכא מכיה · וכגווכא דא לתתא כך דכורא
ליה בוקבא תתלה לתתחברא כיה ולתתזכא מכיה · וכגווכא דא לתתא כך דכורא
לסכיכ תלות נבעות עולם לנביה ולתעטר כתרי בוקבי חד עלאה וחד תתלה
עלאה לחרקא עליה כרכין תתלה לתתזכא מכיה ולתתחברא כהדיה · וכר נם
כביתיה תלות נבעות עולם לנביה ולתעטר כהו · כך כפוק כאריחא לאו הכי ·
לחמו עלאה לתתחברא כהדיה ותתלה לסתלרא · כך תכ לביתיה כעיו לתתעטרא
כתרי בוקבי כדלמרוכן · לחמר רבי כנחם חפילו כקליפי סנפירי קטרא לא פתחי

עטרת קמך · אמר רבי שמעון כנוהג דא לוריתא קדוש כין תרי כתיב כמה דכתיב
לעבי כתי ישראל ונו׳ חד סתימא עלאה וחד לתתאה ויתיר · סתימא עלאה דא קול
גדול דכתיב קול גדול ולא יסף · והאי קול פנימאה ליהי דלא לאסתמע ולא לתגלי
ודא הוא כד ככויא כי נרון לפיק כיה ה׳ כאסתאי וככויא תדיר ולא פסק · ואיהי דקה
פנימאה דלא לאסתמע לעלמין · ומכאן כפקא לוריתא דליהו קול יעקב והאי לאסתמע
דכפקא מהאיהו דלא לאסתמע · ולכתר לתתאוד דכור כסדיס וכפיק לכר מחילוי
ומתקפיס · וקול דיעקב דליהו לוריתא לחוד כין תרי נוקבי לחוד כהאיהו פנימאה
דלא לאסתמע ולחוד כהאי דלכר דלאסתמע · תרין ליכון דלא לאסתמע ותרין ליכון
דלאסתמע תרין דלא לאסתמע דא הוא חכמה עלאה סתימאה דקיימא כמחסב דלא
לתגלי ולא לאסתמע · לכתר כפך ולתגלי זעיר כאסתאי דלא לאסתמע האוא דלקבי
קול גדול והוא דק וכפיק כאסתאי · תרין ליכון דלאסתמע ליכון דכפקי מהכ׳ קול דיעק
ודכור דלתתאוד כהדיס · האי קול גדול דליהו כאסתאי ולא לאסתמע ליהי כית לחכמה
עלאה וכל נוקבא כית לקבי ואיהי דכור כתראה ליהו כית לקול דיעק׳ דליהו לוריתא
ועל דא לוריתא סריך כלית כתראה · פתח ואמר כראשית ברא אלהים ליכון
דכתיב ויכן ו׳ אלהים את הנחש · את השמים ליכו דכתיב ויכולו השמים
הארץ כמה דאת אמר ועשה מעשי · פתח ר׳ שמעון ואמר כתיב ו׳ אלהיכו אש לאכלה
עד תשית לויכך הדום לרגליך · כתיב ו׳ אלהיכו דרגא עלאה לדרגא תתאה קאמר
אש ליהיכו לאתקטרא מערבית כדרוסית שמאל כיהיכו כגון לתברא חיליהון דאחר
עמיו עעז · כתיב ו׳ אלהיכו · כתיב ו׳ דא ישקב · לאלהיכו דא לוריון הכרית אלהיכו
הארץ · לא כתיב ו׳ דא ויכלו · לאלהיכו דא שמיטה · דכתיב כה תעשה את אלהיכו ·
אש ליהיכו דאש ויהכא כיהכלא סריא ושמיטה כעי לאתקטרא כיהכא · תא שמיטה
דא לא לאתקטר כקיומא עלים כיהכא וכשמלא מיומא דאסתכלת כל כעוא
לאתקטרא לוסיט דרועא שמלא לקיבלה וכרך עלמא דין וכגין דהוא מסטרא
דשמלא ליה כיה קיומא עד זמכא דשף שביעאה דכהוא יומא לחוד לאתקטר כדין
כיהכא וכדין תהוי בין ויהכא ושמלא כקיומא עלים ויסתכחון שמים חדשים וארץ
חדשה וכדין לא תעדי מאתן לעלמין · אי הכי כמאי כוקים אש ליהיכו · אלא עד זמכא
ידיעא דכתיב עד תשית לויכך הדום לרגליך ולא תדיר לכל כההוא זמכא לא תעדי
מאתן לעלמין דכתיב כי יהין ושמלך לתפרוכי לאיהוי כלא חד · תא חזי את השמים
שביכתא עלאה · ואת הארץ דא שביכת׳ דלתתאה כאתכרותא דכר ונוקבא כחדא ·
וז׳ לאתאחדא כמה דאתערו כיה חכרויא עד כאן כעו למיזל · קמו אמר רבי שמעון
אלא הכא גבן · פתח רבי שמעון ואמר תרי קראי כתיב ו׳ אלהיכם חיים כלכם היום רבי קראי לוקימכא לא
וכתיב התם ואתם הדבקים כיו׳ אלהיכם חיים כלכם היום רבי קראי לוקימכא לא
כמה לאתר אלא ואתערו כהו חכרויא · תא כי ו׳ אלהיכם אש הוא · הא לאתאחדא אלא
כגו חכרויא דאית לאש לאכלה ואית לאש לאכיל ואפי׳ ליה כגין דאית לאש
תקיפא מאש ואוקמו׳ · אכל תא מאן דכשי למכדע חכמתא דיחודא קדישא יסתכל
כסלהוכא דסלקא מגו גחלתא לו מגו כוגוכא דדליק דהא סלהוכא לא סלקא אלא

לד

כך לתתאחד כמלה נמסר . תא בסלהובה דסלק לית תרין כהורין . חד כהורה חורה
דכהיר וחד כהורה דלתתאיך לכוכמה לו תכלה . והוה כהורה חורה לויהו לעילה
וסלק כחורה מיסור ותחותיה והוה כהורה תכלה לו לוכמה דלויהו כרסיה להוה
חורה . והוה כהורה חורה סלרי עלויה ולתתאידו דלה כדה למהוי כלה חדה
כהורה לוכמה גוון תכלה דלויהו לתתא הוה כרסיה דיקר להוה חורה ועל דלה רזה
דתכלתא והי כרסיה תכלה לוכמה לתתאיך כמלה לחר לתתדלק דהוה מתתא
והוה לתערויה לתתאחדא כהורה חורה ודלה תכלה לוכמה לזמכין לתתדר
סומקא והוה כהורה חורה דעליה לה לסתכי לעלמין . דהה חורה הוה
תדיר . לכל דהי תכלה לסתכי לגוכין חלין . לזמכין תכלה לו לוכמה
ולזמכין סומקא . והי לתתאיך לתרין סטרין לתתאיך לעילה כהוה כהורה
חורה לתתאיך לתתא כהוה דתחותיו דמתקבל כיה לסהכרה מלין דסויין ליה
לתדלקא ודלה תכלה תדיר וסני להוה מלה דסויין ליה . דהה ככל מה דלתדבק
כיה לתתא ודרויה עלוי הוה כהורה תכלה סני ליה בנין דלורחוי הוא לסיהה
ולמהוי לכיל דהה כיה תליה סני דכלה . מותא דכלה . ובניכי כך ליהו לכיל כל
מה דלתדבק כיה לתתא . והוה כהורה חורה דרויה עלוי לה לכיל ולה סני
לעלמין ולה לסתכי כהוריה ועל דלה לחר מסה כי ו׳לדיך לה לוכלה הוא לוכלה
ודלי . לכיל וסני כל מה דרויה תחותוי ועל דלה לחר ו׳שדיך ולה לדיכו . בנין דמסה
כהוה כהורה חורה דלעילה הוה דלה סני ולה לכיל . תא חזי ליה לתערותא
לתתדלקא דלי כהורה תכלה לתתאחדא כהורה חורה שלה ישראל דלוכין מתדבקן
כיה תחותוי . ותא חזי לף על גב דלורחוי דהי כהורה תכלה לוכמה לסיהה כל
מה דלתדבק כיה תחותוי . ישראל מתדבקן כיה תחותוי וקיומין בקיומה דלה
הוא לוכמה ולתם סדבקים כו׳ לדיכם חיים . כו׳ לדכם ולה לדיכו . חלה
כו׳ לדיכם כהוה כהורה תכלה לוכמה דלכיל וסני כל מה דלתדבק כיה תחותוי
ולתתן מתדבקן כיה וקיומי דכתיב חיים כלכם היום . וכלה תסכח כסלהובה דסלק
וחכמתין דעליונין כיה . תא חזי רבי פנחס וסקיה לחר כריך רחמנא דלישראל
הכא חזלו עמיה דר׳ פנחס תלת מילין להדדו ר׳ סמעון וחכריה לחר רבי סמעון הא
דלחרן רזא דלכמתא לויהו כיהודא קדישא דכגין כך הוא כתרא דסמא קדישא
דלחרן רזא דלכמתא לוכמה דלתייחיד בידו . דהוא כהורה חורה דכהיר
לויהו כהורה תכלה לוכמה דלתייחיד בידו . תא חזי לזמכין דלה כהורה חורה דכהיר
עם כהורה חורה כדין לקרי ה׳ מכלן דכתיב כי יהיה כערה כתולה כתורה כתיב כיה ישראל לתתבדל
לתתא לתדלקא ליה לתתאחדא כהורה חורה לויהו ד׳ ולזמכין דלה כתתבדל ישראל לתתא
כלה ה׳ מלוי טעמא כגין דלה לתתבדל כדכורה וכלל לתר דלה לסתכלי דכר ונוקבא
ה׳ לה לסתכלי וסלקא מתמן ולסתלך ד׳ דהה לויהו כל זמכן דלתתבדל כהורה חורה ויסרלל
דכהיר לקרי ה׳ דהה כדין כלה כחלה ——— לויהו לתדבק כהורה חורה ישראל
מתדבקן ליה לתתא וקיומי תחותיה לתדלקא ליה וכדין כלה חד ודלה הוא רזא
דקרבנה דתכנה סליק לתתא ליה להוי כהורה תכלה לתדלקא וכד לתדלק לתתבר

סיר כלה ... ישראל בתורה
וסיר ראשונים ... ישראל
סיר ... תורה ... ישראל
ישראל ... סיר ... תורה
ישראל ... תורה ... סיר

בהטורא תורא וטרנגולא דליק ביחודא חד · ובגין דלתרויהו דהוי בהטורא תכלא
דהויו חד ולכיל תמוניו תרכין ועלון דמסמא דהוי לון לכיל תמוניו תלת בזמנא
דהויו סליק ואתחבר בהטורא תורא וכדין עלמין כלהו ואתקסר ביחודא
חד · ולבתר דסיים לסיהלא תמוניו הוי בהטורא תכלא מתדבקן כיו תמוניו · כהני
ולוויי ויסראל לון בחדוה דסיר ולון ברעותא דלבא ולון בכלותא וטרנגולא דליק
עלייהו ואתדבקו בהורין כחד וכהירין עלמין ומתברכן עלון ואתתלין · וכדין ואת
הדבקים כוי ח לריכם חיום כלכם היום · ואתם אתם מכעי ליה חלק לאוספא תרכין
ועלון דליכון מתדבקן כיו ולכלון וסגלן ואתון מתדבקן כיו בהטורא בהטורא תכלא
לוכמא דלכלא ואתון קיימו ה״ה חיים כלכם היום · כל נוכחין טכין לחלמ״ר מתכלא
דליהו לכיל וסני תדיר ויהיו ליהלא לחמותא וסריח על עלמא תתלא וכגין דכלא
סריח תמוניו ליהו לכיל וסני · ולו תימא הכי כמי סריח כסמיא לעלא וכמה חילין
ליכון לעלא וכלהו סני ולכיל · ת״ח כל ליכון דלעלא בהטורא בהטורא תכלא דתכללן
לכל תתלי לאו הכי דליכון מלה נסה עלמא דקיימא וסריח עליה · וכגין כך לכיל
וסני לון ולית לה מלה בעלמא דלא לסתכי כגין דבהטורא תכלא סני לכל מה דקיימא
עליה כלרכעין וחמש נוכי זוכי כהורין לתפליג עלמ״ס · סכעה מתפלגי לסכעה תהומין
כל חד כטם כתהומא דיליה ולכגין מתגלגלן ושייל ההוא כהור׳ לליכון לכגין
לון ומיא כפקי כהו וסקעין כל חד וחד על תהומא וחפייה לתרין סטרין · כפקי מיא
כליכון כוכבין ועלל כהורא וכטם לתרכא סטרי תהומא מתגלגלא כהורא כחכירתא
ולערעו כחד ופלגין מיין ולחידן כל ליכון סכעה כסכעה תהומי וכרלן כחסוכי
תהומא וחסוכי ליכון לתערבי כהון וסלקין מיא ונחתין ומתגלגלן כליכון כהורין
ולתערכן כחד׳ כהורין וחסוכין ומיין ולתעכידו מכייהו כהורי׳ דלא לתחזלן חסוכין
כטם כל חד כחכריה ומתפלגין לסכעין וחמש נכורי תהומי וכהו כנדן מיא · כל נכורא
ונכורא סליק בקליה ולתזשעון תהומין וכד ההוא קלא לסתמע כל תהומא קרי
לחכרי׳ ואמר פליג מיכך ולשעל כך ה״ה תהום על תהום קורא לקול נכוריך · תחות
שין תלת מלה וסתין וחמש׳ גידין מכהון חורין מכהון לוכמין מכהון סומקין לתכלילו
דל כלא ולתעכידו נוון חד · ליכון גידין לתרקיימו כסכעה עשרה רסתות וכל חד
רסת גידין לקרי׳ לתקייימו דל כלא ובחתין כסכעה תהומי תחות חלין תרין רסתין
קיימין כחוזו דפרזלא · ותרין רסתין לחרכין כחוזו כחמש · תרין כרסון קיימי
עלייהו חד מיומכא וחד מסמלא כל ליכון רסתין מתחברן כחדא כחתין מליכון
נכורין ועלין כלין רסתין ליכון תרי כרסון חד כרסיא דרקיעא לוכמא וחד כרסיא
דרקיעא סגנוכא כל ליכון סלקין סלקין בחד כרסיא דרקיעא לוכמא · וכד כחתין
וההוא כרסיא דרקיעא לוכמא מיומכא · וההוא כרסיא דרקיעא סגנוכא מסמלא ·

כד סלקין בכרסייא דרקיעא לזכאה מאיך כרסיא דרקיעא שחלא ונחתין ביה
מתגלגלן כרסוון חד כאד נקטין כל חיכון רמתין בגוויהו ושלין לון כסקולא
דתחומא תתאה. קאים חד כרסיא וסליק לעילא מכל חיכון תחומי וקאים כרסיא
לאחרא לתתא דכל תחומי. כין תרין כרסוון אלין מתגלגלין כל חיכון תחומי וכל חיכון
נכורין לתכעא: כין תרין כרסוון אלין שבעין וחמם נכורין נכורין חיכון שבעה חיכון
עלאי דכלא וכל חיכון לאחרנין לחיידן כהו וכלהו כעיבי בגלגלוי דהאי כרסיא. כסטר
דא כהון מיין סלקין ונחתין. חיכון דנחתין כרקא כתחומי ונקעי לון חיכון דסלקין
עלאין כחיכון נוקבי לנכנין וסלקין ומלין לשבע ימין. עד כאן שבעה גווכי נכורין
כרזא עלאה. שבעה נכורין לאחרנין מתפלגין לשבעה ימים ויחא חד כלול לון.
סהוה ויחא חד חיהי ויחא עלאה דכלהו שבע ימין כלולן כיה. שבעה נכורין אלין עלין
לגו סהוה ויחא ומחקן ליה ליחא לשבעין סטרין וכל סטרא וסטרא לתפלג לשבעה
נחלין כדכתיב וסכהו לשבעה נחלים וגו׳ וכל נחלא ונחלא לתפלג לשבעה נהרין.
וכל נהרא ונהרא לתפלג לשבעה ארחין. וכל אורחא ואורחא לתפלג לשבעה
שבילין. וכל מיומי דיחא כלהון עלין לגוויהו. שבעה נכורין סלקין ונחתין לשבעה
סטרין שבעה נכורין עלאין עלין לגו ויחא חתא לחיכון ומחד עלאה כפקי כמה דכתיב
ויחא הכי פלוג מיומי לכל חיכון ויחין לכל חיכון נהרין. חד תכיכא לתתא כסטר שמאלא
שלט ככל חיכון נהרי לתי כסטר קשקשוי כלהון תקיפין כפרזלא ומטי לשחכא ושליב
לתרין וכל נכורין לתחסכן קמיה כומיה ולישכיה מלהטא לשא חדו דלישכיה כחרכא
תקיפא עד דמטי למיעל למקדשא גו ויחא וכדין שליב מקדשא ותחסכן נכורין
ונפקין עלאין סלקין מן ויחא כדין ויחא מתפלגין מיומי כסטר שמאלא ויחא קשקשי
ולא כגדין מיומי ועל דא רזא דמלה כמה דכתיב והכתם היה ערוס מכל חית הסדה
לשר עשה יי׳ אלהים רזא דחויא כיסא כחית מתתא לעילא והוא שלט על לחי חיון
מירין ונחית לחתא לתתא עד דיפלון גו רשותיי. הא חויא היא מותא דעלמא והוא
עלל כמעוי דסתים דכר כם היא לסטר שמאלא ולית חויא לאחרא דחיי כסטר ימינא
תרוויהו חלי עמיה דכר כם כמה דלוקמוה. מכל חית הסדה דהא כל שאר חיון
דקקלא לית כהו אבילא כהו כחיי ורמיז דדהכא וה למחן דלתתא כחיי דלתתא
לכתריה דחיי ברים ליה מותא ולכל דלתיין לכתריה והא לוקמו׳. לדם לתתא
לכתריה לתתא ונחית למכדע ככל מה דלתתא כמה דכתיב לי לתתא רשותים
ואחרוי לכתרייהו עד דמטין להאי חויא ואתו תיהוכתיה דעלמ׳ ואטו לוחרוי כאתר
דא כדין קס ולתתא תיהו לכתרייהו דלדם ולתתיה ולתדבק כהו וגרי לאו מותא
וכלל דרוי דלתו לכתריה עד דמטו ישראל לטורא דסיני לי קסק זוהמא דילים
מעלמ׳ והא לתתא. כיון דאטו ולתדבקו כהילכא דשריא כיה מותא לתתא מה כתי׳
וישמעו לתקול יי׳ אלהים מתהלך בגן. מהלך לון כתיב כאן שלא מתהלך. תא עד
לא חטא לדם הוה סליק וקאים כחכמה דכהיבו עלאה. ולא הוה מתכרם מהלכה
לי חטא לדם הוה סליק וקאים כחכמה דכהיבו עלאה. ולא הוה מתכרם מהלכה
דחיי. וידע הע׳ונסכק טוב. ועל דא כתיב כי לא אחכן דמא לתהלך ועוך

רע · מאן דאתמשך בתר רע לית ליה דירה עם אלכא דחיי · ועד לא חטאו הוו שמעין
קלא מלעילא והוו ידעי חכמת׳ עלאה וקיימי בקיומא דזיהרא עלאה ולא דחלי כיון
דחטאו אפיקו קלא מתתא ולא הוו יכלין למיקם ביה · כגווכא דא עד לא חבו ישראל
בשעת׳ דקיימו ישראל על טורא דסיני אתעבר מכייהו זוהמא דהאי חיויא דהא כדין
בטול יצר הרע הוה מעלמא ודחו ליה מכייהו וכדין אתאחידו באילנא דחיי וסלקו
לעילא ולא נחתו לתתא כדין הוו ידעין וחמאן אספקלריאן עלאין ואתנהרין שכייהו
וחדאן למכדע ולמשמע וכדין חגר לון קב״ה חגורין דאתוון דשמיה קדיש׳ דלא ייכול
לשלטאה עלייהו האי חויא ולא יסאב לון כדקדמית׳ כיון דחטאו בעגל אתעבר מכייהו
כל איכון דרגין וכהורין עלאין ואתעברו מכייהו אכון חגירו מזייכין דעטרי שמוי עלא׳
ואמשיכו עלייהו חויא בישא כמלקדמין וגרמו מותא לכל עלמא · ולבתר מה כתיב
ויראו בני ישראל את פני משה והנה קרן עור פניו וגו׳ וייראו מגשת אליו ת״ח מה כתי׳
בקדמיתא וירא ישראל את היד הגדולה וכלהו חמאן זהרין עלאין ומתנהרין
באספקלריא דנהרא דכתי׳ וכל העם רואי׳ את הקולות ועל ימא הוו חמאן ולא דחלין
דכתיב זה אלי ואנוהו · לבתר דחטו פני הסרסור לא הוו יכלין למחמי דכתיב וייראו
מגשת אליו · תו חזי מה כתיב בהו ויתכבלו בני ישראל את עדים מהר חורב דאתעבר
מכייהו איכון מזייכן דאתחברו בהו בטורא דסיני בגין דלא ישלוט בהו ההוא חויא
בישא · כיון דאתעבר מכייהו מה כתיב ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה
הרחק מן המחנה · אמר רבי אלעזר מאי האי קרא לגבי האי אלא כיון דידע משה
דיתעבר מכייהו דישראל איכון זייכין עלאין אמר הא ודאי מכאן ולהלאה חויא בישא
ויתי לדיירא בינייהו ואי יקום מקדש׳ הכא בינייהו יסתאב · מיד ומשה יקח את האהל
ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנ׳ בגין דחמא משה דהא כדין ישלוט חויא בישא
מה דלא הוה מקדמת דנא · וקרא לו אהל מועד וכי לא הוה בקדמיתא אהל מועד
אלא בקדמיתא אהל סתם השתא אהל מועד · מאי מועד רבי אלעזר אמר לטב ורבי
אבא אמר לביש · ר׳ אלעזר אמר לטב מה מועד איהו יום חדוא דסיהרא דאתיספא
ביה קדושה מה מועד לא שלטא ביה פגימותא · אוף הכא קרא לה בשמא דא
לאחזאה דהא אתרחיק חויא מבינייהו ולא אתפני׳ ועל דא וקרא לו אהל מועד כתי׳ ·
ורבי אבא אמ׳ לביש דהא בקדמית׳ הוה אהל סתם כד״א אהל כל יצען כל יסע יתדותיו
לנצח והשת׳ אהל מועד בקדמיתא למיהב חיין ארוכין לעלמין דלא ישלוט בהו מותא
מכאן ולהלאה אהל מועד כד״א ובית מועד לכל חי · השתא אתייהיב ביה זמנא וחיין
קצובין לעלמא בקדמיתא לא אתפנים והשתא אתפנים בקדמיתא חברותא וזווגא
דסיהרא בשמשא דלא יעדון · השתא אהל מועד זווגא דלהון מזמן לזמן ובגיני כך
וקרא לו אהל מועד מה דלא הוה קודם · רבי שמעון הוה יתיב ליליא חד ולעי
באוריתא והוו יתבי קמיה רבי יהודה ורבי יצחק ורבי יוסי · אמר רבי יהודה הא
כתיב ויתכבלו בני ישראל את עדים מהר חורב · וקאמרינן דגרמו מותא עלייהו מההוא
זמנא ולעילא ושליט בהו ההוא חויא בישא דאעדו ליה מכייהו בקדמית׳ · ישראל תיכח
יהושע דלא חטא אעדי מניה ההוא זייכא עלאה דקביל עמהון בטורא דסיני אז לא ·

אי

לוי תומת דלא לעדי מכים לי סכי לחלוי מית כאחר בכי נפש . לוי תומת דלתעדי
מכים לחלוי ורח לך חטא דהך לוהו עם משה סוף כפעתא דאכו ישראל . ולוי תומ
דהך לך קבול סהוא עטרך כטורך דסיכי כמה דקבילו ישראל לחלוי . פתח ואמר
כי נדיק יי׳ צדקות אהב יאר יחזו פניומו . הלוי קרא לחרו כיש חכריוך חלוי דקלחרו
לכל כי נדיק יי׳ נדיק הוא ומשים נדיק וכניכי כך נדקות אהב יאר ולוהו יאר כלך
נדיק ויאר . ועל דא יחזו פניומו כל ככי עלמא ויתקנו תרחוייהו למיהך בהרח מיאר
כדקא יאות . תא חזו כך דלוין קדם עלמא לך דן ליש חלך לפום רוכן דכבי נפש .
ותו חזו כך חב לרם כלילכא דלכל מכוך נרס להסוא חלכא דעדי כיש מותא לכל
עלמא וגריס פניומו לאפרסא לתתא מכעלה וקלוס חוכא דפניומו דא כסיהרא .
עד דקוומו ישראל כטורך דסיכי כוין דקלוומו ישראל כטורך דסיכי לתעבר הסוא
פניומו דסיהרא וקוומא לאהנהרא תדיר . כוין דאכו ישראל כשבלא תכת כמלקדמין
סיהרא לאתפנמא ושלטא חויא כיסא ואחיך כה ומשיך לה לגכיה . וכך ידע משה
דאכו ישראל ולתעבר מכוייהו לוכון זוכין קדישין עלאין ידע ודאי דהך חויא לאחיך
כה כסיהרא לאמשכא לה לגכיה ולאתפנמא כדין לפיק לה לכר . וכוין דקוומא
לאתפנמא לשע דיהושע קלוס כעטרך דוויכין דילוס . כוין דפניומו סריא כה
ולאתהדרא כמה דאתפנים כחוכא דלדם לא יכיל כר כם לאתקוומא כר משה דסוא
עליט כה ומותיס הוא כסטרא לאחרא . ועל דא הוא דאו ליהושע לקוומא תדיר ולא
לאחרא ועל כך לחל מושר קרי ליס לחל דהך סריא כיס זמן קניב לעלמא ועל דא
רוא דחלה לית ומיכא לעילא ולית ומיכא לתתא . לית סמלא לעילא ולית סמלא
לתתא . ולית ומיכא לעילא בקדושא עלאה ולית ומיכא לתתא דלוו כסטרא לאחר .
ולית סמלא לעילא בקדושא עלאה לאתערא רחוומתא לאתקטרא סיהרא כלתר
קדושא לעילא לאהנהרא . ולית סמלא לתתא לאפרש רחוומתא לעילא ולאפרש לה
מלאהנהרא בסמשא ולאתקרכא כסדוס ודא הוא סטרא דחוויא כיסא דכך סמלא
דא לתתא לאתערא כדין מתיך לה לסיהרא ולאפרוס לה מלעילא ולאתסכת כסורא
ולאתרכקת כהוויא כחוויא כיסא וכדין סליכת מותא לתתא לכלא דלאתרכקת כחוויא
ולאתרחקת מלכא דחוי ועל דא גריס מותא לכל עלמא ודא הוא דכדין לסתלכת
מקדמא עד זמן קניב דלאתקנת סיהרא ותכת לאהנהרא ודא הוא לחל מושר ושל דא
יהושע לא מית לעלמין בשעטא סל כחש דא דקריב ופנים מסכנא כדקלמיתא . ודא
הוא רזא דכתיב ויהושע בן נון כשר לא ימיש מתוך סלהל ל שע דלוהו כשר לתתא
לקבלא כהורא לא ימיש מתוך סלהל כמה דלתפנים דא הכי כמו לתפנים דא לשע
דזוכא קדישא הוא ליס כוין דלתפנים הכי הוא ודאי לא לסתזיב כלחודוי מכיס
מההוא גווכא ממש . תא חזי כגווכא דא כוין דאכלדם נטל קלה מכיס לוכון זוכי
לתתון כהירין קדישין דלעטר ליס קלה וכדין דאלו וידע דהך לתפנטו מכוייהו הלה
וידע כי ערומי הס . בקדמיתא הוו מתלבשן כלוכון כתרי יקר מזייכין דלוכון חוי
מכלא . כוין דאכו לתפנטו מכוייהו וכדין ידע דהך מותא קרי לן ולכל עלמא
מחוי דכלא וגרמו מותא לן ולכל עלמא .

ויפרו עלי תלהם הם לוקימנה דלולופו כל זייכי מרגין וקומין ולחידו
כההי דלתת כמה דלתת׳. כההיא שעת לתגרע זקיפו וקומה דלדם
מלה למין. וכדין לתעביד פרודה וקלוים לדם כדיב׳ ולתלטיה לרע׳ והא לוקימנה.
ויגרש את הלדם. אל׳ לגעזר לה ידעבה מלן עכד תרוכין למלן לי קב״ה
עכד תרוכין לגדם לי לה. לכל מלה לתהפיך ויגרש לת לת דיוקא.
ומלן גרש לת הלדם. הלדם ודלי גרש לת. וכגין דה כתי׳ ויגלחהו ו׳ שד׳ מב״ע. למלי
ויגלחהו כגין דגרש לדם לת כדקלמרן. ויסכן לויהו לפרי לון כלתר דה דלויהו
גרים סתיס לורחין וסכולין ולפרי דיכון על עלמ׳ ולמסיך לוטין מההו ומח ולעולם.
ולת להט החרב המתהפכת. כל לויכון דפריין בקוזפי דיכון על עלמ׳ דמתהפכין
לבוכין סגיזין כגין לתפרשה מעלמ׳ לזמכין בוכרין לזמכין כמין לזמכין לפא
מלהטה. ולזמכין רוחין דלית מלן דקלוים כהו. וכל דה לסמור לת דרך עץ החיים
דלה יוסיפון לתכלם בקדמית. להט החרב חלין דמלהטה לפא וקומטיר על דפא יכון
דפשועה וחיכיה ומתהפכין נוכין לכמה זייכין לפוס לרחייהו דבכי כפא ועל דה להט
כל״ה ולהט לותס היו׳ הכה וגו׳ והא לתת׳. החרב דה חרב ליו׳ כל״ה חרב ליו׳ מלה דס
וגו׳. אל׳ יהודה להט החרב לפילו כל לויכון קפטרין דלתתה דמתהפכין מדוקה
לדיוקה כלהון ממכן על עלמ׳ לתכלפא ולתפטרה לן לחייבי עלמ׳ דעברין על
פקודי דמלריכון. תל חזי כיון דחב לדם לחפיך עליה כמה זייכין כיפין וכמה גרדיכי
כמוסין ודחיל מכלהו ולה וכיל לקיימ׳ עלייהו. פלמה ידע חכמתה עלה ומוי ליה קב״ה
עטר׳ דמלכות׳ והוו דחלי מכיה כל עלמ׳ כיון דחב לחפיך עליה כמה זייכין כיפין וכמה
גרדיכי כמוסין ודחיל מכלהו וכדין יכילו לתכלפא ליה ומה דהוה כידיה כטלי מכיה
ועל דה כמה דלזיל כר כם ובההוא שעתא דתתבר׳ כיה הכי מפיך עליה חילה ממכה
דלזיל לקבליה כך לדם והוה מפיך חילה לחרף מפלה דסליק ליה ולכל כבי עלמ׳.
ותא חזי כד חב לדם מפיך עליה חילה מפלה וסליק ליה ולכל כבי עלמ׳ והלי הוה
חויה כיפא דליהו מפלה וסליק עלמ׳. דתניא כד לפיק כמתיון מכבי כפא לפתלר
מכיה נופא מפלה וסליק כיתה. וסליק לכל לויכון דמקרכין כיה הב״ה הכונע כמת
וגו׳ ועל דה כיון דליהו כטיל כפמתה וסליק נופא כדין לתייהיב רפו לכל לויכון פטרי
מפלכן לפריה עלוי דהה הוה נופא לפתלב מפטרא דההוה חויה כיפא דפריה
עלוי ועל דה ככל לתר דההוה חויה כיפא מלרי מפלה ליה ולפתלב. והא כל כבי
עלמ׳ כפעתה דכויתי על ערפייהו כלילוה ולילוה פריס גדפה על כל כבי עלמ׳
טעמי טעמ׳ דמותה ומנו דטעמי טעמ׳ דמותה הלי רוחה מפלה פטיה על עלמ׳
וסליק על עלמ׳ כגו קפטירה דיליה ופריה על ידוי ולפתלב וכד לתעד ולתדר
ליה כפמתיה ככל מה דיקרב כידוי כלהו מפלכי כגין דפריה עלייהו רוח מפלה.
ועל דה לה וסב כר כם מכוי לתלכפא מתלן דלה כטיל ידוי. דהה לחפיך עליה ההוה
רוח מפלה ולפתלב ולות ליה רפו להלי רוח מפלה לפריה ככל לתר דלפלה
דפוימו מפטריה. ועל דה לה יטול ידוי כר כם מתלן דלה כטיל ידוי כגין דלחפיך
עליה ההוה רוח מפלה וקכיל ליה הלי דכטל מיה מכיה ולות ליה רפו לפריה עלוי

דבר כש בגין כך בעי בר כש לאסתמרא בכל סטרוי מסטרא דהאי חויא בישא דלא
ישלוט עלוי וזמין קב"ה לעלמא דאתי לאעברא ליה מעלמא הדא הוא דכתיב ואת
רוח הטומאה אעביר מן הארץ · וכדין בלע המות לנצח וגו׳ :

והאדם ידע את חוה אשתו וגו׳ רבי אבא פתח ואמר מי יודע רוח בני
האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה
לארץ · האי קרא כמה גוונין אית ביה והכי הוא כל מלוי דאוריתא כמה גוונין בכל
חד וחד וכלהו יאות והכי אינון וכל אורית׳ בשבעין אנפין לקביל שבעין סטרין ושבעין
ענפין והכי הוא בכל מלה ומלה דאוריתא וכל מאי דנפיק מכל מלה ומלה כמה גוונין
אתפרשן מניה לכל סטרין · ת"ח כד בר כש אזיל בארח קשוט הוא אזיל לימינא
ואמשיך עליה רוחא קדישא עלאה מעילא והאי רוח סליק ברעותא קדיש׳ לאתאחדא
לעילא ולאתדבקא בקדושה עלאה דלא אתעדי מניה · וכד בר כש אזיל באורח ביש
ופטי אורחוי הוא אמשיך עליה רוח מסאב דלסטר שמאלא ומאיב ליה ואסתאב ביה
כד"א ואל תטמאו בהם ונטמתם בם אתא לאסתאבא מסאבין ליה · ותא חזי בשעתא
דבר כש אזיל בארח קשוט ואמשיך עליה רוחא קדישא עלאה ואתדבק ביה ברא
דיוליד ויפוק מניה לעלמא הוא משיך עליה קדושה עלאה ויהא קדיש בקדושה
דמאריה כמה דכתיב והייתם קדושים וגו׳ והתקדשתם וכד איהו אזיל בסטר שמאלא
ואמשיך עליה רוח מסאבא ואתדבק ביה ברא דיפוק מניה לעלמא הוא אמשיך עליה
רוח מסאבו ויסתאב במסאבו דההוא סטרא ועל דא כתיב מי יודע רוח בני האדם
העולה היא למעלה · כד איהו באתדבקות ימינא דסלקא היא לעילא · וכד איהו
באתדבקו׳ שמאלא ההוא סטר שמאלא דאיהו רוח מסאבא כחית מעילא לתתא ושוי
דיוריה בבר כש ולא אעדי מניה ומה דאוליד בההו׳ רוח מסאבא מההוא רוח מסאב
איהו ההוא ברא · אדם אתדבק בההוא רוח מסאב ואתתיה אתדבק׳ ביה בקדמית׳
ונטלת וקבילת ההוא זוהמא מניה אוליד בר · האי ברא ברא דרוח מסאבא איהו ועל
דא תרין בנין הוו · חד מההוא רוח מסאב וחד כד תב אדם בתיובתא · ובגינו כך
האי מסטרא מסאבא ודא מסטרא דכייא · רבי אלעזר אמר בשעתא דאטיל כחש
ההוא זוהמא בה בחוה קבילת לה וכד אשתמש עמיה דאדם אולידת תרין בנין · חד
מההוא סטרא מסאבא וחד מסטר׳ דאדם · והוה דמי קין בדיוקנ׳ דלעילא ובדיוקנ׳
דלתתא · ובגין כך אתפרשו ארחייהו דא מן דא ודאי קין ברא דרוח מסאבא הוה
דאיהו חיויא ביש׳ והכל ברא דאדם הוה ובגין דאתא מסטר׳ דמלאך המות קטיל ליה
לאחוי והוא בסטר׳ דיליה ומניה כל מדורין בישין ומזיקין ושדין ורוחין אתיין לעלמ׳ ·
אמר רבי יוסי קין קינא דמדורין בישין דאתו מסטרא דמסאבא לעלמא ולבתר
אייתיאו קרבנא · דא אקריב מסטרא דיליה ודא אקריב מסטרא דיליה הה"ד ויהי
מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה וגו׳ · רבי שמעון אמר ויהי מקץ · מאי מקץ ימים
דא הוא קץ כל בשר · ומאן איהו דא מלאך המות · וקין מההו׳ קץ ימים אייתי קרבנא
דייקא דקאמר מקץ ימים ולא אמר מקץ ימין · ובגינו כך כתוב בדניאל ואתה לך
לקץ ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין · א"ל לקץ הימי׳ או לקץ הימין · א"ל לקץ הימין

וקין מקץ הימים ויהי. ויבא קין מפרי האדמה כל"ש ומפרי הצאן. תמר רבי אלעזר מפרי האדמה כלום הוי לרבות רע כי נמול וירוו וכו'. כי פרי מעלליהם יאכלו. פרי מעלליהם ויאכלו דא מלאך המות. יאכלו דלתתסך עלייהו ויתדבק בהו לקטלה לון ולמאכל לון. ועל דא קין לקריב מסטרא דילית. והכל הביא גם הוא מבכורות לאסגאה סטרא עלאה דלתתא מסטר קדושתא ובגיני כך ויפע יי' אל הבל ואל מנחתו ואל קין ואל מנחתו לא פנה לא קביל לון קב"ה ועל דא ויחר לקין מאד ויפלו פניו דהא לא לתתקבלו תיכפו תיכון לתתין דסטרוי ותקבל ליה להבל. ובגיני כך כתיב ויהי בהיותם בשדה. בשדה דא לתתא כל"ש כי בשדה מנחה וקין קני על כוקבא יתרא דלתתילדת עם הבל דכתי' ותוסף ללדת ואת לתתר.

הלא אם תיטיב שאת כמה דלתתר הבל שאת כדלתר רבי חנא שאת לתתלק לעילא ולא תיחות לתתא. לתר רבי יוסי הלי מלה בסתא לתתר ויחות הוא. הבל הבי סמעא. שאת יסלק מיכך ויסבוק לך לתתבקותא דא דרוח מסאבא. ואי לא לפתח חטאת רובץ מאי לפתח דא דיהא עלאה דלתתא כיה פתח דכלא כל"ש פתחו לי סתרי נדק. חטאת רובץ ההוא סטרא דלתדבקת כיה ולתתסכת עלך והא כתיב ואליך תשוקתו לך למתפרעא מכך כתרגו'. לתר רבי יצחק תא כסתא דקטיל קין להבל לא הוה ידע היך כפיק כסמתי מכ"ש והא לוקמו' אחכריה. כיה סתא ליה ליה קב"ה והוה חזיל לכל בטרי עלמא ולא הוה לתר דמקבל ליה עד דלטפח על רישיה ותב קמי מאריה וקבילת ליה לרעא כמדורא לתתא. ר' יוסי לתר לרעא קבילת ליה למיהך כה דכתי' ויפס יי' לקין אות. ר' יצחק לתר לון הכי הלא לתת קבילת ליה לרע כמדורא חדא דלתתא דכתי' הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה. מעל פני האדמה גורם. הבל לתתא לא גורם. וכאן לתר קבילת ליה לרעא. בתר"ק וכל חיכון דדיירי תמן עליהון כתיב ויהבו מלרעא ומתקו שמייהו שם. ותמן שוי מדורים והיכו דכתי' ויסב כתרין כוד קדמת עדן.

ולתתפרש

ולתר ר' יצחק מסהיד סעתא דלתתפרש לדם מהתתי לולד רוחין ושדין דסלטן בעלמא. ולא תקסי לך הלו דהא כד כם כד חיכו כחלמיה לתיין רוחין נוקבין וחיכון עמיה ומתקממן מכיה ולולדין לכתר ולהלן לקרון כגני בכי לדם ולא מתסבן חלא לדווקני בכי כסא ולית לון סערין כרישא ועל דא כתיב בחלמיה והוכחתיו בסבט אכסי וכבגעי בכי לדם. ולפולו כהלו גווכא רוחין דכרין לתיין לבסי עלמא ומתעברן מביהו ולולדין רוחין וכלהון כגני בכי לדם לקרון.

בתר מלה ותלתין סכין לתלכם לדם בקיכוין

תוספתא

כיון דאמר קין גדול עוני מנשוא מחל ליה קב"ה עלנו מעונכם כגין דנוכר עליה בקדמיתא ואמר ליה בא וכך תהיה בארץ ונסתלק מסתלק כמוך בלחודוי ספ"ל ויצא קין מלפני ה' וגו' כלומ' לפתח ען קדם ה' הוה כגין לאחזוי כך בארעא ולא כא. ושוב אמרו כך כפתח קין ען קדם ה' אמ' לו קדם ה' אמ' לו קדם בני אם אתעבד על דיבך. אמ' לו קין אנא כבר אתבשרית דאחל לי קב"ה כמוך בלחודוי. אמר לו סילוק סו אמ' לו כגין דתבית ותודית קמיה אמר לה ידעית סרא לנפשי לאתרי' ולאודלפא ליה כתא ואת אזיוור סיר ליום שבת טוב לסודו לה' כלומר טוב להשבית ולאתבא ולאודלפא קמיה קב"ה עב:

דקיבוץ ואתחבר בהתיחס וחולוד בר וקרא שמיה שת רזא דסופא דאתעון בקיטרי
גליפן . רבי יהודה אמר רזא דרוחא דאתאחיד דאתגלגם בנוסף דארעא בעלמא
סלה כי שת לי אלהים זרע אחר תחת הבל . ואמר רבי יהודה כתיב וויולד בדמותו
כצלמו מסתמא דכבין לאחרנין לית הוו כדמותו כצלמו ומלה דא הוא כמה דאמר רבי
שמעון מסתמיה דרבי ייסא סבא כבין לאחרנין כאתדבקותא דזמסמא דכתא והוא
דרכיב כיה הוו וכגוניכי כך לית הוא כדיוקנא דאדם . ואי תימא הא אמרת דהבל
מסטרא לאחרא הוא הכי הוא תרוייהו לית הוו כדיוקנא דאתתא . אמר ר' יוסי
והא כתיב והאדם ידע את חוה אשתו ותהר ותלד את קין ולקח כתיב וילד את קין .
ואפילו בהבל לית כתיב ויולד שת ותוסף ללדת את אחיו את הבל ודא הוא רזא דמלה .
הבל דהאי מה כתיב ויולד כדמותו כצלמו . רבי שמעון אמר מלה ועבר סבין לאתפרש
לאדם מאתתיה וכל חיכון מלה ועבר סבין הוא לגליף רוחין ומדין בעלמ' . בגין דהוא
חילף זמסמא דסוס סליב כיה כיון דאסיל מכוס הדוא זמסמא תב וקבי לאתתיה
וחולוד בר כדין כתיב ויולד כדמותו כצלמו . תא חזי כל בר נש דאזיל לסטר סמאלה
ואתיב לרוחי כל רוחי מסאבי מסיך על גרמיה ורוח מסאב אתדבק ביה ולא לעלמי
מכיה ואתדבקותא דיליה מהדוא רוח מסאב בהאי בר נש ולא כאחרא . ובגוניכ כך
אתדבקותא דילהון לאו איהו ולא כאיהו כחיכון דמתדבקין בהו . זכאין חיכון קדישין
דאזלין כארח מיסר ואיכון זכאי קשוט וכביהון זכאין לעלמא . א"ר אמר רבי חייא מלי
דכתיב ואחות תובל קין נעמה . מלי לוריוא הכא דקאמר קרא דמאם כעמה . אלא
בגין דטעיין בני נשא לאסתכלא ואפילו רוחין ושדין . ר' יצחק אמר חיכון בני אלהים
עזא ועזאל טעו בהדיה . ר' שמעון אמר אמן אל סדיס הות דמסטרא דקין כפקת
והיה אתחכת על לוליה (פס לילית) כאסכרה דרבוי . אמר ליה רבי אבא והא אמר מר
דהיה אתחכת לאוכחא בני נשא כל הבי הוא ודאי דהא איהי אתיהיבת וחייכת בהו
בבני נשא ולזמנין דאולידת רוחין בעלמא מכוייהו ועד כען איהי קיימת לחייכא בהו
בבני נשא . אמר ליה ר' אבא והא חיכון אתיין בבני נשא מלי טעמא איהי קיימת עד
השתא . אל הבי הוא . אבל לילית ונעמה ואגרת בת מחלת דכפקן מסטרא
דלהון כלהון קיימות עד דיכער קבה רוח מסאבא מעלמא דכתי' ואת רוח הטומאה
אעביר מן הארץ . אמר רבי שמעון ווי לון לבני נשא חיכון דלא ידעין ולא מסתכלין
ולא מסתכלין וכלהו מסתמין דלא ידעין כמה מלייא עלמ' מבריין מסכיין דלא אתמזון
ומחלין אתיימין דשלמא דיכיב רשו לעיכא למחזי יתהון בני נשא כיך יכלין לאתקיימא
בעלמא . תא חזי כשהא אמר דשדין הוא ומסטרה לתיין כל חיכון שדין דמתחממן
מבני נשא ובטלי רוח חיותא מהיכו' וחייכ' בהון דעבדי לון בעלי קריין . ובגין דכעל
קרי אתי מסטרא דרוח מסאבא בעי לאסאבא גרמיה לאתדבקא מניה והא חיכון
חברין . זה ספר תולדות אדם . אל' יצחק אחמי קב"ה לאדם דיוקני דכל
חיכון דרין דיותן לעלמ' . וכל חכימי עלמ' ומלכי עלמ' דזמיכין לקיימ'
עלייהו דישראל מטו למחמי דוד מלכא דישראל אתיליד ואית . אל' וכי אמר מסנן
דילי לוסיף ליה וגרעו מאדם ומליק לון קב"ה לדוד . ועל דא אמר דוד ואתה כו ממחתני

יי כפעלך כמעשה ידיך תרפן · מאן גריס לי חדוה כהאי עלמא פעלך · דלא הוה לדם
דלא יהו פעלו דקב"ה ולא פעלו דכאר ודם · מעשה ידיו דקב"ה ולא מכבי כעשו · ועל דא
נר שי לזכון מכשין מהדם מחלף מכין דהוו לאתקיימא כהו · ואחמי ליה קב"ה
כל חכימי דרא ודרא עד דמטא לדריס דרבי עקיבא ואחי תורייתא ואחדי · אחא
מיתתיה ועציב · פתח ואמר ולי מה יקרו רעיך אל מה עצמו ראשיהם · זה ספר ספר
ודלי ולא לוקימנא דכד הוה לדם כנכתא דעדן כחית ליה קב"ה ספרא על ודא
דרזיאל מלאכא קדיש ממכ"ל רזי עלמין קדישין וכיה גליפין גלופי עלמין וחכמה
קדישא ומכשין ותרין זוכי דחכמת הוו מתפרסן מכיה לבית מחסה ומכשין גליפין דרזי
עלמי · כחמנשתא דספרא גליפא דחכמתא למכדע חלף וחמש מחה מפתחן
דלא לתתפרסן לעלמי קדישי וכלהו לסתיימו ביה כספרא עד דמטי לבבי דלדם
והוו מתכבי מלאכי עלמי למכדע ולמסמע והוו אמרי רומה על הסמים חלדים על כל
הארץ ככודך · כה סעתא לתרמיז לבביה · הדרניאל מלאכא קדישא ואמר ליה
לדם לדם הוי גבוז יקרא דמלכך דלא לתתייהיב דסותא לעלמי
למכדע ביקרא דמרך כר לאת והוה טמיר וגבוז הסוא ספרא עד דכפן לדם מנכתא
דעדן ומסתמם כל יומא בגיבזא דמריה ואתגלין ליה רזין עלאין מה דלא ידעו סמאי
עלאין כיון דחטא ועבר על פקודא דמריה פרח הסוא ספר מכיה והוה לדם טפח
על ריסוי וכבי ושלל כמי גיחון עד קללוה ומיא עבדין נופיה חלדין ואסתבי
זויה · כסעתא ההיא רמז קב"ה לרפאל נתיב ליה הסוא ספרא וכיה סוה
מסתדל לדם ואכח ליה לסת כריה וכן לכל לזכון תולדות עד דמטא לאכרסם וכיה
סוה ידע לאסתכלא ביקרא דמריה ולא לתמר · וכן לאתוך לתייהיב ליה ספרא
ואסתכל מכיה ביקרא עלאה · זכר ונקבה ברא · דכי סמעון אמר רזין
עלאין לתגלין כהאי תרי קרלי · זכר ונקבה ברא למכדע
יקרא עלאה רזא דסמיכותא דמגן רזא דלא לתכרי לדם · תא חזי כרזא דלתכרי
סמים ולרץ לתכרי לדם · כהו כתיב הלה תולדות סמים והארץ כהכרא · כלדם
כתיב זה ספר תולדות לדם · כהו כתיב כהכרא · כלדם כתיב ביום הכרא זכר
ונקבה ברא · מכאן כל דיוקנין דלא לאתכא ביה דכר ונוקבא לאו ליהו דיוקנא
עלאה כדקא חזי וברזא דמתכוונין לוקימנא · תא חזי ככל לתר דלא לאתכאו דכר
ונוקבא כחדא קב"ה לא עוי מדוריה כהסוא לתר וברכאן לא לאתכאו הלא לתר
דלאתכא דכר ונוקבא דכתיב ויברך אותם ויקרא את שמם אדם ביום הבראם ולא
כתיב ויברך אותו ויקרא שמו אדם ואפילו אדם לא אקרי הלא דכר ונוקבא כחדא ·
דכי יהודה אומר מיומא דאתברי כי מקדשא ברכאן לא לאתכאו בעלמא ואתכדידו
בכל יומא דכתיב הנדיק לכד · אלי אלא לכד ברכאן דהוו שרוין ביה כמה דכתיב
וברכות לרשע נדיק · וכתיב לכדים לחמוכם · כגוונא דא כתיב ויברך אותם וכתיב
ויברך אותם אלהים · מאי לתתייחסו כל דרי עלמא וכל לזכון נדיקי קשוט דהוו
בעלמא · אמר רבי יוסי הלין אתוון כתרלין דהוו כתורייתא לאסתכחא דעבר אדם
על אתון דתורייתא כלהו כסדר תשר"ק וכגין כך קרא להסוא ברא דהיהו כדמותו

בגלמו את דיוכן קיומה דלתתון ובתיובתיה לקמי מלריה לחיד בחלין תרין ומכדין
לתהדרו לתתון למסרע ולה לתתקבו לתתון עד דקיומו ישראל על טורה דסיני וכדין
דלהדרו לתתון על תקונייהו קיומה דלתברייתו שמים וארץ ולתתבסם עלמה וקיומה
על קיומיה . רבי לקה אמר יומה דעבר לדם על פקודה דמרים בעין שמים וארץ
לתתנפה מלתתרייהו מ"ט בגין דליכון לה קיומו חלה בברית דכתי' לם לה בריתי יומם
ולילה חקות שמים וארץ לה שמתי . ולדם עבר ברית שלמה ומה כלדם עברו ברי'
ולמלה דבלי קמיה קב"ה דזמינין ישראל לקיומה על טורה דסיני לקיומה הלי ברית
לה לתתקיים עלמה דין . רבי חזקיה אמר כל מאן דלודי על חטלויה קב"ה שביק ליה
ומחיל על חוביה . ת"ש כד ברח קב"ה עלמה עבד הלי ברית וקיים עליה עלמה
מכלן דכתי' ברלשית דה ברית דעלמה קיומה עליה שית דמכוה כנידין וכפקי ברכלן
לעלמה ועליה לתברי עלמה ולדם עבר על הלי ברית ולעבר ליה מלתריה . הלי
ברית לתרמוזת בלת יו"ד לת זשירה עקרה ויסודה דעלמה . כד לוליד בר לודי
על מטלוי וקרה שמיה ס"ת ולה לדכר ביה יד"ה למהוי שות בגין דעבר עליה . וכגין
כך קב"ה מכלה לסתיל עלמה ולתתייחסו כל דרי זכלי דעלמ' מסת' . ותה חזי כד קיומו
ישראל על טורה דסיני עלל כין תרין לתתון חלין רזה דברית ומלן ליהו כ"ת ועלל
בין תרין לתתון דלסתלרו ויהיב ליה ליסראל וכד עלל כ"ת רזה דברית כין תרין
לתתון חלין דליכון ס"ן תי' עלה ולתעבידו סבת כלה ושמרו בני ישראל לת השבת
לעשות לת השבת לדורותם ברית עולם כמה דהוה סידורתה דעלמה לתתייחסה כהו
כל דרי עלמה מחלין תרין לתתון לת הוו תלין עד דלסתכלל עלמה כדקא יאו ועלל
ביהויהו ברית קדישה דלסתכלל בסלומו דלתעביד סבת לתמר רבי יוסי חלין תרין
לתתון לסתכללו כלת כ"ת וכד לתהדרו לתתון למפר"ן יומה דלתתיולד לת לתהדרו
לתתון ככל דרה ודרה עד דמטו ישראל לטורה דסיני ולתתקבו . לה' יהודה לתתה
לתהדרו וככל דרה ודרה הוה גפיף עלמה כלתתון ולה מתיסבין כדוכתייהו כד
לתתיהבת תורת' לישראל לתתקבו כלה ר' שמעון לומר כיומי לכום הוו מכיימין בני כסה
בחכמ' החרסין וקוסמין ובחכמת למעבר לחילי דשמיה ולה הוה כר כם מיומה דכפק
לדם מנכתה דעדן ולפיק עמיה חכמת' דטרפי שכה דלסתדל כה דהה לדם ולתתיה
ולחיון דכפקו מכיה עד דלת' לכום סביקו ליה . כד לת' לכום חמה לן ומה חכמתהון
מסכיון (פ"ל מסטין) עלין ולסתדלו בהן ועבדין כה עבידתין וחרסין וקוסמין
עד דלתפסטת ההיה חכמתה כדרה דמכול ובלהו הוו עבדי עבידתייהו לחכמה
והוו מתתקפי לגבי כה בחיכון חכמה ולמרי דלה יכיל דיכה דעלמה לסתרלה עלייהו
דלה חיכון עבדי חכמתה לדחייה לכל חיכון מלרי דדיכה ומלכום סריהו כלהו
לסתדלה כהלין חכמתן ה"ד זו סוחל לקרות כסם וי' . רבי ינחק אמר כל חיכון
זכלין דהוו כהו לכתר כההוה דרה כלהו הוו מסתדלי למחלה בהו כמו ירד מתוסלה
ויכוך ולה יכילו עד דלתפסטו חייבין מרדי במלריהן ולמרי מה שדי כי נעבדמ
וכי הלי טפשותה הוו קה לומרי . הלה בגין דהוו ידעי כל חיכון חכמתן ולכלהו ממכן
דעלמה לתפקדן עלייהו והוו מרחקן בהו עד דלתיב קב"ה עלמה כדקא הוה דה

בשביל הברית שנתן לנח שלא
ישחית עוד את העולם
וכשראה שבני אדם
עשו מעשה סדום ועמורה

בקדמותה הוה מים במים ולבתר לתתיב ליה לעלמא כדקדמיתה ולא לתחריב מכלא
דהא ברחמין לעבד עלויהו ד׳ למכול ומב ולא כתיב אלדים. כיומי דלתוש
לפילו ומוקי דההוא ומח כלהו הוו מעננן בחכמתן עלאין והוו מסתכלן כהו. אמר
רבי יוסח לי הכי טפעין הוו דלא הוו ודעין דזמין קב״ה לאיתאה עלייהו מי טופנה
ומותון כהו. אמר רבי ונחק מבדע ידעי אבל לאחידו טפעותה כלבייהו דלתוון
הוו ידעי הוה מלאכה דממכה על נחש והוה דממכה על מוי והוו ידעין למעבר
נון דלא יכלין למעבד דוכא עלייהו ולתוון לא הוו ידעי דקב״ה סליט על ארעא ומכיה
ויתי דוכא על עלמא אלא הוו מחתן דעלמא לתפקד כידה דלתוון ממכן והכי כל
מלי עלמ׳ וכנוכי כך לא הוו מסתכלן כיה בקב״ה ולא מעננין בעבידתיה עד דארעא
לתתבלת ורוח קדנח לכריז בכל יומח ואמר יתמו חטחים מן הארץ ורשעים עוד
לוכם. ואוריך קב״ה לון כל הנהו זמנא דלתוון זבחין ירד ומתוסלח ואנוך קיימין
בעלמ׳ כיון דלסתלקו מעלמא כדין בחית קב״ה דוכא עלייהו ולתלבדו כלא ויומא
מן הארץ. **ויתהלך** אנוך לת הלדים ולוכבו כי לקח אותו אלדים רבי
יוסי פתח עד שהלך במסבו כרדי כתן ריוחו. הלוקרא
לתמר. אבל אף כך ארחוי דקב״ה כשעתא דבר עם לתדבק כיה והוא לאברי דוריה
עליה וידע דלבתר ויתן יסרח לקדים ולקיט ריחים טב מכיה וסליק ליה מעלמא
הה״ד עד שהלך במסבו כרדי כתן ריוחו. עד שהלך דא קב״ה. במסבו. דא הוא
בר עם דלתדבק כיה ולזיל בארחוי. כרדי כתן ריוחו. לוכון שובדין טבין דבנוכהון
יסתלק מעלמא עד דלא מטח זמנים ועל דא הוא אלמא אלא לתמר יש הבל אשר
נעשה על הארץ אשר יש נדיקים ונו׳ יש נדיקים שמגיע אלדים כמעשה הרשעים
כמה דלוקימ׳ דבנין שובדין טבין קב״ה סליק לון מעלמ׳ בגין דלא יהוי ומנו רחימותי
בהו מסלק לון עד לא מטח זמנייהו ועביד בהון דוכין. ויש רשעים אשר מגיע
אלדים כמעשה הנדיקים דקב״ה אוריך לון יומין ואוריך רוגזים בהו וכל דא כמה
דלתמר. אלין בנין דלא יסרחון ואלין בנין דלהדרו לנכיסי בבנין דיפוק מנייהו בנין
דמעלו. תא חזי אנוך זכאה הוה וקב״ה אחיד ליה דיסרח לכתר ולקיט ליה עד לא
יסרח הה״ד ולקוט כשוסבי בנין דיסבי ריחח טב לקיט לון קב״ה עד לא יסרחו. ואוכמ
כי לקח אותו אלדים ואוכמ לארכא יומין כשאר בני נחש דהוו אורכי יומין מ״ט בגין
דלקח ליה קב״ה עד לא מטו זמנים. ר׳ אלעזר אמר אנוך נטול ליה מארעא ואסקיה
לשמי מרומים ואחסר בידיה כל נבזי עלאין ושם אפתחן סתרי גליפין דבהו מסתמי
מלאכי עלאי וכלהו לתמסרו בידיה. והא אוקימנא. **מתניתין**

ויראו כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר
מחשבות לבו. רבי יהודה פתח כי לא אל חפץ רשע אתה לא
יגורך רע. הלוי קרא לאתר ואוקמוה. אבל תא חזי מאן דאתדבק ביצר הרע
ואתמשך לבתריה יסתלק הוא ויסלבון ליה כמה דלתמר. כי רבה רעת האדם כל
כיסין הוו עבדי ולא מסתלוס חוביהו עד דהוו מוסדין דמין למנבח על ארעא. ומאן
לוכון דהוו מחבלין לרחייהו על ארעא הה״ד רק רע כל היום. כתיב הכא רק רע

וכתיב ואתם לא ינורך רע. וכתיב ויקרא ער בכור יהודה רע בעיני ו׳ ואמר רבי יוסי
וכי רע לאו ליהוי רשע. אלא לאו רשע לפולו תרוייהו ודיהב לנבי תכריה לשע ולשני
ליהם מדי לקרי רשע. לכל רע לאו לקרי שלא מלן דמחבל לרחיה וסליק גרמיה וסלי
ערעא ויהיב חולא ותוקפא לרוח מסאבא דלקרי רע דכתיב רק רע כל היום. ולא
עלל בפלטרין ולא חמי לפי שכיחתא כגון דסתלק שכיחתא מעלמא. מכלן
מיעקב דכד לסתלק שכיחתא מניה חמיה דכבוהי הוה פסול דכניכוייהו לתתקף
בעלמא רוח מסאבא וגרע כהורא מן סיהרא ופגים לה. ולא תימא למלי כגון דלא
סליק מקדפא ולסתלקת שכיחתא מעלוי דיעקב כל שכן הוה דמסאב לרחיה
וסליק גרמיה דהוה לתקוף ליה לרוחא מסאבא וכגון כך כד לסתלק לקרי רע.
תא חזי כד כר כם לסתלק לא יתפקד משם קב״ה לטב וכלל זמכא לתפקד מהוה
דלתקרי רע לכום ההוא ושבע ילין כל יפקד רע כד לזיל בארח מיסר כדין כל יפקד
רע. ועל דא כתיב רק רע כל היום. וכתיב לא ינורך רע. ודא לקרי רע ולא לקרי
רשע. וכתיב גם כי הלך בניא נלמו לא לירוא רע כי אתה עמדי.

וינחם יי כי עשה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו. רבי יוסי פתח הוי
מוסכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה. הוי מוסכי
העון אלין כבי נשא דחטאין קמי מריהון ככל יומא ולתתמן כעיניהו ליהון חוכין
דליהון כחבלי השוא ומסכין דהוה עובד דעבדין והוה חוכא דעבדין דלאו ליהו
כלום. ולא לשנא נפשו קב״ה עד דעבדין להוה חוכא תקיף ורבי כעבות העגלה
דליהו תקיף דלא יכיל לאסתגלה. ותא חזי כד עבד קב״ה דיכא כחייבי עלמא לשב
דליהון חטאין קמי קב״ה ורגזין ליה כל יומא לא בעי לאוכחא להו מעלמא וכל לשנא
בעובדיהון לתכחס עלייהו על דליהון עובדי ידוי ואוריך לון בעלמא ובגין דליהון
עובדי ידוי כטיל כחמה ולתכחס עלייהו וחיים עלייהו וכל בעי למעבד כהו דיכא
כביכול חדון קמיה לא תישל קדמוסי דכיון דעובדי ידוי דליהון עביד עלייהו וחיים עלייהו
וכתיב הוד והדר לפניו עז וחדוה במקומו. תמר רבי יוסי כתיב ויתעצב אל לבו.
אל לבו עביב ולא לאתר אחרא לבו כלא לשר כלבבי וכנפשי יעשה רבי ויצחק תמר
ויכחם ה׳ כלא ויכחם ו׳ על הרעה לשר דבר לעשות לעמו. רבי יוסי תמר לטב רבי
חזקיה תמר לכים. רבי יוסי תמר לטב כמה דלתמר דקב״ה כחים על דליהון עובדי
ידוי וחיים עלייהו ויתעצב בגין דליהון חטאין קמיה. ורבי חזקיה תמר לכים דכד
קב״ה כעי לאוכחא לחייבי עלמא כטיל כחומין עלייהו וקכיל כיחומין כך וכול כחלין
דמקבל כחומין על מה דאכיד. כיון דקכיל כחומין ודאי דיכ׳ לתעבד ולא תלוי מלת׳
כתסוב. תימתי תליא כתסוב עד לא קכיל תכחומין עלייהו הא קכיל ואתקיף לההוא
לא תליא מלת׳ כתסוב׳ כלל ודיכ׳ לתעביד וכדין לוסיף דיכא על דיכא ואתקיף לההוא
לתר דדיכ׳ ולאכיד לון לחייביא מן עלמ׳ וכלא בקרא דכתי׳ ויכחם ו׳ קכיל תכחומין.
ולכתר ויתעצב אל לבו. יכא תוקפא לדיכא למעבד דיכא. רבי חייא לתר ויכחם ו׳
כי עשה את האדם בארץ. כטל תכחומין וחדוה כד עבד קב״ה לאדם כארעא דליהון
כגווכא עלאה וכל מלאכי עלאי מסכחן ליה לקב״ה כד חמו ליה כדיוקנא עלאה ואמרו

ותחסרהו מעט מאלדים וכבוד והדר תעטרהו · לבתר כד חטא אדם אתעצב על
דחטא דיהב פתחון פה למלאכי השרת דאמרו קמיה מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם
כי תפקדנו · אמר רבי יהודה ויתעצב אל לבו בגין דבעי למעבד בהו דינא שנאמר
ובעת צאת החלוץ וגו׳ · הודו ליי׳ כי טוב כי לעולם חסדו · ואמר רבי יצחק אמאי לא
בתיב הכא כי טוב אלא בגין דאוביד עובדי ידוי קמייהו דישראל · כגוונא דא כד הוו
ישראל עברין ימא אתו מלאכי עלאי למימר שירה קמי קב״ה בההוא ליליא א״ל קב״ה
ומה עובדי ידי טבעין בימא ואתון אמרי שירה · כדין ולא קרב זה אל זה כל הלילה ·
אוף הכא בכל זמנין דאיבוד רשיעיא איהו מעלמא כדין עציבו אשתכח עלייהו ·
רבי אבא אמר בשעתא דחב קמי קב״ה אדם ועבר על פקודוי כדין אשתכח עציבו
קמיה · אמר ליה קב״ה אדם ווי דחלשת חילא עלאה בהאי שעתא אתחשכת נהורא
חד מיד תריך ליה מגנתא דעדן · אמר ליה אנא אעלית לך לגנתא דעדן לקרבא
קרבנא ואת פגימת מדבחא דלא אתקרבת קרבנא מכאן ולהלאה לעבוד את
האדמה וגזר עליה מיתה וחס עליה קב״ה וגניז ליה בשעתא דמית סמיך לגנתא
מה עבד אדם עבד מערתא חדא ואתטמר בה הוא ואתתיה מכא ידע אלא חמא
חד נהורא דקיק עייל בההוא אתר דנפיק מגנתא דעדן ותאב תיאובתיה לקבריה
ותמן הוא אתר סמוך לתרע דגנתא דעדן · תא חזי לא אסתליק בר נש מעלמא
עד דחמי ליה לאדם הראשון שאיל ליה על מה אזיל מעלמא והיך נפיק · הוא אמר
ליה ווי דבגינך נפקנא מעלמא · והוא אתיב ליה ברי אנא עברית על פקודא חדא
ואתענשית בגינה חמי את כמה חובין וכמה פקודין דמארך עברת · אמר רבי חייא
עד כדו יומא קאים אדם הראשון וחזי באבהן תרין זמנין ביומא ואודי על חובוי
ואחמי לון ההוא אתר דהוה ביה ביקרא עלאה ואזיל וחמי כל אינון צדיקיא וחסידי
דנפקו מניה וירתו לההוא יקרא עלאה דבגנתא דעדן ואבהן כלהון אודן ואמרין
מה יקר חסדך אלדים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון · רבי ייסא אמר כלהו בני עלמא
חמאן ליה לאדם הראשון בשעתא דמסתלקי מן עלמא לאחזאה סהדות׳ דבגין חובוי
דבר נש איהו אסתלק מעלמא ולא בגיניה דאדם בר אינון תלתא דאסתלקו בגין
ההוא עיטא דנחש הקדמוני ואלין אינון · עמרם לוי ובנימן · ואית דאמרי אוף כמי
ושי דלא חבו ולא אשתכח עליהו חובא דימותון ביה בר דאדכר עלייהו ההוא עיטא
דנחש כדאמרן · תא חזי כלהון דרין דהוו ביומוי דנח כלהו אפשיטו חובין על עלמא
באתגליא לעיניהון דכלא · רבי שמעון הוה אזיל יומא חד בפילי דטבריה חמא בני
נשא דהוו מקטרי בקיטרא דקשתא בגולפא דקנסיר · אמר ומה חובא באתגליא
לארגזא למריהון יהיב עינוי בהו ואתרמיו לגו ימא ומיתו · תא חזי כל חובא דאתעבי׳
באתגליא דחי לה לשכינתא מארעא וסליקת דיורה מעלמא אלין הוו אזלין ברישא
זקיף ועבדי חובייהו באתגליא ודחו לה לשכינתא מעלמא עד דקב״ה דחא לון ואעבי׳
לון מניה ועל דא כתיב הגו רשע לפני מלך וגו׳ · הגו סגים מכסף וגו׳ ·

ויאמר יי׳ לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם הוא בשר וגו׳ · אמר רבי
אלעזר ת״ח כד ברא קב״ה עלמא עבד להאי עלמא לאשתמשא
כגוונא

כנווחא דלעילא וכד כבי עלמא ליכון זכאין דלזלי כארח מיבר קב"ה לאתבר רוחא
דחיי דלעילא עד דמטו ליכון חיין לאתר דיעקב סריא כיה ומתמן כנדי ליכון חיין
עד דלאתמסיך ההוא רוח' להאי שלם דדוד מלכא סריא כיה ומתמן כנדי כרכאן לכל
ליכון תתאי והוה רוח' עלי' לאתבגיד ולאתמסיך לתתא ויכלין לאתקיימא כעלמא
וכגוניכי כך לעולם חסדו דא הוא שלם דדוד מלכא ובגין כך כתי' לעולם כלה ו"ו דהא
כך ליהו רוחא לאתבגיד להאי שלם מתמן כפקי כרכאן וחיין לכלא לאתקיימא.

כתיב

כתא דאמר כבי כתא לאסתלק כלא כגין דלא יתטו הכוא רוחא דחיי להאי שלם
לאתהכא מכיה תתאי ולאתקיימא כיה. כתגא הוא כתר כגין דלא יתרק האי רוחא
להאי שלם מ"ט לאסגאה כתא תתאה דדרגין דיתתקף כיה וכשיכן רוח' דק"ה דלא דקיוזא
יתערב כרוח מסאב. כתגא הוא כתר דא כתא קדמאה דיתכרך כגין כך הוא כתר
כלי' קן כל כתר כא לפכי ואמר ר' שמעון דא מלאך המות והיו ימיו מאה ועשרים
שנה כתורכו דקוזפיר דקיטרא. **הנפילים** היו כארץ. תני רבי יוסי אלין
עזא ועזאל כמה דאתמר דלפיך לון ק"ה מקדושתא
דלעילא ואיך יכלו לאתקיימא כהאי עלמא. תמר רבי חייא אלין הוו מלכון דכתיב
ושוף ישופך על הארץ והא אתמר דאלין לאתחזו לכבי כשא כאן כחזו דלהון והאי תימא איך
יכלין לאתכפכא הא אתמר דלאתכפכן לכמה גווכין וכשעתא דכחתי גלימו כחוירא
דעלמא ולאתחזון ככבי כשא. ומכי **עזא ועזאל** דמרדו לשלא ולפיל לון ק"ה
וגלימו כחוירא ולאתקיימו כיה ולא יכילו לאתפשטא מכיה. ולכתר טעו כתר כמי
עלמא ועד כען יומא דא ליכון קיימי ולולפי חרסין לכבי כשא ולולידו כבין וקרו להו
ענקים נפרין ולליכון כפילים לקרון כבי אלדים והא אתמר.

ויאמר י"י אמחה את האדם אשר כראתי מעל פני האדמה. רבי יוסי
פתח כי לא מאשכותיי מאשכותיכם. תא חזי כל כר כם כעי
לכקמא מאחרא סתיק ולא אמר מדי דאילו לודעים יסתמר ולא יכיל ליה. אכל
ק"ה לאו הכי עביד. לא עביד דיכא כעלמא עד דאכרזי ולודעלהו זמכא תרין
ותלת' כגין דלא ליתתי דיומי כידים דיומ' ליה מה עבדת ולא יסתמר מכיה ולא יכיל
לקיימא קמיה. תא ויאמר י"י אמחה את האדם אשר כראתי מעל פני האדמה לודע
לון על ידא דכא ואתרי כהון כמה זמכין ולא כמשו. כתר דלא כמשו ליתי עליהון
דיכא ולוכיד לון מעל לפי לרעא. תא חזי מה כתיב כיה ככא ויקרא את שמו כא
לאמ' זה יכחמנו ממעשנו זה לאמתי הכא לאמ' זה שלא זמנ"ק קרא לנח כויקרא
דאקרעא לאמר מזי לאמר שלא יתר דא קרי ליה כא ומאן ליהו לארעא קדיסא ואמ'
זה יכחמנו עבד ליה ק"ה לתתא כגווכא עילאה כתי' הכא זה וכתיב התם זה י"י קוויכו
לו זכאין ליכון כדיקייא דרזיומין כרזיומין דגוספנקא דמלכא למהוי כשמיס רזיומין
וליהו סוי מאמן כארעא כדקא יאות כתיב ויקרא שמו יעקב אמתי לא כתיב אלא ויקרא
התם דרגא ואכא דרגא אחרא כלי ואקרא את י' ואקרא י"י לא כתיב אלא כתיב את שלי
לוף הכא ויקרא שמו יעקב דרגא דילים ק"ה ממש קרי ליה יעקב לכל הכא את

קב"ה רבונו של עולם אתה יחיד בעולמך עד שלא נתעלמו ממך כל הדורות כך אתה יחיד בעולמך עכשיו ולעולמי עולמים ואתה הוא שהיה קיים קודם שנברא העולם ואתה הוא שהוא קיים לאחר שיחרב העולם ואתה הוא שהוא קיים לעתיד לבא ואתה הוא שהוא קיים לאחר שיחלפו כל הדורות

ביה ונם כדרך כשמסכל הולך לבו חסר · מלן לבו דלא קב"ה דלא יכך עמיה כלרחא
ונרע מן סיעתא דרחיה כגון דסהוה בר נש לא מהימן כיה במלריה עד לא יפוק
בלרחא לא בעי סיעתא דמלריה · ולפילו כלרחא כד ליהו חזיל לא לסתדל במלי
דלוריתא וכגוני כך לבו חסר דלא חזיל בסדיה דמריה ולא לסתכח בלרחיה ואמר
לכל סכל הוא · לפילו כד שמע מלה דמהימנותא דמלריה הוא אמר דטפשותא
הוא לסתדלא כיה · כהאי דשלילו לבר נש על לת קיומא דרשימא בכשריה דבר
נש ואמר לאו ליהו מסיסנותא שמע רב ייבא סבא ולסתכל כיה ולתעביד תלא
דגרמי · ולכן סא לורחא בסייעתא דקב"ה בעיכן למימר מלי דלוריתא · פתח
ואמר סורבי יי דרכך לסלך בלמתך יקר לבבי לורלה שמך · הלי קרא קשיא
דסא תכיכן כלא הוא בידא דקב"ה בר למסוי וכלה לו מייבא ודוד סיך תבע דא מעם
קב"ה אלא דוד סבי קאמר סורבי יי דרכך בסוא לורא מיסור ומתקבא לגלוה
עיבי ולמכדע ליה ולכתר בלמתך לסיכך בלרא קשוט ולא לסטי לימיבא
ולעמלא · ויקר לבבי מלן לבבי כלא נור לבבי ולקי · וכל דא לכא תבע
לורלה אלא שמך ולתדבק דאלא לאסתמרא לורחי כדקא יאות · לורלה שמך
אלא חולקי דבים סריא דאלא למדאל · תא חזי כל בר נש דלים בסוא כפולבא דמריה ·
סריא עמיה מסיסנותא כדקא יאות דאל סהוא בר נש אלים כפולבא דמריה
ומלן דלא סריא כיה דאלא דמריה לא סריא עמיה מסיסנותא ולאו ליהו כדאי
למסוי ליה חולקא בעלמא דאתי · תו פתח ואמר ולרח נדיקים כלור כוגא הולך
ונור עד נכון היום · זכאין נדיקיא בעלמא דין ובעלמא דאתי דקב"ה בשי
ביקריהון · תא חזי מה כתיב ולרח נדיקים כלור כוגא · מאי כלור כוגא
בסהוא כהורא דבסיר דכרא קב"ה כשובדא דכרבשתית דא הוא דנביז לון לנדיקיא
בעלמא דאתי · הולך ונור דאיהו סליק בנסוריה תדיר ולא נרע מכיס לכל
בקיבויה מה כתיב דרך רשעים כאפלה לא ידעו במה יכשלו · לא ידעו וכי
לא ידעין · אלא איבויה אזלי בעקימו דלרחא בהאי עלמא ולא בעלן
לאסתכלא דזמין לון קב"ה למידן להו בסהוא עלמ' ולאעלאה לון כדיכא
דגיהנם · ואיכון מוחין ואמרין ווי לן דלא תוריכנא תודכין ולא
תכיבנא בסהוא עלמא וכבל יומי אמרי ווי דא · תא זמין קב"ה
לאכסדרא לון לנדיקיא בעלמא דאתי ולמיסב לון לגבר
חולקהון לתר דשכח לא סלטא למיקם עליה כלא עין
לא ראתה אלהים זולתך ועשה למחכה לו · וכתיב
ויכלו ורוח כפרי סאכשים הפוטעים בי ·
וכתיב ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת
כפו' רגליכם זכאין איכון נדיקי' בעלמא
דין ובעלמא דאתי עליהם כתיב
ונדיקי' לעולם ירשו ארץ וכתיב
אך נדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך · כדיך יי לעולם יחיו ויחיו

ר' יהודה בר שמעון אומר

פרשת תולדות נח

אלה תולדות נח רבי חייא פתח ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר זכתין חיכון יעקב דמסתדלי בתוריתא וידע תרתין דתוריתא דכניכה יזכון לעלמא דאתי. תא חזי כל יעקב חזית לון חולקא לעלמא דאתי מאי טעמא בנין דבטרין ברית דעלמא לתקויים עליה כלא לא לית בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. ועל דא יעקב דבטרי ברית וקבילו ליה לית לון חולקא בעלמא דאתי. ולא שוד הלא בנין כך לקרון צדיקים. מכאן לוליפכה כל מאן דבטיר הלי ברית דעלמא לתקויים עליה לקרי צדיק. מכאן מיוסף בנין דבטר ליה לברית עלמא זכה דלקרי צדיק ועל כך ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ רבי אלעזר אמר הלא כתיב לתת פחד ואימתה עליהם בגדלת זרועך יידמו כאבן וכו'. מה כתיב לעילא בפרשתא דברהם' ואהר יוסף מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד וגו'. ההוא סהר דכנויד וכפיף ועייל לגנתא ואשקי ליה משקיו דלעילא ועביד ליה כייחא ועביד חיכין ורבי זרעין והוא כדין כייחא דכלא ודא כייח ליה לגנתא ודא עביד כייחא ביה כלא כי כן תברך וכתיב וימצאו בניהם הסכיעי ודאי דא הלא דא עביד תולדות ולא אחרא. תא חזי לגנתא קיימא דוגמא דלעילא ועל דא לקרי חיים החדשה. ורזא לוליפכה דהא כח אבטריך לתיבה לאתכרא בה. ולקיומא זרעא דכולא דכתיב לחיות זרע. מאן תיבה דא דא נרון הברית וכח ותיבה לתתא הכי הוו כדוגמא דא לעילא כח כתיב ביה ברית דכתיב והקימותי את בריתי אתך וגו' ועד דלתקויים ביה ברית לא עייל לתיבותא דכתיב והקימותי את בריתי אתך ובאת אל התיבה וכדין הוה תיבה נרון הברית. דא תיבת נח כלא כגוונא דלעילא וכנין דהאי ברית לעילא הוא עביד תולדות כגוונא דא כח לוהו עביד תולדות כלא הלא תולדות נח. נח איש צדיק הכי הוא ודאי כגוונא דלעילא. ועל דא צדיק יסוד עולם כתיב וארעא על דא לתקויימת דהא לוהו עמודא דעלמא קיימא עליה. ומאן לוהו דא צדיק ונח לקרי צדיק לתתא ורזא דכלא. את האלהים התהלך נח למהוי הוא כארעא כגוונא דלעילא איש צדיק יסודא דעלמא. ברית שלום שלמא דעלמ'. איש החדש' ודאי ועל דא ונח מצא חן בעיני ו'. תמים היה בדורותיו. מאי בדורותיו לילין לוהו דכפקו מניה הוא אשלים לכלהו. והוא היה שלים מכלהו. תמים היה דלתיילוד מהול דכתיב התהלך לפני והיה תמים. בדורותיו ולא בדרין דעלמא דהא מניה כפקו תולדות כעלמא. תא חזי נח לתתאי מיומא דלתברי עלמא למהוי כתיבה בחכורא חד ולמיעל נח ועד לא לתתברו כחדא לא הוה עלמא כדקא ואות לכתר מה כתיב ואלה כפנה כל הארץ מסו כפנה כמה דאת אמר ומשם יפרד. דמתמן אתתכח פרודא ואתכדרו תולדות לכל סטרין וכלא חד כדוגמא חדא כגוונא כך אלה תולדות נח אלה ודאי דהא יסודא דעלמ' לוהו דעביד תולדות

תולדות כארעא לקיומא לתתא רבי חכא
ופסקיס. תמ׳ לריש כחיליס טיכרא כקיב
ותכר. כך הוא ודאי. ותא חזי מסיעור
דתיבותא לוק כמי הכי הוא. רבי שמעון
פתח לכו חזו מפעלות יי׳ אשר שם שמות
בארץ. לכו חזו מלילאון כד״ח חזנת
קשה הוא לי כשנדוי דקב״ה לתגלי
כבודיה עלאה לבני נשא. אשר שם שמו.
שמות ודאי דשם שמיה גרים לכלה.
כתיב ויקרא שמו כח לאמר זה ונו׳.
לאמי הכא לאמר. ולאמי זה. הלא
לאמר דא לתתא. זה נדיק דקב״ה כמו
קרא ליה כח כויחא דארעא. לאמר.
אתי לאמר הלא לתתא דאקרי ליה כח
ואתן ליהו ארע קדישא ואת זה ינחמנו
מפעשיהו ונו׳. עבד ליה קב״ה לתתא כגוונא עלאה. כתיב הכא זה וכתיב התם זה
וי״קויהו לן. זכאין ליהון נדיקיא דרשיתין כרשיתין דגנסנקא דמלכא למסוי בשמיס
רשיתין ויהיו שוי שמהן כארעא כדקא יאות. כתיב ויקרא שמו יעקב ואתי לאתי
כתיב לת. הלא התם דרגא לתרא ותכא דרגא תיתרא כלכתיב וארא אל אברהם
וארא יי׳ לא כתיב הלא לתתי לוק הכא ויקרא שמו יעקב דרגא דיליה קב״ה ממש
קרא ליה ישראל לבל הכא לת לאתכללא שכיותא. אלה תולדות נח ונו׳.
רבי יהודה פתח טוב ליש חוכן ומלוה יכלכל דבריו במשפט. טוב ליש דל קב״ה
דאקרי טוב כמה דכתיב טוב יי׳ לכל. חוכן ומלוה לאתר דלית ליה מדיליה ומסוע
לאתר מכיס לאתן. יכלכל דבריו במשפט. דהא הוא דכר לא לאתן הלא במשפט
כלל נדק ומשפט מכון כסאך. לא טוב ליש לא נדיק דכתיב לא טוב כי
פרי מעלליהס ואכלו. ר׳ יוסי אמר לא כח דכתיב כח ליש נדיק. רבי יוחנן אמר
שבת דכיש פתח טוב דכתיב טוב להודות ליי׳. רבי חייא אמר כלל חד וכלהו מלה
חדא אמרו ולא עביד תולדות כעלמא. תולדות דעלמא מאן ליכון הלין כשמההון
דנדיקיא דליכון ליכא דעובדוי דקב״ה. רבי שמעון אמר כשעתא דקב״ה מתעטר
כעטרוי מתעטר מעילא ומתתא מעילא מאתר דשויקא דכלא מתעטר מתתא כמה
מכשמההון דנדיקיא כדין לתוספ חיים מעילא ומתתא ולתכללא לתר מקדשא מכל
סטרין וכירך לתתלויא ויהא לשתלוס וכדין יהב לכלא. כתיב שתה מים מבורך
ובוזלים מתוך בארך. לאתי הכא בורך בקדמיתא ולבתר בארך דהא בור לא לקרי
הלא ריקניא דלא בביע. בלר מיון דכבשון הלא כלא לתר חד הוא. הלא לתר
דמשבחי לחודין כיש לקרי בור דלית ליה מדיליה הלא מה דיהבין כגויה ואתן ליהו
דלית. לבתר לתעביד בלר דליהו מלוה מכל סטרין מאן ליהו ה״ל לתתלויא מעילא

נדיקים ב״כ:

פלוח ליה תרין רוחין רוח אל בשלמא דין ורוחא
אל בשלמא לתתי ובכי תשכח בכלהו נדיק אשה
אשה יעקב יעקב לבבשם לבבשם שמואל שמואל
שם שם בל מיבחק לבל בתיב כיש בתיב לבתיב
בהובנין דיבחק בשעת לתתקרב על נבי מלבא
בפקיא בשמעיס לחוק כיש בשלמי עלמא וכין
לתתמר כיש בלבבשם ברוך מחיה שמיס תבת
כיש בשמיס דשלמי לתתי ובנין לה תשכח בלה
יחד בקב״ה שמיס בלה על יבחק בנין לתתשב
כיתא ושל לה רמז קרא ואמר הן בקדושו לה
ואמין ונו׳. לה בלה תולדות בנין לחוק נדיק
שבח ליה תרי זמני תמיס כיש בל רזיתיו לבל
בדרין לתקרבי ליהו בשבח לבלהו כמו דרש לבבשם
ודרש דשבח ודרש דזוד. לה אמי אתי שבד

ממעשיהו ונו׳. עבד ליה קב״ה לתתא כגוונא עלאה. כתיב הכא זה וכתיב התם זה
וי״קויהו לן. זכאין ליהון נדיקיא דרשיתין כרשיתין דגנסנקא דמלכא למסוי בשמיס
רשיתין ויהיו שוי שמהן כארעא כדקא יאות. כתיב ויקרא שמו יעקב ואתי לאתי
כתיב לת. הלא התם דרגא לתרא ותכא דרגא תיתרא כלכתיב וארא אל אברהם
וארא יי׳ לא כתיב הלא לתתי לוק הכא ויקרא שמו יעקב דרגא דיליה קב״ה ממש
קרא ליה ישראל לבל הכא לת לאתכללא שכיותא. אלה תולדות נח ונו׳.
רבי יהודה פתח טוב ליש חוכן ומלוה יכלכל דבריו במשפט. טוב ליש דל קב״ה
דאקרי טוב כמה דכתיב טוב יי׳ לכל. חוכן ומלוה לאתר דלית ליה מדיליה ומסוע
לאתר מכיס לאתן. יכלכל דבריו במשפט. דהא הוא דכר לא לאתן הלא במשפט
כלל נדק ומשפט מכון כסאך. לא טוב ליש לא נדיק דכתיב לא טוב כי
פרי מעלליהס ואכלו. ר׳ יוסי אמר לא כח דכתיב כח ליש נדיק. רבי יוחנן אמר
שבת דכיש פתח טוב דכתיב טוב להודות ליי׳. רבי חייא אמר כלל חד וכלהו מלה
חדא אמרו ולא עביד תולדות כעלמא. תולדות דעלמא מאן ליכון הלין כשמההון
דנדיקיא דליכון ליכא דעובדוי דקב״ה. רבי שמעון אמר כשעתא דקב״ה מתעטר
כעטרוי מתעטר מעילא ומתתא מעילא מאתר דשויקא דכלא מתעטר מתתא כמה
מכשמההון דנדיקיא כדין לתוספ חיים מעילא ומתתא ולתכללא לתר מקדשא מכל
סטרין וכירך לתתלויא ויהא לשתלוס וכדין יהב לכלא. כתיב שתה מים מבורך
ובוזלים מתוך בארך. לאתי הכא בורך בקדמיתא ולבתר בארך דהא בור לא לקרי
הלא ריקניא דלא בביע. בלר מיון דכבשון הלא כלא לתר חד הוא. הלא לתר
דמשבחי לחודין כיש לקרי בור דלית ליה מדיליה הלא מה דיהבין כגויה ואתן ליהו
דלית. לבתר לתעביד בלר דליהו מלוה מכל סטרין מאן ליהו ה״ל לתתלויא מעילא

וכביכול אתתא לאתחזיא קמיה כמה דאמרן וכביכול אתתא מנסמתהון דצדיקיא דכך
אתר שתא מיה מכורך דל דוד מלכא דכתיב כיה מי ישקני מיה מכור בית לחם
ונזוליס דל לברהם . מתוך דל יעקב דליהו כחמנעותא . כארך דל ונחק
דלקרי כאר מיה חייס . הל כהלי קרא לשתכח רתיכא קדישא עלאה מלכהן
ודוד מלכא לאתחכר עמהון תיליוכתא
דכוקבא לבני דכורא לאו ליהו חלא כל
עיול רוחא כה ואסדת מייא לקבלא מיין
עלאין דכורין . כך כנסת ישראל לא
אתערת תיליוכתא לבני קלה שא כרוח
דצדיקייא דעלמין כגווה . וכדין כשאין מיא בגווה לקבלא מיין דדכורא וכלא לאתעביד
תיליוכתא חדא וכרורא חדא וקשורא חדא ודא הוא רשות דכלא ושיולא דמטייל קלה
כשמהתון דצדיקיא . הא כל לישון תולדות דנפקת דעדן לא כפקין מצדיק חלא
כל עיולא כהלי תיכה כחכורא חדא וכלא נגיזין כה ונכתב מיכה כפקין . לוף הכא
כה לים נדיק לא לפיק תולדות למפרי כעלמא עד דעלמ עד דעלא לתיכה ואתכנם כלא כה והוו
נגיזין כה ונכתר מכה כפקו למפרי כעלמא ולא לתקיימא כארעא . ולעלמא דנפקו
מגו תיכה לא לתקיימו כעלמא וכלא כגווה דלעילא מגו תיכה כפקו לעילא מגו תיכה
כפקו לתתא לא כגווה דא מגו הכא לתקיי עלמא ולא מקדמת דכא דכגויה כך כתיב

ותשחת

הארץ לפני האלהים . אמר רבי יהודה כיון דכתיב ותשחת
הארץ אמאי לפני האלהים אלא כיון דעבדו מוכיחין כתגלגל
לשניהן דכלא כדין לפני האלהים כתיב . ר' יוסי אמר אכא לפני האלהים כקדמיתא לפני האלהים דלא הוו עבדי כתגלגל . לפני האלהים
עבדו ולא לפני כבי כסא ולכסוף עבדו כתגלגל וכגין כך כתבי נוחי אמר קרא אלה
תולדות נח . רבי אכא אמר מיומא דעבר אדם על פקודא דמריה כל כבי עלמא
דאתילידו לכתר לקרון כבי אדם ולא לסכחא לקרון הכי אדם כמאן דאמר כבוי
דסהוה דעבר על פקודא דמריה . כיון דאתא נח לקרון כבוי דעלמא על שמיה דנח
תולדות נח לסכחא דקאים לון כעלמא ולא תולדות דאדם דאעבר לון מעלמא וגריס
מותא לכלהו . ת"ר יוסי אי הכי הא כתיב לכתר וירד יי לראות את העיר ואת
המגדל אשר בנו בני האדם . בני האדם כתיב ולא כתיב בני נח בגין דאדם דחטא
קמיה מריה טב ליה דלא לאכרי ולא יכתוב עליה שהי קרא שא תא חזי כתיב כן חכם
ושמח לב כל כרא טב כל כבי עלמא דכרין ליה לאכוי לטב וכל שהו כים כלא דכרין
ליה לאכוי לכים . אדם כגין דחטא ועבר על פקודא דמריה כך אתו לחון דמרדו
כמריהון מה כתיב אשר בנו בני האדם ככוי דאדם קדמאה דמרך כמריה ועבר על
פקודא וכביכול כך אלה תולדות נח אלה ולא קדמאי . אלה דנפקו מגו תיכה ולא
תולדות אדם דנפק מנפתא דעדן ולא לפיק לון מתתן . הא אלו לפיק אדם תולדות
קיימין לעלמין . ואפי' מלאכי עלאי לא קיימי קמייהו כנהורא וזיוא וחכמתא לכל כיון

לנביאים מטלטלי וכפק לזיהו מנכתא דעדן ועבד תולדות לכר לא לתקוימו בעלמא ולא
הוו כדקא חזי. תמר ר׳ חזקיה וכי היך יכלין למעבד תולדות תמן דהא עלמלא לא
לתמשיך עליה יבר הרע ומטו לתקיים לזיהו בעלמא כלחודוי ולא ועביד תולדות.
כגוונא דא עלמלא דאכו ישראל ומשיך עלייהו יבר הרע לא עבדו תולדות לעלמין
ולא ייתון דרין לאחרנין לעלמא. ל״ל עלמלא לא חטו לדם לא עביד תולדות כגוונא
דא מסטרא דיבר הרע לכל עביד תולדות מסטר׳ דרוחא קדישא דסתים לא עביד
תולדות אלא מסטרא דיבר הרע ובגין דכל תולדות דבני נפק כלהו מסטרא דיבר
הרע בגין כך לית לון קיום ואפסר לון בסטרא לאחרא׳. אבל עלמלא לא חטו לדם
ולא לתתרך מנכתא דעדן עביד תולדות מסטרא דרוח קודשא דקדישין כמלאכי
עלאין קיימין לדרי דרין כגוונא דלעילא. כגון דחטו וחוליד בגין לכר מנכתא דעדן
ולא זכה לאפקא לון מנכתא לא לתקוימו אפילו לאסתרפא בעלמא דא עד דלתתא כח
ועלל כתיבה ומן תיבה נפקו כל דרין דעלמא ומתמן לתבדרו לכל ארבע רוחי עלמ׳

ויראֵ אלדים

לת הארץ והנה נפחתה. למלי נפחתה. כגון כי
נפחית כל בשר לת דרכו כמה דלתמ׳. ר׳ חייא
פתח קרא ואמר וירא אלדים לת מעשיהם כי נכו מדרכם הרעה. תא נפחתה דבני
נפק זכאן ובטרי פקודי דאוריתא כדין ארעא לתתקפת וכל חיוי לסתכחת כה מלי
טעמא בגין דסכיכתא סריא על ארעא וכדין כלא עילאי ותתאי כחדוה. וכד בני
נפק מחכלן ארחייהו ולא בטרי פקודי אוריתא ואטלן קמי מאריהון כדין סכיכו
דחיין לא לסכיכתא מעלמא ואסתאבת ארעא מחכלא דהא סכיכתא לתדחייה ולא
סריא עלה וכדין לתחכלת. מלי טעמא לתחכלת כגון דסריא רוחא לאחרא עלה
דמחכלא עלמא יכול לפי כלרעא דיסרלא כן והא תניכן ארעא דיסרא לא סריא עלה
רוחא לאחרא ולא ממכא לאחרא כר קה כלחודוי. תא חזי דלרעא דיסרלא הכי
הוא דלא סריא עלה ממכא ולא עלייחא לאחרא כר קה כלחודוי. לכל טעמא חדא
סריא עלה ומחכא לאחרא כר קה מכלן מדור דכתיב וירא דוד לת מלאך יי׳ וחרבו טלופה
כיקו בטויה על ירושלם וכדין לתחכלת ארעא. תמר ר׳ אלעזר לפי׳ דהיה טעמא
קה הוא כתיב הכא מלאך יי׳ וכתיב התם המלאך הגואל אותי. וכתיב ויסע מלאך
האלדים הן לטב והן לכיס קה סליט עלה לטב כגון דאתר ממכן וכל דיורי עלמא
יכספון מן עובדייהו. לכיס כגון דלא יחדון ליכון למלטה עלה ואי תימא לא והא
כתיב כי רחתה נויס כלו מקדם וחריבו כיתה ואי לאו סלטון לכון ממכן לא לתתרב
מקדמא. תא חזי כתיב כי לתה עשית וכתיב עשה יי׳ לאתר זמם. תא חזי כתיב וירא
לאלדים לת הארץ והנה נפחתה. כמאתה ודאי כמה דלתמר. הכי נמי וירא אלדים
לת מעשיהם כי נכו מדרכם הרעה דהא כדין ארעא קרלת לעילא ומקטרגא לכפהה
כגוונא דמקטרגא כלתתא דלסתכלת ולסתירת לכפהה מכעלה וכזמ׳ דלסניגוי חוכי
והנה נפחתה כלתתא דלסתכלת ולסתירת לכפהה מכעלה וכזמ׳ דלסניגוי חוכי
כי נפק כלתגליה לארעא סויות לכפה׳ כגוונא דלית לה כסופא מכלא כלל והארץ
תחבם תחת יושביה. ואי דא כי נפחתה ודאי מלי טעמא בגין כי הפחית כל בשר

לפני

כי לימים עד שבעה אנכי ממטיר על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה וגו׳. רבי יהודה אומר הכי ארבעים יום וארבעים לילה מלי עבידתייהו. אלא ארבעים יום לגלגלה מייבי עלמא וכתיב ארבעים יכנו לה יומיה. לכבל ארבע סטרי עלמא לכל חד עשרה כנגד כם מארבע סטרי עלמא. רבי יצחק סוף סכום קמיה דלם אלי הלמו דכתיב ותשחת הארץ

עלמא תתבר ואל דל ומחיתי את כל היקום. ואנטריך ארבעים לגלגלה ולא תתמחי

כחייבי עלמא. חדוש ותוסכתא קמיה דקבה כל חייבי עבוד דיכה כחייבי. אלא תא חזי כשעתא דאתעביד דיכה כחייבי חדוש ותוסכתא קמיה על דאתחבידו מעלמא. ומכי מלי כד מטא ההוא זמכ׳ דאורייך נון ולא תכלו כדין לנביא מחוכייהו. אלא כל מה דאתעביד כהו דיכה עד לא מטא זמכייהו ועד לא מטא זמכייהו כלא כי לא אתעביד כהו דיכה עד לא מטא זמכייהו. ואי תימא לימא עד סלם עון האמורי עד הכא כדין לית חדוש קמיה על דאתחבידו. אלא קבה לא עביד כהו דיכה עד לא מטא זמכייהו למלי עביד כהו דיכה. אלא קבה לא עביד כהו דיכה עד לא מטא זמכייהו שלא כנגין דמסתתפי כהדייהו דיסראל לאכלסא נון וכנין כך עביד כהו דיכה ואוכיד נון מעלמא כלא זמכ׳ ודא הוא דאכלסא קמיה כנון דטבא מנרלי קמיה ואוכיד אכלסיהון דיסראל כומי ויוסכט דהא כגוכיהון דיסראל אתעבידו כלא זמכ׳. אלא כל מה דאתעביד זמכ׳ דאורייך נון ולא תכו כדין חדוש ותוסכתא קמיה על דאתחבידו מעלמא כך בזמכ׳ דאתחריך כי מקדסא דלא על נב דאסתלים זמכ׳ דלהון דלרגיזו קמיה לא הוא חדוש קמיה ומסתוא זמכ׳ לא הוא חדוש לעילא ותתא.

כי לימים

לפני הילדים לו בכי כשם שטען ארעא כמה על בנין דכתיב כי השחית כל בשר את דרכו כמה דתימר. כגוונא דא ותשחת הארץ ולפקוד שכח עליה. אלא בכי כשם שטען ארעא דא תימא ארעא כמה. אלא עקרא דארעא בכי כשם דיכון ויכון מחכלן ומקדשן ליה ומקרי קדוש לה זכה ולא תתי לתתדכאה תרין פתחין לדיכון כשם ורוח כשם שמתא קדישא לית כוס סיועא דלעילא ודא כפוס ארחיה.

תוספתא

קטורי דעלי קסטרא דסומטרא מכן פתיחן שיכין פתיחן מוכין. קל קלא מן קליפ כמות מעילא לתתא מתבר טורין וטברין. מלן דיכון דאשתאר בהון שרידי דלא מתו בטופנא ולא מאתן ולא מאתין מטיטין מוכין סתימין עייכין

יכון תרי חד מוכא דאשתאר לא שלטן כון ספרי קדישין לא שלטן בגווייהו דמיין ליה לבר. כל דיכון דאשתאר לא לא חמאן ולא שמעין לא ידעין כשכלתנו חד דכללא כתרין כגווייהו דמיין ליה לבר. דיכון מתדבקין כן

ארחיה כל כשם דיכון ומקבלת ומקרי לחוכא דכתיב וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. תא כל מטולי דכר כם כלהו מכלותא דיליה תלוין כתשובה. ומטולי דלוסיד זרעא על ארעא ומכלא ארחיה ולפיק זרעא על ארעא מכויל ליה ומכוין ארעא ועליה כתיב כתשם שוכך לפני וכתיב ביה כי לא כל יצר מחשבת לבו רע כל הימים. וכתיב ויהי ה' ער ככר יהודה רע בעיני ה' וימותהו ה' וכתיב ויהי בימי אמרפל מלך שנער וגו' עשו מלחמה את ברע מלך סדם וגו'. כל דמתי דלוין קב"ה עלמא כמיא ולא כשעא ולא כמלא לחרבא. כל רזא הוא דכא דיכון מכילו ארחייהו כגוונא דמיין עלאין ומיין תתאין לא לתתכרו ככר וכוקב כדק דכורין וכוקבי. ועל דא לתדבו כמיא כמה דיכון מכי ומיין הוו רתיכן ופשטו מכוייהו כמה דאכילו ארחייהו כמיין רתיכן דיכא לקבל הלך נכקעו כל משיכות תהום רבא. לא מיין תתאין. ואדוכות השמים כפתחו דא מיין עלאין מיין ותתאין. רבי חייא ורבי יהוד הוו אזלי כארחא ומטו לגבים טורין רכרכן ומכתו כיכי טוריא גרמי כבי כשם דהוו מיכיון כבי טופנא ופשט תלת מאה פסיעין כגרמא חדא תוזו ואמרי סייעו דאמרי מכרכא דיכון לא הוו מסתפי מדיכא דקב"ה כמה דכתי ואמרו לאל סור ממנו ודעת דרכיך לא חפצנו. מה עבדו הוו סתימין כרגלייהו מבושי תהומא ומיין כפקין רתיכן ולא יכילו למיקם כהו עד דהוו כשמטין וכפלי כארעא ומייתין

ויולד כח מלכים ככוס וגו'. אמר רבי יהודה לרבי חייא תא ואימא לך מלי דשמעית כהאי. מתל לבר כם דאשיל לנוקבא דיכא דמעדיא כזמר חדא תרין או תלתא כבין חד מתברשן מאחרא כעובדוי דא וכאה ודא חייכא ודא כיכוי חוץ הכא כמי תלת קטרי דרוחא וזלין ושטין ואתכלילן כתלת עלמין. תא כשמתא כפקפת ואשיל כין טורי פרודא ואתחבר רוחא כשמתא כתית לתתא ואתחבר כפם כרוח וכלהו וזלין ומתחברין דא עם דא. אמר רבי יהודה דלא תתיידע אתרא. אתא בר כם לאתדכאה מסייעין ליה כשמתא קדישא ודכאן ליה כפם ורוח כלילן דא עם דא כשמתא סריא כאחרוי דכר כם והאי מדורא טמירא

ושכחוני ולכן מסיימתינהו קרוש מביניהו ומשתלחו כאש לתוכו .
ומקרא למינך בחוכיהון עד דגריס לון למשתלח מעלמא וכגון כך מתמצכאן כתר יכר סרא וכגוותי
חולין ערטילאין לעיכסון לכלא . מה כתיב ורעו בני סלגים לת כמת פלגם ונו׳ ולא סוס יסודע
מעלמא . תא חוו מה כתיב לעילא ויסי כי סחל סלגם לרוב על בני סלגם ובמת יעלו לסס וסוו
כח לתרי נסו על עוכדיסון ולא סוו שמעין ליה עד דקס סלגים וזכא לאוריך לון ומתלחלו
פקרי . כח לים בדיק ולקרי ומס לוקמוס . רבי חייא לתר תלת מאס סכין עד לא תלי טופכא סוס
כנוזב לא כח כתיב וכלסו כפקו מן תיבותא ומתקיים עלמא כנוזב לעילא . וכגוני כך כח לים סלגא
ולכתר מתקיים עלמא כלקא חוי ליה ומאיל כח בתיבה ומאיל כם כל וזכא וזיכא מעלמא . ודאי כח שן
עוסס פרי סוס וכפקו מן תיבה כל וזיכי עלמ׳ כנוזב לעילא מתקיים עלמא כנוזב לעילא . וכגוני
פרי כל מהן וייכן לעילא חיוון דברכן וזעירן וכאס וייכן וכל חד לויסיס כלא חוזק קטכו׳ עס גדולת
כנוזב לא כח כתיב וכלסו כפקו מן תיבותא ומתקיים עלמא כנוזב לעילא . וכגוני כך כח לים סלגא
פקרי . כח לים בדיק ולקרי ומס לוקמוס . רבי חייא לתר תלת מאס סכין עד לא תלי טופכא סוס
כנוזב לא כח כתיב וכלסו כפקו מן תיבותא ומתקיים עלמא כנוזב לעילא . וכגוני כך כח לים סלגא
ולכתר מתקיים עלמא כלקא חוי ליה ומאיל כח בתיבה ומאיל כם כל וזכא וזיכא מעלמא . ודאי כח שן
עוסס פרי סוס וכפקו מן תיבה כל וזיכי עלמ׳ כנוזב לעילא מתקיים עלמא כנוזב לעילא . וכגוני
פרי כל מהן וייכן לעילא חיוון דברכן וזעירן וכאס וייכן וכל חד לויסיס כלא חוזק קטכו׳ עס גדולת
זכאס סוס לתרי נכבי דריס ולא סוו שמעי עד דקס תיתי עלייסו ליכא לניסכס מלי ליכא לניסכס
לכאית לשוול דייכין ליס לתאן ומקבל עכשיו ומקיקו ליס למדורא לתרא עלמא עד דלמון סלקין ליס .
לכאית לשוול דייכין ליס לתאן ומקבל עכשיו ומקיקו ליס למדורא לתרא עלמא עד דלמון סלקין ליס .
לכל מלן לכאית לשוול לא סלקין ליס לעלמין וכ״ש לתקי לכקדן לסא לתיב סוא מכלא . לא כח
מסתמרין מסוני סייכין . ולא חולי כתרסייסו ולא מסתלבי נסו וכל מלן לדסתלא כל חוזל לסשוא
לכאית כתיב לניסכס וכתיב עכ מדורא לתא ותרין מדורין לכון לסייכין לא עס לא שוול ולכדון מלן
עלמא כתיב לניסכס וכתיב עכ מדורא לתא ותרין מדורין לכון לסייכין לא עס לא שוול ולכדון מלן
לכל מלן לכאית לשוול לא סלקין ליס לעלמין וכ״ש לתקי לכקדן לסא לתיב סוא מכלא . לא כח
זכאס סוס לתרי נכבי דריס ולא סוו שמעי עד דקס תיתי עלייסו ליכא לניסכס מלי ליכא לניסכס
פלס ותלנא מוא ולא לא נכיכא ולא רתיקא וכלסו כליכא לניסכס לתלכו ולתלכולו מעלמא .
לכאית לשוול דייכין ליס לתאן ומקבל עכשיו ומקיקו ליס למדורא לתרא עלמא עד דלמון סלקין ליס .
לכל מלן לכאית לשוול לא סלקין ליס לעלמין וכ״ש לתקי לכקדן לסא לתיב סוא מכלא . לא כח
מסתמרין מסוני סייכין . ולא חולי כתרסייסו ולא מסתלבי נסו וכל מלן לדסתלא כל חוזל לסשוא
לכאית כתיב לניסכס וכתיב עכ מדורא לתא ותרין מדורין לכון לסייכין לא עס לא שוול ולכדון מלן
תוקבא תלן תוקבא מלי ולכל תכלית סוף תוקבא מלן סוף תוקבא תלת סוו
לעמלק

ויאמר אלהים לנח קץ כל כשר כח לפני . לסדרכח למלס קדמאס קץ
כל כשר כח לפני . כח לפני ודלי כגון דלימון גרמו . ר׳ יסודס
כתח הודיעני ויי׳ קני ומדת ימי מס סיח לדעת מס חדל אני . תא דוד קמי קב״ס תרין
קיני לייכין חד לימוכח וחד לעמלק ולימון תרין חורמין למכך כסו כני כסא להסוא
עלמא קץ לימוכח וחד לעמלק ולימון תרין חורמין למכך כסו כני כסא להסוא
עלמא קץ לימוכח וחד לעמלק ולימון תרין חורמין למכך כסו כני כסא להסוא
תוקבא תלן תוקבא מלי ולכל תכלית סוף תוקבא מלן סוף תוקבא תלת סוו
לעמלק

קץ כל בשר בא לפני ונו׳ . כח לפני ודלי כגון דלימון גרמו . ר׳ יסודס
כתח הודיעני ויי׳ קני ומדת ימי מס סיח לדעת מס חדל אני . תא דוד קמי קב״ס תרין
קיני לייכין חד לימוכח וחד לעמלק ולימון תרין חורמין למכך כסו כני כסא להסוא
עלמא קץ לימוכח וחד לעמלק ולימון תרין חורמין למכך כסו כני כסא להסוא
תוקבא תלן תוקבא מלי ולכל תכלית סוף תוקבא מלן סוף תוקבא תלת סוו
לעמלק

ויאמר אלהים לנח קץ כל כשר כח לפני . לסדרכח למלס קדמאס קץ
כל כשר כח לפני . כח לפני ודלי כגון דלימון גרמו . ר׳ יסודס
כתח הודיעני ויי׳ קני ומדת ימי מס סיח לדעת מס חדל אני . תא דוד קמי קב״ס תרין
קיני לייכין חד לימוכח וחד לעמלק ולימון תרין חורמין למכך כסו כני כסא להסוא
עלמא קץ לימוכח וחד לעמלק ולימון תרין חורמין למכך כסו כני כסא להסוא
תוקבא תלן תוקבא מלי ולכל תכלית סוף תוקבא מלן סוף תוקבא תלת סוו
לעמלק

ונשחתו ולסו מסיימתינהו קרוש מביניהו ומשתלחו כאש לתוכו .
ומקרא למינך בחוכיהון עד דגריס לון למשתלח מעלמא וכגון כך מתמצכאן כתר יכר סרא וכגוותי
חולין ערטילאין לעיכסון לכלא . מה כתיב ורעו בני סלגים לת כמת פלגם ונו׳ ולא סוס יסודע
מעלמא . תא חוו מה כתיב לעילא ויסי כי סחל סלגם לרוב על בני סלגם ובמת יעלו לסס וסוו
כח לתרי נסו על עוכדיסון ולא סוו שמעין ליה עד דקס סלגים וזכא לאוריך לון ומתלחלו
פקרי . כח לים בדיק ולקרי ומס לוקמוס . רבי חייא לתר תלת מאס סכין עד לא תלי טופכא סוס
כנוזב לא כח כתיב וכלסו כפקו מן תיבותא ומתקיים עלמא כנוזב לעילא . וכגוני כך כח לים סלגא
ולכתר מתקיים עלמא כלקא חוי ליה ומאיל כח בתיבה ומאיל כם כל וזכא וזיכא מעלמא . ודאי כח שן
עוסס פרי סוס וכפקו מן תיבה כל וזיכי עלמ׳ כנוזב לעילא מתקיים עלמא כנוזב לעילא . וכגוני
פרי כל מהן וייכן לעילא חיוון דברכן וזעירן וכאס וייכן וכל חד לויסיס כלא חוזק קטכו׳ עס גדולת
זכאס סוס לתרי נכבי דריס ולא סוו שמעי עד דקס תיתי עלייסו ליכא לניסכס מלי ליכא לניסכס
לכאית לשוול דייכין ליס לתאן ומקבל עכשיו ומקיקו ליס למדורא לתרא עלמא עד דלמון סלקין ליס .
לכל מלן לכאית לשוול לא סלקין ליס לעלמין וכ״ש לתקי לכקדן לסא לתיב סוא מכלא . לא כח
מסתמרין מסוני סייכין . ולא חולי כתרסייסו ולא מסתלבי נסו וכל מלן לדסתלא כל חוזל לסשוא
לכאית כתיב לניסכס וכתיב עכ מדורא לתא ותרין מדורין לכון לסייכין לא עס לא שוול ולכדון מלן
תוקבא תלן תוקבא מלי ולכל תכלית סוף תוקבא מלן סוף תוקבא תלת סוו
לעמלק

קץ כל בשר בא לפני ונו׳ . כח לפני ודלי כגון דלימון גרמו . ר׳ יסודס
כתח הודיעני ויי׳ קני ומדת ימי מס סיח לדעת מס חדל אני . תא דוד קמי קב״ס תרין
קיני לייכין חד לימוכח וחד לעמלק ולימון תרין חורמין למכך כסו כני כסא להסוא
עלמא קץ לימוכח וחד לעמלק ולימון תרין חורמין למכך כסו כני כסא להסוא
תוקבא תלן תוקבא מלי ולכל תכלית סוף תוקבא מלן סוף תוקבא תלת סוו
לעמלק

ויאמר אלהים לנח קץ כל כשר כח לפני . לסדרכח למלס קדמאס קץ
כל כשר כח לפני . כח לפני ודלי כגון דלימון גרמו . ר׳ יסודס
כתח הודיעני ויי׳ קני ומדת ימי מס סיח לדעת מס חדל אני . תא דוד קמי קב״ס תרין
קיני לייכין חד לימוכח וחד לעמלק ולימון תרין חורמין למכך כסו כני כסא להסוא
עלמא קץ לימוכח וחד לעמלק ולימון תרין חורמין למכך כסו כני כסא להסוא
תוקבא תלן תוקבא מלי ולכל תכלית סוף תוקבא מלן סוף תוקבא תלת סוו
לעמלק

תלת ומכין כיומא מתפקדן ולא עד תלת כומכא דיסראל לאתיבו נקוד רס למן יסא סמיס רבא עברך
קב״ס לתעלי רסמין ומיס על כלא ודמיו על תלתא דמתכא על תרעי דניסכס . סמריאל
סמיס ותלת מפתחן כידיס וסתס תלת תרעין לכסטר מדברא ומתלן כסורא דסני עלמא . לתא תבכא
כסורא ומכיס מורחין . כדין תלת מתכן דתמות ידייסו תלת מנדופין מכסכן בידייסו ולתיבו תבכא
לתרייסו ורוחין לון סעתא ומבלגות סעתא ולכתר תייבין לתלייסו וכן תלת ומכין כיומא ובכל ומכין
דמרי יסראל למן יסא סמיס רבא מברך וכו׳ . למן רוחין לון וכלין לימון נדיקי לתורסיסון מכסדן
נסטוע עלמא לכל סטרין כל׳ ומור נדיקי כאור מגס סולך ומור עד ככון סיוס . ר׳ לתא תתר בניסכס
לתיב מדורין על מדורין תכייכין תלייקלין עד שבע ומס מוקמוס מכריס . וכלין לימון נדיקיי לתימון
מסתמרין מתוני מייכין . ולא חולי כתרסייסו ולא מסתלבי נסו וכל מלן לדסתלא כל חוזל לסשוא
לכאית כתיב לניסכס וכתיב עכ מדורא לתא ותרין מדורין לכון לסייכין לא עס לא שוול ולכדון מלן
עלמא כתיב לניסכס וכתיב עכ מדורא לתא ותרין מדורין לכון לסייכין לא עס לא שוול ולכדון מלן
לכל מלן לכאית לשוול לא סלקין ליס לעלמין וכ״ש לתקי לכקדן לסא לתיב סוא מכלא . לא כח
זכאס סוס לתרי נכבי דריס ולא סוו שמעי עד דקס תיתי עלייסו ליכא לניסכס מלי ליכא לניסכס
פלס ותלנא מוא ולא לא נכיכא ולא רתיקא וכלסו כליכא לניסכס לתלכו ולתלכולו מעלמא .
לכאית לשוול דייכין ליס לתאן ומקבל עכשיו ומקיקו ליס למדורא לתרא עלמא עד דלמון סלקין ליס .
לכל מלן לכאית לשוול לא סלקין ליס לעלמין וכ״ש לתקי לכקדן לסא לתיב סוא מכלא . לא כח
מסתמרין מסוני סייכין . ולא חולי כתרסייסו ולא מסתלבי נסו וכל מלן לדסתלא כל חוזל לסשוא
לכאית כתיב לניסכס וכתיב עכ מדורא לתא ותרין מדורין לכון לסייכין לא עס לא שוול ולכדון מלן
תוקבא תלן תוקבא מלי ולכל תכלית סוף תוקבא מלן סוף תוקבא תלת סוו
לעמלק

קץ כל בשר בא לפני ונו׳ . כח לפני ודלי כגון דלימון גרמו . ר׳ יסודס
כתח הודיעני ויי׳ קני ומדת ימי מס סיח לדעת מס חדל אני . תא דוד קמי קב״ס תרין
קיני לייכין חד לימוכח וחד לעמלק ולימון תרין חורמין למכך כסו כני כסא להסוא
עלמא קץ לימוכח וחד לעמלק ולימון תרין חורמין למכך כסו כני כסא להסוא
תוקבא תלן תוקבא מלי ולכל תכלית סוף תוקבא מלן סוף תוקבא תלת סוו
לעמלק

לעמלק דמחק ית זכרוניה דכתיב לקן הימין . קן לימינא כדקאמרן דכתיב לקן הימין . אל
קבל לרחמיך ותיתי לך לקן ותהוי ותעמוד לגורלך לקן הימין . אל לאן תתר דהא לא
ידעינא מה יהא עלי בסהדותא עלמא . אל ותהוי אל בזמנא דיוקמון מעברין ליקום
כיוהיו לי לאו אל ותעמוד אל הא ידעינא די יקומון כתות כתות מכסון דזכותי דקטוף
ומכסון דחוביי עלמא ולא ידעינא עם מאן מכסון ליקום . אל לגורלך . אל הא אמרית
ליתי לך לקן תות קן לימינא ותות קן לשמאלא ולא ידעינא לאן קן . לקן הימין
לקן הימים . אל לקן הימין . תוף הכא דוד אל לקבל הודישבו ו׳ קבי מה ליהוי תולק
עדבי ולא כא דשתיה עד דלתבאר דיהוי לימינא דכתי׳ אב לימיני . תת תוף קבל אל
לכא קן כל כבר כא לפבי מאן ליהוי . דל קן דלתבך לפייהו דכרייתך דליהוי קן כל
כבר . כא לפבי מכאן תולפכא חייבי עלמא מקדימין ליה ומסכן ליה עלייהו לתבאכא
לן דכוין דיסבי ליה רשותא כטיל כמתתא ולא כטיל עד דיסבי ליה רשותא . ועל דל
כא לפבי למיטל רשו לתבאכא לפייהו דכבי עלמ׳ וכניכי כך וכבי מבאיתם ית הארץ
ועל דל עשה לך תיבת עצי גופר כנין לתתבאכא ולא יכיל לבלטאה עלך . תת תכיכן
כזמכא דמותא ליה כמתא לו כעלמא לו יתחזי כר כא כמוקא כנין דליה ליה רשות
למחכלא לאכלא כלא . כניכי כך אל קבל כעי לך לתסתמרא ולא תחזי גרמך קמי
דמחכלא דלא יבלוט עלך . ולו תומא מאן ויכיל הכא מחכלא דהא מיין הוא ותתכרו
תת ליה לך דוכא כעלמא לו כד תתמחי עלמ׳ כדיכ׳ דלא תתבכא הסוא מחכלא דחזיל
כנו ליהון דיכין דתתעכידו כעלמא . תוף הכי הכא טופכא הוא ומחכלא חזיל כנו
טופכא ולהיכו לקרי הכי . ועל דל אמר קבל לכא לבמר׳ גרמיה ולא יתחזי כעלמ׳ ולו
תימא הלי תיכותא לתחזי כנו הלי עלמ׳ ומחכלא חזיל כנוה . כל זמכ׳ דלא יתחזי לפי
דכר כא קמי מחכלא לא יכיל לבלטאה עליה . מכאן מתכרי דכתי׳ לתתם לא תנאף לא תגנוב
מפתא כיתו עד בקר . מלי טעמא כנין דלהיכו לתתבכא ויכיל הוא לחכלא ולא לתטריך
לתתחזאה קמיה כנין כך הוא נכוכא וכל ליכון דעזיה כתיבותא ומחכלא לא יכיל
לבלטאה עליהו . ר׳ חייא ורבי יוסי הוו חזלי כארעא לתערעו כהכי טורי דקרדו חמו
דמיתן קטיעין כארעא דהוו תן יומי דטופכא אל רבי חייא לר׳ יוסי הכי קטיעין דהוו
מיומוי דטופכא וקבל אניק לן לדרי דרין כנין דלא יתתחי חוכיהון דרשיעיא קמיה
דך תרחמי דקבל לזכאין דעבדין רעותיה כעי דידכרון להו לעילא ותתא ולא
יתכסי דוכרכיהון לדרי דרין לטב כגוכא דא לרשיעיא דלא עבדין רעותיה כנין דלא
יתכסי חוכייהו ולתדכרא עוכסייהו ודוכרכיהון לכיום לדרי דרין הייכו דכתיב ככתם
שוכך לפבי וגו׳ . פתח רבי יוסי ואמר נסלי קולך כת גלים הקשיבי ליום עניה עבתות
הלי קרא לוקמוהו חברייא לכל הלי קרא על כנסת ישראל לתתר נסלי קולך כת
גלים כרתיה דאברהם לכיו הכי לוקמו׳ כת גלו׳ כדכתי׳ גל עשל . גלים ליכון כסורין
דתתכבאי ולזלי ועשין לגווה ומליין לה כדכתיב עלייך פרדם רמונים . הקשיבי ליום
כלה ליה לוחד מכלי טרף ליום דכר . ליום נוקבא לתתי לקרי ליה לי מעוס דכתיב
ולא עלין לגווה כדין לתקרי ליום דלטדת מכלי טרף . דכתיב ליה לוחד מכלי

טרף וכני לכיף ותפרדו . ומה דאמר ליעקב היינו עניית שבתו מסכנה דמסכנותא כלא
מן הכהנים לאחר כעבותות . וכתיב עבתות לך על עדך . אלי לויות . אלא כל זמנא
דדוד מלכא הוה קיים לאסתלק לכיתר בשעתא ובכלא לכתר אל אלמא עבתות לך
על עדך . לאלי קרי ליה אלמא הכי . אלא לאו לאו כיומך הוה לכא במסכנו והעתק
לך על עדך . הסתא לית לאו לאלי לקרי לכיתר עבתות לי תימא דהוה מן עבתות
הא תניין דכתיב ויאמלט בן אחד לאחיאלך כן לחיטוב ושמו לכיתר והוא מכוב הוה
דהא כוב עיר הכהנים הוה . ואפ דאמרו דהיה כוב הוה עבתות ואלי לקרי לה
עבתות כגון דהאתא למסכנו ואתאכוד קראתא על ידא דשאול ואתאכידו כהני .
אלא עבתות כפר הוה ואלו היא כוב ועל דא קרי ליה לכיתר עבתות כגון דאמר וכי
התעבית ככל אשר התעבת לכי ומקראתא דכוב הוה ועל מסכנו דדוד דהוה כיומי
לקרי ליה הכי . אלא רבי חייא כמסכנותא הוה עלמא מיומא דעבר אדם על פקודי
קכה עד דאתא נח וקריב קרבן ואתייסב עלמא אמר רבי יוסי לא אתייסב עלמא
אלא כפקא לרעא מזוהמא דכתם עד דקיומו ושרש על טורא דסיני ואתאכידו כהני
דתיי כדין אתייסב עלמא . ואלמלא דהדרו ישראל ואכלו קימיה קכה לא הוו מתין
לעלמין דלא אתפסק מכייהו זוהמא דכתם כדין אתברו ליכון לוחי קדמאי דהוו כתו
תירו דכלא תירו דהוה כתם דאיהו קן כל כפר . וכד קמו ליואי לקטלא קטלא כדין
אתער חייא ביעקב והוה לזוע קמייהו ולא יכיל למלטתא כהו בגין דהוו ישראל מזדרזין
כלהו בתגירו מזייכן ולא יכיל הוה כתם למלטתא כהו . וכיון דאמר משה ואתם
סורו עדייך מעליך אתייסיב רשו להאי כתם למלטתא עלייהו . ומה מה כתיב ויתנצלו
בני ישראל את עדיים מהר חורב ויתנצלו . ויכצלו מכאי ליה . אלא ויתנצלו על ידא
דאתרא בגין דאתייסיב רשו לכתם למלטתא . את עדיים מהר חורב דקבלו מטורא
דחורב כד אתייסיב אוריתא ליישראל . אמר רבי חייא כת דהוה גדיק אמאי לא הוה
בטיל מותא מעלמא . אלא בגין דעד לא אתקבלת אוריתא לעלמא . ואעד דליכון לא הוו
מהימנין כיה בקכה וכלהו לחודין כשרפי אלכא לאתתא והא אתמר . עד דהוו אזלי
ואתו מחד ידאי דהוה אתי אמר רבי יוסי הלוי כר כם ידאי חייכו ואתחזי כד מטא
נבייהו אזלו ליה . אמר לון אלוהא דמסוה לכא דהא לכן דיירי ככפר דרחמין ומטי
זמנא דאב ואכן נריכון לוכא וזיכן דעמיה ואכא אזיל לקטעא לון למסוה אזלו כחדא .
אלא הוה ידאי הכי נרכא מיכון דלולבי דכבלהו לתתן לרבוי עלמא סמעתון אמאי
לכן נריכון לון כאב . אלא כבר לתערו כהו חברייא . לכל אי מלה אחדתא לייהו תחות
ידך לומא לה . אמר לון ואלו הסוה לאר דאכן דיירי כיה הוה זשר וכלהו עסקי
באוריתא ואית עלן נורכא מרבכן רבי ונחק כר יוסי מחוזקה סמיה וכבל יומא ויומא
אמר לון מלין חדתין כאוריתא ואמר דהא כאב זמנא הוה למלטתא ישראל מלטין
כהכו זמנא וכקיטב לולב דמתחזי דאכן כניחא עלייהו על כל ליכון דאיקרין המון העם
ולמלטתא עלייהו דכל ליכון דנרכין ממכן על סאר עמי עמו ומתנרכאן מסטרייהו
דישראל וקריכן לון מיום הזדוכים כלא המיום הזדוכים וכגין למלטתא עלייהו אתיכא
כרוזא דמתא קדיסתא כאיכון מרכבא מיכון מלולבי לרבוי ליה לקבה עלייהו ולמלטתא

עלייהו

עליהו כרזא דשמא קדישא ולאתערא ענן מיין קדישין לכסכא על נבי מדכחא · תו
למר לון כרקם קסקם לתערותא קדמאה לישו כעלמא · מאי לתערותא קדמאה
דא כי דיוקא דלתתא דלתתא לתתער למידן עלמא וקכ"ה יתיב על עלמא כדיוקא ודאין עלמא
ועלטא הלי כי דיוקא למודן עלמא עד יומ' דכפורי דכהרין לכפרה ולא לסתכא חויא
דלטורא כעלמא דלישו לתעבק כמה דלתתיין ליה סעיר דלישו מסטר דרום מסחכא
כדקא חזי ליה · וכנין דלתעבק כהסוא סעיר לא קריב למקדסא · וסעיר דא דא
סעיר דר"ח דלתעבק כיה ולכהירו לפרה דרקם קסקה ועל דא יסרא"ל כלהו מסכחין
רחמי קכ"ה ולתעבר חוכייהו ורזא דא מ'ן ולא לתייהיב רסו לגלג"כ למסידי
קדישין עליונין חכיחין · למר רכי יוסי מאן לישו למר לון עד לא כדיקנא ככו חזלו
לכתר למר לון כך סיהרא לתקריב כסמסא לתער קכ"ה סטרא דנפון ולחוד כה
כרחימו ומסיך לה לנביה ודרום לתער מסטרא לחרא וסיהרא סלקא ומתכרא
כמזרח וכדין יכקא מתרין סטרין וכטיל כרכין כחסלי וכדין לתברכא סיהרא
ולתמלוא והכי לתקריבא לתתא כבעלמ כמה דלית רזא דיוקנא סייפי דלדס"כ
כמי לית רזא ותקוכא דנוקבא וכלה פרים כגוון הכי כמי לית לעילה לחוד כה
ולתער לקבל כרחימו הכ לית לתתא רזא ותקוכא דלדס תתא לחרא תחות
סיהרא כמה דדרוע שמאל לעילה לחוד כה ולתער לקבלה כרחימו · הכי כמי לית
לתתא ווי העמודים כלהו קיימי סייפון לתתאדא דא כדא ולתקסרא דא כדא
קסרי מסמכותא סטרא דקדסא מסטרא דרום מסחכא דלישו רזא דכחס הלי כחס
ליהו דרועא שמאלא דרום מסחכא ולחוד כה מאן דרכיב כה וקרכא לגבי סיהרא
ומסיך לה כיכייהו דקוטפא ולסתתכת וכדין יסרא"ל לתתא מקרכין שעיר וסהוא כחס
לתתסך לכתריה דסהוא סעיר וסיהר לתדכיות וסלקת לעילה ולתקסרת לעילה
לתברכא וכסירין לכפרה מה דלתחסכת לתתא · כדין הכא כיומא דכפורי כיון
דסהוא חויא כיומא לתעבק כסהוא סעיר סיהרא לתברסת מכיה ולתעבק כיסרא"ל
וקכ"ה כריך לון מלעילה ומחיל לון · לכתר יסרא"ל כל מטו לחנ מתערי סטרא דיומכא
לעילה כנין דיתקסר כיה סיהרא ויתכסירו לכפרה כדקא חזי וכדין יהכי סלקא
דכרכין לכל ליכון ממכן לתת' דיתעבקון כחולקהון ולא יתון ליכקא ולקרב כסטרא
דחולקהון דיסרא"ל · כגוכא דא לתת' כל סאר עמין מתברכין כלהון ליכון מתעבקין
כחסכתיהון · וכגין כך יסרא"ל ליכון מסכין כרכין לכל ליכון ממכן כגין דיתעבקון
כחולקהון ולא יתערבון כהדייהו · וכל סיהרא לתמלי כרכין לעילה כדקא יאות ·
יסרא"ל לתיין ויכקין מכה כלחודייהו · ועל דא כתיב כיום הסמיני עצרת תהיה לכם ·
מאי עצרת כתרגומו ככיסו כל מה דכניסו מליכון כרכין עלאין לא יכקין מכיה עמין
לחרכין כר יסרא"ל כלחודייהו וכגין כך כתיב עצרת תהיה לכם · לכם ולא לשאר עמין
לכם ולא לשאר ממכן · ועל דא ליכון מרגין על המיס למיהב לון חולק כרכין עלאין ·
דיתעבקון כיה ולא יתערבון לכתר כחדוותא דיסרא"ל כד יכקין כרכין עלאין · סלק
למלכא דזמין רחימו כסשדתא עלאה דעטיד ליה · סה רחימו דמלכא ודע דמלכא

ר' יהודה בר' נתנאל בשם ר' לוי אמר בשם בר קפרא

כל שאר מלאכי דעלמא וכלין למעבד בשבתא דיכיל דלתתעבד לגו וכלא בזמנא
חדא הוא כלא לתעביד כרזא דמהימנותא לאתפקדא דא כדא ולאסתלקא לעילא
מאן דיסתריך עד לין סוף. תא חזי כרסי שמשון תרומית ידא כגלותין לעילא דכד רשותא
עלאה לעילא קיימא על סהדוה דלא לתידע ולא לתפסם כלל לעלמין ריפא
דסתים יתיר לעילא וסהדוה ריפא לפיק מאן דלפיק דלא ידיע ובסיר מאן דכסיר כלא
בסתימו. רש במחשבה עלאה למרדף לכתריה ולאתנהרא מניה חד פרימו לאתפרים
ומנו סהדוה פרימו כרדיפו דסהדוה מחשבה עלאה מטי ולא מטי עד דסהדוה פרימו
כסיר מאן דכסיר וכדין לזיהו מחשבה עלאה כסיר בסתימו סתים דלא ידיע וסהדוה
מחשבה לא ידע כדין כמה סלקו כסיר דמחשבה דלא לתיידע בכסירו דפרם דקיימ
דכסיר ממה דלא ידיע ולא לתיידע ולא לתבליה. וכדין דא כסירו דמחשבה דלא
לתיידע כמה בכסירו דפרימו ובסרין כחדא ולתעבידו תמה סיכלין וסיכלין לאו
לזיפון כסורין ולאו לחכון רוחין ולאו לימין כסמתין ולאו לזיהי מאן דקיימא כסו רשותא
דכל תמה כסורין דקיימי כלהו במחשבה דלזיהו חד מכזיהו כחושבנא כלהו למרדף
בתר זיהו כמאתא דקיימי במחשבה ולא מתדבקן ולא לתיידעו ולאלין לא קיימי לאו
ברשותא ולא במחשבה עלאה תפסין לה ולא תפסין. בשין קיימי כל רזי דמהימנותא
וכל לזיפון כסורין מרזא דמחשבה עלאה לתתא כלהו לקרון לזי סוף עד הכא מטו
כסורין ולא מטון ולא לתיידעו. לאו הכא רשותא ולא מחשבה כדין כסיר מחשבה
ולא ידיע מאן דכסיר כדין לתלכם ולסתים גו כיסא ובסיר מאן דכסיר ולעיל דא
כדא עד דלתכלילו כלהו כחדא וכרזא דקרכנא כד סליק כלא ולתקשר דא כדא
ובסיר דא בדא כדין קיימי כלהו כסליקו ומחשבה לתעטר בשין סוף כסורין
דכסיר מניה מחשבה עלאה דלא לתיידע כמה כלל לקרי לזין ומניה לסתכא ולזיפא
ובסיר למאן דכסיר ועל דא קאמר. זכאה מולקיהון דצדיקיא בעלמא דין ובעלמא
דלתי. תא חזי כמה כל כאר כמה דקאמרי לסתכא לשילה בחדו לזוף הכי כמי
לתתא בחדוותא ורשותא לאסתפקא כלא לעילא ותתא ולמא עלייהו דיסרא כדקא
יאות. תא חזי כבל ריפי וריחי וירחי כד סיסרא מתחדסן יהכין ליה להאי קן כל
כאר חולקא חדא יתיר על קרכנין לאתעסקא ביה ויסתמם בחולקיה ויסא סטרא
דיסרא כלאודייהו בגין דיתחדון כחלביהון ודא לזיהו שעיר בגין דלזיהו בחולקא
דשעיר דכתיב ביה שעיר עזים אחד שעיר. ועל דא לזיהו מסתמם בחולקיה.
וישראל לזיהון מסתמסן בחולקיהון וכגין כך כתיב כי יעקב בחר לו יה וישראל
לסגולתו. תא חזי קן כל כאר כל רשותיה לאו לזיהו אלא לכאורא תדיר וכגין כך
תקיפא דכאורא תדיר לגביה ועל דא לקרי קן כל כאר וכך לזיהו שליט שליט על גופא
ואלא על כמתא. כמתא סלקא לאתר חד וכאורא לאתר חד. וכך כם דלזיהו זכאה לזיהו קרכנא
דרשותא סלקא לאתר חד וכאורא לאתר חד. וכך כם דלזיהו זכאה לזיהו קרכנא
ממש לכפרה ולאחרא דלאו לזיהו זכאה לאו לזיהו קרכנא בגין דכיסא מוחא דכתיב
כי לא לרצון וגו'. ועל דא נדיקיא כפרה לזיהו לזיהו וקרכנא לחכון לעלמא לחכון לעלמא
תא חזי ויאמר אלהים נכח קן כל כאר כח לפני למיטל רשו לאתעכא לזיהו דכגי

עלמא וכגוניכי כך הכני מסתייתם לית הלרן . ועל דא עתיד לך תיבת עצי גופר בגין
לאסתזכא בה ולא יכיל למלטאה עלך . ר׳ חייא ור׳ יוסי הוו אזלי בלרחא לאי כתי׳
ויעש נח ככל אשר צוהו יי׳ . תא חזי מה כתיב וכא כן עם מלות אכא וגו׳ . וכי לאמאי לית
חושבכא דא למאכי שלא תילו לאהדורא נא כן עם מאו׳ אכא ויעול לתיבות׳ ולא יתחבר
בהדא כיון דאסתלי׳ עם מלות אכא . כדין לתחבר בהדא . ועל דא מן יומ׳ דאסתלי׳
מוביהו דכבי עלמ׳ לורייך נון קלא עד דאסתלי׳ נח בעם מלות אכא ואסתלים דרגיה
כדקא יאות ולכן שלא לתיבותא וכלא כגוונא דלעילא . ונח בן עם מלות
אכא כמה דאמרן . וכגוניכ כך לא לתמר כבן עם מלות אכא לקביל
סית סטרין דעלמא . תו פתח ואמר ואלי הכני מביא את המבול מים . מ״ט הכני כיון
דאמ׳ ואלי שלא לכי אלא כלא מלה אלא אית תמ׳ בכל אתר אלי אתעביד גוף לבאמת
ודאי דמקבלא ממה דלעילא וכגון כך לתרמוז בלת קיימ׳ דכתי׳ אלי הבה כריתי אתך
אלי דקיימ׳ כאתגליא מזומב למבדע . אלי כרסיא למה דלעילא . אלי דעבידנא בוקמין
לדרי דרין . ואלי כלילי דכר ובוקב׳ כאלה לבתר אתרמי׳ בלאחודוי דאזדמן למעבד דיב׳
מביא את המבול מים . כיון דאמר מביא את המבול לא ידעבא דאיהו מים . אלא את
המבול לאסגאה מלאך המו׳ דא׳ דאיהו הוו מחבלא לאבלא בהון מחבלא לזיל בעלמ׳
לאיבלא כיאכון מיין . אלי וי׳ הכי תביכן כאמן לכא לעלמא לגבר טב לגדיקו׳ ולא לתפרע
מרשיעיא וכגון כך לבטח לון לגדיקו׳ כאלי לעלמא לגבר טב דלהון לעלמ׳ דאתי ואגזו
לרשיעי לאתפרע מכיהו לעלמא דאתי כאלי . לשחת כל בשר . כמה דאוקימנא דדא
הוא מחבלא דעלמ׳ ועל דא כתי׳ ולא יתן המשחית לבא ב כתיבים לבנוף ודא הוא לשחת
כל בשר מסטר דקדק כל בשר בא לפני דהא כיון דמטא זמנא דאורייך לון קלא ואורייך
לון עד דאסתלים כא בעם מלות אכא כדין לשחת כל בשר . אמר הכי הוליכנא מסמיים
דר׳ יצחק דאמר לון . פתח ואמר אמרתי לא ארלה יי כארץ האיי לא לכיב עלה עלם
שלא עם יושבי תבל . אמרתי לא ארלה יי כמה לטוימין לילון בכי בעא דלא ידעין
ולא מצניחין כאלי דאורית׳ שלא מסתכלי כאלי דעלמא ואתבמי מכיהו רוא דאכמתא
דכל כר בא לאסתלק מהאי עלמא ויהיב חושבכא למאריה מכל מה דעבד בהאי עלמ׳
בעוד דאיהו קאים רוחא ונופא כאדא ואמי מה דאמי עד דאזיל להאוא עלמ׳ ובעא
ליה לאדם הראשון יתיב לתרע דגנת׳ דעדן למאמי כל לוגן דבטרו פקודי דמאריהון
ואדי כהו וכמה גדיקיא מאריהם דאדם לוגן דאתמכעו מאר׳ דניהכם וסטו לנבי
לאראה דנן עדן ואילנין לקדמון יוסב אדם ולא כתיב יוסבי אלא שלא יוסבי אדם דאתמכע
מן מאראה דניהכם ואתקיף בהו לאעלא להו כגנת׳ דעדן . לא יוסבי אדם לוגן
מאריהון דאתזוקה דמכעו גרמויהו מלוגן לוגן דאמריהו וכגון דאדם הראשון תב
כתיובתא קאים מאריהם יתיב על לוגן דאתמכעו מאריהון ולוגן בכי אדם כלא
ואדעה מה אדם לכי . וכגון כך לאיהו יתיב לתרעא דגנת׳ דעדן ואדי כהו בגדיקיא
דאתיין בסהדו לורחא דגנת׳ דעדן תא חזי מה כתיב לאמרתי לא ארלה יי . וכי
מלן יכיל למאמי יי כלא סופא דקרא לוכא דכתיב יי כארץ האיי . תא חזי כד

מלתר עלים דכלה ואילו לא מתלבשא כשמתא בזכרת דלבושא לאחרא לא תיכול
לאתקרבא למחמי הדורא כהורא · ורזא דמלה כמה דיכבי לבשמתא לבושא דמתלבשא
ביה למיקם בהאי עלמא הכי כמי ויכבי לה לבושא דזכרת עלים למיקם ביה בהדוא
עלמא ולאסתכלא בנו ההוא לאסתכלא דכהרא מנו ההוא ארץ החיים · תא חזי
מאה לא יכיל לקרבא לאסתכלא כמה דאסתכל חלא כד לתלבשא בלבושא לאחר כלא
ויכא מאה בתוך העבן ויעל ג׳ הר ותרנו׳ במניעו׳ עבבא ואתלבש בה כמאן דלתלבש
בלבושא ובגין דא ומאה בגד אל הערפל לאחר אם הילדים · וכתיב ויכא מאה בתוך
העבן וגו׳ ויהי מאה בהר ארבעים יום וארבעים לילה ויכיל לאסתכלא כמה דאסתכל
בלבושא דא מתלבשן בשמתהון דנדיקי דההוא עלמא בלבושא כגוונא דההוא עלמא
וקיימי לאסתכלא בהורא דכהיר בההוא ארץ החיים · לא לכיבו חדם עוד דא חדם
קדמאה כמה דאתמר וכל דא למה בגין דלא הוה חולוד בגין דבהאי עלמא כד כפיק
מניה אתרכין ליה מכל מה דאחמן ולא ארית למחמי בההוא בהורא דכהיר בה ובה
מאר עתיר ומאר בבי בעא · ומה חזקיהו דהוה ליה זכות אבות ואיהו זכאה נדיקא
ואסיד בל סבן מלן דלית ליה זכות אבות ואתי קמיה מאריה · האי לבוש דקאמרן
ליכון מה דאתמר אבריה חלוקלתלבשא בההוא עלמא · זכאה חולקיהון דנדיקיא
דנציח לון קב״ה כמה טבין להההוא עלמא כתיב עין לא ראתה אלהים זולתך
יעשה למחכה לו: **ואני הנני** מכוח לת המכול מים על
הארץ · ר׳יהודה פתח המם מי מריבה לאחר דכו
בבי ישראל לת יי׳ ויקדש בם · וכי כאתר לאחרא לא דכו בבי ישראל לת יי׳ מלי סבא
בבא דקאמר המם מי מריבה ולא לאחרין · אלא בבי מי מריבה הוו ודאי דיהבו
מילא ותוקפא למריהון דדיבא לאתתקפא בגין דאית מיין ואית מיין מרירן
אית מיין בלולן ואית מיין עבירן · אית מיין סלא ואית מיין קטטו · ועל דא המם מי
מריבה לאחר דכו בבי ישראל לת יי׳ דאתמסיבו עלייהו למלן דלא לנטריך ואסתאבו
ביה ההיא ויקדש בם · אלא דכי חזקיה לי בבי מלי ויקדש ויקדשו מבשי ליה אלא מלה
לאתלקית ויקדש · לתבניה מלן דלא לנטריך בב יכול דאתבניית סיסרא · ויקדש
לאו לשבחא ליהו בבא · ואבי בבבי מבוא לת המבול בתה דאוקימנא לאייתאה
מחבלא עלייהו בתה דאיכון לאסתאבו ביה · אתר רבי יוסי ווי לון לרשיעיא דלא בעלן
לאתבחא קמי קב״ה על חובהון בשוד דאיכון בהאי עלמא דכד בה לתיב ואתבחש
על חובוי קב״ה מחיל ליה וכל איכון דאתתקפין בחובייהו ולא בשי לאתבחא קמי קב״ה
על חובוי לבתר ובפול לגיהנם ולא יסקון ליה מתמן לעלמין · תא בגין דאתקדשו
לבייהו בל אלין דרא דבה ובשו לאחזאה חובייהו בהאי עלמא קב״ה לא נבי ליה לשמי
בהאי עולם · אתר רבי יצחק ואפילו בל חטי בר בם בהאי עלמא קב״ה נבי ליה לשמי
בלא · מבלן מסוטה ובבי במי לאתמחן אלין חייבין מלרע · ואיך לאתמחן אלין
דהוו בפקי מויא והוו רתיחין מן תהומא וסלקי ואתבר מבייהו מסבא ובוין דאתבר
מבייהו מסבא הבי במי בפרע ולא לאתתרו אלא בגרמייהו לחוד לקיימא דבתי׳ ויומחו
מן הארץ ובל איכון גרמי מתפרדן דא מן דא ולא לאתתרו בחדא ומבלא לאתעברא

והקימותי את בריתי אתך. תימר רבי אלעזר מכאן

דכד זכאין הוין בעלמא מתקיים עלמא

משלמא: תימר רבי שמעון מלה סתים הוה כתערותא דכורסא לנבי

כוקבא כך היו מקני לה. תא חזי רזא דמלה כד נדיקא הוה בעלמא מיד

סכיכנא לה לעלמא מכיה ותיהוכתא דילה כיה כדין תיהוכתא דלעילא לנבה

ברחימו כתיהוכתא דכורסא לנוקבין כך היו מקני לה ועל דא והקימותי את

בריתי אתך. לאתער תיהוכתא כגוונא דא ואת בריתי לקיים את יצחק.

והקימותי את בריתי אתך למהוי את ברית בעלמא. ולכתר וכלת ג התיבה דשלמא

לאו היו ברית לא ושלו לתיבותא דהא לא לתתכר לתיבה כר נדיק וכגוונא כך וכלת

לל התיבה והא לתתר. תימר ר' לאעזר בכל זמנא דבני בשא ותתחדון בברית דא

ולא ישכחון ליה ליה עם ולישן בעלמא דיוכול לאכחשא לון וכא לתקיף בברית דא

וכטר ליה כגוונא כך קלה כטר ליה וכל דולפי וכל בני דריה לא כטרו ליה כגין כך קלה

לשבר לון מעלמא. והא לתתר בההוא תוכחא ממא דהיכון חלקו בההוא גוונא לתתחזן

מעלמא. ר' יהודה הוה סבית קמיה דר' שמעון והוו עסקי בהלי קרא דכתיב וירפו

את מזבח יי' ההרוס חלו וירפו. תא חזי מלויה ישראל כלהו סבקו ליה לקלה וסבקו

ברית קיימא דלהון כד לתתו חלויהו וחמו דקא סבקו בני ישראל הלי ברית קיימא

שעברו הלי ברית כיון דחמו חלויהו כך לתתו לתתקנא מלה לדוכתיה כיון דקריב

מלה לדוכתיה לתתני כלא הכי והרפו את מזבח יי' ההרוס דא ברית קיימא דלתתו

לתתקנא מזבח יי' ההרוס ברית קיימא דהוה סביק מעלמא. דכתיב ויקח שיהו סתים

עשרה לכנים למספר בני יעקב. דא הוא תקונא דמזבח יי'. תימר הוה דבר יי' חלוי

לתימר ישראל יהיה שמך. וישראל יהיה שמך ודלי לתסתלקא לעילא ולתתכא ברית

קיימא לתתריה והיינו דכתי' כי עזבו בריתך בני ישראל וכגון כך את מזבחותיך הרסו

את חזי כל זמנא דישראל בטרי קיימא קדישא כדין שבדי קיימא לעילא ותתא. וכד

סבקי להלי ברית כדין לא לסתכא קיום לעילא ותתא דכתיב הם לא בריתי יומם

ולילה חקות סמים וארץ לא שמתי וכגון כך וירפו את מזבח יי' ההרוס. וכי רפואה

היהו הכי ודלי דהא מקויים לההוא לתר דמהימנותא תלויה כיה. תא פנחס בשעתא

דקני לעובדא דזמרי לתקין להלי ברית לתתריה וכגון כך כתיב הנני נותן לו את

בריתי שלום. וכי סד דכגון פנחס הוה. ומה קטטה הוה ליה לפנחס בהלי ברית.

חלה הכא לתקצר מלה כדוכתיה. הנני נותן לו את בריתי שלום. ומלי לתן לו שלום

לתתכרא כל חד כדוכתיה לתתכר' ברית לתתריה ועל דא הנני נותן לו את בריתי

שלום. ומה שלום דלהיו לתתריה לתתכרא בהדיה מה דלתתרם מכיה כמוביהו

כנוביה לתתכר כיה ועל דא הוחיל והוה לתקין מלה כדוכתיה מכאן ולהלאה והיתה

לו ולזרעו לחריו ברית כהונת עולם תחת לאר קבא לאלדין. תימר רבי שמעון ליה

לך מלה בעלמא דקלה קני לה כמו חוכא דברית כלה חרב נוקמית נקם ברית. ותא

לך מלה דעתלים חוכא דדרא דטופנא חלה כגון דאכלו וחכילו ברחייהו על ארעא ושבי

דמקפחי לא לדא כדכתיב ותמלא הארץ חמס ומחם מכלה הוא וכגון כך כתיב כי

מלאה

מלאה הארץ חמס מפניהם ׳ת"ח כמה חיזוק ממכן מלשלוח דלתפקדן על קלי דלחיזוק ... דמסרי דיהא על מהריהון על מה דעבדי לון ועל דא כתיב כי מלאה הארץ חמס מפניהם · ובגין כך כתיב והכני משחיתם את הארץ · **ויאמר יי** לנח קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס מהי כלהו חמר מלדים והכי יי אמר קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס מהי דחמר יי׳ סמך הכי דלתמר ויאמר אלהים

בדור הזה לא מצאתי דומיה כמותו בדרך חייכה ותשתכח כולו היה לחיים נדיק
תמים והלוי והלוי בדרך דומיה לנח תפילו בדרך ממש לכל נח הוה וכול להנצח על
עלמא כגון דנח לתשתכחו עשרה בעלמא כל"ח אם לחמא מם עשר ולא לתשתכחו תמן
לוקי סכה לא לתשתכחו עשרה הוה ותלת כמוי וכוקבייהו ולא הוו עשרה. ר' שמעון אחיל
ליה לר' שמעון יהבי תכוון כשעתא דעלמא לתתליל חובי כבי כשם ודיכה כפק
וו להסוה זכאה דלתשתכח כעלמא דליהו לתתם כחובוי דחייביא בקדמיתא. כח
לוך לתשתזיב דלא לתתם כחוביהו. אל"ף הה לתתר דקב"ה כעה לפקה מכיס תולדין
לעלמא מנו תיכותא. ותו דשם דיכה לא יכלה למלטאה עלוי כגון דשוה טייר וגכוז
כתיבה ולתכסייה משיכה. ות"ח כתיב בקשו נדק בקשו עמוה לולי תשתרו כיום לף ו'
וכח בקש נדק ושל כגוה דתיכות ולשתתר כו' לף ו'. ועל דא דיכה לא יכול למלטאה
ולקטרגא ליה. סכה לתתרמיו לחיכון קדישי עליכון למכדע כרוז דתתון קדישין
עלאין הפוכה דלתתון כ"כ לתתמחי לחיכון חייביא. ועל דא ויתמו מן הארץ כתיב. כח
לתתה וכל כיתך. ר' יצחק פתח מולך לימין משם זרוע תפארתיו כוקע מים מפכיסם
לעשות לו שם עולם. תפארתיו דא זכותא דאכרהם דחיסו ויהכא ממשם זרוע
תפארתיו תפארת דמשם ובב"ב כוקע מים מפכיסם דהא זכותא דאכרהם כוקע מים
חיסו וכל דא למה לעשות לו שם עולם. תא חזי מה כתיב משה לפאר כבי עלמ' בשעתא
דאל"ף קב"ה למשה ועתה הכיחה לי וגו'. ואעשה אותך לגוי גדול וגו'. מיד אמ' משה וכי
לפכוק דילהון דישר"א בגיכי השתא ויתרון כל חיכון כבי עלמא דלכא קטלי לון לישר"א
כמה דעבד פה דכתיב דלתר ליה קב"ה דישזיב ליה כתיכותא כמה דלתתר דכתיב
ולכי הנכי מכיח לת המכול מים וגו'. וכתיב ומחיתי לת כל היקום לפר עשיתי מעל
פני האדמה ולכי הנכי מקים לת כריתי וגו' וכלת ל התיכה כיון דלתר ליה דישתזיב
הוא וכניו לא כעה רחמין על עלמא ולתלכידו וכגין כך לקרון מי המכול על שמיה
כל"ח כי מי נח זאת לי לפר כשכעתי מעבור מי נח. תתר משה השתא ויתרון כבי עלמ'
דלכא קטילת לון כגין דלתר לי ואעשה אותך לגוי גדול השתא טב לי דלישות ולא
וישתון ישר"א. מיד ויחל משה לת פני ה' אלהיו. כעה רחמין עלייהו ולתעבר רחמי על
עלמא. ותתר ר' יצחק סירוסתא דכעי רחמי עלייהו מאי קאתר למה ה' יחרה לפך
כעמך. וכי מלה דא לוך לתתר לה משה למה. ולא עכדו ע"ז כל"ל עשו להם עגל מסכה
וישתחוו לו ויתתרו אלה וגו' ומשה לתתר למה לולי הכי לוליפכא מאן דמרגש לאחרא
לא כעי למעבד הסוא חובא דלישו רב ולולי וזעיר ליה קמיה ולכתר יסגי ליה קמי
לאחרא חייכא דכתיב לתם חטאתם חטאה גדולה ולא סביק ליה לקב"ה עד דמסר
גרמיה למותא דכתיב ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני כא מספרך אשר כתבת
וקכה מחול לון דכתיב ויכחם ה' על הרעה וגו'. וכח לא עבד כן אלא כעה לאתזכה
ואביק כל עלמא וככל זמנא דדיכה סריק על עלמא רוח קדשא לתתר וו דלא לאתשכח
כמשה דכתיב היה המשלם מים וגו' דכתיב ויתתר ה' אל משה אם תעשק אלי
חיסו כגלות סליק לון מן ימא. וכגין דשוי גרמיה כגלות עלייהו דישר"א כימא לקרי על
מים דלישו לאסיק לון מן ימא לית משה בקרכו את רוח קדשו דא לישו משה לאשרי

סכיתא כיכוויהו דישראל. מוליכם בתהומות כד לתבקעו מיא ואזלו כגו תהומי
כיכסתא דגלידו מיא וכלא לתמר על מסה כגין דלמסר גרמיה על ישראל. לתמר רבי
יהודה לעב דזכאה הוה כח לגו לתיהו כדאי כגין דקב"ה ובין[ל] עלמא כגויכיה. תא מסה
לא תלת מלה בזכותיה דלא בזכות קדמאי. לבל כח לא הוה ליה במאן דיתלי
זכותא במסה: לתמר רבי יצחק ועם כל דא כיון דלתמר ליה קב"ה והקימותי לת
בריתי לתך הוה ליה למכעי רחמי. וקרכבה דלקריב לכתר דיקריב ליה מן קדמת
דכא סכך רוגזך מעלמא. לתמר רבי יהודה מאי הוה ליה למשבד דהא חייבי עלמא
הוה מרגיזין קמיה ואיהו יקריב קרכבה. אלא ודאי כח דאיל על גרמיה הוה כגין
דלא יערע כיה מותא כגו חייבי עלמא דהוה חמי עובדיהון כיסא כל יומא וסיך
מרגז קמיה קב"ה כל יומא. רבי אלעזר פתח ואמר כל זמכא דחייבי עלמא אסניאו
זכאה דאסתכא כיכוויהו הוא לתפס בקדמיתא דכתיב וממקדשי תחלו: ותכיכן אל
תקרי ממקדשי אלא ממקודשי. וכח היך סגיא ליה לקב"ה כין כל אינון חייבין.
אלא כגין דיפקין מכיה תולדין בעלמא דהוה נדיק כדקא יאות. ותו דאיהו
אתרי כהו כל יומא ויומ' ולא קבילו מכיה וקיימ כנפסיה קרא דכתי' ואתה כי תזהרת
רסא וגו'. וכתי' ואתה את נפשך הצלת. מכאן כל מאן דאזהר לחייבא לא עב לא קביל
מכיה הוא סגיב ליה לגרמי' והיינו חייב לאתפס כחוביה ועד כמה יזהר ליה הא לוקמו'
מכריה. ר' יוסי הוה סכיח קמיה דר"ש ומ' חד מאי קאמ' קב"ה למיכח כל חיות כרח
ועוף טמא עמהון דחייבי. לי' כגי כסא קטלן כעירי ועופי טמיא ומאכר כריין מה חטן
לא כגין דכתיב כי הטחית כל בשר את דרכו על הארץ כלהו הוו מחבלי לרחייהו
מבקי זכויהו ודבקי בזכא לאחרא. תא חיזון חייבי עלמא גרמו לכל כריין לחבלא לורחייהו כמו דחיזון
לעכחא עובדא דכרחשית וחיזון גרמו לכל כריין לחבלא לורחייהו כמו דחיזון
מחבלן לתמר קב"ה לתון כעיתו לעכחא עובד ידי לבא לסלי רעותא דלבון ומחויתי
לת כל היקום לסר עשיתי מעל פני האדמה להדר עלמא למיון כמה דהוה בקדמיתא
מיון כמיון והא לתמר. מכאן ולהלא לעביד כריין לחרבין בעלמא כדקא יאות:

ויבא נח וכניו ואשתו ובני בניו אתו. רבי חייא פתח ולתמר מס יסתר
לים כמסתריס ולכי לא לרלכו כלס וי'. כמה חיזון כבי כסא
לטיטין לבא וסתיטין עייכין דלא מסגיחין ולא ידעין בוקרא דמלריכון דכתוב כיס
הלא לת הסמים ולת הארץ לתי מלא כיון כבי כסא לאסתרא מסוכייהו ולתרי
מי רוחכו ומי יודענו. וכתיב והיה כמקטך משמיכס. לאן יתטמרון מקמיה. למלכא
דכבה פלטרין ועבד תחות לרעא טמירין פגירין ליומין מרדו בני פלטרין במלכא
לגער עלייהו מלכא בגייסוי מה עבדו עלאי וטמירי גרמייהו תחות בוקבי פסירין
לתר מלכא לכא עבדית לון ומקמאי לתון כעאן לאתטמרא ההיד לא יסתל לים
כמסתריס ולכי לא לרלכו כלס וי'. לכא הוא עבדית בוקבי פסירין ועבדית מסוכא
ואהורא ולתון היך יכלין לאתטמרא קמאי. תא חזי כד כר כם חטי קמי מלריה
גרמיה לאתכסיא קב"ה עביד כיה דיכא כאתגליא. וכד כר כם לדבי
דודאי לבעי ליה לאיטם

דלא ותחזי קמי מחכלה דמבוע על עלמא דלא יסתכל כיס דהוה כל ליכון דיתחזון
קמיה לית ליס רשו למחכלה דליכו דקאמר רבי שמעון כל כך כם דשכיס כיסא שיכא
דמחכלה מרוח עלוי וליכו מחכלה עלמא לקבי ולוכבי ליס לליכוס לסתמרא מכיס
ולא לתקרכא בהדיס דלא יתוק קמוס ולסיר למקרב בהדיס כתנליה . ועל דא
כתיב בכלעם וכתם מנכר מתוס המון דשיכא כיסא סוה ליס . וככל לתר דסוה
מסתכל כיס סוה ממסיך עליס רוח מחכלה . ובגין כך סוה כתי לסתכלה כסו כיסרא
בגין דיסבו ככל לתר דשכיס סוה מסתכל . מה כתיב ויסא כלעם לת עיניו דזקיף
שיכא חד ומחיך שיכא חד בגין לסתכלה כסו כיסרא כשיכא כיסא . תא חס כתיב
וירא לת ישרא שוכן לשבטיו חמא דשכיסתא חפיס עלייהו ורכיעא עלייהו מתתקכא
כתריסר שבטין תחותה ולא יכיל לסלטתא עלייהו עיכיה . אמר אלף ליכול להון דהא
רוח קדישא עלך רכיעא עלייהו וחפית לון כנגדפתא דהאי כרע שכב כארי וכלביא מי
יקימכו . מי וקימכו מעלייהו כגין דלתתנליון ושלטא שיכא עלייהו . ועל דא קאם כעא
לחפיא לכא לסתתר משיכא דלא יכיל רוח מסאכא לשלטאה עליה כגין דלא יתחכל
ושא לתתר . ויכא כח כמה דלתתר לסתתרא משיכא . מכאי מי המכול דהא מיין
דשקו ליה . אמר ר׳ יוסי חמא מלך חמות דהוה לתי לבכיס וכגין כך עלל לתיבותא
ולסתתר כה תריסר וירחי שתא . ולתתי תריסר וירחין דכך ליהו דיכו דמיבוכא .
רבי יהודה אמר שיתא וירחי ליכון כמיא ושיתא וירחי כלמא ושא סכא מיא הוו למלי
תריסר וירחי . אמר ליה רבי יוסי כתרי דיכין דגיהכם לתדכו כמיא ושא .
כמיא דכחתו עליהו מלשילא הוו נכיכון כתלגא . כלמא דמיין דכפקי מתתא הוו
דתיכין כלמא ועל דא כדיכא דגיהכם לתדכו כלמא ומיא וכגין כך תריסר וירחי
הוו דלתר רבי לעזר דיכא דתייכיא כגיהכם תריסר וירחי הוו ושא לוקמוס .
ועל דא כל ליכון חייבי עלמא לתדכו כתרין דיכין כלין כמיא ושא עד דלסתגיהו
מעלמא . וכא הוא מסתתר כתיבותא ולתכסי מיא כלל ויסאו לת תיבכא ותרס מעל הארץ .
תיבותא ליהי הוא סטיא על לנפי מיא כלל ויסאו לת תיבכא ותרס מעל הארץ .
ברכעים יום לקו דכתיב ויהי המבול ארבעים יום על הארץ וגו׳ . וכל שאר זמכא
לתתיחון מעלמא סלד ויתחו מן הארץ . וו לון לליכון חייביא דהא לא יקומון לתחייה
כעלמא ולמיקס כדיכא סלד ויתחו כלל שם מחית לעולם ועד לפילו למיקס כדיכא
לא יקומון : וישאו לת תיבכא ותרס מעל הארץ ר׳ אבא פתח רומס
על שמיס תלדיס על כל הארץ כבודך . וו לון לחייביא דחיין לה לסכיכתא מארעא
דליכון חטאן ומרגיזין למאריכון בכל יומא ובחוביהו דחיין לה לסכיכתא מארעא
וגרמין דתסתלק מעלמא . תא חס כתיב ויסאו לת תיבכא דהיין לה לכך ותרס
מעל הארץ דלא סריית כעלמא ולסתלקק מכס . וכד לסתלקת מעלמא הא ליה
מלן דיסבו כעלמא ודיכא שלטא כלהון עלוי וכד יתחתן חייבי עלמא ויסתלקון מכיס
דעלמא סכיכתא לסדרת מדורה כעלמא : אל רבי יוסי אי הכי הא ארעא דיסרא
אל כגין דלא לסתארו כה מלך זכאי עלמא . אלא ככל לתר דלולו כחתא ושויא

מדורים עמהן ומה בארעא כוכדהם לחדש לא לתפרש מכייהו כל שכן לי לסתלוש
בארעא קדישא . ומה לתמר . ככל חוכין דקייבי עלמא דחיין לה לשכיכתא . חד
מכייהו מלן דמחכל לורחים על ארעא כדחמרן וכנין כך לה חמי לכפי שכיכתא ולה
עלל כפלטרין ועל דל כתיב בהלין ויחמו מן הארץ לתחתון מן כלה . תא חזי בההוא
זמנ׳ דזמין קב״ה לחחיותם מתייהו כל חוכן מתין דיסתכחון לבר בשם׳ ארעין כוכדהין
קב״ה יברה לון נופייהו כדק׳ חזי דהה גרמת חד דלסתלר כיה בבר בם תחות ארעא
דהוה גרמת ותעביד כחמירה בשפה ועליה יבני קב״ה כל נופה ולה יהיב לון קב״ה
כמתין שה בארעא דיסרל דכתיב כפתחי לת קבריתי׳ והעלתי לתכם מקבריתיכם
עמי והבחתי לתכם לל לדמת יסרל דיתגלגלון תחות ארעא . ולבתר מה כתיב ונתתי
רוחי בכם וחייתם וגו׳ . דהה בארעא דיסרל יקבלון כמתין כל חוכן בבי עלמא בר
חולין דלסתלבו וסליבו ארעא . בהלין כתיב ויחמו מן הארץ . מן הארץ דייקא .
ולעב דקשו ולפלגו קדמאי על דל ויחמו כל׳ ויחמו מספר חיים . לל רבי שמעון
ודאי לית לן חולקא בעלמא דלתי דכתיב ויחמו מן הארץ . וכתיב לעולם ירשו ארץ
לבל יקומון בדין ועלייהו כתיב ורבים מישיבי לדמת עפר יקיצו להה לחיי עולם ואה
לחרפות ולדראון עולם : **ויחח את** כל היקוש לחר על פני הלדמה .
רבי לבה לחר לת כל לחוכן סליהן דעלמין
ממכן על ארע׳ ודי הוה היקוש לחר על פני הלדמ׳ . דכד עביד קב״ה דיבה בבני עלמ׳
לעבר לחוכן סליהן דממכן עלייהו בקדמיתה ולבתר לחוכן דיתבי תחות גדפייהו
דכתיב יפקוד יי׳ על בבא סמרום במרום ולבתר ועל מלבי הלדמה בלדמה . והיך
מתעברן קמיה הלה לעבר לון בנורה דדליק הב״ה כי יי׳ הלדיק הם חוכלה הוה לל
קבל הם הוה דלכיל הם הוה היקוש עלייהו בהם וחוכן דיתבי תחותייהו בחיי
ובניכי בך ויחח לת בל היקוש לחר על פני הלדמה . ולבתר מלדם ועד בסמה עד
רחם ועד עוף הסמים ויחחו מן הארץ בל חלין דלתתה . ויחאר הך בה הך למשטי
דלה הסתלרו בעלמא בר בה ודעמיה בתיבותה . רבי יוסי חומר חביר הוה דלכים
ליה לרייה ומה חוקמה . **ויזבור** הלדים לת בה ולת בל החיה ולת בל
הבהמ׳ הלר לתו בתיבה . רבי חייה פתח ערום רלה רעה
ובסתר . מלי קרא לתמר על בה דעבל לתיבותה ולסתתר בה . ושבל לנו תיבותה
בזמנה דחויה דחקו ליה ומה לתמר דעד לה ייעול לתיבותה . חמה ליה למלך המות
דלזיל כיהויהו ולסחר לון כיון דחמה ליה עב לתיבה ולסתתר בנוה הב״ה ערום רלה
רעה ובסתר . רלה רעה דל מלך המו׳ . ובסתר מקמיה הב״ה מפני מי המבול . ר׳ יוסי
חמר ערום רלה רעה ובסתר . ויסתר לל בתיב להדר על מה דלתמר . בזמנה
דמותה מרוח בעלמא בר בם חכים יסתר ולה יקום לבר ולה יתחזי קמי מחבלה בנין
דכיון דלתייהיב ליה רשו יחבל כל חוכן דיסתכחון קמיה ויעברון קמיה בלתגלויה
וסופה דקדיה דל ולתעבדו . לל ערום רלה רעה ובסתר דל בה . ופתחים עברו
עברו פקודה דל ולתעבדו . ובעבדו כיון דלסתתר ולסתתי תמן כל ההוא זמנה לבתר
ובעבדו חלין בבי דריה .

ויבן

ויזכור לאלהים את נח . ואמר רבי שמעון ויזכור לאלהים את נח . תא כמעתה דהיכא
לתעביד לא כתיב הכא זכירה . כיון דלתתעביד הכא היכא ולתתכרותא לא לסתכא ומחכלא
כדין כתיב הכא זכירה דהא כל היכא סריא בעלמא לתתכרותא לא לסתכא ומחכלא
סריא על עלמא . כיון דלתעבר היכא ולסתלכין רוגזא תב כלא לתתריה . וכגון כך
כתיב הכא ויזכור לאלהים את נח דכיא סריא וכור רבא הוא כדין כתיב כאן .
לתתריה מוסל כנגוטת היא כמוא גליו לתתא תסבחס . כמעתא דימא קפין כגלגלוי
ותהומי סלקי וכחתי קבה סדר חד חוטא ומסיך גלגלוי ומכיך זעפיה ולית מאן דידע
ליה . ובה כחת לימא ולא זדמן ליה הסוא כוכא וכלא ליה היך לא כפקת כמחתים מכוס
ולא פרחא מיד . תלת כנגן דקבה סליט כהסוא גחותא דימא והסוא גחותא דימא
הוא חד חוטא דסליק ליה לימא לשלא וכיה לסתלק ואי לאו הסוא חוטא דמטי ליה
מסטרא דימיכא לא סלקא לעלמין דכיון דהסוא חוטא נחית לימא וימא לתתחיד כה
כדין לתערבין גלגלוי ומחכן למטרף טרפא עד דקבה לתיב לון לאחורא ותבין
לתתרייהו הה כמוא גליו לתתא תסבחס . תסבחס לתיכון גלי ומא . תסבחס תתכר
לון לתתכא לתתרייהו . תא תסבחס ממם סבחא הוא לון כגון דסלקין כתיהורתא
למחמי . מכאן כל מאן דכסיף לסתכלא ולמכדע תעם דלא יכיל סבחא לסיהו דיהיב
וכלא מסכחן ליה . אמר רבי יהודה כא כל הוא כתיב דחיל הוא דלא ידכר ליה קבה
לעלמין . וכיון דלתעביד היכא ולתתברו חייבי עלמא כדין מה כתיב ויזכור לאלהים
את נח . רבי אלעזר אמר תא כמעתא דהיכא סריא בעלמא לא ליכלי ליה לחייבים
דידכר ממים קמי דקבה בעלמא דהא אי לדכר ממים ידכרון חובוי כלהו וייתון
לתסנחא כיה . מכאן מסוכמית דהסוא ימא יום טוב דרחם הסכה הוא וקבה דחין
עלמא וכדין אמר לה תלים תא לך לדכר אל המלך דא קבה דכדין לקרי מלך .
מלך הקדום מלך המפט . ותאמר כתוך עמי אככי יוסבת לא כשכת דידכרון לי
ויסנחון כי אלה כתוך עמי . מאן דעייל ריסיס כין עמא כלא לא יסנחון עליה למידן
ליה לכיס כגוכי כך אמר כתוך עמי . תא נח כמעתא דרוגזא סריא בעלמא לא לדכר
כיון דהיכא לתעבר מה כתיב ויזכור לאלהים את נח הסתא לדכר ממים לא ויזכור
לאלהים את נח כלא ולזכור לת בריתי . רבי חזקיה הוה אזיל מקפוטקיא ללוד פגע
ביה רבי יוסי . אל תוסכח עלך דלת כלחודך דהא תכיכן כלא ופוק בר נש יחודאי
כאורחא . אל רבית חד אזיל כסדאי והיכו לתי לכתרחי . אלעזר לא תוסכח לוך
אזיל כהדך מאן דלא תסתעי ביה מלי דאוריתא דהא תכיכן כל מאן דאזיל כאורחא
ולאו עמיה מלי דאוריתא לסתכן כנפשיה אל הכי הוא ודאי דהכי מטא הסוא
רבית . אל רבי יוסי כרי מאן לתר לכת אל מקרתא דלוד ומעבא דהאי כר נש
חכים אזיל תמן וזמיכ ברמאי לפולחניה ולמיזך כהדיה . אל כרי ידעת מלי כאוריתא
אל ודעבא דהא לכלך לולוף לי כפרסת קרכנות ואוריכא אודכאי למאי דהוה אמר
עם לאי דליהו קטוסא מכאי אל רבי יוסי כרי לימא לי . פתח ואמר .
כח מזכח לוי ויקח מכל הכהמה הטהורה ומכל עוף הטהור ויעל עולות
כמזכח . ויבן כח מזכח דא לאיהו מזכח דלקריב כיה לדם קדמאה כח
לתאי

לחמי קריב עולם דסח שולח לח סלקח חלח כנין סרסורח דרעותח וכח כחם חכ
חלח כח סרסר וחמר חח קכ"ה נזר דינח על עלמח דיתחריב דילמח כנין דמזיב לי
כל זכות׳ פקע לי ולח ישתאר לי זכו כעלמ׳ חוד ניכן כח מזכח לוי׳ סחוח מזכח דלקריב
כיח לדם סרחמון הוח. חי כפי לחמי ויכן חלח כנין דחייבי עלמח גרמו דלח קיומח
בדוכתיה. כיון דחתח כח כתיב כיח ויכן. ועל עולות עלת כתיב חסר חדח. כתיב
עולה הוח לדם ריח ניחח ליי׳ לשולם עולם סלקח דכר. חי שולח סלקח דכר ולח
סלקח נוקבח דכתיב זכר תמים יקריבנו לחמי כתיב דסח דסח חם כעי לחתכחח
תמן. שלח ישׁב דשולח לתקרי כדכר. ולחתריה לתקרי׳. נוקבח לח כעיח לחתפרסח
מכיח חלח כח לתקריב כנין לחכרח דח כדח. דסלקח נוקב׳ לנבי דכורח לחתחברח
כחדח. ואשׁ דחסח לסוס לישוס. כח חנטריך ליה למקרב עולה דחיסו כחתר
דדכורח עבד ליה קכ"ה לחתחברח ולחעלוה כתיכח ועל דח לקריב עולה. עולה
הוח לדם דח ס׳ לחתחבר כח שחלח כנוקבח כל נוקבח מסטרח דשחלח קח
לחיח דחתדבק לח כדח וכנין כך לקרי עולה נוקבח לדם ס׳ לדם קטירו דרחומו
דחחיד כח שחלח לסלקח לח לעילח ולחתקטרח כחדח. וכנין כך עולה הוח לדם
קטירו דכר ונוקבח לח כדח. **וירח יי** לח ריח הניחח. וכתיב לדם
ריח ניחח. לדם דכי שחשח תנכח מחוכרין כחד דהח
לית תנכח כלח לדם כחיב דכר סיכי עמן כלי מפני חשר ירד עליו יי כלם. חי
חזי דם נפיק מלגיו וחיסו דק וחחיד כחלה לחרוח לכר דלחו חיסו דק דכי וחתחדן
לח כדח וכדין תנכח סלקח חלו טעמח כנין דחתחיד לדם כחלה. דרגים וסימנך
חוטמח דנפיק כיח תנכח חגו לדם. ועל כתיב ישומו קטורה כחפך כנין דחהדר
לדם לחתריה וחוטמח לתרגים כסהו׳ ריחח לנו לנו עד דחתחיד כלח וחנ לחתריה
וחתקריב כלח לנו מחנכ וחתעביד רעותך חדח וכדין ריח ניחח דכח רוגזך
וחתעביד כיחח דהח תנכח לחתכיח ושיול וקמיט כחדם וחדם לחוד כתנכח ושולי
תרוויהו לנו לנו עד דכח רוגזך וכך לחתחיד לחוד כלח לח כדח וכח רוגזך כדין
הוח ניחח וקטירו חד וחתקרי ניחח דרוחח חדוחת דכלח כחדח כחדו
דכוליהן כהדו דנפקין וכנין כך כתיב וירח יי לתריח ניחח כחלן דחרח וכניס כלח
לנו לתריה. לחתי רבי יוסי וכתיב חמר ומח כל הדין טכח לית תחות ידך ולח
ידעכח כיח חמר לסדרכח מן תורתך וכתחכר־כהדך. חזלו חמר רבי חזקיה חרמח
לח כהדי סכיכתך כהך דסח מתקנח קמן. לחוד כיון דהוח יכוקח וחזלו חמרו
ליה חיסח לון קרח חד מיכון דחמר לך חכוך. פתח הוח יכוקח וחמר יפקני
מנפיקות פיהו. לח הוח תלוכתח עלים דנפקח רעותך מפומח לנפקח ולח נפיק
מחוטמח כל דנח נפקח דהח כל דחתכר פומח לנפקח נפיק דנח ברעות׳ כנהיר׳
דלכפין כחדוס דכלח כיתדבקותח דכיחח. וכנין כך כי טוכים דודיך מיין מהוח
יין. יין דמחדי וכהיר לנפין וחייכין שיכין ועביד רעותח. ולהו מיין דמכיר ועביד
רוגזח וחתאיך לנפין ולהטח שיכין יין דרוגזח ועל דח כנין דחמר לח טב כהיר
לנפין וחדי שיכין ועביד תיהוכתח דרחומו מקריכין ליה כל יומח על נכי מדכחח

ויברא כשבר תוכח

סיו קרכן שלם

פסוא חלכח ר׳ אקריב כיפ
א. חפ

שעורא דמאן דשתי ליה חדי ליה ועביד ליה כייח דכתי ונסכו יין רביעית ההין ובגין
כך כי טובים דודיך מיין מההוא יין דאתער רחימות ותיאובתא וכלא כמה דלתתא
אתער רחימות דלעילא · תרין שרגין כד אתדעך כהור דלעילא בתכנא דסליק מההו
דלתת אתדליק ההוא דלעילא · אר״ חזקיה הכי הוא ודאי דעלמ׳ עלאה תליא בתתאה
ותתא בעלא · ומזמכא דאחריב בי מקדש ברכאן לא אשתכחו לעילא ותת׳ לאחזאה
דדא בדא תליא · אמר ר׳ יוסי ברכאן לא אשתכחו ולוטין אשתכחו דהא יכיקו דכלא
בההוא סטרא כפקי מאי טעמא בגין דישראל לא שריין בארעא ולא פלחי פולחנא
דאצטריך לאדלקא בוצינין ולאשתכחא ברכאן ובגין כך לא משתכחי לעילא ותתא
ועלמא לא יתיב בקיומיה כדקא יאות · אמר רבי חזקיה

לא אוסיף

לקלל עוד את האדמה בעבור האדם · מאי הוא · אר״ יוסא
הא שמעגא מר׳ שמעון דאמ׳ כל זמנא דאשא דלעילא אוסיף
לתקפא תכנא דאיהו דיכא דלתת אתקיף רוגזא ושצי כלא · בגין דכד כפיק אשא לית
פסק קמיה עד דישתלי׳ דיכא וכד דיכא דלתתא לא אוסיף לאתתקפא בדיכא דלעילא
עביד דיכא ופסיק ולא ישתלי׳ דיכא לשיצאה · ובגין כך כתי׳ לא אוסיף למיהב תוספת
לאתתקפא לדיכא דלתתא · אמר ההוא יכוקא שמעגא בגין דכתיב ארורה האדמה
בעבורך דהא בההיא שעתא דאתלטיא ארעא בחובא דאדם אתייהי׳ רשו לשלטאה
עלה ההוא חוייא בישא דאיהו מחבלא דעלמא ושצי בני עלמא מההוא יומא דקריב
נח קרבנא וארח ליה לקב״ה אתייהיב רשו לארעא לכפקא מתחות ההוא כחש וכפקא
ממסאבו ועל דא מקריבין ישראל קרבנא לקב״ה בגין לאנהרא אפי ארעא · אמר ר׳
חזקיה יאות הוא והיא הוה תלי עד דקיימו ישראל על טורא דסיני אמר ר׳ יוסא קב״ה
אזער לה לסיהר׳ ושלטא ההוא כחש אבל בגין חובא דאדם אתלטי׳ בגין למילט עלמא
בההוא יומא כפקת ארעא מההיא קללה וקיימא סיהרא בההיא גריעות׳ בר בשעתא
דקורבנא אשתכחו בעלמא וישראל יתבין על ארעהון אמר רבי יוסא להוא יכוקא
מה שמך א״ל אבא אמר ליה אבא תהא בכלא בחכמה ובשנין קרא עליה ישמח אביך
ואמך ותגל יולדתך · אמר רבי חזקיה זמין קב״ה לאעברא רוח מסאבא מן עלמא
כמה דאתמר דכתיב ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ וכתיב בלע המות לנצח
ומחה יי׳ אלדים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי יי׳ דבר ·
וזמין קב״ה לאנהרא לסיהרא ולאפקא לה מחשוכא בגין ההוא חויא בישא כמה
דכתיב והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת
הימי׳ · מאי אור ההוא אור דגניז ליה קב״ה בעובדא דבראשית ·

ויברך אלדים

את נח ואת בניו ויאמר להם פרו ורבו וגו׳ רבי אבא
פתח ברכת יי׳ היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה ·
ברכת יי׳ דא שכינתא דאיהי אתפקדא על ברכאן דעלמ׳ ומנה כפקי ברכאן לכלא ·
תא חזי מה כתיב בקדמיתא ויאמר יי׳ לנח בא אתה וכל ביתך אל התיבה וגו׳ כמה
דאתמר דמאריה דביתא יהב ליה רשו למיעאל לבתר אתתא אמרה ליה לנפקא
בקדמיתא עאל ברשותא דבעלה לסוף כפק ברשו דאתתא · מכאן אוליפנא מאריה
דביתא

ואתם פרו ורבו בהמי כרכיתו לון תעתכו בוקבי חלש ית נח ות בניו ונו׳ חכל נוקבי לון תמר קרח . תמר ר׳ שמשון ותתם כללון דהכורו

תתיבותא קדם כרכיה דכתיב ויברך אלהים את נח ואת בניו ונו׳ .

ומוראכם פרו ורבו בהמי כרכיתו לון תעתכו בוקבי חלש ית נח ות בניו ונו׳ . תא חזי בקדמיתא כתיב בכלם חלדים עשה את האדם וכתיב בדמות חלדים ברא אותו כיון דחטו דעתכו דיוקניהו מהות דיוקנא עלאה ואתפכפו חיכון למהוי מקמי חיוון ברא . בקדמיתא כל כריין דעלמא זקפן עיכון ואתכפכו דיוקנא קדישא עלאה וזעפן ודחלין מקמיה כיון דחטו אתכפך דיוקנהו מעיכויהו לדיוקנא לחרא ואתכפך דכתי כמא זעין ודחלין קמי מאר כריין . תא חזי כל חיכון כתי כמא דלא חטאן קמי מאריהון ולא עברין על פקודי תורייתא זו דיוקנ דלהון לא אתפכי מחיזו דדיוקנא עלאה וכל כריין דעלמ׳ זעין ודחלין קמיה וכמעתא דכתי כמא עברין על פתגמי תורייתא אתחלף דיוקנ דלהון וכלהו זעזעין ודחלין מקמי כריין לחרכין כגון דאתחלף דיוקנא עלאה ואתעבר מכויהו וכדין כלטי כהו חיות כרע דכל לא חמו כהו מהות דיוקנא עלאה כדקאמרי . ועל כך כמתא כיון דעלמא אתחדם כחלקדמין כריך לן כרכא דא ונטיל לן על כלא כלל׳ וכל דנהיס כילכם כתנו . ונפילו טוכי ומא . רבי חייא תמר כידכם כתנו מקדמת דנא . דכר כרע קדם עלמא מסר כלא כידהון דכתיב ורדו כדנת היס וכעוף השמים ונו׳ . רבי חזקיה פתח . לדוד מזמור לעזרי כמוי פעם כמוי מטאם . תאי קרא תוקמוה לכל קרא דא כרזא דחכמתא אתמר דכא תכונן כעזר׳ זכי מכתא מכא דוד לקדם קדם כריין דכל עלמא . ודוד אתקרי נרמיה עד לא יעזרי ואד מכוייהו מזמיל והוה דרגא חד מאיהון עשרה . יעזרי כמוי פעם דכא כמעתא דקדם אתקיל חוכי וזכון דכבי כמא דהוה תיקלא לכסטר חוכין מסתלקין ואיהון אוחרכין זכיין לאמון כתיקלא לאחרא כעלמא דיכא מכרעין לאתא ודא הוא כמוי פעם כמוי מטאם כמעתא דדיוקנא עליא כעלמא דיכא מסתלקין ואיהון אוחרכין זכיין לאמון כתיקלא לאחר

דמות כמראה אדם עליו מלמעלה דק היה תורם מכתב מכאן דתורם מכתב ושון
ממכח על שון מרכע דמות כסא כמראה סמכין ודק הוא תור מכשף . ועל דמו׳ הכסא
מדק דכל עלמא וקיימא עלה קדם הקדוש . ומאי היא כרסייא קדישא עלאה דהיא
ממעל לרקיע אחר על ראשם כמראה ספיר . ומאי היא חכמה דהיא כקודם
דשון תלת גוונין ואחד דתכלול מכוייהו כלהו רזא חדא . וכגו׳ עכשיו סלק להתחזאה .
קטורת כחיזו יקרא עלאה דלא להסתכלא . וכיון דמרעא חמאת להאי קשת קיומא
קדישא דתקיומת בקיומא ועל דא ויהיה לאות ברית בין אלהים וגו׳ . האי דאמרן
דמות כמראה אדם עליו מלמעלה דק היה תורם מכתב מכאן דתורם מכתב ושון
ממכח על שון מרכע דמות כסא כמראה סמכין ודק הוא תור מכשף . ועל דמו׳ הכסא
מדק דכל עלמא וקיימא עלה קדם הקדוש . ומאי היא כרסייא קדישא עלאה דהיא
ממעל לרקיע אחר על ראשם כמראה ספיר . ומאי היא חכמה דהיא כקודם
דשון תלת גוונין ואחד דתכלול מכוייהו כלהו רזא חדא . וכגו׳ עכשיו סלק להתחזאה .
קטורת כחיזו יקרא עלאה דלא להסתכלא . וכיון דמרעא חמאת להאי קשת קיומא
קדישא דתקיומת בקיומא ועל דא ויהיה לאות ברית בין אלהים וגו׳ . האי דאמרן
מכתב על שון מרכע דמות כסא כמראה סמכין ודק הוא תור מכשף . ועל דמו׳ הכסא
מדק דכל עלמא וקיימא עלה קדם הקדוש . ומאי היא כרסייא קדישא עלאה דהיא
ממעל לרקיע אחר על ראשם כמראה ספיר . ומאי היא חכמה דהיא כקודם
דשון תלת גוונין ואחד דתכלול מכוייהו כלהו רזא חדא . וכגו׳ עכשיו סלק להתחזאה .
קטורת כחיזו יקרא עלאה דלא להסתכלא . וכיון דמרעא חמאת להאי קשת קיומא
קדישא דתקיומת בקיומא ועל דא ויהיה לאות ברית בין אלהים וגו׳ . האי דאמרן
דמות כמראה אדם עליו מלמעלה דק היה תורם מכתב מכאן דתורם מכתב ושון
ממכח על שון מרכע דמות כסא כמראה סמכין ודק הוא תור מכשף . ועל דמו׳ הכסא
מדק דכל עלמא וקיימא עלה קדם הקדוש . ומאי היא כרסייא קדישא עלאה דהיא
ממעל לרקיע אחר על ראשם כמראה ספיר . ומאי היא חכמה דהיא כקודם
דשון תלת גוונין ואחד דתכלול מכוייהו כלהו רזא חדא . וכגו׳ עכשיו סלק להתחזאה .
קטורת כחיזו יקרא עלאה דלא להסתכלא . וכיון דמרעא חמאת להאי קשת קיומא
קדישא דתקיומת בקיומא ועל דא ויהיה לאות ברית בין אלהים וגו׳ . האי דאמרן

ויאמר אלהים לנח וגו׳ . זאת אות הברית אשר אני נותן ביני וביניכם
וגו׳ . את קשתי נתתי בענן . כתתי מקדמת דנה . ר׳ שמעון
פתח ואמר לקרקע אשר על ראשם כמראה כאן ספיר דמות כסא . מה כתיב לעילא
ואשמע את קול כנפיהם כקול מים רבים כקול שדי בלכתן . אלין הרכבה חיון הרכבה
עלאין קדישין דסליקין חיים מתתקכא עלייהו וכלהו נדפין פרישן מתחברין דא בדא
לאפוקי נוגהא . וכשעתא דחיזוהי פרסי נדפייהו לאשתמע קול נדפין דכלהו אמרי
סירתא הלך כקול שדי דלא לאשתכח לעלמין כמה דכתיב למען יזמרך כבוד ולא ידום
ואלי לאחרי הודיע ה׳ שועתו לעיני הגויש גלא נדקתו . קול המולה כקול מחנה . כקול
מעריתא קדישא כד מתחברן חיון עלאין לעילא . ואלי לאחרי ככוכבי ה׳ כבחות מלא
כל הארץ כבודו . לסדרו לדרוש לאחרי קדום לסדרו לנסען לאחרו קדום לסדרו למזרח
לאחרו קדום לסדרו למערב לאחרי ברוך . והאי רקיע קדיש על ריסיהון וכלל לתר
דליסי חזלא לסאר לפין להיכי סטרא ואתכלילו לכפין כה לסאחרו לכפין לארבע
זויין וכלהו מסתחרן כרכועא דיליה לתגליפת כארבע לכפין . לכפי חריש . לכפי
כסף . לכפי סור . לכפי לדם . גליף לדם לכפי לדים . לדם לכפי לריח כסף
לדם לכפי סור כלילן כיה . ארבע גווכין לתחזיון כיה גליפין כארבע ארבע
כארבע גליפין דסיומין טהירין עלאין ותתאין . כד מתפרשן גווכין דליכון לארבע
סלקין תריסר . גון ירוק . גון סומק . גון חור . גון ספיר . דלתכלילו מכל
גווכין דלא כאחרי קשת יהיה כענן כיום הגשם כן מראה הסוגר סביב הוא
מראה דמות כבוד ה׳ חיזו דגווכין דכלא וכגין כך לת קשתי נתתי בענן . ואלי קשתי
כמה דלתמר כיוסף דכתיב ותשב כאיתן קשתו כגין דיוסף נדיק לקרי . וכגין כך
קשתו דא ברית דקשת דלתכלול כנדיק דברית דא כדא . וכגין דכא הוא נדיק
קיומא דיליה קשת . ויפוזו אלי ויפוזו לסאחרו כחמידו דכלא כלא כסחמדים מזהב
ומכסף רב ומתוקים . לתכהירו כסהירו עלאה כד כטר ברית וכגין כך לקרי יוסף
הנדיק . ועל דא לקרי קשת ברית כלול דא כדא זהרא יקרא עלאה חיזו דכל חיזו
חיזו כחיזו טמירין גווכין טמירין דלתגליין ולית דמו לאסתכלא כשיכא בקשת
כל לאיתחזי כעלמא דלא לאתחזי קלנא כמכוכתא . וכן גווכין דקשת הוא חיזו סוסטיפא
קטירא כחיזו יקרא עלאה דלא לאסתכלא . וכיון דמרעא חמאת להאי קשת קיומא
קדישא דתקיומת בקיומא ועל דא ויהיה לאות ברית בין אלהים וגו׳ . האי דאמרן

יתה על תורה שבעל פה. בגין דהאי כרסיה לית כמרחם לדם דאיהו דיוקנא דיעק
דאיהו ויתיב עלה. ר׳ יהודה קם ונשק ידוי חד למלעי בתורתיה בבי מוסיפיזא כמת מחסיה
והוה תמן בכיתה חד יומי דאתה בתרי קסירי דקטפירא. פתח רבי יהודה ואמר
והאלהים יזמת לאמר שמתי מנוחה והיה בית אלהים. דא היא לבן שתייה דמתמן
אסתיל עלמא ועלה אתבני בי מקדשא. זקף ריעיה ההוא יומי ולא אלא מלה דיך
לאסבר והא לבן שתייה עד לא אתברי עלמא הות ומיכה אסתיל עלמא ואת אמרת
והאלהים יזמת לאמר שמתי מנוחה דיעקב שוי לה אסתה דכתיב ויקח את האלהים
לאמר שם מרחשותיו. ותו דיעקב בבית אל הוה והאי אלהים הות בירושלם. רבי יהודה
לא לאסבר ריעיה לנביה. פתח ואמר הכון לקראת אלהיך ישראל. וכתיב הסכת
ושמע ישראל. מלי דאוריתא בעיין כוונה ומלין דאוריתא בעאן לאתתקנא בנופא
ורשותא כחדא. קם ההוא יומי ואתלבש ויתיב לנביה דרבי יהודה ואמר זכאין
אתון קדישין דאסתלי באוריתא יומא ולילי לא רבי יהודה אסתה דכוותא גרמך
לימא מילך דאתחבר כחדא דהא מלי דאוריתא בעיין תקונא דגופא ותקונא דלבא
ואי לאו בשרמי סביכנא ובלבאי לאמרא מלין. אלא הא תניון דאפילו חד דיתיב
ולעי באוריתא סביכנא לאתחברא בהדיה ומה סביכנא הכא ואנא סביב בשרמי.
ולא שד אלא דבעיין נחותא. ותו דכל כך כמה דקס למלעי באוריתא מפלגנו לילוא
כל אתער רוח נסון כפלגו דלילוא קאי אתי לאסתעשעא עם צדיקיא בגנתא דעדן
והוא וכל צדיקיא דבגנתא כלהו נייתין ליה ונייתין לאיתון מלין דכפקי מפומיה ומה
קאי וכל צדיקיא מתעדלין למשמע מלי דאוריתא כסעתא דא ואנא לאה סביב
בשרמי לא אסתה לימא מילך. לא שהילנא על מה דאמרת כפסוקא דא רזא דאלין
שתייה דאמרת והאלהים יזמת לאמר שמתי מנוחה והיה בית אלהים דדא לבן שתייה
אסתה דניית למילי היך לאסבר והא לבן שתייה עד לא אתברי עלמא הות ומיכה
אסתיל עלמא. ואת אמרת לאמר שמתי דמשמע דיעקב שוי לה אסתה דכתיב ויקח
את האלהים לאמר שם מרחשותיו. ותו דיעקב בבית אל הוה והאי אלהים דא הוה בירושלם.
לא כל ארעא דישראל אכפל תחותוי והיינו לאלין תחותיהון הוה. לא לאמר שם כתיב
וכתיב והאלהים יזמת לאמר שמתי מנוחה. לא לו ידעת מלה לימא לה. פתח ואמר
ואבו כנדק לחזה פניך לאסבעה בהקיץ תמונתך. דוד מלכא חכיכותא ודבקותא
דילוי בהאי לבן הוה ועליה אמר אלין מלסי הכוסיס היתה לרחם פנים. וכד בעא
לאסתכלא בחיזו יקרא דמריה בטל להאי אלין כדיהי בקדמיתא ולבתר עייל בגין דכל
מלין דבעי לאתחזאה קמי מריה לא לעייל אלא בהאי דכתיב בזאת יבא אהרן
אל הקדש בדוד מסכא גרמיה ואמר אלי כנדק לחזה פניך וכל לאסתדלותיה דדוד
לאתחזאה בהאי לבן כדקא יאות לנבי דלשלף. תא חזי לברכם אתקין נלויא
דספרא ואודע טיבו דמאריה בעלמא ואתקין היינו סעתא בתקוניה כדקא יאות
דכתיב ויסכם לברכם בבקר. ונחק אתקין נלויא דאוכחה ואודע בעלמא דאית דין
ואית דיין דיכיל לסזקא ולמידן עלמא. ועבד אתקין נלויא דערבית ובגין נלויא דא
דאתקין מה דלא אתקין בר נש מקדמת דנא כדקא יאות. בגין כך שבח נרמיה ואמ

והלכן הזהרת לעבר שמתי מנוחה לעד היות שעתה לך שוי לה לאחרת כוותיה . ובנין
כך ויקח לה לכן לעבר שם מרחשותיו ויעש לותה מנוחה מלי מנוחה דהוה כפילה
ולוקיס לה . ויטוק שמן על רחשה דהך כיעקב תליה מלתה למעבד ויתיר מכל בני
עלמא . לתתא ר׳ יהודה ובשקיה . לכל וכל הלי ידעת והיך לית מעתדל בסחורת׳ ומכח
חיי עלמא . לכל דהוה דמיקר לי שעתה ואית לי תרין בנין וקיימין כל יומא בכי רב
ולכה לעתדלנ׳ על מזוניהו ולמיהב להן לנר למוריהו בנין דיעתדלון בחורת׳ . פתח
ואמר ושלמה יסב על כסא דוד אבוהי ותכון מלכותו מלכו . מלי מנחת דל שלח דלתקין
לכן שתיה ומוי עלה קדם הקדשים וכדין ותכון מלכותו מלכו . וכתיב ורליתיה לזכור
ברית עולם דהך קלה תיליה כה תדיר ומלן דלה יתחזי כה לה לעיל קמי
מלריה ועל דל כתיב ורליתיה לזכור ברית עולם . ורליתיה מלי ורליתיה רזא
הוא כמה דלת לאמר והתוית תו על מנחות וגו׳ לתתחזאה עלייהו . ואיכא דלאמרי דל
רמיזו דלת קדישא די בכתרא . לאמר רבי יהודה ודלי כלה הוא . לכל הלי קשת
דלתחזי בעלמא כרזא עלאה קיימא . וכד יפקון ישראל מן גלותא זמיכא הלי קשת
לתתקשטא בנוהי ככלה דל דמתקשטא לבעלה . לל הוא ודלי כך לאמר לי לכלה
כל הוא מסתלק מעלמ׳ לא׳ לה תנפי לרגלה דמשיחא עד דיתחזי הלי קשת בעלמ׳
בשבכה מתקשטא בנוהי כהירין ויתכסיר לעלמא . וכדין נפי ליה למשיח מכלן דכתיב
ורליתיה לזכור ברית עולם ומשתׁ דלתחזיא בנוהן מסוכן מתחזיא ויהיה לזכור דלה
ויתי מכול לכל כהנוה זמכא לתחזיא בנוהן כהירין ומתקשטא בתקונא ככלה
דמתקשטא לבעלה וכדין לזכור ברית עולם וידכר קב״ה לנוחי ברית דליהי בגלותא
ויקים לה מעפרא הה״ד וקמו ת׳׳ל בניהם ואת דוד מלכם . וכתיב ועבדו את י׳
אלדיהם ואת דוד מלכם אשר אקים להם . אשר אקים מעפר כלל אקים את שכת
דוד הנופלת ועל דל ורליתיה לזכור ברית עולם ולאקמא לה מעפרא ואמר הכי הכא
דכנין כך אלכר כתוריתא פורקנא דישראל ודוכרנא דילה כדל דכתיב אשר
כאכעתי מעבור מי כח שוד על הארץ כן כאכעתי מקצוף עליך ומגער בך .

ויהיו בני כח היונאים מן התיבה . רבי אלעזר אמר כיון דכתיב ויהיו
בני נח ואלו אמר היונאים מן התיבה וכי בנין אחרין הוו
ליה דלה נפקו מן תיבותא אל׳ רבי אלא לומר לך דכל אלו לבתר תולדו בנוי בנין דכתיב ואלה
תולדות שם וגו׳ ולימה לך נפקו מנו תיבותא ובנין כך כתיב היונאים מן התיבה
שם חם ויפת . ר׳ שמעון אמר לילו הוכח שכיח בעלמא כל הכי קלס ספרא דחנוך
בעלמא וספרא דאדם אתקיפנא דלא יסתכחון בני בשר בנין דלא חייבו כל חכמתן
לאסתכלא בהו וטען כחלין לאחרכין לאפקא מרגו עלאה לרגו אחרא והשתא הא
חכימי עלמא ידעין מלין וסתימין לון ומתתקפי בפולחנא דמריהון והלי קרא
שבאחרנא כרזא דרזין דכל לתתר אדום דכל אדוני כסיר לימיכך כמשא רכות עליה
וכסיר בשתיעיתא כתדווק דאחרא טב כסיר לאתעניקא בתדווק דתרין סטרין רוח
לתתר ורוח סלקא ואתייהיב ברוחא דכען דל כדל כרית דבקא בכרית לתעברא
רוח דסלקא מתעברא מכיס כד אתייהיב כתרין סטרין אתדבקו רוחא ברוחא
ומתעברן

ומתעברן מתלת כנין ונח ותיבה כפקו מכוייהו תלתא כנוסח דלתתא עלאין ותלתא
דיכון דכפקו מנו תיבותא סם חס ויפת. סם דכסטר ימינה. חס דכסטר שמאלא.
ויפת לרגוסח דכלהו לון. וחס הוא לכי כנען וזהמת דדהכא תחות קסטיפין
דתערותא דרוחא מסחכא כחם קדמאה וכנין כך רעיס ורעמר וחס הוא לכי כנען
דלייתי לוטען על עלמא ההוא כנען דלתתיתא סהוא כנען דלחסיך לכפי ברייו
וכנין כך כלהו לא כפקו מנו כללא דכלהו חלא דלא דכתיב וחס הוא לכי כנען מהוא
דלחסיך עלמא. ולא כתיב ככללא דא וחס הוא לכי כך לו יפת הוא לכי כך חלא
מיד קפן ורעמר וחס הוא לכי כנען ודלוי על דא. כד לתתא לכרסם מה כתיב ויעבור
לכרס כארץ דעד לא הוה קיומא דלכהן ולא לתתא זרעא דישראל כעלמא דיפוק מחם
דא ויישל מחם עלאה קדישא כד הוו זכאן ישראל לקבלי ארעא על מחם דא ארץ
ישראל כד לא זכו לקבלי ארעא על מחם לחרבא ארץ כנען ועל דא כתיב ויחמר ארור
כנען עבד עבדים יהיה לאחיו דלייתי לוטען על עלמא וכלחם מה כתיב ארור
לתתא מכל הכחמה הייכו דכתיב עבד עבדים ועל דא כתיב חם ויפת תלת חלין
שלשה
כני כח היונאים מן התיבה כדקאמריכן. חלא כני כח קיומא
דכל עלמא קיומא דרזא עלאה. ומחלה כפניה כל הארץ.
הייכו רזא דא תלת גווכין עלאין. דכד הוה כסר דכנויד וכפיק לחסקי לנפתא כחולא
דתלת חלין עלאין ומתמן לתתרסן גווכין דלתתא כל חד וחד כלול כחכריה לחחזסק
דיקרא דקב"ה לתתסא לעילא ותתא ויהיו חד כעלאי ותתאי. ואמר רבי חלעזר תלת
חלין גווכין חיכון ככל דלתתיין מסטר דקדושה ומחיזו דתלת גווכין חלין מתברסן
לכל חיכון דלתתיין מסטרא דרוחא לחרא וכד תסתכל כרזא דדרגין תסכח היך
מתברסן גווכין לכל חיכון סטרין עד דשילון לתת כרזא דחיכון שבעה ועשרין נהורין
(סטרי) דרסי דחפיין לתהומי וכלא ודיעה לחכימין עלאיכון זכאה חולקהון דצדיקיא
דקב"ה לתתרשי כיקריהון וגלי לון סתרין עלאין דחכמתא עלאיהו כתיב סוד ה' ליראיו
וכריתו להודיעם. פתח רבי חלעזר ואמר ה' אלהי לתה הרוממת חודה שמך כי עשית
פלא עצות מרחוק חמונה חומן. כמה חית לון לכבי כשם לחסתכלא כיקרא דקב"ה
ולסכחא לעילת מחכון חומן. כמה חית לון לכבי כשם לחסתכלא כיקרא דקב"ה
ולסכחא לעילת מחכון חומן דכל דודע לסכחא למחריס כדקא יחות קב"ה עביד ליה
רעותיה ולא שד חלא דחסני כרכין לשלא ותתא. ועל דא מאן דודע לסכחא ליה
למריס ולוקדא שמיס חכיב הוא לעילא וחמיד לתתא וקב"ה מסתכח כמה כיקריה
ועליה כתיב ויחמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

ויחל נח
חיס חלדמה ויטע כרם רבי יהודה ורבי יוסי חד חמר מנן עדן
אתרככת וכניב לה הכא וחד חמר כארעא הות ועקר לה ושתל
לה וכסחוא ויחל עבדת חיכון ותכיכת לכלכון ועכבין והוה סם ט לה ושתי מן חמרא ושכר
ורוי. ר' שמעון חל רזא דחכמתא חיהו הכא כהאי קרא כד כעא כא למכדק כההוא
סחם עכבין למכדק כההוא כרם כיון דמסתר להאי ועכר ואתגל ולא הוה ליה חילא
למיקם וכגין כך ויתגל בלי פרנסה דעלמא דהוה סתים. כתוך אהלה פתיב הכא כתוך

לסלה דהכוח כרס . כגוונא דא כבי אהרן דתכיכן סתווי ויין הוו . וכי מאן יהיב לן
תמרא כהכוח לתר למסתי . אי ס"ד דאיכון מכיפין הוו דרוו תמרא סכי חלא ודאי
מסהוח תמרא רוו דכתיב ויקריבו לפכי וי"ס זרה כתיב הכא ס"ם זרה וכתיב התם
לשמרך מאשה זרה וכלא חד מלה וכן כגוונא דא ויסת מן היין ויסכר וישבע ועל דא
ויאמר אתעתר חס לכי כבעז כמה דאתמר ואתיהיב לתר לכבעז לסלטאה ועל דא
תרור כבעז דהא לוטין ייתין על עלמא כדקדמיתא . עבד עבדים יהיה כלא תרור
לתה מכל הכהמה וגו' . כלא יתתקן לזמכא דאתי והוא לא יתתקן וכלא יפקון לאיכו
והוא לא יפוק . ורזא לייהו לאיכון דידעי תרחוי וסכילוי דאוריתא . פתח ואמר כי
פעמי לכי אדע ואטאתי כגדי תמיד . כמה אית לן לכבי כפא לאסתמרא מאוביהו
מקמי קב"ה דהא לכתר אחטא כר כם רעים הוא אוכיח לעילא ולא לתתאה כר
בתוקפא סגיא כלא כי אם תכבסי כתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפכי .
תא חזי כיון דאיכ כר כם קמי קב"ה זמכא אדא עביד רעיכו וכד תב כיה זמכא
תניכא לאתתקף ההוא רעיכו ויתיר תב כיה לאתפשט ההוא כתמא מסטר"א לסטרא
דא כדין כתיב ככתם עונך לפכי . תא דוד מלכא כיון דאיכ קמי קב"ה על עסקא דכת
סבע אשיב ההוא אוכא לאתרשיס עליה לעלמין מה כתיב בם וי"ו העביר אטאתך לא
תמות . לאעבר ההוא רעיכו מקמיה . ל"א דכי אכא ואמ תניכן דכת סבע דיליה דדוד
מלכא הות מן יומא דאתברי עלמא . למאי יהבה קב"ה לאוריה אחתי מן קדמת דכת .
ל"א הכי אוכחו דקב"ה מעי דאתתיא לזמניא ליה לכבר כם למהוי דיליה לקדיש לאחרא
ונסיב לה . כיון דמטא זמכיה לאתדחויה אדא דנסיב לה מקמיה אדא לאחרא דאתי
לכתר ואסתלק מעלמא ונקמי קמי קב"ה לאעברא ליה מעלמא עד לא מטו זמכיה מקמי
אדא לאחרא ורזא דכת סבע דאתיהיבת לאוריה אחתי כדאתמרן בקדמיתא סוף ודוק
ותסכח . למאי אתיהיבת לרעיא קדיסא לכבעז עד לא ייתין ישראל ותסכח מלה דא.
וכלא רזא חדא חיהו ומלה חדא . תא דוד מעי דאודי עליה כתיב ותב בתובתא לא
תעדי לכיה ורעותיה מאיכון חוכן דאב . ומהוא חוכא דכת סבע כגין דאחיל עלייהו
תדיר דלעלמא גרס חד מכייהו ויקטרג עליה כמעתא דסכבה . וכגין כך לא אכסי לן
מכיה ומרעותיה כל"ק כי פעמי לכי אדע כלהו דרגין דתליין בהו חובי כבי כפא לכי
אדע ואטאתי כגדי תמיד . דא כבימו דסיהרא דלא כפקא מסאובתיה עד דאתתא
עלמא ואתכסירת כאספלריות וכדין לתכסס עלמא ויתיבו ישראל לרחצן דכתי ויסב
יהודה וישראל לבטח לוס תחת גפכו ותחת תאכתו . ועם כל דא ואטאתי כגדי תמיד
ולא לתפסק מעלמא עד דייתי מלכא מסיחא לזמכא דאתי כמה דאתמר ואת רוח
הסומאה אעביר מן הארץ . **הוא היה** נבור ציד לפכי וי"ו על כן יאמר
כמרוד נבור ציד לפכי וי"ו . תא חזי הוא היה נבור תקיף

לכוסין דאדם הרחמן הוא לכיס והוא ידע למיבד בידיה דכראיתא כהו . אמר רבי
אלעזר כמרוד הוא מפתי לכראיתא למיבך כתר פולחן דעז והוא סליט בהיכון לכוסין
ובכח כבי עלמא והוא אמר דאיהו סליט בעלמא ובלחין ליה כבי כפא ואמאי אקרי
שמיה כמרוד דמרד במלכא עלאה לעילא דמרד בעלאי ומרד בתתאי . בהיכון

לכוסין

לבושין שליט על כל שאר בני עלמא ומלך בהו ומרד במאריה ואמר דאיהו שליטא דעלמא והוה מפתי לברייתא אבתריה עד דמשך בני נשא למיפק מבתר פולחנא דמארי עלמא · אמר רבי שמעון באילין לבושין ידעי בהו חברייא רזא עלאה ·

ויהי כל מתניתין האדרן שפה א׳ ודברים אחדים · ר״ש פתח והבית בהבנותו אבן שלימה מסע נבנה ומקבות והגרזן כל כלי ברזל לא נשמע בבית בהבנותו · והבית בהבנותו · וכי לא הוה בני ליה שלמה וכלהו אומנין דהוו תמן מהו בהבנותו · אלא כך הוא כמה דכתיב מקשה תעשה המנורה · אם היא מקשה מהו תעשה אלא ודאי כלא באת ונסא אתעביד איהו מגרמיה · כיון דשראן למעבד עבידתא אוליף לאומנין למעבד בה מה דלא הוו ידעין מקדמת דנא מאי טעמ׳ בגין דברכתא דקב״ה שרא על ידייהו ועל דא כתיב בהבנותו איהו אתבני מגרמיה דהא אלפא אולפן לאומנין היך שראן למעבד ולא אסתלק מעיניהו רשימו דההוא עבידת׳ ממש ומסתכלאן ביה ועבדי עד דאתבני כל ביתא · אבן שלמה מסע נבנה · שלמה כתיב חסר יוד אבן שלמה ודאי · מסע דאתנטיל ואתייא ושריא עלייהו ואתעביד עבידתא (מסע דאתנטיל ידין ועביד עבידתא · מסע דאנטיל ידין למעבד דלא מדעתייהו · כתיב הכא מסע וכתיב התם ולמסע את המחנות · ומקבות והגרזן כל כלי ברזל לא נשמע · בגין דשמיר בזע כלא ולא אשתמע מלה דלא אנטריכא לשאר מאנין למעבד וכלא באת וניסא הוה ·

אמר רבי שמעון כמה חביבין אינון מלי דאוריתא זכאה חולקיה מאן דאתעסק בהו וידע למיהך ביה בארח קשוט · והבית בהבנותו · כד סלקא ברעותא דקב״ה למעבד יקרא ליקריה סלקא מגו מחשבה רעותא לאתפשטא ואתפשטת מאתר דאיהי מחשבה סתימא דלא אתיידע עד דאתפשטת ושרייא לבי גרון אתר דאיהו נביע תדיר ברזא דאיהו רוח חיים · וכדין כד אתפשטת ההיא מחשבה ושריא באתר דא אקרי ההיא מחשבה אלדים חיים דכתיב הוא אלדים חיים · עד בעיא לאתפשטא ולאתגלייא מתמן נפקו אש״א ורוח״א ומ״א כלילן כחדא ונפק יעקב גבר שלים ואיהו קול חד דנפיק ואשתמע · מהכא מחשבה דהוה סתימא בחשאי אשתמע לאתגליא · עוד אתפשטת האי מחשבה לאתגליא ובטש האי קול ואקיש בשפוון וכדין נפקא דבור ואשלים כלא וגלי כלא אשתמע דכלא איהו ההיא מחשבה סתימא דהוה לגו וכלא חד · כיון דמטא אתפשטותא דא ואתעביד דבור בתקיפו דההוא קלא כדין והבית בהבנותו · כאשר נבנה לא כתיב אלא בהבנותו בכל זמנא וזמנא אבן שלמה כמה דאתמר · וכתיב בעטרה שעטרה לו אמו · מסע דנפקא מלגו ושריא ונטיל לבר נפקא מלעילא ושריא ונטיל לתתא ומקבות והגרזן כל כלי ברזל · אלין שאר דרגין תתאין דכלהו תליין ביה ולא אשתמעו ולא אתקבלן לגו כד איהי סלקא לאתאחדא לעילא ולינקא מתמן · ודא הוא בהבנותו · וכדין כד איהי ינקא כלהו קיימי בחדוותא וינקין ואתמליין ברכאן וכדין קיימין עלמין כלהו ברזא חדא ביחוד׳ חד ולא הוי בהו בכלהו עלמין פרודא לבתר דנטלי חולקהון כל חד וחד כלהו מתפשטן ומתפרשן לסטרייהו למה דאתמנן · תא חזי ויהי כל האדרן שפה אחת וגו׳

לכתר מה כתי ויהי בנסעם מקדם מלמ׳ דעלמא · וימצאו בקעה בארץ שנער דהא מתמן מתפרסן לכל ליכון סטרין ואיהו ריש מלכו לתתברא · ואי תומ׳ הא כתי׳ ובהר יונח מעדן להסקות לת הנן ומסס יפרד · ודאי הכי הוא דכתין דנטלי מתמן הוי פרודא · וכד ליכון כניסין תמן ליפקו׳ לה הוי פרוד׳ וכד נטלין הוי פרודא דכתי׳ ויהי

סתרי תורס

בנסעם מקדם וימצאו בקע׳ כמה דלתת׳
ויהי כל הארץ שפה לחת ודברי׳ לחדיס
דהא כדין עלמ׳ ביסודא ועקרא ושרשא
חדא ומהימנותא חדא כית בקדמ׳ מה
כתי׳ ויהי בנסעם מקדם מקדמ׳ עקרא
דעלמא מהימנותא דכלא וימצאו בקעה
מצי׳ למשכחו ונפקו כה מתתו׳ מהימנותא
עלאה וימצאו · תא חמרוד מה כתי׳ כית
ותהי רחבות ממלכתו בבל דהא מתמן
נטלי לתתחדא ברשו לחרא והכא
וימצאו בקעה בארץ שנער מתמן נטלו
בלבוייהו לפקא מרשותא עלאה לרשו
לחרא · ויאמרו הכא בכנה
לנו עיר ומגדל

ורחשו בשמים ונעשה לנו שם · ר׳ חייא
פתח והרשעים כיס כגרם ונוח׳ וכי לית
ים כגרם לון דכד ימח נפקא מתקוניה
ואזיל כלא הכלא כדין כגרם ואתתרך
מאתריה · כמלן דרוי חמרא ולא יתיב
על בורייה ומלקא ונחתא מלי טעמא
בגין כי השקט לא יוכל ויגרשו מימיו
רפש וטיט דמפקי מימוי כל הסוא טיבא
דימא וכל טבוסא למסוותיה כגוונא דלא
ליכון רשעים דנפקי מלרחא דתקנא
ואזלי כרוי חמרא כלא תקונא דנפקי
מלורא מיסר לאורח עקיס · מלי טעמ׳
בגין כי השקט לא יוכל דהא עקימו
דלרחייהו גריס לון למהך כלא תקונא
וכלא סביבו · ולא עוד אלא דכל רוגזא
דילהו בשעתא דלחרי מלא מפומייהו
הוי מלא רפש וטיט כלהו מפקי טבוסא
וגישלא מפומייהו לכר עד דמסתלקי

ומסתכי

סתרי תורס

קומטורא דשרמא מתלגן בלשון מקדם ומלמלי
בשרת מסתמודעין ביס ולא קוו מתלגן בלישן
אחרא בגין כך כתיב ושתם לא יכיר מסס ונו׳ ·
דלמלי מסתעלן בלישן אחרא דלמלכי עלאי לא
סוו מסתמודעין ביס גרע חשיבו דלמן מסכין
למשבד ובגין דשובדא דסדין לאו מיסו אלא
ברשעא לחוו בכי מכסף ולא יתיר · ולברי׳ לאחדי
דסוו יתבין דרגין עלמין כל חד וחד על בוריים
ולא מתחלף להו לרשע ובגין כך כתיב ודברים
אחדים ובגין כך אתיעבו בעיטא ביסא עיטא
דשכחתא דכתי׳ סכם בכנה לנו **עיר ומגדל**
כלא ברוח דשכחתא סוף ובעו לאתקפא בארעא
סטרא אחרא ולמפלח קדלחא בגין דסוו יתבין
דסא כל דיכין ביסין מתתן כחתין לעלמא ובעיין
לאתווי דרגא דקדסא · עיר ומגדל מכשתא
עלאה דסוו ידעי דסמ׳ קדים׳ לא אתתקף בארעא
אלא בעיר ומגדל · עיר דכתיב עיר דוד סיא
גיון ונו׳ · מגדל דכתיב כמגדל דוד נבנה
ובכשתא עבדו למסני סלטנא מסטרא אחרא
בארעא דלמסוי ולסטרא אחרא בארעא · ובעשה לנו סם
כשם דלחילא סיסו סם לגיהל ותקוף לא ביכנא
למסוי סם בארעא · בן נמרן ידיעא סוו ידעין
דיתבדרון מעל אפי אלא וכגין כך סוו אתיחדין
למעבד עבידתא דא בהכשא סטרא אחרא לכל
ובוקע׳ תוקפא דווסמא דדיוקא קשיא וכשא דאלס
הכ ביס ואתקפו בניסיס על עלמא חוק הכי עבדו
דאתקף יתיר דכתיב אשר בנו בני האדם · בגוי
דאלס קדמאה דאתיתי ואתליט סטרא אחרא על
עלמא סטרא ביסא כשא דסטרא דקדושא לאו
סלטניס נסתי עלמא אלא בעיר ומגדל חוק הכי

תקיבו

ומסלקי לון · תא חזי ויאמרו הבה נבנה
לנו עיר ומגדל ורישו בשמים ליה הבה
נלה הזמנה בעלמא נבנה לנו עיר ומגדל
ורישו בשמים · כלהו בעיטא כיסא לתתא
לסרבא כיה בקלה בשטות ליהוי בטפשו
דלבא · תנא רבי חכא שטותא כניכו
בלבייהו לבל בחכמה דרשיש לתתי בנין
לנפקא מרשו עלמ׳ לרשו לחר׳ לשלטנא
יקריה ליקרא כוכרהה וכבלה ליה רזא
דחכמתא עלאה · הבה נבנה לנו עיר
ומגדל · תא כד מטו לתתי בקעה דליהוי
רשו נוכרא ושלטני לתו לתתר דשלטנות׳
דה תקיע בגו כוכי ומא לחמרו הה לתתר
למיתב ולשתקעא לבא לשתבחה כיה
תתאי מיד הבה נבנה לנו עיר כתקין
בתתר דה עיר ומגדל ובעזה לנו שם ·
תתר דה יהיב לתר לרחלה ולה לחרה
ונבנה לתתר דה עיר ומגדל · למה לן
למלך לשלה דלה כיכול לשתבחה מכה ·
דה הבה לתר מתקנא · ובעזה לנו שם
דחלה למפלה תמן · פן נפוץ לדרנין
לחרנין ונתבדר לסטרי עלמא ·

וירד יי׳ לרחות לת העיר ולת
המגדל דה הוה חד
מליונין עזר זמנין דבחתה סביבתה
לחרעא · וכי מה הוה לרחות ולה כיה
ידע מקדמת דבה · חלה לרחו לשבחה
כדיבה בלה ורח יי׳ עליכם ושפוט · לת
העיר ולת המגדל הבה חית לשתבחה
דשה לה כתיב לרחו לת בני האדם שה
לרחו לת העיר ולת המגדל · לחתי שה
כשעת דשבח קלה בדיבה בקדמיתה ושבח בדרנה דלעילה ולבתר בדרנה דלתת׳ ·
בקדמית׳ בעלמי ולבתר בתתי · ובנין דהוו חלה מטה לשלה משבחות׳ דלעילה הוה
כיה בקדמית׳ דבתי לרחו לת העיר ולת המגדל אשר בנו בני האדם · מלי בני האדם
בגוי דאדם קדמאה דמרך במרים ונרם מותה לעלמא · אשר בנו בני האדם בגוזה
ודלי נרמו ובשו למבני לשילה · רבי שמעון פתח ואמר כה אמר יי׳ לאדים טעו

חשיבו למבני עיר ומגדל למיסלק שמי סטרי
בישע בעלמא · **וירד** יי׳ לרחות בחת הלי
שמא דקדושה למחוי על עובדיהון דבניהא דבבא
ואמון שוו בלשון קדם מעללן לבני כל אימון דרנין
קדישין ושוו מנליחי כיון דבחתא קדום לתבלבלו
כל אמון דרנין עלאין בחתו ותתאין סליקו ולא
שוו קיימין בחורם מישור כחד לשון ולבתר בלבל
ליסכלון בע׳ליון ולתבדרו לכל סטרי עלמא ·
חד מחבא אימון נרקיעא וכיה קיימין כל אימון
מחתחן דשובדי עלמא ואימו קיימא ומין בשעתי
ורגעי ליומא ואימון שוו ידעין ברוח לחכמתא
נכוח דשלי מחבא ושוו פתחי וסגרי ומנלחי
בשובדיהון בחימר דפומהון כיון דלמתבלו חימר
דלשון דלא לתתבחא מכוייהו ולתר מתקן למשכחו
בשוה בקעה · סטרא דסטרין · **וימצאו**
בקעה לתר מתקן לשלי שנאר סטרא כיה דבשו
אמון לתתקפא ולתחבשו תקפא בילוש סוף תלית
לשתפרשא בשוה בקעה עד דבטלא תמן אילן
ושמיין כנוחא דאימון דבבו קיימא ומנדלא
ואתיסיבו כלא בידא ואתקטלו תמן אמון דלא
בשו למיפק בקל שיעין אתבסילו ובבלו בקל חימי
בשוה לתר דלתחלא תקפא בקדמיתא בשלי
בקעה ועד כתיב והיו אלפי עבמות ואתתקפת
בשוה גולמא דלקיש בכוכבבר ואתבר תוקפא
לבתר בשמן גרמי ובשוה גולמא דשמן אתברי
קיימו וקמו על דגליהון ושוה גולמא אתברי
וכדין ידעו כל עמיין דעלמא דלית אלוה בר
קבה בלחודוי ותו דלתקדם שמו על ידא דבבניו
מישע ושריה וכלה בחד יומא ועד כתי׳ ובקדישו
את קדוש יעקב ונזעזו ·

ואחר הפטירות הפוסח קדיש ויהיה סנור עסת ימי המעצה וכיום השבת יפתח וכיום
האחרון יפתח. הלי קרא לית לאסתכלא כיה דליהוי רגיל כמה דלתתר יהיה סנור
עסת ימי המעצ' וכיום השבת יפתח וכיום האחרון יפתח ונו לחתי יהיה סנור כל לילות
יומין דעסת ימי המעצ'ש לילין ימי החול דתרעא דא יהיה סנור דלא לאסתמא חול
בקודעא וכיום השבת יפתח וכיום האחרון יפתח דהא כדין סמוכא דקאמ' וכדין
לתכהיר סיהרא לאתתברא כשמעא. תא חזי תרעא דא לא לתפתח בלילות סיתא
ימי דחול בגין דהא לילות ימי דחול עלמא תתהא לתתן ושלטין כל לילות סית יומין
דחול על עלמא כר כתרעא דישראל ולילות דשלטי בגין דהשתא הזה לילה סנור לכל
כיום השבת וכיום האחרון מתעברן ולא שלטין בגין דהשתא הזה לילה פתוח
ועלמא לילה כחדוה ולתתן מתמן ולא לתייהוב עלמא לרשו לחרא ולי תימא דכל
לילות סית יומין לילות שלטין בלחודיהו. תא חזי הפוכא קדיש עד לא יקומון
למשלטא לילה לאתכל תדיר כעלמא לכל לא לתפתח לתתזכא עלמא מקודעא כר
כיומא דהשתא וכיומא דחדשא. וכלהו יומין כלהו לתדכקן כיומא דהשתא ולתתזכו
מתמן דהא כדין כיומא דהשתא כלהו תרעין פתיחן וכייחא לאתכא לכלא לעלאי
ותתאי. תא חזי וידד יי לרחות כחת מקודעא לחול ודויד פריסא לאסנחא כחם
דכבו וקיומו קיומ' לאתערא על עלמא לדחלא להון. ר' יצחק הוה יתיב קמיה דר"ם אל
מה חזו חלין דעבדו אסותא דא למרדא כיה בקבה וכלהו כשיטא חדא לתקיומו
כדא. אל הא לתמר דכתיב ויסי כנסעם מקדם לתתלו משילא לתתא לתתלו
מארעא דישראל ובחתו לבבל. למרו הא הכא לתר למדבר ונעזה לנו מס ונו'
ולתדבק סיועא דלתתא בתר דא בגין דכד דיכא לתי לאסתרחא כעלמ'. הא לתר
דא לקבליה מהכא ותבני עלמא ואתזן דהא לשילא דחיקא לחיהו לאתזכא עלמא מכיה
ולא שוד שיא לכן כסף לרקיעא וכגא כיה קרב דלא ויחת טופנא כעלמ' כדבקדמיתא.

ויאמר יי הן עם אחד ושפה אחת לכלם. בגין דכלהו כחדא כייחודא
כלהון ישבדון וישלחון כשובדייהו יתבדרון דרגין כל חד
למטריה ובגין כך יתבדרון כל הני דלתתא. מה כתיב ויפץ יי אותם משם. ולי תימא
ליסבהון לחתי לתבדר ובכל לון קרא אלא בגין דכלהון מחלין בלמטן הקדם וההוא
ליסבא קא עביד לן סיועא בגין דכשובדיה ובחלוקא דפומא תליין חלין לחדבקא
בלבא וכדא עבדי סיועא להאוא לתר דכתי לאתקמא ועל דא לתתבלבל ליסבהון דלא
ויכילו לאתתקפא רשותהון בלמטן הקדם כיון דלתתלף ליסבהון לא לחלחו כשובדא
בגין דחילא דלשילא לא ידעי ולא לאסתמודעי כר בלמטן הקדם. וכד לתתבלבל ליסבא
לתתלם חילויהון ולתבר תוקפא דלהון. תא דהא אלם דא דחברי תתאי בלמטן הקדם
כלהו חילו שמיא ידעי כיה ולתתקפי כיה ולית לחרא לא ידעין ולא לאסתמודעי כיה
ועל דא לית כיון דלתתבלבל ליסבא דלהון מיד ויחדלו לבכות העיר דהא לתבר חילויהו
ולא יכילו למעבד מדי כרשותא דלהון. להוי שמיה דקבה מברך מן עלמ' ועד עלמא
די חכמת' ובורת' דיליה היא דהא בגין דא לחכמת' עלאה לדחל' לתתקלקלי
כיה בני נשא וכשא לתתגרא כיה והכ חכמתא עלאה לדחל' ברחמין וכהיא חכמה
דלתתגלי

דאתגלי ליה ודע דרבנין ואתדבק ביה הרע עד דאסתלקו מכוח מבוש דחכמתא
ולבתר תב קמי מריה . ואתגלין ליה מכוחו ולא בקדמיתא לבתר בהדוה סברין
דילוה ודע חכמתן ולבתר לתו בני נשא ואדרניז קמיה יהב חכמתא לנח ופלח בה
לקב"ה לבתר מה כתיב ויחל נח איש האדמה ויטע כרם דאתמר . יהב חכמתא
לאברהם ופלח בה לקב"ה לבתר כפק מכוח ואמעיל דאדרניז קמי קב"ה . וכן יצחק כפק
מכוח עשו . ויעקב כסב תרין לחתן . יהב חכמתא למשה מה כתיב כיה בכל ביתי
בחמן הוא ולא הוה כמשה מהימן שאם בכולהו דרנין ולא סטה לביה בתיובתא
דקב"ה מכוחו שלח קאים כמהימנותא עלאה כדקא יאות . יהב חכמתא עלאה למלמה
מלכא . לבתר מה כתיב כיה מפלי שלמה המשל כאם הנבר לחיתיאל לחיתיאל ואוכל .
לחמר שלמה לחיתיאל וחכמתא דילוה היא ואוכל ואיכול למעבד רשותי לבתר ויקם
ויאמן למלמה וגו' . תא חזי בגין זערו דחכמתא דאסתכחו בלין מההוא חכמ' דקדמאי
לאתגרו כיה בקב"ה וכנו מגדל ועבדו כל מה דעבדו עד דאתבדרו מאנפי ארעא
ולא אסתאר כהו חכמה למעבד מדי . לבל לזמנא דאתי קב"ה יתער חכמתא בעלמא
ויפלחון ליה כם בה"ד ואת רוחי לתן בקרבכם ועשיתי לאו כקדמאי דחכולו כיה
עלמא חלף ועשיתי את אשר בחוקי תלכו ואת משפטי תשמרו ועשיתם . רבי יוסי
ורבי חייא הוו אזלי באורחא חל"ל רבי יוסי לרבי חייא כפתח באוריתא ובימא חלף .
פתח ר' יוסי ואמר כי ה' אלדיך מתהלך בקרב מחניך להצילך ולתת אויבך לפניך והיה
מחנך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך . כי ה' אלדיך מתהלך . מהלך
מבעי ליה . אלא כלא מתהלך בגן לרוח היום . ודא הוא דאמרי כל מאן דאכל מכוח לדם
דרחמנן . מתהלך בוקבא מהלך דבר . ודא הוא דאזיל קמייהו דיסרא"ל כד הוו אזלי
במדבר דכתי' וה' הולך לפניהם יומם וגו' הוא דאזיל קמיהם דבר בם כד אזיל באורחא
דכתיב נדך לפניו יהלך ויסע לדרך פעמיו ודא הוא דאזיל קמיה דבר בם בשעתא
דאיהו זכי . ולמה להצילך ולתת אויבך לפניך לאסתזקא בר בם באורחא ולא יפלוט
ביה לאחרא וכגין כך לבעי ליה לבר בם לאסתמרא מחוכני ולדכאה לגרמיה מלי דכתי
דכתיב והיה מחנך קדוש מלי קדוש קדושים מבעי ליה . אלא מחנך קדוש אלין
סייפי גופא דגופא לאתאבר ואתתקן בהו וכגין כך והיה מחנך קדוש . ולא יראה בך
ערות דבר . מלי ערות דבר דא ערוייתא דדא הוא מלה דקב"ה מלוים ביה
יתיר מכלא . כיון דאמר ולא יראה בך ערות . אמאי דבר . אלא הכי חייבי עלמא
דגעלי ומסאבי גרמייהו כמלה דלהון דכפקי מפומייהו והא איהו ערות דבר .
וכל כך למה בגין דאיהו אזיל קמך ואי את עביד כדין מיד ושב מאחריך דלא יזיל
בהדך וייתוב מאחרך ואנן הא אזלינן קמיה באורחא כתעסק כמלי דאוריתא דהא
אוריתא לאתעטרא על רישיה דבר בם ומכוכתא לא לעדיותא מכוח . פתח רבי חייא
ואמר ויאמר ה' אין עם אחד ושפה אחת לכלם וגומר . תא חזי מה כתיב ויהי בנסעם
מקדם . אלי מקדם מקדמוהו של עולם . ויאמרו איש אל רעהו מבעי ליה אלי ויאמרו אלא
משתדלו למעבד בסיוע עבידתא דעבדו לסרכא כיה בקב"ה והוו אמרי בפומ' ועבדי

עבודתך. חמי מה כתיב קדם לכלם בנין דלויכון כלכה חד ורשותך
חד וממללי כלמון הקדם ועתה לא יכבר מסם כל לאבר יומו לעשות. ולית מלן דיימכע
שבכה דלהון לכל מלי לעביד לכלכל לון דרגין דלעילא ולגין דלהון לתתא וכדין
לתתכע עובדא דלהון. ומה בגין דהוו כרשותך ולכה חד וממללי כלמון הקדם כתיב
לא יכבר מסם כל לאבר יומו לעשות ודיכה דלעילא לא יכיל למלטה בהו. תכן לו
מכריית דמתעסקין כתוריתך ותכן כלכה חד ורשותך חד על לחת כמה וכמה. לאמר
רבי יוסי מכאן לחיכון מלרי דמחלוקת דכל זמכה דשין ולגין כרשותך חדא ולכה חד
לעם דמרדי ביה כקבה לה מלטה כהוא דיכה דלעילא כיון דלתתכגו מיד ויפן יי׳
לותם מסם וגו׳ לא׳ רחייך לתתמע תלייה דהה כיון דלתכלכל
מיד ויפן יי׳ לותם מסם לכל כוכבי דלתי מה כתיב כי אז להסיך ל עמי׳ מסם כרורה
לקרא כלם בסם יי׳ ולעבדו מכם לאחד וכתיב והיה יי׳ למלך על כל הארץ כיום ההוא
יהיה יי׳ לאחד ושמו לאחד. ברוך יי׳ לעולם לאמן ולאמן:

פרשת לך לך לך

סתרי תורה

לך לך מלרכך וגו׳ רבי לכה תאנא כתוקפא דכרמכו דעלכה לאכיב
פתח ולאמר שמעו אלי חד לילכה רבה ותקיף וכטיבן
לכורי לכ כרמוקים מכדקה שמעו אלי כטיב עלכה לה כתרים תחוזין לסתחר כלרכע
לכורי לכ כמה תקיפין לכויהו דחייכוה סטרין דעלא׳ פרישא רגליה תקף פרסי מטלמי כל
דממלן מכילי ולורתי דלוריתה ולה דשתין דלויכון פרסין כיס תליין כל לתער שלי
מסתכלן כהו ולכויהו תקיפין דלה כלהו מתערין כסדיס ליה מלן דכפיק מרשותיס
מהדרין כתיובתה לנבי מרימון ולקרון לגבי כרשותה חדא כסדיס קס מלעילא
לכורי לכ. כרחוקי מכדקה דמתרחקי מתכתית כמטלכוי לגו ומא מכיס ומא לתתכלי לימו
מלוריתה. רבי חזקיה לאמר דמתרחקי מקורה לכל מיין לכבתין. תחותיס מתכלבין כל
מקלה ולויכון רחיקין מכיס ובגין כך מיתוי דכרחמיה מקיו לנבתה כיס תליין כל
לקרון רחוקי מכדקה דלה כעלן לקרכה כסתיתין דעלא׳ מכיס פרחין. כסתיתין מלין עלין
לנבי קלה בגין כך לויכון רחוקים מכדקה בנבתה לבחתה לסתי עלא׳ כסתיתה כל כפקה
כיון דלויכון רחוקי מכדקה רחוקי לויכון מתברכה כסבא כרכלן לתסוי לכא לרוחה ודס
מסלום דלית לון סלום. דכתיב לין סלום לנוסה ולתסוי כסליקו דרוקה עלאה סה״ד ויאמר
לאמר יי׳ לרשעים. מאי טעמ׳ בגין דלויכון ״, על מכרס סה כסתיתה עלאה לכא לרוחה ודס
רחוקים מכדקה. תא חזי לכרשם כעי לנוסה כסליקו דרוקה עלאה כל כשע כסתיתה
לקרכה לקה״ה ולתקרב ה״ה לכתת נדק ונכא רשע לסתי עלאה לומי לה קב״ה לויטר פקודי
ותעכא רשע כגין דלתכ נדק ונכא רשע תורית ולתעבר רשותיס ותסר לס מלס תתתלן
לתקרב דכרכלן

להתקרב לנדקה ועל דא כתיב לאברהם לוקבי מאי טעמא לוקבי כגון דכתיב לוקבי לאברהם . רבינותא דקב"ה תרתים לית לאברהם מכל בני דריה דהוו לבורי לב ולבונן רחוק מנדקה כמה דתימר . רבי יומי פתח מה ידידות משכנותיך יי צבאות . כמה חיות לון לבני כסף להסתכלה כפולחנא דקב"ה דהוה כל בני כסף לית לן ידעי ולית מסתכלי על מה קאים עלמא ולבונן על מה קיימין דכד ברח קב"ה עלמא . עכשיו סמיה מתם וממים מתערבין כחדא ולית הוה נגלי ולכתר לגנלידו וקיימו ברוחא עלאה ואתתקן עלמא על קיומא דקיימין ולבונן סמכין לה קיימין ולית כהוה רוחא וכעתא דהוה רוחא מסתלק כלהו מרפפין וזשין ועלמא תרתת ולית כהוה רוחא וכעתא דהוה רוחא מסתלק כלהו מרפפין וזשין ועלמא תרתת קב"ה ממרגיז ארץ ממקומה ועמודיה יתפלגון . וכלא קאים על תוריתא דכד ישראל מסתדלי בתוריתא מתקיים עלמא ולבונן קיימין וסמכין קיימין כתרוייהו בקיומא עלים . תא חזי כעתא דאתער פלגות לילה וקב"ה עיל לגנתא דעדן לאתעסעא עם צדיקיא כלהו ולבונן דכגנתא דעדן מזמרן ומשבחן קמיה דכתיב לז ירנו עני היער מלפני יי וגו' . וכרוז קרי בחיל ואמר לכון אמרין קדישין עליונין מלן מכון דשיל רוחא דאודכו למשמע ושבחו פקחין למחמי ולביה פתח למכדא כעתא דרוחא דכל רוחין תריס בסיומו דכסמתא ומתתן כפיק קלא דקליל חולין לתקדר לתרכא סטרי עלמא .

ע	פי׳ כתר עליון סכולא רוחא דכל רוחין כעכא לסרי	ע	חד סליק לסטר חד .
ב	פי׳ כעכא מתקוס סכיכס . כ פי׳ כעכא מתלכן	כ	חד כחוש להוה סטר .
ג	פי׳ סרוס יורד לעטס לאתחבר עם כעכא סרוס . ג	ג	חד עייל כין תרין .
ל	פי׳ כעכא סכוכבת כין רוס לכעא . ס פי׳ עמו	ל	תרין מתערין (מתעטרן)
כתלת	ס תלת עיולי כחד .	ס	פי׳ כעא רוס וכעא מתעדכין כעכא . ו פי׳ כעא רוס
ו	חד לסיק גווכין	ו	פי׳ לוקן עם ביכוכות סרעסוכות לסקוס ז
ז	סות מכהן לסטר חד		וכעא כלס ככעכים כביכס מו סביכס מוכיס ביכוכות
	ושות מכהן כחתי להוה סטר		סתפרת עלס סככין עם קכוות ועם ביכוכות יורדות
ח	סות עיולי כתריסר .		לעלא מלכות . לל סכא סיכלות מקוס סככין עלים לעם
ט	תריסר מתערין כעטרין	ח	פי׳ לוקן עם סהן כו׳ ספירות עלס סככין עלים לעם
	ותרין . י סות כלילן כעטר .	ט	לל יל כוויות . פי׳ לוקן יל כוויות עלים
יא	עטרא קאים כחד .	י	פי׳ סו לעקוס סביכס מקוס מקור לל מוחות .
	לגיכון דכיומי סיכתא כחוריהון		ביכוכות סכעלכות לל סכעם סיכלות כלילן כי ספירות
	לל ידעי ולית מסתכלן לז	יא	פי׳ סעטר ספי׳ מוחין כחד כקודס עלמא . וכלל
	יקומין כדיכיא דחוסכן לתפקד		סעטר לסוד יחוד מעלת סכעם ומעלת תוריתא סקדוסא

כ ל i 20

לך לך עז

לתקדר לנדקה ועל דא כתיב לאברהם לוקבי מאי טעמא לוקבי כגון דכתיב לוקבי לאברהם . רבינותא דקב"ה תרתים לית לאברהם מכל בני דריה דהוו לבורי לב ולבונן רחוק מנדקה כמה דתימר . רבי יומי פתח מה ידידות משכנותיך יי צבאות . כמה חיות לון לבני כסף להסתכלה כפולחנא דקב"ה דהוה כל בני כסף לית לן ידעי ולית מסתכלי על מה קאים עלמא ולבונן על מה קיימין דכד ברח קב"ה עלמא . עכשיו סמיה מתם וממים מתערבין כחדא ולית הוה נגלי ולכתר לגנלידו וקיימו ברוחא עלאה ואתתקן עלמא על קיומא דקיימין ולבונן סמכין לה קיימין ולית כהוה רוחא וכעתא דהוה רוחא מסתלק כלהו מרפפין וזשין ועלמא תרתת ולית כהוה רוחא וכעתא דהוה רוחא מסתלק כלהו מרפפין וזשין ועלמא תרתת קב"ה ממרגיז ארץ ממקומה ועמודיה יתפלגון . וכלא קאים על תוריתא דכד ישראל מסתדלי בתוריתא מתקיים עלמא ולבונן קיימין וסמכין קיימין כתרוייהו בקיומא עלים . תא חזי כעתא דאתער פלגות לילה וקב"ה עיל לגנתא דעדן לאתעסעא עם צדיקיא כלהו ולבונן דכגנתא דעדן מזמרן ומשבחן קמיה דכתיב לז ירנו עני היער מלפני יי וגו' . וכרוז קרי בחיל ואמר לכון אמרין קדישין עליונין מלן מכון דשיל רוחא דאודכו למשמע ושבחו פקחין למחמי ולביה פתח למכדא כעתא דרוחא דכל רוחין תריס בסיומו דכסמתא ומתתן כפיק קלא דקליל חולין לתקדר לתרכא סטרי עלמא .

ע	פי׳ כתר עליון סכולא רוחא דכל רוחין כעכא לסרי	ע	חד סליק לסטר חד .
ב	פי׳ כעכא מתקוס סכיכס . כ פי׳ כעכא מתלכן	כ	חד כחוש להוה סטר .
ג	פי׳ סרוס יורד לעטס לאתחבר עם כעכא סרוס . ג	ג	חד עייל כין תרין .
ל	פי׳ כעכא סכוכבת כין רוס לכעא . ס פי׳ עמו	ל	תרין מתערין (מתעטרן)
כתלת	ס תלת עיולי כחד .	ס	פי׳ כעא רוס וכעא מתעדכין כעכא . ו פי׳ כעא רוס
ו	חד לסיק גווכין	ו	פי׳ לוקן עם ביכוכות סרעסוכות לסקוס ז
ז	סות מכהן לסטר חד		וכעא כלס ככעכים כביכס מו סביכס מוכיס ביכוכות
	ושות מכהן כחתי להוה סטר .		סתפרת עלס סככין עם קכוות ועם ביכוכות יורדות
ח	סות עיולי כתריסר .		לעלא מלכות . לל סכא סיכלות מקוס סככין עלים לעם
ט	תריסר מתערין כעטרין	ח	פי׳ לוקן עם סהן כו׳ ספירות עלס סככין עלים לעם
	ותרין . י סות כלילן כעטר .	ט	לל יל כוויות . פי׳ לוקן יל כוויות עלים
יא	עטרא קאים כחד .	י	פי׳ סו לעקוס סביכס מקוס מקור לל מוחות .
	לגיכון דכיומי סיכתא כחוריהון		ביכוכות סכעלכות לל סכעם סיכלות כלילן כי ספירות
	לל ידעי ולית מסתכלן לז	יא	פי׳ סעטר ספי׳ מוחין כחד כקודס עלמא . וכלל
	יקומין כדיכיא דחוסכן לתפקד		סעטר לסוד יחוד מעלת סכעם ומעלת תוריתא סקדוסא

כל הסתלק נפש וכמותה סטיה על לבבי דלוורח דטיהרה וסלקה ונחתה ותרעין
לה מתפתחין מתגלגלן כלבבין כגו קוספיתא · וזו לון מלן יתבע לון דלה יקומון
בעדוכה דל כגו דוכתי דעבוני דנדיקיה לתפקדן דוכתייהו לתמסרון בידה
דדומה נחתי ולה סלקי · עלייהו כתיב כלה ענן וילך כן יורד שאול לה יעלה כהיה
סעתה לתער סלהוכה חד מסטר נפון וכטם כלרכע סטרי עלמה וכחית ומטי בין
נדפי דתרכגולה ולתער הסוח סלהוכה כיה וקרי ולית מלן דלתער כר ליכון זכאי
קסוט דקיימי ולתערו כלוריתה וכדין קב"ה וכל ליכון נדיקיה דכגו נכתה דעדן
גויתי לקליהון כל"ה היוסבת כנכים מכריס מקסיכים לקולך הסמועני ·

ויאמר יי אל לברם מה כתיב לעילה ויחת הרן על פני תרח לביו וגו ·
מלי לוריה הכה הלה עד הסוח ויחת לה הוה בר כם דיומוי
כחיי לכוי בר דל וכד לתרמי לברם לכורה לתקטיל הרן וכגין דל כפקו מתמן
מלן קטיל ליה להרן של כיון דרמו לברם לכורה דכסדאי לתגלי עליה ק"ב וזכיה
והוה הרן לחוי קלי תמן לחרו כסדאי כגין זכותיה דהרן לסתיזב מיד כפק סלהוכה
דלסלה ולוקדיה להרן ה"ד ויחת הרן על פני תרח לביו · ולית דלחרי זרעה דתרח
ליה לסה סלטה כיה לכל כרמי להרן לכורה ולי לה לתוקד כדע כודלי הלה סלטה
כורה כזרעיה מיד רמו ליה להרן לכורה ולתוקד והוה תרח לביו קלוס תמן ה"ד
ויחת הרן על פני תרח לביו · כההוא יומ"ד שו"ע כל לומוי ולוסביה הלה סיזכיה לברם
הלה ק"ב ויחידאי דעלמה והוו מיותין בכנייהו למסכניה דברכם ולחרין ליה חמיכן
לך דלת רחין בקב"ה דלהוו רכוכי דעלמ"ה ולולי לבבכה מלורקך דלת ידע ועלייהו חמ"
קרא כליבי עמיס כלסמו עם הלדי לברם · תא חזי מה כתיב ויקח תרח לת לברם
בכו ולת לוט בן הרן וגו · וינלו לתם מלור כסדיים · וינלו לתם לתו מכעי ליה
דה כתיב ויקח תרח · מלי וינלו לתם הלה תרח ולוט עם לברם וסרה כפקו
דליכון הוו עקרה למפק מנו ליכון חייביה דכיון דחמה תרח דלברם כריה לסתזיב
מנו כורה לתסדר למעבד רעותיה דלברם וכגין כך וינלו לתם תרח ולוט · וכסעתה
דכפקו מה כתיב ללכת לרנה ככעו דרעותה דלהון הוה למיהך תמן · מכלן לולפכה
כל מלן דלתער לתתדכלה מסויעין ליה · תא חזי דכי הוה דכיון דכתיב ללכת
לרנה ככעו מיד ויחמר יי אל לברם לך לך ועד דלהוו לתער בקדמית לה כתי לך לך ·
תא מלה דלעילה לה לתער עד דלתער לתת בקדמית על מה דתסרי הסיה דלעילה ·
ורזה דמלה כהורה לוכמה לה לתלחיד כהורה חוורה עד דליהוי לתערת בקדמית
כיון דליהוי לתערת בקדמיתה מיד כהורה חוורה סרייה עלה ועל דל כתיב שדים ש
דמי לך לל תחרם ולל תסקום לל · כגין דלה ילפסק כהורה חוורה משלמה לעלמין
וכן המזכירים לת יי אל דמי לכם · כגין לתתערת לתתה כמה דיסרי לתערתה
דלעילה · וכן כיון דלתער כר כם לתערתה בקדמיתה כדין לתער לתערתה
דלעילה · תא חזי כיון דכתיב וינלו לתם מלור כסדיים וגו' מיד ויחמר יי אל לברם
וגו' · ויחמר יי אל לברם לך לך לחמר ר' אלעזר לך לך לגרמך לתתקבל גרמך לתתקפל
לתתקבל דרנה דילך לך לך לית לחת למיקם הכה כין חייבין מלין · ורזה דמלה לך לך

ואעשך
ואברכך
ואגדלה
ומקללך

לגוי גדול ונגוי ואעשך
בגין דכתיב לך לך
ואברכך בגין דכתיב מארצך. ואגדלה
שמך בגין דכתיב וממולדתך. והיה ברכה
בגין דכתיב ומבית אביך. רבי שמעון
אומר ואעשך לגוי גדול מסטרא דימינא.
ואברכך מסטרא דשמאלא. ואגדלה
שמך מסטרא דאמצעיתא. והיה ברכה
מסטרא דערב דישראל. הא יכלו
ברכאין דלעילא כלהו כלילן כחדא
בהאי קרא מכאן ולהלן ברכאן לאחריני
דאתזנו מהכא דכתיב ואברכה מברכיך
ומקללך

סתרי תורס

ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך תהא ברכה. והיה ברכה מברכיך ומקללך יאמר לשון נקבה. כך כל מסכתות שלמדנו עד כאן. כיון דכתיב ואברכה מברכיך ומקללך יאמר לשון זכר. אלא לפי שהתורה נדרשת בשבעים לשון ובכל לשון ולשון יש לה דרשות הרבה ומשונות זו מזו. ואברכה מברכיך. אלו הגרים שנאמר (רות א) כי אל אשר תלכי אלך. ומקללך. אלו עובדי כוכבים שנאמר (במדבר כב) לכה נא ארה לי את העם הזה. ונברכו בך כל משפחות האדמה. אלו הנביאים שנאמר (ישעיה נו) כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים. ואומר (מלאכי ג) והיתם אתם חפץ כי יאמרו כל הגוים. ואומר (תהלים עב) ויתברכו בו כל גוים. ואומר (בראשית יח) ונתברכו בו כל גוי הארץ. ואומר (שם כב) והתברכו בזרעך כל גוי הארץ. ואומר (שם כו) ונתברכו בזרעך כל גוי הארץ. ואומר (שם כח) ונברכו בך כל משפחות האדמה. ואומר (שם מח) ויברך את יוסף ויאמר. ואומר (שם מט) ברכות שדי ויברכהו. ואומר (שמות יב) ויברך אותם איש כברכתו. ואומר (ויקרא ט) וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם. ואומר (במדבר ו) כה תברכו את בני ישראל. ואומר (דברים ז) ברוך תהיה מכל העמים. ואומר (שם יד) כי יברכך ה' אלהיך. ואומר (שם כג) לא תדרוש שלומם וטובתם כל ימיך לעולם. ואומר (שם כח) ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך. ואומר (שם ל) והשיב ה' אלהיך את שבותך ורחמך. ואומר (שם לג) ברוך מבורכי בנים. ואומר (יהושע כב) ויברכם יהושע. ואומר (שמואל ב ו) ויברך את העם בשם ה' צבאות. ואומר (שם ח) ויברך את כל קהל ישראל. ואומר (שם יד) ויברך את דוד. ואומר (שם כא) ויברך את ארונה. ואומר (מלכים א ח) ויברך את כל קהל ישראל. ואומר (שם) ויברך המלך את פני הבית. ואומר (שם) ויברך את כל קהל ישראל. ואומר (שם) ויברך את העם וילכו לאהליהם. ואומר (דברי הימים א יג) ויברך את עובד אדום. ואומר (שם כו) ויברך את בית עובד אדום. ואומר (שם כט) ויברך דוד את ה' לעיני כל הקהל. ואומר (שם) ויברך דוד את כל הקהל. ואומר (שם) ויברכו את המלך. ואומר (שם) ויברך את כל קהל ישראל. ואומר (דברי הימים ב ו) ויברך את כל קהל ישראל. ואומר (שם) ויברך את פני המלך. ואומר (שם) ויברך את כל קהל ישראל. ואומר (שם ל) ויברכו את העם. ואומר (שם לא) ויברך יהוידע את העם. ואומר (שם) ויברך יהוידע את המלך. ואומר (שם) ויברך את כל קהל ישראל. ואומר (שם לה) ויברכו את המלך. ואומר (עזרא ב) ויברכו את כל איש. ואומר (נחמיה ח) ויברך עזרא את ה' האלהים הגדול. ואומר (שם יא) ויברכו את כל האנשים. ואומר (שם יב) ויברכו את דוד. ואומר (שם יג) ויברכו את העם. ואומר (תהלים קיט) ברוך אתה ה' למדני חקיך. ואומר (שם קלד) ברוך אתה ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם. ואומר (שם קלה) ברוך ה' מציון שוכן ירושלים. ואומר (שם קמד) ברוך ה' צורי המלמד ידי למלחמה. ואומר (משלי ג) ומברך צדיקים יברך. ואומר (שם יא) ברכות על ראש צדיק. ואומר (שם כב) עין טובה הוא יבורך. ואומר (שם כד) ברכת ה' היא תעשיר. ואומר (שם כח) אשרי אדם מפחד תמיד. ואומר (שם לא) ידיה פרשה לעני. ואומר (שם) קמו בניה ויאשרוה. ואומר (שם) פיה פתחה בחכמה. ואומר (שם) ותורת חסד על לשונה. ואומר (שם) בניה ויאשרוה. ואומר (שם) בעליה ויהללה. ואומר (שם) ברוך ה' אלהי שם. ואומר (שם) ברוך ה' יום יום. ואומר (שם) ברוך ה' לעולם. ואומר (שם) ברוך ה' מציון. ואומר (שם) ברוך ה' אלהי ישראל. ואומר (שם) ברוך ה' לעולם. ואומר (שם) ברוך ה' לעולם. ואומר (שם) ברוך ה' לעולם

ומקלל יאור וכברכו בך כל משפחות האדמה ר׳ אלעזר הוה ויתיב קמיה דרב חכוי והוה עמיה ר׳ יהודה ור׳ יצחק ורבי חזקיה אל׳ אלעזר לר׳ אמאן חכוי הא כתיב לך מארצך וממולדתך כיון דכולהו כפקו למהך למאי לא אתמ׳ ליה דכולהו יפקון דהא אגב דתרח הוה פלח לעז׳ כיון דאתער כאתערותא טב למיפק כהדיה דאברהם ומיכן דקדם אתרעי כתיובתא דחיוביה ומרע למיפק למאי לא כתיב לכו לכם למאי לאברהם כלאודוי לך לך ׳ אל׳ רבי אמאן אי תימא דתרח כד כפק מאור כשדים כגין לאהדרה כתשובה הוה לאו הכי אלא כד כפק לאתזכה כפק דהוו כלהו כמי תרעים כעאן למקטליה ׳ כיון דמזו דאתזיב אברהם הוו אמרי ליה לתרח לכת הוית דהוית מטשי לן כאילין פסילין ומנו דאלא דלהון כפק תרח כיון דמטא לאחרן לא כפק אתמן לכתר ׳ דכתיב וילך אברם כאשר דבר אליו ׳ וילך אתו לוט ואילו תרח לא כתיב כיה וילך אלא ויצא ׳ פתח ואמר ויצא מרשעים אורם וזרוע רמה תשכר אלו קרח וחבורתו דכל ויצא מרשעים אורם דא כמרוד וכבי דריה דכפק אברהם מהיכן דהוה אורם ׳ וזרוע רמה תשכר דא כמרוד ׳ ל״א ויצא מרשעים אורם דא תרח וכבי כיתיה ׳ אורם דא אברהם ׳ האור לא כתי׳ אלא אורם דהוה עמהון ׳ וזרוע רמה תשכר דא כמרוד דהוה מטשי לאכתריהם כל כבי עלמא וכגין כך כתיב לך לך כגין לאכסרא לך ולכל חיכון דיפקון מיכך מכאן ולהלאה ׳ תו פתח ואמ׳ ואעתה לא ראו אור כיכר הוא כשחקי׳ ורוח עברה ותטהרם ׳ ואעתה לא ראו אור חיותי כשעת׳ דאמ׳ קדם לאברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך ׳ כהיר הוא כשחקים דכשעת קדם לאתדבקא ליה לאברהם כההוא אור דלעילא ולאכסרא תמן ורוח עברה ותטהרם ׳ דהא לכתר תכו כתיובתא תרח וכל כבי כיתיה דכתיב ואת נפש אשר עשו כחרן ׳ תרח דכתי׳ ואתה תבוא אל אבותיך כשלום וגו׳ ׳

וילך אברם כאשר דבר אליו ׳ אל׳ שמעון ת״ח דהא לא כתי׳ ויצא אברם כאשר דבר אליו ׳ אלא וילך כד״א לך לך והוא כקדמיתא עבדו דכתיב ויצא אתם מאור כשדים ללכת ארצה כנען והשתא כתיב וילך ולא כתיב ויצא ׳ כאשר דבר אליו ׳ דאלכטה ליה כלהו הכטחות ׳ וילך אתו לוט דאתחבר עמי׳ כגין למילף משבדוי ועם כל דיל לא לחלוף כולי האי ׳ אל׳ אלעזר זכאין חיכון דיקיי׳ דאולפי ארחוי דקב״ה כגין למיסב כהו ולאחלא מכוס מסטוא ומיא דזיכא דומין כר כם למיסב דיכא וחוסכב׳ לקב״ה פתח ואמ׳ כוד כל לאדם וחתום לעשת כל תכמי מעשו ׳ אלו קרח חוקמום ׳ תכל

מתרי תורס

ואברם בן שמנים וחמשים שנה ׳

שכע ושמש תריסר חיכון ותרין עלמין עלייהו אתכ׳ סרי חיכון ׳ וכדין אתחוישת כשמשא כסאי עלמא דאיכי אתיכי שמש ושכעי׳ שב״ל חיכי דאיכון תק סרסי דאילב׳ דמוי ושכעי׳ שב״ל חיכי מסטוא תילכא שמש דאיכי מסטוא ושכעי׳ לדרגין ושכעין שכם אתקרי כדין כפקת מסטוא ושמש דכשמש ואעלת כפולכא קדישא מסטוא אתכא סרי ש׳ שכם לא מסורת חיכי מסטוא אתכא סרי מסטוא עקפא דסטוא שטן דסטוא לאטי ליה עד שמשא לגופא ושלטא עלוי ׳ כאילכא שלטא עלמא תלת שכין כבר כם תלת סרי שכין דאקרון שבי ערלה כגין דלאעברו על גופא ואתעבדת כשמשא לאפלא פולכא קדישא לגופא כרשעתא שכא לכפוף לסטוא כשם דסא לא יכיל

את חזו כהנוח יומא דשבתא ויומא דכפורי דכתיב ויקח אברם את שרי אשתו
כם לשפחה משמע שהוא ויומא דנופה שנתעברה הגר מישמעאל ס"ג לפ"ק
לשבתא ושוב וכו' ס"ל כשמואל וקיבל
כדין לתייהיב רשו לכר כם למחמי מה דלא הוה ליה רשו למחמי כזמנא דנופה שלטה וקלוס על כוריוה וכדין קיימי עלי תלת שליחן וחמכי ויומי וחוכוי וכל מה דעבד כהני עלמא והוה חודי על כלא כפומיה ולכתר הוה חתים שלים כידיה דהד כיד כל אדם ויחתום וכידיה כלהו חתימין למידן ליה כהונה עלמא על קדמתי ועל כתרי על אדתי ועל עתיקי לה לתתבי חד מכוייהו ה"ד לד"ע כל לכתבי מעשה וכל ליכון עובדין דעבד כהני עלמא בגופה ורוחא הכי כמי דיהיב חושבנך בגופה ורוחא עד לה ופוק מעלמא.

את חזו כמה דחוייבית לקבל כהני עלמא הכי כמי דכתיב לכפר מהאי עלמא לקבל קדלבנין כך זכאה הוה כר כם דילוף כהני עלמא לרחוי דקם כבנין למיהך כהו וחוייבית לע"ב דלמתכל כהני נדיקיה לקבל קדל ולה כעי למילף וכבנין כך חית ליה לנדיקה למתקף ולע"ב דחוייבת לקבל קדל הוה לה יסבוק ליה וחית ליה לתקפא כידיה ולה יסבוק ליה דחי ויחך ויחריב עלמא. את חזו מן חליטא דדחה לנחזו וכן אברם כל ומחל דהוה לוט כהדיה לה לתחכר כהדי דמועיל כיון דלתפרם מכיה מה כתיב ויבחר לו לוט את כל ככר הירדן וכתיב ויהל עד סדום מה כתיב כתריה ואנשי סדום רעים וחטאים ליי' מאד. תא' רבי לבא חלי דאמרת ויך אברם ולא כתיב ויבא אברם שפיר הוא. אבל סופיה דקרא מה כתיב כגלותו מחרן. תא' ר' אלעזר מחרן כתיב ואין אתה מוצא מחרן אלא גלות שנאמר ויגל אתו משם אלהים אל מקום הזה.

ויקח אברם את שרי אשתו מסו ויקח אלא לאשתו לה כמלי מעלייתא כנין דלית ליה רשו לכר כם לאפקא לתתיה למיהך כאורעא לחרא כלא דשותא דולא. וכן הוא אומר קח את אהרן את לתהלויים וכנ"ב ויקח אברם את שרי אשתו כנין דכתיב קח את מטך ואהרן ואודע לה לרחיהן דאיכון כבי דרך כמה כיסין וכנין כך ויקח אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו. מה אחז אברהם לדבקה עמיה לוט אלא כנין דכתיב כרוך הקדם דזמין למיפק מיכיה דוד. ואת הנפש אשר עשו בחרן. אלין גרים נגיורת דלתקבו כפשוטה אברהם מגייר נוכרין ושרה מנירת כשין ומעלה עליהן כתיב לקבל עליהן כסדי גופה ולתקין לה לכתר דשם עליה כסדי גופה ולתקבו כהדם ולעילא כפשוטה לתעברת לתקבו לנופה תרוייהו מתקבן להשוה כשם דשמתה כתוקפה לבשם ותילוכתיה כשם שם" ואת כל דה כנפש אשר עשו בחרן. ועם כל דה כפשוטה לתקבו כיה כהונה כשם לתכרה ליה

ראה ושמח ראשי ותני שמחות
סנהדרין דף כ"ב ע"ב
ואת הנפש אשר עשו בחרן
אשר יצא מבית ר' ישמעאל בן אלישע
ואת הנפש אשר עשו בחרן
אשר יצא מבית ר' ישמעאל בן אלישע

עם אלהי אברהם והוא מעבר בארעא ולא הוה רחיל דכתיב ויעבור אברם בארץ
אל רבי אבא אי הוה כתיב והכנעני אז בארץ הוה אמינא אסר עצו בארץ ואת הכנעני
כתיב את לאסנאה זכותא דכלהו כנעניין דהוו עתיד דכל מאן דמזכה לאחרא הוה
זכותא תלוי ביה ולא יעדי מניה מכלן דכתיב ואת הכנעני אסר עצו בארץ זכותא
דליכון כנעני הוה חזיל עמיה דאברהם · לך לך · אמר רבי שמעון מאי טעמא
דנלויה קדמאה דאתגלי קב"ה עליה דאברהם פתח כלך לך דיהא עד הכא לא מליל
עמיה קב"ה אלא פתח לך לך אלא הא קאמרו דרמז בחומכניה מאה דהא למאה סבין
אתייליד ליה בר · אבל תא חזי כל מה דעבוד קב"ה בארעא כלא רזא דחכמתא הוה
בגין דאברהם לא הוה דכיק כיה בקב"ה כדין כדקא חזי אמר ליה לך לך ודא רמז
לההוא אתר דבעי לאתקרבא בהדיה דקב"ה והוה דרגא קדמאה לאשלמא לקב"ה
בגין כך לך לך והאי דרגא לא יכיל אברהם לאתאחדא כיה עד דיועיל לארעא דתמן
יקבל ליה לההוא דרגא כגוונא דא כתיב ויסעקל דוד כיו' לאמר האעלה בחית מעאי
יהודה ויאמר יי' אליה ויאמר לכה האעלה ויאמר אחרוכה · וכי כיון דמית שאול
ואלכותא אתחזי לדוד אמאי לא קביל מלכותא מיד על כל ישראל אלא כלא רזא
דחכמתא הוה בגין דדוד לית ליה לקבלה מלכותא אלא עד דיתחבר באחכון דליכון
באחרון וכדין כהו יקבל מלכותא ועל דא אתעבד תימן סכא בגין דיקבל
מלכותא כדקא יאות וכלא ברזא דחכמתא וכגין דיתקן מלכותיה · כגוונא דא
אברהם לא עאל בקיומא דקב"ה עד דעאל לארעא · תמי מה כתיב ויעבור
אברם בארץ · ויעבור וילך מכאי ליה אלא הכא הוא רמז שמא קדישא
דאתחתים כיה עלמא כעב אתוון גליפן דכלהו בשמא דא · כתיב הכא ויעבור
וכתיב התם ויעבור יי' על פניו ויקרא ·

בספרא דרב יוסף סבא כתיב הכא
ויעבור אברם בארץ וכתי'
התם אלי לעבור כל טובי והוא רמז
לקדושא דארעא דאתי אחתי עלאה
כדקא חזי · עד מקום שכם עד אילון
מורה · מסטרא דא דלאתתא לסטרא דא
כדקא חזי ובכנעני אז בארץ · הא
אתמר דעד כדין עלמא חויא ביושא
דאתלטיו ואחיתי לוותן על עלמא דכתי'
אלוה כנען עבד עבדים יהיה לאחיו
וכתיב אלור אחת אמכל שבאתה וגומ'
ואתן אתקריב אברהם לנבי קב"ה מה
כתיב וירא יי' אל אברם הכא אתגלי ליה
מה דלא הוה ידע הוה חולא עמיקא
דשלטא על ארעא ובגין כך וירא מה

סתרי תורה

קבה רמיז אכמתא עלאה באברהם
ובינתא אברהם דא כשמתא

לבשמתא ואיהי כשמ"ש דא היא ארצי · לוט דא
סוף כחם וכת וגיס דסטרא סאגל · רות קדישא
דא יצחק · כשם קדישא דא רבקה · יעקב ארבע
אמות · מסטרא דא דלאתתא לסטרא דא
דא רוח סבכמתא ואל דא אמר שלשה בחכמתיהם
כי מי יודע רוח בני האדם השולה היא ונו' כשם
סבכמתית דא כשם אסטרא דיעקב · ואל דא
אמרו דאיהי כשמ"ש לבשמתא אתערא לנבראי
כל"ם ובחכ"ת כשמ"ש אתערא לאיהים בניהם
סל"ה שאמר לאדם כן ירבית יי' היא חכמה ונו' ·
כשמ"ש אתערא בתי"ו לאתקרי כיה"ם ואתקרי
סל"ם ורות היא סקול ואתקרי דעת ואתערי
בניהם בי סליק קליס בעוריתא ואתקרי תורה
סבכמה ובשם בסכלית אתקר אביהם שבעין טבין

ויצ

ויהיב תוקפא וחילא קדיש כדקאמר כדין
דהוה חילא דמלכא על ארעא לא
קיימא כקיומא. כיון דאתא אברהם
לעל ארעא ויהיב תוקפא ומזכיך על
ארעא כגון דעד לא לתקדמת לא
כתיב. פרים פריסו וקביל מלכו שמיא
בכלהו דרגין דלחיזין ביה. וכדין ידע
קב"ה דשליט על כלא וכדין כתב מזבח
ותרין מדבחן הוו כנגין דהכא לתגלי ליה
דהא קב"ה שליט על כלא וידע חכמה
עלאה מה דלא הוה ידע מקדמת דכא
וכתב תרין מדבחן חד לדרג דלתגליף
ותד לדרגא דלתתאי. תא חזי דהכי
הוה כקדמיתא כתיב ויבן שם מזבח לה'
וגו'. ולבתר כתיב ויבן שם מזבח ליו'
סתם ולא כתיב הכרתים הלזו וכלא רזא
דחכמתא לחיזו וכדין לתעטר אברהם
מדרגא לדרגא עד דסליק לדרגיה הא'
ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה. לא
דרוס דהוה חולקיה דאברהם.
הלוך ונסוע דרגא כתר דרג' עד דסליק
לדרום ותמן לתקסר כדקא יאות וסליק
לדרגיה דדרום כיון דלתעטר אברהם
בדרגוי כארעא קדישא על כארעא
קדישא כדין מה כתיב ויהי רעב כארץ
דלא הוו ידעי ידיעה לקרבא לגבי דקב"ה.

ויהי רעב כארץ דעד כען לא הוה חילא דמלכא על ארעא ויהיב תוקפא ומזכיך על ארעא כגון דעד לא לתקדמת לא קיימא כקיומא. כיון דאתא אברהם לעל

וירד לכרסם מגרומה לגור שם׃ מכאן
ודע לכרסם דכתיב לזרעך נתתי את
הארץ הזאת׃ כדין ידע לכרסם דהא
ארעא לית לתתקנא כתקונוהי קדישא אלא
בדרגין ודיעין דיפקון מכוה וכדין ידע
לכרסם רזא דחכמתא דארעא לא
תתקן בקדושא אלא כדחמרן׃
וירד

ותתקין לה על תלת׳ לבנין לשפר נבי יעקב
ולתתקנא לה אלא בתלת׳ תקונין אלין ובכל
דאתברכת מכוה אם כתיב ויסי ויכי בין רועי מקנה לברכה ובין רועי מקנה לזוט לא יכיר ברכא לבכל
ועמא ועמא כתלי עלמא לימין סיהון ומכסיפין ליכיר ברכא לימין מקטרגין אלין בגלין וכל
סייפין דנוקבא נברכה ביכייסו בין כתפתא ודסוף כתפ לקל מניקין קרבא בכל ועמא אם כתיב׃

ויאמר לכרם על לוט כתפתא לסדרא לנבי יכר ברכא ואמר ליה על כל הני תהי מריכם ויכי ובכיך
ובין רועי ובין רועיך סטרין דילי וסטרין דילך׃ כי לכבשים לאתם לכחתו יכר טוב ויכר ברכא קדישין
לא כלא לא לימיכא ולא לכתפלא׃ אלא כל סדרן לסבריך ספרך כא תעלי סניאין חייביא לימין כתפתא
זיל וזוט אכתרייסו ולתברכא מעמי אם כתפתא ולימיכא וגו׳ ולוכתא ליה ולתניק ליה לכתפ קדמיו
לעביד כסדיס כל ועמא עד דכתיב לברכ יפ בלרן כבתן ולוט יפ בעבי סככר סדום לטוין
מקטרגא ולאתחברא בלאתר דחייביא תתן דכתיב ויפסל על סדום׃ אם כתיב בתריס ולכבי לון ולעוכלא לון
דעים ואסתים ליי אלא תתן סדום דוורים ביכייסו לתתברא כסו ולאסתים לון ולעוכלא לון
ולברכם כעובדין טבין בתשובה כולהו אוזרו לאסך תתן לנבי לימין חייביא לתתבע
לון מעוכו אם כתיב וירדוף עד דן דלוף אכתרייסו ועולא לון ליכא לסדום עלמא ושבעם דניכם
ולא יסיב דאיכו לעיכים כתפתא וכליליא עד לעוכא לון לימין חייבין ואתיב לון כתיובתא לנבי
קודסא נרוך סוף אם כתיב ויסב את כל סרכוש אתיב לון בתיובתא עלמא כדקא יאות ונם את
לוט אחיו וגו׳ אפילו לסדום יכר ברא לתקוף כסדיס עד לאכפיים בעל כרחיה ולא אתתין ליה כל
חוי ללא אתיב בתיובתא עלמא כדקא יאות ואם בגין ללא אסתבח יעמא וליליא עד לעוכא לון ורלף לון
על סדום עוכא דאשבו עד דתתבו בתיובתא עלמא כדקאמי׃ אסדרכא לאלי קדמאי דפרשתא׃

כתיב ואנוכי אשוחרים אחיכם בעיר וגו׳ תנן כדגעת דרשין בכרכם ויצחק ורכק ורבקה
ולוט כלומע לא רשו בסאי קדש ואם אתים אלימלך ואם אסתו כעמי ואם אבו בבו אחלון וכליון
אתקרי כלומע לא כתפתא לבסאתא׃ בעמי לא כתפתא ואתאי אתקרי כעמי אחום ויסי כוחם וי
עשיתי לך רוחא קדישא ואתא אתקרי אחלון דאחלו ליה קכס׃ לוט לא כתפ קדישא ואתא
אתקרי על שם עור׃ כלומע לא רוחא דעועדא ואל לא אתר אלאא עם רוח בכתפתא לא יכר ברא
עשיתי לא כתפתא לאחלון כת וגוים של יכר ברא ואתא אתקרי ערפא אחום כי אם קכס עורף הוא׳ אי
אתקרי לא כתפתא לאחלון אתקרי אחלון דאחלו ליה קכס׃ ואתא אתקרי אחום כי אם קכס עורף הוא׳ אי
זכה כר אם אלקא כתפתא עלאה ואי לאו אסתלקי אכון דוכרי כתפתא ורוחא ואתאר כתפתא ואם
אסכלית אם כתיב ואקצף אן אתקום אחר סיחם אחם ואתי כלוחים אאא ואתאר כתפתי לכלוחים אוכבם
כמותי וגו׳ ואתאר רוח אל תעבני כי וגו׳ ואברם אכם לאתא ולאלים׃ תנן אעבד קכס ירושלם

ואשלח בנו מארצה לפלס ולמכון תמן ויכוין יסכין לה פנקס מיומא ואשלח לבני נבתא דעבן קדוכא תמן ומסכתא כרוכים והסוף לטה מהרב סמתסבת לי וכלת תעלן פנקס מיומא ואתתן לה פתפא ואשלח ואי לא לימיין לה לכר ויתבא תמן סוסוף ומכא דיתבא מתלבשא תמן כדיוקנא דהאי עלמא וברים ירמי ושבתי כל בעלת לפלקא דניקוייא דבנבתא דעבן יסכין לה פנקס מיומא ופלקא כסוסוף ואשלח ואי לא לימיין לה לכר ויתבא תמן סוסוף ומכא דיתבא מתלבשא תמן כדיוקנא דהאי עלמא ומסכתא כרוכים והסוף לטה מהרב סמתסבת לי וכלת תעלן פנקס מיומא ואתתן לה פתפא

ידע לומלי לה רחיל על לתתיה דלה לחדר מלרחה ולה ושעל לתתן חלה כנון דחמה
סכוכתה׳. **ויהי כבא** לכרס מנרומה וירחו המנרים לת החסה כי
ופה היה מלך. חמר רבי יהודה כתיבה לעיל לה
ופתחו לה למיסב מכה קוסטוכה. כיון דלתפתח היה כסורה כמשמע דהלך
כי ופה היה מלך. מלי מלך חלה דחמו כתיבה דיוקה לחרת לפיקו לה וחמו
לה כמלכי מין ההר וירחו לותה מרי פרעה. כיון דכתיב וירחו המנרים לת החסה
מלי וירחו לותה מרי פרעה חלה דלפיקו לה וחמו לה כמלכי מין וכדין ויכללו לותה
חל פרעה וגומ׳. חמר רבי יצחק ווי לליכון חייביה דעלמה דלה ידעין ולה מסגיחין
כעבידתי דקב״ה וחכון לה מסתכלי ככלה דכל מה דהוי בעלמה מעם קב״ה היה דהיה
ידע בקדמיתה מה דהוי בסופה דכתיב מגיד מרחשית ולחרית והיה לסתכי ושביד
עבידן בקדמיתה כגון לסלקה לון לכתר ומין. תל חזי חלמלה דלתנסיבת מרי
לנבי פרעה לה חלקי הוה ולקלקותה דל גרים לקלקותה לכתר כן דילקון מנרים
כנגעים גדולים כתיב הכה בנגעים גדולים וכתיב התם ויתן ו׳ לותות ומופתי גדולים
ורעים במנרים. מה להלן עזר מכות חלף כלן עזר מכות כמה דעביד קב״ה כיסין
וגבורן ליסרחל לילה חלף הכה עביד לה קב״ה לפרס נסין וגבורתן לילה. רבי יוסי
פתח ואמר ותתה ו׳ מגן בעדי כבודי ומריס רחשי. חמר דוד חלמ״ל דכל כבי עלמה
ויתן לחנוך כי קרבה ותתה ו׳ מגן בעדי. תל חזי כתיב מגן בעדי חמר דוד לקב״ה
רבונו של עולם מפני מה לה עבדי כי חתימה דברכה כמה דחתמי ברכה כחברים
דכתיב חבכי מגן לך. ואומרי מגן חברים. חל קב״ה לדוד חברים כבר כתבתיו
ונרפתיו וקיים קמלי בקיומה עליס. חל דוד לי כי כתבני ו׳ ונסבי נרפה כליותי
ולבי. כיון דעבד ההיא מלה דבת שבע לדבר דוד קמיס על מה דחמ׳. חמ׳ בחנת לבי
בקדת לילה נרפתני כל תמנה זמותי כל ועבור פי. חמר חבה לחוכה כחכני ו׳ ונסבי
ואבת כחנת לבי. חבה לחוכה נרפה כליותי ואת נרפתני כל תמנה ולה חסכחת לי
כדקל יאות. זמותי כל יעבור פי. מלן יתן והלי מלה דחסכית דלה יעבר לי פומלי
ועם כל דה חתמין כיס ברכה דקלמרן מגן דוד וכגון כך חמר דוד. ותתה ו׳ מגן
בעדי כבודי ומריס רחשי. והלי דרגע יקרל דילי דלבה מתעטרכה כיס.

ויצן עליו פרעה לכנסים ויסלחו לותו. תל חזי. רבי ינחק פתח ואמר נדיק
כתמר יפרח כלבנון יסגה. נדיק כתמר יפרח. מכבי מה לקים
נדיק לתמר מה תמר כיון דגזרין ליה לה סליק עד זמן סגיח לוק הנדיק כיון
דלתלכיד מעלמה לה סליק לחר תחותוי עד זמן סגיח כתמר יפרח מה תמר לה
סליק שלה דכר ונוקב. לוק הכי נדיק לה סליק שלה דכר ונוקב דכר נדיק ונוקב נדקת
כגוונה דלכרס ומרס כלרז בלבנון יסגה מה לרז בלבנון עלאה על כלה וכלה יתבי
תחותוי לוק הכי נדיק הוה עלאה על כלה וכלה ותבי תחותוי. ועלמה לה קיימה לה
על נדיק חד דכתיב ונדיק יסוד עולם ועליס קלים עלמה וכנוביה מסתמיך ועליס
עמודים מבעה. רבי יהודה חמר והה תכיון דעל מבעה מסכין עלמה קיימה דכתיב חנכם
לשתיל. רבי יוסי חמר והה תכיון דעל מבעה מסכין עלמה קיימה דכתיב חנכם

דליהוי סמכין דעלמא ויהוי נדיק ודין לקדמי לעלמא ורוי עלמא וזן כלא ועליה כתיב
לחמו נדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו. וכתיב טוב ה׳ לכל ורחמיו על כל מעשיו.
לחמר רבי יצחק הה כתיב ויהר ויבח מעדן להסקות את הגן דין הוא סמכין דעלמא
קיימים עליה ויהוי לקדמי לגבתה דעדן ונבתה לקדמי מכיס ומכיס עביד פרין וכולהו
פירין פרחין בעלמא ויהוי קיומין דעלמא קיומין דלעריתה ומלן מיכהו כסמתהון
דנדיקיה דליהוי פרי עובדוי דקב״ה וכגין כך בכל לילוי ולילוי כסמתהון דנדיקיה
סלקין וכד לתפלג לילוי קב״ה לתי לגבתה דעדן לסתעשע כהו. כמלן לחר ר׳ יוסי
בכלהו כין ליהוי דמדוריהון בההוא עלמא כין ליהוי דיתבי כמדוריהון כהלי עלמא
בכלהו סתעשע כהו קב״ה בפלגו לילוי. תא חזי עלמא דלעילא לנטריך לתתערות
דעלמא תתאה וכד כסמתהון דנדיקיה כפקי מהלי עלמ׳ וסלקי לעילא כלהו מתלבשי
כהורא דלעילא בדיוקנה יקר וכהו קב״ה מסתעשע ותיוב לון דאסהו פרי עובדוי
ועל דין לקרון יסרל דאית לון כסמתין קדישין כהין לקב״ה כלא כניס לתם ליי שהיכס
כניס ודלי ליכה דעובדוי. ר׳ יוסי אמ׳ נהלי ליהון דאמרת. היך כל כגין די כפלגות
לילוי כל ליהון זכאי קמוט כלהו מתערי למקדי בהורית׳ ולמסמע תוסכתן דאורית׳
ודא לתמר דקב״ה וכל ליהון נדיקיה דכגו נבתה דעדן כלהו נייתין לקליהון ואוטח
דאסד לתתסך עלייהו כיממא דכתיב יומס ומה ה׳ אחדו וכלילם שרים עמי. ועל דא
תוסכתן דסלקין כלילוי קמיה דא תוסכתא סליס. תא חזי כסעת דיסרל הוו סנירין
ככתיהון כד קטל קב״ה כאוריהון דמצרי הוו אמרי הלולא ותוסכתן קמיה. תא חזי
דדוד מלכא הוה קס כפלגות לילוי לדי תימא הוה ויתיב לו סכיב כערסיה והוה אמ׳
סירין ותוסכתן לא שלח כמה דכתיב חצות לילה לקום להודות לך. לקן ודלי כעיידם
לסתעסק כסירין ותוסכתן דאורית׳ וכגין כך דוד מלכא לעלמין ולפי כיומא מלכא
מסיחא ליהוי מלכא. דהה תנן מלכא מסיח׳ לי מן חייך הוה דוד ~~מסיח לי מן חייך~~
הוה דוד ~~מסיח~~. ולהוי הוה לתתר כנפרס עד לא ייתי דכתי׳ שרים כאדי שרים הכבל
וכבור לעיר׳ סתר. תא כל סהו לילוי דשרים הות לגבים דפרע׳ לתו מלכי עלמי לזמל
ליה לקב״ה כסירין ותוסכתן לל קב״ה כולכו זילו ועבידו מכתתין דכרכין דמצרי דסמיו
למלן לאכל זמין למעבד לכתר דא מה כתיב ויכגע יי לתפרעה נגעי׳ גדולי׳ ונו׳. תא
מה כתיב ויקרא פרעה לאכרם ונומ׳ מכא הוא ידע דהה לך כתיב הכא כמה דאתמר
כאכימלך דכתיב ועתה הסב לאת האיש כי כביא הוא ונו׳. ואכא לך לל מדי. אמר
ר׳ נחק הה כתי׳ על דכר שרי לאת לאכרם דאכי הוו אמרי ליה על דכר שרי לאת לאכר
דאה לא הוה ממליל עמיה כמה דממליל כאכימלך אלא כמלה דא לתמר ולא ויתיר
מכתסא דא על דכר שרי לאת לאכרם לאהי ולא הוה מלה דא עמיה כדין ידע הוא
דאה לתתיה לאכרם לאהי מיד ויקרא פרעה לאכרם ויומ׳ ונו׳. ויכו עליו פרעה
לאכשים. למה כגין דלא יקרב כר כהו לאכתסא לון. ויסלחו אותו לויים עבדו ליה
כל מלאכת דמצרים. לל קב״ה אכי לאת זמין למעבד לכבוי לת תוזיף לון מלאכך
דאתי ויהי כסלח פרעה לת העם דלוזיף לון מכל מלאכים. מ׳ רבי יהא כל כך למה
תוזיפן ליה לאכרם ולמאי תנטריך אלא כגין לגדלא עמיה לאכרם ומרם כעלמא

דלפילו כמגרים דלילון מרמי עלמא ולא הוה יכיל כר כם לאסתזיב מכוחו לתגדל
לאברהם ולאסתלק לעילא להד ויעל לאברם ממגרים לון לתר הנגבה . ומאי הוה
ואסתלק וכל לאתר לו אלא לאודעא דלא גזלו מכיס מדעם מלילון מתכן דיהבו ליה
כדיל מרה דתהא למלכא . אמר רבי שמעון תא חזי כלא רזא דחכמתא לילון וקא
רמז הכא בחכמתא ודרגין דלתתא דקא כחית לאברהם לעומקייא דלסון וידע לון ולא
לתדבק כהו ותב לקדמיה מריה ולא לתפתח כהו כלדם דכך מטא לההוא דרגא
לתפתח כהאי וגרים מותא לעלמא ולא לתפתח כהו דכך כחית ומטא להההוא
דרגא מה כתיב ויסע מן הין ויסבר ויתגל כתוך להלה . להלה כתיב בה"א . לכל
לאברהם מה כתיב ויעל לאברם ממגרים דסליק ולא כחית ותב לאתריה לדרגא עלאה
דלתתדבק כיה בקדמיתא . ושבדלת הוה כגין לאחזאה חכמתא דלתקיים בקיומא
סלים כדקא חזי ליה ולא לתפתח וקם בקיומיה ותב לאתריה . הנגבה לא דרום
דרגא עלאה דלתתיחד כיה בקדמיתא דכתיב הלוך וכסוע הנגבה . לוק הכא לתר
דלתתדבק כיה בקדמיתא . תא רזא דמלה לי לאברם לא ייחות למגרים ולא ינטרף
תמן בקדמיתא לא יהא חולק עדכיה בקב"ה . כגוונא דא לכמי כד כעא קב"ה למעבד
ליה עתא חדא עתא סלים ולקרכא לון לגביה לי לא כחתו בקדמיתא למגרים ולא
ינטרפון תמן לא הוו עתא יחידא דיליה . כגוונא דא לי לא לתייהיבת לרעא קדוש
לכנען בקדמיתא ואסלוט כה לא הוה לרעא חולקיה ועדכיה דקב"ה וכלא רזא חדא
דם הוה חזיל כאדמתא והוה עמיה רבי אלעזר ור' חכא ור' יהודה עד דהוו חזלי
לדם הוה חזיל כאדמתא והוה עמיה רבי אלעזר ור' חכא ור' יהודה עד דהוו חזלי
פתח תוסיכא היך כבי עלמא לא מסגיחין למכדע מלי דאוריתא ועל מה קיימי .
ואמר כפתי חויתיך כלילה אף רוחי בקרבי אשחרך אלי קרא חוקמוה וחוקימ"ל ליה .
לכל תא כפתח דכר כם כל סליק לערסיה כפק"ס ומסיק לעילא . ואי תימא דכלהו
סלקן לאו כל חד וחד חמי אפי מלכא אלא כפ"ס סלק"ל לאסתאר כה כהדי נופ"כ חד
דסימן (בסימן) דקסטו דחויתיה דלכא וכפתח חזלא ובעיא למלקא וכתם דלגין לדרגין
למלקא סטתא ויהא לתערעת בהני קומרין טהירין ס"ם לאסתכותא לאיהו דכיתא דלא
לאסתאכת כיתמא סלקא לעילא ואי לאו דכיתא לאסתאכת כיכוייהו ולתדבקת כהו
ולא סלקא יתיר ותמן מודעי לה מלין ולתדבקת מחיכון מלין דזמן קדיש ולזמכין
דחייכין כה ומודעין לה מילין כדיכין וכדין חזלא כהאי גוונא כל לילות עד דיתער
כר כם ותלכת לאתרה . וי לחיכון חייבי עלמ' דמסתכין ברמייהו וכפתייהו . תא חיכון
דלא לאסתאכו כל סלקי כערסייהו כפ"ס סלק"ל ועשית כין כל הני דרגין ודרגין כקדמית'
וסלקא ולא לתדבקת כהו ולכתר חזלא וסטתא וסלקא כפום חורמיה הוה כפתח
דזכת לסלק לתתחזיאת קמי' דסכר לפי יומין ולתדבקת כרעית לתתחזא בתיובתא
עלאה למחמי כטעם מלכא ולכקדקא כהיכלא ודלא הוה כך כם דלית ליה חולק לתדור
כעלמא דלתי ודלא הוה כפתח דכסופא דלילה בקב"ה תדיר ולא לתדבקת כהני חייכין
טהירין לחדכין והוה חזלא כתר זכה קדיש כלתתא דכפקת מתמן . וכגין כך כתיב
כפתי חויתיך כלילה כגין למהדק כתרך ולא לתפתח בתר זכה לחר כוכרהה . תא
כפתי לא כפתי דלילה סלק"ל כלילה : ולמהדק כתר דרגא . רוח בינ' דכתיב כפתי חויתיך

בלילה דא כפש דאיהי שלטא בלילה · אף רוחי בקרבי אשחרך דא רוח דאיהו שלטא
ביממא · ואי תימא דתרין דרגין איכון בפרודא לאו הכי דהא דרג׳ חד איכון ואיכון
תרין בחבורא חד · וחד עלאה דשלט׳ עלייהו ואתדבק בהו ואיכון ביה ואקרון נשמה
וכלהו דרגין סלקאן ברזא דחכמתא דכד מסתכלן אלין דרגין יסתכל בר נש בחכמה
עלאה והאי נשמה עייל בהו ומתדבקן ביה וכד האי שלטא כדין ההוא בר נש אקרי
קדוש שלים מכלא רעותא חדא לגבי קב״ה · כפש איהי אתערותא תתאה ודא סמיכא
בגופא וזכת לה וגופ׳ אחיד בה והיא אתאחדת בגופא · לבתר אתתקנת ואתעבידת
כרסייא לאשראה עלה · רוח באתערותא דהאי כפש דאתאחידת בגופא כמה דכתי׳
עד יערה עליכו רוח ממרום לבתר דמתקני תרוייהו זמיכין לקבלא נשמה דהא רוח
אתעביד כרסייא לגבי נשמה לאשראה עליה והאי נשמה איהי סתימא עלאה על
כלא טמירא דכל טמירין אשתכח דאית לה כרסייא לכרסייא וכרסייא לגבי עלאה
עלייהו וכד תסתכל בדרגין תשכח רזא דחכמתא בהאי מלה וכלא הוא חכמתא
לאתדבקא כהאי גוונא מלין סתימין · ת״ח כפש דאיהי אתערותא תתאה דאתדבקא
ביה בגופא · כגוונא דנהורא דבוצינא דנהורא תתאה דאיהי אוכמא ואתדבקת
בפתילה אתעבידת כורסייא ולא אתפרש מנה ולא אתתקנת אלא בה · וכד אתתקנת
בפתילה אתעבידת כרסייא לנהורא עלאה חוורא דשריא על ההוא נהורא אוכמא ·
לבתר כד מתתקנן תרוויהו אתעבידת ההוא נהורא חוורא כרסייא לנהורא
סתימאה דלא אתחזי ולא אתיידע מה דשרא על ההוא נהורא חוורא וכדין נהורא
שלים · וכך הוא בר נש דאיהו שלים בכלא וכדין אקרי קדוש כד״א לקדושים אשר
בארץ המה ואדירי כל חפצי בם · כגוונא דא ברזא עלאה · תא חזי בשעתא דעאל
אברהם לארעא אתחזי ליה קב״ה כמה דאתמר דכתיב ליי׳ הנראה אליו וקביל תמן
כפש ובנה מזבח לההוא דרגא · לבתר הלוך ונסוע הנגבה · דקביל רוח עד דסליק
לאתדבקא גו נשמה כדין ויבן שם מזבח ליי׳ סתם דא הוא נשמה דאיהי סתימא דכל
סתימין · לבתר ידע דבעא לצרפא ולאתעטרא בדרגין מיד וירד אברם מצרימה
ואשתזיב מתמן ולא אתפתא גו איכון טהירין ואתצריף ותב לאתריה · כיון דכחת
ואתצריף מיד ויעל אברם ממצרים סליק ודאי ותב לאתריה ואתדבק במהימנותא
עלאה דכתיב הנגבה מכאן ולהלאה ידע אברהם חכמתא עלאה ואתדבק בקב״ה
ואתעביד ימינא דעלמא · כדין ואברם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב · כבד מאד
בסטרא דמזרח · במקנה בסטרא דמערב · בכסף מסטרא דדרום · בזהב מסטרא
דצפון · אתו רבי אלעזר ורבי אבא וכלהו חבריא ונשקו ידוי · בכה רבי אבא ואמר
ווי ווי כד תסתלק מן עלמא מאן יכהיר נהורא דאוריתא · זכאה חולקון דחברייא
דשמעין מלין דאוריתא אילין מפומך · אמר רבי שמעון תא חזי מה כתיב ·

וילך למסעיו למפקד אתריה ודרגוי · למסעיו למסעו כתיב מאן
מסעו · דא דרגא קדמאה דאתחזי ליה בקדמיתא כתיב הכא מסעו
וכתיב התם אבן שלמה מסע נבנה · והא אוקימנא אבן שלמה ודאי · מסע כמה
דאתמר וילך למסעיו כל אנון דרגין דרגא בתר דרגא כמה דאתמר · מנגב

ועד

ועד כית לל לתתקנה לתתריס ולחברה לון כיחודה עליס דהה מכנב ועד כית
לל לעתכה רזה דחכמתה כדקה יהות · ש המקום לעבר היה עם אלהים כהה כתהלה
מלן להלה דה כית לל · לכן עלמה כדאמרן · תו רעוה ואמר לל מקום המזבח לעבר
עמה עם כרהעוכה דכתיב לוי הכרהה הלוו · וכדין ויקרה עם לחברם כעם יי ·
כדין לתדבק כמהימנותה עלימתה · תה חזו בקדמיתה סליק מתתה לשולה דכתיב
וירח יי לל לחברם · כתיב לוי הכרהה הלוו · ודה הוה דרגה קדמאה כדאמרן לכן
עלמה מסע ככבה · וכתיב למסעו ולכתר סלוך וכסוע הכנבה · דרגה כתר דרגה עד
דלתעטר כדרוס חולקוה ועדכוה · לכתר סתים מלה כד סליק ואמר לוי סתם דה
עלמה עלאה ומתמן כטיל כדרגין וכחית משלה לתתי ולתדבק כלה כלתריס כדקה
יהות · וכלה כד תסתכל כדרגין תעכה רזה דחכמתה עלאה · מה כתיב וילך למסעו
מכנב מסטרה דימוכה שירותה דעלמה עלאה סתימה עמיקה לעילה עד לין סוף
וכחית דרגה כתר דרגה עד מכנב ועד כית לל מעילה לתתה · וכתיב
ויקרה עם לחברם כעם יי · לדבק יחודה כלתריס כדקה יהות דכתיב לל מקום
המזבח לעבר עמה עם כרהעוכה · מלי לעבר עמה עם דסליק לה מתתה לעילה
והסתה כחית כדרגין משלה לתתה כנין דסיח לה תעדי מלכון דרגין עלאין ולכון
לה יעדון מכה ויתיחד כלה כיחודה חדה כדקה יהות · כדין לתעטר לחברם והוה
חולק עדכוה דקב"ה ודלי · זכלין לילון נדיקוה דמתעטרי כיה כקב"ה והוה מתעטר
כהון זכלין לילון כעלמה דין וזכלין לילון כעלמה דלתי · עלייהו כתיב ועמך כלם
נדיקים לעלם ירשו הרץ · וכתיב ואורח נדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון
היום · לזלוכד מטו כחד כי הקל יתבו · פתח רבי שמעון ואמר קבה הלי ואכני ונו
הלי קרה לית לסתכלה כיה והה לוקימה ליה כמה לתר · לכל כהלי קרה הלין
כתיסין לית כיה · קבה הלי · וכי דוד אמר קבה הלי ואכני · הלה כגין דרגה דילים
דלהוו לתעטר כיה קמר · תבה עוך לעבדך תבה עוך עז עלאה כדכתיב ויתן
עז למלכו מלן מלכו דה מלך סתם מלכה מסוחה · לוף הכה לעבדך דה מלכה
מסוחה כדלתמרן מלך סתם · והוסיפה לכן למיתך וכי לה סוף כריה דיסי להיו עד
דלהוו למה כשמה דלתמיה והה כמה דלכוי הלה הה לוקימה דכך ויתי כר כם
לקכל מלה עלאה לתדכרה כעי למיתך כמלה דלהוו ודלי ועל דה לתדכר למיתי והה לעבד
לאכוי · ותו הה תכונן דהה מלך כדקלתמרן · למר רבי שמעון תה חזו מה כתיב ·

ויהי ריב כין רועי מקנה לחברם · רב כתיב תסר יוד דכעה לוט למסדר
לפולחנה כוכרלה דפלחי ותבי תרעה ומוסיף דקרה לוכח
דכתיב והכנעני והפרזי אז יושב כארץ · ומכלן דלוט להדר לסרחיה לפולחנה
כוכרלה הלך ויסע לוט מקדם · מלי מקדם מקדמוכו של עולם כתיב הפה ויסע לוט
מקדם וכתיב ויהי כנסעם מקדם מה להלן כטולו מקדמוכו של עולם לוף הכה כן ·
כיון דידע לחברם דלום לסכי כטו לכיה מיד ויאמר לחברם אל לוט הפרד כא מעלי ·
לית אפת כדאי לתתחברה כהדאי כדין לתפרש לחברם מכיה ולא כעה למיסך
ולתתחברה עמיה דכל מלן דיתחבר למיסיה סופיה למיסך לחבתריה ולתתעבם

חיבור מעשה

כנויה: מכלן מיהו משמע דלתתכבר עם לחלק ושלשה זכו דלכהן לתעשה תמן דכתיב
ויבשר ויושמע וכדין לשתזוב דכתיב ויסירם חלדים מעליו ועל דא לא בעה לכרס
למיכך כהדיה דלוט ועם כל דא לא בעה לוט למהדר מסורחניה אלא ויבחר לו לוט
את כל ככר הירדן ויסע לוט מקדם לתכטיל מן קדמאה דעלמ' ולא בעה לתתדבקא

אברם יסב כתרין כנען לתתדבקא

במהימנותא עלאה דכתיב אברם:
כתיב' דמהימנות' ולמכדע חכמת' לתתדבקא במתריה ולוט
יסב בערי הככר ויאהל עד סדום. עם תיובן חייבין דעלמא דכפקו מנו מהימנותא
דכתי' ואבני סדום רעים וחטאים ליי' מאד. כל חד לתפרש לתרחיה כדק' יאות. כגון
כך זכאין תיובן חבריה דמתתלי בתוריתא יומא ולילה וחכמותא דלהון בקלא
ועלייהו כתיב ואתם הדבקים ביי' אלהיכם חיים כלכם היום.

ויי אמר לא לכרס לחרי הפרד לוט מעמו וגו'. ר' לכא פתח ויקס
יוכח לכרוז תרסיסא מלכבי יי' וגו'. ווי לחזן דלא סתתר מקמי
קב"ה דכתיב כיה הלא את השמים ואת הארץ אני מלא נאם יי'. והוא אתי למערק
מקמיה שלא כתיב ואבני כאגוי הסלע בסתר המדרגה. ואבתי דא כנסת ישרא'.
כאגוי הסלע דא ירושלם דהיכי סלקא על כל עלמא מה סלע הזה ותקיפא על כלא
חוץ ירושלם תהיי עלאה ותקיפא על כלא. בסתר המדרגה דא בית המקדש אתר
דלקרי בית קדש הקדשים כלכא דכל עלמא. ובגין כך כתיב בסתר המדרגה בגין
דתמן הות שכינתא מסתתרא כאתתא דהיכי נבועה לבעלה ולא כפקא מביתא לבר
כדא לאתך כגפן פוריה בירכתי ביתך וגו' כך בנסת ישרא' לא תרווח לבר מאתרהא
בסתירו דדרגא אלא בזמנא דגלותא דהיכי בגו גלותא ובגין דהיכי בגלותא אתר
עמין לית לון טיבו ושלוה ויתיר. תא חזי בזמנא דישראל שריין על ארעא קדישא
כלא הוה מתתקן כדקא יאות וכרסיא של עלייהו ועבדי פולחנא וכקא חוורין דעלמ'
וסליק הוה פולחנא לשלמא לאתריה בגין דארעא לא לתתקנת לפולחנא של ישרא'
כלחודייהו. ובגין כך אתר עמין עכ"ם הוו מתדקקי דלא הוו סלטין בה כדהשתא בגין
דלא לתתזנו שלא מתמנית. ואי תימא הא חמיכן כמה מלכין הוו דסלטין בזמנא דבית
המקדש קיים על עלמא. תא חזי בבית ראשון עד לא סליקו ישראל לארעא לא הוו
סלטין אתר עמין עכ"ם שלא לתזנו מתמנית ובה הוו סלטין ולאו כל כך כיון דאסקו ישרא'
וסליקו לארעא כדין בכיכול דאמר להם לעכיכתא מאתרים ולתקרבת לדוכתא לחדרא
וכדין סלטין אתר עמין ולתייהיב לון רשו לסלטנהם. תא חזי לארעא דישראל לא
סליט עלה ממנא לחדרא כר קב"ה בלחודוי. ובשעתא דאחבו ישראל והוו מקטרין
לשמיה לחדרין בגו ארעא בכיכול לאדחייה מעכיכתא מאתרה ומסכי ומקטרי לאתקטר'
טשון לחדרין גו עכיכתא וכדין לתייהיב לון סלטנותא בגין דקטרת קטרת הוה
לאתקטרא וכדין סלטו אתר עמין ובטלו ככיהום וכל לחיכון דרגין עלאין לא סלטו
בארעא ולא לעדיו סולטנותא דאתר עמין בגין דלחיכון מסכו לעכיכתא לגבייהו. ועל
דא בכית הה סולטנותא מאתר עמין לא לעדיו וכ"ש בגלותא דעכיכתא אתר עמין
אתר דאתי ממכן סלטין ובגין כך כלהו ינקין מן עכיכתא דלתקריבת גבייהו ועל

דלא כזמנא דישראל הוו שרגין על גרעא ופלגי פולחנא דקלא שכינתא הות נמוסא
ביניהו ולא כפקת מנו כיתא לכר כתתגליא · וכגין כך כל לילין כביכול דהוו כהדוא
זמנא לא כטלו ככוחא של כתתרא כהקלמרן · וכגין כך יוכף הוא ערק לכר מגרעא
קדישא דלא יתגלי עליה ככוחא ולא יהך כטליחותא דקלא · ולי תימא הא חמיכן
דתתגליא שכינתא כככל דליהו לכר · הא לוקימנא דכתיב היה היה דהוא מה דלא
הוה מן קדמת דכא מיומא דתתכרי עלמ׳ושכינתא לתתגליא תדיר עליה דכתי׳
כהר כבר כהר דכבר הוא מיומא דתתכרי עלמ׳ושכינתא לתתגליא תדיר עליה דכתי׳
ויהר יונה מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד ונו׳ · משם ההלך ונו׳ · ודלא ליהו חד
מכייהו ותמן תתגלי שכינתא לפום שעתא דתנטריכו לה ישראל לפום נעריהו · לכל
כזמנא דגרע לה לתגליא · וכגין כך יוכף כגין דלא תסרי עלוי שכינתא ולא תתגלי
עליה לזל מגרעא קדישא וערק הלך מלפני וי׳ · וכתיב כי ידעו הלכשים כי מלפני
וי׳הוה כורח · הא חזי כמה דשכינתא לה לתגליא כלא כתתרא דתתחזי לה לוף
הכי לא לתחזי ולא לתגליא כלא ככר כם דתתחזי ליה דהא מן יומא דסליק על
דעותיה דלוט לתתפכא כסרחניה לסתלקת רוחא קדישא מלכרהם · וכד לסתלק
לוט מכיה מיד סרא רוח קדשא כדוכתיה הלך וי׳ לאמר אל לכרהם לאחרי הפרד לוט
מעמו ונו׳ · הא חזי כיון דחמא לכרהם דלוט הוא תב לסרחניה הוא דחיל לכרהם
לאמר דילמא וי׳ כגין מכרותא דדא לכידוכא כניכיה חולקא קדישא דתעטר לי קלה
כיון דתתפרש מכיה אל שא כא עיניך ורא מן המקום אשר אתה שם מצי מן
המקום אשר אתה שם דתתדכקת כיה כקדמיתא ותתעטרת כמהימנותא עלאתא ·
צפונה וכנגבה וקדמה וימה · אלין ליהון מסעיו דהוו כקדמיתא דכתיב וילך למסעיו
וכתיב הלוך וכסוע הכנגב · אין דרגין עלאין דתתעטר כמהימנותא עלאת׳כקדמיתא
וכדין לתתכר דלא יעדי מכיה ומן כגוי לעלמין דכתיב כי את כל הארץ אשר אתה
רואה אתן אותה ולזרעך עד עולם · הא דרגא קדמאה דתתגליא ליה כלא ליו הכראה שיו ·
וכגין כך אשר אתה רואה כגין דדרגא דא קדמאה לתכליל מכלהו דרגין וכלהון
לתחזון כיה וכגין כך כי את כל הארץ אשר אתה רואה ונו׳ · רכי אלעזר אמרע ככי
לוסטיזא כלוד והוה עמיה רכי חזקיה · קם כליליא למלעי כאוריתא קם רכי חזקיה
נגיה · אל רכי אלעזר כקיסטרא דקוסטא מכרייתא שכיחי · פתח רכי אלעזר ואמר
כתפוח כעצי היער ונו׳ · כתפוח דא קלא דליהו חמיד ומתעטר כגוונוי מכל אילן
לוכלין דלא לוית דדמי ליה · רמים ליהו מכלא רמים הוא דלית לאחרא כוותיה כגיני
כך כגלו חמדתי כגלו ולא כגלא לאחרא כגלו ולא כגלא דאחר ממכן · חמדתי ויתבתי
מן יומא דהוה לכרהם כעלמא דליהו חמיד ורחים ליה לקלא כלהכא כלא לכרהם
לוסכי · ופריו מתוק לאכי דא הוא יצחק דליהו ליכא קדישא · דא כגלו חמדתי
ויסכתי דא יעקב · ופריו מתוק לאכי · דא יוסף הצדיק דעבד פירין קדישין כעלמא
וכתיב הלה תולדות יעקב יוסף וכל ליהון תולדות דיעקב יוסף לחוד לעכוד תולדות
כעין כלהו מכטוס · וכגין כך לקרון ישראל על שמא דאכרהם דלמי ליה לתפוח דסליק ריחין
לאפרים ונו׳ · דא כתפוח כעצי היער דא אכרהם דלמי ליה לתפוח דסליק ריחין

ואתרעים בסיומכותא עלויתא על כל בני דריה ואתרעים לעילא ואתרעים תד
לתתא דכתיב לחד היה לכרסם . מאי טעמא הוא לחד דלא הוה לחרף בעלמא
די סליק למהימנותא דקב"ה כר ליהוי . ת"ל רבי חזקיה והא כתיב ואת הכסף תאר
עמו בחרן . ת"ל עד כען ליכון לך הוו כדרגין עלאין דלתעטר בהו לכרסם לבתר
ת"ל תו שמעה דלא לקרי לכרסם לחד עד דלסתלק ביניהו יעקב . כיון דלסתלק
יעקב והוו כלהו תלתהון לבהון דעלמא כדין לקרי לכרסם לחד וכדין הוא
תפוח בעלמא דאיש מכל בני עלמא . ת"ל שפיר קא אמרת . ת"ל כתפוח בעצי היער
דת קב"ה . כן דודי דת קב"ה . כגלו דת קב"ה . חמדתי וישבתי בויומא דלתתגלי קב"ה על
טורא דסיני וקבילו ישראל תוריתא ואמרו כעשה ונשמע . ופריו מתוק לחכי אלין
דאוריתא דכתיב בהו ומתוקים מדבש ונופת צופים . ת"ל ופריו מתוק לחכי אלין
בשמתהון דצדיקיא דכלהו ליכא דקב"ה וקיימי עמיה לעילא . תא חזי כל בשמתין
דעלמא דליכון ליכא דעובדוי דקב"ה כלהו חד ברוח חד וכד נחתי לעלמא כלהון
מתפרשין כגווכין דדכר ונוקבא וליכון דכר ונוקבא מחוברין כחדא . ונ"ה תיהוכתא
דלנוקבא לגבי דכורא עביד בשת ורעות דתיהוכתא דדכורא לגבי נוקבא ואתדבקותא
דלנוקבא בתיהוכתא דלעילא ואתעבידו רעותא חדא כלא פרודא . וכדין כטיל כלא נוקבא
בתיהוכתא דלעילא ואתעבידו רעותא חדא כלא פרודא . וכדין כטיל כלא נוקבא
ואתעברת מן דכורא ותיהוכתין תרוויהו מתדבקן כחד ושל דא כלא כליל דא בדא .
וכד בשמתין בפקין דכר ונוקבא כחדא כפקין . לבתר כיון דנחתי מתפרסן דא
לסטרא דא ודא לסטרא דא דקב"ה מזווג להון לבתר ולא לתייהיב זווגא לאחרא אלא
לקב"ה כלהודי דליהוי ידע זווגא דלהון לאחרא להון כדקא יאות . זכאה הוא כר כם
דזכי כשובדוי ואזיל כאורח קשוט בגין דלתתכר בפם בפם כמה דהוו מעלקין
דהא לי זכי כשובדוי דת הוא כר כם סליק כדקא יאות . ובגין כך כתיב ופריו מתוק
לחכי דהוא כתקונא מכרך לתתברכא מכיה עלמ' בגין דכלא כשובדין דכר כם תלוי
לי זכו לי לא זכי . תל' חזקיה הכי שמעת דכתיב ממכי פריך כמנא . קב"ה אמר לה
לכנסת ישראל ממכי ודלי פריך כמנא . פריו כמנא לא כתיב אלא פריך . ההוא תיהוכתא
דנוקבא דעביד בפם ואזיל בתוקבא דדכורא ואתכלל בפם בפם ואתעבידו חד
כלילא דא בדא כדאמרן לבתר אתתכאו תרוויהו כעלמ' ודא בחולא דדכורא לאתתכא
ליכא נוקבא . ת"ל כתיהוכתא דנוקבא לאתתכא ליכא דדכורא דלי לאו תיהוכתא
דנוקבא לגבי דכורא דלא לתתעבידו פירין לעלמין להד ממכי פריך כמנא .

ויהי כימי לאמרפל מלך שנער וגו' . רבי יוסי פתח מי העיר ממזרח נדק
יקראהו לרגלו וגו' הלי קרא לוקמוהו חברייא . לכל הלי קרא כרוח
דאכמתא ליהוי דלא תכוכן שבעה רקיעין עבד קב"ה לעילא וכלהו לאתתמודע יקרא
דקב"ה וכלהו קיימין לאודעא רזא דמהימנותא עלאה . תא חזי לית רקיעא עלאה
דקיימין

דקיומא על כל חיכון שבעה · ואית לתתא רקיעא דחיוהי תתאה מכלהו ולא כהיר
וכנין דחיוהי תתאה דלא כהיר הוה רקיעא דעלייהו לתתאה כהיר וחלין תדין לתתין
כלילן גן כגוונא וחקרי יס דהוה רקיעא עלאה דחקרי מ״י כנין דכל חיכון רקישין
לאחרנין לתעבודו כחלין ועלין לגבייהו וכדין חיוהי עלאה ועבד חיכין וכוכבי לזכייהו
ועל דא אמ״ד זה היום גדול וראוי ידיס שם רמז וחין מספר חיות קטנות עם גדולן
ועל דא כתיב מי העיר ממזרח צדק יקראהו לרגלו · מי העיר ממזרח · דא לאברהם ·
צדק יקראהו לרגלו · דא הוא רקיעא תתאה דכלהו רקישין דלתעבוד יס · ותן לפניו
גוי · חלין היו הוא רקיעא תתאה דאחרן דעביד מוקמין ואפיל מכחין וכהיו מתבא
דוד ואמר · ואויבי תתה לי שרף ומשכחי תנמיתם · ותן לפניו גויס · חלין חיכון עמין
דסיס רדיף עליהון לאברהם וקב״ה הוא קטיל להן · ומלכים ירד · אלו ירד חלא חלין
מלכין דממנן לשולא עלייהו · ותן לפניו גויס חלין עמין דלתתא · ומלכים ירד חולין
ממנן הכרכן דלשולא דכד עביד קב״ה דיכח כעלמא ככלא עביד דיכח כשולא ותתא
ירדפם ועבור עלו׳ חורח ברגליו לא יכח וירדפם דא לאברהם דאברהם הוא רדיף להן
וקב״ה הוא עבר קמיה וקטיל להן דכתיב ישבור עלוס דא קב״ה דאקרי עלוס · חורח
ברגליו לא יכח · וכי עלקא דעתך דהוא אברהם חזיל כגו עכבי או כגו סוסוון ורתיכין
אלא חורח ברגליו לא יכח דא הוא קב״ה דאברהם לא מלכא ולא עלימא אלא קב״ה
כלחודוי דכתיב חורח כברגליו · מאן רגליו אלין מלאכין דחיכון דאותתי דקב״ה כדא
ועמדו רגליו ביום ההוא ונו׳ · דא מי העיר ממזרח · תא כמעתא דקב״ה אתער
עלמא לאיתתא לאברהם ולקרב ליה לגביה הה׳ אתערותא כנין דזמין ישקה למיפק
מניה ולקיימ׳ תריסר שבטין כלהו זכאין קמיה דקב״ה · צדק יקראהו לרגלו דקב״ה הוא
קרי ליה תדיר מן יומא דאתברי עלמ׳ כדא קורא סדורי מרחם וכנין כך צדק יקראהו
ודאי · לרגלו לאתברא ביה כשלחניה ולקרבא ליה לגביה כדא והעם אשר ברגלי ·
דא מי העיר ממזרח דאתמן אתערותא לאברהם כנין דדרוס הוה תוקפא
דאחרא דיליה מנו מזרח חיהו · ועל דא מי העיר הוה כאורח דדרוס · ממזרח
כנין דחיהו כטיל ואתן בקדמיתא ותיהוכ׳ דהוה רקיעא עלאה למיהב ליה למזרח
צדק יקראהו לרגלו · דא מערב דחיהו קרי ליה תדיר ולא סכיך כדא שדים אל דמי
לך אל תחרם ואל תסקום אל · כנין דמערב אתער תדיר לגביה · ותן לפניו גויס
ומלכים ירד דהא מניה קבל תוקפא לאכפאה כל אחון עמין דעלמא · ר׳ יהודה אמר
מי העיר ממזרח דא לאברהם ולא כטיל אתערותא לגבי קב״ה אלא ממזרח כנין דחמא
שמשא דנפיק בנפרא מסטרא דמזרח כטיל אתערותא לכפאה דחיהו קב״ה · אמר
דא הוא מלכא דכרא יתי · פלח ליה כל הוה יומא לרמשא חמא שמשא דאתכנים
וירחא כפקא אמר דא הוא ודאי דשליט על הוה מלכ׳ דפלחית כל הלי יומא דהא
אתתכך קמיה ולא כהיר פלח לירחא כל הוה לילוא · לנפרא חמא דאזלא תמוכא
ואתכהיר מסטרא דמזרח · אמר ודאי כל אלין מלכא אית עלייהו ושליט דאכפיו להן
כיון דחמא קב״ה תיהוכתא דאברהם לגביה כדין אתנלי עלוי ואמיל עמיה דכתי׳ צדק
יקראהו לרגלו דאמיל עמיה ואתנלי עליה · ר׳ יצחק פתח דוכר צדק מגוד מיסרים

קכה כל מלוי ליכון בקומטח ושביד מיסרים כמה עביד מיסרים כנין דכד כרח קכה
עלמח לח הוה קלים והוה מתמוטט להכח ולהכח · אל קכה לעלמח מה לך דאת
מתמוטט · אל רכוכו סל שלם לח ויכילנח למיקם דלית כי יסודח על מה דאתקיים
אל הח לכח זמין למיקם כך חד נדיק דאיהו באברהם די ירחים לי מיד קלים עלמח
בקיומיה הה"ד אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ב תקרי בהברחם שח באברהם
באברהם מתקיים עלמח · אמר ר' חייח ומניד מיסרים דהח אתיב ליה עלמח לקכה
ההוח לאברהם זמין הוח דיפקון מניה כנין דיחדיבו מקדשח ויוקידו אורית · אל זמין
חד בר כם למיפק מניה דאיהו יעקב ויפקון מניה תריסר שבטין כלהו זכאין · מיד
אתקיים עלמח בניניה הה"ד מגיד מיסרים · רבי אלעזר אמר הח אתערבח ויבכר
ויגד ויאמר כלהו לטעמייהו מתפרשן ויבכר איהו בכתנלות דרגח לבר דלח איהו
דרגח בניניהה כאיהו דרגין עלאין ודלח איהו דובר נדק · ויגד איהו רמז לדרגח
בניניהה עלאה דשלטח על דבור ודלח הוה מגיד מיסרים · מאן מיסרים דח דרגח
עלאה דיעקב ארזיח ביה הה"ד אתח כובכת מיסרים · וכנין כך ומגיד כתיב ולח כתיב
דובר · אמר ר' יצחק והח כתיב ויגד להם את כרותו · אל הכי הוה ודאי איהו דרגח
דשלטח על אתתא דאיהו דובר נדק וכלה כה לאסתכלה ליכח · ודח דשע"ה דדבור
איהו אתתא לה תימח דלעלה עלה איהו שח ודאי מלייח איהו מכלה ודרגח עלאה איהו
ומימיך כי לה דבר רק הוה מכס · ר' שמעון הוה אזיל לבי חמוי והוו עמיה ר' חייא
ור' יוסי ור' חזקיה אמר ר' אלעזר הח חמיכח דאתערותא דלעילא נהו איהו אלא כל
אתער לאתא דהח לאתערותא דלעילא כתיהותא דלאתא תליא מלתא · פתח
ואמר אלדים אל דומי לך אל תחרש ואל תשקוט אל דח הוה לאתערותא דלאתא בנין
דשלטה · אמר דוד אלדים אל דמי לך לאתערה לנבי עלה ולאתחברה נבי ואיכא
מאי טעמא בנין כי הכא לויכיך ויסמיון וגו' · וכתיב כי כועבו לב ויחדיו עליך כריתי
יכרותו וכנין כך אלדים אל דמי לך לאתערה לנבי שלה דהה כדין אתערת ויכיא
וקטירת לה כהדה · וכד אתקטרת כויכיא כדין אתבר שבלין דכתיב ויכיך ויי כלדרי
בכח ויכיך ויי תרעין לויב · ותא חזי בשעתא דאתחברו כל איכון מלכין לאנחח קרבא
עליה דאברהם אתייעטו לאתבר'ליה מן עלמא וכיון דשלטו בלוט בר אחוה דאברהם
מיד אזלו דכתיב ויקחו את לוט ואת רכושו בן אחי אברם וילכו מאי טעמא בנין
דדיוקניה דלוט הוה דמי לאברהם וכנין כך וילכו בכל ההוא קרב כניניה הוה · מאי
טעמא בנין דהוה אברהם אפיק בני עלמא מפולחנא מוכראה ואשיל לון בפולחנא
דקב"ה ואו קב"ה אתער לון בעלמא בנין בגדלה שמא דאברהם בעלמא ולקרבא ליה
לפולחניה · ורוח דמלה כיון דאברהם אתער למרדף אבתריהו כדין אלדים אל דמי
לך עד דאתקטר כלא באברהם וכד אתקטר כלא באברהם כדין אתברו כלהו מלכין
מקמיה כדקא אמרן דכתיב ויחלק עליהם לילה הוא ויכם וגו' :

וכלבי נדק מלך שלם הוציא לחם ויין · ר' שמעון פתח ואמר ויהי בשלם
סכו וגו' · תא חזי כד סליק כרעותא דקב"ה למברי עלמא אפיק מגו

סטרי תהומא חד טיף וחבר לון כחד וברא בהו עלמא · ההוא שלהוב׳ סליק ואתעטר׳
בשמשא וההוא טיף סליק ואתעטר בימינא סלקו חד בחד אתחלפו דוכתי דא לסטר׳
דא ודא לסטרא דא ודכחית סליק ודסליק כחית אתקטרו דא בדא כפיק מבינייהו
רוח שלים כדין אינון תרי׳ סטרין אתעבידו חד ואתייהיב ביניהו ואתעטרו חד בחד
כדין אשתכח שלם לעילא ושלם לתתא ודרגא אתקיים אתעטרת ה״א בו״או ו״או בה״א
כדין סלקא ה״א ואתקשרא בקשורא שלים · כדין ומלכי צדק מלך שלם · מלך שלם
ודאי מלך איהו דשליט בשלימו אימתי איהו מלך שלם ביומ׳ דכפורי דכל אכפין כהירין
דבר אחר ומלכי צדק מלך שלם אמר ר׳ שמעון בעא קב״ה למיפק כהונתא משם כד״א
ברוך אברם לאל עליון כיון דאקדים ברכתא דאברהם לברכתא דמריה אמר ליה
אברהם וכי מקדימין ברכתא דעבדא לברכתא דמריה מיד אתיהיבת כהונתא
לאברהם דכתיב כאם יי׳ לאדני שב לימיני · וכתיב בתריה כשבע יי׳ ולא יכחס אתה
כהן לעולם על דברתי מלכי צדק דכתיב והוא כהן לאל עליון ואין זרעו כדין ·
דבר אחר ומלכי צדק דא עלמא בתראה · מלך שלם דא עלמא עלאה דאתעטר חד
בחד בלא פרודא תרין עלמין כחדא ואפילו עלמא תתאה כלא הוא וחד מלה איהו ·
הוציא לחם ויין דתרין אלין ביה · והוא כהן לאל עליון משמש עלמא לקבל עלמא ;
והוא כהן דא ימינא · לאל עליון עלמא עלאה ובגין כך בעי כהנא לברכא עלמא ·
תא חזי ברכאן כד כטיל האי עלמא תתאה כד אתחבר בכהנא רבא כדין ויברכהו
ויאמר ברוך אברם לאל עליון הכי הוא ודאי · כגוונא דא בעי כהנא לתתא לקשרא
קשרין ולברכא האי דוכתא בגין דיתקשר בימינא לאתקשרא תרין עלמין כחד ·
ברוך אברם רזא דמלה תקונא דברכאן איהו · ברוך אברם כמה דאמרן ברוך
אתה · לאל עליון · יי׳ אלדינו · קונה שמים וארץ · מלך העולם · והאי קרא רזא
דברכאן איהו ובגין כך ויברכהו מתתא לעילא וברוך אל עליון אשר מגן צריך בידיך ·
מעילא לתתא · ויתן לו מעשר מכל לאתדבקא באתר דקשורא אתקשר לתתא ·
עד דהוו אזלי אערע בהו רבי ייסא וחד יודאי בהדיה והוה אמר ההוא יודאי לדוד
אליך יי׳ כפשי אשא · לדוד · וכי אמאי לא כתיב מזמור לדוד או לדוד מזמור · אלא
בגין דרגיה קאמר לדוד תושבחתא דאמר בגיניה · אליך יי׳ כפשי אשא · אליך יי׳
לעילא · כפשי מאן כפשי אשא דא דוד הוא דרגא קדמאה דקאמרן · אשא אסלק
כד״א אשא עיני אל ההרי׳ · בגין דכל יומוי דדוד הוה משתדל לסלקא דרגיה לאתעטרא
לעילא ולאתקשרא תמן בקשורא שלים כדקא יאות · כגוונא דא לדוד ברכי כפשי את
יי׳ בגין דרגיה קאמר ומאי אמר ברכי כפשי את יי׳ את לאתקשרא בקשורא דלעילא
וכל קרבי מאן קרבי אלין שאר חיון ברא · דאקרון קרבים כד״א ומעי המו עלי · ד״א
ברכי כפשי בגיניה קאמר · את יי׳ דא שלימו דכלא את יי׳ כללא דכלא · א״ל רבי אלעזר
לרבי ייסא חמינא לך דהא עם שכינתא קאתית ואתחברת · א״ל הכי הוא ודאי ותלת
פרסי הוא דאזילנא בהדיה ואמר לי כמה מלי מעלייתא ואנא אגירנא ליה ליומא דא
ולא ידענא דאיהו בוציכא דכהיר כדחמינא השתא · א״ל רבי אלעזר לההוא יודאי
מה שמך א״ל יועזר · א״ל יועזר ואלעזר מלה חדא ותיבו כחדא ותבו גבי חד טכרא

בהוה חקל · פתח ההוא יודלי ואמ׳ לכבי לכבי הוא מוחח פעשך למעבי וחטלתיך
לה לזכור · מאי טעמא תרי זמני לכבי לכבי חלה חד בסיכי וחד בפעתא דברה
עלמא דכתיב לכבי ה׳ לגדיך דא הוא בסיכי · כד ברח עלמא בתיב לכבי
עפיתי לרן ואדם עליה ברחתי הוא בגין לאחזאה דלא הוי פרודא בין עילא ותתא ·
מוחח פעשך · מעביר פעשך לא כתיב אלא מוחח · בגין דלא יתחזן לעלמין ·
למעבי · מאי למעבי בגין חיכון רחמין דתלוין בי דכתיב כי אל רחום ה׳ אלדיך ונו׳ ·
דא מוחח פעשך למעבי · תא חייבי עלמא עבדין פגימותא לעילא דכד חיכון חוכין
סלקין רחמין וכהירו עלך ויכיקו דברכתן לא כחית לתתא ואמי דרגא לא כטיל ברכתן
דלעילא דיבקן לתתא · וכגין כך למעבי בגין דלא יתמנעון ברכתן ליפקא לים · אלא
כגוונא דא רמז עתיק כי לכי הוא · לאחזאה דלא הוי פרודא בין עילא ותתא כמ׳
דאתמר · תא חזי כגוונא דא כד אסתכלו זכאין בעלמא אתברו ברכתן לעלמין
כלהו כיון דאתא לאברהם אתער ברכתן לעלמא דכתיב ואברכך והיה ברכה · מאי
והיה ברכה · רמז דיסתכלון בגויהי ברכתן לעילא ולתתא · דכתי׳ ואברכו בך וכתיב
ואברכה מברכיך · לתתא ונחק לוקדם לאחית דין ואחית דין לעילא לאתפרעא
מרשיעיא ואיהו לאתער רחמי בעלמא בגין דיתחלון ליה לקב״ה כל בני עלמא · לתתא
ושקד ואתער רחמי בעלמא ואסלוס מהימנותא בעלמא כדקא חזי כיומי דאברהם
מה כתיב ומלכי צדק מלך סלם דאתעטרת ברסויה כדוכתיה וכדין לסתכא מלך סלם
כלא פגימו כלל · הוגיה לחם ויין דאפיק מזוכין לעלמא כלהו כדקא חזי · הוגיה לחם
ויין דלא אתמנא ברכתן מכלהו עלמין · הוגיה כלא תונא האדן מדרגין דלעילא
אפיק מזוכין וברכתן לעלמין כלהו · והוא כהן לאל עליון דאסתכא כלא בסלומו עלאה
כדקא חזי לאתחזאה כמה דאוקימנא עבדי פגימו בעלמא ומכעי ברכתן · הכי נמי
זכאין אתיין ברכתן לעלמא וכגוויהו אתברכתן כל בני עלמא ·

ויתן לו מעשר מכל · מאי מעשר מכל אפילו ברכתן דכפקי מכל בגין
דליהוי לתר דכל ברכתן דכתיב לעלמא מתמן כפקי · דא ויתן
לו מעשר מכל · קב״ה יהב ליה מעשרא ומאן הוא דרגא דכל פתחין דמהימנותא
וברכתן דעלמא כלהו קיימי ואיהו מעשר ואיהו חד מעשרא ואיהו עשרה ממאי מכאן
ולהלאה עלאי אברהם בקיומא דלעילא כדקא חזי · אל דבי אלעזר ספור קא אמרת ·
אל דבי אלעזר מאי עבידתך אל קריבא דרדקי כתיבי · ואסת׳ לתת רבי יוסי דכפר
חכין למתא וסליקו לון מנכאי ואוקמו לון לנביה · והוו יסכין לי כל כבי מתא לגרש
כההוא זמנא דדרדקי הוו גכאי ואסתכלנא כנפשאי דלא לתחזי לי לתתכי מכוויהו
למנכא ואגירנא גרמאי כסדום דכתיב חכים · אמר רבי אלעזר דלכא
לתטריכו הכא · קמו לתו קמיה דרבי שמשון לכתר והוה יתיב ולעי כל יומא קמיה
דרב · ויומא חד הוה עסיק בכטולת ידיה קמיה · אמר כל מאן דלא כטיל ידוי כדקא
יאות לאו דאתעכא לעילא לאתעכיא לתתא · ומאי עוכסיה לתתא דגרים ליה לגרמיה
מסכנותא · כמה דעוכסיה כך הכי הוא זכי מאן דכטיל ידוי כדקא יאות ואתברך כעותרא ·
לגרמיה ברכתן דלעילא דאתער ברכתן על ידוי כדקא יאות ואתברך כעותרא ·

לכתר

לבתר לקדוש ברוך הוא ודוי כמיש ונטיל לון כמיש סגיש דמיון. ברם
מלך ידיו מברכותיך וכך הוה מסדוש יומא ולהלאה לתתתר ותסכח סימא והוה
לעי בתורית ויסיב מזוזה למסכני כל יומ והוה חדי עמהון ומסכר לון לחפין כהדין.
קרי עליה ברם ותתה תגיל כיו לקדוש וגו׳:

אחר הדברים האלה היה דבר
יי׳ אל אברם בנומר.

ר׳ יהודה פתח לכי לדודי ואלי תסוקתו.
הה לוקמו דכתתערותה דלתת לסתכח
לתערותה לשלח דהה לה לתתר לעילה
עד דלתתר לתתה. וברכתן דלשלח
לה מסתכתי שלח כמה דתית כיה ממסח
ולאו לאיהו ריקניות. מכלן מסתת
עובדיהו דתמר לה לליעסב הנידי לי מה
יתן לך בכית. דהה ברכתן דלעילה
לה מרוין על פתורה ריקניות ולה כתתר
ריקניות. מה כתי ותתמר הין לסתחתך
כל בכית כי הם לסוך סמן מתי לסוך.
לאה תמרה ליה סיעורא דהתי מסתח
לאו לאיהו שלח כדי מסיתת תכבע זעירא.
תמר לה כחתכי דהה לה לעבתה היתך
ומרון ברכתן דלעילה כדוכתה ריקניות.
לכל הסתה דתית לך סמן דה הוה לתתר
לסתכתתה כיה ברכתן מכלן דכתי כמון
הטוב וגו׳ ומיסיפים מה כתי׳ כי סם בוסה יי׳
לת הברכה חיים עד העולם. וכתתרה
דה מרתן ברכתן. ותתמר כטל תרמון
סיורד על הרדי ציון ולה כתיב סמן תלה
טל. תלה לאיהו סמן ולאיהו טל הסוח טל
הוא לאיהו דלטול קבה מסתח עלאה
דהסוח סמן כפק לסטרא דימינא תרין
ליכון יין וסמן ולזלי לתרין סטרין. יין
לסטר סמאל. סמן לסטר ימינא ומסטר
דימינא כפקי ברכתן לעלמא ומתמן
לתתסח מלכותה קדישה ובגין דסמן
הוא לתתקן לתתה בקדמיתי סמן לזדמן
לשלח לריקי דברכתן. תה מתתערותה
דהה

אחר הדברים האלה נגי׳ אלין פתגמי
אוריתה לכתיב את הדברי האלה
לכר יי׳ ז כל קהלכם: לוקח הכא פתגמי אוריתה
כתר דלתתה כל עלמי הדברים האלה קבה
מכתר ליה ולקדיש בשבועת סלק על
תיר אברם אבבי מגן לך מכל ויהי כיסין דניסכם
כתר כתר מלך בגין לכל מגן לתתתה באוריתי
כהאי עלמא ולתתין לתסכתים דעלמא לתתי
כתה לכתיב להכחיל לוסבי יה מתי יה יי׳ לה יי׳
מתן תלת עשר מכילן דיסבי ליה לתסכת עלמא
כעלמא לתתי ולוכרתיסה לתלת כהאי עלמא
מעוברן ומכל טיבו דעלמא ומתן דאויל ליומיו וכי
לעלמא לתתי ומתן דאויל לתתה עוברן כעלמא
דין לתית תתלה קדישה ולית תתלה מתכח
ולה סוף לתתרין מתן דתתעתק באוריתה ויסבי
ליה לוזך יתיס כעלמא לתתי ויסבי ליה עושר
וכבוד כעלמא דין תכתר לוזך יתיס ביתיכ ונו׳
ומתן דיתרבי דיתהבי גופא כעלמא דין ולה
ילתעתק באוריתי וכשוכלין טבין יסבי ליה עוברן
כעלמא דין תסטרא דתתלה תסטרא דיבר ברא
וכשוכר לה עביד כיה ויריות ניסכם ולי תיתה וכי
לה לית כעלמא דין עוברן תסטרא דקדושה מן
כל תתקיף לת תיתר תעוכי סוסו לקייתה תעוכר
ר׳ תלת עוברן טבא דתסטרא דקדושה.
תלת תתקבלון כולי עלמא בשביכותיה ומתן כל
סוף תתקבלון סם ר׳ ביניה כעלמי כאוריתה
תתה תלת תיסיס לי עוברן. כל סם ולתי. תמר ליה תם
סתם כל יסוי תמר לון לתתלוי ליה וקרו ליה ר׳ יוסי
תתרי דעוברן ניקרא יתיב ולתתבתן כאוריתה.
ליומיו דוס קתיס תכל לון סוף עוברן תמר

דהאי שמן דלעילא קאים לאורקא על
דוד ושלמ׳ לאתברכא על כנוי מ״ל דכתיב
ויעמוד השמן כתיב הכא ויעמוד וכתיב
התם סורם ועמי אשר שמד לכם עמים ·
תא חזי מאלמן דלחם הפנים דברכהן
כפקין מתמן ומזוכא לעלמא לה כאי
לאסתכחא ריקניות לפולו רגעא חדא
בגין דלא יסתלקון ברכהן מתמן לוף
הכא לה מברכין על שלחן ריקנא דהא
ברכהן דלעילא לה שריין על שלחן ריקנ׳ ·
תא חזי מה כתיב לחכי לדודי ועלי תשוקתו ·
לחכי לדודי בקדמיתא · ולכתר ועלי
תשוקתו · לחכי לדודי לאתקנ׳ ליה דוכתא
תשוקתו · ולכתר ועלי תשוקתו ·
בקדמיתא · לא לחכי לדודי דהא תניין סביכתא לה
לאתכחא עמהון דחייביא כיון דלתתי׳ כר
כך לאתדכאה ולמקרב נכסיה דקב״ה כדין
סביכתא שריא עליה הלא לחכי לדודי
בקדמיתא · ועלי תשוקתו לכתר · תתי
כר כך לאתדכאה מדכאין ליה · תא חזי
לאחר דהכרי דלעלא דרדף לאברהם כתר
לילין מלכין וקטיל להון קב״ה הוה לאברהם
תיהא לאחר דילמ׳ נרעא הוה לנרע
דהויא להדר בני כשא לנבי קב״ה
ואחידא כהו לקרבא להון לנביה ואסתא
לאתקטולו בני כשא על ידוי מיד לא קב״ה
לא תירא לאברם לאבי מגן לך שכרך הרבה
מאד · נרע קביל עלייהו דהא כלהו להון לה
זכון לעלמין · היה דבר ה׳ אל אברם
במחזה למאי מלי במחזה אלא כההוא
דכתיב למחזה תחזי ולא תחמי · תניין
אמר רבי שמעון תא חזי עד לא לתגזר
לאברהם הוה אל נרע מלוי עמיה והוה
כיון לאתגזר הוו כלהו נרגין ערלין על
סלי נרע וכדין מלוי עמיה והוה ונרע
ליה לה מחזה דכתי׳ ומחזה שדי ואחזה
אמר רבי שמעון תא חזי עד לא לתגזר
אברהם הוה אל נרע מלוי עמיה ומלין
אברהם לה הוה מסוגל בגין כך כתיב
ויהי ערל וכתיב בברית מילה לא נאמר
אמירה אלא נטע בגין דאברהם לה הוה מסוגל
מלאכי עלאי לה ידעי בלא כל מילה כיס
מלאכי עלאי לה ידעי בלא כל מילה כיס
מתים ליהו מנו מלאכי ע׳ במחזה דשם
מתים ליהו מנו מלאכי ע׳ במחזה דשם
מרמז מחזה אל הוה לה תרגום ולה לשון הקדש
ר׳ יוסי אומר מניין לתחזיון מניוס וכלה אל
נאמר אל שדי אמר מחזה שדי ואחזה ולה ליהו
חזיון לכל חזיון עלמין לתחזיון מניוס וכלה אל
מרמז מחזה אל הוה לה תרגום ולה לשון הקדש
ר׳ יוסי אומר מניין לתחזיון מניוס וכלה אל
מתים ליהו מנו מלאכי ע׳ במחזה דשם
מלאכי עלאי לה ידעי בלא כל מילה כיס
בלאברהם ומאי טעמא בגין דאברהם לה הוה מסוגל
והוה ערל וכתיב בברית מילה לא נאמר
אמירה אלא נטע בגין כך כתיב
עמיה בלשון ברגוש כגוונא לה בלעם כתיב

אחר סלכרים סלכ סיס דבר יי אל אברם
במחזה לאמר וגו׳ בכל אתר דכתיב
בלורייתא במחזה אמר לאתגלי לנבואה ומאן ליסא
סלי אברהם ואמר אל אברם אל יראת אל יצחק וש יעקב
נאמר אל שדי כלל אתר אחזה שדי ואחזה ולא ליסא
נאמר אל שדי כלל אתר אחזה שדי ואחזה ולא ליסא
בלורייתא לאתגלי לנבואה ומאן ליסא
דנבואה רבה ליסוי · תא לנביא לאמר ליה תיב
כרי תיב ואחזה ויסיבנא לך עזרה לסלכי לאתר
נאמר אל שדי כלל אתר אחזה שדי ואחזה ולא ליסא
בכתיבי · אל ר׳ בשביל לאוכי בלורייתא דכל
ליה לי שתרגם אני דקא סבר לי אבא לכל כוס
יהיב לי אתרגם אני דקא סבר לי אבא לכל כוס
ותתורתא כלי פו יהיב ולאתר בלורייתא ואחזה כר
כם יסיבנא ליה עזרה ליומין אל אחידו בלורייתא
במאוי יומ׳ אל כוס יהיב ואחזה נכי אבא לאסכחיה דניס
דאחזה כלי אל אל אל

ג אברהם ג ויצחק ג ויעקב כל שדי ועד
לא תתגזר לה הוו לישון דרגין ערלין עלוי
למללה. ואי תימא דהא כתיב כתוב
ונרת יי׳ אל אברהם וכתי׳ ויסע אברהם הלוך
וסעוד הכנב׳ וכתי׳ ויכן שם מזבח הא הכא
לישון דרגין עלאין והסתא תימרן דעד לא
תתגזר לה הוו לישון דרגין עלאין ערלין
על הא׳ דרג׳ דמללה עמיה. תא חכמי
יהב קב״ה חכמה לאברהם למכדע חכמ׳
לתתדבקא ביה וידע רזא דמהימנותא
לכל למללה עמיה לא הוה שלי דרג׳
תתאה כלהודוי כיון דתתגזר כלהו דרגין
עלאין הוו ערלין על הא׳ דרגא תתאה
כגון למללה עמיה. וכדין אסתלק אברה׳
בכלא כמ׳ דאתמר. תא עד לא תתגזר
ברית קב״ה כיון דתתחיד בשמא דקב״ה כיון
דתתגזר שלם בשמיה ותתחיד ביה. ואי
תימא לאברהם דתתחיד ביה עד לא
תתגזר הכי הוה דתתחיד ביה ולא כדק
יאות דהא מגו רחימותא עלאה דרחים
ליה קב״ה קריב ליה. לכתר פקיד ליה
דיתגזר ותתויהיב ליה ברית קשורה
דכלהו דרגין עלאין ברי׳ קשור לתתקר׳
כלא כחדא לתכללא דא בדא ברית
קשורה דכלא לתתקר ביה. וכגון כך
לאברהם עד לא תתגזר מלוי לא הוה עמי׳
עלא כמאן דאמר דתתמר. תא בשעתא
דברא קב״ה עלמא לא תתברי חלא על
ברית כלילא ברהטות ברא חלדים והויו
ברית דעל ברית קיים קב״ה עלמא וכתי׳
אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים
וארץ לא שמתי דהא ברית קשורה ליהו
דיומא ולילה ולא אתברשן. תמר רבי
שמעון כל ברא קב״ה עלמא על תכלי׳ הוה
דלמא ברית קשורה לא הוה. אמר רבי
אחא סלקו׳ סלקם. רבי חייא הוה מטייל
בגנתא לבי תלתין. א״ל רבי תנחומא לחייא
תיכול לאסתכר אברה׳ בשעתי דתתגזר ואי לאו

מאי אהני ליה. א״ל ואכא כאי חייל כסדר כל אי
דרמא מתקבל קשיש אמר לאו היינו לבי תלתין. ספר ראשי יהודן

מאי אהני ליה. א״ל ואכא כאי חייל כסדר כל אי
דרמא מתקבל קשיש אמר לאו היינו לבי תלתין. ספר ראשי יהודן

אין תלמיד שאינו יודע ג׳ פרקים הללו
מעלין עליו כאלו נתחייב מיתה. ידעי אכל
דקקין תנן ג׳ פרקים הללו ג׳ לעזן ג׳ תרגום חד
לעזן ג׳ תרגום חד לעזן ג׳ תרגום חד
מעלין עליו כאלו נתחייב מיתה. ידעי אכל
דקקין תנן ג׳ פרקים הללו

ונכהו ועלמוש לש לתקויו עד דקיומו ומרש
על טורש דסיכי וקכילו לוריתש וכדין
לתקויים עלמוש ומסהוש יומש ולהלוש
קכ"ם כרי עלמין ומלן ליכון זוונין דכבי
כשש דהש מסהוש זמכש קכ"ם מזווג זווגין
ונמר כת פלוכי לפלוכי ולין ליכון עלמין
דהוש כרי . תש לכבי מגן לך . לכבי
דל הוש דרגש קדמלש דלתלחוד כיש
כקדמיתש : ונמר

לשעבד ורוח סנסמש וגו׳ ודלמי מקברש דל מן דל . על לש מטל מלם מש כתיב ונמר שדי סכש נתני
לכם לת כל עשב זרע זרע וגו׳ וכתיב לכם יהיה לאכלה ולש יהיר כיון דמטל לתכי ויכר ברש מסתליב
כגופש וכל ליכון מולדין עבד הוה ליגש ולכתר לתל כש ומשל דהש נופש מתכבי מקבריב ליכר ברש
מקריב קרבן כשם דמקריב מלם מש כתיב וירח יי׳ לת ריח סניחה וגו׳ וכתיב כי יכר לב מלם רש
מכעורין תמר קכ"ם מכלן ולהלש סמיל ונופש מסתליב מסטוש יכר ברש יסתבב נופש כשם דמתחוי
ליה ייכול כשר כירק עשב נתתי לכם לת כל לכל כשר מסטוש כשרש מסתבב כשר לילים ומתערב
דל בלל ומתרבי נופש מכיש ומסטוש עבד נופש מטל נכשם מטמין . תמר קכ"ם כפרש על נופש כשרש .
כשרש לכיל כשרש עביד דמש לנופש בניין כך דמש לסמתלר מסטוש כשרש לפיל כשרש עביד דמש
לנופש בנין כך דמש לסמתלר מסטוש כשרש לפר מקתלר לכפרש על דמש לסתעביד מסטוש כשרש
מש כין שלי לשלי מלש מלש קרבני כנון שלשים לתיין על שלוש . קרבכבש כנון מטלות ושמות לתיין
על מטל ושם כגין כך לת קרבני כשרש לשני תמר ריחא דל קטרת ניחוי לש כמת רוח דעביד
כסכל כרשעת דשמ קדשש ולילי כרשעת דשר ושכש . תעמרו לסקריב לי כשומרו . כשומרו מלי
שו לי תעמ נכקר וכשרב מלי ליסו כשומרו מלש מועדו דשלמ כסשוע ומכל רשע רשו דשמכם
לעולם כדרגש ולישע ועל לש כתי כשומרו כל קרבן לתקריב כלש כטלין חולקו ומקבדרן קלישין לכל
מטר וימוד לתקריב ומתייחד ומכינין לתקרבן ושמתכח רשע ככל עלמין וקכ"ם משתכח כרוש ליחודל
כלקל חוי . מתל רבי חייה ובסקים מתל ליה יהודה מכי למיסך לשמשי ליה תו פתח ואמר דוד

פסוק

לן שיש מלן דשמש מלש לישמ לי ומרו ליה מכן מסכלן לסכשרש מנו נשומתי דכוכיבש עלש ושכרש
ליהודים שמש חל קלש דשוש ומר ויל ושומש לון מש לשיכון כשיין לכשרין שיכון מסדר לג כייכו ומר
כך דוד מתקדר כשמים . מעלו כיון דמעלו יתיכו קמים מסתים ר׳ מלעזר ושיכון מסתיקו מעלו ר׳ שמר
לישראל ושת דוד מלכם וגו׳ לש דוד קדיר כשמים תו לישו קדר של תבלין ואלו ל׳ דוד מלכא וכנין
ומלכיסם ושת דוד מלכם וגו׳ לש דוד קדיר כשמים תו לישו קדר של תבלין ואלו ל׳ דוד מלכא וכנין
לשמים ושלי ל׳ ומלי מלש מלכא דשתקדר כשמים כל כני עלמא דכתיב ונקנו לת יי׳
לשון לשמים תקיקין כיש וקכ"ם יסד יקרא לשמים וכניכי כך מחסין מלכותא . ותו שמעכא מלי שמר
שלשון כל דהו ליה למוסי מכויסו . ותו שמעכא מלי שמר קכ"ם למיסב מלכותא ליסודם מכל מחוסי שלש
שמעכא כשלי קרא דכתיב כבי כמי כחרו כי שמוכי וגו׳ דשלי קרא אלכא שמרו ואל דוד מלכא
לשמעכא כשלי קרא דכתיב כבי כמי כחרו כי שמוכי וגו׳ דשלי קרא אלכא שמרו ואל דוד מלכא
אלכא חוי ליה מחוסי מכויסו . ותו שמעכא מלי שמר קכ"ם למיסב מלכותא ליסודם מכל מחוסי שלש
לשון לשמים תקיקין כיש וקכ"ם יסד יקרא לשמים וכניכי כך מחסין מלכותא . ותו שמעכא יסודם שם
מלכא דשלום ודלי ל׳ ומלי מלש מלכא דשתקדר כשמים כל כני עלמא דכתיב ונקנו לת יי׳
כגופש וכל ליכון מולדין עבד הוה ליגש ולכתר לתל כש ומשל דהש נופש מתכבי מקבריב ליכר ברש
מקריב קרבן כשם דמקריב מלם מש כתיב וירח יי׳ לת ריח סניחה וגו׳ וכתיב כי יכר לב מלם רש
מכעורין תמר קכ"ם מכלן ולהלש סמיל ונופש מסתליב מסטוש יכר ברש יסתבב נופש כשם דמתחוי
ליה ייכול כשר כירק עשב נתתי לכם לת כל לכל כשר מסטוש כשרש מסתבב כשר לילים ומתערב
דל בלל ומתרבי נופש מכיש ומסטוש עבד נופש מטל נכשם מטמין . תמר קכ"ם כפרש על נופש כשרש .
כשרש לכיל כשרש עביד דמש לנופש בניין כך דמש לסמתלר מסטוש כשרש לפיל כשרש עביד דמש
לנופש בנין כך דמש לסמתלר מסטוש כשרש לפר מקתלר לכפרש על דמש לסתעביד מסטוש כשרש
מש כין שלי לשלי מלש מלש קרבני כנון שלשים לתיין על שלוש . קרבכבש כנון מטלות ושמות לתיין
על מטל ושם כגין כך לת קרבני כשרש לשני תמר ריחא דל קטרת ניחוי לש כמת רוח דעביד
כסכל כרשעת דשמ קדשש ולילי כרשעת דשר ושכש . תעמרו לסקריב לי כשומרו . כשומרו מלי
שו לי תעמ נכקר וכשרב מלי ליסו כשומרו מלש מועדו דשלמ כסשוע ומכל רשע רשו דשמכם
לעולם כדרגש ולישע ועל לש כתי כשומרו כל קרבן לתקריב כלש כטלין חולקו ומקבדרן קלישין לכל
מטר וימוד לתקריב ומתייחד ומכינין לתקרבן ושמתכח רשע ככל עלמין וקכ"ם משתכח כרוש ליחודל
כלקל חוי . מתל רבי חייה ובסקים מתל ליה יהודה מכי למיסך לשמשי ליה תו פתח ואמר דוד

החופש . לא קבלה נח מלטנביות דילך לכרם חיכו מוליד לכרם מוליד . לא קבלה
לח תסתכל בהאי שלח כרוז דשמי יהא לך כר הלד כה יהיה זרעך רזה דשמח קדישא
דמתמן לתקשר ליה בדה (כרח) ולח מסטר לאחר . כה דהיה תרעה לנלותה כה ושכח
כרכה כה ושכח כר כם שלטתיה . כה דהוה סטרה דלתתיה מסטרה דנבורה דהה
מסטרה דנבורה קא לתה יכחק והוה סטר דנבורה כה לקרי דמתמן לתיין לחיכין
ופירי לעלמה ולח מסטרה דלתתה דכבכיה ומזלות כדין והלמין כיי לתדבק לעילה
ולח לתדבק לתתה והלמין כיי ולח כבכיה ומזלי דלבטה ליה דיסגי לנבריה לעלמה
דלתתי . והלמין כיי כהוה דרגה דלתתייהב ליה דמתמן ייתי ליה זרעה לחולדה
כעלמה . ויחסכה לו נדקה ויחסכה לו דלעב דלחיכי דדיכה כחילו היה דרחמי .
לה ויחסכה לו נדקה דקסיר קסרה עלאה בתתאה לחכרה לון כחדה . תא חזי
לכרם מוליד לכרם חיכו מוליד וכי תימא דהה מוליד ומעלל כעוד דלחיכו לכרם
חלה הוה כרה דלבטה לון קבה לה מוליד כעוד דלחיכו לכרם דהה כעוד דלחיכו
לכרם מוליד לתתה כיון דלתתקרי לכרם ועלל בכרית כדין מוליד לעילה וכגין כך
לכרם חיכו מוליד בקסרה עלה לכרם מוליד כמה דלמרן ולתתקר לעילה כיכחק .

ויקרי לכרם כן תסעים סכה ותסע סכות וגו' . רבי חלכה פתח כי מי חל מכלעדי
ה' ומי צור וגו' . דוד מלכה לחר הלי קרח כי מי חל מכלעדי
ה' לחן הוה סליטה לו ממכה דיכול למעבד מדי מכלעדי ה' חלה מה דלתתקד מעם
קבה כגון דכלהו לה כרסותייהו קיומי ולח יכלי למעבד מדי ומי צור ומחן לחיכו תקוף
דיכול למעבד תוקפה וגבורה מגרמיה מכלעדי ה' חלה כלהו כידה דקבה ולח יכיל
למעבד מדי בר מרסותיה . לה כי מי חל מכלעדי ה' דקבה כלה כרסותיה ולח כחן
דלתתזי כחיזו דכבכיה ומזלי דכלהו לחזיין חלה וקבה לחלף ליה לנוכחה לחרה ומי
צור זולתי חלהיכו הה לוקמוה דלית צייר כמה דקבה דלחיכו צייר סלים עביד וצייר
דיוקנה גו דיוקנה ומסלים לההוה דיוקנ' ככל תקוכיה ולעיל כה כפם עלאה דדמי
לתקוכה עלאה כגון כך לית צייר כר קבה . תא חזי מסהוה זרעה דכר כם כך לתעבר
תילוכתיה לגבי כוקביה וכוקביה לתעברת לגביה כדין מתחברן תרוויהו כחדה וכפק
מכויהו כר חד דכלול מתרין דיוקנין כחד כגון דקבה צייר ליה כנוכרה דלתכליל
מתרוויהו ועל דה כעי כר כם לקדמה גרמיה כההוה זמכ כגון דיסתכח ההוה דיוקנ'
כנוכרה סלים כדקא חזי . תמר רבי חייא תא חזי כמה חיכון רכרכין עובדוי דקבה
דהה לוחכותה וצייר דכר כם לחיכו כגוונה דעלמה וככל ומה ומה ויחח כרי עלמין דקבה
מזוג זוגין כל חד וחד כדקא חזי ליה והוה צייר דיוקניהון עד לה ייתון לעלמה .
תא חזי דלתמר רבי שמעון כתיב זה ספר תולדות חדם . וכי ספר הוה חלה לוקמוה
דקבה לחכתי ליה לחדם הראשון דור דור ודורשיו וכו' . היינך דחכתי ליה לי תימה
דחכתי כרוח קודשך דלחיכון זמיכין למיתי לעלמה — כמאן דחכתי כחכמתך מה דייתי
לעלמה לאו הכי חלה חכה כעיכה כלהו וסהוה דיוקנה דזמיכין למיקם כהאי עלמה
כלהו כעיכה חלו טעמה כגון דמוהה דלתכרי עלמה כלהו כפמאן דזמיכין למיקם כיה
כעלמה

בעלמא כגוונא דא כל זיכוך נדיקויה כתר דכפקין מהאי עלמא כלהו נפשהן סלקן
נקבה לזמין לון דיוקנא לאתלבשא כהו כגוונא דהוו בהאי עלמא כגוונ כך כלהו
קיימין קמיה וחמאן לון לדם הרחמן בשיבא ולאי תיובא בתר דחמאן לון לא קיימו
בקיומייהו. תא חזי כל מלוי דקבה בקיומא לזיכוך וקיומו קמיה עד דכחתו לעלמא.
כגוונא דא כתיב כי את אשר יפנו פה וגו' הא לוקמוה דכלהו כהי כפא דזמיכין למסוי
בעלמא כלהו לאתכחו תמן הכא אית לאסתכלא דהא כתיב את אשר ליכנו פה ומשם
כלהו דיפקון מהיכון דקיומו תמן כגון דכתיב עמנו היום ולא כתיב עמנו עומד היום
לפני ודאי הכא כלהו קיומו תמן ולא לאתחזו לעיבא כגון כך כתיב עמנו היום לפני
ולא לאתחזון ולאי תיובא מאי טעמא לא לאתחזון הכא כתיב דלאתחזון לאדם הרחמן
דחמאן לון עיבא כשיבא והא הכא לאתחזו יתיר מלא הכא כד לאתייהיב תוריית לישראל
חיזו אחרא ודרגין עלאין הוו חמאן ומסתכלאן עיבא כשיבא והוו תליבין לאסתכלא
ולמחמי ביקרא דמריהון וכגון כך חמו יקרא עלאה דקבה כלאחודוי ולא מאחרא ועל
דא כלהו כהי כפא דזמיכין לקיומא בעלמא כלהו קיומי קבה כיזכוך דיוקנין ממש
דזמיכין לקיומא כיום ההוא גלמי רחו עיניך ועל ספרך וגו' גלמי רחו עיניך מה כגון
דדיוקנא אחרא עלאה הוי כהאי וכגון כך כתיבנא זור זולתי תלדיכו. מאן טייר טב
דכלהו כלא דא כדא כקבה. דא כי מי הל דא רזא דמלה דהא הל כלא דאתכלל
מכלהו דרגין ודאי תיובא דהא הל לאיהו דרגא אחרא כגון דכתיב הל זועם ככל יום.
תא חזי דהא ליה הל מכלאדי וי"ד הל לאו איהו כלאחודוי ולא לאתפרש לעלמין ועל דא כתיב כי
מי הל מכלאדי וי"ד וגו' דהא זור לאו איהו כלאחודוי הלא כלא חד כדכתיב וידעת היום
והשבות אל לבבך כי י"הוה האלהים וגו'. תא חזי עד לא לאתגזר לאברם היה
ממלל עמיה מגו מחזה כלאחודוי כמה דאתמרן דכתיב היה דבר י"י אל אברם במחזה
וגו'. כמחזה. כהאוה חיזו דדרגא דכל דיוקנין לאתחזיין היה כמה דאתמר והאי מחזה
לאיהו רזא דכריות ודאי תיובא דכגון כך לקרי מחזה כגון דאיהו דרגא חיזו דכל דיוקנין
לאתחזיין היה וכדין לקרי מחזה הא אמרת בקדמיתא דעד לא לאתגזר לאברם
היה ממלל עמיה כד הוי דרגא דלא סרהן עלוי דרגין לאחרנין והשתא אמר במחזה
חיזו דכל דרגין עלאין לאיהו. עד לא לאתגזר כתיב היה דבר י"י אל אברם במחזה אל
הוי דרגא חיזו דכל דרגין עלאין לאיהו וכחיזו דדרגין עלאין לאתתקן. ואשב
דכהאוה זמכת לאברם לא היה נזיר הוי דרגא בחיזו דדרגין עלאין לאיהו וככל
לאיהו גוונין לאיהו קלוס וחיזו דאיהו גוונין קיימי תחותיהו חד מיניהו גון חור חד
מסמלא גון סומק חד דכלהו מכל גוונין, ואיהו חיזו דכל גוונין עלאין דקיימי עליה
ועל דא כהאי חיזו קלוס עליה לאברם ומלי עמיה ולא על נב דלא לאתגזר. כיון
דלאתגזר מה כתיב וירא י"י אל אברם. תא חזי מחזה שדי חמה כלעם. ואברם
כתיב מחזה סתם מה בין הוי להאי דלא מחזה שדי אלין דלאתתקן דכפקו מכיה ואיזכון
חיזו דילהון. מחזה סתם"ם. דכל חיזו דכל דיוקנין עלאין לאתחזיין היה וכגון כך כתיב
כאברם מחזה סתם וככלעם מחזה שדי. ועל דא עד לא לאתגזר לאברם הוה ליה
הוי דרגא כדאמרן. כיון דאתגזר מיד וירא י"י אל אברם וגו' לאתחזון כלהו מאחר

לאתקין נפשאת אחרא
מחזה קיום שדי יחמה
ף

דרגין על האי דרגא והאי דרגא מליל עמיה כדקא חזי בשלימו ואברהם אתקשר
מדרגא לדרגא ועאל בברית קיימ׳ קדישא כדקא חזי בשלימו · תא חזי כיון דאתגזר
אברהם נפק מערלה ועאל בקיימא קדישא ואתעטר בעטרא קדישא ועאל בקיומא
דעלמא קאים עליה וכדין אתקיים עלמא בגיניה בגין דכתיב אם לא בריתי יומם
ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי · וכתיב אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ·
בהא בראם באברהם · וכלא ברזא חדא קאים ובשעתא דקב״ה אחמי ליה לאדם כל
איכון דרין דעלמא וחמא לון כל חד וחד כל דרא ודרא כלהו קיימי בגנתא דעדן
בההוא דיוקנא דזמינין לקיימא בהאי עלמא · ות״ח הא אתמר כיון דחמא ליה לדוד
דלאו ביה חיים כלל תווה ואיהו יהיב ליה מדיליה ע׳ שנין בגין כך הוו ליה לאדם תשע
מאות ותלתין שנין ואיכון שבעין אסתלקו ליה לדוד ומלה דא רזא דחכמתא איהו
דדוד לית ליה יומין בר שבעין שנין מאדם קדמאה וכלא רזא דחכמתא איהו וכל מה
דלתתא כלא איהו ברזא דלעילא · ותא חזי בכל איכון דיוקנין דנשמתין דעלמא כלהו
זווגין זווגין קמיה · לבתר כד אתיין להאי עלמא קב״ה מזווג זווגין · אמר רבי יהודה
קב״ה מזווג זווגין ואמר בת פלוני לפלוני · אמר רבי יוסי מאי קא מיירי והא כתיב אין
כל חדש תחת השמש · אמר רבי יהודה תחת השמש כתיב שאני לעילא · אמר רבי
יוסי מאי כרוזא הכא · והא אמר רבי חייא אמר ר׳ חזקיה בההיא שעתא ממש דנפיק
בר נש לעלמא בת זוגו אזדמנת לו אמר רבי אבא זכאין איכון נדיקייא דנשמתהון
מתעטרין קמי מלכא קדישא עד לא ייתון לעלמא הכי תנינן בההיא שעתא דאפיק
קב״ה נשמתין בעלמא כל איכון רוחין ונשמתין כלהו כלילן דכר ונוקבא דמתחברן
כחדא ואתמסרן בידא דההוא ממנא שליחא דאתפקד על עדואיהון דבני נשא
ולילה שמיה ובשעתא דנחתין ואתמסרן בידוי מתפרשין ולזמנין דא אקדים מן דא
ואחית להו לבני נשא וכד מחא עידן דזווגא דלהון קב״ה דידע איכון רוחין ונשמתין
מחבר לון כדבקדמית ומכרזא עלייהו וכד מתחברן אתעבידו חד גופא חד נשמתא
ומיכא ושמאלא כדקא חזי ובגין כך אין כל חדש תחת השמש · ואי תימא הא תנינן
לית זווגא אלא לפום ארחוי דבר נש הכי הוא ודאי · דאי זכי ועובדוי אתכשרן זכי
לההוא דיליה לאתחברא כמה דנפיק · אמר רבי חייא מאן דאתכשרן עובדוי באן
אתר יתבע ההוא זווגא דיליה · א״ל הא תנינן לעולם ימכור אדם וכו׳ וישא בת תלמיד
חכם · ~~ותא חזי~~ פקדונא דמאריה אתפקדן בידיה · תאנא ברזא דמתניתא כל איכון
דאתו בגלגולא דנשמתין יכלין לאקדמ׳ ברחמי זווגא דלהון ועל האי אתערו חברייא
אין נושאין נשין במועד אבל מקדשין שמא יקדמנו אחר ברחמים ושפיר קאמרו ·
אחר דייקא ועל כן קשין זווגין קמיה דקב״ה ועל כל פנים כי ישרים דרכי יי׳ וגו׳ ·
רבי יהודה שלח ליה לרבי אלעזר אמר הא רזא דמלה ידענא איכון דאתו בגלגולא
דנשמתין מאן אתר להו זווגא · שלח ליה כתיב מה נעשה להם לכותרים לנשים וגו׳ ·
וכתיב לכו וחטפתם לכם וגו׳ · פרשתא דבני בנימן אוכח ועל האי תנינן שמא
יקדמנו אחר ברחמים וכי אותו אחר אין לו בת זוגו אבל תשכח דא כגון בר נש
דנסיב בת זוגיה ולא הוו ליה מנה בנין ומת ויתי אחוהי וייבם אתתיה ויתיליד ליה

מנה

מכה כר׳ · ולו כר הוא מותה דלהדדית כמתיה לעלמא דלא הוא לאחד דאין לו כח
זוג אלא למיום ודלא הוא ממא וקדמאו אחר ברחמים דיכול לאקדמא אחרא למיסב
לתתיה ברחמי ובגלותא ולא עב דלמיכא לך דיכול לאקדמא ברחמי לא יכול אלא לא
הוא כעלה מזיכא ולויהו זכאה · אמר רבי יהודה הסתא הוא ודלו דקסון זוגין
קמי קב״ה · זכאה חולקהון דיסראל דאוריתא חולף להו תורתו דקב״ה וכל טמירין
ונגזזין דנגזזין קמיה ודלו · כתיב תורת יי׳ תמימה ונו׳ זכאה חולקיה מאן דיסתדל
באוריתא ולא יתפרש מיניה דכל מה דיתפרש מאוריתא סעתא חדא כמה דאתפרש
מחוי דעלמא דכתיב כי הוא חייך ואורך ומיך · וכתיב לורך ומוס ומכות חיים ומלוס
מסיפו לך · ויחי יעקב בן תשעים שנה ונו׳ · רבי יוסי פתח ועמך כלם
צדיקים לעולם יירשו ארץ ונו׳ · זכאין ליכון ומרזא דכל סאר עיין
טעם דקב״ה קרא להן צדיקים דתניא תלה ועשרין ותמם ותמניא שפי דמאורי דנדפין
דזוזלין וטאסין כל עלמא ומשיגן קלא ואחדין ליה לההוא קלא כמה דתניין לית לך
מלה בעלמא דלית לה קלא וזוזלא וטאסא בריקיעא ואחדין לה מאורי דנדפין וסלקין
ההוא קלא למאריה דמארין ודייכין לה הן לטב הן לביש דכתיב כי שוח הסמים יוליך
את הקול ונו׳ · לוימתי דייכין לההוא קלא · רבי חייא אמר כסעתא דבר כם סכיב
וכלום וכסתיה כפקת מכוה והוא לסהידת כיה כבר כם וכדין דייכין לההוא קלא
דהא מסוכבת חיקך סמור פתחי פיך · מאי טעמא מסום דהוא לסהידת כבר כם ·
רבי יהודה אמר כל מה דבר כם עביד כלל ועמא כסתיה לסהידת כיה כבר כם
כלילא · תניא אמר רבי אלעזר כתחלת סעתא קמייתא כלילא כל כסף ועמא
ועאל סמא מאריה דמפתחן דממכן על סמא עאל כתריסר תרעין דפתיחן
בוממא כתר דעש כלהו ככל ליכון תרעין סתימין כרוזא קלים ומרי לאכרוזא קלים
מאן דקלים ואחוד לליכון מפתחן כתר דסיים כרוזא כל ליכון כטורי עלמא מתכנסין
וסלקין ליה מאן דפתח פומא כלא מסתככין כדין דוכין דלתתא מתערין וזוזלין
ומטאטין כעלמא וסיכרא סאדי לאכסרא ואחדי דיכבא תקעין ומיללין תקעין תכיובא
כדין מתערא סיכתא ומזמרין קמי מאריהון כמה מאדי תרסין קיומי בקיומייהו
ולתעדין דוכין בעלמא כדין כבו כמה כוומין וכסתיה כפקת ולסהידת סהדותא
ולתחייבת כדיכא וקב״ה עביד חסד כבר כם וכסתיה תכת לאתרה · כפלגו לילא כד
נפורין מתערין סטר׳ דצפון לתער כרוח׳ קס בקיומיה סרביעא דכסטר דרום וכטא
כההוא רוחא ומכיך ולתכסס כדין לתער קב״ה כבסוסי לאסתעטעא עם צדיקיא
כגנתא דעדן כהדיא סעת׳ זכאה חולקיה דכר כם דקאים לאסתעטעא כאוריתא דהא
קב״ה וכל צדיקיא דכגנתא דעדן כלהו נייתין לקליה סהד היוסכת כגנים חכרים
מקשיבים לקולך השמיעיני · ולא עוד אלא דקב״ה מסיך עליה חד חוסא דחסד למהוי
תדיר כטיר כעלמא דהא עלמין ותתלין כטרין ליה סהד ויום וכוה יי׳ חסדו וכלילה
שירה עמי · אל חזקיה כל מאן דאסתדל כהאי סעתא ודלו לית ליה חולקא תדיר
כעלמא דאתי · אל יוסי מאי טעמ׳ תדיר אל הכי חולופא דכל פלגות לילא כד קב״ה
לתער כגנתא דעדן כל ליכון כטוגן דניכתא דמתקין יתיר מסהוא כאלא דאקרי

סיומא

כחל קדומי כחל עדכי דלא פסקן מימוי לעלמין כביכול מסוף דקלי ועסתדל כלורית
כלילו מסוף כחלא תתרך על ריסיה ועסקי ליה כגו מיכן סטיען דבגנתא דעדן.
אמר ר׳ יוסי הוחיל וכלהו נדיקיה דבגו גנתא דעדן כייתין ליה חולק סויין ליה כסוף
סקיו דכחלא עסתכח דחיק ליה חולקא תדיר בעלמא דאתי. רבי אלעזר הוה אתי
מטברים לבי טרכיה דאמוי ורבי יעקב ברים הוה עמיה. לעגעו בכפר טרגא. כד
כעו למסכח ר׳ אלעזר למרי דביתא לית הכא תרבגולי לא מאריס דכיתא אמאי. לא
בגין דקלומכא בפלגות לילה ממא. לא לא לעטריך דהא סימכא לי בכיתא דסדין
טקלא דקמי ערסאי מליכא ליה מויא וכטוף טוף בפלגו לילה ממא עסקו אתרקו כלהו
מיא ואתגלגל סאי קיטפא וכהים ועסתמע קליה בכל כיתא וכדין הוא פלגות לילה
ממא. ואד סכא הוה לי דהוה קס בכל פלגות לילה ועסתדל כלוריתא וכגוני כך
עבד האי. אמר רבי אלעזר בריך רחמכא דסדרמי סכא. בפלגות לילה כהים סהוא
בלגלא דקוטפא. קמו רבי אלעזר ורבי יעקב ממעו לההוא גברא דהוה ויתיב כסטולי
כיתא ותרין כגוי עיהים והוה אמ׳ כתיב חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך
מאי קא אמר דוד דקיימי אמר חצות לילה ולא כחצות סלילה אלא לילה ודאי
לקבה אמר סכי וכי קבה סכי אקדמין דהא חצות לילה ממא קבה אסתכח ומיעסת
דילוה וכדין הוא מעתא דעייל בגנתא דעדן לאסתעסעא עם צדיקיא. אמר ר׳ אלעזר
לר׳ יעקב ודאי כסתתף בסכיכתא ובתחבר כחד קריבו ויתיבו עמיה אמרו ליה חיכא
מלא דכתוב בספיר קאמרת. מכח לך הוי. אמר לון מלא דא חולופא מסכאי ותו
הוא אמר דתחלת מעתא קמייתא דלילה כל דיכין דלתתא מתערין ומזלין ומטטין
כעלמא בפלגות לילה ממא קבה אתער בגנתא דעדן ודיכין דלתתאי אתאכחן וכל
כיתוסין דלעילא בלילה לא אסתכחו אלא בפלגות לילה ממא מכלן מלברים דכתיב
ויחלק עליהם לילה. כמאני ויהי בחצי הלילה וכתרין סנגיזין כתורית סכי אסתכח
דוד הוה ידע ומה הוה ידע שלח סכי אמ׳ סכח דמלכות דילוי בהאי לילה תליא ועל דא
קאים בסיסיא מעתא ואמ׳ סירתא ולהכי קרי לקבה חצות לילה ממא לקום להודות לך
זמנא דהוא כל דיכין תליין מסכח ודיכין דמלכות מהכא מסתכחין ובסיסיא מעת אתקטיר
כה דוד נקם ואמר סירתא. אתא רבי אלעזר ונסקיה אמר ליה ודאי הכי הוא בריך
רחמכא דסדרכי סכא. תא חזי לילה דיכין ככל אתר והא אוקימכא מלי והכי הוא
ודאי והא אתער קמי דרבי שמעון. אמר הסוא יכוקא כריה דההוא גברא לי הכי
אמאי כתיב חצות לילה. אמ׳ הא אתמר בפלגות לילה מלכותא דסמיא אתערת אמ׳
אלעזר אמעכא מלה. אמר ליה רבי אלעזר אמאי כרי טב דהא דכותיה קלא דכוסיא
להוי. אמר אלעזר אמעכא דהא לילה דיכין דמלכותא אינו וככל אתר דיכין הוא והאי
דקאמר חצות כגון דיכין כתרי גוונו חצות כדיכין ואסר וודאי פלגותא קדמיתא
דאמר חצות לילה דיכין הוא דאתרך בסירתא לאפקה בסטרא דאסר ועל דא חצות לילה
כתיב ודאי. קס ר׳ אלעזר ושוי ידוי כריסיה וכרכיס. אמר ודאי חמיכא דאכתתא
לא אסתכח עלאי. זכאה אבא דכי שמעון. ווי לדרא דאתת אסתלק מכיה. ואתכא עד

נפרש ונסתלק כאורותיה · פתח רבי חכיה ואמר ועמך כלם צדיקים וגו׳ · מלה דא
הא לוקמוה חבריא מאי טעמא ועמך כלם צדיקים וכי כלהו ישראל צדיקי כיכהו ·
והא כמה חייבין הוו בישראל כמה חטאין וכמה דאשתין דעברין על פקודי
אוריתא · אלא הכי תנא ברזא דמתניתין · זכאין הוינן ישראל דעבדין קרבנא
דרשות לקב״ה דמקריבין בכוונה לתתכיה ויומין לקרבב׳ וכד אתגזרו עשו כפלי חולקא
טבא דקב״ה דכתיב וצדיק יסוד עולם · כיון דעבדו כהלי חולקא דצדיק לקרנין
צדיקים ודלי כלם צדיקים ועם לעולם ירשו ארץ · כתיב פתחו לי שערי צדק אבא כם ·
וכתיב צדיקים יבואו בו · היכון דלתגזרו ולקרון צדיקים · כגר מטעי · כגר מיכון
כטופין דכטע קב״ה בגנתא דעדן הא לחד מכוונו ושל כן חזית להו לישראל חולקא
טבא כעלמא דאתי וכתיב צדיקים לעולם ירשו ארץ · מהו לעולם כמה דתוקימנא
במתניתא דילן והא אתמר הלי מלה כין חבריא · ותנינן מלי קל חמר קדש דלא
לקרי לחברים עד דמתא לגלי דכי תוקימנא דעד דמתא לגלי לתגזר וכד לתגזר עד
כהלי דאסכיפתא ארוך כיה וכדין לקרי לחברים ויהיכו דכתיב לגלה תולדות השמים
והארץ כהבראם ותנינן כה׳ברואם · מלי קל לחמר דלא חסר
ודא סכיכתא וכלי כחית כחדא ולא קטיר מלה והלי והלי הני · אמר רבי יעקב לרבי
חכיה הלי ה׳ להברואם זעירא וה׳ דהלוי׳ דברכה ומה כין הלי להלי · אלא
סכיכתא ודא ויכלה וחית דמתני דכלא חד דכד מסהדי מנדיק כדין קיימ׳ כהסלמותא ·
וה׳ דברכתא דהא מתסהדי כדק יחות ולזמכין דלא קיימ׳ כהסלמותא ויקק מסטרא
אחרא כדין הא זעירא וכגין כך זמכין דמיסדא קיימ׳ כהסלמותא וזמכין כפגימותא
וכלכפיה לסתכא ולסתומא וכלא סגיר · והלי ברואה דמלה · אמר רבי חכיה
זכאין הוינן ישראל דקב״ה אתרעי כהון מכל אתר עמין עעז ויהיב לן את קיומא דא
דכל מלין דחית כיה הלי את לא כחית לגייכם לי תיהו כטיר ליה כדק יחות דלא עייל
ליה כרשותא אחר׳ ולא מסקר כסמיה דמלכא דכל מלין דמסקר כהלי כמלין דמסקר
כסמיה דקב״ה דכתיב ויו כנדו כי כנים זרים ילדו · תו אמר רבי חכיה בזמכא דכר
כם לסיק כריה לאעלויה להלי כרית קרי קב״ה לפמליה דיליה ואמר אמו מלן כריה
עבדית כעלמא כיה מעתא חודמן ליה תליהו ואתם עלמא כל׳ טלסלן ותודמן תמן
ועל דא תניכן דכעי כר כם לתקכא כרסויה אחרא ליקרא דיליה ויומא דא כרסויה
דתליהו ודלי לא לא סרי תמן והוא סליק ומסיים אחרא קמי קב״ה · תא חזי בקדמיתא כתיב
מה לך פה תליהו וגו׳ · וכתיב קכא קכתי לה׳ כי עזכו כריתך ככי ישראל וגו׳ ·
אלא חייך ככל אתר דהלי רשימא קדישא דשמו ליה כבי כבארהון את תזדמן תמן
ושמא דקודשא דישראל עזכו הוא ישביד דישראל קיימין הלי קיימא · והא תניכן
על מה לתעכם תליהו קמי קב״ה על דאמר לטטורא על כנוי · לדסכי הוא אתרא דתלי
דיומא והוו אמרי מלי דאוריתא · קמו למיזל · אלא הוה נברא כחד דעבקיתו כהלי
ליליא אסלומו אמרו מלי הוא אלא דתתמון למחר אסכוי דמריה דקיימ׳ דהא דכיתלי
כעלמא כעתא דא מכוכו ונזר קיימא דברי דלתיליד לי למחר ליהוי הלולא דילי ·
אמר רבי חכיה כעתא דמכוכו ולמחמי אפי אסכיכתא כיתיב · אוריכו כל הנוע ושמ

בהוה לילה כמו היום נברא כל לילות רחימו וכל היום לילה לסתדלו בחוריתא
ולא הוה מלך דכתיב ולא היה נברא כמוהו מכוכבי כל חד וחד למחר מלך חדתא
דחוריתא. פתח ר' אבא ואמר כפרוע פרעות ביעקב לכתבדכ עם כרכו וגו'
אלו קול חמור דכורם וכרק דפתקו כהאי קרא. תנא הכי תניין ליה עלמא מתקיימא
תנא על הא דתני כריתי דכתיב ולם לא כריתי יומם ולילה ונו' דהא שמיא וארעא על דא
קיימין כגין כך כל זמנא דישראל קיימין דא כריתי כמוסדי שמיא וארעא בקיומייהו וכל
זמנא דלא ישראל מבטלין הא כריתי שמיא וארעא לא מתקיימין וברכתן לא מסתכחין
בעלמא. תא לא שליטו שאר עמין על ישראל תנא כד בטלו מכוייהו קיימא דא. ומה
בטלו מכוייהו דלא לתפרעו ולא לתגלון ועל דא כתיב ויעזבו בני ישראל את יי'
וימכור אותם ביד פלשתים ונו'. ויעזבו את יי' ממש. עד דלתתא דכורה ולתתכא לכל
ישראל כחדא דא כדין לתתכאו מכתיהון תחותייהו והייו דתניין דאמר קב"ה ליהושע
ובי ישראל לטיימין ליכון ולא לתפרעו ולא לתגלון ולא קיימין קיימא דילו ולת כשי
לשלוח להו לארעא ולתכאה מכתיהון. סוב מול את בני ישראל מכית. ועד
דלתפרעו ולתגליין הדי כריתי לא עלנו לארעא ולא לתתכאו מכתיהון. תוף הכא
כיון דלתתכדין ישראל כהדי את לתתכאו מכתיהון תחותייהו וברכתן לתתחזרו לעלמא
הה"ד כפרוע פרעות ביעקב כהתכדכ עם כרכו וגו'. קם לחרף ופתח ואמר ויהי
בדרך במלון ויפגשהו יי' ויבקש המיתו. למלון למפש. אמר ליה קב"ה וכי את לזיל
לאפקה ית ישראל ממצרים ולאכנשה מלכא רב ומליטא ואת לכבויית מכך קיימא
דברך לא לתגזר מיד ויבקש המיתו. תלתא כתת גברייהל כמלכוכא דאתא לאוקדיה
ואתרמיו חד חיויא מתוקדא לפתחא ליה בגויה אמרי חיויא אמר ליה קב"ה את לזיל
לקטלה חיויא דברכא ותקיפא וברך לא לתגזר מיד לתרמיז לחד חיויא לקטלה ליה
עד דחמית נפורא וגזרת לברם ולסתזיב הב"ה ותקח נפורא נור. מהו נור אלא
לסוותא ואלו לסוותא דכתיב ותכרות את ערלת בכה דכתיב בה רוח קדשא.
קם לחרף ואמר ויאמר יוסף אל לחיו גבו כל אלו ויגבו ויאמר ונו' וכי אמר קרי
להו והא קריכין הוו נביאים אלא בשעתא דאמר לון אלו יוסף לחיכם תוויו דאמו
כמלכו עלאה אמר יוסף מלכו דא כגין דא רווחא ליה גבו כל אלו ויגבו דאחזו להו
הדי קיימא דמיליה אמר דא גרמת לי מלכו דא כגין דכתרית לה מכאן ולויפבא
מלך לכתיר להדי את קיימא מלכו לתכתרת ליה. מכלן מכעו דכתיב חי יי' אשכי
עד שכקר דהוה מקטרג ליה ואמרי עד דאומי לומלה וכטיר להדי כריתי כגין כך
זכה דפקדו מכיה מלכין שליטין על כל שאר מלכין ומלכא משיחא דלתקרי כשמא
דקב"ה. פתח ואיך ואמר כתיב הם לא תחכה עלי מחכה ונו' הכי תלה כזאת לגי
כוטא מהו כזאת דא את קיימא דזמוכא תדיר בכל יום ואתרמיז לעילא וכגיכי
כך לתמר כזאת כמה דכתיב זאת תורת הכרעה. זאת כריתי. ולא כאחד דרגא.
ואלא זה וזאת כאחד דרגא לחיכון ולא מתפרסן ואי תימא לי הכי הא שאר בכי עלמא
הכי. אלא דוד כלחודוי ולא אחרא תלא בגיו דלתחידאי ליה ואתרמיז ליה והיו
כתרא דמלכותא. תא חזי כגין דהאי זאת לא כתר ליה דוד מלכא כדקב חזי מלכותא

לתעדי מניה כל סיגוף זמכף וסכי תוליפכף סלי זלף לתרמיזף במלכותף דלשלם
ולתרמיזף בירושלם קרתף קדישף כסיפיף סעתף דדוד עבר עליה נפק קלף ואמר
דוד כמה דלתקטרת תעתרי · לך טרדין מירושלם ומלכותף לתעדי מיכך וסכי הוה
כמה דעבר כיה לתעבם ומה דוד מלכף הכי סגר בכי עלמף על לחת כמה וכמה ·
פתח חידך ואמר לולי יי עזרתה לי כמעט סככה דומה נפשי תכף כמה זכלן
יסרחל דלף כחתי לניהכם כפגר עמין עשו ולף לתמסרן כידוי דדומה לגלף בהלי
דהכי תכף כמעת דכרכם כפיק מעלמף כמה מכילי טהירין לתפקדן עליה זקפין
ואמלן הלי לת דהוף קיומף דקודסף לתפרסן מכיה ולף לתייהיכ כידוי דדומה
לנחתף לניהכם דכל מלן דלתמסר כידוי כחות לניהכ ודלי ומהלי לת דלגין עלמין
ותתלי ודיכי כיפי לף סלטי כיה ככר כם לי לוסו זכי לפטורי ליה להלי לת כבי דהוף
לתחיוך כשמף דקדם כיון דדוד מלכף לף כטר לת קיומף דף כדקף חזי לתעדי
מכיה מלכותף ולתטריך מירושלם מיך דחיל ונסכר דייחתן ליה לידוי דדומה ווסות
בהוף עלמף עד דלתכבר כיה דכתיב גם יי העביר חטאתך לף תמות כיה סעתף
פתח ואמר לולי יי עזרתה לי כמעט סככה דומה נפשי · פתח חידך ואמ׳ מלי הלי
דכתיב והרלכי לותו ולת נוסו מלי והרלכי לותו ולאכ לת נוסו מלן וכיל למחמי
ליה לקדם שף הכי תכיכן בהוף סעתף דלתנזר עליה הוף עובם ודוד ידע דעל דלף
כטר הלי לת כדקף יהות לתעבם בהלי דכלף כחדף לחיד וכלף לתרמיז בהלי לת
ולף לקרי נדיק מלן דלף כטר ליה כדקיהות סוס כעי כעותי וזמ והרלכי לותו ולת
נוסו · מלי לותו לות דילים לות הכרית דהף לותו דקדם לת דילים ודף לת קיומף
דילים קדים דהף דחילכ דלתלכיד מכלי · מלי טעמ כגון דתרין שין מלכות מירושלם
בהלי לחידן וכגי כך תלי כבעותי לותו ולת נוסו דיתהדר מלכות דהלי לת לתתרי
וכלף חד מלכ · פתח חידך ואמר ומכערי לחזק לליה מלי ומכערי ומעצמו מכעי
ליה שף מכערי ממם · ומלי הוה דכתיב וכער קדם יעברו מעליך וכתיב והיתה כרייתי
כבערכם דתכיה סכל זמכף לתתרמיה כר כם בהלי דסומף קדישף דהלי לת מכיה
חמי לקדם ממם ובסמתף קדישף לתתחידת כיה לי לף זכי דלף כטיר הלי לת מה
כתיב מכסמת מלוה ילכדו · דהף דסומף דקדם לף לתכטיר · ולי זכי וכטיר ליה
סכיכתף לף לתפריס מכיה לומתי מתקיימ כיה כך לתכסיב והלי לת עייל בתתריס
דתניה מלי טעמף ולי״ף לזלין כחדף לגלף חד דכר וחד נוקבף לסתתפו כחדף
ולקרי חד שמ כדין חסד עלוה סריוף עלייהו בלן לתר סריוף כסטרף דדכורה ·
ומלן חסד חסר לל דלתי וכפיק מחכמה עלף ולתעטר כדכורה וכגון כך לתבסמת
נוקבף · תי תכיכן מלוה הכי הוף לל כהירו דחכמתף · ו דכר ה נוקבף לסתתפו
כחדף מלוה לקרי ובסמתף קדישף מהלי לתר לתלחדת וכלף תליה כהלי לת ועל
דף כתיב ומכערי לחזק מלוה · דף מלומתף דכלף מכערי ממם מהלי לת ממם ועל
דף זכלן לוכן יסרחל קדישין דלחידין כיה בקדם זכלן לוכן כעלמף דין ובעלמף
דלתי עליהו כתיב ולתם הדבקים כיו וגו כגון כך חיים כלכם היום · לומר רבי חבף
ומה בכל כך לתון חכמין ולתון ותבין הבף לומרו ליה לי נסורי לתעקרו מלתרויהו

לה ידעין למן טעמן הלל כנפור כודלת מן קכה כן לוש כודל ממקומו ואתרת דת
זכי לן לאוריתא והוי אורחא דילן בכל לילוי פלגותא כיומין ופלגותא לכן עסקין
באוריתא. וכד לכן קיימין כצפרא ריקי חקלא ונהרי מיא כהרין לן אוריתא ואתייסבת
בלבן. ואתר דת הא דיכוה לעילא זמנא חדא. וכמה סדרי תריסין אסתלקו בהדוה
דיכא על עוכם דאוריתא וכדין אסתדלות דילן וממא ולילוי באוריתא הוא ואתרת דת
קא מסייע לן ומלן דאתפרש מכלן כמלן דאתפרש מקוי עלמא. זקיף ידוי רבי חכא
וכריך לון. ויתבו עד דנהר וממא. כתר דנהר וממא אמרו לחיכון דר דקי דקמייהו
פוקו ואמו לי נהר וממא וכל חד לימא מלה חדא דאוריתא להוי נבר רבא כפקו ואמו
דנהר וממא. אמ׳ חד מנייהו זמין הוי ומא לפא מלעילא. אמר אחרא וכך כיתא.
אמר אחרא חד סכא הכא דזמין הוי ומא לאתוקדא בנורא דא אלה רחמנא
ליזכן. תווה ולא יכיל למללא אמ׳קומרא דהורמנא כארעא אתפסת וכך הוה דהוה
ומא אמו מכרייתא לפי סכיכתא ואסתחרו כלפא. ורבי חכא אתלהיטו לחכמי כנורא
מחדוותא דאוריתא. תכא כל ההוא ומ׳לא כפקו כלהו מכית וכיתא לאתקטר בקיטרא
והוו חדאן מלי כנוייהו כשו קבלו ההוא ומא אוריית׳ מטורא דסיני כתר דאסתלקו
לא הוו ידעי לי הוא ומא אלי הוא לילוי. אמר רבי חכא כעוד דלכן קיימין לומא
כל חד מיכן מלה חדא דחכמתא לאקטרא טיבו למאריהם דכיתא מריה דהלולא.

פתח חד ואמ׳ אסרי תבחר ותקרב ושכון חנריך וגו׳. בקדמית חנריך לכתר כיתך
ולכתר היכלך. דת פנימאה מן דת ודת לעילא מן דת. ושכון חנריך בקדמיתא כלא
והיה הנשאר בניון והכותר כירושלם קדום ואמר לו. כשבעה בטוב כיתך לכתר כלא
בחכמה יבנה בית. החכמה יבנה בית לת כתיב דאי כתיב הבי הוה משמע דחכמה
בית אקרי אלא כתיב בחכמה יבנה בית הייכו דכתיב וכבר ונבון מעדן להסקות את
הגן וגו׳. קדום היכלך. לכתר דת הוא עלימו דכלא דהכי תכיכו מהו היכל כלומר
כי כל הלי והלי. וכלא אסתלים כחדא. ויסף דקרא מוכח דכתיב אסרי תבחר
ותקרב ושכון חנריך. הלי מלן דלקריב כרים קרכנא קמי קב״ה רעוא דקב״ה
כהוא קרכנא ואתרעי כיה וקריב ליה דמוי מדורים כתרין אדרין ואחוד להלי
ולהלי דליכון תרין לתקסדו כחדא דכתיב ושכון חנריך. חנריך ודלי תרי. כניכי
כך חסידי קדמאי סכלן דהכא כד מקריבין כנייהו לקרכנא דת. כתתי ואמרי אסרי
תבחר ותקרב ושכון חנריך חיכון דקיימי עלייהו אמרי כשבעה בטוב כיתך קדום
היכלך. לכתר מכרך אסר קב״ה להכניסו כבריתו של אברהם אכינו. ואיכון דקיימי
עלייהו אמרי כמה סהככתא לכרית וכו׳. ותכינן בקדמיתא לכתר וכעד כל קהל ישראל.
ולכתר על אחרא דכתיב וכפר בעדו בקדמיתא ולכתר וכעד כל קהל ישראל.
ולכן חורחא דת כקטינן והכי ספיר וחזי לקמן. אמר רבי חכא ודלי כך הוא ויחות
מלה ומלן דלא אמר הכי לפיק גרמיה משמיה חכות דזמין קב״ה למעבד לצדיקיא
כעלמא דאתי וכלהו מתקטרן כהדי. וכגוני כך עשרה מלי דמסיימנא לית כהדי
קרא אסרי תבחר ותקרב וגו׳. וכל מלה ומלה חד חופס לתעטד מכיה זכאה
חולקיכון כעלמא דת וכעלמא דאתי אוריית׳ מתקטרא כלביכו כלילו קיימיתא

כנופיכו

כנופייכו בטורח דסיני כשעתא דאתיהיבת אוריתא לישראל. פתח לידך ואמר
מזבח אדמה תעשה לי וזבחת עליו את עולתיך ואת שלמיך וגו׳ תלמוד לומר
דקריב כריס לקרבנה דא כלילו לקריב כל קרבנין דעלמא לקמיה דקב״ה וכלילו כני
מדבחא שלימתא קמיה. כגוונא כך כשי לסדרא מדבחא במשכנא חד מלייא לרעוא
למנזר עליה הלי קיימ׳ קדישא ואתעביד קמי קב״ה כלילו לדבח עליה עלון וקרבנין
עבד ותורי וניקא ליה ותיר מכלהו דכתיב וזבחת עליו את עולותיך ואת שלמיך וגו׳
בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך את שמי אבוא לך את מילה דכתיב בה סוד י״י
ליראיו וברית להודיעם הלי מזבח אדמה ודלי כמה דתימא. כתריס מה כתי׳ ואם
מזבח אבנים תעשה לי. רמז לניורא כד לתנייר דליהוי מעם קצי קדל וקצי לבה
הלי לקרי מזבח אבנים. לא תבנה לתתן נזית. מתן הוא. דכעי לאעלה ליה
כפולחנה דקב״ה כגין דיכפי פולחנה לאחרא דעבד עד כה ויעדי מכיס הנוא קצוי
דלבה. ולי לתגזר ולא לאעדי מכיס הנוא קצוי דלבה למיעל כפולחנה קדישא
דקב״ה הרי הוא כהלי דלבה דגזרי ליה מהלי גיסא ומהלי גיסא
ואסתאר לבה כדקדמיתא כגין כך לא תבנה לתתן נזית דלסתאר בקצוותיה
כי תרכך הכפת עליה ותחלליה כלומר הנוא נזירו דלתגזר לא מהניא ליה כגוני
כך זכיה חולקיה דמתן דלקריב הלי קרבנ׳ כחדוותא ברעוא קמי קב״ה וכשי למחדי
כהלי חולקא כל הנוא יומא דכתיב ושמחו כל חומי בך לעולם ירננו ותסך עליהו
ועלנו כך לוהבי שמך. פתח לידך ואמר ויהי לברם בן תשש שנה ותשע שנים
וירא י״י וגו׳ לכי אל שדי התהלך לפני וגו׳. הלי קרא לית לשיבחא כיה וקצוי בכמה
חורחין וכי עד השתא לא לתגלי ליה קב״ה לאברהם אלא עד הלוידא כד מטא להכי
יומין וירא י״י אל אברם ולא קודם והכתיב ויאמר י״י אל אברם. וי״ל אמר אל אברם
ואמר לאברם ידוע תדע וגו׳ והלוידא מכי יומין וכך מכי להו כתיב וירא י״י אל אברם
השתא דעד השתא לא לתגלי עלוי ושוד דכתיב בן תשעים שנה ותשע שנים
בקדמיתא שנה ולבסוף שנים אלא הכי תלמה כל לוכון יומין לא כתיב וירא מ״ט אלא
כמה דהוה לטוס ומסיס כך קב״ה לא לתגלי עליה כדקמזי הלוידא לתגלי עליה
דכתי׳ וירא מ״ט משום דבעא לגלי כיה הלי לת כתרא קדיש ושוד דבעא קב״ה לשפקא
מכיס זרעא קדישא ולא להוי כעוד דליהוי לטוס כמרא אלא תמר השת דהוה
בן תשעים שנה ותשע שנים וזמן קריב הוא דיכפוק זרעא קדישא להוי הנוא קדישא
בקדמיתא ולבתר יכפוק מכיס זרעא קדישא כגין כך מכי יומוי להלי ולא ככל הכי
זמני קדמיתא. תו תשעים שנה דכל יומי קדמאי לא הוו שנים אלא כחד שנה דלא
הוו יומוי ויומין השתא דמשת להלי שנים שנים לוכון ולא שנה.

ויאמר אלוי לכי אל שדי התהלך לפני והיה תמים ואתנה בריתי בינו ובינך
אלא הכי תלמה עבד קב״ה כתרין תתלין דלא קדישין לתתא וכל
לוכון דלא לתגזרו ישתלכון כהון ורשימין כהון ולי רשומא לית כהון דלתחזי
כהו שין דלא ולא יתיר וכגין כך ישתלכון כהו ולתדבקון כהו. כתר דלתגזרו כפקין
מלין ושלין כגדפוי דשכיכתא ולתגליה כהו יול רשומא קדישא לת קיומא שלים

כלילת ונלן
ע״ש עב

ואתרעים כהו עדי ואסתלים בקיומא עלים ועל דא כתיב בסאי לחני אל עדי התחלך
לפני והיה תמים עלים דסתתא לת חסר ברעומא דסין ולא גזר גרמך והוי עלים
ברעומא ליוד ומחן דליהו ברעומא דא לתתחזי להתברכא בשמא דא דכתיב ואל עדי
ואברך אותך מהו אל עדי ההוא דכרכאן כפקן מכיס הוא דעלים על כל כתרין תתאין
וכלא מדחלתי דחלין ומזדעזעי כביכי כך מאן דאתנזר כל חיכו דלא קדישין אתרחקן
מניה ולא עלטין ביה ולא עוד אלא דלא כחית לניהכם דכתיב ואתך כלם צדיקים וגו׳
כל חכון דאתנזרו לישראל צדיקי וכבר לשולם ירשו ארץ דלא יהית בהו ארץ שלא הטוא
דאקרי צדיק לוף הכא ואתך כלם צדיקי לשולם ירשו ארץ וגו׳ אמר רבי חכא זכאין
אתון בעלמא דין ובעלמא דאתי זכאה חולקי דאתיכא למסמע מלין אלין מפומיכון
כלכו קדישין כלכו כבי אלהא קדישא עלייכו כתיב זה יאמר ליי׳ אבי וזה יקרא בשם
יעקב וזה יכתוב ידו ליי׳ ובשם ישראל יכנה כל חד מככון לחוד ואתקשר במלכא
קדישא עלאה ואתון דכרכין ממכן תריסין מהסי׳ ארץ דאקרי ארץ החיי׳ דכרכבוהי
אלכלין ממכא דעלא קדישא פתח ואמר ארץ ארץ ארץ שמלכך בן תורין ושרי כעת
יאכלו וכתיב אי לך ארץ שמלכך כער ושריך בבקר יאכלו הכי קראי קשיין אהדדי
ולא קשיין היא דכתי׳ ארץ ארץ דא ארץ דלשלא דעלמא על כל ליכון חיין דלשלא
וכביכי כך לקרי ארץ החיים עליה כתי׳ ארץ אשר יי׳ אלהיך דורש אותה תמיד וכתיב
ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם לא תחסר כל בה לא תחסר כל בה דייקא
וכל כך למה משום דכתיב שמלכך בן חורין דא קשיא הכי בכורי ישראל
בן חורין מהו בן חורין כלא יכיל היה קדם תריסין לכם וכתיב וקראתם דרור בארץ
לכל כל חירו מיובלא קא לתי כביכי כך בן חורין בן חורין ולא כתיב בן
חירות הכי הוא ודאי בן חירות מכאי ליה לא כמתניתא סתימאה דילן תכוכא
כל מתחברן יולי כלא כדין כתיב ונסר ונצא מעדן להשקות את הגן ולא תימא כל
מתחברן אלא מתחברן ודאי וכביכי כך בן חורין כתיב ועל דא ושריך ארץ שמלכך
בן חורין ושריך כעת יאכלו בחדוותא כעלמא כרעוא לי לך ארץ שמלכך כער הלי
דלתתא דתני כל אשר ארשי דאשר עשין עשו לתריסין דכרכין תריסין דממכן עלייהו
ועילא מכלהו ההוא דכתיב כיום כער הייתי גם זקנתי ותלכא הלי קרא ארו שע
אמרו ועל דא כתיב לי לך ארץ שמלכך כער ווי לעלמא דמסטרא דא ובקא וכד
ישראל בגלותא יבקון כמה דיבוק מרעותא לאחרא ושריך בבקר יאכלו ולא בכל יומא
בבקר ולא בזמנא לאחרא דיומא דתניא כשעתא דמכאם רונזא תליא בעלמא ואתיין וסנדלין ליה
לשמשא רונזא תלי בעלמא כשעתא דמכאם רונזא תליא בעלמא מאן גרים הלי
משום דמלכך כער ההוא דאקרי כער ואתון זכאי קשוט קדישי עלייכו כתי׳ מלכא
קדישא לא ובקין מהלי סטרא אלא מהוא אתר קדישא דלעילא עלייכו כתי׳ ואתם
דבקים ביי׳ אלהיכם חיים כלכם היום פתח רבי חכא ואמר לשורא כא לידידי
שירת דודי לכרמו וגו׳ ויעזקהו ויסקלהו וגו׳ הכי קראי אית לאסתכלא בהו׳ למאי
כתיב שירת תוכאם מכאי ליה לידידי לדודי מכאי ליה כמה דכתיב שירת דודי
כרם היה לידידי בקרן בן שמן אסתכלנא בכל תוריתא ולא נשכחנא אתרא דאקרי

קרן כן עמן. הלא הכי קרינן הא לוקמוה מכריזין בכמה גווני וכלהו שפיר והכי הוה
לכל מאריך כח לידידי דה ונחק דהוה ידוד ותקרי וידד עד לא יפוק לעלמא. ולמאי
וידד דתניא רחימו סגי הוה ליה לקבה כיה דלא לתעביד עד דלא לתגזר לכרהם
לכוה ותקרי עלים ולתוסף ליה ה' לתמלותא וכן לאברה הלי ה' ולא יו"ד מכעי ליה דהא
הכא לית לתסתכלא ה' לאברה שפיר לכל לתכרהם לתלי ה' ולא יו"ד מכעי ליה דהא
הוה דכר הוה שלא רוח עלאה הוה סתים כגוון לכרהם סליק לעילא וכטיל רזא מה
עלאה דליהו עלמא דדכורא. ה' עלאה והא תתאה הלי תלתא בדכורא והלי
במוקבא והלי. וכגון כך לכרהם סליק בה' דעילא ואברה כחתא בה' לתתא
דכתיב כה יהיה זרעך ותבא זרעך ממש דהוה מאחרי למיעל בהלי קיים ומלן
דמאחרי למיעל בהלי קיים עלל. וכגוני כך גיורא דלתגזר גר נדק לקרי כגון דלא
לתא מנזעא קדישא דלתגזרו ועל דא מלן דעלל בהלי סתים בהלי לכרהם כגון
כך כתיב כה יהיה זרעך זרעך ממש. ולתמסר ליה ה' לאברה ולי לאו דלתמסר
ה' לאברה הוה ליה לכרהם לאוליד לתתא כמה דהלי כ"ה תולידת לתתא כתר
דלתמסרת ה' לאברה לתתכרו תרין הלין כחדא ואולידו לעילא ומלי דכפק מכייהו
הוה יולי כגוני כך יולי לת ריעא דיצחק דכר. מכלן מאחרי דכורא לתתפטא ועל דא
כתיב כי ביצחק יקרא לך זרע ביצחק ולא כך. ויצחק אולוד לעילא דכתיב יתן לחמך
ליעקב. ועקב לעלים כלא. ולי תימא וכי לכרהם בהלי לתלחוד גלא יתיר והא
כתיב חסד לכרהם הלא חולקא דילוה כך הוה בגין דעביד חסד עם בני עלמא.
לכל לאולדא הכא לחיד ומסכא סריא. ועל דא לא לתגזר לכרהם הלא בן תמנים
ותמנ שכם ורזא דמלה הא לתיודע ואוקימנא במתניתא דילן. ובגין כך ויצחק
דיכא קשיא כפק לחדא לחולקים ולאולדא חסד לקרי ועל דא יעקב לעלים כלא
מהלי סטרא ומהלי סטרא מסטרא דלחידו לכרהם ויצחק לחולקיהון לעילא הוה
שלימותא מסטרא דלתיהיב להו לאולדא מתתא לעילא הוה שלימותא ועל דא כתיב
ומרחל לטר כך לתפלר. כיה לתלחידו גווני מעילא ומתתא ועל דא כתיב
הכא ה"ויהי דכתיב לטרה לידידי סרה ודלי דהה לקרי לאולדא דכר דהה
לקרי עד לא יפוק לעלמא. ולית דלמרי ה' לטרה לי לידידי דל לכרהם כלא מה
לידידי בכויתי ולכרהם ירית ירותא דלחסכת חולקא דל לכל שי מה דלמיכא
דלא ונחק הכי הוה. טרית דודי לכרמו דל קבה דלקרי דודי דכתיב דודי נח
ולדוש. ידידי לחיד כדודי דכר ומכיה לתכטא כרם דכתיב כרם היה לידידי בקרן
בן עמן מלי בקרן בן עמן בלא כמה כפיק הלי כרם וכמה לתכטא חזר ולמר בקרן
מלי קרן דכתיב בקרן היובל בקרן היובל מאחרי. והלי קרן לתלחיד בההוא דכר
דלקרי בן עמן מהו בן עמן כלא בן חורין ותרוויהו חד מלה עמן דמתמן כגוד
מסחק ורכו לאולקא כוכיכן וכגון כך בן עמן ודל עמן ורכו כגוד וכפיק ולדליק
כוכיכן עד דכטול ליה וכניס ליה קרן ודל לקרי קרן היובל כגוני כך ליה
מזיותא דמלכותא הלא בקרן ועל דא לתתמך מלכותך דדוד דלתתמא בקרן
ולתלחיד כיה. ויעזקהו ויסקלהו כהלי עזקא דלסתחר לכל סטרין. ויסקלהו

דלעדי מנים ומחולקים כל חיכון דכרכין כל חיכון תרוסין כל חיכון כתרין תתלין
והוה כסיב ליה להאי קרן לחולקים דכתיב כי חלק יי׳ עמו יעקב חבל נחלתו · ויטעה
סורק כמה דלית לימר ואכבי כטעתיך סורק כלה זרע לחמת כלה כתיב בהה מכאן
אתרי לכרסם לחולדה לשילה ומהאי כפק זרע לחמת כלה זרע לחמת ודאי היינו דכתי׳
כה יהיה זרעך וכלה חד מלה · זכאה חולקהון דיסראל דירתו ירותה קדישה דא
סופים דקרא · וכן מגדל כתיבו מהו מגדל כלה מגדל עז שם יי׳ בו ירוץ צדיק ונשגב ·
בו ירוץ צדיק ונשגב ודאי ונס יקב חנב בו דא תרעא דצדק כלה כתיב לי שערי
צדק · תאי מסתע דכל כך יסראל דלתגזר עייל בתרווייהו וזכי לתרווייהו ומאן
דקריב כריס לקרבנא דא עייל ליה בשמא קדישא ועל דא דא מתקיימין שמיא
וארעא דכתיב שם לא כריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי · והאי מאריה
דהלולא דא זכה לכלא למחזי קבה חפצין כהאי יומא · זכאה חולקהון דזכיאן
להאי יומא וזכאה חולקך עמהון והאי ברא דלתיליד לך קריבא עליה כל הנקרא
בשמי ונו׳ יצרתיו אף עשיתיו · וכתיב וכל בניך למודי יי׳ ונו׳ · חזופוה לרבי חבא תלת
מילין · אמרו ליה האי מאריה דהלולא חוספיך זכה לכלי האי · וכנין דקיים קיומא
דמנוח אמר מאי היא אמר הבא נברא דכיתאי לתת לאי הוות ויהית כלא כנין
וכסיבנא לה ודא הוא ברא קדמאי דהוה לי מכח וקריבא ליה בשמא דאחי דלתפטר ·
אמר ליה מכאן ולהלאה קרי ליה אחידי והיינו אחידי כר יעקב ברוך לון רבי חבא ואזל
לאתריה · כד אתא סדר מלין קמיה דרבי אלעזר ודאחיל למימר לרבי שמעון · יומא
חד הוה קמיה דרבי שמעון · ואמר רבי שמעון מאי דכתיב ויפול אברהם על פני
ויבכר אתי תלדים לאמר לאי הבה כריתי אתך · משמע דעד דלא אתגזר הוה כפיל
על אפוי ומלול עמיה כתר דלתגזר קאים בקיומיה ולא דאחיל · אבי הבה כריתי
אתך דאסבא גרמיה נזיר · אמר ליה רבי אבא לאי כיאת קאים דאר דלימת קאים
מאיכון מלי מעלייתא דאמעבא בהאי · אמר ליה אימא · אמר ליה דאילבא דלא
יתעבדו על ידאי · אמר ליה מי משמעה דשה לא ירא כאן לבו בטוח כוי׳ · אם ליה
עבדא וסדר קאים כל חיכון מלין · אמר ליה וכי כל הבי מלי מעלייתא הוו טמירין
בבך ולא אמרת להו · נוזרא עלך דכל תלתין יומין אלין תלעי ותבעי · ולא כתיב
אל תמבעטוב מבעליו כהיות לאל ידך לעשות · וכך הוא · אמר נוזרא דאורייתא
דא יבלון לבבל ויבלון לבבל בבי אבריוא · אלא דעתיה דרבי אבא · ואמר חד אמר
ליה רבי שמעון אמר ליה טופסרא דלבך כאבך אכיא · אמר ליה לא על דידי
הוא אלא על דידיהו · אמר ליה מי דאתעבדו אלא בגין דמלין אתגלייון
ביניהו כל כך · ופד יבלון בוכי אבריוא ולבון חיכון אלין ואתבסמן מלין
בנוויהו דהא מלין לא אתגליין אלא כיכבא דהא קבה אסתכים עמהון
ועל ידאי אתגליין מלין · אמר רבי יוסי כתיב אז יבקע כשחר
אורך ונו׳ · זמין קבה לאכרזא על בנוי ויאמר אז יבקע כשחר
אורך וארוכתך מהרה תצמח · והלך לפניך צדקך ·
וכבוד יי׳ יאספך ·

פרשת וירא אליו

זהר

רבי חייא פתח הנצבים כו' הנצבים כתרגומו כתרגומו עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו. הנצבים כתרגומו כתרגומו כד כרוז קדם עלמא. והכי כתרגומו כל חילא דתתחזי לה וכלא הוא כתרגומו לא תפיקת לחיכון כעלמא עד דתתי לחדם כיון דתתי לחדם כלא לתתחזי למיפק כעלמא וכתרגומו גליית לחיכוי וחילהון דתתפקדית כה. כגוונא דא נמיס לה והכי חילין לכתרגומו עד דתתי לחדם הה"ד וכל מיה הסד"טרס יהיה כתרגומו וכל עשב הסדה טרס ינמח כי לה המטיר יי' חלדים על הארץ וחדם חין לעבוד את האדמה לטמרו כל חיכון תולדין ולה לתגלי ונמיה לתעבכו דלה למטירו על כתרגומו כנין דחדם חין דלה לתתכח ולה לתכרי וכלא לתעבכ כגוונא כיון דתתחזי חדם מיד הנצבים כתרגומו כארצנו וכל חילין דתתטמרו לתגליהו ותתיהיבו כה את הזמיר הגיע דתתתקן תקונא דתוסכתן לזמרא קמי קדם מה דלא לתתכח עד לא לתכרי חדם וקול התור נשמע כתרגומו דהא כל חילא דקדם דעבד לה לתתכח

מדרש הנעלם

רבנן פתחי כהאי קרא לריח שמיך טובי שמן תורק שמך וגו'. תנ"ר האי נשמתא דכר לחיכוי כשעתא דסלקא מכרעא וקיימ' כההוא זיהרא עלאה דלחמרן קדם מכקר ליה. תנ"ר שמעון בן יוחאי כל נשמתא כיון דקיימא כהתר שכיכתא יקרא דחזיה למיתב קדם קרי לחכהתא ואמר לון זילו ובקרו לפלניה נדיקא דהתא ואקדימו ליה כלמא מן שמי ואיתן לחמרין מהרי עלמא לה לתתחזי לחכא למיקל למיחמי לכר כרא לתתחזי למיחמי ולמחזי ולמתבע לאבוי והוא קרי ליעקב ואמר ליה חכת דהוה לך נער דכתין זיל וקביל לולפכיה דפלניה נדיקא דהתא הכא ואכא לויזיל עמך הה"ד מבקשי פניך יעקב סלה מבקש לה כאמר הלא מבקשי לר' חייא מריעיה דקרא משמע דכתיב דור דורשיו ונו'. אמר רבי עקיבא אמר רבי חייא יעקב אבינו הוא כסא הכבוד וכן תאכא דבי הליהו יעקב אבינו הוא כסא כפני עצמו דכתיב וזכרתי את בריתי יעקב ברית קדם ליעקב ואף מכל אבותיו

יעקב חיוא כסא כפני עצמו

דעביד

סתרי תורס

הורמנותא למלכא לתתחזי כתלת גוונין גון מד לתתחזי לעיכא מרחיק ומיכא יכיל לקיימא כנהוריו לחזי כגין דאיהי מרחוק עד דכטיל עיכא חיזו ואיר בקטיטו דילים ועל דלא כתיב מרחוק יי' כרחם לי: גוון תניין חיזו דסלקיכא כסתיעא דילים דסלקא לתתחזי לעילא כי כסתיעו דכקיטו ואיר לא קיימא כנהורו סתים עיכא ואתא ואיר וכקיטו סגוא חיזו וגוון לא תכטריך לסתרוכא לקיימא על מה דכקיטו עיכא ועל דא כתיב מה לתא רועה: גוון תליתאה הוא וסר מסקלריסא דלא לתתחזי כיה כלא כנלגלא דעיכא דאיהי סתים כסתיעו ואנלגלין ליה כנלגלא מסקלריסא דעיכא דאיהי סתים כסתיעו ואנלגלין ליה כנלגלא עכ ואתחזאי כהאי גלגלא מסקלריסא

לאתכא בעלמא עד דלתתברי לדם ׃
כיון דלאתכא לדם כלא לאתכא ׃ כתר
דחטא כלא לאתלק מעלמא ולאתלטיא
לרעא הה״ד לרורים תלדמ׳ כעבורך ונו׳ ׃
וכתיב כי תעבוד את האדמה לא תוסף
את כחה לך ונו׳ ׃ וכתיב ויקץ ויהר
תנמוים לך ׃ לאתא כח ותקין קרדומין
בעלמא ׃ ולכתר ויצת מן היין ויסכר
ויתגל בתוך אהלה לאתו בני עלמא ויכנו
קמיים קה״ב ולאסתלקו חילין דעלמא
כמלקדמין והוו קיימו עד דלת לכרסם ׃
כיון דלאתא לכרסם לעלמא מיד הכנכוס
כרעו כארץ לאתקפו ולאתגלו כל חילין
כארעא ׃ את הזמיר הגיע ׃ כמעתא
דלמ׳ ליה קה״ב ליתגזר כיון דמטא הוא
זמנא דכרית לאתכא כיה כלכרסם
ולאתגזר כדין לאתקיים כל הלי קרא
ולאתקיי עלמ׳ ולמ׳ דקה״ב הוא כלאתגלויי
ביה הה״ד וירא ולין וי׳ ׃ רבי אלעזר פתח
הלי קרא כמעתא דלאתגזר לכרסם ׃
דעד לא לאתגזר לא הוה מליל עמיה אלא
מגו דרגא תתאה ודרגין עלאין לא הוו
קיימו על הוא דרגא כיון דלאתגזר מיד
כנכנכוס כרעו כארץ אלין דרגין תתאין
דאפיקת ולאתקיכת הלי דרגא תתאה ׃
את הזמיר הגיע עכפוי דעלמ׳ ׃ וקול
התור כאתגזר לא קול דכפיק מגו
הוא

כתוס

סתרי תורה

דכתיב ולא יכיל לקיימא כפסוק נוסן כלהון וסיר מכסרא כפתיחו דעיבא ואל לא כתיב פיתם עלי וי׳ וי׳ ויל ו׳ פיתם עלי וכלהו אתפרשין לכביכי קשוט כר מסא מסיבא עלא דוכם לאסתכלא לעילא כמס דלא לאתחוי כלל עליס כתיב לא כן עבדי מסא ונו׳ ׃ וירא אלין לאתחוי ולאתגלי ליה סכיבא נ
לילון דרגין דלאתקרו כסטרוי מיכ״ל לסטר ימינא ׃ נבי״ל לסטר שמאלא ׃ רפ״ל לקמא ׃ גוריא״ל
קדישין כרוח דעסיבותא ׃ ושוב יוסב פתח פסל ׃ מלן פתח פסל ׃ לא לתר לאקרי כרית רוח
דעסיבותא ׃ כתוס סיום ׃ לא רוח לאתגלף כיס מכרסם תוקפא דסטרא דימינא לרגא דילים פתח
פסל

ההוא פגימותא דכלה והיהוה קול כשמע
ודא קול דתשמוע מלה למללה ושביד לה
עלמו׳. תא חזי דעד לא תתגזר תכרסם
לה הוא עמיס חלה היהי דרגא כדאמרן.
לבתר מה כתיב וירא ה׳ למתן דהא
לה כתיב וירא ה׳ אל אברם דהי לאברם
מהי שכחא הכא ויתיר מקדמיתא עד לא
תתגזר דכתיב וירא ה׳ אל אברם חלה
רזא סתימא היהו וירא חלה ו׳ להוה
דרגא דמליל עמיה מה דלא הוה מקדמ׳
דהא עד לא תתגזר דהשתא תתגלי קול
ותתכבר כדכור כד מליל עמיה. והוה
ויסב פתח האהל. והוא ולא גלי מלין
חלה הכא גלי חכמתא דכלהו דרגין סרו
על היהי דרגא תתאה כתר דתתגזר
לאברהם. תא חזי וירא חלה ו׳. דא
הוא רזא דקול דשתמע דתתכבר
בדכורא ותתגלי כיה. והוא ויסב פתח
האהל. דא עלמא עלאה דקאים
לאתכסיא עליה. כאהוא היום. דהא
תתכיר יומא דדרגא דאברהם תתדבק
ביה דא כאהוא היום כשעתא דתתקריב
דרגא לדרגא כתיקונא דדא לקבל דא.

וירא

כאהוא היום דכתיב וזרחה לכם ורחי שמי
עמא קדיק ומרפ׳ כבכפיה. תא׳ רבן ויחבן
בן זכאי כההיא שעתא לזיל קבה ובגין
דשמעין לכתתא לאברהם ויצחק דקבה
חזיל לגבייהו תבעין מן יעקב למיזל שתהון
ולאקדמא ליה שלם ואיכון קיימין עלויה
מהי דכתיב. וישא עיניו וירא והנה
שלשה אנשים נצבים עליו שלשה אכסיס
דקיימין חלין לאברהם ויצחק
ויעקב דקיימין עלוהי וחמו עובדין טבין
דעבדי ויר׳ ויזרן לקדמתהו מפתח האהל
ויסתחו ארעה משום דחמי שכינת יקרא
עמהון ההד על כן עלמות אהכוך חלו הן
האלהות. דבר אחר וירא חלין ו׳
כאלוהי ממרא. רבנן פתחי כהאי קרא
כשעת פטירתו של אדם דתנוח של
יהודה כשעת פטירתו של אדם הוא יום
הדין הגדול שכשאדם מתפרדת מן הגוף
ואין כפטר אדם מן העולם עד שרואה
את השכינה ההד כי אין ראיתי האדם
וחי וכאין עם השכינ׳ שלש מלאכי השרת
לקבל נשמתו של צדיק ההד וירא אלין ו׳
וגו׳. כאהוא היו׳ז יום הדין הכבוד כתמר
להפריד הנשמה מן הגוף. ושא עיניו
וירא והנה שלשה אנשים המכקרי׳ מעזיו

מה שעשה והוא מודים עליהם כפיו וכיון שהנשמה רואה כך ויוצאת מן הגוף עד פתח
בית הכלועה ועומדת שם עד שמתודים כל מה שעשה הגוף עמה בעולם הזה ואז
נשמת הצדיק היא שמחה במעשיה ושמחה על הקדוכה דתלכה לה׳ ונחה נשמתה
על צדיק מתלוים לימתי תנוח מן העולם שהוא הכל כדי להתעכב בעולם הבא.
תר כשחלה רבי אלעזר הגדול ההוא יומא עם הוא ואותיב ליומיהי הורקנוס
כריש והוה מנלי ליה עמיקתא ומסתרתא והוא לה הוא מקבל כדעתיה מלויה דחמיב
כמטורף כדעתיה הוא. כיון דחמה דדעתה דלאו מתיישבא עלוי קביל מניה מלה
ותכין ותשעה רזין עלאין כד מטא לגבי שים דמתערבי כמיא עלאה בכה ר׳ שמעון
ופסק למימר קום התם כרי ה׳ל לכל לימר חזיכה דלאותיות חלף מן עלמא
ל׳ל זיל זיומא לגיך דתסתלק תפלגי כאתר עילא וכתר דתסתלק מן עלמא ואתי
הכא למחמי להון לה תבגי דאיכון קריבין עלאין ולא תתלין ודעתא דכר כם לה ודע

וירא אלהים. אמר רבי חנינא עד לא
אתגזר אברהם היה אומר כיון
דאתגזר אתגלי כלהו[ן] ערלה עליה מכיונתא
כמלאכי השרת. תוספתא
את הוא והוא יוסב וירא אלהים אי כמלאכי
פתח ההיכל. והוא אמר אמאי כשהוא אומר
דת עלמא עלאה ולא כאחר אחרא אלא
דכתיב על הלחי עלמ' בגין דיסיב ליה שיטא
תתאה. תיובתא על גזירו דקיימ' דלית
כאום היום כזמנא דאמר קב"ה
דתיהוכתא דחק לאברהם לגזור גזר
נדו' דכתיב ביה מיל. אברהם ליהלך עם
מכרוי. אמר ליה
עבר אבת בן תשעים שנה ואת מעיק נרשך.
ק"ל מאחר דכתיב ויעש דרשו לך כמדאי בפתרון
דכתי' וכסוס כפה דעבר על עלמא דכתיב ויסי
רעב בארץ וירד אברם מצריים ואימתן מלכין
דדלקת בתריהון ואחית יתהון וקב"ה שוביך
מכלא ולא יכיל בר נש למעבד לך כיש קום עביד
פקודא דמרך: ק"ל קב"ה מאחר אבת יסבת ליה
עיטא לגזור טייך ליה אבת אתגלי עליה אלא
בשלטרין דילך הש"ל כמלאכי מאחר.

ויש"א עיניו וירא והנה שלשה
אנשים נצבים עליו. מאן
אמן שלשה אנשים. אלין אברהם ושרה
ויעקב דקיימו עליה דהאי דרב ומכוחו
יכין

סתרי תורה

ש"שלשה ראש מרעא דכלך שתא דמסיאבותא דכלהון עלאי כיה אברהם בסטרא דחסד קדישא כחום
ס"יום לה כלי"ק דרגא דאחורא קדם דעלך פיה עלך דשת"ו ואתרבי' כיה דשויא קדישא לסא לאתעבר
מערלה ועלך בקיומא דתרין דרגין אלין לאיכון רוח דמסיאבותא. והנה שלשה אנשים וגו'.
תלת אלהכין שלהון דאתלבשן בהורמא ואתחזון לסלי עלמא ואתחזון בחיוו דבר נש ותלת סוו כנוהא
לאשראה בגין דקשרת לא אתחזו אלא כיוכין תלתא חזור ושמאל וירוק וסכי סוף ולאי ואלין אימון שלשה
אנשים תלתא נוהכין גוון חזור גוון שמאל גוון ירוק. מיכאל בגין דחסד
ש"שבא דיש"כ. גוון שמאל דא. גבריאל סטרא דשמאלא. גוון ירוק דא.
רפאל

יכיק יסודיה דעלמא ואתתזן כדין וירא וירץ
לקדמתהם דתיקונהא דהאי דרגא תתאה
לאתחברא כהו ואדוותא דילה לאתמסכ
לאכתרייסו. ויסתחו ארצה לאתקבל כרסויה
לגבייהו. קם עבד קלה לדוד מלכא משׁ
ממכ מכרסויה עלה כאכהן ואשׁר דהיסו
כרסוי לגבייהו. לכל כזמנא דאתחבר
כהו לחיסו חד ממכא לאתתקב כרסוי
עלאה. וכגין כך כתיב מלכותא כאחרון
דוד מלכא משיחא אתחברא כהו
ושלח ואתמר. רבי לאכא פתח ואמר מי
יעלה בהר יי ומי יקום במקום קדשו.
תא חזי כל כבי עלמא לא אתמלן על מה
קיימי עלמא ויומין לזלין ושלקין וקיימי
קמי קלה כל לחיכון יומין דכבי כשא קיימי
בהאי עלמא דשא כלהו לאתבריאו וכלהו
קיימי לעילא ומכלן דלאתבריאו דכתיב
יומיס יוכרו. וכד מטן יומין לאסתלקא
מהאי עלמא כלהו קריכין קמי מלכא עלאה
סהדי ויקרבו ימי דוד למות. ויקרבו ימי
ישׂראל למות. כגין דכד בר נש לחיסו
כהאי עלמא לא אתגח ולא אסתכל על
מה קאי אלא כל יומא ויומא אשׁיב כאילו
הוא לחיל כריקניות דשא כד כשמתא
כפקת מהאי עלמא לא ידעת לאן לחורחא
סלקין לה דשא לחורתא לסלקא לעילא
לאתר דכאחרו דכשמתין עלאין כסרין לא
לאתיסיב

דפאל וסכי לאיכון תלת נוהכין דקשת. דקשת לא אתחזיא אלא בעיכון וכגין כך וירא אלא
גלוי סכיכה בתלת נוהכין אלין וכלהו אקטריכו חד לאסתיא מן חבילה ולא רפאל וחד
לכשרא לחיים על כרא ולא לחיסו מיכאל כגין דלחיסו לאתתכא לחיכא וברכאן כידיס אתתכרא מסטרא
דגבורה. ולא לסתכא לסדום ולא לחיסו נכריא דלחיסו לכשתא ולחיסו מתכא על כל דיכין דעלמא מסטרא
דדיפא לאידין ולאתכא על ידא דאלאך דאתי דקטולא דכי מלכא וכלהו עכדו סלחותהון
וכל חד ושׁד כדק חוי ליה עלאך נכריאל כסלחותי לכשתא קדיש ואלאך סתות כסלחותיהם לכשא דיכר
סרא ועשׂ כל דא כשתא קדיש לא כפיק עד דחוי סכיכתא כד חתא גון אתתכרן כחדא כדין חתא סכיכתא

לתתיהיב לכלהו כמתין דהא כנוונא
דליהוי למסך עליה כהאי עלמא הכי
לתתמסכת לכתר דכפוק מכוה׳ תא חזי
אי כר כם לתתמך כתר קדם ותיתוכת׳
דיליה לכתריה כהאי עלמא לכתר כד
כפוק מכו׳ ליהוי לתתמך לכתריה ויסכין
ליה לורח לסתלקא לעילא כתר כהוא
מזיכו דלתתמך כרעותא כל יומ׳ כהאי
עלמא ׳ תמר ר׳ לכא ויתא חד לערעבא
בחר מתא מחיכון דהוו מן בני קדם
ואמרו לי מהכו׳ חכמת׳ דהוו ידעין מיומי
קדמאי והוו לסכחן ספרין דחכמתא
דלהון וקריבו לי חד ספרא והוה כתיב
ביה דהא רעותא דכר כם חיכון ליה
כהאי עלמא הכי למסך עליה רוחא
מלעילא כנוונא דהסוא רעות׳ דלתתדבק
ביה אי רעותיה חיכון כמלה עלא׳ קדיש׳
חיהו למסך עליה להויה מלה מלעילא
לתתא לנביה ׳ ואי רעותיה לתתדבקא
בסטרא לחרא ואיכון ביה חיהו למסך
להויה מלה מלעילא לתתא לנביה והו
אמרי דעקר׳ דמלת׳ תליוה כמלין וכעובד׳
וברעותא לתתדבקא וכדא לתתמך
מלעילא לתתא הסוא סטר׳ דלתתדבק כה
ולסתכחא ביה כל חיכון עובדין ופולחנין
דככביא ומזלי ומלין דלסטריכו לון
וסיליך רעותא לתתכוונא כהו כנין
לתתמכא

ואי

סתרי תורה

כנוונא דנביא וכתיב ויסתכו לרבא דכתיב ויסתכו ישראל על רחם סתסה לסכיכם ולנבי סכיכתא אמר
כמאא מלכ׳ דנבי דלא׳ דסא כדין לקרי מלין כל סתרן כל חיסו כנוונ׳ דא כדין לא לסתלי לעילא
מסכא דחיון לתתא מסיכו מלעילא דסא גוונין חילין מסכין מסיכ׳ מלעילא מחיכון מקורין מלין
מלכ׳ מסכא מלעילא כלין תלת גוונין לתתלכם סהו וכהו כטלא כל מה דכטלא מלעילא וכנין לחיכון
מכורא דילה ומסכין דילה ככלא לתתר כמא דלכ׳ דסא כמא לא לתתלי ליה כלל כרוין עלאין לתתלי
ורעא קדישא כיון לסתגוד ביה כסף מכיס ורעא קדישא וכנין כך לתתלי עלים סכיכתא כחיכון דכנין

קדישין

לאתעכלא מן לגביהו · ר׳ יצחק בגווכא דל מאן דכתי לאתדבקא בעילא קדמאה דכל כעובדא וכמלין וכרעותא דלבא לגכוכא כהאי תלויא מלת׳ לאתעכ׳ ליה לגביה מעילא ולאתדבקא בהאי מלה והוו לחדי כמה דכר כם לאתעכך מהאי עלמא הכי כמו מעכין ליה כל כפיק מהאי עלמא · וכמה דאתדבק בהאי עלמא ואתעכך לכתריה הכי לאתדבק בהאי עלמ׳ לי בקודם׳ ולי כמעכא כמעכא · לי בקודמא מעכין לה לגבי האוא סטר ואתדבק כם לעילא ואתעביד ממא מעכא לעמא קמי קב״ה כין ליכון סאר מלאכין כמה דכתי לאתדבק לעילא וקאים כין ליכון קדישין דכתיב ואתתי לך מעלכים כין העומדים האלה · הכי כמו כגווכא דל לי כמעכא מעכין לה לגבי האוא סטר ואתעביד כחד מכוייהו לאתדבקא בהו וליכון לקרון כזקי כמו כעא וכהאי טעמא דכפקי מהאי עלמ׳ כטלין ליה ומעכין ליה כגוכם כהאוא לאתר דדיוקי לון לגבי מעכ׳ דכאוא גרמייהו ורוחייהו ולכתר לאתדבק בהו וליהוי כזקא חד מליכון כזקי דעלמא · לאוכא לון כמו קריבא דל למלין דאוריית׳ · לכל לוט לגו לאתרחקא מגו ספרין אלין כגין דלא

יסטו

סתרי תורה

קדישין · ומעכילים יסירו כוסר סרקיע וסר׳ וסרע דוסרין כדליקו וסרע · וסר׳ לאנסר לאדלין וכגין לכעא סטרין · וסר׳ סליק וכפוק · וסר׳ כגין לכל עיבר · וסר׳ כגיד וכפיק · וסר׳ לעלא פסיק לעלמין · וסר׳ דעביד תולדין · וסר׳ טעיר וגניו כגיכו דכל כגיכין וסרגין כלא כיס כפיק ועטיר סתים וגלי חוי ולא חוי סבר׳ דל מכוסא דכירא כפיק כיסא טעיר כליליו מסתעטא כעלמין לעילא לעלא פסיק לעלמין · וסר׳ דסיר ומכסיר לכלא כללא לאוריית׳ ודא סיסו לאתחוי וכל גווכין סתימין כיס כתולדין לאפיק וסר׳ דסיר ומכסיר לכלא כללא לאוריית׳ ודא סיסו לאתחוי וכל גווכין סתימין כיס ולאתקרי כסא דלבי תלת גווכין כתריסר כגיכין וסיריו דכגיכין מכיס תליסר סיכון כדוש דסא לסיכון עלאין · וסר׳ לא לאתחוי וכגין כתריסר כגיכין וסיריו דכגיכין מכיס תליסר סיכון כדוש דסא לסיכון עלאין · וסר׳ לא לאתחוי וכגין כתריסר כגיכין וסיריו דכגיכין מכיס תליסר סיכון כדוש דסא

ומטו לכוכבי גלגלין פולחנין ולכל חיליהון
סטרין דקרסא דילמא חס ושלום תסטון
מכתר פולחנ׳ דקכה דהא כל ספרי גלגלין
טעיין לון לכוכבי כמה כגון דכוכבי קדם
חכמין הוו וירעתא דחכמתא דא ירתו
מאברהם דיהב לכוכבי פלגושים דכתיב ולבני
הפלגשים אשר לאברהם כתן אברהם מתנו׳
ושלחם מעל יצחק בנו בעודנו חי קדמ׳
ארץ קדם ׳ולכתר לתתאכו כהיוא חכמ׳
לכמה סטרין ׳ לכל זרעא דיצחק חולקא
דיעקב לזה הכי דכתי׳ ויתן אברהם את
כל אשר לו ליצחק דא חולקא קדישא
דמהימנותא דלתתאכן כיה לאברהם וכפק
מסהדותא עדכא ומהכא סטרא יעקב מה
כתיב כיה והכה ו׳ בנב עלוי וכתיב ואתה
יעקב עבדי וגו׳ בגיני כך כתי ליה לבר
כם לתתאכא כתר קכה ולתתדכק כיה
תדיר דכתיב וכו תדבק ׳ תא חזי מי
ועלה בהר ו׳ וגו׳ ולכתר לחדר ופיר נקי
כפי דלא עביד כידוי טופס׳ ולא לתתקיף
בהו כמה דלא לנטריך ותו דלא לסתחב
בהו ולא סליק בהו לגופ׳ דלהון דמסחבי
גרמייהו כידין לסתחכא ודא סוף נקי
כפים וכר לבב כגוונא דא דלא למשיך
רשותי ולכיה לסטר׳ אחר׳ שלא לתתאכא
כתר פולחנא דקכה ׳ אשר לא נשא לשוא
נפשו ׳ כפשו כתי׳ נפשי קרי והא לוקמו׳ ׳

כפם

דחמא כמתא דצדיקיא כך מה כתיב
ויאמר לאברהם אהלה וגו׳ מהו אהלה
כית המדרש ומהו לומר מהרי סלם סהי׳
עבין הקרבנות וכשמתא מתכוונת בהו
הסל ואל הבקר רן לאברהם וכדין כייהא
להו ולא יכלין לאכלא מנה להו ׳ רבי פנחס
פתח קרא דכתיב ׳ והנה אחל הנגף
בעם וכתיב ויאמר משה אל אהרן קח
את המחתה וגו׳ וכתיב ותעצר המגפה
כתיב הכא מהר וכתיב התם מהרי סלם
סהים מה להלן קרבן לאתזכא אף כאן
קרבן לאתזכא ׳ תא חז׳ כמה
חדא הויכא חזלי בארחא וערעית כיה
בלילי׳ חמיכא ליה לימא לי מר מלה
דשעלא לברייתא אל קיים גזר ועשו
קיים כל אלין מלאכיא דממכן לאדכרא
תוכי דבר כם די בעדנא דידכרון בני
אכשא קרבני דמני משה לתגזר וכרוזא
אעבר על כל חילא דשמיא דלא ויעלון
כהוהי בארעא בכתי בכסיות ובכתי
מדרשות ויימרון ברעות כפשא ולכא
עביכא דקטרת כוסמין דהוו להו ליפרש
דיתבטל מותנא מכייהו אמ׳ ר׳ יצחק כא
ורחם מה כתיב ויאמר משה אל אהרן קח
את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח
ושים קטרת ואמר לו אהרן למה תאמר כי
יצא הקצף מלפני ו׳ וגו׳ מה כתיב ויבן אל

תוך

סתרי תורה

קדישא וגו׳ רוח לאלין סוף **ידוד** לקרי כל לאתכר וכר תתאה **אדנ׳** בוסר עלאה ידוך לאתעביד
שמא סתים דכי ידעי כגוניה קשוט ומסתכלאן בגו וזרוע עלאה ודא **יאקרונקי** **מוזי** טמירין
דכתיב כשון המשכל מתוך סתם ׳ **כותניתין** עלאין טכין דיומיכא תשא נקודין דלעילא כפקין
ומתפגנין בלתתון וכלתתון כסו כטלין אשתכלן דקיקין כרוי עלמין תשא סליטין על לתתון לתתון
מכייהו לתתשטו משתלחו נקודין לאתבשם לון לא כטלין כר כל חיכון כפקין עלין חיכון כרוח דמין
סוף כלסו לתתון מטלשלן נרוח דמין סוף כשם דחיכון כטלי לון הכי כטלי עלין סטירין לתתון גלוין ולא
גליין הכי טמירין על סם דסטרין לתתון תשא שמען גליהן כשמר וחיכון קדמאה יוד סם ולא עליה

תפר

כפמי דל כפם דוד מטרל דמקומכותל ·
כפמי דל כפם דכר כם ממם כגין דכד
יפוק מהאי עלמא וכפמים יסתלק
כשוכדין דכמרין על מם דיתקיים כהו
למיהך כין כל לומלן בלל לתהלך לפמי
יי כלרמות החיים וכגין דלל כמל לעוף
כפמי ומל כרכה מלת יי ונו · תל כתר
דלתגזר מכרמם הום יתיב וכלים וקכל
מדר לגביה תלת מלאכין כלתגלות
לקדמת ליה מלם · ואי תימא דהל
כלתגלות · וכי מלן וכיל למחמי מלאכין
והל כתיב עושם מלאכיו רוחות ונו ·
מלל ודאי חמא לון וכחתי לתרעא כגווכ
דכבי כמם ולא יקמם לך הלי דהל ודאי
לומכן רוחין קדומין וכמעתל דכחתי
לעלמ מתלכמין כלווירי וכיסודי דגולמין
ולתחזו לכבי כמם ממם כחוזו דיוקכל
דלהון ולא חזו לכרמם חמל לון כלוזו
כבי כמם · ולעב דהום כליב ממולה
כפק ורהט לכתרייהו כגין דלל למנרע
מה דהום עכיד מקדמת דכל · תמר
רבי שמעון ודאי כחוזו דמלאכין חמל
לון ממה דכתיב ויאמר לדכ כלל לת
סכיפת הוה לתיה ולהון הוו סמיכין דולם
וכרמיית לגבם כגין דלומכן נווכין תלת
דיתחותה וחמל מטתה כגין דלתגזר ·
מה דלל הום חמי מקדמת דכל עד לל

לתגזר

ויקח

סתרי תורה · יאו מה אלשם

מטר מלוד ולוד מלל מלליס ולוד כמלות מלון סדי ומן דל מטם יול דל מלו מל מפטטה כב מותיות
ורוח דמטם **מנצפך** סדי כו מותיות ודל רוח ולוד מלליכו ולוד מטר · ולוד מלליכו
ולוד סדי דל מותיות · מטר רוח יב מתון ומכסון יתפטטו רמ"ח מכרים סס מן מ"ב מן עב מכטפך
מטם נכורות ומכיס יפטטו רוח דמטין טערי כיכם ומכסון יתפטטון עב סדי רמ"ח מכרים עם יו
מלכיכם מטת ליכון מטר טמון נליפן כמטריסון וכל סכי טמון לתגליפו ומלין כחל מרון סכרות
ומלן ליסו מלין טמם למתקרי מלכ ודל מתגלי דסמי טמם דיוכל דקל **מיכאל** טמם דיוכל
מטר דלוד ומטמם לטמם דל יתיר מליכון מחכרין כבל מתר דרוש דסמי טמם תמן **מיכאל** תמן

לתתזר בקדמיתא לא הוה ידע לגלא
דליכון בכי כפא ולבתר ידע דליכון
מלאכין קדישין ואתו כפליקותא לגביה
כשעתא דאמרו ליה תלת סרים לפתך
וכפרו ליה כשורת יצחק. תלוי תתיון
בקודות תיו וסימן ליו רמז למה דלעילא
רמז לקב"ה. ויאמר הכה כאהל. כתיב
הכה הכה כאהלותי"ס תתס לאהל כל ינעו
וגו'. תא חזי כקוד תיו לאתי כתי לבתר
הוה גלי בגין חבורא דבר וכוקב כאחד
רזא דמהימנותא כדין לאתר ויאמר הכה
כאהל תתן הוא קשור וילמלכה כאהל.
הוה. וכי לא הוו ידעי מלאכי עלאי דבר
הכה כאהל לאתי הוו
למבדע. תא חזי ושברתי כארץ מצרים
תלת ו'. וכי כמה שליחין ומלאכין ליה
לקב"ה שלח בגין דליכון לא ידעי כין טפה
דכוכבא להסוא דלא כוכבא בר קב"ה
בלחודוי. כגוונא דא ושתויות תו על
מצחו' האבות. ואתאי נריכון. גלי בגין
דליכון לא ידע גלא מה דלתתאר לון
למבדע ידעי כגון כל חילין מלין דזמין
קב"ה לאיתגלא על עלמא מלי טעמ' בגין
דקב"ה לשבר כרוזא בכלהו רקיעין
כהסוא מלא דזמין לאיתגלא על עלמא.
כגוונא דא כשעתא דמחכלא לעתכא
כעלמא

וירא

סתרי תורה

מיכאל אסתלק כסדיס בקדמיתא שלשה אברהם ואנשים עבירא לעוירא וסון
אלכלי ולבי לשלשה לכל אחד ואחד כלפי כתת רוח לאברהם איכון שלשה ולבי ושלוה לשלשה
לאתכבי עבירא לעוירא ולא לאתחזי ושלוה לשלשה ואחלפא ליה ואחברהם אקבל כתת רוח אשלי
כיון דאסתלק שכינתא מה כתיב ויעל אלהים מעל אברהם מיד אסתלק כסדיס. מיכאל
דכתיב ויכלו שני המלאכים סדומה וגו' שלשה כתיב בקדמיתא ושלשה תרין אלף
דליכון יחיבא אסתלק כסדי שכינתא מלאך לאתחזי לאברהם כתת אחרא ואנשים ליה כעוירא ולאתחזי ליה ולא
ליה אוריאל אף הלא כתת אחלין לאברהם כתת אחרא כלאחדוי לכעוירא לשמש לאתי אלין

וגין

בעלמא כגי כר כם לאתכפיא בכיתיה
ולא יתחזי כסוק כגין דלא יתכבל כלל
ואתם לא תבאו ליום מפתח כיתו עד
בקר. מכייהו אין לכל מקמי קב"ה לא
כגי לאסתרחא מה כתיב לא יסתר ליום
כמסתרים ואלו לא לרחקו כאם ו'. ליה
שרה לאסתך דלא כעו לומר מקמה כיון
דאמר הכא כאהל מיך שוב אשוב אליך
כעת חיה והכה כן לשרה לאסתך וגו'.
תא חזי לורא שרא עד דלא זמין קמייהו
למיכל לא אמרו ליה מדי כגין דלא יתחזי
דכגין הכיא כשור קא חזמין להו למיכל
כתר דכתי ויאכלו כדין אמרו ליה הכיא
כשורא ויאכלו שא כגין יקרא דאברהם
יתחזי הכי. אמר רבי אלעזר ויאכלו
ודאי כגין דליכון אמת דאכיל אמת ולא
יתחזי וכל מה דיהיב לן אברהם אכלי
כגין דאכלי מההוא סטרא דלשלמא.
תא חזי כל מה דאכיל אברהם כטהרא
איהו קא אכיל וכגין כך אקריב קמייהו
ואכלי וכטיר אברהם כביתיה דכיון
ומסאכותא דאפילו כר כם דאיהו מסאב
לא יכיל לקרב לביתיה כדין ידע אברהם
דהא מסאב איהו ועביד ליה טבילה או
עביד ליה לכטרא סבעה יומין כדקא חזי
ליה כביתיה הכי הוא ודאי. תא חזי
כתיב ואיש אשר לא יהיה טהור ונכרתה
הנפש ההוא מתוך קהל ישראל כי מי נדה לא זרק עליו
נפשות ערב ורחץ במים לערב יהיה טמא.

ויראו ואכם שלשה אנשים נצבים עליו מה
כתיב כבשמים ומהר אברהם האהלה
אל שרה כאפיון ואמירות אלא סוס
העכבה מיד ממהרת הבשמים אכל הנוף
להחזירו למוטב ולבקש כמה שיתכפר לו
עד שמסתלקין ממנו כעלי הדין. רבי
אלעזר אומר מלאכי אברהם שרה זקנים
כאים כימים אחל להיות לשרה אחרת
כבשים שלא כיון שהבשמים שומר כמעלתה
והנוף כשאר כארץ מכאן אנים כאים
כימים אנים וימים הרבה ואחל לנשת
ולבא ולעבור אחרת כשאר כל אדם
לתבער להחיות הנוף מהו אומר אחרי
כלותי היתי לי עדנה אחרי כלותי כעפר
מסיום כמה אנים היתה לי עדנה ואדום
ואדוני זקן אנים כמה אני שונאת ממני
ולא הפקידני וקב"ה אמר היפלא מני
דבר למועד אהו למועד אותו היודע
אלו להחיות המתים. ואברהם כן אלמד
שיתחדש כבן אנים אמר רבי יהודה
ברבי סימון כיון שהבשמה כיזוכת מזיוה
אל מעלה קב"ה אומר לאותו המלאך
הנקרא דומה לך וכשר לנוף פלוני שאני
עתיד להחיותו למועד שאני אחיה את
הנדיקים לעתיד לבא והוא משיב אחרי
כלותי היתה לי עדנה אחרי כלותי כעפר
ומכבתי כאדמה ואחל כשרי רמה ונוס
עפר תהיה. לי אדום קב"ה אומר לבשמה
הזה ויאמר ה' אל אברהם וגו' היפלא

מתרי עורה

וכגין דלא תסיב כאברהם לא כתיב דאכל כתיב אם תעברני לא אוכל כלאמך. וכתיב ויסי
כעלותה אלהים מעל אברהם ויעל אלהים ו' כלשון העוכה וגו' ובכל ויעל אלהים מעל אברהם כגין דהיה
מסתלק מיכאל ומסתלק רפאל ונכריאל ואסתלק כמה שכתוב כתורה
כשעתא דהיכא תליא עלמא לכתר מסתלק קד ומסתכא נבריאל כלמודים כוכותיה

לאחר כנין זיבח לו סגירת כדה דהוו תרי מסכו לה סגיא כהיא טכילה כנין דלעיל קדש קודש דלקכיל טומאה לאחרן כנין דלעיל כיה לכתר ולכרכם ומרם הוו מתתקני טכילה לכלהו לויהו לגכרי ולויהי לכני מלי טעמא לעסק לכרכם לדכלה לכני כמא כנין דלויהו טהור ולקרי טהור: דכתיב מי יתן טהור מטמא לא לאחד. טהור דא לכרכם דכפק מתרם. רכי שמעון אומר כנין לתקנה ההוא דרגא דלכרכם ומלן לויהו מים כנין כך לתקין לדכלה עלמא כמיה. וכשעתא דלזמין למלכין שירותא דמלוי מים כתיב ווקח כה מעט מים כנין לאתתקפא כהאוא דרגא דמיין מרלן כה וכגיני כך היה מדכי לכל כני כמא מדכי לון מסטרא דעז ודכי לון מסטרא דמסכנא כמים לויהו מדכי לגוברין הכי כמי מרם מדכלת לכמן ומסתכאו כלהו דלתיין לגכייהו דכיין מכלא. תא חזי לולכא כטא לכרכם ככל לאתר דדיוריה תמן ולא הוה סליק ככל לאתר כדקא יאות כר כשעתא דדיוריה כארעא דכנען וכהאוא לולכא הוה ידע מלן דלאתלחיד ליה כקכא לולכא הוה פריש עכפוי ואפו על ריפוי ועכיד עלוי גלגלא. ש ומלן דלאתלחיד כסטרא דעז האוא לולכא הוה לאסתלק ועכפוי סליקין לעילא. כדין הוה ידע לכרכם ולזהיר ליה ולא לעלי מתמן עד דלאתלחיד כמהימנותא. מלן דלויהו דכיה לולכא מלן דלויהו מסתכל ליה לולכא ומלן ליה. כדין ידע לכרכם ומדכי לון כמיה ועייכא דמיוה הוה תחות האוא לולכא ומלן דכריך טכילה מיד מיין סלקין לגכיה ולולכא לאסתלק ועכפוי כדין ידע לכרכם דלויהו מסתכל וכעי טכילה מיד ואפ לאו מיה כניכן כדין ידע דכעי לאסתלכא סכעה יומין. תא חזי דלפולו כשעת דלזמין לון למלכין למר לון ואסעכו תחת האן כנין למחמי ולמכדק כהו וכהאוא לולכא הוה כדיק לכל כני עלמא. ורזא לקכל קכה קא עכד דלויהו לולכא דחיי לכלא וכנין כך ואסעכו תחת האן ולא תחת עז. ותא חזי כד חב לדם כעז הדעת טוב ורע חב ונרם מותא לכל כני עלמא וכד לתא לכרכם כלולכא לאחרן לתקין עלמא דהוה לולכא דחיי ולודע מהימנותא לכל כני עלמא **ויאמר** טוב לאוב לליך כעת חיה לר׳ ונחק. טוב לאוב טוב יאוב מכעי. ליה דהה מפתחא דא למפקך עקרות כידא דקכה לויהו ולא כידא דלליחא לאחר כמה דתכינן תלת מפתחן לגון דלא לתתסרו כידא דלליחא דחיי ותחיית המתים וגשמים והוחיל דלא לתתסרו כידא דלליחא לאחרי כתיב טוב לאוב תלוב ודלי קכה דהוה קלים עלייהו לאחר ליה מלה כב כתיב ויאחר טוב לאוב לליך. ותא חזי ככל לאתר דכתיב ויאחר סם ומוע תסמע וגו׳ ויאחר ולא קלאר מלן הוא. ויקרא דכתיב ויקרא אל משה ולא קלאר מלן הוא. לאחר דכתיב ואל משה ויאחר סם ומוע תסמע וגו׳ ויאחר ולא קלאר מלן הוא. לוש הכא דכתיב ויאחר טוב לאוב ויאחר סם ולא קלאר מלן

הוא

הוה אלא בכל הני מלאכא דברית הוה וכלא בקב"ה אתמר ובגין כך כתיב ויאמר שוב
אשוב אליך · והנה בן וגו׳ והנה בן לשרה אשתך · מאי טעמא לא כתיב והנה
בן לך אלא בגין דלא יחשוב דהא מן הגר איהו כבקדמיתא · רבי שמעון פתח ואמר
בן יכבד אב ועבד אדניו · בן יכבד אב דא יצחק לאברהם · אימתי כביד ליה
בשעתא דעקד ליה על גבי מדבחא ובעא למקרב ליה קרבנא · ויצחק בר תלתין
ושבע שנין הוה ואברהם הוה סבא דאילו הוה בעט ברגלא חד לא יכיל למיקם קמיה
ואיהו אוקיר ליה לאבוי ועקד ליה כחד אימרא בגין למעבד רעותיה דאבוי · ועבד
אדניו דא אליעזר לאברהם כד שדר ליה לחרן ועבד כל רעותיה דאברהם ואוקיר
ליה כמה דכתיב ויי׳ ברך את אדוני וגו׳ · וכתיב ויאמר עבד אברהם אנכי בגין
לאוקיר ליה לאברהם · דהא בר נש דהוה מייתי כסף וזהב ואבני יקר וגמלין ואיהו
כדקא יאות שפיר בחיזו לא אמר דאיהו רחימא דאברהם או קריבא דיליה · אלא
אמר עבד אברהם אנכי בגין לסלקא בשבחא דאברהם ולאוקיר ליה בעינייהו ועל
דא בן יכבד אב ועבד אדניו ואתון ישראל בגין קלנא בעינייכו לומר דאנא אבוכון
או דאתון עבדין לי · ואם אב אני איה כבודי וגו׳ · בגין כך והנה בן דא הוא בן
ודאי ולא ישמעאל דא הוא בן דאוקיר לאבוי כדקא חזי · לשרה אשתך בן לשרה
דבגיניה מיתת דבגיניה כאיבת נפשה עד דנפקת מינה · והנה בן לשרה · לאסתלקא
בגיניה בשעתא דקב"ה יתיב בדינא על עלמא · בדין ויי׳ פקד את שרה וגו׳ · ועל דא
אנהו מלאכי אמרי · והנה בן לשרה דין נוקבא נטלא ליה לבר מן דכורא ·

ושרה שומעת פתח האהל והוא אחריו · מאי והוא אחריו · והיא אחריו
מבעי ליה · אלא רזא איהו ושרה שומעת מה דהוה אמר פתח
האהל דא קב"ה · והוא אחריו מאן דהוה אמר פתח האהל דא דרגא תתאה · והוא
אחריו דא דרגא עלאה מן יומא דהות שרה בעלמא לא שמעת מלה דקב"ה בר ההיא
שעתא דיתבא שרה פתח האהל בגין למשמע מלין והיא שמעת האי מלה דאתבשר
בה אברהם · והוא אחריו · אברהם דהוה יתיב אחורוי דשכינתא ·

ואברהם ושרה זקנים באים בימים · מאי באים בימים שעורין דיומין
דאתחזי כדין להו חד מאה וחד תשעים עאלו ביומין שעורא
דיומין כדקא יאות · באים בימים כד"א כי בא היום דאערב יומא למיעל חדל
להיות לשרה ארח כנשים · וההיא שעתא חמאת גרמה בעדונא אחרא · ובגין כך
אמרה ואדני זקן דהא איהו לאו כדאי לאולדא בגין דאיהו סבא · רבי יהודה
פתח נודע בשערים בעלה בשבתו עם זקני ארץ · תא חזי קב"ה אסתלק ביקריה
דאיהו גניז וסתים בעלויא סגיא לאו איתי בעלמא ולא הוה מן יומא דאתברי עלמא
דיכיל לקיימא על חכמתא דיליה ולא יכיל לקיימ׳ ביה בגין דאיהו גניז וסתי׳ ואסתלק
לעילא לעילא וכלהו עלאי ותתאי לא יכלין לאתדבקא עד דכלהו אמרין ברוך כבוד
וי׳ ממקומו תתאי אמרי דאיהו לעילא דכתיב על השמים כבודך · עלאי אמרי דאיהו
לתת׳ דכתי׳ על כל הארץ כבודך עד דכלהו עלאי ותתאי אמרי ברוך כבוד ה׳ ממקומו
בגין דלא אתיידע ולא הוה מאן דיכיל לקיימא ביה ואת אמרת נודע בשערים בעלה

אלא

קלח ודלי כודע בטערים כעלה דא קב"ה דליהו לתתדע ולתתדכן לכוס מה דמטער
כלביה כל חד כמה דיכיל לתתדקקא כרוחא דחכמתא ולפוס מה דמטער כלביה ׃
הכי לתתדע כלביה וכניהי כך כודע בטערים כהיכון טערים לחכל דלתתדע כדקא
יאות לא הוה מאן דיכיל לתתדקקא ולמכדע ליה ר׳ שמעון אמר כודע בטערים כעלה
מאן טערים כלא אלו טערים דאסיכם והכטאו פתחי עולם וכגין שין טערים דהיכון
דרגין עלאין כניהיהו לתתדע קב"ה ואי לא לא יכלין לתתדקקא כיה . תא חזי דהא
כטמתא דכר כם לאו דיהו מאן דיכיל למכדע לה אלא כגין אלין סייפין דגופא והיכון
דרגין דעכדין חומכותא דכטמתא כגין כך לתתדע ולא לתתדע כך קב"ה לתתדע ולא
לתתדע כגין דליהו כטמתא לכטמתא רוחא לרוחא גכיז וטמיר מכלא לחכל כהיכון
טערים דהיכון פתחין לכטמתא לתתדע קב"ה . תא חזי אית פתחא לפתחא ודרגא
לדרגא ומכייהו ודוע יקרא דקב"ה . פתח ההיכל דא הוא פתחא דנדק כלא פתחו לי
טערי נדק וגו׳ דא פתחא קדמאה לאעלא כיה ובהאי פתחא לתתחון כל מאר פתחין
עלאין מאן דזכי להאי זכי למכדע כיה וכלהו מאר פתחין כגין דכלהו מרלין עליה
ואטמתא דפתחא דא לא לתתדע כגין דיהו כלהו פתחין לאתלקו מכיה
ולא יכלין למכדע ולתתדקקא . אבל כזמכא דיפקון ישראל מן גלותא זמיכין כלהו
דרגין עלאין למטרי עליה כדקא יאות . וכדין יכדעון כבי עלמא חכמתא עלאה
ויקרא דא קב"ה הוו ידעין מקדמת דכל דכתיב ונאה עליו רוח ה׳ רוח חכמה וביכה
רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה׳ כלהו זמיכין לאטרחא על האי פתחא תתאה
דליהו פתח ההיכל וכלהו זמיכין לאטרחא על מלכא משיחא לתתא כגין למידע עלמא
דכתיב ושפט בדק דלים וגו׳ כגוניכ כך כל לתתבר אכרסם האי דרג׳ הוא אמ׳ כמה
דלתתר דכתיב טוב למוב לנוך כעת חיים ויאמר לא כתיב מאן הוא . ודא הוא פתח
ההיכל ועל דא וערב טומעת האי דרג׳ דהוא מליל עמיה מאן דלא הוא טומעת מקדמ׳
דכל . דכתיב וערב טומעת פתח ההיכל דהוא מבתר וחמר טוב למוב לנוך כעת חיים
והכא כן למרא לפתך . תא כמה הוא חביבותא דקב"ה לגביה דאכרסם דא לא כפק
מניה ינחק עד דלתגזר לבתר דלתגזר לתבתר כיה כניחק כגין דליהו כדין זרעא
קדישא ועד לא לתגזר לאו דליהו זרעא קדישא . וכדין דליהו כמה דכתיב לבתר זרעא
כו למיכהו . תא עד לא לתגזר לאכרסם ההוא זרעא דליה לא הוא קדישא כגין
דכפק כנו ערלה ולתתדכן כערלה לתתאה לבתר דלתגזר כפק ההוא זרעא כגו
קדישא ולתתדכן בקדושה דלעילא ולחולד לשילא ולתתדכן לאכרסם כדרגיה כדקא
יאות . תא כד לחולד לאכרסם לינחק כפק קדישא כדקא יאות והשתא זמיא לאעדו ולחולד
מטוכא . ר׳ לאלעזר מאיל ויחא חד לר"ש לכוי . ל"ל האי דקרא ליה קב"ה ינחק דכתיב
וקרלת שמו ינחק ואמאי דא לתתזי דעד לא כפק לעלמא קרא ליה וינחק ל"ל הא
לתמר דלשון נטלו אינו דא אינו מסטרא דגבורה קא לתיין . ותו מאיל ליה
ליהוי דא כגון כדיוקן להוא מסטרא כמאכי זמר ותוסכתן לקכיל האי מסטרא כגין כך
וינחק ליהוי מדוש דלחלף אינו כחשא ואעל דא לקרי מכי . וכגין כך קב"ה קרא ליה

מכי

סכי עד לית יכול למלמד שמא דין ואומדנא ליה לאברהם · ואף כאלו אתרכון מכוך
לון קב"ה למקרי לון שמהן ואפ"כ הוו קרין לכמיהו שמהן אבל מכאן ולא מכאן קב"ה
לאתויי למקרי ליה שמא של לאברהם דכתיב וקרלת שמו יצחק לכת ולא לאחרא כנין
לאחלפא מיא כאפא ואפא כמיא לאכללא ליה בסטריה · כיון דאתכאר לאברהם

ויקומו מפס האנשים ויסקיפו
כוכתך מה כתיב ויקומו מפס האנשים · כמה אלפים קב"ה טיכו
על פני סדום ר' אלעזר אמר את חזי

עם כל כרעין וכל מכן לאיכון דאזלי כאורחוי דאפי' כזמנא דכעי למידן עלמא לאיכו
גריס למה דרחים ליה למזכי כמלה עד לא ייתי הקוב"ה ויכוף לעלמא · דתכוכן כמעתא
ד"קב"ה רחים ליה לכר כם מסדר ליה דורונא ומלן לאיכו מסככא כנין דיזכי כיה וכיון
דזכי כיה לאיכו למסיך עליה חד חוט דחסד דאתמסך מסטר ימיכ' ופרים לרישי' ורמי
ליה כנין דכך ייתי דיכא לעלמא הסוא מאכלא יזדהר כיה וזקיף עיכוי ואמא להקוא
דשיומו כדין אסתלק מכיה ואזדהר כיה כביכי כך לקדיש ליה קב"ה כמה דיזכי ·
ואת חזי כך כמא קב"ה לאיתא' דיכא על סדום לזכי קודם לאברהם ומדר ליה דורונא
למזכי עמהון כנין לאזכא ללוט בר לחוה מתמן הסך ויזכור אלהים את לאברהם ושלח
את לוט מתוך הסהפכה ולא כתיב ויזכור אלהים את לוט דהא כזכותיה דאברהם
אסתזב · ואלו ויזכור מאי דלזכי קודם עם לחון תלת מלאכין · כגוונא דא כר כם
דיזכי כנדקה עם כני כמא כמעת' דדיכא מריה כעלמ' ק"ה לדכר ליה להיות נדקה
דעבד כנין דכבל מעתא דזכי כר כם הכי לכתיב עליה לעילא ואפי' כמעתא דדיכא
מריה עלוי ק"ה לדכר ליה להקוא טיבו דעבד וזכה עם כני כמא כלא ונדקה תניל
ממות · כגוכי כך לקדיש ליה ק"ה לאברהם כנין דיזכי ויזזיב ללוט · ויסקיפו על
פני סדום · את חזי ויקומו מפס האנשים מהיכא משדה דאתקין לון לאברהם וזכה
כהו דאשר דמלאכין הוו זכה כהו וכל הקוא מיכלא לא משתאר מיכיה כלום כניפיה
דאברהם ולמזכי ליה דהא כתיב ויאכלו כאשר דאמרו' אתאכל ואי תימא הא תלת
מלאכין הוו והכתיב ויבא · ואמי מיא · שלא כל אחד ואחד כליל באברים וכניכי
כך ויאכלו כגוונא דא ויזזו את האנשים ויאכלו ויסתו · אכילה ודאית אכלו דזכו מן
סכיכת' חוף הכא ויאכלו גרמו לאתזכא מכיה מסטר' דאברהם וכנין כך לא משתארו
ממה דיזכיה לון לאברהם כלום כגוונ' דא כעי ליה לכר כם למשתי מפתחא כסא דברכה
כנין דיזכי להיות כרכ' דלעילא חוף חיכון אכלו ממה דאתקי' לון לאברהם כנין דיזכון
לאתזכא מסטרא דאברהם דהא מהסוא סטרא כפיק מזונא לכלהו מלאכי עלאי ·
ויסקיפו אתערותא דרחמי לאזכא ללוט · כתיב הכא ויסקיפו וכתיב התם ויסקיפם
ממעון קדשך · מה להלן לרחמי חוף הכא לרחמי · ואברהם הולך עמם לשלחם ·
למשבד לון לגויים · תנא תמר ר' יוסי לו תימא דאברהם ידע דמלאכין חיכון למאי לשבוד
לון לגויים · תנא תמר ר' אלעזר חף על גב דהוה ידע רגיל הוה למשבד לכלהו כבי כמא
דזמיכון עמיה למשבד לון לגויים כגון כך לטטריך ליה לכר כם למשבד לגויים לתופסיון
דהא כלא כהוי תליא וכשר דחיכו הוה לזיל עמהון לתגלי קב"ה עליה דאברהם
דכתיב ויי' תמר סמכסה אני מאברהם אשר אני עושה · וי"ו כגון דקב"ה הוה לזיל

עמהן. תא כל כך גם עביד לוותיה לכך גם תיהוי לחמצך לכניסתך לתתכרת בזרעיה
ולמהך עמיה כתורתך לעזבך ליה. וכגון כך כעי ליה לכך גם ללוותי לתוספיזך בגין
דיכור ליה לכניסתך ולחמצך עליה
לתתכרת בהדיה. מדרש הנעלם

ויי אמר המכסה לכי מאברהם לעכר לכי עשה. ר'
חוזי פתח כי לך ישעה ויי לאלדיס דכר כי
תם גלה סודו לל עבדוי הנביאים זכאין
היכון זכאי שלמא דקדם לתרש בהו וכל
מה דהיהו עביד ברקיעא וזמין למעבד
כעלמ' על ידי דזכאין עביד ליה ולא כסי
מכוייהו לעלמין כלום בגין דקדם כעי
לאתפתה בהדיה לגדיקויא דלא תהא
פתחון פה לרשיעי בכל מה דהיהו עביד
תא כלא גלי קדם לגדיקויא בגין דהיכון
לתיין ומזדהרין לבבי כעא לאתכא
מחוכייהו ולא יתעכון מנו דיכא עלאה
ולא יהא לון פתחא דפומא לגבייה בגיני
כך קדם לודע לון רזא דהיהו עביד.
תו בגין דלא ויתרון דהא כלא דיכ' עביד
בהו דיכא. תל לאלעזר ויי לחייכוא דלא
ידעין ולא מסגיחין ולא ידעין לאסתמר
מחוכייהו ומה קדם די כל עובדוהי קשוט
ואורחתיה דין לא עביד כל מה דעביד
בעלמא עד דגלי להו לגדיקויא כגין דלא
יהא לון פתחא דפומא לבבי כעא גבייה
בבי כעא לא כם דאית לון למיעבד דלא
ומללון בבי כעא סטוא עליהון וכן כתיב
והייתם נקיים מיי ומישראל ואית לון
למיעבד דלא יהא לון פתחון פה לבבי
כעא ויתרון בהון די היכון חטאן ולא
משגיאי לאסתמרא דלא יהא ליה למדת
דיכא דקדם פתחא דפומא לגבייהו ובמה
כתכוכא ועובדין דכתרן. תא חזי ויי
לאמר המכסה לכי מאברהם. אמר רבי
חזקיה ויהודה קדם והב כל מרעא לאברהם

ויי אמר המכסה לכי מאברהם ונו'.
מה כתי' למעלה ויקומו משם
אנשים וישקיפו על פני סדום לעשות דין ברשעי
מה כתיב לאחרין המכסה לכי מאברהם. אמר ר'
חזקיה לא דין הקדם עושה דין ברשעים עד שמצלך
בהמתן של בדיקים הקב"ה מבשרת לו' יהבדל.
וכתיב המכסה לכי מאברהם אע' הקדם כלום יש
לי לעשות דין ברשעי' עד שאלך בהמתן הבדיקים
ואומר להם ברשעים חטאו לבבי לעשה בהם דין
לכתיב ויאמר יי זעקת סדום ועמורה כי רבה
וחטאתם ונו'. תל אהבה שבשע' עומדת במקומה
והיא יכולה להתקרב אלין ולומר לבבון כלום עד
שאומר למטטרון שיגשה לבבי ואמ' מה ברשעה
הזה וגם אברהם ויאמר חלילה לך הרשע עם
הצדיק וגו'. תולי יש חמשים צדיקי וגו'
הרשע חלילה לך ונו'. תולי יש חמשים צדיקי וגו'
שבשעה שעתתת ואומרת רבונו של עולם שמא
בשבילן כך ברשעיות של עולם ואעפ"ג שלא בשבילן
לשעה אחת כתיב בתריה ויאמר יי אם אמצא
בסדום חמשים צדיקים וגו' והא תניכן תיכון
ברשעית שלש אמר רבי לוי שכולן חמשים ספרים הם
בתורה וכל אחד ואחד מכולן עשרת אלפים שנים
שאומרת שבשעה שהעולם חסוך עשרה כשר
אל שבשעה שעתתת שבשעה שעולם עומד בשביל
קבלו עונשם אבל אם שחטאו כלם וכשבשביל כלם
שבשעה שרשעים יכולן לו יוסף ואעפ שבשביל
לשבשעה היה להשכיר לשבשעה שלש יכולם
לגישבם מה כתי' לחרע לו מעט בעבור שיתרבע
עוד עתתת ואומרת חולי ומכאוב עם עשרה שאם
יגלו וכיכים לתלמוד תורה יש לשם שכר לעשרת
של ברות שהי מעמיד בכל יום ולמה ר' יצחק כל

למסו

למהוי ליה לאסכת ירותך לעלמין דכתי׳
כי את כל הארץ אשר אתה רואה לך
אתננה וגו׳ וכתיב קח את בניך ואת
בכורך ולכתר קום התהלך בארץ לארכה
ולרחבה כי לך אתננה ית ארעא
לאברהם והוה הכא לכולא דכתיב כי
את כל הארץ וגו׳ כתתיך ולא יהות לי למימר
כגון ולא תודע לאברהם דקרית ליה
אברהם לוקבי וכגון כך התהלך לאורכ
ליה כגון כך אמר וי׳ אמר המכסה אני
מאברהם אשר אני עושה . אמר
רבי חזקיה תא חזי עובדותיה דאברהם
דאע״ג דאמר ליה קב״ה זעקת סדום
ועמורה כי רבה ועם כל דא לא דחיק עמיה ולא יהודע ליה דבעי למעבד דיוקא
בסדום לא בעא קמיה לזכאה ליה ללוט
ולא יעביד ביה דיוקא . מ״ט כגון דלא
למתבע אגרא מן עובדוי . ועל דא אלא
קב״ה ללוט ואזיל ליה בניוקיה דאברהם
דכתיב ויזכור אלהים את אברהם וישלח
את לוט מתוך ההפכה וגו׳ מאי אשר
ואב כגון לוט הא לתתא לכל כגון דכולהו
חייכין ולא לאתכא ביומוהי מכולהו
דלית ליה מודי וכו כר לוט מכאן
לוליפכת בכל לתר דדירין ביה חייכין
קרוב ליהו . אמר יצב כגון לוט . וכי בכולהו הוה אלא בניוקיה הוו ויתבי דלא
לתתרכו . ואי תימא בזכותיה דאברהם . הא שמעון את חזי
דשמעת דעביד כר כם לזכאה היהו שמעת לגבן עליה כעלמא . ולא עוד אלא דאע״ג אשרי סאגא לבדים
דלוט חייבא לולוף מארחוי ועביד לן . ת״ח דהא כגון דלתתא לוט כהדיה דאברהם
אע״ג דלא לולוף כל עובדוי לולוף למעבד טיבו עם כרעין כמה דהוה עביד אברהם
ודא הוא דלתתיב לכל לוכן קרתי כל היהו זמנא דיתבו כתר דאעלו לוט בניוקיהן
אמר ר׳ שמעון ת״ח דסניוקתא לא לעבדי מכיח דאברהם כהיהו זמנא דקב״ה עמיה .
אלא ר׳ שמעון את חזי סניוקתא היא מלגו עמיה דהא בדרגא דא לתגלי עליה קב״ה דכתיב
ויראה אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי . אלא הכי הוא ודאי . ות״ח מה כתיב
ויאמר וי׳ זעקת סדום ועמורה גו׳ דהיינו דרגא עלאה דלתגלי ליה על דרגא תתאה .
ולבסוף ויאמר וי׳ אמר . בקדמיתא וי׳ אמר . מה כתיב
כי רבה זעקת סדום ועמורה כי רבה . סנגדל כמו לגלגל תורה ומוליכו לגבית רבו
בנקר ובערב מעלה עליון סכתוב כאלו קיים
עליו סתורה כ׳ פעמים בכל יום מה כתיב ויאמר
לא מסתית כעבור סעשרים . עול פוקחת
ואומר אלי יבכאון סם עשר אומרת רבונו של
עולם סעת הין מלוקס סעשרם סרשעים על
בית סכנסת שכושל בכר כנגד כלם שבאים
מחריסם מה כתיב בהם ויאמר לא מסתית בעבור
סעשרם כל זה יש לפשוט סנדיק לומר על
סרשעים . כיון שלא כמצא בילם כלום מה כתיב
וילך וי׳ כאשר כלם לדבר אל אברהם ואברהם
סב לתקומו מסן לתקומו למקום מעלתו סידועם .
אמר רבי אבוה לו לאדם להתפלל על הרשעים
כדי שיחזרו לשוטב ולא יכתבו לגיהנם לכתיב
ואני כחלותם לבושי שק וגו׳ ואמר רבי אלעזר לו
לאדם להתפלל על הרשעים שיתלקו מן העולם
שלאחר שנלקו קב״ה לתרק מן העולם כשפים
שנאמר ש״ל לא כא אברהם אביהו לעולם ושבטי
ישראל לא הין ושאלך דור ואלך שמואל ושפורם
לא כתכם וכל אותם שנדיקי׳ ושפחידי׳ וכבירים
לא הין בעולם אמר רבי יסוד כיון שרואה שקב״ה
שלא בעצת הרשעים כלום מכל אותם שעבייבים
מה כתיב ויבאו שני שלאכים סדומה וגו׳ .

רבי

ארדה כח ותרתי הכנעקתם הכתם הלו עמו כלה למען קקמר לו תומח
לזיכון מלאכין . מלן מחמ מלוכ עם דת ופקיד לדת . הלת

לכרהם קקמר דכרמוחיה קיומין לזיכון לקרי . לת לזיכון מלאכין מם דלתמר
לכרהם . מלו טעמת עמו . עמם מכמי ליה . מלו עמו . הלת דת לכרהם ומכיכתת
דלת לעדי מכיה . עמו מם דלתמר למלאכין כגין דהמו זמיכין תמן והמו מסתכלין
למעבד דיוכת ועל דת עמו . לת עמו למעבד כתרגומו עבדי . וכי לת הוה ידעקבם
דלזיהו לתמר לדדם כת ותרתה והת כלה לתנלי קמיה . הלת לדדם כת מדרגת
דרחמי לדרגת דדיה דהיהו הלו ירודה . ותרתה דלזיה היה לתסגקת עליהון במלן
דיכת ידין לון . תסכתן דלזיה לטב ותסגקן דלזיה לכיה . דלזיה לטב דכתיב וירת
הלהים לת ככי ישרהל וידע . דלזיה לכיה דכתיב לדדם כת ותרתה כגין לתסגקת
עלויהו כדיכת ועל דת לתמר קבם המכתם הכי מלכרהם .

ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום . מלו טעמת ברכה דת סכת .
הלת כגין לתודעת דלתפולו כמעתת דקבם יתיב כדיכת על
עלמת לת לתסתכי דהת יתיב כדיכת על דת ויתיב ברחמי על דת וכלה כרגעת חדת
וכמעתת חדת . לתמר רבי יהודה והת כתיב ותהי תפלתי לך יי עת רצון . זמכין דלזיהו
עת רצון וזמכין דלהו לזיהו עת רצון זמכין דממע וזמכין דלת ממע . זמכין דלמתכת
וזמכין דלת לתסתכת דכתיב דרשו יי בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב . לתמר ר׳ לעזר
כלן ליזיד כלן לכבור כלן לתתר חד וכלן לכולי עלמת בגיכי כך כרך ליה לכרהם
דלזיהו סקיל ככל עלמת דכתיב הלה תולדות השמי׳ והארץ בהבראם וכתי׳ כלכרהם
יהיה בגוימ׳ עלמים . הכי תניכן תלתין נדיקים לזמין קבם לעלמת כמה דת זמין
לכרהם . פתח ואמר מן העלמים הכי כככד ולל העלמה לת כת וגו׳מן העלמים הכי
כככד הלין לזיכון תלתין נדיקים דלזמין קבם לעלמת ולת ובטל לון מכיה . ובכיהו
כן יהודע כתיב כיה מן העלמי׳הכי כככד לזיהו חד מכזיהו . ול העלמה לת כת . דלת
סקיל לתלתת לחרכין דעלמת קלים עלויהו . ולל העלמה לת כת למהוי במכזיהו
כחד מכזיהו . כלזכון תלתין זכת למיעל בחומבה לכל ולל העלמה לת כת
דלת זכה לתתברת כהו ולמהוי עמהון בחולקה חדת . ותיב כמה דתניכן תלתין הוו
ובגין כך קבם ברכיה בלזכון תלתין נדיקים . תת חזי׳ל קבם לאברהם זעקת סדום
ועמורה כי רבה הוה סליקת קדמי מה דלזכון עבדין לכל עלמת דכל עלמת מכעי
רגליהו דלת למיעל בסדום ועמורה דכתיב פרץ כחל מעם גר הכתבים מכי רגל
דלו מלכום נעו . פרץ כחל מעם גר פרתם היה פריץ כחל לזיכון בכי עלמת דעלמ
לתתן דכלהו דחמין למלן דהוו יהבי למיכל ולמסתי לכר כם לחרת סדיין ליה (בוקקי
בקי) בעומקת דכהרי . ולזיהו דכטיל ליה הכי כמי ועל דת כלהו בכי עלמת הוו
כתבים מכי רגל דמכעי רגליהו דלת למכעל תמן . ומלן דעתל דלו מלכום נעו
דהוו דלו נופת בכפנת דלת הוו יהבי למיכל ולמסתי ולסתכי דיוקים מסתר בכי
עלמת דכתיב דלו מלכום נעו כתיב הכת נעו וכתיב התם נעו מעלותיהם .
הכי כמי הוו סטלין מעגלין ולורחין דלת למיעל תמן ולכולו עמי סמיך הוו מכעי

למיעל

למיעל תמן דכתיב נתיב לא ידעו עיט וגו׳ וכניכי כך כולי עלמא הוו נזהרין על סדום ועל עמורה ועל כללו קרתי דכלהו כנווכא חדא הוו׳ זעקת סדום ועמורה כי רבה׳ אמר ליה לברהם אמאי אמר ליה ואטלתם כי כבדה מאד׳ כניכי כך אדרבה כל ואירדה הכנעקתה׳ הכנעקתם מכאי ליה דהא כתיב זעקת סדום ועמורה ותרי קרתי הוו אמאי הכנעקתה אלא הא לוקמוה׳ תא כסטרא דתותי קלא דכרדא סלקין קוטרי כלהו בכתפא מתכבאי כחד טיפ ועלין כנו נוקבי דתהומא רבא לתעבידו חמם בחד חד ליהו לוחכא גלילין קלין דכלהו לתעבידו חד קלא דסליק מתתא על כיכויהו ולתמצכא כחד׳ והוה קלא סלקא ונחת תבעא דיכא לתתמצכא כדיכא׳ אמר ר׳ סמעון הכנעקתה מלן הכנעקתה דא גזרת דיכא דתבעא דיכא כל יומא׳ דהכי תיכון כמה סנין קיימא גזרת דיכא ותבעא מקמי קב״ה על דזכיכו לחוי דיוסף ליוסף כגין דגזרת דיכא נוחת על דיכא ואל דא הכנעקתה הכתה שי׳ מאי הכתה שי׳ דא סוף רזא כלא בערב היא כלא וכבקר היא סבה׳ ודא הוא הכתה לגי תדיר כנווכא דא קץ כל בשר בא לפני והא לתתר׳ עשו כלה והא לתתר׳:

ויבש לברהם ויאמר האף תספה נדיק עם רשע׳ אמר ר׳ יהודה מלן חמא לכא דרחמנותא כלברהם׳ תא חזי בכמה כתיב ויאמר לגדים לבא קץ כל בשר בא לפני וגו׳׳ עשה לך תיבת עצי גפר ואסתיק ולא אמר ליה מדי׳ ולא בעא רחמי׳ לכל לברהם בעתה דאמר ליה קב״ה נעקת סדום ועמורה כי רבה וגו׳׳ ואדרה כא ואירדה וגו׳׳ מיד כתיב ויבא לברהם ויאמר האף תספה נדיק עם רשע׳ אמר ר׳ אלעזר חוף לברהם לא עביד טלימו כדקא יאות דלא יאות זכאה עם חייבא ואמרי לא היה ולא הוי לברהם תבע דיכא כדקא יאות דלא יאות זכאה עם חייבא כא לא עביד מדי מחמשים עד עשרה עבד ולא אסלים דלא בעא רחמי כין כך וכין כך דאמר לברהם לא בעיכ למתבע לגר עובדוי׳ לכל מלן עביד טלימו כדק׳ יאות דלא יאות זכאה עם חייבא ואמרי קב״ה קרו מהר מן הדרך וגו׳׳ עשו להם עגל מסכה ויסתחוו לו מיד מה כתיב ויהי כאשר קרב אל המחנה׳ ראה את העגל ומחלת׳ ואם לאו מחכי לה מספרך לגר כתבת׳ ואל׳ דכלהו חטו לא זז מתמן עד דאמר ליה סלחתי כדברך לכל לברהם לא לסגא דלא אי לאסתכא כהו זכאי ואם לאו ואל דא לא הוה כעלמ׳ כר כם דינין על דריה כמסה דליהו רשיע מסיימא׳ ויבא לברהם ויאמר התקין גרמיה למתבע דא׳ חולי ומנחון סם חמשים סרא מחמשים דליהו סורותא למכדע עד עשרה דליהו עשירא סופא דכל דרגין׳ אמר רבי ונחק עד עשרה אלין עשרה יומין דכין רחם הסכה ליום הכפורים כגין כך סרא מחמשים עד עשרה וכיון דמטא לעשרה אמר מכאן ולהתר לאו להתר דקיימא כתשובה כניכי כך לא כתת להתר מעשרה׳

ויבא סני המלאכים סדומה כערב וגו׳׳ אמר רבי יוסי תא מה כתיב לשלח וילך וי׳ כאשר כלה

מדרש סבעלם

רבי פתח בסלי קרא אלא סנויס מסר סמיס ויבסמם לסרחם אמר ר׳ חוניא סוית בסדום עלמא ולית עלמ׳ קאים אלא בסיכון

פלוני לבר פלוני מכרתם דהא כיון דאתפרש
מכיבת מכרתם ומכרתם תב לאתריה
כדין ויכלו אכי המלאכים מדומים בערב
דהא חד אסתלק כמכיבתא ואסתארו
תיכון תרין · כיון דאתמר לוט לון רהט
בתריהו מאי טעמא וכי כל תיכון דהוו
אתיין תיכו לעיל לון לביתיה ויהיב לון
למיכל ולמשתי וכאי מתא היך לא קטלין
ליה דהא לכרתיה עבד דיכא ומאי סוף
דכרתיה דלוט יהבת פתא דכמתא לחד
עכיה וידע כה שפוט דוכמא ואותבוה
פרים לגרגי עד דאכלוה נרעי · שלש בנין
דהוה כלילות חמיר דלא יסתכלון ליה
כאי מתא ועם כל דא כיון דעאלו לכיתא
אתכמו כלהו ואסתרי לכיתא · אמר ר׳
יצחק אמאי רהט לוט לאתריהו אלא
בגין דכתיב וירא לוט וירץ לקראתם ·
רבי חזקיה ורבי יוסי חד אמר דיוקא
דאכרהם אמא עמהון וחד אמ׳ אכיכתא
לתיתי עלייהו · כתיב הכא וירא לוט
וירץ לקראתם וכתי׳ התם וירץ לקראתם
מפתח התפל מה להלן אמא אכיכתא
לוקא הכא אמא אכיכתא וירא לוט וירץ
לקראתם ואמ׳ הכא כי אלהים השחית
כתיב התם ויהי כאשר השחית אלהים
סורו אמא לאתדרא לון אחרכיה דכות׳
בגין דלא יחמון לון כבי מתא ולא יעלון
כתורא מיסר לכיתא ובגין כך סורו כי ·
ר׳ חזקיה פתח כי הוה לקבו אתרא ובוט
תחת כל הסמים ירחם · כמה חיות לון
לכבי כסא לאסתכלא כעובדוי דקכה
ולאסתדלא כאורייתא ואמא ולילי דכל
מאן דאסתדל כאורייתא קכה אסתכא
כיה לעילא ואסתכא כיה לתתא כגין
לאתכבשו כלהו ואסתרי לכיתא · אמר ר׳
יצחק אמאי רהט לוט לאתריהו אלא
כגין דכתיב וירא לוט וירץ לקראתם ·
רבי חזקיה ורבי יוסי חד אמר דיוקא
דאכרהם אמא עמהון וחד אמ׳ אכיכתא
לתיתי עלייהו · כתיב הכא וירא לוט
וירץ לקראתם וכתי׳ התם וירץ לקראתם
מפתח התפל מה להלן אמא אכיכתא
לוקא הכא אמא אכיכתא וירא לוט וירץ
לקראתם ואמ׳ הכא כי אלהים השחית
כתיב התם ויהי כאשר השחית אלהים
סורו אמא לאתדרא לון אחרכיה דכות׳
בגין דלא יחמון לון כבי מתא ולא יעלון
כתורא מיסר לכיתא ובגין כך סורו כי ·
ר׳ חזקיה פתח כי הוה לקבו אתרא ובוט
תחת כל הסמים ירחם · כמה חיות לון
לכבי כסא לאסתכלא כעובדוי דקכה
ולאסתדלא כאורייתא ואמא ולילי דכל
מאן דאסתדל כאורייתא קכה אסתכא
כיה לעילא ואסתכא כיה לתתא כגין
לאתכבשו כלהו ואסתרי לכיתא · אמר ר׳
יצחק אמאי רהט לוט לאתריהו אלא
כגין דכתיב וירא לוט וירץ לקראתם ·
רבי חזקיה ורבי יוסי חד אמר דיוקא
דאכרהם אמא עמהון וחד אמ׳ אכיכתא
לתיתי עלייהו · כתיב הכא וירא לוט
וירץ לקראתם וכתי׳ התם וירץ לקראתם
מפתח התפל מה להלן אמא אכיכתא
לוקא הכא אמא אכיכתא וירא לוט וירץ
לקראתם ואמ׳ הכא כי אלהים השחית
כתיב התם ויהי כאשר השחית אלהים
סורו אמא לאתדרא לון אחרכיה דכות׳
בגין דלא יחמון לון כבי מתא ולא יעלון
כתורא מיסר לכיתא ובגין כך סורו כי ·
ר׳ חזקיה פתח כי הוה לקבו אתרא ובוט
תחת כל הסמים ירחם · כמה חיות לון
לכבי כסא לאסתכלא כעובדוי דקכה
ולאסתדלא כאורייתא ואמא ולילי דכל
מאן דאסתדל כאורייתא קכה אסתכא
כיה לעילא ואסתכא כיה לתתא כגין
לאתכבשו כלהו ואסתרי לכיתא · אמר ר׳
יצחק אמאי רהט לוט לאתריהו אלא
כגין דכתיב וירא לוט וירץ לקראתם ·
רבי חזקיה ורבי יוסי חד אמר דיוקא
דאכרהם אמא עמהון וחד אמ׳ אכיכתא
לתיתי עלייהו · כתיב הכא וירא לוט
וירץ לקראתם וכתי׳ התם וירץ לקראתם
מפתח התפל מה להלן אמא אכיכתא
לוקא הכא אמא אכיכתא וירא לוט וירץ
לקראתם ואמ׳ הכא כי אלהים השחית
כתיב התם ויהי כאשר השחית אלהים
סורו אמא לאתדרא לון אחרכיה דכות׳
בגין דלא יחמון לון כבי מתא ולא יעלון
כתורא מיסר לכיתא ובגין כך סורו כי ·
ר׳ חזקיה פתח כי הוה לקבו אתרא ובוט
תחת כל הסמים ירחם · כמה חיות לון
לכבי כסא לאסתכלא כעובדוי דקכה
ולאסתדלא כאורייתא ואמא ולילי דכל
מאן דאסתדל כאורייתא קכה אסתכא
כיה לעילא ואסתכא כיה לתתא כגין
לאתכבשו כלהו ואסתרי לכיתא · אמר ר׳
יצחק אמאי רהט לוט לאתריהו אלא
כגין דכתיב וירא לוט וירץ לקראתם ·
רבי חזקיה ורבי יוסי חד אמר דיוקא
דאכרהם אמא עמהון וחד אמ׳ אכיכתא
לתיתי עלייהו · כתיב הכא וירא לוט
וירץ לקראתם וכתי׳ התם וירץ לקראתם
מפתח התפל מה להלן אמא אכיכתא
לוקא הכא אמא אכיכתא וירא לוט וירץ
לקראתם ואמ׳ הכא כי אלהים השחית
כתיב התם ויהי כאשר השחית אלהים
סורו אמא לאתדרא לון אחרכיה דכות׳
בגין דלא יחמון לון כבי מתא ולא יעלון
כתורא מיסר לכיתא ובגין כך סורו כי ·
ר׳ חזקיה פתח כי הוה לקבו אתרא ובוט
תחת כל הסמים ירחם · כמה חיות לון
לכבי כסא לאסתכלא כעובדוי דקכה
ולאסתדלא כאורייתא ואמא ולילי דכל
מאן דאסתדל כאורייתא קכה אסתכא
כיה לעילא ואסתכא כיה לתתא כגין

ולוט

ולמיהב לן חיין בעלמא דלעתי׳ ת״ח
כי הוא לקנו׳ הארץ זכיו למיהב לן מזונ׳
ולספקא לן מכל מה דלעטריכו בגין
דיהיו לעמא כיה תדיר דכתיב תמיד
עיני י׳ לעולם כיה מרעית השנה ועד
אחרית שנה׳ בגין דארץ דא מה כתיב
ממרחק תביא לחמה ולבתר תיהי יהבת
מזונא וטרפ׳ לכל חיון ברא דכתי׳
ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק
לנערותיה׳ ועל דא כי הוא לקנו׳ הארץ
וכיו תחת כל השמים ירחה לכלהו בכי
עלמא למיהב לן מזונא וספוקא לכל מה
דלעטריך כל חד וחד דכתיב פותח את
ידיך ומשביע לכל חי רצון׳ ת״ח כי הוא
לקנות הארץ זכיו לאתכלא עובדיו
דבר נש ולאשגחא בכל מה דעבדי בני
נשא תחות כל השמי׳ ירחה מתכל
ותמן לכל חד וחד׳ ת״ח כיון דאתמר
קב״ה עובדין דבדוש ועמורה סדר לן
לזכיו מלאכין לאתכלא לבדוש מה כתיב
וירח לוט אחת לשביתתא׳ וכי מאן יכיל
לאתחמי שביתתא דלא אחת זהרת חד דכתיר דקא סלקא על ריעוותו וכדין ואתמר
הנה נא ידעתי כי אלף לית כאתר דאתמר ובגין שביתת׳ הוא כתיר דכתיר קאמר סורו
נא אל בית עבדכם ולינו ורחצו רגליכם׳ לא עבד הכי אברהם אלא כקדמיתא דאמר
ורחצו רגליכם ולבתר ונקחה פת לחם וגו׳ אבל לוט אמר סורו נא אל בית עבדכם
ולינו ולבתר ורחצו רגליכם והשכמתם והלכתם לדרככם בגין דלא יסתמדשון כהו
בכי כמה׳ ויאמרו לא כי ברחוב נלין׳ בגין דכך הוו עבדי חורחין דעלמא תמן לית
הוא כר כם דיוכמוס לון לבתיה ועל דא אמרו לא כי ברחוב נלין׳ מה כתיב ויפצר בם
מאד וגו׳׃ ת״ח כד קב״ה עביד דינא בעלמא סליקו חדא עביד ליה והשתא חמיכון
תרי סלוקי אמאי וכי לא סגי חד סלוק ומה דאמר תרי הכי הוא ודאי בגין
דקב״ה ליה לאפקא ליה ללוט ולסזכא ליה וחד למיספך לקרתא ולאכלא ארעא ובגין
כך לאתאחר חד׳ ויו״ד המטיר על סדום ועל עמורה וגו׳׃ ר׳
חייא פתח הכה יום כא לוי תכזרי וגו׳ הכה יום

ישמיד ממנה חלין ותבי לרעיא מה כתיב כתריה כי כבכי השמים וכמולים וגו׳
דהה מן שמיא למטר עליהון לחש ולשבר לון מן עלמא לכתר מה כתיב לוקיר לכוש
מפז וגו׳ דא לכרסם דקב״ה סליק ליה על כל כבי עלמא · רבי יהודה לוקים לון להבי
קרלי ויומא דלתתרב כי מקדמת דבהדוה ויומא לתתאבו עלוי ותתלי ולתתאבן
שמיא וכבביא · רבי אלעזר מוקים להבי קרלי כיומא דיוקים קב״ה לכנסת ישראל
מעפרא והדוה ויומא ותידע לעילא ותתא דכתיב והיה יום ההוא יודע ליי והדוה
ויומא ויומא דכוקמא ליהו דזמין קב״ה לנקמא מאחר עמין עעז׳ · וכד קב״ה יעביד
כוקמין כאחר עמין עעז׳ כדין לוקיר לכוש מפז דא מלכא משיחא דיסתלק ויתיקר
על כל כבי עלמא וכל כבי עלמא יפלחון ויסגדון קמיה דכתיב לפניו יכרעו כושים וגו׳
מלכי תרשיש וגו׳ · תא חזי לעי דכתיב דא לתתר על כבל בכלה לתתר דהה
חמיכן כהאי פרשתא דכתיב כי ירחם יי׳ את יעקב וכתיב ולקחום עמים והביאום אל
מקומם · ויי׳ המטיר על סדום דא דרגא דבי דיוקא לתתא דבטול רשו מעילא רבי
יצחק אמר דשבר דיוקא כרחמי מלת יי׳ מן השמים כגון לעתבחא דיוקא
כרחמי · ואי תימא מאי רחמי הכא דכתיב ויהי כשחת אלהים את ערי הככר ויזכור
אלהים את אברהם · ולכתר כפקו מכיה תרין לומין שלמין וזכה דכפיק מכיה דוד
ושלמה מלכא חמי מה כתיב ויהי כהוציאם אותם החוצה ויאמר וגו׳ · תא חזי כשעתא
דדיוקא סריק בעלמא הא אתמ׳ דלא ליכבי ליה לבר כם לעתבחא כשוקא כגין דכוין
דשריק דיוקא לא לשנח כין זכאה וחייבא ולא כבי לאסתכלא תמן והא אתמר דכגין
כך לאתיים כח כתיב ולא ישנח כעלמא כשעתא דדיוקא ויעביד וכתיב ואתם לא
תבלו איש מפתח כיתו עד בקר עד דיתעביד דיוקא · ובגין כך ויאמר המלט על
כפשך אל תביט לאחריך וגו׳ · רבי יצחק ורבי יהודה הוו אזלי באורחא אמר רבי
יהודה לרבי יצחק דיוקא דשבר קב״ה כמכול ודיוקא דסדום תרוויהו דיוקין דגיהנם
הוו כגין דחייבי גיהנם אתדכו כמיא ובאשא · אמר רבי יצחק סדום כדיוקא
דגיהנם לתדן דכתיב ·

ויי׳ המטיר על סדום ועל עמורה גפרית ואש מאת יי׳ מן השמים דא מסטרא
דמיא ודא מסטר׳ דאשא דא ודא הוא דיוקא דגיהנם וחייבין כתרי דיוקין חלין לתדבו · אל דיוקא דחייבי דגיהנם תריסר ירחי וקב״ה סליק לון מניהנם ותמן מתלכנין ויתבין לתרעא דגיהנם וחמאן חיוכין דעלמין ודכין לון תמן וחיוכין תבעי רחמי עלייהו ולבתר קב״ה חיים עליהו ואשיל לון לדוכתי׳ דלכטרין לון · מהפוך ויחמ ולשלח נופך לאתבך כעפרא וכשמתא ירתף

תוספתא

קטורי דאלי סורקאבי דכדורי
מכיתי ומכלתבל לאלכדא כשעת
דריסת חוורא לתקון כרסיא עב שמיא דאכין
דאתגליטן כין חיוכין מכין חיא חד מכנילטא
שפירא כחיוו יפא כריוא קומטרא דלכטרא
דאלטטא כע׳ גווכין חיוכין ע׳ גווכין דאלטטן לכל
סטר חלין ע׳ אתפרשן מנו ג׳ גווכין חלין ויקין
כויקין לכניכין לל׳ סטרי עלמא שכח לאתא ויקא
תקיפא לסטר שמאלא לאחוד כשמים חיוכין גווכין
שכיכין דיכא יתבו ושפרין פתיחו מסכך׳ נ׳ירין
ומייפין ורומחין ושבא דקומטרא ואתאחד שבא
תקיפא לכפקא שמיים כיש כל לאתאחד עלמא

לתתיר כדחזי לה · תא חזי דהא לתתר
דלפולו ליכון ככי מוכנא לה לתדכו שלח
בלהט ומיה מיה קריכן כתיב מלע לה
ומיה רתיכן סלקי מתת כלהט ולתדכו
בתרי דיכון בגין דדיכא דלעילא הכי
הוי כך כסדום גפרית ומלח שלח לו ומומון
ליום דיכא עב · שלח הא לתתר לכל לעלין
סדום ועמורה לה ומומון וקרחי לוכיכו
דכתיב גפרית ומלח שריפה כל תרנא
לה תזרע ולה תצמיח וגו׳ אמר הפך יו׳
בלפו וכחמתו · אמר הפך יו׳ בעלמא
דין בלפו בעלמ׳ דלתי · וכחמתו בזמנא
דזמין קב״ה לאחזיא מתייא · שלח תא חזי
כמה דלרעא דלהון לתתכוד לעלם
לעלמי עלמיא הכי כמי לתתכודו ליכון
לעלם ולעלמי עלמיא · ותא חזי דיכא
דקב״ה דיכא לכל דיכא לוכון לא הוו
תייכין כפם׳ דמסכנא כמוכלא וכמסתיא
לוף הכי קב״ה לא לתיב לון כפמויהו
לעלמא דלתי · ותא חזי ליכון לתמכעו
מנדקא דלקרי חיים לוף הקב״ה מכע
מכויהו חיים כעלמ׳ דין וכעלמא דלתי ·
וכמה דליכון מכעו לורחין ומכולין מכבי
עלמא הכי כמי קב״ה מכע מכויהו לורחין
ומכולין דרחמי לרחמא עלויהו כעלמא
דין וכעלמא דלתי · רבי חכא אמ׳ כלהו
כבי עלמא יקומון ויקומון לדיכא ועלויהו
כתיב ולא לחרפות ולדראון עולם ·
וקב״ה מלרי דרחמין לוכו כוין דדן להו
בסלי עלמא וקבילו דיכא לא לתדכו
בכלהו דיכון · אמר רבי חייא כתי׳ ויסלח
לת לוט מתוך ההפכה וגו׳ בכלהו עבד
דיוריס לוט דכתי׳ ולוט ויסב בערי הככר
וילהל עד סדום וכתיב לעמר ויסב בהן
לוט · אלא ודאי בכלהו עבד דיוריס
אלא קבילו ליה כר דמלך סדום קבול ליה

בסדום

בגין דלעבד׳ ליה מלן דיכיל לאתבא רעוא ודיכא
עיכון ולסטין כטיסין דמרא בתית בכו לעלמא
ווי מלן דלעבד כיס מביר קרבין ליכון מרכא
סכבא בילים לא חיים על טב ועל בים דלא
בתקא דליכון סבשין בדשו דלתקוייך דסוף
סטרא דסמיס בתית בילא סאלכא בכתא דיכין
לאתפך בכתא נוזכין הפוך כל יומא מיכו לקרי
כרוס ולות דמתקבי לנבי בני אלם · כל נוזכין
דכלי ועמו דקב״ה בים לתקויין ודיכון ובניין
נרחו דעלמא · ובני בשם בסכלותא
דלהון לא מסנמי בסון · נפדית ולא שתוכא
דמיא ולא דאסתבי מן סמיס לתלאך דא בלא
בתא על סדום · ווי לחייביא דלא עתניתין על
יקרא דמאריסון

ע עשרה סמסן נליסן ע פי׳ פסח במלוחו
בסורסמוקא דמלכא · עשר לותיות יוד ה״א
כ עשר ליכון ונלקין ויו סא · כ פי׳ יוד
לחוסבן סני · נ סבעין שלש עשרים יוד סא
נוזכין מלסמי לכל סטר שלש כו יוד סא ויו
כפקי מנו סמסן לפנליף שלש מב · יב ידו
רוח דסמיא ודיכון ידוד עולם עב נ
מיכאל גבריאל סס עב״ם ובקרלים ל׳
רפאל נוריאל מסמ׳ סכיל׳ וסס לעטס
קדומיאל מלכיאל מעלכות ·
צדקיאל פדאל
תומיאל חסדיאל צוריאל רזיאל
יופיאל סטוטריה גזריאל ותריאל למאל
חזקיאל רהטיאל קדשיאל שמעאל
ברכיאל אהיאל חניאל להדיאל מחניאל
עניאל ענאל אהניאל רחמיאל עזריאל
סוסניה ודרגזיה רסיסיאל דומיאל
סניה טהריאל עוריאל נריה סמכיאל
רמיאל ברקיאל טסוריה רביאל שבניאל
קנוניה צוריה פסיסתה צורטק עדיאל
סמכיאל נריאל מרוניה לסני כמוסיה
ירואל טטרוסיה חוניאל רבריאל ואריאל

הינאל

בסדום כניכיה דלכרה׳ ותבט לאתתו
מלחרין׳ מלחרים מכאי ליה שלח מכתר
סכיכתא רבי יוסי לימר מכתריה דלוט
דמחכלא לזיל לכתריה׳ וכי לכתריה
לזיל והא הוה סדר ליה הלא ככל לתר
דהוה לזיל לוט לתעכב מחכלא לחכלא
וכל לתר דלזיל ככר ומכוך לחורים
הוה מהפך ליה מחכלא וכגון כך לימר
ליה אל תבט לאחריך דהא הכא לאכל
כתרך ועל דא כתי׳ ותבט לאתתו מלחרין
ואחית מחכלא כדין ותהי כגוב מלח׳
דהא ככל זמנ׳ דמחכלא לא לאחוי לכסוי
דכר כם לא מחכיל ליה׳ כיון דלאתתיה
להדרת לכפהה לאסתכלא לכתריה
מיד ותהי כגוב מלח׳ רבי אלעזר ורבי
יוסי הוו קיימי ויומא חד ושבקי כהלי
קרא לאחר רבי אלעזר כתיב ארץ לעזר
לא כמסכנות תלכל כה לאם לא תאסר
כל כם׳ הלוי כה כה תרי זמני לאחלי שלא
הוה לתמר דקכה פליג כל עמין ואדעלן
למחכן סליחן ולרעא דיסרהל לא סליח
כה מלכא ולא מחכא לאחרא הלא ליה
כלאחודי כגון כך לשאל דלא סליח
כהו לאחרא לרעא דלא סליח כה לאחר׳
תא חזי קכה יהיב מזוכא תמן כקדמית׳
ולכתר לכל עלמא׳ כל סאר עמין עכ״ם
כמסכנות ולרעא דיסרהל לאו הכי הלא
ארץ יסרהל לתזן כקדמיתא ולכתר כל
עלמא׳ וכגון כך ארץ לסר לא כמסכנות
תלכל כה לאם כעתידו כסכוקא
דכלא תלכל כה ולא כאתר לאחרא׳
כה כקדישו דלרע כה סריא מהימנותא
עלאה כה סריא כרכתא דלעילא ולא
כאתר לאחרא׳ תא חזי כתיב כגן יי׳
כארץ מצרים עד סכא לא לתידע גן יי׳
לי הוא ארץ מצרים ולו לאהו ארץ סדום

והינאל דגדאל גדיאל בראל ענפיאל
ועדיאל׳ אדנ׳ על
כולסו ל כל מתכנין ל פי׳ כסע״ב מלאכים
כלסו כתלת גרוף תל׳ מתכנין כמלכות לון
כמילא עלאה כדין כקרא מלכות סוף ונית
לקרי ויקול כלא דיכו כלסון וס׳ ס
כגללא חדא מלת יי׳ פי׳ סס על ע״ב נעריס
מן סמאי סעא קדישא היוכ׳ מסטוק ויסע ויכא
סעים׳ ס מלין ויש שן כס כקרלי סעים
כמלין מלולי׳ וילוד׳ ולותס ע״ב׳ מלאכים על
ו כמיל מלת ילוד לא מטס כמלכות מקבלין
מן לא ז ומלין מע״ב על מעלה ומטלין
תלין מלין תתמן מכס׳ ו פי׳ מלכות
כמלין וכלא קסורא מתקרית׳ ז פי׳ סוד
אדא וכהאי קכא על לותן ע״ב שעות סוף
לסתמוד׳ע כיקריס ס סס ילוד וסוף סרוכא
סעים לאיכון סכתין עליהן כמסעא לגוף׳
רוף ילוד לא לוסן ע״ב מלאכים על
גרוף דכתיב סעמן ח פי׳ ע״ב מלאכים
מטס מתחברים כע״ב
מלין
סעות על מעלה סנקי
סעים

אין לימין סכתין סעמן סמרו כאנוסים סס
לסלטין על סכתין סיס כתוב כסס על
לרגין מתמין׳ רוף ע״ב כחלק לסס חלקי
וילוד מלין סעמן ילוד ולא כלסבו כלי סלא
רוף לקרי סעים׳ לגולל נכן וקל לסכין
סכתב רקישין ליכון סלכר׳
לסלקין לסכתין סעמן
סעא קדישא וילוד סעטיר׳ מלת ילוד מן
סעים סתרא לסתרין לסכיסין לתתסר סעא

ואי לאו נן יי׳ דלקרי נן עדן תלת כנן
וי׳ דלית כיה ספוקא ועדוכא דכלא הכי
כמי הוא סדום והכי כמו מצרים . מה נן
וי׳ לא תצטריך כר כם לאסקאה ליה לוק
מצרים לא תצטריך לאחרא לאסקאה ליה
כנין דכילוס ליהו לפוק ואסקי לכל
ארעא דמצרים . תא חזי מה כתיב והיה
אשר לא יעלה את משפחות הגוים אל
ירושלי׳ וגו׳ דא הוא עובדא דילהון דאתמנע
מנהון מטרא מה כתיב ואם משפחת
מצרים לא תעלה ולא באה וגו׳ אמאי דלא
כתיב ולא עליהם יהיה הנגף כנין דלא
כתית מטרא למצרים ולא תצטרכן ליה
אלא עובדא דילהון מה הוא דכתיב זאת
תהיה המגפה אשר יגוף י׳ את כל הגוים
כנין דמצרים לא צריכין למטרא לוק
סדום מה כתיב היה כי כלה משקה כל
עדוכין דעלמא הוא כה ועל דא לא כתיב
דכבי כמא דאחרכין יתעדכן כה . רבי
חייא אמר לוכן הוא דייכין מגרמייהו
ומוכחן דכל כר כם דליהו כר שכח
לגבי מסכתא ילות הוא דלא יתקיים
כעלמא ולא עוד אלא דלית ליה חיים
לעלמא דאתי וכל מאן דליהו ויתרן
לגבי מסכתא ילות הוא דיתקיים עלמא
בגויהי וילות ליה חיים ואורחא דמיו
לעלמא דאתי .

ויעל לוט מצוער ויסב בהר הוא
ושתי בנותיו עמו וגו׳
מאי טעמא כנין דאמא דהוה בסדום
ואסתלק מתמן . רבי יצחק פתח והוא
מסיבו׳ מתהפך בתחבולותיו לפעלם וגו׳
קלה מסכת סכוכין דעלמא ואיתי
קומרין טהירין למעבד שבדוי ולכתר
מסרך לן ועביד לן כגווכא לאחר׳ וכמה
בתחבולותיו עביד תחבולין ומסכת
סכוכין לאסכא לן ולאו כיכוכן קדמאי
לכעלם

כח ע 28 I כא

לגבי מסכתא ילות הוא דיתקיים עלמא בגויהי וילות ליה חיים ואורחא דמיו לעלמא דאתי וכל מאן דליהו ויתרן לגבי מסכתא ילות הוא דלית ליה חיים לעלמא דאתי ולא עוד אלא דלית ליה חיים כעלמא דאתי ולא עוד אלא דלית ליה חיים לעלמא דאתי .

מדרש הנעלם

ויעל לוט מצוער וגו׳ אמר רבי
אלעזר כל ורזא מן כתיב
כיצד הרע תדע לך שליכו מתבטל לעולם
מכבי לדם עד לותו זמן דכתי׳ והסרותי
את לב האבן וגו׳ לוק על פי ברזא דכי
לדם כדוכין כגיהנם הוא כה וחוזר לן
אגל דכי לדם הלך ויעל לוט מצוער
מצערא של גיהנם מסם עולם לפתות
כני לדם . לר׳ יהודה לדם הנהגות יש
בלדם הנהגת הסכל והחכמה וזו הוא

דלקרי סמים מכים לפצרי דלקרי לדם
מסכן סייפי נופף דליכון מוסכן מאבן ומרכבין
ותצביה סייפין מסכן לתוכי מאבן ושית סרי
לפון ותלתין ותרין סכלין דלתבלילן כיה סם
ומאבן ומרכבין ותצבי׳ סייפין דנופף רוח לדלקרי
לדם דסליט על כרסיה . רוח דסכבין לתתע
ומקרע לה דכתיב ועל דמות סכסא דמות
כארעא לדם עלין מלמעלה ודא הוא מקרע
לכתיב ויי׳ סמטיר על סדום . אמת יי׳ מן סמים
וכלא מך ומלא מלא ומקרע מלא לאכויתי לכא
לאסתכר וכאה לישו מולקסון כאלמא דין וכאלמא
דאתי . סמים נוך דיכא דלהון על דמכתו נדקא
מכייסו כלא ויל אבי ומכוין לה מקוזקא וכנין
כך לא הוא אלא מן סמים . נדקא ומים כלא
מלא וכתיב כי נגול מעל סמים מסרך וכנין
דתליא נדקא כסמים דיכא הוא מסמים לכתיב
אמת יי׳ מן סמים . דיכא דישראל מסאי לתר
לכתיב ויגבל מן בת עמי מחטאת סדום .
ולקרי ירושלם לאות לסדום כלא סכם וס סיס
מן סדום לאותך ודיכהן סוס מן סמים דיכא
מלא כסדום על דמכתו נדקא מכייסו . בר
דלא לאסתכך ולא לאתחרב לא אית לה תקומא
ולא ליתי לה תקומא .

זאת רא מיכי כלא ומרכא
ראוי יהא בכב אלעזר ובשר
אלוהי בגין כבוד אדוני אדוני
שיר מזמור ושיר

לפעלם כגון פעלם דכבי נפש כמה דתימא שבדין עובדין הכי מסתפך לון.
כל אשר ינוס על פני תכל תרגם · כגון דשכדין דכבי נפש לתיכון מסכנ׳ מסתפך בכל מה דתיכון פקיד לון על פני תכל וגו׳ · רבי אלעזר אמר והוא מסכנות מתסתפך · תקס מסכם סכוכין ותיתי עובדין כעלם לתתקיים׳ ולכתר דחפיכו כבי נפש דיתקיימון תיכון עובדין תקס מסתפך לון לתיכון עובדין מכמה דהוו בקדמיתא · בתחכולתו בתחכולתו כתי כתלו לומ׳ דעביד מלכין דחרפן בעלד דהויה טיקלא לסתחרת קמיה תסיב למעבד כנוכח דל עביד תסיב למעבד כנוכח לחר׳ עביד מסתך מלכא דל למלכא דל׳ כגון דהויה טיקלא לסתחרת קמיה כך תקס מסתך עובדוי דתיכון עביד · בתחכולתו תסר יוד׳ ומלן תיכון דל כי דיכוח לתתא דתיכון טקלא דלסתחרת קמיה ועל דל מסתך מלכין מלכא דל למלכא לחר׳ וכל דל לכעלם דכבי נפש לי מטיבי׳ כבי נפש שבדיכון הכוח טקלא דסחרת לסחרת לון לומ׳ זכדין לתעבידו שבדין בעלמ׳ לתוטבת לון כדק׳ יתו׳ · וטיקלא לסחר׳ תדיר ולא תסיך בהכוח סחרת דומכוח ועלמת מתגלגלא כיה · לתו בטי נפש לתכלם בתחכולתו מלכין

סתרי תורה

ויעל לוט מצוער וגו׳ תנו סורמכותא דמלכא לתתרעא מסטרא דומיכא דל סיתוכא דקטורא דגולגלתא מתדבקא כגו סיתוכא דסכל מסטרא דסמאלא כגו מסלכו דיכויים ותעביד מקטורא מדל דתילכא כל כעא יכתך לתתרעא כעלמא כתוקפיה דזוכא לתקן ופרם דרגין נקיומיה ולתקף תכרסם ושרים סיוא דקטורא מדל דתילכא מדל תנו סיוא מסלכו · סיוא כתם קדמאה עלל כתכויה דסיוא מלכא ולסיוא תחרת ומוליד תרין דרגין קטירין דל כדל ותיכון דרגין דסתרן כסטר מסלכו דל מקרי מלכוס ומד מקרי מעור דל עיטא דלתכמיה ודל עיטא דלתגלגלא · מלכוס דלתכמיה תיכון · וכל עובדוי בלתכמיה מלין תרין דתרעין וזין סניאין לוכייסא

תחבולתו דאסחר תדיר והוה קיימא
באסחרותא דימינא קב"ה אסחר ליה
בסטרא דשמאלא ומהפך מסכו ומאכין
דהוו בקדמיתא לההוא סטר שמאלא
וכדין טיקלא אסחר ואתעבידו עובדין
בעלמא לאבאשא לון לבני נשא וטקלא
אסחר להו סטר עד דבני נשא תייבין
לאוטב עובדיהון וטקלא קיימ בעובדון
דבני נשא ועל דא בתחבולתו לפעלם
ולא קיימא תדיר · תא חזי קב"ה גרם
סבובין ועובדין בעלמא בגין למעבד
כלא כדקא יאות וכלא כפקא מעקרא
ושרשא דלעילא · אקריב אברהם לגביה
כפק מניה ישמעאל דלא הוה אברהם
גזיר כד כפק מניה בגין דאיהו לתתא
ולא אשתלים באת קיימא קדישא לבתר
קב"ה סבב סבובין בתחבולותיו ואתגזר
אברהם ועאל בברית ואשתלים בשמיה
ואקרי אברהם וה' עלאה אעטרת ליה
ברזא דמים מרוח · כיון דרזא אשתלים
ואתגזר כפק מניה יצחק והוה זרעא
קדיש ואתקשר לעילא ברזא דאש ממים ·
ועל דא כתיב ואנכי נטעתיך שורק כלו
זרע אמת ולא אתקשר בההוא סטרא
אחר · תא חזי לוט כפקו מניה ומבנתיה
תרין אומין מתפרשן ואתקשרו בההוא
סטרא דאתחזי לון ועל דא קב"ה מסבב
סבובין

מאביהן · אמר רבי יצחק מעולם אין יצר
הרע מתפתה אלא באכילה ושתיה ומתוך
שמחת היין אז שולט באדם · בגדיק מה
כתיב ביה צדיק אוכל לשובע נפשו ואינו
משתכר לעולם דאמר רבי יהודה האי
צורבא מרבנן דמרוי קריבא עליה כזם
זהב באף חזיר ולא עוד אלא שמחלל שם
שמים מנהג הרשעים מהו הכה ששון
ושמחה היין אז שולט באדם הרוג נקר
ושחוטו נאן וגו' ועליהם אמר הכתוב הוי
משכימי בבק' שכר ירדופו וגו' כדי לעורר
ליצר הרע שאין יצר הרע מתעורר אלא
מתוך היין הה"ד ותשקין את אביהן יין ·
אמר רבי אבהו מה כתיב ולא ידע
בשכבה ובקומה כלומר יצר הרע אינו
משגיח בה בשכבה בעולם הזה ובקומה
לעולם הבא אלא מתעורר עם כח הגוף
לעבוד תאותו בעולם הזה דאמר רבי
אבהו בשעה שנכנסין הרשעים בגיהנם
מכניסי' ליצר הרע לראות בהן הה"ד ולוט
בא צערה לצערה של גיהנם ונפקי ליה
מתמן לכסותא לברייתא כדקאמרן הה"ד
ויעל לוט מצער מצערה של גיהנם וישב
בהר אמר רבי יצחק משמע דכתיב בהר
מלמד שהוא שם מושבו במקום הר גוף
שהוא חרב כהר דלית ביה טבותא ושתי
בנותיו עמו אלו הב' כחות דאמרן · כי
ירא

סתרי תורה

ומחרן ימא רבא ולכל אלין סטרי מסאבו · וכל חד שף לדוכתיה · כגוונא דא איהו לתתא · לוט
אתפרש מאברהם ושוי דיוריה באנשי סדום כד אתער דינא בהו אדכר אברהם ושלח ליה מתמן
ואתפרש מנייהו · יין אשקיאו ליה בנתיה ואולידו בהו תרין אומין חד אקרי עמון וחד אקרי מואב ·
חד באתגליא וחד באתכסיא · עמון דרגא דיליה מלכ"ום עיטא דאתכסיא · מואב דרגא דיליה
פ"עור כלא באתגליא כגוונ' דא בנתיה דא אמרת בן עמי ברא אית לי מעמי ולא אמרת ממאן הוא בגין
כך איהו הוה באתכסיא · דא אמרת מואב מאב הוא דכא · מאבא אולידת ליה דרגא דיליה פ"עור
מלה באתגליא · ובתרין אלין אחיד דוד מלכא לבתר מן מואב אתא רות ונפק מנה דוד · מן עמון

סכוכין ומנלבל גלגולין בעלמא דיתעביד
כלא כדקא יאות ויתקסר כלא כתקונוי.
תא חזי יאות הוא ליה ללוט דקטיר ופיק
מכוס ומבכתפים תרין חומין חלין חלין
כגין לאתקסרא כתקוניהו דיתחזי להו
ואתעבידו מנו ויכא והוה חזדמן
להון במערת ההיא לילית ודא הוא רזא
דאתעבידו כלא ויסת מן היין ויסכר
והא אתמר ואוקמו׳. תא חזי מוחא
ועמון לישנין קרלן לון סמסן מוחא. רבי
יוסי אמר כגוונא דמרם מוחא
מוחא הוא. והנעירם נמ הוא ילדה כן
ואקרא שמו בן עמי בגוונא דמרם כן
עמי כרא עמי ולא לאמרם ממאן הוא.
תא חזי בקדמיתא כתי ולא ידע כשכבה
ובקומ כולו ובקוד על ולו כגין דסיועא
דעילא הוא לאתכא בההוא עובדא
דזמין מלכא משיחא לאפקא מכוס וכגין
כך לאסתלוס הכא כולו ובאחרא כתיב
ובקומה אסר גיי. כגין דלא נפק מכא
חולקא לקדם בהאי אחרא ועל דא כתי׳
בהאי אחרא קמיסא ובקומה כולו מלא
ובקוד עלה. רבי שמעון אמר לא ידע
דזמין קדם לאוקמא מכא דוד מלכא
ומלכא משיחא ומלכא משיחא.
ומלמה וכל שאר מלכין ומלכא משיחא.
תו ובקומה דכתיב ברות ותקס כטרם
יכיר הוא לת רעהו וגו׳ ובההוא זמנא

סתרי תורה

לאתעטר דוד מלכא בשלמי עטרא דלעילא בסדורא לזרעא דדוד דכתי׳ ויתן עליו את שכור ואת עטרתו׳
ודא הוא מן מלכוס דרגא דכתי׳ עמון דכתיב ויקח את עטרת מלכום. מלכם דרגא דעמון הוא דכתיב
ותהי על ראש דוד. ואתמן הוא סדורא דכתי לעלמין וכא אסתמודע מלן יפה מן כתי דוד דאתמוי
למלכא ודאי דאתמרין מן דוד הוא(דגוף) דלעלי אתילד יות׳ יכיל הוא לאסכל על ריסיה דהא אוכיח אסתקל
ככר וסב ואכן ויקרא שות ודא הוא דכתיב ויוסף ויתן עליו את שכור ואת עטרות ואתרין לאתחזי דוד
עם הלדם דתכיכן אמר רבי יהודה אמ׳
רבי יוסי לותה כפם המתלוה לומרת
לחברת חכיכו זקן כרדוף אחריו ונדבק

עליוסי כל גוכין דסאר עמין כלילן כיס כדוד לאתגברא ולאתקפא עלייהו. ויעל לוט מצוער

לאתחברא עמיה כעו ולאתקשא מכל כמה מלכין וכל עלויהו דישראל. ולא ידע כמה דכתיב ותשכב מרגלותיו עד הבקר וכקומה דכתיב ותקם בטרם יכיר איש את רעהו וגו׳ וכגין כך וכקומה נקוד ולא. תא חזי עמיקותא דאברהם דהא לפולחנא דקדמיתא כד כעא קב״ה למעבד ליה כסדום לא כעא מניה רחמי על לוט דהא לכתר בתיב וירא והכה עלה קיטור הארץ כקיטור הכבשן ולא תכא עליה דלוט ולא אתי עליה לקב״ה כלום לפום הכא קב״ה לא אמר ליה מדי כגין דלא יתחב לאברהם׳ דקב״ה גרע מזכותיה כלום ולא תימא דלאברהם לא הוה חשיב ליה לוט כלביה כ״ש הא מסר כפשיה למיהך לחנתא קרבא בחמשה מלכין תקיפין כל״ח ושמע לאברם כי נשבה אחיו וגו׳ וכתיב ויחלק עליהם לילה וכתיב ויפא את כל הרכוש וגם את לוט אחיו ורכושו השיב וגו׳ לכל ברחימותא דרחים לקב״ה ואתא עובדוי דלוט דלא כמרזן כדקא יאות לא כעא לאברהם דכגיונים יתכוק קב״ה כלום מדילהו וכגיונו כך לא תכא עליה רחמי לא בקדמיתא ולא כסופא.

ויסע משם אברהם׳ אהלה הנגב כל מטלטלוי הוו לסטר׳ דדרומא ויתיר

סתרי תורה

ויפא נפשי. כתיב לעלוקם שתי נשות סך סך. פלגין שתי נשות דיגר שרע דאיתון מתערין ליה כגין לעלעא כגופא כלל לאיתי כעם דאתרכיאת תדיר כגופא ונדע לאיתי כעם דכמיפת כתיבותין דסלי שבע׳ כל כסופין ביסין דסלי עלעא לא איתי כלילית ולא איתי כלילית ויגר שרע לא לאתחבר תדיר שת בתרין גין כגין לאתתקפ לנבי כעם וכגין דיסתכון ליה לאוכלא לסו לאתר נידין דאמתא ויפלטון ליה כלל עד יפלא קן כנדו. ללסטים דשלח פחים בטוריא. וכתיבו נרעייסן כאתר דמיל דטוריא וילשון דסא לאתקפ׳ כטוריא נבי כעם לאתערן נרעייסן לאיתך כאיתון דוכתי מא עבדי כרירי תכייסו סטוף מדילא כליסכים מכלא סטוף דילא לאסתי נבי כעם ויפוק מכוכייסו ויתיב כאורח מיסר דכל כעלמא עברין תמן כיון דאתו לגבייסו סרי לאתחברא תמן.

ואתיר ממטרת לחרת כגון דהת כתיבת עבד להתרכך כדרומת

ויאמר לאברהם על מרה לשתו לחותי היה · תביכן כיון דקלה לרחים כיסת לבר כם לך לית ליה למסכח תדיר על כיסת כגון דלתו ככל שעתת ושעתת לתרחים כסת ואי ייעול בר כם גרמיה כתתר דנזקת לשתכח דהת פקע כל זכותיה דעבד כקדמיתת ואוקמו · כלה קטופתי מכל החסדים ומכל האמת וגו · ואברהם כיון דסליק ממנרים ולשתזיב זמנת חדת השתה לחתי לשל גרמיה כנערת כקדמיתת ואמר לחותי היה · תלת לאברהם לת סמיך על גרמיה כלוס ואמת שכיכתת תדיר כדוריה דשרה ולת לעדי מתמן וכגון דסוה תמן לשמיך לאברהם ואמר לחותי היה כמה דכתיב ואמור לחכמה לחותי לת · וכגון כך אמר לחותי לת · וכי

ויבא תלדים על הכיולך וגו · וכי קלה לתת לנכייהו דרשישת כמה דכתיב ויכת תלדים על כלעם · ויכת תלדים על לכן · תלת היוה ממכת סליחת דלתפקדת עלייהו היה כגון דכלהו כך עבדי סליחות כטלי שמת דת ומסטרת דויכת קת לתיין · ועל דת ויכת תלדים ג תכיולך כחלוס הלילה ואמר לו הכך מת על הלשם תשר לקחת וגו · רבי שמעון פתח ואמר שפת אמת תכון לעד · דת לאברהם דכל תלוי כקדמיתת וכסופת היו כאמת · ועד לרגיע לטון עקר דת הכיולך · לאברהם אמר ואמר לאברהם על מרה לשתו לחותי היה דת כקדמיתת דאמר כגון סכיכתת דהוה עמה דשרה לחותי היה ואברהם כחכמתים עבד מאי טעמת לכיולכין יין כמו כן לעורר ליצר הרע ובדבקת בו ואז תשלוט הרשות לעשות ומתעברות מתיכן מיצר הרע הה"ד ותהרין מתי כנות לוט מלכיכן עד סיכת לפועל מעשיכן זו יולדת רשעתה וזו יולדת רשעתה וכן דרכם של רשעים כעכין זה עם יצר הרע עד שהורג לאדם ומוליכו לגיהכם ומכניסו שם ואלמ שולם משם לפתות לבני אדם כמו כן ומי שמכי בו כגול ממכו ואינו מתחבר עמו · אמר רבי ינחק מלה"ד לכת לשטו שהיו חורבים כדרכי לגזול ולהרוג לבני אדם ומפריעי משם לאחד שיודע להסית לבני אדם ולשוכו דך מה עביד מקדי והולך לקבלם וכעשה כעבד לפגיהם עד שמחמיכים השפעי כו וכוטחים כלהכתו וכשיתו ושמחים עמו ומוליכם כחלק דכריו כלותו הדרך שהלשטים שם כיון שמגיע עמהם לשם הוא הרחטון שהורג כם לאחד שכותכם כיד הלשטי להרגם ולקחת ממוכם וליכון נוחין ואמרין ווי דלכיתב לדין ולרכיכת דליעכיה לאחר שהרגו אלה עולה משם ויכת לפתות לבני אדם כמתחלה הפקחים מה הם עשו כשרואי לזה יכת לקראתם ומפתה להם מכירין בו שהוא טורה את נפשם והורגים אותו והולכים בדרך אחרת כך הוא יצר הרע ויכת מכת הלשטו עולה מגיהכם לקבלה דבני כשם ולפתות להם בחלק מתק דכריו הה"ד ויעל לוט מצוער וישב כהר וגו' כמו לשטים לאהוב לבני אדם מה שעשה עבר לפגיהם הטשים מאמיכים כו כאהבתו שהוא הולך לפתותם ועובד להם כעבד שכותן להם כשיש ושות אמורו נותן להם בני אדם להרע מפרק משם עול תורה ושול מלכו שמים הטשים

בגין דלכרסם מסטר דימוכת לית לון לאמר
לאותי היא ודא כלא לאותי רשיתי
אוכתי תיתי ועל דא לכרסם קרא לה
תדיר לאותי כגין דלתתבק כהדא ולא
יתעדון דא מן דא לעלמין . לסוף מה
כתיב וגם לאמה לאותי כתלבי היא חך
לא כת לאמי וכי הכי הוא אלא כלא כגין
סכיכתא קאמר לאותי היא בקדמיתא
דכתיב לאמר לאכמה לאותי את ולבתר
וגם לאמה מאי וגם לאתוספא על מה
דקאמר בקדמיתא לאותי כת אלא היא
ברישיה דאכמה עלאה וכגין כך לאתקרי
לאותי ולאתקרי אכמה אך לא כת לאמי
אלא דסירותא דכלא סתימא עלאה
ועל דא ותהי לי לאם כאחוס כאכיכותא
דכתי ויאמינו תאבקני וכלא רזא דאכמה
היא . תא חזי בקדמיתא כד כאתו
למכרים הכי קאמר כגין לאתדבקא כגו
מסיאכותא וקרי לה לאותי כגין דלא
יטעון גו היכון דרגין דלכר חוף סכא
לאותי כגין דלא לאתערי גו מסיאכותא
כדקא יאות דהא לאמיך וכל היכון
אתכי אריא הוו אלו כתר פולחא סוכרהא
והיכו לאתדבק גו מסיאכותא וכגין כך
עלל לתמן ואמר לא לאותי מה לאותי לא
לאתברא מאחא לעלמין חוף סכא דהא
לאתתא יכילת לאתברא כל לאחות לא
לאתברא דהא תרין לאין לא יכלין
לאתברא לעלמין ולעלמי עלמין . וכגין
כך את לכרסם לאותי היא דהא כלהון
הוו להוטין גו טהרי סכיכותא ואזלו ואבלאי
לון ולכרסם הוא לאדבק גו מסיאכותא
ואמר לאותי דלא לאתברא לעלמין .
וסיאכיך ולאחותו הכתולם דלאת' לכהן
לאתרא דלכרסם אריא כוס . כתיב את יי אלהיך תיראי ואותו תעבוד וכו תדבק
ובשמו תשבע הא קרא אוקמוה . אבל תא חזי גו' אלהיך תיראי לא כתיב אלא את

רגלים כך כוטמים כהסכתו עד שהלך
שמם ומוליכם כאותו הדרך שהלכסטים
שם בדרך גיסכם אמר לון דרך לכטות
ימין ושמאל כין שמניע עמהם לשם הוא
שרשאן שהורג להם ועשה להם אלהך
סמות ומכניסן לגיהכם ומורידין להן
אלאכי חבלה וחיכון נוחין ואמרין וני
דאניתנא לדין ולא מסניא לן . לאחר כן
עלה משם ואינ לפתו לבני אדם הפקחין
כשרואין אותו מכירים אותו ומתבדרים
עליו עד שמולטין עליו ומלטין מזה
הדרך ולוקחין דרך אחרת להכנל ממכו .
רב יוסף כר הוה כחית לכבל אחת חיכון
דוקויא דהוו עילי וכפקי בבי כשה
שפירן ולא מטלן אמר לון לא מסתפו
שון מיכר הרע אמרו ליה לא מקובדיטון
בישא קאתינא מקדושתא דקדישא
לאתנזרא דאמר רב יהוד אמר רב נזיר
אדם לקדש עצמו כשעת תשמיש וכפקי
מכיה בבי קדישי בבי מעלי דלא מסתפו
מיכר הרע שכאמר והתקדשתם והייתם
קדושים . רבי אלעזר אמר מאי דכתיב
ואת שבתותי תשמרו אלא לון שכתן של
עולם שתשבת לשבת ובזמר להו והוציל
דתשמיש המטה דמכוה הוא קדשו כלומר
קדשו עצמכם בשכתותי כהוה תשמיש
דמכוה . אמר רב יהודה אמר רב היו
מלין דעיול לקרתא ומני בני שפירן ורבי
עיבוי ויתיב בבי כך (כאמר) שפלן
לגזר לנזרא קדישא תקיל פוק פוק
דאבוי קדישא דשבתא הוא מאי טעמא
דתשמיש דאורחא שלט בים ויכיל יבר
הרע לשלטא עלוי . וני

ר׳ מתי לית דין דרגין קדמאין לאתר דחלין דקב״ה וכגין כך כתיב תורת דמתתין כעי
בר כם לדחלין קמי מלריהם קב״ה כגין דליהוי כדוכתי · ואותו תעבוד דין דרגין עלאין
דקיימת על הני דרגין תתאין ולית מתפרנסין לעלמין לית ואותו דין בדין דכקין ולית
לתתפרנסין מתי ואותו דין לאתר כרית קדישא לות לעלמין דהם פולחנהון לית סריין בתת
ולתו ליהוי למפלח חלת למדחל מכל פולחנהון ליהוי לשולת וכגין כך ואותו תעבוד · וכו
תדבק כאתר דליהוי דבקותא לאתדבקא דליהוי נ נפש דמרי כחכמתיתא · וכתיב
תעבע לאתר מכיעתא דדרגין ומימכי׳ לית דוד מלכם לאתר לקי׳ להם כגין כך לתדבק
לכרהם כחכמתא כד כחת למנדים וכד חזל לחרעא דפלשתים · לכר כם דכעא
לכחתא גו נוכח עמיקא דחיל דלא וכיל למלקא מגו נוכח מה עבד קטר חד קטרא
דחכל לעולא מן נוכח חמר הוחיל דקטירנא קטרא דא מכחן ולהלאה לעול תמן
כך לכרהם כמעתא דכעא לכחתא למנדי׳ עד לא ויחות תמן קטר קטרא דמהימנות
בקדמיתא לאתתקפא כיה ולכתר כחת חוף הכי כמו כד עלל לחרעא דפלשתים כגין
כך חפת חמת תכון לעד ועד תרגיעה לעון מקר דא לכימלך דחמר כתוס לכבי
ובכוין כפי · וכד תסדרו ליה מה כתיב גם לכבי ידעתי כי כתוס לכבך עשית זאת
ולא כתיב בקוין כפים · **ועתה** הסב לחת הלים כי כביא הוא רבי יהודה
פתח ואמ׳ רגלי חסידיו ישמור וגו׳ חסידו כתיב חד דא לכרהם
דקב״ה כטיר ליה תדיר ולא לעדי כטירו מכוס לעלמין · ומה דאמר רגלי דא לאתתיה
דקב״ה סדר סכיכתיה עמה וכטר לה תדיר · ה״א רגלי חסידו ישמור חד דא לכרהם
דקב״ה חזיל עמיה תדיר כגין דלא ויכלון לכזקא ליה · ורמעיס כחסך ידמו · חלין
ליכון מלכין דקטל קב״ה כההוא לילוא דדרף כתרייהו ה״ד כחסך ידמו דא לילוא
דאתקטר כחסוכא וקטל לון ולכרהם דדיף ולילוא קטיל לון ה״ד ויחלק עליהם לילא
הוא ועבדיו ויכם ויחלק עליהם לילא דא קב״ה דפליג רחמי מן דיכא כגין למעבד
כוקמין לכרהם וכגין כך ורמעיס כחסך ידמו · ויכם ויכוס מכעי ליה : חלא דא
קב״ה · כי לא ככח וגבר חיל דליהוי וחליעזר הוו כלחודייהו · רבי יצחק אמר ומא
תניכן כאתר דכזקא מכיה לא יסמוך בר כם על כיסא ולא הוה אתר דכזקא לאתכח
כהאי דלכרהם חזל כתר חמסה מלכין למרדף כתרייהו ולאנחא קרבא · אמר
רבי יהודה כד חזל לכרהם להאי לא חזל לאנחא קרבא ולא סמך על כיסא שלא נערף
דלום לפקיה מכיתיה וכטל ממוכא למפרק ליה ואי לאו דיעות כהדיה גו מכיה · כיון
דנפק חמת מכיכתי׳ דכהרא קמיה וכמה חילין סחרכיה כההיא מעתא דדף כתרייהו
וקב״ה קטיל לון ה״ד ורמעיס כחסך ידמו · רבי שמעון אמר רזא הוא רגלי חסידו
ישמור דא לכרהם וכד כפק לאתתף ונחק כהדיה וכפלו קמיה ואי לאו דאתתף
ונחק כהדיה דלכרהם לא לאתנייהו ה״ד ורמעיס כחסך ידמו כי לא ככח יגבר הוא
לאע״ג דחילא לאתכח תדיר כימיכא לי לאו הוא כסטרא דשמאלא לא לאתחיין קמיה ·
ה״א רגלי חסידו ישמור כמעתא דכר כם רמיס ליה לקב״ה קב״ה רמיס ליה ככל מה
דליהוי עביד וכטיר לרחוי ישמור כאתך ואוקך מעתה ועד עולם · ת״ח כמה
חכיכותיה דלכרהם לגבי קב״ה דככל לאתר דהוה חזיל לא הוה חיוס על דיליה כלום

אלא בגין לאתדבקא ביה בקבה וכגין כך רגלי מסידון ושמור ודאי הוא לאתתיה דכתיב ואכילתך לא קרב אליה . וכתיב כי על כן לא כתתיך לבנות אליה . כפרעה מה כתיב ויכבד יי׳ את פרעה וגו׳ על דבר היקי אמרה וקודשא בריך הוא הוה ממי וכגין כך רגלי חסידון ושמור ורעשים כחשך וידמו אין פרעה ואכילתך דקודשא בריך הוא עבד כהו דיוקן כלולות . כי לא ככה יעבר הים מאן הים דא לאכרסם דכתיב ועתה הסב את אשת האיש וגו׳ .

ויו׳ פקד

את שרה כאשר אמר וגו׳ רבי חייא פתח ואמר וירחצו את יהושע הכהן הגדול עומד לפני מלאך יי׳ והשטן עומד על ימינו לשטנו הלי קרא לית לאסתכלא ביה וירחצו את יהושע הכהן הגדול דא יהושע בן יהוצדק עומד לפני מלאך יי׳ מאן מלאך יי׳ דא אתר גרורה דכתיב ויגר בגרר ישבו כל ימי דהוה מתוטט ואזיל כעלמ׳ לטטלא כתיב ולאפקא רוחין ולמסטי לון לבריית לשלא ואתא . ודא הוא כתיב דאטיל ליה בכוכב נגר לאתא עם חיכון בניהי הסקר והלי הוא מסטין לשלא בגין דיתוקד עמהון דכתי הוא לורחוי דלאו חיכו מקטרג אלא בזמנא דסכיל ובזמנ׳ דנער ערוה בעלמ׳ ואית ליה רשו למסטי ולמשבר דיבא לפילו כלא דיבא כלא ויש כספה כלא מספט מהו לשטנו דהוה אמר לו כלהו יסתזכון לו כלהו יתוקדון דכתי כשעת דאתיהיב רשותא למחבלא לאבלא לא לאסתזיב זכאה מן חייביא וכגין כך כשעתא דדיבא ערוה כתיב כעי כר כם לערקא עד לא יתפש תמן דהא מחבלא כיון דשרי הכי כמי שביד לוכאה כחייבא . וכל שכן דהוו תלתיהון כחד והוו תבעי דיתוקדון כלהו לו יסתזכון כלהו כגין דכד לתעביד

מדרש הנעלם

ויו׳ פקד

את שרה כאשר אמר . ר׳ ויכחן פתח בהאי קרא דאמר עליך ככרמל ודלת ראשך כארגמן מלך אסור כרעטי עשה קב״ה שלטוני למעלה ומחותם שלטונים למטה כשמתן קב״ה מעלה למרים של מעלה מושלים מעלה המלכים של מטה כתן מעלה למרו של כובל מטל מעלה ככוכב נגר הרעש דכתי׳ כיום לכת הוא ריעש די דכבה והיו כל העולם משועבדים תחת ידו וכמו וכן כתי׳ הלא ראשך עליך ככרמל זהו ככוכב נגר הלא תחותיהי תטלל חיות ברח ודלת ראשך כארגמן זהו כלשנר דאמ׳ לרגוזי ולכם . מלך אסור כרעטים זהו חויל מדורך שדים אסור עד שמת אכיו ככוכב נגר ומלך תחתיו . אמר ר׳ יהודה למאי נתת הלי טעם כשיר השירים שיר אמר רבי יהודה מעשה דכריס ככרמלו קודש שבכרך העולם ושל הן כסף הכבוד שבך כסף כסוך כסלך מאן מעולם נתה וכתי׳ כסף ככוד מרום מראשון מקום רחם על הכלי ודלת ראשך כארגמן זו היא הכנסת הכטלת ממנו מלך אסור כרעטים זהו הגוף שהוא אסור כשאר כלי הכלי מתרוד הגוף תרוד לארץ כשפוקד הקב״ה את הגוף הוא יום לארץ שתפלים אותו לתוך דכתי׳ ארץ רפאים תפיל . אמר רבי ייחכן המתים שבארץ יקומון הלו שבחוצה לארץ הקיצו ורננו

כיסא
כיסא לא לתעביד פלגו כיסא ופלגו דיוקנא
אלא כלא כחדא לו כיסא לו דיוקנא ׃
אל רבי יוסי ולא והא כזמנא דנקבא נקבה
ימא ליזדווגא הוה קרע ימא לתלתין וחדין
כיבשתא ומיא הוו תכין מסטר לחדא
וטכעין לתלתין ומייתין ומשתכח כיסא
הכא ודיוקנא הכא כלא כחדא ׃ אל ודא
הוא דכתיב קמיה דכר נקבה עביד
דיוקנא וכיסא כחדא לאו כהתר חד ולא
כביתא חדא דאשתכח כלא כחדא ואי
לתעביד קמיה דהא לעולא לא
לתעביד כלא אלא כשלימו כחדא לו
כיסא לו דיוקנא כהתר חד ולא כפלגו ׃
כגון כך לא עביד נקבה דיוקנא כחייביה
עד דאשתלימו כחוכייהו דהכי כי לא
אלא שון החמורי עד הכא ׃ וכתיב
כשאשתא כשלהבת תריכבה ועל דא הוא
אסטין ליה ליהושע דיתוקד כהו עד
דאמר ליה ונער ו׳ כך השטן אמן לאמר
ליה דא מלאך ו׳ ואשתמ׳ ויאמר ו׳ אל
השטן ׃ תא חזי הא בסכה למשה כתיב
וירא מלאך ו׳ אליו בלבת אש ׃ וכתי׳ וירא
ו׳ כי סר לראות ׃ לזמכין מלאך ולזמכין
ו׳ וכגון כך לאמר ליה ונער ו׳ כך השטן
ולא לאמר הכי נוער כך ׃ תא חזי כגוונא
דא כיומא דאשתכח דיוקנא כעלמ׳ ונקבה
יתיב על כרמיה דדיוקנא כדין אשתכח
הוי שטן דאשטני לעולא ותתא ואשתכח
לאיהו לאכלה עלמא ולאיטול נשמתין ׃
רבי שמעון הוה יתיב ולעי בתורתי׳ והוה
משתדל בהאי קרא ולקחו זקני העיר
ההיא עגלת בקר׳ ונו׳ וערפו שם את העגלה
בנחל ׃ ודיוקנא לאיהו בקופין לערפתא ליה ׃
אל רבי אלעזר הוי למחי אבטריך ׃
בכה ר׳ שמעון ואמר ווי לעלמ׳ דאשתמש
בתר דא דהוא מן ההוא ווי׳ דהכי׳ חויו
כיסא

מדרש הנעלם

בישא דאתפתה ביה אדם שליט על
אדם ושליט על בני עלמא איהו קאים
למסטי עלמא · ועלמא לא יכיל לנפקא
מעונשיה עד דייתי מלכ׳ משיחא ויוקים
קב״ה לדמיכי עפרא דכתיב בלע המות
לנצח וגו׳ · וכתיב ואת רוח הטומאה
אעביר מן הארץ ואיהו קאים על עלמא
דא למיטל נשמתין דכל בני נשא · ותא
חזי הא כתיב כי ימצא חלל וגו׳ אי תימא
דבר נש דא על ידא דההוא מלאך המות
נפק נשמתיה לאו הכי · אלא מאן דקטיל
ליה אפיק נשמתיה עד לא מטא זמניה
לשלטאה ביה ההוא מלאך המות ובגין
כך ולארץ לא יכופר וגו׳ ולא די לון דקאי׳
איהו למסטי עלמא למנבא ולקטרגא
תדיר כל שכן דגזלין מניה מה דאית ליה
לנטלא וקב״ה חיים על בנוי ובגין כך
קרבין על האי עגלה בגין לתקנא עמיה
מה דאתנטיל מההיא נשמתא דבר נש
מניה ולא ישתכח מקטרגא על קריבין
בהאי עלמא ורזא עלאה תניכן הכא ·

שור פרה עגל עגלה כלהו ברזא
עלא׳ אשתכחו
ובג״כ בדא מתקנין ליה ודא הוא דכתיב
ידינו לא שפכה את הדם הזה וגו׳ לא
שפכה ולא גרימנא מיתתיה ובדא לא
אשתכח מקטרגא עלייהו ובכלא יהיב
קב״ה עיטא לעלמא · תא חזי כגוונא דא
ביום ר״ה ויום הכפורים דדינא אשתכח
בעלמא איהו קאים לקטרגא וישראל
בעיין לאתערא בשופר ולאתעטרא קול
דכליל באש״א ומי״א ורוח״א ואתעבידו חד
ולאשמעא ההוא קול מגו שופר וההוא
קול סלק׳ עד אתר דכרסיא דדינ׳ ותבא
ובטש בה וסלקא · כיון דמטא האי קול
מתתא קול דיעקב אתתקן לעילא וקב״ה
אתער

מעלה ועצמותיך יחליץ זה פקדון הגוף
והיית כגן רוה וכמוצ׳ מים אשר לא יכזבו
מימיו זהו דעת הבריות ואזי ידעו דעת
הבריות שהנשמה הנכנסת בהם שהיא
נשמת החיים נשמת התענוגים שהיא
קבלה תענוגים מלמעלה ומעדנת לגוף
והכל תמהים בם ואומרים מה יפית ומה
נעמת אהבה בתענוגים זו היא הנשמה
לעתיד לבא · אמר רבי יהודה באותו
זמן עתיד הקב״ה לשמח עולמו ולשמוח
בבריותיו שנאמר ישמח יי׳ במעשיו ואזי
יהיה שחוק בעולם מה שאי׳ עכשיו דכתי׳
אז ימלא שחוק פינו וגו׳ הה״ד ותאמ׳ שרה
צחוק עשה לי אלדים שאזי עתידים בני
אדם לומר שירה שהוא עת שחוק · רבי
אבא אמ׳ היו׳ שישמח הקב״ה עם בריותיו
לא היתה שמחה כמותה מיום שנברא
העולם והצדיקים הנשארים בירושלם
לא ישובו עוד לעפרם דכתיב והיה
הנשאר בציון והנותר בירושלם קדוש
יאמר לו הנותר בציון ובירושלם דייקא
אמר רבי אחא אם כן זעירין אינון לא
כל אינון דאשתארו בארעא קדישא
דישראל דינא בירושלם וכציון לכל דבר
מלמד דכל ארץ ישראל בכלל ירושלם
היא ממשמע דכתיב וכי תבאו אל הארץ
הכל בכלל · רבי יהודה בר׳ אלעזר שאל
לרבי חזקיה אמ׳ לו מתים שעתיד הקב״ה
להחיות לא בנשמתין באתר דאתקברו
תמן וייתון לאחייא בארעא דישראל
אמר לו נשבע הקב״ה לבנו׳ ירושלם ושלא
תהרס לעולמים דאמר רבי ירמיה עתיד
הקב״ה לחדש עולמו ולבנות ירושלם
ולהוריד בנויה מלמעלה בגין שלא יהרס
ונשבע שלא תגלה עוד כנסת ישראל
ונשבע שלא יהרס בנין ירושלם שנאמר

אתער רחמי דהא כגוונ׳ דישראל מתערי
לתתא קול חד כליל באש״א ורו״חא ומי״א
דכפקי כחדא מגו שופר הכי כמו אתער
לעילא שופר · וההוא קול דכליל באש״א
ומי״א ורוחא אתתקן וכפיק דא מתתא
ודא מעילא ואתתקן עלמא ורחמי
אשתכחו וההוא מקטרג׳ אערבב דחשיב
לשלטאה בדיכא ולקטרגא בעלמא וחמי
דמתערי רחמי כדין אערבב ואתשש
חיליה ולא יכיל למעבד מדי וקב״ה דאין
עלמ׳ ברחמי דאי תימא דדיכא אתעביד
לאו הכי אלא אתחברו רחמי בדיכא
ועלמא אתדן ברחמי · תא חזי כתיב
תקעו בחדש שופר בכסא ליום חגנו
דאתכסיא סיהרא · דהא כדין שלטא
האי חיויא בישא ויכיל לנזקא עלמא וכד
מתערי רחמי סלקא סיהרא ואתעברת
מתמן ואיהו אתערבב ולא יכיל לשלטאה
ואתעבר דלא יתקרב תמן ועל דא ביום
ר״ה בעי לאערבבא ליה כמאן דאתער
משכתיה ולא ידע כלום · ב״יה בעי לכייח׳ ל״ה
ולמעב׳ ליה כייח׳ דרוח׳ בשעי׳ דקרבין ליה
וכדין אתהפך סניגוריא עלייהו דישראל
אבל ביומא דר״ה אתערבב דלא ידע ולא
יכיל למעבד כלום חמי אתערות׳ דרחמי
סלקין מתתא ורחמי מלעילא וסיהרא
סלקא ביכייהו · כדין אתערבב ולא ידע
כלום ולא יכיל לשלטאה וקב״ה דן להו
לישראל ברחמי וחיים עלייהו ואשתכח
להו זמנא כל איכון י׳ יומין דבין ר״ה ליום
הכפורים לקבלא כל איכון דתייבין קמיה
ולכפרא לון מחובייהו וסליק לון ליומא
דכפורי · ועל דא בכלא קב״ה פקיד לון
לישראל למעבד עובדא בגין דלא ישלוט
עלייהו מאן דלא אצטריך ולא ישלוט
עלייהו דיכא ויהון כלהון זכאין בארעא

כרחימו

לא יאמ׳ לך עוד עזובה ולארצך לא יאמר
עוד שממה ובכל מקום שאתה מוצא לא
לא היא שבוע׳ הה״ד ולא יהיה עוד המים
למבול ולא יכרת עוד כל בשר מימי
המבול · וכתיב אשר כשבעתי מעבור מי
כח מכאן שלא לא שבועה ומן לאו אתה
שומע הן ועתיד הקב״ה לקיי׳ עולמו קיום
שלא תגלה כנסת ישראל ולא תהרס בנין
בית המקדש לפיכך אין מקבלין כשמתן
אלא במקום קיים לעלמין כדי שתהיה
הנשמה קיימת בגוף לעולמים ודא הוא
דכתיב הנשאר בציון והנותר בירושלם
קדוש יאמר לו וגו׳ · אמר רבי חזקיה
מקרא הוא הוא קדוש ירושלם קדוש
הנות׳ בה קדוש הוא קדוש דכתיב קדוש
יי׳ צבאות וכתיב בקרבך קדוש ירושלם
קדוש דכתיב ממקום קדוש יהלכו ·
הנותר בה קדוש דכתיב והיה הנשאר
בציון והנותר בירושלם קדוש יאמר לו
מה קדוש הראשון קיים אף השאר קדוש
קדוש קיים · אמר ר׳ יצחק מאי דכתיב
עוד ישבו זקנים וזקנות בשערי ירושלם
ואיש משענתו בידו מרו׳ ימי׳ · מאי טיבות׳
כדי למיזל כדין כתי׳ ואיש משענתו בידו
אלא אמר רבי יצחק עתידים הצדיקים
לעתיד לבא להיות כשישע הנביא דכתיב
וקח משענתי בידך ולך וכתיב ושמת
משענתי על פני הנער א״ל קב״ה דבר
שעתידים לעשות לעתיד לבא אתה רוצה
עכשיו לעשו׳ מה כתיב וישם את המשענת
על פני הנער ואין קול ואין עונה ואין
קשב אבל הצדיקים לעתיד לבא עלה
בידם הבטחה זו דכתיב ואיש משענתו
בידו כדי להחיות בו את המתי׳ מה מתים
אותם שנתגיירו מאומות העולם דכתיב
כי הנער בן מאה שנה ימות והחוטא בן

מאה

פרקיהו דלכא על כנין וכלא כשבדא
וכחלין תלת והא לוקימנא מלין ׳׳ ׳
פקד את שרה כלאסר לח׳ דכתיב למועד
אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן ותכינן
פקד את שרה פקידה למוקבץ וכיוצא
לדכור׳ וכגון כך ׳׳ פקד את שרה לכתי׳
אשוב אליך כעת חיה וגו׳ מהכא
משמ׳ דאמ׳ ויאמר אשוב שוב ויאמר
סתם דאיהו הוה ולא אליהא לאחרא ׳

ויעש ׳׳ לשרה וגו׳ כיון דאמר ׳׳ ׳
פקד את שרה מהו ויעש ׳׳ ׳
לשרה ׳ אלא הכי תניין דאיכא דעבדו
דקב״ה מסטרא כאר דגניד וכפיק מעדן
אחיו ואיהו כשמתהין דנדיקוא ואיהו
מזלא דכל ברכאן טבאן ונשמי ברכאן
כזלי מניה ואתמן כפקי דכתיב להסקות
את הגן דאיהו מזל ומסק מעילא לתתא
כגון דכתי כשא כאלי מזלא תלתין ולא
כתיב לאחרא ועל דא כתיב ׳׳ ׳פקד את
שרה פקידה כלאחודוי ׳ ויעש ׳׳ לשרה
עשייה אחיו לעילא מאלי דרגא כאה
דאתמ׳ דאיהו כמולא תלתין ועל דא כתיב
פקידה וכתיב עשייה וכגון כך לאמר ׳׳ ׳
׳׳ וכלא חד ׳ רבי אלעזר פתח ואמר
כאה כחלת ׳׳ כמים שכר פרי הכטן הכא
כחלת ׳׳ לאשכחתא לאתחדא כ׳׳ דלא
יתעבר מיכ לעלמין דכר כא דזכי לכנין
כאלי עלמא זכי כהו למיעל לפרנודא
כעלמא דאתי כגון דאיהו כרא דאכיק
כר כא וזכי כיה כעלמ׳ דא לאיהו וזכי ליה
לעלמא דאתי וזכי לאעלא כיה לכחלת
׳׳ ׳ מאן כחלת ׳׳ דא ארץ החיים ונפ׳
לא לארץ ישראל דאיהו ארץ החיים דוד
מלכא קדיש לשם כחלת ׳׳ דכתי׳ כי גרשוני
היום מסתתפת כחלת ׳׳ לאמר לך עבוד
אלהים אחרים וכגון כך הכא כחלת ׳׳

מאה שנה ויקולל ׳ אמר רבי יצחק סופיה
דקרא מוכח דכתיב מרוב ומים ׳ דכר
אחר ותאמר שרה נחוק עשה לי אלהים
כתיב שמחו את ירושלם וגילו כה כל
אוהביה שישו אתה משוש כל המתאבלי
עליה ׳ אמר רבי יהודה לא היתה שמחה
לפני הקב״ה מיום שכברא העולם כאותה
שמחה שעתיד לעמוד עם הצדיקי לעתי
לבא וכל אלה ואחד מראה כאנבא ואומ
זה ׳׳ קויכו לו ויושיענו זה ׳׳ קויכו לו
כגילה וכשמחה כישועתו וכתיב ואמרו ׳׳
כי גאות עשה מודעת זאת בכל הארץ ר׳
יוחנן אמר לא אזכון מאן דכרים אלי
אלא כדוד אלכא דאמר תסתיר פניך
ואהלון מכאן אחון הקב״ה שעשה רעה
לעוש אדם אלא כשאיהו משניח כו הוא
כלה דכתיב תסתיר פניך ואהלון תוסף
רוחם יגועון ואל רוחך ואכראון וגו׳
ואחר כך ויהי כבוד ׳׳ לעולם ישמח ׳׳
כמעשיו ואזי השחוק כעולם דכתיב אז
ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה אהל ותאמ
שרה נחוק עשה לי שאיש לשמו כישועתו
רבי חייא אמר אל חזי עד שהגוף עומד
כעולם הזה הוא חסר מן התעלום לאחר
שהוא נדיק והולך כדרכי יוסר ואת
כיוסרו נקר׳ אר׳ כתעלומו שניא לתחיית
המתים הוא כדי שלא יאמרו שאחר הוא
שהחיה הקב״ה לאחר שהוא אי ושמח עם
שהכיכה ומשביר הקב״ה הינון מן העולם
דכתיב בלע המות לנצח ומחה ׳׳ אלהים
דמעה מעל כל פנים וגו׳ אזי נקרע יצחק
כשביל השחוק ושמחה שיהיה לצדיקים
לעתיד לבא ׳ ר׳ יהודה אתא להתוה
אתר דכפר חנן שדרו ליה תקרובתא כל
כני מתתא עאל לגבי רבי אלעזר אל אמתי
ליזיל מר אמר ליה לפרש מה דיהבו לי

כנים · מאן לזכי ליה לבר כם כנין לי
זכי כהו בהלי עלמא סבר פרי הבטן
לגרוא ותולקא טבא בההוא עלמ׳ בההוא
לוכא דמשוי ליהו דזכי בר כם בההוא
עלמא בהו · תא חזי הכא כתלת יו׳ כנים
ירותא ותסמת׳ דלויכין דעובדוי דקב״ה
מלעילא ליהו מהילכא דמוי דהא מתמן
זכי בר כם לבנין כל״ח ממכי פריך כמנא ·
מה כתיב לעברי הנבר לעבר מלא לת
לעפתו מכם לא ובומו ונו׳ לעברי בעלמ׳
דין ולעברי בעלמא דאתי · לא ובומו כי
ידברו לת לויכים בעבר · מאן לויכים
בעבר אין מלריהון דדיכין דכד בעמתא
בפקת מהלי עלמא כמה לכון מריהון
דדיכין דזמיכי קמי׳ עד לא ייעול לדוכתי׳
בעבר בההוא תרעא דייעול תמן בנין
דמסכוכין סביב בהלי עלמא ובניהון
זכי בההוא עלמא ועל דא לא ובומו כי
ידברו לת לויכים בעבר · רבי יהודה
ורבי יוסי הוו אזלי בארחא · ת״ל רבי
יהודה לר׳ יוסי פתח פומך ולעי בהורית׳
דהא סביכתא לעתפתא גבך דכל זמן
דמלי דהוריתא לעלן סביכתא לתיא
ומתחברן וכל סכן בהורתא דסביכתא
קדמא ולתיא ואזלא קמייהו דכבי בעפ
דזכאן כמהימנותא דקב״ה · פתח רבי
יוסי ואמר · לעתך כגפן פורים סביבות
ביתך כניך כשתילי זתים סביב לשלחנך ·
לעתך כגפן פורים כל זמנא דלתתא
ביבתי ביתא ולא כתי׳ לבר״ה היא נטועה
ולתתאי לאולדא בנין דכשרן כגפן מה
גפן לא לתנטעא אלא בזיבא ולא באוירא
לחרא · כך לתתא דכשרא לא לעבד
כטיען בבר כם לחרא · מה גפן לא לית
ביה רכיבה לחרא לוץ הכא
לתתא דכשרא הכי כמי חמי מה לגרם

כנים

כשנתן שלך לו׳ יוסף

כמיך כמתילי זיתים · מה זיתים לית כפלי
טרפייהו כל יומי פתח וכלהו קטירין
תדיר לוקי הכי כמיך כמתילי זיתים סביב
למלחך מה כתיב כתריס הכה כי כן
יבורך גבר ירא יי׳ · מאי הכא כי כן
יבורך גבר · הכא כן מבעי ליה אלא
לאסגאה מלה אחר דלעילפא דאמיכא
דכל זמנא דסכיכת קום נטיעא כתרים
כדקא חזי לה כך וכול כמיך כמתילי זיתי׳
לגין ישראל כך מרגן כחדיא · סביב
למלחך דאכלי ומתגן וקרכין קרכבין
וחדגן קמי קב״ה ומתברכן עלגין
ותתגין בניהייהו לכתר דסכיכתא כפקת
לתגלי ישראל מעל פתורא דאכזהון והוו
כיבי עממיא ונוחין כל יומ׳ ולית דלטגנא
בהו כר קב״ה דכתי׳ ופתח גם זאת כרשיתם
בארץ לוביהם וגו׳ ואמיכן כמה קדישין
עלגין מיתו כגזרין תקיפין וכל דא בגין
עובדא דאוריתא דלא קיימו ישראל כל
הוו מרגן בארעא קדישא חמי מה כתיב
תחת אשר לא עבדת את יי׳ אלהיך בשמח׳
ובטוב לבב מרוב כל הא קרא לישו
רזא תחת אשר לא עבדת בשמחה כזמן
דכהני הוו קריבין קרבנין ועלוון ודא
הוא בשמחה ובטוב לבב כלישנא · מרוב
כל אלו ישראל דהוו מתעטרים כיבייהו
ובטלי כרכגן מכל סטרין דכתי׳ הרבית
הגוי לו הגדלת השמחה אלין כהני שמחו
לפניך כשמחת בקציר דקב״ה בריך לגן
עבורא דאקלא ויהבי מעשרא מכלא
כאשר יגילו כחלקם שלל · אלין לוותי
דכטלי מעשרא מגו אדרא · לא הרבית
הגוי אלין ישראל דמהימנותא דקב״ה
עלייהו כדק׳ חזי · לו הגדלת השמחה דא
ליהוו דרג׳ ריש עלאי דאכרים לאתדבק
בה דליהוו גדול ואדוש · שמחו לפניך
כשעתא

לשבד קמי מלכא קדישא ברוך הוא דכתיב
והיה מדי חדש בחדשו והוא מכשר ליה
ואמר למועד לשוב אליך להחוא זמן
דעתיד לאחזא מיתיא עד דלאתפקדת
להחוא זמנא כמה דלאתכשר יהב״ד
פקד את שרה כאשר אמר ואשוא ויעש
דאדני קב״ה כעובדוי יהב״ד יעשה יי׳
כאשתו · אל׳ר אבא ליעקב לן מר על
פרשתא לכתר אמר יאות לכון למפתח
פרשתא דא · פתח ואמר ויהי אחר
הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם
וגו׳ ויאמר קח נא את בנך את יחידך
אשר אהבת וגו׳ הכא אית לאסתכלא
היאך אומנא דאפיק כספא ממקורא
דארעא מאי עבד בקדמיתא מעיל ליה
כגור אליק עד דכפיק מניה כל זוהמא
דארעא והא אסתרית כספא אבל לא
כספא אלא מתא לכתר מאי עביד מעייל
ליה בגורא כדקדמייתא ומפיק מכ״ם
סטייפי כלא הנו סיני מכספ וכדין הוא
כספא אלימתא בלא ערבוביא כך הקב״ה
מעייל האי גופא תחות ארעא עד
דאתרקב כולהו ובפיק מניה כל זוהמא
ביש ואסתאר ההוא תרווד רקב ואתבני
גופא מניה עד כאן הוא גופא ולא אלים
לכתר אהוא יומא דכתיב והיה יום
אחד יודע ליי׳ לא יום ולא לילה מתטמרן
כלהו בעפרא כדקדמייתא׳ מן קדם דחילו
ותקיפו דקב״ה אלה ובאו במחלות עפר
ובקיקי אסלעים מפני פחד יי׳ ומהדר
גלוגו ובפיק בשמתייהו ומתעבל בהוא
תרווד לאסתאר גופ׳ דלאתבני תמן דולים
כנהרא דשמשא וכזהרא דרקיע׳ דכתיב
והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע וגו׳
וכדין כספא אלים גופא אלימא כלא
ערבוביא לאחרניתא · לאחר רבי יצחק
גופא

בשפתא דסלקין לתתקנא כך כשמחת
בקניר דף ככסת ישראל דשמחת בקניר
דילה הוה. כתיב ויגילו כחלקט סלל.
כתיב יגילו חלין שחר חילין ורתיכין
לתתא כזמר דמחלקי סלל ושדפי טרפא
כרחמיתא. רבי יהודה פתח ואמר את
לעשות ליי׳ הפרו תורתך את לעשות ליי׳
מהו חלק הא לוקמוה לכל אתדף כפשט
ישראל דלקרי את כלה ואל יכה בכל את
לא הקדם. מאי ואל יכה בכל את כלה
לשמיך מאשם זרח ודף הוא ויקריבו
לפני ייי אשם זרח ונו׳. מאי טעמא את
בגין דאית לה עת וזמן לכלה לקרבא
להתכברא להתחברא כדקא יאות כלה
ואכי תפלתי לך ייי עת רצון. לעשות ליי׳
כמה דכתיב ויעש דוד שם דכל מלן
דאשתדל באורייתא כאילו עביד ותקן
הלי עת לאתברא לה בקבה וכל כך למה
בגין דהפרו תורתך. דאילו לא הפרו
תורתך לא אשתכח פרוד דקבה מישראל
לעלמין. תאר רבי יוסי כנוונא דא כתיב
לכי ייי בעתה לחיותכם מהו בעתה בעת
ה׳ דתקום מעפרא כדין לחיותכם תאר ר׳
יוסי ועם כל דא ויאמר אל תיהי כנפת
ישראל בין עפרא ולא יתיר. תאר רבי
יהודה הכי תאמרו. אל תא חזי רזא
דאוליפנא כשעתא דכנסת ישראל
מאתר כדין לתתון דמאן קדים בכך יכול
לאתפרסא דאתפרסא הא מן ואלו ובגין
דאתפרסו מה כתיב כאלמתי דומיה בגין
דאסתלק ואלו מן הא וקול לא אשתכח
כדין דכור אתאם. ובגין כך היא סכיכת
בעפרא כל סהוא ויאמר דכא. ומאן תיהוי
אלף אמאתא ואלף אלפין כגלותא
דסליק ויהי אלף אתיתאם דתיהוי רזא
לעלו

(ישעי׳ נ״ד)

עד לא ייעול סהוא אלף אמאתא רזא

גופא דכתיב וירמיקבה מלשלח לכתיב
כי טל אורות טליך. וכתיב הכה ני
מטלטלך ונו׳. וכדין יתקרון קדישין
עלאין דכתיב קדום יאמר לו ודא הוא
דאתקרי תחיית המתי דכתריותא ודא
הוא כפפא סלים נופא סליק כתריותא
ולא יטעמון עד טעמא דמותא דכתיב
כי כמכעתי כאש ייי כי יען לאמר עשית
ונו׳ פי ברך לברכך ונו׳. וכהוא זמנא
מכלו נדיקיא דלא יתכסון כדא יתיר מם
כתיב ויסף לברכם את עיכיו וירא והכה
חיל ונו׳ חילי׳ אחר חייבי עלמא דאתקרין
שים כלא חילי כביות ישרתוכך ואתרגמי
דכרכי. אחר כאחי כמבך כלה וכל קרכי
דשעי לגבא. ויסלח לחברים ונו׳ דאיכון
מזומכין לכסויכ ככל כסויכ׳ כים ויסתלרון
הנדיקים לעלמא דאתי כמלאכין עלאין
קדישין ליחדא שמיה ובגין כך כתיב
כיום ההוא יהיה ייי אחד ושמו אחד ונו׳
אל ר׳ יהודה מכאן ולהלא אלא ופתח
עד ואמא לאחרא עלו קמיה כל כבי מתא
אחר ליה ליאמא לן מר מלוא דאוריתא
כפרשתא דקריכן כה ואמא דאמרת ייי
פקד את שרה. קם כיכי עמודי פתא
ואמר ייי׳ פקד את שרה ונו׳ אלא מפתחו
כידו של הקבה ולא מסרם לא כיד מלאך
ולא כיד שרף מפתח אל חייב ואל נשמים
ואל תחיית המתים. כה אליהו וכטל
הנכים אל נשמים ואל תחיית המתים.
ואמר ר׳ יוחכן לא כמסר כיד אליהו אלא
אחת דאמ׳ ר׳ יוחכן כשבקש שיהו להחיות
כן הגרפית אל קבה לא יאות לך לאיסר
כידך אתי מפתחות אלא תן לי מפתח
הגשמים ותחיית המת והיינו דכתיב לך
הרים ג׳ לחלב ונו׳ ואתכה מטר לא אמ׳
ותן מטר אלא ואתכה והא אליהו הוא

ליהו

דסהוה

דהוה כדין ואו ויקים לסלק בזמנא אית זמנין עמר כדין סליקו דלתו ואו סלקא כעמ ואו כתיבא כה לסתלוס ואו גו עמר אית זמנין כדין הוי מיתין לאקמא מעברא וככל סתין וסתין מההוא חלף סתיתאה לתתקף הא וסלקא בדרגוי לתתקפא וכתית מאה סכין לסתיתאה יתפתחון תרעי דחכמתא לעילא ומכושי דחכמתא לתתא ויתתקן עלמא לאעלא כסכינא כבר כם דמתקן כיומ סתיתאה מכי ערב שמש לאעלא בשבתא חוף הכי כמי וסימיך בשבת שם מלות סכה לחיי כח וגו בבקשו כל משיכות תהום רבה. אל רבי יוסי כל דא תריכו זמנא ויתיר מכמה דלוקמוה חבריא דליהו יומא חד גלותא דכנסת ישראל ולא יתיר דכתיב כתכני שוממה כל היום דום. אל הכי הוליפנא מלכא כרזין דלתתון דשמא קדישא וכיומי דעלמא וכיומי דברשות וכלא רזא חדא חיהו. וכדין יתחזי קשתא בעננא בגווכי כהירין כתתא דמתקשטא לבעלה דכתיב ורחיתיה לזכור ברית עולם והא לוקמו ונסיב הוא. ורחיתיה בגווכין כהירין כדקא יאות וכדין לזכור ברית עולם. מאן ברית עולם דא כנסת ישראל ויתחבר ואו בהא ויוקי לה משפרא בדא והיית לאות ברית וגו. כד תתער ואו לנכי הא כדין לתתין עלאין יתערון בעלמא ונכוי דרחוכן זמינין דיתערון קרבין בכל עלמא וכנסת ישראל יקום לה מעפר ויזכר לה קבה ויסתכ קבה לנבה גו גלותא כחוסכן ואו מית זמנין עמר. עמר זמנין מית סכין וכדין תיקו ויתפקד עלמא למעבד כוקמין ומאן דליהו מחיך יתרמי אל רבי יוסי מסיר קאמרת כגין

לוה לון לקיים פי שכוס כרוסו סל לאליסו אלא שלסתם מסרס הקבה כיד סליח דאמר ר׳ סימון כח ורחה כחו סל הקבה כפעם אחת מחיה מתים מוריד שאול ויעל מזריח מאורות מכמיח חנוך מדמן יכולים פוקד עקרות נותן פרנסה עוזר דלים סומך נופלים זוקף כפופי מהעדה מלכי ומהקם מלכי והכל בזמן אחד וברגע אחד וכבת אחת מה שאין סליח לשולם יכול לעשותו. תניא אמר רבי יוסי כל מה שעשה הקב״ה הוכו צריך לעשות אלא כדבור דכתיב דאמ׳ ממקום קדושתו יהא כך מיד נעשה. כח ורחה כח גבורתו סל הקב״ה דכתיב כדבר יי׳ שמים נעשו דאמר רבי יהודה מלי דכתיב ועברתי כארץ מצרים לכי ולא מלאך וגו׳. וכי יקרא סניחה הוא למצרי דלא דמי מאן דתפס מלכא למאן דתפס הדיוטא. ועוד אין לך לומה מזוהמת ככל טומאה כמו המצרים דכתיב בהו אשר בשר חמורים בשרם וגו׳ שפס תעודים על מעשה זכור ושפס מחס שעשה מה שעשה לאכיו וקלל אותו ולכבעו בכו. וכי לא היה להקב״ה מלאך או שליח לשגר לעשו׳ נקמה כאשר סהיה כן בכו סל שס דכתי׳ וכבי שס שלם ואמור. ושס היה כהן גדול וכתברך שכ׳ ברוך יי׳ אלהי שס והיה לשס הגדולה והכרכה על אחיו. וכתי׳ כם וינח מלאך יי׳ ויכה כמחנה אשור ועל ידי שליח כעשו׳ כם המצרים שפס מזוהמים יותר מכל לומה ואמר אכי ולא מלאך אלא לאמר ר׳ יהודה מכאן למדנו כח גבורתו סל הקב״ה ומעלתו שהוא גבוה על הכל. אמ׳ הקב״ה לומה זו סל מצרים מזוהמת ומטונפ׳ ואין ראוי לשגר מלאך ולא שרף דבר קדוש כין רשעים לרורים מטונפים אלא אכי

דליהוי גו רזא דלתתון ולית לן לאתערא
מוסכן ויקיצין לאחרנין דהא כספרא דרב
ייבא סבא למסכתן מוסכן דא דכתיב לז
תרכ"ח הארץ והוא רזא דלעו"ל דכתי' וזכרתי
את בריתי יעקו' ודא הוא ולעו"ל כלא כחדא
ועל דא לזכור ולכתר והארץ לזכור דא
ככסת יסרהל. תרגם תתרעי לרעיא
לנבי קדם. לכל יומ'חד דלמרו מכרויה
ודלי כלא הוא נביז קמי קב"ה וכלא
למסכת ברזא דלתתון דעמיק קדים דהא
גלוהא בלישנא לתתון גלי לן ר'יוסי הכא
ומסתא בלישנא לתתון לתגליין. לא תא
חזי דלפולו כל לתפקדיה מרה מהלי
דרב"ל פקיד לה שלח ברזא דלעו"ל דכתיב
וי'פקד את מרה וגו' כנין דכלא ברזא
דלעו"ל ליהוי ובהא כלעו"ל כלא ויהיב לתגליה
כלא כנין דכל מלה דליהוי סתימא ליהוי
גלי כל מתיס ולא לתי מאן דליהוי
בלתגליה וגלי מה דליהוי מתיס. תמר
ר'יוסי כמה ליית לן לאתמסכה גו גלוהא
עד דהוה זמכא וכלא תלי ליה קב"ה
כל יתובון בתיובתא לי יזכו ולי לא יזכו
כמה דלתמר בהאי קרא דכתיב תהי וי'
בעת'לחיומם זכו לחיומם לא זכו בעת'
לזלו עד דהוו אזלי תמר ר'יוסי לדברכה
מסתא דהא בלתר דלא יתובכה ויתא חד
עם חבא ותמ'לי ברי זמין לחבת כל מטון
ויתך לסיתין מבן לתסבתא בהאי לתר
מימא דחכמתא עלאה והא זכו'לתיובן
ויתין ולא לתסבתא ולא ידעבא לי בכי
מלין דקתמרן לו מיתא חכמתא דליהוי
תמר ותמר לי כך ימטון קולפון דכורא
גו טהירו ידך לתלכוד מיכך. תמיכא
ליה לבא כמה ידעת. לא בכבי תרין
כפורין דלעברו על ריפך ודעבא.
לדבכי לתפרם רבי יוסי ועלל גו מערת'

עושה מה שלין יכול לעשות מלך ולא
פרק ולא שליט שלכי לומ'ממקו' קדושתי
יהא כך ומיד כעשה מה שלין המלך
יכול לעשותו. לכל הקב"ה ממקו' קדושתי
לומר יהא כך ומיד כעשה מה שהוא
רוצה לעשות. ולפי לא כעשית בקמים זו
עי' מלך ושליט וכשכיל קלון המגרים
ולהרגות נדולתו של מקום שלא רצה
שיכנסו כיהיה'דבר קדום ועל הדרך הזה
כתמר לכי ולא מלך. לכי יכול לעשותו
ולא מלך. כיוצא בו תמר ר'יהודה משי
דכתי'ויתמר יו'לדע וכמה נדיקי וחסידי
מיצרש שלא דבר עמהם הב"ה וכא לדבר
עם הדג דבר שהיה מכיר ויודע. שלא
תמר רבי יהודה כיון שעלתה תפלתו של
יונה לפני הקב"ה ממקום קדושתו תמר
כשכיל שיקיא הדג את יונה אל היבשה
למ"ד לדג כמו כשכיל כלומר ויתמר וי'
כשכיל הדג שיקיא את יונה אל היבשה
ממקום קדושתו תמ'הקב"ה יהא כך ומיד
כעשה מה שלין שליט יכול לעשותו.

תניא תמר ר'שמעון מפתח של היה כידו
של הקב"ה היה וכשוד שהיה ומסכת על
המסכר הקב"ה משיין כלותו הולך אם
דלעו"ה הוה לנהת לעולם יונ' ופותח דלתו'
כשכה ויונ'ואם לאו סונר דלתותיה ומתו
שכיב'. לי הכי לא יכא רשע לעולם. שלא
שכי תניון על שלשה עבירות כשיש מתות
וכו'. תמר רבי שמעון והא תמר רבי
ינחק למה לשה מפלת פרי כטנה. שלא
תמר ר' ינחק הקב"ה רואה לותו העוכר
שליהו דלעו"ה לנהת לעולם ומקדי למיתי
כמעי למו שכ'הכפילים היו בארץ בימים
הסם כפלים כתיב כלא יוד דלשונ'. ולמה
כשכיל שלאחרי כן בלו בני הולדים של
בנות האדם וילדו להם גזנות וגרבו

חדא ואשכח ספרא חד דהוה נעיץ גו
נוקבא דטנרא בסייפי מערתא נפק
ביה · כיון דפתח ליה חמא שבעין ותרין
גליפין דאתוון דאתמסרו לאדם הראשון
ובהו הוה ידע כל חכמת דעלאין קדישין
וכל אינון דבתר ריחיא דמתגלגלן בתר
פרוכתא גו טהירין עלאין וכל אנון מלין
דזמינין למיתי לעלמא עד דיקום עננא
דבסטר מערב ויחשיך עלמא · קרא לר׳
יהודה ושרו למלעי בההוא ספרא לא
ספיקו למלעי תרי או תלת׳ סטרין דאינון
אתוון עד דהוו מסתכלין בההיא חכמה
עלאה כיון דמטו למלעי בסתירו דספר׳
ומשתעו דא עם דא נפק שביבא דאשא
ועלעולא דרוח׳ ובטש בידיהון ואתאביד
מנייהו · בכה רבי יוסי ואמר דילמא חו״
חוב׳ איהו גבן או דלאו אנן זכאין למנד׳
ליה · כד אתון לגבי דר׳ שמעון אשתעו
ליה שבדא דא אמר לון דילמא בקץ
משיחא דאינון אתוון הויתון משתדלי
אמרו ליה דא לא ידעינן דהא כלא
אתנשי מינן · אמר לון רבי שמעון לית
רעות׳ דקב״ה בדא דאתגלי כל כך לעלמ׳
וכד יהא קריב ליומי משיחא אפילו רביי
דעלמ׳ זמינין לאשכחא טמירי׳ דחכמתא
ולמנדע ביה קנין וחושבנין ובההו׳ זמנא
אתגליא לכלא ההד״ כי אז אהפוך אל
עמים וגו׳ מהו אז בזמנא דתיקום כנסת
ישראל מעפר׳ ויוקים לה קב״ה כדין אהפוך
אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם יי׳
ולעבדו שכם אחד · תח״ אש״ג דאברם
כתיב ביה ויסע אברם הלוך ונסוע
הנגבה וכל מטלנוי הוו לדרומ׳ ואתקשר
ביה לא סליק לדוכתיה כדקא יאות עד
דאתיליד יצח׳ כיון דאתיליד יצח׳ אסתלק
לאתריה ואיהו אשתתף בהדי׳ ואתקשרו
דא

ממזרים בעולם · המה הגבורים
אשר מעולם שאין גבור ופרץ ועריץ
כמו הממזר · אנשי השם שהכל
יכירו לקראתו השם הידוע ממזר דכיון
שרואים מעשיו שהוא פרץ וגבור הכל
יקראוהו אותו שם · ומה דאמר רבי
שמעון הב״ה מעיין באותו הולד · אין לך
רשע בעולם מאותם הרשעים היוצאים
לעולם שאין הקב״ה מעיין בו ורואה אם
אותו הגוף יכיח בן צדיק וכשר או שיציל
לאדם מישראל ממיתה משונה או שיעשה
טובה אחת ובשביל כך הקב״ה מוציאו
לעולם · ביומוי דר׳ יוסי הוו אינון פריצי
דהוו משדדי בטורייא עם פריצי אומות
העולם וכד משכחי בר נש ותפשי ליה
לקטליה הוו אמרי׳ מה שמך אי הוה יודאי
הוו אזלין עמיה ומפקין ליה מן טורייא
ואי הוה בר נש אחרינא קטלי ליה · והא
אמר רבי יוסי אתחזון אינון בכל האי
למיעל לעלמא דאתי · תנו רבנן שלשה
דברים הללו אינן באין לעולם אלא בקולו׳
קול חיה דכתיב בעצב תלדי בנים וכתיב
וישמע אליה אדים · קול גשמים דכתיב
קול יי׳ על המים וכתיב כי קול המון הגשם
קול תחיית המתים דכתיב קול קורא
במדבר · מאי בעי הכא קלא במדברא
אלא אמר רבי זריקא אילין אינון קלייא
לאתערא מתי מדבר ומכאן הוא הדין
לכל העולם · אר״ יוחנן הא תנן כשנכנס
אדם לקבר נכנס בקולות · כשיקומו
בתחיית המתים אינו דין שיקומו בקולי
קולות · אר״ יעקב עתידה בת קול להיות
מתפוצצת בבתי קברות ואומרת הקיצו
ורננו שוכני עפר ועתידי׳ לחיות בטל של
אור גדול של מעלה דכתיב כי טל אורות
טליך וארץ רפאים תפיל יחיו מתיך וגו׳ ·

לשון מיחוש כמו ויקצף משה

לא כדרך כל הארץ יהיו קרי ליה ויצחק ולא לאחרן כגון לעקדת מיוחס כאשתו דכתיב ויקרע
לאברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה ויצחק מלן הכולד לו שם ממש.

ותרא

שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק. תמר רבי
חייא מיומא דאתיליד יצחק והוה משעשע בכיתא דאברהם לא
אמתלק ומשעשע כאמא כתיב דהכא שריא ספסיתא לא לדכר קמיה ובגין כך את
בן הגר המצרית גבר דלא יתחזי לאדכרא קמיה דיצחק. תמר רבי יצחק ותרא שרה
כעיכא דקלכא חמאת ליה שרה דלא חמאת ליה כעיכא דאברהם דלא
דליהוי כרא דהגר המצרית ובגין כך ותרא שרה. דשרה חמאת ליה כעיכא דא ולא
לאברהם דליהוי כאברהם לא כתיב את בן הגר הלא את כנו. תא חזי לכתר מה כתיב
וירע הדבר מאד בעיני לאברהם על תודות כנו ולא כתי׳ על תודו׳ בן הגר המצרית.
בגין כך ותרא שרה את בן הגר המצרית ולא חמאת דליהוי כרים לאברהם. רבי
שמעון תמר הלי קרא תסכחתא דשרה דליהוי בגין דחמאת ליה דקא מצחק לשץ
תמרה ודלי ולאו כרא דא כרא דאברהם למעבד עובדוי דאברהם הלא כרא דהגר
המצרית ליהוי לאדכר לחולקא דחמיה בגין כך ותאמר לאברהם גרש את האמה
הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק וכי סד דקני לה שרה
או לברה לי הכי לא תודי קדם עמה דכתיב כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה.
הלא בגין דחמאת ליה כעז ואמיה לוקפא ליה כמוסי דעז בגין כך תמרת שרה כי לא
יורש בן האמה הזאת אלא ירית לעלמא דין ולא לעלמא דאתי ובגין כך
תודי עמה קדם. וקדם כעז לאפרשא כלחודוי זרעא קדישא כדקא יאות ובגין כך
כרא עלמא דשרי סליק כרשותא דקדם עד לא יכרי עלמא ובגין כך כפק
אברהם לעלמא ועלמ׳ מתקוי׳ כגוויה ואברהם ויצחק קיימו ולא לתייסבו כדוכתייהו
עד דכפק יעקב לעלמא כיון דכפק יעקב לעלמא לתקיימו לאברהם ויצחק ולתקויים
כל עלמא ומתמן כפק עמא קדישא לעלמא ולתקויים כלא כגוויה קדישא כדקא יאות
ובגין כך כל קדם כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה כי ביצחק יקרא לך זרע
ולא כישמעאל מה כתיב לכתר ותלך ותתע כמדבר כאר שבע. כתיב הכא ותתע
וכתיב התם הכל התם מעשה תעתועים וקדם בגויה דאברהם לא שניק לה ולכרה.
תא חזי בקדמיתא כד יזלת מקמה דשרה מה כתיב כי שמע אלקים אל עכייך. והשתא
דטעית כתר עז׳ לא׳ דכתיב ותשא את קולה ותבך מה כתיב כי שמע אלקים את
קול הנער ולא כתיב כי שמע אלקים את קולך. כאשר הוא שם הא לוקמוה דלאו כר
עובדא הוא לנבי כי דיבה דלעילא דהא כי דיבו׳ דלתת׳ עבדין מתליסר שנין ולעילא וכי
דיבה דלעילא משערי׳ שנין ולהלאה וחף על גב דחייבה הוא לאו כר שובעא ליהוי והא
לוקמוה ודלא הוא דכתיב כאשר הוא שם. תמר רבי אלעזר מי הכי מלן דאסתלק
מעלמא עד לא מטון יומוי לעשרין שנין מלן אתר אחרינא כגון דהא מתליסר
שנין ולתתא לאו כר עובדא ליהוי שלא כחטאי דלכוי. לכל מתליסר שנין ולעילא מסי
לעשרין

גיליון הפנים כתוב בצד ימין ומסומן בכוכב: ראה ליקוטים תולדות ד"ה ויצחק ויקרא שם בני

לעשרין מכין מהו כיון דלסתלק מעלמא כמאן דהוא עומדים . אלא כדאי לתקייום ומן
כספה כלה מספה דכך עומדם כחיות לעלמא לחיו דכתיב לעורב כלה כוכב לעילא ותתא
בהסוא מחבלא ויתעכם כך לא לסגאו עליה מלעילא ועליה כתיב עוכותיו ילכדוהו את
הרשע את לאסגאה מאן דלא מטון ומוי לתתעכסא . עוכותיו ילכדוהו את הרשע
ולא כי דיכא דלעילא וכחבלי חטאתו יתמך ולא כי דיכא דלתתא כגון כך כתיב כי ממע
אלדים את קולי כעבר כאמר הוא סם . רבי שמעון פתח ואמר וזכרתי את בריתי
יעקוב אלא כולו לאחוי אלא כתרין סטרין אינון רזא דחכמתא חדא דאיהו רזא
דרגא דחכמתא לתתאה דעדי כיס יעקב . אבל הלי קרא על גלותא דישראל לתתאה
דכך לימון גו גלותא הסוא זמכא דיתפקדון כזא יעקב יתפקדון כרזא דלעלא ואיהו
אלף סתיתאה ופקידה אכולהו סתים רגשי ופלג שדן וכזמכא דסתין סכין לעבורא
דדסא כאלף סתיתאה יקיים אד סמיא פקידו לברהים דיעקב ומסהוא זמכא עד דיכא
לה זכירה סתים סכין ופלגא ומסהוא זמכ סתים סכין לחרכין ולימון סבעין ותלת ופלגא .
בסיתין וסתים יתנלי מלכא משיחא כארעא דגלילא וחד ככבא דכסטר מזרח יבלע סבע
ככביא מסטר נכון וסלהובא דלסא לוכמא תסה תלית כרקיעא סיתין ומין וקרבין
יתערון כעלמא לסטר נפון ותרין מלכין ופלין כימון קרבין ויזדווגון כלסון עממיא
על כרהים דיעקב לאדקיוה לן מעלמא . ועל הסוא זמכא כתיב והיתה את נרה
ליעקב וממכא יוסף ובדין תסתיימון כספין מגופ וכעיין לאתחדפא וסימכיך כל הכספ
לבית יעקב הכאי מכרים סבעי וכתי כל הכספ הכאי ליעקב מכרים וגו כל כספ כסף
וסם כספעין ותלת כל מלכי עלמא יתכבסון לגו קרתא וקסם יתער עלייהו לסא וכרדא
ואכלי לגבייהו ויתלבדון מעלמא כך לימון מלכין דלא ימטון לתמן ויהדרון לאחפא
קרבין לאחרכין . ומסהוא זמכא מלכא משיחא יתער בכל עלמא ויתכבסון עמיא כמא
עמין וכמא חיילין מכל סייפי עלמא וכל בני ישראל יתכבסון בכל לימון לאתרי עד
דיסתלימו לימון מכין למאה כדין ילו יתסבר כהא וכדין וכבילו את כל לאחיכם מכל
הגוים מכאה ליי וגו . ובכי ישראל זמכא כהסוא לאתערא עלייהון כל עמין
דעלמא למיתי על ירושלם דכתיב ואספתי את כל הגוים אל ירושלם למלחמה וגו
וכתיב ויצאו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד על יי ועל מסיחו . וכתיב ומב
בסמים ישמח יי ילעב למו לבתר ילו זשרש יעמד לאתכברא ולחדפא כמאתין
דהוו עתיקין בגין לחדפא עלמא כמא דכתיב ישמח יי כמעשיו וכתיב והי כבוד יי
לעולם לאתכברא כדק דיוסת ישמח יי כמעשיו לבאתא לון לעלמא ולמסוי כלסון כריין
חדתין לאכברא עלמין כלהו כחד . זכאין לימון כל לימון דיסתארון בעלמא כסייפי
אלף סתיתאה למיעל בסכתא דסה כדין לימו יומא חד לקס כלאודוי לאזדווגא
כדק יהות ולמלקט כמאתין חדתין למסוי כעלמא עם לימון דאסתארו כקדמיתא
דכתיב והיה הנשאר בציון והנותר בירושלם קדוש יאמר לו כל הכתו לחיי בירושלם .

ויך לאחר הדברים האלה ואלדים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם
ויאמר הנני . רבי יהודה פתח ואמר לא תהי הוא מלכי וגו דא הוא
סליחותא דכל דרגין כקדיש דא כדא נוסי ישועות ישקב כל לימון סליחין דעבדי סליחותא

בעלמא דליהוי כלהו מסטרא דרחמי ולא להוו מסטרא דדינא בגין דאית מאריה
שליחן מסטרא דרחמי ומסטרא דדינא קשיא אינון שליחן דאתיין מסטרא דרחמי
לא עבדי שליחותא דדינא בעלמא כלל · ואי תימא הא מלאכא דאתגלי ליה לבלעם
הא תנינן שליחא דרחמי הוה ואתהפך לדינא · לא לעולם לא אשתני אלא שליחא
דרחמי הוה לאנכא עלייהו דישראל ולמהוי סניגוריא עלייהו ולקבליה הוא דינא ·
וכך אורחוי דקב״ה כד אוטיב לדא ההוא טיבו דינא לדא כך הא שליחא דרחמי הוה
להו לישראל ולבלעם אתהפך לדינא בגין כך צוה ישועות יעקב · אמר דוד פקיד על
עלמא כד ישתלחון שליחא די להויין מסטרא דרחמי · רבי אבא אמר צוה ישועות
יעקב דאינון גלוותא וישתכח פורקנא דלהון גו גלותהון · תא חזי תושבחן דאבהן
יעקב הוה ואלמלא יצחק לא אתא יעקב לעלמא ובגין כך צוה ישועות יעקב דא יצחק
דכיון דאשתזיב יצחק ישועות יעקב הוו · ויהי אחר הדברים האלה רבי שמעון אמר
הא תנינן ויהי בימי על צערא אתמר ויהי אע״ג דלא כתיב בימי טפסי דצערא אית
ביה · ויהי אחר בתר דרגא תתאה דכל דרגין עלאין ומאן איהו דברים כד״א לא איש
דברים אכבי ומאן הוה בתר דרגא דא · והאלדים נסה את אברהם דאתיא יצר
הרע לקטרגא קמי ק״בה · הכא אית לאסתכלא והאלדים נסה את אברהם את יצחק
מבעי ליה דהא יצחק בר תלתין ושבע שנין הוה והא אבוי לאו בר עונשא דיליה הוה
דאלמלא אמר יצחק לא בעינא לא אתענש אבוי עליה מאי טעמא והאלדים נסה את
אברהם ולא כתיב נסה את יצחק אלא את אברהם ודאי דבעי לאתכללא בדינא דהא
אברהם לא הוה ביה דינא כלל מקדמת דנא והשתא אתכליל מיי״א באש״א ואברהם
לא הוה שלים עד השתא דאתעטר למעבד דינא ולאתקנא ליה באתריה וכל יומוי
לא הוה שלים עד השתא דאתכליל מיי״א באש״א ואש״א במי״א ובגין כך והאלדים נסה
את אברהם ולא את יצחק דאזמין לאברהם לאתכללא בדינא וכד עביד דא עאל
אש״א במי״א ואשתלים דא ~~עם דא~~ · ודא עביד דינא לאתכללא דא בדא וכדין יצר
הרע אתא לקטרגא עליה דאברהם דלא אשתלים כדקא יאות עד דיעביד דינא
ביצחק דיצר הרע אחר הדברים איהו ואתא לקטרגא ותא חזי רזא דמלה אף על גב
דקאמרן דאברהם כתיב ולא ליצחק יצחק אכליל ביה בהאי קרא רזא דכתי׳ והאלדים
נסה את אברהם · נסה לאברהם לא כתיב אלא את אברהם את דייקא ודא יצחק
דהא בההיא שעתא בגבורה תתאה שריא כיון דאתעקד ואזדמן בדינא על ידא
דאברהם כדקא יאות כדין אתעטר באתריה בהדיה דאברהם ואתכלילו אש״א
במי״א וסליקו לעילא וכדין אשתכח מחלוקת כדקא יאות מיא באשא מאן עבד אבא
רחמנא דאתעביד אכזר אלא בגין לאשתכחא מחלוקת מיא באשא ולאתעטרא
באתרייהו כדקא יאות עד דאתא יעקב ואתתקן כלא כדקא יאות ואתעבידו תלתא
אבהן שלמין ואתתקנו עלאי ותתאי · **ויאמר** קח נא את בנך וכי היאך
יכיל אברהם דאיהו סבא · אי תימא בגין דיצחק לא נפק
מרשותי׳ כלל יאות אבל כד״א קח את אהרן ואת אלעזר בנו אלא בגין לאמשכ לון במלין
ולאדברא לון לרעות׳ דק״בה אוף הכא קח במלין את בנך את יחידך אשר אהבת והא
אוקמו׳

תוקמו ולך לך הלך מרחק המוריה כלה הלך לו ש הר המור להתקבץ כתרגם דיתחזי

ביום השלישי ושם אברהם את עיניו וירא את המקום מרחוק · כיום השלישי
הא תוקמוה שלש כיון דלתתר ויקם וילך אל המקום אשר אמר לו האלהים
מאי טעמא כיום השלישי וירא את המקום מרחוק אלא בגין דכתיב כי ביצחק יקרא
לך זרע ודלא הוה יעקב דכפק מכיה והאי הוא כיום השלישי · וירא את המקום מרחוק
כלא מרחוק וי׳ראה לי · וירא את המקום דא הוא יעקב דכתיב ויקח מאבני המקום
אשתכל אברהם כיום השלישי דליהוי דרגא תליתאה ואמאי ליה ליעקב דזמין למיפק
מכוה · מרחוק כמה דאמרן מרחוק ולא לזמן קריב · אמר ליה רבי שעזר מאי שבאת
ליהוי לאברהם · מכל אשתכל ואמאי דזמין למיפק מכוה יעקב דהא כד אזיל למעקר
ליה ליצחק לאו שבאת כל כך ליהוי שליח ואמאי ליה ליעקב דהא מקדים דכתי ידע
אברהם מכמאת ואשתכל השתא כיום השלישי דליהוי דרגא תליתאה למעבד שלימו
וכדין אמאי ליה ליעקב דכתיב וירא את המקום לכל השתא קיימא ליה מלה מרחוק
כגון דאזיל למעקר ליה ליצחק ולא כעא להדר לכתריה דקב״ה מרחוק אמאי ליה גו
אספקלריא׳ה דלא כהר׳ כלהודוי וכגון כך אמאי ליה ולא אתגלי כלה דשו אספקלריא׳ה
דאברה׳ם עליה אברהם כדקא יאות לכל מרחוק כלאודוי הוא מרחוק מאי
טעמא אסתלק כהאי מלה אספקלריא׳ה דאברה׳ם כגון דהאי דרגא דיעקב הוא וכגון
דיעקב עד לא אתיליד לא אסתכת השתא על האי דרגא ואי כגון דיהך ויקבל לגבי
וירא את המקום מרחוק דא יעקב כמה דלתתר מרחוק דלא זכה כיה רחייה כשיטי
בהאי עלמא הלא מרחוק מגו האי דרגא דהא כד אתא יעקב מית הוא אברהם
ואסתלק מעלמא וירא את המקום מרחוק לכל לא כרחוייה לאחרא ·

ויבאו אל המקום אשר אמר לו האלהים וגו׳ · אמאי הכא לאעבד דאתו
להחיות רחייה ואמאי ליעקב אמר אברהם ודאי קב״ה ידע בנוכחא
לאחרא דאתחזי מיד ויכן סם אברהם את המזבח וגו׳ מה כתיב לשלח ויאמר ונחק
ש אברהם אכיו ויאמ׳ אכי הא לוקמוה אכל מאי טעמא לא אתיב ליה מדי · שלח בגין
דהא אסתלק מרחמי דלבא על ברא וכגין כך כתיב ככי ככי ככי דאסתלקו רחמי
ואתכפך לדוכתא · **ויאמר** אברהם ולא כתיב ויאמ׳ אכרהם דהא
קאי עליה דלבא אלא כעל מחלוקת הוה ביה · אלהים
ירחם לו הסם · ירחם לכו מכעי ליה מאי ירחם לו אלא לא אלהים ירחם לו לגרמיה
כד תיהוי אנטריך לכל השתא ככי ולא לאחרא · מיד וילכו שניהם יחדו · ר׳ שמעון
פתח ואמר הן אלהם נעקו חונה מלאכי אלוה מר יככיון · הן אלהם אלין מלאכי
עלאי · נעקו כהיות שעתא וכעו לקיימא מלה דכתיב ויונח אותו החונה
כגון כך נעקו חונה · מלאכי אלוה · אלין תיכון מלאכין לאחרכין דהוו זמיכין למיהך
קמיה דיעקב וכגוניהו דיעקב לכטח לון אלוה קב״ה דכתיב ויעקב הלך לדרכו ויפגעו
בו מלאכי אלהים · ואלין אקרון מלאכי אלוה ככו כלהו ככו כד אתו ליה לאברהם דעקיד
ליה ליצחק ואזדעזע עלאי ותתאי וכלהו עליה דיצחק · **ויקרא** מלאך י׳
וגו׳ אפיק טעמ׳ כגוניהו דלאו אברהם כתרגם כקדמאה כתרגם

שלים קדמאה לא שלים כגווכא דא שמואל שמואל בתראה שלים קדמאה לא שלים ·
בתראה כביא קדמאה לא כביא · אבל משה משה לא פסיק בגין דמיומא דאתייליד
לא אעדי מכיה שכיכתא · אברהם אברהם · רבי חייא אמר בגין לאתערא ליה ברוחא
אחרא בעובדא אחר׳ בלבא אחר׳ · ר׳ יהודה אמ׳ אתבריר יצחק ואסתליק רעותא קמי
קב״ה כריחא דקטרת בוסמין דקרבין כהכייא קמיה תרין זמכין ביומא ואשתלים
קרבנא דהא צערא דאברהם הוה בשעתא דאתמר ליה אל תשלח ידך אל הנער ואל
תעש לו מאומה חשיב דקרבניה לא אשתלי׳ ולמנבא עבד וסדר כלא ובכה מזבח . מיד
וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר וגו׳ הא תכיכן הוא איל דאתברי בין
השמשות היה כד״א כבש אחת בן שנתו והכי אצטריך והא יצחק לא הוה בעלמא אלא
אתפקד חילא לאזדמנא ההוא אימרא בשעתא דאצטריך ליה לאברהם דכל איכון
מלין דהוו בין השמשות אתמנא חילא לאזדמנא לההוא ~~זמנא~~ בשעתא דאצטריך ליה
הכי כמי האי איל דאתקריב תחותיה דיצחק · פתח ואמר בכל צרתם לו צר ומלאך
פניו הושיעם וגו׳ · תא חזי בכל צרתם · דישראל כד אזדמן לון עקאן כתיב לא
באל״ף וקרי ב״ואו בגין דקב״ה עמהון בעקו · לא באל״ף אתר עלאה יתיר אף על גב
דלאו בההוא אתר רוגזא ועקו להתם לעילא מטא עקתא דישראל · לא באל״ף כד״א
הוא עשנו ולא אנחנו · כתיב באל״ף וקרי בו״או ומלאך פניו הושיעם דהא איהו עמהון
בההוא עקו ואת אמרת הושיעם מושיעם לא כתיב אלא הושיעם מקדמת דנא דאיהו
זמין בההוא עקו למסבל עמהון · תא חזי בכל זמנא דישראל איכון בגלותא שכיכתא
עמהון בגלותא והא אוקמוה דכתיב ושב יי׳ אלדיך את שבותך ורחמך וגו׳ · דבר
אחר ומלאך פניו הושיעם דא שכיכתא ואיהי עמהון בגלותא ואת אמרת דאיהו
הושיעם אלא הכי הוא ודאי דאלין איכון משכנותיו דקב״ה בגלותא ובגין דשכיכתא
עמהון קב״ה אדכר לון לאוטבא לון ולאפקא לון מן גלותא דכתיב ואזכור את
בריתי בקדמיתא ולבתר ועתה הנה צעקת בני ישראל באה אלי · וגם ראיתי
לאסגאה אחרא דאיהו קדמאה דכלא וכתיב ויזכור אלדים את בריתו
דא שכיכתא את אברהם לאברהם מבעי ליה אלא את אברהם דא
חברותא וזווגא דילה באבהן את אברהם דא הוא מערבית
דרומית · את יצחק דא הוא צפונית מערבית ואת יעקב
דא הוא זווגא חדא כללא חדא זווגא שלים כדקא יאות
כגווכא דא את השמים דא הוא כללא מדת לילה
ביום ואת הארץ דא מדת יום בלילה כחדא
אוף הכא בכלהו את וביעקב ואת למהוי
כלא זווגא חדא דלא מתפרשין דכר
ונוקבא לעלמין · וזמין קב״ה
לאכרזא בכל עלמא
ולאשמעא קל
דיימא ויאמר אך עמי המה בנים לא ישקרו ויהי להם למושיע · בילאו
פרשת

פרשת ויהיו חיי שרה

זכר

ויהיו חיי שרה מאה שנה וגו׳
ועשרים שנה ושבע שנים
ר׳ יוסי פתח ואמ׳ ויעמוד ה׳ עליו ויטילוהו
על היום ויעמוד היום מזעפו. הכא הוא
לפסתכלא מלי טעמ׳ דרשיעת ימיה עליה
דיוסף ולא דרשיעת עליה דרע׳ כיון דהוה
לזיל בגין דלא תסרי עליה סכיכתא.
ואת עלו׳ אמלי לאחוד כיה כד הוה לזיל
לגלה ודלי מלה כתדריס הוה. ס״ת תנן
יש דאית לרקיע ורקיע לכם הכבוד ובנין
כך ואת לאחוד כיה וכטל ליה. מקמי ואת
ערק ומקמי ואת ערק דוכתא.
(כל תסרי ילא בדוכתא) ויעמו את יוסף
ויטילוהו על היום הוליפבא כד הוו כטלי
ליה וטבעי ירכוי כיאת הוה ואת סכיך
זקפין ליה לתרעיס ואת כל מה דטבש
ליה הכי לסתכיך ואת עד דאיהו אמר
סגוכי ויטילוהו על היום מיד ויעמו את
יוסף ויטילוהו על היום כיון דאתרמי ליה
פרחה מכיה כסמתיה וסלקא עד כרסיה
דמלכא ואתדכת קמיה ואסדרת ליה
כסמתיה ועאל כפיתא דהוה כוכא ואית
כוכא לכתר אתקי׳ הוה כוכא ואוקמו׳.

תנ

מדרש הנעלם

ויהיו רבנן פתחי כהאי קרא לכה
דודי וגו׳ הא׳ כלי׳ כאפרי׳
תר היונה לדרך יתפלל. אלא תפלות
תפלה אחת חוכה על יום ותפלת הדרך
על הדרך אחו׳ עוד ותפלה אחת זור לביתו
לשלום ולימא ליה הכי אלמלא לפני כחיים
יכול למעכדים דתביכן כל אחלותיו אל
לחם יכול למכללינהו כאומע תפלה.
אמ׳ ר׳ יהודה כל שכדוי דכר עם כתיבין
כספרא הן טב הן כיש ועל כלהון עתידין
למיתן דיכא דלא׳ יהודה אמר רב מאי
דכתיב גלמי ראו עיניך. לותא הדכרים
שעשה הגולם שהיו מסגיח כעולם הכא
כולם ראו עיניך שעיניה כהם. ועל ספרך
כלם יכתבו ליתן עליהם דין ואסבו לעולם
הכא הילכך יקדים לחם תפלתו תמיד
ויושע ליה. אמר רבי יצחק לית לחם
שעשה עבירות ולא מי שהוא גולם ולא
לחם והיינו הוא דלא אמ׳ אדם אלא כשמתא
קדישא ולא כל עובדוי כהאי כעיר
דלא מסגחת ולא ידעת אמר רבי כו וכי
גולם מתקרי דוד דלא׳ היו פסוקין לא׳
לו רבי יצחק לחם הראשון אמרו גלמי

רלו

תוספתא

ויהיו חיי שרה. נופל דאתניתין לכן קריכין סיוכא שאבדה מלא מתפלל אשלא לתתא ראיתי קלין
לתפלתה כעלמא מל מתכר טורין ומתכר טכרין תקיפין עשלשלין רכרבין מלמן לוד כהא
פתיחן סוס לאר כאטלכי קן קוכיתא דמיכן דמיגין סיכתא כאוריסין קיומין כקיומיסון עלכא
דאתלמא ולא לאכרו מסתכאו כטרי תרעין סליס דמלין סגיגין מס כקיומיס כלסו לא מרגמן ולא ידעי
לספרא פתיח וכשאר אלכתא ולוחס מלוס וכטול כאוסכתא ודיורי שתי׳ תיכין לכר וקריב טב לאתלמא
כסו לא תליכין גלגולא ומסוך כמלין ולא קיימין לתתמון מייכין מספרא דלוחס מאן יתכא לון ומאן

תא חזי כשעתא דבר נש סליק בערסוי
כל לילי ולילי כשמתוי כפקח מכיס
ואתכסי קמי כי דיוקנא דמלכא לי זכאה
לשתקיימא לשתדרשא להאי עלמא ודיוקנא
דמאן כתרין נוטרין דמא לא דיוקנין ליה
לבר מן על כיסון דאיהו עתיד ואזמין
למעבד שלמא לאוטבא ליה על לישון טבין
דהשתא כמה דאתמר ודכין ליה על זכיין
דאיהו זמין למעבד וכגוניהו תשתזיב
תלת דאיהו השתא חייבא כגין דקלא
עביד טיבו עם כל בריין וכל ארחוי
דאיהו עביד לאוטבא לכלא ולא דאין
לבר מן על כיסון דאיהו זמין למעבד
וכגין כך אתדן בר מן קמיה קבה תא
חזי כיון דאטעלו ליה ליוכא כומא מה
כתי ויעמוד הים מזעפו הים עלה מאי
ויעמוד דקלים בקיומיה כדקא יאות
כעומדא דאיהו כד רוגזא סכיך כשעתא
דדוכא סריא כעלמא הסוא כי דוכא
איהו כאתתא דמתעבר וקטיא לאולדא
וכד אולידת סכיך רוגזא הכי כמי כד
דוכא סריא כעלמא לא סכיך ולא כא עד
דאתעביד דוכא כאיהוא כדין הוא כייא
דילים למיקם כדוכתא עלים ולמיקם
בקיומיה הכי וכאכוד רעשי רכא והא
לוקימכאכוד רעשי רכא כדא החפון
לאפון כמות הרעשא והא לית כיוקא קמי
קבה כד אתעביד דוכא כרעיונא הלא
כאן קודם דאתעלים קיסטא כאן לבתר
דאתעלים קיסטא לית ליה כייוקא.

ויהיו חיי שרה. מאי שנא הכא שרה
דכתיב מיתתה כאוריתא מכל
כמי דעלמא דלא כתיב הכי מיתתהון
כאוריתא. אלא רבי חייא ורבי
יוסי כתרוייהו אזלו כאורח אחד
ואשכחו חד מכסנא דהוה אזיל כאורחא
אמר להו מאן אנתון אמרו ליה אנן
מן ארעא דישראל אמר להו אנא
מן ארעא דישראל אנא אמרו ליה
מאן אנת אמר להו אנא אליעזר
עבדא דאברהם אמרו ליה אי הכי
אנת אנא אמרו ליה אי הכי
אנת אנא אמרו ליה אי הכי
אנת אנא

מונקת רבקה וכתי׳ ותמת בת שוע לפת
יהודה . אמר רבי יוסי בכולהו לית כתיב
כמה דכתיב כאן׳ דלתתמר ויהיו חיי שרה
מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני
חיי שרה דהא בכולהו לית לתמכון יומין
ושנין כמו לשרה בכולהו לית כתיב פרשת
חדא בלחודהא כמו לשרה . תלת רזין
ליהוי בנין ההוא דרגא דכל יומין ושנין
דכר נמי כיה תלוין דהא היא הא כתיב׳
פתח ואמר ויתרון ארץ בכל היא מלך
לשדה נעבד . ויתרון ארץ בכל היא
ודאי דהא מתמן נפקין רוחין ונשמתין
ותושלתא לשלמא . מלך לשדה נעבד .
מאן מלך דא קרבן . לשדה נעבד כד
ליהוי לתתקן כדקא יאות ומלך דא דא
מלך עלאה דלתתכר לשדה כד ליהוי
נעבד . מאן שדה דא שדה לאתר ברכו
וי׳ דכתיב כי ריח שדה אשר ברכו יי׳ דכד
ליהוי לתשבר ולתתקן כל מה דלתצריך
ליה כדקא יאות . כדין מלך עלאה לתתכר
עמיה . ר׳ אלעזר אמר מלך לשדה נעבד
כמה גווני רזין עלאין הכא מלך דא
סכיותא דלא ארית כניתא לתתקכא
בה שלא כזמכא דלתנסיב כר כם ולוודוג
כלכתתיה לתולדה ולמעבד ליבין וליהוי
לפיקת נשמתין לתתראה כה ובנין
כך לשדה נעבד ולא לתחרא . דלא
מלך דא אשה ירלת יי׳ כדלא אשה
ירלת יי׳ היא תתהלל לשדה נעבד דא
אשה זרה כדלא לשמרך מאשה זרה בנין
דלית שדה ולית שדה . לית שדה דכל
ברכאן וקדושין כיה אריין כדלא כריח
שדה אשר ברכו יי׳ ולית שדה דכל תירוב
ומסאכו ושיגרא וקטולין וקרבין כיה
אריין והאי מלך זמכין דליהוי נעבד
להאי שדה דכתיב תחת אלם רגלה ארץ
וגו׳

מאתן שלד וילד כדמותו כצלמו מאותם
השישה שבכרך הגנוס אלו ושלכך כתי׳
גלמי ראו עיניך ועליכת לעצו׳ כו דדאמו
ליה . ועל ספרך כלם יכתבו ימים ליהוין
כלהו דלא כתיב מאן דיהב קלב לזן
ולתתרדו מן עלמ׳ ולתתרבו כההוא דיב׳ .
תנן התם אמ׳ר יהוד׳ אמר ר׳ שמעון
דתלת מתרין הוי ליליה וכל אחד ואחד לית
עכיבה דקלב כבר כם כד כפק כשמתי׳
מכיס ולתתלר דההוא גולמא כלים על
ערסיה ובשמתיה בלקא כבל ליליה קמי
קלב אמר רבי אי זכאה היא חדאן עמה
ואי לא לחיין לה לבר . אמר ר׳ יהודה
אמר ר׳ אלי׳ דכתיב . השבעתי אתכם
בנות ירושלם לם תעוררו ולם תניעו את דודי מם
תניעו לו שאולת לאהבה אלי אמר רבי
פנחס אמר רבי יהודה השבעתי אתכם
בנות ירושלם בשמה אומרת לאותם
שבשמות הזוכו ליכנס לירושלם של מעלה
ושם הקרואות בנות ירושלם על שזוכות
ליכנס שם ולפיכך בשמם אומרת להם
השבעתי אתכ׳ בנ׳ירו׳ם תעוררו את דודי
דלא קלב . ר׳ אמר זה זיו לספקלריות
של מעלה מה תניעו לו שאולת לאהבה
אלי ליהכות מזיו אלו ולשתופף בצלו .
ר׳ הונא אמר שאולת לאהבה אלי לאותם
התשוקה והכסוף שכספתי כשלש על
הכל לפי׳ אלי אולם . רבי יהודה אמר זו
לאהבה שלוהבת שבשמים לנוף דכיון
שבשלם קנה על נוף אותם הימים שבגזרו
עליו כלל ויהיו חיי שרה מה כתיב .

ויקם לכרהם משל פני מתו וגו׳
אמר ר׳ יהודה אמר ר׳
מה כתיב בפסוק קודם זה דכתיב ותמת
שרה בקריית ארבע היא חברון בארץ
כנען . רבי יצחק אמר רבי יוחנן בשם

וגו׳ תמת עבד כי ימלוך ומפתה כי תירש
נבירתה והוי מלך לתתכסיו כהורים
ולתתמך עד דלתדכי ולתתכר לעילא ׃
וכגון כך מצינו דלית׳ בגין דלתפרש הסו׳
סדם ממלכה קדים׳ ולא מדיין כהלי סדם
כרכין מסחי מלך וכך ליסו כעבד להלי
סדם כדין כתי׳ כי כסדם מנחם כי כסדם
כמה דלתמר ׃ תא חזי לתת חוס לעלמא
לתדבקת כהלי חייוי ולטיל בם וזמתי
ונרו׳ מותא לעלמא ולבעלה ׃ לתת סרי
ונחתת וסלקת ולא לתדבקת ביה כלל
ויעל לכרם ממנרי׳ הוי ומתתי וכל לסר
לו ׃ לתת כח לעלמא מה כתיב ויתת מן
היין ויסכר ויתגל וגו׳ וכגין לכרם וסרם
לא לתדבקו ביה כלל סרם זכתה לחיין
עלאין לה ולבעלה ולבכסא כתרהא הא׳
הביטו אל כור חוצבתם ואל מקבת בור
נוקרתם ׃ ועל דא ויסיו חיי סרם דזכתה
בהו בכלהו ולא כתיב בכלהו בני ויסיו
חיי חוס וכן בכלא היא לתדבקת בחיין
ועל דא דילה הוו חיין ׃

ויחיין חיי סרם ׃ לימון חיין כלהו
לעילא מהא סכא לעילא
ומצריס סכא לעילא וסכא סניס לעילא
כלהו הוו כדקא יאות ׃ תמר רבי שמעון

ו זכאה ליסו מאן לאוזיר גרמיס בהלי עלמא כמה ליסו רב ועלאם בסוף עלמא והכי הוא
רב מתיבתא מאן דליסו ועיר ליסו רב מאן דליסו רב ליסו ועיר לכתיב ויהי מיי
סרם וגו׳ מאם דליסו חוסבן רב כתיב כיס סכא ועירו דסבין מד לאוזיר גלא לאוזיר לדרבי וכלא
לסבני ליה ורבי ליס לכתיב סניס ׃ תא חוי לגא רבי קלא גלא לאוזיר גלא לאוזיר לדרבי וכלא
ליסו מאן לאוזיר גרמיס בהלי עלמא כמה ליסו רב בעלמא לסוף עלמא ׃ עכ׳ ׃ מאן לסבק יתסבק
מאן דקבר יתקבר מאן דקבר יתארך ׃ רל מאן לסבק מלין לאוזיתא על מלין בטלין יתסבקון חיוסי
מסוף עלמא ודיוסי קיומא בסוף עלמא מאן דקבר לאו מאריך גו כייתא יתקבר מחיון דסלי
עלמא ׃ מאן דאמר לאו יתארכון קיומי ׃ אלו סס קדושים שבגידו לרשעי ביומים של מעלה ׃

תא רזא דמלה מאי טעמא כלהו דאמר
טעמא טעמא וכיונון טעמא דאמ׳ טעמין דכתיב
מלה טעמא ועשרים טעמא ולבתר טעמא
טעמים׳ אלא כולא חד מלה טעמא כללא
דכלא קדמה דאתכליל מאתר עלאה סתים׳
דכל סתימין במלה דרזא דמלה ברכאן
דכל יומא וכן עשרים טעמא וכנין כך כתיב
טעמא רזא דיחודא דלא אתפרש מטעמא
ויכלה לעלמין׳ טעמא טעמים אין אתפרשן
ונפקאן מכללא סתימאה דלעילא ואתע
דכלא ויחודא חדא לכל מתפרשן כדיוקן
ורחמי ככתם סטרין ואורחין תם דלא
הוי הכי לעילא וכנין כך כתיב טעמא רזא
דיחודא דלא אתפרש לעלמין׳ טעמא
טעמי אלין אתפרשן כדיוקן ורחמי ככתם
סטרין ואורחין תם דלא הוי הכי לעילא
וכנין כך כאלין טעמא טעמים כתיב הכו
טעמים ולא טעמא וכלהו לקרון חיי׳ ויסו׳ חיי
סרא דהוו מתם דאתבריאו ואתקיימו
לעילא׳ אמר רבי חייא ויקח לוקמוס
דהא כד אתעקד ויצחק כד תלתין ושבע
טעמים הוא וכיון דאתעקד ויצחק מיתת
סרא דכתיב ויקח אברהם לספוד לשרה
ולבכותה׳ מאין כח מסר המוריה כח
למעקד ליה ליצחק ולהיכון תלתין ושבע
טעמין מיומא דאתיליד ויצחק עד שעתא
דאתעקד ליכון הוו חיי סרא ודאי
כמותבן ויהיו בגימטריה תלתין ושבע טעמין הוו כמה דאתמר מדאתיליד ויצחק עד
דאתעקד׳ רבי יוסי פתח ואמר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות
לה׳ ולזמר לשמך עליון׳ הלא קרא לוקמוסו אברהם דפרות לאמרות כמה דכתי׳ ויברכם
אלהים כדרך מלי ויברכם דהוו לאמרי שירתא אחרא ואמרי מזמור שיר
ליום שבת כי כפלאות עשה׳ הכא חזית לאסתכלא לכל מה דכתיב בעלמא
כלהו לאמרי שבחין ושירתא קמיה כין לעילא בין לתתא ולא תימא דלאוכחו מברמויהו
הוו לאמרי שירתא דא הכי הוא ודאי דרזא עלאה הוא לכל הכי לרוכז הוא על נביאיהן
וכיון דלרוכז לאסתקיל עלייהו ושויוה לעילא לכון שירו שירתא דסח כיון דאתכסיל
מניהו לרוכז הוו געלין כלורח מלה לאמרו שירתא דעלמא ולא לאמרו שירתא וודאי לרוכז

שבעה סולכת מעומעת ומכוערת כפל
יום לנוף ולקבר׳ אמ׳ ר׳ יוסי הלי קולית
דקרקפתיה כך לחזל בסריחותא לכלן
ולכלן לחד ומכוער לה לאתרא תדיפה
גבאי כך בעמת׳ דהיה דאתחזיא לקבלה
שבעה לחזלה לבר בעלמא ומפקדת לה
לאתר תריסר ירחי בכתי קברי ובעלמא
אמר רבי יהודה תא חזי דכתיב ויקם
אברהם מעל פני מתו וגו׳ אמר רבי
אבא תנן דכד בעמת׳ היה כתפלומא
עלאה ואכח לה אמר דכד ליתיה זכאה
כל כך דכתיב ויקם אברהם שבדת מלן
דיתיב ככרסיה כחית כגו זוטר תתאה
הלא הכי גזרה ויקם אברהם מעל פני
מתו אמר ר׳ בו אמ׳ ר׳ וריקא כמה דאמר
רחויה לעלות למקום עדיה קודם הניכה
על הנוף הקדום שיונקת ממנו ואחר כך
שלה למקום מעלתה הה׳ ויקם אברהם
מעל פני מתו זהו הנוף וידבר חל בני
חת אלו שאר גופות הכליקים שהם בני
התחתים וכלמים כשולם למען ירחת
קוכם ותתים על שהם שוכני עפר ואחרי
נרוכה להו אמר רבי יהוד׳ כלא כמכויכא
כתיבין ועל דהוי גופא במכויכא עמסן
ומה אמר להו בדרך פיום ובדרך ככוד׳

גר

דעל נביאיהו עביד לון לזמרא · מזמור
פה לוקימנה ואתמר וכלא כתי׳ מזמור
לדוד או לדוד מזמור · והכא לית אמר
דוד כלל · אלא מזמור דרוח קודשא זמין
לזמרא ליה לומכא דיוקים קב״ה לישראל
מעפרא · וכדין סירו ליי׳ סיר חדש כדין
ליהוי חדש דהא סירתא כהאי לית אתמר
מיומא דאתברו עלמא · אמר רבי חייא
כתיב הין כל חדש תחת השמש · והכא
סירת׳ דא ליהוי חדש והיהי תחת השמש
דהא תחות שמשא להוי · ומאי ליהוי דא
סיהרא וכדין הוי חדש תחת השמש ·
מאי טעמא כגון כי כפלאות עשה ומאן
ליכון כפלאות האי דכתיב הושיעה לו
ימינו וזרוע קדשו הושיעה לו · למאן
להדוא

נר ותושב לכבי עמכם ונו׳ והאי נוסף
כמכוונא חד עמכון כחברא דא ? אמר ר׳
האי מה כתיב ויעבו בכו את לת לחברא
ונו׳ כמו כן בדרך ככוב בדרך פיום ההוא
לדוכו מעבו כמוכו לדים לתה כתוכו
מאי כמוכו לדים לתה · אמר רבי פנחס
קודם שיצא הנדיק מן העולם כת קול
ונגזרת בכל יום על אותם הנדיקים בגן
עדן מקום לפלו שיבא לבאן ואל כן הם
אומרים מתת שדים מלמעלה לתה כמוכו
בכל יום כתוכו במחר קבריהו במחר
הנדיקים כחברת הנדיקים המוכחרים
מכה לותו הכניסהו כחשבון עמהו ולום
ממהו לה ימכא את המכיין כי כלהו ממהו
כו ומקדימים לו שלום · אמר ר׳ יוסי כן

פז

תוספתא

רבי יוסי בר׳ יסודא אומר כל לימות המשיח אין לישראל אלא לאכול ולשתות ולשמוח שכן מצינו בחזקיה שהיה מתפלל לפני הקב״ה שיעשה לו נס ולא נעשה לו נס שנאמר בימים ההם חלה חזקיה למות ויבא אליו ישעיה בן אמוץ הנביא ויאמר אליו כה אמר ה׳ צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה · ויסב חזקיה את פניו אל הקיר ויתפלל אל ה׳ ויאמר אנא ה׳ זכר נא את אשר התהלכתי לפניך באמת ובלב שלם והטוב בעיניך עשיתי ויבך חזקיה בכי גדול · ויהי דבר ה׳ אל ישעיה לאמר לך ואמרת אל חזקיה כה אמר ה׳ אלהי דויד אביך שמעתי את תפלתך ראיתי את דמעתך הנני יוסף על ימיך חמש עשרה שנה · ואמר רבי יוסי בר׳ חנינא אין לך כל נס שנעשה לאדם שלא נעשה לחזקיה שנאמר הנני יוסף על ימיך חמש עשרה שנה · אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן אין לך כל נס שנעשה לאדם שלא נעשה לחזקיה שנאמר ואת העיר הזאת אגן על למעני ולמען דויד עבדי · אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן אין לך כל נס שנעשה לאדם שלא נעשה לחזקיה שנאמר ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך ה׳ ויך במחנה אשור מאה שמונים וחמשה אלף

לאהוה דרגא דלעמר סירתא דלא כגון
דכסו לסתמיך כוסיכא וכסמלא .
סומעיא לי ימיכו ודלא לסהוה דרג דסלי
מזמור לומתי בזמכא דיקומון מתי עלמ
ויתערון מעפר כדין יהא חדם מה דלא
לתעביד כהלי עלמא . רבי יוסי לומר
בזמכא דיעביד קב"ס נוקמין בעלמא
בגיכויסו דיסרלל כדין ותלמר סירתא
דלא לכתר יתערון מעפרא מתי עלמא
ויתבדם עלמא בקיום מלים דלא ליהוי
כקדמיתא דמלוט מותא בעלמא כגין
דלוויח דברי מותא בעלמא לכלא לסתלא
עלמא ולסמסיך לכפוי . תא חזי כתיב
ולהיכא כדכתיב חלבו עם לכיו לכא דלא
כמא לרכין מטלן גו ומא רכא ולית
לרכין וספיכן מתפרסן דלא מן דא .
ולהיכן לרכין דלהי כמא מלט כגוויסו
לקרון לחיות לכא . כיכך וכין לאמר
דלא לאמר ירלת יי . וכין זרעך ללין מלר
עמין עמ"ז . וכין זרעה ללין ישרלל . הוא
מסופך רלא דלא קב"ה דומין לכתרא ליה
מעלמא דכתיב בלא המות לנצח וכתיב
ולת רוח סטומלה לעביר מן הלרן .
דלא דלא לזמכא דלתי דיתערון מיתיא
דלא כדין להוי עלמ רש"י דיתקיו כרלא
דלהיו עלמא עלאה ולתה תסופכו עקב .
דלא כהלי עלמא הסתא דלהיו עקב .
ולאו לוכא בקיומא והוה חויא כמיך
לעלמא ולסמסיך לכפי כריין . תא חזי
יומין דכר כם לתכריהו וקיימו כליכון
דרגין עלין כיון דמסיימי לתקיימא
כליכון דרגין דכתיב ימי מכותיכו כסם
כליכון לרכין דלהי כמא מלט כגוויסו
לקרון לחיות לכא . כיכך וכין לאמר
דלא לאמר ירלת יי . וכין זרעך ללין מלר
עמין עמ"ז . וכין זרעה ללין ישרלל . הוא
מסופך רלא דלא קב"ה דומין לכתרא ליה
מעלמא דכתיב בלא המות לנצח וכתיב
ולת רוח סטומלה לעביר מן הלרן .
דלא כהלי עלמא הסתא דלהיו עקב .
דלוויח דברי מותא בעלמא לכלא לסתלא
עלמא ולסמסיך לכפי כריין . תא חזי
כתיב כלכו לכיו לכא כדכתיב חלבו עם
כמא לרכין מטלן גו ומא רכא ולית
לרכין וספיכן מתפרסן דלא מן דא .
ולהיכן לרכין דלהי כמא מלט כגוויסו
לקרון לחיות לכא . כיכך וכין לאמר
דלא לאמר ירלת יי . וכין זרעך ללין מלר
עמין עמ"ז . וכין זרעה ללין ישרלל . הוא
מסופך רלא דלא קב"ה דומין לכתרא ליה
מעלמא דכתיב בלא המות לנצח וכתיב
ולת רוח סטומלה לעביר מן הלרן .
דלא כהלי עלמא הסתא דלהיו עקב .
דלוויח דברי מותא בעלמא לכלא לסתלא
עלמא ולסמסיך לכפי כריין . תא חזי
כתיב כלכו לכיו לכא כדכתיב חלבו עם
כמא לרכין מטלן גו ומא רכא ולית
לרכין וספיכן מתפרסן דלא מן דא .
ולהיכן לרכין דלהי כמא מלט כגוויסו
לקרון לחיות לכא . כיכך וכין לאמר
דלא לאמר ירלת יי . וכין זרעך ללין מלר
עמין עמ"ז . וכין זרעה ללין ישרלל . הוא
מסופך רלא דלא קב"ה דומין לכתרא ליה
מעלמא דכתיב בלא המות לנצח וכתיב
ולת רוח סטומלה לעביר מן הלרן .
דלא כהלי עלמא הסתא דלהיו עקב .
דלוויח דברי מותא בעלמא לכלא לסתלא
עלמא ולסמסיך לכפי כריין . תא חזי

כגוויסו כלא לסו לאכיו ויומין דכדיקי
ולסתקיימא וכגין כך ורהכם עמל ולון
סכמים סכה וגו' מכלן ולהלאה ליה דרגא
כליכון דרגין דכתיב ימי מכותיכו כסם
לרכין וספיכן מתפרסן דלא מן דא .
ולהיכן לרכין דלהי כמא מלט כגוויסו
לקרון לחיות לכא . כיכך וכין לאמר
דלא לאמר ירלת יי . וכין זרעך ללין מלר
עמין עמ"ז . וכין זרעה ללין ישרלל . הוא
מסופך רלא דלא קב"ה דומין לכתרא ליה
מעלמא דכתיב בלא המות לנצח וכתיב
ולת רוח סטומלה לעביר מן הלרן .
דלא כהלי עלמא הסתא דלהיו עקב .
ולאו לוכא בקיומא והוה חויא כמיך
לעלמא ולסמסיך לכפי כריין . תא חזי
יומין דכר כם לתכריהו וקיימו כליכון
דרגין עלין כיון דמסיימי לתקיימא
כליכון דרגין דכתיב ימי מכותיכו כסם
כליכון דרגין דלהי כמא מלט כגוויסו
לקרון לחיות לכא . כיכך וכין לאמר
דלא לאמר ירלת יי . וכין זרעך ללין מלר
עמין עמ"ז . וכין זרעה ללין ישרלל . הוא
מסופך רלא דלא קב"ה דומין לכתרא ליה
מעלמא דכתיב בלא המות לנצח וכתיב
ולת רוח סטומלה לעביר מן הלרן .
דלא כהלי עלמא הסתא דלהיו עקב .
דלוויח דברי מותא בעלמא לכלא לסתלא
עלמא ולסמסיך לכפי כריין . תא חזי
כתיב כלכו לכיו לכא כדכתיב חלבו עם
כמא לרכין מטלן גו ומא רכא ולית
לרכין וספיכן מתפרסן דלא מן דא .
ולהיכן לרכין דלהי כמא מלט כגוויסו
לקרון לחיות לכא . כיכך וכין לאמר
דלא לאמר ירלת יי . וכין זרעך ללין מלר
עמין עמ"ז . וכין זרעה ללין ישרלל . הוא
מסופך רלא דלא קב"ה דומין לכתרא ליה
מעלמא דכתיב בלא המות לנצח וכתיב
ולת רוח סטומלה לעביר מן הלרן .
דלא כהלי עלמא הסתא דלהיו עקב .
דלוויח דברי מותא בעלמא לכלא לסתלא
עלמא ולסמסיך לכפי כריין . תא חזי

פזי תא חזי כיון סהכסמה פוגעת כסס
ותדון לתקב"ה פוגע לתותו המלך המוכס
עליסס דתכן מלך ממוכס על כתי קברי
ודומה סמו והוא מכריז כיכיסס ככל
יום עלהנדיקי"ס הערתי דים ליככם כיכיס
ומיד פוגעת כו כדי לסבן הנוף כהסקט
וכבטחם וכמנוחה עלתם ה"ה וידבר
ל עפרון לאמר ר' יוסי זה המלך הכך
דומה ולמה כתכבה סמו עפרון על סהוא
ממוכס על סוכבי עפר והופקדו כידו כל
פנקסי הנדיקי וחכורו החסידי הסוכבי
בעפר והוא עתיד להוציא בחסבון ותלך
לאמר רבי ללעזר לעתיד לבא כפי פקוד
הקב"ס להחיות המתים יקרא למלך
הממוכס על הקברות ודומה סמו ויתבע
ממכו מכין כל המתים הנדיקי והחסידים
ולותם גרי הנדק ומכהרנו על סמו והוא
מוציא בחסבון כמו שכתלם בחסבון
ה"ל המוציא כמספר נכתם לום לך
כעדר ותלכת לאמר רבי שמוע כר' יעקב
כפעמים הרבעים כתובו כידו עלמלך זה
עמהו דומה להכניסם בניהכם ולדון עם
וכיון שבמערות כידו סוב ליכן מוזרות
עד שיכנסו לניהכם וזה ירלת דוד
שכתיוב בעשה לותו עון שלאמר לולי
יי עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי
לאמר ר' יוסי הכמה פוגעת לו להכנים
לותו עם שאר נופות הנדיקי בחסבונם
ה"ל וידבר אל עפרון לאמר רבי תכתוב
למלך קודם ולאמר לו רלם מה כתיב
למעלה ועפרון יושב בתוך בני את שתתו
לשכון בעפר . והוא מקדים ולומר לו
להכנים לותו הנוף בחשבון הנדיקים
ה"ל ויען עפרון החתי את לאברה לאמר
בני את בכל כלי שער עירו דר כאמן לאמר ליכון
בכל כלי שער עירו דר כאמן לאמר ליכון

שוו ואתקיימו כלם ויהיו חיי שרה וכן
ואלה ימי שני חיי אברהם ואי תימא הכי
והא כתיב כי שמע אברהם כי מת ושמעל
אלא כתמוכה לאהדר ועל דא קרי כיומו
ויהיו. **ותמת** סרה בקרית
חרבע. ר' לקיש אמר
כנוהג דא לא הוו כל כמי עלמא דהא
אתמר חומכן יומהא ומכהא וקיומהא
בעלמא והוא אתר דאתקברת כיה שרה
לאחזקא דלא הוה כמר' ככל כמי עלמא.
ואי תימא הא מרים דכתיב ותמת שם
מרים ותקבר שם כגון לאחזקא סרהא
דיסראל קל אתא דהא מיתא לא חזלי
בהו כיסראל אלא בזכותא דמרים.
אבל לא אתמר כמיתתה כמה דאתמר
בשרה. רבי יהודה פתח לשריך ארן
שמלכך בן חורין ושריך בעת יאכלו.
האי קרא לוקמוה חברייא אבל אית לן
לאסתכלא כיה דזכאין הימין ושרא דקשם
יהב לן לוריתא למכדע כל לורחין
סתימין ולאתגלייא לן רזין עלאין והא
אתמר. לשריך ארן דא ארן החיים
בגין דמלכא דילה לאזמין לה כל ברכאן
דאתברכא מלכין עלאין רזא דיוקו
דליהוי קיימא לאתרקא עלה ברכאן תדיר
ואיהו כן חורין כן ויכלא דאפיק עבדין
לחורו כר דעלמא עלאה דאפיק תדיר
כל חיון וכל בהירו וכל מסא רבות וכלא
אבניך הוי ברא בוכרא לאהוי ארן כלא
בני בכורי ישראל וכגין כך לשריך ארן
ומה דאתמר אוי לך ארן שמלכך נער
כמה דלוקמו דהוי ארן תתאה ועלמא
תתאה לא יקרא אלא מגו סלטוהא
(כלעזר) דעולא וכלא מהימנותא מלכא
דלקרי נער כמה דלוקמוה וו לארעא
דלשריך ליקרא הכי. תא חזי הוי ארן

לית

דעלוי בכתיב חומכן פנקסים דאמר ר'
כחמן ובכי לאתגזר על קמכון על ידוי
דדוד עשין בכתבי קברי ובחומכן כתקא
זמין לאפקא לון והוא ממוכח על דיורי
עפרא. מהו הסדם כתבי לך והמערה
אשר בו אמר רבי יוסי הפקדא דסלוס
ומכוחה רבא. אמר רבי סלוס בר מכוחא
לון לך כל נדיק ונדיק מלותם העומדים
בתורה סלון כו מלתיס עולמות וכסופין
כסכיל התורה הלל ומלתיס לכוטרי לת
פרוו ומלתיס על מומסרים עמם כל
יום כלילו בהרגו על קדושת שמו בגלוי
כהלי פמוקא למסור נפשו על קדושת
שמו מעלה עליו הכתיב כלילו בהרג כל
יום עליו הלל כי עליך הורגנו כל היום
אמר רב כחמן כל המוסר נפשו בהלי
פמוקא כוחל לרבא מלו עולמות לעולם
הבא אמר רב יוסף והא תנן מלתיס על
התורה ומלתיס על שמסר עצמו בכל
יום על קדושת שמו.

ואברהם זקן בא בימים וגו'
מתניתין אמר ר' אלעזר
על כל פכי כך הוא דהלי מתכוחין שפיר
דלתעכידו כשמתא ההוא דכתיב כיס
ושכח חופן לפי כארן לכל החיו לחרבע
פנוו כדאמור בהחיו מתכוחא קמייתא
אמר ליה רבי אבא לימא לן מר מהיכא
מתניתין אמר ליה מהכא ותפרם כתלת
עשר מכילן דרחמי כפרשתא דילי לכל
הכא לית לן למימר. פתח ואמר לפי הוא
ויכתי תמתי תחת היא לשמם וגו' אמר ר'
אלעזר מאי היא לכן קריכן הכא כשיר
הסירו ליטכא דכוקבתא והתם כתורות
ליטכא דדכורא אלא אמר ר' אלעזר הכא
כתורה נקרא בלשון זכר לכל הנוף מפני
שהנוף לכל הבשמים כלשון זכר לכל

והבשמים

לוי"ה מנרמ"כ כלום כך כל כטיל כרכין
לזמכין ידיעין וכל זמכין דלתתכא מכיס
ולתתבי"ס סיהר ולתתסך וכרכין לתתכא
מכיס ווי לעלמ"ן דלמטרין ליקח כהיוי
מעתה . ועוד ככמה דיכין לתתן הלי
עלמין עד לה יקח מכיס דכלה בדוכה
לתקויים ולתעכד ולוקמו"ן הכי . תא חזי
ותמית מרים בקרית חרכע . רזא לוי"ו
כגין דלה הוי מיתתה על ידי דהוה
כחם עקימתה ולה עלמה כה כמאר כבי
עלמין דלוי"ו עליט כהו . ועל ידיה מתו
כבי עלמין מיומא דנרים לון לדם כר
מש"ה ולהרן ומרים דכתיב כהו על פי ו"ו .
וכגין יקרא דמכוכתה לה כתיב כמרים
על פי ו"ו . לכל כמרה כתיב בקרית חרכע
רזא דקרית חרכע כרזא עלמה ולה על
ידה לחרה בקרית חרכע ולה בכחם
בקרית חרכע היו חכרון דלתתכר דוד
מלכה כהכהן ועל דה לה הות מיתתה
כידה לחרה לגלה בקרית חרכע . תא
חזי כך יומין דכר כם לתקויימו כדרגון
עלאין לתקויים כר כם כעלמ"ן . כיון דלה
לתקויים כדרגון עלאין כפקי וכחתי לתת'
עד דקריכו להלי דרגה דמותה סריוה
כיה וכדין כטיל רמו ולפיה כמחת וטלם
עלמין כזמכה חדה וכטיל כמחתה ומליב
ליה לנוף ולמתלר מסלכה זכאין לוכון
כדיקיה דלה לסתלכו ולה לסתלר כהו
מסלכותה . ותא חזי כלמנשת דרקיעא
לתקטר חד לורחה קסטרו"ד ולוכו
חיויה דרקיעא דכל כככיכי דקיקין כלהו
קטירין כיה וקיימי כיה תלי תלין ולוכון
ממכן כסתירו(סח כסטירו) שובדי כבי עלמ"ן
כגוונה דה כמה חכילי טהירין כפקי
לעלמ"ן מהלי חיוה עלה קדמ"ה דלתתתה
כיה לדם וכלהו ממכן כסטירו עובדי

עלמין

והכמה מעלה כנקבה כפני הזכר וכל
לחד מעלתו יורם . תכן התם כלרבעה
פעמים כשנה ככל יום עדן מכטף על הנן
וונח מלות הטפות כהר גדול המתחלק
לארבעה רלמוס ומחכה ולרכעים טפו'
מכטף ככל יום ומסס כשבעים לילכי הנן
ההד ושכעו עכי ו"ו . רבי תנחום לחר תשבא
מסקה הרים מעלותיו לי זו היא עליה
זהו עדן ועדן כלוזה מקום הוא ר' יהודה
לחר למעלה מערבות הוא . רבי יוסי
לחר בערבות הוא דהה תכן שם נבוזי
חיים טובים ברכה וחלוס וכשחתן על
נדיקים שבשלום הוא העליון עדן למטה
מכוון ככנגדו גן בלרן וכוטל ממנו שפע
ככל . לל לחכהו שמכה ולרבעים כביהו'
עתידו להם ליטרחל וכל לחר כטל כחלקו
תמנות טפה לחת מלותם טפו' על עדן
שהם שמכה ולרבעים טפות : ומה הם
כל ככ' כטל טפה לחת מהן שבעים מעלתו
ברוח הקדש על כל השלר לדם הרחטון
שניים מקבל משמכה ולרבעי' לכם מכלן
לתה למד כמה היתה חכמתו . רבי בה
לחר"ב כהכה וכי מלין הוי להם לכביהו'
מלותם הטפות חלה הכי תכן ככל טפה
וטפה היונלת מעדן רוח חכמה ויונח
עמו ועל כן לתגזר במתביתין לית מיה
מגדלן חכיתין ולית מיה מגדלן טפטין
ולוכון מיה דמגדלן חכיתין לוכו' מיה הוו
מטפין דעדן דלמר רבי יוסי מיה דכיה
טפין יתכין מכל לוכון מרכע נהרי
קדמלה הוא דכתיב שם הלחד פישון
מלי שם הלח' פישון המוחד מכלם פישון
והוא הכופל בלרץ מכרים ולפיכך היתה
חכמה ליטרחל במרים יותר מכל העולם
ומסגנזרה נזרם דכתיב ולכדה חכמת
חכמיו כטל קבה לותם טפין וזרק לון

לב ע 32 1 כהוה

עלמא וכגין כך אתי כד גם לאתדכאה
מסיעין ליה מלעילא וסיועא דמלריה
סמרא ליה ואסתמר ואקרי קדוש · אתי
כד גם לאסתלכא כמה מכילי טהירין
לזדמנו ליה וכלהו סחרן וסלקין ליה
ומסחרין ליה ומסלכין ליה ואקרי טמא
וכלהו לזלי ומכרזי קמיה טמא טמא
כלה וטמא טמא יקרא וכלהו קטירין
בהדוה חיוה קדמאה וסטירין בכמה
שכדי עלמא · רבי יצחק ורבי יוסי
הוו לזלי מטכריה ללוד · אמר רבי
יצחק תוובתה על ההוא רעע דכלעם
דכל שכדוי דההוא רעע הוו מסטרא
דמסלכא והכא לוליבא רוח חדא דכל
זכי נחשיר דעלמא כלהון מתקטרן
ונפקין מההוא כתם קדמוני דליהו רוח
מסלכא מזדמנא ובגין כך כל חרשין
דעלמא לקרון על שמא דא נחשים
ועקרבים וכלהו מהלי סטרא כפקי ומלן
דלתתאך כהלי הא לסתלא ולא עוד
אלא דכעי לאסתלכא בגין לאמסכא עליה
ההוא סטרא דרוח מסלכא תניכן כגווך
דלתתא כד גם הכי כמי לאמסיך עליה
מלעילא לי ליהו לתתא כסטרא דקדושא
לאמסיך עליה קדושא מלעילא ואתקדש
ואי ליהו לתתא כסטרא דמסלכא הכי
לאמסיך עליה רוח מסלכא ואסתלכ
דהא לתתא על מה דתניכן לתי כד גם
לאסתלכא מסלכין ליה · בגין כך ההוא
רעע דכלעם בגין לאמסכא עליה רוח
מסלכא מההוא כתם עלאה הוא לסתלכ
ככל ליליא כתניה והוא עביד עמה
עובדי לישות בגין לאסתלכא ולאמסכא
עליה רוח מסלכא · וכדין עביד תרעי
ועובדוי ועירות דעובדוי הוא כטול כתם
מליהן חויין וקטיר ליה קמיה וכזא

כההוא נחש כההוא דנכתא דעדן
דכתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את
הגן ושם היה מולד לרכשה לחרים
והלאך המיוחד שכולד ממנו פישון הוא
מסכטלו הלו הטטות שלא ונלו מהגן
לכדם שחכמה ממנרים ומחותו הרוח
סהים ונצא מעדן המנו כל נכוח ונכוח
והיינו דכתיב מתהלך בגן לרוח היום
ונכוון זה בגע לעתיד לבא וזה הוא הנהר
שרחם יחזקאל בנבואתו ועכ לומר כי
מלאה הארץ דעה את יי׳ ונו שלותם מוס
תמיד מגדלים הידועה בשלם · תר
כל בשמתן של נדיקים למעלה בעדן
הם וממה שיורד מעדן ושנה החכמה
בשלם לעומדים בו ובהבין מהבלותיו
וכסופיו עלכו · אמר רבי יצחק כיון
שהבשמה זוכה לוכנם בשערי ירושלם של
מעלה · מיכאל הסר הגדול הולך עמה
ומקדים לה שלום · מלאכי הסרת תמהי׳
כו ושואלים עליה מי זאת שולה מן המדבר
מי זאת עולה בין העליונים הנוף החרב
שדומה להכל דכתיב לדם להכל דמה
הוא מסיב ואומר לאת היא יוכתי תמתי
לאת היא מיוחדת היא · לאת היא לאמ׳
לאמה זו היא בשל הכבוד שהיא הם
לבשמה וילדת לה ממכה · רחוק בנות
ויאמרו · הלו שאר הבשמו שהן בשעלתן
למעלה והן הבקרות בנות ירושלם ·
אמר רבי יוסי הא מזרחא על מה דאמרן
הלו בקרות בנות ירושלם והאחרות
בקרות בנות לוט · רחוק בנות
ויאמרו שאר הבשמות מבחות לה
ואומרו שלום עוך · מלכות ופלגשים ·
הלו הלכות שהם מלכות והפלגשים הן
גירי הנדק כלם מבחות ומקלסות לות׳
עד שבכנסת למעלה והוו הבשמ בשעלת׳

ריוחא ותפיק ליספיס ובטיל עמכין ודיעין
ותוקיד כלה ועביד מכיס קטרתא חדא
לבתר כסיל ריפא דסטו חיויא ובזע ליס
לחרבא סטרין ועביד מכיס קטרתא
לחרא ועביד עגולא חד ושוי תמר מלין
ועביד שובדין לחרבין עד דלמסיק עליה
ריחין מסחכין ותודיעי ליה מה דלבטרי
ועביד כהו שבדיי וחרפוי עד דלמסיק
עליה רוח מקדמאה נחם קדמאה ומסכת
הוא ידע ודיעין וחרפין וקוסמין וכגין כך
כתיב ולא הלך כפעם כפעם לקרות
בחשים בחשים ודלי ועקרא ומרפא
במסלכותא לחיזו כמה דלתמר ולבתר
סירותא דכלה לאו לחיזו לאה בנחש.
תמר רבי יוסי לחקי כל זייכי חרטין
ונחשמין לא לסתכלו לאה בכשוף
לא הכי הוליפנא מדלתא בחש על חוש
דטיל כם זוהמא כם לטיל ולא בכעלא
תמר הכי הוא ודלי לתא ר׳ יוסי ובמקיס
לרבי ובחק תמר כמה זמכין מחילכא הלי
מלה ולא זכיכא כם לאה הסתא. אלא כל
הני שובדין וכל מה דידע בלעם מלן
לתר לוליף ליה אלא מחכוי. לבל בחיכון
הרני קדם דחיזו לרן קדם לוליף כל
חרטין וכל זיכי קוסמין. בגין דבחיכון
טורי חיכון מלאכי עזא ועזאל דלפיל לון
קלם מן שמיא וחיכון קטירין בשלשלי
דפרזלא וחודיעין חרטין לבבי בפא
ומתמן הוא ידע בלעם כלא מן תרס
יבחני בלק מלך מואב מהרני קדם.
אלא והא כתיב ולא הלך כפעם כפעם
לקרות בחשים ושמא אלא למדבר פגיו.
סטרא תתאה דלתיא מרוח מסחכא
דלעלא רוח רוח מסחכא דשלוט
במדבר כד עבדו בבי יסרית עגלא בנין
לאסתחכא בסדיס דחיזו תתאה ובכלא

ומתקיימת לריכות הימי הלל ואברהם
זקן בא בימים. ככתם בלריכות הימים
לעולם הבא. רבי לבא בשם על
רגלוי ואמר מבואה ושלום גרמין ליה לך
ר׳ שמשון בן יוחאי דאמרת עטרה לתנוכן
כמתניתא קדמאה בחש שהכשפים לומכת
בחרב שלהן לאתכא לגופא לאתבריהן
מכה בשמי לחרטין לבשקי מכה ויהיו
בשרת בקיומא עד דלתא רשבי ודרש
ומה לם בשלם הזה שהוא הכל והגוף
שהוא טפה סרוחה ככשת בו לותה
הבשמה לעתיד לבא שיברבו כלם ויהיה
הגוף מוכן בקיום ותשלום ית׳ ליהו דין
להכתם לותה הבשמה בו בכל התשלומין
והשלוין שכם. אמר רבי לחא לותה
הבשמה בו בכל התשלומין והשלוין שכם
ממם ולותו הגוף ממם עתיד הקב״ה
להעמידו בקיומו לעתי׳ לבא לבל שכיהם
יהיו שלמים בתשלום הדעת להשיג מה
שלא השיגו בשלם הזה. ואברהם
זקן בא בימים וגו׳ ר׳ בו אמר רבי ויחכן
בלותם הימים ובלותו העולם שהוא
יומים ולא בעולם הזה שהוא לילה. אמר
רבי ועקב בלותם העולמות שהם יומים
בלותם ההבלות והבסופין שהוא נוקבא.
ויי׳ ברך את אברהם בכל. המשרה
שכתוב לו הקב״ה מממו שהיה
לותו הלל שבו בכרה השלם. ותנא אמר
ר׳. מטטרון שר הפנים שהוא נער שבד
מרבו הלדון המושל עליו ממוכ על הבשמ׳
בכל יום להספיק לה מלותו הלור
שבנטוה ויהוא עתי׳ למיסב מושבן פתקא
בכתי מבני מן דומס ולמחזלה ליה קמי
מלריס והוא זמין לשעבד חמיר ההוא
נרמא תחו׳ מרעא לתקב׳ לגופיה ולקיומא
לון בשלימותא דגופא בלא בשמת דקב״ה

עבד תרעוי כנין דיכול לאעקרה לון
ליסרהל ולה יכילנ׳ . תמר רבי יוסי הלי
דאמרת בקדמיתא דכר כתם לתת על
חוה לטיל כה זוהמ׳ספיר לכל הה תניכן
דכר קדמיתו ישראל על טורה דסיני פסק
מכוייהו וזהמת . ישראל דקבילו תוריתא
פסק מכוייהו זוהמא לכל אחר עמין עלו
דלה קבילו תורית׳ לה פסק׳ זוהמ׳ מכוייהו .
אל׳ספיר קאמרת לכל תא חזי תוריתא
לה לתיהיבת אלה לדכורי דכתיב וזאת
התורה אשר שם משה לפני בני ישראל
דהה כמי פטירין מפקודי תוריתא ועוד
דאהדרו כלהו לזוהמתן קדמיתא כתר
דאסו ואתתא קמיה לאתפרשא זוהמא
מנה יתיר מגברא . וכנין כך אסתכחו
כמין כאדמי׳ כזוהמא דה יתיר מגוברין
דהה כמיה מסטרא דסמאלה קא לתיין
ואתדבקו כדיוקא קמיה וסטרא דא
לאתדבקא להו יתיר מגוברין כמה דאתמ׳
כנין דאתיה מסטרא דדיוקא קמיה וכלה
לאתדבקא ואזול כתר זוכיה . תא חזי
דכבי הוא כמה דאמיכא דכלעם הוה
לסתלק בקדמיתא כנין לאמסכא עליה
רוחא מסאבא כגוונא דה לאתתא כיומי
דמסאבו דילה לית לי׳ לכר כם לאסתמר׳
מכיה כנין דכרוא מסאבא לאתדבקא
וכהכי׳ זמינא לי לאיהי תעבי׳ תרעי׳ לאעלאו
כידהה יתיר מזמינא לאחרא דהה רוח
מסאבא סרייא עלה ועל דה ככל מה
דקריבת לסתלק כל אכן מאן דקריב
כהדיה . זכאין הוכון ישראל דקבלה יהיב
לן תוריתא ואמר לן ואל תסף ככדת
טומ׳תה לה תקרב לגלות ערותה תכי יי
אל לה׳ אלהי מאן דאסתכל כנפנופוי דעופי
לאתאי לקרי נאם . אל דהה מההוא סטרא
קליפתי דרוח מסאבא סרייא על הסוח עמ׳

ואומר

ועדר ליה לאתרים . תמר ר׳ יצחק כאותה
שעה מה כתיב . ואמר לכרכם
אל עבדו זקן כיתו הממשל ונו׳ . מהו אל
עבדו לי כתכמתא דה כסתכל מהו אל
עבדו . תמר רבי כהורא לה כסתכל אלה
כמה שאת׳ עבדו עבדו אל מקו׳ זקן כיתו
הקרוב לעבודתו ומאי ליהוי זה מטטרון
כדקאמרן דליהוי עתי׳ ליפות לנוף כבתי
קברי הה׳ ויאמר לכרכם אל עבדו זה
מטטרון עבדו אל מקום . זקן כיתו שהוא
תחלת כריותיו של מקום . הממשל ככל
אשר לו שכתן לו קב״ה ממשלה על כל
נכאותיו ותאמר אל׳׳ם תמר רבי יוסי תמ׳
רב כל נכאותיו של לותו עבד כוטלים
לור ונכסף מזוי שכשמה דתאמר לור
כשמה שכה לעולם גדול מאור שכשה
והה מהכשה כטלה כשמה אלה זה לפי
הראוי לו וזה לפי הראוי לו . רב נחמן
אמר גדול מאור שכשה ממש דכתי׳ דמו׳
כמראה אדם עליו מלמעלה מאי עליו על
זהרו וכשהוא הולך לעשות שליחותו כל
נכאותיו והמרכבה שלו נזכון מאותו
הזוהר הה״ד שהשמש אומרת לו דכתיב
ויש כח ידך כלומר סיעתך תחת ירכי
זהו אור שכשבע על השמש . תמר רבי
יהודה כרבי שלום כך קבלנו כשעה שזה
הולך כשליחותו של מקום קב״ה מכוע כל
נכאותיו של מעלה כאות אחת משמו .
אמ׳ רב הונא כך הוא ירבו כניו כ״ם כלומ׳
השמש אומרת שיש כח ידך סיעתך תחת
מעלתו של רם ונשא המושל על הכל
ולאחר שעה סיעת עליוני׳ תחת ידו ואי
מסכיעך שנועה גדולה . תמר רבי יצחק
אלו הם המים ואלו הארץ . תמר רב
יהודה שהוא אדון על הכל כבת אחת
וברגע אחת הוא מכוע לכל ולכם כאין

לאודעא מלין כעלמא. וכל רזא מסתכל
בכתם לתתדבקו ולתיין לעלמא ולית מאן
דיסתכל בהו כמה דלתתא לתיהו לאסתכלא
עם כלה עד זמנא דזמין קדם לאעברא
ליה מעלמא כמה דלתתא דכתיב וכלע
המות לנצח ומחה ה' אלהים דמעה מעל
כל פנים וגו' וכתיב ואת רוח הטומאה
אעביר מן הארץ וגו'. רבי יהודה אמר
לכרמים ידע כהיות מערתא סימנא
ולכיה ורעותיה תמן הוה כנין דמקדמת
דנה עד לתמן ומחוץ לנה' וחוה טמירין
תמן ומכח הוה ידע דלתיכון הוו שלח אחת
דיוקניה ואסתכל ואתפתח ליה חד
פתחא דנפקת דערך תמן והוה דיוקנה
דאדם הוה קאים לנביה. ותא
חזי כל מאן דאסתכל דיוקנה דאדם לא
אסתזיב לעלמין ממיתה כנין דמה
כשעתא דכר כם אסתלק מעלמא חמי
ליה לאדם והוה זמנא מית לכל
לכרמים לאסתכל ביה וחמא דיוקניה
ואתקייים וחדא כהורא דכהיר כמערתא
וחד סרגא דליק כדין תליב לכרמים
דיורים כהוה לתר ולכיה ורעותיה
הוה תדיר כמערתא. ותא חזי מסתא
לכרמים כחכמתא עבד כזמנא דתבע
קברא לסרה דהוה כד תבע לה למערתא
כהוה זמנא ולא אמר דכעי לאתפרע
מכויהו. אלא אמר תנו לי אחוזת קבר
עמכם ואקברה מתי מלפני. ואי תימא
דלא הוה עפרון יושב בתוך ככי את ואכרהם לא
אמר ליה כהיות מערתא כלום אלא מה
דאמר לן אמר כמה דכתיב ויזכר אל
כני את ככי סד' לאכרהם כעת לאתקכר'
כויכויהו כין מסתכלין לו דתיאוכתיה
הוה עמהון אלא כחכמה עבד וליפיכן
תרח

זאת אמרה בת ראשית הגוים ואחרית
ישראל. אמר רבי יצחק אמר רבי חנינא
כנדו. רבי יצחק אמר על מתים אותות
אמת אלהיהם שהוא חכם ואין לאחר כלתו.
ואשביעך כיו אלהי השמים ואלהי
הארץ אמר רב הונא אלו
עמכון מלרי מתניתא כד גלו רזא דכל
לא לתתברכא מכהן הכי דסא אכא
חזי שמהון סגיאין כטומייהו דגלו ולא
לתתזיין לכל חיכים. תא חזי מכושת
קיומא דא תומי לה לכסתא דכתי' לאמר
לא תקח אשה לבני. אמ' רבי יצחק מהכא
מסתא שהוא ואתה הולך כשליחות זה
לא תקח אשה לבני כלומר אלא תקח גוף
לבני לכניהו ליככם בגוף אחר כגוף זר
כגוף שאינו ראוי לו אלא כהוה ממם
שהוא אלי כהוה ממם שנאתי ממכו
הכי כי אם אל ארצי ואל מולדתי תלך.
אמר רבי אבא ולקחת אשה לבני ממש
אמר רבי יצחק לותו הגוף שכשטער עמי
כלותו העולם ולא היה לו הכאה וכשוף
בו מפני ירלת קיכו לותו הגוף ממש
תקח ליצחק עמו כהיי שאית הכדוקים
ליצחק עמו כשאית הקבה ליצחק עמו
ושבעו את שחוק כעולם הבא ויאמר
שחוק קיכו וגו'. אמר רבי יהודה כר שלום
תש אין מלאך אחד שיהא אלא שליחות
אחד כבת אחת ותניא אמר רבי אלא
מלאך אחד אשר קשת הסופר כמתניו
עתיד לאכרהם כל אחד ואחד על מנת
ולאחר כן אשר הגדול הולך לתקן כל אל'
ואחד ולהעמידו לקבל כשמתו הבא הוא
ישלח מלאכו לפניך ולקח אשה מהי לבניך
לפני שליחותך. ד' שעזר אתה למיחמי
לרבן ויחכן כן זכאי רבים והוה ויהי
רים ורחם הוה כד מטא נביה אל כורח
דלסרין ואלין ליה והוה כביא מדידים
ותיר מאי כעי הכא. אל חייב אדם
להקביל

ארץ לרעת הכא כמה דעבד לברהם
דהא כגון דתלוכתיה ורעותיה הוה
כהסיון מערתא לעפרון דהוה תמן לא כעא
למסחל ליה מיד ההוא רשותא דהוה ל ה
במערתא ומחיל בקדמיותא מה דלא
אנטרי ליה לחיכון לחרכין ולא לעפרון.
כיון דאמרו ליה קמי עפרון כמעכו לדכי
כהוא לבדיה לתתה בתוככו וגו'. מה כתי
ועפרון יושב בתוך בני חת. ושב כתיב
מטירותא דמלין דלא לברהם תמן הוה
כדין אמר כמעוני ופגעו לי בעפרון בן
נחר ויתן לי את מערת המכפלה אשר
לו וגו'. ואי תימא כגון וקרא דילי
יתיר מכייכו אלא עביד לא רעיכא בכו
בתוככם כגון לאתקברא כיכייכו דרעיכ
בכו כגון דלא לאתפרש מכייכו. ר' אלעזר
אמר כמעתא דעאל לברהם במערתא
היך עאל כגון דהוה רגיש לאכתריה
דההוא עבלא דכתיב ואל הבקר רן
לברהם וגו'. והההוא כן בקר ערק עד
דהוה מערתא ועאל לאכתריה ואמאי מה
דאמאי. תו כגון דחויהו גלי כל יומא
ויומא והוה כפוק עד דהוה חקל דהוה
סליק ריחין עלאין ואמאי כהורא דכפוק
מגו מערתא ובלי תמן ותמן מלגל עמיק
קבה וכגין כך כעא ליה דתלוכתיה הוה
כהההוא לאתר תדיר. ואי תימא לי הכי
אמאי לא כעא לה עד דמתא כגין דלא
ומנחון עליה סוחיל ולא לאנטריך ליה
דמתא דלאנטריך ליה אמר הא מעתא
למאכע ליה. תא חזי לי עפרון הוה חמי
במערתא מה דהוה חמי לברהם כה לא
יזכון לה לעלמין. אלא ודאי לא חמא ליה
ולא כלום דהא לית מלה לאנגלויי אלא
למאריה וכגין כך לברהם לאנגלויי והא
לעפרון לברהם לאנגלויי דילוי הוה
לעפרון

להקכיל פני רבו. אמר ליה לאו על כך
אמרית. אלא לכל חמי בלכבך דמלה
חדת לית נבך מלכון עמיק דלא עתיד
למאכע. אל אמינא הוי אור ברלמון
דמטלטלי עשרה וכעשרה כטיל וברזא
דעשרה כהיב לכלה וכלתותא דעשרה
עביד שבדוי. ותלכה עשרה פתקין
עשרה מפתחן דבי קברי כידוי ופתקין
עשרה כטיל בגוכתא דעדן לאתקכה
ארעא על גופיהון דצדיקייא. אל רבי
אלעזר ברי חמית הוית יתיר ממלכא
קדישא דעלמא כעשרה אתברי כעשר
אתכהיא כרסייה קדישא כעשרה אורית
הוא כעשרה מטלטלי כעשרה עלמין
עלאין כעשרה וחד עלאה על כלא ברזא
הוא ואימא לך מלה דעתיד דמתרים
דמתכויתא הוא דהוי מה כתיב ויקח
העבד עשרה גמלים מגמלי אדוניו וילך
אמ' ליה רבי זכיכא לפסוקא דא לבל וכל
טוב אדניו בידו ומה אמר ליה הוא
סמיא דמתרים דאזיל גכיא לאעלא ליה
ולאחזפא ליה אמר דא ודאי הוא כי סמי
בקרבו. תכן אמר רבי אלעזר. תא חזי
מלן דידע סמיא על בורייה ידע דהוא
וסמיא חד הוא קבה וסמיא חד דכתיב
וי' אחד בלא הפסק הוא אחד. אמר רבי
אלעזר אית לאסתכלא כפרסתא דא.

ויברך הגמלים מחון לעיר אל כאר
מים. אל אלא מחון לעיר דא הוא
כי קברי. אל כאר מי דתכוית הכקדמי
אותם מכשתו וכתכו כתורה דהא תכן
כשכככם אדם לקבר מלן דשלחו ליה
אי קבע עתים לתורה דכתיב והיה
אמונת עתך וגו' וכאיכא דיכו דין לקיימם
כתחלה. אל אלא לעת ערב הכא עת ערב זמן ווש
עמי שהוא ערב הכא עת ערב זמן לקיימ'
מתורת

לעפרון לה הוה ליתגליה ליה דלה הוה
ליה חולקא כיה וכגון כך לה ליתגלי
לעפרון כלום ולה הוה חמי מלה חמוכה
ועל דה זכין לה · ומה דלה תבע לכרים
בקדמיתה דיזכין ליה דהה לכרים לה
קאמר מלה ויתן לי את מערת המכפלה
אשר לו וגו׳ · בכסף מלה יתכנה לי וגו׳
ויהיו לח׳ הסדה כתתי לך והמערה אשר
בו לך כתתיה וגו׳ כגון דכלה הוה מחים
עליה דעפרון דלה ודע מה היה · ותח
חזי כד עהל לכרים כמערתה בקדמית׳
חמח תמן כסורה ואתרמי עפרה קמיה
ואתגלי ליה תרין קברין לדסכי לסתלק
לדם כדיוקניה וחמח ליה לאכרה׳ וחייך
וכיה הוה ידע לכרים דתמן הוה הוה
זמין לאתקברה · על לכרים כמטו מוכ
קוסטר׳ קטיר לות הכח על קבֵּי טמרכי
הכח ומסהון זמכח עד הסת לאטמרכח
כגולדה דקירט׳ עד דאתית אכת כעלמ׳
הסתה מכלן ואילך הה קיומח לי ולעלמ׳
הוה כגוכך חמי מה כתיב ויקם הסדה
והמערה אשר בו קיומ ממח הוה ליה
מה דלה הוה ליה עד הסתה · רבי אכא
אמר ויקם הסדה ודלי קיומ ממח דקס
ואסתלק קמיה דלכרים׳ כגון דעד הסתה
לה לאתחזי תמן כלום והסתה מה דהוה
טמיר קס ואסתלק וכדין קס כלה
כמוסוי · אמר ר׳ שמעון כסעתה דעהל
לכרים כמערתה ואעיל סרה תמן קמי
לדם והוה ולה קבילו לאתקברה תמן
אמרו ומה לכן ככסופה קמי קבֵּי כסנין
עלמה כגין דהוה חוכה דגרימכה והסת
יתוסף לן כסופה לאתרה מקמי עובדין
סגיכ׳ דכבו · אמר לכרים הה אכה
זמין קמי קבֵּי כגויכך דלה תכסוף קמיה
לעלמין · מיד ואחרי כן קבר לכרים את

סרה

מתיירה מלי מעמע דתכן סיותה לגלפי
סגין הוי עלמה והוה לגף הסמי סהוה
היו׳ והויהו לעת ערב זמן היום הכל לעת
נחת הסוחכות לגו סם תלמידי חכמים
הסוחכים מימים על תורה סהוה עת
לנחת ולהתנער מן הספר ואמר רבי
חכה עוד יום לדע דתכן חות׳ המתעסק
לדעת את כורחם כעולם הזה וכשמתם
כתגלומם לעולם הכה לנחת מסכועת
הכשמה הולך לדעת מי הוה נופה ממם
ומאי הוה הכם לחכי כגב על עין המים
לף על גב סתלמיד חכם הוה הולך לחר
התגלום דכתיב והיה העלמה היונחת
לשתות וגו׳ · ואמרתי אליה הסקיחי כה
מעט מים מכדך · אמור לי רמז ידועתי
ממה סהסנת ואמרה אליו גם אתה שתה
לף לתה עבד כמוך כמוכי ולה כתלף
לי על ידועתך כידיעתי על מקום הם
וגרים לתה להסיג סאתה לכרה כמוכי
וגם לגמליך אשאב כלומר ידעת הסנתי
אלה הסיגו דעתך וידועתי כי מעלה יש
עליך והיה לכרה לתה מזון הכתון לגלך
הם הוה לומר סימן זה יהי מסור כידי
על לכל דכרים שו ולדע שהיה האיש הוה
הגוף מלות הכשמה הסלוח סהסכעתי
ויהי הוה טרם כלה לדבר וגו׳ · רבי
יצחק היו׳ רבי יהודה כשוד סכל
העכויכים הוה רוצה לנסות על הגוף מלי
כתיב והכה רבקה יוכלת זהו הגוף קדום
סכתעסק כדת וכתת גופו להסיג ולדעת
את קוכו · כת כתוכל אמר רב יהודה
כתו סל לל · כן מלכה כן מלכה סל עולם ·
לעת כאור לחי לכרים · מכרתה מכל
גוף מכלכן כשכל והוה לה הכשמה ·
וכדה על סכמה מעה סחכמה עליה ·
וירן העבד לקראתה · זה מטטרון ויאמ׳

שרה לפתח מלי ואחרי כן כתב דקכול
לכרה עליה מלה דה. לדם עם כדוכתים
חוה לה עלמת עד דקריב לכרהם ואשל
לה לנכי לדם וקכול לה בניכוי
דה. ואחרי כן קכר לכרהם את שרה
לפתח. לשרה לה כתיב הלה את שרה
לאסנקה חוה וכדין לתתיסבו כדוכתייהו
כדקא יאות דה. הלה תולדות השמים
והארץ כהכרהם ותכיכן כלכרהם.
תולדות השמים והארץ דה לדם וחוה.
שה השמים והארץ לה כתיב הלה תולדות
השמים והארץ ולה תולדות כר כם ואיכון
לתקויימו כניכוי דלכרהם ומכח לן
דלתקויימו כניכוי דלכרהם דכתי ויקס
עשו והמערה אשר כו לאכרהם ועד
דלתת לאכרהם לה לתקויימו לדם וחוה
כדוכתייהו כההוא עלמא. רבי אלעזר
אמיל לר׳ שמעון אכוי אמר הלי מערתא
לאו אילי כפולתא דהה כתיב מערת
המכפלה וקרא קרי לה לכתר מער׳ עדם
המכפלה מכפלה קא קדי ליה לעדם אל
הכי קאמרי ליה מערת המכפלה כלל
ויתן לו את מערת המכפלה ואת
חויך לאו מערת׳ אילי מכפלה ולאו עדם
אקרי מכפלה אלא הלי עדם ומערתא
על שום מכפלה אקרון עדם המכפלה
ואלי ולא מערתא דהה מערתא כעדם
אילי והשתא עדם קאים כמלה אחרא.
תא חזי ירושלם וכל ארעא דישראל
לתכפל תחותה ואילי קיימ׳ לעילא ותתא
כגוונא דה ירושלם לעילא ותתא
לאילי לעילא ואחילא לתתא ירושלם
לעילא לאילי כתרין סטרין לעילא ותת׳
וכגין כך כפלתא היא ועל דה הלי עדם
מהשתא כפלתא לאילי דכיה ארעא. כגוונא
דה כתי׳ כריא עדם לאר כרכו ו׳ לעילא
ותתא

הנמתיכי כה מעט מים מכדך לאור לי
רמז מכמת׳ כידיעת כורחך ממה שעשק
כעולם סיכלת ממכו. אמר רבי אבא
כדפרשיכן לאר כל זה מה כתיב ומשם
הכזם על לפני והנמודים על ידיה.
אמר רבי אבא לוחה העצמות שכפזרו
לכאן ולכאן הוא נומד לוחם ושוקלם זה
על זה כלה ועצמותיך יחלין. אמר רבי
אבא כחוחה שעה לוחו הגוף עומד
כארץ ישראל ושם ככבשת כו כשמתו.
אמר רבי יוחנן מי מוליך הגוף לארץ
ישראל אמר רבי זירא קלה שעה מחילות
תחת הארץ והם הולכים לארץ ישראל
הלד וארץ רפאים תפיל. אמר רבי יצחק
נבריאל מוליך לוחם לארץ ישראל מל
דכתיב התלכי עם הלים הזה וכתי׳ התם
והלים נבריאל. אמר רבי יוסי מלי
דכתיב ולרכקה לא ושמו לכן. אמר רבי
יצחק לין יכר הרע כטל מן השלם שעם
שכלו לה כמנה קנתו כמנה. תא חזי
כתחלה כשהיה שטל כשלם הזה נקרא
לוט לשלם הכא ובכל מן השלם לכל
לעתיד לכא לה כלו ונקרא לכן לה
ככר השוכה אלא כמאן דאמי מכולו לכן
למלי לנסעיך אמר רבי שמעון למעכד
פרים ורכיכי ואמנו תא כוין שהגוף
ככבה ועומד בקיומו מלי כתיב ושלחו
לת רבקה לחותם וגו׳ מלי הוי ואת
מכוקתה זה כח התכועה. רבי יצחק אמר
זה כח הגוף. ר׳ לאבהו פתח כשלי קרא
לתי מלכבון כלה לתי מלכבון תכלי וגו׳
אמר רבי לאבהו כוין שהגוף ככבה עד
קיומו ומכוקין אותו לקבל כשמתו לארץ
ישראל הכשמים ממתכת אלין ווכלת
לקרלתו כלה ונח ינשק לנשם כשר הלד
לתי מלכבון כלה. זו היא הכשמ׳. תשורי

מרדש

ותתא · ובגין כך אדם המכפלה ודאי
עלה אדם כפול · תו רזא דמלה אדם
המכפלה ודאי מתן מכפלה ס דכתיב
קדישת דאיהי מכפלה · וכלה קיימת
כאן ובגיניה קאמ כאורח שתי המכפלה
דלא הוי כתיב קדישת את שדה מכפלה
כר דיהי ואף על גב דמערתא כפלתא
הוא ודאי דאיהי מערת נו מערתא לכל
על שום אחר לקרי מער אדם המכפלה
כמה דאתמר · ואברהם ידע וכד אמר
לבני חת כסי מלה ואמר ויתן לי את
מערת המכפלה · על שום דאיהי מערת
כפלתא ואוריתא לא קרי לה אלא מערת
אדם המכפלה כדקא יאות וקלא עבד
כלה לאסתכחא הלי עלמ כנווכ דלעילא
ולאתדבק דא בדא למהוי יקריה לעילא
ותתא זכאה חולקיהון דצדיקיא דקבה
אתרעי בהו כהאי עלמא ובעלמ דאתי ·

ואברהם זקן בא בימים וי
כרך את אברהם
בכל · רבי יהודה פתח אשרי תבחר
ותקרב יסכון חצריך נשבעה בטוב ביתך
קדש הוא כר כמ דאורחוי לאתבסרן
קמי קבה ואיהו אתרעי ביה לקרבא
ליה לנביה · תא אברהם אתקריב לנביה
ותיהוכתיה דילית הוא כל יומוי בהאי
עלמ אתקריב אברהם ביומא חדא לו
בומנא חדא שלח עובדוי קריבו ליה בכל
יומוי מדרגא לדרג עד דאסתלק בדרגוי
כד הוא סיב ושבע בדרגין עלאין כדק חזי
דכתיב ואברהם זקן ובא בימים
בגיכון יומין עלאין כיכון יומין דיעקב
כרזא דמהימנותא · וי כרך את אברהם
בכל · דאתמר בפקין כל ברכאן וכל טיבו
זכאין ליכון מאריהון דעלמא דהא
בשעתא חדא ביומא חדא ברגעא חדא

קריבין

ומרא למכפ הייכו דכתיב ויקח שכם
ויהרג · למר רבי יהודה אס היה הכתוב
תיכף לאברהם כדקאמרן לכל ונחך מהו
למ רבי לכהנו הא מכריח למרו דעכשיו
לתקרי ונחך על שום חדותא סגיאה
דבבי עלמא · למר ר לכהנו כתחלה נקר
הכתוב לאברהם והנוף שרה עכשיו נקר
הכתוב ינחך והנוף רנקה · תנן
במתיתין למ רבי שמשון לרבעים שכם
קודם קיום הנוף ממתנת הכתוב לנוף
כלרן ישרל כחיזה מקו כמקו שמקדם ·
למר רבי לכהנו · תא חזי ויקח את
רנקה ותהי לו לאשה ויאהב ויכחם ינחך
לאחרי למו תוכח לותו הנוף ומתנחם
עמו ושום את לשחוק והשחוק כשלש
למר רבי יהודה הא כל פרשתא דא
אתכרר לן לכל לא יכילנא למכדע מהו
ויוסף אברה ויקח אשה ושמה קטור
ולפקולא דדעתא כל פרשתא דא ליתה
כד אתא רב דימי למר האי פרשתא
שמעתא הלא לדכרנא למרו דעלמין
תקיפין לא זמנוה לגלאה ולכן מאי כימא
קס רבי יהוד ולמר מתיבתא דאכירנא
מארי מתניתא גליא קמו ואזלו הוא ר
יוסי ור חייא לאכחוה לר לעזר כר
שמעון ושום מגלה רזין כתפלין עלו
קמיה ולמרו כמאי אתעסקת מר למר
לן טעמא דתפלין למיכ דהא זכאה כר
כם דמכח תפלין וידע טעמא דידהו
למרו לי כיצד קמיה למר לימא לן מלה
למר שמעתא מלכוי דקבה כרחמנותיה
סגיאה דהוה ליה עם ישרל למר לן
למעבד ליה כי מסככא כנווכא דרכיבא
עלאה דלעילא וייתי דיוריה עמהון דהא
ועזו לי מקדם ומכתי בתוכם ושמעה
מלכוי דהכא סתים טעמ דתפלין כהאי

קריכין לנבי קב"ה מה דלא הוה הכי אפי'
לנדיקים נמורים דלתקריבו נביה קב"ה
בכמה מבין לכרהם לה עב כיכון ויתין
עלאין עד דהוה סיב כמה דלתמר.
וכן דוד דכתי והמלך דוד זקן בא בימי.
לכל מלריה דתבוכה מיד עלל ולתדבק
ביה בקב"ה. רבי יוסי לתר תביכן לתר
דמריהן דתבוכה קיימי ביה בההוא
עלמא נדיקי נמורים ליתלון רבו לקיימה
ביה כבין דלילכן קריכין למלכא יתיר
מכלהו ולילכן מבבי עלייהו כרשת דלכא
יתיר וכחילא סניא לתקרכא למלכא.
תא חזי כמה לתרין מתוקבין ליה לקב"ה
בההוא עלמא וכבלהו כי מותבי לון
לנדיקים כל חד וחד לפום דרגיה כדקא
חזי ליה. כתיב לתרי תבחר ותקרב
יסבון חנריך דקב"ה קריב לון לנביה
דמלקין לילכן כמתין מתתך לעילא
לתתלחדא כלחבתיהון דלתתקבן להו
יסבון חנריך שין לתרין ודרגין לכר ומלן
לילכן כלה וכתיב לך מהלכי כין השומדי
הלה והלי הוה דרגא כין קדישין עלאין
ומלן דזכלן לדרגא דא לילכן מלמין
דמלרי עלמא כילכן מלאכין ועבדין
סלילותך תדיר כרשותך דמלריהון כבין
דלילן לתקדמו תדיר בקדושא ולא
לסתלכו כנוכ דא מלן דלסתלב בהלי
עלמא לילכו מסיך עלי רוח מסלב וכד כפק
כמתיב מכיב מסלכין ליה ומדוריב כין
לילכן מסלכין ולילן לילכן מזיקין דעלמ'
במה דלתמסיך בר כם גרמיב בהלי
עלמ' הכי הוא מדוריב ולתתסך בההוא
עלמא ולילכן רוחי מסלכי מסלכין ליה
ולעלין ליה לנייכם. תא חזי מלן דלתקדם
וכטיר גרמיב בהלי עלמא כין לילכן קדישין
מדוריב בההוא עלמא דלא לסתלב

עלאין

פסוקא. תא חזי כנוכא עלאה לתעבד
מקדם כרתיכוי קדישין וכתר כן לסרי
קב"ה דיוריב עמהון כעבידא דא וכנוכ
דא לתעברו מכרי מלרי מתכית כטעמא
דתפלין למהוי ההו נבר דוממא דרתיכי
עלאין רתיכא תתא רתיכא עלא למיתי
דולי מלכות ויסרי דיוריב עלויה ותכיכן
לית כיה רזין עלאין ודוגמיהון ולית
כיה תלת רתיכין דוגמת עלאין קדישין
רזין לתעות דמההן קדישי עלמין
תלת רתיכין תלת לתעותא לרב פרעות
סליט על לרב ועל כך רזא דתלת כתרין
ושין דלרבע כתרין תלת מלכין סליטין
בגופא תפלין עלוי קב"ה לעילא לעלין
תפלין דרישא תפלין דדרועא לרבע
פרעין לכא רכיב דוממא דרתיכי תתא
ותתלה רכיב. עוד תכיכן דא רכיבא
דדרעא לתת ולכא רכיב דוממא דלהיכו
לתתא ולתמסרון כידיה לתעבדה לון כל
חילי סמיא כך לכא הוא רכיב לתתא
ולתמסרו כידוי כל מכרי גופא ועילא
מכיה לרבע פרעין על מוחא דרישא
דיהיב קב"ה הוא סליטא עלאה מלכא
מכלא ורוח דחכמתא דא הוא כנוכא
דמקדמא דכתי ועשה כרוב לחד מקנה
מזה וכרוב לחד מקנה ועלייהו דיוריב
דמלכא כלרבע לתתון תרין רתיכין
וכהלי נווכ לכא ומוחא ועלייהו מדוריב
דקב"ה כלרבע פרעין. תמר רבי שמעון
מכאן ולהלן רזי דכתרי לתעות פרעין
בנופייהו ורעותהן כלכה למסה מסיכי
ורמיזא דלהון לתנלי וטעמא דכלא
כתלת עבר מכין דרחמי. תמר ר' יהודה
למלמא לה לתיכא עלה כדיל רזא דא
דיי. תמרו ליה זכאה מולקדלעלמ' דא תי
דכל רזא לא לחכים לך תמרו ליה לתיכא

קמיס

עלמין ושבדין עליהותא תדיר ושון קיומי
בחבר כלה לות חבר המסכן . ואית
לחברין דלחיכון לבו יתיר דלעלו לחיכון
בחבר חלה בכיתא כלה כשבשה בטוב
כיתך לחמר דוד כשבשה בטוב כיתך כיון
דלחמר יסכון חבריך לחמלי כתי כשבשה
בטוב כיתך ושבע בטוב כיתך מכעי ליה
כמה דכתיב ישכון חלה הא תכיכן לות
ישיבה בעזרה חלה למלכי כית דוד
בלחודוהו ואית לתר לחסידי עליכון
דעיילי לבו ומלן לחיכון כדכתיב והחוכים
לפכי המסכן קדמה לפכי להל מועד
מזרחה משה ולהרן ובכיו ובו . וכמה
מדורין על מדורין ובהורין על בהורין
מתפרשן בהסוך עלמא וכל חד לכסיף
מכסורא דחבריה כמ דשוכדין לתפרשן
בהלי עלמא הכי כמי דוכתין ובהורין
מתפרשן בהסוך עלמא . ותא חזי הא
לתמר דלפילו בהלי עלמא כד בר בש
כלים על ערסיה ובשמתין לבטריכו
לתתזוטטא בעלמא ובפקי מבו גופא לאו
כל בשמתא ובשמתא סלקא ושטיא למחוז
ביקר סבר לפי דעתיק יומין חלה כמה
דלתמשך תדיר וכפום שובדוי הכי
בשמתיה סלקא ולי לסתלק לוכו בלים
ובשמתיה כפק וכל לוכון רוחין מסלכין
בקטין לה ולתדבקת בה בלוכון דרבין
תתלין דשטיין בעלמא ולוכון מודעין
לה מלין דלוכון קריכין למיתי בעלמא
ולזמכין דמודעין לה מלין כדוכן ולוכון
בה והא לוקמו . ולי זכי בר בש כד לוכו
בלים ובשמתיה סלקא לזלא ושטיא ובקע
כין חלין רוחין מסלכין ובלהו מכרזין
ולמרין פבון לתר פבון לאו דלא מסטרכא ולוכו סלקא כין לוכון קדישין ומודעי לה
חלם חדא דקשוט . וכד כתתא כל לוכון מבילין טריקין בעלן לתתקרבא בההוא
חלם ולוכון מודעין לה חלין לחרכין . וההוא חלה דכטלא גו לוכון קדישין כין לוכון

קמיה דמר למכדעבזא דהלי פסוקא
ויוסף לחברסם ויקח לחסה ושמה קטורה .
לחר פירושא דהלי פסוקא כמה דנלו
חברכא מלרי מתכויתין דכד בשמתא ויתי
בהסוך גופא קדישא דילה הא מלוה
על חייביא דיקומון ויכערון שובדוי ויתן
להו מזונא ויקרא דילהי דיכדשן ויתוכון
ויזכון זכותא עלומתא וכד חמא עלמא
דלא הוה סני ולחר וכבן רלויתי רשעים
קבורים ובלו וממקו קדום יהלכו שיבלי
ויהיו ממקו קדום ותכיכן לחר רבי חבא
לחר רבי ויחכן כתיב היספוך כוסי שורו
ושר חברבורתיו כך הרשעים עלא זכו
לעוב בעולם הזה ולהקטיר מעשים טובי
לעולם לא יקטירו בעולם הבא . רלה מה
כתיב ויוסף לחברסם ויקח לחסה ושרונה
לעשות לסם בשם לנוסף ולקרבם בתשוב
כלה ולת הכפא לחסר עשו בחרן .
לחר רבי חלעזר תא חזי מה כתיב ויולד
לת פלדש ולת ידלף הרבה מעשים רעי
עד שבגרשים מן העולם דכתי ויפלחם
מעל ינחק בנו . ועליהם כתיב ורבים
מיעיבו לדמת עפר יקיצו ואו על החברי
כתיב והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע
ואו לחר רבי יהודה מאי משמע על פרשת יא
ומשמע לשותו זמן כפרפ סם הבשמים
חברה ובמקומו בקרע ינחק כדקתמרן
הלא ויהי לחרי מות חברסם ויברך חלהי
לת ינחק בנו ויסב ינחק עם בחר לחי
רלי עם ידיעת החי סמוך מי לעולמים
לדעתו ולהסיב מה חלה הסיב בעולם
הזה הלא כי חלחם הארץ דעה לת יי

אחרכין איהי כעבורא גו תיבנא · ומאן איהו דזכי ותיר בעוד דאיהו קאים בהאי
עלמא · כגוונא דא כד כפקין כשמתין מגופא מהאי עלמא בעאן לסלקא וכמה תרעין
חבילי טהירין קיימי ואי איכון מסטרייהו כלהו אחדין בהו באיכון כפשאן ומסרי לון
בידא דדומה לאעלא לון בגיהכם ולבתר סלקן ואתאחדן בהו ואיכון כטלי להו ומכרזי
בהו אלין איכון דעברו על פקודי דמאריהון וכן שטיין בכל עלמא · ולבתר מהדרי
להו לגיהכם וכן עד תריסר ירחי · לבתר תריסר ירחי משתכבי בההוא אתר דאתחזי
לון · איכון כשמתין דזכו סלקי לשלא כמה דאתמר וזכאן בדוכתייהו · תא חזי זכאין
איכון צדיקיא דאתגניז להו כמה טבין לההוא עלמא ולית אתר פנימאה בכל איכון
באיכון דידעי רזא דמאריהון וידעי לאתדבקא בהו בכל יומא על אלין כתיב שין לא
ראתה אלדים זולתך יעשה למחכה לו · מאי למחכה לו כד״א חכה את איוב בדברים ·
ואלין איכון דדחקין למלה דחכמתא ודייקין ומחכאן לה למכדע ברירא דמלה
ולאשתמודעא למאריהון שין איכון דמריהון משתבח בהון בכל יומא אלין אכון דעשין
בין עלאין קדישין ושין עשין כל תרעי דלעילא ולית מאן דימחי בידהון זכא׳ חולקיהון
בעלמא דין ובעלמא דאתי · תא חזי אברהם עאל למכדע ולאתדבקא במריה כדקא
יאות לבתר דאקדים שבדוי בקדמית׳ וזכה באיכון יומין עלאין ואתברך מאתר דכל
ברכאן כפקי מתמן דכתיב ויי׳ ברך את אברהם בכל · מאי בכל אתר דכהרא דלא
פסקי מימוי לעלמין · אמר רבי חייא תא חזי דאברהם לא בעא לאתערבא בכשי
עלמא ולאתדבקא בשאר עמין עע״ז בגין דכשייא דשאר עמין עע״ז איכון מסאבין
לגובריהו ולאיכון דמתדבקין בהון בגין דכד אברהם ידע חכמתא ידע עקרא ושרשא
ומאן אתר כפקי ושטיין רוחי מסאבין בעלמא ועל דא אומי לעבדיה דלא יסב אתתא
לבריה משאר עמין · רבי יצחק פתח ואמר וישוב העפר אל הארץ כשהיה והרוח
תשוב אל האלדים אשר נתנה · תא חזי כד ברא קב״ה לאדם כטל עפריה מאתר
דמקדשא ובכה גופיה מארבע סטרין דעלמא דכלהו יהבו ליה חילא לבתר אתרק
עליה רוחא דחיי כד״א ויפח באפיו כשמת חיי׳ וגו׳ לבתר קם וידע דאיהו מעילא ותתא
וכדין אתדבק וידע חכמה עלאה · כגוונ׳ דא כל בר כש דעלמ׳ איהו כליל מעילא ותתא
וכל איכון דידעין לאתקדש׳ בהאי עלמא כדקא יאות כד אולידו בר משכין עליה רוח
קדישא מאתר דכל קדושין כפקין מכיה ואלין אקרון בכין לק״בה בגין דגופא אתעביד
בקדוש׳ כדקא יאות הכי כמי יהבין ליה רוחא מאתר עלאה קדיש׳ כדק׳ חזי והא אתמ׳ ·
ת״ח בשעת׳ דזמין בר כש למיהב חושבן עובדוי עד לא יפוק מעלמא ההוא יומא יומא
דחושבן איהו דגופ׳ וכשמת׳ יהבי חושבכ׳ לבת׳ כשמת׳ אתפרש׳ מכיה וגופא תב לארעא
וכלא תב לאתריה דאתכסיב מתמן והא אוקמו׳ עד זמכא דק״בה זמין לאחייא מיתיא
כלא גניז קמיה · וההו׳ גופ׳ ממש וההיא כשמת׳ ממש זמין ק״בה לאתב׳ לעלמ׳ כמלקדמין
ולחדתא אכפי עלמא הה״ד יחיו מתיך כבלתי יקומון וההיא כשמתא ממש גניזא קמי
ק״בה ותבת לאתרה כפום ארחהא ולזמכ׳ דזמין קב״ה לאחייא׳ מיתיא זמין איהו לארק׳
טלא מרישיה עלייהו ובההוא טלא יקומון כלא מעפרא הה״ד כי טל אורות טלך מאי
טל אורו׳ אורו׳ ממש מאיכון כהורין דלעילא דבהון זמין לארק׳ חיין לעלמ׳ בגין דאילכא

דחיי וריק חיין דלא פסקין לעלמין דהא השתא פסקין בגין דהא חיויא בישא שלטא
ואתכסיא סיהרא · ובגין כך כב יכול פסקין מימוי וחיין לא שלטין בעלמא כדקא
יאות ובההוא זמנא ההוא יצר הרע דאיהו חיויא בישא יסתלק מעלמא ויעבר ליה
קב"ה כמה דאתמר ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ ולבתר דאיהו יתעבר מעלמ'
סיהרא לא אתכסיא ונהרא דנגיד ונפיק לא יפסקון מבועוי וכדין כתיב והיה אור
הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים וגו' · אמר רבי
חזקיה אי תימא דכל גופין דעלמא יקומון ויתערון מעפרא אינון גופין דאתנטיעו
בנשמתא חדא מה תהא מנייהו · אמר רבי יוסי אינון גופין דלא זכו ולא אצלחו הרי
אינון כלא הוו כמה דהוו עץ יבש בהאי עלמא הכי כמי בההוא זמנא וגופא בתראה
דאתנטע ואצלח וכטל שרשוי כדקא יאות יקום עליה כתיב והיה כעץ שתול על מים
וגו' והיה עליהו רענן וגו' · דעבד איבין וכטע שרשין ואצלח כדקא יאות ועל ההוא
גופא קדמאה דלא זכה ולא אצלח כתיב והיה כערער בערבה ולא יראה כי יבא טוב
וגו' כי יבא טוב דא תחיית המתים ויתנהי' ההוא נהורא דזמין לאנהרא להו לצדיקיא
דהוה גניז קמיה מיומא דאתברי עלמא דכתיב וירא אלדים את האור כי טוב וכדין
זמין קב"ה לאחייא מיתייא וכתיב וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה וגו' · וכדין יתגבר
טוב בעלמא וההוא דאתקרי רע יתעבר מעלמא כדאמרן · וכדין אינון גופין קדמאי
להוו כלא · אמר רבי יצחק זמין קב"ה לארקא עלייהו על אינון גופין רוחין אחרנין
ואי זכאן בהון יקומון בעלמ' כדקא יאות ואי לאו יהון קטמא תחות רגליהון דצדיקי'
דכתיב ורבים מישני אדמת עפר יקיצו וגו' · וכלא אתקם ואתעתד קמי קב"ה וכלהו
במנייפא הוו כד"א המוציא במספר צבאם וגו' · תא חזי הא אתמר כל אינון מתין
דבארע' דישראל יקומון בקדמיתא בגין דקב"ה יתער עלייהו ויוקי' לון עלייהו כתי' יחיו
מתיך אלין אינון די בארעא דישראל נבלתי יקומון אלין אינון דבגו ארעאן אחרנין
דלא כתיב בהו תחייה אלא קימה דהא רוחא דחיי לא תשרי אלא בארעא קדישא
דישראל ובגין כך כתיב בהו יחיו מתיך מאינון דלבר יתברי גופא דלהון ויקומון גופ'
בלא רוחא · ולבתר יתגלגלון תחות עפרא עד דימטון לא"י ותמן יקבלון נשמתא ולא
ברשו אחרא בגין דיתקיימון בעלמא כדקא חזי · רבי אלעזר ורבי יוסי הוו יתבי
ליליא חד ועסקי באוריתא · אמר רבי אלעזר תא חזי בשעתא דקב"ה זמין לאחייא
מתייא כל אינון נשמתין דיתערון קמיה כלהו קיימין דיוקנין דיוקנין קמיה בההוא
דיוקנא ממש דהוו בהאי עלמא ונחית לון קב"ה ויקרי לון בשמהן כד"א לכלם בשם
יקרא וכל נשמתא תיעול לדוכתה ויקומון בקיומא בעלמא כדקא חזי וכדין יהא עלמ'
שלים ועל ההוא זמנא כתיב וחרפת עמו יסיר וגו' מאי וחרפת עמו יסיר דא יצר הרע
דאחשיך אנפי בריין ושליט בהו · אמר רבי יוסי הא חמינן כל זמנא דבר נש קאים
ברוחא דא לאו איהו מסאב נפקא נשמתיה מניה איהו מסאב · א"ל ודאי הכי הוא
והכי אתמר דהא ההוא יצר הרע כד נטיל רוחא דבר נש סאיב ליה ואשתאר גופא
מסאב ושאר עמין עע"ז כד אינון בחייהון אינון מסאבין דהא מסטרא מסאבא אית
לון נשמתין כד אתרק מניה ההוא מסאבו אשתאר גופא בלא מסאבו כלל בגין כך

מלך דלתתבך בלתת דשם עמין עתיד למתהב להיות והשוה כרת דלתוליד ליה יקבל
עליה רוח מסחבת ולו תיומת הא מסטרא דלהבי מיסרש קא לתיות לחמי יקבל עליה
רוח מסחבת. תא חזי דהא בקדמיתא למתהב להבי כשעתא דלתתבך בהדיה
לתתא דלהיי מסחבת וכיון דלהב להיות למתהב בהדיה לתתא דלהיי מסחבת כש
דלהיות כרת דלתוליד מבה יקבל עליה רוח מסחבת ולו שוד הלה דעבר על תורת
דכתיב כי לה תעתמוה לחל לחמר כי יי׳ קבה שמו בנין דקבי על הלי כרית. לחמר רבי
הלעזר תא חזי דהא לחתמר דכתין דידע להברהם לבניו ולבניהם בעד להתפרשה
מכל טחר עמין ולו להתדבקה בהו ובנין כך כתיב.

ואשביעך

בי׳ הלהי השמים ולהלהי הארץ לה תקח חשה לבני מבנות
הכנעני וגו׳. מבנות הכנעני ודלי מלי רזא לינו כלה בת הל
נכר. לחטר לחבי ויטב בקרבו. לחבי דיוקא כתי׳ הכה לחטר לחבי וכתיב התם לחבי
עשיתי ארן וכל דה בנין דלה להתדבקה בהו. תא חזי מלן דלעיל הלי כרית קדים
בהדיה לתתא דלחטר עמין עכו׳ גרים להתדבקה לחטר לחבי׳ וכל דה כתי׳ תחת שלש
רגזה ארן וגו׳ ולשב דלומי ליה בהלי כרית לה לחבטח ביה לברהם עד דלהי עלותיה
קמי קבה ולמ׳ אלהי השמי׳ וגו׳ הוא ישלח מלאכו ודלי דה מלאך הברית בנין דיתבטיר
הלי כרית ולה יסתהב בין לחיכון עמין. רק אל בני לה תשב שמה. הא בנין דודע
לברהם דהה בכלהו לה הוה מלן דלהתמודע ליה לקבה בר לחיהו כלחודוי ולה כעד
דלהוי מדוריה דינה׳ ביניהו שלו דיהה מדוריה עמיה ויצחק יעלוף מניה תדיר לרחוי
דקבה ולה יסטי לימינה ולשמשלה ועל דה לה כעד לברהם דלישבו מדוריה דינה׳ תמן.
לחמר רבי יוסי ודלי זכותיה דלברהם לעביד קמיה דהוה יומה כפה והוה יומה
מטה לעיפה דמיה דכתיב ולחבה היום הל העין והה לוקמו׳. רבי הלעזר פתח
ולמר גל עיבי ולכיטה כפלחות מתורתך כתה לינון בבי כתה טפטין דלה ידעין ולה
מסתכלין להסתדלה בתורתיה בגין דתורתיה כל חיין וכל מירו וכל טוב בעלמה דין
ובעלמ׳ דלתי הוה מירו דעלמ׳ דין ודעלמ׳ דלתי לינו. חיין לינון בעלמ׳ דין דינכון
לימין סלמין בהלי עלמ׳ כלה לת מספר ימיך למלה ולימין לריכין בעלמ׳ דלתי בנין
דלינון חיין סלמין לינון חיין דלחידו הוי כלה עניבו חיין דלינון חיין מירו בעלמה דין
מירו דכלה דכל מלן דלסתדל בתורתיה לה יכלין למלטלה עלוי כל עמין דעלמה. ולי
תימה לינון בבי שמד נזרה היה מלעילה בגון רבי עקיב׳ וחברוי וכך סליק במחסב׳
מירו דמלאך המות דלה יכיל למלטלה עלוי. והבי הוא ודלי דלי לדם הוה לתדבק
בלילה דלחי דלהיה תורתיה לה גרים מותה ליה ולכל עלמה. ובגין כך כד יהב קבה
תורתיה לישרלל מה כתיב בה חרות על הלוחות והה לוקמוה ולמלה לינון לה חטו
ושכחו לילה דלחי לה גרמו מותה לעלמה כמלקדמין. וקבה לחמר הבי לחמרתי שלים
לחתם וכבי עליון כלכם חבלתון גרמיכון לכן כלדם תמותון וגו׳. ועל דה כל מלן
דלסתדל בתורתיה לה יכיל למלטלה עלוי הוה חיות ביסא דלחסיך עלמה. לחמר
רבי יוסלי הבי מסה למתי מות דלי הבי כתין דלה חב לה יחות ולמתי ומות לל
ודלי מות לכל לה מלטה כיה קלמרינן שלו לה מית על ודוי ולה לסתהב כיה ולה מות

ודלי

ודלי חלח לתדכן בטכיסתא ולזיל לחיי עלמא והלי חי לקרי כמה דלוקימנ׳ דכתיב
וכניהו בן יהוידע בן חיים חי וגו׳. ועל דא כל מאן דיסתדל באוריתא חיורו חית ליה
מכלא בעלמא דין מסטכודא דמאיר עמין עד חיורו בעלמא דאתי כגין דלא יתכשון
מניה דיוקא כסהוא עלמא כלל. תא כאורית׳ כמה רזין עלאין סתימין חית בה בגין כך
כתיב יקרה היא מפנינים כמה נכיזין טמירין חית בה ועל דא כל מאן דסתכל דוד ברוחא
דקכמתא וידע כמה פלאין כפקין מאוריתא פתח ואמר גל עיני ואכיטה נפלאות
מתורתך. תא חזי ויהי הוה טרם כלה לדבר והנה רכבה ויגאת.
ויגאת כתיב מכעי ליה מאי ויגאת דקאמר לפיק לה מכל ליכון
כמי מתא דכלהו תייבין והיא ויגאת מכללא דילהון. ותרד שפיכה כתיב בה״א רזא
חיכו דאתערבת תמן כירא דמרים וכגין כך כתיב שפיכה בה״א וסליקו לה מיא. ל״א
והנה רבקה ויגאת כמה דכתיב ויגאות לשחוב מים לאחי ויגאות ולא הולכות ולא
כאות אלא בגין דטמירין הוו כל יומא וכהאיה שעתא כפקין לשאיבת מיא ושימכ׳ בקיט
בידיה. תא כד מטא עבד לאחרן ואסכח לה לרבקה לעת ערב הוה שידן נאות׳ דמכתה
בהאיה שעתא דמטא ויכתך נהלתה נאות׳ דמכתה בהאיה שעתא. מטא עבדא לנבה
דרבקה ובהאיה שעתא דמטא ויכתך לנאות׳ דמכתה כמלקדמי׳ מטאת רבקה לנביה
לאסתכחא כלא כאתריה דאטריך כדקא יאות וכלא מטא כרזא דאכמתא ועל דא
אתא הוה עבדא לכאר חמים רזא דכתי׳ מעין גניס כאר מים חיים ונוזלים מן לכנון
ואוקימנא וכלא רזא אחיכו. רבי שמעון הוה אתי לטבריה והוה עייף רבי אבא
אמר רבי שמעון לרבי אבא מזיל דסא אכן מיכין דכר כם חד ימטי הסתא לגבן
ואלין אדתין כפומיה ואיכון אלין דאוריתא. אמר רבי אבא אף על גב דככל אתר
דמר אזיל קאי מסדר ליה מלאכין טסין כנדפין לאסתעזעא ליה עד דהוו אזלי סליק
רבי שמעון עיכוי ואמר כר כם דהוה רהיט ואזיל. ותבו רבי שמעון ורבי אבא כל
מטא נכייהו ל״ל רבי שמעון מאן אבת ל״ל ידעי ומקפוטקיק קאתיבא ואבא אזילבא
לטיטריה דכר ידעי דאתמכן מבריית כאלין ידעין ומדרוכי נכיה. ל״ל אומא כרי
ל״ל אבת כר ידעי. ל״ל אבא כר ידעי. ל״ל אף אוקימנא דלא יפסיק כר כם כגלותיה
כיכיה לכגין כותלא כמה דכתיב ויסב מזקיהו פניו אל הקיר וגו׳. ואלין דכלי אסיר
למעבר אדבא אחות סמיך ליה ואוקימוה לסכי אדבא אחות לכל סטר כר לקמיה
ואוקימוה דלא יכלי כר כם אחורי רכיה וכו׳ ואתמכן ככל הכי מלי. פתח ואמר משה
תפלתי ה׳ ושועתי האזיכה ואל דמעתי אל תחרש מאי טעמא משה ולא משא כאתר
אד כתיב משא ה׳ ואכבי וגו׳ ובאתר אחרא משה ולא ככל אתר לזמכין משא לדכורא
ולזמכין משה לנוקבא. משה כל״ה משה ה׳ נדק וגו׳ משא כל״ה משא ה׳ ואכבי משא
כבי הסכת ושמע והבא משה תפלתי ה׳ כגין דאיהו דרגא מקבל כל גלותין דעלמא
ויהא תכוכן דעבדא מכייהו עטרה ושוי ליה כריאה דנדיק מי שלמים דכתי׳ כרכות
לרחם נדיק ועל דא משה תפלתי ה׳. משה תפלתי ה׳ דא גלותא די כלחם ושועתי
האזיכה דא גלותא דאריס כר כם קליה כעקתיה כל״ה ותעל שועתם אל האלדים מהו
שועתם אלא דכגלותיה אריס קליה וזקיף עיכוי לעלא כל״ה ושוע אל כהר וגלותא דא

אתכר תרעין ודפיק לן לשעלה גלותיה · אל דמעתי אל תחרם דה לשעיל קמי מלכה
ולית תרעא דקלוס קמיה ולעלם לה להדרו דמעין כריקניה · תו הא כתיב הכא תלת
דרגין תפלה · שועה · דמעה · לקבל אלין תלת לאחרנין · כי גר לכבי עמך ·
לכתר תושב · לכתר ככל לאבותי עקרא דעלמא · תא חזי גלותא דכר עם משומד
בגין דתרי גלותי כיכהו חד מיושב וחד משומד ואיכון חד לקבל תרין דרגין תפלה על
יד ותפלה על רחם לנבי יום ולילה וכלא חד לוקף הכא תפלה מיושב לנבי תפלה על יד
לאתקין להם כמה דאתקין לכלה וקאים לה לשעלה לחופה הכי כמו מקשטין לה כרזא
דרזיכהה ומסיריהה ונכר מערתיו ואשר מערתיו והלוכטים וחיות הקדש וכו׳ ועל
דא גלותא מיושב כיון דעשת לנבי מלכ׳ עלאה ואיהו לאתי לקבלה לה כדין לאן קיימין
קמי מלכה עלאה דהא כדין דרגא דכורא לאתחבר בנוקבא ובגין כך לא יפסיק כין
גאולה לתפלה (וגאולה ותפלה תרין דרגין לאון רזא דנדיק ונדק יוסף ורחל) ובגין
דכר עם קלוס קמי מלכה עלאה בטל מרכא לאות לגלותיה ולוקמוה דכשושנה
דסורטא דיונר כלה וכל מה דאתי כסטר׳ דכורא כעי ליה לאיכים למיקם בקיומים
ואזדקף כנוונ׳ דלא כד איהו כרע כרע בכרך וכד איהו זקיף זקיף כמה כגין לאחזקה
סכאה דכורא על נוקבא · ותא דהא לוקמו׳ לה ובלי כר עם לאחורי רביה ואתמר
כמה דכתיב את יי׳ אלהיך תירא · את לאכללה דכעי למהוי מרביה כמורא דסכינת׳
ודאולו דתלמיד רביה איהו כגין כך כשעתא דגלותא לה יעוי דהוה מורא לקמיה
לגלותא אלא מורא דקב״ה כלאודוי ולא מורא לאחרא · ותא גלותא דמכתה לאתקין ליה
ונאק ודאי כמה דאתקין לאכרסה גלותא דנפרא לקבל הוה דרגא דאתדבק כיה
וכן יאק לאתקן גלותא דמכתה לקבל הוה דרגא דאתדבק כיה ועל דא גלות׳ דמכת׳
מכי כתי שמא לכאת׳ כדרגוי לסטר מערב דהא עד לא כתי שמא לכד מערב לקדמ׳
יום מנפרא עד הוה זמכה דכתיב חסד אל כל היום ואי תימא עד שמכה תא דכתי׳
לוו הא לכו כי פנה היום כי ויטו צללי ערב · כי פנה היום לקבל גלותא דנפרא דכתיב
חסד אל כל היום דהא כדין שמשא איהו לסטר מזרח כיון דכתי שמשא וכאת׳ לסטר
מערב הא כדין איהו זמן גלות׳ דמכתה וכבר פנה היום ואתו צללי ערב ואתער דיוקא
קמיה כעלמ׳ ופנה היום דאיהו דרג׳ דחס״ד וכתו צללי ערב דאיכון דרג׳ דדיוקא קמיה
וכדין לאתחרב כי מקדשא ואתוקד היכלא ועל דא תניכן דיוקא כר עם זהיר בגלותא
דמכתה דאיהו זמכה דדיוקא קמיה מריה כעלמא · יעקב לאתקין גלותא דערבית
דהא איהו לאתקין לה ונן לה ככל מה דאתעריך ודאי ואי׳ לאתקין להא והא לאתזכת מן
ואי דלית לה כהור׳ מגרמה כלל ובגין כך תפלת ערבית רמות דהא לאתכלילת כגלותא
דיומא כגין לאתכפרא ומשתא לאו זמכה איהו ולוקמוה לה דהא לא לאתגליא כהורא
דיומא דיכסיר לה ואיהי שלטא כחשוכא עד זמכה דפלגות לילה דאתעשע קב״ה
עם צדיקיא כגנתא דעדן וכדין איהו זמכה לאתעשעא כר עם כלודיתא כמה
דאתמר · תא חזי דוד אתא ואמר אלין תלת זמכין דגלותי דכתיב ערב ובקר וצהרים
הא תלתא ואיהו לא גלי אלא תרי מכויהו דכתיב אשיחה ואהמה ולא יתיר דא לגלות׳
דנפרא ודא לגלות׳ דמכתה ולכתר כר לאתפליג לילה הוה קם כשירין ותושכחן כדקא

אלות דכתיב וכלולת סרים עמו והך לתמר. קס רבי שמעון ואזלו. לזל סטוא כר
כם כסדיה עד טכריה עד דהוו אזלי לתמר רבי שמעון תך חזי תפלות ככנד תמידין
תקטם רבבן דלמבי כבסת סגדולם בנין דלסבחן תרי דכתיב לת סבבם לחד תעשה
בבקר ולת הבבש השני תעשה בין הערבים. ולימן מתקרבין להבי זמני דומיא
דלימן זמנין לבלותא. תמר סטוא נברא הא בקדמיתא לבות תקטם להבי בלותי
ומה דלתקימו לברהם ויצחק הוא עקרא ומה דלתקין יעקב דליהו סבקא דלבהן
לחלי ליהו רשות ולא עקרא כהבי. תמר רבי שמעון הא לתמר. לבל תך חזי הבי
תרי זמני דתרי בלותי לליהו לבן לחברא ליעקב בעדביה כיון דלתבברו דך
בדך לבן לא סרוכין ויתיר דכיון דלתתיהיבת לתתא בין תרין דרועין ולתתבר כנופא
לא לנטריך יתיר ועל דא לבן בעיבן לתתער תרין דרועין בגין דלתיהיבת כוכייהא
כיון דליהי כוכייהו גופא ולתתא מלייהו בלחיהו דלא לחדברא ובגין כך יעקב מסתם
בחרוס תמיכן חלי בחרוס כחם דלת לתמר ולתתא חרוס לעולם וי וכלא ליהו רוח לידשי
ידין לתו רבי לבא וסטוא ידעי ובעקו ידוי. תמר ר' לבא עד ווחא דין לא קלוחכא
כחלא דא כר סתתא. זבאם חולקי דזכיבא למסתא ליה.

ויביאה יצחק האהלה שרה אמו ותמר רבי יוסי הא קרא קטוא האהלה
לאהל שרה אמו מבשי ליה חלי האהלה דלאהדרת תמן שכינת'
בגין דכל זמבא דשרה קיימא בעלמ'שכינת'לא לעבדי מיבא ושרגא הוה דליקת משם
לערב שבת והוה כהיר כל לילין ויומי דשבתא בתר דמיתת ככתה סהוה שרגא כיון
דלתת רבקה לאהדרת שכינתא ושרגא לדליקת. שרה אמו. דדמיא לשרה ככל
שבדהא. ר' יהודה תמר כמה דיוקניה דיצחק הוה דיוקניה דאברהם. וכל מאן
דחמי ליצחק חמ' דא לאברהם ודאי לאברהם הוליד לת יצחק הכי כמי רבקה דיוקנה
ממש קות דיוקנא דשרה וכגון כך שרה אמו ודאי. תמר ר' אלעזר ככלא הכי הוא
אבל תת רזא ליהו דלשם שרה מיתת דיוקנא לא לעבדי מן כיתא ולא לתתחזי תמן
מיומא דמיתת עד דלתת רבקה כיון דעשת רבקה לתתחזית דיוקנא דשרה דכתיב
ויביאה יצחק האהלה ובו' מיד שרה אמו לתחזית תמן ולא הוה חמי לה כר יצחק
כלחודוי כד לשעל תמן ועד ויצחק יצחק לחרי לחמ'לחמו לתחזית ולזדמ' בביתא
ועל דא לא כתיב לחרי מיתת אמו אלא לחרי אמו. רבי שמעון אמר שם דכתיב בית
יצחק ויקח לת רבקה ותהי לו לנשה ויאהבה כיון דחמ' ותהי לו לנשה לא ודעב' דהא
רחים לה דהא כל בבי עלמא רחמי לבשייהו חלי שבא יצחק דכתיב בית ויאהבה אלא
ודאי לתערותא דרחימו דדכורא לנבי לתתא לאו ליהו חלא לשמלא דכתיב שמלו
תחת לרפסי ותמך ולילה כחד ליצחק ושמלא לתתער רחימו תדיר לנבי נוקבא ולמיד
בה ועל דא לשם דאברהם רחים לה לשרה לא כתיב בית ויאהבה אלא יצחק
תימא ויאהבה יעקב לת רחל סטרא דיצחק דהוה בית קשיבד ליה. לת חזי לאברהם
בד חמא לשמחק מחבק לה ולא יתיר לבל יצחק דליהו בעלה לחיד בה ושוי דרועיה
לתות ריפסי דכתיב שמלו תחת לרפסי וחיהו תחבקני. לבתר לתת ישקני ושמם
שרפא ולוליד תריסר סבטין כלא כדקא ואות. ולת חזי לחבשן כלהו כרזא חדא

חזלו וכלהו שמעו כארבע כתין כל חד מכייהו לאברהם כארבע מרה והנך ותרי פלגפי
דכתיב ולבני הפלגשים אשר לאברהם פלגשים תרי הן ארבע ויצחק ברזא דארבע
דשטירו דרבקה דכתיב ויקח את רבקה וגו׳ ותהי לו לאשה תרי׳ ויהכה תלת׳
ויצחק יצחק לתרי לומה הן ארבע לקבל לה הוו ליעקב ד׳ כתין וכלה ברזא דה׳ חיות
לתר ולאברהם ויצחק שמעו כל חד כחתתא חדא ברזא דקודם לאברהם כמרה ויצחק
ברכה ולקבל תרוייהו הוו ארבע כתין ליעקב כתרין חולקין. ר׳ שמעון אמר סליקו
מלין לאתרייהו דהא כלה ברזא קדישא לאתעבד וכלה ברזא חדא׳

ויוסף לאברהם ויקח אשה ושמה קטורה. קטורה לא היא הגר׳ דהא
תניין כתר דאתפרשת הגר מניה דאברהם ונטעת כתר בגוה
דאכזיב לכתר אתקטר בשוכדין דכמרן וכנין כך אשתכי שמא וקרי קטור׳ כשוכדין כמרן
דכמרן ומדר לאברהם וכסכסה ליה לאנתו׳. ויוסף לאברהם מלי ויוסף לי תוספ דעל
מרה לייהו לאוספי לאו אלא כיומהת דמרה אזדווג כהדה זמנא חדא ולכתר תריך
לה על עסקי דיממשא ולכתר ויוסף כמלקדמין ומכ׳ אחר׳ על מה דכסיב לה בקדמיתא
וכתוב דמכי שכבתה מכי כמי מכי שמה. תא חזי דאמר רבי אלעזר ויכיהה ויצחק
אלהלה מרה לומו. דאתגליה דיוקנא דמרה ויצחק אתכסח לאחרי דאתגליה לומו
ודיוקנא הוה חמי כל יומא ואברהם אף על גב דכסיב לה עלל כהדה כיתא ולא
לעיל לה להאי אתתא תמן כנין דאפחח לה תירם נבראתה וכלהל דמרה לה אתחזי
לאתתא לאחרא אלא רבקה ואברהם אף על גב דהוה ידע דדיוקנא דמרה אתגליה
תמן סכקים ליצחק ההוא אלהל למחמי דיוקנא דאמיה כל יומא ויצחק ולא אברהם
כהדי ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק את כל אשר לו דייקא דא הוה דיוקנא
דמרה כהוא מסכנא. דא ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק רזא דמהימנותא
עלאה לאתדבקא יצחק כדרגא דחולקים כדקא יאות. תא חזי הכא לאתכלילא חסד
כמיה ודאי חסד כטיל מיה מסמע ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק דא מיה
דאתכלילא כחסד ובקדמיתא כתיב חסד כמיה. ואוקימנא כסעת דעקד ליה ליצחק למעבד
ביה דינא כדין לאתכלילא חסד כמיה והסתא אתכלילו מיה כחסד למהוי כלה רזא
דמהימנותא עלאה. **ולבני** הפלגשי אשר לאברהם נתן אברהם מתנות.
מאי מתנות אלין סטרי דרגין אתחזן דיוקנא דמהן דסטרי
רוח מסאבא כגין לאסלמא דרגין ואסתלק יצחק על כלה כמהימנותא עלאה כדקא
חזי. ככי הפלגשים אלין הוו ככי קטורה פלגש בקדמיתא ופלגש הסתא ר׳ אייא אמר
פלגשים ממש. ויסלקם מעל יצחק ככו דלא לסלטאה לגביה ויצחק כשדכו מי כעוד
דהוה לאברהם חי וקיים כעלמא דלא יקטרגון ליה לכתר וכגין דאתתקן יצחק כסטר
דיכא קשיא עלאה לאתתקפא על כלהו ולאתפיין קמיה. קדמה לא לארץ קדם
כגין דתמן דיוקנא סטרי מסאבי. תא חזי כתיב ותרב חכמת שלמה מחכמת
כל בכי קדם אלין דיוקנין דהוו מכבי דיוקנא דאברהם והא אוקימנא כחיכמתא
וכלשם בכוי וכלהו מרשי והא אוקימנ׳. רבי חזקיה פתח ואמר מיכתן למשה ועקב

ויסרחל לכוזזים הלח וי"ו וגו' . תא חזי מזמנא דלתתרב כי מקדמת כרכתן לה סריק בעלמ' ולתתכשו כב יכול לתתכשו מעילה ותת' וכל לויכון מאר דרגין תתלין מתתקפי ולזלי ומלטי עלייהו דיסרחל בגין דלויכון גרמו כחוכייהו הלי קרח לה לתייסבן מלי דכתיב מי כתן למסמס יעקב כיון דלתמר מי כתן למסמס יעקב ויסרחל מהו מטלמו לו חטלו לו מכשי ליה ולי לתמר חטלכו לו מלי ולה לכו ולה לכיכו מכשי ליה הלה כמעתה דלתתרב מקדמת ולתוקד סיכלה ועמת לתגלי כעיל סכיכתה לתתעקרה מדוכתה ולמיכך עמהן כגלותה לתמרה ליכך כקדמיותה למחמי כיתלי ויכלה ולפקוד על דוכתי דכהכי ולויהי דכוו פלחין ככיתלי . לתמר רבי שעזר כהיכ מעתה לסתכלת ככסת יסרחל לשילה וחמלת דכעלה לסתלק מכה לעילה לשילה כחתת לתתה עשת ככיתה ולסתכלת ככל לויכון דוכתי ולסתמע קלה לשילה לעילה ולסתמע קלה לתתה הלד קול כרמה כשמע כהי ככי תמרורי רחל מככה על כניה וגו' ולוקמו . כיון דעשת כגלותה לסתכלת כעמת וחמלת דלתקון לון ורמסי לון כגלות' כין רגלייהו דמאר עמין כדין לתמרת מי כתן למסמס יעקב וגו' . ולכון לתמרין הלה ה' זו חטלכו לו והיה לתמרית ולה לכו כדרכיו הלוך ולה שמש כתורתו . וכמעתה דזמין קלה למפקד על עמיס ככסת יסרחל תיתוב מן גלותה כקדמיותה הלקסה תהך לכיתה כגין דכית המקדש ותכני כקדמיותה ויומח לה קומי מעפרה היה תכת ולתמרה לון לתר ליהך כיתלי תרב היכלי לתוקד כמורה עד דקלה וכהי כי מקדמת כקדמיות' ויתקין היכלה ויכהי קרתה דירושלם ולכתר יוקיס לה מעפרה הלד כוסה ירושלם וי' כוסה ירושלם כקדמיותה ולכתר כדמי יסרחל יכסם ויומח לה כתגברי מעפר קומי מכי ירושלם וגו' . וכדין הרופה לסכורי לכ ומחכם לעכותם דלה תחויית המתיס . וכתיב ולת רוחי לתן כקרככם ועשיתי לת לסר כחקי תלכו וגו' כילה

פרשת אלה תולדות יצחק

זהר

אלה תולדות יצחק וגו' .
פתח רבי חייא ואמר
מי ימלל גבורות וי"ו ושמוע כל תהלתו .
תא חזי כד כעא קלה וסליק כרעותה
קמי למברי עלמ' הוה מסתכל כאוריתה
וברא ליה וככל שכדה ושכדה דכרא
קלה כעלמא הוה מסתכל כאוריתה
וכרא ליה הלה ואהדר אנפוי ואהדר

מדרש הנעלם

ואלה תולדות יצחק כן לאברהם
לאברהם הוליד לת יצחק .
רבי יצחק פתח הדודלאים כתבו ריח וגו' .
תר לעתיד לבא הקלה מחיה לת המתי
ויכער לותם מעפרם שלה יהיו כניו
עפר כמות שה כתחלה שכברלו מעפ
ממש דכר שלהיכו מתקייס הלה וייער וי
שדים לת הלדם עפר מן הלדמ כאותם

שעשוע יום יום ג תקרי לימין שלא לומין
כד כעס למכרי לדם למרה תורה קמי
ה׳ כד כם יתברי ולבתר ישטי ולבת
תידון ליה למתי יהון עובדי ידך למנבח
דהה לה ויכול למסבל דיבך למר לה
קדם הה לתקוכת תשוב עד לה כרתתי
עלמא למר קדם לעלמא בשעתא דעבד
ליה וכרת לדם על עלמא לבת
וימוסך לה קיימין שלא על לתורתא ובנין
כך כרתתי ליה לדם בגין דיתעסק בה
ותו לתו הה לבת להדר לך לתהו ובהו
וכלה בניכים דדם קיימת הה לבכי
עשיתי לרץ ודם עליה כרתתי ותורית
קיימת ומכרזת קמייהו דבכי בשם בגין
דיתעסקון ויסתלקון הה ולית מדן דירכין
לודכים. תת חזי כל מדן דלסתדל
בתורתא לחיהו קיים עלמא וקיים כל
עובדה ועובדה על תקוניה כדקא יאות
ולית לך כל סייפא וסייפא דקיימת כיה
בכר בם דלה הוי לקבליה כדיה בעלמא
דהה כמה דכר בם לחיהו מתפליג סייפין
וכלהו קיימין דרגין על דרגין מתתקנין
שין על שין וכלהו חד נופה כמי עלמא
כל לחיהן כדיין סייפין וקיימין שין
על לחין וכד מתקנן כלהו הה חד נופה
ממש. וכלה כנוון דתורית דהה תורית
כלה סייפין ופרקין וקיימין לחין על לחין
וכד מתתקנן כלהו לתעבידו חד נופה
כיון דלסתכל דוד כעובדה דה פתח
ואמר מה רבו מעשיך ה׳ וגו׳ כלם בחכמ׳
עשית מלאה הארץ קניניך לחזון כל רזין
עלאין חתיימין דלה יכלין לתדבקא
בתורית כל לחיהן מלין עלאין דלתתלאין
ולה לתעלין בתורתא לחיהן כל מלין
דלשלה ולתתא כל מלין דעלמא דין וכל
מלין דעלמא דלתי בתורתא לחיהן ולית

מלין

שעתא ותבערו מעפ׳ מחותי הכהנין ויעמדו
בכהנין מקוייס להיות להם קיומא הה
התבערי מעפ׳קומי סבי ירושלם ויתקיימו
בקיומ׳ ויעלו מתחת לארץ ויקבלו בשמת
בארץ ומרגל בחותם שהשלים קדם כל
מעבד סבבע הה דדודלים כתבו ריח.
אמר רבי יצחק לל תקרי דדודלים אלא
דדודים זהו הנוף והבשמות שהם דודים
ורשים זה עם זה. רב בחמן אמר
דודלים ממש הם דדודלים מולידים
להבה בשולם ומחי כתבו ריח בשרון
מעשיהם לדעת ולהכיר לדודם ועל
פתחיהן אלו פתחי שמים שהם פתוחים
בשמות לפנדים. כל מנדים אלו הבשמ׳
חדשים גם יפים לותם מיוחד בשמתם
מהיום כמה סגים ולותם מיוחד בשמתם
מימים מעטים וזכו בכשרון מעשיהם
להכנם כשם כלם עתידי לירד בכת אחת
להכנם בגופות המוכנים להם. אמר
ר׳ אחא בר יעקב בת קול יונחת ואומרת
חדשים גם יפים דודי נפנתי לך. נפנתי
לותם בלותם השלמו לך בשביל כל
שלתם נוף בקי. לל דדודלים כתבו
ריח אלו מלאכי שלום כתבו ריח אלו
הבשמות שהם ריח בשולם כתבו שבקו
כלל ולא כתן סיחון לת ישראל לתלחם
אמר רבי יהודה שלם כתות של מלאכי
השרת הולכים בכל חדש ובכל שבת ללוות
לבשמה עד מקום מעלתה ובחזן נוקים
על פתחיהן כל מנדים. אמר רבי יהודה
אלו הן הנופות שהם עומדים בפתחי
קברות לקבל בשמתן ודומה נותן פתקא
דשבכה והוא מכריז ואומר רבונו של
עולם חדשים גם יפים לותם שנקברו
מכמה ימים ולותם שנקברו מזמן מועט
כלם נפנתי לך לחיפוק להו כחומבכה.

אמר

מלין דיסגח וידע לון וכגין כך כתיב מי
ימלל גבורות וי ישמיע כל תהלתו · תא
חזי מלה דכתיב על מלי דאורית
ועל דקדוקי אוריתא ולא יכיל למר
למרתי לחכמה והיא רחוקה ממני דוד
למר גל שכי וחכמה כפלאות מתורתך
תא חזי כתי כשלמה וידבר שלשת אלפי
משלויהי שירה חמש ושף והא אוקמוה
דחמשה ושף טעמים הוו ככל משל ומשל
דהוה אמ · ואם שלמה דאיהו בשר ודם
כך הוו כמלוי · מלין דאוריתא דקאמר
קדם על לחת כתם וכתם · דכלהו מלה
ומלה אית בה כתם משלוש כתם שירין
כתם תושבחן כתם רזין עלאין כתם
חכמתן ועל דא כתיב מי ימלל גבורות וי ·
תא חזי מה כתיב לעילא ולבה תולדות
ישמעאל דאיהו תריסר נשיאין
כתיב ואלה תולדות יצחק סד דכתיב
כאן כשמעאל דאיהו תריסר נשיאין
ויצחק דאיהו תרין כנין ודא לשתלק ודא
לא לשתלק עלה דכתי מי ימלל גבורות
וי דא יצחק ועשו לשפוך ליה ליעקב דהוה
איהו כלהודו ואי מכלהו דאיהו תריסר
שבטין קיימין דלעילא ואתתא לכל יצחק
לעילא בקדושא עלאה ועשו לשתתא ועל
דא כתיב מי ימלל גבורות וי ישמיע כל
תהלתו דא יעקב כד אתדכן מסאב
בסיהרא כתם ככביא בנורין מכוונו·
ואלה תולדות יצחק בן לאברהם · תמר
ר יוסי מאי טעמא דכתיב לא כתיב בן
לאברהם ומסאתא תמר אלא אע דכתיב
ויברך אלהים את יצחק בנו הסת דמיות
לאברהם דיוקניה הוה כיה ואסתאר כיה
ליצחק דכל מאן דחמי ליצחק הוה אמר
דא לאברהם ודאי והוה סגיד ואמ לאברהם
אוליד את יצחק · ר יצחק קס ליליף חד

למלעי

סימן חיים
ר יצחק אשכנזי ז"ל ובני

סימן חיים
ישראל הרפז

למר רב יהודה למר רב עתיד הקב"ה
לעמוד בכוותו זמן עם הצדיקים להסרות
סביבותיו עמהם וכל יסמכו כלות שמחה
הלך ושמח וי כמעשיו · למר רבי יהודה
עתידין הצדיקים כלותו זמן לברך שלמות
ולהחיות מתים · אל רבי יוסי ותתנן לון
כל קדם תחת השמש · אל רבי יהודה
תא כשר שהקדוש ברוך הוא עתיד לעשות
השלום ליהו בקיום וכשהצדיקים בשלום
חזי השלום מתקיים ועתידים להחיות
מתים כדקאמרן שד ישבו זקני וזקנות
ברחובות ירושלם והיום מעשתו כידו
מרוב ימים כדכתי לעיל כלותו זמן ישובו
הצדיקים דעת שלום דאמר רבי יוסי
ביומא דחדי קב"ה כשעבדו זמיכין ליהנן
צדיקיא למכדע ליה כלהון וכדין ומני
שכלתנו כלהון כלילו חזו ליה בשכינה
הדר ואמר כיוס הזה הכה אלהיכם זה
וגו ומחאת שהשמים כנגף יתר מכלם על
פיהו שהיהם קיימים וידעו וישובו לה
בורא ויהנו מזיו שכינה וזהו הטוב
הגנוז לצדיקים לעתיד לבא הלך ואלם
תולדות יצחק כן לאברהם אלו הם תולדו
השמח והשחוק שיהא בשלום כלותו זמן
כן לאברהם היה השמח שזוכה לכך ולהיו
שלימים כשעלתה · לאברהם אוליד את
יצחק השמח מולידים השמחה והשחוק
זה בשלום · למר רבי יהודה לר חייא
הא דתניין דעתיד הקב"ה לעשות סעודה
לצדיקים לעתיד לבא מאי היא למר ליה
עד לא חזלית קמי ליהון מלאכין קדישין
מארי מתניי הכי שמיע לי כיון דשמעית
הא דאמר רבי אלעזר תתעסק בלבאי
דאמר ר אלעזר משדת הצדיקים לעתיד
לבא כהאי דכתי ויוציאו את השלדים ויהכלו
ויפתו ודא הוא דתנן כיוצאין למר רבי

אלעזר

למלעי בחורייתא ור׳ יהודה קם בקסרוי
כסיסיא סעתא׳ אמר ר׳ יהודה ליקום
ואיזיל לגבי רבי ונחק ונלעי בחורייתא
ונתחבר כחדא לזל עמיה חזקיה כריה
דהוה רכיה כד קריב לכבא סמע ליה
לרבי ונחק דהוה אמר ויהי לחרי מות
לברהם ויברך שרים את ונחק ויעב
ונחק עם כאר לחי רואי הוא קרא לאו
דיסיס סופיס ולאו סיפיס דיסיס׳ מאי
סבא דקלא לנטריך לברכא ליה ליונחק
בגין דלברה׳ לאו ברכיה מאי טעא׳ משום
דלא יתכרך עשו ועל דא סליקו ליכון
ברכאן לקדמ׳ ואוקמוה ויעב ונחק עם
כאר לחי רואי׳ שלח לאתחבר כה כסכיכתא
טרח דמלאך קיימ׳ לאתחזי עלה כתרגומו
ובגין כך ברכיה׳ אדהכי כטע ר׳ יהודה
לכבא ושלל ואתחברו אמר רבי ונחק
סעתא זוגא דסכיכתא כהדן׳ אמר ר׳
יהודה הוא כאר לחי רואי דקא אמרת
סגיר לכל כמלה לסתמע׳ פתח ואמר
מעין גנים כאר מים חיים ונוזלים מן
לכנון הוא קרא לתמ׳ אבל הא לוקמוה
מעין גנים דא לכרהם כאר מים חיים
דא ונחק ונוזלים מן לכנון דא יעקב׳
כאר מים חיים דא ונחק׳ היינו דכתיב
ויעב ונחק עם כאר לחי רואי׳ ומאי כאר
דא סכיכתא׳ לחי רואי דא חי העולמים
נדיק חי העולמים ולית לאתפרסא לון
חי הוא כתרי עלמין דלעילא דאיהו עלמ׳
עלאה חי לנבי עלמא תתאה ועלמ׳ תתא׳
כגיסיה קיימ׳ ונסרא׳ תא חזי סיהרא
לא נסיר אלא כד חזיא ליה לסמסא וכיון
דחזיא ליה אתנסיר ועל דא הוא כאר
לחי רואי ודאי וכדין אתנסרא וקיימא
כמיין חיין לחי רואי בגין לאתמלייא
ולאתנסרא מהאי חי׳ תא חזי כתיב

וכניהו

ר׳ יהודה אמר רא

דכתיב

אלעזר כאתר אד תניין כהנין וכאתר
אחרא תניין כזוכין מאי כין הוא להאי
אלא הכי אמר אכוי הנדיקים אלא זכו
כל כך כהנין מאותו זמן אלא יעיגו לכ
אבל הנדיקים מזכו כזוכין עד סיסיגו
סמנא אלמא ואין אכילה ושתיה אלא זו
וזו היא המשל׳ והאכילה ואל הא ממסא
דכתיב ויהי מס עם יי׳ אלהיעים יום
ואחרעי לילה לחם לא אכל ומים לא שתה
מ״ט לחם לא אכל ומים לא שתה מפני
סהיים כזון מסעדה אחרת מאותו זמן אל
מעלה וכהאי גוונא סעודתן של נדיקים
לעתיד לבא אלה יי׳ יהודה משלת הנדיקי׳
לעתיד לבא לסמוך בשמחתו הא׳ ושמעו
עכוים ויסמחו׳ רב הונא אמר מהכא
ויסמחו כל חוסי כך לעולם ירננו אמר ר׳
ונחק האי דויתי לויתי לעתי׳ לבא ותאנא
אמ׳ רבי יוסי יין המשומר כשבביו מעסת
ומי כראשית אלו דברים עתיקים אלא
כגלי לאדם מיום שנברא העולם ועתידי׳
להגלות לנדיקים לעתיד לבא וזו היא
הסתיים ואכילה ושתיה ודאי דא היא׳
אמ׳ רבי יהודה ברבי אלעי אלא אמר לויתן
ומאי הסור דכתיב כי כול הרים ישאו לי׳
אמר רבי יוסי והא כתיב בעת ההיא
יפקוד יי׳ כחרבו הקשה הגדולה והחזקה
על לויתן נחש ברית ועל לויתן נחש
עקלתון והרג את התנין אשר כים הא
הכא תלתא אלא רמז הוא דקא רמז על
מלכותא׳ אמר רבי תנחום ליה למימר
על מה דאמרו רבנן ודאי כך הוא׳ אמר
רבי ונחק לבא היכא קמיה דר׳ יהושע
ואזלינא הוה מלי אמרכא הוה סעודת׳
דנדיקיא לעתיד לבא אי כך הוא לא
אתיא אכלה דהא אמר רבי אלעזר
סעודת הנדיקים לעתיד לבא כהוי גונ׳

וכניסו בן יהוידע בן חיל מי דסום נדיק
ונסיר לדרים כמה דמלעילא כהיר לעלמ
וככל זמנא דהי כהר לחי לאסתכל ומחי
כגון לאתכסיא כדקאמרן . ויצב יצחק
עם כהר לחי רועי . היינו דכתיב בקשתו
את רבקה ויתיב כהדם ואתחיד עמם
משך בגילוף דכתיב מחלו תחת לרגלי
ואת חזי יצחק כקריית לרבע הוא כתר
דמיות לכרסם מהו ויצב יצחק עם כהר
לחי רועי דאזדווג כיה ואחיד כיה כהדו
כירא לאתערא רחימותם כדקאמרן .
פתח רבי יצחק ואמר וזרח השמש וכא
השמש ואל מקומו שואף זורח הוא שם .
וזרח השמש דא שמשא דנסיר לסיהרא
דכד אתחזי כהדם כדין כהרא ואתנסיר
וזרח מאתר עלאה דקיימא עליה מתמן
וזרח תדיר . וכא השמש לאזדווגא כהדא
דסיהרא הולך ג דרום דאיהו ימינא ומו
תוקפים כיה וכנין דתוקפים כיה כל
חילא דנופא כימינא הוא וכיה תלוי .
ולכתר סובב אל נפון כהיר לסטרא דא
ונסיר לסטר דא סובב סובב הולך הרוח
בקדמיתא כתיב השמש והשתא רוח אלא
כלא חד ורוח אחד וכל דא כנין דסיהר
לאתנהרא מכיה ויתחברון תרוויהו .
את חזי כד אתא לכרסם לעלמא חביק
לה לסיהרא וקריב לה כנין דאתא ונחק
לחיוד כה ואתקיף כה כדק יאות ומסיך
לה כרחימו כמה דאתמר דכתיב שמלו
תחת לרגלי כנין דאתא ועקב כדין
אתחבר שמש בסיהר ואתנסיר והשתכח
ועקב שלים בכל סטרי וסיהר אתנסירת
ואתתקנת כתריסר שבטין . פתח רבי
יהודה ואמר הבה ברכו את יי כל עבדי
יי וגו' . הלי קרא לוקמוה לכל אתא חזי
הבה ברכו את יי ומאן דיכון דיתחזון לברכא ליה לקדם כל עבדי יי כנין דכל כר כש
כעלמא

דכתיב ויחזו את אלהים ויאכלו ויפתו .
אמר רבי יוסטע בשפיר קאמר רבי אלעזר
וכך הוא . עוד אמר רבי יוסטע הלי
מסיבותא דאמרו רבנן לרוכא דעלמא
דזמינין ליכון כהלי סעודתא דלויתן
וההוא תורא ולמשתי חמר טב דאתגנר
מכד אתברי עלמא קרא אשכחו ודרשו
דכתיב ואכלתם לחמכם לשובע ואמר
ר' זירא כל מיכי פתוי פתח הקדם ליסרא
להחזירם למוטב ודא הוא יתיר מכלהון
דאמ' להו ואכלתם לחמכ' לשובע ובקלות
ואכלת'לא תשבעו ודא קשיא להו מכלהו
מ"ט דכתיב מי יתן מותנו כיד יי בארץ
מצרים ונו' אמר רבי זירא מלמד דמשום
האכילה מסרו נפשם למות כידם כיון
שראה הקדם תאותם אמר להם אם
תשמעו לקול המנו' ואכלתם לשובע כדי
להניח דעתם כלב חמו רבנן דגלותא
לאתמשך אשתכחו על קראי דאוריתא
ואמרו דזמינין למיכל ולמחדי בסעודת'
רבם דזמין קדם למעבד להו ועל דא
דוכא דעלמא סבלו גלותא בגין הסיח
סעודתא . אמר רבי יוחנן ליה לן לסתור
מסיבותא דכלא חלא לקיימא ליה דהא
אוריתא אסהידת עלוי דהא אמן ודעין
מהימנותא דנדיקיא וכסופא דלהון מאי
היא דכתיב כגילה וכשמחה כך ולא
בהכילה . כזכירה דודיך מיין ושיחה
סעודת' דזמינין הם יהא לך חולק למהוי
מכה וזו היא השמחה והשחוק ולא
תולדות יצחק מצחקו הנדיקים לעתיד
לבא . אברם מוליד את יצחק זכו שכשמה
מוליד השחוק הזה והשמחה כעולם .

ויתן

כעלמא מיתרחיל לך על נב דכלה יתחזון לכרכא לוט לקבל ברכתא דכנויהא
ותברכון עלאין ותתאין מאן הוא דכרכין ליה עבדי ו׳ ולא כלהו ומאן לימין
דברכתהון כרכתא · העומדים בבית ו׳ כלילות דלון לימין דקיימו בפלגות לילה
ואתערי למקרי בהורייתא שין קיימי בבית ו׳ כלילות דהא כדין קבה לתי לאתעטפא
עם נדיקיא בגנתא דעדן ואלין קיימי בכלי דלאתערא בהורייתא בימא בלי

מדרש הנעלם

דיצחק דאלין כיה · פתח רבי יצחק ואמר

ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו
את רבקה וגו׳ בן ארבעים שנה
אמאי את לממני הכא דהוה בן ארבעים
שנה כד כסיב לה לרבקה אלא ודאי הא
אתכליל יצחק בנפיון ודרוש בהאי ואיש
וכדין הוה יצחק בן ארבעי׳ שנה בקחתו
את רבקה · כמדרש הקטן · ירוק חזור
סומק · את שלש שני׳ לחיוך הא כד לחיוך
הא כרבקה וכד הוליד הוליד בן שנים
לאולדא כרבקה יאות בגין דיפוק יעקב
שלם מבן שנים שנה כדקא יאות וכלהו
לחיוך להו ויעקב לבתר ואתעביד גבר
שלים · את בתואל הארמי מפדן ארם
אחו׳ לבן הארמי · מאי לכפת לן כולי האי
דהא כבר אתמר ובתואל ולד את רבקה
וגו׳ · והשתא אמר את בתואל הארמי
ולבתר מפדן ארם ולבתר אחות לבן
הארמי אלא לומקמוה דהוה בין רשעים
ואיהי לא עבדת כשובדייהו דהוה את
בתואל ומפדן ארם ואחות לבן וכלהו
חייבין לאכשפא והוה שלקא עובדין
דכשרן ולא עבדת כשובדייהו השתא׳ לית
לאשתכלא אי רבקה הות את עשרין שנין
או יתיר או כת שלש עשרה כדין הוה
שכחא דילה דלא עבדת כשובדייהו אלא
עד כען את שלש שנים הות מאי שכחא
דילה · אמר רבי יהודה את שלש שנים
הות ועבדת לעבדת כל היום עובדא ·
אמר ר׳ יצחק אלא דכולי האי מאי עבדת לה
דעבד עובדהא אי לימין כשרין או לאו ·

הלא

ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו
כשם רבי יוסי פתח ואמ׳ יעקבי
מכשיקות כיהו וגו׳ בכמה מעלות נכרא
דתניין אמר רבי אחא כר יעקב כל מה
שברא הקב״ה חון ממנו היו בשתוף ומי
אמ׳ רבי אחא הכי הם ושלוש דהא כתלש
דא יצחני פלוגתא בעלמא דהוי תימא
דכי המלאכים שהם נברא׳ רוח הקדש
ממש יאמר שם שתוף כיכולין הא כל
לפיוא דכהון וקיודן פויין · אמר רבי
אחא כתלש דא׳ יצחני פלוגתא דהא תנן
במתניתין דידן דכל דעבד הבה עבד
בנין גופא ונשמתא ואי תימא דהא
לית גופא למלאכים אבל לית לון יכולן
ולכלין למעבד עבידת׳ עד שיפתתף כהו
הויה כשמתא קדישא דהוה פועה
דלשלוח וכהאי גוונא כל מאי דעביד
לנטריך להאוה פועה לשלוח מכוח
אי יוסי כהויה שעת׳ דזמין קבה לאחוה
מתיוה ואת מופא כל עתיקין (עתיקין)
כארבעים ליהוי ונור קיים׳ ארבעי׳ וכנו
לא יוסף סוף הליכתם של ישרא׳ במדבר
כשכת הארבעים ארבעים שנה קודם
תחויית הנוף ממתנת לו הנשמה בארץ
ישרא׳ כשכת הארבעים יקומון הנופות
מעפרם כארבעי׳ ככלה הנשם הלך ויהי
הנשם על הארץ ארבעי׳ יום וכתיב ויהי
מקץ ארבעי׳ יום ויפתח נח · זמן גלותם
של ישרא׳ כשכת הארבעי׳ הוא וכחמשים
לתי ושוב עלמא דהוה הויכל המוזרת

הנשמה

אלא תא חזי כתיב כשושנה בין החוחים
כן רעיתי בן הבנות. כשושנה דא כנסת
ישראל דאיהי בין חוכלוסיא כוורדא בין
כוכין. ורזא דמלה ינחך לתי מסטרא
דאברהם דאיהו חסד עלאה ועביד חסד
עם כל ברייו ואע"ג דאיהו דוכא קשיא.
ורכיך לתת מסטרא דדוכא קשיא
ואסתלקת מכוכייהו ואתחברת כוינחך
דא רכיך מסטרא דדוכא קשיא תתאה
ואע"ג דאיהי מסטרא דדוכא רפיא הות
וחוט דחסד תלי בה וינחך דוכא קשיא
ואיהי רפיא. כשושנה בין החוחים הות ואי
לאו דאיהי רפיא לא יכיל עלמא למסכל
דוכא קשיא דינחך כגוונא דא קאמ מזוג
זוונין בעלמא חד תקיף וחד רפיא כגין
לאתתקנא כלא ויתכסס עלמא. פתח ר'
יהודה ואמר.

ויערתר ינחך ליי לנכסא דאתו.
מסו ויעתר דקריב ליה
קרבנא ונלי עלה ומה קרבנא קריב.
שלמה קריב דכתיב ויעתר לו יי'. כתיב
הכא ויעתר לו יי' וכתיב התם ויעתר
אלדוס לארץ וגו' מה להלן קרבן אף כאן
קרבן. כתי' ויעתר ינחך וכתיב ויעתר לו
דכפף חסד מלעילא לקבלא חסד דלתתא
דא ויעתר ינחך דנלי נלויתיה ואתר
אתידת לעילא לנבי מזלא על כגין דהא
בהסוא לאתר תליין כגין וכדין ויעתר לו
יי'. אל תקרי ויעתר לו אלא ויאתר לו
אתידת אתר ליה קבלה וקבל ליה וכדין
יתהר רבקה לאתתו. תא חזי עשרין סגין
לאתתי ינחך עם אתתיה ולא אולידת
עד דנלי נלויתיה בגין דקבלה אתרעי
בנלויתהון דצדיקיא בשעתא דבעלן קמיה
נלויתהון על מה דאצטריכו אתי טעמא
בגין דיתרבי ויתוסף רבות קודסא בריך

דאצטריך

הכשמה לנוף בשעת הארכש' שהמתיכה
לו בארץ ישראל הה"ד ויהי ינחק ארכש'
שכה שהמתין לנוף. בקשתי לת רבקה
בהכנסתה בגוף המזומן לו בלותה שעה
בהכנסתה כו לזין תלותה וכסופס אלא
ליהכות מזון הסכיכה ולזון מזוה הה"ד
ישקני מנשיקות פיהו אמר רבי לכא
ישקני יפרנסני שלין פרנסתן אלא
ליהכות ולזון מזוה על מעלה אמר רבי
יוסי סופי דקרא מוכח דכתיב כי טובים
דודיך מיין כת כתוב. כתו על אל.
רב הונא אמר לא כך הוא ולכא הויית
בכרכי הים ושמעית דהוו קראין להסוא
גרמא שדר' הסוא בב דלשתאר בקברא
מכל נופא. כתוב אל רמאה שלוית עליה
אמרו הוא בריאא רמיא דאיהו רמאה
והסוא גרמ' הוא רמאה מכל שאר גרמי
דתתלא אלא הוא הסוא גרמא למה אשתאר
בקיומא יתיר מכל שאר גרמי מצוס
דאיהו רמאה ולות סוכיל טעמא דמזונא
דבני נפש כשאר גרמי וכניני כך הוא
תקיף מכל גרמי והוא ליהוי עקר לנופא
לתבני מכיס הה"ד כת כתוב אל אלמי
ותלא אלא הוא רמאי ומעולם רמאי
ומכן יבר הרע דאיהו רמאי הה"ד כת
כתוב אל אלמי גרמא רמאה. מפרן
אלא מנמד רמאין כדתנן פדיא דתורי
סהוא נמד לאות לכן לאות יבר הרע
אלמי כדתנן כתיב שהיה מכוון
בחטוות כזה העולם בקרא לוט לעתי'
לבא שלא יהא מכוון כמאן דסמי ומסכיל
מסלכותיה בקראן ליה לכן שבא לין יבר
הרע בטל מן העולם. תא דהכנאכן

דלהטריך בכלותיהון דנדוקויות · ותא
חזי לברהם לית כלי קמי קב"ה דיתן ליה
כבון לעב"ז דמרה עקרה הות · ואי תימא
הא כתיב הן לי לא כתת זרע ההוא לאו
כגון כלותא הוה שלח כמאן דמסתעי קמי
מריה · לבל ונחק בלי על לתתיה כגון
דהא לזיהו הוה ידע"ר דחכמת דיעקב
זמין למיפק מניה כתריסר סבטין לבל
לא ידע לי כהאי לתתא לי כאחרא ועל
דא לנכח לסגתו ~~ולא לנכח דנכח~~ ·
לאו רבי הוכח זה ונר הרע ונתי כתותי
מתחלפות מכמות סהיו כרחמוכה ·
בתחלה לוט מקולל עכשיו לכן
מלוכן סליכו מקולל ומכוול בכיולו
כברחמוכה בתחלה סתי כמותיו חזקות
כל לחת ולחת בכח ועכשיו סם הנדולם
לחה · לחה כלח כח לחה כלח חזוק ·
לחה ממעשיו הרחמוכים והקטנה רחל
כדקלמרן ולח כמות סהיו כרחמוכה ·
אמר רבי לחת כר יעקב תא חזי מה
כתיב ויעתר ונחק לו לנכח לסגתו כי
עקרה היא אמר רבי לחז מפני מה היא
עקרה מפני סיגר הרע לזיהו כמ' בכתו
בשלם ועל כך אין כמנח פריה ורביה
זולתי בתפלה מה כתיב ויעתר לו יי'
ותהר רבקה לסגתו כיון סמתשורר ונר
הרע כמנח פריה ורביה אמר רבי יוסי
הכ"מ ספרם כין העולם הזה לזותו
הזמן ועיד דהא קרינ"ד דקב"ה לתער ליה
לההוא עבייכא דנריך לזווגא ולא לכל
סעתא דיהא תדיר עם כר כם כמו כען
דלזיהו לסתכא תדיר וחטין כיה בכי
כסף הלא להה' זווג כלמחודי ולתערותא
סהיא לתערותא דקב"ה ליהוי ההד
ואסירותי לת לכ הלכן מכרכם ובתתי
לכם לב כשר · מהו לב כשר · אמר רבי
יהודה לב להוגיה כשר ולא לדבר לחר ·

דמסתע

הכניס בקרבם
ותאמר אם כן
למה זה לכבי ותלך לדרוש את יי' · לאן
לתר לזלת לכי מדרסת דסם ועבר ·
ויתרוצצו הכבי בקרבה דתמן הוה ההוא
רסע דעשו לנח קרבה כיה כיעקב ·
ויתרוצצו לתברו כמה דתמרינן רנן את
מוחו · לתברו דה עם דה ולתפלגו ·
תא חזי דה סטר דרוכב כחם ודה סטר
דרוכב על כרסיה סליתתא קדים כסטר
דסמסת

דמשמש למשמש בסיפרא ועד חזי כנין
דיתמסך עמו לכתרי דסיפרא כחש לזיל
עמיה ועך כעקימת כפחם דליהו חכים
ולהיהו לזיל כעקימו כלך וכפחם היה
ערום וגו׳ חכים · ועיכדוי דיעקב לנכיה
הוו ליה כפחם והכי לנטריך ליה כנין
למשכח ליה לעמו כתריה דסיפרא כחש
ויתפרש מכיה ולך יהא ליה חולקך עמיה
כעלמא דין וכעלמא דאתי · ותכוין כך
להרגך לקדיש לחת וקללים · כתי ככתן
עקב לת לחיו דאסרי ליה לתת כסיפרא
עקב הבל וידו לוחזת כעקב עמו דעמו
ידוי על הסוא עקב למכפיה ליה לך וידו
לוחזת לך וכיל למיפק מכיה מכל וכל
לך וידו לוחזת כעקב עמו דך סיפרא
דלתתכסיא כהורה כנין עקב דעמו ועל
דך לנטריך ליה למהך עמיה כחכמתא
כנין לדחייה ליה לתת ויתדבק כאתריה

ויקרא שמו יעקב · קכם קרי
ליה יעקב ודאי · הא
מוי כתיב הכי קרא שמו יעקב כקר שמו
לך כתיב הלך קרא שמו ויעקבני ודאי
מאן ליה קכם דהא סיפרא חיוה קדמאי
ליהו חכים למכתכא כיון דאתא יעקב
אמר ודאי חכים לקכלים וכנין כך קרא
ליה יעקב · והא תוקימנא ככל אתר
ויקרא שמם הלי הוא דרגא כתראה
כמה דכתיב ויקרא אל משה וגו׳ והכא
ויקרא שמו יעקב ככל אתר שמיה לה
לקרוי אלא על ידא דכר כם · כאתר
אחרא מה כתיב ויקרא לו אל אלהי ישראל·
קכם קרא ליה ליעקב אל · אל אלהא
כעלמא ואחת אלהא כתתאי · ואת חזי
יעקב הוא ידע דעמו הוא ליה לאתדבק
כסיפרא חיוה עקימו ועל דא ככל עובדוי
אתמסך עליה כחיוה עקימא אחרא
כחכמתא

רבי ונחק כר יוסי הוא אתי מקפוטקיא
ללוד פגע ביה רבי יהודה אל רבי ונחק
תלמר דאכירנא חכימי מתכית לאתערו
להלי עכויכא דיבר הרע ויתכסי מן עלמא
כר הסוא שעתא לזיווגא אל חייך הכי
לנטריך יבר הרע לשלם כמטרא לשולם
דאלמלא יבר הרע מדוותא דמשתא לא
ליהוי לכל אל מכולא כקדמיתא למחטי
ביה הסר לא ירעו ולא ישחיתו ככל הר
קדשי וגו׳ · אמר רבי שמעון הוא לכא
דמדוריה דיבר הרע ביה רבי אליעזר
לומר לכא טבא כפיכא דנופא וכשמתא
כך כתיב ואספת אתיו אלהיך ככל לכבך
דסוא עקרא דכלא כך אתא רב כהנא
אמ׳ הכי אמרי משמיה דאמרי מתניתא
לא כפיכי דנופא לחיכן כבדא ולבא
רבי שמעון אמר רבי יהודה כבדא ולבא
לחיכן מכאני נופא ככל סטרי לבדוי
מכאנא דריסא מוחא לכל דנופא לחיכן
תרין וקדמאה הוא כבדא תפיכא לכא
והיינו דכתיב כפרשתא ויתרוצצו
הבנים כקרכה אלין תרין כפיכי דנופא·
מה יתרונינו מסום דלכא לאתערי מכיס
דיבר הרע · ויתרונינו אלא מכאי ישראל
אלא אמר ויתרונינו ויאמרו כלומר כשכר
כאה וחילם אמר רבי יהודה הנוף מסו
אומר אם כן למה זה אכלי ולמה כברתני
מיד ותלך לדרוש את יי ויאמר יי
לה שני גויים כבטנך ושני לאומים מלא
משני גאיים הכבד והלב רבי יוסי אמר
המוח והלב רבי יהודה אמר המוח לין
ככלל זה משמע דכתיב כבטנך והמוח
ליהו כבטן אלא כרחם ושני לאומים ורב
יעבוד צעיר זהו הכבד שהוא רב ונדול
והוא משמש לפני הלב דאמר רבי יהודה
הכבד קולט הדם ומשמש כו לפני הלב ·

כחכמתך בעקימו והכי לנטריך ולתייוש
דלא כי הא דלמר רבי שמעון דכתיב
ויברך אלהים את התנינים הגדולים דלא
יעקב ועשו ואת כל כפא החיה הרומסת
אלין מאר דרגין דכוכביהו ודאי לתעביד
יעקב מכיס לקבליה דההוא חויוא אחל
והכי לנטריך . וכגין כך ככל ירחץ
וירקח שעיר כגין למסבליה לתתריה
ויתפרם מן סיהרא וכן ביומא דכפורי
לאקרבא שעיר ודא בחכמה
לשלטאה עליה ולא יכיל לאכלאה דכתיב
ונשא השעיר עליו את כל עוונותם אל ארץ
גזרה ואוקמוה דלא עשו דאיהו שעיר
וכלא בחכמה וברמאות לנביא . מאי
טעמא משום דכתיב ועשו עקב תתפתל
כגין דאיהו חויוא כיצד עקים רוח חכים
לאכלאה אחטוי לשלה ואחטוי לתתא .
וכגין כך ישראל מקדימין וחכמין ליה
בחכמה בעקימו כגין דלא יכיל לאכלאה
ולשלטאה ועל דא יעקב דאיהו ברזא
דמהימנותא כל עובדוי לנביא דעשו כגין
דלא יכיל דוכתא ליה לההוא חויוא למאכל
מקדשא ולא יקריב לנביא ולא ישלוט
בעלמא ועל דא לא לנטריך ליה לאקרבא
לאתכנשא כשוקא ולא ליגחך כגין דעשו
דאיהו סטרא דההוא חויוא עד לא יתא
לעלמא לכל יעקב דאיהו מחריש דכיתא
לכשו ליה לקיימא לקבליה דההוא חויוא
דלא ויכיל ליה שלטותא כלל למאכל כי
מקדשא דיעקב ועל דא לנטריך ליעקב
ותיר מכל בני עלמא וכגין כך ישראל
קדישין לאתברורו חולק עלכים דקבלי
דכתיב כי חלק ה׳ עמו יעקב חבל נחלתו .

ויגדלו הנערים ויהי עשו איש
יודע ציד וגו׳ . אמר
רבי שמעון כל מאן דאתפרם לאתריה

דלא

כהנא הכבד הוא הרחטון והוא
לתמוכי למה הוא לתמוכי על שבולא לת
הדם תתלה . ר׳ אלעזר אומר למה נקרא
שמו רחטון על שהוא רחטון לבלוע הדם
מכל המאכל והוא רחטון לדם לכל לא
ליטירה ומאן נוקים ורב ועבוד נשר על
שהוא רב וגדול בשעורו מן כלב והוא
עכר לגב . אמר רבי לכא למה אתא
פרשתא דא אלא לאחזאה לבבי עלמא
דלא על נב דההיא סליחות ליהוי בארע
תרחיק וטבעיה דעלמא לא לשתכני .
רבי יוסי אמר כא ורזא הכבד הוא הגד
גוד והוא גד כפיו והלב הוא החושב והל
יושב לחלוש הדד ויזד יעקב כזיד חושב
מחשבות כושא וכותן בתורה . ויזד
יעקב כזיד . רבי כא בשם רבי לחא אמר
לעולם טבעו של עולם ליהו מסתכם .
כא ורזא מה כתיב ויזד יעקב כזיד כלל
אמר זדו עליהם ותרגומו דחשיבו כלומר
הלב חושב ומהרהר בתורה בידיעת
בוראו מה כתיב ויכא עשו מן השדה והוא
עיף הכבד מדרך טבעו לבלות ולנוד גיד
כפיו לבלוע וליהו חושב בקרא עיף והוא
אומר ללב עד שאתה מהרהר בדברים
אלו בלית הרהור בחכמה וכשתיהם לקיים
גופך הדד ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני
כא מן האדום האדום הזה כי כן דרכי
לבלוע הדם ולשנר לשאר האברים . כי
עיף אנכי כלה אכילה ושתיה וסלב אומר
תן לי הרחטון והמובחר מכל מה שתבלע
תן לי בכורתך הדד מכרה כיום את
בכורתך לי קומית דתחויבא עד שהלב
מהרהר וחושב במאכל ובולע הכבד
אלמלי ההוא בסופא והרהורא דלבא
במאכל לא יובלו הכבד והאברים לבלוע

דאמר

דלא למטרח דמהימנותא ודלא למטרח
דעז וכן הוה במעוי דרבקה דתמן כל
חד חזיל למטריה דכד תיהי מסתדלת
בשבדין דכתרן לו עברת סמיך לתתר
טב למעבד פקודי דאורייתא הוה יעקב
חדי ודחיק לכפקא וכד הוות חזלה סמיך
לתת"ע הוה רמע בטם לכפקא ואוקמו
וכנין כך כד תתברייו וכפקו לעלמא כל
חד לתפרם וחזיל ותתמסך בדוכתיה
דלתתחזי ליה · ועל דא וינדלו הנשריס
ויהו עזו חום וודע ניד ונומר ·

ויאהב יצחק את עשו כי ציד
בפיו · הא אוקמוה
כמה דכתיב חיים וודע ניד[1] חיים סדה ·
מאי חיים סדה לקפחא לון לכבני כפא
ולקטלא לון ויהיו אמר דעביד גלותא
ונייד ליה בפומיה חיים סדה בנין דחולק
עדכיה לאו תיהי כיסוכא חלא כחתר
חרוב כמדברא כחקלא ועל דא חיים
סדה ואי תימא היך לא ידע ויצחק כל
עובדוי כיסין דעשו והא מכיכתא הוה
עמיה דאי לא סרוח עמיה מכיכתא היך
יכיל לברכא ליה ליעקב כמעתא דברכו'
חלא ודאי מכיכתא הוה דיורח עמיה
בביתא ודיורא עמיה תדיר אבל לא
תודעה ליה בנין דיתברך יעקב כלא
דעתיה שלא כדעתא דקב"ה והכי אתטרי'
והכהיה מעתא דעתל יעקב קמי אבוהי
עלאת עמיה מכיכתא וכדין אמאי כדעתיה
יצחק דלתתחזי לברכא ויתברך מדעתא
דמכיכתא תא חזי · **ויזך** יעקב
בזיד ויכא עשו מן סדה
וקוח עיף · אמ"ר שמעון ויזד ויעקב הא
לוקמוה דהא בנין אכלותא דלברכה
הוה אבל ויזד ויצחק כזיד מכעי ליה חלא
ויזד ויעקב כזיד דלהיכו הוה עקרא
דילוים

דלאו רכי יוסי כן דרך העבדים שליכם
לוכלים עד שהלדון לוכל · אמר ר' יוסי
כתיב לאמר כן ויעקב נתן לעשו לחם
וגזיד עדשי מהו עדשי סנלנלין כנלנלתא
ונלנלא מכיב כעלמא כלומר דלא לתכעי
מלרמיה · כך הוא כר כם כהנוא זמכא
לשב דכל ההוא טיכו ויקר ושלימותא
ליהוי לרמיה דעלמא למיכל ולמשתי לא
יתבעי · מתניתין תנן לרכע רוחות
העולם מכסכן ועתיד קב"ה להתעורר
רוח אחד לקיים הנוף שיהא כלול מד'
רוחות ההוא מלרכע רוחות כתי הרוח
כלרכע לא כתיב חלא מלרכע רוחות
העולם שיהא כלול מלרכעתם ותלכה
לותו הרוח הוא רוח המוליך הוא הרוח
החוכל ושותה ואין כין העולם הזה לימות
המשיח חלא משעבוד מלכיות בלבד ואין
בין עולם הזה לתחיית המתים שלא נקיע
ושמנת ידיעה · רב נחמן אמר ואריכות
ימים אמר רב יוסף וכי ומות המשיח
ותחית המתים לאו אחד הוא אלא לא תתנן
בית המקדש קודם לקבון גלויות קבון
גלויות קודם לתחיית המתים ותחיית
המתים הוא לאחרון שבכלם · אלא דכתיב
כוכח ירושלם וי"ו כדאמי ושרף וכבם הרופא
לשבורי לב ומחבש לעצבותם · זו היא
תחיית המתים שהוא הרפיאה לשבורי
לב על מתיהם · כוכח ירושלם תחלה
ואחריו כדאמי ישראל וכבם והרופא לשבורי
לב לאחרון על הכל · תנן מ' שנה קודם
הקבון גלויות לתחיית המתים כדאמרינן
ויהי ונחק כן לרכעים שנה הלו לרכעים
שנה מלי עבידתייהו אמר רב כהנא
אמר רבי כרוקא מקבון גלוי עד תחיית
המתים כמה גרות כמ' מלחמו ותשוררו
על ישראל ואמרי הנמלט מהם דכתיב

כעת

[1] כתיב בסבא א"ב ונוסף כתיב חיים חיים סיוא ס"ם ובכתב כתב א"א ז"ל

דיליה כההוא סטרא דלתתא ביה וכנין
כך עבד תבשילין סומקין עדשים תבשיל
סומק. ותבשילא דלא תבר חילא ותוקפא
דדמא סומק כנגין לתברא תוקפי דחיליה
וכנין כך עבד ליה בחכמת כההוא גווכא
סומקא ועל ההוא תבשילא לזדכן ליה
לעבדא וזכין ככורותיה ליעקב וכההיא
שעתא ידע יעקב דכבר שעיר חד דיקרכון
ישראל לנבי דרגא דיליה יתהפך לעבדא
לכבוי ולא יקטרג לן וככלא לזל יעקב
לנבי דעבו כחכמה כנין ההוא דרגא
חכים דעבו ולא יכיל למלמיה ואתכתיה
ולא לסתלקא(ביה)כיתיה ולהיכו ינין עליה.
אמר רבי יהודה וכן כלכן לתחזי דכי
כנין דהה ליהוי חרשא הוה כמה דכתיב
כחשתי ויכרכני יי כנלך ואעב דיעקב
לקרי נבר עלים עם מלן דלתטריך ליה
למיהך עמיה כרחמי הוה לזזל ועם מלן
דלתטריך למיהך עמיה כדיכא קטיגר
וכעקימו הוה לזזל כנין דתרי חולקי הוו
כיה ועליה כתיב עם חסיד תתחסד ועם
עקש תתפתל. עם חסיד כסטרא דחסד
ועם עקש כסטרא דדיכא קטיגר כלא
כדקא יאות.

ויקרי רעב כארץ מלבד הרעב
הראשון וגו'. רבי יהודה
פתח ואמר יי נדיק יבחן ורשע ואוהב
חמס שנאה נפשו. כמה שכתוב דקכם
מתתקנן וכל מה דהיהו עביד כלא על
דיכא וקטוט כמה דכתיב הנור תמיד תעלה
כי כל דרכיו משפט כל לחוכא ואין שול
נדיק ונער הוא. תא חזי לה דן קלם
לאדם קדמאי עד דפקיד ליה לתועלתיה
דלא יסתי לביה ורשותיה לארע לחרש
כנין דלא יסתלק ויהיו לה לסתמ' ועבר
על פקודי דמריה ונלכתר כן ליה דיכא
ועם כל

כעת ההיא ומלט עיך כל הכמנה כתוב
כספר רבי יהודה אמר מהכא ויתברו
ויתלככו ויגרפו רבים ר' יצחק אמ' מהכא
ונרפתים כגרוף את הכסף ובחנתים
כבחון את הזהב ובחותם הימי' יהיו ומים
אשר יאמרו אין לי בהם חפץ ומעשה
שיעברו הנרות עד תחיית המתי' ארבעה
מהם רב הונא אמר תא חזי כי ארבעים
מהם הלכו בני ישראל כמדבר וגו' לשבר
לה מעטו בקול יי' כהאי גונא הכא אמר
רב יוסף כל אלין חד מלה אמרו ולסוף
ארבעים מהם מהנרות יעברו והרשעים
יכלו ויהיו המתים שוכני עפר מש מעוש
דכתיב לה תקום פעמים נרה ודי להם
כמה שעברו. ומזמן תחיית המתים
ויתייסב עלמא כיסודו הלד כיום ההוא
יהיה יי' אחד ושמו אחד. רבי אלעזר כן
ערך הוה ויתיב והוה קא מנטער כהפכוני
טפי. שלל לקמיה רבי יהושע אל תיא
ודחילו סני שלל כי דהה לחה חמי מה
דלתערו אחרנא מאחרי מתניתא דשרית
עלייהו רוח קדישין והוה דלתערו
דכתיתי יהה פורקנא שפיר לכל
לחה חמי אורכא יתירא על לחיכון דיורי
עפרא דכחלף שתיתי לזמן ארכ' מלות
ותמכיה שתין מכיה יהיו קיומין כל דיורי
עפרא בקיומהון וכניכי כך לתערו
מכוכרא על פסוקא דקרא לן כבי את
את דיתערון לחת שכב והייכו דכתיב
כשכת היוכל הזה תשובו חיים ג' לחוזתו
כשיתלם הזאת שהוה חמשת אלפים
וארבע מלות ותמכיה תשובו חיים שלש
לחוזתו כשתי וכחלתי
עוד אמר רבי יהושע לה תקשי לך הא
דהה תכיכן שלם כתות הן שלש כיכוכי'
גמורים ושל רשעים גמורים ושל כיכוכי'

ועם כל דא לא דין ליה כדקאמרי לי' לאוריך
עמיה רוגזיה ותקיף זעמא חד דלהוו שף
מכון כד ליכון מכעסי דמסר ליה לדוד
מלכא דלא הוו ליה מגרמיהם כלום · כגוונא
דא לא דין ליה לכר כם כעובדוי ביסין
דלהוו עביד תדיר דהי הכי לא יכול
עלמא לאתקיימא שלא קדם לריך רוגזיה
עם נדיקוי ועם רשיעי דבגין
דיתובון בתיובתא שלימתא דיתקיימון
כהאי עלמא וכעלמא דאתי כמה דכתיב
הי אלהי כסא יי' וגו' הס אחפון וגו' כי הס
כסוב רעא מדרכו וחיי · וחיי כעלמא
דין וחיי כעלמא דאתי ושל דא לוריך
רוגזיה לון תדיר לו כגין דיפוק מכהון
נזעא טכא כעלמא כמה דאפיק לכרהם
מתרח דהוו נזעא טכא ושרש ושולקא
טכא לעלמא לכל קדם מדקדק עם נדיקוי
תדיר ככל עובדין דליכון עבדין בגין
דידע דלא יפסון ליכוכא ולשמשא וכגין
כך אכתיכ לון לאו כניכיס דלא ליהו ידע
ורזא ותוקפא דשיימכותא דלהון אלא
בגין לאחזאה ריסיהון כיכוהו כגוונא דא
עבד ליה לאכרהם דכתיב והאדים כסא
את אכרהם אלו כסא הרמת כם כדא
הרימו כם שלו כם אלי דנלא דיליה ככל
עלמא ואע"ג דהא אתמ' כגין דקדם אלי'
דנלא דאכרהם כשיהיון דכלא אלא
כסא את אכרהם לוף הכי קדם כגין
לאחזאה דנלא דנדיקיא ליהו כאין לון
לאחזאה ריסיהו ככל עלמא · נדיק יכאן
מלי טעמא אמר רכי שמשון כגין דקדם
כד לאתרעי כהו כנדיקיא מה כתיב ויי'
מפץ דכולו אלי ולוקמוה אכל כגין
דרשותא דקדם לא לאתרעי שלא כשמתא
אכל כגוונא לא דהא כשמת אלוקי אמיך
כשמתא וגוונא לאו ליהו אלא לאתאחדא לעילא ואע"ג דדיוקנא דגוונא כרזא עלאה
ליהו

ואם כל דא לא דין ליה כדקאמרי לי' לאוריך
עמיה רוגזיה ותקיף זעמא חד דלהוו שף
מכון כד ליכון מכעסי דמסר ליה לדוד
מלכא דלא הוו ליה מגרמיהם כלום · כגוונא
דא לא דין ליה לכר כם כעובדוי ביסין
דלהוו עביד תדיר דהי הכי לא יכול
עלמא לאתקיימא שלא קדם לריך רוגזיה
עם נדיקוי ועם רשיעי דבגין
דיתובון בתיובתא שלימתא דיתקיימון
כהאי עלמא וכעלמא דאתי כמה דכתיב
הי אלהי כסא יי' וגו' הס אחפון וגו' כי הס
כסוב רעא מדרכו וחיי · וחיי כעלמא
דין וחיי כעלמא דאתי ושל דא לוריך
רוגזיה לון תדיר לו כגין דיפוק מכהון
נזעא טכא כעלמא כמה דאפיק לכרהם
מתרח דהוו נזעא טכא ושרש ושולקא
טכא לעלמא לכל קדם מדקדק עם נדיקוי
תדיר ככל עובדין דליכון עבדין בגין
דידע דלא יפסון ליכוכא ולשמשא וכגין
כך אכתיכ לון לאו כניכיס דלא ליהו ידע
ורזא ותוקפא דשיימכותא דלהון אלא
בגין לאחזאה ריסיהון כיכוהו כגוונא דא
עבד ליה לאכרהם דכתיב והאדים כסא
את אכרהם אלו כסא הרמת כם כדא
הרימו כם שלו כם אלי דנלא דיליה ככל
עלמא ואע"ג דהא אתמ' כגין דקדם אלי'
דנלא דאכרהם כשיהיון דכלא אלא
כסא את אכרהם לוף הכי קדם כגין
לאחזאה דנלא דנדיקיא ליהו כאין לון
לאחזאה ריסיהו ככל עלמא · נדיק יכאן
מלי טעמא אמר רכי שמשון כגין דקדם
כד לאתרעי כהו כנדיקיא מה כתיב ויי'
מפץ דכולו אלי ולוקמוה אכל כגין
דרשותא דקדם לא לאתרעי שלא כשמתא
אכל כגוונא לא דהא כשמת אלוקי אמיך
כשמתא וגוונא לאו ליהו אלא לאתאחדא לעילא ואע"ג דדיוקנא דגוונא כרזא עלאה
ליהו

נדיקוים נמורים יקומון בקיומה שלמתי
לרן ישראל מהיום כמה שכים שכם
קודמי' כתחלה כשכת הלרכעי שלקכון
גליות והאחרוכים כלם לזמן הלרכע מהרה
ושמכה שכה לנלף הששי כדקאמרן · מלן
וזכה להלי הלרכה מלן ותקויים בקיום
דתיה כין הלי זמכה ועל דא הנטשירכה
כששבתי לאמר לון הא תכונן והי לוך וגו'
רז חזר ואמר כתשובה ויתקדש כלה ·
אמר רכי יהושע בי לאו דאמרת הכי
סיומא שמין למנפי טורקנא כל ומה
דכתיב חסן ישועות מהו ישועות אלא
המנפים ישועו ככל יום מאי הוא דשתו
דרכי אלעזר היינו דכתיב ורכים מיסכי
אדמת עפר ויקיצו ממש דכתיב מיסכי
שו הס הנדיקים הכקדמי' כחייהם קודם
זה וכמה שכים הס כקדמים רכי יהוד
אומר מאתים ועשר שכי רכי יצחק אומ'
רלי שכה דכתיב וילד מועקב וגו' ילד
שכה כקדמים הנדיקים לשאר כל אדם
דכ כחמין אמ' לפי הישוער שכללה כשפר
אלי רכי יוסי אלי הרכה תקיות הוו אלא
כל התקיות יהיו כאותו הזמן והאי והאי
דאתמ' כחזון אחת הוא וכאן גדול ויהי
רעב כארץ מלבד הרעב הראשון אשר
היה כימי אכרהם · רכי אלעזר פתח
ואמר עד שהמלך כמסבו כרדי כתן ריחו
דתניא הרבע תקופות והרבע זמכים
מצוכים זו מזו יעברו הנדיקים לעתיד
לבא · הלחד אותו זמן ישנה הקכמה
כעולם ויסיגו הסנה יה אלא הסיגו כזה
העולם דתניא אמר רכי פנחס הסנת
הנדיקים לעתיד לבא יותר ממלאכי
השרת דכתיב כמים לים מכסים ·

ב"ב ע"ה ב

ישעיה מ"ו י"ב ע"ב ע"ג

ב"ר

ליהוי · ותא חזי בזמנא דקב"ה אתרעי בבסמתיה דבר פם לאתברכא בה מאי לגופא בגין דתשלוט בסמתא דלא כשוד דבסמתא עם גופא בסמתא לא יכלא לשלטאה וכד אתרע גופא בסמתא שלטא · נדיק יכאן · מאי נדיק יכאן כלא לאכן כאן · הכי נמי נדיק יכאן לאתקיף ליה כהאי לאכן כאן דלא פכת יקרת הכי נמי נדיק יכאן · ורעש ואוכח תמם שכאה כפגו · מאי שכאה כפגו אלא דקב"ה הוי דכפגו שכאה להאוה רעש · לגלג האוה דרגיז דכל בסמתין תלוין ביה שכאה כפגו דהאוה רעש דלא כשוע לה כלל לא כשוע לה כשלמא דין ולא כשלמא דאתי וכגון דך כתיב ורעש ואוכח תמם שכאה כפגו ודאי · לא שכאה כפגו אלא כשכע יי כפגו וכגון דך נדיק יכאן · תא חזי דך גרם קב"ה לאדם פקיד ליה לאוטבאה ליה ויהב ליה חכמתא לשתלק בדרגוי לעילא · כד נחת לתתא אתחל תלוכתא דיגר הרעוואתדבק ביה ואכפי כל מה דשתכל ביקרא עלאה דמריה · לתא כח בקדמיתא כתיב כח הוא נדיק תמי היה ולבתר נחת לתתא ואתחל חמרא לתקיף דלא בגלל מחד יומא ואתתי מניה ואשתכר ואתגלי לתתא לאברהם לשתלק בחכמתא ושתכל ביקרא דמריה · לבתר ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרים לגור שם כי כבד הרעב בארץ וגו' לבתר מה כתיב ויעל אברם ממצרים הוא ואשתו וכל אשר לו ולוט עמו הנגבה · ואשתלק לדרגיה קדמאה דהוה ביה בקדמיתא ועאל בשלם ובפק בשלם · לתא ויצחק מה כתיב ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון וגו' · ואזל ויצחק ואשתלק מתמן לבתר בשלם וכלהו נדיקייא כלהו בחיין לון קב"ה בגין לאתרחא ריפייהו בעלמא דין וכא מה דאתי · **וישאלו** אנשי המקום לאשתו ויאמר אחותי היא · כמה דאמר אברהם בגין דשכיבתא הוה עמיה ושם לתתיה וכגין שכיבתא קאמר דכתיב לאמור לאכמה אחותי את ועל דא לא אתתקף ואמר אחותי היא · תו אברהם ויצחק הכי לתחזי דודאי בגין קרא דכתיב אחותי רעיתי יוכתי תמתי וכגין כך ודאי לתחזי לון לגמר אחותי היא ועד לאתתקפו נדיקייא כיה בקב"ה · **ויהי** כי ארכו לו שם הימים וגו' את רבקה אשתו דייקא ודא שכיבתא כמה דעת כתיב כה ויקומו לנחק הכי כמי מנחק · את דא שכיבתא דהות עמה דרבקה · לא וכי סד"א דיצחק הוה משחש ערסיה כימחא דהא תניכן ישראל קדישין לעתיד לבוא מסחבי ערסייהו כימחא וינחק דהוה קדים הוה משחש ערסיה כימחא · אלא ודאי אכימלך חכים הוה ואיהו אסתכל כלאטנכיותא דיליה דאיהו חלון כתיב הכא כעד החלון · וכתיב התם כעד החלון כשקפה ותיכב תם סיסרא מה להלן כאטנכיותא אף הכא כמי כאטנכיותא וחמא דלא הוה כמה דהוה אמר וינחק אלא ודאי איהו מנחק עמה ואיהי לתתיה · וכדין **ויקרא** אכימלך ליצחק ויאמר וגו' רבי יוסי אמר יאות הוה אכימלך למעבד לינחק כמה דעבד לאברהם כד דהא חוכח ליה קב"ה בקדמיתא ·

תא חזי כתיב כי אמרתי רק אין יראת אלהים במקום הזה · אמר רבי אבא בגין כך אמר אחותי היא בגין לאתדבקא דכתיב לאמור אחותי את · מאי טעמא בגין דכהו לא הוה מהימנותא דאי מהימנותא לשתכח כיכויהו לא לגטריך · אבל מגו דלא הוה כיכויהו מהימנותא אמר הכי בגין כך אמר כי אמרתי רק אין יראת אלהים במקום

במקום הזה. לון ורחת לגדיים דא מהימנותא. לאמר רבי אלעזר בגין דלא פריש
מכיתא לכר מארעא קדישא ועל דא לון ירחת לגדיים במקום הזה דלאו אתריה הוא
ולא פריש הכא ויצחק אתתקף כיה במהימנותא דאמאי דא מכיתא גו אתריה פריש.

ויצו לכיולך את כל העם לאמר הנוגע בהאיש הזה ובאשתו מות יומת. תא
חזי כמה תוריך להקב"ה לרשיעיא בגין דהוו טיבו דעבד עם אבהן
קמאי דהא בגין דא לא אליטו"בהו עד לבתר דרין כתרעין יהות עבד לכיולך
דעבד טיבו עם יצחק דא"ל הכא תרבי לפניך בטוב בעיניך סב. רבי יהודה אמר מכל
אלוייהו דרשיעיא דטיבותא דלהון לאו לוייהו אלים. תא חזי עשרון בקדמיתא אמר
לדוכי שמעני האדם כתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה וגו'. ולבתר אמר קרן
הרכא מלות שקל כסף וגו' וכתיב ויקבל אברהם לעפרון וגו' שוכר לסוחר. תוף הכא
כתיב בקדמיתא הכא תרבי לפניך וגו'. ולבתר א"ל לך מעמנו כי עצמת ממנו מאד.
אמר ליה רבי אלעזר דא הוא טיבו דעבד עמיה דלא נסיב מדיליה לכיולך כלום
ומדדיה בכל ממוניה ולבתר אזל כתריה למגזר עמיה קיום. ואמר רבי אלעזר
יהות עבד יצחק דהא בגין דידע רזא דמכמתא אסתדל ואפיר כורסי דמיין בגין
לאתתקפא במהימנותא כדקא יהות וכן אברהם אפיר כורסי דמיא וכן יצחק יעקב
לסכא ליה מתתקן ויתיב עליה וכלהו אזלו כתריה ואסתדלו בגין לאתתקפא
במהימנותא עלמתא כדקא יהות. והסתא יסרא לאתתקפו כיה כרזי דפקודי אוריתא
כגון דכל יומא ויומא לתתקף כר כם כגוונא דלעיל מנוה וכר כם לתעטף כיה. הכי
כמי כתפלי דמכא מריש וכדרועיה דליכון רזא עלאה כדקא אסתכם
כיה כבר כם דלתעטר ביה כתפלי ולתעטף כגוונא וכלא רזא דמהימנותא עלאה.
ועל דא מאן דלא לתעטף כהאי ולא לתעטר לאתתקפא כתפלי בכל יומא כמי ליה
דלא פריש עמיה מהימנותא ולתעדי מכיה דמלריה וגלוותיה לאו גלותא
כדקא יהות. ובגין כך לכהן הוו מתתקפי גו מהימנותא עלאה כגון כורסי עלאה דרזא
דמהימנותא עלמתא כיה. **ויעתק** משם ויחפור באר אחרת וגו' רבי
חייא פתח ואמ' וכתוב ו' תמיד והסביע בנחלות נפשך ושמותיך
יחלין וגו'. הא קרא תוקמו' ואתמ'. לכל בהאי קרא כיה לאתתקפו מלרי מהימנותא
דאכתם לון לעלמא דאתי. וכתוב ו' תמיד כהאי עלמא ובעלמא דאתי. וכתוב ו' כיון
דאמר וכתוב ו' לחמי תמיד. שא דא תמיד דכתיב ויכתי כמעגלי נדק למען
דיצחק ודא הוא חולקא לעלמא דאתי מכלן מדוד דכתיב ויכתי כמעגלי נדק למען
שמו. והסביע בנחלות נפשך דא לסספקלריהא דכהרא דכל כמהימנין לאתכנא
לאסתכלא ולאתעטרא בנווה. ושמותיך יחלין הא קרא לאו הסיא סופיה
לי כמאתיה דנדוקא סליקא לשלא מלי ושמותיך יחלין. אלא הא אוקימוה דא
תחויית המתים דזמין קב"ה לאחייא מתיוא ולאתקנא לון לגרמוי דכר כם למהוי
כקדמיתא כגופא סליס וכמאתא לתוספא כהוא גו לספקלריהא דכהרא לאתכהרא
גופא לקיומא סליס כדקא חזי. ובגין כך כתיב והיית כגן רוה. מלי כגן רוה רוה דלא
פסקי מימוי עלמין לעלם ולעלמי עלמין והאי גופא לתתקי מכיה ולתרוי מכוה תדיר.

וכמוצא מים דא ההוא נהר דנגיד ונפיק ולא פסקין מימוי לעלמין · ת״ח בירא דמיין
כבעין האי איהו רזא עלאה בגו רזא דמהימנותא בירא דאית ביה מוצא מים
ואיהו בירא דאתמליא מההוא מוצא מים ואיכון תרין דרגין דאיכון חד דכר ונוקב
כחדא כדקא יאות · ות״ח ההוא מוצא מים וההוא בירא איכון חד ואקרי כלא באר דא
ההוא מקורא דעייל ולא פסיק לעלמין ובירא אתמלי ומאן דאסתכל בביר [illegible] אסתכל
ברזא עלאה דמהימנותא ודא הוא סימנא דאבהן דמשתדלי לחפור בירא דמיא
גו רזא עלאה ולית לאפרשא בין מקורא ובירא וכלא חד · ויקרא שמה רחובות ·
רמיז דזמינין בנוי למפלח ולאתקנ׳ האי בירא כדק׳ חזי ברזא דקרבנין ועלוון · כגוונ׳
דא ויניחהו בג״ע לעבדה ולשמרה אלין קרבנין ועלוון · ובגין דא יתפשטון מבועוי
לכל סטרין כד״א יפוצו מעיינותיך חוצה ברחובות פלגי מים ובגין כך ויקרא שמה
רחובות · רבי שמעון פתח ואמר חכמות בחוץ תרונה ברחובות תתן קולה האי
קרא איהו רזא עלאה · מאי חכמו׳ אין חכמה עלא׳ וחכמתא זעיר׳ דאתכלילת בעלא׳
ושריא בה · בחוץ תרונה תא חזי חכמה עלאה איהי סתימא דכל סתימין ולא אתיידע
ולאו איהי באתגליא כד״א לא ידע אנוש ערכה וגו׳ · וכד אתפשטת לאתנהר׳ אתנהרא
ברזא דעלמא דאתי ועלמא דאתי אתברי מניה · תכן חכמה תמן ואיכון חד בזמנא
דאתעתד כלא ברזא דעלמא דאתי כדקאמרן כדין הוא חדוא לאתנהרא וכלא
בחשאי דלא אשתמע לבר נש לעלמין · תו בעיא לאתפשטא ונפיק מהאי אתר אשא
ומיא ורוחא כמה דאתמר ואתעביד חד קלא דנפקא לבר ואשתמע כמה דאתמר
כדין מתמן ולהלן איהו חוץ דהא לגו בחשאי איהו דלא אשתמע לעלמין השתא
דאשתמע רזא אקרי חוץ מכאן בעי בר נש לאתקנא בעבידתיה ולשאלא · ברחובות
מאן רחובות דא ההוא רקיעא דביה כל ככביא דנהרין ואיהו מבועא דמימוי לא
פסקין כד״א ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ואיהו רחובות · ותמן תתן קולה עלאה
ותתאה וכלא חד · ובגין דא אמר שלמה הכן בחוץ מלאכתך ועתדה בשדה לך וגו׳ ·
הכן בחוץ כמה דאתמר · וכתיב בחוץ תרונה דהא מכאן קיימא עבידא לאתתקנא
ומלה לשאלא דכתיב כי שאל נא לימים ראשונים וגו׳ · ולמקצה השמים ועד קצה
השמים · ועתדה בשדה לך דא שדה אשר ברכו יי׳ · ובתר דיכדע בר נש רזא
דחכמתא ויתקין גרמיה בה מה כתיב אחר ובנית ביתך דא נשמתא דבר נש בגופיה
דיתתקן ויתעביד גבר שלים · ועל דא כד חפר יצחק ועבד בירא בשלם לההוא שלם
קרי ליה רחובות · וכלא כדקא יאות זכאין איכון צדיקייא דעובדיהון לגבי קב״ה
לקיימא עלמא · דכתיב כי ישרים ישכנו ארץ ישכינו ארץ והא אוקמוה ·

ויהי כי זקן יצחק · אמר רבי שמעון כתיב ויקרא אלדים לאור יום ולחשך קרא
לילה האי קרא אוקמוה ואתמר · אבל תא חזי כל עובדוי דק״בה כלהו
איכון מלין דקשוט וכלא ברזא עלאה · וכל מלוי דאוריתא כלהו מלי מהימנותא ורזין
עלאין כדקא יאות · ותא חזי לא זכה יצחק כאברהם דלא סמו עיניו ולא כהו · אבל
רזא עלאה איהו הכא רזא דמהימנותא כמה דאתמר דכתיב ויקרא אלדים לאור
יום דא אברהם דאיהו נהורא דיממא ונהורא דיליה אזיל ונהיר ואתתקף בתקונא
דיומא

דומה · ובנין כך מה כתיב ואכרסם זקן כח כימים בחיכון כסורין דכסרן ויהיו סיב ונהיר כדין חזיל ונסיר כלה הולך ואור עד ככון היום · ובנין כך ויקרא לאדים לחור וום ולחמך קרח לילה · דה ינחק דהיהו חמך ויהיו חזיל לקבלה לילה בנויה ובנין כך היהו כד סיב מה כתיב ויהי כי זקן ינחק ותכהין עיניו מראות · הכי הוה ודאי דכעא לאתחסכא ולאתדבקא בחמך כדרניה כדקא יאות · לחח רבי אלעזר כריה ונפק ידוי אל עפיר · אברהם כהיר מסטרא דדרגא דיליה · וינחק לחחמך מסטרא דדרגא דיליה · ישקב לחמי דכתיב ושיבי ישראל ככדו מזקן · אל הכי הוא ודאי ככדו כתיב ולא כהן · מזקן כתיב ולא מזקנו אלא מזקן · מזקן דינחק מהכוא סטרא ככדו · לא ווכל לגרמות לאסתכלא כדקא חזי אכל לא כהו · אכל וינחק כהו ודאי מכל וכל ואתעביד חמך · דהא כדין אתאחיד כיה לילה ואתקריים ולחמך קרא לילה :

ויקרא לת עשו בנו הגדול דאתכלל מסטריה דדיבא קשיא · ואמ׳ הבה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי רבי אלעזר פתח ואמר אשרי אדם עז לו כרונו · זכאה בר נש דאתתקף כיה בקב״ה ושוי תוקפיה כיה וכול כחבוי מיקש ועזריה דאתתקפו ואמרו הן אית׳ שכ׳ די אכחכ׳ פלחין ליה יכול לעזבותה מנו אתון כורה ידידתה ומן ידך מלכה יעזיב · תא חזי דאי לא יעזיב ולא אתקריים עלייהו קב״ה לעתיכא שמיה דקב״ה לעלם יתקדש בעיכוייהו דכלא כמה דאמרן · אלא כיון דידעו דלא אמרו כדקא יאות ואמרו ואמרו הן לא ידוע להוי לך מלכא וגו׳ · כיון יעזיב כין לא יעזיב ידוע להוי לך מלכא וגו׳ · ותכינן דמלה תודע להו ויחזקאל ושמעו וקכילו מכיה דקב״ה לא אתקריים עלייהו כגין דיקכלון לגרמ״ה · וכדין אהדרו ואמרו ואמרו הן לא ידוע להוי לך מלכא וגו׳ אלא לא יתתקף בר נש דיומ״ק קב״ה ויזכיכני חו לחיהו עביד לי כך וכך · אכל ושוי תוקפיה כיה בקב״ה דיסוייע ליה כחיכון פקודין דאורייתא ולמיהך כארח קשוט דכיון דאתי בר נש לאתדכאה מסייעין ליה ודאי וכדא יתתקף כיה בקב״ה דליהו וסייע ליה ויתתקף כיה דלא ושוי תוקפי׳ כאחר׳ וכגין כך עז לו כך מסלה בלבכם · דיעביד לכיה כדקא יאות כלא הרהורא אחרא אלא כהאי מסלה דחיים מתייסכא לעכרא ככל אתר דאנטריך הכי כמו׳ לא אשרי אדם עז לו כך · עז כלא ו׳ עז לעמו יתן כגין דאנטריך ליה לבר נש דיתעסק כאורייתא לשמיה דקב״ה דכל מאן דאתעסק כאורייתא ולא לשמה טב ליה דלא אתברי · מסלות בלבבם · מאי מסלות בלבבם כלא סולו לרוכב כערבות כיה שמו · דהא הכיא אוריתא דאיהו אסתדל כיה לאתרמא ליה לקב״ה ולמעבד ליה חטיבא בעלמ׳ · תא חזי ישקב כל שבדוי הוו לשמה דקב״ה וכגין כך קב״ה הוה עמיה תדיר דלא יעדי מכיה סכיכתא דהא בשעת׳ דקריב ליה וינחק לעשו כריה ישקב לא הוה תיין וסכיכתא אודעת לה לרכקה ורכקה אודעת ליה ליעקב · רבי יוסי אמר תא חזי אי הכי אשתו ואמ יתברך עשו לא יסלוט ישקב לעלמין · אלא מעשה קב״ה הוה וכלא כיתריים אתא כדקא חזי · תא חזי ורכקה אודעת לת ישקב כתיב והא אתמר · ובגין כך אתרית כגיכיה דישקב · כהא שמעתי את קול אחיך מדבר אל עשו אחיך לאמר · ועתה בני שמע בקולי וגו׳ ·

דמהימנותא · ועל דא עבדת תרי תכסילין · רבי יהודה אמר רמז הכא דזמינין
כגוני דיעקב לקרבא שני שעירים חד ליי׳ וחד לעזאזל כיומא דכפורי · וכגון כך
קריבת שני גדיי עיזים חד כנגד דרגא דלעילא וחד כנגד לכפיות דרגים דעמו ולא
יפלוט עליהם דיעקב ועל דא שני גדיי עזים ומתרוייהו טעים ונאכל ואכיל ·
ויבא לו יין ויסת · ויבא לו יין רמז מלתא רחיק קריב ליה מהכא לתתר דעמו · רבי אלעזר
אמר רמז מהכא יין דכל חדו לסתכא ביה כגון לחדתא ליה ליניקה דכעי חדוה
כדקא בעיין חדוה לחדתא סטרא דלויתן ועל דא ויבא לו יין ויסת ·

ותקח רבקה את בגדי עשו וגו׳ · תלין ליכון לכושין דרווח עשו מכמרוד ·
ותלין לכושי יקר הוו מן קדם קדמאין ואתו ליד נמרוד וכד
הוה נד ניהם נמרוד דכתיב הוא היה גבור ציד לפני יי׳ וגו׳ ועשו כפק לקבלה ולבתר
ביה קרבה בנמרוד וקטל ליה וכסב תלין לכושין מניה הה״ד ויבא עשו מן השדה והוא
עיף · ואוקמוה כתיב הכא והוא עיף · וכתיב התם כי עיפה נפשי להורגים · ועשו
הוה סליק לון לקיומן לכושין לנכסת דרבקה וכהו הוה כפיק וכד נייח · והיינו דאמרת
לה כטל לון וכפק לקבלה ולתעבד תמן · וכד הוה לביש לון עשו לה הוו סלקין ריחין
בכלל · כיון דלביש לון יעקב כדין תבת לכדש לאתרה וסליקו ריחין כנגן דסופריה
דיעקב סופריה דלדש הוה · וכגון כך להדרו בהיה שעתא לאתרייהו וסליקו ריחין ·
אמר רבי יוסי סופריה דיעקב הוה סופריה דלדש והא תניכן תפוח עקבו דלדש
ארעא מכהה נגלגל חמה ולית תימא דכך הוה יעקב · ת״ל רבי אלעזר ודאי הכי הוה
דקדמיתא עד לא חב לדש ארעא לא הוו יכלין כל בריין לאסתכלא כסופריה כיון
דיתבו לאתתי סופריה וכתמלך רומיה ולתעביד בר מלה למין · ותא סופריה דלדש
ארעא דהוו דמהימנותא עלאה תלויא בסהדות סופריה וכגון כך ויהי כועם יי׳
שדיכו עליהו · וכתי לחזו כמועם יי׳ ודא הוא סופריה דיעקב ודאי וכלא רזא עלאה ליהוי ·

וירח את ריח בגדיו ויברכהו · תא חזי וירח את ריח כנדים לא כתיב אלא
ריח בגדיו כלל שמע מינה כמלמה כוסא סמים כיריעה · לא וירח
את ריח בגדיו ויברכהו דכיון דאלבים לון יעקב סליקו ריחין כהניא סעתא ועד
דלא ארח ריחא דלבושי׳ לא ברכיה דהא בדין לא ידע דלתתחזי הוא לברכא דאי לא
לתתחזי לתתברכא לא סליקו כל הני ריחין כהדיא הה״ד וירח את ריח בגדיו ויברכהו
ואמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו יי׳ · ואמר מלה סתים הוא · ואית דאמרי
שכוותיה הוא ואית דאמרי ונאמק הוא · כריח שדה אשר ברכו יי׳ מאן שדה דא שדה
דתפוחים שדה דלכהן עלאין ממידו ליה ומתקנין ליה ·

ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורוב דגן ותירוש · אמר
רבי אבא האי קרא לוקמוה · פתח רבי אבא ואמר שיר
המעלות אל יי׳ בצרתי לי קראתי ויענני · כמה סירין ותושבחן אמר דוד מלכא קמי
קודשא בריך הוא כגון לאתתקפ׳ דרגין ולמעבד ליה שמא כלא ויעש דוד שם ושירת דא
כד שמע ליה עובדא דא ליעקב · רבי אלעזר אמר יעקב אמר שירתא דא דהא
בשעתא דאמר ליה אבוי גשה נא ושקה לי בני ואתקרב ואתנשק עמיה

יעקב בעלמא סני דרמיל דלכתי ודע ליה ולתתמודעא קמיה מה כתיב ולא הכירו
כי היו ידיו כידי עשו לחיין מעשרות ויברכהו. כדין אמר קל ו' כנרתא לי קרלתי
ושמעני. וי"ה כפשוטו משפת שקר מלשון רמיה. דת הוא דרגא דעשו מריח ביה
דליהוי משפת שקר. משפת שקר כשעתא דלייתי הסוא חיוא לנוטין על עלמא ובמכימו
זכשקימו חייתי לנוטין דלתלטוא עלמא. תא חזי כשעתא דאמר יצחק לעשו ונא
הסדה וגודה לי נידה כלא ולוקמוה וכפק עשו בגין דיתברך מיצחק דקאמר ליה
זאברככה לפני ו'. דלו אמר ואברככה ולא יתיר ואות. כיון דאמר לפני ו' כהסיא
מעתא לזדעזע כרסיה יקרא דקב"ה אמרה ומה דיסוק חיוא מלייכון לנוטין ויעתלר
יעקב כהו. כהסיא מעתא לזדמן מיכאל ואתא קמיה דיעקב ואכיכתא כהדיה וידע
יצחק ואמר לבן עדן כהדיה דיעקב וברכיה קמיה וכד עאל עשו עאל כהדיה ניהכם
ועל דא ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד דקשב דלא הוה עשו כההוא סטרא פתא
ואמר ואברכהו נס ברוך יהיה. כגין כך לזדמן יעקב כחכמה ובעקימו דלייתי
ברכאן עליה דיעקב דליהוי כגווה דעדם הראשון ואתכלו מההוא חיוא דליהוי שפת
שקר. דכתיב שקרא אמר וכתיב מלי דשקרא עבד בגין לאטעאה ולאייתאה לנוטין
על עלמא בגין כך אתא יעקב בחכמה ואטעי לאבוי בגין לאייתאה ברכאן על עלמא
ולכטלא מניה מה דמנע מעלמא מדה הוה שקר ויאמר קללה ותבואתו
ולא חסך בברכה ותרמק ממנו. עליה כתיב תרור אתה מכל הבהמה ומכל חית
הסדה ואתאור ביה לדרי דרין ואתא יעקב וכטיל מניה ברכאן ומן יומוי דאדם
לזדמן יעקב לכטלא מההוא חיוא כל הני ברכאן ואתאור ליהוי כלוטין ולא כפק
מניהו ודוד אמר ברוח קודשו מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה חני נכור סמוכיה
מה תכפת ליה לההוא חיוא כיצד דלייתי לוטין על עלמא כמה דאמרו כתם כוסך
ומהית ולית ליה הכלה מניה. לשון רמיה דרמי ליה לאדם ולאתתיה ולייתי ביצר
עליה ועל עלמא. לאתר אתא יעקב וכטיל מדוליה כל ליהון ברכאן. חני נכור סמוכים
דת עשו דכתר דכבו ליעקב על ליהון ברכאן כלא ויעטוס עשו את יעקב על הברכה
וגו' תא חזי. ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ הא מלעילא
ומאתא כאחור חדא. ורוב דגן ותירוש הא לוקמוה לכל כדכתיב
לא לחייתי כדיק כעזב וזרעו מבקש לחם. תא חזי כתר חייתי וגו' ולוקמוה. הלו
קרא סרו של עולם אמרו וכו'. וכגין כך אמר ורוב דגן ותירוש.

יעבדוך עמים השתחוה לך לאומים. כזמנא דעלין עלמא מלכא משיחא ורומלס
דכתיב כל מלכי הארץ וגו' מכיהוה הים מכחתו וגו'. ומאתחוו לך לאומים כזמנא דחייתי מלכא משיחא דכתיב וישתחוו לו כל מלכים כל גוים
יעבדוהו. הוה גביר לאחיך. הוה. ולא אמר היה לו תהיה אלא הא רזא עלאה
דמהימנותא דלגן לתתון לגבן דזו דמהימנותא ה' לעילא ולו כתמניעתא ה' לתתא.
וכגין כך אמ' הוה גביר לאחיך לאטעאה עליהו ולדרדקה לון כזמנא דאתא דוד מלכא
ר' יוסי אמר כלא לחיהו כזמנא דחייתי מלכא משיחא דהא כגין דעברו ישרץ על פתגמי
אוריתא כדין ופרקת עלו מעל צוארך. ויתן לך האלהים. רבי יוסי אמר כל הני

ישמעאל

ברכתן מסתרת לחולקים ליעקב הוו ומדולים בטל ולזין ברכתן הוה קל בעי ונחק
לברכה ליה לעשו ובגין כך עכד קב"ה וגרם ליה ליעקב לבטלה מדוליה · תא חזי
כשעתא דהסוה כתם חייתי לנוטין על עלמא ולתלטוה לרעא מה כתיב ולפלחם לחמר
כי שמעת לקול לפתך וגו' לרורים הלחמים כעבורך וגו' דלא תהא עבדא פירין ולוכין
כדקי ולו' לקבל דא ומשמני הלרץ בעכבון תלכלכ' לקביל דא ומטל השמי' ולקון ודרדר
תצמיח לך · לקבל דא ורוב דגן ותירוש · כזעת לפך תלכל לחם · לקבל דא יעבדוך
עמים וישתחוו לך לאומים דלוכין ועבדון לרעא ויפלחון בחקלא כלי' וכני ככר
לאכריכם וכרמיכם · וכלא בטל יעקב דא לקבל דא ומדוליה בטל · וקב"ה נריס ליה
ליעקב דיטול הכי ברכתן לתתרכא כתתריס וחולקים ועשו לתתרכא כתתריס
וחולקים · תא' רכי חזקים ותא חמיכן דמשמני הלרץ ובל השמים לוכון ברכתן בטל
עשו לכתר כלי' הכא משמני הלרץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל · תמר רכי
שמעון לאו הלי כהלי ולא דא כדא כמה לתפרשתן דרגין ביעקב כתי' ויתן לך האלהים
ובדא כתיב יהיה · ביעקב כתיב מטל השמים ומשמני הלרץ בעשו כתיב משמני
הלרץ ומטל השמים דהא לאו לוכו כדא · ודרגין לתפרשתן כמה וכמה בגין דכדא
דיעקב כתיב כיה ויתן לך האלהים מטל השמים דא טל עלאה מעתיק יומין דלקרי
טל השמים השמים דלעילא טל דכניד כדרגא דשמים ומתתן לחקל תפוחין קדישין
ומשמני הלרץ דא לרץ דלעילא לרץ החיים כעשו כתיב משמני הלרץ ביעקב משמני
הלרץ דא לרץ החיים דלעילא ורזית לה בלרעא דלעילא ובשמים דלעילא · ולעשו
בלרעא דסכה לתתא ובשמים דסכה לתתא · ויעקב לעילא לעילא · עשו לתתא
לתתא · תו יעקב לעילא ותתא ועשו לתתא ולשב"ע דכתיב והיה כאשר תריד ופרקת
עלו מעל נוארך מהלי דסכה לתתא לכל לעילא לא כלום דכתיב כי חלק ו' עמו ויעקב
חבל נחלתו · תא חזי כשעתא דסרו לבטלה ברכתן דלהון יעקב ועשו · ויעקב בטל
חולקים דלעילא ועשו בטל חולקים לתתא · רבי יוסי ברבי שמעון כן לקוניה אמר
לרבי אלעזר כלום שמעת מלבוך אמלי לא לתקיימו ברכתן דברכים יצחק ליעקב
ולוכון ברכתן דבריך יצחק לעשו לתקיימו כלהו · אל כל לוכון ברכתן מתקיימי
וברכתן לאחרנין דברכים קב"ה ליעקב לבל מיד ויעקב בטל לעילא ועשו בטיל לתתא ·
לבתר כד יקום מלכא משיחא ויטול יעקב לעילא ותתא ויתלביד עשו מכלא ולא יהא
ליה חולקא ואחסנא ודוכרנא בעלמא כלי' והיה בית יעקב לא ובית יוסף להבה
ובית עשו לקש וגו' בגין דיתלביד עשו מכלא ורזית ויעקב תרין עלמין עלמ' דין ועלמא
דאתי · ובהסוא זמנא כתיב ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה ליי'
המלוכה · הסוא מלכו דעשו דיטול בהאי עלמא ויהב ליה קב"ה בלחודוי · וכי השתא
לאו היכו מקב"ה אלא לשב"ע דשליט לעילא ותתא לא יהב לון לאחר עמין לבל אחד
ואחד חולק ואחסנתא בהאי עלמא לאשתמשא ביה ובהסוא זמנא יטול מבלהו מלכותא
ותהא דילוהי בלא דכתיב והיתה ליי' המלוכה ליה בלחודוי דכתי' והיה יי' למלך על בל
הארץ ביום הסוא יהיה יי' אחד ושמו אחד · **ויחי אך** יצא יצחק ובנ'.
רבי שמעון לאמר אך יצא יצחק תרי וגיחות הללו למה · אלא

חד דשכינתא וחד דיעקב דהא כד עאל יעקב שכינתא עאלת עמיה וקמי שכינתא
אתברך דיצחק הוה אמר ברכאן ושכינתא אודי להו עלייהו · וכד נפק יעקב
שכינתא נפקת עמיה ההד אך יצא יצא יעקב תרי יציאות כחד · ועשו אחיו בא
מצידו · מן הציד לא כתיב אלא מצידו · דאיהו צידה דיליה דלא הוה ביה ברכה
ורוח הקדש צוותא ואמרה אל תלחם את לחם רע עין ·

ויעש גם הוא מטעמים וגו׳ · יקום אבי דבוריה הוה בעזות בתקיפו רוחא
מלה דלית בה טעמא · יקום אבי תא חזי מה בין יעקב לעשו · יעקב
אמר בכסיפו דאבוי בענוה מה כתיב ויבא אל אביו ויאמר אבי · מה בין האי להאי
אלא דלא בעא לאזדעזעא ליה מליל בלשון תחנונים · קום נא שבה ואכלה מצידי ·
ועשו אמר יקום אבי כמאן דלא מליל עמיה · תא חזי בשעתא דעאל עשו עאל עמיה
גיהנם אזדעזע יצחק ודחיל דכתיב ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאד · כיון דכתיב
ויחרד יצחק חרד גדולה די מהו גדולה עד מאד · אלא דלא הוה דחילו ואימתא דנפל
עליה דיצחק רבתא מיומא דאתברי ואפילו בההיא שעתא דאתעקד יצחק על גבי
מדבחא וחמא סכינא עליה לא אזדעזע כההיא שעתא דעאל עשו וחמא גהינם דעאל
עמיה כדין אמר בטרם תבא ואברכהו גם ברוך יהיה · בגין דחמאת שכינתא דאודי
על אינון ברכאן · דבר אחר יצחק אמר ואברכהו נפק קלא ואמר גם ברוך יהיה ·
בעא יצחק למילט ליה ליעקב אמר ליה קב״ה יצחק גרמך אכת לייט דהא כבר אמרת
ליה אורריך ארור ומברכיך ברוך · תא חזי כלא אודו על אנון ברכאן עלאי ותתאי
ואפילו איהו חולק עדביה דעשו אודי עלייהו וברכיה איהו ואודי על אינון ברכאן
וסלקיה על רישיה לעילא מכלן דכתיב ויאמר שלחני כי עלה השחר ויאמר לא אשלחך
כי אם ברכתני · ויאמר שלחני בגין דאתקיף ביה יעקב · וכי היך יכיל בר נש
דאיהו גופא ובשרא לאתתקפ׳ ביה במלאכא דאיהו רוח ממש דכתיב עושה מלאכיו
רוחות משרתיו אש לוהט · אלא מכאן דמלאכי שליחי דקב״ה כד אינון נחתין להאי
עלמא גלימין ואתגלימו ומתלבשין בגופא כגוונא דהאי עלמא בגין דהכי אתחזי
דלא להשכאה ממנהגא דההוא אתר דאזיל תמן והא אתמר · דמשה כד סליק
לעילא מה כתיב ויהי שם עם יי׳ ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא
שתה בגין מנהגא דלא להשכאה מההוא אתר דאזיל לתמן ואינון מלאכין כד נחתו
לתתא כתיב והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו · וכן הכא האי מלאכא כד נחת
לתתא לא אתאבק עמיה דיעקב אלא מגו דהוה אתלבש בגופא כגוונא דהאי
עלמא · ועל דא אתדבק יעקב בהדיה כל ההוא ליליא · תא חזי בגי׳ דשולטנותא דהכי
לאו איהו אלא בליליא ודאי ובגין כך שלטנותא דעשו לאו איהו אלא בגלותא דאיהו
לילה ועל דא בליליא אתתקף עמיה דיעקב ואתדבק עמיה · וכד אתא נפרא אתחלש
חיליה ולא יכיל וכדין אתתקף יעקב בגין דיעקב שלטנותיה ביממא · ובגין כך כתיב
משא דומה אלי קורא משעיר שומר מה מלילה שומר מה מליל · דהא כדין שולטנותיה
דידיה דעשו דאיהו שעיר בלילה איהו ובגין כך אתחלש כד אתא נפרא וכדין ויאמר
שלחני כי עלה השחר ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני · כי אם ברכתני כי אם

דברכני אבעי ליה מהו כי אם ברכתני אם תודית על תיכון ברכתן דברכני תכף ולא
תהא מקטרגת לי כביכול מה כתיב ויאמר לו יעקב ויאמר עוד שמך כי אם ישראל
וגו' ואמרי ישראל כל כעל כרחין היית לן למשמך לך דהה תכת תתעטרת בתילך לעילא
כדרגא עלאה ישראל יהיה שמך ודאי כי שרית עם אלהים מהו עם אלהים כד דעלים
הוה אמר אלא אמר ליה שרית להתחברא ולאזדווגא עם אלהים בחבורא בזווגא
דמשמא וסיהרא. ועל דא לא כתיב על אלהים אלא עם אלהים בחבורא וזווגא תדאי
דא ויאמר כלם ויאמר אם שמוע תשמע לקול יי׳ אלהיך וגו׳ תכף ויאמר לו יאמר עוד
שמך כי אם ישראל כדין תתעטר יעקב כדרגיה למהוי כללא דהכהן מה כתיב ויברך
אותו שם. מהו ויברך אותו שם דאודי ליה על כלהו ברכאן דברכיה אבוי. רבי
שמעון פתח ואמר ברנות יי׳ דרכי וגו׳ ברכי וגו׳ נם אויבינו יפלים לתו. תא חזי כמה ליה ליה
לבר נש לאתתקנא בתיקונוי כיה בקב״ה בגין למעבד פקודי דאורייתא דהא לוקמוס אחרא
דודאי תרי מלכין סליקן ליה לבר נש דלעילא לאזדווגא בהדיה חד לימיכא וחד
לשמאלא ואינון סהדין כיה בבר נש בכל מה דאיהו עביד אינון משתכחי תמן.
וקריבן לון יבר טוב ויבר רע אתי בר נש לאתדכאה ולאסתלא בפקודי אורייתא הוא
יבר טוב דאזדווג ביה בבר נש ואיהו אתתקף על הבו׳ יבר הרע ואסתלי׳ בהדיה ואתכפיך
ליה לאבדא. וכד בר נש אזיל לאסתכלא בהוא יבר הרע אתתקף ואתנבר
על הוא יבר טוב והא אוקימנא. ודאי כד הוא בר נש אתי לאתדכאה כמה תקיפו
אתתקף בר נש כד אתנבר הוא יבר טוב כדין אויבוי יפלים לתו דהוא יבר הרע
אתכפיף קמיה דיבר טוב. ועל דא אמר שלמה טוב נקלה ועבד לו. מהו ועבד לו
דא יבר הרע. וכדין כד אזיל בר נש בפקודי אורייתא כדין נם אויבוי יפלים לתו ודא
יבר הרע. תא חזי כדין דיעקב אכטח ביה בקב״ה וכל אדרחוי הוו למסיה על דא אויבוי
יפלים לתו. ודא סמאל חילא ותוקפא דעשו דאתלים עמיה דיעקב וכדין דאתלים
עמיה דיעקב ואודי ליה על תיכון ברכאן כדין אתלים עמיה דעשו ועד דלא אתתלים
עמיה יעקב לנבי הוא ממנא דאתתקף עליה לא אתלי׳ עמיה עשו כדין כך בכל אתר
תוקפא דאתתא תליא בתוקפא דגברא. **ויחרד** ונחק חרדה גדולה עד
מאד ויאמר מי הוא. מי הוא מהו הוא מי זה מכאן
ליה אלא מי הוא דקיימת סכותא תמן כד בריך ליה ונחק ליעקב ועל דא אמר מי
הוא מאן הוא דקאים הכא ואודי על תיכון ברכאן דברכית ליה ודאי גם ברוך
יהיה דהא קלא אסתכם בתיכון ברכאן רבי יהודה אמר כגון דהוה חרדה דאחרן
יעקב לנחק לכוי אתעכם יעקב כשנכנס ליוסף דאמר חרדה כהדי כעתא דאמרו
ליה זאת מלאכו. ונחק אמר מי הוא. כהוא אתעכם יעקב דכתיב הוא הם
רועים ותמן יוסף אתאחיד ואתעכם יעקב. ואע״ג דקב״ה אסתכם על ודאי בתיכון
ברכאן הוה אתעכם כהוא דכתיב הוא הם רועי׳ ואתמן אתאחיד מכיה ואתעכם
כל ההוא עובדא. ויחרד ונחק חרדה גדולה. מהו גדולה כתיב הכא גדולה וכתיב
התם את האם הגדולה הזאת וגו׳ דעשו אתיה נייהם. עד מאד. מהו עד מאד כתיב
הכא מאד וכתיב התם והנם טוב מאד דא מלאך המות כדין אמר מי הוא.

בשמוע עשו את דברי אביו וגו׳ · אמר רבי חייא כמה ביטין עבדו אינון
דמעין דבכה ואפיק עשו קמי אבוי בגין דיתברך מניה בגין דהוה
חטיב מלה דאבוי יתיר · הכי קרא שמו יעקב · ואוקמוה הכי קרא שמו · קרא שמו
ההוא דקרא ליה · אפיק ביכא דרוקא בגין קלנא · הכי נקרא שמו לא כתיב אלא
קרא שמו · ויעקבני זה פעמים · זה · מהו זה · אלא פעמים מבעי ליה · אלא מלה
חד הוו תרי זמני · בכורתי · אהדר ליה זמנא אחרא ברכתי · זה הוא תרי זמנין ·
כגוונא דא כי עתה שבנו זה פעמי׳ · מלה חד תרין זמנין · חד דהא אהדרנא ליה ולא
בהוי בכסופא קמיה דההוא בר נש · שבנו · בשנו · אנן בכסופא מניה וכבר אהדרנא ·
כגוונא דא אמר איוב ותחשבני לאויב לך אהדר איוב אויב ואוקמוה דכתיב אשר
בשערה ישופני וגו׳ · אמר לפניו רבש״ע שמא רוח סערה עברה לפניך והכא בכורתי
לקח והנה עתה אהדר מלה ונטיל ברכתי · **הן גביר** שמתיו לך וגו׳ ולך
איפה מה אעש׳ בני · ולך איפה ~~לאתקיימא~~ הכא מאן דאסתכם
עלך · מה אעשה בני · כדין ברכיה בהאי עלמא ואסתכל בדרגיה ואמר ועל חרבך
תחיה · דהא הכי אתחזי לך לאושדא דמין ולמעבד קרבין ועל דא אמר מה אעשה
בני · רבי אלעזר אמר ולך איפה מה אעשה · כיון דאמר האי אמאי בני אלא אמר
ליה ולך איפה מה אעשה דאנת בדינא ובחרבא ובדמא חזינן לך ולאחוך בארח
שלים · אלא בני בני ודאי אנא גרימנא לך בגין דאנת בני · ועל דא על חרבך תחיה
ואת אחיך תעבוד · ועדין לא אתקיים דהא לא פלח ליה עשו ליעקב בגין דיעקב
לא בעא ליה השתא ואיהו אהדר וקרא ליה אדני כמה זמני בגין דאסתכל למרחוק
וסליק ליה לסוף יומיא כדקאמרן · רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי בארחא עד דהוו
אזלי חמו ליה לרבי יוסי סבא דהוה אזיל בתרייהו · תבו עד דמטא לגבייהו · אמרו
השתא ארחא מתתקנא קמן אזלו · אמר רבי חייא עת לעשות ליי׳ · פתח רבי יוסי
ואמר פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה פיה פתחה בחכמה דא כי ותורת
חסד על לשונה אלין אינון ישראל דאינון לישנא דאוריתא דמשתעי בה יומי ולילי ·
פיה פתחה בחכמה · דא ב׳ דבראשית ואוקמוה · ותורת חסד על לשונה דא אברהם
דביה ברא עלמא · וביה משתעי תדיר · ב׳ סתים מהאי גיסא ופתיחא מהאי גיסא
סתימא מהאי גיסא כד״א וראית את אחורי · פתיחא מהאי גיסא בגין ~~לאכנהא~~ לאכנהא
אנפה לגבי עילא ופתיחא מהאי גיסא בגין לקבלא מלעילא ואיהי אכסדרה לקבלא
ובגין כך קיימא ברישא דאוריתא ואתמליא לבתר · פיה פתחה בחכמה · בחכמ׳ ודאי
דכתיב בראשית ברא אלדים · ותורת חסד על לשונה דהא לבתר משתעי ואמ׳ ויאמ׳
אלדים יהי אור ויהי אור · פיה פתחה בחכמה דא ה׳ דשמא קדישא דכלא בה ואיהי
סתים וגליא כלילא דעילא ותתא רזא דעילא ותתא · פיה פתחה בחכמה בגין דאיהי
סתימא דלא אתיידע כלל דכתיב ונעלמה מעיני כל חי ומעוף השמים נסתרה · וכד
שארי לאתפשטא בחכמה דאתדבקת בה ואיהי בגווה ואיהי אפיקת קלא דאיהי
תורת חסד · פיה פתחה בחכמה · דא ה״א בתראה דאיהי דבור ומלה תליא בחכמה ·
ותורת חסד על לשונה · דא קול דקיימא על דבור לאכנהגא ליה ותורת חסד דא יעקב

דליהוי על לשונהון לאכסנאה מלה ולאחלפא להון דהוה ליה דכור כלה קול ולוקמוהי
פתח רבי חייא ואמר לכי חכמה שכחתי ערמה ודעת מזמות למצא לפי
חכמה דה כי שכחתי ערמה דה יעקב דליהוי חכים ודעת מזמות למצא . דה יצחק
דהוה ליה דעת מזמות לברכא ליה לעשו . ובגין דחכמה לאתתף בהדיה דיעקב
דליהוי ערמה . ודעת מזמות למצא . דלתברך יעקב מלבני ושרו עליה כל לוכוון
ברכאן ולתקיימון כיה ובבניו לעלם ולעלמי עלמין . מלכון לתקיימו בהאי עלמא
וכלהו ולתקיימון לזמנא דמלכא משיחא דבדין יסון ישראל גוי אחד בארץ ועם אחד
לקבה הה ועשיתי אותם לגוי אחד בארץ . ומשלטון לעילא ולתתא דכתיב ולרו עבד
עבני מסיח ככר ליכם לתי דה מלכא משיחא דכתיב וביומיהון די מלכויא לוכון
יקים אלה מסיח מלכו ונו . ועל דה כעא יעקב דיסתלקון ברכוי להוה זמנא דלתתי
ולא כטל לון לאלתר . פתח רבי יוסי לכתריה ואמר ואתה ל תירא עבדי יעקב נאם
יי ואל תחת ישראל ונו . הלי קרא לוקמוה . לכל בהאי שעתא דכפק יעקב מקמי
לבוי לוכון ברכאן לסתכל בכפשיה אמר הה אלון ברכאן בעיבא לסלקא לון לכתר
לתריכו ויומין והוה דחיל ומסתפי כפק קלא ואמר ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם
יי כי אתך אכי לא אסבוק לך כהאי עלמא . כי אכני מושיעך מרחוק . להוה זמנא
דלתת סליק לון לליכון ברכאן . ואת זרעך מארץ שביה . דלעבד דסתלת כטיל ברכוי
בעשו ויסתעכדון ככך לכל לפיק לון מידוי . וכדין יסעכדון כניך כיה . ושב ישקט
לליכון ברכאן ושב יעקב דה שכיכתא ושב יעקב ודלי . ושקט ושלכן . כמה דלוקמו
מליכון מלכוון מכבל ממדי ומיון דליכהו קוו לאסתעכדו בהו כישראל . ולין מחריב
לעלם ולעלמי עלמיא . חזלו עד דהוו חזלי אמר רבי יוסי ודלי כל מה דעביד קבה
כחרעא כלה הוה כרזא דחכמתא וכלה בגין לאחזאה חכמתא עלאה להו לבניכשא
בגין דילפון מההוא עובדא רזין דחכמתא וכלה ליכון כדקא יאות ושובדוי כלהו
לוכוי דאוריתא בגין דאוריתא ליכון לרמי דקבה ולית מלה זעירא דלית
בה כמה לוכוין ושכילו ורזין דחכמתא עלאה . תא חזי דהה רבי שמעון הוה אמר
תלת מאה הלכות פסוקות ברזא דחכמתא עלאה בפסוק ושם לאסתי מהיטכלל כת
מטרד כת מי זהב . ולא נלי לון אלא לרבי אלעזר דהוה עאיה בגין למבדע דכמה
רזין עלאין ליכון ככל עובדא ועובדא דליהי באוריתא וככל מלה ומלה חכמת ליהי
ואוריתא דקשוט בגין כך ליכון מלין דאוריתא מלין ליכון לאחזאה מיכה כפלאו כדה
גל עיכי ואביטה בפלאות מתורתך . תא חזי בשעתא דעקוס הוה חייא לאדם
ולא אתיהיב לאקריבא לאתתא ואטיל בה זוהמא ואתפתא ביה אדם כדין אסתלק עלמ
ואתלטיא ארעא בניכוי וגרים מותא לכל עלמא וקיימא עלמא לאתפרעא מכיה .
עד דאתא ליכא דחיי ואפיל על אדם וכפייא ליה להוה כחד דלא יכלוט לעלמין על
זרעא דיעקב דהה בזמנא דאקריבו ישראל טעיר הוה אתכפיא הוה כחד ואתהפך
לעבדא כמה דאתמר . ועל דה אקריבו יעקב ועשו תרין טעירין חד לאכפיא לעשו
דליהי טעיר . וחד בגין דרגא דהוה תלי ביה עשו ואתדבק ביה ואתמר . ובגין כך
קיימא עלמא עד דתיתי אתתא כגוונא דהוה וכו כם כגוונא דאדם ויעקומו ויתכיימו

ליה

ליה להקוה חיוה כיסא והקוה דרכיב עליה וכלה לתמר · פתח ואמר ויהי עשו לוט
ידע כיד לוט סדה והה לתמר ויעקב לוט תס ויוסב להליס · לוט תס נבר סליס
כתרגומו ויוסב להליס · לחלי לויהו תס · כגון דלויהו יוסב להליס דלחיד לתרין
סטרין לאברהם ולוחק · ועל דה יעקב כסטר דוחק לתה לגביה דעשו כמה דלתת
דכתיב עם חסיד תתחסד ועם עקש תתפל · וכד לתה עם כרכין כסיועה דלעילא
קל לתה כסיועה דאברהם ויצחק וכגון כך בחכמתה הוה כמה דלתת · תה חזי כד
יעקב לתער לגבי סמאל דרגה דעשו וקכיל עליה ליעקב · ויעקב נגח ליה ככמה
סטרין נגח לחוה בחכמת׳ וכעקימו ולה לתנח כר כשעיר ולשׁב דכלה חד נגח כמו
כן לסמאל כנגחוכה לחרה וכנחים הלך ויחבק לוט עמו עד עלות השחר · וירא כי
לה יכול לו · תה חזי זכותיה דיעקב כמה הוה דלויהו לתה וכעה לאתברה ליה מעלמה
והקוה לילה הות לילית דלתברי ביה סיהרה ויעק׳ לסתתר כלחודוי דלה הוה עמיה
אחרה דתכן לה יפוק כה כם ויחידאי כלילית וכל סכן כלילית דלתברייהו ביה כהורין
דהה סיהרה לויהי חסרה דכתי׳ ויהי מלרת חסר והקוה לילה לסתתר כלחודוי בנין
דכר סיהרה חסרה חיוה כיסא לתתקף ושלטה וכדין לתה סמאל וקטריג ליה וכעה
לאוכדה ליה מעלמה · ויעקב הוה תקיף בכל סטרין כסטרין דיוחק וכסטרה
דאברהם דלויהו תקיפו דיעקב · לתה ליתיכה חמה לאברהם תקיף כתקיפו דיומה
כסטרה דיתיכה דחסד לתה לסמאלה חמה ליוחק תקיף כדיכה קטיה לתה לנוסה
חמה ליעקב תקיף מתרין סטרין חלין דסחרן ליה חד מכלן וחד מכלן כדין וירא כי
לה יכול לו ויגע ככף וירכו דלויהו לתה לכר מנוסה ולויהו חד עמוד דנוסה כדין ותקע
כף ירך יעקב כהלכקו עזו ונו׳ · כיון דלתער נפרה ועבר לילה לתתקף יעקב
ולתתלם חיליה דסמאל כדין לחר מלחכי · דמטח זמנה לומר סורתה דנפרה וכעה
למיזל ולודי ליה על לחנן כרכין ולוסיף ליה ברכה לחרה דכתיב ויברך לותו סם ·
תה חזי כמה ברכין לתברך יעקב חד דלכוי כהקוה עקיבו ורוח כל ליכון ברכין
וחד דסכיתה דברין ליה קב׳ה כל הוה לתי מלכן דכתיב ויברך אלהים לת יעקב ·
וחד דברכיה ליה הקוה מלחכה מחכה דעשו · וחד ברכה לחרה דברכיה ליה לכוה
כל הוה ולזל לפדן לרס דכתיב ואל שדי יברך לותך ונו׳ כהקוה זמנה דחמה יעקב
גרמיה ככל הכי ברכין לחר כחלן ברכתה מכוייהו לסתתם הסתה · לחר כחלפה
מכוייהו לסתתם הסתה ולחן ליהי דה כתריתה דברכיה לכוה ולשׁב דליהי תקיפה
לחר לחן ליהי תקיפה כסלטוחה דהלי עלמה כקדמאה לחר יעקב לסול הסתה
דה ולסתתם כה ולחלק כל ליכון לחרכין לזמנה דלסטריך לי ולכבאי כתרלי ·
ליחתי כזמנה דיתכבסון כל עחמיה לחובדה כבי מעלמה דכתיב כל נוי סכבוני בסס
מ׳ כי לחו׳ · סכבוני נס סכבו׳ ונו׳ סכבוני כדכורים ונו׳ הה הכה תלתה לגבי תלתה
דלסתתרו · חד ליכון ברכין קדמאי דלכוה · תרין ליכון ברכין דברכיה קב׳ה ·
תלת ליכון ברכין דברכיה הקוה מלחכה לחר יעקב להתם לסטריכו לגבי כל עחמין
דכל עלמה ולחלוק לון להתם ולסתתה לגבי דעשו די לי כהאי · למלכה דהוו ליה כמה
לגיופין תקיפין כמה מרי מגיחי קרכה לחנחה קרכין דזמיכין לכבי מלכין תקיפין

לנחת בהו קרבא . לדבי שמע על לסטים חד קפחת לחמר הבי בני תרעי והכון
תמן על מכל לניוכין דילך ליה לכבת מסדר התם חלה חלין לחמר לנבי הפוח לסטים די
בחלין דהה כל לניוכותי ומחרי קרבא לסלק לנבי לימון מלכין תקיפין כיומת דקרבא
דלטטריכו לי ליהוו . לוף הבי יעקב לחמר לנבי עשו די לי הפתח בחלין כרכין .
להה זמנה דלטטריכו לנבי לנבי כל מלכין ומליטין דכל עלמת לסלק לון . כד
ימטי הפוא זמנה יתערון ליכון כרכין מכל סטרין ויתקייס עלמת על קיומיה כדקא
יאות ומהפוא יומת ולהלאה יקום מלכותה דה על כל שאר מלכו לחרב כמ דלוקמוה
דכתי תדיק ותסיף כל שין מלכוותה והוה תיקום לעלמין והייכו היה לכבת דלתגזרת
מן טורא די לה בודין כלה מסם רועה לבן ישראל . מהן לבן דה . דה כנסת ישראל
כלה ולהלבן הזהת לסר סמתי מנכה וגו . רבי חייא לחמר מהכה שאר יסוב שאר
יעקב חלין כרכין לחרבין דלסתלרו דכתיב והיה שארית יעקב כנויס לילין כרכין
לחרבין כתיב והיה שארית יעקב כנויס בלהו ולה כעשו בלחודיה כטל מהת יי . פתח
רבי יוסי ואמר בן יכבד לב ועבד לדוכיו . בן דה עשו דלה הוה בר כם כעלמת
דיוקיר לאבוי כמה דלוקיר לאבוי עשו . ומסוה יקירו דיקיר ליה לסלוק ליה כהאי
עלמת . ועבד לדוכיו . דה חליעזר עבד לאברהם ולוקמוה . דהה בר כם דהוה אתי
לחרן בכמה שתרת וכמה מתנן וכבזין וגמלין טעינן דלה אמר לכתוב ולבן דאיהו
רחימו דלאברהם לו בר כם לחרת דאתי בסופה דלאברהם חלה עד לה ואזל חלני
מה כתיב ויגד עבד לאברהם לבבי . ולבתר חלבי חדבי כנון דיוקיר ליה לאברהם
והסוה חורך לבמה זמנין . כך עשו הסוה יקרא דלוקיר ליה לאבוי חורך ליה כל
הבי זמנין דיסלוט בעלמת ולילבון דמשון חורידו לון לישראל בשעבודא דילים עד
דיתובון ישראל לקבל בבניס וכדמעין דכתיב בבבי יבאו וגו וכדין כתי ועלו מושיעי
בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה ליי המלוכה . כילהו

פרשת ויצא יעקב

זהר	תקוני זהר
ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה רבי חייא פתח	**וזרח** השמש ובא השמש אלי קץ חשך
וזרח השמש ובא השמש ואל מקומו	עלמא אלבא דסירוקא דשמשא
שולף זורח הוא שם השמש קרא לוקמ׳	דאכשיתא דילים מסכא לילה . לילה אמר רבי
לכל וזרח השמש ובא יעק׳ כד הוה בבאר	אלעזר בלחש אלבא שלי שפרא לוקים ליה על
שבע . ובא השמש כד לזל לחרן דכתיב	שבע סנגלים ועלמא קאים עלייהו . ולימון
ויצן שם כי בא השמש . ואל מקומו שולף	עמודין ושאכין קיומא דעלמא ובגין כך לקרון
	סנגלים . אף נוקבא לה לתקייס בלה אבל שולף

זורח דכתיב וישכב במקום ההוא. ותא
חזי מה בין דכתיר לכל עלמא מטלטלי
ממש ליה דכתיר כלא הולך על דרום
וסובב אל צפון. כנין דלא ימוש ולא
ממשלו וכנין דכתיר וכפוק כל ומן מסטרי
דמזרח ולזיל למסטר דדרום ולבתר למסטרי
דצפון ומסטרא דצפון למסטרא דמערב
וכדין ממש ליתכנים ולזיל לנביו מערב
כפוק ממזרח דכתיב ויצא יעקב מבאר
שבע ולזיל למערב דכתיב וילך חרנה.
רבי שמעון אמר כפק מכללא דארעא
דישראל דכתיב ויצא יעקב מבאר שבע.
ולזיל לרעו לחרן דכתיב וילך חרנה.
ארעא דרעו לחרן אמר רבי חייא כל
לזיל ממש למערב הוי מערב לקדמי
מקומו דשמש כרסייה דיליה לתר
דשרי עליה הה"ד ולא מקומו מזרח
הוא שם דלזיל לנביה לאכרזא עליה
ובטילו כל כהורין וכהנים לון לנביה וסייבו
כמה דתכוי קדם תפלי כנון דבטיל
כל כתרין עלאין ומלין כיהבו רזא לתתא
עלאה ורזא דמלה עלאה ויהבון תפלין
סטרהם כמה דתכוין כהן בקטל ברחם
ולבתר נטיל לתת ולחמי ויהיב ומשלח
ומסתכא דקדם נטיל כלא. רבי אלעזר
אמר תפלת ישראל נטיל כלא וכל
לתתאכא כחמי ושרי לעילא נטלא לוף
הכי כלא עלמא דבורא קדם וכן שלמא
דיוקנא

תוספתא

בני עלמא רחמי עלמא סורחנא דבוריה קדישא ממנו מלין מכוסין מאני דפיכין מסוכלתנין
ליתי ולידע כשעת דרים חזר בטיל תלת מתוון ונליף לון בגלופין חד ב' תלת ו' וחד ן'
ואתגליף לון עלמא דכלא מסתיים דכל מיתי' סליקו דרשיתא סוי מסתכלא מריש לסיפא וכחת
לאתגליף בתם ופתיק תלתין ותרין שכילי אב דאתגליף מן מכבי יקר כאתלסטן ואתקשרו בתת כון לאיזה
דכר ונוקבא תרין רחימין קשורא חקיקא נסו מסתכלו שמע קדישא נסו מתקשר מכוסיו מסתכא מוקבא
לכלא מסתכלו עלמין ושל לא מתגליף ן מסוסם כללא דקדין כ' כשמסא נוקבא חדא ' לאיזה רעותא

דאמין

ויצא יעקב נקטרא לסתימו מנו סתרא
סתימא כפקא זכר מסקלרימא
דנסדרא כלילא סתרין נוונין דמתחברן כחדא

דכוקבא דלקבה כמה דנפקי כל נהורין
מהאי עלמא הכי כמי כטיל כלא האי
עלמא דלא דלא כנוונא דלא ובגין כך בחר
שבע דלא ויכלא כאר שבע דליהוי שמשא
כלא לקבה ושמשא לא כהיר שפ מיובלא
ובגין כך ויצא יעקב מבאר שבע דלא
מערב. רבי שמעון אמר ויצא יעקב
מבאר שבע דלא מערב שבת השמטה.
ויליך מדבר דלא שבת ערלה בגין דנפק
ירדו קדישא לרשו לאחרא דהוה עריק
מאחוי כמה דאתמר. וכך מטה לבית
אל דליהוי ברשו קדישא מה כתיב.

ויפגע במקום. רבי
חייא אמר דא הוא מקומו
דקודשא דכתיב ואל מקומו שולף זורח
הוא שם. ויאמר שם כי כה השמש.
שולף זורח הוא שם דלא בגין לאכהרא
ליה קמיתוי. ויקח מאבני המקום. לאבני
המקום לא כתיב אלא מאבני המקום.
אלין ליכון לאבני יקר מרגלין טבאן
דליכון תריסר לאבנין עלאין כמה דכתיב
שתים עשרה לאבנים ותחות אלין תריסר
שלף ורבוון לאבני פסילין ואלהו לאבנין בגין
כך מאבני המקום ולא לאבני דא הוא
מקום דקודשא. ויעש מראשותיו.
מראשותיו דמאן שלף מראשותא דהוא
מקום. מאי מראשותיו לי תימא כמאן
דאמרי תחות ריסיו. לא אלא מראשותיו
לגבי עלמין דלעלמין דלא כתיב ויעל
מלך בלשתים נרדם. וכתיב ויעל משם יעקב
יעקב כגין דעאל באשמעתא דאורייתא לאיעאל
מכתתא

תוספתא

דאפיק שבילין נטש בין אתון ואבד דקיקא דיעקב בין תרין רוחין ואטיל ביני מיפי מלולי עד דכתיב
לאפיק שבילין נטש בין אתון ואבד דקיקא דיעקב בין תרין רוחין ואטיל ביני מיפי מלולי עד דכתיב
כי ליכפ מלכים. ועל דא מלכים כתיב בקמץ. כיון דתתפ מרון לף ו' מרכ ז'
שבע לשלא דשם מיכפ בפתח לכתר כויל לאתקשא לתרכב לאיהו כיון לתתפ מרון לף ו' מרכ ז'
מקרי ואתתלי מיעקב לאתקשא כל עדרי שבע ועל דא ויצא יעקב מבאר שבע וליך מרכב. הו מבאר

כיון דאתי בחוצפא כסא
ויליך מרכב
ויפגע בלשון
נשיקה

נפון ותלת לסטר מערב ותלת לסטר
דרום ותלת לסטר מזרח והיהוה מקום
עליהון לאתתקנא כהו . וכדין ויסכב
במקום סהדוה . כיון דאתתקן ערסא סכיכ
כיה מכאן סכיכ כיה סמסם ועל דא כתיב
וזרח השמש ובא השמש רבי יצחק הוה
אתיב יומא חד קמי מערתא דלפיקות .
אעבר חד כר כם ותרין כהין עמיה והוה
אמר חד לחד דא תוקף השמש מסטר
דרום תיהו ועלמא לא אתקיים אלא
על רוח כנין דרום תיהו קיומא עלמיו
דכל סטרין ואלמלא דתיהו קיומא בעלמו
לא יכול עלמא לאתקיומא . אל אחוה
זעירא דלמלי יעקב לא אתקיים עלמא :
תא חזי כשעתא דיוקדו כהני ויהודו
דלעילא ואמרי שמע ישראל וי׳ אלהינו
וי׳ אחד דא הוא סליומו עלמא לאתיחדא
כיהודא חד כדין אתא יעקב ואכוהן
ובטיל כיתיה ויתיב כיה כחכורא חדא
עם לכהן לאתחברא דכר ונוקבא כחד׳
ואמ׳ רבי יצחק השתא כהדיוהו ואשמע
מלי דקאמרי אזל כהדיוהו . פתח ההוא
כר כם ואמר קומה וי׳ למנוחתך אתה
וארון עזך קומה וי׳ למנוחתך כמאן
דאמר ויקום מלכא לבי כיוחא דמסככיה
תרין לויכון הוו דאמרי קומה וי׳ משה
ודוד . משה אמר קומה וי ויפוצו אויבך
דוד אמר קומה וי למנוחתך . מאי לישנא
כיכויהו . שלח משה כמאן דפקיד לכיתיה
קלמר . משה פקיד ליה לאחזא קרכא
לקבל שכינתו . דוד זמין ליה לכיוחא
כמה דאוקמן ליה למרים זמין למלכא
ולמטרוניתא עמיה קום׳ וי׳ למנוחתך
אתה וארון עזך . כגין דלא לאפרשא
מכאן לולבא דאתזן למלכ׳ ומכו
לכן . כהכיך ילכשו צדק וחסידיך ירכנו .

אכחתא לסיום סטרא כגין דאתן לאתעוכ אתתן
לויהו רחימא וכרירא דקב״ה אלי כתי׳ ויכא יעקב
אכחתא כגא סטרא דרום דאתי אכחתא . וילך
חרכה סטרא לאתת ואוכיס אתת אכחתא אחרא
דאתרין אנו תוקפא דטיסרא דיצחק כפן אנו
דוריך לאתרא חד כעיכו קטירא כלילא חד לכר
ונוקבא כוחא כורא אתרכן לכאה סטרין
ואכילן . לכורא אקרי אאל״ף נוקבים כלילא
בגויה תדיר כאל דליהו כאטר קדושא הכי כתי׳
כאטר לאחרא לכר ונוקבא כלילן לא בלא נוקבא
דאאל״ף כתא אקרי אתת ואמרים קן כל כאר קן
סיומים תרין רוחין כיהין אתדכקן כחדא רוחא
דלכורא דקיק רוחא דנוקבא כאה תורחין
ואכילן אתברשא ואתדכקא כהדוא רוחא דלכורא
קשיטא נראה כאה תכשיטין כוכא אחקבא
קיימא כרים תורחין ואכילן לאתתא כי כאה
סטיא דקדיוכ כהדיה לאתקיפא כיה ונסקא ליה
אסכתא ליה אחרא דלורדיה דאחורא אתכיס כיון
דאתי אסטי אנתרא לבתר דאתאחז ליה אחרי
לאנתרא אתורא דקדוש אאטיטא נראה אכל
לויהו אקוכין דקדוש אתתקנא לנבי כאה סטיא
אקוכין דילה לאתאחז לנבי כאה שארשא אתקיכין
אוקבן כוורדא לאכאה אתורין ואוקבן כלוזא כאה
אלין אית אקוכין לאטוכא דאכרים אלין על
קלפא כל חילי לארעא דקדש פיה אתתקנא
כאתיהו דקיק יאה כאקוכא ליאכא אדילא
כאחרי אטיעא אלא כאאה אאוכא יאן אוקבן
כוורד אתיקן ככל אתיקו דעלאה ארנוכא לכאה
אתתקנא כאכאין אקוכין אאר אל סטיא לא
אטי אכאתרא ואתי אכאא לאחרא ואביל כה .
כיהופין ואסטי אכאתרא אה עבדא אנקא ליה
כיום כעראא ואלקא לעילא ואלטיא עליה
ואלטא רשו ונקבא אתער הכוא סטיא ואאר
לאויכא כאדא אאיתא ואיא אעדיתא אקוכי
איכא ואתא דרא גיבר אקיף קאים לקבליה לכוא
לכוא לאורא אלאאא כדאילו אקיף אתתקא

עובדיו כנין למיסב חדוה למלכא לי
לרחמים דמלכ׳ דאתלן ליה כדיוקי הדיוטו
ימדר קמיה כדיוקי רופיכום ופרדסכי
ודי לאו לאו לישו כנין כדיוקתא דמלכ׳
את חזי דוד זמין ליה למלכא ולמטרוניתי
לסיוקא מה עבד שבי כדיוקי דמלכא כנין
רופיכום ומאן כיכהו דכתי כהכיך ילכסו
בדק וחסידיך ירכנו . וחסידיך ורכנו
ולוייך ורכנו מכעי ליה . דכא ליוקי לישון
בדיוקי מלכ׳ והשת׳ דוד דזמין ליה לסיוקא
עבד כהכי וחסידי דליהוו לישון כדיוקי
מלכא . על כלם דוד לא כעיכא לאטרפ׳
אלין לחר דוד מארי לאו הכי אלא כד
אלכת כהיכלך את עבוד רעותך . בשתא
דזמיכא לך כרשותי קיימא אלא לאקרכ׳
אלין לישון חסכי יתיר לאו דלאו לרחמיהו כהאי . מכאן לוליפכא דמאן דליהו
כביתיה ימדר לורחים ושבדיה כרשותיה . אי מזמכין ליה עבוד רעותא דלושפיזיה
כמה דמסדר עלוי דכא דוד לאלף ליוקי ומדר כהכי וקא לוקים מלא כרשותיה
לחר דוד כעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך . סדורא קא סדרכא לא יתוב
לאחרא . על קבא דוד חייך לפילו כמאכין דאלי לא לשתמש אלא כמאכין דילך . ולא
זו קבא מתמן עד דיהב ליה כבזכון ומתכן דכתיב כשבע וי׳לדוד לאמת לא ישוב ממכה
מפרי בטנך אשית לכסא לך . לתא רבי יצחק ושקיט לאמר אי לא לתיכא להאי
לרחא אלא למשמע דא דיי . פתח אד כריש ואמר ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרכה
חיוהו דכתיב על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו . אל ויצא יעקב
מבאר שבע וילך חרכה . רמז דכל כפקו ושרש מכי מקדשא ואתגלו כיכי עשמיות כלא
ויצא מן כת נזיר כל הדרך וכתיב גלתה יהודה מעוכי ונו׳ . פתח אחרא ואמר ויפגע
במקום וילן שם כי כא השמש ונו׳ . ויפגע במקום למלכא דאזיל לכי מטרוניתא בעי
למפגע לה ולכשמא לה כמילין כנין דלא תשתכח נכיה כהפקירא ולא עלאלא דאפי
אית ליה ערשא דדשכא וכשתותי מרקמלן כאפלטיוא לא יכית כהו . ואפי מתקנא
ערשים כאכצין כארעא וקיפטרא דתיכא יפכוק לידיה ויכית כהו למיסב לה
סיוקא וכנין דיהא רעותא דלהון כאדא כדלא אכיסו . כמה דלוליפכא הכא דכתיב
דאזיל לנכסא מה כתיב וילן שם כי כא השמש לאחזוקי דאשיר ליה לבר כם לשמשא
ערשיה כיומא ויקא מאכני השמש ויסב מראשותיו וישכב כמקום ההוא כנין למיסב לה
לה כיוקא דאפילו אכני ביתא דאיתי כהו . ככה רבי יצחק ואייך אמר
מרגלגן אלין תחות ידויכו ולא אזיל כתרויכו . אמרו ליה את תזיל לאורחך ואנן
כישל למתא לאלגא דאבוי כרי . אמר רבי יצחק אשתא אית לי למסך לאחרא .

אשר לשון שתי פנים

תזיל

לזיל ליה וסדר מלין קמיה דר׳ שמשון · אמר רבי שמשון ודאי שפיר קאמרו אמר מלין
שלין מכבי כנוי דר׳ נדוק חלמא כיבוי מילי טעמ׳ לקרי חלמא כגון דאדכעין סכין לתעבי
על ירושלם דלא יתחרב ביומוי והוה פריש על כל מלה ומלה דאורייתא רזין עלאין
ויהיב כהו לרחמי לבני עלמא לתתהנע כהו · אמ׳ רבי יצחק לא הוו חלמי ומין זעירין
דלעתיד כההוא כר כש וכריה זעירא עמיה · אמינא ליה מן הוא כרך אחרא · אלא
עבידנא ליה הלולא ואסתא כדבינהו כיון דאסתמודעא כיה אלא חייך דלא אמינא לך
להלולא דכרי כגין תלת מלין · חד דלא ידעבא כך ולא אסתמודעא לך דהכי מזמכין
ליה לכר כש כפוס וקריה דילמא לחת נכרא רבא ואפנים יקרך · וחד דילמא לחת
לזיל כאורחך כבבילו ולא לחזרא עלך · וחד דלא תכסוף קמי לבני דאכורה דאורייתא
דילון דכל דיכון דאכלי לפתורא דחתן וכלה כלהו יהבי כבוכזן ואתכן לון · אמינא ליה
קבל ידין לך לטב · אמינא ליה מה עמך אלא נדוק זעטא · כבהיל טעתא לוליבא
מכיה תליסר רזין עלאין כאורייתא ומן כריה תלת אד בכבוסה · אד בחלמא ·
ואמר מה בין כבוסה לחלמא · כבוסה כעלמא דאכורה היהו וחלמא בעלמא
דמוקבא · ומסקי לההי כפיתא דרבנן נחתא · כבוסה כיומיא וכעמלקא ·
וחלמא כעמלקא וחלמא מתפרעא לכמה דרבנן לתתא כגין כך חלמא היהו ככל
עלמא · לבל כפוס דרביה הכי אמי כפוס בר כש הכי דרביה כבוסה לא לתפטעא

חלמא כאתריה · תא חזי מה כתיב

ויחלום והכה סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עולים וירדים בו ·
פתח ואמר היה היה דבר ו׳ אל יקשקל בן כוזי סכהן כארץ כשדי על כהר ככר ותקוי עליון שם יד ו׳ · היה היה כבוסה לפעתה דבנין היתה דאטרוך על גלותה בבנין דשכיכתה כאתת כשו כישראל כגלותה ואחת יחזקאל מה דאחת לפוס פעתה ואף עכ״פ אלא לתתחזי להשוה אתר להאי כביכי כך היה היה · אלו היה היה · דכתיב אלא היה לשולה · היה לתתה · דכתיב סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה כטול ליה לשולה וכטול ליה לתתה · היה היה חד לשולה וחד לתתה · תא חזי הני סלם כתרי עלמין לתתקף כשולה ותתאה כארץ כשדי על כהר ככר · כארץ כשדי כתיב ישעיה כג׳ ב׳ אלו כשדים עם לא היה ·

סתרי תורה

ויחלום והכה סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה · אלמא

מדרבנן אתיא מילי דרבנן לכבוסה עד דאמרינן אתיא מילי דרבנן לכבוסה עד דאמרינן אתיא מילי דרבנן לכבוסה אלא מעתה דרבנן מילי לכבוסה מנלן לקבלה אורייתא כטורא דסיני · אלא לא מילי לאמיא כאורייתא וכל מילי דכתיבין כאורייתא ומצוה כאליקו לעשות וכל מילי דכתיבין עלמין כלהו כאתי תחת כסא הכבוד כל ישראל כטבו על סלי עלמא · אלי ואליק לאילא כאליקו דסא דמרים · ילוד אתר דיעקב ואסתלים כיה לכתר · וראשו דסא סלי לאסוי ודלי מגיע השמיעה כיון דאטי ואליק את לא לסוף אתר אסתקי בסוף אמת דא זרי ילוד · ואכם מלאכי אלהים עולים וירדים כ׳ יכון מלאכין דלא ידעין קריבין אל לאלכותא אלקין ואתו מלאכי דאכרין לא קריבין אם כאתי ואתו מלאכי · כל מילי אלקין כסדים · כל

סלקי ויחזרין כסלקי

שריוא עלוי לכתבי וכתר וכו׳ מעדן להסקות
לית תבן וכו׳. ודלית הוא כתרגום חד מחיכון
תרכיב כתרין וכתיב דשריוא עלוי מקדמת
דכתיב והוא עלוי ככר שריוא כיה דסתים
ואתגלי ליה ליחזקאל. תא חזי ויחלום:
וכי יעקב קדישא דחיוהי סלימא דלכהן
כחלמא לתגלי עלוי. וכתיב דלית קדישא
דלעלא חמא ליה אלא חלמא. אלא יעקב
דסהדותא זמכא לית הוא כסיב ויצחק הוא
קיום. ואי תימא והא לכתיב דלתבסיב
כתי׳ ויראה כחלום. תמן לתר גרי׳ ויצחק
הוא קיום ועל דא כתי׳ כיה חלום ולכתיב
דליתא לאתרע קדים׳ עם סכטין ואסתלים
להון עקרת הבית ואם הכנים סמיכא
כתיב וירא אלהים אל יעקב וגו׳ וכתיב ויאמר אלהים ליסראל כמראות הלילה הכא
לא כתיב כיה חלום מדרגא לאחרא עלאה הוא. תא חלמא חיהו ש׳ דגבריאל
דליהוי לתתא כדרגא סתיתאה מכוחא. מראה על ידא דסהדותא דרגא דסהדותא חיה
דסלטנ׳ כלילית יהו׳ תומ׳ה כתי׳ גבריאל הכן להלן לתתא המראה הכי הוא ודלי דמראה
מלוי סתימין ויתיר וכחלמא פריש ויתיר ופרים סתימין דמראה. ועל דא לתתקף
גבריאל דפרים מלוי דמראה דליהוי סתים יתיר ועל דא כתיב כמראה וירא ואלי
מלי טעמא כגון דמראה חיהו כהלי מרא׳ דלתתזי כל דיוקנין כגוים כגוני כך ואלי
לחמית דיוקנים כחל סדי דליהוי מראה. דלתתמי דיוקנא לאחרא כגויה וכל דיוקנין
עלאין כיה לתתזון. כגוני כך יעקב כסהדותא זמכא כתיב ויחלום והנה סלם מצב
ארצה ואלי. מהו סלם דרגא דסלקי דרגין כיה תליין והוא יסוד דעלמא. ואלי
מגיע סמיומיה הכי הוא לתתקסרא כהדיא. ואלי מגיע סמיום. מלן ראלי.
ראלי דסהדותא סלם. ומלן חיהו דא דכתיב כיה ראש המטה כגון דחיהו ראש להלי
מטה ומכס כסיר. מגיע סמיומיה כגון דחיהו סיומא דגופא וקלוס כין עלאה
ותתאה כמה דכרית חיהו סיומא דגופא וקלוס כין ירכין וגופא ועל דא מגיע
סמיומיה. והנה מלאכי אלהים עולים וירדים כו. מלין ממכן דכל עמין דחיכון סלקין
מתכסרן עובדיהו דסתלק אלי סלם וכלהו ממכי כחתי לתתא ולתעבר סולטנותא
דלהון כלא כהלי סלם קיימא. הכא חמא יעקב כחלמיה סלטנותא דעמו וסלטנותא
דסלך עמין. דא והנה מלאכי אלהים עולים וירדים כו. ממלן כהסוא ראלי
דסהוא סלם דכל אסתלק ראלי חמי סלם ולקין כלהו ממכן וכל לתתכוא
דסהוא סלם אסתלק ראלי חמי סלם לתכוא וסלקין כלהו ממכן וכל לתתכר
דסלטנ׳ כלילית יהו׳ תומ׳ה כתי׳ גבריאל הכן להלן לתתא המראה הכי הוא ודלי דמראה
מלוי סתימין ויתיר וכחלמא פריש ויתיר ופרים סתימין דמראה. ועל דא לתתקף
גבריאל דפרים מלוי דמראה דליהוי סתים יתיר ועל דא כתיב כמראה וירא ואלי
מלי טעמא כגון דמראה חיהו כהלי מרא׳ דלתתזי כל דיוקנין כגוים כגוני כך ואלי
לחמית דיוקנים כחל סדי דליהוי מראה. דלתתמי דיוקנא לאחרא כגויה וכל דיוקנין
עלאין כיה לתתזון. כגוני כך יעקב כסהדותא זמכא כתיב ויחלום והנה סלם מצב
ארצה ואלי. מהו סלם דרגא דסלקי דרגין כיה תליין והוא יסוד דעלמא. ואלי
מגיע סמיומיה הכי הוא לתתקסרא כהדיא. ואלי מגיע סמיום. מלן ראלי.
ראלי דסהוא סלם. ומלן חיהו דא דכתיב כיה ראש המטה כגון דחיהו ראש להלי
מטה ומכס כסיר. מגיע סמיומיה כגון דחיהו סיומא דגופא וקלוס כין עלאה
ותתאה כמה דכרית חיהו סיומא דגופא וקלוס כין ירכין וגופא ועל דא מגיע
סמיומיה. והנה מלאכי אלהים עולים וירדים כו. מלין ממכן דכל עמין דחיכון סלקין
וכחתין כהלי סלם כד יסראל מטלן מלוך הלי סלם וסלקין חיכוי ממכן. וכד יסרש
מתכסרן עובדיהו דסתלק אלי סלם וכלהו ממכי כחתי לתתא ולתעבר סולטנותא
דלהון כלא כהלי סלם קיימא. הכא חמא יעקב כחלמיה סלטנותא דעמו וסלטנותא
דסלך עמין. דא והנה מלאכי אלהים עולים וירדים כו. ממלן כהסוא ראלי
דסהוא סלם דכל אסתלק ראלי חמי סלם ול

רשו אית ליה לחלום בהאי · אלא הכא אתכליל דרגא בדרגא דרגא עלאה בדרגא
תתאה בגין דעד כען שלמה לא הוה שלים כיון דאשתלים כתיב ויי׳ כתן חכמה לשלמה
וכתיב ותרב חכמת שלמה דקיימא סיהרא באשלמותא וכי מקדשא יתבני וכדין הוה
חמי שלמה שינא בשינא חכמתא ולא אצטריך לחלמא לבתר דחטא אצטריך ליה
לחלמא כקדמיתא ועל דא כתיב הנראה אליו פעמים וכי פעמים הוה ולא יתיר אלא
סטרא דחלמא הוה ליה פעמים סטרא דחכמתא כל יומא ועם כל דא סטרא דחלמא
יתיר על כל שאר בני נשא בגין דאתכליל דרגא בדרגא מר״אה במר״אה והא השתא
בסוף יומוי חשיך יתיר ודא בגין דחטא וסיהרא קיימא לאתפגמא מאי טעמא בגין
דלא נטיר ברית קדישא באשתדלותיה בנשים נכריות ודא הוא תנאי דעבד קב״ה
עם דוד דכתיב אם ישמרו בניך בריתי וגו׳ · גם בניהם עדי עד ישבו לכסא לך · מאי
עדי עד היינו דכתיב כימי השמים על הארץ ובגין דשלמה לא נטר האי ברית כדקא
יאות שריא סיהרא לאתפגמא ועל דא בסופא אצטריך חלמא וכן יעקב אצטריך ל״ה לשלמה בקטרין

והנה יי׳ נצב עליו וגו׳ הכא חמא קשורא דמהימנותא כחד · נצב עליו וכתיב
נציב מלח · חמא דכל דרגין קיימין כלהו כחד על ההו׳ סלם לאתקשרא
כלא בחד קשרא · ובגין דאתיהיב ההוא סלם בין תרין סטרין הה״ד אני יי׳ אלדי
אברהם אביך ואלדי יצחק הארץ וגו׳ אילין אנון תרין סטרין בימינא ושמאלא ·
ד״א והנה ה׳ נצב עליו ויאמר עליה דיעקב למהוי כלא רתיכא קדישא ימינא ושמאלא
ויעקב בגויהו כנסת ישראל לאתקשרא בינייהו הה״ד אני ה׳ אלדי אברהם אביך ואלדי
יצחק · מכלן דיעקב באמצעיתא משמע דכתיב אלדי אברהם אביך ואלדי יצחק
הארץ ולא כתיב אלדי יצחק אביך דכיון דאתקשר ביה באברהם אשתכח דאיהו
באמצעיתא ולבתר הארץ אשר אתה שוכב עליה הא כלא רתיכא חדא קדישא ·
והכא חמא דיהוי שלימו דאבהן · תא חזי אלדי אברהם אביך דכיון דאמר אברהם
אביך ודאי איהו באמצעיתא ואלדי יצחק הכא אתרמיז דקשיר לתרין סטרין ואחיד
לון · קשיר לסטרא חד דכתיב אברהם אביך · וקשיר לסטרא אחרא דכתיב ואלדי
יצחק תוספת ו״או לגביה יצחק לאחזאה דיעקב אחיד לתרין סטרין · ועד דיעקב לא
אתנסיב לא אתמר באתגלייא יתיר · ואתמר באתגליא למאן דידע אורחוי
דאוריתא · לבתר דאתנסיב ואוליד אתמר ליה באתגליא הה״ד ויצב שם מזבח ויקרא
לו אל אלדי ישראל · מהכא אוליפנא מאן דלא אשתלים לתתא לא אשתלים לעילא ·
שאני יעקב דאשתלים אבל לא באתגליא · ואי תימא דאשתלים בההיא שעתא לא ·
שא חמא דישתלים לבתר זמנא ואי תימא הא כתיב והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל
אשר תלך · אלא אשגחותא דקב״ה ונטירו דיליה לא אשתביק מניה דיעקב לעלמין
בכל מה דאצטריך ליה בהאי עלמא אבל בעלמא עלאה עד דאשתלים ·

ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש יי׳ במקום הזה ואנכי לא ידעתי וכי תוהא
הוא דלא ידע אלא ואנכי לא ידעתי כד״א ופני יי׳ לא חליתי · אמר וכי כל
האי אתגלי לי ולא אסתכלנא למנדע אנכי ולמיעל תחות גדפי דשכינתא למהוי שלי׳ ·
תא חזי כתיב ותאמר אכ״למה זה אנכי כל יומא ויומא חמאת רבקה נהורא דשכינת׳

דהויא סכיכתא כמסככתא וגליות תמן. כיון דאחלת עלמא דילה כמעלה מה כתיב
ואלך לדרום לת יי׳ כפקת מדרגא דל בבבא בניכו כך אמר יעקב וכי כל כך
חמיכא ולכבי לא ידעתי כנין דהוה כלחודוי ולא עלל קמיה נדפוי דסכיכתא מיד.

ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה. מלמ דל לתרין סטרין לזיהו. מה
נורא המקום הזה חד על ההוא מקום דקאמר בקדמיתא. ואחד על
לת קיומא דקדשא דלא כשש לאתבטלא. ואף על גב דאיכא תרי סטרי חד הוא
אמר אין זה כי אם בית אלהי׳ אין זה למהוי כטיל. אין זה לאסתכחא בלאודוי קיומא
דילה לאו לזיהו אלא בית אלהים לאסתמסא בזה ולמעבד בזה פירין ולאדקא בזה
ברכאן מכל סייפי נופא דהאי הוא תרעא דכל נופא הכא וזה שער השמים דל תרעא
דנופא ודאי תרעא לזיהו לאדקא ברכאן לתתא לאזיד לעילא ואחיד לתתא. לאזיד
לעילא דכתיב וזה שער השמים לתתא דכתיב אין זה כי אם בית אלהים. ועל דל
וירא ויאמר מה נורא המקום הזה וכמי כמא לא משמען באקרא דכאן למהוי כאן
מלאים לעילא ותתא לתתא לכמי ובסקאן. אמר רבי יצחק כל מלין לאכון שמעבא
מפומיה בכוכא ואמיכא בריך רחמנא דלא בטיל מעלמא חכמתא עלאה. לזילכא
עיזון עד תלת פרסי עד דעלכא עמסון למתא. לא ספיקו למיעלל עד דשדך
הקוא כר כמ לבריה ואמר מלוך לא יכון לכטלא למיכא הא דאמר רבי שמעון דמלין
מלין קמיה מלין כלהו ברזא דחכמתא כיכהו. ולאחזאה מלין לאחרנין. כד סדרכא מלין קמיה
דר׳ שמעון הל לא תיומא דמלין מלין דיבוקא כיכהו מלא מלין דרזין עלאין כיכהו וכלהו
ברזא דחכמתא דשלמין.

ויקד יעקב כדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי וגו׳. אמר רבי
יהודה כיון דכל הלי הכטא ליה קודסא בריך הוא אמאי
לא האמין דאמר אם יהיה אלהים עמדי וגו׳. אלא אמר יעקב אלמא אלמכא ואלמין
מכויהו קשוט ומכויהו לא קשוט. ואם יתקיים הא דעבד דאלמא קשוט הוא ועל דא
אמר אם יהיה אלהים וגו׳ כמה דאלמכא. והיה יי׳ לי לאלהים אכא אלא מסתיך ברכאן
מאבוהי דכלא לאתר דא דאקרי אלהים. תא חזי ישראל דאיהו כאמצעיתא כלא
כטיל הוא בקדמיתא מאקורא דכלא ולכתר דאמטי ליה מכיה בגויה ואמסיך מסאי
לאתר אסמא דכתיב והיה יי׳ לי לאלהים בקדמיתא ולכתר כלא לאלהי׳ כמה דאלהי׳
יהא כטיר ושביד לי כל אלין טכאן לוף אלא אלא מסתיך ליה מאתר דילי כל אילין
ברכאן ואתאבר קשרא דכלא כיה. אומתי ושבתי בשלום אל בית אבי. כד אלא יעקב
בדרגא דילי ואלא יתיב בדרגא דשלום לתקנא בית אבי ושבתי בשלום דייקא. כדין
והיה יי׳ לי לאלהים. לא ושבתי בשלו׳ ל בית אבי דתמן הוא תרעא קדישא תמן אסתלי
והיה יי׳ לי לאלהים. כאתר דא אסלק מדרגא דא לדרגא אחרא כדקא יאות ותתן
לפלח פולחנים. רבי חייא פתח ואמר דברי שכות גברו מכי פשעינו אתה תכפרם
הא יקרא קשיא דלאו סופים ריסיס ולאו ריסיס סופים. אלא דוד כעא בגרמיה
ולכתר כעא על כלא. דברי שכות גברו מכי. אמר דוד אלא ידענא בגרמי דאכנא
אלכל כמה חייבין אינון בעלמא דאתגברו תוכייהו עלייהו ואתיר מכי. היואיל וכן לי

ולסון

ולהון פשענו אתה תכפרם · תא חזי כשעתא דחייבין סגיאין בעלמא איכון סלקין
עד ההוא אתר דספרי דחייביא אתפתחו כד"א דיכא יתיב וספרין פתיחו · וההו ספר
דיכא עלה קיימא בגיני כך דברי עונות גברו מני ועל דא פשענו אתה תכפרם ·
יעקב כגווכא דא בגין כך לא הימין אי תימא דלא הימין בקב"ה לא אלא דלא הימין
ביה בגרמיה דילמא יתוב וההיא חובא ימכע ליה דלא יתוב בשלם ויסתלק כטירו
מניה ובגין כך לא הימין בגרמיה · והיה יי"לי לאלדים · אפילו רחמי כד איתוב בשלם
אשוי לקבלי לדיכא בגין דאפלח קמיה תדיר · אמר רבי אחא אמר יעקב השתא לא
אצטריכנא לדיכא כד איתוב לבית אבא אתכלילנא בדיכא ואתקשר ביה · אמר רבי
יוסי לאו הכי אלא אמר השתא אם יהיה אלדים עמדי דיכא אצטריכנא לנטרא לי
עד דאיתוב בשלם לבית אבא אבל כיון דאיתוב בשלם אתכלילנא רחמי בדיכא
ואתקשר בקשורא מהימנא לאכללא כלא כחד · **והאבן** הזאת אשר
שמתי מצבה יהיה בית אלדים · דהא כדין יהא כלא קשורא
חדא והאי אבן אתברכא מימיכא ומשמשא ואתברכא מעילא מתת' בגין דא מעשרא
מכלא · אמר רבי אבא הא כתיב ויקח מאבני המקום ואי תימא דאבנא דא עלאה
כמה אבנין לאתר מותביה למשרי עלייהו והא כתיב והאבן הזאת אשר שמתי מצבה
בגין דאמר אין זה כי אם בית אלדים · הכא ארים לה קמא עלאה בגין דתלאת כל
שבחא דזה בה · דאין זה לקיימא לתתא כי אם בית אלדים · ושפיר · ועל דא אשר
שמתי מצבה כתיב · יהיה בית אלדים לעלמין בית אלדים בית יי' מבעי ליה · כד"א
לכונן את בית יי' · וכן בית יי' כלך · אלא אתר דבי דיכא איהו מתרין סטרין עלאין
מסטרא דיובלא דאיהו אלדים חיים ומסטרא דיצחק · אמר רבי אלעזר יובלא אף
על גב דדיכין כפקין מניה וכלהו רחמי ודיכין כל חידו מינה כפקין וההוא חדוותא
דכלא · אלא בית אלדים סטרא דדיכא קשיא אי לטב בסטרא דיובלא אתער ביה
רחימותא כמה דאת אמר שמאלו תחת לראשי · אי לביש בסטרא [illegible] אתער ביה
דיכא קשיא כמה דאת אמר מצפון תפתח הרעה על כל יושבי הארץ ודאי בית
אלדים · רבי שמעון אמר בית אלדים היינו דכתיב קרית מלך רב · אית מלך
ואית מלך · ודאי עלמא עלאה · מלך רב איהו ודא הוא קרית מלך רב ·
רבי חייא ורבי חזקיה הוו יתבי תחות אילני דחקל אוכו אדמוך רבי חייא חמא ליה
לשיהו אמר מקסטיטורא דמר חקלא כהיר · אמר השתא אתיכא לאודעא דירושלם
קריב איהו לאתחרבא וכל איכון קרתין דחכימיא בגין דירושלם דיכא איהו ועל
דיכא קיימא ועל דיכא אתחרב · והא אתיהיב רשו לסמ"אל עלה ועל תקיפי עלמא
ואתיכא לאודעא לחכימיא דילמ' יורכון שני דירושלם דהא כל זמנא דאורית' אשתכח
בה היא קיימא בגין דאוריתא אלכא דחיי דקיימי עלה כל זמנא דאוריתא לתתא
אילכא דחיי לא אעדי לעילא · פסק אוריתא לתתא אילכא דחיי אסתלק מעלמא
ועל דא כל זמנא דחכימיא יחדון בה באוריתא לא יכיל סמאל בהו דהא כתיב הקול
קול יעקב והידים ידי עשו · דא הוא אוריתא עלאה דאקרי קול יעקב בעוד דהא
קול לא פסק דבור שלטא ויכלא · ועל דא לא אצטריך אורייתא למפסק · ואתער

רבי חוזי ורבי זעירא מלא דף לחכימותא · אמר רבי יוסף כלה ודעין דף והכי הוה דכתיב שם יי׳ לך ושמור עיר שוא שקד שומר · תלין לחכון דמסתדלין בחוריתא קדתא קדישא קיימא עלויהו ולא עד נכרין תקיפין דעלמא סייעו דכתיב שם יי׳ לך ושמור עיר וגו׳ ·

וירא

והנה כאר בשדה וגו׳ · רבי יהודה פתח ואמר מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו · הלי קרא לתערו ביה חברי לכל מזמור לדוד למאי קאמר אמר לי בגין דכריה ליה דקס עליה קיסה ויתר מכעי ליה דהה לחכמים עלוי דכר כם זשיר מקריבני מדאחרית סגי · הלא מזמור לדוד למר סליק ונכי כעי דוד דמסיב דקס סליק ליה מוכני להסוה עלמ׳ כיון דחמת דהכא בהלי עלמת כשי למנכיה מכיה חדי · תו חמת דעלוי מכיה סוו כעלמ׳ דקל כרמו וכלהו כלחודויהו · ועקב ערק דכתיב ויברח ועקב שדה לרס כלחודוי · משה ערק דכתיב ויברח משה מפני פרעה וערק כלחודוי · ודוד כרח כל ליכון נכרי ארעא סולטני ארעא וכל ליכון נכרי ארעא וריעיהון דישראל כלהו ערקין עמיה ושחרין ליה מומיכים ומסתלים לכטרא ליה מכל סטרין כיון דחמת סכמת דף אמר סירתא · ואמר רבי יהודה כלהו לתערו כהלי כאר · ודוד לחלי לף לתערא כיה הלף דוד מלריה דכבו הוה לקכליה כההוא זמכא וכגין כך לף לתערא כיה · ועקב ומשה כחדוה קכיל לון הלי כאר וכעא לאתקרכא כהדייהו ועל דף כיון דחמת לון הלי כאר סליקו מיא לגבייהו כאתתא דחדוחת עם כעלה ולי תימא סם לליהו כרא ולא לתערא כיה לחלי · הלף לליהו לתתא מן כאר הוא ולא לעילא כמה דהוו משה ויעקב וכגין כך מלאך ליהו ועביד סליחותיה וכגין דיעקב ומשה לעילא ליכון מן כאר כאר חדי לגבייהו וסליק לקכלא לון כאתתא דיעקב ומשה לעילא ליכון מן כאר כאר חדי לגבייהו וסליק לקכלא לון כאתתא דחדוחת לגבי כעלה ומקכלא ליה · וירא והנה כאר כשדה · רזא ליהו דחמת הלי כאר לעילא דף כגוונא דף כתיב שלשה עדרי צאן רובצים עליה הי ליכון שלשה

תוספתא

וירא והנה כאר כשדה · רבי אלעזר אמר כתיב שמעו אלי רודפי צדק דאתכתי רזא דמסיבותא ליכון לאתדכקו בקשורא דמסיב ליכון לידעין תרחוי דאלכא עלמא כל סליקו תרין תלין וכתיקו לקדמות חד מקכלין ליה כין תרין דרעין תרי כחתי לאתא תרין ליכון חד כיכויהו תרין תלין

סתרי תורה

וירא והנה כאר כשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רובצים עליה · כאר דתמא דאלון כל סתרין · כשדה חקל תפוחין קדישין · שלשה עדרי צאן · תלת דרגין עלאין קדישין אתתקנן על הסוף כירח ליכון כלא ה׳ והוי ויסודא דעלמא ותלין מסכין מיא אלעילא ותלין לשתי כירח כגין דסוף מקורא יסודא דעלמא שדרי כגו סוף כור וכניא תדיר ואתתלית סוף כירח מכיה · כיון דאתתלית ודאי כי מן סכאר סוף יסקי שדרים תלין ליכון כל לוכלוסין ושדרין קדישין דכלהו סקיין ואתתן מסוף כיה וכל חד וחד כפם דאתחזי ליה : ושלשה גדולים על פי סכאר : דף לגן דמיכם כגלי כני עלמא לגן כגף דקייצא תדיר על פי סכאר : ועל אתרים לאתכנא דיכח דכל עלמא דלא ויקות אוף ושב לעלמא :

סלמה . למלי כתיב וכלסמו שמה כל העדרים חלף לילון סלמה . דרום . מזרח נפון . דרום מהלי סטרא . ונפון מהלי סטרא . ומזרח כיניהו . והלין קיימין על הלי כהר והלילין ליה ומלין ליה מהלי טעמ׳ סגין כי מן הכהר הסיף ושקו העדרים

מתני׳ תורה

והייכו דכתיב ושקו כל חיתו סדי .

ונאספו שמה כל העדרי׳ הייכו דכתיב כל הנחלים הולכים אל הים . וגללו את האבן . מעבירין מכם תקיפו דדיב׳ קסיף הסו׳ דגליד וקרים לכדין לקרי לבן ולא כפקי מכם מיים לבר . וכל לילון נחלין לתיין לתתקף דרום דלילו ומיכח ולא יכלי נפון למקרם מיין כהלי כהרא כד מימו סגיאו לה גלידין וקרמי מיא כבסרא דמומו זעירין . ועל דא כד לילון נחלין לתיין לתתקף דרום דלילו ומיכ׳ ומיין לסתריין ונגדין ונסקיין עדריא כמה דלמרן דכתיב ושקו כל חיתו סדי . והסיבו את האבן על פי הבאר למקומה כגין דעלמא לנטריך דוכא דולס דתהוי כדיכא לתוכחא כיה תוביא . תא חזי יעקב כד הוה יתיב על בירא ובחמא מיא דסלקין לגביה ידע דתתן תזדמן ליה לתתיה . וכן במשה כד ויתיב על בירא כיון דחמא דמיא סלקין לגביה ידע דלתתיה לזדמנת ליה תתן וסכי הוה ליה ליעקב דתתן לזדמנת ליה לתתיה כמה דכתיב עודנו מדבר עמם ורחל בחה עם הצאן .

ויהי כאשר ראה יעקב את רחל ונו׳ ממה דכתי׳ ויבאו הרועי׳ ויגרשום ונו׳ ותתן לזדמנת ליה נמורים כגון תוספתא בתתנליא .

מתני׳ תורה

ונאספו שמה כל העדרים ובאספו שמה העדרים לא כתיב שם כל העדרי׳ מעבירין קדיסי לעילא ומעבירין קדיסין לתתא חלין בסירין ותוסכין לעילא ושין בגלותין ובאותין לתתא : חלין וחלין מיד וגללו את האבן מעל פי הבאר מבבדרין לה ומעברי לה מן קדמא ומסתלקין מן דיכח : מיד וסקו את הצאן כטלי מלאכי עלמי לעילא וכטלי ישראל לתתא . לבתר והסיבו את האבן על פי הבאר למקומה קאים ומתבע דיכח דעלמא לתתכנע עלמא כדיכח וסכי מכטריך דסף לא יכיל עלמ׳ למיקם עלא על דיכח למסוי כלא בקצוט ווכו כיון דמסתלים יעקב לה מכטריך לסהי מכן סיועא מהרא . מה כתיב וינס יעקב וינל את האבן. וינל וגללו . ולא כתיב ויסר והסירו . אלא וגללו סייכו ערבובא דסטן דמערבבין ליה דלא יכיל לקטרגא . ויעקב כלהודים לה מכטריך למיועא מהרא אלא מיסו כלהודים דסף עליהו דמכסתא סוס יעקב דכיון דיכח כיס נעשו כהלי עלמא יכיל לשלמ׳ . וככלא מכטריך עוכרא . תרין עלמין מחסין יעקב מך עלמא דמתגלית ומך עלמא דמתכסיא כגוונא דלהון ממש מאר כפקו תרין סכטרין ומאר כיקו תרין סכטרין עלמא דמתכסיא אפיק סיא סטרין עלמא דמתגלית אפיק תרין ואיכון תרין ברוכים דמתותם וישקב כן תרין עלמין מסתכא כדיוקנא דלסון ממש וכגין כך כל אלו דלמא סון כמתכסיא ורחל בתתגליא .

תוספתא

קדיסי תחותיהון מקלא דתתחתין קדישין ליסו מסלי כירא מתנקיין עדריא כל ליכון דהיכין כל ליכון מלרי נדפין קיימין רבישין קיימין על סלי כירא הלי כירא מכויסו לתתלי דכל כי מן הנהר סליף ושקו העדרים וגו׳ לא מלכ׳ מתקרי על לא כתיב מלכ׳ אלים אתם סחלות וכתיב וסאר פניך על מקדשך

מסם לעתן מלכ׳ מלרן כל סארן סלא הוא דכתיב סכם מלרן סנרות מלרן כל סארן .

בגין דההוא באר גרמא לון · תא חזי האי באר · שבע זמנין כתיב בפרשתא דא בגין
דאיהו רמז לשבע והכי אקרי באר שבע בגין דאדכר שבע זמנין בפרשתא דא דכתי׳
וירא והנה באר בשדה כי מן הבאר ההיא · והאבן גדולה על פי הבאר ונאספו
שמה כל העדרים וגו׳ מעל פי הבאר · והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי
הבאר · וגללו את האבן מעל פי הבאר · ויגל את האבן מעל פי הבאר הא שבעה ·
ובודאי דהכי הוא · במשה לא כתיב אלא זמנא חדא דכתיב וישב בארץ מדין
וישב על הבאר · בגין דמשה אתפרש מכל וכל מביתא דלתתא · ויעקב
לא אתפרש כלל במשה חד כמה דכתיב אחת היא יונתי תמתי · אחת היא
לאמה · ובגין כך משה מאריה דביתא הוה ואסתלק לעילא במשה כתיב וישב
על הבאר ביעקב וירא והנה באר בשדה ולא כתיב וישב על הבאר · דבר אחר
ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה רבי אבא פתח ואמר אשרי שומרי משפט עושה
צדקה בכל עת · אשרי שומרי משפט · זכאין אינון ישראל דקב״ה יהב לון אוריתא
דקשוט לאשתדלא בה יממא ולילי דהא כל מאן דאשתדל באוריתא אית ליה חירו
מכלא חירו מן מותא דלא יכלא לשלטאה עליה והא אוקמו׳ בגין דכל מאן דאשתדל
באוריתא ואתאחיד בה אתאחיד באילנא דחיי ואי ארפי גרמיה מאילנא דחיי
הא אילנא דמותא שריא עלוי ואתאחיד ביה הה״ד התרפית ביום צרה צר כחכה ·
התרפית אי ארפי ידוי מאוריתא ביום צרה צר כחכה · מאו צר כחכה · צר כח כ״ה
דהא איהו תדיר לימינא ונטירו דילה תדיר על בר נש כד אזיל באורחי דאוריתא
וכדין דחי ליה לרע לבר דלא יקרב לגביה דבר נש ולא יכיל לקטרגא ליה · וכד בר
נש אסטי מארחוי דאוריתא ואתרפי מנה כדין צר כחכה ודחי ליה להאי כה לבר
עד דדחיק ליה אתר בעקו · ד״א צר כחכה דכד בר נש אחיד בארחי דאוריתא
אתרחים לעילא ואתרחים לתתא ורחימא דקב״ה הוי כד״א ויי׳ אהבו דהוה רחימוי
דקב״ה ורחים ליה וכד בר נש אסטי ארחוי דאוריתא כדין צר כחכה · צר דיליה
ומארי דבבו איהו לגביה ושליט עלוי ההוא דאקרי רע · עד דמקטרג ביה בהאי
עלמא ובעלמא דאתי · תא חזי רע דאיהו יצר הרע שליט על עלמא בכמה סטרין
וכמה שלטנו אית ליה בעלמא ואיהו חוויא תקיפא דחב ביה אדם וכשלין בה בני
עלמא ומשכי ליה עלויהו עד דאפיק לון נשמתיהו · ותא חזי כד איהו שליט שליט על
גופא · וכיון דעל גופא שליט נשמתא נפק׳ מניה בגין דגופא אסתאב ונשמתא סלקא
ולא שליט עליה עד דנטיל רשו וכמה אינון דאתיין מסטריה ושלטין על עלמא · והא
תניכן דכל עובדי׳ דעלמא דאתעבידו ושלטי בהו ואית ליה ממנן ושמשין כלהו שמשין
בעובדין דעלמא ועל דא איהו קץ דשמאלא והא אוקמוה דאית קץ לימינא ואית קץ
לשמאלא והאי קץ דשמאלא איהו קץ כל בשר אקרי קץ כל רוחא לא אקרי קץ ורזא
דמלה דא איהו קץ כל בשר ודא איהו קץ דא קץ על בשרא ודא על רוחא בגין כך דא
פנימי ודא חיצון דא ימינא ודא שמאלא דא קדישא ודא מסאבא והא אוקמוה · ותא
חזי רזא עלאה קדישא דמהימנותא רזא דעלמא דדכורא ועלמ׳ דנוקבא וכל קדושא
דקדישין ביה וכל רזי דמהימנותא מהכא נפקו וכל חיין וכל חירו וכל מאבין וכל

כהורין

פסוקין מסכת ליכון וכל כרכתן וטלי כדכתן וכל רחימו דרחימותך כלה מסטרך דא
רזא דדרוש . מסטרך דנפון מתפשטי דרגין עד דמטא לתתא קסטופא דדסכת
בסטר מסלכא לכלוכא דמסלכא ולחיד להאי לעילא ולחיד להאי לתתא וכך מזדווגי
דכר ונוקבא כחדא ולכון רוכב כחם רזא דדכר ונוקבא ורזא דא עזאזל . ומכתת
מתפרשי דרגין וכפקין כמה סטרין לעלמין דמתפשטי מכתת ונלטין על עלמ וכלהו
סטרי מסלכא ורכרכין ממכן נו עלמין . תא חזי עשו כד כפק לעלמין כלהו סומקא
כורדא כסטרא דנוכא דשיר ומתמן תלופין ממכן תריסין דנלטין כעלמין והא
לוקמוס . תא חזי מסרי סומרי מסטרא דכטרי מהימנותא דקכ"ה כנין דקכ"ה ליהו
מסטרא וכעי ליה לכר כם לכטרא דלא יסטי לאחרא לחרא לא דיהא כטיר מסטרא .
עשה נדקה ככל עת . וכי ככל עת יכיל כר כם למעכד נדקה . אלא מאן דיסתדל
כאוריתא דאוריתא ועכיד נדקה עם ליכון דאסטריכו לה דכל מאן דעכיד נדקה עם
מסכתא אסני ההיא נדקה לעילא ותתא תא חזי מאן דאסתדל כנדקה הסיא נדקה
דעכיד סליק לעילא ומטא לעילא להוה לחדא דיעק דאיהו רחיכא עלאה ולחמיך
כרכתן להוה לחד מחכועא דכל מכועין ומהסיא נדקה לחמיך ולחרכי כרכתן לכל
ליכון תתאי ולכל רתיכין ולכל חילין וכלהו לתכרכתן ולתוספן כהורין כדקה יאות
כנין דכלהו לקרו עת ודא הוא דכתיב עושה נדקה ככל עת . תא חזי כזמנא דהוו
ישרש כחרעא קדישא ליכון הוו מסכי כרכתן מלעילא לתתא וכך כפקו ישרש מחרעא
קדישא עלאה תחות רשו לחרא וכרכתן לתתכאי מעלמא . תא חזי יעקב הוה תחות
רשו קדישא כיון דכפק מחרעא עלאה כרשו לחרא ועד לא עלאה תחות רשו לחרא
לתתאי עליה קכ"ה כחלמא וחמא כל מה דחמא ולזלו עמיה מלאכין קדישין עד דיתיב
על כירא וכיון דיתיב על כירא סליקו מיא לנביה וכן הוה מסה דחמתן חזמכת
ליה לתתיה . רזא דמלה כירא לא סלקא אלא כד חמא קסרא דילה לתתכרא
כהדיה . תמר רכי אבא כל הכי קרא קסיין לאהדדי כקדמיתא כתיב ויצא יעקב
מכאר שבע וילך חרנה . ולכן כחרן הוה יתיב לחמי כטיל מתמן דכתיב ויפגע יעקב
כלבן וילך לחרנה כבי קדם ומכלן דכחרן הוה דוריה דלבן דכתיב ויאמר להם יעקב
לחי מאין אתם ויאמרו מחרן אכחנו . ויאמר הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו
ידענו . מסמע דדוריה דלבן כחרן הוה . אלא יעקב אמר אבא כשיבא למיעל
כסכיכתא כנין דכעיבא לאזדווגא . אבא כד אתכסיב ומדר לעכדא מסכא שיבא
דמיא וכדין אזדמנת ליה לאבא אתתא והא כתיב דא לא אסכתבא לא שיבא ולא
כירא ולא מיא ומיד ויפגע יעקב רבלבו וילך חרנה כבי קדם ותמן אזדמנת ליה כירא
כדקאמרן ואזדמנת ליה אתתיה . רבי אלעזר אמר חרן תמן הוה והאי כירא כחקלא
הוה דהי לאו אבי אמרי כתיב ותרן ותגר לאביה אלא כנין דהוה סמיך למתא .
ואמר רבי אלעזר יעקב דאזדמנת ליה על כירא אתתא אמרי לא אזדמנת ליה ליעקב
אלא קיימא ליה ליעקב כל ליכון מסטרין אלא לאה דהא כעא קכ"ה לזווגא ליה ליעקב
כאתגליא דכתיב ויהי כבקר והנה היא לאה דהא קודם לבן לא אתגליא מלה .
ותו כנין לאמסכא עינא ולבא דיעקב כספירו דרקל למעכד דיוריה תמן וכניכה

ולא לזדווגת ליה לאה ולקיימת כל ליכון סכטין כמה ודע יעקב מאן הוא רחל · ולא
דליכון רשין למרי ליה דכתיב והכה רחל כתו כלה עם הנאן · תא חזי מה כתיב ·

ויאמר יעקב אל לבן לעבדך סבא סכוס כרחל כתך הקטנה · וכי מה
דעתוי דיעקב דלא קאמר עבר ורחין או מתא חדא ולא סבא
סכוס לאתי · ולא יעקב כחכמתא עבד בגין דלא יימרון דבגין תיהוכתא דספירו
דרחל עבד ולא בגין חכמתא דקיהרת בת סבא היא וכלהו סבא סכין עלאין סרו
עליה דיעקב עד לא נסיב לה לרחל לאיתכא נכה כדקא יאות דלא יעקב כטל כלהו
בקדמיתא ולכתר אתא לגבה בגין לאסתכחא תיהו סמיס ואיהי ארץ · ורזא
דמלה ויהיו בעיניו כימים אחדים · אלו כימים לאחדים ולא כלהו סבא
סכין סקיל לון בעיניו כליכון עלאין דליכון לאחדין דלא אתפרסלן וכלהו חד
דאתקטרת דל כדל · בלסכתו אותה לשתכחא כנוכא עלאה · תא חזי
דליכון לכן רמז ליה כליכון סבא ולא ודע אלו קאמר דפתח ואמר טוב תתי ונו ·
אמר רבי לקח סבי הוא ודאי פלא ז׳סכין לאזדווגא בסמטא · אמר רבי אלעזר
תא חזי בכל אתר ואתר סתיס דלא אתגליא ומסטא אתגליא תא חזי בשעתא
דיעקב פלא סבא סכין קדמאין בקדקד קלא ואמר מן העולם ועד העולם סתיס
דלעילא ואלא מתמן סירותא דליכון דליכון סתיאין דלא אתגליא לן מן ואלא
ליכון בגין כך אסתיאו מיעקב דלא ידע דחסך דהא מן סמטא ליכון ובגין דיעבד
סרותא מעולם דלעילא לתכסיין מכיס בגין דיואלא ליהו סתיס ולכתר דעברו סכי
ואלא דלתכסיין עבר סכי סמטא דאתגליין ואתעטר כתרין עלאין ואחוד לון ·
תא חזי לאה אולידת שית כתין וכרתא אחד והכי אתחזי דהא שית סטרין קיימין
עלה ואלין שית וכרתא אחד כרזא עלאה כפקד · רחל אולידת תרין נדיקים והכי
אתחזי דכין תרי נדיקי ויתבא עלמא דכתיב ונדיקים ורסו ארץ נדיק לעילא ונדיק
לתתא · נדיק לעילא מכיס כגדן מיין עלאין · נדיק לתתא מכיס כבעא בוקבא
מיא לנבי דכורא כתיהוכתא סלים נדיק מסטרא דא ונדיק מסטרא דא כמה דדכורא
לעילא ויתיב כין תרי בוקבי הכי כמי בוקבא לתתא יתבא כין תרי נדיקי · ועל דא
יוסף וכניסין תרין נדיקין כוכסו · יוסף זכה למהוי נדיק לעילא בגין דכתר לת קיימ׳
כניסין ליהו נדיק לתת לאתעטרא סמטא כין תרי נדיקי יוסף הנדיק וכניסין
וכי כניסין נדיק הוא אין דכל יומוי לא חטא כהאי לת קיימא ואעג דלא אזדמן ליה
עכדא כיוסף · לי הכי לאתי נדיק · ולא כל יומוי דיעקב הוא כלכלא דיוסף
לא סמם ערסיס ולא תיומא דכד לתבטיל יוסף מיעקב רכיב הוא ולא נסיב ולת אתי
כמה דסתיל יוסף לכניסין אמר ליה אית לך ליכתו כל אין כל אית לך כגין אין ואיך
תקרון כל על סוס ולאי וכו׳ גרע ובעיין וכו׳ · דהא כהאי שעתא לא הוו ליה ולאי
תיומא וכבי כניסין כלעא וכבר כד עלו למצרים הכי הוא ודאי דכל ומכא דלתתכל
יעקב על יוסף לא סמם ערסיס ולולוד כגין · ואמר כניסין הא יוסף לאי לת קיימא
דליכון הוא דהא כליהו סיומא דגופא ליהו כגין דליהו לתתכוד לכל לאה נסיב
לתתיך

ויצא יעקב

לתתיים דלמי · ואי תימא הא כתיב ואמכח דלתתא כיד לא סוף נדיק דנדיק לא הוי
עד דלעבע עובדיה כיה · אלא כלהו הוו ידעי מיעקב דיעקב הוי ידע דלתתר דל
ירית יוסף · וכגוונא כך תורייך בלבן כך עד דיסתיים גופא · ומאן הוא סיומא דגופא
ברית · ועל דא כתיב ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף וגו' דהא ודאי לאתגלים גופא ·
כיון דגופא לאתגלים כשיכא למיזל וכגוונא כך בכיומין ידע וכטר לרקיע דלקונ' · כיון
דלתתא יוסף ולאתכא בכיומין הדר לכיתיה ומאם ערסיה ולא[ו]תגלו בכיומקכם עכיד
ליה נדיק לתתא ויוסף נדיק לעילא וכגוונא כך רחל תרין כנין לולידת ולאה שית כנין
וכרתא ועל דא לימון קדמאי לתכסיין דלא ידע כהו יעקב כנין דהוו דיוכלא
ולימון דמאמם לתגליין וכמאמם דלתגליין פלא ליוכלא דלתכסיא דכתיב ויעבוד
יעקב כרחל שבע שנים · שבע שנים אתם כרחל פלא שבע שנין עלאין ולתתאין
כהו כתרי עלמין · מכאן לולייכא מנו דלתגליא לתי בר כם לסתיימאם · ואי תימא
לי הכי דשנין קדמאי מיוכלא לימון הא כיוכלא כתיב שבע שנים שבע פעמים שבע
שנים שביעי שבע פעמים לא שביעי · אן לימון אלא לימון שבעה יומין דכטר כהלולא
דלאה לשלימו חוסכ' דהא כל יומ' פעם (שבע) לחת לקרי דכתי' שבע כיום הללתיך על
משפטי נדקך וכל שבעה לאתגליס כשבעה יומין ז'כנגד יומא דלקרי פעם לחת וכרחל
לא הוי כן אלא כטר ז' יומין אלא שבע שנין דפלח לכטר · ואי תימא לי הכי שנין
דשמטה הוו ליה למפלח קודם ולכטר לחזדווגא כשמטה אלא כיון דקכיל עליה למפלח
כאילו פלח לון · אתא רכי אבא ואמקיים · אמר כריך רחמנא דזכיכא לאלי קרא על
הדוא לתתר לאה לולידת שית כנין וכרתא תדא הכי הוא ודאי רחל תרי כנין ודאי כפי
לאתמר לאה לולידת שית כנין וכרתא תדא הכי הוא ודאי רחל תרי כנין ודאי כפי
שפחות תרכעה תקוכא דלהון היך קיימי אלא לימון תרבע קמרין דלקרון לאוריס
דכתי' וכל לאוריסם כיתה דהא כדרועא ימוכ' תלת קמרין לכל קמרא חד כחמנעית'
דליהו רב וליהו לאוד דלאתאר לכר · וכן חד כדרועא שמאלא וכן חד כירכא ומוכא
וכן חד כירכא שמאלא וכד אתתקן כלא לאתכאו כלהו כיתא לקיימא קרא דכתיב
וכל לאוריסם כיתה · כל אלה קמרין כלהו לאתחזיין כמיסר ושין כפקין לכר מדרושין
ולכר מירכין לאתחזא כככי הספחות ואף עפ דלימון כמכויכא לא אסיבו ככבי רחל
ולאה · ובגוונא כך כפקי לכר · דל אלין לימון תרבע דכל אלה קמרין כטלי כגוונייהו
ואלין כטלי לון · אמר רכי אבא הכי הוא ודאי עפ כולא מתתקן כחדא ·

ויראא יי כי שכועה לאה וגו' · רכי אלעזר פתח · מוסיבי עקרת הכית
שם הככוס שמחם הללויה · מוסיבי עקרת הכית דא רחל דלוי
עקרא דכיתא · שם הככוס שמחם · דא לאה · מוסיבי עקרת הכית · דא שמטם
דלוי עקרא דהוי עלמא עליה לתדכר שם הככוס שמחה דא יוכלא וכל חידו וכל
תדוס דכלהו עלמין כיה תלוין · והאי קרא כללא דכלא הוא כגין דהאי כולל כלא
כרוח קדושא ועל דא סיומא דקרא הללויה · ורזא דמלה כי שכועה לאה · וכי אמאי הוא
כשכועה והא הכי שכועה לאו כבי מעלייתא כיכהו ומזיכן דכל לימון כבי מעלי מלאה כפקי
ואת אמרת כי שכועה לאה אלא ודאי ויכלא תיהו תדיר עלמא דלתתא[ה] לאתכבי

לתתגלגלא כיסהו וכגין כך יעקב לתתכסיין מכיסא כל עובדוי · תא חזי עלמא תתתאה
כלתתגלגלא לאיהו והוא סירותא דכלא לנהקא כדרגוי כמה דתכמה עלאה הוא סירותא
דכלא · הכי כמו עלמא תתתאה תכמה לאיהו והוא סרותא דכלא · וכגין כך קריכן
לתה כגין דאיהו סתים ולתתגלגלא ועלמא עלאה לאיהו ויכלא קריכא הוא לכל מלוי
כלתכסיא לאיכון · ורזא דמלה דלעלה דכתיב ויסכב עמיה כלולה הוא · ועל דא כתיב
ועבד הלוי הוא · כגין לאתפכחא מכיסא כרכין לכלא הוא עלמא עלאה לאתכסיא תדיר
ויעקב כמה דאתכסיא לא לתדבק כרשותי' שלא כמה דלתתגלגלא ורזא דא ודבק בחשתא
ויבא יי כי סכותה לעלה · מכאן דסלקי כר כם עריין דלמיים ולתתיים וליתיחד כר כם
עם לעיים ככל לתתר ולא ישתכח ולא לתעברו כן מתייחד עם לעיו וכלא לתתכסי
מיעקב דעלמא עלאה לא לתתגלגלא כלל · תא חזי כגיכיה דיעקב לתתקיים עלמא ולא
תיומא הא כגיכיה דלאברהם כלא בהברהם לא תקרי בהברהם אלא כאברהם אלא
כגיכיה דיעקב לתתקיים לאברהם דכתיב כה לעמר יי לא כית יעקב יאמר פדה את
לאברהם · ומקדמת דנא הוא קלא כגי עלמין וחריב לון · כיון דלתת יעקב מכיה
לסתכללו עלמין ולא לתתחרבו כקדמיתא דלא הוא דכתיב כה לעמר יי כורלך יעקב
ויוצרך ישראל וגו' · תא חזי מה כתיב כגי כבורי ישראל וכתיב עלה לת כגי ויעבדני ·
ישראל לקרי כן לקלא כגין לאתדבק כיה כלא מה שמו ומה שם כגו כי תדע ·
לעלה כד לולידת מה כתיב ותקרא לת שמו רחובן · רחובן סתם · כגין
דלתכלול כתלת סטרין מתחברן כחדא · שמעון ולוי מלי טעמא לוי כמה דלת
לעמר לוויות חכורן דכל סטרין · לעמר רבי יהודה מהכא דכתיב ותר עלת ויתר
עז כתרגומו ככירותא כקושטא ולכוותא · ומלכו כסטרא דגבורה לאיהו ועל

דא רחובן סתם · ראומין תאי ראשין וכו' סתרי תורה

אמר ר' לעזר רחובן סתם דלתכלול כשמעון ולוי · לעלה הכי הוא דעתה דכתיב הפעם ילדה ליי כי ולדתי לו שלשה בכוים כגין דהוו תלתא דמתחברן כחדא · ותא דכי הוא דלא רתיכא עלאה לכהן ודוד מלכא דלתחבר כהו וכלהו תרכא לאיכון רתיכין עלאין רזא דשמא קדישא ועל דא רחובן שמעון לוי · לכתר יהודה דירית מלכו ועל דא כלהו כתר דא וכתיב · הפעם הודה את יי וגו' ותעמוד מלדת · כגין דהכא לעתכללו תרכא כמכין · הפעם הודה את יי מלי טעמא לעמר הודה את יי בסלי ולולי כל זמנא כלהו קלא מהכא כל זמנא

דכנסת

כתיב

מתניתין כני עליון קדישי עליונין כריכין לעלמא מוחא לדנווא כנסו לאתכלא כם נטרין כחית ככל יומא לתתער בכתפא סלהוכא דמרא בנדפסא בידא תלתא מנרופין סכיכן כתרי מפתחן נכוין בידא ואיכא קרי כחיל ואמר מלן מככון די עלך וכפן ולתתקיף כחילכא דאיכא מטא כשבעה לחיל בשלשי · לכיל מלאכים מתיק מדוכתא יסיב חיין לכתם לסוותא מסרסורא דמפקי מסתער מסרסורא כיסא · מסרסורא דמפקי כחילא דאיכא מוקורא דיסרא כלילא · סרסורא דמפקי מוחא לכתם ותבירו לנדפין ליח לים קיומא כלל · סרסורא דמפקי סיום מוקורא דילים כגין דסיום סרסורא סלקא ואחלף כתם תחות כתם · סלקא דמי לסתלקא ואחלף לסוותא מתתקיף כיס · כתם מתנן עמיך ווי ליס לתתנקא

נסיעה

דכנסת וסדרלן כנלותה שמח קדישה לאו
עלים הוא . תא חזי שעה דתלת כנין הוו
עד דאולידת ליהודה לאו עלים כרסויה
וכניסי כך הפעם אודה את יי ולא כלהו
ועל דא ותעמוד מלדת מאי ותעמוד
דקיימת כרסויה על סמכוהי . ותעמוד
עד הכא ותעמוד דכא עד הכא ותעמוד
כיחוד אחד מכאן ולהלה עלמא דפרודה
לחיזו . ואי תימא ליכון תרין כנין דאולידו
לכתר כגוונא דא לא דכא ליכון תרין
כשין לתפארה כנין דסיתי סטרין דעלמא
כחדא ליכון . ותא כלהו תריסר סכטין
תקוני דכנסת ישראל כהאי עלמא כיכהו
לתתתקא דסור עלה דוכתא כמה דלתתאי
ולאתבא עקר דכלה לאתריה כלהו עלמין
כגוונא אחד קיומי וכהאי תסתכל עלמא
תתאה כגוונא דלעילא . ושמכר זכולון .
דכא תסתכלו סיתי כנין סיתי סטרין
דעלמא כגוונא דא כגי דסתחו ליכון תרבא
ולהתכרו כהאי ולהאי תרבא קטרין
דמתכרן כהו ולהקמו ועל דא כתי וכל
לחוריסים כיתה ולהעב דכגי סתחו כיכהו
כיתה . רבי חזקיה אמר לי דכגי דא
לתמר כל מה דאולוד עלמא תתאה
פרודה ליהו דהא כתיב ומשם יפרד .
מם תימא כיוסף ובסיון לי תימא דעלמא
אחד כהכי לאו ליהו דהא לא כפקו מעלמא
עלאה ועלמא תתאה מה דאולידת לולידת
לתתא ולא לעילא . ואי הכי פרודה ליהו
לתתא רבי לכא ובשקים . אלא מלה דא
סתום ליהו דהא עלמא עלאה לתתקן
בתריסר לליכון מדילים . לכל תא חזי
דוא דמלה בכל זמנא נדיק מעלמא
תתאה כפיק ושויל כיה עיולא ומכיס כפיק
ובנין כך לתתכני כתר דא ועקרא הוא
לשלמא ועקרא הוא לתתא ובעלמא תתאה

ליהו

כסדוף כרסוף מגן לילך דמוי ולתקנך בעולמא
דעופף עכסין ליה כיס . לא תסתלק טכא לעלמא
יכא טוב וגו בנין דסרסורא טכא כליק לעילא
לסיק כעילך דמוי לתקיף כעכסוי לכיל מלככיס .
כל קדושין וכל ברכאן לסקין מכיס לסמין חיין
לכסדיס ולסוותא לנרסיס עליס לתתר ויס
כעין סתוך על מי ועל יובל יסלח סרסין ולא ירפא
כי יבא חום וגו . כל מלין דעלמא לוקין כתר
מחכך ודרסורא ועד ולתקדסתם ויסיתם קדוש
בנין דכל קדושין דעלמא לסיק ומשיך כדרסורא
טכא מלן לסתלק כדרסורא כיסא כל לתי
לעוותא כתתיס ושוי רשותיס ודרסוריס
כתתא לסרף ונדע ורעא כדרסורא לתרף לא
סוף לסלוף דרגין עלאין לעילא . דרגא
דקודשא בנין דרגא דסתלא כתם דדרסורא
דיליס עביד חלופין לעילא . כתם דנוף דסדוף
כרא דיוליד לקרי בן תמורה לוף דכי כתשא
בן תמורה לקרי דהא לא תשיך תשיכו קדישא
כסדוף כרסורא וכתשא דיליס לתתלף בדרגא
לתרף . יעקב עלמא דכלא נלי קמי קב"ה דכל
לרזוי בקשוט הוו ודרסורא לקשוט ברסר תדיר
כלא כסדוף ליליס דתשתא כתתיס כלתא
ברסורא דיליס כרחל סוף תשתא כלתא ותשיב
ברחל ומקורא דיליס כסדוף ברסורא דיליס
לוקא . ולאו לדעתך דסא לא סוף ידע . בנין
כך לא סליק לסוכן כשתא קב"ה דסוף ידע לתתי
ליס נתתר רחו בן לתיליד בעלמא . ועד כתיב
אם יסתר איש כמסתרים ואני לא ארסנו .
הל תקרי ארסנו אלא ארחכן לישתכלון כיס ובנין
לתתגלי קמיס דקב"ה דסא לאו לדעתך סוף
וכתרם קשוט ברסר כרעותיס יעקב לא ליסכל
מגן שכטין קדישין רחי לאו שכי סוף לסכל . ובנין
דברסורא עקרא ליסו ועביד שוכל קב"ה דסוף
ידע כסדוף ברסורא כתתר לתקדק כסדיס טכא

קדשתם

לזיהו תדיר לעלם ׃ כתיב ויהי בנסעת
כפתם כי מתה ׃ תא חזי כהאי עלמא
תתאה נדיק כיה עייל ומכוה כפיק כך
עייל לזיהו כרזא דיוסף הצדיק כך כפיק
כרזא דכמיזן הה"ד ויהי בנסעת כפתם כי
מתה מלן כפתם דא נדיק כפיק מכח
ודא כמיזן אתקרי כן לוכי דמסיבת
דלולדת לתת כעלמא דפרוד ואתתרו
חד סדי כזיכון לעילא מה כתיב ותכיו
קבריה לן כמיזן ׃ כן ימין דהה אסתלק
לעילא כעלמ' עלאה דכך לתתכיד יוסף
כמיזן אסלי לתתריה ועל דא נדיק כעלמ'
תתאה עייל וכפיק כגין כך יוסף וכמיזן
וכלהו תריסר כנוכה דלעילא כיחודא
חד ׃ הפעם לודה את יי רבי שמשון פתח
ואמר לודה יי ככל לכב כסוד יסריס
ועדה ׃ ככל לכב ׃ ככל לב מכעי ליה ׃
אלא דוד כרזא עלאה דשמא קדישא קא
כעי ליה לאודאה ליה לקב"ה לודה יי ככל
לכב ׃ כיצר טוב וכיצר רע ואלין תרין
סטרין חד ימיכא וחד שמאלא כסוד יסרי
ועדה אלין ליזון מאר סטרין דכאן עלמא דהה לכב כנוכא דדרוס ונפון ׃ כסוד
יסריס אלין ליזון מאר סטרי עלמא דליזון כנוכא דלעילא ׃ ועדה ׃ דא הוא אתר
דיסודא וכתיב ועדותי זו אלמדם ׃ וכתיב ויהודה שד רד עם אל ונו' ׃ כתיב לודך
ככל לבי כנד אלהים לזמרך ׃ הכא כאתר חד קאמר דכתיב כנד אלהים לזמרך ׃
דהה לנבי הלי דרגא קאמר מירתא ליה כימינא ׃ תא חזי יהודה לאחיך ככל
סטרין לאחיך כדרוס ולאחיך כמזרח ׃ דהה ליזון מסטרא שמאלא קא לאתיא ושוריתים
כנפון ולאחיך כדרוס כגין דליזון לזיל ליזכא ולאתלאחיך כנוכא כגין כך הפעם לודה
את יי ׃ ותעמוד מלדת ותעמוד דקיומא בקיומא דקיומא כדקא יאות דהה לאתקן
כלא דתיכא קדישא ׃ רבי שמשון כפק לקריאתא לזדמן ליה רבי אבא ורבי חייא
ורבי יוסי כיון דשמע לון אמר אדהתיתי לאוריתא לסטרין דכא ׃ יתבו תלתא אלין ע"ג
כד כעא למיזל פתח כל חד וחד קרא ׃ רבי אבא פתח ואמר וי"א אמר אל אברם אחרי
הפרד לוט מעמו ונו' שא נא עיניך וראה ונו' ׃ וכי לכוס מיזן דאברם ירית ארעא
ולא יתיר ׃ עד כמה אמי כר כם תלת פרסי או ארבע או חמש פרסי ואיהו אמ' כי את
כל הארץ אשר אתה רואה ונו' ׃ אלא כיון דאברם סטרין דעלמ' אמי כל אדעא אמי ׃

ואחמי

דהה אברם סטרי דעלמא כלא דכל עלמא ׃ תו זקף ליה קלא על ארעא דיסר אל

קדמאה אסתמר ליה כבירותא לכתיב כי שא
סכבר ונו' כתכם כבורתו ליוסף כסוף אתר
דסדכורא מולע ואתדבק כסדרא טפס ׃ תנן
לאתדבק ואתמר סדרא כבורא ואתכטילת כבורא
מדלונן ואתמר כאתר דסדכורא לאתדבק נס
כרחל קדמר ואתדבק רעותא כרחל לאתדבק
כבירותא וכלא לאסתלד כתר סדכורא ואתסכם
כנוכא דא סדכורא ואתסכם עביד עובדא
ואתמסך מסיכו ככל מה דאתדבק בר כם כסתרא
דכתי' לא תסיס אסת סתת סתוכם לאים ור יכאם
יכא עלים ׃ וסכא מנטריך סדכורא ורעותא
לאתדבקא ׃ וכסדכורא רעותא ואתסכם מסיך מסיכו
ועביד עובדא דמנטריך ולא ישתכי שמא דמיקא
מעלמא ׃ ואתמר דא מס ישים אלין לכו דומו
ובשמתו אלין יאמוף דא ודאי רעותא ואתסכם
מסיך מסיכו ועביד עובדא ככל מה דמנטריך ׃
ועל דא כלהותא מנטריך רעותא וסדכורא לכוול
וכן ככל אימון עולמכין דקכם סדכורא ואתסכם
עביד עובדא ומסיך מסיכו ככל מה דמנטריך ׃

ואתמי ליה דלישמי קשורא דעלמא והוה תמי כלא . כגוונא דא מאן דאתמי
ליה לרבי שמשון כל עלמא תמי חדוותא דעלמא ותתא . פתח רבי חייא ואמר הארץ
אשר אתה שוכב עליה לך אתננה ולזרעך . וכי הוה ליה תתר כלהודוי אלא ליה קב"ה
דהא ארבע לימין הו ואלו ויתיר . אלא בזמנא דהוה בחיונן ארבע לימין
כפיל ליה קב"ה כל ארעא דישראל . לאתתא הוה ליה תתר כלא דכל ארעא ומה הוה
ליה תתר כלא דכל ארעא . ר' שמשון דליסו כוזיכא דכל ארעא על לחת כמה וכמה .
פתח רבי יוסי ואמר הפעם אודה את יי' וכי בכלהו דאוליד לא אתחזי לאודאה ליה
אלא כהאי . אלא יהודה ליהו ברא רביעאה לברסייה ואיהו אתלוס לברסייה
ובגין כך יהודה בלאודוי תקוכא דברסייה סמכה דכלהו סמכין ר"ם דכהיר כל עלמא
בחורית וכמה כוזיכין כהרין כגוזיה עלאי . סתרי תורה

וילך רחובן ביומי קטיר חטים וימצא דודאים בשדה . וילך רחובן ביומי קציר חטים וימצא דודאים בשדה וגו' . תנן כום של ברכה לא
רבי ינחק פתח ואמר . מה רבו מעשיך יי' כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קניניך
הלי קרא לוקמוה בכמה אתר . אלא מאן יכיל למימי עובדוי דקב"ה . דהא
כמה חילין ומשריין מתכוין דא מן דא דלית לון חושבנא וכלהו אלא
כמה זמנין דא מן דא דלית לון חושבנא וכלהו כחדא לאתעביד עלמא דכתיב כלהם
עשית בחכמה . תא חזי כלהו אתברכו ואתקריאו ברוחא דפומיה דקב"ה . דכתיב
כי הוא אמר ויהי הוא צוה ויעמוד . וברוח פיו כל צבאם . כלהו
אתקריאו ברוחא . וברוח פיו דא רוחא . דא כללא דא לא לזול ואתכלול דא בדא
וכפק מכוייהו כמה חילין לחילין ומשריין למשריין וכלא בזמנא חדא . תא חזי כד
בעא קב"ה למברי עלמין לפיק חד נהור סתימאה דמן הוא נהור כפקין וכהרין
כל חיונן כהורין דלתתאין ומהאי נהורא כפקין ואתפשטו ואתעבידו שאר כהורין
ואיהו עלמא עלאה . תו אתפשט הלא נהורא עלמא עלאה ועביד חומשא נהורא דלא
כהיר ועביד עלמא תתאה . ובגין דאיהו נהורא דלא כהיר בעי לאתקשרא לעילא

כהיר ועביד עלמא תתאה . ועלמא תתאה מיד על פתחיהו כל
מנדים וכל טוכא לא חסיר מכלא . עלמא תתאה

בעי לאתקטרגא לתתא ובקטורת דלתתא
לאתקטר לאתהנא בקטורת דלעילא
והאי כהורת דלא כהיר בקטורת דלעילא
לאפוקי כל חילין ומשריין לזוכין סניגורין
ה״ד מה רבו מעשיך וי״ו ונו׳ וכל מה די
בארעא הכי כמי לעילא ולית לך מלה
זעירא כהאי עלמא דלא תליוה כמלה
כגון דכד לאתער האי לתתא לאתער הכוח דלעילא לאתפקדא עליה לעילא דלתתא
דל כדל׳ תל חזי כתיב

סתרי תורה

תני כה לי מדודתי כנך׳ לזה
דודתיה דולידו לה לרחל שלח
קב״ה קמי נגדל מלה עי דלזכון דודתיה
כגון דיפוק יעקב דלחיד בחורית יתיר
מכלהו שבטין כגון דהה רחל לחיד כיה
ביעקב ולא שבקת ליה לנביה לזה ה״ד
המעט קחתך את לזסי ׳ וכתיב לכן
יעקב עיך הלילה תחת דודתי כך לזכון
נרמז דיפוק יעקב לעלמ׳ דסליק ריחא
דלחוריתא קמי קב״ה ה״ד הדודתי כתבו
ריח ונו׳ וכתיב ויעקב עמה כלילה הוא ׳
הוא ודאי והא לוקמוה דעלמא עלאה
הוא דסתים ולא גליא כגון דהה לחוריתא
מעלמא עלאה כפקת וכלל לתר עלמא
עלאה הוא דלא לתגליא והא לתתר
ועכד הלוי הוא כגון לתשבחא מכיה
ברכאן לכלה ויעקב כיה לתתיחד ועל
דא קריכן עץ החיים לילכה דלזכון חיין
עלאין דלקדמי הוא ולא לתתא ׳ ואי תימא
דלזין דודתיה פתחו מעשה דרחל ׳ לזה
דהה כתיב וישמע לבן את דברי בני יעקב
את רחמה ׳ קב״ה ולא מלה לאחרא כגון
דלזכון דודתיה לקף על נב דחילה דלהון
לעילא כהאוה חילה דלהון לא לתתכי
פקידה דכגון דהה כגון כחזלה תלין
ולאו כמלה לאחרא ׳ ואי תימא דהה לזכון
לאנבא לתתבריתיה ׳ לזה ׳ דהה לפולו
למלה

ותאמר רחל אל לזה תקיבא לי מדודתי
כגון סבלי ברכאן מסטרא לתתרא
דלזכון דודתיה לאתער לגבך סטר יעקב כדין
עלמא עלאה בחדוה בשעטנא לתתיב לגבה
ונמרת ׳ שמעט קחתך את לזסי כעלמא לגבי
ברתה ואי סבי בעלמא דעלמא עלאה יעקב לזסי
לזה סבי הלה תיעוכתא דלבא תדיר לזה לזסי שלח
לגבי ברתה דכל דלזסי את רחיטן דיליה לגבה
תדיר בגין דלזסי את יסילאה כין סית בגין ׳
ולבל לזכון סית כגין עלין לין חולקין ובכוכן
ומתבן ׳ ולא לה פליג ולית לה ירותא כלום ועל
כל דה לזסי עמנה בה בתיעוכתא ורחיטן יתיר
מבלה ׳ ברחיטן דיליה קרא לה את לה שפיק ליה
דה וקרא לה לאחות ׳ לה שפיק ליה דה קרא לה
שם בשום שמים ׳ לה שפיק ליה דה קרא לה
בשמים דכתיב והשבתה אפין תתבא מבשה ודאי
ועל דה עלמא עלאה לתתרא לגבה שמעט קחתך
את לזסי דכל רחיטן דיליה לתתבך לך לגבך ׳
ועד בשעטנא ורחיטן תתא לגבי ברתה ׳ תם
לתיבת לזסי לכן יסכב עתך בלילה בכל אתר
לכן שבועה לזסי ׳ יסכב ׳ תסי יסכב הלה שביבה
בכל אתר תקוכא דנוקבא לגבי דכורא לאתעלא בם
כיורא לאתוון כלפו ודא לזסי יסכב ׳ ים׳ דה
לזסי עלמא עלאה רוא דלחוריתא בקודש עטירא
דאתער לגבה כ״ב אתוון ודא יסכב ׳ ים׳ עלמא
דאתי דכתיב לבראשית ואסכי ים ׳ כ״ב בקודש
עלמא דאתעיל כל כ״ב אתוון ׳ רוא דכל אוריתא ׳

למלה דלא סיועא ליכון למיכון דמתעכבי ולא ליכון עקרין דלא לתגזר עליהו לגלח כמזלה ·

ויצא יעקב ויתאמר שי לגלח לקרחתו ויתאמר שי תכלא וגו׳ · הלי מלה

מניכותא ליהו · לאו ליהו הכי שלח מהכא לולוסבא עבותנותא דלגלח דלא לאמרם קמי לחתם מדי וליהו לקדימת לאמרא ולאמרם ליה בחסלי ולודעא ליה דסלח ברעותא דרחל סוף דכתיב כי סכור סכרתיך מרחל בתולת רמו ובגין דלגלח יכלים כעיבתא דרחל לאמרם ליה לכר ולא כביתא · ולא עוד אלא פתחא מסככא דלגלח לפקת לכר ועיולת ליה ליעקב כפתחא דלכר עד לא ייעול למסככא דרחל · מלי טעמא בגין דלא תיתא מלה קמי דרחל ולא תתניף קמי לחתהא ולא עוד אלא לאמרם לגלח לי ייעול יעקב במסככא דרחל לאו דין הוא לגלפקים מתמן · בגין כך לקדימת ליה וכל הלי למם אלא לגלח רוחא דקודסא לתערת כה וידעת דכל הכי סכטין עלאי כלהו קדישין יפקון מכה ודחקת סעתא כחכיכותא לקכם ובגין כך היא קרלת לון סמהן ברוח דחכמתא · רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי בלרחא · אמר רבי יוסי לרבי חייא כלל זמנא דלכן בלרחא קכם מרחים לן כסין ומסת׳ לרחא דא לרך לון כתעבד כלוריית׳ וקכם ויזדווג כהדן · פתח רבי חייא ואמר ברחמון בלרכבה עבר יום לחדם כין סערכים תלכלו מנות וכתיב שבעת ימים תלכל עלוי מנות לגם עבי · לגם עבי כתיב · הלי מלה לתתערו כה מכרייה · לכל תא חזי כד הוו ישרא׳ במדבר׳ הוו ברעותא לחרא כד כעא קכם לקרבא לון לנביים יהב לון לתר ד׳ לגם עבי לגם עבי מלין עבי דא דוד מלכא דכתיב כיום כי עבי ואכיון לכי ולגלי לגם עבי לקרי מנה נוקבא כלא דכורא מסכנותא סוי לתקריבו לנבי מנה בקדמיתא כיון דקריבו לון יתיר עייל לון קכם כדרגין לחרכין ולתחבר דכורא בנוקבא · וכדין מנה כד לתחברת כדכורא לקרי מנוה כתוספת ולו סלה כי המנוה הזאת · בגיכי כך מנה בקדמיתא ולבתר מנוה · עד דהוו לולי שמש חד קלא דאמר מופסרא דקטנון עקימין כלרחא סטו לשולא לא תתתון בקופסרא דקטרא דלתתא · אמר רבי יוסי שמע מנה דקכם כעי לבטרא לורחין · סליקו לשולא ואשלו כחד טורא כין טברין תקיפין · אמרו הולול וקכם כעא כלרחא דא מלה כחמי לו כיסא לתרחים לן · אזלו · יתבו נבי בקישי דטברא סליק לון חד כר כש · תוהו · אמר רבי יוסי מלן אכת · אמר מלכאי לרקא לכא · אמר ליה ותתן לית בכי כשא אמר לון וזרעין וחגדין מכויהו כחיזו לחרא מסכנין מכאי וסליקנא נבויכו למכדע מכויכו מה סמיים דלרעא דלתתון כה · אלא לרץ בגין דסכא לרץ סחיים סריא דכתיב לרץ מחכא ונא לחם מהאי ונא לחם כשלר לרעא לא ונא לחם ולו כפיק לאו מסכנת המיכון · אדהכי שלא לאתריה · תוהו · לחרת לחמרו ולהלי קכם כעא לתתערא לון כאלה · אמר רבי חייא ולהלי על סהלי קרא לחתרת דכיכא דלולוסבא מסכנתי חד מלה עלאה כסמא דיהב לון קכם לישרא׳ לחם לא לחמרו דמוי ולכתר לחם מן הסמים לחם לא׳ לוקימנא מלה · תו הוה אמר רב

כם כך נפיק להאי עלמא לך ודע מדי עד דלטעים נהמא כיון דלכל נהמא לתעבר
למכדע ולאתתמודע · כך כך נפקנו ישראל ממצרים לך הוו ידעי מדי עד דלטעים לון
קב"ה לחם מהאי ארץ דכתיב ארץ ממכה וגפן לחם · וכדין עלאי ישראל למכדע
ולאתתמודע ליה לקב"ה · יכוקא לך ידע ולא לאתתמודע עד דטעים נהמא דהאי עלמא ·
ישראל לך ידעו ולא לאתתמודעו כמלין דלעילא עד דלכלו לחם עלאה וכדין ידעו
ולאתתמודעו כהאי אתר וכעא קב"ה דיכדעון ישראל יתיר כהאי אתר דלתתאי להאי
ארץ ולא יכילו עד דטעמו לחם מהאי אתר ומאן היכו סמיס דכתיב הבכי ממטיר
לכם לחם מן השמי · וכדין ידעו ולאסתכלו כהאי אתר ועד דלכלו לחם מהאי אתר לך
ידעו מדי ולא לאתתמודעו · תא ר' יוסי וכסקים · תא ודאי על דא לתתער לן קב"ה כהאי
ועל דא סירות דישראל למכדע לחם הוא · קמו ולא זלו · עד דהוו חולי חמו תרי דרמוסקין
חד דכר וחד נוקבא · אר' יוסי ליית לן מלה בעלמא · דלא הוי דכר ונוקבא וכל מה די
בתרע כבי כמי כיוצא · פתח ר' יוסי ואמ'

ויבא

יעקב מן הצדה כערב

ותנח להם לקרחתו

וגו' · ותנח להם לקרחתו · מכאן ודעת · הה חמרו דנעה חמרא ולחם ידעת
ונפקת ליה ונרי ליה דנפק מכא ומסכר
הלך ומסכר חמור גרס · לל תקרי גרס
אלא גרס דחמרא גרמא ליה · לחמרת
להם ודאי ידעה דאי ייעול יעקב כמסכר
דרחל ליית לי לאפקא ליה שלא לוריך ליה
הכא ויישול כמסכני · כי מסכור מכרתיך
כדודאי בני · מאי כדודאי בני בגין
דכוחא ליה ליעקב על דא דאלין מסייעין
לאולדא · ויעקב הוא ידע דמלה לא
קיימא כדודאים אלא לעילא · פתח
ואמר · מושיבי עקרת הבית אם הבנים
שמח הללויה · אמר רבי חזקיה רוחא
דקב"ה קאמר · מושיבי עקרת הבית דא
רחל · אם הבנים שמח דא לאה ·
מושיבי עקרת הבית דא עלמא תתאה ·
אם הבנים שמח הללויה דא עלמא
עלאה בגיני כך הללויה · אמר ר' יהודה
כל אילין מכטין תקוכין דלתתא ליכון
וכלהו כגווכא דלעילא · תא חזי כי מכור

מכרתיך לפכחא מכיה גופא ומאן ליכו תורה · מכור מכרתיך לך לגופך ממש · מכור

מכרתיך

מתרי קורס

ויבא יעקב מן מצדה כערב · ויבא יעקב
דא תפלתו קדים מסטרא דצפון דכקיט
כל ברכאן דכתיב ביה מטר ברכו ה' · בערב
לאתאי בערב כותבא דלתתער ישראל לאבוי לגבי סלי
צדה · אלא בערב דכתיב ויבא יעקב לפטרא דצדה
לפטרא ערב · כיון דאסתלק יעקב אתתקן בערב
סביק סלי צדה ליעקב ואתיהב סלין בסטרא
ואבא לגבי עילא מה כתיב ויבא לאה לקדמתו ·
אמר עלאה לגבי ברא יחידא · ואתאמר סלי תבוא
תמות נפשאי לברכא לך ולרוחא לך בתבוקין
ועדוכין עלאין · סח עדן ראשון ואבונא למיסב
לך לגבי דסח צדה עד לא יתוקד בתוקפא
דיצחק · כיון דכקטא ליעקב תמות נפשא
כדין ויסכב עמא כלילא סוף · סוף דסתים
מכלא · סוף דכל ברכאן וכל קדושין דעלאי אתתקן
יעקב לא בתיב אלא סוף אלין דאתתקו לאתערבא
לגבא ועד דסח ואין לגבא תמות נפשא אלין
לכקיט ליכון קדישין וברכאן לא אתחלי מכקודא
טמירא דסוף עלמא עלאה ועל כך דודאים
אתערו כלא וכלא כגווכ רוח עלאה · רחוכן מלי
רחוכן קב"ה סוי סמכן בארעא דכתיב לכו חוו
מסעדות מלדיס מסר סס סמות בארן ·

סגריתך לזולדך דיוקנך. מהכא מצין דלשי כתוריתא לחסין עלמא דלחתי ולחסין
לחסנתא דיעקב לחסין עלמא דלחתי דכתי ומסגר כי ים מסגר בפעולתך וכתיב
להכחיל לוסכי ים ולוגרותיסם לחלל. כי ילדתי לו מסם כסיס. לחמר רבי חזקיה
חלין שלחי ותתלי ולחרבע סטרין דעלמא. ומצין דלחריך כלחד כעי ליה לחמלכה
לקלה לעילה ותתה ולחרבע סטרי דעלמא והייכו לחד. לחמר רבי חזקיה כתיב על
סרי בתר וכתיב על הרי כסמים. מצין לייכון הרי כסמים שין סית כנין דלהה דלכללן
סית לחרכין ולייכון תריסר ולייכון סית כנין דכל חד כלילי כחברים ולהה עלייהו לקויים
להם הכסים סמחה הללויה. ועל דלי כתיב לה תקח להם על הכסים כנין דלייהו עלמא
דלתכסיה ולה לתגליה ועל דלי סלה תעלה לת להם ולת הכסים תקח לך כנין דלייהו
עלמא דלתכסיה. ולה לתגליה כלל. ולת הכסים תקח לך הייכו דכתיב כי מלא כל
לימים רלשוכים ונו'. ולמקנה הסמים ועד קנה הסמים וכל הכי לקרון הרי כסמים
מכלן ולתתי לקרון הרי כתר. דכתיב ומסם יפרד והיה לחרבעה רלשים. טורי
דפרודא. לחמר רבי יוסי בבי הספחות קסירו קסרין חרבע קסרין דלנטריכו
לתקופה. ולחמר רבי חלעזר דכנין כך נפקי לכר ליכון קסרין ולחש דכלהו חד ומכלן
ולהלה כלהו חד כחרם מיסר ועל דלי כלהו סכטין סלקין בסהדותא דלעילה להלד
מסם עלו סכטים סכטי יה עדות ליסרחל להודות למס יי'. ולחמר רבי חלעזר כתיב

ויהי כחסר ילדה רחל לת יוסף ונו'. מה תמת יעקב למיכך לחרחים לת יוסף ועד לה לתוליד יוסף לה כעת למיכך לחרחים לת הה לוקמו דחמת
דלתוליד מם כלי דעמו. ותת תזי יוסף חמלים דוכתים כלתרים ויוסף זכי ליה דלקרי
נדיק וכלי סיומא דגופה. כיון דחמת יעקב דלסתלים גופה כעת נופה למיכך
לחרחים וסיומא דגופה הוה. ועם כל דלי כמימן לסלים חוסכלה דכיה לסתלימו
תריסר. ולי תימא וכי לה הוה ידע יעקב דעד כמן לה לסתלימו סכטין חלף של נב
דלתוליד יוסף מלי טעמת לה לוריך עד דלתוליד כמימן ויסתלימו סכטין חלה
יעקב כחכמתא עבד ומלה ידע לחמר ודלי לסתלימו סכה כלהו סכטין הה ידעה
דלקוכא דלעילה סריה עלייהו כדקא יחות וכחרעא דה לה ליכעי חלה כחרעא
קדושה. תת תזי דהכי הוה דכלהו תריסר סכטין לקוכא דעלמא לתלה מיכהו וכיון
דלתוליד כמימן מיתת רחל ובטלה דוכתה הלי עלמא לתלה לסתקכה כסי. ועל
דלה לה לתוליד כמימן חלה כחרעא. הלד ולכי ככלי מפדן מתה עלי רחל כחרץ
כנען כדרך ותתן מיתת רחל ובטלה דוכתה הלי עלמא לתלה לסתיסבה כביתה
סלומתא וכל זמכה דרחל קיימה עלמא לתלה לה לסתקכה כהו. מיתת רחל בטלה
לעילה ביתה בסלומו. ולי תימא לתלה לחלי לה מיתת בהסוה זמכה חלה כנין דביתה
בעלמא לתלה לייכו וכלהו מכיה לסתקכה ולהו מעלמא עלה. וכנין כך לה מיתת
כסיסה סעת. וכל שבדוי דלתלה כלתכסיה לייכון כנין דעלמא עלה לייכו כלתכסיה
ולהו כלתגליה וכנין כך לה לדכר מיתתה דלתלה כמיתתה דרחל. ותת תזי כנין כך לתכסיה לתלה
ד עלמא עלה כל מלוי כלתכסיה ועלמא לתלה כלתגליה כנין כך לתכסיה לתלה
כמערתא דכפלתה ורחל כבלוייה דלוכתה לה כסתרה ודלי כלתגליה כנין כך כל

ברכאן דתרין עלמין באתגליא ובאתכסיא · ועם כל דא כלא חד דהא כלא הוי
מעלמא עלאה הכי נמי ובכל אתר תרין עלמין דא באתגליא ודא באתכסיא ואנן לא
מברכינן לקב"ה אלא בתרין עלמין דכתיב ברוך יי' אלדי ישראל מן העולם ועד העולם ·
בגיני כך עלמא עלאה קרינן הוא וקרינן לעלמא תתא' את"ה בגין דאיהו ברוך מעלמא
עלאה על ידא דצדיק הה"ד ברוך יי' מציון שוכן ירושלם וגו' : ודאי מציון איהו ברוך ·
תא חזי כגוונא דא יי' יי' תרין עלמין ניכהו דא באתגליא ודא באתכסיא ועל דא פסיק
טעמא בגווייהו ומעלמא דא עד עלמא דא כלא חד · **ויהי** כאשר ילדה
רחל את יוסף וגו' · אמר רבי יהודה תא חזי שלימותא
דיעקב דלא בעא למיזל אלא ברשותיה דלבן · ואי תימא זמנא אחריכא אמאי לא אזל
ברשותיה · בגין דדחיל יעקב דלא ישבוק ליה וישתלימו תריסר שבטין בארעא
אחרא ועל דא כיון דחמא דמטא שעתא דבנימן ברח כמא דאת אמר ויברח
הוא וכל אשר לו דכיון דאתיליד בנימן אתקשרת שכינתא בכלהו שבטין ונטלא
ביתא בכלהו · ויעקב הוה ידע ברזא דחכמתא דכד ישתלימו תריסר שבטין
דשכינתא תתקשר בהו רחל [illegible] ואיהי נטלא ביתא · תא חזי הכי אוליפנא עלמא
תתאה אתחזי ליה ליעקב כמה דאתחזי למשה אלא דלא יכילת עד דהוו תריסר שבטין
בביתא לאתקשרא בהו וכדי' אתדכיאת (כ"א אתדחיית) רחל ונטלא איהי ביתא בכולהו
שבטין והוה עיקרא דביתא וכדין מושיבו עקרת הבית ודאי אמר יעקב הא מטא
זמנא דאשתלימו תריסר שבטין ודאי עלמא דלעילא יחות הוא לביתיה לאתקשרא
בהו ומסכנותא דא אתדחייא קמיה אי תימות הכא לא יפוק מהכא לעלמין ולא עוד
אלא בארע' דא לא אתחזי לאשלמ' ביתא בגין כך ויהי כאשר ילדה וגו' עד לא אשתלימו
שבטין · שמע ר"ש אמר ודאי כל מלוי דרבי יהודה שפיר ודא סליק על כולא ואי
תימא אמאי לא אזל ליה לארחיה מיד אלא כל זמן דרחל לא מתעבר' מבנימן אתעכב
תמן כיון דמטא זמנא דבנימן ערק ולא בעא רשותא בגין דלא יתעכב תמן ויתחבר
יעקב בכולהו שבטין באתרא דלא אצטריך · רבי אבא פתח וילך משה אל יתר חותנו
וגו' תא חזי משה רעי עכא דיתרו חמוי הוה ודיוריה הוה ביה וכד בעא למיזל לא אזל
אלא ברשותא דידיה ויעקב דהוה שליס ודיוריה הוה תדיר עמיה דלבן אמאי לא בעא
רשותא מניה אלא הא אתמר דלא יתגלגל לבן עמיה גלגולין וישתאר תמן דהא
בקדמיתא אמר ליה ומיד גלגל עליה גלגולין דישתאר תמן והשתא דחיל מניה אבל
יתרו לא הוה הכי לגבי משה בגין דלבן חרשא הוה ובחרש' הוה כל עובדוי לגבי דיעקב
והשתא לא בעא יעקב לאתעכבא תמן דהא קב"ה אמר ליה שוב אל ארץ אבותיך וגו'
ועד לא בעא לאתעכבא ולמישבק פקודא דמריה · תא חזי כתיב ויזכור אלדים את
רחל וגו' פתח ואמר למנצח לבני קרח על עלמות שיר האי קרא אית לאסתכלא ביה
ברזא דחכמתא איהו וכל הני שירי' ותושבחן דהוו אמרי בני קרח כולהו מחדתי' איכון
שירין ותושבחן דהוו מלקדמין וכן כל איכון שירין ותושבחן דאמר דוד וכל איכון דהוו
עמיה כולהו הוו ברזא עלאה ברזא בחכמתא · תא חזי עבד קב"ה עלמא תתאה כגווני
דעלמא עלאה וכל איכון סדרין דסדרו דוד ושלמה בריה וכל איכון נביאי קשוט כולהו

סדרו

סדרו כנוכח דלעילא . תל חזי כנוכח דחיכה מסמרות כארעא דכי כמי כרקושא
דמזמרי למריהו ומחמרי טירתא תדיר וכולהו קיימין חילין לקבל חילין וכלא כסדרא
דטירין ותושבחן והא לוקמוה מכרוזא עלמות טיר מלי עלמות טיר לגלא מסום
סמא מלכות וממכים פלגסים ועלמות לון מספר מלי ועלמות לון מספר כלא הוס
מספר לגדודו וכנין דלית לן חושבכא כתיב ועלמות לון מספר וכלהו טורין טורין
מסחרן סדרין חילין לקבל חילין לזמרא ולמשבחא למריהון וחילין חיכון עלמות טיר
וכנין דלית עלמות דלא מזמרין כחילין וחילין לקרון עלמות טיר . תלת סדרין
מתפרסן לכל סטר לר סטרי עלמא וכל סדרא וסדרא דחיכה לכל סטר תלת סדרין
לחרכין . סדרא קדמאה דלסטר מזרח תלת סדרין חיכון וחיכון תשעה סדרין כנין
דכל סדרא מחכון תלת לית ליה תלת סדרין ותשתכחו דחיכון תשעה וכמה אלף
ורבוון תחותיהו . הכי סדרין תשעה וכולהו מתנסבי כחתון רמיימן וכל סדרא לסתכי
לחיכון לחתון רמיימן ומתסכרן כולהו וחמרי טירתא וכד חיכון לחתון פריסי גו לוויתא
דרוחא דמימא על כלא כדין חיכון כטלי וטירתא לתתסס וחד לת לתכטס מתתא
סהוה לת סלקא ונחתא ותרין לחתון פרסי עלייהו והלי לת מתתא סלקא סדרא
לשול ולתסכר כהו ולתעביד תלת לחתון כלהו לפוס לחתון ידו דחיכון תלת גו
דסטקלריא המלירה מחילי לתסר תלת סדרין וחיכון תרין לחתון וההוה לת דסלקא
מתסכר עמהון וחיכון תלת תם חיכון תרין לחתון עלוין דסלקין כחויר חיכון כלילן
דל כדא רחמי כדיכ וכנין כך חיכון תרי וחיכון מעלם עילא כרזא דדכור והלי דסלק
ולתסכרא עמהון חיכה וקא ולתכלילת כתרוייהו כנוכא דנוקבא לתכלילת כתרי
סטרי כיסיא וכשמלא ולתסכרא כהו הכי כמי הלי לת כוקבא דלתסכרא כתרי
לחתון לחכרין וחיכון כתרין סטרין אין עלוין ודא לתתא וכלא חיכה חד דכר ונוקבא
בר דכר לתסרי עלמא דחיכון לחתון משלמא עלאה כיהה דחיכון לולידו כל שכדין
לתתא כנוכא דלהון ממא . וכנין כך מלן דודא לן ולזדכר כהו רחים לשולא ורחים
לתתא . רבי סמעון אמר לגלן לחתון כלהו דכר ונוקבא לתתכללא כחדא כרזא דמיין
עלוין ומין תתלין וכלא חד ודא חיכה ויחודא סלים וכנא מלן דודא להו ולזדכר
כהו כנין דלחיכה עקרא ויחודא סלים כדקא ואות תלת מסטרא דא ומסטרא
דא כיחודא חדא כסליהו דכלא וכלהו רזא דסדרא עלאה כדקא חזי כנוכא דלשולא
דסהוה סדרא תלת כרזא תדא . סדרא תניינא דלסטר דרום תלת סדרין חיכון
לסהוה סטר וכל סדרא וסדרא תלת תלת וחיכון תשעה כמה דלתמר ולחתון לתתלגי
הכי לכל סטרי לתתסכרא כלא כחד כנין דלית לחתון כרזא דנוקבא ולחתון כרזא
דדכורא ולתתסכרו כלהו כחדא והו חד כרזא דסמא קדישא סלים ולגבייהו סדרין
מחכן תלת תלת כמה דלתתא וכלא כפקא מסדרא דלחכן דלעילא כסדרא דלתתא
לחתון דסמא קדישא . ידו . כמה דלתתא הכי סדרין כלהו מתנסבי כחילין לחתון וידעין
ונטלי כהו וכמה חילין ורבוון כלהו לתתא דנטלי ולתנסבי כסדר דא . סדרא תליתאה
תלת לכל סטר חיכון תשעה וחיכון סדרין מתלת סטרי כמה דלתמר שבעה ועשרים

ויצא אוקמוה תקבייא ויא בשא
ס כני . דשארע כתקין

פרזל דלתון דליכון שבעה ועשרין ושב דליכון תרין ועשרין עלימן דלתון חיכון
שבעה ועשרין סדרך דסדרין אין שבעה ועשרי לתלת תלת סדרין לכל סטר ותסתכי
הלין תלת מהלי סטרא דליכון תשעה ואין תלת דהלי סטרא דליכון תשעה ותסתכי
כלהו שבעה ועשרין . ורזא דלין שבעה ועשרין חיכון תשעה לתתון חיכון דליכון
ברזא דבוקבי לתתבכר כהו מוקבא עם חיכון תמני סרי סטרי לחכרין ברזא דלתתא
וכלא חיכו כדקא חזי . תא חזי כגונא דליכון לתתון עלין דעלמא עלאה סכי כמו
לתתון לחברכין לתתא לתתון עלין דכרבין ולתתון תתלין זעירין וכלא דא כגונא דא
וכל הני רזין ברזא דדכר ובוקבא כלא חד בעלמא .

ויזכור אלהים את רחל . דהא במזלא תליא . וכתיב כתיב זכירה .
וי׳ פקד את שרה לאו במזלא הוא . ואי תימא דהא בגין במזלא
תליין ולא לתתא . הכא כתיב לאו במזלא הוא . אלא וי׳ כתיב כלא בחדא . אי הכי
למאי כתיב פקידה אלא ודאי זכירה דא הות מקדמת דכא ואתמסר מפתחא דא
לתתא כמה דכתיב ואת ברריתי לקים את שבועתך אשר נשבעת לאברהם וגו׳
ולבתר כגונא דא . וכיון דדכר ברזא דלעילא לבתר לתתא ברזא דבוקבא פקידה
למהוי כלא כחדא . ויזכור אלהים את רחל ר׳ חייא פתח ואמר ונם אני שמעתי
את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אותם ואזכור את בריתי . ואזכור את
זכירה בגין דיהוי לעילא דהאי מזלא דיהוי לעילא כדכורא לתתא על פקיד דהוי
כגוונא לתתא כבוקבא כגונא דא ויזכור אלהים את רחל . כלא ואזכור את בריתי
את אזי כתיב פקוד פקדתי אתכם . וכי פקוד פקדתי והא פקידה כבוקבא קיימא
וכהאי זמנא כגוונא הות ויהיי לאמרת פקוד פקדתי . אלא הכא הות לאסתכלא
ורזא דאסכמתא הכא ויהיי כגוונא היך לתתאי למסב הכא והיך לאמרת פקוד פקדתי
אלא הכי הוליפנא ממצרים כד נהיר ויהיו בשמיא ותוקפיה וחיוליה שלטו על ארעא
בכל אתר . כגונא דא אלא כל האי כבודי . בזמנא דמקדשא קאים . אלא כל
האי כבודי דא ארעא קדישא ודמתא דישראל כגוונא דיהי לעילא ותוקפא סחרא
להו ליסראל לאחנא עלייהו . ואשב דליכון כארעא לחרא . ותא חזי סכיכתא לתתא
וסכיכתא לעילא . סכיכתא לעילא כתריסר תחומי דתיכון קדישין ותריסר חיוון עלאין
סכיכתא לתתא כתריסר סכטין קדישין וכדין לתכלולת סכיכתא לעילא ותתא וכלא
כחד זמנא כחד ואשב דזמנא דישראל כגוונא לתתא לעילא הכי כמו לתתקפת
כניף לתתא לא לתתקפת דלעילא בגוונא דישראל בגוונא לתתא לעילא עיקרא
במה לתתקפת לעילא דמות בדיוקן מה עבד כפה ליה לערסיה על לכלא דכריה ולא
לתקון ליה לערסיה אלא כטל כוכבין ודדרין ואטיל תחות ערסיה וסביב עלוי כך
קדישין דישראל ולתתא מקדשא כשלמעלה כדדרין ומתחתיה
ויהי מלאך וי׳ אלו כלבא אם מתוך הסנה כגוון דישראל הוו בגלותא . פקוד פקדתי
אתכם מאן דלא קיימא כרעותיה מה פקיד ומה עביד . אלא פקוד מלעילא פקדתי
אתכם . מאי טעמא כגון דהאי זכירה הות עלה מקדמת דכא דכתיב ואזכור את
בריתי . כיון דכתי׳ ואזכור את זכור לתתא על תמרת לכתר פקוד פקדתי

דהא סיפא נקטת מקדמת דנה · כנוסח דלא סרים דכתיב ויו׳פקד את שרה · לכל
הכא רחל דלא לדכרת מקדמת דנה לא אתמר בה פקידה אלא זכירה וכלה בזכירה
ליכו כרגא דמזלא · ר׳ יהודה ורבי חזקיה הוו אזלי מקפוטקיא ללוד והוה רבי יהודה
רכיב ור׳ חזקיה כרגליו · לדהכי נקט ר׳ יהודה אמר מכאן ולהלאה כתעשק כתורתך
כמה דכתיב הכא גדול ולהלן · אל ליהי קושיא תלתא זוגות הוו דאד יומא ותרין
ותיבו ליה · אל הכי אלי כברכתן כגון דלדכר אד שמא דקב״ה ותרין יתיבו ליה הא׳
כי שם יי׳ נקרא הכא גדול לשלישו · כי שם יי׳ נקרא דלא אד דמכרך · הכא גדול לשלישו
שין תרין לחרטין לכל כתורתך לפי׳ תרי ותבי ויהבי רבי ותוקפא דמכתא לתורתך
לקב״ה · אמר ליה רבי חזקיה לגבי כרכתן לאחי תלת · אמר ליה הא לוקמוה ואתמר
דכתיב הכא גדול לשלישו · לכל דוה דאלה הכא כל דרזין דכרכתן הכי ליהו
אד לכרכא ואד לאתכא כגון דיסלק מכאן דקב״ה כרזא דלתתא אד מכרך ואד
דאמר מכאן ודא הוא קיומא דכרכתן וכרזא עלאה כדקא יאות כרזא דתלת כמה
דלוקמוה · עד דהוו אזלי אמר רבי יהודה תכיכן ליה זכירה לטב ואית זכירה לכיש
ליה פקידה לטב ואית פקידה לכיש · ליה זכירה לטב כמה דלוקמוה דכתיב וזכרתי
להם כריתי ראשונים וגו׳ · ויזכור אלהים את נח · ויזכור אלהים את כריתו · ואית
זכירה לכיש דכתיב ויזכור כי כשר המה רוח הולך ולא ישוב · פקידה לטב דכתי׳ פקוד
פקדתי אתכם · פקידה לכיש דכתיב ופקדתי כשבט פשעם ובנגעים עונם וכלהו
רזין עלאין · כל הכי זכירה ופקידה לטב · אלין ליכון דרגין ידיעין רזא דמהימנותא
דכל וכוקבא רזא אלא זכירה ופקידה ואלין ליכון לטב זכירה ופקידה לכיש שין ליכון
רזא דשטרא לאחרא דקיימא כרזא דשלים לאחרי דכר וכוקבא כאחד · זכירה כהאי
ופקידה כהאי ואלין ליכון דקיימין תדיר לכיש ושין לקכיל אלין · מהכא נפקי כל רזי
דמהימנותא וכל קדמאין עלאין כמה דלוקמו׳ · ומהכא נפקי כל זוכין כיסין וכל מותא
וכל סטרין וזיכין כיסין כעלמא דלוקמוה ודא כהפוכא מן דא · אל תוקפא הכי הוא ודאי
זכאה ליהו מאן דלוקפין לתקוף כסטר׳ טבא ולא ירכין נרמיה לסטר׳ לאחר׳ ויסתזיב
מכהון · אמר ליה רבי יהודה הכי הוא ודאי וזכאה מאן דיכיל לאסתזכא מכיה מהאי
סטרא וזכאין ליכון כדיקיא דיכלי לאסתזכא מכויהו ולאנחא קרכא כהאי סטרא
אמר רבי חזקיה כמה פתח ואמר כי כתחכולות תעשה לך מלחמה וגו׳ · מאן מלחמה
דא מלחמה דהאי סטרא דיסא דאשתריך כר כם לאנחא כיס קרכא ולסלטאה עלוי
ולאסתזכא מכיה · תא דיעק׳ הכי אסתדל לגבי עשו כגין הסוא סטר׳ דיליה לאתחכמ׳
עלוי ולמיזל עמיה כשקיומו ככל מה דאשתריך כגין לסלטאה עלוי כריסא וסופא וכלה
כדקא יאות · וריסא וסופא כחדא דא כנוסח דא כמה דכתי׳ ככורתי ולכתר ברכתי
סירותא וסופא כחדא דא כנוסח דא כגין לסלטאה עלוי כתורא מיסר כדקא חזי ליה
ובגין כך זכאה ליהו מאן דאסתזיב מכויהו ויכיל לסלטאה עלייהו · תא חזי זכיר׳ ופקידה
לטב ליכון כחדא כרזא דמהימנותא וזכאה ליהו מאן דאסתדל כתר מסיומטות כל׳
לאחרי יי׳ יכו כאויכ יפתח וגו׳ · אמר ר׳ חזקיה הכי הוא ודאי · תא כר כם כל נלי
גלויתיה לך ויומא עלאה זכרכי ופקדכי כגין דליכא זכירה ופקידה לטב וזכיר׳ ופקידה

לכם ומיכן למטלטלי מלה מן פומיה ותיתיין למדכרה מוכוי דכר נם ולמענש ליה כך
ליהוי זכאים טליה דכל כדקי מוכוי הסיה זכירה ופקידה לבים ולה יפכחון לון כנון
שרה דאמר זכרה לי אלהי לטובה דהה ככל אתר דכר נם נלי נלויה וכלל נרמיה
כין סניאין ככללה דסניאין ותה חזי סוכמית כדאמר לה אליעם הים לך לדבר אל
המלך או אל סר הצבא · הים לך לדבר אל המלך הסוה ויתה יום טוב דרחם הסכה הוא
וההוא ויתה דמלכותה דרקיעה סלטה למידן עלמה וקבה לקרי מלך כההוא זמנה ·
וכנין כך אמר לה הים לך לדבר ש המלך · מס כתי ותאמר כתוך עמי אכי יושבת · מאי
קאמרת לה כעיבה למהוי רחימתה לשלה אלה לאעלה ריעתי כין סניאין ולה לאפקה
מכללה דלהון וכך כעי ליה לכר נם לאתכללה ככללה דסניאין ולה לאתייחדה
כלחודוי כנין דלה יפנחון עליה לאדכרה מוכוי כדקאמרן · פתח רכי יהודה ואמר
הכנלו לך סערי מות וסערי נלמות תרחם · הלי קרא קשה אמר ליה לחיוב · כך אמר
דחיוב דחיק נרמיה על דיכוי דקשה · תא חזי חיוב אמר הן יקטלני לו איחל כתיב
לה כלפי וכתיב לו כוחו וכלה חיסו · אלא קשה וכי אלה קטיל ככי כמה הכנלו לך סערי
מות וסערי נלמות תרחם כמה תרעין חיכון פתיחין לסהוא סטרה ואמאי סלטה
עליהו וכלהו סתימין מכבי כמה ולה ידעין חיכון סערים · וסערי נלמות תרחם מאן
חיכון סערי מות ומאן חיכון סערי נלמות · אלא מות ונלמות כחדה חיכון וזונה חדה
חיכון מות הה אתמר דה מלאך המות והה לוקמוה · נלמות נלי מות · הלי חיסו
מאן דרכיב עליה וחיסו נלה דילים ותוקפה דילים לאזדונה כמדה כקסורה חד
וחיכון חד וכל חיכון דרנין דכפקי מכוחיו ומתקטרן כהו חיכון סערים דלהון · כמה
דלעילא כלה סלו סערים דאמיכם ונו · ואלין חיכון סערים כהרין ומחלין דעלמא ·
לוף הכי חיכון סערי מות וסערי נלמות מסטרה לאחרה דרנין ידיען דסלטין כעלמא
סערי מות וסערי נלמות דה כוקבא ודה דכורה ותרוויהו כחדה · ועל דה אמר קשה
ליה לחיוב כנין כל חיכון מלין דחיוהו אמר כלה ענן ויולך כן יורד סאול לה יעלה וכל
חיכון סאר מלין אמר קשה הכנלו לך סערי מות למכדע דהה כלהו כרסויתי וכלהו
זמיכון לאתכערה מעלמא דכתיב כלע המות לנצח ונו · תא חזי ויזכור אלהים את
רחל וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה · תרי זמכון אלהים אלהים אמאי · אלא
חד מעלמא דאכורה וחד מעלמא דכוקבא כנין דכמזלה תלויה מלחה וכל אתערת
רחל כעמה דה דכתיב יוסף יי לי כן אחר · ודע ויעקב דחיסו אתחזיית לאסלמא כלהו
מכסין ולה אתקייס כעלמא כנין כך כעה למיזל ולה יכול וכל מסה זמכה דכמיון
ערק ואזל ליה כנין דכארעא אחרא לה אסלים כיתה לאתקטרה עלמא קדישא כיה
והיינו דכתיב ויאמר יי אל יעקב סוב אל ארץ אכותיך ולמולדתך ואהיה עמך · מאי
ואהיה עמך אלא אמר ליה עד הכה רחל סות עמך עקרה דכיתה מכלן ולהלאה הכה
אהה עמך ואסול כיתה כהדך כתריסר סכטין והיינו דכתיב ואכי כבאתי מפדן מתה
עלי רחל על הוה וכניני הוה מלה דאתרחיש חיסו ואתיה דיורה אחרה ונטלה כיתה
כניני לדיורה עמי · ויאמר כקשה מברך עלי ואתפס · מאי נקשה אמר
ר׳ נחמן הוה רמע אמר אלה אמי דיעקב לה אסתכל אלא כמוקבי
וכנין

וכנון כך יפלח לי לחמר נקבה שכרך הוא נקבה דליהוי שכרך בקדמיתא: ואתנה לומך
מאן נקבה דתתכלת בה ואתנה ופלח לי כניכה: ואמר יעקב לא תתן לי מאומה:

לגר בספרא דבריאתא

אמר יעקב דלא לחבל כל מה דעבידנ׳ לעשו ויקרע דמלכא קדישא עבודכון ועל
דא לא תתן לי מאומה כשתעבד לי כל מה שאעשה לך אם תעשה לי את הדבר הזה ונו׳:

ויסר ביום ההוא את התישים: רבי אלעזר פתח ואמר וי׳מי יגור באהלך ונו׳:
הא לוקימנא ולוקמוה חבריא קולך תמים דא לכרסם דכד אתגזר
תמים לקרי: ושועל נקד דא יצחק: ודכור לחת דא יעקב: ודאי יעקב כחמת
אתדבק לי הוה כחמת אתדבק מאי טעמא עבד עם לבן כנוהגא דא: אלא יעקב
כחין סעדת דמזלי הוה דסרי לי לגיכים למכתן סעתיה עד לא יתוב לארעיה ואי מזליה
קלים כמה דעכיד ספיר ואי לאו לא יומיב רגלוי עד דיסלק: לבניה תא חזי כתיב
ועכשיו כי נזדקתי ביום מחר ונו׳ דסלא לוהיו לא עבד כגין דיטול מדיליה למנכא אלא
כלא בקושטא ואלומי דרשותא ולא שוד אלא דליהוי בטול דמו מלבן: ועל דא כתיב
ויברכני ה׳ בגללך: כמה חרסין וזיכין עבד לבן וכחין מזליה בניכיה דיעקב
והוה מסכא בניכיה דיעקב מלא עלמא כל ירחא ומלא לחמרין ומלא עזין ויתיר על
עלמים: רבי אלעזר אמר אלף עלמין ואלף לחמרין ואלף עזין הוה מייתי ליה יעקב יתיר
בכל ירחא וירחא בת״ל כי מעט אשר היה לך לפני ויפרוץ לרוב ויברך ה׳ אותך לרגלי
וברכתא דאשלח לאו היסו פחות מאלף מכל זיכא וזיכא: מעלמין אלף אסתכא: מלחמרין
אלף אסתכא: מעזין אלף אסתכא: על כל מה דסריך כרכתא דאשלח לא פחות
מאלף עד דכניהיה דיעקב אסתלק לבן לכיה עותרא: וכד כעא יעקב לכטלא לגבריה
לא אסתכא אלא עשרה מכל זיכא וזיכא ויעקב חזיב ליה לעותר׳ סני: אמי כמה כטיל
מדיליה ממה דסום יסיב ליהוי בזכותיה דלבן: וכל דא דסליק ביה יעקב לא הוה אלא
בזרוע דליכון מקלות דשוי לבני עבא: תא חזי כמה טרח הסוא צדיק דיעקב
לאתרויה דלבן כתיב ויסע דרך שלשת ימים ונו׳ והוה לוהיו ליה כל הני עותרא ועם
כל דא לא כעא לבן דיסך לגבריה דיעקב הכי אלא כטל עשרה מן דא ועשרה מן דא

ועשרה לון כאי

ויסב כולא דכניה ואמר ליה טול הכי ואי יולידו כמה דלמרת כהא גוכא ויסך לגנך
סהד ותחלף את משכורתי עשרת מונים והכני עשרה מן דא ועשרה מן דא וכתיב
ואכיכן התל בי והחליף את משכורתי עשרת מונים והכני עשרה אסתדל בתר קבל
וברכיה ומכל מה דשוי לבן עמיה דיעקב לסדר כמלוהיה וכטיל מיעקר כלא עד דקבל
עם עליה וכטל מדיליה בזרועא: תא חזי אלעזר כל הכי קרקי לאחוהה מכמתא
קל לתיין דתכיכן מלין דלעילא מכסין תלין כשוכד ומכסין כמלוהא ומכסין כרשותא
דלכא ואלין דכעי לאחסכא כרכתין כגלותא כמלוהא ורשותא ומכסין דלא כגלותא
אלא כשוכדא תלין: תא חזי ישקב אלוף כל מה דעבד כחכמתא עבד כתיב ויצב
את המקלות אשר פצל ברהטים כשקתות המים כלא כחכמתא לאחסכא כרכתין
מחבועא דכלא לכליה דרגין עלאין דליכון חולקיה ועדכיה: את המקלות: אלין
הוה כתיב מלך אשור ברהטים דסא מסהוה מלך לתיין כרכתין לכליה ע׳מין: לא

ולכל עד ולכתר מכון ולערב יחלק שלל
לתתברכה

ומתפללין כלהו עלמין ומריין עלוי
ברכאן כמה דתוקמוה דכתיב בבקר
כשוכב דל דחכמת׳ בנדין ברכאן לתת׳
בקשות תמוס כמה דתוקימנא וכדין
דעדכיה כרכאן ממכוער דכלא ונמוחי
לדרגא דל דליהוי תלתא כחדא כרהטי
ואתעביד כלא חד כתרי גווני ועם כל
דל מחשוף סלקן דיתגלי חוורא על
סומקא וכל דל למחי למחסר לדרגא דל
דל לכלהו וכריר ומשו מחבר גבי דרגין כוכבין
דאתכר ליה לאתריה ואתחברת מנ׳ ע׳
מנו עלמין לעלמי ורשו מחבר גבי דרגין כוכבין
דחס לכלהו וכריר חולק עדכיה ואתחברת מנ׳ ע׳
מסוכא מכמיתא מנו טפשותא ואוקיר ליה לאתריה
כגו מלך וז״ל . עד כתיב לך עתה יבוא יעקב ולא
עתה תבין יאמרו תוספתא קוטרא
דקוטרא דכיה סום סליק לגו לגו עד לא לסכא
לתתא מתיעד עלאה אתעבי מכלא לאתברכא
ומכיס לכתיב רגליס יורדות מות . ואלין תרין
דכבון ומות סאנו תוקפא דסורכו דמלכא רוח
ומתרד מתיעד עלאה אתעבי מכלא לאתברכא
דיצחק ומות כוקפא דיליה . כתם קדמאה מסא
דכאם מסתוכא דתוקפא דמלכא סוי מכלא
לשלא ותתא מכלא לאתכיד מכלא סוי מכלא
מתר כית מוסכא סמוע מתר לאן מתר לאן מסתכא
דקוטרא דכיה סום סליק לגו לגו עד לא לסכא
עתה תבין יאמרו תוספתא קוטרא

מדרשו׳

ויקח יעקב מקל לבנה לח וגו׳
פתח ואמר כי יעקב בחר
לו יה ישראל לסגולתו . מתניתין תא
חזי כי יעקב בחר לו יה . עד כאן לא
ידעה מאן בריר למאן לי קב״ה בריר
ליה ליעקב לי ויעקב בריר ליה לקב״ה שלא
מסה דגלי קרא ודעבד קב״ה כטובל ליה
ליעקב לעדכיה דכתיב כי חלק ה׳ עמו
יעקב חבל נחלתו . תא חזי כבי כמו ועק׳
בורר לחסכתיה ועדכיה לחולקיה וסליק
לעילא מכל דרגין וכטובל ליה לעדכיה
מקל לבנה לח היינו דרגא חוורא דסטר
ימינא וגוז וערמון היינו דרגא סומקא
דסטר שמאלא . ופצל כאן פצלות לבנות
דלעבר דיב״מ דל דל ואתחבר ליה כימינא
והוה עלל כיוהיו וכטובל לון כחדא
ואתעביד כלא חד כתרי גווני ועם כל
דל מחשוף סלקן דיתגלי חוורא על
סומקא וכל דל למחי למחסר לדרגא דל
דל לכלהו וכריר ומשו מחבר גבי דרגין כוכבין
דחס לכלהו וכריר חולק עדכיה ואתחברת מנ׳ ע׳
מסוכא מכמיתא מנו טפשותא ואוקיר ליה לאתריה
כגו מלך וז״ל . עד כתיב לך עתה יבוא יעקב ולא
עתה תבין יאמרו תוספתא קוטרא
דקוטרא דכיה סום סליק לגו לגו עד לא לסכא
לתתא מתיעד עלאה אתעבי מכלא לאתברכא
ומכיס לכתיב רגליס יורדות מות . ואלין תרין
דכבון ומות סאנו תוקפא דסורכו דמלכא רוח
ומתרד מתיעד עלאה אתעבי מכלא לאתברכא
דיצחק ומות כוקפא דיליה . כתם קדמאה מסא
דכאם מסתוכא דתוקפא דמלכא סוי מכלא
לשלא ותתא מכלא לאתכיד מכלא סוי מכלא
מתר כית מוסכא סמוע מתר לאן מתר לאן מסתכא

סתרי תורס

ויקח יעקב מקל לבנה לח וגו׳
פתח ואמר כי יעקב בחר
לו יה ישראל לסגולתו . מתניתין תא
חזי כי יעקב בחר לו יה . עד כאן לא
ידעה מאן בריר למאן לי קב״ה בריר
ליה ליעקב לי ויעקב בריר ליה לקב״ה שלא
מסה דגלי קרא ודעבד קב״ה כטובל ליה
ליעקב לעדכיה דכתיב כי חלק ה׳ עמו
יעקב חבל נחלתו . תא חזי כבי כמו ועק׳
בורר לחסכתיה ועדכיה לחולקיה וסליק
לעילא מכל דרגין וכטובל ליה לעדכיה
מקל לבנה לח היינו דרגא חוורא דסטר
ימינא וגוז וערמון היינו דרגא סומקא
דסטר שמאלא . ופצל כאן פצלות לבנות
דלעבר דיב״מ דל דל ואתחבר ליה כימינא
והוה עלל כיוהיו וכטובל לון כחדא
ואתעביד כלא חד כתרי גווני ועם כל
דל מחשוף סלקן דיתגלי חוורא על
סומקא וכל דל למחי למחסר לדרגא דל
דל לכלהו וכריר ומשו מחבר גבי דרגין כוכבין
דאתכר ליה לאתריה ואתחברת מנ׳ ע׳
מנו עלמין לעלמי ורשו מחבר גבי דרגין כוכבין
דחס לכלהו וכריר חולק עדכיה ואתחברת מנ׳ ע׳
מסוכא מכמיתא מנו טפשותא ואוקיר ליה לאתריה
כגו מלך וז״ל . עד כתיב לך עתה יבוא יעקב ולא
עתה תבין יאמרו תוספתא קוטרא
דקוטרא דכיה סום סליק לגו לגו עד לא לסכא
לתתא מתיעד עלאה אתעבי מכלא לאתברכא
ומכיס לכתיב רגליס יורדות מות . ואלין תרין
דכבון ומות סאנו תוקפא דסורכו דמלכא רוח
ומתרד מתיעד עלאה אתעבי מכלא לאתברכא
דיצחק ומות כוקפא דיליה . כתם קדמאה מסא
דכאם מסתוכא דתוקפא דמלכא סוי מכלא
לשלא ותתא מכלא לאתכיד מכלא סוי מכלא
מתר כית מוסכא סמוע מתר לאן מתר לאן מסתכא

לאתברכא כלהו עלמין לאתתא . ויעקב
בטל חולקיה מהכו ברכאן דשריין עליה
לאתתא בגין דליהו חולקוי ועדבה דקב"ה .
ר' יוסי זמנא חד הוה סליק קמיה דר"ש הלי
הלי דכתיב ברכות לראש צדיק לצדיק
מכשיל ליה . מאי לראש צדיק הלא ראש
צדיק דא הוא עטרה לחוקמו . תו ראש
צדיק דא יעקב דליהו בטול ברכאן וכנוד
לון לצדיק ואתתון לזדריקו לכל עבר
ואתברכן כלהו עלמין . תכל הא חוקימו
ברכות לראש צדיק צדיק לקרי ההוא
לאתר דיתפרש דכורית דמכוש כפיק מכוש
לכר כוקכא דקיסטא דחמרא כפיק מכו
ליהו ריפא . כך ראש צדיק הסוא לאתר
כד זריק מכוש לכוקכ לקרי ראש צדיק
צדיק ליהו ראש בגין דכל ברכאן כיה
שריין . תו הסוא כר כם דזכי למכטר לת
קיימ קדים ועביד פקודי דאורית צדיק
לקרי ומריסים ועד דנלוי סכי לקרי .
וכד ברכאן כגדין לעלמא שריין על ריפו
ומכוה קיימי ברכאן לעלמא בכבי קדיפו
זכאין לחוקים . דכי יפא תו שליל
ואמר כתיב כער הייתי גם זקנתי ונו
הלי קרא חוקמוה דשרו דעלמא אמרו .
ליהו אמרו בחכמתא יתיר ממה דחשבין
כני כפא כל כרי יאות הוא דהא ביחוד
קדיפא לתתא כער הייתי גם זקנתי
והכי הוא . לא ראיתי צדיק כעזב דא הוא
שבחא דיחודא דלא לשתכח יום בלא
לילה דהא לילה כיה לשתכח תדירא
וצדיק לחוד לעילא ולחוד לתתא . וזרש
מכקש לפס . מאי הוא לילה כשעתא
דזריק ולתגביד זרעא לא תכא לכוקכא
דהא כהדיא שריא לא לתפרש מכיה
לעלמין וזמיכא הוא לגביה דהא זרעא לא
גניד בשעתא דכוקכא זמיכא

מרעיונין ושרשורי אמיתם בפק אתי בקודש עלמ' :
מסתי בקודש עלמא כפק כלא לשעתיך ופשיק ס
מעמ עלמא לשעתי לכלא מסתי כפיק ופרוש דסיק
לאחוד לכל סטרין דליהו מקל לכנס לא ולנו
ושרשון תרין דרשעין לאחוזין ביה פלין כפק
ומחוזן נפ"ק תתמס לקברא מסכנא כחד ולמסנ
אל . כדין פליסר מכילן הוו אל . וחוורא
לתגליף על גווכין וסליק על גווכין כלהו . סל"ל
מסתוף סלבן וכדין לקרי יי לאל ושמו לאל .
וכדין יי רועי לא לאסר . וכתיב בכלות דשמ
ירכיבני על מי מנוחות יכפלני . כפגי יסובב ונו'
ויקח לן יעקב נריר ליס לחולקיס לעבדיס
מקל לנכס לא סטרא דיסיכא נוון
חוור לא סטרא ליסו לאיס . ולוזא סטרא
דשמשלא סוסקא כוורא ושרשון כלול לא בלא
וכלהו לאחוד יסיכא חוורא בגוונים וסלקא בסו
דכתיב מסתוף סלבן דשעב לאחוד לתרין סטרין
כטל חולקיס לסטר יסיכא ופליק בכלא בסלי
סטרא וכסלי סטרא . כדין לקרי נבר פליס .
פליס בכלא אס כתיב בתריס וליס כתיב יאס סבלן
ס מסקדרות ויסס יעקב את מקלות ונו' . סתרא
דסתרין לחכימי לבא לתסבר בגו מסרין עלמין
קדישין בלין על בלין מלין מיסמין ופלין לבר .
ליכון מביסמין מתקדרין כמלכא קדיס ומתקדרין
בשרשל בגין קדישין לקבס ופלין לקרין בשלי
מתקדרות מסרין לאיכון מקדרות עילא ותתי
בשעתא דתיפוכתא לשון לגבי ושרש עלמא
לשיולא עמודא דשבעיתא יעקב שליא בשע
ליכון מקלות תפלין דרישא בשטים אתר ודוכתא
לציורי תפלין בסב כטלי כסור כל חילין ומסיריי
עלמין ליכון דמתקדרן לעילא ומתקדרן לתתא כיון
לאיכון כטלין תנו רשטין מקדושת סמיס כדין ליכון
סוו מקורין ומכוכין לכתתא ולמיסב לכלא .
ובגיכך תפרים יעקב כין לדנין עלמין קדישי
לדנין ולא סתם על נפן לבן . עדרים תפרים ליס

תולדותיהם דתרוויהו בחדא כדכתיב
זה דלא מיתברכן ועל דא לא אתברכת
למתבע עלה · ולא וכזמנא דנלותא לאו
הכי · ולא זרעו כתיב ולאו ליהוי · לזמנין
כפיק כד נוקבא כדכוותא חד עם דכורא
ואי תימא לא רליתי נדיק נעזב בזמנא
דנלותא מאי הוה הלא הא לאחיד לעילא
ולא נעזב לעלמין בזמנא לאחרא לא נעזב
מכוקב לאחיד לעילא ולאחיד לתתא לאחיד
לעילא בזמנא דנלותא · בזמנא לאחרא
לאחיד לתרין סטרין לעילא ותתא ולעולם
לאיהו נעזב · כתיב ויתן לותם לבלדים
ברקיע השמים דא נדיק ואע"ג דאתמר
ברקיע השמים שא ברקיע השמים ודאי
דאיהו סיומא דנופא · הא חזי תרין
רקיעין לאיהו ואיהו סירותא וסיומא דא
כנוונ"ד · רקיעא תמיכאה כיה סקיפין
כל ככביא זעירין ורברבין ודא הוא
רקיעא עלאה סתימ"ד דקאי כלא ומכיס
נפיק כלא ואיהו תמיכאה מתתא לעילא
והוא סירות"א לאפקא מכיס כלא כך איהו
רקיעא תמיכאה משלא ותתא דכיס
סקיפין כל ככביא כל סהורין וכוכיכין ·
והוא נטיל כלא ודא סיומא דכלא · כמה דהוה רקיעא תמיכאה דאיהו סירותא
דכלא תלוין כיס כל סהורין ומכיס נפקי הכי כמי הלי איהו רקיעא תמיכאה תלוין
כיס כל סהורין ונטיל לון ומכיס נפקי לכלהו עלמין סירותא וסיומא כנוונא חד קיומי
ועל דא לאיהו נהר דנניד ונפיק ולא פסקי מיומי לעלמין כלא למהוי סיומא כסירותא
וכנין כך ויתן לותם לבלדים ברקיע השמים ולמה להאיר על הארץ ואע"ג דאתמר כלא
כנוונא חדא קיומי ודא הוא ברירא דמלה מה בין הלי לההי הלא דא לוקי וזן לעלמ"
עלאה דאיהו כיה ולכל איהו סטרין עלאין ודא לוקים וזן לעלמא תתאה ולכל איהו
סטרין תתאין ואי תימא עלמא דלעילא מלן איהו ודא איהו רקיעא תמיכאה עלאה
סתימאה עלמא דלעילא איהו והכי הקרי דהא תרין עלמין כיכהו כמה דאתמר הלא
הוא ברוך איהו עלמ' עלאה וכל איהו דנפקי מכיס על שתיה לקרון וכל הוי והיה כלא חד ברוך
סוד לעלם ולעלמי עלמין · הא חזו וסבעו עבי ו"ו לרזי לכנון חסר כתיב · מלן לכנון
על לוקחוה ואתמר היה קרא חסר סם נפריס יקבכו חסידה כרוסום כותה
חסר סם נפריס יקבכו כהן לתר בלבנון וחלין ליהון תרין נפרי דקאמרן ככמה לתר
ומחולין

כב. עין לעיל בהסתכלות
שבת קיח. ע"ש בתוס'
תוס' ר"פ ואלו מגלחין

לגרמיה דלא יהא ליה חולק בשאר עמיון כמה
דאפרים ליה דרבני דמסיחבותא לעילא לחולקים
ועבדיה סכי אחטריך לאפרשא דרבון דמשריון
קדישין לתתא לקשרא לון בהדיה בשלין סיכלין
דאטרוכיתא וכלהו רשיעין ברשיעו דאלכא עלמ' ·
כמה דישראל רשיעין עלמין לתתא בין כל שאר עמיון
חוץ דרבון דמשריון עלמין רשיעין לחולקים
לקב"ה בין כל שאר חילין ומשריון עלמין · ועל
כריך יעקב לחולקים ועבדיה ברוך ליה מכל שאר חילין ומשריון
חוץ סכי קב"ה כריך ליה מכל שאר חילין ומשריון
דאלעא קדישין תקוכא דיליה כשתא דאתקריב בשדי ולאתקשרא בהו
ושרא עיד חדמן ושלקן לאתקרב בשדי ולאתקשרא בהו ושרא ולא יכלי לקרבא לנבוה וכל חילון תקוכין
סטוטפים ללכן ושקטורים ליעק' ואטרוך לברכא קדישין תקוכא דיליה כשתא דאתקריב בשדי ולאתקשרא בהו ושרא
דשאר שמיון וכלא אטרוך יעקב קדישא · ועל
קב"ה כתיב כאוריתא שסיבותא דיליה בגו שטרי
חלין חלין · וכאם חולקים ·

ומחילין לתפרתן כמה נפרין לחרכין לכל חלון עלוין ונפקין מלבנון דליהוי לעילא.
ורזא דמלה וללבן שתי בנות. חסידה ברושים כיתה ג׳ כליכון שית כנין עלאין שית
סטרין דעלמא כמה דלתמר תמלי לקרי חסידה חלף הלי עלמא עלאה לשע דנוקבא
קריכן לה דכד לתפשט כל טיכו וכל כסירו מכיס נפיק וכנין בֵּיף נפיק מתמן חסד
דליהוי כהורא קדמאה דכתיב ויאמר אלהים יהי אור ועל דא ברושים כיתה. ברושי
אל תקרי ברושים אלא ברחשים דהא עלמא לאחרא כתתלין בֵּיתה וליהי כי דיוקא
דעלמא. ולזמכין לקרי כנוחא דלעילא ככל ליכון שמכין ועל בֵּיף לתר כתיב ויכחש יו׳
ויתעצב אל לבו חרון אף יו׳ דהא כלתר דא תליא דהא כל מה דלעילא כלא ליהוי
בכסירו חיין לכל סטרין. ועל דא תכיכן לון עצבות לפבי המקום לפבי דיוקא ועל דא
כתיב עבדו את יו׳ בשמחה כלו לפבוי ברכבה עבדו את יו׳ בשמחה לקביל עלמא עלאה
כלו לפבוי ברכבה לקביל עלמא תתאה. זכאין ליכון ישראל בעלמא דין ובעלמא
דלתי כגין כך כתיב לתריך ישראל מי כמוך עם נושע כוי מגן עזרך ואשר חרב גאותך
ויכחשו וגו׳. **ויצב** את המקלות לנגד עיני הצאן בשקתות וגו׳. פתח רבי
שעזר ואמר שם חכמת חכמת לך ולבת לבדך תעשה. שם חכמת
חכמת לך. תא חזי וזי לליכון חייבי עלמא דלא ידעין ולא משגחין כמלי דאוריתא.
וכד ליכון משגיחי כה כגי דלית לון שכלתנו מלי דאוריתא דמיין כשכוייהו כליכו כלהו
מלי ריקניא ולית בהו תושלתא וכלא כגין דליכון ריקנין מדעתא ושכלתנו דהא כל
מלי דאוריתא כלהו מלין עלאין ויקרין וכל מלה ומלה כתיב בה יקרא דוי מפניכוס
וכל מפנים לא ישוו בה באוריתא וכל ליכון מפנין לטיטין דלבא כד מתלן מלי
דאוריתא לא די לון דלא ידעי כלא דליכון אמרי דליכוהו מלין פגוימין מלי דלית בהו
תושלתא. ווי לון כד יתבע לון קב״ה על כוכא דאוריתא ויתעצבון עוכשא דמרדי
במאריהון. מה כתיב באוריתא כי לא דבר רק סוף מכם ואי ליהוי רק מכם ליהוי
דהא אוריתא כלא תלייא מכל לבכון שכין ומרגלין יקירין מכל טבין דעלמא כלא
וכל מפנים לא ישוו בה. ואיך יימרון דליהוי ריקניא ושלמה אלא אמר שם חכמת
חכמת לך דכד יתחכם בר נש באוריתא תושלת דיליה ליהוי דהא באוריתא לא יכיל
לאוספא לפילו את אחת. ולבת לבדך תעשה דהא אוריתא לא יגרע מאחרא כלום
ולבכותא דילה ליהוי ואתתקר כיה לאוכדא ליה מהאי עלמא ומעלמא דאתי. תא
חזי כד יתעון עלאין מתחברן כלהו כהאי דרגא סופא דכל דרגין קדישין עלאין
ואתמליא מכוייהו ואתברכא מעלמא עלאה כדין האי דרגא קיימא לאסתקאה לכלהו
עדרין כל חד וחד כדקא חזי ליה וכל חד וחד לאתסקי מן דיוקא ורחמי. תא חזי
מה כתיב. ויצב את המקלות לנגד פני הצאן בשקתות וגו׳. דיעקב כעא לאתקנא
תפלה של ערבית ולאתברא לסיהרא ולאסקאה ולברכא לה מכל סטרין דכתיב ויצב
את המקלות אלין דיוקין ונכורין דכפקי מנכורא דלעילא. ויעקב כד כעא לאתקנא
להאי דרגא סליק לכל ליכון דיוקין ונכורין מכח ולוקים לון בראשים בליכון דכל
מרכבא דקיימי תחות האי כהר דלאתמליא מליכון כחלין ומכושן עלאין כגין דכל
בפקיז מיין מהאי כהר קדישא אלין מרכבא נטלי כלא ועל דא לקרין ראשים ואתמן

לתתין כלה למשתי ולחכון דיוקן וגבורן כלהו קיומי תמן לכטלה לכל חד וחד כדקא
חזי ליה . לבר תכלכם הכלן לשתות לכבה הכלן לקכילולין . ויחמכה מלף
ויחמכה דכד מתעטרן כדיוקן מתחממין כסהוה דיכה וחזלין ומלטין בעלמא ומשיכה
כרחיטין דכבי כפא הן לטב הן לכיש . תא חזי מה כתיב בתריה ויחמו הכלן אל
המלות כגין דלחכון מקלות הוו מתחממן ומסניחין כדיכי עלמא ולתפקדן עליהם
ולתדכו כבי כפא עליהו כלל כגזרת שורין כתנמא וכמימר קדושין מלמתא וגו' .
רבי חייא פתח ואמר דבקה כפאי לחריך כי תמכה ימיך . הלי קרא לית
לסתכלא ביה . דבקה כפאי לחריך כגין דדוד מלכא הוא מתדבק כפאים תדיר
לאתרים דקב"ה ולא חיים למלין דעלמא לחרכין אלא לאתדבקא כפאים ורשותים
ביה וכיון דליהו הוא מתדבק בקב"ה הוא תמיך ביה ולא מכקיה . מכלן לכר כם כד
אתא לאתדבקא בקב"ה קב"ה לחיד ביה ולא מכיך ליה . לי' דבקה כפאי לחריך
לאתעטר דרגיה לעילא דהא כד לאתדבק הכוא דרג' בדרגין עלאין לסלקא בתרייתו
כדין ומיכא לחיד ביה לסלקא ליה ולאכרא ליה בחבורא חד כדקא יאות כלי
ואתחזכי ומיכך וכתיב ויהיו תבקכי ועל כי תמכה ימיך וכד לחיד ביה בקב"ה
כדין כתיב כמלכו אחת לרחמי ויהיו יחודא חד וחבורא חד וכד ליהו חבורא חד
כדין לאתלייל הכוא דרגא דליה ואתברכא וכד לאתלייל כל ליוקן דהטין לאתלייל
לקרכא סטרין דעלמא וכלהו עדריין לאתקיין כל חד וחד לסטריה וכד אתא יעקב
לאתתקכא הלי דרגא כריר ליה סטרא דימיכא דלאתחזי ליה וסטרא לחרא דלא
לאתחזי ליה לאתפרש מכיה כמה דכתיב ויסת לו עדרים לבדו ולא עתם על נתן לבן .
לבדו הוא כלחודוי דלא ישתתם בטעון לחרכון דכסטרין לחרכין . זכאה חולקיהון
דיסרחל דעלייהו כתיב כי עם קדוש אתה ליי' אלהיך וכך כתב יי' להיו' לו לעם סגולה .
ואת חזי יעקב ליהו תוסכחא דלכהן וליהו כלהו דכלהו ובגין דליהו כלהו דכלא
כגב ליהו קאים לסכרא דיסרחל ליהו קאים לאתקכא לתפלת ערבית וכל
הכוא תקוע ליהו כדקא חזי ליה כל ליוקן סטרין קדושין כלהו כתקוע לאתקין כסטרוי
ולפרים חולקיה מחולקא דסתר עמין הלין סטרין קדושין בקדושא עלאה וחלין
סטרין מסלכין כמסלכו דמסלכותא והא חוקימנא דכתיב ויסת לו עדרים לבדו .
ויסת לו דלאתקין תקוכין למסיכותא לבדו . כלל וכך כתב יי' להיות לו לעם סגולה
מכל העמים וגו' ולא עתם על נתן לבן דלא סני חולקיה ועדביה עמהון ועל דא ישקב
עלויהו דלכהן לתקין רזא דמהימנותא ולפרים חולקיה ועדביה מחולקא ועדכא
דסתר עמין . ועל דא כתיב ולתם הדבקים בי' אלהיכם חיים כלכם היום .

וכתיב

וכתיב בלע המות לנצח וגו׳ ויסתלק קב״ה בלחודוי כמה דכתיב והסלולים כגיל יחלוף
וכתיב ובמגב יי׳ לבדו כיום הסוף . הוא בלחודוי כמה דכתיב ואין עמו אל ככר בנין
דיסתכי משלמא בלה ויסתלק לשילה ותתע לבה קב״ה בלחודוי ויסראל לפולחניה עם
קדים דכתיב והיה כמסתיר כגיון והכותר כירושלם קדום יחמר לו כל הכתוב לחיים
בירושלם . וכדין יהא עלמא יחידאי לשילה ותתע ועמא יחידאי לפולחניה כמה
דכתיב ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ . רבי ונחק ורבי יוסי הוו אזלי בארחא .
אמר רבי יוסי הא סכיתא לנבן בתעסק בחלי דאוריתא דכל מאן דעסיק בחלי
דאוריתא ויסתכל בה זכי לאסתכא ליה בחדוה . פתח רבי ונחק ואמר חי יי׳ וברוך
צורי ורום אלהי ישעי . הלי קרא איהו רזא חי יי׳ וכי לא ידעינא דקב״ה אקרי חי אלא
אפי׳ נדיק נמור איהו אקרי חי דהא חי נדיק איהו לשילה ונדיק איהו לתתע . לשילה
קב״ה אקרי חי לתתע נדיק אקרי חי דכתיב וכביהו כן יהוידע בן חיים חי לחלי אקרי
חי בגין דאיהו נדיק דהא נדיק חי אקרי חי חשלמים . וברוך צורי כלא חד חי וברוך
דלא מתפרשי מסדרי דכל מתכרין כחדא אקרי בחד חיים חייס . דא כביא לגו ודא
לתתאיי מכיה . ורום אלהי ישעי דא עלמא עלאה דאיהו רם ונשא . רם על כלא
מקודא דלא פסיק כל כביהו דכביהו לתתאיי בירא כדקא יאות ומתתן לתברכא
לאכסדרא לכל איהו דלתתא וכל אתמלי כלא כדקא יאות כדין ורום אלהי ישעי .
פתח רבי יוסי ואמר לא יגרע מנדיק עיני ואת מלכים לכסא ויושיבם לנצח וינבהו .
תא חזי כד חייבית לא שלטין בעלמא ואתקריאו מכיה בעלמא כדין נדיק איהו שליט
בעלמא קב״ה לא יחיים רשע ומשפט עניים יתן מה כתיב כתריים לא יגרע מנדיק עיני
מהו עיני כלא עיני יי׳ אל נדיקי . ואת מלכים לכסא אין איהו מלכין שליטין דאתחזן
לכסא ויושיבם לנצח דאתקיימו בכרסייא בקיומא שלים . וינבהו מאי וינבהו לגלטרם
בעלמא ויתקיים כרסייא על סמכוסי . לא וינבהו דבטלי כרסייא וזקפין לה לעילא
לאתאחדא בחתריה כדקא יאות וכדין כלא יחודא חדא . עד דהוו אזלי חמו חד כר
כם דהוה לתי וחד יכוקא עמיה רכיב על כתפיה אמר רבי ונחק ודאי הלי הוא כר כם
ידאי איהו וכנין לזכאה לבבי כסא קא אתא אמר רבי יוסי כזכה אבן בקדמיתא כיה
כד מטא לנבייהו אמר רבי יוסי אן קיסתא דטירמא בקירטוי דאורחא . אמר בנין
דיזכון כי בבי כסא דהא תרין כנין אית לי ואתא טורכא למתא ואסתבו והאידכא
אזלא בנין דיזכון בהו בבי כסא . זכו בהדיים ואסבו ליה למיכל . לבסבי פתח הסוס
ידאי ואמר את קרבני לחמי לחמי ונו׳ . קרבנא דקב״ה בכל יומא בנין לחיזן עלמא
ולאיסתפקא בשילה ואתא דהא כאתערותא דלתתא לאתער לעילא ובדא מסתפקין
כל חד וחד כדקא יאות . את קרבני לחמי הא׳ לחלתי ועירי עם דבאי אתיתי ויבי
עם חלבי . לקמן . הא׳ לחלתי רעים וגו׳ ומה קב״ה פקיד לאתערא מזונא לאתא
בגין לאתערא מזונא לעילא . מאן דיסיב מזונא לקיומא כפסא על לחת כמה וכמה
דקב״ה יתער ליה מזונא לעילא ויתברך עלמא בגיניה . אמר רבי יצחק ודאי רזא
דא כדקא חזי ומשער קאמר . אמר רבי יוסי ודאי על דא אמרו דלא יזלזל בר כם
לעולם בר כם לאתרא בעלמא כתרי גווני זכיא להאי בר כם פתח ואמר הלי קרא לאמר

תיקון כ״ח
כביא כ״ח תיקון

רבי אלעזר את קרבני לחמי לאשי · את קרבני רזין דכסנין ושרגל דכתיב את · את דויקר · קרבני דהא ליהי קרבנה וקטורת לאתקטרא · לחמי דא מזונא דאתי מלגאי כאתערותא דלתתא · לאיהי לאתכללא סתם חולין לאחרכין דאנטריכו לאתוכא כל חד וחד כדקא חזי ליה · ריח ניחחי דא רעותא וקטורת דאתחדק כלא כרזא דעלמא עלאה · תשמרו להקריב לי כמועדו · מאן מועדו בזמן דאתער לכרסם למעבד רעותיה דכתיב ויסכם לכרסם בכקר · ובזמנא דאתעקד ינחק על נכי דלכאורה דהיינו סעודת כין הערבים הוא · ואמר רבי חייא אי הכי הדי דכתיב במועדו כמועדים מכעי ליה · אלא היינו סעודת אתכלילו תרתי בחדא כחדא ובגין כך כתיב במועדו · תא חזי ככל קרבנין לא כתיב כאן אלא תשמרו להקריב לי · תשמרו רזא דסמור דאיהי נהירו לקרבנה לנכי עילא דכתיב תשמרו להקריב לי במועדו · כיוצא ובמלגא כאן אלא כתיב לאתערא כרסם ויבחק וכלא ברזא עלאה · אמר רבי יוסי אלמלא לא אתינא אלא לאתבא הדא הלכה למשמע מלין דלוי דוי · זכאין אינון ישראל כעלמא דין וכעלמא דאתי · על דא כתיב ועתה כלם נדיקים לעולם ירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר · **ולבן** הלך לגזוז את צאנו וגו' · אמר רבי יוסי מאן תרפים הלא על סוס ורמאי הקרי תרפים לגבאי הוא כמה דתניין במקום התרף · ומכאן דעל הוו דכתיב למה נגב את אלהי · וכתיב עם אשר תמצא את אלהיך וגו' · ולבן חרשן כל חרשין דעלמא הוא וכהאי הוא ידע בכל מאן דבעי למכדע · אמר רבי חייא בקסם לתעביד · רבי יוסי אמר בנחש · אמר רבי יהודה לא לתעבידו אלא כשעתי וידעין · ואמאי הקרו תרפים בגין דכטפי ואדפי ידע כלא רב עתה הרף ידיך · לומנא כד עביד ליה הניא דידע רנשי ושעתי קאים עליה ואמר השתא אדפי והשתא עבוד ולא תזכה עבודתך לדורון מכה אלא הלי ואיסי מלגו תדיר ויהיב עיטין ביזין לכפזיה דכר כם ודחל דחילו בגין דיהב עיטא לאכפזא ליה ליעקב ובגין כוונא דעל סמי לון תחותה ולא יכיל למלגו דהא כל אינון מתתקן למלגו מככדין ומרכיבין קמיה והשתא מה כתיב ותשב עליהם · דכר וכוקבא הוו דסולחנין סנוניון קא עבדי לון עד לא ממללן ובניהי כך לתעבד לכן תלת יומין דלא ידע דערק יעקב דכתיב ויונד ללבן ביום השלישי כי ברח יעקב ואמר רבי יהודה זמין נרמוס בתרין מלין לזדרז ככל מרשין דהוה ליה ולזדרז בזיוהן בגין לאוכדא ליה מן עלמא דכתיב תרמי חובד תכי · כיון דחמא קסם דבעא לאוכדא ליעקב מה כתיב השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע · והייכו דכתיב יש לאל ידי לעשות עמכם רע כמש אתרחין כחרשין דהוו כידיה · תא חזי לבן אזל כוותא דחרש סבעא ימים דאזל יעקב בגין לאעקרא ליה מן עלמא חד על דאזל · וחד על חיוהן תרפים ואע"ג דרחל חייסי עבדת לאעקרא ליה לחיוה מבתר על אתעבדת דלא רכיבת ליה לבהימתן ולא קיימ כסדיס בעתא חדא בגין נערת דחוה אע"ג דאתכוונת לטב · ר' ונחק אמ' כל הסיוע תוכחתא דהוה ליה ליעק' כלבן להדר ליה ללבן לחודיה ליה לקסם דכתיב ראה אלהים את עניי ויכיך · תא כתיב אלהי אברהם ואלהי נחור אלהי אבותם יכיכו להדר הסוע רשע לתקלים כיון דאמ' אלהי אברהם להדר ואמ' אלהי נחור

וישבע יעקב בפחד יצחק. מאי טעמא בפחד יצחק ולא כאלהי אברהם אלא דלא בעא לאטרחא ליומיהא בגיוסים דלבן ולא עוד אלא דלא לבעי ליה לגיוסים לשם דחומי בקונטי לחומיהא כתתר עלאה דכלא. תו׳ יוסי ודאי לקיומא כדקא יאות חומי יעקב כך ודאי תתחזי ויעקב לעבד כמלה דאמר קרא ויהי מ׳ שדי אברה׳ ופחד יצחק אלין כלא. מיד ויעקב יעקב בפחד יצחק ונחק לה לאתכללא כדיוקא למיקם עליה דלבן.

ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים ראי אינון מלאכי חבלה דאתמנו על כל מילין דעבדין בני נשא וא

פרשת וישלח יעקב

וישלח יעקב מלאכים וגו׳. רבי יהודה פתח כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך הלי קרא לוקמוה מכרויה. דהא כתיב כי מלאך לפתח לעלמא מיד לזדמן כהדיס יכר הרע דליסו מקטרג ליס לכר כס תדיר כלה לפתח חטאת רובן. מלי חטאת רובן. לא יכר הרע. ודוד הכי כמי קרייס חטאת בנין דליהוי עביד ליס לכר כס כל יומא למחטי קמי מריה דכתיב וחטאתי נגדי תמיד. ויכר הרע דלא לא תתבדי מכר כס מיומא דליתי ליה עד דליתי לתדכרה ולימתי לתי כר כס לתדכרה כד ליהוי כר תלוסר סכין כדין לזדווג כר כס כתרוויהו חד מיומיה וחד מסמאלה ויכר טוב ליומיה ויכר רע לסמאלה. ולהין ליהוי תרין מלאכין ממש ויהוי מסתכחין תדיר כהדיס דכר כס. לתי כר כס לתדכרה ליהוי יכר הרע ממכן ולהוי ימיה על סמאלה ותרוויהו מזדווגין לכטרא ליס לכר כס ככל לתכסיה קמיס וסליס ימיה על סמאלה ותרוויהו מזדווגין לכטרא ליס לכר כס ככל לתרוי דהוה עביד סהד כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך. רבי אלעזר מוקים ליה להאי קרא כיעקב דקלס לזמין כהדיס מלאכין מסריין ממכן כגין דהא ליהוי לתי סלים בסכטין עלאין כלהו סלמין כדקא יאות כתיב דלתמר דכתיב ויעקב סלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים ולתמר. והכא כיון דלסתזיב מכיס דלכן וסא לתברס מכיס כדין לזדווגת עתיס זכיכתא ולתו מסריין קדיסין למחרא ליה וכדין

ויאמר

יעקב מלאכים לפני עשו אחיו וגו׳. אמר רבי יצחק כל מקום שנאמר ויהי ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף אל לבן ויאמר שלחני ואלכה למקומי ולארצי. ויהי כאשר שמע לבן ובניו אל יעקב ויאמר מה עשית ותגנוב את לבבי ותנהג את בנותי כשבויות חרב. ויהי ביום השלישי הנה בכר הוא. ויהי כאשר ראה יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו. ויהי כשמוע יעקב את דברי בני לבן לאמר לקח יעקב את כל אשר לאבינו ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה. ויהי יעקב את פני לבן והנה איננו אתמול שלשום גם אתמול גם שלשום. ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה. ויאמר לבן אל יעקב הנה בתי לאה הבכירה בא אליה. ויהי בבקר והנה היא לאה. ויאמר יעקב אל לבן מה זאת עשית לי הלא ברחל עבדתי עמך ולמה רמיתני. ויאמר לבן לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה. ויאמר לבן אל יעקב מלא שבוע זאת ונתנה לך גם את זאת בעבודה אשר תעבוד עמדי עוד שבע שנים אחרות. ויעש יעקב כן וימלא שבוע זאת ויתן לו את רחל בתו לו לאשה. ויבא גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה. ויעבוד עמו עוד שבע שנים אחרות. ויהי כראות ה׳ כי שנואה לאה ויפתח את רחמיה ורחל עקרה. ותהר לאה ותלד בן ותקרא שמו ראובן כי אמרה כי ראה ה׳ בעניי כי עתה אהבני אישי. ותהר עוד ותלד בן ותאמר כי שמע ה׳ כי שנואה אנכי ויתן גם את זה לי. ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם ילוה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים. ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אודה את ה׳ על כן קראה שמו יהודה ותעמוד מלדת. ותרא רחל כי לא ילדה ללאה ותקנא רחל באחותה ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי. ויחר אף יעקב ברחל ויאמר התחת אלהים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן. ותאמר הנה בלהה שפחתי בא אליה ותלד על ברכי ואבנה גם אני ממנה. ותתן לו את בלהה שפחתה לאשה ויבא יעקב אליה. ותהר בלהה ותלד לו בן. ותאמר רחל דנני אלהים וגם שמע בקולי ויתן לי בן על כן קראה שמו דן. ותהר עוד בלהה שפחת רחל ותלד בן שני ליעקב. ותאמר רחל נפתולי אלהים נפתלתי עם אחותי גם יכולתי ותקרא שמו נפתלי. ותרא לאה כי עמדה מלדת ותקח את זלפה שפחתה ותתן אותה לאשה ליעקב. ותלד זלפה שפחת לאה בן ליעקב. ותאמר לאה בגד ותקרא שמו גד. ותלד זלפה שפחת לאה בן שני ליעקב. ותאמר לאה באשרי כי אשרוני בנות ותקרא שמו אשר. וילכו הראובנים בימי קציר חטים וימצאו דודאים בשדה ויבאו לשדה ויגידו לרחל ותאמר הבה נא לי מדודאי בנך. ותאמר לה הקטון לקחת את אישי ולקחת גם את דודאי בני. ותאמר רחל לכן ישכב עמך הלילה תחת דודאי בנך. ויבא יעקב מן השדה בערב ותצא לאה לקראתו ותאמר אלי תבוא כי שכר שכרתיך בדודאי בני. וישכב עמה בלילה ההוא. ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף אל לבן ויאמר שלחני ואלכה למקומי ולארצי. תנה את נשי ואת ילדי אשר עבדתי אתך בהן ואלכה כי אתה ידעת את עבדתי אשר עבדתיך. ויאמר לו לבן אל יעקב אם נא מצאתי חן בעיניך נחשתי וברכני ה׳ בגללך. ויאמר נקבה שכרך עלי ואתנה. ויאמר אליו אתה ידעת את אשר עבדתיך ואת אשר היה מקנך אתי. כי מעט אשר היה לך לפני ויפרץ לרוב ויברך ה׳ אותך לרגלי ועתה מתי אעשה גם אנכי לביתי. ויאמר מה אתן לך ויאמר יעקב לא תתן לי מאומה אם תעשה לי את הדבר הזה אשוב ארעה צאנך אשמר. אעבר בכל צאנך היום הסר משם כל שה נקד וטלוא וכל שה חום בכבשים וטלוא ונקד בעזים והיה שכרי. וענתה בי צדקתי ביום מחר כי תבוא על שכרי לפניך כל אשר אינני נקד וטלוא בעזים וחום בכבשים גנוב הוא אתי. ויאמר לבן הן לו יהי כדברך. ויסר ביום ההוא את התישים העקדים והטלאים כל אשר לבן בו וכל שה חום בכבשים ויתן ביד בניו. וישם דרך שלשת ימים בינו ובין יעקב ויעקב רעה את צאן לבן הנותרות. ויקח לו יעקב מקל לבנה לח ולוז וערמון ויפצל בהן פצלות לבנות מחשף על הלבן אשר על המקלות. והמקלות אשר פצל הנקדים והטלואים בשקתות במרבדים בבתי המים אשר יבאן הצאן לשתות נגדם בעת בוא הצאן לשתות. ויחמו לעת בואן לשתות. ויחמו הצאן אל המקלות ותלדנה הצאן עקדים נקדים וטלואים. והכבשים הפריד יעקב ויתן פני הצאן אל עקד וכל חום בצאן לבן וישת לו עדרים לבדם ולא שתם על צאן לבן. והיה בכל יחם הצאן המקשרות ושם יעקב את המקלות לעיני הצאן ברהטים להיחם במקלות. ובהעטף הצאן לא יתן ושם העטופות ללבן והמקשרות ליעקב. ויפרץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמורים. וישמע

ואמר ישקב כאשר ראם וגו׳ ומיכון מלאכין שדר ליה לעשו ההד ויפלח יעקב
מלאכים׳ מלאכים ממש הוו ודאי׳ רבי יצחק אמר כתיב חומה מלאך יי׳ סביב ליראיו
ויחלצם׳ והא לוקמוס׳ אלא כתיב הד כתיב כי מלאכיו יצוה לך׳ מלאכיו סגיאין
ואלא חד דכתיב חומה מלאך יי׳ סביב ליראיו ויחלצם׳ אלא כי מלאכיו יצוה לך׳
אלין שאר מלאכין׳ מלאך יי׳ סביב דא שכינתא כדכתי׳ וירח מלאך יי׳ אלין בלבת אש
מתוך הסנה׳ וכגון כך חומה מלאך יי׳ סביב ליראיו לחקפא ליה ככל סטרין כגון
לעזכא ליה׳ וכד שכינתא שריא בגויה דכר כם כמה מסריין קדישין כלהו לזדמנו
לתמן׳ תא חזי כד דוד מלכא לסתזיב מחכים מלך נת כדין אמר הוי כגון דשכינתא
סחרא ליה ולסתזיב מניהו מחכים ומעמיה כל ליכון דלתקיפו (כ״ל דלקישו) כיה׳
מה כתיב ויתהולל כידם לחמי ויתהולל ויסתגע מכשי ליה כלל כי הכלתם לת זה
להסתגעלי אלא להדר על ההיא מלה דאמר דוד בקדמיתא דכתיב כי קנאתי
בהוללים וגו׳ אל תקנא חייך עדיין אחת תנטריך להאי כיון דשלם לבי מחכים ולתקיפו
כיה מה כתיב ויתהולל כידם לחמי ויתהולל דקני בקדמיתא וכדין לתייה שכינתא
ושריא סחרניה דדוד׳ ואי תימא שכינתא לא שריא אלא כחסכתיה דליהוי לרעא
קדישא ודאי לא שריא בגין דיקדין מכח אחל לגבה מאכי׳ והכא כד לתא יעקב
מכי לכן כלהו מסריין קדישין סחרן ליה ולא לסתאר כלחודוי׳ אל תקנא לי הכי
לחמי כתיב ויותר יעקב לבדו׳ אמר רבי יהודה כגון דשעיל גרמיה לסכנה והוה
חמי להיהוא סכנה כשכוי ולכון לתברגו מכיה׳ וכדין אמר קטנתי מכל החסדים
ומכל האמת׳ אלין לכון מסריין קדישין דלתברגו מכיה׳ רבי יצחק אמר כגון
לעכבא ליה עם הסוא ממכח דעשו דכרסותא עלאה הוה לתי׳ ואלין לזלי למימר
סירתא דמטא ומכוהו לעכבא ליה לקבל כהיהוא שעתא ולכתר להדרו ההד קטנתי
מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך וגו׳ ועתה הייתי לשני מחנות
מחנה שכינתא וכל כיתיה לשני מחנות׳ דהוה שלים מכל סטרין מתרין מולקין חוור
וסומק׳ רבי שמעון אמר הא לתמר הסוא לילית סולטנותא דסטר׳ דעשו הוא כהיהוא
שעתא דהא כתיב ויהי מלרת חסר וגכגון כך ויותר יעקב לבדו דלסתאר כלחודוי
דלתכסיא סיהרא מן שמשא ומשום דכטירו לקבל לא לתעדי מכיה מכל וכל ועל דא
לא יכול לו דכתי׳ וירא כי לא יכול לו׳ לסתכל לימיכא וחמא לאכרסא לסתכל לשמאלא
וחמא לנוקבא׳ לסתכל בגופא וחמא דלתכליל מסטר׳ דא ולתכליל מסטר׳ דא כדין
ויגע ככף ירכו׳ כחד עמודא דסמיך לגוף׳ דליהוי לכר מן נוקבא וכגון כך חומה מלאך
יי׳ סביב ליראיו ויחלצם לקיף ליה ככל סטריו כגון לעזכא ליה וכד שרא שכינתא
בגויה כמה חילין ומסריין לתו כהדיה ומיכון מלאכין שדר לגביה דעשו׳

וישלח יעקב מלאכים׳ אמר ר׳ לקיש וכי חמרי לתער ויהו לגביה דעשו ומה סוא
ליה לסתוקי מכיה׳ אלא אמר יעקב ידעכא דעשו מיים ליה ליקרא דלקיש
ולעלם לא לתרגיז קמיה והא ידעכא הוקיל ולקיש קיים לא מסתכיכא מכיה לכל
הסתא דלקיש קאי׳ לתפיים עמיה מיד ויפלח יעקב מלאכי׳ לגביו׳ ויפלח יעקב מלאכי׳
רבי סמעון פתח ואמר סוב נקלס ועכר לו ממתכבד וחסר לסס הלי קרא על ענר

הרע לתמר כנען דלהיכו מקטרגין תדיר לנבי כבי כשם ויצר הרע לאיהו לחרוס לכיס
ורעותיה דכר כם בגלותא ולזיל לאכתריה מסלסל סעריה וכריסיה עד דלהיכו לתנגלי
עליה ומסיך ליה לגיהנם לבל טובבקלה ההוא דלא לזיל לאכתריה דיצר הרע ולא
לתנגלי כלל ומסיך רוחיה ולביה ורשותיה לנבי קלא וכדין ההוא יצר הרע מתסכך
לעבד לו דלא יכיל למלטלה עלוי. והוא כר כם סליט עלוי כלא ואתה תמסול כו
ממתבבד כמה דלמרן דלהיכו לוקיר גרמיה מסלסל בסעריה לתנגלי ברוחיה ולהיכו
חסר לחם מהימנותא כלא לחם לאדוי ונו׳ לחם לאלהיהם הם מקריבים ונו׳.
דכר לא׳ טוב בקלה ועבד לו דלא יעקב דמסיך רוחיה לנביה דעשו כנין דלבתר ליהוי
עבד לו ויסלוט עלוי ויתקויס כיה ישבדוך עמים וישתחוו לך לאומים ונו׳. ועדין לא
הוה זמניה כלל שלא כנין דסליק ליה יעקב לבתר יומיא ועל דא הוה מיד בקלה ולבתר
הוה דלהיכו מתבבד יהא עבד לו הוה דלהיכו חסר לחם יהא עבדא להוה דיהבו
ליה רוב דגן ותירוש. תא חזי על דא כנין דידע יעקב דלסטריך ליה הסתא לתהפך
ליה בקלה ויותר חכמה ועקימו עבד כדא מה דעבד לנביה דעשו דלהילו הוה
ידע עשו חכמה דא יקטיל ליה לגרמיה ולא ייתי לדא לבל בלא עבד בחכמתא ועלים

ויצן אותם לאמר כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד
עתה. מיד פתח יעקב לאתהפכא ליה לעבד׳ כנין דלא יסתבל בהיכון ברכאן דברכיה
לאבוי דהא יעקב סליק לגן כדקא אמרן לבתר. אמר רבי יהודה מלי חמת יעקב
דעבד ליה לעשו ואמ׳ עם לבן גרתי וכי מה עביד בסליחותא דעשו דלמ׳ מלה דא לגלה
לבן הארמי קליה לזיל בעלמ׳ דלא הוה בר כם דיסתזיב מכיה דהוה חרם בארסין
ורב בקוסמין ואבוי דבעור הוה ובשר לבר דבלעם דכתיב בלעם בן בעור הקוסם
ולבן מבב בארסין וקוסמין ויתיר מבלהו ועם כל דא לא יכיל ביעקב. ובעא לאובדא
ליעקב בכמה זייכין הא׳ לארמי אובד לבי. אמר רבי לבא בולי עלמא הוו ידעי דלבן
הוה רב מבוימין וארסין וקוסמין ומלן דבעי לאובדא בארסיו לא לסתזיב מכיה וכל
מלן דידע בלעם מבי׳ הוה. וכתי׳ כיה בבלעם כי דעתי את אשר תברך מבורך ואשר
תאר יואר. וכולי עלמא מסתפי מלבן ומארסיו ומ׳ קדמאה דבדר ועקב לעשו אמר
עם לבן גרתי ואי תימא דזעיר הוה ורך לו סתא כמו סבי הלא ואחר עד עתה עשרין
סנין לתתחרית עמיה ואי תימא דלא סליק כידי כלום ויהי לי שור וחמור לבון תרי
נזרי דיכון דבד מתבברן תרוייהו כחדא לא מתבברן חלא לאבתא עלמא ובבון בך
כתיב לא תחרוש בשור בחמור יחדיו. נתן ועבד וספחה הלין לבון כתרי תתאי
דקטל קלא בארים בבור בהמה בבור הסבון בבור הספחה הא׳ נתן ועבד וספחה.
מיד מסתפי וכפק לקדמותיה ודחילו הוה ליה מיעקב כמה דהוה ליה ליעקב מעשו.
לבר כם דהוה לזיל בארחא עד דהוה לזיל שמע על חד לסטים דהוה בתן בארחא.
בגע ביה בר כם לחרבא. אל ממלן לבת אל מפלו לגוין לבת. אל לסטי לך מנבא
דבל מלן דקריב בהדאי חד חוטא מיתי וקטיל ליה. לזיל הסוף בר כם להוף
לגוין. אל חד בר כם לחי וכל מלן די קריב בהדיה בסבים חד חוטא דהוף מיתי

ומזות · אמע סהוח לגיון ודחיל לחמר ואות דלאזיל לקבליה ואתפיים בהדיה · עד
דאמאי ליה הכי כה חמר ווי דסמתא וקטליניה סהוח לגיון · מאחרי סגיד וכרע
לקבליי · לא סהוח לגיון אלמלא הוה ליה כידיה חויא לקטלה לא סגיד כולי האי
לקבלי · מאחרי לגויכאה לאתגאה חמר הוחיל וכל כך כרע לקבלי לא לקטליניה כך
חמר ויעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה עשרין סכון לתתאחרית עמיה ואכח מייתי
חויוח לקטלה בני כסא אמע עשו חמר ווי מלך יקום קמיה דסמתא יקטליניה יעקב
כפומיה מאחרי כפיק לקדמותיה לאתפיים עמיה כיון דחמאי ליה מה כתיב:

וירא ויעקב מאד ויצר לו כיון דקריב כהדיה מאחרי כרע וסגיד לקבליה ה׳
וישתקו אחרנה סכע פעמים עד נסתו עד לחוץ · חמר עשו אלמלא כל כך
הוה עמיה לא סגיד לקבלי מאחרי לאתגאה · תא חזי מה כתיב בכלעם ויבח אלדים
אל כלעם לילה · כלבן כתיב ויבח שדים אל לבן אחרמי בחלום הלילה ויאמר לו האמר
לך פן תדבר עם יעקב מטוב · פן תדבר · פן תעשה ליעקב רעה מכעי ליה · אלא
לבן לא רדף לאכתריה דיעקב כחילא דנוכרין לאנאתא ביה קרכא דהה חילא דיעקב
וכמו רב מכיה אלא למקטליה כפומיה ולמיזהה כלא ה׳ אלהי אחרמי חובד אבי ובנין
כך פן תדבר ולא כתיב פן תעשה וכתיב יש לאל ידי לעשות מכן הוה ידע דיכולתא
הוה בידיה · אלא כמה דאתמר אלהי אבוכם אמש אמר אלי ונו׳ · ולא הוה סהדותא
דפקיד קב״ה לאסהדה דכתיב ועבית ואמרת לפני ה׳ אלהיך ארמי חובד אבי ונו׳ ועבית
כלא לא תעבה כרעך · עבה כאחיו · כתיב הכא כלעם ולא הלך כפעם כפעם לקראת
נחשים דסבי הוה אחריה דאיסו סוה מכשם · כלבן כתיב כאשתי דאשבח כארעוי
ובקסמוי כשקל דיעקב וכד בעא לחובדה ליעקב בנחשם ובכרעא דיליה בעא
לחובדיה ולא סבקיה קב״ה ואיהו דאמר כלעם כך כריה כי לא נחש ביעקב ולא קסם
ביסראל מאן יכיל להון דהה סבאי בעא לחובדה לאהוהון בנחשים ובקסמים דליה
ולא סליקו כידוי דלא סבקיה ללטויים ה׳ כי לא נחש ביעקב ולא קסם ביסראל ·
ובכלהו עשרה זיכי אחרנין וקוסמין דקוזשיפי דכתיבין תתלין עבד לבן לקבליה דיעקב
ולא יכיל ה׳ ותחלף לית מסכרתי עשרת מוכים דכלהו עבד לבן לקבליה ולא סליקו
כידוי לאכאסא ליה דכתיב ותחלף לית מסכרתי עשרת מוכים ולא כתבו אלדים להרע
עמדי אלא מוכים כתרנ׳ זיכין וכתיב לעשירים אשר הם זוכים לאחריהם מוכים מיכים
כמשמעו ועשר׳ זיכין לזיכון דאחרנין וקוסמין דכתיבין תתלין וכלהו עבד לקבליה עשרה
זיכין לזיכון דכתיב קוסם קסמים משובן ומכחם ומכשף וחובר חבר ושואל אוב וידעוני
ודורש אל סתים הה עשרה זיכון · אמ׳ ר׳ יוסי בחם וקוסם תרי זיכי לזיכון ובדרנא אד
סלקין וכד אתא כלעם בקסם עבד לקבלהון דיסראל ואייכו דכתיב וקסמים כידם
ולקבליה דיעקב אתא לבן בנחש הלי ואמאי לא סליקו כידייהו ה׳ כי לא נחש ביעקב
ולא קסם ביסראל · כי לא נחש ביעקב בקדמיתא כיומי דלבן · ולא קסם ביסראל
לבתר כיומי דכלעם · אמר כלעם לבלק תא חזי מאן יכיל לזון דכל קסמין ואחרנין
דבכתרין דילן מקיזפ׳ דמלכותא דפילה ואתא מתעתרן דהה לאתקטר כהו דכתיב ו׳
תלדיו עמו ותרוממ מלך בו · אמר רבי יהודה מ״ו דהוה ודע כלעם בקדושה דלשלה

כלל דהא קדים לה לתרעי כעם ולעמן לאחרא דיסתמא ביקריה שלח כנוי קדושין ואחר
והתקדשתם והייתם קדושים. מאן דליכון קדושין ויסתמכון בקדושה ישראל ליכון
קדישין דכתיב כי עם קדוש אתה. אתה קדוש ולא עם לאחרא מאן דליכון מסתכין
מסתכו לזדמן לון לאסתלקא עליה כתיב טמא הוא כדד יצא מחון למחכה מוסכו
ומסתלקא למסתלקא קרי דכתיב וטמא טמא יקרא מאן דליהוי טמא לטמא יקרא כלא
לזול כתר זיהיה. אמר רבי יצחק יאות הוא ליעקב דהוה קדושה לומר דלסתלקא
בלבן וכאברהם לו מכאן הוא דילים. אמר ליה רבי יוסי לעג דקאמר רבי יהודה
לכל מסייע לך דהא כתיב אנכי עמו בכורך וכי יאות הוא לאדיקא כיעקב למחלף
שמיה כשמא דמסתלקא לגלה לחכמי. פסקא טשמא ואמר לחכמי מאן דלכא לכל עמו
בכורך והא לוקמוה: לוקח הכא. **ויהי לי** סור וחמור לומר לה תמוי
לך ורשותך להיות ברכת דבריך לי לכא דלתקייים כי הוא
ברוך לי הוא נכיר לחיך ויסתחוו לך בני אמך כגון כך עבדך יעקב. לחדבי לעמו
הוא ברוך לי ברוב דגן ותירוש הא לא לתקייים כי דלא לוגרכא לון גלגל ויהי לי סור
וחמור כאן ועבד. רעי עבד בחקלא. הוא ברוך לי מטל שמים ומשמני הארץ. הא
לא לתקייים כי בגין דהא עם לבן גרתי כגוונא דלא הוא ליה ביתא חדא כל שכן
משמני הארץ וכל דא בגין דלא יסתכל כיה כיעקב על ליכון ברכאן ויקטרג עמיה.
רבי לכא לאמר כתיב כיה כיעקב לוים תם ויושב לאהלים נכר שלים בגין דליהוי יתיב
בתרין מתכנין עלאין ואתלים להלי ניסא ולהלי ניסא ולהוי לא לאמר דלסתלק
מאחרנין לכל על מה דקאמר רבי יהודה כגון דלכוי שלים על טיבו וקשוט דעביד ליה
קב"ה דכל עלמא ידעי שכדוי דלבן מאן דליכון ומאן יכול לאסתזכא מקטרוגא דילים
וכעי לאוכדא לי וקב"ה מזככי מכיה וכלא הוא כגון דלא יסתכל כיה עמו דלתקוימו
כיה לכון ברכאן ולא יכטר ליה דככו ועל דא כתיב כי יפרים דרכי יי' ונו' וכתי' תמים
תהיה עם יי' אלהיך. **וישובו** המלאכים אל יעקב לאמר בכתו אל אחיך
אל עמו ונם הולך לקראתך וארבע מאות איש עמו. כיון
דאמר בכתו אל אחיך לא ידעינא דליהוי עמו. וכי אחין לאחרנין הוו ליה ליעקב. אלא
בכתו אל אחיך. ואי תימא דהדר בתשובה וחזיל בארח מתקנה לאו הכי אלא עמו
הרשע כדמשקר'. ונם הולך לקראתך. ואי תימא דליהוי כלאחודוי חזיל לאו שלח ארבע
מאות איש עמו. וכל כך למה שלח אחין לאמרו ליה כגון דקב"ה אתרשי תדיר בגלוותהון
דבניא ואתעטר בגלוותהון כדלאמרין דהוה מלכא דמשה על גלוותהון דישראל
שבלבון שמים בטיל כל ליכון גלוותין ועביד מכוייהו עטרה לחוי העולמים ג' וקא דאמ
לא גלותא דסניחין אלוק קמי קב"ה ואתעטר כההיא גלות' כגון דסלק בגווהון סניחין
ואתכלולת מכאם סטרין וכגון דאתכלולת מכאם גווהון לתעבודת עטרה ומכחא על
ריסא דכדיק הו השלמים וגלותא דיחוד לאו ליהי כלילה ולאו ליהי הלא כגוון חד
ועל דא גלותא דיחוד לאו ליהי מתקכא לאתקכלא הלא כגלותא דסניחין. ואת
חזי יעקב כלול הוה ועל דא גלותיה תליתי לה קב"ה מה כתיב ויירא יעקב מאד ויצר
לו רבי יהודה פתח ואמר לעברי הדם מפחד תמיד ומקשה לבו ופול ברעה.

זכאין לימון ומרחל דקסם לתרעי כהו ויסב לון לורותא דקשוט בגין למזכי כה למיו
עלמי וכל מאן דלסתדל כאורותא קדם עליה חיין עלאין ונשל ליה לחיי עלמא
דלתי דכתיב כי הוא חייך ואורך ימיך . וכתיב וכדבר הזה תאריכו ימים חיין כהאי
עלמא וחיין כעלמ׳ דלתי . ר׳ שמעון אמר כל מאן דלסתדל כאורייתא לעמא לאו מיתתיה
על ידא דיצר הרע דהוא כתם והוא מלאכא דמותא אלא מיתתהון כנשיקה דכתיב
ומנקבי מנשיקות פיהו כלומר על פי יי והיינו כנשיקה דהיינו דכפתא כשקרא
והסוד דלסתדל כאורייתא לתקיף כחולבא דחיי ולא לאכפי מכיס וכגון כך נדיקוי
דמסתדלי כאורייתא לא מסתלקי נופא דילהון אלא הוא דכי כגון אליהו ככי קדמי
דלסתכחו רכבן ומלולו ליה ולאו כהן הוא אלא אחר לון נדיקוי לא מסלקי כמיתתהון
כמה דתכינן כיוס מות רבי בטלה כהוכח כלומר דלתשמקו כיה אלא מרח עליה רוח
מסלכא . יעקב לולבא דקיו הוא לחולי דהיל לא וכול לסלטאה עלוי . ועוד
דהיל כתיב והכה לאכי עמך ונו׳ . לחולי הוא דחיל . ותו דהיל כתיב ויפגעו כו
מלאכי אלהים . לי מסרין קדישין הוו עמיה לחולי הוא דחיל . אלא כלא כלות הוא
ויעקב לא הוא כשי למסמך על כיסא דקב״ה בגין דחמיב דלאו לייהו כדאי דקב״ה
ועביד ליה כיסא . אלי טעמא בגין דלא כלא לאכוי ולאחרים כדקא יאות ולא לסתדל
כאורייתא וכטל תרי לחיות . ואף על גב דכלא לתתר ועם כל דא כשי ליה לכר כם
למדחל תדיר ולבלחה קמי קב״ה כגוותא דכתיב תמיד לחם מפחד תמיד ולמדחל
תדיר קמי קב״ה ושא לוקמוה . תא חזי גלותא דלכהן קיומו דעלמא וכל כני עלמא
עלויהו קיימי וסמכין לעלם ולעלמי עלמין לא לתכמי זכותא דלכהן בגין דזכותא
דלכהן ליהו קיומא דשלא ותתא וקיומא דיעקב לייהו קיומא עלים יתיר מכולהו
ובגיני כשעתא דעקו לבכוי דיעקב קב״ה לחמי קמיה דיעקב דיעקב וחיים על עלמא
כלא וזכרתי לת בריתי יעקוב ויעקוב כולו לחמי כולו בגין דליהו דיעקב
ממש . תא חזי כל מאן דחמי ליה ליעקב כמאן דלסתכל כלסטקלריא דכרח והא
לתתר דכופריה דיעקב כצופריה דלדם קדמאה . לתר רבי יוסי לכא מעמא דכל
מאן דלסתכל כחלמיה וחמא ליה ליעקב מקסטר כקוספוי חיין לתוספן ליה . רבי
שמעון לתר הא לתתר דדוד מלכא עד לא הוה ליה חיוס כלל כר דלדם
קדמאה יהב ליה שבעין סנין מדיליה וכך הוה קיומיה דדוד מלכא שבעין סנין הוו .
וקיומא דלדם קדמאה ללף סנין חסר שבעין . לסתכחו כסכי ללף סנין קדמאי לדם
סרחמון ודוד מלכא . פתח ואתר חיוס עמך כתת לי ארך ימים עולם ועד . חיוס
עמך הא דוד מלכא דהא כד כרח קב״ה נפתא דעדן לסוגל ליה כשמתא דדוד
מלכא ולסתכל ביה וחמי דליה ליה חיוס מדיליה כלוס וקיומא קיומ כל יומא . כיון
דכרח לדם סרחמון מ׳ה ודאי קיומיה ולדם קדמאה הוא שבעין סנין דלתקייס
דוד מלכא כעלמא . תו לתכהן שבקו ליה מחייסין כל חד וחד . לכרהם שבק ליה וכן
יעקב ויוסף . ובתק לא שבק ליה כלום כגון דדוד מלכא מסטריס קא לתא . לכרהם
וחמם סנין חסרין חמם יעקב הוו ליה לתתקייומא כעלמ׳ כיומי דלכרהם ולא לתתקייס

נראה שחסרים כאן ג׳ דפים שלמים

אלא מאה וארבעין ושבע שנין חסרין תמניא ועשרין. אשתכחו דאברהם ויעקב שבקו
ליה מחייהון תלתין ותלת שנין. יוסף דאתקיים מאה ועשר שנין הוה ליה לאתקיימא
מאה וארבעין ושבע שנין כיומי דיעקב וחסר מנהון תלתין ושבע שנין הא שבעין
שנין דשבקו ליה לדוד מלכא לאתקיימא בהון ובהו אתקיי דוד בכל אינון שנין דשבקו
ליה אבהן. ואי תימא יצחק אמאי לא שבק ליה כלום כהני בגין דאיהו חשך ודוד
מסטרא דחשך קא אתא ומאן דאיהו בחשך ליתי ליה כהורא כלל ולית ליה חיים ובגין
כך לא הוו לדוד חיים כלל. אבל אילין דהוו להון כהורא כהירו ליה לדוד מלכא
ומכייהו אצטריך לאנהרא ולמהוי ליה חיים דהא מסטרא דחשך לית ליה חיים כלל.
ועל דא לא אתא יצחק בחושבנא. ואי תימא יוסף אמאי אלא ודאי יוסף בלחודוי
בכלהו בגין דאקרי צדיק ודא הוא דאנהר לסיהרא יתיר מכלהו ובגב הא שבק ליה
לדוד מלכא יתיר מכלהו חיין דכתיב ויתן אותם אלדים ברקיע השמים להאיר על
הארץ. תא חזי יעקב צלותיה אגין ליה מעשו בגין דבעא לסלקא זכותיה לבנוי
אבתריה ולא לאפקא ליה השתא לגביה דעשו. ועל דא צלי צלותיה לקב"ה ולא
אסתמיך על זכותיה לשיזבא ליה בגיניה.

ויאמר

אם יבא עשו אל
המחנה האח והכהו והיה המחנה הנשאר לפלטה. תא מה
כתי ויחץ את העם אשר אתו ואת הצאן ואת הבקר והגמלי לשני מחנות. אמאי לשני
מחנות בגין דאמ' אם יבא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפלטה
תא חזי שכינתא לא עדאת מאהל לאה ומאהל רחל. אמר יעקב ידענא דהא נטירו
לון לאילין מן קב"ה מה עבד וישם את השפחות ואת ילדיהן ראשונה אמר אם יקטיל
עשו לאלין יקטיל אבל אילין לא מסתפינא מכייהו בגין דשכינתא עמהון ועל דא והיה
המחנה הנשאר לפליט כיון דעביד האי אתקין צלותיה עלייהו מה כתיב ויאמ' יעקב
אלדי אבי אברהם ואלדי אבי יצחק יי' האומר אלי שוב לארצך ולמולדתך ואטיבה עמך
רבי יוסי פתח ואמר תפלה לעני כי יעטוף ולפני יי' ישפוך שיחו. האי קרא אוקמוה
בכמה אתר. אלא דוד מלכא אמר דא כד אסתכל וחמא במלי דמסכנא ואסתכל ביה
כי הוה אזיל וערק מקמי חמוי אמר דא תפלה לעני. דא היא צלותא דעני מסכנא
קמי קב"ה ודא צלותא דאקדימת לכל צלותהון דעלמא. כתיב הכא תפלה לעני וכתיב
התם תפלה למשה איש האלדים מה בין האי להאי אלא דא תפלה של יד ודא תפלה של
ראש ולית לאפרשא בין האי תפלה לעני ובין תפלה למשה איש האלדי' ותרוויהו שקילין
כחד ועל דא צלותא דעני אקדימו קמי קב"ה מכל צלותין דעלמא בגין כך כתיב כי לא
בזה ולא שקץ ענות עני וגו'. ותא חזי תפלה לעני דא תפלה של יד דעני אתדבק
במסכנותיה כמאן דלית ליה מגרמיה כלום. דבר אחר תפלה דא משה. לעני דא
דוד. כי יעטף כד אתכסיא סיהרא ואתכסי שמשא מניה. ולפני יי' ישפוך שיחו
בגין לאתחברא בהדי שמשא. תא חזי צלותא דכל בני נשא וצלותא דמסכנא איהו
צלותא דקיימא קמיה דקב"ה ותבר תרעין ופתחין ועאלת לאתקבלא קמיה הה"ד והיה
כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני. וכתיב שמע אשמע צעקתו. ולפני יי' ישפוך שיחו
כמאן דמתרעם על דינוי דקב"ה. אמר רבי אלעזר צלותהון דצדיקיא חדוותא לכ"ו
לאתעטרא

לית תעטרת קמיה קב"ה כגון כך תכוכבא יתיר קמי קב"ה. וכגון כך קב"ה תהיב לגלותהון
דצדיקיא כשעת' דאנטריך לון כגון דוד דכתיב לרבוני למריסון מה כתיב כיום כיעקב שלי
אלי אכרכם ואלדי אלי ונחק יי' האומר אלי שוב לעטר ונקבצו קשורה בקשירו אחד
כדקא חזי אלדי אלי אכרכם לעומכא. ואלדי אלי ונחק לשמאלא האומר אלי הכא
תלי מלה לאתעטרא לאתריה כיכוייהו שוב לאתרך ולמולדתך ואיטיבה עמך.

קטנתי מכל החסדים. למאי הוא דאנטריך הלי עם הלי שלח למר יעקב את
לכבתחת לי לאוטבא עמי ואכא ידעב' דכל שובדך כלהו על תבלי הא
אכא ליית בי זכותא דהא קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך וכל
מה דעבדת לי עד יומא לאו בגין זכותאי הוא אלא בגיניך הוא דעבדת לי והאוא טיבו
וקשוט בגיניך הוא. דהא כד עברנא בקדמיתא דהויבא לזיל מקמי דעשו ויחודאי
עברנא ליה להוא כהרא ואכבת עבדת עמי טיבו וקשוט והא אכא הסתא מעבר ליה
בתרין מסיריין לימין תרין מסיריין דפליג. עד הכא סדורא דסכחא דמריה מכלן
ולהלאה כעא מה דאנטריך ליה לאחזאה לכל בני עלמ' דאנטריך ליה לכר בם לסדרא
סכחא דמריה בקדמיתא ולכתר ובעי כעותיה דהכי עבד יעקב בקדמיתא סדר
סכחא דמריה ולכתר דסדר סכחא למר כעותיה דאנטריך ליה הכא

הצילני כי מיד אחי מיד עשו כי ירא אככי פן יבא והכני אם על
בנים. מכלן מאן דבעי גלויתיה דבעא לפרסא מלוי כדקא יאות
הצילני כא. ואי תימא דהא מזכת לי מלבן מיד אחי. ואי תימא קריבין לאחרנין
מתם אחין אקרון מיד עשו. מאי טעמא בגין לפרסא מלה כדקא יאות. ואי תימא
אכא למאי אנטריך כי ירא אככי פן יבא והכני. בגין לאתמודעא מלה לעילא
ולפרסא לה כדקא יאות ולא יסתיס מלה.

ואתה למרת היטב אוטיב
עמך וגו'. ואתה למרת היטב אוטיב.
מאי ואתה כלא
ואתה מחזיק את כלם אוף הכא ואתה למרת. תא חזי דוד מלכא למר יהיו לרצון
למרי פי אגין מלין דאתפרסן. והגיון לבי אגין מלין דסתימין דלא יכיל כר בם
לפרסא לון כפומיה דא הוא הגיון דאיהו כלבא דלא יכיל לאתפרסא ועל דא אנטריך
מלה לאתפרסא כפומא ומלה דאגיח כלבא וכלא דזא לאוטיבו. אך לקבל דרגא
תתאה ואך לקבל דרגא עלאה. מלה דאתפרסא לקבל דרגא דאנטריך לאתפרסא
הכוא דאגיח כלבא לאוטיבו לקבל דרגא פגימאה יתיר וכלא כאדא לאוטיבו. ועל דא
למר יהיו לרצון למרי פי והגיון לבי לפניך וגומ'. כגוונא דא למר יעקב בקדמיתא
פרים מלה כדק' יאות ולבתר סתים מלה דאוטיבו אגיוכא דלבא דלא אנטריך
לפרסא דכתוב ומתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרוב. הכא לאוטיבו מלה
דאגיח כלבא דלא אנטריך לפרסא. וכן אנטריך כדקאמרן כגין ליחדא יחודא
עלאה כדקא יאות. זכאין אינון צדיקיא דידעי לסדרא סכחא דמריהון כדק' יאות
ולמכבי כעותהון וכגון כך כתיב ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

ויותר יעקב לבדו וגו' רבי חייא פתח ואמר. לא תאכם אליך רעה ונגע
לא יקרב באהלך תא חזי כד ברח קב"ה עלמא עבד בכל יומא ויומא

עבודתיה דלתתחזי ליה והיך לוקמוה ואתמר ואי תימא כיומא דכיעלה עבד כהורין ·
וכדין לתברי סיהרא חסר כהורא דלזעירת נהמא וכגין דלהיכי מלרת חסר ואי
לתיהיב דוכתא למלטרא כל רוחין ומדין ושלשלין ומזיקין וכל רוחי מסאבי כלהו
מלקין ומלטרין בעלמא לתסטרא ואתמנון כדוכתי דלתתחריבו ובחקלין תקיפין
ובמדברין חריבין וכלהו מסטרי רוח מסאכא והיך לתמר דהיך רוח מסאכא דלתיתי
מכחם שקימאה ליהו רוח מסאכא ממש ואיהו לתתכא בעלמא לתסטרא כר כם לנביים
ועל דא יכר הרע בלוט בעלמא ואיהו לתתכי לנביהו דכבי כסא ולתתכא עמהון
ובעקימו ובתסקופין לתי לנביהו לתסטרא לון מלרמוי דקכ"ה כמה דלתסטי לאדם
קדמאה ונריש מותא לכל עלמא סכי כמו לסטי להו לכבי כסא ונריש לון לתסתלכא
ומלן דלתי לתסתלכא ליהו מסיך עליה הרוח רוח מסאכא ולתדבק בהדיה וכמה
ליכון דזמינין למלכא ליה ואיהו מסאכין ליה ומלכין ליה כהלי עלמ' וכהסו'
עלמא והיך לתמר · וכשעתא דלתי כר כם לתתדבקא הרוח רוח מסאכא לתכפייא
קמיה ולא יכיל למלטרא עלוי וכדין כתיב לא תראה שיך רעה וכגע לא יקרב כהלכך ·
תמר רבי יוסי לא תראה לליך רעה דא לילית · וכגע לא יקרב כהלכך לילין סלר
מזיקין והיך לוקמוה ואתמר · רבי אלעזר תמר הא תמרן דלא יפוק כר כם ויחידאי
בלילי וכל סכן כזמנא דסיהרא לתברייתא והיא חסרא ולוקמוה דהא כדין רוחא
מסאכא סלטא ודא הוא רוח רעה מלן רעה דא חיויא כיסא · וכגע דא הוא מלן
דרכיב על חיויא · רעה וכגע כחדא ליכון ואע"ג דתכיכן דכגע אלין כגעי כבי אדם
דכפקו מאדם דהא כל ליכון סכין דלא קריב אדם עם לתתיה רוחי מסאכי הוו קא
לתיין ומתממן מכיה ואולידן מכיה והכי לקרון כגעי כבי אדם והא לתמר דכד כר
כם כחלמיה ולא סליט בגופיה ונופא לסתכך רוח מסאכא לתייה ומריח עליה ואית
זמכין דרוחי כוקכין מסאכין לתיין וקרכן כהדיה ומסכין ליה כהדיה ומתממן
מכיה ואולידו לכתר רוחין ומזיקין כגעי כבי אדם ולזמכין לתחזיין כחיזו כבי כסא כר
דלית לון סערי בריסא · וכלא לית ליה לכר כם לתסתרא מקמייהו כגין דיסך
כחרחי דלוריתא ולא יסתלק כהדייהו דהא לית לך מלן דכתים כלוליא כערסיה
דלא טעים טעמא דמותא וכפקת כמתניה מכיה וכיון דלסתלר גופא כלא כמתא
קדישא רוח מסאכא זמין ומריח עליה ולסתלק והא לוקימנא מלה דלית ליה לכר
כם לאעברא ידוי על עיבוי כנפר' בגין דהא רוח מסאכא מריח עלייהו וכו' והא לתמ'
תא חזי דהא יעקב לא"ע דלתרחים קמי קכ"ה כגין דלסתלר כלחודוי רוחא לחרא
הוא זמין לאזדווגא כהדיה · רבי שמעון לתמר תא חזי מה כתיב כיום כהרוא רבע
דכלעם ויהי שפי · מהו שפי יחידאי · כמה דהת לתמר שפיטון עלי לרע כהלי חיויא
דלזל יחידאי וכמין עלי לרחין ומכילון · הכי כמי כלעם הוא לזל יחידאי מלי טעמא
כגין לתסכא עליה רוחא מסאכא דכל מלן דלזל יחידאי בזמנין ידיען לסולפ
כמתא כלתרין וידען מסיך עליה רוח מסאכ כגין כך ככל זמנ' לא יהך כר כם יחידאי
בלילי כלילי הוא ליל ובכי כסא לא מסתכחי והיינו טעמא דלא תלין ככלתו ·

דלא לקיימא גופא מיתא כלא רוחא על ארעא כלילו׳ כגון כך הוה רמז דכלעם
סוף לזזל ויחידאי כהאי כחם כמה דלוקמוה ויאבק איש עמו מלי ויאבק ר״ש
אמר מן לבקר לבקר תפל לעפר מה בין עפר לבקר דל לבקר דאתתאר מן כורא ולא
עביד לחיכין כעלמא עפר דכל לחיכין כפקי מכיה ולחיכו כלגא כשלא ואתתא לאמר
רבי יהודה לי הכי מלי מקום מעפר דל לא כמשמע לכל כהאי גוונא מקום מעפר
דל כגון דלית ליה מגרמיה כלום ומהדוה עפרא כפק דל דלית ליה כלום ומהדוה
עפר כל לחיכין וכל טיבו דעלמא כפקי מכיה וכיה לאתעבידו כל עובדין דעלמא כמה
דכתיב הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר ותכינן הכל היה מן העפר ולפי׳ גלגל
חמה׳ לבל לבקר לא עביד פירין ולחיכין לעלמא וכגון כך ויאבק כהוא דאתיא לבקר
ורכיב עליה כגון לקטרגא ליה ליעקב עד עלות השחר דלאתעבר טולטנותיה
ולאתקלם וכך היה לזמכא דלתי כגון דגלותא הסתא כלילו ולחיכו לילו ועלמא הוה
לבקר על ישראל ולחיכון לכיבי לעפרא לוחרא עד דיסתלק כהורא ויתכהר יומא וכדין
ועלטון ישראל ולהון יתיהיב מלכותא דלחיכון קדישי עליונין כלא ומלכותא ורבותא
די מלכוות תחות כל שמיא יהיבת לעם קדישי עליונין מלכותיה מלכות עלם וכל
שלטניא ליה יפלחון ויסתמעון ויאמר שלחני כי עלה השחר ויאמר לא
אשלחך כי אם כרכתני רבי יהודה פתח ואמר מי זאת
הנשקפה כמו שחר יפה כלבנה ברח כחמה לומה כנדגלות זאת קרא לוקמוה
ואתמר לבל מי זאת הנשקפה אלין לחיכון ישראל כזמכא דקב״ה יקים לון ויפיק לון
מן גלותא כדין יפתח לון פתחא דכורא דהיא דקיק זעיר ולבתר פתחא לחריכא
דלחיכי דב מכיה עד דקב״ה יפתח לון תרעין עלאין פתיחן לארבע רוחי עלמא וכן
כל מה דעביד קב״ה לישראל ולגדיקיא די כהו הכי כלהו ולאו כזמכא חדא׳ לבר כם
דלתיהיב כחשוכא ודיוריה הוה כחשוכ׳ תדיר כד יכשון לאהכר׳ ליה כעיין לאתפתחא
ליה כהורא זערתא כעיכא דמחטא ולבתר דב מכיה וכדין בכל זמכא עד דיכסרון
ליה כל כהורא כדקא יאות כך לחיכון ישראל כלא מעט מעט לגרמהו מפכיך עד אשר
תפרה וגו׳ וכן למאן דלתי לסוותא לאו לחיכו כשעתא חדא כלא זעיר זעיר עד
דיתתקף לבל לעשו לאו הכי כלא כזמכא חדא כהיר ליה ואתלביש מכיה זעיר זעיר
ולזמכא דלתי לאחוות עשו׳ ו׳ כגבור ינא וגו׳ עד דיתתקפון ישראל ויסתכון ויסבון ליה
מכלא מעלמא דין ומעלמא דלתי׳ וכגון דכהיר כשעתא חדא הוא לאהדורי מכלא׳
לבל ישראל כהורא דלהון זעיר זעיר עד דלתתקפון ויכהיר לון קב״ה לעלמין ובלא
שלני לון ואמרי מי זאת הנשקפה כמו שחר׳ לחיכו קדרותא דכפרא ודלא לחיכו כהורא
דקיק׳ ולבתר יפה כלבנה׳ כגון דסיהרא כהורא דילה כהיר יתיר משחר ולבתר
ברח כחמה כגון דכהוריה תקיף וכהיר יתיר מסיהרא׳ ולבתר לומה כנדגלות׳
תקיפא כהורא תקיף כדקא יאות תא חזי כשעה דלתתסך יומא ואתכסיא כהורא
ואתי כפרא ותכהר בקדמיתא זעיר זעיר עד דיתרכי כהורא כדקא יאות דהא כיון
דקב״ה יתער לאכהרא לה לכנסת ישראל ותכהר בקדמיתא כמו שחר דלחיכו לוכמא
ולבתר יפה כלבנה ולבתר ברח כחמה׳ ולבתר לומה כנדגלות כמה דלתמר׳

ואת חזי כיון דאסתלק נפרח דהוה לה כתיב כי כח הסחר חלש כי עלה דהוה לזמנא
כי כח הסחר בדין לאתתקף דהוה ממנא ואכיף ליה ליעקב בגין דהוה מחבה לאשתא
ליעקב למיהב תקיפו לאתתקפא לעמו וכד סליק הוה תוכמא דסחר ואתחזי לאתא
כסורא ואתתקף יעקב דהוה כדין מטא זמניה לאתכהרא מה כתיב ויזרח לו השמש
כחסר עבר את פנואל והוא נולע על ירכו . ויזרח לו השמש דהוה כדין זמנא
לאתכהרא . והוא נולע על ירכו . כדין לאיהו רמז דהוה כעוד דיסרהל כנלותא וסכלין
כחכין וכערין וכמה כיסין וכערין דסכלו ויתמהו עלייהו בגין כך ויזרח לו השמש דהוה
זמנא דכייתא וכדין והוא נולע על ירכו לתכלא וכעיר נרמיס על מה דעבר ואיהו
כד אסתלק קדרותא דסחרא כדין אתתקף ואתחזיד כיס דכד אתחלש חיליה דליה
ליה סולטנותיה חלש כלילא ויעקב סלטנותיה כיממא . ועל דא אמר ויאמר שלחני
כי עלה השחר דהה לאכא כרעותך קיומיה והה לאתמר וקומוס . על כן לא יאכלו
בני ישרהל את גיד הנשה וגו׳ כי נגע בכף ירך ויעקב בגיד הנשה דאסתלק כאכיה
נשיר ואפילו לכלבא . ואמאי קרי גיד הנשה כלומר גיד דאיהו מנשה לכני נשא
לפולחנא דמריהון ותמן הוא יכר הרע רביע וכוין דאתדבק עם יעקב לא יכלה לאכחא אתר
דיכיל לאתנברא עליה דיעקב בגין דכל סייפי נופא סייעי ליעקב וכלהו הוו תקיפין
ולא הוה כהון חולק׳ מה עבד ונגע בכף ירכו בגיד הנשה׳ בזכיות כיכר הרע דאיהו זכיה
ואתריה ומתמן אתי יכר הרע על כני נשא ובגין כך אמר׳ לורייתא לא יאכלו בני ישרהל
את גיד הנשה כמה דאמרו חכרייה נשייתן דכר כם דרמיז לעילא לי טב טב ולי
כיס כיס ובגין כך כל סייפא מתקיף סייפא ודאי גיד הנשה מתקיף ליכר הרע דהוה
זכיה וכני ישרהל לא יאכלו ליה דלאו ליכון מסטרין ומזכיה דליהון סמאל בגין לתקפא לכהון כגין
ליה דליהו מסטרא ומזוכא דמלאכא דלהון דליהו סמאל בגין לתקפא לכהון כגין
דאית ככר כם רמ״ח סייפין לקבל רמ״ח פקודין דלורייתא דליכון למעבד ואיהכו
ולקבל רמ״ח מלאכין דאתלבשת בהון סכיכתא ושמח דלהון כשמא דמריהון ואית
ככר כם ששים נידין ולקבלהון ששים פקודין דלאו ליכון אתייהיבו למעבד ולקבל ששים
יומי שתא והא תשעה כאב ולקבל סמאל דאיהו חד מליכון רמ״ח מלאכין וכגין כך
אמר׳ לורייתא לא יאכלו בני ישרהל ק׳ גיד הנשה את לאסנאה תשעה כאב דלא לאכלין
כיס ולא שתין וכגין כך חזא קלא כלא וכרמז כהון רמז ליעקב ויאבק איש עמו ככל
יומי שתא ובכל סייפין דיעקב ולא לאכא כר הסוא גיד הנשה׳ מיד תשש חיליה דיעקב
וכיומי שתא לאכא יום תשעה כאב דכיה לאתתקף ואתגזר דיכא עלכא ואתחרב כי
ז׳ דשתא וכל מאן דאכיל כתשעה כאב כאילו אכיל גיד הנשה . רבי חייא אמר אמלא
לא אתתלם חילא דא דיעקב לאתקיומיה ויעקב לנכיה ויתבר חילא דעשו לעילא ואתא .

דלא נהרוג אפי׳ הוא שמע וקיים על רגלוי · וחילוף לתתקף והוא ודע מלה על
כוריים כמה דכתיב ותרפים ולא כתיבי · אחר כביולי הוו כפלי על אכפייהו ואתחלם
תולה דלהון ולא הוו יכלי לקיומא על כוריים דמלה מתן גרם לון דלא כנין דכתיב כי
כגב ככף ירך יעקב והוא נולע על ירכו · וכל לחיון כביולין לא יכילו לקיומא על מה
דזמין קב׳ה למעבד ליה לעשו כר שבדיה כביולי דהוה ניורא דאתי מסטר׳ דעשו · דלא
קאים בקיומיה עליה דעשו ולא לתתלם חילוה ועד כל אחר כביולי לתתלם תוקפייהו
ולא הוו יכלין לתתקיומא לקבלה מלה על כוריים כדקא ואות מלי טעמא כנין כי כגב
ככף ירך יעקב כגיד הנשה · דכשאב כל חולא דירכא ועל דא לתבר חולא דירכא
ואשתאר נולע על ירכו׳ דהה כל כביולין דעלמא לא יכולו לאדבקא ולקיומא ביה ·
תא חזי כביולין כלהו כר מסא לא קיימו כתוקפייהו כדקא חזי · ומאן דלעי בהוריתא
גלית מאן דסמיך ליה ולא לסתכא מאן דאטיל מלה לכיסתיה לתתקפא · על דא
הוריתא קא מסתכיא ככל דרא ודרא ולתתלם תוקפא דהוריתא כל יומא ויומא
כנין דליתון לקיומה דעלמין כיה על מה דסמכין ומלכו לתתקף ככל יומא ויומא ·
תא חזי כמה גריס חוכא דא וכנין דליתון מאן דסמיך להוריתא כדקא ואות ליכון
סמכין חלמין וגרמין לתתקפא לההוא דליתון סוקין ורגלין לקיומא עלייהו · פתח
ואמר ויאמר א׳ אלהים אל יעקב קום עלה בית אל וגו׳ · דאתכרו סמכין דיליה וקמו רגלוי ולית ליה על
על נחוך תלך מלי על נחוך תלך · דאתכרו סמכין דיליה וקמו רגלוי ולית ליה על
מה דקאים · כד ישראל לא כעאן לסמכא ליה להוריתא ליכון יכין ליה סמכין וסוקין
לקיומא ולאתתקפא כהו · תא חזי כמה עקימו וחכימו לתתכם כההוא ליליא ההוא
דדכיר כתם לקבליה דיעקב דהה ליליו היום ידע דכתיב הקול קול יעקב והידים
ידי עשו׳ פסיק קלא דיצק׳ כדין והידי׳ ידי עשו כגין כך לסתכל בכל סטרין לאכשר׳
ליה ליעקב ולאפסקא קליה וחמא ליה תקיף בכלא דרשין מסטרא דא ומסטרא דא
דליכון תקפין דנופא דאתתקף כיכוייהו וחמא דהוריתא לתתקף בכלא כדין וירא
כי לא יכול לו · מה עבד מיד ויגע בכף ירכו דלתתכם לקבליה אחר כיון דאתברי
סמכין דהוריתא מיד הוריתא לא לתתקף וכדין יתקיים מה דאמר לבוסון הקול
קול יעקב והידים ידי עשו · וכתיב והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך · וכדא
לתתכם לקבליה דיעקב דהה כגין דיתבר חולא דהוריתא חזיל ויתתקף עזי · וכד
אמר לא יכול לה להוריתא · כדין חלים תוקפא דליכון דסמיכין לה וכד לא ואתכם
מאן דסמיך להוריתא כדין לא יהא קול קול יעקב ויהון ידיה ידי עשו וכד אמר
יעקב הכי דסליק נפרא לתתקיף ויעקב כיה ואתגבר עליה עד דאיהו כריך ליה ואודי
ליה על ליכון ברכאן ואמר ליה לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל לאו יעקב
בעקימו חלף בגאותא ותוקפא דליה מאן דיכיל לך · ותא חזי מסתרי כתם כמה חילין
מתפרסן לכל סטר ואשתכחו בעלמא לגבי כמי כתם וכעיכן לקיומא לההוא גיד הנשה
דלעי דקריב כיה הוהו דדכיב על חיוה קאים ליסו ולתקיום בגוון ולא לתבר
וחולא דיעקב כעיכן לתתקפא בעלמא ולאחזקא כי פרית עם אלהים ועם אנשים
ותוכל וכד אמי דהא לא לתבר ולא לתתכל הכוא לתר כדין לתבר חילוה ותוקפיה

כישראל לא יעקב כי אם ישראל יהיה שמך
כי אם כי לא יאמר עוד שמך יעקב כי אם ישראל יהיה שמך
ברכת יצחק
שלא נר ז׳ אינא כי׳ אלהים את
רבי עקיבא ואחרים שלחוהו את
כיצד יעקב ולא ישראל ולא
שלא יהיה שמך יעקב כי אם ישראל
שלא יקראוהו עוד יעקב
ישראל אלא שניהם

ולא וכיל למחמי לכבוי דיעקב · ועל דא לא כתיבת למיסב דוכתא לברייתא דעלמא
למיכל ליה ולא לאתהנאה · רבי יוסי סבר דרש כי נגע בכף ירך יעקב · כתיב הכא
כי נגע בכף וכתיב התם כל הנוגע במת בכפי הארם וטמא וגו׳ · מה להלן מסאבא
לוף הכא כמו מסאבא דסחיב הטוח אתר · ואתאר מסאבא לית לון לאתתקנא מכיס
כלל כ״ם כתתר דקריב הטוח סטר מסאבא ואוריתא לא קאמר אלא כי נגע וכתיב
ויגע בכף ירכו כלא וכל אשר יגע בו הטמא וטמא · כריך רחמנא דיהיב לוריתא
ליסרל למזכי בה בעלמא דין ובעלמא דאתי כמה דכתיב ארך ימים בימינה בשמאלה
עשר וכבוד · **ויאמר** עבר לפניהם ויסתחו ארצה שבע פעמים עד
גגתו עד אחיו רבי אלעזר פתח ואמר כי לא תשתחוה לאל
אחר כי ה׳ קנא שמו · וכי יעקב דאיהו שלימא דאתקרי אולקא שלימתא
לקבל ואיהו קריב לנביה יתיר היך סגיד ליה להטוא רשע דעשו דאיהו בסטרא דאל
אחר ומאן דסגיד ליה סגיד לאל אחר · אי תימא כגון דאמרו תעלה כעדכים סגיד
ליה לאו הכי דהא עשו כאל אחר הוא ויעקב לא יסגוד להטוא סטרא ולהטוא אולקא
כלל · פתח רבי אבא ואמר ואמרתם כה לחי אתה שלום וביתך שלום וכל אשר לך
שלום · והא אתמר דאסיר ליה לאקדומי להו שלם לרשיעא וכיון דאסיר היכי אסחכח
דוד אמר הלי קרא לכבל אלא הא לוקמוה דלקבל קאמר כגון לקטרא ליה לחי ·
ואסיב כבל דעליה קאמר כגוונא דא ויסתחו ישראל על דא המטה וכי לנביא דכריב
סגיד · אלא לאתריה דסכיכתא קא כרע וסגיד · לוף הכא והוא עבר לפניהם
שבי והוא דא סכיכתא דהוא חזלא קמיה כרע ודא הוא בטירו שלהי כיון דאמר
יעקב אמר הא עידן למנדא לנביא דקבל דהוא חזיל קמיה כרע וסגיד סבע זמנין
עד גגתו עד אחיו ולא כתיב ויסתחו לעשו אלא כיון דאמר דהא קבל חזל קמיה כדין
סגיד לקבליה כגון דלא למיסב יקר ולמסגד לאחרא כר מכיס וכלא ליהוי כדקא יאות
זכאין אינון צדיקייא דכל עובדיהון דקא עבדי כגין יקרא דמאריהון איהו וכגין דלא
יסטון למיכל ולמשתלא · **ויהי** עשו לקראתו ויחבקהו ויפול על צואריו
צואריו כתיב ויסקהו רבי יוסי ורבי חייא הוו קאזלי באורחא חד אמר לחבריה
כגרש כי סמקא לא יכיל ויגרשו מיניה רמז הוא דהוה אמר לחבריה כמה
רזין עלאין אית בהו מסכיין דא מן דא וכלא חד · והרשעים כיום כגרש לא
יוכל דא עשו דכל עובדוי כרשיעו וכחוכא דהא כד אתא לנביא דיעקב עובדוי לא
הוו כמלא ויפול על צואריו חד צואריו דא ורמלא דאיהו צואריו דכל עלמא · ויפול על
צואריו ולא על צואריו כגין לתרין זמנין אתחריב כי מקדמא חד מכבל וחד מזרעים
דעשו דאשתיל גרמיה עלוי זמנא חדא וחריב ליה ועל דא ויפול על צואריו חד · ויבכו
נקוד לעיל דלא כתיבי כרשותיה ותכן דכתיב ובעתרות כסיקות סוגי דא כלעם כד
כריך לון לזרעא דהא לא כריך לון כרשותא דלכא לוף הכא כעתרות כסיקות סוכא
דא עשו · אמר רבי יוסי כתיב קומה ה׳ והושיעני אלהי כי הכית את כל אויבי לחי שני
לבניס

כ״ב רבא בר מרי אמר אבא בריש שבת אמר רב יהודה אמר שמואל כ״ג. יעקב אשעי לשלם ז׳ כ״ג. כתיב ויגש אליו יעקב ויאמר אדני יאמר

לבוש ורעותיה דעשו לבביה דיעקב · דהא לפולנו כהדיא כתיב לחרב תחיה
למעבד ליה כושטן ולקטרגא ליה ועל דא ויכבו דא הוא ככי דלא הוא חשיב לאתוכחא
מן ידוי ודא הוא ככי בגין דלהני הוא קיים ולא יכיל ליה · אמר רבי לחמא ודאי
אתחלם רוגזיה דעשו כשעתא דחמא ליה ליעקב · מאי טעמא בגין דהא אסתכם
בהדיה הוא ממכא דעשו ועל דא לא יכיל עשו לשלטאה ברוגזיה דהכי כל מלי דסחי
עלמא תליין לשילא וכך אסתכמו לשילא בקדמיתא אסתכמו לתתא בשלטוותא לאו
היינו לתתא עד דאתייהיב שלטוותא לשילא וכלא דא כדא תליא ·

יעבר נא

לדבי לפבי עבדו ואבי אתכסלה לאטי ונו' · אמר ר' אלעזר
היינו דקאמרינן בקדמיתא דיעקב לא כעא כשעתא לאוכוח
ברכאן קדמאי דברכיה אבוי ועדין לא אתקיימו כיה לפולנו חד מכוייהו בגין דסליק
לון לסוף יומוי כשעתא דאתגזריבו לבבוי לבבי כל עמין דעלמא ובגין כך כשעתא
דאמר עשו כשעה ונלכה ונפלוג הלי עלמא כחדא ונשלוט כחדא מה אמר יעבר נא
לדבי לפבי עבדו יקדים עשו שלטניה כשעתא דהלי עלמא ויעבור כלא ויעבר מלכם
לפניהם וי' בראשם ולקדים אלת שולטנותך בקדמיתא בהלי עלמא ואבי אתכסלה
לאטי אבא אסלק גרמי להיכוא עלמא דאתי ולסוף יומוי אלהיכון אמיך דאזלין לאט ·
לרגל המלאכה · מאן מלאכה · דא אספקלריא דלא כהרא דכה אתעביד עבידתא
דעלמא · אשר לפני דא הוא מן קדם וי' ככל אתר · ולרגל הילדים דא הוא רזא
דכרוכים לאחזא רזא דמהימנותא דאיהו אתדבק כהו · אבא אל אדני שעירה אבא
אסכול נלותא דילך עד דייתי ויתמי זמנא דילי לשלטאה על כר עשו כלא ועלו
מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו · וכדין והיתה ליי' המלוכה ·

ויעקב

כשע סכותה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכות על כן קרא שם
המקום סכות · רבי חייא פתח ואמר טוב המעלות לשלמה שם
וי' לא יבנה בית ונו' · שם וי' לא ישמור שוא ונו' · תא חזי כשעתא דסליק כרשותא
דקב"ה למכרי עלמא לפיק מכוונא דקרדיותא חד קטורא ואתלסיט מגו חשוכא
ואסתאר כסליקו ואתתא לתתא הויא חשיכא לה ט ואתלסיט כמלה סכילין לורחין
דקיקין דברכין ואתעביד כיתא דעלמא · הלי כיתא דיהיבו גו אמנעיתא דכלא כמה
פתחי ואדרין ליה סחור סחור דוכתין עלאין קדישין תתן מקבלי נפרי אמיך כל חד וחד
לזכיה כנוויה כפיק חד לילבא דכרב ותקיף עפריים ואכביה מזוג לכלא כיה הוא שבא
סליק לעבבי אמיך ואתטמר כין תלת טוריך כפיק סליק לשילא כחיה לתתא · הלי
ביתא דאתקריין מכיס ונביז כנוויה כמה נבזין עלאין דלא ליתידעו כדא אתבבי הלי
ביתא ואסתכלל · הוא לילבא אתגליא כיממא ואתכסיא כלילא והלי ביתא שלטא
כלילא ואתכסיא כיממא כשעתא דעלל חשוכא ואתקטיר כיה שלטא וכל פתחין
סתימין מכל סטרין כדין כמה רוחין פרחין כאוירא תליכין למכדא ולמיעל כיה
ועלין כין לילבין נפורי וכטלין סהדותא וסטיין וחמלן עד דאתער הוא
חשוכא דאתקטיר כיה ואפיק חד שלהובא וכטש כל כטיסין ופתח פתחין ובקע
שבילין סלקא ואתתא הוא שלהובא וכטש כעלמא ואתער קלין לשילא ואתתא כדין חד

סלק לה כהלי יכטר
יעקבה כשלהבה

כרוזא קלילא ואתקטיר בהדיה וקרי · הכא לוזיא בפקא מגו עמודא דענגא
דכמדבחא פכוותה וכד בפקא אתפשט בהדבע סטרי עלמא חלף חלכין קיימין
מסטרא דחיזו שמאלא וכרוזא רכוזא דכון קיימין מסטרא דחיזו ומיכא וכרוזא קליס
בקיומיה קרא בחיל ואכריז כדין כמה חיזון דמתקני מירתא ופלחין פולחנא ותרין
פתחין פתיחו חד לסטר דרומא וחד לסטר נפון · סלקא הלי כיתא ואתקטר בין
תרין סטרין וסירין מזמרן ותושבחן סלקין · כדין עאל מלן דעאל בלחיצו וכיתא
מתלהטא בשית כהורין כהרין זיוא לכלסטר וכהרין דכוסמין כפקין ואתעקיין כל
חיות ברא כלא יפקו כל חיותו סדי ישברו פרחים כמאם וגו · וזמרין עד דסלקא
נפרא · וכד סלקא נפרא כדין ככביא ומזלי שמיא וחיליהון כלהון מתכנן ואתרי
מירתא כלא ברן ויחד ככבי בקר ורועו כל בני אלהים · תא חזי מאם ה׳ לא יכנה כיתא
עוא עמלן כוכיו כו · מאם ו׳ לא ושמור עיר עוא עקד עומר · מאם ו׳ דא מלכא עלאה
דחיזו כוכא לאלי כיתא תדיר ואתקין ליה לחיתי כד סלקין רעותין פולחנין מתתא
כדקא יאות · מאם ה׳ לא ושמור עיר לחיתי בשעתא דאתתכא לילא וסטרין מזויכין
ברקן וסטרין בעלמא ופתיחין סתיכין ואתקטיר מכל סטרין דלא יקרב כיה ערלא
ומסאבא כלא לא יוסיף יבא בך שך ערל וטמא · דזמין קבא לאתברא לון מעלמא
מלן ערל ומלן טמא לאלא כלא חד ערל וטמא דא הוא דאתפתח ביה ואזיל לאכתריה
לדם ואכתתיה וברימו מותא לכל עלמא ואיהו דמסאיב הלי כיתא עד הכוא זמנא
דיעבר ליה קבא מעלמא כנ״כ מאם ו׳ לא ושמור עיר עוא עקד ודלי · תא ויעקב כפע
סכתה לאתכטיל לקבלא חולקא דמזומכותא · מה כתיב לעילא ויעב כיום הכוא עבו
לדרכו משעיר · וכתיב ויעקב כפע סכתה · חלא כל חד לאתברא לסטרא דילוה · עבו
לסטר דמשעיר · מלן מעיר דא היא חמם זרח ג כבר · ויעק׳ כפע סכתה דא מזומכותא
עלאה · ויבן לו בית כלא בית יעקב · לא לאעזר דאתקין תפלת ערבית כדקא יאות ·
ולמקבהו עמם סכת מאר סכת לסטרא לון ודא הוא חולקיה וכדין ויבא יעק׳ שלם ·
שלם מכלא ולוקמוס · וכתיב ויהי כשלם סכם וגו ולוקמוס · וכלא רזא חדא כדין
לאתבר עמיה מזומכותא כד הוה שלים כד לאתעטר בדוכתיה דאתחזי ליה · וכדין
הלי סכה לאתעטרת בהדיה דהוה שלים מלכן דהוה שלים מבכוי ודא הוא שלם ·
שלם לשלא שלם לאתא · שלם בשמיא שלם כהדעת · שלם לשלא דאיהו כלא דאתכן
שלם לאתא בבכוי קדישין שלים בשמיא שלים בשלסבהדעת וכדין ויהי בשלם סכה ולוקמוס
מיד מה כתיב · **ותצא** דינה בת לאה · ולוקמוס מבכויא · תא חזי כמה
דרגין וסטרין מתפרסן לשלא וכלהו מסכנין דא מן דא חויין
מסכנין לאלין מלאין לאלין מקטרגין לשלטאה עלי לאלין ולמטרף מרפין כל חד וחד לזכיה
מסטרא דרוחא מסאבא כמה דרגין מתפרסן וכלהו כמן לקטרגא לאלין לקבילו לאלא
והא כתיב לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו דכד מתפרסן מקטרגי עלמא · ותא חזי
דיחודא דדרגין מסאבין לאו דיהו לאלא לקטרגא בסטרין קדישין · יעקב דיהו
קדישא כלהו כמן ליה וקטרגו בהדיה בקדמיתא בשביה חויא כלא ויגע בכף ירכו
סמיכה בשביה חמור תמן דיהו קלים לגבי חויא המתא שמשן ולוי דאתו מסטרא

דדינה

דדינא קשיא קיימו לגביה דחמור ושליט עליו בכל סטרין ואתכפיא קמייהו כד"א ואת
חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב · ושמעון דהוה שור מזליה איהו שור אתא על
חמור וקטרג ביה בגין דלא יתחברון כחדא ואשתכח איהו מקטרגא דיליה · וכלהו
אתו לקטרגא ליה ליעק' ואשתזיב ולבתר איהו שליט עלייהו לבתר אתא שור ואשתלי'
בחמורים דכלהו מסטרא דחמור יוסף דאיהו שור ומצרים דאינון חמורים דכתיב
בהו אשר בשר חמורים בשרם · ועל דא לבתר בני יעקב כפלו בין אינון חמורים
בגין דאזדווג שור בהדייהו ונשכו לון גרמייא ובשרא עד דאתער לוי כמלקדמין
ובדר לאינון חמורים לכפיא לון ותבר תוקפהון מעלמ' ואפיק לשור מתמן הה"ד ויקח
משה את עצמות יוסף עמו · תא חזי כד אתא שמעון בקדמית על ההוא חמור אתער
עליהון דם דאתגזרו ולבתר ויהרגו כל זכר · כגוונא דא עבד קב"ה על ידא דלוי
באינון חמורים במצרים בקדמיתא דם ולבתר ויהרוג יי' כל בכור בארץ מצרים וגו' ·
הכא בהאי חמור כתיב ואת כל חילם ואתכל טפם ואת כל בהמתם וגו' · התם באינון
חמורים כתיב כלי כסף וכלי זהב ושמלות · וכתיב וגם ערב רב עלה אתם וצאן ובקר
וגו' · ושמעון ולוי דא קאים לגבי האי חמור ודא קאים לגבי כל אינון חמורים כלהו
בעו לאשתתפא בהדיה דיעקב קדישא ואתתקנו לנשכא ליה ואיהו בבנוי קאים
לגבייהו וכאיף לון תחותיה · השתא דעשו נשיך ליה ולבנוי מאן יקום לגביה יעקב
ויוסף דא מסטרא דא ודא מסטרא דא דכתיב והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה
ובית עשו לקש וגו' · **ויסעו** ויהי חתת אלדים על הערים אשר סביבותיהם
ולא רדפו אחרי בני יעקב · אמר רבי יוסי וכלהו הוו מתכנשי וכד
הוו חגרי זייני קרבא הוו מרתתי ושבקין לון ובגין כך ולא רדפו אחרי בני יעקב ·

הסירו את אלדי הנכר וגו' · הסירו את אלדי הנכר אלין אכון דנטלו משכם
מאני כספ' ודהבא דהוה חקיק עלייהו טעוא דלהון · רבי יהודה אמ'
טעוון הוו מכספא ודהבא ויעקב אטמין לון תמן בגין דלא יתהנון מסטרא דע"
דאסיר ליה לבר נש לאתהני מניה לעלמין · רבי יהודה ורבי חזקיה הוו אזלי בארחא
אמר רבי חזקיה לרבי יהודה מאי דכתיב ויקח את עטרת מלכם מעל ראשו משקלה
כבר זהב ואבן יקרה ותהי על ראש דוד · ותנינן שקוץ בני עמון מלכם שמיה ודא
הוא עטרת מלכם · מאי טעמא ותהי על ראש דוד · ומאי טעמא כתיב שקוץ דהא
בשאר טעוון עממייא עע"ז כתיב אלדי העמים · אלדים אחרים · אל נכר אל אחר ·
ובהאי אמר שקוץ · א"ל ובכל טעוון עממייא עע"ז הכי קרא לון קב"ה דכתיב ותראו את
שקוציהם ואת גלוליהם · ומה דאמר ויקח את עטרת מלכם דאיהו מלכום הכי הוא
ודאי אלא איתי הגתי עד דלא אתגייר כדין איהו תבר לה לההוא עטרת דאיהו מלכום
ההוא דיוקנא דחקיק עלה ופגים לה כדין איהו עבד לה היתר לאתהנ' מנה והוה על
רישיה · ותא חוי שקוץ בני עמון חד חיויא בסורטא הוה חקיק על ההוא כתרא ובגין
כך אקרי שקוץ זוהמא · רבי יצחק אמר הסירו את אלדי הנכר · אלין שאר נשין
דהוו מייתי בגווייהו וכל נבזבזן דלהון ועל דא כתיב ויתנו אל יעקב את כל אלדי
הנכר אלין נשין וכל נבזבזן וכל טעוון דדהבא וכספא ויטמון אותם יעקב בגין דלא

ותהכון מסטרא דעז כלל · תא חזי דיעקב גבר שלים בכלא הוה והוה מתדבק ביה
בקב"ה מה כתיב ונקומה ונעלה בית אל ואעשה שם מזבח לאל הענה אותי ביום
צרתי ויהי עמדי בדרך אשר הלכתי מיד ויתנו אל יעקב מכאן דבעי בר נש לשבחא
לקב"ה ולאודאה ליה על נסין ועל טבאן דעבד עמיה הה"ד ויהי עמדי בדרך אשר
הלכתי · תא חזי בקדמיתא כתיב ונקומה ונעלה בית אל וגו' · אכליל בנוי בהדיה
ולבתר כתיב ואעשה שם מזבח ולא כתיב ונעשה דאפיק לון מכללא דא · מאי
טעמא בגין דעליה הוה מלה · יעקב אתקין תפלת ערבית ודאי ואיהו עבד מדבחא
ועליה הוה מלה · ובגין דאיהו עבד כל אינון עקתין מן יומא דערק קמיה דאחוה
דכתיב ויהי עמדי בדרך אשר הלכתי ואינון אתו לבתר לעלמא ועל דא לא אעיל לון
בהדיה · רבי אלעזר אמר מכאן מאן דיתעביד ליה נסא איהו בעי לאודאה מאן
דאכיל נהמא בפתורא איהו בעי לברכא ולא אחרא דלא אכיל מידי ·

ויבן שם מזבח וגו' תא חזי ויבן שם מזבח ולא כתיב בהני מדבחן דאסיקו
עליהון נסכין ועלוון אלא בגין דאתקין ההוא דרגא דאתחזי לאתתקנ'
מזבח ליי' לאתקנא דרגא תתאה לחברא ליה בדרגא עלאה ועד ויבן שם מזבח דא
דרגא תתאה ליי' דא דרגא עלאה ויקרא למקום אל בית אל · שמא דא כשמא עלאה
בגין דכד אתנהרא כדין כאמה בתה וכלא חד · כי שם נגלו אליו האלדי' בגין דאינון
לא אשתכחו אלא בשכינתא דהוו שבעין דאינון משתכחי תדיר בהדיה ושכינתא
קתדראי סחרני' דשכינת' ועד כי שם נגלו אליו האלדי' דהא כתי' והנה יי' נצב עליו ·

ויעל מעליו אלדים במקום אשר דבר אתו · רבי שמעון אמר מכאן
דאתעביד רתיכא קדישא בהדי אבהן · ותא חזי יעקב איהו רתיכא
קדישא עלאה דקיימא לאנהרא לסיהרא ואיהו רתיכא בלחודוי הדא הוא דכתיב
ויעל מעליו אלדים · פתח ואמר כי מי גוי גדול אשר לו אלדים קרובים אליו כיי' אלדינו
בכל קראנו אליו · תא חזי כמה אינון חביבין ישראל קמי קבה דלית לך עם ולישן בכל
עמין עע"ו דעלמא דאית ליה אלהא דישמע לון כמה דקב"ה אזמין לקבלא צלותהון
ובעותהון דישראל בכל שעתא דאצטריך לון למשמע צלותא דאינון בעאן בגין ההוא
דרגא דלהון · תא חזי יעקב קרא ליה קב"ה ישראל דכתיב לא יקרא עוד שמך יעקב
כי אם ישראל יהיה שמך ויקרא שמו · מאן ויקרא דא שכינתא כד"א ויקרא שמו ישראל
ויקרא אל משה ויאמר לו אלדים · לעיל אוקמו' ישראל דהא אשתלים בכלא כדקא יאות
וכדין אסתלק בדרגיה ואשתלים בשמא דא ועל דא ויקרא שמו ישראל והא אתמר ·
רבי אלעזר ורבי יוסי הוו אזלי באורחא אמר רבי יוסי לר' אלעזר ודאי הא דאמרת
דיעקב שלימא דאבהן איהו ואיהו אחיד לכל סטרין וקרא שמיה ישראל וכתיב לא
יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך · וכתיב ויקרא שמו ישראל · אמאי
אהדר קב"ה וקרא ליה יעקב בכמה זמנין וכלא קרון ליה יעקב כמלקדמין אי
הכי מהו ולא יקרא שמך עוד יעקב · א"ל שפיר קא אמרת · פתח ואמר יי' כגבור
יצא כאיש מלחמו' יעיר קנאה האי קרא אוקמו' אבל ת"ח כגבור יצא גבור מבעי ליה ·
כאיש מלחמות איש מלחמות מבעי ליה · אלא הא אתמר יי' בכל אתר רחמי איהו ודאי

קב"ה

קכ"ם ו' שמים ליהיו דכתיב לכו ו' הוש שמי ותמיכן דלזמכין לתקרי שמיה דלדים
והוש דיכה ככל לתר · דלה כזמכה דלסכיהו זכהין כעלמה ו' שמים ולתקרי כשמה
דרחמי · וכזמכה דלסכיהו מיכין כעלמה דלדים שמיה ולתקרי כשמה דלדים ·
כך כזמכה דיעקב לה הוה כין סכהין ולה הוה כהרעה לחרה קרי ליה ושרהל וכך
הוה כין סכהין הו כהרעה לחרה קרי ליה יעקב · הל עדיין לה לתיסכה מלה דכתי
לה יקרה והה לחן קריכן ליה · ומהי דלמרת דכך הוה כין סכהין הו כהרעה לחרה
קרי ליה יעקב · תה חזי דכתיב ויסע יעקב כהרן מגורי חכיו כהרן ככען · הם לה
הוה כהרעה לחרה · הל כה כקדמיתה לתמר כמה דקכ"ם לתקרי ו' ולזמכין לתקרי
דלדים הכי כמי לזמכין לקרי ושרהל ולזמכין לקרי יעקב וכלה כדרכין ידיען · ומה
דלתמר לה יקרה שמך עוד יעקב לתיסכה כשמה דה · הל לי הכי הה כתיב ולה
יקרה עוד לת שמך לכרם והיה שמך לכרהם · הל התם כתיב והיה ועל דה קיומה
כהוה שמה לכל הכה לה כתיב והיה · דלה כי הם ושרהל יהיה שמך ולה כתיב והיה
שמך ושרהל · ולפילו כזמכה חדה סני ליה כ"ם דלזמכין כך ולזמכין כך וכך לתעטרו
כנוי ככהני ולויי ולסתלקו כדרגין עלאין כדין לתעטר כשמה דה תדיר · עד דהוו
לזלי הל רבי יוסי לרבי הלעזר הה לתמר דכך חיתת רחל כטלה כיתה מלן דלתעטרו
לתתקכה כתריסר שכטין כדקה יהות ולמהוי לה הכטים שמחה וכה שריה לעטלה כיתה
מתעטרה כדקה יהות ולמהוי לה הכטים שמחה וכה שריה לעטלה כיתה
ולתתקכה ועל דה כניהן הוה תדיר כמערב ולה כסער לחרה וכיה שריה לתתקכה
כתריסר שכטין וכיה שריה מלכותה דרקיעה לסתמודעה כהרעה · ורזה דה כל
סירוהה דלתיה לסתמודעה בקמיו לייהו ועל דה לית כה דיכה דמוהה ומתמן
לתיסכה · הכה כך כעה לתתקכה ולכטלה כיתה לתעביד דיכה כרחל ולכתר כן
לתתקכה לתיסכה כך כעה לסתמודעה מלכותה כהרעה שריה כדיכה ולה
לתיסכה מלכותה כדוכתה כדקה יהות עד דלתער דיכה כמהול לפום שכדוי ולכתר
לתיסכה מלכותה ולתתקכה · תה חזי כל סירוהה תקיף ולכתר כייחה כרחם הסכם
סירוהה תקיף דכל עלמה לתתן כל חד וחד לפום עובדוי ולכתר כייחה סליחה וכפורי
כגין דסירוהה תקיף לייהו מסתמלה ועל דה דיכוי תקיפין ולכתר לתער ומיכה ועל דה הוי
כייחה · ולזמכה דלתי זמין קכ"ה לתתרה ככייחה על סלר סמין עשו ולכתר יתתקף
עלייהו כדיכה קסיף הם דכתיב ו' כגבור יצא כלים מלחמות יעיר קנאה יריע לף
יגריח על תויכיו יתגבר · ו' כקדמיתה דלייהו רחמי ולכתר כגבור ולה גבור ולכתר
כלים מלחמות ולה לים מלחמות לכתר לתגלי תוקפה עלייהו ויתתקף לגיכה לון
דכתיב יריע לף יגריח על תויכיו יתגבר · וכתיב ויצא ו' ונלחם כגויים ההם כיום
כלחמו כיום קרב · וכתיב מי זה בא מחדום חמוץ כגדים מבצרה וגו' ·

ויחי כגלת כפשה כי מתה ותקרה שמו בן תוכיו ואכיו קרה לו כנימין · רבי
יהודה פתח ואמר טוב ה' למשוז כיום צרה ויודע חוסי כו · זכלה
חולקיה דכר כם דלתתקף כיה כקכה כגין דתוקפה דקכ"ם לייהו תוקפה ואוקמוה ·
טוב ה' כלל טוב ה' לכל · למשוז דה הוה תוקפה דלית כיה יסושות דכתיב ומשוז

ומעות מעזיהו הוא · ביום ההוא ביומא דעקו דעקין מאר עמין ליעקב · תא חז
מה כתיב התרפית ביום ההוא הר כתיב · תלי התרפית מלן דלתתרפי ודוי מקבם
דלא לתתקפא כיה והיך יתקף כד כם כיה בקבם דכל מלן דלתתקף כחוריתא
תתקף כחילהא דחיי בכיכול ויהב תוקפא לבכסת ישראל לתתקפא ולי הוא
ותרפי מחוריתא מה כתיב התרפית תלי לחיהו לתרפי מן חוריתא ביום ההוא כד
כתיב · ביומא דייתי ליה עקו בכיכול דחיק ליה לסכיפתא דליהו חילא דעלמא ·
ל"ש כד כתיב · תא חזי כסעתא דכר כם לתרפי מחוריתא ולזול בחרחא דלא כתרח
כמה בעלי דכבו זמינין ליה למהוי ליה קטיגורין ביומא דעקו · ולפילו כמתיה דכר
כם דליהו חילא ותוקפא דילה ליהו מלרי דכבו לקבליה דכתי כד כתב בנין דליהו
כד לגביה · תמר רבי לבא כסעתא דכר כם לזול בחרחי דחוריתי וכל לרחוי מתתקפן
כדקא יאות כמה סניגורין קיימין עליה לחדכרא ליה לטב · פתח ואמר לא ים עלי
מלאך מלין לחד מכי שף להניד לחדם יסרו ויחכמו ויקם פדעהו מרדת מאת מנחתי
כפר · הכי קרלי אית לחסתכלא בהו · וכי לא אתגלי כלא קמי קבה דליהו צריך
למלאכא דיומא קמיה טב או כיש חלא ודלי לעטריך · דכד אית ליה לכר כם
סניגורין לחדכרא זכו דידיה קמיה ולא אית ליה לכר כם קטיגורין כדין ויחכמו ויקם
פדעהו מרדת מאת מנחתי כפר · תא חזי כהלי קרא תסכא כרירא דמלה כתיב
לא ים עלי מלאך לי לא כתיב יתיר יאות הוא · לבל מלאך מלין לחד מכי חלף כתיב
ומלין לחיהו · דל הוא מלאך דממכא עמיה דכר כם כסטר שמאלא דכתיב ישל מנדך
חלף ודל הוא סטרא דשמאלא וכתיב ורבבה מימינך · לבל לחד מכי חלף דל הוא
יכר הרע דליהו לחד מלכות דליהו לסטר שמאלא כנין דליהו סליק לעילא ובטיל
רשו · ועל דל לי כר כם לזול בחרחא קשוט הסוא יכר הרע ליהו עבד לו כמה דלתתי
דכתיב טוב בקלה ועבד לו כדין ליהו סליק ולתעביד סניגוריא ולמר קמי קבה זכו
עליה דכר כם · כדין קבה לאמר פדעהו מרדת מאת · ועם כל דל לא לסדר בריקוא
כנין דלתיהיב ליה לחרחא לסלטאה עלוי ולימול כמתיה מכיח · כנין דלקדים תוכוי
דהסו כר כם ולהיהו כפר על הלי הה"ד מנחתי כפר למפדי ליה ל"ש מנחתי כפר הסוא
זכו דלמרת ליהו עליה כפר למפדי ליה דלא יאות לנייהם ולא יאות ועל דל מכש
ליה לכר כם למיהך בחרחא קשוט כנין דיהא ליה הסוא קטיגוריא סניגוריא כנוכא דל
ישרל כיומ דכפורי דיהבי ליה סעיר ולתעכיקו כהדיה עד דלתסדר עבד להו וסליק
וסדיר סהדותא קמי קבה ולתעביד להו סניגוריא · ועל דל לאמר סלמה לם רעב
מלאך הלכילהו לחם ולם נמה הסקהו מים · ועל הלי יכר הרע לתמר · וכנין דל
כיום נרה · כד כר כם לתרפי מחוריתא כביכול דחיק ליה קבה בסדיה דהסוא יכר
הרע דליהו לתעביד קטיגוריא · כר כחכה · כר כח כה כנין דלתקרב קמיה
לקטרגא ולתחלם חילא · תא חזי טוב ו"למעוז ביום נרה · תלי ביום נרה יעקב
כד לתא עליה עשו לקטרגא ליה ויודע חוסי בו כד לתא עליה עקו דליכא · ותא
חזי לית מקטרגא לתסתכא עליה דכר כם אלא כזמנא דסכבה · ותא חזי כנין דיעקב
לחר כדדיר קמי קבה לתתקף דוכא על ידל דמקטרגא דקטריג עליה דיעק

וכעת ליכא כשעת דסכך דהוה דחיל כה"ג קמיה קב"ה והך יעקב כדר כדדים ולא
שלים והך לישנא תקיף מכלא בשותפי וכבנין כבל מה דאנטריך ולא שלים כדריה
דכדר קמך ולא כסכת שובשא מכיה מיד ותלד רחל ותקש כלדתה · מאי ותקש
דאתקשי ליבא לעילא גבי מלאך המות ואתעבש יעקב כהאי מאי טעמא כנין דכתיב
שם לוז לך לשלם למה יקש משכבך מתחתך ועל דא מיתת רחל ואתמסר ליכא על
ידא דמלאך המות · ותך מזי כשעתא דאתך עשו מה עבד · וישם את השפחות
ואת ילדיהן ראשונה ואת לאה וילדיה אחרונים ואת רחל ואת יוסף אחרונים · מאי
טעמא כנין דדחיל עלה דרחל דלא יסתכל הוה רשע כשפירו דילה ולא יקטרג ליה
עלה · תו מה כתיב ותגשנה השפחות הנה וילדיהן ותשתחוין ותגש גם לאה וילדיה
ויתחוו כנין מקמי גוברין · לכל כרחל מה כתיב ואחר כגם יוסף ורחל ויוסף מקמי
לאיה והיו חפץ עלה ועל דא כתיב כן פורת יוסף כן פורת עלי עין דאסגי גופיה
וחפץ על לאיה · עלי עין · עלי שכח דהוה רשע · והכא אתעבש על ידא דיכר
דרע דקטרג כשעתא דסכסה · ואתעבש יעקב על כדרך דלא שלים ודלא קפיד ליה
ליעקב מכל עקו דעברו עליה · ומכלן דכגיכים דיעקב הוה דכתיב מתה עלי רחל ·
עלי ודלי על דאחרית כדרי · ר' יוסי לאמר כתיב קללת חכם לא תבא · ואוקמוה לי'
כוי' ולי קללת נדיקא היא לאפי דלא אתכוון כה כיון דאפקה מפומיה כטיל לה הכוא
ינר הרע וקטרג כה כשעתא דסכסה · יעקב לאמר עם לבן תמכה את לבדיך לא
יחיה · ואע"ג דליהוי לא הוה ידע כטיל לה להכוא מלה הכוא שטן דאסתכא בגייהי
תדיר דכבי כפיה ועל דא תכיכן לעולם לא יפתח כר כם פומיה לשטנא כנין דכטיל
הכוא מלה וקטרג כה לעילא ואתתא כל סכן מלה דחכם או מלה דנדיקא ועל תרין
אלין אתעבש רחל · ויקץ כגלת כפשה כי מתה לאה רבי לבא · וכי כיון
דלאה ויסי כגלת כפשה לא ידעכא כי מתה אלא לאנטריך כנין דלא
לסדרת לנופא יתיר ויתית רחל מיתת נופא כנין דלית כבי כפא דכפקי כפתייהי
ולסדרן לאתריהי וכדלא ואתא כפשו שיו · ויבא לבא · כפשו ונלה כדברו · ולא מותרם
כי עוד כפשה · לכל הלי כפקת כפשה ולא לאתסדרת לאתרה ומיתת רחל · ותקרא
שמו בן לובי דקפיד דליבא דלאתנזר עלה ויעקב לסדר ליה וקפיר לה לויבא כנין
דמערב לאנטריך לקפרא לה ליבא ואע"ג דליהוי בן לובי מסטרא דליבא קפיד בן
ימין להוי דסך ליבא לאתקברת ולאתקברת כהרא כמה דלאתמר · הלי לאתגליא
מיתתה וקבורתה לכל לאה לא לאתגליא מיתתה וקבורתה · ואע"ג דהכי מרכבא לחמן
רוח לית בן ולא לוקמוה · ויצב יעקב מצבה על קבורתה לאמר רבי יוסי
מלי טעמא כנין דלא לאתכפיא לאתרא עד יומא דזמין קב"ה לאחיא
מיתיא כמה דלאתמר עד סיום · עד הכוא יומא ממש · רבי יהודה לאמר עד יומא
דאתדר מכיונתא כגלותהון דישראל כסכוא לאתר כל"ה ויש תקוה לאחריתך כתם ו'
ונכו כנים לנכולם · ולא לומלה דלומי ליה קב"ה וזמיכין ישראל כל יתכין מן גלותא
לקיימא על הכוא קבורה דרחל ולמכבי תמן כמה דלהיכי כבלת על גלותהון דישראל
ועל דא כתיב כבכי יבלו ובתחכונים לוכילם וגו' וכתי' כי יש שכר לפעלתך · ובכוא

שמעת ומיכת רחל דלויהי בלהה למחדי בהו כיעקב ועם מכיכתא ולוקמו מבריוה ·

ויהי בשכון ישראל וילך לרחובן ויסכב לת בלהה פלגש לבוי ויסמע ישראל ויהיו בני יעקב מכיס עסר · רבי אלעזר אמר

ויהי בשכון ישראל בארץ ההיא דהה לאה ורחל מיתו וכטלה כיתא מלן דכטיל · וכי מ"ד דרחובן לזיל ומכיב בסדיה דבלהה · אלא כל זמן דלאה ורחל מכיכתא מריוה עלייהו ומסתא דמיתת מכיכתא לא לתפרסת מן כיתא ומריוה כביתא במסבכא דבלהה · ואע"ג דמכיכתא בעיא לכטלה כיתא כדקא יאות · ואלמלא יעקב לא לסתכא כזווגא דכר ונוקבא לא מריוה מכיכתא כאתגליא כביתא ועל דא קיימא מכיכתא במסבכא דבלהה ואתא רחובן ובנין דחמא דבלהה ירתא לתרתא לחמיה לזיל וכלכל ערסא ועל דקיימא מכיכתא עלה כתיב כיס ויסכב לת בלהה · רבי יוסי אמר דכאים על ערסא ולא חיים ליקרב למכיכתא וכנין כך לא לתפניס מחוסכא דמכטין ואתא קרא ועביד חוסכא כנין כך כתי' ככר יעקב רחובן ויהיו עבד ריסא דכל מכטין · רבי יהודה פתח ואמר כי יסריס דרכי יי ונו' כל לתרחוי דקכ"ה כלהו יסריס ואוריתו קסוט וכני עלמא לא ידעין ולא מסגיחין על מה לזכון קיימין · ואע"ג דא ונדיקי' ולכו כס כנין דלזכון ידעין אורחוי דקכ"ה ומסתדלי כאורית' דכל מלן דלסתדל כאוריתא לזיל ידע' ולזיל כהו סטי לימינא ולסמלא · יסריס ופוסעים וכסלי כס · אלין לזכון חייבין דלא מסתדלי כאוריתא ולא מסתכלן כאוריתו דקכ"ה ולא ידעין לאן אורחי אזלין וכנין דלא ידעי לאסתכלא ולא מסתדלי כאוריתא לזכון כסלי כהו כאוריתא דלא עלמא וכעלמא דאתי · תא חזי כל כר כס דלסתדל כאוריתא כד כפיק מהאי עלמא כסמתיה סלקא כאוריתא לזכון ומכיכא דלסתדל כאוריתא · ולזכון דידעי לאורחוי דאוריתא כהאי עלמא יככון כהו כהסוף עלמא כד יפקון מהאי עלמא ואי לא לסתדלו כאוריתא כהאי עלמא ולא ידעין לאן ומכילין כד יפקון מהאי עלמא לא יכדעון למיהך כלזכון לתרחין ומכילין וכסלין כהון כדין יהך כלתרחין לתרכין דלאו לזכון לתרחין דאוריתא וילתערון ליה כמה דיכין ואתעכם כהו · ומלן דלסתדל כאוריתא מ"ם כתיב כסכך תסמור עליך והקיצות היא תסיחך · כסכך כקברא לאוריתא תסור עליך מדיכא דהסוף עלמא · והקיצות כד קכ"ה ויתער רוחין ומסמתין לאחוי מתייא כדין היא תסיחך היא תהא סטוגוריא על נופא דבני דיקומון בקדמיתא לאחוי עלמא כלא ורכיס מיסכי לדמית עפר יקיצו אלא לחיי עולם ונו' ואלין לזכון לחיי עולם כנין דלתעסקו כאוי שלם דלזכי אוריתא · ותא חזי כל לזכון דלסתדלו כאוריתא הסוף נופא יתקיים ואוריתא תגין עליה מאי טעמ' כנין דכהאי סעתא ויתער קכ"ה חד רוחא דכלזל מלרכא רוחין והסוף רוחא דכלזל מלרכא רוחין לזדמכו לכל לזכון דלסתדלו כאוריתא לאחוי לון כהאי רוחא כנין דיתקיים לעלמין · ואי תימא הא כתיב מלרכא רוחות כאי הרוח לחמי לא יתקיימו כאלין רוחין דלזכון לא לסתדלו כאוריתא ולא ידעין לאן אזלי ולא מסגיחין על מה לזכון קיימין · תא חזי סהוס זמכא דלזוקים קכ"ה על ידא דיחזקאל לזכון כקיימא שלא לאחזאה דזמין קכ"ה לאחוי מיתיא כסהוס גופ' ולקיימא לון כרוחא דאחתכלו

דלסתכלו

דלתכלית כהאי גוונא: ותשב דלהדרו גרמין כהסיא שעתא כמה דהוו קרבי בשע
לאחזקה לכל עלמא דליהוו זמין לאחייא מיתיא מה כתיב ויהי מתיך ככלתי וקומון על
כך ההוא רוחא דזמין לכתתא כהו כגדיקיא דבנין דקרבי זמין לקיימא להו קיומא
עלים כעלמא כדקא יאות ולאכון דלעתדלו כאוריתא כהאי עלמא היא קיומא עלים
דכר כם ולתעכידת סכינוריא קמיה דקרבי: ר׳ שמעון אמר כל ליכון מלין דלאוריתא
וכל ההיא לאוריתא דלעתדל כה כר כם כהאי עלמא ליכון מלין והיא לאוריתא קיימ׳
קמי קרבי ואתרת קמיה והיא לריימת קלין ולא לעתככת ולהסוא זמכא ליהי תמיה
ותימא כפום דלתדבק כר כם ולעתדל כהאי עלמא ועל דא ליכון יקומון בקיומא
עלים לחיי עלמא כדקא אמרן וכגין כך כי יערים דרכי יי׳ נגדיקים ולכו כם ופוסעים
וכשלו כם: רבי חייא פתח ואמר ועלי זקן מאד ושמע את אשר יעשון כניו לכל ישראל
ואת אשר יסכבון את הכשים הכוכחות פתח אהל מועד: וכי סד דכהכי יי׳ דיעכדון
עכידתא דא והא מקדמת דכא לתתר ופריסת לאוריתא הסוא חוכא דלהון דכתיב
כי כלנו הלכשים את מכחתיו: וכתיב ומשפט הכהנים את העם מאת כל זובח זכח
וגו׳ וכתיב גם כטרם יקטירון את החלב ובא נער הכהן ואמר לאיש הזובח תנה כשר
לצלות לכהן וגו׳ וכתיב ואמר לו כי עתה תתן ואם לא לקחתי כחזקה: ועל דא ותהי
חטאת הנערים גדולה מאד וגו׳: וכל דא לא הוו כטלין עלא מליכון חולקין דהוו להו
לכהני למיכל מכיס ועל דהוה קליל קרבנא כעיניהו לתעכדו: והכא אמר את אשר
יסכבון את הכשים הכוכחות: אלא מה דהוו עכידי עכירה דא כם כאתרא קדיסא
ההוא דלא יקומון כל ישראל ויקטלון להון: אלא כגין דהוו מעכבי לון לאעלא
למקדשא ואתלן כידיהון דלא לאעלא למכלי כלות עד דקרבנין לתעכידו כגין דליכון
לא מיתין קרבנין למיטל חולקא מכייהו וכגין כך מעכבין לון: וכגין כך ליכון כמין
הוו כעלן מכייהו לאעלא תמן ועל דא כתיב את אשר יסכבון את הכשים דמעכבי לון
כדקאמרן כגוונא דא ויסכב את כלהה חם ושלוס דליהוו סכב עמה אלא כגין דעכב
לה לשמשא כהאי שמשא דמנוח ודא הוא כלהולא דערשא ועבד לקכיל סכיכתא
עכידתא דא דכתיב אתר דשמשא דמנוח לעתכא סכיכתא סריא על ההוא אתר
ולעתכא תמן ואלן דגרים לעכדא שמשא דמנוח גרים דיסתלק סכיכתא מעלמא
ועל דא כתיב כי עלית מסכבי חביך חזי חלנית יהושי עלה: וכגין דא כתיב ויסכב את
כלהה כלגם לכיו ושמע ישראל וייהיו כני יעקב שנים עשר כלהו הוו כמכויב ולא גרע
מזכותא דלהון כלום: רבי אלעזר אמר מאי טעמא כקדמיתא ישראל ולכתר יעקב
דכתיב ושמע ישראל ויהיו כני יעקב שנים עשר: אלא כד אתא לאוכן וכלכל ההוא
ערשא אמר ומה תריסר שכטין הוו ליה לאכא לקיימא כעלמא ולא יתיר והשתא כעי
לאולדא ככין דילמא לכן פגימין דליהוו כעי לאולדא לאחרכין כמלקדמין מיד כלכל
ההוא ערשא ואתעכב ההוא שמשא כאילו עכד קלקלא לגבי שכיכתא דסריא על ההוא
ערשא ועל דא כתיב ושמע ישראל דהא כשמא דא לסתלק גו תריסר דלתכסיין
דליכון תריסר כהרי שפרשמוכת דכיוי: ויהיו כני יעקב שנים עשר אלין לאוריתא להדרת ועכיד לון משכבא

תשכיב מאוטב ויתקיים
ביום הקדש

כמלקדמין כלהו קדושין כלהו לתתחזיין לנבי סכיכתא לאסתלקא בקדושא דמלרומין
דלילו עכד הכוה עובדיה לא ייתי רלובן כמכויכא · ועם כל דה לתעבם דלתכטיל
בכורתיה מכיה ולתיכיב ליוסף כלל ונבי רלובן בכור ישראל כי הוה סבכור ובחללו
יכושי לכיו כתיב בכורתו ליוסף · תא חזי ליהוי שמא דקכ מברך מעלמא ועד
עלמא די כל מעבדוהי קשוט ולרחמיה דין וכל מה דליהוי עביד כלא ליהו בחכמתא
עלאה · תא חזי כמה גריס עובדיה דבר נש דהא כל מאן דליהוי עביד כלא לתרעיס
וקיימא קמי דקכ דהא יעקב כשתא דעאל לגבה דלאה כל סיוה לילוי רשותיה
ולכיה הוה ברחל דחמיב דרחל ליהוי ומסהוה שמוש וטפה קדמאה ומסהוה רשותא
לתעברת לאה ולוקמו · דהא שמעה דיעקב לא ידע לה יסתלק רלובן כחושכ · ועל
דה לא יסתלק כשמא ידיעא לגלא שמיה סתם רלובן · ועם כל דה לאדר עובדא
לתרעיס כמה דסהוה רשותא קדמאה לתעבידת ברחל סהוה רשותא לתהדרת כה
דהא כבורתיה לאהדרת ליוסף כוברא דרחל לתר דרשותא הות ברחל וכלא סליק
כאתרי כנין דכל עובדוי דקכ כלהו קשוט וזכו · ר׳ חזקיה חסכיה יומא חד לר׳ יוסי
דהוה מסטמיט ספסיכא גו קטרי דכורא והוה סליק קטורת דתכנה לשלה · גל גלו
קטורת דתכנה דקרכנה דהוו סלקי על נבי מדכחא הוה סליק תדיר כי הה גווכא
לא סריא רוגזא כעלמא וישראל לא לתבלי מעל לארעא · פתח רבי יוסי ואמר מי זאת
עולה מן המדבר כתימרות עשן מקטרת מר ולבונה מכל אבקת רוכל · מי זאת עולה
תא חזי כזמנא דהוו עזלי במדברא סכיכתא לזלא קמייהו ולילכהו הוו עזלי לאתרא
דכתיב ויי הולך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחותם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר
להם וגו׳ · ובגין כך כתיב כה אמר יי זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותיך לכתך
אחרי במדבר וגו׳ · וסכיכתא הוה עזלי וכלהו עכבי יקר כהדם · וכד הוה סכיכתא
בטלא הוו בטלין כמה דכתיב והעלות הענן מעל האהל ואחרי כן יסעו בני ישראל
וגו׳ · וכד לילי סלקא הוה עכבא סלקא עד לשלה וכל בני עלמא חמאן ואמרי
ואמרי מי זאת עולה מן המדבר כתימרות עשן הוה עכבא דסכיכתא לתחזיא עשן
מאי טעמא לילי עשן כגין דמורא דלעלין לסברים ינחק כריש הוה לחיד כם ולא
לעבדי מיכם וכד לתתחזית הוה כסור׳ כגוויה הוה סליק עכבא ועם כל דא מקטרת
מר ולבונה · מאי מקטרת מתקטרא כתרין סטרין לאחרכן · עכבא דלסברים לימיכא
עכבא דימא לשמאלא · מכל אבקת רוכל דא יעקב · דא דא יוסף הגדיל כגין
דאחרוכא דיוסף הוה עזל לנבי לאחאי רוכל כגין דהוה רכיל לאחוי לנבוי דלכוי ·
דא לאחאי רוכל אלא מה מכוכי דא קטירי דקוסטרי ואבקי דפולמי כלהו כידיה סבי
כמי ויוסף ליהוי קיימא דאורית׳ כגין דליהוי קייס לא כגין דכל מקודי אורית׳ מתקטרן
כבטוירו דברית קדישא ועל דא סכיכתא מתקטרא כאברהם ויצחק ויעקב ויוסף כחדא
ליכון ודיוקנא חדא להו סהד אלא תולדות יעקב יוסף · וכגין כך מכל אבקת רוכל
כגין דאתר כהורא דנגיד ונפיק לסתקייא כלא ונהירו כל אכפין · ותא חזי כד הוו
ישראל כארעא והוו מקרכין קרכנין כלהו הוו מתקרכין לנבי קכ כדקא יאות וכד
קרכנא לתעביד ותכנא סליק כארח מוסר כדין הוו ודעי דתכנא דמדכחא דלילך

בוציא דלתתזיל לחדלקל וכל לחכפין כהירין וכוציכין דלקין . מיומל דלתחריב כי
מקדמל לית לך יומל ויומל דלית כיה זשיעו ורוגזל כד"ה וַחֲלֵל זֶעֶם בכל יום ולתפרש
חדיה מעילה ומתתל ויסרחל לזלין בגלותל ולימין כרשו לחלרכין וכדין לתקויס
קרל דכתיב ועבדת סם לחלים לחריס וכל דל למה כגין דכתי תחת לסר לל עבדת
לת יי׳ לחלריך כמחסה וכטוב לכב מרוב כל . מלי מרוב כל . סכל מרוב כל והתס
בחסר כל עד דיתער קב"ה ויפרוק לון מכיסי עממיוהי כמה דלת לחר ומב יי׳ לחלריך
לת שבותך ורחמך ומב וקבצך מכל העמים לסר ספיזך יי׳ לחלריך שמה . וכתיב סם
יהיה כדחך בקצה השמים משם יקבצך וגו׳ . **ואלה** תולדות עשו הוה
לדום . תל חזי כחיו יצחק לל לתתכון כבוי דעזוכמ׳ דלתתכון
כבוי דיעק׳ דסל עד לל מית יצחק לתתכון לכל כעזו מה כתי׳ ויגוע ויצחק ויומת ויאסף
לל עמיו זקן ושבע ימים ויקברו לותו עשו ויעקב בניו כתריס מה כתיב וללה תולדות
עשו הוה לדום . מלי טעמל כגין דסל כחולקים וכלחסכתים ועדכיס לסו לייהו ללל
יעקב ובניו . וכגין כך יעקב ובניו לייהו חולקים דק"ה ועלון כחוסכנל . לכל עשו
דלסו לייהו כחול׳ דכסטר דמהימנותל עביד חוסכניס לכתר דמית יצחק ולתפרש
חולקים לתתר לחרל . תל חזי לכתר דמית יצחק ועשו לתפרש לסטריס מה כתיב
ויקח עשו לת נשיו ולנ׳ מפני ועקב לחיו דסכך ליה ליעק׳ קרן ורוח סעבודל דמנריס
ולרעל וזכין ליה חולקים מן מערתל דכפלתל ואזל ליה מן לרעל ומן מהימנותל
ומחולקים דלזל ליה מכלל . תל חזי כמה הוה חולקים דיעקב טכל ככלל כגין דלל
לסתלר עשו בסדיס ולתפרש מכיס ואזל ליה לחולקים ולעדכיס ולסתלר יעקב לחיל
כחסכת לבוי וכלחסכת לכהתוי ועל דל וילך לל לרן מפני יעקב לחיו . מלי מפני
יעקב לחיו דלל כעל חולקים ולחסכתים ועדכל דמהימנותל דילים זכלה חולקים
דיעקב עליס כתיב כי חלק יי׳ עמו יעקב חבל נחלתו . **ואלה** המלכים לסר
מלכו בלרן לדום לפני מלך מלך לבני ישרל רבי יוסף כתם
ולמר סכם קטן כתתיך בנויס בזוי לתה מלד . תל כד עבד קב"ה עלמל ופלג לרשע
לסבשה תחומי פלוגין לקבל סבשין דכרכין מחכן וקב"ה פליג לון לסבשין עתין כל חד
וחד כדק׳ חזי ליה כל"ל כסכחל עלוין נוי כספרידו כבי לדם ינב נבולו׳ עמים ומכלהו
דכרכן מחכן דלתמסרו לסאר עתין לל לית כהו בזוי קמיס כמחכת דעזו . מס
בגין דסטרל דעזו סטרל מסלכל לייהו וסטרל דמסלכל לייהו קלנל קמי קב"ה
ומלזכון דרגין זעירין דכתר ריחיל סריקתל דקוסטרי סומקי קל לתיל ועל דל סכם
קטן כתתיך בנויס בזוי לתה מלד . וכתיב על נחוכך תלך ועפר תלכל כל ימי חייך .
מלד כל"ל לרור לתה מכל סכהמה ומכל חית השדה . תל חזי כדרגין תתלין לית
דרגין על דרגין כלהו מסכיין דל מן דל . וכלהו דרגין קפטירין קלין וקטירין קלין
כלין ומלכו לתפרש דל מן דל ומלכו לתקסר במלכו . דל עיול ודל פליק לחיזן
בקסרל חדל סהוה קסרל מסתתל חדל ליה ותלת תלת קסרין להיוה מסתתל ככל
קסרל וקסרל חד עטרל וכל עטרל ועטרל חד קפסורל ולתמכל כעטור׳ דלעילל
ולתמכל וכחית לתתל עד דלתקסרו כיה ככניה ומזלי כל חד וחד לתפרש כיה חד

ככבה וחד מזלא וכל ככביא זמינין לאיתן כחיזו דרגין דלעילא · ועל דא כל דרגא
ודרגא לאתעטר באתרין ודיוקן כדקא חזי · וכד אתפרסן דרגין דאתתכא קטורא
דסומקא עד דאתקטרו כקטרא דאתחזי לן וסטרא דרגי מסתכי דאיתון כסטר
דסומקא כלהו אתפרסן לכחה דרחין וסכילין מסטרי גבורן סומקן · וכגין כך תליין
גבורן לאתעא לאלפין ורבוא דרכבן ועל דא כתיב קטן כתתיך כגויס כזוי לאתא מאד
כדקאמרן · תא חזי ואלא סמלכיס לאסר מלכו כארץ לדוס · כארץ כסטרא
דדרגא דילים דאיהו דרגא דעשו דכתיב עשו הוא לדוס וכלהו קאתו מסטרא דרוח
מסאכא · לפני מלך מלך לבני ישראל · כגון דאיתון דרגין דקיימין כי תרעי לאתעא
קדמאי וכגי כך אמ יעק יעבר כא לדכי לפני עבדו · כגין דדרגין דילים קדמאין איתון
לאתעא וכגין כך לפני מלך מלך לבני ישראל דעד כען לא מטא זמנא דמלכו סמיך
לסלטנותא ולאתחדא בבני ישראל וכגין כך אמר יעבר כא לדכי לפני עבדו · וכל
סלמיו אלין דרגין בקדמיתא לבתר יתער מלכו סמיך לסלטנותא על תתאי · וכד ארע
ארע כזעירא דכל סכטין דאיהו כניסן כלא סם כניסן נעיר רודס ונ · וכיה אחרי
לאתערא מלכותא לבתר לאתא מלכותא כאתריה ואתקי כהדיה לא תעדי לעלמין ·
רבי חייא פתח ואמר ועתה שמע יעקב עבדי וישראל כחרתי בו · כה אמר יי עושך
ויוצרך מבטן יעזרך אל תירא עבדי יעקב וישורון כחרתי בו · תא חזי כמה אכטא
לון קבא לישראל בכמה לאתר כגין למזכי לאו לעלמא דאתי דהא לא לאתרעי לחולקיה
לכל עם ולישן כר לישראל כלאחודוי · וכגין כך וכה לון אוריית דקשוט למזכי כה ולמכדע
ארחוי דקבא כגין דירתון ארעא קדישא דכל מאן דזכי כהאי ארעא קדישא לית ליה
חולקא לעלמא דאתי כלל · ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ והא אתמר · תלת
דרגין הכא בקדמיתא יעקב ולבתר ישראל ולבתר ישורון · תא חזי יעקב הא חוקמוס
ישראל חוק הכי כמו · ואף על גב דדרגין חיזו חד ישורון חמאי אקרון ישראל כמאן
דא · אלא ישראל וישורון כלא חד · ישורון כדא ישור על אכתפים · כגין דכטיל
סורא להאי סטרא ולהאי סטרא וכגין חיזו תרין סורין אקרי ישורון ודא הוא ישראל ·
ישראל על דכטיל רבו ותוקפא מכלא ישראל על חיזו חולקי תרין סטרין תרין סורין
כדקא אמרן וכלא חד וחיזו סמסן כלהו סלקי לחד · יעקב עבדי זמכין דאיהו עבד
כעבדא דאית ליה פקודא דמאריה ולמעבד רשותיה · וכן ישראל כחרתי בו ·
לאתרחא עליה וכלא כרזא עלאה איהו כתיב כורא ויוצרך יעקב ויוצרך ישראל · וכתיב כה
אמר יי עושך כל אלין דרגין סלקין לחד והא אתמר · כורא · ויצר · עושה · וכלהו
דרגין אלין על אלין וכלהו חד · זכאה חולקהון דישראל דקבא אתרעי בהו מכל
עמין עעז כגין דכלהו כתיב בהם מעשה תעתועים כעת פקדתם יאבדו ·
כשעתא דקבא זמין לכשרא לון מן עלמא ויסתאר הוא כלאחודוי כלא ונסגב יי לבדו
ביום ההוא · רבי יהודה פתח ואמר אל תוראי תילעת יעקב מתי ישראל אנכי עזרתיך
כאם יי גואלך קדוש ישראל · תא חזי כל עמין דעלמא קבא יהב לון למחמן
סלטנין ודיוקן כמה דאתמ וכלהו אזלי כתר לקבלהון כמה דכתיב כי כל העמים ילכו
איש כשם אלהיו ואנחנו נלך בשם יי אלהינו לעולם ועד · תא חזי כל עמין דעלמא
כשעתא דקבא זמין לכשרא לון מן עלמא ויסתאר הוא כלאחודוי כלא ונסגב יי לבדו
ביום ההוא · רבי יהודה פתח ואמר אל תוראי תילעת יעקב מתי ישראל אנכי עזרתיך
כאם יי גואלך קדוש ישראל · תא חזי כל עמין דעלמא קבא יהב לון למחמן
סלטנין ודיוקן כמה דאתמ וכלהו אזלי כתר לקבלהון כמה דכתיב כי כל העמים ילכו
איש כשם אלהיו ואנחנו נלך בשם יי אלהינו לעולם ועד · תא חזי כל עמין דעלמא
כשעתא דקבא זמין לכשרא לון מן עלמא ויסתאר הוא כלאחודוי כלא ונסגב יי לבדו
ביום ההוא · רבי יהודה פתח ואמר אל תוראי תילעת יעקב מתי ישראל אנכי עזרתיך
כאם יי גואלך קדוש ישראל · תא חזי כל עמין דעלמא קבא יהב לון למחמן
סלטנין ודיוקן כמה דאתמ וכלהו אזלי כתר לקבלהון כמה דכתיב כי כל העמים ילכו
איש כשם אלהיו ואנחנו נלך בשם יי אלהינו לעולם ועד · תא חזי כל עמין דעלמא
כשעתא דקבא זמין לכשרא לון מן עלמא ויסתאר הוא כלאחודוי כלא ונסגב יי לבדו
ביום ההוא · רבי יהודה פתח ואמר אל תוראי תילעת יעקב מתי ישראל אנכי עזרתיך
כאם יי גואלך קדוש ישראל · תא חזי כל עמין דעלמא קבא יהב לון למחמן
סלטנין ודיוקן כמה דאתמ וכלהו אזלי כתר לקבלהון כמה דכתיב כי כל העמים ילכו
איש כשם אלהיו ואנחנו נלך בשם יי אלהינו לעולם ועד · תא חזי כל עמין דעלמא
כשעתא דקבא זמין לכשרא לון מן עלמא ויסתאר הוא כלאחודוי כלא ונסגב יי לבדו
ביום ההוא · רבי יהודה פתח ואמר אל תוראי תילעת יעקב מתי ישראל אנכי עזרתיך
כאם יי גואלך קדוש ישראל · תא חזי כל עמין דעלמא קבא יהב לון למחמן
סלטנין ודיוקן כמה דאתמ וכלהו אזלי כתר לקבלהון כמה דכתיב כי כל העמים ילכו
איש כשם אלהיו ואנחנו נלך בשם יי אלהינו לעולם ועד · תא חזי כל עמין דעלמא
כשעתא דקבא זמין לכשרא לון מן עלמא ויסתאר הוא כלאחודוי כלא ונסגב יי לבדו
ביום ההוא · רבי יהודה פתח ואמר אל תוראי תילעת יעקב מתי ישראל אנכי עזרתיך
כאם יי גואלך קדוש ישראל · תא חזי כל עמין דעלמא קבא יהב לון למחמן
סלטנין ודיוקן כמה דאתמ וכלהו אזלי כתר לקבלהון כמה דכתיב כי כל העמים ילכו
איש כשם אלהיו ואנחנו נלך בשם יי אלהינו לעולם ועד · תא חזי כל עמין דעלמא
כשעתא דקבא זמין לכשרא לון מן עלמא ויסתאר הוא כלאחודוי כלא ונסגב יי לבדו
ביום ההוא · רבי יהודה פתח ואמר אל תוראי תילעת יעקב מתי ישראל אנכי עזרתיך
כאם יי גואלך קדוש ישראל · תא חזי כל עמין דעלמא קבא יהב לון למחמן
סלטנין ודיוקן כמה דאתמ וכלהו אזלי כתר לקבלהון כמה דכתיב כי כל העמים ילכו
איש כשם אלהיו ואנחנו נלך בשם יי אלהינו לעולם ועד · תא חזי כל עמין דעלמא

בכמה שבדין לבוש ואתתקפו בחיליהון לאבאשא וישראל לית לון תוקפא וחילא
לכנחאה לון בר בפומהון כתולעתא דא דלית לה תוקפא וחילא אלא בפומא ובפומא
מתבר כלא ועל דא אקרון ישראל תולעת · תו אל תיראי תולעת יעקב מה תולעת לית
ליה לבריה דעלמא כהאי תולעת דמשי דסיסטרא דמכה כפקי כל לבושי יקר סיסטרי
דמלכין לבתר זרע זרעין ומית ולבת׳ מההוא זרע׳ דאשתאר מכיה אתקיים כמלקדמין
והא איהו בקיומא · כך ישראל איכון כהאי תולעת דאע״ג דמתין יתהדרון ויתקיימון
בעלמא כמלקדמין והא אתמר דכתיב כי כחמר ביד היוצר כן אתם בידי בית ישראל ·
מאי כחמר אלא דא הוא חמר דההוא זכוכית דאף על גב דאתבר אתתקן ואית
ליה תקנה כמלקדמין · מתי ישראל דא אילכא דחיי דבגין דישראל איכון אתדבקו
באילכ׳ דחיי בגין כך יהא חיין להון ויקומון מעפרא ויתקיימון בעלמא · ויהון לעם חד
למפלח ליה לקב״ה כד״א לקרא כלם בשם יי׳ ולעבדו שכם אחד · רבי אלעזר ורבי
יצחק הוו אזלי בארחא ומטא זמכא דק״ש וקס ר׳ אלעזר וקרא ק״ש וצלי צלותיה לבתר
אמר ליה רבי יצחק והא תכיכן דעד לא יפוק בר כש לארחא אבעי ליה לבטלא רשו
ממאריה ולצלי צלותיה · אמר ליה בגין דכד כפיקנא לא הוה זמן צלותא ולא מטא
זמכא דק״ש השתא דשמשא כהיר צליכא אבל עד לא כפקנא לארחא בעיכא בעותא
מכיה ואמלכנא ביה אבל צלותא דא לא צליכא דהא אכא אשתדלכא באורית׳ מפלגות
ליליא וכד אתא צפר׳ עד כען לא הוה עדכא לצלי צלותא בגין דההיא שעת׳ דקדרות׳
דצפרא אשתכח אתתא משתעיא בבעלה ואיכון ברזא כחדא דבעיא איהי למיהך
למשכבא בעולמתהא דיתבי בהדה ובגין כך לא בעי ליה לבר כש למפסק מלייהו
דמתחברן כחדא ולאעלא מלה אחרא ביכייהו · והשתא דכהיר שמשא הוא עדן צלות׳
לצלאה כמה דאוקמוה דכתיב ייראוך עם שמש · מהו עם שמש לבטרא כהורא דשמשא
בהדן לאכהרא לה דהא יראה בהדיה שמשא אצטריך ולא לאפרשא לון · וכד לא
כהיר יממא לאו הוא יראה בהדי שמשא וצריכא לחברא לון כחדא · ודא הוא עם
שמש · אזלו כד מטו חד בי חקל · יתבו · זקפו עיכייהו וחמו ליה לטורא דהוו סלקי
ברומיה בריין משכיין · דחיל רבי יצחק אמר ליה רבי אלעזר אמאי דחילת · אמר
ליה חמיכא דהאי טורא איהו תקיף וחמיכא אלין בריין דאיכון משכיין ודחילכא דלא
יקטרגו לן · א״ל מאן דדחיל מחטאוי דבידיה אית ליה למדחל · תא חזי לאו אלין
מאיכון בריין תקיפין דהוו משתכחין בטוריא · פתח ואמר ·

ואלה בני צבעון ואיה ועבה וגו׳ האי קרא אוקמוה אבל תא חזי לאו
אלין איכון דכתיב בהו האימי׳ לפני׳ ישבו בה וגו׳ ובני עשו יירשום וגו׳ ·
אבל אלין דקאמר קרא אשר מצא את הימים במדבר ימם כתיב · אלין הוו בריין
משכיין דכד הוה אתרך קין מעל אפי ארעא כדכתיב הן גרשת אותי היום מעל פני
האדמה ומפניך אסתר · וכתיב וישב בארץ נוד ואוקמוה מבני בנוי בסטרא דרוחין
ועלעולין ומזיקין ואלין קיימו דהא כד בעא לאתקדשא יומא דשבתא אתברון מההוא
סטרא רוחין קיימין טסירין (כ״א טהירין) בלא גופא ואלין לאו איכון מיומא דשבתא
ולא מיומא שתיתאה ואשתארו אלין תרין יומין בהו בספקא ובגין כך לא אתקיימו לא

מהלי ולא מהלי . וחזלו ואתפשטו כההוא סטרא דקין ואנלימו כההוא סטרא ולא
אתנלימו להתקיומא ואקרון יומ חסר דלא ויתקיימו לא כיומא דא ולא כיומא דא
ואתחזון לכבי כסא ואיהו אסכים לון ואולפי ליה לאיתתיה ממזרין לעלמא ואיכון חזלי
כיבי טוריא וקיימין כגופא זמכא חדא כיומא ולבתר מתפשטי מכוח . תא חזי עבה דא
איהו ממזרא הוה דאתתא נכשון על אחיה ואוליד ממזרא ודא אתא מסטרא דרוח
מסאבא דאתדבק ביה . וכגין כך אסכים לון והוו אולפי ליה כל זיכין דסטר מסאבא
כגין דא . ותא חזי שין איכון וכמה אחרכין מתפרסן אלין מלין כלהו לתתין מההוא
סטרא ואזלי כמדכרא ואתחזון תמן כגין דמדכרא אתר חרוב ואיהו כי מותכא
דלהון . ועל דא כל כר כם דאזיל כאורחוי דקא"ה ודחיל ליה לקא"ה לא מסתפי מכיוהי
חזלו ועאלו כטורא . אמר רבי יצחק כגוונא דא כל איכון טורין אחרכין אתר כי
מותכא דלהון . אל הכי הוא וכל איכון דמסתדלי כאוריתא עליהו כתיב ה' יסמרך
מכל רע יסמור את נפשך ה' יסמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם . פתח רבי אלעזר
ואמר הללויה הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו . הודו לה' כל קריא אוקמוה אכל תא חזי
דוד מלכא כל יומוי הוה מסתדל כפולחנא דקא"ה והוה קם כפלגו לילי ומסכם ומודם
כשירין ותושכחן כגין לאתתקפ' דוכתיה כמלכו דלעילא דכד אתער רוח צפון כפלגו
לילי הוה ידע דקא"ה כההיא שעתא יתער כנגתא דעדן לאסתעשע עם צדיקיא
ואיהו הוה קם כההיא שעתא ואתגבר כשירין ותושכחן עד דסליק כפרח . כגין דכד
קא"ה אסתכם כנגתא דעדן הא אוקימנא דאיהו וכל צדיקיא דכגנתא כלהו ניתין
לקליה כדכתיב חברים מקשיבים לקולך השמיעני . ולא עוד אלא דחוטא דחסד מסיך
עליה כיומא כמה דאתמר דכתיב יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי . ולא עוד
אלא דאיכון מלין דאוריתא דאיהו אמר כלהו סלקין ומתעטרין קמי קא"ה וכגין כך
דוד מלכ' הוה מסתדל כלילי כפולחנא דמריה . תא הללויה הללו את ה' מן השמים
דקאמר דוד הא תכיון דלעילא מכלהון הוא הללויה ואוקמוה . מאי טעמא כגין דכלילי
שמא ושכחא כתדא . מאי שמא ושכחא שמא דקא"ה . שכחא מאן איהו שלח דא כי דאיהי
(פלג בגויה דם שמא קדיש) מתקנא שכחא תדיר לקא"ה ולא אתתככת כדא אלדים
אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל . כגין דסדורא דשכחא איהי מסדרת ומשכחת
תדיר לנביא . וכגין כך שמא ושכחא כחדא . הודו ה' כי טוב . כמה דאוקמוה כיומא
טוב וכיומא הרע כגין דאיכון מסתכלי תדיר לנביא דכר כם כדא כלכך ואוקמו .
כסוד יסרים ועדה אלין איכון יסראל דכל דרגין כהו מתעטרן . כהכי ואוקמי . צדיקי
ומסידי . יסרים ועדה כדא כנה כעדת אל . ואיכון רזא דקא"ה אתעטר כהו . וכגין
כך כעי כר כם לנביא ליה לקא"ה תדיר כגין דאיהו אתרשי כשירין ותושכחן ואלין דידע
לשכחא ליה לקא"ה כדקא יאות קא"ה קכיל כלותיה ומזיג ליה ההוא משנהו כי ודעמי
וגו' דרך ימים וגו' . פתח רבי יוסי ואמר לתת סתר לי מכר תצרכי רבי כלט תסוככני
כלא לתת סתר לי דא קא"ה דאיהו סתרא ואנן לכר כם דאזיל כאורחי דאוריתא ואיהו
משלח ומתתא נשלח ליה לכר כם מלכי דכבו . לתתא לוק הכי כמו ואלין לאכנסא ליה . מעילא ומתתא .
דאיהו

דאיהו צר לעילא וצר לתתא · ואלמלא יצר הרע לא אשתכח מארי דבבו לבר כש
בעלמא בגין כך מצר תצרני · רבי פלט תסובבני סלה · יסובבני סלה מבשו ליה מאי
תסובבני · אלין אינון שירין דאית בהו דרגין להצלה · תסובבני בהו לשזבא לי
בארחא והאי קרא איהו כסדרא ואיהו למפרע מהאי גיסא ומהאי גיסא · תא חזי
באלין שירין ותושבחן דקאמר דוד אית בהון רזין ומלין עלאין ברזי דחכמתא בגין
דכלהו ברוח קדשא אתאמרו דהוה שרא רוח קדשא עליה דדוד והוה אמר שירתא
ובגין כך כלהו ברזי דחכמתא אתאמרו · פתח רבי אלעזר ואמר דחה דחיתני לנפול
ויי׳ עזרני דחה דחיתני · דחה דחוני מבעי ליה מאי דחה דחיתני · אלא דא סטרא
אחרא דדחייא ליה לבר כש תדיר ובעי לדחייא ליה ולאסטאה ליה מעם קב״ה · ודא
הוא יצר הרע דאשתכח לגביה דבר כש תדיר ולקבליה אהדר דוד ואמ׳ דחה דחיתני
לנפול בגין דאיהו הוה אשתדל לגביה בכל אינון עקתין לאסטא׳ ליה מעם קב״ה ועליה
אמר דוד דחה דחיתני לנפול בגיהנם · ויי׳ עזרני דלא אתמסרנא בידך · ועל דא
אית ליה לבר כש לאזדהרא מניה בגין דלא ישלוט עליה וקב״ה כדין נטיר ליה בכל
ארחוי דכתיב אז תלך לבטח דרכך ורגלך לא תגוף · בלכתך לא יצר נעדך ואם תרוץ
לא תכשל. וכתיב ואורח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום · אמר רבי
יהודה זכאין אינון ישראל דקב״ה נטיר לון בעלמא דין ובעלמא דאתי דכתיב ועמך
כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ · ברוך יי׳ לעולם אמן ואמן ·

פרשת וישב יעקב

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען · רבי חייא פתח ואמר רבות
רעות צדיק ומכלם יצילנו יי׳ · תא חזי כמה מקטרגין אית ליה
לבר כש מיומא דקב״ה יהיב נשמתא לבר כש לאתקיימא בהאי עלמא דכיון דנפיק בר
כש לאוירא דעלמ׳ מיד אזדמן לאשתתפא בהדיה יצר הרע כמה דאתמר דכתי׳ לפתח
חטאת רובץ וגו׳ · וכדין אשתתף בהדיה יצר הרע · ותא חזי דהכי הוא דהא בעירי
מיומא דאתילידו כלהו נטרי גרמייהו וערקין מן גו נורא ומן כל אתרין בישין · ובר
כש מיד אתי לארמא גרמיה גו נורא בגין דיצר הרע שארי בגויה ומיד אסטי ליה
לארח בישא ואוקימנא דכתיב טוב ילד מסכן וחכם ממלך זקן וכסיל אשר לא ידע
להזהר עוד · טוב ילד דא הוא יצר טוב דהוא ילד מיומין זעירין עמיה דבר כש דהא
מתליסר שנין עמיה כמה דאתמר · ממלך זקן וכסיל · ממלך דא הוא יצר הרע דאיהו
אקרי מלך ושליט בעלמא על בני כשא זקן וכסיל דאיהו זקן ודאי כמה דאוקמוה ·

דכל לתולדותיו בר נש ובסוף לאחורית דעלמא לחיות לחודוי עמיה דכר נש ועל דא ליתני
מלך זקן וכסיל לאשר לא ידע להזהר עוד להזהיר לא כתיב אלא להזהר · כגון דליתי
כסיל ועליה אמר שלמה עם והכסיל כאשר הולך · דהא מסופיתא דאשך לא ליתי
ולית ליה כהורת לעלמין · דכי ממעון אמר תא חזי כתיב טוב ילד מסכן וחכם · מאן
ילד מסכן הא לוקמוה ואתמר דליהוי יהיר טוב · לכל טוב ילד הלך כער הייתי גם
זקנתי ודא הוא כער דליהוי ילד מסכן דלית ליה מנרמיה כלום · ואמאי לקרי כער
כגון דלית ליה מדתו דסיהרא אתחדתא תדיר ותדיר ליהוי ילד מסכן כמה דאמרן ·
וחכם כגון דאכתי ערום ליה · מלך זקן דא הוא יהיר הרע כמה דאתמר דהא מן
ומה לחם לא בפך מסאבותיה לעלמין ולהוי כסיל דכל לארחוי ליכון לאחרא כיסא
ואזיל ומטי לבבי כעס ולא ידע לאזדהרא ולהוי אתי עם בבי בעס כתסקופין כגון
לאסטאה לון מארח טבא לאחרא כיסא · הא על דא לקדיש עם בר נש כיומא דאתילוד
כגון דיהוימין ליה דהא כד אתי יהיר טוב לא וכיל בר נש למהיימנא ליה ודמי עליה
כמטולא כגוונא דא תכיכן מאן הוא רעא ערום דא הוא מאן דלקדיש לאטעבא מלוי
לקמי דייכא עד לא ייתי מבריה מארים דייכא · כלא נדיק הרחמן בריכו וגו כגוונא
דא הוא רעא ערום כלא והכתם היה ערום והוא לקדיש ושרי עמיה דכר נש עד לא
ייתי מבריה לאסרחה עליה · וכגון דליהוי לקדיש והא אטעין טעבתיה עמיה כד אתי
מבריה דליהוי יהיר טוב לאחרא ליה לבר נש כהדיה ולא יכיל לזקפא ריסיה כהילו
אטעין על כתפיה כל מטולין דעלמא כגון הוא רעא ערום דלקדיש עמיה ועל דא
אמר שלמה וחכמת המסכן בזויה ודבריו לאיכא בשמעתא כגון דהא לקדיש לאחרא
ואל דא כל דייכא דקביל מבר נש מלה עד לא ייתי מבריה כהילו מקבל עליה טעותא
לאחרא למהימנותא אלא וכא רעהו ותקרו ודא הוא לארח דכר נש זכאה דהא בר נש
זכאה דא הוא דלא ליתי להיימין להאי רעא ערום דיהיר הרע עד דייתי מבריה דליהוי יהיר
טוב · וכגון דא כבי כעס ליכון כעלין לעלמא דאתי · לכל האי זכאה דליהוי דחיל
למבריה כמה כיסין סביל בהאי עלמא כגון דלא יהיימן ולא יסתתף בהאי יהיר הרע
וקלא נזיק ליה מכלהו הלך רכות רעות נדיק ומכלם ויכלכם וגו · רכות רעות לנדיק
לא כתיב אלא נדיק כגון דקלא אתרעי ביה · וכגון כך קלא אתרעי בהאי בר נש
ונזיק ליה מכלא בהאי עלמא ובעלמא דאתי זכאה מולקיה · תא חזי כמה כיסין עברו
עליה דיעקב כגון דלא יתבקע בהאי יהיר הרע ויתרחק מחולקיה וכגון כך סביל
כמה עוכסין כמה כיסין ולא פקיט פתח ואמר לא מלותי ולא מקטתי ולא כאתי ויכח
רגז · תא חזי כמה כיסין סכלין נדיקין בהאי עלמא כיסין על כיסין כאכין על
כאכין כגון למזכי לון לעלמא דאתי · יעקב כמה סביל כיסין על כיסין תדיר כלא לא
מלותי כבאתי דלבן ולא יכילנא לאסתזכא מכיס ולא מקטתי מעצו מהאי נערה
דנער לי האוה מאכא דולים ולכתר דאמון דעצו · ולא כאתי מן דיכא ומן מכס ·
ויכח רגז דא רגזך וערכויה דיוסף דליהוי קשיוא מכולהו מנו דמיומתא דיעקב
לנביה דיוסף ואליהו רזא דברית עלך כמנרים כגון דלכתר כתיב ואזכור את בריתי
לאסתכחא סכיכתא תתן כהדיה · וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען ·

רבי יוסי פתח הנדיק לכך ואין לום שם על לב ואנשי חסד כלסופים בלין מבין כי מפני הרעה כלסף הנדיק · הנדיק לכך בזמנה דקב"ה לטנח בעלמא ולא הוי עלמא כדקא יאות ולזמן דיכא לבריות על עלמ' כדין קב"ה בטיל זכאה דלסתכח ביניהו בגין דיסרי דיכא על כלהו לחרבין ולא יסתכח מלן דינין עלויהו דהא כל זמנא דזכאה סלרי בעלמא דיכא לא וכיל למלטח' על עלמא · מכלן ממסה דכתיב ויאמר להמיתם לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו וגו' · ובגין כך קב"ה בטיל לזכאה מביניהו ומליך ליה מעלמא וכדין לתפרע ונבי דיליה סופיס דקרא כי מפני הרעה כלסף הנדיק עד לא ייתי רעה למלטאה על עלמא כלסף הנדיק · דא כי מפני הרעה כלסף עד לא יסלוט הרעה בעלמא · כי מפני הרעה דא יבר הרע · תא חזי יעקב סליחו דלכהן הוא ולויסו קיום לקיימא בגלותא לכל מגו דלויסו נדיק לתעבד דיכא דלא סלטא בעלמא דהא כל יומוי דיעקב לא סרח דיכא על עלמא וכפנא לתבטלת ביומוי דיוסף דלויסו דיוקנא דלבוי כיון דלויסו מוי מיד סרח עלויהו גלותא כדא ויחת יוסף וגו' וסמיך עלויהו כל יומוי כיון דלויסו מית מיד סרח עלויהו גלותא כדא ויחת יוסף וגו' וסמיך ליה הכא כתכמה לו · וכתיב ויימרו לת חייסם כעבודם קסם כחמר ולכבים וגו' בגוותא דא ככל לתר דסרח זכאה על עלמא בניסים קב"ה יגין על עלמא וכל זמנא דלויסו קיים דיכא לא סריח על עלמא והא לתמ' · תא חזי ויעקב יעקב כארץ מגורי לבוי מלי מגורי לבוי כדא מגור מסביב דכל יומוי הוה דחיל והוה כדחילו · וישב יעקב כארץ מגורי לבוי · רבי אלעזר אמר דתקסר ויתיב כהסוא לתר דלתתחיד כחסך · ארץ מגורי לבוי דיוקן · כארץ כנען · לתקסר לתרין כתרין · מגורי לבוי דא דיכא קסיא · כארץ מגורי לבוי כמה דלתמר הסוא דיכא רסיא דלתתחיד מן דיכא קסיא וכיס לתתסב יעקב ולתתחיד כיס והיוא ארץ ליסי לספקלריא דלא בסרא · אלה תולדות יעקב יוסף וגו' · כתר דלתתסב יעקב ולזדווג סמסך כסירא כדין סרח למעבד תולדות ומאן ליסו דעביד תולדות לסדר ואמר יוסף דסא הוה כסר דבניך ובסיק ליסו עביד תולדות בגין דלא פסקין מיומוי לעלמין ליסו עביד תולדות כהאי ארץ ומכיס כפקין תולדו לעלמא דסא סמסך לעיל דלתקרב כסירא לא עביד ליכין כר הוה דרגא דלקרי נדיק ויוסף ליסו דרגא דיעקב למעבד ליכין ולאפקא תולדין לעלמא ובגין כך כתיב אלה תולדות יעקב יוסף · אלה תולדות יעקב יוסף כל מאן דהוה מסתכל בדיוקנא דיוסף הוה אמר דלא הוה דיוקנא דיעקב · תא חזי דכתיב ככי יעקב לא כתיב אלה תולדות יעקב אלא יוסף כר יוסף דדיוקניה דמי לדיוקנא דלבוי · בן שבע עשרה שנה · אמר רבי אלעזר רמז ליה קב"ה דהא כד לתתכיד מכיס יוסף בן שבע עשרה שנין הוה וכל ליכון ויומין דלתתרי דלא חמא ליה ליוסף הוה ככי ליכון שבע עשרה שנין וכמה דהוה ככי עליה קב"ה יהב ליה שבע עשרה שנין לתרכין דלתתקיים כארעא דמצרים כחדו וביקרא וכסלימו דכלא · כריה יוסף הוה מלכא וכל ככוי קמייה הוו ליכון שבע עשרה שנין חיין לבניה וכגין כך כן שבע עשר שנין הוה ליסו כד לתתכיד מכיס · רבי חייא פתח ואמר לבן לנסי לבב שמש לי חלילה לגלל מרסע ומדי משל · כי פעל

אדם ישלם לו וכארח איש ימציאנו · תא חזי כד ברא קב״ה עלמא עבד ליה על דינא
ועל דא אתקיים וכל עובדין דעלמא איכון קיימין בדינא בר דקב״ה בגין לקיימ׳ עלמא
ולא יתאביד פרים עליה רחמי ואיכון רחמי מעכב לדינא דלא ישתצי עלמא ועל
רחמי אתנהיג עלמא ואתקיים בגיניה · ואי תימא דקב״ה עביד דינא בבר נש בלא
דינא הא אתמר דכד דינא שריא עליה דבר נש כד איהו זכא׳ בגין רחימותא דקב״ה
ביה איהו כמה דאתמר · דהא קב״ה רחים עליה ברחימו לקרבא ליה לגביה מתבר
גופא בגין לשלטאה נשמתא וכדין אתקריב בר נש לגביה ברחימו כדקא יאות ·
ונשמתא שלטא וגופ׳ אתחלש ובעיא גופא חולשא ונפשא תקיפא דאתתקף בתקיפו
וכדין איהו רחימא דקב״ה כמה דאמרו חברייא יהב קב״ה לצדיק צערא בעלמא דין
בגין למזכי ליה לעלמא דאתי · וכד נשמתא חלשא וגופא תקיפא איהו שכאיה דקב״ה
דלא אתרעי ביה לא יהיב ליה צערא בהאי עלמא אלא אורחוי מתתקנן והוא בשלימו
יתיר בגין דאי עבד צדקה או טיבו קב״ה משלם ליה אגריה בהאי עלמא ולא יהוי ליה
חולק בההוא עלמא ודא הוא דתרגם אונקלוס ומשלם לשונאיו וגו׳ ומשלם לשנאוהי
טבוון דאיכון וגו׳ ובגין כך איהו זכאה דאתבר תדיר איהו רחימא דקב״ה והכי
מלי כד בדק ולא אשכח חובא בידיה דאתענש עליה · הכא אית לאסתכלא בכמה
סטרין חד דהא חמיכן דשכינת׳ לא שריא באתר עציבו אלא באתר דאית ביה חדוה ·
או חדוה לית ביה לא שריא שכינתא בההוא אתר כד״א ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן
המנגן ותהי עליו רוח אלדים דהא שכינתא ודאי לא שריא באתר עציבו · מכלן מיעקב
דבגין דהוה עציב עליה דיוסף אסתלקת שכינתא מניה · כיון דאתא ליה חדוה
דבשורה דיוסף מיד ותחי רוח יעקב אביהם · הכא בהאי זכאה דאתבר כיון דאיהו
חלשא ואתבר במכאובין אן הוא חדוה דהא איהו בעציבו ולית עמיה חדוה כלל ·
וחד דהא חמיכן כמה רחימין הוו צדיקי׳ קמי קב״ה ולא אתברו במרעין ולא במכאובין
ולא אתחלש גופא דלהון לעלמין אמאי לאו אלין כאלין · דאלין אתברו ואלין קיימי
בגופייהו כדקא יאות · ואי תימא דהא אלין דקיימו בקיומא כדקא יאות · בגין
דאיכון צדיקי בני צדיקי איכהו כמה דאוקמוה ואלין אחרכין צדיקי ולאו בני צדיקי ·
הא קא חמיכן צדיקי בני צדיקי דהא אבוי דדין זכאה בר זכאה ואיהו זכאה אמאי
אתבר גופיה במכאובין וכל יומוי בצערא · אלא הכא רזא איהו דהא כל עובדוי
דקב״ה בקשוט וזכו כי פועל אדם ישלם לו וכארח איש ימציאנו · אשכחנא בספרי
קדמאי רזא חדא ולגביה רזא אחר׳ חד דאיהו תרין דהא אית זמנין דסיהרא איהו
בפגימו ושרייא בדינא ושמשא לא אשתכח גבה ובכל זמנא ובכל שעתא אית לה
לאפקא נשמתין בבני נשא כמה דלקטא בקדמיתא ואפיקת לון השתא בזמנ׳ דאיהו
קיומא בדינא האי מאן דנקיט לה בההוא זמנא ליהוי תדיר בגרישותא ומסכנותא
אזלא לגביה ואתבר תדיר בדינא כל יומוי דבר נש בין חייבא בין זכאה בר דצלותא
בטיל כל גזרי דינין ויכיל לסלקא בצלותא וההוא זמנא דקיימא ההוא דרגא בשלימו
וההוא כהר דנגיד ונפיק אשתמש בה כדין ההיא נשמתא דנפקת ואתדבקת ביה
בההוא בר נש ההוא בר נש אשתלי׳ בכלא בעותרא בבנין בשלימו דגופא וכלא בגין

ההוא

ההוא מזלא דכגיד ונפיק ואתחבר בההוא דרגא לאשתלמא ביה ולאתברכא מניה
ועל דא כלא במזלא תליא מלתא · ועל דא תכיכן בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא
מלתא אלא במזלא תליא מלתא · דהא בזכותא לאו איהו עד דאתמלייא ואתנהיר
מן מזלא ובגין כך כל אינון דאתברו בהאי עלמא ואינון זכאי קשוט כלהו אתברו
בהאי עלמא ואתדנו בדינא מאי טעמא בגין דההיא נפשא גרמא להו ועל דא חיים
עלייהו קב"ה לעלמא דאתי · רבי אלעזר אמר כל מה דעביד קב"ה בדינא איהו בגין
לדכאה לההיא נפשא לאייתאה לה לעלמ' דאתי ובגין כך קב"ה כל עובדוי אינון בדינ'
וקשוט ובגין לאעברא מניה ההוא זוהמא דקבילת בהאי עלמ' ועד אתבר ההוא גופא
ואתדכיאת נפשא ובגין כך קב"ה עביד לההוא זכאה דיסבול יסורין ומכאובין בהאי
עלמא ויתנקי מכלא ויזכה לחיי עלמא · ועל דא כתיב יי' צדיק יבחן ודאי והא אתמר ·
רבי שמעון פתח אך אל הפרכת לא יבא ואל המזבח לא יגש כי מום בו ולא יחלל את
מקדשי כי אני יי' מקדשו · אך אל הפרכת לא יבא · תא חזי בההיא שעתא דההוא
כהר דכגיד ונפיק אפיק כל אינון נשמתין ואתעברת נוקב' כלהו קיימין לגו בקורטא
דלגו בסיטו קורטא · וכד סיהרא אתפגים בההוא סטרא דחיויא בישא כדין כל אינון
נשמתין דנפקין אש"ג דכלהו דכיין וכלהו קדישין הואיל ונפקי בפגימו בכל אינון
אתרי דמטו אינון נשמתין כלהו אתברו ואתפגימו בכמה צערין בכמה כאבין ואלין
אינון נשמתין אתרין דאתרעי בהו קב"ה לבתר דאתברו ואש"ג דנשמתין בעציבו ולא
בחדוון · רזא דמלה שריין כגווכא דלעילא גופא אתפגים · ונשמתא לגו כגווכא
דלעילא ודאי כגווכא דא ובגין כך אלין אינון דבעיין לחדתותי בחדתותא דסיהרא
ועל אלין כתיב והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחוות
לפני אמר יי' · כל בשר ודאי דאלין יתחדתון בכלא · ובעיין לחדתותי בחדתותא
דסיהרא ואלין אינון בשותפותא חדא בסיהרא פגימין בההוא פגימו דילה · ובגין כך
איהי שריא בגווייהו תדיר דלא שבקא לון כד"א ואת דכא ושפל רוח וכתיב קרוב יי
לנשברי לב · לאינון דסבלי עם סיהרא ההוא פגימו אינון קריבין לה תדיר ועל דא
להחיות לב נדכאים באינון חיים דאתיין ליה לאתחדתא יהא לון חולקהון אינון
דסבלי עמה יתחדתון עמה · ואלין אקרון יסורין של אהבה · של אהבה אינון ולאו
מניה מההוא בר כש של אהבה אינון דאתפגם כהוריה של אהבה זוטא דאתדחיא
מאהבה רבא · ובגין כך אלין אינון חברים משותפים בהדה · זכאה חולקהון בעלמא
דין ובעלמא דאתי דאינון זכו להאי למהוי חברים בהדה עלייהו כתיב למען אחי ורעי
וגו' · פתח ואמר הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד · זכאה חולקהון דצדיקייא
דקב"ה גלי לון ארחי דאוריתא למהך בהו · תא חזי האי קרא רזא עלאה איהו · הנה
ישכיל עבדי ואוקמוה · אבל תא חזי כד ברא קב"ה עלמא עבד לה סיהרא ואזער לה
כהורא דהא לית לה מגרמה כלום ובגין דאזעירת גרמה אתנהרא בגין שמשא
יבתוקפא דנהורין עלאין ובזמנ' דהוה בי מקדשא קיים ישראל הוו משתדלין בקרבנין
ועלוון ופולחנין דהוו עבדין כהני וליואי וישראלי בגין לקשרא קשרין ולאנהר' נהורין ·
~~ולבתר דאתחרב בי מקדשא אתחשך נהורא ולא אתנהירת מן שמשא ושמש~~

[illegible]

דאתמר · ובההוא זמנא דמטי זמנא דסיהרא לאתנהרא מה כתיב הנה ישכיל עבדי
עליה דסיהרא אתמר · הנה ישכיל עבדי דא הוא רזא דמהימנותא · הנה ישכיל
דאתער אתערותא לעילא כמה דארח ריחא ואתי לאתער׳ ולאסתכלא ירום מסטרא
דנהורא עלאה דכל נהורין · ירום כד״א ולכן ירום לרחמכם · ונשא מסטר׳ דאברהם ·
ונבה מסטרא דיצחק · מאד מסטר׳ דיעקב ואע״ג דאוקמוה וכלא חד ברזא דחכמתא
ובההוא זמנא יתער קב״ה אתערותא עלאה לאנהרא לה לסיהרא כדקא יאות כד״א
והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים ובגין
דיתוסף בה רוח עלאה · ובגין כך יתערון כדין כל אינון מיתיא דאינון גו עפרא ודא
הוא עבדי רזא דמפתחן דמאריה בידיה כד״א אל עבדו זקן ביתו · וכד״א ויאמר
אברהם אל עבדו · דא סיהרא כמה דאתמר · מטט״רון דאיהו עבד שליח׳ דמאריה ·
זקן ביתו כד״א נער הייתי גם זקנתי · המושל בכל אשר לו · בגין דכל גוונין אתחזון
ביה ירו״ק וחיו״ר וסומ״ק · שים נא ידך תחת ירכי דא הוא צדיק רזא דמלה קיומא
דעלמא · דהא כדין האי עבד ממנא ברזא עלאה לאחייא לון לדיירי עפרא ויתעביד
שלוחא ברוחא דלעילא ולאתבא רוחין ונשמתין לאתרייהו לאינון גופי דאתכלו
ואתרקבו תחות עפרא · ואשביעך ביי׳ אלדי השמים · ואשביעך מאי ואשביעך
לאתלבשא ברזא דשבע נהורין עלאין דאינון רזא דשלימו עלאה · אשר לא תקח אשה
דא הוא גופא דתחות עפרא דאית ליה קיומא לאקמא מעפרא דכל אינון דאתקברו
בה וזכו לאתקברא בארעא דישראל אינון יתערון בקדמיתא כמה דאוקימנא דכתיב
יחיו מתיך בקדמיתא אלין מתין דארעא דישראל כבלתי יקומון אינון מתין דשאר
ארעאן · ועל דא לאינון גופיהון דישראל דאתקברו תמן ולא לגופי דשאר עמין עע״ז
דאסתאבא ארעא מנייהו · ועל דא אשר לא תקח אשה לבני · מאי לבני דכל נשמתין
דעלמא דנפקי מההוא נהר דנגיד ונפיק אינון בנין לקב״ה ועל דא אשר לא תקח אשה
דא גופא · לבני דא נשמתא · מבנות הכנעני אלין גופין דעמין עע״ז דזמין קב״ה
לנערא לון מארעא קדישא כד״א ויכערו רשעי׳ ממנה · כמאן דמנער טליתא מזוהמא
דילה · כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ארצי דא היא ארעא קדישא דאיהי קדמאה לכל
שאר ארעין כמה דאתמר · ועל דא כי אל ארצי דא ארעא קדישא דאיהי דיליה בין
כל שאר ארען דפליג לון לממנן אחרנין ועד כי אל ארצי ואל מולדתי כיון דאמר אל
ארצי מהו ואל מולדתי אלא אל ארצי כמה דאתמר מהו ואל מולדתי אלין אנון ישראל ·
תא חזי מה כתיב ויקח העבד כמה דאתמר · עשרה גמלים אלין אינון עשרה דרגין
דהאי עבד שלטא עלייהו כגוונא דלעילא · מגמלי אדניו דאינון כההוא גוונא ממש
כמה דאתמר והאי עבד שלטא ואתתקן בהו · וכל טוב אדניו בידו כל ההוא טיבו
רוחין עלאין דנפקי מגו אינון נהורין ובוצינין עלאין · וכל טוב אדניו ההוא שמושא
דשמשא דאתמשכא בה בסיהרא · ויקם וילך אל ארם נהרים דא אתר דארע׳ קדישא
דבכת תמן רחל כד חריב בי מקדשא · ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים
לאתתקפא חילהא בתוקפהא כדקא יאות · עד לא תיעול לאקמא לון לאינון גופין ·

לעת

לעת ערב · מאי לעת ערב דא ערב שבת דאיהו זמנא דאלף שתיתאה לעת ערב כד"א
ולעבודתו עדי ערב וכתיב כי יכטו צללי ערב · לעת צאת השואבות דההוא
זמנא זמינין למיקם ולאחייא בקדמיתא מכל שאר בני עלמא אינון דשאבי מימוי
דאוריתא ושאבין בגין דאתעסקו לשאבא ממימי דאוריתא ואתתקפו באילנא דחיי
ואינון יפקון בקדמיתא דאילנא דחיי גרמא לון דיקומון בקדמיתא כמה דאתמר ·
ובנות אנשי העיר יוצאות מאי יוצאות כד"א וארץ רפאים תפיל דזמינא ארעא למפלט
מנה כל רוחין דאנון בגווה ועד כתיב יוצאות · לשאוב מים לנטלא נשמתא ולקבלא לה
כדקא יאות מתקנא מאתרה כדקא חזי · והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך
ואשתה · בגין דהא אתמר דכל אינון נשמתין דעלמא דאתקיימו בהאי עלמ' ואשתדלו
למנדע למריהון ברזא דחכמתא עלאה איהי סלקת ואתקיימת בדרגא עלאה על כל
אינון דלא אתדבקו ולא ידעו ואינון אתקיימון בקדמיתא ודא הוא שאלתא דקאים
ההוא עבד למנדע ולמשאל במה אתעסקת ההיא נשמתא בהאי עלמא ואמרה אלי גם
אתה שתה אנת בעי למשתי ולאתשקיא בקדמיתא ובתרך וגם לגמליך אשקה · בגין
דכל אינון שאר רתיכין אע"ג דאתשקיין מהאי דרג' כלהו אתשקיין מפולחנא דצדיקיי'
דידעי פולחנא דמאריהון כדקא יאות · דצדיקיא ידעי לספקא לכל דרגא ודרגא
כדקא יאות · ועל דא וגם לגמליך אשקה ודאי היא האשה אשר הוכיח יי' לבן אדני ·
ודאי ההוא איהו גופא דאזדמן לההיא נשמת' עלאה · תא חזי דהא אתמר דתיאובתא
דדכורא לגבי נוקבא עביד נשמתא ותיאובתא דנוקבא לגבי דכורא סלקא ואתערב
בהדה דלעילא ואתכליל דא בדא ועביד נשמתא ובגין כך היא האשה דא הוא גופא
ודאי דאיהו זמינא לההוא רעותא דנשמתא דנפקא מן דכורא ואינון גופין זמינין
לאתערא בקדמית' כדקאמרן ולבתר דאלין יקומון יקומון כל אחרנין דבשאר ארעאן
ויתקיימו בקיומא שלים ויתחדתון בחדתותא דסיהרא ויתחדש עלמ' כמלקדמין וכדין
כתי' בההוא זמנא ישמח יי' במעשיו · ובגין כך הנה ושכיל עבדי לאהדרא נשמתין כל
חד וחד לאתריה · ירוס ונשא וגבה מאד מסטרא דכל אינון דרגין עלאין כדקאמרן ·
כאשר שממו עליך רבים כן משחת מאיש מראהו ותארו מבני אדם · תא חזי דהא
אתמר דכד אתחרב בי מקדשא ו[illegible] מה כתי'
הן אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון כלהו בכו על דא וקשירו בכיה ואבלא
וכל דא עלה דשכינתא דאתגלייא מאתרה וכמה דאיהי משתנית מכמה דהות אוף
הכי בעלה לא נהיר נהוריה ואשתני מכמה דהוה דכתיב חשך השמש בצאתו ועל דא
כתי' כן משחת מאיש מראהו · דבר אחר כן משחת מאיש מראהו מהאי עבד דאשתני
דייקניה וגווניה מכמה דהוה · ד"א כן משחת מאיש מראהו כד"א אלביש שמים קדרות
ושק אשים כסותם · דהא [illegible]
דלהון · ורזא דמלה ברכן לא שריין אלא באתר דאשתכחו דכר ונוקבא ואוקמו' כד"א
זכר ונקבה בראם ויברך אותם · ובגין כך משחת מאיש מראהו · ודא הוא כמה
דכתיב הצדיק אבד · אבוד או נאבד לא נאמר אלא אבד דלא שריין ברכן אלא
באתר דאשתכחו דכר ונוקבא כחדא כמה דאתמ' בגין דהא בההוא זמנ' לא אשתכח

דכורא בהדה וכדין כל איכון נשמתין דנפקי כלהו הוי להו שנויא מכמה דהוו בזמנ׳
דשמשא אתחבר בסיהרא כמה דאתמר · ועל דא · **אלה** תולדות יעקב
יוסף וגו׳ ואתמר · והוא נער בגין דלא מתפרשין לעלמין נד״יק
ונ״דק כחדא איכון כמה דאיהי אתקריא בשמא דדכורא הכי נמי אתקרי איהו בשמא
דילה דכתיב והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה בכלהו קיימא לחדתא לון כדקא
יאות ולאשתעשעא לון בחדוה דיליה דכלהו ענפין וכלהו עלין כלהו אתברכין בחדוה
דיליה · אלה תולדות יעקב יוסף כמה דאתמר דכל דיוקנא דיעקב הוה ביה ביוסף
וכל מה דאירע להאי אירע להאי ותרווייהו כחדא אזלי ודא הוא רזא דאת וו״ דאזלי
תרווייהו כחדא בגין דאיכון רזא חדא ודיוקנא חדא · **ויבא** יוסף את דבתם
רעה הא אוקמוה דהוה אמר לאבוי עלוי דהוו אכלי שייפא מבעלי חיין כד איכון חיין
ויבא יוסף את דבתם רעה וכי הא במכייכא הוו איכון בני שפחות היך הוו מזלזלין
בהון בני לאה והיך הוו אכלין אבר מן החי והוו עברין על פקודא דמאריהון דהא
פקיד על בני כח פקודא דא כד״א אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו ואיכון הוו אכלי ליה
ועברין על פקודא דמאריהון אלא יוסף הוה קאמר · ועל דא אתענש · רבי יהודה
אמר את דבתם רעה כמה דאוקמוה דיהבי שינייהו בבנת ארעא ודאהוא דבתם
רעה ליכקא לכל איכון דרגין דלא קדישין א״ע דאתיין מסטרא מסאבא ·
וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקוני הוא לו ועשה לו כתנת פסים ·
רבי אלעזר פתח ואמר לך עמי בא בחדריך וסגור דלתך בעדך
חבי כמעט רגע עד יעבור זעם · לך עמי בא בחדריך · תא חזי כמה קב״ה רחים לון
לישראל ובגין רחימותא דלהון דרחים לון על כל עמין עע״ז אזהר לון ובעי לכטרא
לון בכל מה דאיכון עבדין · תא חזי זמנין אית ביומא דדינא שריא בעלמא וכד אתי
ההוא זמנא מבעי ליה לבר נש לאזדהרא ולאסתמרא דלא יפגע בההוא דינא ואיכון
זמנין ידיען והא אוקמוה בגין דהא כד סליק נפרא אברהם אתער בעלמא ואחיד
ליה לדינא לקשרא ליה בהדיה ובשירותא דתלת שעי קמייתא כטיל דינא מאתריה
לאתערא ביה ביעקב עד דאתער גלותא דמכחה דאהדר דינא לאתריה ואתער דינ׳
דלתתא לאתקשרא בדינא דלעילא דהא כדין אתקשר דינא בדינא ובעי לאזדהרא ·
תו כד דינא אתער בעלמ׳ ומותא אשתכח במתא לא ליבעי ליה לבר נש למיהך יחידאי
בשוקא והא אוקימנא מלי אלא בעי לאסגרא גרמיה דלא יפוק לבר כמה דאוקמוה
בכח דאסגר גרמיה בתיבותא דלא ישתכח קמי מחבלא · ועל דא לך עמי בא
בחדריך אסגר גרמך וסגור דלתך בעדך דלא יתחזי קמיה דמחבלא · חבי כמעט
רגע עד יעבור זעם דבתר דאעבר דינא לית ליה רשו למחבלא לחבלא · תא חזי
דקב״ה בגין רחימותא דאיהו רחים לון לישראל וקריב לון לגביה כל עמין עע״ז
שכאין לון לישראל בגין דאיכון מתרחקין וישראל קריבין · ותא חזי בגין רחימותא
דרחים יעקב ליוסף יתיר מאחוי א״ע דכלהו הוו ליה אחין מה כתיב ויתנכלו אותו
להמיתו כל שכן עמין עע״ז לישראל · תא חזי כמה גרים ליה ההיא רחימותא
דרחים ליה יתיר דגרם ליה דאתגלי מאבוי ואתגלי אבוי בהדיה וגרם להו גלותא
ולשכינתא

ולמכיפתא דלתגליית כיוויהו ולשם דלתתגזירת גזרה ולחוקמוה דכנין כתבת פסים
דעבד ליה יתיר מה כתיב וירחו לחיו׳ **וירהלום** ויסף חלום ונו׳ רבי חייא
פתח ואמר ממעט את דברי הם יהיה נכוחכם נ׳ במרחה
חלין לתודע בחלום לדבר כו׳ תא חמי דרגין לדרגין עבד קב״ה וכלהו קיימי דא על
דא דרגא על דרגא דא לשלח מן דא וכלהו ינקין חלין מן חלין כדקא חזי לון חלין
מיומיה וחלין מסתלקי וכלהו לתתמן חלין על חלין כלה כדקא יאות׳ תא חזי כל
כביכול דעלמ׳ כלהו יקרי מסטר חדא מנו תרין דרגין ידיעין ולחכון דרגין הוו לתתחזין
בנו לסטרא דלא כהרא דכתיב כמרחה חלום יתודע מאן הוא מרחה כמה
דלתתר דמרחה חזי דכל נוכחין לתתחזין בנוהי ודא היא לסטרא דלא כהרא
בחלום לדבר כו׳ דא הוא חד מסתין בכבודא כמה דלחוקמוה ולחכון דרגא מתיקא
מסחרא דרגא דכבודא ולחכון דרגא דגבריאל דממנא על חלמא והא לתתר׳ תא
חזי כל חלמא דלחכון כדקא יאות מסחרי דרגא קא לתתא ועל דא לית לך חלמא דלא
יתערבון עמיה חלין כדיכון כמ׳ דלחוקמו׳ וכ״ב מכוייהו קשוט ומכוייהו כדיכון ולית לך
חלמא דלא לית ביה מסחרי גיסא ומסחרי גיסא ובגין דלית ביה בחלמא כלל כדלמרן
כל חלמי דעלמ׳ לחלין כתר פסרא דפומא ולחוקמוה דכתי׳ ויהי כאשר פתר לנו כן היה
מחי טעמא בגין דלית ביה בחלמא כדיכו וקשוט ומלה שלטא על כלה ובגין כך כתי
חלמא פסרא טכח׳ רבי יהודה לתר בגין דכל חלמא מדרגא דלתתא לחכון ולכור
שלטא עליה ובגין כך כל חלמא לחלא כתר פסרא׳ פתח ואמר בחלום חזיון לילה
בכביכול תרדמה על לאנשים בתנומות על משכב׳ תא יבלה לחן לאנשים ובמוסרם יחתום
תא חזי כד סליק בר נש לערסיה מכאן ליה לאתלכא עליה מלכותא דשמיא בקדמיתא
ולבתר ויחתם חד פסוקא דרחמי ולחוקמוה מכרויה׳ בגין דהא כד בר נש כהים על
ערסיה הא כמיתתיה כפקא מכיה וחזלה ושטיה לשלה כל חד וחד כפום לרחיה ובכי
סליקת כמה דלתתר מה כתיב בחלום חזיון לילה כד בני נש שכבי בערסייהו כויתין
ובשתי כפקת מכייהו ה״ד בתנומות על משכב חזי יבלה לחן לאנשים׳ וכדין קב״ה לודע
לה לנשמתא בההוא דרגא דקיימא על חלמא לחכון חלין דזמינין למיתי על עלמא
או לחכון חלין כפום לחכון לרחיון דלכיה בגין דכך בם בטיל לרחיה דתוכחי דעלמא
בגין דהא לא מודעין ליה לבר בם כשוד דלחכון קב״ה בתוקפא דנופא כדקאמרן שלח
אלהים לודע לנשמתא ובשתי לבר בם וההוא חלמא לחכון חזי מלעילא כד בשתין
בפקין מנופי וסלקין כל חד וחד כפום לרחיה׳ וכתיב דרגין על דרגין כרזא דחלמא
כלהו כרזא דחכמתא׳ ותא חזי חלום דרגא חדא מרחה דרגא חדא נכוחה דרגא
חדא וכלהו דרגין לדרגין חלין על שין׳ ויחלום יוסף חלום וינד לאחיו ויוסיפו עוד
שנא לותי על חלומותיו׳ מהכא דלא מכעי ליה לבר בם למימ׳ חלמיה בר להכיה בר בם
דרחים ליה ולא לחו לחכון נרים ליה דאי הכיה חלמא מתהפך לנוכח לאחרא לחכון נרים
לסלקא׳ תא חזי דיוסף לחכון אחר חלמא לאחויי ועל דא גרמו ליה לסלקא חלמיה
תרין ושתרין שנין דאתעבד׳ רבי יוסי אחר מכלן דכתיב ויוסיפו עוד שנא לותי
מחי שנא לותי דגרמו ליה קטרוגין כדא׳ מה כתי׳ ויאמר שיהם שמש וכח החלום הזה

יוסף א״ר נ״א
נ״א ס
ל״ס

פשר חלמתי דכעת מכיונו דיסמכון ליה · ואיכו חודע להו הכוח חלמא דחלמלא
איכון דחסכבו ליה לגווכא לאחרא הכי אתקייס ואיכון אתיכו ואמרו המלך תמלך
עליכו אם משול תמשול בכו מיד אמרו ליה פשרא דחלמא ונזדו גזרה ובגין כך ויוסיפו
עוד שכא אותו · רבי חייא ורבי יוסי הוו סכיתי קמיה דרבי שמעון אמר רבי חייא
הא תכיכן חלמא דלא אתפשר כאנרתא דלא מתקריא אי בגין דאתקייס ואיכו לא
ידעו או דלא לאתקייס כלל · אמר ליה לאתקייס ולא לאתיידע דהא הכוא חלמא חילא
תליא עליה ואיכו לא ידע אי אתקייס אי לא אתקייס ולית לך מלה בעלמא דעד לא
ייתי לעלמא דלאו איכי תלייא כחלמא או על ידא דכרוזא דהא אתמר דכל מלה ומלה
עד לא ייתי לעלמא מכרזי עליה כרקיעא ומתמן אתפשט בעלמא ואתיהיב על ידא
דכרוזא וכלא בגין דכתיב כי לא יעשה ה׳ אלהים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים
כזמב׳ דכביאי אתפשטו בעלמא ואי לאו תלת דכבואה לא סריא מכימי עדיבי מכביאים
ואי לא לאתיהיב בחלמא ואי לאו בנפרי סמיא מסתכמי מלי והא לוקמוס :

וילבו אחיו לרעות את צאן אביהם בשכם · רבי שמעון אמר לרעות את צאן
אביהם מכעי ליה אלא אית נקוד מלעילא לאסגאה עמהון שכינתא
דהיה עמהון סריין בגין דאיכון הוו עסרה דהא יוסף לא הוה עמהון וכיימן היכו
זעיר שכיתא ובגין כך איכון הוו עסרה · וכד אזלו הות שכיכתא כיכייהו · ועל דא נקוד
מלע לא וכלב כזמב׳ דאזכיו לי׳ ליוסף לאסתפו כולהו בהדי שכיכתא ואסתיהו לה בהדייהו
כד עבידו לומאה · ועד דאתגליא מלה דיוסף לא סריא שכיכתא עליה דיעקב · ואי
תימא דשכיכתא לא אסתכחת עמהון הא דכתיב שפם עלו שכטים שכטי יה עדות
לישראל להודות לשם יי׳ כלהו נדיקי וחסידי קיומא דכל עלמא קיומא איכון לשלא
ותתא · פתח ואמר שמחתי כאומרים לי בית יי׳ נלך · הלי קרא לוקמוס דדוד הוה
עם לכיה למכבי כיתא כ״ה ויהי עם לכב דוד לכי לכבות בית לשם יי׳ ולבתר מה כתי׳
רק אתה לא תבכה · כי אם כבך היובא מחלנך הוא ובכה את בית לשמי וכל ישראל
הוא ידעי דא והוו אמרי לימתי ימו׳ דוד ויקום שלמה כריה ובכה כיתא וכדין עומדות
היו רגליכו בשעריך ירושלם כדין כיסק וקריב תמן קרבנין · ועם כל דא אף על גב
דהוו אמרי לימתי ומות שכא דא כדין שמחתי וחדוה הוא לי כגין כרי דהוו אמרי
דכרי יקום תחותי למעבר פקודא למכבי כיתא כדין סרי ושכא לה ואמר ירושלם
שכטים כשוי שחברה לה ויחדו · תכן עביד קכ״ה ירושלם לאתא כגווכא לשלא
ודא אתתקכא דא לקבל דא דכתיב מכון לשבתך פעלת יי׳ · שכטים דזמין קב״ה
לאתא ליה לירושלם לשלא כדקא יאות ובגין כך שכטים שחברה לה יחדו והא
לוקמוס שחברה מכעי ליה אלא דאתחברת לאת בברתא והוו כאד לוקמוס
ואתמר · שפם עלו שכטים אלין איכון קיומא דעלמא ותקוכא דעלמא ולא תימא
דעלמא תתאה כלחודוי אלא אפילו דעלמא עלאה דכתיב שכטי יה עדות לישראל
דעלמא תתאה כגין דאיכון קיומא לאתא אסדותא איכון לשלא וכלא להודות לשם יי׳
לאודאה שמיה דקב״ה לכל שטרין דכתיב להודות לשם יי׳ ·

וימצאהו איש והכה תועה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה תבקש ·

מה כתיב לעילא ויאמר ישראל אל יוסף הלא אחיך רועים בשכם לכה ואשלחך אליהם
וכי יעקב סלקא דעתך דהוה רחים ליה ליוסף מכל בניו והוא ידע דכל אחוי הוו מכהין ליה
לחודוי סדר ליה לנביאותיה הלא לית ליה לסהיד עלייהו דהוה ידע דכלהו הוו זכהין ולא
מסהיד לון הלא גריס קב"ה כל דא כנין לקיימא נזרה דגזר בין הבתרים · לסכחכה
בספרי קדמאי דכעיין הלין ככי יעקב לסלטתא עליה עד לא יהות למנרים דלהלן הוא
ויהות למנרים ואיכון לא סלטו ביה בקדמיתא יכלי מנרחי לסלטתא לעלמין עלייהו
דישראל לאתקיימא ביה ביוסף דלזדכן לעבדא ואיכון סלטו עלוי · ואע"ג דיוסף הוה
מלכא לכתר ומנרחי הוו עבדין ליה לסתכחו ישראל דסלטו על כלהו · תא חזי דיוסף
דליהוי כרית עלאה כל זמכא דלאתקיים כרית סכיכתא לאתקיים כהדייהו דישראל בסלם
כדקא יאות כיון דלסתלק יוסף כרית עלאה סעלמא כדין כרית סכיכתא וישראל
כלהו כגלותא כפקו והא לוקימכא דכתיב ויקם מלך חדש על מנרים אסר לא ידעת
יוסף וכלא הוה מעם ק"ב כדקא יאות · תא חזי ויסנאהו הוא דא בנרחל ולוקמוה
כתיב הכא ויסנאהו הוא וכתיב התם הוא בנרחל אסר רחיתי בחזון כתחלה ·
והכא תועם ככלה תועם דלכטח על לחוי דהוה סתבע לחום דלהון ולא לסכח
ותבע להו ולא לסכח ועל דא תועם ככלה ועל דא ויסנאהו הוא לחום לאמר מה תבקש ·

ויאמר לה לחי לכבי מבקש וגו' · ויאמר הוא לחום כפעו מזה וגו' · רבי
יהודה פתח מי יתנך כאח לי יונק שדי לחוי לסנאך כחוץ לסצך
גם לא יבוזו לי · הלי קרא לוקמו"כברים · הכל הלי קרא ככסת ישראל לחרו למלכא
דשלמא דילים · מי יתנך כאח לי כיוסף על לחוי דלאמר ועתה הל תירחו לבבי לכלכל
לסתכם ולת טפכם ויכל לון מזוכא וזן להו ככפכא · כגין כך מי יתנך כאח לי ל"ל מי
יתנך כאח לי דל יוסף לגבא דסכיכתא דלסתלח עסה ולסתדבק כהדה · ועוד שדי
לחוי דהא כדין לחוה ושלוחו כהדייהו · לסצך כחוץ גו גלותא דלהוי כארעא לחרא
לסצך כגין לסתדבקא רוחא כרוחא גם לא יבוזו לי לאע"ג דלכא כארעא לחרא ·
תא חזי מה כתיב · **ויאמרו** לוח הל לחוי דא סמשן ולוי דלהוכן הוו לחוין
ודלוי כלכלא כגין דקא לתו מסטרא דדיוקא קסיא וכגין כך
רוגזא דלהון לוהו רוגזא דקטלא כעלמ' כדל לרור לפס כי עז ועברתם כי קסתה ·
תא חזי רוגזא דמלא לית רוגזא ולית רוגזא · לית רוגזא דלהוי מכרכא מעילא ומתת'
ולקרי כרוך כתה דלתמר דכתיב כרוך לברם לגל עליון קוכא סמוא ולרץ והא
לוקמוה · ולית רוגזא דלהוי לסלטוא לעילא ולתתא כתה דלתמר דלקרי לרור
דכתיב לרור לתם מכל הכסמא ומכל לית הסדה · לרור לפס כי עז · ועל רוגזא דא
לית תרין טורין דכתיב ובתת לת הכרכה על הר גריזים ולת הקללה על הר עיבל
לקביל הלין תרין דרגין ועל דא דא לקרי לרור ודא לקרי כרוך וזסמון ולוי לסון
מסטרא דדיוקא קסיא ומן סטרא דדיוקא קסיא תקיפא כפקת רוגזא דלתלטוא ·
ולא מסטרא דדיוקא קסיא כפקי רוגזא לתרי סטרין חד דלתברך וחד דלתלטוא

מד כרוך ומד לרוך · כנוסח דא מסטרא דיסחק נפקו תרין כמין מד מכורך ומד
דאתלטיין לשולא ותת דא לתפרם למסטריה ודא לתפרם למסטרי דא דיוריה כארע
קדישא ודא דיוריה בטורה דמשיר דכתי׳ חים יורע כיד חים סדם · כאתר דמדברה
ויברכה ושמחם · ודא יוסב לסלי׳ וכלה כנוסח דאסטריך וסבב תרין דרגין לימין כרוך
ולרוך דא למסטריה ודא למסטריה מהלו נפקן כל ברכן דעלמין לשולא ותת וכל טיכו
וכל כהירו וכל פורקן וכל מזונות׳ ומחיי נפקין כל לוטין וכל חדוה וכל דמי וכל שמחם
וכל כיסין וכל מסחכו דעלמ׳ · לם פתח ותת׳ לרחץ כנקיון כפי ואסובבה את מזבחך יי׳ ·
מחי קרא לוקמוס · תכל תא חזי רזא דמלה הכא דסא ליה לך כר כם כעלמא דלא
טעים טעמא דמותא כליליא ורוח מסחכא סריא על הסוא נופא מאי טעמא כגין
דכשמתא קדישא לסתלקת מכיא דכר כם ונפקת מכיא · ועל דכשמתא קדישא נפקת
ואסתלקת מכיא סריא רוחא מסחכא על הסוא נופא ואסתחב וכד כשמתא לתתדרת
לגופא לתעכר הסוא זוהמא ודא לתמר דידוי דכר כם זוהמא דמסחכו לסתחר
כהו ועל דא לא יעבר ידוי על עיכוי כגין דהסוא רוח מסחכ׳ סריא עלוי עד דכטול לון
וכד כטול ידוי כדין לתתקדם ונקרי קדום והיך כשי לתתקדשא · כעי חד כלי לתתא
וחד כלי מלעילא דיתקדם מהסוא לעילא והסוא לתתא דיתיב זוהמא דמסחכו
כיס ודא כלי לקבלא מסחכו ודא לתתקדשא מכיא ודא כרוך ודא לרוך ולא כעיין
לימין מיין דזוהמא לימוסדא לון כביתא דלא יקרב כהו כר כם דהא כהו מתכבי
סטרא דלהון ויכיל לקבלא כזקא מלימון מיין מסחכין · ועד דיתעבר זוהמא מן ידוי
לא יכרך ולוקומכא · וכגין כך כר כם עד לא יקדם ידוי כנפרה לקרי טמא כיון
דיתקדם לקרי טהור וכגין כך לא יטול לגלא מן ודא לדלכי כקדמיתא דכתיב ורחץ
הטהור על הטמא דא לקרי טהור ודא לקרי טמא כגין כך חד כלי לעילא וחד כלי
לתתא דא קדישא ודא מסחכא ומלימון מיין לסיר למעבד כהו מדי שלח כש לימוסדא
לון כאתר דכמי כשא לא שברין עליהו ולא יכלין לון כביתי׳ דהא כיון דיתוסדן כארע׳
רוחא מסחכא לסתכא תמן ויכיל לכזקא ולא יחפר לון מדרון תחות ארע׳ דלא יתחזן
סטיר ולא יהיב לון לכמי מרמיא דיכלון לאכשא כהו לכבי כשא כגין דלימון מיין
דיתלטיין וקלא כעי לדכרא לון ליסרחל ולמסוי קדישין דכתיב וזרקתי עליכם מים
טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם לטהר אתכם ·

ויקרהו

ויגליכו לותו הכורה והכור רק אין כו מים · רכי יהודה פתח
ואחר תורת יי׳ תמימה מסיכת כשם מאן דכטיל מילי דאוריתא
כאלו מריב עלמא סלים · כמה אית לון לכבי כשא לאסתדלא כאוריתא לכל מאן
דאסתדל כאוריתא לחוי ליה חיים כעלמא דין וכעלמ׳ דאתי וזכי כתרין עלמין ואפי׳
מאן דאסתדל כאוריתא ולא יסתדל כה לשמה כדקא יאות זכי לאגר טב כעלמא דין
ולא דיכיכן ליה כהסוא עלמא · ותא חזי כתיב ארך ימים כימוכה כשמאלה עשר
וככוד · ארך ימים כהסוא דאסתדל כאוריתא לשמה דאית ליה ארך ימים כהסוא
עלמא דכיה לוכחא דימין ושיכון ימין חיכון וימין ודאי · תמן חיכו רחמכו דקדושא
דלעילא דאתרחין כר כם כשאי עלמא לאסתדלא כאוריתא לאתתקפ׳ כהסוא עלמא

כשאלה

בשמשלה עשר וכבוד לגר טב ושלוה לית ליה כהלי עלמא וכל מאן דאסתדל באוריתא
לעמיק כד כפיק מהלי עלמא לאוריתא לזלזל קמיה ולכרוזת קמיה ולעניבת עליה דלא
יקרבון בהדי מאריהון דדיבר כד סביב נופך בקברא היה כטרת ליה כד כשמת לזלזל
לאסתלקא למיתב לאתרא דיהי לזלזל קמיה דההיא כשעתא וכמה תרעין לתברי
מקמיה דאוריתא עד דעאלת לדוכתה וקיימת עליה דבר כם עד דיתער בזמנ דיקומון
מתייא דעלמא ויהי סניגורא עליה הה כהתהלכך תבחה לותך כשכבך תשמור עליך
והקיצות היא תשיחך כהתהלכך תבחה לותך כמה דאתמר כשכבך תשמור עליך
כשעתא דשכיב נופא בקברא דהא כדין כהנוא זמנא לאתדן נופא בקברא וכדין
לאוריתא לעניבת עליה והקיצות היא תשיחך כמה דאתמר בזמנא דיתערון מתי
עלמא מן עפרא היא תשיחך למהוי סניגוריא עלך רבי אלעזר אמר היא תשיחך
מאי היא תשיחך בגין דהשתא דאסתא יקומון מעפרא לאוריתא לא יתבסי מכהון דהא
כדין ובדעון כל אינון דהיא לאוריתא דשבקו כד לאסתלקו מהלי עלמא דהיא לאוריתא בטירא
מהנוא זמנא ותיעול כמעייהו כמלקדמין ויהי תמלל כמעייהו וכל מלין מתתקנן
ויתיר מכמה דהוו בקדמיתא דהא כל ליכון מלין דליהו לא ויכיל למדבקא לון כדקיימת
ויהו לאסתדלא בהו ולא לאתדבק בהו כלהו עאלין כמעני מתתקנן ולאוריתא תמלל כיה
הה והקיצות היא תשיחך רבי יהודה אמר כגוונא דא כל מאן דאסתדל באוריתא
בהלי עלמא זכי לאסתדלא כה לעלמא דלאתי והא אתמר תא חזי הנוא בר נש דלא
זכי לאסתדלא בהלי עלמא כאוריתא ויהו חזיל כאסוכא כד כפיק מהלי עלמא כטלין
ליה ועאלין ליה לגיהנם לאתר דתתלה דלא יהא מרחם עליה דאקרי כור סלון טיט היון
כלא ועלבי מכור סלון מטיט היון ויקים על סלע רגלי כוכן לסורי וכגין כך הנוא
דלא לאסתדל באוריתא כהלי עלמא ולאתטרף כטכופי עלמא מה כתיב ויקחהו ויטליכו
לותו הכרה דא הוא ניהנם לאתר דדיינין להו לאינון דלא לאסתדלו באוריתא והכור
דק כמה דליהו הוה דק מ"ט כגין דלא היה כיה מיס ותא חזי כמה הוא שנאת
דאוריתא דהא לא לאתגלי יסרא מלרעא קדיסא שא כגין דאסתלקו מאוריתא ולאסתכלא
מינה הה מי האיש החכם ויבן את זאת וגו' על מה אבדה הארץ וגו' ויאמר יי על
עזבם את תורתי וגו' רבי יוסי אמר מהכא לכן גלה עמי מבלי דעת כגין כך כלא
קיימא על קיומא דאוריתא ועלמא לא לאתקייים בקיומיה שא כאוריתא דליהו קיומא
דעלמין שלא ותא דכתיב אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי

ויקחהו ויטליכו לותו הכרה רמז על דאתמיהו ליה לגבו מנרהי לאתר דלא
לאסתכח רזא דמהימנותא כלל. ר' יצחק אמר מי כאסין ועקרבין
הוו כיה אמאי כתיב כרהוכן למשן הנול לותו מידם להסיבו אל אביו וכי לא חזיא
רהוכן להאי דהא ליכון כאסין ועקרבין יכזקון ליה ואיך אמר להסיבו אל אביו ואכתיב
למשן הנול לותו אלא אמאי רהוכן דכזקא לאסתכא כידייהו דאחוי בגין דידע כמה
סכלין ליה ורשותא דלהון לקטלא ליה אמר רהוכן טב למכפל ליה לבגו גוכא דכאסין
ועקרבין ולא יתמסר כידא דסכלוי דלא מרחמי עליה מכאן אמרו יפיל כר כם גרמיה
לאסגא לו לגוכא דכאסין ועקרבין ולא יתמסר כידא דסכלוי דזעירין ליכון דיכלין

לאסתוכי ובגין כך אמר למען הגיל אותו מודם כגין דהכא קאים לי לאיהו נדיקא
ירחום ליה יוסף ולזמכין דזכו דלכהן מסייעין ליה לכבר כם ויסתזיב מכוייהו אכל כיון
דיתמסר בידה דסכהני זעירין ליכון דיכלין לאסתזכי ובגין כך אמר למען הגיל אותו
מודם · מודם דיקא ולא כתיב למען הגיל אותו ותו לא אלא אמר דאוכן ויסתזיב מן
ודייהו ולי יומות בגוכה יומות ובגין כך כתיב ויסמע דאוכן ויכילהו מודם · תא חזי
כמה חסידותיה דראוכן דכגין דידע דסמעון ולוי סותפותה ומכיומותה ומברותה
דילהון קטיל ליכון דכך לתתכרו בסכם קטלו כל דכורה והא דקטלו כל דכורה לא
די לון אלא דכטלון כפין ופף וכספה ודהכא וכל כעירי וכל מאכי דיקר וכל מאן
דאסתכח בקרתה ולא די כל דה דאפילו כל מאן דכחקלא כטלו דכתיב ואת כל אסר
כעיר ואת כל את אסר כשדה לקחו · אמר ומה קרתה רכתה כי הלי לה לאסתזיב
מכהון אלמלא רכיה דה יפול כידייהו לה יסתארון מכיה חומכה כעלמה ועל דה אמר
סב לאסתזכה מכייהו דלה יסתארון מכיה לאסתארותה כעלמה ולה יחמי אכא מכיה
כלום לעלמין · והכא לי יומות לה יכלין ליה ויסתאר כל נופיה סליס וייתי ליה לאכא
סליס ועל דה למען הגיל אותו מודם לסמיכו אל אכיו אלא דיומות התם · ובגין כך
אמר הילד ליכו ולא אמר ליכו חי אלא אמר ליכו לפילו מת · תא חזי מאי עבד
דליהו כחכמתה סתים גרמיה כהדייהו דכתיב לה ככבו כפם ולא כתיב לה תכוהו
ולייהו לה היה תמן כד אזדכן יוסף דהה כלהו מסמסי לאכוהון כל אד ואד ומאד אד
והיה ומאד דראוכן היה ועל דה כעל דכהיה ומאד דהוה סמוסף דיליה לה יתלכיד
יוסף ובגין כך כתיב ויסב ראוכן אל הכור והכה אין יוסף כבור ויקרע את כגדיו ·
והכה אין יוסף דיקא · לפילו אי לו מת מיד ויסב אל אחיו ויאמר הילד ליכו ולפילו
דאוכן לה ידע מהיה זכיכה דיוסף והה לוקמים דאסתתף כהו סכיכתה ועל דה לה
ידע דאוכן מהיה זכיכה דיוסף ולא אתגליית ליה עד היה זמכה דאתגלי יוסף
לאחיוהי · תא חזי כמה גריס ליה לראוכן כגין דאיהו אסתדל לאחיוה ליה ליוסף מה
כתיב ואי ראוכן ואל יומות וגו׳ דהה כגין דה אשׁ דידע דאסתקיל ככירותיה מכיה
ואתיהיב ליוסף לאסתדל לאחיוה ליה ובלי מסה ואמר אי ראוכן ואל יומות ואתקייס
כעלמה דין ואתקייס כעלמה דאתי אלי טעמא כגין דה ובגין דעבד תשובה מהיה
עובדה · דכל מאן דעבוד תשובה קאים ליה כעלמה דין וכעלמה דאתי ·
תא חזי מה כתיב ויקחו את כתנת יוסף וגו׳ הה לוקמוה דכגין דדמיה דסשיר
דמיה לדמיה דכר הם אכל תא חזי אף על גב דאלה אתיה כדקא חזי קאים מדקדק
כהו כגדיקייא לפילו כחוט הסערים · יעקב עבד עובדיה כדקא יאות כמאי
כגין דאקריב לנבי אכוי סעיר דאיהו סטרה דליכא קטיה · ועם כל דה דאיהו
אקריב ואכאים ליה לאכוי דאיהו סטרה דליה אתעבד כהאי סעיר אחרא דאקריבו
ליה כבוי דמה דילה · כאיהו כתיב ואת עירות גדיי העזים הלבישה על ידיו ועל
חלקת צוארו · כגין כך ויטבלו את הכתנת כדם אקריבו ליה כתובתה לאכאה ליה
וכלא דה לאכל דה לא איהו גריס דכתיב ויחרד יעקב חרדה גדולה עד אחר כגין כך
גרמו ליה דאחרד אחרדה כהאוא זמכא דכתיב הכר כא הכתנת בנך היא אם לא ·

דכי חיוה לאמר ליה כתיב הלתה זה בכי עשו אם לא · ליה כתיב הכתנת בנך היא
אם לא · ובגין כך קב"ה מדקדק בהו בגדיקיא ככל מה דלאומן עבדין · רבי אלעזר
אמר כיון דחמו כלהו סבטין סגיאה נערת דלאומן אתבהתו ודלאי יכיבו בהמייהו
עליה דיוסף ויפדון ליה אלמלא יסכחון ליה כיון דחמו דלא יכילו להדדו לגבי
דיוסף ואעברו ליה מעלייהו כגין דליהוי סום מלכא עלייהו וכדין לאעברוהו מעלייהו
מה כתיב · **וירא** כעת ההיא וירד יהודה וגו' רבי יהודה פתח ואמר
ויר עם מן שמי יי' ועלוין יתן קולו כרך ונחלי אם · תא חזי כד
כרך קב"ה עלמא לאתקנא ליה סבעה סמכין על מה דקיימא וכלהו סמכין קיימי כחד
סמכא יחידאי והא לוקמוס דכתיב חכמות בתים בנתה כיתה חצבה עמודיה שבעה
ואלין כלהו לאו קיימי כחד דרגא מכוייהו דלקדי נדיק יסוד עולם · ועלמא כד אתברי
מההוא לאתר לאתברי דליהוי סכלולא דעלמין ותקומוי דליהוי חד נקוד דעלמין ואמנעית
דכלא ומאן דליהוי נוין דכתיב מזמור לאסף אל אלהים יי' דבר ויקרא לארץ ממזרח שמש
עד מבואו · ומאן לאתר מנוין דכתיב מכוין מכלל יופי אלהים הופיע מההוא לאתר
דליהוי סטרא דסכלולא דמהימנותא סלימתא כדקא יאות והסתא ישראל לאתתקפו
ביה כרזי דפקודי אוריתא כגין דכל יומא ויומא לאתתקף בר נש בנוניות דלאתעטף
ביה ונוין תקיפו וקודשא דכל עלמין ומההוא לאתר לאתכלל כל עלמא ולאתעבי ומנויה
כל עלמא לאתון · ותא חזי וירעם מן שמי יי' ועלוין יתן קולו כרך ונחלי אם · כיון דאמר
וירעם מן שמי יי' לאמאי כתי' ועלוין יתן קולו הא הכא רזא דמהימנותא ועל מה דאמיכ'
דנוין דליהוי סכלולא וספירו דעלמין ועלמא מכוין לאתזן כגין דתרין דרגין דליכון ודליכון
חד · ליכון נוין וירוסלם דא ליכא ודא רחמי ותרוייהו חד מסכא דיכא ומהכא רחמי
משלח לשלוח כפקא קול דאסתמע לכתר דההוא קול כפקא ואסתמע כפקי דיכון
ולרחי דדיכא ורחמי כפקין ומתפרסן מתמן · וירעם מן שמים יי' דא כי דיכא דרחמי
ועלוין לעב דלא לאסתכא ולא לאתיידע כיון דההוא קול כפיק כדי לאסתכ' כלא דיכ' ורחמי
סג"ר ועלוין יתן קולו כיון דיתן קולו כדי כרך ונחלי אם מיא ואסתא דאתילידו
יהו' מה כתיב ותעמוד מלדת בגין דדא הוא יסודא דכיעלא מלכון לרכבא דליכון
דתיכא עלאה סמכא חד מלכון לרכבא סמכין מה כתיב כיה ויהי כעת ההיא וירד
יהוד' מאת אחיו דהוא מלכא עלייהו מלי טעמ' כגין דיוסף כחתו ליה למארי כדקאמרן
וירא שם יהודה כת חיים כנענית · וכי כנעני הוא אלא הא לוקמוס אוכרוח
ותהר ותלד בן ויקרא את שמו ער תלת בגין הוו ליה ליהודה ולא
לאתתרו מנייהו כר חד ודא הוא אונן · רבי שמעון ור' יוסי ור' חייא הוו אזלי באורחא ·
אמר רבי יוסי לרבי אלעזר אמאי כתיב בכנוי דיהודה בקדמאה ויקרא את שמו ער
ובתרין לאחרנין כתיב ותקרא את שמו אונן ותקרא את שמו שלה · אלא תא חזי הלי
פרסתא רזא עלאה הוו וכלא הוה כדק' חזי וירד יהודה מלת אחיו דהא לאתכסיא
סיהרא ונחתת מדרגא דתקנא לגו דרגא לאחרא דלאתחבר ביה חייוה כלא ויט עד
הים עדלמי ושמו חירה · ותהר ותלד בן ויקרא את שמו ער ולאו הוה רע וכלא חד
דלתיא מסטרא דיכר הרע · ובגין כך כתיב ויקרא את שמו ולא כתיב ויקרא שמו ·

ניושקך כתיב ויקרא שמו דקלה קרא ליה יעקב והכא לאמנאה דרגא לחברא דזוהמא
דמסאבותא לתילוד ודא הוא ער רע וכלא חד לבתר לא אתבסם אתרא עד דאתא
שלה דהוה עקרא דכלהו מה כתיב ויהי ער בכר יהודה רע בעיני ה׳ כתיב הכא רע
וכתיב התם כי יצר לב האדם רע מנעוריו. רע דחוסיד דמיניה זרעא על חברא וכנין
כך וימיתהו ה׳ מה כתיב כתריה ויאמר יהודה ליחמי כה אל אחות תחיך וגו׳.

ויאמר יהודה ליחמי כה אל אחות תחיך וגו׳. רבי שמעון פתח ואחר
העירותי מצפון ויאת ממזרח שמש יקרא בשמי ויבא סגניס כמו
חמר וכמו יוצר ירמס טיט. תא חזי כמה חיכון בני נשא טפשין דלא ידעין ולא
מסתכלין למנדע אורחוי דקב״ה דהא כלהו כיימין דלא מתערי סיכתא בחוריהון ת״ח
קב״ה עבד ליה לבר נש בגוונא דלעילא כלא חיטו בחכמתא דלית לך סייפא ומייפא
בבר נש דלא קיימא בחכמת עלאה דהא כיון דאתתקן כל גופא בשיפוי כדקא יאות
קב״ה אסתתף בהדיה ואעיל ביה נשמתא קדישא כנין לאולפא ליה לבר נש למהך
באורחוי דאוריית׳ ולמיטר פקודוי כנין דיתתקן בר נש כדקא יאות. ובגין דלית ביה
בשמתא קדישא מכעי ליה לבר נש לאסנאה דיוקנא דמלכא עלאה ורזא
דא דהא הוא כתר דכניד וכפיק לה פסקן מיתני לעלמין. ועד דא מכעי ליה לבר נש
דלא יפסיק כתרא ומקורא דיליה בהאי עלמא כתר רמז לקיימ׳ קדים דאתיס בסדריס
דליהו דונמא דהוא כתר רזא דנדיק דאתתכר בגלגל כחדא לעילא בגוין בר נש
בר נש לאתתכרא באתתיה בקדושא בגוין דאתתקף ביה בהוא עלמא וכלא
זמכא דבר נש לא יכלא בהאי עלמא קב״ה עקר ליה וכטע ליה בכמה זמכין כמלקדמין
תא חזי מה כתי׳ השורותי מצפון ויאת השורותי דא אתערותא דזוגא דבר נש בהאי
עלמא דליהו אתערותא מסטרא דצפון. ויאת דא היא בשמתא קדישא דאתייא
מלעילא וקב״ה מסדר ליה מלעילא לתתא בהאי עלמא ועאלת בגו בני נשא כדקא חזין.
ממזרח שמש דא לאתר דהוה כתר דכניד וכפיק דמתמן כפקת בשמתא ואתכסירת.
ויבא סגניס כמו חמר חלין חיכון חילין דעלמ׳ דאתיין בגין הוא אתערותא דבשמתין
בגוונא דאתער בר נש בגופא. דהא בגין דא קב״ה עביד זווגין ואטיל בשמתין בעלמ׳
ואכרותא אסתכי לעילא ואתתא ומקורא דכלא הוא ברוך. ובגין כך קב״ה עבד ליה
לבר נש בגין לאסתדלא באורחוי ולא יפסיק מקוריה ומבועא דיליה לעלמין וכל מאן
דפסיק מקוריה מתתא ומיכא ליה כביכול כאלו גריס ליה לאתפסקא לעילא כדין אזלו
מיס מכי יס ונהר יחרב ויבש הוחיל ובר נש אתקס לאתתא כדוגמא דלעילא מאן
דמקורי׳ ומיס מלמעבד פירין כנון דין דלא כעא למיסב ליתית לו נסיב לה דאסתדל
ולא יכיל אלו דתרין הפכין חיכון דא מדא לו דיימים מלמעבד פירין ליה תקנס
לעולם משנית לה יוכל לאתקון כנין דלא כעא למיסב ליתתא ולאסתדלא בפריה ורביה
וזהוא דאסתדל וכסב ליתתא ולא יכיל דא מתתקן בפריקיה דקריב ליה דהוא לחוי
נשמה דמיות דלא כנין בר כפיק מהאי עלמא הוא כר בש לא עאל בפרגודא ולא כטול
חולק בהוא עלמא ובשמתיה לא לאתכלולי כאתר דכל בשמתין לאתכלולי ולאתנזר
דיוקנים מתמן ההר ובכרתה הבשם הדיח מלבני הוחיל וכדין הוא כרח ליה קב״ה פריק

דיפרוק

נאי ג׳ מזמור ק״ח

דיפרוק ליה מודע דמחכלין ודע לחוי דקריב ליה מכחמר כי ומכו לחים וקדיו ונו׳ ·
וכתיב כח לל לחמת לחיך ויכם לותה ונו׳ · כגון דכמחתיה לח עלמת קמיה קכ״ה ללח
היה קיימח לכר כגון דלח זכה לחכהרח כהאי עלמח בהסוח גופה · ומחן דלח זכי
כהאי לחתר יהך לחתר לחרח ויזכי כיה כגוכא דע לעמ דדליק וכהורח לח מליק
וכטמון ליה ויסלק כהורח כיה ויכסיר · לעמ סוף לדם דכתיב כי הלדם עץ הפדה
ר״ל כר כם כך לוהו כהאי עלמח וחזל ותליב ואכיל ומתי וחזדוג כחיתתה ולח זכי
לכנין דע הוה לעמ דדליק וכהורח לח מליק כלומר כמחתיה לח זכחת כהסוח גופה
לחתכהרח חלח לוהי כחמוכא אגין תע חזי כתיב לח תהו כרחם לעכת יגרה דקכ״ה
כגון דע עכד ליה לכר כם כדקא״ל חות וקכה עביד טיבו עם עלמח · תע חזי מה כתיב
ויוסף לכרכם ויקח לחם ומים קטורה רזא דכמחתה לחת לחתקכה כמלקדמין ·
תע חזי הסוח גופה מה כתיב ויי׳ חפן דכהאי הלי חם תעים לחם כפעו וראה זרע
יחריך ומים וחפן יי׳ כידו וכלח · ויי׳ חפן דכהאי הלי קרח לוח לחתכלח ליה לחחאי
חפן כגון דוחדכי חם תעים לחם חם ומים לחם מכעי ליה מהי חם תעים חלח
לכמחתה להדר מלה לי הסוח כמחתה כשוח לחתקכה כדקא יחות · וראה זרע
כגון דהסוח כמחתה לזלת ומלת ולוהי זמיכה לחעלה בהסוח זרע דלתעכק כה
כר כם כפריה ורביה וכדין יחריך ומים וחפן יי׳ דע לוריותה כוהיה חכלה · תע חזי
חשב׳ דכר כם לחכלל כלוריותה ומחו ולילוה ומקוריה ומכוחיה קויים׳ ליה למבה לוח
ליה לחתר לחעלה לפרנודה וסה לחתר דכידה דמוח לו הסוח מקורה ומכוחה לה עם
ליה לוהי לוהו כלר דכידה ומקורה כחדה לוכן ורזא חדה לוהו ולוקימכה · כתיב
סוף לכם מקבימי קום מלחרי סבת לוכלי לחם העבכים כן יתן לוידוד סיכה · תע
חזי כמה מכוכין לוכן מלי דלוריותה דכל מלה ומלה דלוריותה לוח כה רזין עלחין
קדיסין והה לחתר דכך יהב קכ״ה לוריותה ליסרחל כל נכיזין עלחין קדיסין כלהו והב
להו וכלהו כלוריותה וכלהו לחתיהיבו להו ליסרחל כסעתה דקכילו לוריותה כסיני ·
תע חזי סוף לכם מקבימי קום מלחרי לוכן ויהודים דלקבתהו דלמ לוכן דכר ומוקבה
כדקא יחות ולקדמן כנפרה לעבידתיהו כלה עם לחד ולוץ סבי ונו׳ · ולוץ קן לכל
שמלי · מלחרי סבת מלחרין כויחה כלה כי כוסבת כגון דלתתה לנבי כר כם ליהו
כויחה לנביה ודלי · לוכלי לחם העבכים מלי לחם העבכים דכך כר כם לוח כוץ
הסוח כסמ דלכול לוכל ליה כחדוה וכרעותה דלבה והסוח דלוח ליה כמין הסוח
כסמ דלכול ליהו כהסמ העביכו · ולוץ ליהן לוכלי לחם העבכים ודלי · כן יתן
לוידוד סיכה מלי יתן לוידוד דע הוה לקורים מכרך דקכ״ה יהב ליה סיכה כהסוח
עלמח כדלה וסבכת וערבה סמך · כגון דלוח ליה מולקה כעלמח דלתי כגון דהסוח
כר כם סביב ויתסבו כהסוח עלמח דלתי כדקא יחות · ים לחד ולוץ סבי ונו׳ · ים
לחד דע הוה כר כם דליהו ויחידלי כעלמח לחו יחידלי כדקא יחות חלח דליהו כלה
זיונה · ולוץ סבי דלוח עמיה סמך נס כן דוקים סמוך כיסרחל לה סבה ולח לחויות לה
ליה לתקוכה · ולוץ קן לכל עמלו דליהו עמל תדיר דלקדים יממ ולילה · נס
עמיו לה תסבע עפר ולוח ליה לבה לחסנתה ולמיתר למי לחבי עמל ומחסר לח כפעי

מטוכה · ולי תימה דבגין דיוכל ויתתי יתיר ויעבד מתתיה בכל יומא תדיר לאו
סבי דהה כפשה לה לתתבני מכיה לגלה ודלי לויהו מחסר לכפשיה מטיבו דכהורה
דעלמא דלתתי כגין דדה היה כפשה חסרה דלא לשתלימת כדקה יאות · תא חזי
כמה חס קב"ה על עובדוי בגין דקה כעי לאתתקן ולא יתלכיד מהסוה עלמא דלתתי
כדקאמרן · רבי חייא בעא קמיה דלויהו זכאה שלומא ואשתדל באוריתא יומי
ולילי וכל שבדוי לשמה דקב"ה ולא זכאן לכבין כהאי עלמא בגין דאשתדל בהו ולא
זכה · לו דהוו ליה ומיתו מה ליכון לעלמא דלתתי · אל"ף יוסי שובדוי והסוה אוריתא
קה מגיכן עליה להסוה עלמא · אמר רבי יצחק עלייהו ועל ליכון זכאי קשוט כגון
ר' יוחנן דהוו ליה כנין ומיתו וכגון רבי חזקיה דליהו עקר עלייהו כתיב כה אמר ה'
לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו בחפצתי ומחזיקים בבריתי מה כתיב
כתריה ואתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם טוב מבני' ומבנות שם עולם אתן לו אשר
לא יכרת בגין דאלין ליית חולקא לעלמא דלתתי · אל"ף רבי יוסי יאות הוה ושפיר ·
תא חזי זכאה שלים דהוו כל אלין כיה ואשתלים כדקה יאות ומית כלא כגין והה קה
ירית דוכתיה בסהוה עלמא לאתתיה כעיה ליכומי לו לא תימה לכאי ליכומי הה
בריקיה ליהו דהה לאתריה קה ירית בסהוה עלמא אלא ודלי בעיה ליכומי בגין דלא
ודשיכן לי ליהו שלי' כעובדוי לי לאו והיה לי אתייכמת לה היה בריקיה בגין דאתר
לית ליה לקב"ה דהה בר כם היה בעלמא ומית בלא כגין ופרוקא לה הוי ליה בעלמא ·
כיון דמית הלי זכאה שלים ואתתיה אתייכמת ולויהו לאתריה ירית אתא הסוה בר כם
ואשתלים הכא וכגין כך וכגין כך קב"ה אתר זמין ליה לעלמא עד דיומות הלי זכאה
שלים · ואשתלים ליהו כעלמא · פתח ואמר כי כעיר מקלטו יפר עד מות הכהן
הגדול וגו' · ודא הוא דתכיבן ככין ומיכין ליכון לבדיקיה כמיתתהון כחייהון לא זכו
ובמיתתהון זכו וכגין כך כל עובדוי דקב"ה כלהו קשוט וזכו וחייס על כלא · טוביס
הסכים מן האיש אשר ים להם שכר טוב כעולם אלין ליכון דמתעסקין בהלי עלמא
לאולפא ככין דליכון ככין דשכקו כגיכיהון חית להון אגר טב בהסוה עלמ' ובגיכויסי
ירתין אכהן דלהון חולקא בהסוה עלמא ותוקמוה · תא חזי קב"ה כעא אלכין כהאי
עלמא לו אלאו יהות לה אלאו לעקר לון ואתל לון אפילו כמה זמכין וכגין כך
כל אורחוי דקב"ה כלהו לטב ולאתקנא עלמא ·

בא

אל אשת אחיך ויבם אותה דשה יהודה וכלהו שכטין הוו ידעי דה
ועקרה דמלתה והקם זרע לאחיך זרע לאטריך לאתתקנא
מלה ולאגלפא גולמא לתקופה דלא יתברם גזעה מאריסיס כדקה יאות הה"ד ואדם על
עפר יפוח · וכד מתתקנן לכתר כדקה יאות אלין מתכחין בהסוה עלמא בגין דקב"ה
אתרעי כהו וכגין כך כתיב ושכח לבי את המתים שכבר מתנדקא מן החיים אשר
הם חיים · מלי עדכה כלה לאחרי כלותי חיתה לי עדכה · וכתיב וטוב ליומי עלומיו
וטוב מסכיסה את אשר עדן לא היה דלא שב ליומי עלומיו אשר לא דאה את המעשה
הרע אשר נעשה תחת השמש · וטוב מסכיסה את אשר עדן לא היה דלא שב ליומי
עלומיו ולא לאטריך לאתתקנא ולא שכיל חוכן קדמאי כגין דקדשה כריך הוא

והב ליה אתר מתקנא בההוא עלמא כדקא יאות · תא חזי מה כתיב ובכן ראיתי
רשעים קבורים כמה דאתמ׳ בגין דקב״ה עביד טיבו ולא בעי לשצאה עלמא אלא כמה
דאתמר וכל ארחוי כלהו קשוט וזכו · זכאה חולקהון דצדיקיא דאיכון אזלי בארח
קשוט עלייהו כתיב וצדיקים ירשו ארץ וגו׳ **וירע** בעיני יי׳ אשר עשה וימת
גם אותו · רבי חייא פתח בבקר זרע זרעך ולערב אל תנח ידך וגו׳ ·
תא חזי כמה אתחזי ליה לבר נש לאזדהרא מחובוי ולאזדהרא בעובדוי קמי קב״ה
בגין דכמה שליחן וכמה ממנן בעלמא דאיכון אזלין ושייטן וחמאן עובדיהון דבני
נשא וסהדין עלוי וכלא בספרא כתיבין · ותא חזי בכל איכון חובין דאסתאב בהו בר
נש בהאי עלמ׳ דא איהו חובא דאסתאב ביה בר נש יתיר בהאי עלמא ובעלמא דאתי
מאן דאושיד זרעיה בריקניא ואפיק זרע׳ למגנא בידא או ברגלא ואסתאב ביה כד״א
כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע · בגין דא לא עאל לפרגודא ולא חמי סבר אפי
עתיק יומין כמה דתנינן כתיב הכא לא יגורך רע וכתיב ויהי ער בכר יהוד׳ רע בעיני
יי׳ ובגיני כך כתיב ידיכם דמים מלאו . זכאה חולקיה דבר נש דדחיל למאריה ויהא
כטיר מאורח בישא וידכי גרמיה לאשתדלא בדחילו דמאריה · תא חזי בבקר זרע
זרעך האי קרא אוקמוה בבקר דא הוא בזמנא דבר נש אתקיי׳ בחיליה ויהא בעולימו
כדין אשתדל לאולדא בנין באיתתא דחזיא ליה דכתיב בבקר זרע זרעך דהא כדין
זמנא איהו כד״א כחצים ביד גבור כן בני הנעורים בגין דיכיל למילף להו ארחוי דקב״ה
ויהא ליה אגרא טבא לעלמא דאתי דכתיב אשרי הגבר אשר מלא אשפתו מהם
לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער · לא יבושו בההוא עלמא בזמנא דמאריהון
דדינא ייתין לקטרגא עלוי דלית לך אגרא טבא בההוא עלמא כההוא דאוליף ליה
לבריה דחילו דמריה בארחוי דאוריתא · תא חזי מה אמר באברהם דכתיב כי ידעתיו
למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך יי׳ לעשות צדקה ומשפט ועל
דא ההוא זכו קיימא ליה בההוא עלמא לגבי כל מאריהון דדינא · ובגין כך בבקר זרע
זרעך ולערב אל תנח ידך אפילו ביומי דזקנה דאיהו זמנא דסיב בר נש לא יימא כבר
אשתדלית ודי לי או כבר אשתדלית ולא יכילנא והשתא דאנא סיב לית אנא בעי ועם
כל דא מה כתיב אל תנח ידך לא ישבוק מלאולדא בהאי עלמא מאי טעמא בגין דלא
תדע איזה יכשר הזה או זה לפני האלדים בגין דיקומון בגיניה בההוא עלמא ועל דא
כתיב הנה נחלת יי׳ בנים דא צרורא דנשמתא סטרא דעלמא דאתי ולהאי נחלה מאן
זכי ליה לבר נש לאעלא בההוא נחלת יי׳ בנים · איכון בנין זכאן ליה לנחלת יי׳ ועל
דא זכאה ההוא בר נש דזכי לון ויוליף לון ארחוי דאוריתא כמה דאתמר ·

ותסר בגדי אלמנותה מעליה וגו׳ תא חזי תמר בת כהן הוה סד״ דאיהי
אזלא בגין לאזכאה עם חמוה דהא איהי נכיעות אשתכח׳ בה תדיר
אלא איהי צדקת הות ובחכמה עבדת האי דהא איהי לא אפקרת גרמה לגביה אלא
בגין דידועה ידעת וחכמתא אסתכלת ועל דא איהי אתת לגביה למעבד עמיה טיבו
וקשוט ועל דא אתת להדיה ואשתדלת לעסקא דא · תא חזי בגין דאיהי ידעת ידיעה
ואשתדלת בעסקא דא קב״ה עבד סיועא תמן בההוא עובדא ואתעברת מיד וכלא הוה

מכיה · ואי עיימ לחתי לה לויתי קלה ליכון כפין מלתתה לוחרה לחתי מן דה לגלה
ודלי לייהי לנטריכה לשוכדה דה ולה לתתה לחרה · תרין כפין הוו דמכייהו לתכמי
זרעה דיהודה ואתו מכייהו דוד מלכה ושלמה מלכה ומלכי מסיחה ואלין תרין כפין
דה כגווכה דדה · תמר ורות דמיתו כעלייהו בקדמיתה ואיכון לסתדלו לשוכדה דה ·
תמר לסתדלת לגבי חמוה דלייהו קריב יתיר לכבוי דמיתו מלי טעמה לייהי לסתדלת
לגביה דכתיב כי רלתה כי גדל סלם והוה לה כתכה לו לאסס · וכנין דה לסתדל
כעובדה דה לגביה חמוה · רות מית כעלה ולכתר לסתדלת כשוכדה דה לגבי דכעז
דכתיב ותגל מרגלותיו ותשכב ולסתדלת כהדיה ולכתר חולדת ליה לעובד · ואי
תיעח לחתי לה כפיק עובד מלתתה לחרה חלה ודלי הוה לנטריכת ולה לתתה
לחרה · ומתרין אלין לתכבי ולסתכלל זרעה דיהודה ותרוייהו ככסרות עבדו
ולמשבד טיבו עם לייכון מיתייה לתתקכה עלמה לכתר ודה הוה כמה דלתמר ושכח
לכי לת חמוה שכבר מתו דהם כר הוו חיין כקדמיתה לה הוה כהו שכחת ותרוייהו
לסתדלו למשבד טיבו וקשוט עם לייכון מיתיה ולכם סייע כההוה שכדה וכלה הוה
כדקה יתות · זכלה לייהו מלן דלסתדל כאוריתה ימחל ולילה כלה והנית כו יומם
ולילה למען תשמור לעשות ככל הכתוב כו כי אז תצליח את דרכך ואז תשכיל ·

ויוסף הורד מנרימה ויקנהו פוטיפר וגו' · מה כתיב לעיל ויכר יהודה
ויאמר לייהו תמר לגבי לכוי סכר כה וגו' ועל דה ויכר יהודה וכתיב
והנה תאומים כבטנה תאומין הוו מקדמת דנה לאין הוו · רבי חזקיה אמר לה
לסתמע הכי אלה כגין לאתרגו לתילודו אמר רבי אבא כגין כך לסתדלת לאסכה
לוכדה דלתלכיך · תא חזי מה כתיב ויהי כמשוב ידו והנה יצא אחיו ותאמר מה
פרצת עליך פרץ · רמז הכא פריצותא קדמאה דפרין הסוה דמית עליה משמע דכתיב
פרצת עליך פריצותא כגין דלנטריכת להטרחה למרך וכנין כך פריצותא תעביד
כאחר עתיד לעמוד ועל דה ויקרא שמו פרץ · ולכתר דכל שכדה דיהודה לתמר דיהודה
זכין ליה ליוסף ולייהו גרים ליה לכל הלי ואי יהודה הוה אמר כסדר ליה לאכוכה הוו
עבדין ליה לחוי ועל דה כתיב ליה לחוי מסלטותה דעלייהו · לכתר דלתגלי מלחמו
ולתת עליה כל דה להדר אתמר ויוסף הורד מנרימה · מלי הורד דלסתכס קלה
כההוא שכדה לקוימת נזרה דילה לנזר כין הכתריס דכתיב וידוע תדע כי גר יהיה
זרעך וגו' · ויקנהו פוטיפר לסטר חטלה קנה ליה · פתח ואמר האומר לחרם ולה
יזרח וכעד ככביס ויתוס · תא חזי מכעה ככביה עבד קלה כרקיעא וכל רקיעא
ורקיעא לית כיה כמה מתין ממכן לסתמע ליה לקלה כגין דלית לך מסמע לו ממכן
דלית ליה פולחנא וסתמע למריה וקיימו כל חד וחד על הוה סתמע דלתתקדם
כיה וכל חד ידע עבודתיה לסתמע מכסון מסתמי כעלייהותה דמריהון ולתתקדן
כעלמא על כל עיבדייהון דכני כשה ומכהון דקל מסכחין ליה ולייכון הה לתתקדן על
סירתא ולא"ש דלייכון לתתקדן כהלי לית לך כל חילא כחמויה וככבין ומזלי דכלהו
לה מסכחן ליה לקלה דהם כסעתא דעלמא לילוף כדין לתתרגן תלת סטרין מסריין
לתלת סטרי עלמא וככל סטרא וסטרא חלף חלפין ורכוב רכבן וכלהו ממכן על

סירתא · תלת מצרין לחיכון וחד חיותא קדישא ממנא עלייהו וקיימא עלייהו וכלהו
קא מסתכלין ליה לקב"ה עד דלתתי נפרת · כד אתי נפרת כל לחיכון דכסטר דרום וכל
ככביא דכסרי כלהו מסתכלן ואמרי סירתא לקב"ה כלום כרן יחד ככבי כך וירושו כל
ככבי אלדים · כרן וחד ככבי בקר אלין ככביא דכסטר דרום כלה ויסכם לכרכם
בבקר · וירושו כל ככבי אלדים · אלין לחכון דכסטר ממזלא דלתכלילו בימוחא וכדין
נפרת כסיר ויסדרלא כטלי סירתא ומסתכלן ליה לקב"ה בימוחא תלת ומכין בימוחא לקבל
תלת זמכין דלילוחא וקיימין אלין לקבל אלין עד דיסתלק יקרא דקב"ה בימוחא וכלילוחא
כדקא יאות וקב"ה אסתלק והו בסיתא אלין · והיה חיותא קדישא דקיימא
עלייהו לעילא וקיימא על ישראל לאתא בנין לאתקנא כלא כדקא יאות מה
כתיב ותקם כשוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה · ותתן טרף לביתה
אלין לחיכון מצרין דלעילא · וחק לנערותיה אלין מצרין דישראל לאתא ובנין כך
יקרא דקב"ה אסתלק מכל סטרין מעילא ומתתא · ועל דא כלא הוה ברעותיה קיימא
וכלא ליהוי כרשותיה · תאמר לחרם ולא יזרח · רבי שמעון אמר דא יוסף · וכעד
ככבים ירחוס אלין לחכון לחוי דכתיב והנה אחד עשר ככבים מסתחוים לי · לא
תאמר לחרם דא יעקב כשעתא דאמרו ליה הכר נא · ולא יזרח כשעתא דאסתלקת
שכינתא מניה · וכעד ככבים ירחוס בנין בגוי לאתחתם ואסתיים והורא דילוה ממש
לאתחתך וככביא לא נהירו בנין דיוסף לאתברא מלכו · ואת חזי מסוה ומאי דכתוב
עובדיה דיוסף לאתברא יעקב ממומא דערמה ואסתאר לכלא עד דהוה יומא
דלאתכסר כעורם דיוסף · וירא ו' את יוסף ויהי לוים מגליח ויהי ככית
אדכיו וגו' · רבי יוסי פתח כי ה' לוסר משפט ולא יעזוב
את חסידיו לעולם כמאן · הלי קרא לוקמוה כלכרכם חסידו כתיב ולא לאתמר ·
את חזי ככל לאתר דצדיקיא לזלי קב"ה כטיר לון ולא שכיח לון · דוד אמר נס כי אלך
בגיא צלמות לא אירא רעה כי אתה עמדי שבטך ומשענתך וגו' · ככל לאתר דצדיקיא
אזלי שכינתא לוקמא עמהון ולא שכיח לון יוסף אזל בגיא צלמות ואחתו ליה למצריים
שכינתא הות עמיה הה"ד ויהי ו' את יוסף ובגין דהות עמיה שכינתא ככל מה דהוה
עביד הוה מצלח כידיה · דתפילו אפילו דהוה כידיה והוה תכא ליה מצריה כגוונא לאחרא
הוה מתסכך כידיה להסיא גוונא דרשותא דמצריה הוה רעי כיה כלא וירא אדכיו כי
ו' אתו וכל אשר הוא עשה ו' מצליח כידו · מצליח כידו ודאי כי ו' אתו את חזי ודע
דאדכיו כי ו' אתו לא כתיב אלא ויהי דהא כשיכוי הוה חמי עובדא דכסין ככל
ומאן דקב"ה עביד כידיה ועל דא ויברך ו' את בית המצרי בגלל יוסף · קב"ה כטיר לון
לצדיקיא וכגיהנם כטיר לון לרשיעיא דהא רשיעיא מתברכין בגיהנם דצדיקיא ·
כגוונא דא כתיב ויברך ו' את בית עובד הנתי כעבור חרון אלדים · צדיקיא
לאחרכין מתברכין בגיהנם ואיהו לא יכלי לאתזכא בזכותיהו וסא לוקמוה · יוסף
לאתברך מריש בגוייהו ואיהו לא יכיל לאסתזכ' בזכותי' מניה ולכפק' לאחרו ולבתר לעיל
ליה כבית הסהר כלא עבו ככבל רגלו כרזל כלא כפנו עד דלבתר קב"ה אפיק ליה
לאחרו ומלטיה על כל ארעא דמצרים וכגין כך כתיב ולא יעזוב את חסידיו לעולם

כשמרו מסילו כתיב ואתמר · ולכך לגין עלייהו דצדיקיא כעלמא דין וכעלמ׳ דאתי
דכתיב ועמכו כל חוסי כך לעולם ירננו ותסך עליהם ויעלצו כך תוכבי שמך ·

ויחי לאחר הדברים האלה ותמת לאמת לאדני את שכיב אל יוסף · רבי חייא
פתח ואמר ברכו יי׳ מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו ·
את חזי כמה לבעריך ליה לבר נש לאסתמרא מחובוי ולמיזך בחרא מתתקנא בגין
דלא יסטי ליה קודשא בריך הוא מקטרגא ליה כל יומא ויומא כמה דאתמר ·
ובגין דליהוי מקטרגא ליה תדיר כשי בר נש לאתתקפא עליה ולאסתלקא עליה כאתר
תקיפו דכעי למהוי נבר עליה ולאסתתפא כאתר דגבורה בגין דכד בר נש לאתקף
עליה כדין ליהוי כסט׳ גבורה ואתדבק ביה לאתתקפא ובגין דקודשא בריך הוא תקיף
כעי בר נש דיהא תקיף מניה ואלין כעי נפש דלאתתקפו עליה לקרון נבורי כח
לאסתכחא זכאי עם זכיה ואלין ליכון מלאכיו דקב״ה דאתיין מסטרא דגבורה
קטיגוריא לאתתקפא עליה נבורי כח עושי דברו · ברכו יי׳ מלאכיו כולהו דלק נדיק
וגבור ובטר ברית קדושא דאתרשים בגויה · רבי אלעזר אמר ויהי אחר הדברים
האלה מלי היא דא לוקמוה אתר דא דיהר ערע מקטרג דליהוי דרגא · תא׳ הדברים
בגין דיוסף יהב ליה דוכתא לקטרגא דהוה יוסף מסלסל כשערוי ואתקין גרמוי
וקטיע ליה כדין אתחזיב דוכתא ליהר ערע לקטרגא דאמר ומה אלו דליהוי מתלכל
עליו ויוסף מקטיע גרמוי ומסלסל כשערוי כדין לאתגרי ביה דוכתא וקטרוג ליה ·
ויהי אחר הדברים האלה · תא חוי כזמנא דקב״ה אסגי ליה כעלמא למהוי אתיה
ואסכת מייכון כעלמא מה כתיב ועבר את השמים ולא יהיה מטר ואדמה
לא תתן את יבולה וכדין ואכדתם מהרה מעל כגין חוכין דכני נש שמיא וארעא
אתעברו ולא נהגי כמוסיכון כדקא יאות · ותא חזי חיכון דלא נטרי להאי קיומא
דקודשא גרמי פריעו כין ישראל לאלהיהון דכשמיא כגין דכתיב וסרתם ועבדתם
אלהים אחרים והסתחויתם להם וכתיב ועבר את השמים ולא יהיה מטר · דהאי חיזו
כמאן דסגיד לשמש אחר דמסקר כהאי את קיומ׳ קדושא וכד קיומא קדושא אתעביד
בעלמא כדקא יאות כדין קב״ה יהיב ברכאן לשולא לאתרקא בעלמ׳ כלל נפש כדכות
תניא אלדים כחלתך וכלאם אתה כוכבת נפש כדכות דא נפש דרשתא כד אתרש
קב״ה ככנסת ישראל וכשי לאדקא לה ברכאן כחין כחלתך וכלאה אתה כוכבת ·
כחלתך חיכון ישראל דחיכון לאסכניתיה קב״ה כלל יעקב חבל נחלתו · וכלאה דא ככנסת
ישראל דהיכי כלאה כארעא אחרא דהיכי נחית למסתי וכדין ליכי כלאה · וכד חיכון
נפש דרעותא אתיהיב כדין אתם כוכבת · וכל דא שמיא וארעא וכל מיליהון כלהו
קיימי על קיומא דא דכתיב אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי ·
וכגין כך כעא לאזדהרא כדא ואם חוקותי · וכגין כך כתיב ויהי יוסף יפה תואר ויפה
מראה וכתריה כתיב ותמת לאמת לאדני את שכיב אל יוסף · **ויחי** כדברים
אלין יום יום · רבי אלעזר פתח ואמר למחר תאמת רעוגי זכאין

תתאה· אחסין האי עלמא אף על גב דלא אתעסק בה בר נש לשמה ואחסין ההוא
עלמא עלאה כד אתעסק בה בר נש לשמה· תא חזי מה כתיב ארך ימים בימינה
בשמאלה עשר וכבוד ארך ימים בימינה מאן דאזיל לימינה דאוריתא ארכא דחיין
איהו לעלמא דאתי דזכי תמן ליקרא דאוריתא דאיהו יקרא וכתרא לאתעטרא על
כלא דכתרא דאוריתא בההוא עלמא איהו· בשמאלה עשר וכבוד בהאי עלמא דאף
על גב דלא אתעסק בה לשמה זכי בהאי עלמא בעותרא ויקרא· דהא רבי חייא
כד אתא מהתם לארעא דישראל קרא באוריתא עד דהוו אכפוי כהירין כשמשא וכד
הוו קיימין קמיה כל איכון דלעאן באוריתא הוה אמר דא אשתדל באוריתא לשמה
ודא לא אשתדל לשמה והוה צלי על ההוא דאתעסק לשמה דליהוי הכי תדיר ויזכי
לעלמ׳ דאתי וצלי על ההוא דלא אתעסק בה לשמה דייתי לאתעסקא בה לשמה ויזכי
לחיי עלמא· יומא חד חמא חד תלמיד דהוה לעי באוקיתא ואכפוי מריקן אמר ודאי
מהרהר בחטא׳ איהו דכא אחיד ליה לקמיה ואמשיך עלוה במלין דאורית׳ עד דאתייסב
רוחיה בגויה· מן ההוא יומא ולהלאה שוי על רוחיה דלא ירדוף בתר איכון הרהורין
בישין ויסתדל באוריתא לשמה· אמר רבי יוסי כד חמי בר נש דהרהורין בישין אתיין
לגביה יתעסק באוריתא וכדין יתעברון מניה· אמר רבי אלעזר כד ההוא סטרא
בישא אתי למפתי ליה לבר נש והא משיך ליה לגבי אוריתא ותתפרש מניה· תא חזי
דהא תניכן דכד האי סטרא בישא קיימא קמי דקב״ה לאסטאה על עלמ׳ בגין עובדין
בישין קב״ה חס על עלמא ויהיב עיטא לבני נשא לאשתזבא מניה ולא יכיל לשלטאה
עליהון ולא על עובדיהון ומאי איהו עיטא לאשתדלא באוריתא ואשתזבא מניה מכלן
דכתיב כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר מה כתיב בתריה לשמרך
מאשה זרה מחלקת לשון נכריה ודא הוא סטרא מסאבא סטרא אחרא דאיהי קיימא
תדיר קמי קב״ה לאסטאה על חוביהון דבני נשא וקיימא תדיר לאסטאה לתתא לבני
נשא קיימא תדיר לעילא בגין לאדכרא חוביהון דבני נשא ולאסטאה לון על עובדיהון
בגין דאתיהיבו ברשותיה כמה דעבד ליה לאיוב וכן קיימ׳ עלייהו לאסטא׳ ולאדכרא ב־ירמאל
חוביהון בכל מה דעבדו באיכון זמכין דקב״ה קיימ׳ עלייהו בדינא כדין קאים לאסטאה
לון ולאדכרא חוביהון וקב״ה חס עלייהו דישראל ויהב לון עיטא לאשתזבא מניה ובמה
בשופר ביומא דראש השנה וביומא דכפורי בשעיר המשתלח דיהבין ליה בגין
לאתפרשא מנייהו ולאשתדלא בההוא חולקיה והא אוקמוה· תא חזי מה כתיב רגליה
יורדות מות שאול נעדיה יתמוכו· וברזא דמהימנותא מה כתיב דרכיה דרכי נועם
וכל כתיבותיה שלום· ואלין איכון ארחין ושבילין דאוריתא וכלא חד האי שלום והאי
מות וכלא הפיכן דא מן דא· זכאה חולקהון דישראל דאיכון מתדבקין ביה בקב״ה
כדקא חזי ויהיב לון עיטא לאשתזבא מכל סטרין אחרנין דעלמא בגין דאיכון עמא
קדישא לאחסכתיה וחולקיה ועל דא יהיב לון עיטא בכלא זכאין איכון בעלמא דין
ובעלמא דאתי· תא חזי כד האי סטרא בישא נחת ושאט בעלמא וחמי עובדין דבני
נשא דאיכון כלהו סטאן ארחייהו בעלמא סליק לעילא ואסטין לון ושלמלא דקב״ה חיים
על עובדי ידוי לא ישתארון בעלמא מה כתיב ויהי כדברה אל יוסף יום יום כדברה

דמלכות ומלכותו בכל יומא ויומא ואמר קמי קב"ה כמה כיסופין כתיב בתורין בגין לאתקשרא
בבי עלמא מה כתיב ולא שמע אליהם למכר אבלה להיות עמהם . ולא שמע אליהם בגין
דליהוו חיים על עלמא . למכר אבלה מהו למכר אבלה בגין לכפרה על מלכותא
על עלמא ומלכותא לא מלכא עד דאתיהיב ליה רשו . לא למכר אבלה כלל ולאיזה
אסר ימכר עם אמתה להיות עמה למיהב לה רבו וכרכון ומייעתא ואלמלא סיועא
דהוה ליה מלעילא לא אתקשר בעלמא לפי שאין לבן דקב"ה חיים על עלמא אתקשר
עלמא בקיומיה . רבי אבא אמר כלה אמר אלהים ויהי ערב ויהי בקר יום אחד ויהי
ומפתי לון לבבי בפא בגין לאסטאה ארחייהו ולאתדבקא בהו בכל יומא ויומא וכל
עידן ועידן סטי ליה לבר בם מארחא דקשוט בגין לדחייה ליה מארח דחוי לאמשכא
ליה לגיהנם . זכאה מאן דעביד וכטיר ארחוי ומכילוי בגין דלא יתדבק ביה יצרא
דכתיב ויהי כדברה אל יוסף יום יום ולא שמע אליהם כמה דהיהי אמרת ליה בכל יומא
דהוה רוח מסאבא יגר הרע לחייהו מפתי ליה לבר בם בכל יומא למכר אבלה נו גיהנם
ולאתדבקא תמן להיות עמה . תא חזי כד בר בם לאתדבקא בהאוא סטרא אתתקף
לאבתרה ואסתלק עמה בהאי עלמא ואסתלק עמה בעלמא לאחרא . תא חזי
סטרא מסאבא מכולא חיוהי לכלוכא חיוהי כדכתיב נא תאמר לו נואף ממש . וביה
אתדבק מאן דאסטי אורחוי מן אוריתא וביה לאתדבקא אמון חויכון דעלמא דלית לון
מזימנותא בקב"ה מה כתיב ויהי כהיום הזה ויכה הכיתה לעצות מלאכתו ואין חיש
מלכאי הכית עם ככית . ויהי כהיום הזה . ויומא דיגר הרע עלמא ובאתא
לאסטאה לבבי בפא חיימתי ויומא דאתי בר בם לאתבא בתיובתא על חובוי דו
לאסתלקא באוריתא ולמעבד פקודי דאוריתא וכדין כהאוא זמנא כתיב בגין
לאסטאה לבבי עלמא . **ויבא** הכיתה לעצות מלאכתו כגין לאסתלקא
באוריתא ולמעבד פקודי דאוריתא דליהוו מלאכתו דבר בם
בהאי עלמא וכיון דעבידתא דבר בם בהאי עלמא הוא עבידתא דקב"ה בעי ליה
לבר בם למהוי תקיפא כאריה בכלסטרוי בגין דלא יפלוט עלוי סטרא אחרא ולא יכיל
למפתי ליה . מה כתיב ואין חיש ליה גבר דיקום לקבליה דיגר הרע ויגח ביה קרנא
כדקא יאות מאי אוריתא דיגר הרע . כיון דחמי דלית בר בם קאים לקבליה ולאגחא
ביה קרנא מיד . **ותתפשהו** בבגדו לאחר מכרה עמי . ותתפסהו בבגדו
בגין דבר סלוט יגר הרע עליה דבר בם לתקון ליה וקשיט ליה לבושוי מסלסל בסערים
דהאי ותתפסהו בבגדו לאחר מכרה עמי לתדבק עמי . מאן דהויהו זכאה לתתקף
לקבליה ואגח ביה קרנא מה כתיב ויעזוב בגדו בידה ויברח ויצא החוצה ומכוון ליה
ויתתקף לקבליה וישרוק מכיה בגין לאתזכא מכיה ולא יפלוט עלוי . אמר רבי יצחק
זמינין אינון דקיקין למחמי ליגר הרע כחד טורא דכרכא ויתחזון ויזמרון חיך
יכילנא לאכפיה ליה לטורא דכרכא כדין עלאה וזמיני רשיעא למחמי ליה ליגר הרע
דקיק כחוטא דסערא ויתחזון ויזמרון חיך לא יכילנא לאכפיה לחוטא דסערא כדין
דקיק . אלין יכבון ואלין יכבון וקלא וכעי לא מעלמא ויכום ליה לעיניהו ולא יפלוט
שד בעלמא ויחמון כדקיקין ויתדון כלא אך נדקיקים יודו לגמך ומכו ומרום את פניך .

ויהי אמר הכתוב הלוה חטאו משקה מלך מצרים וגו׳ רבי יהודה פתח
סיפא לריש כיער ומרפא לשן לו היתן כפיר קולו ממשכתו כלתי לשם
נפשי׳ סיפא לריש כיער תא כמה לית לן לכבי כמה לאסנחא כפולחנא דקב״ה דכל
מאן דאסתדל באוריתא וכפולחנא דקב״ה דלתתין ולעילא הוא על כלא׳ דהא כד
ברא קב״ה עלמא עבד כל ברייו דעלמא כל חד וחד כדיוקניה בדקא חזי ליה ולבתר
ברא ליה לבר נש כדיוקנא עלאה ושלטוי על כלהו כדיוקנא דא דכל זמנא דבר נש
קאים בעלמא כל לילין ברייו דעלמא זקפין רישא ומסתכלן בדיוקנא עלאה דבר נש
כדין כלהו דחלין וזעין מקמיה כל״ח ומורהכם ומתכם יהיה על כל חית הארץ ועל כל
עוף השמים וגו׳ ובגי מלי כד מסתכלן ומתמן כיה הוי דיוקנא ובסמתא כיה׳ לעולם
רבי אלעזר לף על גב דבסמתא לאו כיה כדיוקנא לא מסתכלין מכמה דהוה דיוקנהון
בקדמיתא וכד בר נש לא חזיל באוריתא דאוריתא הוי דיוקנא קדישא לאתחלפא ליה
ובדין חיות ברא ועופא דשמיא וכלין דשלטאה עליה בגין דלאתחלף ליה הוי דיוקנא
קדישא לאתחלפא ליה הוי דיוקנא דבר נש׳ ותא חזי קב״ה לאחלפא שבדין דלשלמא
ותא בגין לאהדרא מלין לאתרייהו ולאסתכלא רשותיה בכל עובדי דעלמא דכיון לא
אסתכי דיוקניה כד אפילו ליה כגונא דאוריתא וכגין כך אסתזיב׳ לעולם יהא
לי׳ כבי הא כתיב חלבי חלב מלאכים וסגר פומא דאוריתא ולא אכלוני מסמא דכגין
מלאכא דאסגר לפומייהו לא לאתכלא׳ אל כגין דא לא לאתכלא דהא הוה דיוקניה
דבר נש וכלום ליהוי מלאכא מאם דסגיר פומא וקטיר לון לבתרא ליה דלא יכלון ליה
וכגין כך חלבי חלב מלאכים הוה דכל דיוקנין דעלמא מתחקקן כיה ויהוי לתקופ
דיוקני כי ולא יכילו למלטר׳ כי וסגר פומייהו ועל דא חלב מלאכים ודאי והאי מלאכא
דכל דיוקנין מתחקקן כיה דכתיב וידין כגוים מלא גויות ליהוי דלא לאסתכי קמיה כל
דיוקנין דעלמא ועל דא מכאי ליה לבר נש לאסתמרא לרחוי ולאכולי כגין דלא יחטא
קמיה דמלריה ויתקייים כדיוקנא דחדש׳ תא חזי יחזקאל לבתר פומיה מחלכלי
דלזמורי דכתיב וכסר פגול לא כא אל פי זכה ותקרי כן חדש׳ דכולא מה כתיב כיה
ויסס דכולא על לבו תסר לא יתגאל כפת כג המלך וכיון מסתיו זכה הוא ולתקופ
כדיוקניה דחדש כגין דכל מלין דעלמא כלהו דחלין מקמי דיוקנא דחדש דליהוי
שליט על כלהו וליהוי מלכא על כלא׳ תמר רבי יוסי בגין דא לתנדיך ליה לבר נש
לאסתמרא מחוכוי ולא יסטי ליומיא ולשמלא׳ ומכל דא כתי ליה לבר נש למכדק
בחוכוי ככל יומא ויומא דהא כד בר נש קאים מערסיה תרין סהדין קיימין קמיה
ואזלי כסדיה כל יומא כתי כר נש למיקם ליכון סהדי למרין ליה כשעתא דלסתא
עיכוי עיניך לכבא ויכיטו ועפעפיך יסירו נגדך׳ קס ולתקון רגלי למהך ליכון סהדין
למרין ליה פלס מעגל רגלך וגו׳ ועל דא כל חזיל בר נש ככל יומא כתי ליה לאסתמרא
מחוכוי ככל יומא ויומא כד אתי ליליא כתי לאסתכלא ולמכדק ככל מה דעבד כל
היום יומא כגין דיותוב מכוייהו ויסתכל כהו תדיר כגין דיותוב יקמי מלריה כדלא
ולחטאתי כגדי תמיד כגין דיותוב מכוייהו ותא חזי בזמנא דהוו יסרא כלרעא קדישא
לא לאסתכי כידיהו תוכחת כמה דלוקמוי כגין דליכון קרבנין דהוו מקרבין ככל יומא

הוו מכפרי עלייהו הסתם דתגלון ישראל מארעא ולית מאן דמכפר עלייהו לחוריותא
היינו מכפרי עלייהו ושוכדין דכתרן בניו [redacted] ומאן דליהוי לה
מסתכל בהרהוי ד"ק נרים לסכוכית לתכפיה בגו עפרא כד"ת יסתילה עד
ארץ וגו'. הר' ינחק וכן מאן דאסתדל בחורית' וכעוכדין דכתרן נרי"ם לכנסת ישראל
לארמת ריסא בגו גלות'. זכה' חולקהון דליהון דמסתדלי בחורית' ומתת ולילי. ת"ח בגלגל
קלקה בגלגולין כעלמ' בניו לארמת ריסא דנדיקו' דהה בניו דירו' יוסף ריסיה כעלמ' על
דאסתכח זכאה קמיה לרגיז רכוכא על עבדוי. כד"ת חטאו מסק' מלך מנרי' והאופה
לאדניהם למלך מנרים וכלא בניו לארמת ריסא דיוסף זכאה. ותת חזו על ידה
דחלמת תתכפיון מעם לחוי ועל ידה דחלמת תתרבי על לחוי ותתרבי על כל עלמ'.

ויחלמו חלום סניהם יום חלומו כלילה לחד ליום כפתרון וגו'. תת חזו
דהה לתתר דכל חלמין לזלין כתר פומה. יוסף כד פסר להו
חלמת לחלי פסר להלי פיסרה טבה ולהלי פיסרה כיסא. הלה ליכון חלמין עליה
דיוסף הוו וכנין דידע מלה על עקרא ושרשא דילה. וכנין כך פסר חלמת להו כמה
דלטטריך לכל חד וחד פסר להון פיסרה להדדה מלה על לתדייה מה כתיב ויחמד
הליהם יוסף הלה לחלדים פתרוכים ספרו כה לי. מלי טעמא כנין דהכי מכעי ליה
למפסר חלמת לפקדה פיסרה לקבה כנין דתמן ליהו קיומת דכלה וכיה קיום פיסרה
תת חזו לתתר דדרגא דחלמ' לתתה ליהו ולהיהו דרג' סתיתאה כנין דהה מאתר
דכוותה סדיוה עד הלי דרגא דחלמת סתת דרגין ליכון וסלקה פיסרה מדרגא דחלמ'
לדרגא לחרה. חלמת ליהו דרגא דלתתה ופיסרה קיומת עליהו ופיסרה קיומת
כדכור ועל דה כדכור קיומת מלה דכתיב הלה לחלדים פתרוכים הלה לשלים ודלי.
תת חזו מה כתיב. **ויספר** סר המשקים את חלומו ליוסף וגו' דכי
שעזר פתה ואמר ויהי כעכרם ושיהו אמר אל חלוסע שאל מה לעשה עמך
מה לעשה לך כטרס חלקה מעמך ואמר חלוסע ויהי כה פי סניס כרוכך חלי
ליה הכה ליה לאסתכלה. והלי קדה תוהה ליהו ואלוהו אמר אל חלוסע שאל מה לעשה לך
וכי כרסותיה קיומת והה כרסותה דקבה ליהו. ותו דחלוסע הכי כמי ליהו הוה ידע
מלי טעמא אמר ויהי כה פי סניס כרוכך חלי. חלה ודלי מאן דאחיד כשמיה וארעא
וכל עלמ' היך לה יהה כרסותי' דה ודלי שיהו ושאר נדיקי' קבה עביד רעותהון דנדיקי'
תדיר דכתי' רנון ורחיו יעשה וכל סכן דהוה רוחה קדים' די עליה ירית ליה לנדיקה
דחלוסע דהוה סמשה דיליה והה קבה אל ותת חלוסע כן שפט מחכל מחולה תחסם
לנכויה תחתך ועל דה הוה ליה לחלוסע לורתה ליה פי סניס כרוכך. מלי פי סניס
כרוכך חלי וכאחד תרין שאל ומה דלה הוה כרסותיה היך שאל. חלה ליהו לה שאל
רוח חד תרין שה ליהו שאל כהוה רוחה דהוה ליה דיעביד חד תרין כמוסין כעלמה
כהיו' רוחה מה כתי' ויחמר הקטית לשאול אם תרחה לותי לקח מחתך יהה לך כן ואם
אין לה יהיה מלי טעמא אם תרחה לותי אמ' ליה אם תיכול למיקם על עקרא דרוחה
דסכקה לך כשעתה דתתכסיכה מיכך יהה לך כדין דהה כל הוה עקרא דרוחה
כשעתה דיסתכל כיה כל חמי ליה לחלוהו והו דכיקותה כיה כדקה יחות.

תא חזי מאן דאסתכל כמה דחוליף מרכיב וחמי ליה כהדוח חכמתא וכיל
לאתוספא כהדוח רוחא יתיר · תא חזי דהא יוסף ככל מה דחויסו עביד הוה חמי
ברוחא דחכמתא דיוקנא דאבוי הוה מסתכל וכגון כך הוה מסתייע ליה מלתא
ואתוספא ליה רוחא לאחרא כבהירו עלאה יתיר כשעתא דאמר ליה הכוח רעא והכי
נפק לפבי אחזעוע יוסף דלא הוה ידע על מה תיתי מלה כיון דאמר וכנפן אלעזר
סריגים מיד אתער רוחים ואתוסף כבהירו ואסתכל כדיוקנא דאבוי כדין אתכסיר
רוחים וידע מלה · מה כתיב **וכנפן** אלעזר סריגים אמר יוסף
הא ודאי כשור דאדום כאלימו חויכו מאי טעמא כגין דהאי
נפן על כנסת ישראל אתחזי ליה ואתכסר יוסף כהאי · וכנפן אלעזר סריגים אלין
חיוכין אלא דרגין עלאין דכפקי מהאי נפן כהאי לישנא וישראלי והיה כפורענות עלאה
כנה דהא כגויהון אלקא כנסת ישראל ואתכרכת מעם מלכא עלאה · הכא אינון
אסכלותיה עכבים · אלין חיוכין דיוקנא דאבוי כעכבים מכוסלים כדקא חזי ·
לא הכא אינון אסכלותיה עכבים דא הוא יין דאתנטיר כעכבייהו מעתיקי כרזא דמהימנותא ·
עד הכא אתכסר יוסף כחלמיה מכאן ולהלאה חלמא חויו דיוקנא כגין דאית חלמי ליה
ולאחרכין ואקא את העכבים דאיהו ליה לנרמיה · תניינו הא מאן דאמי עכבין חוורין
כחלמא סימן יפה · תוכמי לא מאי טעמא כגין דאיהו רזא דתרין דרגין ידיעין ·
חיוכין תוכמי וחוורי · הא איהו טב והא איהו דלא טב וכלהו עכבין כרזא דמהימנותא
תליין ועל דא מתפרסן כחכמתא הן לטב הן לכיש אלין נהיכין רחמי ואלין לסנאוהא
דרחמי · תא חזי לעתיד לכא יתעטון לאתתיה סחטא ליה עכבין וגריס ליה מותא ולכל
ישראל ולכל עלמא · כח אתא לאבי עכבין ולא אתכטר כדקא יאות מה כתיב ויסת מן
היין וישכב ויתגל כתוך אהלה כהא · כבי אהרן אתו אמרו מכאיכו וקריבו קרכנא
כהדוח ממלא ומיתו והא לאתמר · וכגון כך כתיב עכבייהו עכבי רחם לאסכלות מרורו
לאו · כגון דחיוכין עכבין נרמיה הא — אחת עכבין דחיוכין טבין כהדוח כרס דקא
סלקין כויחא ורויחא כדרגין עלאין כדקא יאות · ועל דא יוסף ידע מלה ואסתכל
כעקרא ופסר חלמא על כוריוה · כגון דאתכסר כהדוח חלמא כדקא יאות ·
וכגון כך פסר פסרא לטב ואתקייים הכי מה כתיב ·

ויראו אחי יוסף כי טוב פתר וישמר ש יוסף לך לכי כחלומי והכה אלעזר
אלי אחי על ראשי · תא חזי אחרונין חיוכין דשיעות דכל עובדיהון
כלהון לכיש וכל חיוכין אלין דחיוכין אחרין לכיש ולאכלא כיון דפתח פומיה כלף
מיד דחיל יוסף וידע דכל אלין חיוכין לאכלא וכשורש דכיש כפומיה · והכה אלעזר
אלי אחי על ראשי כדין ידע יוסף דאתכסר על אחריכו דכי מקדשא וישראל כגלותא
דיתגלון מארעא קדישא · אחי מה כתיב וכסל העלינו מכל מאכל פרעה מעשה
חופה והעוף חוכל לותם אן הסל מעל ראשי אלין חיוכין אחר עשין דאתכפי עליהו
דישראל וקטלי לון וחרכי כיתייהו ומפזרי לון לארבע סטרי דעלמא וכלא לאסתכל יוסף
וידע דהוה חלמא על ישראל כד יהון כחיוכא קדמי מלכא מיד פסר ליה פסרא לכיש
ואתקייים כיש · תא חזי תרין דרגין אלין דקא אחית הלי וחמית הלי דא אחית דקא

כך שליט דרגא עלאה ותתקיר סיהרא ודא חמה דלתתא ושליט עלה חיויא כיפא
וכגוונא לסתכל יוסף בההוא חלמא ופשר ליה בוסרא לכיס · ועל דא כלא כפוסר קיימא
ודא ודא חמה כשלין תרין דרגין דשליט דא ושליט דא · ר׳ יהודה פתח לך טהור ברא
לי ולדים ורוח נכון חדש בקרבי · הלי קרא לוקמוה לכל לך טהור כלל וכתיב
לעבדך לך שומע וגו׳ וכתיב וטוב לך מפתה תמיד וכגון כך לך טהור ודאי · ורוח נכון
חדש בקרבי לדא הוא רוח נכון ודאי כלל ורוח לולדים מרחפת על פני המים ותתעבד
זה רוחו של משיח ותתערו ורוח חדשה לתן בקרבכם וכלי דוד ההוא רוח נכון חדש
בקרבי כגין דלזית מסטרא לחרא לך טמא ורוח שעיש דלסטי לכבי עלמין ודא הוא
רוח טומאה דלקי רוח עושים כלל וי׳ ממך בקרבה רוח שעיש ועד ורוח נכון חדש
בקרבי · מאי חדש דא חדושא דסיהרא כמעתא דלתתאה סיהרא וכגון כך חדש ׃
רבי אלעזר ורבי יוסי הוו אזלי בארחא אמר רבי יוסי לרבי אלעזר הלי דכתיב ויצא
הרוח ויעמוד לפני וי׳ ויאמר לכהני דלפתנו ויאמר לנביאי׳ כמה ויאמר לנא והייתי רוח
סקר בפי כל נביאיו ויאמר תפתה וגם תוכל נא ועשה כן · ותניהו דהוה רוח נכות
סיזרעאלי · וכי כמתניתין כיון דמלקין וקיימין לעילא חיכון יכלין למתבא בהאי עלמא
ומלה תמיהה דאמר לנא והייתי רוח סקר בפי וגו׳ ותו מ״ט לתעבד עלים לחתא דא
דיכא דלוריתא דשוי סמוכל קמייהו דישראל הכי הוא דכתי׳ ואת סדותיכם וכרמיכם
וזיתכם הטובי׳ יקח · ואי לחתא כטל הוא כרם מכבו׳ דיכא הוא · ותו דהוא וחיב ליה שאה
כספא לו דהכא ולא כעא · לא יהות סלקת · תא חזי האי כוס דקלמרו דליהוי רוח
דנכות הכא לית לסתבלא לי רוחא דנכות יכיל למלקא ולקיימא קמיה דקב׳ה דכתיב
ויצא הרוח · ואי נדיקא הוא לית יכבי סקרא כההוא עלמא דליהוי עלמא דקשוט
ומה כהאי עלמא לא כעי זכאה סקרא כההוא עלמא לית בי׳ ואי לאו זכאה הוא היך
יכיל לקיימא קמי קב׳ה · הלא ודאי נכות לאו זכאה הוא כ״ב לקיימא קמי קב׳ה הלא
רוחא לחרא הוא דשלטא בעלמא דדא הוא רוחא דקיימא תדיר ומלקא קמי קב׳ה
ודא הוא דלסטי לכבי עלמא כסקרא ומאן דליהוי רגיל כסקרא לסתבל תדיר כסקר׳
ועד לחמר הלא והייתי רוח סקר וגו׳ ועד קב׳ה הלא ועשה כן פוק מסכת כמ״ד לחוקמו
דכתיב דובר סקרים לא יכון לנגד עיני ונכד לא יכון רוח סקר ודאי · ותו על מה דקטל
ליה לנכות ונטל כרמא דילה קטולה לחאי קטיל ליה הלא על דקטיל ליה כלא דיכא
לתעבד · קטיל ליה כלא דיכא וכסיב כרמא דילה וכגון כך כתיב הרנחת וגם ירמת
ועד לתעבד · ותא חזי כמה חיכון כבי כסא כעלמא דלסטי לון הלי רוח סקר בסקר׳
ושליט לחיכו כעלמא וכבתים סטרין וכבתים עוכדין והא לוקימנא הלי ועד דוד מלכא
בעא לסתמרא מכיס וכעא לסתקא מנו מסאבו דכתיב לכ טהור ברא לי שלדים ורוח
נכון חדש בקרבי דא הוא רוח נכון ואחר לחיכו רוח סקר ועד תרין דרגין לכו׳ חד קדיש
וחד מסאבא · פתח ואמר ויי׳ כתן קולו לפני חילו כי רב מאד מחנהו כי עצום עושה
דברו וגו׳ · הלי קרא לוקמוה · לכל ויי׳ ככל לאתר הוא וכי דיכיה · כתן קולו דא הוא
קלא דכתיב קול דברים וכתיב התם לא לים דברים אלן לים דברים כלל לים
הלדים · לפני חילו לאלין לכון ישראל · כי רב מאד מחנהו כלל לים מספר לגדודיו

דכמה ממנן ושליחן חיות ליה לקב"ה וכלהו קיימי לאסטאה עלייהו דישראל כגון לאסתכלא להו ועל דא קב"ה אזדמין קמייהו דישראל כגון לכטרא להו ולא יכילו לקטרגא להו. כי עצום עשה דכרו. מאן עצום עשה הוא זכאה הוא דאסתדל באוריתא קדישא יומא ולילי. דלא כי עצום עשה הוא מקטרגא דאסתכח קמי קב"ה ויהיב תקיפא כפרזלא תקיפא כטיכרא. עושה דכרו דכטיל רשות מלשלא וכטיל כמה מתתא כי גדול יום יי' וכורא מאד ומי יכילנו דליהוי שליט על כלא ועלא' ותקיפא על כלהו וכלהו תחות שלטניה. זכאין אינון צדיקייא דקב"ה אתרעי כהו תדיר לזכאה לון לעלמא דאתי ולאחדי להו בחידו דצדיקייא דזמינין למחדי ביה בקב"ה דכתי' ויעמיו כל חוסי בך לעולם ירננו ותסך עליהם ויעלצו בך אוהבי שמך. ברוך יי' לעולם אמן ואמן.

פרשת ויחי מקץ

ויחי מקץ רבי חייא פתח ואמר קץ שם לחשך ולכל תכלית הוא חוקר אחן אפל וצלמות אלו אינון קרא אתמר קץ שם לחשך דא הוא קץ דעמלק דליהוי שליט בעלמא ושליט לעילא וקיימא קמי קב"ה ואסטי ומקטרג על עלמא והא אתמר. ולכל תכלית הוא חוקר דהא כל שבבדוי לאו איכון לטב אלא לעיזהא תדיר ולמעבד כליה בעלמא. אחן אפל וצלמות דא אחן כגוף דכתי כמלין חייבין וקיימא כהאי דאקרי ארץ שיפתה כמו אפל. תא חזי חיות ארץ חיים לעילא והאי אוהי ארץ ישראל אפל וצלמות אפל דכפקא מארץ שיפתה מאי ארץ אפל וצלמות דא הוא קץ דליהוי מסטר דחשך זהמא דדהבא והא אתמר. תא חזי כמה חיות אין לבבי כמה לאסתכלא כפולחנא דקב"ה ולאסתדלא באוריתא יומא ולילי כגוין דיבדעון ויסתכלון כפולחניה דהא אוריתא איהי מכרזא בכל יומא קמיה דכר כם ואמר מי פתי יסור הנה חסר לב ואמרה לו והא חוקימנא מלו וכך כר כם לאסתדלא באוריתא ולאתדבקא כה זכי לאתתקפא כחילא דחיי דכתיב עץ חיים הוא וגו' ותא חזי כל כר כם לאתתקף כשלחא דחיי כהאי עלמא לאתתקף כוה לעלמ' דאתי דהא כל כמאתין כפקין מהאי עלמ' כבי לאתתקנן להו דרגין לעלמא דאתי. תא חזי חילא דחיי איהו ככמה דרגין מתפרשן דא מן דא וכלהו חד. דהא כחילא דחיי חיות דרגין חלין על חלין עגפין ועלין קליפין כופא דחילא סרפין וכלא הוא חילא. כגוונא דא כל מאן דאסתדל באוריתא חייא לאתתקנא ולאתתקף כחילא דחיי. וכל כבי דמהימנותא ישראל כלהון מתתקפין כחילא דחיי כלהו חדיין כחילא ממש מכאן כהאי כופא דכיסא מכאן חדיין כשבבי מכאן כעלי מכאן כסרפין. אסתכאו דכלהו חדיין כחילא דחיי. ואיכון דמסתדלין כאוריתא

כלהו לחיזן בנופת דילכה · ובגין כך מלן דאסתדל כחורוייתא ליהוי לחיזי בכלא
והא לוקמוה ואתמר · ויחי מקץ מלי מקץ דכי סמעון לחר לתר דלית כיה
זכירה · ודא הוא קץ דסמלנא מלי טעמא בגין דכתיב כי אם זכרתני אתך כאשר
ייטב לך · וכי הכי לתחזי ליה ליוסף נדיקא דליהוי לחר כי אם זכרתני אתך לגלא כיון
דאסתכל יוסף בחלמיה לחר ודאי חלמא דזכירה ליהוי וליהוי טעמא כהאי דהא כיה
כקכה הוו כלהו ועד לתר דהוה כיה בסיו קס קמיה מה כתיב ולא זכר שר המשקים
את יוסף וישכחהו · כין דלחר ולא זכר שר המשקים מהו וישכחהו אלא ויסכחהו
לתר דלית כיה שכחה ודא הוא קץ דסטרא דחשך · שכתים ומים מלי שכתים ומים
דתב דרגא לדרגא דלית כיה זכירה · ופרעה חולם והכא עומד על היאור דא חלמא
דיוסף הוה כגון דכל כהר דיוסף הנדיק ליהוי ורזא דא הוי הלי מלן דחמי כהר
בחלום חמי פרעה דכתיב והנני נוטה עליה כנהר פלוס · ויהי מקץ שכתים ·
רבי חייא פתח ואמר מלך כמשפט יעמיד ארץ ואיש תרומות יהרסנה · תא חזי כד
כרא קכה עלמא עלאה לתקין כלא כדקא יאות ואפיק כהורין עלאין מכהרן לכל
סטרין וכלא ליהוי חד וכרא סמים דלעילא וארץ דלעילא לאתתקנא כלהו כחדא
לתועלתא דלתתאי · תא חזי מלך כמשפט יעמיד ארץ מלן מלך דא קכה כמשפט
דא יעקב דליהוי קיומא דארעא ועל דא ו׳ לתתן מן ה׳ עלאה ה׳ לתתן מן ו׳ דקיומא
דארעא ליהוי כמשפט דהא משפט יעמיד ארץ ככל תקומי וזן לה · דכר לחר
מלך דא קכה · כמשפט דא יוסף יעמיד ארץ דכתיב וכל הארץ כאו מצרימה
לשבור אל יוסף וכגין דקכה לתרעי כיה כיעקב עבך ליה ליוסף סליטא על ארעא ·
רבי יוסי אמר מלך דא יוסף · כמשפט יעמיד ארץ דהא עד לא לתא יעקב למצרים כצר יוסי אמר
לא הוה קיומא כארעא מגו כפנא כין דלתא יעקב למצרים בזכותיה אסתלק כפנא
ואתקיים ארעא · דא מלך כמשפט יעמיד ארץ דא דוד מלכא דכתיב ויסי דוד עשה
משפט וצדקה לכל עמו ויהיו קיים ארעא וכזכותיה קיומא לכתר דכא · ואיש תרומו׳
יהרסנה דא רחבעם · תא חזי קכה כגוניהון דנדיקיא לעי דפורעניותא לתגזר על
עלמא מתעככן כגוניהון ולא סלטא על עלמא כל יומוי דדוד מלכא לתקוימא ארעא
כגוניה לכתר דמית לתקוימ׳ כזכותיה דכתיב ונכותי על השור ה׳ זזלת לסוסיעה למעכי
ולמען דוד עכדי כגווכא דא כל יומוי דיעקב וכל יומוי דיוסף לא סלטא פורעניותא
כעלמא · תא חזי מלך כמשפט יעמיד ארץ דא יוסף · ואיש תרומות יהרסנה דא
פרעה דהא כגין דלקבי לכיה לגכיה קכה חויב ארעא דמצרים כקדמיתא
ועל דא דיוסף לתקוים ארעא כההוא חלמא דחלם דכתיב ויהי מקץ שכתים ימים ·
ויהי מקץ וגו׳ · רבי אלעזר פתח ואמר מי יו׳ וכרוך נורי וירום אלדי נור יפעי ·
אלודי כתיב כוי׳ · הלי קרא לית לאתכלא כיה מי יו׳ דא הי נדיקא יסודא
דעלמא דלקבי מי דעלמין · וכרוך נורי דא הוא דכתיב כרוך יו׳ נורי ודא עלמא
דלתקויים עלוי נדיקא דא · וירום אלדי ויפעי · וירום דא עלמא עלאה אלודי כו׳
דא שמים כלהו השמים שמים ליו׳ · תא חזי כתיב כרוך יו׳ יום יום יעתם לכו כרוך יו׳
כחלף דלת כון יוד והאי קרא רזא דחכמתא ליהוי · יום יום אלו שכתים ימים כלהו

ויהי

ויהי מקץ שבתים ימים ופרעה חולם והנה עומד על היאור רוזח לויזו כמה דלתמר
דלת יוסף דכתר דלת יוסף הצדיק הוא **והנה** מן היאור עולות שבע פרות
יפות מראה ובריאות בשר ותרעינה בלחו. והנה מן היאור
דהיא מכתר דלת לתברכאן כל לויזו דרגין דלתתא כגון דהסוד כתר דכניד וכפיק
לויזו לעסקי וזן לכלא ויוסף לויזו כתר לתתברכא כל לרעא דמצרי כגוניהם. ותנה
כתר שבע דרגי לתעסקיין ולתברכן מניה ולגי לויזו יפות מראה ובריאות בשר ותרעינ
בלחו בכחול בלחות דלא לעסקא כהו פרוד וכלהו לעסקי קיומי דהיא כל הני דרגין
שבע דקדמרן רזא לויזו כדלי ולת שבע השבעות הרחויות לתת לה מביה המלך ונו.
ועל דלת שבע פרות יפות מראה ולקבל דלת כתיב שבעת הסריסים המצרתים לת פני
המלך ונו. רבי יצחק לימר שבע פרות הטובות דרגין לויזו עלאין על לתחרכין.
ושבע הפרות הרעות דרגין לתרכין דלתתא חלין מסטרא דקדושה וחלין מסטרא
דמסאבא. שבע השבלים. רבי יהודה לימר חלין קדמאי לויזו סכין כגון דלויזו
מסטרא דימינא דכתיב כיום כי טוב וחלין לויזו כיסין לתתא מכוייהו. שבע השבלים
לויזו מסטרא דשמאל דכתיב וחלין מסטרא דמסאבו וכלהו דרגין קיימין חלין על חלין וחלין
לקבל חלין וכלהו קא חמא פרעה בחלמיה. לימר רבי יוסי וכי לההוא חייבא דפרעה
לחזיין ליה כל הני חלי רבי יהודה כנווחא דלהון חמא דכמה דרגין על דרגין חלין
לקבל חלין וחלין על חלין ולויזו חמא כלויזו דרגין דלתתא. והא תניזן דהא כמה
דלויזו בר נש לחזיין ליה בחלמיה והכי חמי ובסמתא הכי סלקת לאסתודעא כל
חד וחד כפום דרגיה כדקא חזי ליה וכגון כך פרעה חמא כדקא חזי ליה ולא יתיר.
ויהי מקץ ונו רבי חזקיה פתח ולימר לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים תת חזי
כל מה דעבד קב"ה לתתא לכלא שוי זמנא וזמן קנוכ זמן שוי לכהור ולתסוכא
זמנא שוי לכהורא דסאר עמין דלהון סלטין הסתא על עלמא וזמנא שוי לתסוכא
דלויזו גלותא דישראל תחות סלטנותא דלהון זמנא שוי קב"ה לכלא כגון כך לכל זמן
ועת לכל חפץ מלי ועת לכל חפץ זמנא ועדן הוא לכלא לכל הסוף רשותא דלסתכא
לתתא. ל"ל ועת לכל חפץ מלי עת כדכתיב עת לעשות ליי' הפרו תורתך. וכתיב
ולא יכא בכל עת אל הקדם ולויזו דרגין ממנא וסא לוקמו. וכגון כך עת לויזו ממנא
לכל חפץ תחת השמים. ויהי מקץ שבתים ימים מסטרא דקהוא קן דתסך חמא פרעה
בחלמיה ותתמן ידע ולתגלי ליה סיהוא חלמא. **ויקרא** בכקר ותפעם רוחו
וישלח ויקרא לת כל חרטמי מצרים ולת כל חכמיה ונו. ותפעם
רוחו מלי ותפעם רבי יוסי לימר הא לוקמוה בפרעה כתיב ותפעם ובכוכב כגר
כתיב ותתפעם ולוקמוה דהא בפרעה כתיב ותפעם כגון דהוה ידע חלמא ופסרא
לא הוה ידע לכל בכוכב כגר חמא חלמא וחמא פסרא ולתבעי כלא מכוה לכל תא חזי
ותפעם רוחו כדלי לפעמו דהוה לתי רוחא ולזל ולתי ולזל ולא הוה מתיישבא עיוה
עדין כדקא יאות. ועל דלת כתיב ותקל רוח ה' לפעמו כדין הוה סירוגא לוף הכא
ריחי לתתער כיה ולזל ולתתער ולא הוה מתישבא עיוה למכדע. בכוכב כגר ותתפע
רוחו כלתערוגא לתתער תרין ולזלין ותייכין ודא הוא כדלי כפעם כפעם פעם כהלי

ופעם בהמי ולא מתיסרא דעתיה ויעלח ויקרח ית כל תרטומי מצרים ולנן מרשון
ית כל חכמיה ולנן חכימין בטיירח וכלסו הוו מסתכלן למכדע ולא יכילו לאתדבקא
אמר רבי יצחק תוב על נב דאתמר דלא לחזיין ליה לכר כם אלא בההוא דרגא דילוף
מאבי למלכים דלחזיין לן מלין עלאין ומסכיין מכבי כמא לחרכין כמה דמלכא דרגיף
עלאה על כל מאר לחרכין הכי כמי לחזיאו ליה כדרגא עלא על כל מאר לחרכין כלא
את אמר האלהים עשה הראה את פרעה · אבל לאחר כבי כמא לא גלי לן קבה מה
דאיהו עביד כר לכביאי אלא לאסידי אלא לחכימי דרח והא לוקמוה · תא חזי כתיב
אותי הסיב על כבי ואותו תלה מכאן דאלמח לחזיל כתר פיסרא הסיב על כבי מאן אלא
דא יוסף ואותו תלה בההוא פוסרא דקא פסר ליה וכתי ויהי כאשר פתר לנו כן היה
וישלח פרעה ויקרא את יוסף ויריצוהו מן הבור וגו׳ רבי אבא פתח ואמר
רומה יי׳ את ירחיו את המיחלים לחסדו · כמה דקבה לחרשי בסו
כנדיקיא כנין דנדיקיא לוכן עבדין אלמא ועבדי אלמא לעלא ועבדי אלמא לאתא
ואעלין כלא ככעלא · וכנין כך קבה לאתרעי בסו בלוכן דאתלין ליה ועבדין דעותיה
למיחלים לחסדו · מאן לוכן מיחלים לחסדו הוי לוכא לוכן דמסתדלי בלורייתא
בלילי ואסתתפו בהדי אכוכתא · וכד אתי נפרח לוכן מחכאן לחסדו והא לוקמו׳
בזמנא דבר בם לאסתדל בלורייתא בלילי חופא דחסד לאתמשיך עליה בומנא בדכתיב
עמם וכוש יי׳ חסדו ובלילה שירה עמי · מאי טעמא עמם וכוש יי׳ חסדו מסוס דבלילה
שירה עמי וכנין כך רומה יי׳ את ירחיו את דתי׳ בלילה מאן דרעי בדעותיה לאחרח
לאתרעי ליה לאתפייסא בהדיה וכנין כך רומה יי׳ את ירחיו ולא בירחיו כנוכא דא
יוסף הוא עביב כעביבו דרוחא כעביבו דלבא דהוא חסיר תמן כוין דסדר פרעה
בניכיה מה כתיב ויריצוהו לתפייסו ליה ואסדרו ליה מלין דחדוון מלין למחדי לבא
בנין דהוא עביב מן בירא · תא חזי בקדמיתא כפיל בבירא בסתלק לבתר ·
רבי שמעון אמר עד לא אירע ליוסף ההוא עובדא לא לקרי כוין דבסר בהוא
בירא קיימא לקרי נדיק וההוא דרגא דבירא קדיסא לאתעטר בהדיה ומאן דהוא
עביד בבור בקדמיתא לסתלק בהדיה וכתיב ויריצוהו מן הבור לסתלק מן דא
ואתעטר בבאר מים חיים · וישלח פרעה ויקרא את יוסף לקרא ליוסף מבעי ליה
שלח ויקרא את יוסף דא קבה דכתיב עד עת בא דברו אמרת יי׳ צרפתהו · עד עת בא
דברו הלל ויקרא את יוסף · כתי׳ הכא ויקרא את יוסף וכתיב התם ויקרא אל משה ·
ויגלח ויחלף שמלותיו בגין יקרא דמלכא ודא לוקמוה רבי אלעזר פתח ואמר
ישראל מנדיס ויעקב גר בארץ חם · תא חזי דקבה מגלגל גלגולין בעלמא
ומקויים לסדין וקיומין בגין לקיומא קיומא ובזיר דיסו בתן אלמלא חביבו
ורחימו דרחים קבה לאבסן הוא לאתחזי ליעקב למנדיס בשלמי דפרזלא
וברחימו דלהון שלטיו ליוסף בריש ועבד ליה מלכא דשליטא על כל ארעא · ובאתו
כלהו שבטין ביקרא ויעקב כמלכא · תא חזי מה כתיב ויבא ישראל מנדיס ויעקב גר בארץ
חם דא יעקב דסח בניכיה דישקב ובנו לאתא שכיבתא למנדיס וקבה גלגל גלגולין

M.T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

ולחות ליה ליוסף בקדמיתא דכזכותיה יתקיים ברית בהדיה ומלטיה על כל ארעא
מה כתיב מלך ויתירהו מוסל עמים ויפתחהו · רבי אחון אמר כתיב יי׳ מתיר
אסורים וגו׳ וסמ כתיב מלך ויתירהו לחחי מוסל עמים ויפתחהו מלך מלך
דא קב״ה · מוסל עמים דא קב״ה מלך מלך עלאה מלך ויתירהו · ומאן הוו דמלך
ליה דא מלאך הגואל דא מוסל עמים דהוו מוסל על תתאי · וכלא מעם קב״ה הוו
וירתהו חסר ו״ו ואתן הוו דא קב״ה כגוונ דהא ליה אתן דאסיר ופתח בר קב״ה
דכתיב יסגור על לוט ולא יפתח וכתיב והוא יסקוט ומי ירציע ויסתר פני׳ ומי יסורנו
ועלנוי ועל לדם יחד דהא כלא כיס וכתיב וכמנביים שביד כחיל עמיק ודיירי ארעא
וליח דיומתי כידים ויימר ליה מה עבדת וכגון כך כתיב וירתהו מן הכור וגו׳ אתי
וירתהו כדא ועתר הל הלך וירתהו כגוונ׳ דא וירתהו מן הכור ולכתר וכהא ז פרעה ·
דא וירתהו דאתפיך עליה חוטא דאסר למיהב ליה אתן קמיה דפרעה · מה כתיב
הלדים יעבה את אלוה פרעה כגון לקדמת ליה אלוה ולמפתח באלוה · רבי אבא
אמר תא חזי כסכוח רעא דפרעה דהוו אמר לה ידעתי את יי׳ ופרעה אכי׳ סום מכל
ארעוי הלא ודיירי עמה דהלדים סום ידע דהא כתיב כי אמה דיי׳ לא כעמה דהלדים ודא הוא קשיא
כו׳ · וכגון דאמר לה אתת לגביה הלא כעמה דיי׳ לא כעמה דהלדים ודא הוא קשיא
קמיה מכלא דהוו סום ידע דהא עמה דא הוו אלוט בארעא וכעמה דיי׳ לא הוא
ידע ועל דא קשיא קמיה עמה דא ודא הוא דכתיב ויחזק יי׳ את לב פרעה דאלה דא
הוא לתקופ לביה ולקמי ליה ועל דא אמר לה תודע לים אלה דעמה אחרא הלא עמה
דיי׳ כלחודוי ולוקמוה · פתח ואמר מי כיי׳ הלדיהו המנביהי לעבת המספילי לרחות
בעמים וכארץ מי כיי׳ הלדיהו המנביהי לעבת דאסתלק מעל כרבי יקריה ולא לתתלי
לתתא בשעתא דלא אסתכחו זכאין בעלמא · דא הוא אסתלק מהיהו ולא לתתלי
להו · המספילי לרחות בשעתא דזכאין הוון דאסתכחו בעלמא קב״ה בחית בדרנוי
לקבלהון דתתאי לאסגחא על עלמא לחוטבא להו דהא כד זכאין לא אסתכחו בעלמא
הוו אסתלק ואסתיר לבפין מכהיהו ולא לאסגחא עלייהו בגין דנדיקויה לוכון וסודא
וקומא דעלמא דכתיב ונדיק יסוד עולם · ועל דא קב״ה לא גלי שמיה קדישא כר
ליסרהל כלחודוי דלוכון חולק עדכיה ואסכתיה ועלמא כליב ליה קב״ה למחכן תריסין
הא לתמר דכתיב כהכחל עליון גויס וגו׳ וכתיב כי חלק יי׳ עמו יעקב חבל כחלתו ·
רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי בארחא אמר רבי יוסי לרבי חייא תווהנא על הא דקתני
שלמה כל מלוי מלין סתימין ולא לתדע דהא בקהלת סתים מלין סתימין · פתח ואמר
כל הדברים יגעים לא יוכל איש לדבר לא תשבע עין לראות ולא תמלא אזן משמוע · כל
הדברי׳ יגעי׳ וכי כל הדברים יגעים לוכון למללא דקאמר לא יוכל איש לדבר ולא תשבע
עין לראות ולא תמלא אזן משמוע מ״ט אלין שאין בגין דתרין מכסין ואכון עיכון ואדכין
לא קיימין בכשותיה דבר כם ופומא לוהו כרשותיה וכל מה דאלין תלת לא יכלין
לשלמא כלא ולאדכקא כלא · אמר ר׳ חייא הכי סוף דדכורא דבר כם לא יכיל למללא
ושיכין למחמי ואודכין למשמע ואין כל חדא תחת חשמש · ותא חזי אפי׳ כרוין
ונקטורין דעבד קב״ה תחת חשמש לא יכלין למללא כל אלין דעלמא ועיכא לא יכיל

ב׳ ישעיה מ׳ מי מדד בשעלו

למשלט ולמחמי ואודנא למשמע· ובגין כך שלמה דהוה ידע מלה הוה אמר דא·
ותא חזי כל עובדין דעלמ׳ בכמה קסטרי׳ תליין וכל בני עלמא לא ידעין ולא משגיחין
על מה קיימי בעלמא· ואפי׳ שלמה מלכא דהוה חכים מכל בני עלמא לא יכיל לקיימא
בהו· פתח ואמר את הכל עשה יפה בעתו גם את העולם נתן בלבם מבלי אשר ימצא
האדם את המעשה אשר עשה האלדים מראש ועד סוף תח זכאין אינון דמשתדלי
באוריתא וידעי לאסתכלא ברוחא דחכמתא· את הכל עשה יפה בעתו כל עובדין
דעבד קב״ה בעלמא בכל עובדא ועובדא אית דרגא ממנא על ההוא עובדא בעלמא
הן לטב הן לביש· מנהון דרגין לימינא ומנהון דרגין לשמאלא אזיל בר נש לימינא
ההוא עובדא דעביד דרגא ממנא לההוא סטרא ועביד ליה סיועא וכמה אינון
דמסייעי ליה אזיל בר נש לשמאלא ועביד עובדוי ההוא עובדא דעביד ממנא איהו
לההוא סטר׳ וקא מקטרג ליה ואוכיל ליה לההוא סטר׳ ואכטי ליה· ובג״כ ההוא עובדא
דעביד בר נש כדקא חזי ההוא ממנא דסטר ומינא קא מסייע ליה ודא הוא בעתו·
יפה בעתו דההוא עובדא מתקשרא· בעתו כדקא חזי ליה· גם את העולם נתן בלב׳
כל עלמא וכל עובדוי דעלמא לאו אינון אלא ברשותא דלבא כד סליק ברשותא
דלבא וכד סליק ברשות׳ דבר נש· זכאין אנון צדיקיא דאמשיכו עובדין טבין לאוטב׳
לון ולכל עלמא ואנון ידעין לאתדבקא בעתי שלו׳ ובחילא דצדקה דעבדין לתתא אנון
משכין לההוא דרגא דאקרי כל לאנהרא ווי לון לחי יביא דלא ידעין עת דההוא
עובדא ולא משגיחין למעבד עובדיהון בעלמא על תקונא דאצטריך ליה לעלמא
ולאתקנא עובדא בההוא דרגא דאתחזי ליה· ועל דא אתייהיב כלא
ברשותהון דבני נשא דכתיב מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה
האלדים מראש ועד סוף ובגין כך דאינון עובדין לא אתעבידו לאתקנא בדרגייהו
כדקחזי דיתכליל עובדא דא בדרגא דא דלאו כתקונא אלא כפום רשותא דבר נש
מה כתיב בתריה ידעתי כי אין טוב בם כי אם לשמוח ולעשות טוב בחייו ידעתי
כי אין טוב בם באינון עובדין דלא אתעבידו כדקא יאות כי אם לשמוח בכל מה
דייתי עלוי ולמיהב הודאה לקב״ה ולעשות טוב בחייו דהא אי ההוא עובדא גרים ליה
בישא בגין ההוא דרגא דקא ממנא עלוי אית ליה למחדי ביה ולאודאה עליה דאיהו
גרים ליה לנפשיה ואיהו אזיל בלא ידיעא כצופרא דא בגו קוסטירא וכל דא מכלן
דכתיב כי לא ידע האדם את עתו כדגים הנאחזים במצודה רעה וכצפרים האחוזות
בפח בהם יוקשים בני האדם לעת רעה כשתפול עליהם פתאום גם כי לא ידע האדם
את עתו מאי עתו עתו דההוא עובדא דקא עביד כמה דאתמר· את הכל עשה יפה
בעתו· ובגין כך אינון כצפרים האחוזות בפח ובגין כך זכאין אינון דמשתדלי
באוריתא וידעי אורחוי ושבילוי דאוריתא דמלכא עלאה למהך בה באורח קשוט·
ותא חזי לעולם אל יפתח בר נש פומיה לביש דאיהו לא ידע מאן נטיל ההוא מלה וכד
לא ידע בר נש אתכשל בה וצדיקיא כד פתחי פומייהו כלהו שלם תא חזי יוסף כד
שרא למללא לפרעה מה כתיב אלדים יענה את שלום פרעה· אמר רבי יהודה הא
אתמר דקב״ה חס על שלמא דמלכותא כד״א ויצום אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרי׳
ואוקמוה

ואומרו. רבי חייא לימד פרעה כעין נכסתה ליה ליוסף ואחלף ליה חלמיה ויוסף בניין
דהוה ידע דרגין לסתכל כמלה ומלה ואמר כך תמית כל מלה ומלה כדק חזי סלה

ויאמר פרעה אל יוסף לחרי סודיע אלהים לותך את כל זאת אין כנין
וחכם כמוך. לחרי סודיע אלהים לחרי הויית כסקיף מעתך
דחלמיות חלמיך תמן הויית סכיף. וכנין כך אמר (סלה אמת את כל ואת ידעת ואין ידעת
פסריס) את כל זאת ידעת חלמיך אין הוה וידעת פסריס. אמר רבי יצחק לי סכי יוסף
אמר כלה חלמיך ופסריך כדכיולך דאמר חלמיך ופסריך אל נלאו הלי כסלי דקה יוסף
לסתכל מנו מלולך דפרעה דהוה אמר כדרגין ידיעין ואמיך ליה דקה טעם אל נלאו
סכי. אלא הכי הוה כנין דדרגין כסדרן אתיין. אלכל דכיולך לך לסתכל מנו מלולך
דכבוכד כנר כלום ולך קאמר ליה חלמיך ופסריך מה כתי כדכיולך כאלין לדכיולך כחזוות
דלילוליך רזך גלי כחזוות דלילוליך מתן חזוות דלילוליך דך גכריל דאיהו חזוות חיזו מן חיזו
תך חזי מה כתיב וכתב כבוד אלהי ישראל כך מדרך הקדיש וקולו כקול מיס רכיס
והארץ האירה מכבודו. מה כתיב כתריס וכמראה המרכבה אשר ראיתי כבכי לנהר כבר ישראל
לת השר ומראות כמראה אשר ראיתי על נהר כבר ואפול על פני. כל אלין מראות
חיכון חית דחיכון מראות וחיזו דחזוות חיזו חית ליה לתתחזאה כיס נוכין דלשילך
ואתחזון כההוא חיזו וחית חיזו וחיזו לחיזו וחיזו לחיזו דך על דך וכלהו קיימין כדרגין
ידיעין ושלטי ואקרון חיזו דלילוליך וכהו מתפרשן כל אלמין דעלמך ואלין חיכון כגווך
דלשילך עלייהו וכנין כך דכיולך כחזוות דלילוליך רזך גלי. לתגלי לך כתיב אלך רזך גלי
חד מאלין דרגין גלי ליה הוה אלמיך ופסריך. אלכל יוסף מנו מלוי דפרעה לסתכל
כדרגין ואקאמר וכנין כך פקדיה על כל ארעא דמצרים כנין דקכם מדילוליה דיוסף קך
יהיב ליה פומך דלך כעק לעבירך כתיב ועל פיך ישק כל עמי. ודך דלך קריב לעבירך
כתיב ויתן לותך על יד יוסף. נואר דלך קריב לעבירך כתיב ויסד רכיד הזהב על
נואדו. נופך דלך קריב לעבירך ואלכם לותו כנדי עם. רגל דלך רכיב לעבירך
כתיב וירכב לותו כמרכבת המשנה אשר לו. סימסנה דלך חשב כקרך כנון וחכם
לב אלך הרסר ויקרלו לפניו אברך. ואלך מדילוליך כעל מה כתיב.

ויצא יוסף מלפני פרעה ויעבור בכל ארץ מצרים אמר רבי חזקיה מלי
טעמיך ויעבור בכל ארץ מצרי כנו לעלעה דמצרי קמיה סכי וכנין
למכתם עבורך בכל אתר ואתר. רבי אלעזר אמר כתם יוסף עיבור בכל אתר כנין
דלך יתרקב. אמר רבי שמעון כל מה דעבד קב"ה כלה ליהו לבלבלה בלבולין כנין
דכתי לקיימך קיימך. תך חזי כך ברך קכה עלמך לויתי כל מה דאנטריך עלמך
כקדמיתך ולכתר לויתי ליה לכר כם על עלמך ולעכם מזוכך. תך חזי כנוכך דך
קכה אמר למצרים ידוע תדע כי נר יהיה זרעך כארץ לך למס וגו' ואחרי כן יצאו
כרכוש גדול כך אתך יוסף למארעא דמצרים לך לסתכם כה רכוש גדול בלבל בלבולין
ולויתי כפפך על עלמך וכל עלמך הוו מויתין כספך ודהכך למצרי ואתמלי כל ארעא
דמצרים כספך ודהכך לכתר דאתתקן כלה רכוש גדול לויתי ויעקב דהכי
אמרי דקכה כקדמיתך כאלי לסוות ולכתר מחויך כקדמיתך לאתקין רכוש גדול ולכתר

לויתי לון לגלותך ועל דלא נלבל גלגולין והויתי כפרה על כל עלמא בגין דליהוו מיתין
כספא ודהבא כל עלמא למכרי. תא חזי בגין כך יוסף דליהו נדיק ליהו גריס עותרא
כספא ודהבא לנטלא ישראל כדכתיב ויוציאם בכסף וזהב ולית כסבטוי כושל מן ידך
דנדיק לתת דלא ליסרהל ולכלא למזכי לון לעלמא דלתי. פתח ואמר ראה חיים עם
לסם תסר להכית וגו'. תא חזי הסי קרא כרזא עלאה ליהו ואוקמוה. ראה חיים
חלין חיין דעלמא דלתי דזכאה הוא כר כם דזכי כהו כדקא יאות. עם לסם תסר
להכית דלא כנסת ישראל. בגין דכה כתיב להכית דכתיב ואהכת עולם להכתיך.
לויתי כסעתא דסטרא דימינא לחיר כה דכתיב על כן משכתיך חסד. כל ומי קוי
דכלך בגין דליהוי לתקסרת כחיים וליהוי שלם דחיין סריין כיה דהה עלמא דלא לא
סריין כיה חיים בגין דליכון תחת הממם ולא מטלן הכא ליכון כהורין דהחוא ממם
ולסתלקו מעלמא מיומא דלתתריב כי מקדמא דכתיב חסך הממם בנחתו וגו'.
מלי חסך הממם דמליך כהוריה ולא כתיב כלא הנדיק לכך וגו'. כי הוא חלקך בחיים
דלא הוא ממם כסיהרא וכעינן למיעל סיהרא בממם וממם כסיהרא דלא לאפרשא
לון. ודלא הוא מולקא דכר כם למיעל כהו לעלמא דלתי מה כתיב בתריה כל לסר
תמנא ידך לעשות ככחך עשה כי לית מעשה וחשבון ודעת וחכמה כשאול לסר אתה
הולך שמה הלי קרא לית לאסתכלא כיה כל לסר תמנא ידך לעשות וכי הוקרה דכוע
למיעבד כר כם כל מה דיכיל חלה לעשות ככחך כתיב מלי ככחך דלא כמחיה דכר
כם דליהוי חילא דכר כם למזכי כה לעלמא דין ולעלמא דלתי. דלא ככחך דלא היה
לסה דקלמרן דליהוי חילא לאתתקפא כה כעלמא דין וכעלמא דלתי וכעי כר כם
למזכי כה כהלי עלמא בגין דיתתקף כההוא עלמא מלי טעמא בגין דלכתר דיפוק
כר כם מהלי עלמא לית כיה חילא למעבד מדי ולומר הסתא מכאן ולהלאה לעביד
ודלי לית מעשה וחשבון ודעת וחכמה כשאול לסר אתה הולך שמה. לי לא וכי כר
כם כהלי עלמא לא יזכי כיה לכתר כההוא עלמא ואוקמוה מלן דלא לתתקן זוודין
למיהך מהלי עלמא לא ייכול כההוא עלמא ולית עוכדין טבין דעביד כר כם כהלי
עלמא דייכול מכוהו הכא וכלא לסתלר לעלמא דלתי ולאתזכא מכוהו. תא חזי
ויוסף זכה כהלי עלמא וזכה כעלמא דלתי בגין דבעא לאתחדא כלסה ורחל וז'
כדא"ר וחטאתי לילדים ובגין כך זכה למסלט כהלי עלמא וזכה לון ליסרהל מה כתיב
ויולט יוסף לת כל הכסף והכי אתחזי דהא הוה כהר דנגיד וכפיק ליהו לקיט כלא
וכל עותרא כיה קיימא ודלא הוא רזא דכתיב ויתן אותם לילדים כרקיע הממים וכלא
ליהוי כדקא יאות ודלי יוסף בעי למסלט על מלכותא. תא חזי כתיב וירכב
אותו כמרכבת המסכה מלן מרכבת המסכה קכה עביד ליה לנדיק סליטא בגין דהה
מניה לתתן עלמא ואנטריך לאתזכא וקכה לית ליה רתיכא עלאה ולית ליה רתיכא
תתאה. וליהוי מרכבת המסכה ויוסף הנדיק לוקרי ולית אתחזי למהוי רכיב על
מרכבת המסכה לסר לו לקכה וכלא ליהוי כרזא עלאה למהוי כגוונא דלעילא. תא
ויקרא לכניו לכרך מלי לכרך קסירו דלתתקסר ממם כסיהרא וכלא
כרשין לקבל לתר דלא. ונתון לותו על כל עלמא וכלהו לודין לגבים

ובנין דא כלא כרזא עלאה הוינן · תא חזי לקבל עבד מלכותא דארעא כשאן מלכותא
דרקיעא וכלא דא כנוגבא דא · וכל מה דאתעביד בארעא קיימ לקמי לקבל בקדמיתא ·
תא חזי מלכותא קדישא לא קביל מלכותא עלאימא עד דאתכבר בהכין בנין דלקבל
עבד לה למלכו עלאה לאתנהר מרזא דהכין · וכד ווסף הצדיק כחת למצרי בקדמיתא
הוינו מסיך לה לסכיכתא לכתר עתיק דהא סכיכתא לא אזלא אלא כתר דצדיק ובנין
כך אתמסך יוסף למצרים בקדמיתא ובטיל כל עותרא דעלמא כדקא יאות ולכתר
כחתא סכיכתא למצרים וכלהו סכטין בהדה ובנוכי כך יוסף דכתר ליה לכרית זכה
לאתעטרא בתריהון וזכה למלכותא דלעלא ולמלכותא דלתתא ועל דא כל מאן דכתר
כרית קדישא בהולו קיים תורייתא קדישא כלא דהא כרית סקיל בכל תורייתא ·

ויראא

יעקב כי יש סבר במצרים ויאמר יעקב לבניו למה תתראו רבו חייא
פתח מסא דכר יי׳ אל ישראל כתם יי׳ כוטה שמים ויוסד ארץ ויוכר
רוח אדם בקרבו הלי קרא לית לאסתכלא כיה מסא דכר יי׳ בכל הכי אתר דקאמר
מסא מסא לחלי אלא בכל אתר דאיהו על דיוקא דסאר עמין ואמר מסא לטב ·
בכל אתר דאיהו על ישראל ואמר מסא לכים בכל אתר דאיהו על דיוקא דסאר עמין
לטב כגון דמסא מטולא אינון בכיכול מטולא איהו עליה דקכה סלוס דעמין עבד
וכד אתנזר דיוקא עלייהו למעבר מכיה סהוה מטולא דאיהו סכיכל עלייהו דישראל ·
בכל אתר דדיוקא לאתנזר עלייהו דישראל ואמר מסא כבוכול מטולא איהו עליה
דקכה וכגון כך מסא מהלי נוסא ומהלי נוסא מטולא איהו כגון דאמר לוטה סמי
ויוסד ארץ לחלי לאסריך ויוכר רוח אדם בקרבו וכי לא קוכא ידע דאיהו ויוכר רוח
אדם אלא לאחזאה דרגא ידיעא דכל רוחין ונסתין דעלמא כהאוה דרגא קיימין ·
ר׳ אחשון אמר הלי קרא קאוה לי אמר ויוכר רוח אדם ולא יתיר יאות לכל בקרבו
מאי אלא רזא איהו כתרין סטרין דהא מסהוה כסר דכניד ונסיק מתמן נסקי ונרתי
נסתיק כלהו ואתכנוסו כאתר חד והאוה דרגא איהו ויוכר רוח אדם בקרבו
והלי כאתתא דאתעברא מן דכורא והאוה ולא נרתא לא כמעהא עד דאתכר כלא
כגוורא עלוי כמעהא כך ויוכר רוח אדם בקרבו בקרבו קיימא עד דאתברי כר נס
כעלמא ויהיב ליה · לי׳ ויוכר רוח אדם בקרבו · בקרבו ממש · מאי טעמא כגון דכר
אתברי כר נס נקבה יקב ליה נסתיה ונסיק לגווא דעלמא דהאוה רוחא דכנויה לא
אסכח נוסי לאתנסט ויהיב כיה חילא וכן כגוונא דגופא אתברי סכי רוחא ויהיב חילוי כיה
לאתנסט כר נס כהדיה וכגון כך ויוכר רוח אדם בקרבו ממש ולחי תיימא ויוכר רוח
אדם מהו כגון דהאוה רוחא אסטריך חילא דלעלא יתיר לאסתייעא כהדיה ועל
דא קכה איהו ויוכר רוח אדם בקרבו ויהיב ליה סיועא כבר נס · תא חזי כד האוה
רוחא אסטריך סיועא כגוונא דאיהו האוה כר נס וכגוונא דאוה נופא אתתקן סכי
כמי האוה רוחא אתתקנין ליה ואוספין ליה רוחא לאתתקפא ודא הוא ויוכר רוח אדם
בקרבו · ותא חזי כיון דאתעביד יוסף מלכו ויעקב אביד האוה אוספת רוחא דהוא
ליה ואסתלקת מניה סכיכתא לכתר מה כתיב ותחי רוח יעקב אביהם וכו עד האוה

מית הוה אלא ההוא תוספת רוח׳ אסתלק מניה שכינתא ולא הוה בגויה בגין דעצבונא
דהוה ביה גרמא ליה ואי גרמא ליה הא לא הוה רוחיה בקיומיה ובגין כך ותחי רוח
יעקב אביהם והכא כתיב וירא יעקב דעד כען לא אתבשר מנא הוה ידע אלא וירא
יעקב דחמא לכל דיירי ארעא דאזלי למצרי׳ ומייתין עבורא ההד וירא יעקב
רבי יצחק אמר׳ תא חזי דוד מלכא זכה לאתחברא באבהן וירית דוכתיה בגווייהו
ההד אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה׳ ר׳ ייסא ורבי חזקיה הוו אזלי מקפוטקיא
ללוד והוה עמהון חד יודאי במטול דקפטירא דחמרא׳ עד דהוו אזלי אמר ר׳ ייסא
לרבי חזקיה אפתח פומך ואימא חד מלה מאינון מלי מעלייתא דאוריתא דאת
אמר בכל יומא קמי בוצינא קדישא׳ פתח ואמר דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה
שלום׳ דרכיה דרכי נעם אלין ארחין דאוריתא דמאן דאזיל בארחי דאוריית׳ קבה
אשרי עליה נעימותא דשכינתא די לא תעדי מניה לעלמין׳ וכל נתיבותיה שלום
דכלהו נתיבין דאוריתא כלהו שלם׳ שלם ליה לעילא שלם ליה לתתא שלם ליה בעלמא
דין שלם ליה בעלמ׳ דאתי׳ אמר ההוא יודאי אסורא בקיסטרא בהאי קרא אשתכח׳
אמרו ליה מנין לך אמר לון מאבא שמענא ואוליפנא הכא בהאי קרא מלה׳ פתח
ואמר האי קרא בתרין גוונין איהו ובתרין סטרין קרי ביה דרכים וקרי ביה נתיבות
קרי ביה נעם וקרי ביה שלום׳ מאן דרכים ומאן נתיבות מאן נעם ומאן שלום
אלא דרכיה דרכי נעם היינו דכתי׳ הנותן בים דרך דהא בכל אתר דאקרי באוריתא
דרך הוא ארח פתיחא לכלא כהאי ארחא דאיהו פתיח לכל בר נש כך דרכיה דרכי
נעם אילין דרכים דאינון פתיחן מאבהן דכראן בימא רבא ועאלין בגויה ומאינון
אורחין מתפתחין לכל עיבר ולכל סטרי עלמא׳ והאי נעם ההוא נעימו דנפק
מעלמ׳ דין ומעלמ׳ דאתי נהורי׳ לכל בוצינו׳ ומתפרשן נהורי׳ לכל עובר וההו׳ טיבו וההו׳
נהורא דעלמא דאתי דינקין אבהן אקרי נעם׳ דא עלמא דאתי אקרי נעם
וכד אתער עלמא דאתי כל חדו וכל טיבו וכל נהורין וכל חירו דעלמא אתער ובגינו
כך אקרי נעם ועל דא תנינן חייבין דיהון בגיהנם בשעתא דעאל שבתא נייחין כלהו
ואית להו חירות ונייחא׳ בשעתא דנפיק שבתא אית לן לאתערא חידו עלאה עלנא
דנשתזיב מההו׳ עונשא דחייביא דאתדנו מההיא שעתא ולהלאה ואית לן לאתערא
ולימא ויהי נעם יי׳ אלדינו עלינו דא הוא נעם עלאה חירו דכלא ועל דא דרכיה דרכי
נעם וכל נתיבותיה שלום׳ מאן נתיבותי׳ אלין אינון שבילין דנפקין מלעילא וכלהו
נקיט לון ברית וחידאי דאיהו אקרי שלום שלמא דביתא ואעיל לון לימא רבא כד
איהו בתוקפיה וכדין יהיב שלמא ההד וכל נתיבותיה שלום׳ תא חזי יוסף ברית שלום
הוה והוה במצרים מלכא ושליט על ארעא ויעקב בגין דאסתלק מניה שכינתא לא
הוה ידע ועם כל דא יעקב הוה ליה תברא בגין למזבן עבורא במצרים וחמא דאיהו
תבירא על תבירא דיחתון בנוי למצרים׳ ויאמר יעקב לבניו למה תתראו בגין
דלא תחמון גופייכו אלא כרעבין כגוברין דלית לון שבעא׳ אמר רבי חזקיה ודאי
רזא הכא דהא בכל זמנא דצערא איהו בעלמ׳ לא בעי בר נש לאחזאה גרמיה בשוקא
בגין דלא יתפס בחובוי ועל דא אמר למה תתראו והא אתמר׳ דא וירא יעקב כי יש

שבר

סבר במצרים עבור ממש דהא קלא עד סדר כפנה בעלמא כנון לבחת׳ ליעקב וכמו
לתתן ועל דא אמת בכי לרעך דהוו מייתין מתתן עבור . וירא יעקב כי יש שבר
במצרים כשעתא דמית יצחק אתו יעקב ועשו למפלג ועשו כפק מחולקיה דלרעך
ומכלה ויעקב דיסבול בלות׳ טול כלה ועל דא אמת דהסוא תכירא דהוה ליה במצרי׳
הוה וכמו למסבל בלותא ועל דא ויאמר יעקב לבניו למה תתרא׳ו מקמי דיכא דלעילא
דלא יפתכא עלייהו מקטרגא . ויאמר הנה שמעתי כי יש שבר במצרים רדו שמה
שה לוקמו׳ דלו׳ מוסכן דא הוו ישראל במצרים . ויוסף הוה השליט על
הארץ וגו׳ ויבואו אחי יוסף ויאמר ועתה ירום רעתי על לויהי סביבותי
ואזכתם כאהלו זכאי תרועה למשרי ואזמרי לוי׳ . תא חזי כד קבה אתרעי ביה
בבר בם זקיף ליה על כל בני עלמא ועביד ליה ריפא דכלא וכלהו סכאי אתכפיין
תחותוי דוד מלכא סכאו ליה לאחוי דהו ליה מכויהו . קבה אריס ליה על כל בני עלמא
לתתא חמוי שרק מקמים קבה אריס ליה על כל מלכותיא וכלהו הוו כרשין וסנדין
קמיה . ויוסף דהו ליה לאחוי לבתר כלהו פרעו וסנידו קמיה הסד ויבכו אחי יוסף
וישתמוו לו לפיס לרגע . ועתה ירום רעתי מלי ועתה כמו ואתה . דבי יהודה אמר
הה לאתמר עת דליהו דרגא עלאה ומאן ליהו הסוא עת דא הה וחקרי עתה ועתה דא
ליהו וכי דיבים . ירום רעתי לאתמא ליה כיקרא ומלכותא . על לויהי סביבותי אלין
שאר מלכי ארעא . ואזכתם כאהלו דא ירושלם . דא לאהל מועד . זכאי תרועה
למשמע כל עלמא למשרי ואזמרי מסתוא שטרא דתרועה דהה מתתן מסתוא שטרא
דתרועה לתתא משרי ותוסכתא . ועתה ירום רעתי . דא כנסת ישראל . על לויהי
סביבותי דא עשו וכל אפרכין דיליה . ואזכתם כאהלו אלין ישראל . זכאי תרועה
דכתיב זכאי אלהים רוח כשברה כנון לעברא דיכא מעלמ׳ למשרי ואזמרי לאודאה
ולשבחא לקבה כלא פסיקו לעולם . ועתה ירום רעתי בכלא יבר טוב על יבר רע
דכתיב על לויהי סביבותי דא יבר הרע דליהו סחרניה דבר כם ואיהו סכאים בכלא .
ואזכתם כאהלו זכאי תרועה דא לוריתא דלתתיבת שטרא דלתא כדכתי׳ מימיהו
הם דת למן דהה כנון לוריתא וירום ואתברו כל סכאי קדמוי כדכתי׳ תכריע
קמי תתני . ועתה ירום רעתי לאתכללא בהכהן דהה דוד מלכא אית ליה לאתדבקא
בהכהן וכדין יתרומם וסליק לעילא ואיהו כחד קטורת כהן . על לויהי סביבותי אלין
ליהון דכסטר שמשא כלהו מארי דיכין מתכופין לחבלא וכדין שמשא לתחבר כסיהר
ויהו כלא חד . תא חזי כתיב ויוסף הוה השליט על הארץ דא שמשא דשליט בסיהרא
ומהיר לה וזן לה . הוה שמשיר לכל עם הארץ דהה הוה כהר דכנויד וכפיק מכיס
לתזכו כלהו ומתתן פרחין כשמתין לכלא וכנין דא כלהו סנדין לנביים דהוה לתר
דהה ליית לך מלה בעלמא דלא תלי במזלא ומוקמוס . ויבך יוסף את לאחיו
וסם לה הכירוהו דבי אלשר פתח לסם לאריא בימי רע עון עקבי
ישכבי . תא חזי תלת ליהון דדקלין ולא ידשן ממה דאלין ומוקמוס . לכל ליית מאן
דדחיל ולא ידע ממה ליהו דחיל כנון ליהון חטאי דלא ידע דליהון חטאין ולא אשגח
בהו ואיהו דחיל מימי רע מאן ליהון מימי רע אלין ליהון יומין דליהון לזדמנן בההוא

רע ומאן אינון דא הוא יצר הרע דאיהו אקרי רע ואית ליה יומין ידיען דאתיהיב
רשו בעלמא לאסטאה לכל אינון דמסאבי ארחייהו דמאן דאתי לאסתאבא מסאבי
ליה ואלין אינון אקרון ימי רע ושלין ממכן על אינון חובין דדשון בהו בני כשא בעקביהו
תא חזי כל אינון דמסאבי ארחיהו כמה חבילי טהירין אזדמנן לגבייהו ומסאבי להו
בארחא דבעי בר כש למיהך בההוא ארחא מדברין ליה ממש אתי בר כש לאתדכאה
כמה אינון דמסייעין ליה הא תנינן דכד בר כש קס בצפרא בעי לאסתאה ידוי מגו
כטלא דמיא דאיהו מכא ליטול מניה מיא מגו מאן דאסתי ידוי בקדמיתא כמה
דאוקמוה · ותא חזי בגין כטלא דא אוקימנא מלה ותו דבעי ליה לבר כש לכטלא ידא
ימינא בשמאלא בגין לשלטאה ימינא על שמאלא ויסתחי ימינא מן שמאלא ובגין כך
איהו כטילא ועל דא מאן דבטיל ידוי יטול ימינא בשמאלא לאשלטא ימינא על שמאלא
בגין דלא יהיב דוכתא ליצר הרע לשלטאה כלל והא אוקימנ׳ · תא חזי בשעתא דדינא
בושא שלטא לא אתיב ידיה מלאבאשא · ובשעתא דימינא שלטא על עמין עע׳
לתברא לון חיים ק״בה עלייהו ולא שצי לון ובגין כך כל מאן דאיהו חטי באינון חטאין
דדש בהו ברגלוי לא ידע בהו ודחיל תדירא · דוד מלכא הוה אסתמר תדיר מחובין
אלין וכד הוה נפיק לקרבא הוה מפשפש לון ועל דא לא דחיל לאנחא עמהון קרבא ·
ותא חזי ארבע מלכין הוו מאן דשאיל דא לא שאיל דא · דוד אמר ארדוף אויבי
ואשיגם ולא אשוב עד כלותם מאי טעמא בגין דהוה אסתמר מאלין חובין ולא יהיב
דוכתא לשכאוי לשלטאה ועל דא בעי למרדף אבתרייהו תדיר ולא ירדפון אינון
אבתריה למתבע חובוי ויפול בידייהו · אסא הוה דחיל יתיר אע״ג דהוה מפשפש
בחטאוי ולא כדוד מלכא איהו בעי למרדף אבתרייהו ולא יכיח לון ויקטול לון ק״בה וכך
הוה דכתיב וירדפם אסא והעם אשר עמו וגו׳ וכתיב ויגוף יי׳ את הכושים לפני אסא
ולפני יהודה ויכוסו הכושים וכן דוד מה כתיב ביה ויכם דוד מהנשף ועד הערב
למחרתם אבל אסא איהו רדף וק״בה מחי · יהושפט מלך יהודה אוף הכי כמי הוה
שאיל ואמר לא יכילנא למרדף ולאקטלא אלא אכא אזמר ואת קטיל לון בגין דלא הוה
מפשפש כל כך כאסא וק״בה עבד ליה הכי דכתיב ובעת החלו ברכה ותפלה כתן יי׳
מארבי׳ על בני עמון מואב והר שעיר הבאי ליהוד׳ ויכנפו · חזקיה מלך יהוד׳ אוף הכי
כמי אמר אכא לא יכילנא לא לזמרא ולא למרדף ולא לאנחא קרבא בגין דדחיל משלין
חובין דקאמרן מה כתיב ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך יי׳ ויך במחנה אשור מאה
ושמונים וחמשה אלף וישכימו בבקר והנה כלם פגרים מתים · וחזקיה הוה יתיב
בביתיה ושכיב בערסיה וק״בה קטיל לון · ומה צדיקים אלין הוו דחלין מאלין חובין
שאר בני עלמא על אחת כמה וכמה · בגין כך אית ליה לבר כש לאסתמרא מאלין
חובין כדקאמרן בגין דלא ישלטון עלוי אינון ימי רע דלא מרחמי ליה · תא חזי ויכר
יוסף את אחיו בשעתא דכפלו בידיה איהו רחים עלייהו בגין דאיהו שלים והם לא
הכירוהו דאינון שמעון ולוי אתו מסטרא דדינא קשיא ועל דא לא רחימו עליה ·
דהא כל אינון מאריהון דדינא קשיא לא מרחמי עלייהו דבני כשא בשעתא דכפלי
בידייהו ובגין כך אמר דוד למה אירא יראתי לא כתיב שא אירא אלא דאית לי למדחל

מאינון

ולויכון ומי רע כדקאמרן. עון עקבי יסבני. מלן עקבי חלין לויכון כרוז דמיימנות דכתיב וידו אוחזת בעקב עשו דלא הוה עקיבא ולויכון עקיבין דמסתכלין כהו תדיר בההוא חוכא דלא כיס כר כם תדיר כעקבוי. תא חזי מה כתיב הוי מוסכי השן בחכלי הסוס וכעבות העגלה חטאתם. בחכלי הסוס דלא כיס בעקבא ולא חיים עליה ולבתר לתתקף ולתעביד בחכלי הסוס וכעבות העגלה ולתתקף הסוס חטא' ולסטי ליה כהלי עלמ' ולכעלמ' דלתי. זכאין לויכון נדיקי דידעין לסתמר' מחוכיהון ולויכון מסטפסין תדיר כשובדייהו בגין דלא יסתכח עלייהו מקטרגא כהלי עלמ' ולא יסטון עלייהו לעלמין דלתי דהא לוריתא מתקרי להו תרחין וסכילין למיהך כהו דכתיב דרכיך דרכי כעס וכל כתיבותיהם סלוס. **ויזכור** יוסף לת החלומות לסר מלס להם וגו' רבי חייא פתח ואמר בכפול לוכך לל תעמח ובכסלו לל יבל לכך. תא חזי קכה עבד ליה לכר כם דיזכי ליקרא דילים ולטמסף קמיה תדירא גלסתלל כלוריתא יממא ולילי כגין דקכה לתרשי כם כלוריתא תדיר. וכיון דכרא קכה לדם יהב קמיה לוריתא ולולף ליה כם למסדא לרחמי. מכלן דכתיב לז רלה ויספרם הכיפה וגם מקרה ולכתר ויאמר לאדם כן ירלת יו היה חכמה וסור מרע כיכה: כיון דלסתכל כה ולא כטיר לה עבר על פקודת דמריה ולתפם כחוכיה וכל לויכון דעברו על מלה חדא דלוריתא לתפסו כה מלמה מלכא דלתכפ על כל כני עלמא עבר על מלה חדא דלוריתא וגרים ליה לתתעברא מלכותיה מכיה ולתתפגא מלכותא מן כהוי מלן דלעבר על לוריתא שלכו: ויוסף קדם ה' כפ' ולשקדא דהוה ידע לוריתא ולחוי כפלי כידים למלי בגבל עלייהו כל בלהלה דל ולא ליהו ידע לוריתא דלולף ליה לכוי. תלת מ' דיוסף בגבל עלייהו בלגולין לכקמל מכוייהו תלת כל דל לא עבד תלת לתיתאה לחוה כביומן לגביה דתיהוכתיה הוה לגביה ולויהו לא שבק לחזוי למכפל דהא כתיב ויהי ויוסף וימלאו לת כליהם כר וגו' וכל דל בגין דלא יכפלון. רבי יהודה חמר כד כרא קכה לסיהרא הוה לסתכל כה תדיר כדכתיב תמיד עיכי ה' לנדיך כה תשגחותא דילים כה תדיר וכתיב חז רלה דהא משגח כשגחותא דילים כה לתכוה וספרם מלי וספרם כמה דלת חמר מקום ספיר לכנים. סכוכה דלויהי יתבא כתקוכה כתריסר תחומין מתפלגא כסכשון קסירין לתקין לה כסכשה סמכין עלאין לתתכהרא ולתיבא על סלומו וגם חקרה לשגחא עלה תדיר זמכא כתר ומכא דלא פסק לעלמין ולכתר חזהר לוה לכר כה ויאמר ויאמר לאדם כן ירלת ה' היה חכמה וסור מרע כיכה דהלי מתעטרא על תתלי לדלגא ולמכדע ליה לקכה כניכה. וסור מרשכיכה. כרירו מפמלותא דלא לתקרב כהדיה וכדין תשגחותא דכיכה למכדע ולסתכלא כיקרא דמלכא עלאה. רבי יוסי קס כלוליא חד לסתדלא כלוריתא והוה תמן שתיה חד ודלהי דלעלא כיה כההוא כיתא. פתח רבי יוסי ואמר לא יועילו חוכרות רשע ואוצרות תכיל ממות לא ויועילו חוכרות רשע אלין לויכון דלא מסתדלי כלוריתא ואזלי כתריהלי דעלמ' ולמכבש לוכרין דחוכרא מה בתיב ואלד השוסר הסוה כעכין רע כגין דלויכון חוכרות רשע ונדקה תכיל ממות דלא נדקה ממש ובתרין גוונין לויהו וכתכין סמרין קרי כיה לוריתא

אוצרות רשע לא יועילו וצדקה תציל ממות

זקרי ביה נדקה וכלה חד. לימר הסוף ידלוי וקרי ביה סלוס לימר רבי יוסי הכי הוה
ודלוי דלקרי סלוס. קס הסוף ידלוי ואסתתף בהדיה פתח הסוף ידלוי ולימר עובד
לדמתו ושבע לחם ומרדף רקיס ישבע ריס. הלי קרי קמיוף וכי סלוס מלכה דליהוי
מכיס מכל כבי עלמא היך לימר דיסתדל כר כם למפלח לרעך ולסתדלה לכתרס
ויעבוק חוי עלמא חלה רזה ליהוי פתח ולימר ויקח יי׳ לעדיס לת הלדס ויכיהו בגן
עדן לעבדה ולסמרה ולוקמי׳ כרזה דקרכבין ליהוי. תא חזי לעבדה דה מלכה עלאה
ולסמרה דה מלכה תתאה עלמא עלאה ועלמא תתאה. לעבדה לדכורה כרזה דזכור
ולסמרה כרזה דסמור. וכגין כך עובד לדמתו דה גן עדן דלכטריך למעבד ולמפלח
ולחסכה ליה ברכאן מלעילא וכד לתברכה ולתסכה לי׳ ברכאן מלעילא ליהוי כמי
לתברך בהדה. תא חזי דכהכא דמברך מתברך כל׳ה ולכי לברכס. וכגין כך עובד
לדמתו ושבע לחם דה הוא מזוכה דלעילא ומרדף רקיס ישבע ריס ודלוי. לימר רבי יוסי זכאה לכת דזכית להוי
מלה. תו פתח ולימ׳ קרא לכתריה לים לחמוכ׳ר ברכו׳ דה הוא בר כם דמהימנותה
דקב׳ה ליה כגון רבי יוסי סכה דלעב דסוס ליה מיכלה דסוס ומה למיכל לה סוס
מתקין ליה עד דסליל מזוכיה קמי מלכה קדיס׳ לכתר דכלי כלותיה וסליל מזוכיה קמי
מלכ׳ כדי׳ סוס מתקין והוה לימ׳ תדיר לה כתקין עד דיכתכון מכי מלכ׳ יתן להעשיר לה
ובקה כגון דלה בעה לסתדלה כחוריתה דליהוי חיין דעלמא דין וחיין דעלמ׳ דלתי
סת׳ דליהוי טעת׳ לסתדלה כחוריתה כסתדל פתח הסוף נברה כרזה דלמ׳ ולמ׳
ויזכור יוסף לת החלומות לסר חלס לסס וגומ׳. ויזכור יוסף לת החלומות וכי יוסף
לימי לדכר לון ליכון חלומות דחלס להו. ומה סגיא ליה חלה לה לדכר להו דהה
ויוסף חכים הוה וכתיב כל ערום יעשה בדעת וכסיל יפרום חולת. לכל כיון דחמי
דליכון לתו וסגדי ליה לפין על לרעה כדין לדכר ממה דחלס להו כד הוה עמהון
דכתיב ויהי קמה לימי ונס נכנה ותכה תסכה לימותיכם ותסתחוכה לחלמתי
לימר יוסף כטעתה דחמי דכרשן לחוי קמיה דכתיב ויכלו לחי יוסף ויסתחוו לו
לפיס לרנה כדין ויזכור יוסף לת החלומ׳ לסר חלס דה חמי דסוו קמיה קס׳ה דה חלמי
יוסף לת החלומות לסר חלס. לדכר לון כגון דלית כסיו קמיה קס׳ה דה חלמי
דליהוי טכה כעי כר כם לדכרה ליה דלה יתכעי וכדין לתקויס דה כמה דלתכעי
קמיה דכר כם סכי לתכעי עליה. תא חזי חלמי דלה לתפסר כלנרתה דלה מתקרי
ותא חזי כגי דלה לתבר כמ״ה דלה ידע ועל דה מלן דלתכעי מכוה חלמ׳ דלה ידע ליה
לה קויסי עליה לתקויסי. וכגין דה יוסף הוה דכר חלמיה כגין לתקויסי כגין
דלה יתכעי חלמי מכוה לעלס והוה מחכה ליה תדיר. ויאמר אליהם מרגלים אתם
ליהוי דכר חלמי לכל חלה לה לימר לון חלה מרגלים אתם. פתח רבי יוסי ואמר כי
כה חלוס כרוב עבין וקול כסיל כרוב דכריס. כי כה חלוס כרוב עבין הה לוקמו׳
דכתיב ליכון סמיכין כחלמי וממכן דרגין על דרגין עד דחלמין מכהון מקוט כלהו
ומכהון דליהוי כהון קטוט וכדיכו. לכל לליכון זכאי קטוט לה לתגלי לון מלין כדיכן
כלוס חלה כלהו קטוט. תא חזי דיוסל מה כתיב כיה כחדין דיוסל כחזוה דלוליה

רזא גלי וכתיב דניאל חלם חזה וחזיונות ריסיה על משכביה בלילין חלמא כתב ואי לית
ביה מלין כדיבין חלמי יכתוב כין כתובים . שלח ליכון זכאי קשוט כשעת דכשמתהנן
פלקין לה מתחברן כהו חלה מלין קדמאין דלודעין ליה מלי דקשוט מלין קיימין לעלם
מסקרן לעלמין . ואי תימא הה תכן דדוד מלכא לא חמא חלמא טבא הה לשתמע
דהוה חמי דוד מלין דלא קשוט חלה ודאי כל יומוי הוה מסתדל לאודעה דמין ואגח
קרבין וכל חלמוי לא הוו אלא חלמין כיסין תורכה וסוסותה ודמא ואודידו דדמין
ולא חלמא דחלם ואי תימא לכבר הם טב לאחזאו ליה חלמא כיצד הכי הוא ודאי כל
ליכון כיסין דזמיכין לאתדבקא ליכון דעברי על פתגמי דאורייתא וליכון עובדין
דזמיכין לאתעבדא בההוא עלמא כולהו חמי בגין דכל שעתא יהא דאזלו דמריה עלוי
וקא אתערו והאלדים עשה שיראו מלפניו זה חלום רע ועל דא לההוא זכאה
לאחזאו ליה חלמא כיצד כמה דאתמר . תא חזי דהא תכיכן דההוא כר הם דחמי חלמא
בשי ליה למפתח פומיה כיה קמי כבי דרחמי ליה בגין דיסלק רשותי דלסון לנביה
לטב ויפתחון פומיהו לטב ויסתכח רשותא ומלה כלה לטב . רשותא דאזלי מסתכח
סרותא דכלה ומלה דאזלי סיומא דכלה . ועל דא לעתכח להה עלמו ליהו כרזא
עלאה ובגין כך לתקייים כלה ובעיכן רחימין דכר הם לאתקיימא בההוא פסרא טבא
וכלה ליהו כדקא יאות . ובגין כך קב"ה אודע ליה לכר הם כל חד וחד בההוא דרגא
דילים כמה דאזלו וההוא גווכא דכל חד וחד כמה דאזלו . אמר ההוא יודאי ודאי
דחלמא לאו אזלו אלא לכר הם זכאה דאזלו חמא חלמא כדקא חזי . ותא חזי דכד
כר הם כאים על ערסיה כמחתיה כפקא ומטיא בעלמא לשולא ועאלת בה תרין דעאת .
וכמה חבילי טהירין קיימין ואזלין בעלמא ופגעין לה לסהוא כמחתא לי זכאה הוא
פלקא לשולא וחמאת מה דחמאת . ואי לאו לתחדת בההוא סטרא ומודישין לה
מלין כדיבין . או מלין דזמיכין למיתי לזמן קריב . וכד לתער ההיא כמחתא דכיס
ליהי מודעא ליה מה דחמאת . ועל דא לכר הם דלאו ליהו זכאה מודישין ליה חלמא
טבא דלאו ליהו קשוט כלא בגין לאסטאה ליה מההוא תרע קשוט . כיון דליהו
אסטי חורמיה מתרע קשוט מסתכי ליה דכל מאן דאתי לאתדבקא בי ומאן דאתי
לאסתאבא מסתכי ליה . אמר רבי יוסי ודאי לא זכר שמיה דיוסף כליכון דנפיש
דכתיב דגל מחכה לפריס ולא כתיב דגל מחכה יוסף בגין דאתנהי על לחוי והא
אתמר . אמר ההוא יודאי ודאי שמעתא דיוסף ליהו כעלמא דדכורא וכלהו סבטין
כעלמא דנוקבא ליכון ועל דא לא אתכליל יוסף ליהו כעלמא דדכורא עמהון .
מה כתיב כלהו כבי הים אחד כאנו . כאנו אכאנו מכאי ליה לאחאי אסר ק"ו לא בגין
דרזא דכריית לא לאתכא עמהון אסתלק אתמן ק"ו דאחאי דכורא ליהו ועל דא כ"ש
ליהו נוקבא ק"ו דכורא . ובגין דא אסתלק ק"ו אתמן ואסתאר ליכון נוקבי לגבי
סיכיתא ולבתר אמרו כביס אכאנו אתוסף ק"ו אמרו ולא ידעי מה קאמרו בגין דיוסף
אמר אבריך אמר
אמר אבריך
אמר אבריך

לא אעדו מהכא כדכתיב אז נדברו ירא׳ יי׳ איש אל רעהו ויקשב יי׳ וישמע ויכתב בספר
זכרון לפניו ליראי יי׳ ולחושבי שמו׳ **ויאסוף** אותם אל משמר שלשת ימים׳
אמר רבי אלעזר הכי תלת יומין אמאי אלא הכי תלת יומין
לקביל תלת יומין דשכם דכתיב ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים׳ תא חזי מה כתי׳
ביה ויאמר אליהם יוסף ביום השלישי זאת עשו וחיו לאחזאה דלא עבד איהו כמה
דאיכון עבדו בשכם דגרמו לאכשי שכם לקבלא עלייהו האי זאת רזא דברית׳ ולבתר
דעבדו קיימא דא קטילו לון ולא אשתאר מנהון חד ואיהו מה כתיב זאת עשו וחיו
מאי טעמא בגין דאת האלדים אני ירא׳ כטיר קיימא׳ וכל גלגולא דא לא הוה אלא
בגיניה דבנימן׳ **ויאמרו** איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו על אחינו וגו׳
ויאמרו איש אל אחיו דא שמעון ולוי כמה דהוה בקדמיתא
דכתיב ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלומות הלזה בא׳ מה להלן שמעון ולוי אוף
הכא שמעון ולוי׳ תא חזי מאן איש ומאן אחיו אלא איש דא שמעון כתיב הכא איש
וכתיב התם והנה איש מבני ישראל בא מה להלן משמעון אוף הכא כמי שמעון׳ ובגין
דאהדר בתשובה בדא ואתנחם על דא ואמר ללוי אבל אשמים אנחנו על דא אתבלי
מזליה שור כגונא דמזליה דיוסף שור דכתיב בכור שורו הדר לו ומזליה דשמעון שור
איהו ועל דא ויקח מאתם את שמעון בגין דלא יקטרג בהדיה דלוי בגין דשמעון ולוי
כד מתחברן תרוויהו יכלי לקטרגא׳ **ויאסור** אותו לעיניהם הא אוקמו׳
לעיניהם אסרו ולבתר דנפקו הוה מאכיל ליה ומשקי ליה׳ ואי
תימ׳ דרעות׳ דיוסף איהו בגין דכתי׳ אם רעב שונאך האכילהו לחם ואם צמא השקהו
מים אי הכי יוסף דאיהו זכא׳ היכי עביד הכי דהא כתי׳ כי גחלי אתה חותה על ראשו
ויי׳ ישלם לך אלא חו דיוסף להכי הוא דחייש אלא כבר כש לאחוי הכי כמי הוה עביד
אתנהיג עמיה באחוה ולא בגוונא אחרא ולא עמיה בלחודוי אלא עם כל אחוי כמה
דכתיב ויצו יוסף וימלאו את כליהם בר ולהשיב כספיהם איש אל שקו ולתת להם
צדה לדרך ויעש להם כן בגין לאנהגא עמהון באחוה׳ רבי יוסי פתח ואמר אם שלמי׳
וכן רבים וכן כגזו ועבר ועניתיך לא אענך עוד האי קרא אוקמו׳ דכד עמא כלהו אית
בהו שלם ולא אית בהו מאריה דבבו קב״ה חיים עלייהו ודינא לא שלטא ואע״ג דכלהו
פלחי לעז׳ ואיכון בשלם דינא לא שליט עלייהו ואוקמו׳ דכתיב חבור עצבים אפרים
הנח לו וכן כגזו ועבר מאי וכן כגזו וכגזו מבעי ליה אלא דא הוא רישא דקרא דאיהו
שלם אוף הכא שלם ומאי איהו דא צדק׳ בגין דצדק׳ דא הוא שלום ומאן דאסני בצדק׳
אסני שלם לעילא ואסני שלם לתתא ובגין כך וכן כגזו ועבר דגזזי ממונהון בצדקה׳
ועבר ועברו מבעי ליה מאי ועבר אלא דא הוא דינא דרוגזא כד״א עד יעבור זעם
עבר דינא מעלייהו׳ ד״א כה אמר יי׳ אם שלמים אלין ישראל דקב״ה יהב לון ברית
קיימא לנטרא ליה תדיר ולמהוי ביה בר כש שלים בכל סטרין לעילא ותתא ואי לא
נטיר ליה בר כש תדיר הא איהו פגים פגום בכלא מכלן דכתיב התהלך לפני והיה
תמים מאי תמים שלים דעד לא אתקיים ביה ברית איהו פגים ובגין כך אם שלמי׳ וכן
רבים אם שלמים דנטרי פקודא דא למהוי שלימין דלא יהון פגימין וכן רבים ופשון

ויסגון

ומצינו כיוצא בזה במתתיהו לא כפקי לעלמא אלא כהאי גוונא והכי נמי אית סלמיס דכתבי ליה תדיר כגון מאן דאתגזר וקביל עליה קיומא דא ועבר מאי ועבר הזהר זוהמא דערלה דהוה ליה בקדמיתא . לא כה אמר יי׳ אם שלמיס וכן רבים אלין בני יעקב דהא כל זמנא דהוו לגביה דיוסף לישנן שלמיס דקיימי בהדיה דברית . וכן כגון דאזלו ומכרו ליה ליוסף ושמעון ועבר כדין דיהא סריס בפוטיפר (כל סכיתא סריס ביכייכן) כלל ועבר יי׳ לכנוף את מנרים . תא חזית דיהא קטיגור ואית דיהא רפיא דיהא קטיגור תקיף . דיהא רפיא אלא וכד יקום הלי דיהא רפיא מדיהא קטיגור כדין אתתקף ואיהו תקיף . כמאתא דאתעביד דיהא על ישראל אתעביד כהאי דיהא רפיא ולא אתתקף כהאוא דיהא קטיגור וכד דיהא אתעביד עלייהו דעמין עכו״ם אתתקף הלי דיהא רפיא כדיהא קטיגור דלעילא כגון לאתתקפא הלה ועבר יי׳ לכנוף את מנרי ועבר דאתמלי עברה וזעמא ואתתקף כדיהא קטיגור לוף הכא ועבר . ותא כמאתא דמתכבשי עמרה כגי כמיסתא וחד מכייהו לאתמיוט כדין קפה תרגיז עליס . לא וכן כגון דאתעברי מכייהו עובדין כיסין כדין ועבר מאי ועבר רבי שמעון אמר כזהכא דכתיב כפקת מסאי עלמ׳ ככמה דיכין אתדבק עד לא תיעול לאתרה לבתר כל לישנן כאתיין אית לון למעבר בהך כסר דיכור דכגיד וכפיק ולאסתחזה תמן ומאן דאיהו דיקום מתמן ויעבר כלא דאיהו כלל מי ועלה בהר ה׳ וגומ׳ וכאתא דזכאה לעבר בלא דאיהו ויקום במקום קדמו . ומאן דאתדבק בהאי עלמא ויתן ממוכיס בנדקא כדין ועבר כהאוא לאתר ולא דאיהו . וכרוזא קדי ליה להאיהו כאתא ושביתיך לא מעבד עוד מאן דזכה למעבר כהאי לית ליה דיהא יתיר כלל . תא חזי כל דא דיוסף עם אחוי וכל הכי מלי למאי לאטריך אלא אורייתא דקאמרו איהי אוריית וכל לרחמה מרחמין קדישין ולית לך מלה באורייתא דלאו לית בה רזין עלאין וקדושין ורחמין לכבי כאתא לאתתקפא בהו . פתח ואמר אל תאמר לאלמה רעונו . תא חזי קב״ה עביד ליה לבר כם לאתתקפא כה באורייתא ולמהך באתרא קאמרו ולאסתר ומיכא ולא יהך לאסתר אמאלא . ובגין דכתי לסו למיהך לאסתר ומיכא לית לן לאסנאה רחימו דא עם דא ולא יהא דכבו דא עם דא כגון דלא לאכאסא ומיכא דאיהו אתר דישראל מתדבקן ביה . ותא חזי כגון כך איהו יצר טוב ויצר רע וישראל בעיין לאתתקפא ליצר טוב על יצר רע באיכון עובדין דכתיבן ואי תימא כר כם לאמאלא כדין אתתקף יצר רע על יצר טוב . ומאן דהוה פגים אתליס ליה כאטאוי . דהא לא אתליס דא מכוולא אלא באטאוין דכתי כאן וכגון כך כשי כר כם לאזדהרא דלא יאתליס ההוא יצר רע באטאוי ויאתמר תדיר דהא יצר טוב כשי לאתמאה ליה כשלומות תדיר ולא יצר הרע . וכגון כך אל תאמר אתמאה רע קום אל יי׳ ויושע לך . לא אל תאמר אתמאה רע כדכתיב ומתמאי רשה תחת טוכה למאן דאתמאה ליה טוכה דלא יאתמאה ליה רע כגון (כאא) דאיהו דקכה כדכ״א זאת עשו וחיו וגו׳ ואוף איהו סוד תדיר עביד דכתיב מטיב רשה תחת טוכה לא תמוש רעה מביתו אוף הכא אפילו למאן דאתמאה ליה כיסין לא אית ליה לאתמאה כיסא אלא דהוה כיסא דאתמאי כיסא דכפה סוף ביוסף זכאה דלא כעא לאתמאה כיסא לאחוי כאתא דכפה כידוי כגון דסוף סוף

דחיל לקב"ה דכתיב זאת עשו וחיו וגו' ואוף לזיהו תדיר מחכה לקב"ה כדי קום אל ס
ויוסע לך · רבי חכא פתח ואמר מים עמוקים עצה כלב איש ואיש תבונה ידלנה ·
מים עמוקים דא קב"ה כגין דאיהו עביד עבות ואיתתי טעמין לגלגלא גלגולין על עלמ'
על ידא דיוסף לקיימא היהוא גזרה דגזר כפכה על ארעא · ואיש תבונה ידלנה דא
יוסף דגלי לזיכון עמיקין דגזר קב"ה על עלמ' תא יוסף לא די ליה דאיהו לא סלים כיסא
לחוי חלא דעבד עמהון טיבו וקשוט וכך ארחיכון דזכאי תדיר בגין דקב"ה חיים
עלייהו תדיר בעלמ' דין ובעלמ' דאתי · מים עמוקים עצה כלב איש דא יהוד' והא אוקמו'
כמעתא דאתקרב לגבייהו דיוסף על עסקא דבנימין · ואיש תבונה ידלנה דא יוסף ·
רבי חכא הוה יתיב אתרע' דאכבא דלוד חמא חד כר כם דהוה אתי ויתי' כחד קולטא
דאתלי באילנא והוה לאי מארחא ויתיב וכאיש תמן לדהכי חמא חד חיוא דהוה אתי
לגביה כפק קוסטפא דנורדנ' וקטיל ליה לחיוא כד אתעתר הוא כר כם חמא ההוא
חיוא לקבליה דהוה מית לזדקף ההוא כר כם וכפל ההוא קולטא לעומקא דאתחותוי
ואסתזיב · אתא ר' חכא לגביה אל תימא לי מאן עובדך דהא קב"ה רחים לך אין תרין
כסין לאו חיכון למנכא · אל ההוא כר כם כל יומאי לא אסלי לי כר כם כיסא כעלמ' דלא
אתפייסכא כהדיה ומחולכא ליה · ואוף אי לא יכילכא לאתפייסא כהדיה לא סליקא
לערסי עד דמחולכא ליה ולכל חיכון דמצערי לי ולא חייסכא כל יומא להוא כיסא
דאסלים לי ולאו די לי אלא דמהוא יומא ולהלאה אסתלכא למעבד עמהון טבא ·
ככה רבי חכא ואמר ותיר עובדוי דדין מיוסף הוו אחוי ודאי והוה ליה לרחמא
עלוי אכל מה דעביד דא ותיר הוא מיוסף יהות הוא דקב"ה ירחים ליה כיסא על
כיסא · פתח ואמר הולך כתום ולך כטח ומעקם דרכיו יודע · הולך כתום ולך כטח
דא הוא כר כם דאזיל כארחין דאוריתא ולך כטח דלא יכילו בזקי דעלמא לאכחשא
ליה · ומעקם דרכיו יודע מאן יודע דא הוא מאן דאסטי מארחא דקשוט ובעי נבי
דאכריה · יודע מהו יודע יסתמודע ליהו בעיכיהון לכל מארי דדוכתא דלא יתקביל
מכוייהו דיוקנא דהוא כר כם בגין לאיתתא ליה לאתרחא דיוקנין מיכא וכגין כך
יודע · ואת חזי הוא דאזיל כארחא קשוט קב"ה חפי עליה בגין דלא אתידע ולא
אסתמודע לגביה מארייהון דדוכתא · לכל מעקם דרכיו יודע ויסתמודע לגבייהו זכאין
חיכון בכי כסא דאזלי כארחא קשוט ואזלי לרוחצן על עלמא דלא דחלי חיכון כעלמא
דין ולא כעלמא דאתי · ויגש אין אליו ויאמר בי אדני וידע הלבנים כי הוכלו בית יוסף · רבי יוסי
אמר ווי לון לכבי כסא דלא ידעי ולא מסתכלין כארחי דאוריתא
ווי לון כסעתא דקב"ה ייתי למתבע לון דיכא על עובדיהון ויקום נופא ונפשא למיכא
מוסכנא מכל עובדיהון עד לא יתפרסון כפסא מן נופא והוה יומ' יומא דדוכא חיהו
יומא דספרין פתיחין ומארייהון דדוכא קיימין כגין דהוה זמכא קיימא כחם בקיומיה
לכסכא ליה וכל סייפי מתרגמין לגביה וכסמתא לתפרסא מן נופא ולזלא ומטיא ולא
ידע לאן מרחא תהך ולאן אתר סלקין לה ווי להוא יומא יומא דרוגזא וכיחיו הוא
יומא כגין כך אבעי ליה לכר כם למרגזא ירחים כל יומא ולאכערא קמיה הוא יומא
דייקום כדוכא דמלכא דקא עאלין ליה תחות ארעא לאתדכקא וכסמתא לתפרסא

מכיס . ותכן לשולם ירגיז לדם יצר טוב על יצר הרע ויסתדל לכתריה לו לזיל מכיס
יצות ולו לגו ויסתדל כתוריתא דהא ליה לך מלה לתכרא יצר הרע לגלח לוריתא .
לו לזיל מוטב ולו לגו ולכר ליה יומא דמותא כגין לתכרא ליה . הכא ליה לאסתכלא
דהא דא הוא יצר הרע ודא הוא מלאך המות . וכי מלאך המות מתכר מקמיה ומאי
דהא דא הוא יצר הרע ודא הוא מלאך המות דמותא וסא ליהו קטולא דכבי כסא היו ואסתמע דאמרי הוא דילים וכגין כך לאסטי
לון לכבי כסא תדיר כגין לאמסכא לון לדא גלא ודאי מה דאתמר דודכור ליה כר כם
הכא יומא דמותא ודאי הכי הוא כגין דמתכר לכא דכר כם דהא יצר הרע לא סריא
גלא כאתר דאסתכח אדון דאמרת ונסותא דרוחא . וכד אסכח רוחא תכירא
כדין לתפרם מכיס ולא סריא כהדיא וכגין כך כעי לאדכר ליה יומא דמותא ויתכר
גופיה ולהיו לזיל ליה . תא חזי יצר טוב כעי אדון דאוריתא ויצר הע אדון דאמרת
וניהופין ונסותא דרוחא וכגין כך כעי כר כם לאתנזח ליה תדיר מהוה יומא דכא
יומא דדיכא יומא דאסתכח דליה ליה לכר כם לאתנח עליה שא עובדוי דכסדן דליהו
עביד כהאי עלמא כגין דיגיהו עליה כהאיה סעתא תא חזי ויירתו האבסים כי הוכחו
כית יוסף ומה כלהו הוו נכרין כלהו תקיפין ומד עולמא דחייתי לון לכיתא דיוסף
דאלו . כד ייתי קבה למתבע ליה לדיכא לכר כם על לחת כמה וכתיב . כגין כך כעי
ליה לכר כם לאזדכרא כהאי עלמא לאתתקפא כיה בקבה ויסוי כיה רוחניה דאשב
דליהו חטי ויסדד מכיה כתיובתא עלמא דא תקיף ליהו ויתתקף כיה בקבה כאילו
לא חטא . דהא אסטין כגין דחטו על גניבת יוסף הוו דאלו אלמלא לא חטו לא הוו
דאלו כלל כגין דאמרי דכר כם מתכרין לכיה ולית ליה חילא כלל מה דהא הכוח יצר
הטוב לתכר עמיה ולית ליה חילא לאתתקפא בהכוח יצר הרע . ועל דא כתיב מי
האיש הירא ורך הלבב דירהא דא מאמרין דכידוי דאיכון תכירא דלכא דכר כם .
ותא חזי לכמה דדין לאתפרע קבה מאיכון דאסטין דהא לא לאתאכיד מקמיה
דקבה כלום ולאתפרע מדרך לדרך ודיכא קיימא תדיר עד דלאתפרע וסרי
דיכא כאתר דאסטרית מכאן מאמרין . מזקיהו אב הוה אמרי דגלי סתירין
דקבה לסאר עמין עד דלא אסטרית לגלחה . וקבה סדר ליה ליסעיהו ואמר ליה
הכה יומים כחיים ובסא כל אסר בכיתך ואסר אנא לכותיך עד יומ הזה וגו' .
תא חזי כמה גריס הוה אמרי דגלי מה דהוה סתים דכגין דלאתגלי לאתייסיב
דוכתא לאתר לאחרא דלא לאסטרית לסלטנא עליה כגין כך לאו כרכא סריא עלא
כאתר סתים ולוקמוה מה דליהו הוה סתים וכרכא דהוה סריא עלוי כגין דלאתגלי
לאתייסיב דוכתא לאתר לאחרא לסלטנא עלוי . כתיב כל מכבדיה הזלום כי רלו
ערות ולוקמוה . אבל כל מכבדיה הזלום דא הוא מלכות בבל דהא מתמן לסתדר
דורון לירושלם דכתיב בעת ההיא שלח מדוך בלאדן בן בלאדן מלך בבל ספרים
ומנחה אל חזקיהו ומה כתיב כהו שלם לחזקיהו מלך יהודה ושלם לאלדא רבא ושלם
לירושלם כגין דבקש פתקים מניה לאסדר גלגיה ואמר לו יאות עבדית לאקדמא שלמא
דעבדא לשלמא דמריה קם מכרסיה ופשע ג' פסיעין ואסדר פתקים וכתב לאחרנין
תאותייהו וכתב הכי שלח לאלהא רבא שלח לירושלם ושלח לחזקיהו ודא הוא מכבדיה

ולכתר הזהב מט הזהב כנון כי רחו שרותה דחמוו לון מזקים דחלמלה כך לה הזהב
לכתר ומנו דהוה זכאה מזקיהו יתיר לתעבב מלה מלייתהה ולה לתת כיומוי דכתיב
כי יהיה סלוס וחמת כיומי ולכתר פקיד הוה חוכה לכנוי לכתריה. כנוכח דה
הוה חוכה דסכטין קלוס עד לכתר כנון דדיכה דלעילה לה יכיל למלטהה עלייהו
עד דחסתכה סעתה לתתפרע ותתפר עמכוייהו וכנון כך כל מלן דחית חוכין כודוי
דחיל תדיר כלה ופחדת לילה ויומס ונו׳ ועל דה ויירחו האכוים כי הוכחו ונו׳.

ויגש עיכוי וירח לת כנימין לחיו כן חמו ונו׳. רכי חייה פתח ואמר
תוחלת ממושכה מחלת לב ועץ חיים תלוה כאה דה הוה דתכן
דלות ליה לכר כם להסתכלה כנעותיה לנכי קכה לי לתי לי לה לתי מלי טעתה כנין
דלי ליהו להסתכל כיה כמה מלריהון דדיכה לתו להסתכלה כיה כעובדוי ורזה ליהו
דהה הוה להסתכלותה דליהו מסתכל כהוה כעותה נריס ליה מחלת לב מלי מחלת
לב דה ליהו מלן דקלוס תדיר עליה דכר כם להסטאה לעילה ותתה. ועץ חיים תלוה
כאה. תכיכן מלן דכעי דקכה יקכל גלותיה יסתדל כחוריתה דליהי עץ חיים וכדין
תלוה כאה. מלן תלוה דה הוה דרגה דכל גלותין דעלמה כידיה ולעיל לון קמי
מלכה עלאה כתיב הכה כאה וכתיב הקם כשרב היה כאה ודה הוה תלוה כאה
קמי מלכה עלאה לסתלמה רעותה דהסוה כר כם. דה תוחלת ממושכה מחלת לב
דה הוה לתר דלתייהיב הסיה מלה כחתר לחר׳ דלה לכטרי׳ ולתמסכ׳ עד דלתייהיב
מידה לידה ולזמכון דלה ייתי מט כנין דלתפסטה ולתמסכה ככל לוכון ממכן לכחתה
ליה לעלמ׳ ועץ חיים תלוה כאה דה הוה תוחלת דלה לתמסכ׳ כין לוכון ממכן דתיכין
חלה דקכה וסיב לון לחלתר כנין דכד לתמסכה כין לוכון ממכן דתיכין כמה לוכון
מלריהון דדיכה דלתייהיב לון רעותה לעייכה ולהסתכלה כדיוהי עד לה יכתכון ליה
ומה דכפיק מכי מלכה ולתייהיב ליה לכר כם כין דזכי כין דלה זכי לתייהיב מיד ודה
הוה עץ חיים תלוה כאה. דה תוחלת ממושכה דה יעקב דלתמסכה ליה תוחלתה
דיוסף עד זמן תריך. ועץ חיים תלוה כאה דה הוה כניימין דהה מזכה דתכע ליה
יוסף עד דהוה זכאה דלתה לגכיה לה הוה חלה זכאה זעיר דלה לתמסכה דהוה
זכאה סה״ר ויסף עיכוי וירח לת כנימין לחיו כן חמו. מלי כן חמו דדיוקכיה דחמיה
הוה כיה והוה דמי דיוקכיה לדיוקכה דרחל כנין כך כתיב ויסף עיכוי וירח לת כנימין
לחיו כן חמו. רכי יוסי חמר ודה כתיב כקדמיתה וירח יוסף לתם לת כנימין ודסתה
כתיב ויסף עיכוי וירח לת כנימין לחיו מלי דליה הכה חמח כרוחה דקודסה
לכנימין דחולקיה הוה עמהון כרעה וכחולקיה דכנימין וייהודה תערי סכיכתה דהה
חמח ליה ליהודה וכנימין כחולקהון הוה מקדסה ודה הוה וירח יוסף לתם לת כנימין
ליה חמח עמהון ויוסף דהוה לחוה לה חמח עמהון כההוה חולקה חוף הכה ויסף
עיכוי וירח לת כנימין לחיו כן חמו מה כתיב כתריס. **ויטרד** יוסף כי
ככמרו רחמיו הל לחיו ויכקם לככות ויכה לחדרם ויכך שמה.
ורכי חזקיה פתח ואמר מסף גיח חזון מה לך חיפה כי עליית כלך לגגות תח חזי הה
לוקמיה כזמכה דלתחריב כי מקדסה והוו מוקדין ליה כמורה סליקו כל לוכון כהני

על

על כיתליהון דמקדש וכל מפתחין כידייהו ואמרו עד הכא הויכח נזכרין דילך מכאן ואילך טול דילך . לכל תא חזי ניח חזוין דלא סכיכתא דהות במקדשא וכל כני עלמא מפא הוו ובקין ויקיו דכוותה דלעי דכל כהיקין קא הוו מתכהקין מיתר לאחרא מבוזה הוו ובקין בכוותהון ועל דא לתקרי ליהי ניח חזוין . חזוין הא לוקמוה דליהו חזוו דכל גווכין עלאין . מה לך ליפה כי עלית כלך לנגות . דהא כד לתתרב מקדשא סכיכתא לתתאת וסליקת בכל ליכון לתרין דהוה מדורה בהו בקדמיתא והות בכתא על בית מדורה ועל ישראל דאזלו בגלות ועל כל ליכון נדיקי וחסידי דהוו תמן ולתלכידו ומכלן דכתיב בה לאחר יי׳ קול ברמה נשמע בכי תמרורים רחל מבכה על בניה והא לתתאר וכדין קבה שחיל לה לסכיכתא ואמר לה מה לך ליפה כי עלית כלך לנגות . מהו כלך דהא פתיב עלית סלק סניא מהו כלך לאכללא בהדיה כל חילין וכל דתיכין לאחרכין דכלהו בכו עיזה על חרבן בי מקדשא ובנין כך מה לך ליפה לאחרב קמיה וכי בכי בגלותא ומקדשא לתתקדא ואכא מה לי הכא שדיתא ואחרת תשובות מלאה שיר הומיה קדיה עליה חלנך לא חלני חרב ולא מתי מלחמה . על כן לאחרתי משו מאלי לאחרי בכי ובו׳ והא לוקימנא דקבה לאחר לה מה ליה דלא לתסבא ניח חזוין בנין דכל כי מקדשא הוה קיים הוו ישראל פלחין פולחנין וקרבין עלוין וקרבנין וסכיכתא שריא בבי מקדשא עלייהו כלומר דרביעא על בניה והוו כל לחכפין בהיריו עד דלתסבאי ברכאן לעילא ותתא ולא הוה ליה דלא לתסבא ניח חזוין והוו ישראל שריין לרחקן בלחיא וכל עלמא הוה לתתן בניכויהו הסתא דלתתריב כי מקדשא [illegible] עליהון כבלחתא לית לך ליה דלא לתסבא ניח חזוין ושלחא לתלגשא וחדוין לא לתסבאי לעילא ותתא וחזין קבה לאקמא לה לכנסת ישראל משברא כמה דלאחר ולמחדי עלמא בכלא כלא והכיזותים לא הר קדשי ושמחתים בבית תפלתי ובו׳ וכתיב בכבי יבכו ובתחנונים יובילם כמה דבקדמיתא דכתיב בכה תבכה בלילה ודמשתם על לחיה הבי כמו לבתר בכבי ותהדרון דכתיב בבכי יבאו ובו׳ .

הבקר

לור והתבשים שלמו המה וחמוריהם דבי לעזר לחר הכא לית לאסתכלא לי ליכון הוו אזלי ולאתדרו מה לן למכתב בהוריתא המה וחמוריהם שלמו בגין דכתיב ולקחת לותה לעבדי׳ לית חמוריהו בגין כך והתבשי שלמו המה וחמוריהם בגין דלא ישתלון ליכון וחמוריהון כדקלחרו . פתח ואחר זומכם לחברים בבקר ויחבוש לת חמורו ובו׳ הוה בקר דלחברים הוה כסיר לקיומא עלייהו בזכותהון כדין זכותא דלחברים קיימא עלייהו ואזלו בשלם ולאתזיבו מן דיוקא בגין דהוה שעתא קיימא עלייהו דיוקא לית תתרעא מכייהו כך דזכותא דהוה בקר דלחברים לגין עלייהו ולאתלחו מן דיוקא דלא מלית עלייהו בהוה זמכא . רבי יהודה פתח וכלור בקר יזרח שמש דא הוא כהורא דהוה בקר דלחברים . יזרח שמש דא הוא שמשא דיעקב דכתיב ויזרח לו השמש . בקר לא עבות דהוה בקר לא ליהו עבות כל כך דלא מבנה ממטר בגה ממטר דליהו מסטרא דלתי מסטרא דינקק דהוה מטרא לתיק דשמש מארץ . לא וכלור בקר בהוה בהירו דבקר דלחברים

וזרח שמש דלא הוה דנהירו דליה כנהירו דהסוה בקר בקר לא עבות בגין דהסוה
בקר לאו ליהו חמוך אלא כהיר דהא כשעתא דלתתי בקר לא שלטא דיוכא כלל שלא כלא
כהיר כסטרא דלכרסם מכנף ממטר דא הוא סטרא דיוסף הצדיק דליהו למטויר
על ארעא לאפקא דשאה וכל טיבו דעלמא · ואמר ר״ש תא חזי כשעתא דלילית שלט
ופריש נדפוי על עלמא כמה גרדיני טהירין זמינין לנפקא ולשלטא בעלמא וכמה
מארייהון דדינין מתערין בכמה סטרין לזמנייהו ושלטו על עלמא כיון דלתתי נפר וכהיר
כלהו מסתלקי ולא שלטו וכל חד וחד עיל לדוכתיה ותב לאתריה כד״א הבקר אור דא
בקר דלכרסם · והאכסים שלטו אלין מארייהון דדינא דהוו שלטין כלילית · המם
וחמוריהם לחזון גרדיני מזומנין דלתתין מסטרא דמסאבא דלא ליכון קדושין ולא
שלטין ולא לאתחזון מכי לתתי נפרח וליכון מסטר ליכון חמרי גרדיני כמוסין דקאמרן
דהא ליית לך דרגין עלאין דלא ליתאי ומוכח ומשלח רחמי ודינא דרגין על דרגין
קדושין מסטרא דקדושה · ומסאבין מסטרא דמסאבא וכלהו דרגין על דרגין אלין
על אלין · וכלל לאתר דבקר דלכרסם לאתער בעלמא כלהו מתבערי ולא שלטי בגין
דלית לון לקיימא בסטר ימינא אלא בסטר שמאלא · וקב״ה עבד ימא ולילית
לאכנעא כל חד וחד לסטריה כדקא חזי ליה זכאה חולקהון דישראל בעלמא דין
ובעלמא דאתי · רבי חייא פתח ואמר וזרח לכם ירחי שמי שמש נדקה ומרפא
בכנפיה תא חזי זמין קב״ה לאכערא לון לישראל בהאי שמשא דנכוז קב״ה מיומא
דאתברי עלמא דנכוז קב״ה מקמי רשיעי דעלמא כמה דכתיב ויאמצא מרפא לורם
והאי סהדותא נכוז ליה קב״ה דכד כפק בקדמיתא הוא כהיר מסייפי עלמ׳ ועד סייפי
עלמ׳ כיון דאסתכל בדריה דלחוש ובדריה דמכול ובדריה דכלנב וכל חיוון קטיבות
נכוז ליה להאי כהורא כיון דלתתא יעקב ואתדבק בהאי ממ׳ רכ׳ רכבה דעשו והכי
ליה כירכא דילית והאי ככי כדין מה כתיב ויזרח לו שמש מלן שמש הוא שמשא
דנכוז בגין דלית כיה לסותא לאתסאה ליה מארכובתיה ולבתר לתתי כהאי שמשא
דכתיב ויבא יעקב שלם · שלם כנופיה דלתתי ושל דא ומין קב״ה לגלאה הוא שמשא
ולאכערא ליה לישראל דכתיב וזרחה לכם ירחי שמי שמש נדקה מאי שמש נדקה דא
שמשא דיעקב דלתתי כיה · ומרפא בכנפיה דהאי שמשא יתסון כלהו כגין דהא
בזמנא דיקומון ישראל מעפרא כמה חגרין וכמה סומין יהון כהון וכדין קב״ה ינהיר
לון האי שמשא לאתסאה כהו דכתיב ומרפא בכנפיה · וכדין יתנהיר הוא
שמשא מסייפי עלמא עד סייפי עלמא וליתרא יהא לסותא ועמין עעז כיה יתוקדון
לכל ליתרא מה כתיב ז״ש יעקב כפחר חורך וארוכתך מהרה תצמח ואלך לפניך

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני ולא יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה וגו׳ ר׳ יצחק פתח ויהי **וליוסף** יולד שני בנים בטרם תבא שנת הרעב מארית יעקב בגוים בקרב עמים רבים כטל מאת ה׳ וכרביבים עלי עשב אשר לא יקוה לאיש ולא ייחל לבני אדם · תא חזי
בכל יומא ויומא כד נפיק שמשא אתער חד נפרח בחילוהי דגבורתא דעדן ויקרי תלת
זמנין ושריטא ידקף וכרוזא קרי בחיל לכון לחמרין הורמני דכוריירי מלן מככון
דחמי ולא חמי דקיימי בעלמא ולא ידעי על מה קיימי לא מסגיחין כיקרא דמחריהון

אוריתא קיימא קמייהו ולא משתדלי בה טב לון דלא יברון על מה יקומון בלא סכלתנו
ווי לון דכד יתערון יומי דרע עלייהו ויטרדון להון מעלמא מאן אינון יומין דרע אי
סלקא דעתך דאינון יומי דסיבו לאו הכי דהא יומי דסיבו אי זכה בבנין ובני בנין
יומי דטב אינון · מאן אינון יומין דרע אלא אינון כמה דאתמר דכתיב וזכור את
בוראך בימי בחורותיך עד אשר לא יבאו ימי הרעה לאו אינון יומין דסיבו אלא רזא
דמלה כד ברא קב"ה עלמא ברא ליה באתוון דאוריתא וכל את ואת עאלת קמיה עד
דאתקיימו כלהו אתוון באת ב"ית וכל אינון אלפא ביתות דאתגלגלו אתוון כלהו
קיימי כלהו למברי עלמא כיון דאתגלגלו ואתחברו תרין אתוון אלין ט"ר כחדא סלקא
ט"ית ולא אתייסבת עד דגער בה קב"ה ואמר לה ט"ית ט"ית על מה את סלקא ולא
אתייסבת בדוכתיך אמרה קמיה וכי עבדת לי למהוי את ברי"רא דטוב דהא אוריתא
פתח בי כי טוב היך אנא מתחברא לאתייסבא באת רע · אמר לה תוב לאתריך דהא
את צריך לה דהא בר נש דאנא בעי למברי בכון תרווייכו אתכליל כחדא ויתברי
אבל את לימינא ואיהו לשמאלא · וכדין תבו ואתייסבו דא בדא כחדא · בההיא
שעתא פריש לון קב"ה וברא לון לכל חד וחד יומין ושנין ידיען אלין לימינא ואלין
לשמאלא · אלין דימינא אתקרון ימי הטוב ואלין דשמאלא אתקרון ימי הרעה ועל דא
אמר שלמה עד אשר לא יבאו ימי הרעה דאלין מסחרין ליה לבר נש בחובוי דאיהו
עביד כיון דאתברון יומין דטוב ויומין דרע כדין תבו ואתייסבו לאתכללא בהו בבר
נש ובגיני כך אמר דוד למה אירא בימי רע עון עקבי יסבני ימי רע ודאי ורזא דא
אלין אקרון ימי רעב שנין דרעב ואלין אקרון ימי שבע שני שבע ורזא דמלה דלא
לאפקא מבועא דברית קדישא ביומי רעב בשנת הרעב ובגין כך יוסף דאיהו רזא
דברית סתים מבועיה בשנת הרעב ולא יהב ליה דוכתא לאסגאה בעלמא · ר' שמעון
אמר רזא דא איהו רזא עלאה בההיא שנת הרעב כיון דאיהי שלטא בעי לאסתמא
מבועיה · בגין דאי לא סתים ליה גרים לאמשכא רוחא לההוא ולדא מההוא סטרא
ויהיב דוכתא לההוא סטרא למפשי בעלמא סטרא דמסאבא בסטרא דקודשא ·
ותו רזא דכתיב תחת שלש רגזה ארץ וגו' · ובגין כך יוסף צדיקא רזא דברית סליק
וסתים מבועיה בשנת הרעב דלא לאתערא בהדה כלל ולמיהב לה דוכתא ומאן
דאפתח מבועיה בההוא זמנא עליה כתיב ביי' בגדו כי בנים זרים ילדו עתה יאכלם
וגו' · דהא אלין אקרון בנים זרים ודאי · ביי' בגדו ודאי ובגין כך זכאה חולקהון
דישראל קדישין דלא אחלפו דוכתא קדישא בדוכתא מסאבא ועל דא כתיב וליוסף
יולד שני בנים בטרם תבא שנת הרעב דהא מההוא זמנ' דשלטא שנת הרעב אסתים
מבועיה וסליק מקוריה דלא למיהב בנין לסטרא מסאבא ולא לאחלפא דוכת' דקודשא
בדוכתא דמסאבא ובעי בר נש לחכאה למריה דקודשא כד ייתי וישלוט כדכתיב
וחכיתי ליי' המסתיר פניו מבית יעקב וקויתי לו · זכאין אינון צדיקיא דידעין אורחוי
דקב"ה ונטרי פקודי דאוריתא למיהך בהו דכתיב כי ישרים דרכי יי' וצדיקים ילכו בם
ופושעים יכשלו בם · וכתיב ואתה הדבקים ביי' אלדיכם חיים כלכם היום וכתיב
והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני יי' דהא קב"ה בעא לקדשא להו לישראל

בכלה ולא יהא לזן בסטרא דמסאבה כלום · תא חזי כד סטרא דא שלטא בעלמא
לא לתצטריך ליה לבר כם לאתחזאה בשוקא קמיה כגון דיכיל לבזקא ולאתייהיב ליה
דשותא לאכלא · ותא חזי כיעקב מה כתיב ויאמר יעקב לבניו למה תתראו ולא כש
לאתחזאה קמיה וכגון דא קב"ה אמר להו ליסרהל לאתקדשא כמה דאתמר והייתם
קדושים כי קדוש אני · מאן אכי דא קב"ה מלכות שמים קדישא · מלכותא לאחרא
דעשו לקרי לאחר דכתיב כי לא תשתחוה לאל אחר כי י' קנא שמו · ותא חזי אכי
שלטנו דעלמא דין ועלמא דאתי וכלא כיה תלוי · אחר סטרא מסאבה לאחר סטרא
לאחרא כשטר מסאבה ושולטנו דיליה כהאי עלמא ולית ליה בעלמא דאתי כלום וכגון דא
מאן דאתדבק כהאי אכי לית ליה חולקא בעלמא דין ובעלמא דאתי ומאן דאתדבק
כהאי לאחר לאתקריב מההוא עלמא ולית ליה חולקא בעלמא דאתי ולית ליה חולקא
כהאי עלמא כמסאבו כגון דההוא מלכו לאחרא עשו כמה חיוכן תריסין גרדיכין ממכן
כיה לשלטא כהאי עלמא וכגוכי כך לאחר דכתי ואתדבק כהאי דרכ' לאתטריד מההוא
עלמא דאתי ולא לאתייהיב ליה רשו למסדר כתיובתא ולאתטריד מההוא עלמא ועל
דא לקרי לאחר · וכגון כך כעי לאתפרשא מכל סטרין דלא לאסתאבא כההוא
סטרא למזכי כהאי עלמא ובעלמא דאתי ועל דא דא ברכה ודא קללה דא שבע ודא
רשב כלא כהפוכא דא מן דא · והא אוקימנא וכגון כך כההוא זמנא דשכת הרשב ליה
ליה לבר כם לאתחזאה בשוקא ולא לאתפתחא מכושיה לאולדא למייהב כסין לאל לאחר
והא אתמר · זכאה חולקיה בר כם דלאסתמר למיהך כארח קשוט ולאתדבקא כמרים
תדור דכתיב וכו תדבק וכתיב את י' אלהיך תירא ואותו תעבוד וכו תדבק וכשמו
תשבע · וכו תשבע לא כתיב הלא וכשמו מאי תשבע כמה דאוקימנא למהוי מתדבק
בר זה דמהימנותא שבעה דרגין לעילא עלאין על כלא דזה דשלימו דמהימנותא ורזה
דשבעה דרגין דלתתא מכוייהו דלימין חכורא חד וקטורא חד ולא לשין כשלו למהוי כלהו
חד וכגון כך כתיב שבעת ימים ושבעת ימים יד יום וכלא חד וקטורא חד ועל כתיב
וכשמו תשבע מלעילא ומתתא זכאה חולקיה מאן דזכי לאתדבקא כיה בקב"ה כדקא
יאות · זכאה הוא כעלמא דין וכעלמא דאתי דקב"ה פתח ליה חוכרין טבין קדישין
כשעתא דאתטריך לקבלא גלותיה כדכתיב ופתח י"ל לך את חוכרו הטוב את השמים
את השמים לשלין חוכרין לשלחא ותתא — שבעת ימים ושבעת ימים וכלהו חד כתיב
את חוכרו הטוב את השמים חוכרו חד ויהיו את השמים שכשה ושבעה מוקפות
ויהיו חד · רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי בארחא דלדכי חמו חד בר כם דהוה אתי
מתעטף כעטופה דמטה וכלי זייכין קטורין תחותוי ת"ח חייא בר כם דין חד מתרין
לית ליה לו זכאה שלים חיהו לן לרמזא את כני עלמא חיהו · אמר ליה רבי יוסי הא
חסידי עליונין אמרו הוי דן לכל כר כם לזכו · הא תניכן בר כם דכפיק לארחא יתכוין
לתלת מלין לדורון לקרבא לגלותא מכאן מיעקב דהא לתלת מלין אתכוון וזריז גרמיה
לדורון לקרבא לגלותא · והאי בר כם אזיל בארחא חיהו הא ליה בעטופא דמטה
לגלותא · והא ליה כלי זייכין לקרבא כיון דתרין חלין לית ליה תליתאה לא לאורדף
אכתריה · כד קריב לגבייהו יסכו ליה שלים ולא לתיב לן · אמר ר' חייא הא חד מלישנא

תרין

תרין דאתחזיין דלית ביה דהה לית אתקין נרמיה לדורון ובדורון שלמת כגיל ביה .
אמר רבי יוסי דילמא ליהוי מסתדל בגלותיה או מרחים תלמודיה בנין דלא יעקר ליה .
אזלו כחדא ולא מגיל ההוא כר כם כהדיוסו . לבתר אסתמיטו רבי חייא ורבי יוסי
ואסתדלו באורייתא . כיון דשמע ההוא כר כם דהוו מסתדלי באורייתא קריב לגבייהו
ויסיב לון שלם . אמר לון רבותי כמה אסדתון לי כך והכיתו לי שלם ולא לתיבכח לכו .
אמר ליה רבי יוסי דילמא בלותא הויית אמר לו מרחים בתלמודך . אמר לון קבס
ידין לכו לכף זכו אחד לומא לכו ומא אחד הויכח לזיל בארחא אסכחכח אחד כר כם
ואקדימכח ליה שלם והוה נברא הוה לסטים וקם עלי ונצר לי ואלמלא דאתתקפכח
ביה אנטערכח . מהדוך ומא נדרכח דלא לאקדמא שלם כר לכר כם זכאה אלא לי
ידעכח ביה בקדמיתא ליכיל לנצרה לי ויתתקף בי בחילא בנין דאסיר לאקדמא שלם
לבר כם חייכח דכתיב לון שלום אמר יי לרשעי . והיה שעתא דאחיכח לכו והכיתו
לי שלם ולא לותיבכח לכו אסידכח לכו בנין דלא אחיכח ככו מכוח דאתחזי לכר והויכ
כמו כן מהדר תלמודא . אבל השתא דאחיכח ככו דאתון זכאין הא ארחא אתתקנא
קדמי . פתח ואמר מזמור לאסף אך טוב לישראל אלהים לברי לבב . תא חזי קבס
עבד ומיכח ושבד שמלא לאהבגא עלמא חד אקרי טוב וחד אקרי רע . ובתרין אלין
אתכליל כר כם ואתקריב בכלא והוה רע דאיהו שמלא אתכלילו ביה עמין עשן
ואתייהב בסטרא דלהון בנין דאיכון ערלי לבא ולאסתאבא ביה אבל ישראל מה כתיב
אך טוב לישראל כתיב ואי תימא לכלהו נמי אלא לאיכון דלא אסתאבו בהדיוס ההוא
רע דכתיב לבבי לבב בנין דלא טוב ולא רע טוב לישראל בלחודייהו ורע לעמין עשן
אך טוב לישראל בנין דאתדבקו ביה ובהאי אתדבקן ישראל ברזא עלאה ברזא
דמסיבותא למהוי כלא חד . אמר רבי יוסי זכאין אבן דלא שבשת כך ושלם קבס
בדרך לגבן . אמר רבי יוסי בנין דטוב הוא לישראל ישראל אית לון חולקא בעלמא
דין ובעלמא דאתי למחמי שכח בשעה חיזו יקרא כמה דכתיב כי עין בעין יראו
בשוב יי ציון כרוך יי לעולם אמן ואמן .

פרשת ויגש אליו

ויגש אליו יהודה וגו' רבי אלעזר פתח כי אתה אבינו כי אברהם
לא ידענו וישראל לא יכירנו אתה יי אבינו גואלנו מעולם
שמך . האי קרא לוקמוה . אבל תא חזי כד ברא קבס עלמא כל יומא ויומא עביד
עבידתא כדקא חזי ויומא ויומא כמה דאצטריך כיון דאתא יומא שתיתאה
ואצטריך למכרי אדם אתת אוריתא קמיה אמרה קמי קבס הכי אדם דאת

כעי למכרי ומין סוף לתרגוף קמך תלמלף לף תתריך רונזך טב ליה דלף יתברי ·
תמר לף קב"ה וכי למנבח לתתקריב לרך לפיס שף כלף כתורית לתברי וכלף כתורית
מתכלל כנין דעד לף כרף קב"ה עלמ"ל תתיין כל לתתון קמיה ועשו כל חד וחד למפרע
שלמת תיו תמרם קמיה רשיתך למכרי כי עלמ"ל לאו דכך זמיכין כמה נדיקיף לממת
דכתיב ותתוית תיו על מנחות הלכפים ונו' · ותכיכן דכתיב וממקדפי תחלו · אל
תקרי ממקדפי אלף ממקודפי · וכנין כך עלמף לף יתברי כך · שלמת תלת לתתון
פין קף ליס כל חד וחד כלחודוי · אל קב"ה לאו לתתון כדאי למכרי ככו עלמף דסף
לתתון לתתקרי ככו סקר וסקר לאו לימו כדאי למוקם קמאי וסף לוקמו ושלו
פף נלי וכן כלהו עד דמטו לתתון לאת כף כיון דכתיב כף! מעל כתרף לזדעזעו עלאי
ותתאי וכו' עד דלתקויים כלף כאת כ"ת דלימו סימן ברכה וכיה לתתכלל עלמף
ולתברי · ואי תימא דלכ"ף לימו ריפף דכל לימכון לתתון לאו לימו אלף כנין דלתקרי
כיה אלור · וכנין דלתקרי כיה אלור לף לתברי כיה עלמף ולשב"ף לימי לת
דרזף עלאה כנין דלף למכב דוכתף לסטרף לאחרף דלקרי אלור לף לתברי כיה
עלמף ולתתכלל בכית עלמף וכיה לתברי · תף חזי כי תתף לכימו כנין דסאי עלמף
בסאי דרגף לתתכלל ולתברי וכר כם כיה לתברי וכפף לעלמ"ל · כי לכרסם לף ידעגו
דסף לשב"ף דכיה קיומף דעלמף לף לתתדל עלן כמה דלתתדל על יסמעאל לתמר לו
יסמעאל יחיה לפניך · ויסראל לף יכירמו כנין דכל ברכאן דלמטריך לברכף לכנוי
סבק להאי דרגף לתתברכף כלהו · תתף ו' לתכימו דסף תכת קיומף עלן תדיר לברכף
ולתגנחף עלן כלכף דלתגנח על כנין ככל מה דלמטריך לן · נוקלבו משלש שמך
דסף תכת סוף נוקל דסכי תתקרי סמלאך הגואל ודף נוקלבו משלש שמך ודאי ·
תכיכן לין מפסיקין כין נוקלם לתפלה כמה דלף מפסיקין כין תפלה של יד לתפלה של
ראש דכתי למחזי דכלף חד והף לוקמוה · רבי יצחק ורבי יהודה הוו יתבי ליליף חד
ולעלן כאורייתף · תמר רבי יצחק לרבי יהודה הף תכיכן דכד כרף קב"ה עלמף עבד
עלמף תתלה כגוונף דעלמ"ל עלף וכלף דף לקבל דף כנין למהוי דף לקבל דף ואיהו
יקריה לעילף ותתף · תמר רבי יהודה סבי הוף ודאי וברף מדם על כלף ה"ד תכבי
עשיתי ארץ ואדם עליה ברואתי תכבי עשיתי ארץ ואדם"ה בנין דאדם עליה ברואתי
דאיהו קיומף דעלמף למהוי כלף כעלמו אחד · פתח ואמר כה תמר אל"ה ו' כורף
סמים וכוטיסם ריקם הארץ ונאחנאים כותן כמאם לעם עליה ורוח להולכים כה ·
הני קרא לוקמו לכל כה תמר הא ו' כורף סמים וכוטיסם דף קב"ה לעילף לעילף
דאיהו כורף סמים ותתקין ליה תדיר ככל זמכף · ריקם הארץ ונאחנאים דף לארעא
קדישא נהורף דחיי · כותן כמאם לעם עליה · הארץ דף היא דיסבא כמאם ונו'
תמר רבי יצחק כלף יאיהו לעילף דסף מתיין כפקף כמאתף דחיי להאי ארץ · והאי
ארץ נקטף כמאתף למיסב לכלף כנין דסהוא כהר דכנויד וכפיק ליהו ויסיב ועייל
כמאתין להאי ארץ ואיהי נקטף לן וייהבא לכלף · תף חזי כד כרף ליה קב"ה לאדם
עליה כמאתף דחיי מכי מקדפף לעילף ובמאתף ליהו כלהו כתלת דרגוי ועל דף
תלת

תלת שמהן חיכון לבשמתא כנוהא דרזא עלאה בפום רוח בשמים · כפום מה דאוקמוה
דחיכי תתאה מכלה · רוח חיכו קיומא דסלטא על כפא וחיכו דרגא עלאה עלה
לקיומא עלה בכלה כדקא חזי · בשמים חיכי קיומא עלאה על כלה וסלטא על
כלה דרגא קדישא עלאה על כלהו וחלין תלת דרגין כלילן כהו ככבי כפא לחיכון
דזכאן לפולחנא דמאריהון · דהה בקדמיתא חית כיה כפא וחיכו תקוכא קדישא
לאתתקנא כה כר כפא כיון דאתי כר כפא לאתדכאה כהאי דרגא אתתקן לאתעטרא כה כר כפא כיה הוה דזכי
כרוח דחיכו דרגא קדישא דסריא על כפא לאתעטרא כה כר כפא כיה הוה דזכי
כיון דאסתלק כהו בכפא ורוח ושאל ואתתקן כפולחנא דמריה כדקא יאות כדין
סריא עליה בשמים דרגא עלאה קדישא דסלטא על כלה כגין לאתעטרא כדרגא
עלאה קדישא וכדין חיכו עלוהי כלה סלוק בכל סטרין למזכי בעלמא דאתי
וחיכו רחימא דקשט כלה להכחיל חוסכי מלן חיכון חוסכי שין חיכון דבשמתא קדישא
כהו · אמר רבי יהודה הה הא כתיב כל אשר בשמת רוח חיים בחפיו וגו ·
הא הכי הוא ודאי דהה לא אשתאר כהו מכל חיכון דהוו כהו בשמתא קדישא כגון
חנוך ירד וכלהו נדיקיא כגין לאנכא על ארעא דלא יפתנו כניכויהו הה כל אשר
בשמת רוח חיים בחפיו מכל אשר בחרבה מתו · ככר מתו ואסתלקו מעלמא ולא
אשתאר מכהון מלן דיגין על עלמא בסהדותא זמכא · תא חזי כלה חיכון דרגין חלין על
חלין בפום רוח בשמים דרגא על דרגא כפום בקדמיתא וחיכי דרגא תתאה כדקדמאין ·
רוח לבתר דסריא על כפא וקיומא עלה · בשמים דרגא דסלקא על כלה ואוקמוה ·
בפום דה בפום דוד וחיכי דקיומא לקבלה בפום מהסוה כסר דכניד וכפיק · רוח דה
רוח וקיומא עליה ולא קיומא בכפום אלא כרוח ודה חיכו רוח דסריא כין אשא ומיא
ומכהא לתתן הלי כפא רוח קיומא בקיומא דרגא חוסרא עלאה דלקדמי בשמים דהה
מתמן כפקי כפא ורוח מתמן לתתן רוח וכד כטיל רוח כדין כטלא כפא וכלה חד
ואתקריכו דה כדה · כפא לתקריב כרוח · ורוח לתקריב בשמים וכלה חד · תא חזי
ויגש אלין תקרוכתא דשלמ בעלמ לאתחדה דה כדה למהוי כלה חד כגין דיהודה
חיכו מלך ויוסף מלך לתקריכו דה כדה ואתחידו דה כדה · רבי יהודה פתח ואמ
כי הכה המלכים נועדו דה יהודה ויוסף כגין דתרוויהו מלכים ואתקריכו דה כדה
לאתוכחא תרוויהו כחדה כגין דיהודה אתער כיה ככניהן והוה ערב לנכיה דלכוי
כיה כהאי עלמא ובעלמא דאתי · ועל דה לתקריב קמיה דיוסף לאתוכחא עמיה על
עסקא דכניהן דלא למהוי כניהו כהאי עלמא ובעלמא דאתי כדה אכפי אתרכו מידי
תבקשנו הם לא הכיאותיו שוב והכנעתיו לפניך וחטאתי לא כי הימים כהאי עלמא
ובעלמא דאתי ועל דה כי הכה המלכים נועדו עברו יחדיו אתרגיזו אתרגיזו ואתרגיזו
דה כדה כניכויה דכניהן מה כתיב המה ראו כן תמהו נכהלו נחפזו רעדה אחזתם
שם לכל חיכון דהוו תמן לכלהו שאר עכטין דהוו תמן חיל כיולדה כגין דהוו דחלין
לקטלה ולאתקטלה כניכויה דכניהן מה כתיב כן תמהו נכהלו נחפזו ובלה כגין דהוו
יוסף מזדכן כניכויה דיהודה ואתתקיד מלכוי · ואסת לאתערב כיה כבניהן ודחיל
דלא יתתקיד וכגין כך ויגש אלין יהודה · דא כי הכה המלכים נועדו דה יהודה ויוסף

דלא זדמנו לאתוכחא דלא עם דלא לאתוכחא תרוייהו כחדא כגון דיהודה הוה מלך ויוסף
הוה מלך ותרוייהו אתו כחד לאתוכחא דלא עם דלא על כיומין ודלא על כיומין · כי הכא
המלכים ר' יהודה רזא דמסיבותא הכא דהכי כד רשותא לאתכא וקסורא לאתעטר
כחדא כדין תרין עלמין מתקשרן כחדא וזדמנן כחדא דלא לאתפתחא חוכרא ודלא
לנקטא ולמכתם בגויה וכדין כי הכא המלכים כועדו · תרין עלמין קדישין עלמא עלאה
ועלמא תתאה · עברו יחדיו רזא דמלה דכד מתחברן כחדא כדין עברו יחדיו כגון
דכל חיוכין דעלמא לא לאתעברן עד דמתחברן כחדא כדכתיב ושוכר על פגע ועל
דלא עברו יחדיו · עברו ליכון חוכין ולאתכפרו כגון דהא כדין כל לכפין כהידין וכל
חוכין לאתעברו · רבי חייא אמר רזא דא כתקונא דקרכתא ליהו דהא כד קרכתא
לאתקריב וכלא מסתפקין כל חד וחד כדקא חזי ליה כדין לאתקשר כלא כחדא וכל
לכפין כהידין וקסורא חד לאתכא וכדין המלכים כועדו ואזדמנו כחדא לכפרא על
חוכין ולאעברא עלייהו וכדין המלכים כועדו ואתקשרו כחדא עברו יחדיו לאכפרא
כל לכפין ולמהוי כלא רשותא חדא · אמר רשו כן תמסו · סד דליכון מלכים אלא לגין
מלריהון דדיכון דחדוה דלהון למעבד הכוה דיכא דלאתפקדו עלי · וכדין כד מלכים
אזדמנו דתרוייהו עלמין כרשותא חדא כדין אמר רשו הכוה רשותא דתרין עלמין
כן תמהו ככהלו כחפזו כנין דכלהו מלרי דיוכא לאתכפיין ואתעברן מעלמא ולא יכלי
למלטא וכדין מתעברין קיימיהון מעברין מלטהון · ר' שמעון אמר · ויגש אליו יהודה ·
מ"ט יהודה כגון דהכי לנטריך דליהו שרב כלא כי עבדך ערב את הנער ורזא דמלה
יהודה ויוסף הכי לנטריכו לאתקרכא כחדא כגון דיוסף ליהו נדיק יהודה ליהו מלך
ועל דא ויגש אליו יהודה כגון דקורכא דלהון דלאתקריכו כחדא גרס כמה טבין לעלמ'
גרס עלמא לכלהו מכטין גרס עלמ' כיכוייהו גרס ליעקב דלאתקייים רוחא דיליה כלא
ותתי רוח יעקב לכיהם ועל דלא קריבו דלא עם דלא לנטרי ככלהו מטרין לשלוח ותתא ·
רבי לכא פתח ואמר יפה כוף מסום כל הארץ הר גיון וכרתי נפון קרית מלך רב ·
הלי קרא רזא דמסיבותא ליהו · יפה כוף דלא ליהו יוסף הנדיק דכתיב כיה ויהי
יוסף יפה תואר ויפה מראה מסום כל הארץ ליהו חדוה וחדו לעילא ותתא · הר גיון
וכרתי נפון כגון דכחולקיה קלוס מסכנא דמלה · הר גיון דלא ירוסלם · וכרתי נפון
הכי הוא ודלי לעילא ותתא · קרית מלך רב לאתר ליהו מתקרא לקכיל מלך רב דלא
מלכא עלאה דכלא קדם הקדמים דהא מתמן לתוא כל כהידו וכל ברכאן וכל חידו
דכלא דהא מתמן כהדין כל לכפין וכי מקדמ' לתברכא מתמן וכד ליהי מתברכא
מתמן כפקי ברכאן לכל עלמא דהא כל עלמא מתמן לתברכא · רבי יהודה ורבי יוסי
הוו עברו לכפר חנן עד דהוו יתבי כי לוסטיוויהו לתא חד כר כם וקד מטולא דחמרא
קמיה ושלל ככיתא · אדהכי אמר רבי יהודה לרבי יוסי הא תכוכן דדוד מלכא הוה
מתנמנם כסוס ומיכתיה זעיר · היך הוה קם כפלגות לילה הלי מעורא זעיר ליהו
ולא הוה לתער חפי כתלתות לילה · אמר ליה כשעתא דעלל לילה הוה יתיב עם כל
דרכי כיתיה ודלין מלי דחוריתא ולכתר הוה כלים מיכתיה עד פלגות לילה וקם
כפלגות לילה ולתער ולאתעדל כפולקכא דמלכי כמירין ותוככן · אדהכי אמר

הכוה

ההוא כר כמ וכי מלך דקלמריתו הכי הוה רזא דמלה דהה דוד מלכי וקיי
לעלם ולעלמי עלמין ודוד מלכ הוה כטיר כל יומוי דלה ויטעם טעם מיתה כגון דמיכתה
חד מסתין כמיתה לייהו ודוד כגון דוכתיה דלייהו חי לה הוה כחים אלה מתין כמי
דעד מתין כמי חסר חד לייהו חי מתמן ולהלאה טעים כר כמ טעמת דמותה .
ואפלוט כיה סטרה דרוח מסאבה ודה הוה כטיר דוד מלכה דלה ויטעם טעמ דמותה
ואפלוט כיה סטרה דלוחה לחברה כגון דמתין כמי חסר חד לייהו רזא דחייס דלעלה
עד מתין כמי דלייהו מתין חסר חד לייהו כמי עלמין ולילין רזא דלהון דתלין כהון
חוי ומכלן ולתתה רזא דמותה הוה . ועל דה דוד מלכה הוה מסער משורה דלוליה
כגון דיתקויים כחיים דלה ואפלוט כיה טעמת דמותה וכד לתפליג לילית הוה דוד
מתקויים כחתריה כגון דכד לתער פלגו לילית וכתרה קדישה לתער כעה דלה
לאסכחה ליה לדוד מתקסר כחתר לחברה כחתר דמותה כגון דכד לתפליג לילית
וקדושה עלאה לתער וכר כמ כחים בערסיה ולה לתער לאסנחה כיקרה דמריה הה
לייהו לתקסר כרזא דמותה ומתדבק כחתר לחברה ועל דה דוד מלכה הוה קאים
לאסנחה כיקרה דמריה תדיר חו לנבי חי ולה כחים כמיכתה לטעמת טעמת דמותה
וכגון כך הוה מתכמכ כסום מתין כמי ולה כאלומו . ותו רבי יהודה ורבי יוסי
ובקושה אמרו ליה מה עמך לה חזקיה לה יתייסר חילך ויתתקף לוריתך . יתיבו לחר
רבי יהודה הוליל ואמרית לימה לן מהכי רזין עלאין דקלמרת . פתח ואמר י כחכמה
יסד ארץ כונן שמים כתבונה . תא חזי כד כרה קב"ה עלמא חמא דלה יכיל לאתקויימא
עד דכרה לוריתין כגון דמכה כפקין כל כמוסין עלאין ותתאין וכה קיימי עלוי ותתלי
ה"ד י כחכמה יסד ארץ כונן שמים כתבונה דהה כחכמה קיימין כל קיומין דעלמא
וכלהו כפקי מגונה . דה י כחכמה יסד ארץ עלמא עלאה לא לאתכרי אלה מגו חכמה
ועלמא תתאה לא לאתכרי אלה מגו חכמה וכלהו כפקן מגו חכמה עלאה ומגו חכמה
תתאה . כונן שמים כתבונה . כונן מאי כונן אלה כונן כל יומא ויומא ולה פסיק ולה
לאתתקן כזמנה חדה אלה ככל יומא ויומא לאתקין ליה והיינו רזא דכתיב ושמים לה
זכו כעיניו . וכי ס"ד דנרעותא לייהו משמים אלה אסיקו משמים לייהו כגון חכינו
ורעו סניגי דקב"ה רשו כהו וחכיבותיה לנכיה דהה אע"ג דלייהו מתקין לון כל יומא
ויומא לה דמי כעיניו דלייהו מתתקנן כדקא יאות כגון דרחימותה דלהון לנכיה
ורעותיה לאכהרה לון תדיר כלה פסיקו דהה עלמא דלתי לפיק כהורין זהירין כל
יומא תדיר כלה פסיקו כגון לאכהרה לון תדיר ועל דה לה זכו כשכינו . לה זכו כלאודוי
לה כתיב אלה לה זכו כעיניו וכגון כך כונן שמים כתבונה מאן שמים דה הוה רזא
דכסא ורזא דכהן דה הוה יעקב דלייהו כללה דלהון כגון דיעקב תושבחתה דכסא
לייהו וליהו קיומא לאכהרה על עלמא וכגון דלייהו אסתלק גו עלמא דלתי כפק מכיס
עכפה חדה ספירה כחוזו וכל כהורין מוכיה כפקין וכל שבעה ומשה רבו לאכהרה
לאדעה ומאן לייהו דה יוסף הצדיק דלייהו יהיב שבעה לכל עלמא ועלמא מכיס לתתן
וכגון כך קב"ה כל מה דעבד בעלמא כלה לייהו ברזא עלאה וכלה כדקא חזו . לדכי
לתתה רבי אלעזר כיון דחמה לון לחמר ודלי שכיחתה דכה כחלי עסקיתו . לחמרו ליה

ע"י אשכנזי אלמנה כ"ס
מעיבות אלמנה שמואל
אלמנה שמואל

כל עובדיה · תמר ודוי שפיר קאמר לכל חיכון שתין כשמי ודוי שתין כשמי חיכון
דחיין כין לעילא כין לתתא ומכאן ולהלאה חיכה שתין כשמין לחרכין דחיכון כלהי
מסטרין דמותה ודרגה דמותה עלייהו וקרקפן דורמיטה וכלהו טעמה דמותה וכגין
כך דוד מלכה הוה חיהו מתדבק בחיכון שתין כשמין דחיין ומתמן ולהלאה לה כחום
כלל ה׳ם לה שתין שיכת לעיני לשפעתי תכומה ושל דה שפיר קאמר כגין דיקום דוד
חי כסטרין דחי ולה כסטרין דמותה׃ ויתבו כלהו ושתדלו כחוריתה ותתחברו
כחדה · פתח ר׳ שמעון ואמר יי׳ שדי יסומתי יום נעקתי כלילה כנגד ת״ת דוד מלכה הוה
קם כפלגו לילה ושתדל כחוריית כשירין ותושכחן לחדוה דמלכ׳ ומטרוניתו׳ ודה הוה
חדוה דמיימנותה כחרעה כגין דהה חיהו שכחה דמיימנות׳ דלתתא כחרע׳ דהה
לעילה׳ פתחי כחדוה סירתה כמה מלחכין עלאין ככמ׳ זיכין דקה מושכחן כלילה ככל
מסטרין׳ כשפה לתתא כחרעה מאן דמשכח ליה לקכה כחרעה כלילה כגי כוה קכה
וכל חיכון מלחכין קדישין דקה משכחן ליה לקכה כלהו נייתין להה׳ דקה משכח ליה
כלילה כחרעה דהה תושכחתה חיהו כשלימו לשלקה יקריה דקכה מתתה ולומרה
כחדוה דיחודה · תא חזי דוד מלכה כתב יי׳ לאדני ושועתי ונו׳ יי׳ לאדני ושועתי חיימתי
חיהו ושועתי כהסוה יומא דלקדמית תושכחת׳ כלילה לגבך כדין חיהו ושועתי כיומא
ות״ת דהה כלילה מאן דמשכח למאריה כתושכחתה דחורייתה כדין לתתקף כתקיפו
כיומא כסטרה דימיכה דהה חוטה חד כפקה מסטרה דימיכה וכדין לתמסך עליה
ולתתקף כיה ועל תמר יי׳ שדי ושועתי יום נעקתי כלילה כנגד ובגד תמר לה המתים
יהללו יה לה המתים כגין דחנטרי׳ לשכחה חי לחי ומת לחי לאו הכי דכתיב לה המתים
יהללו יה ואנחנו נברך יה דהה חכן חיין ולית לן חולקה כסטרה דמותה כלל · חזקיהו
תמר חי חי הוא יודך כמוכי כגין דחי לתקרב לחי דוד מלכה חיהו חי וקורכה דילהם
לחי ה עולמים · ומאן דלתקריב לגבייהו חיהו חי דכתיב ולתם הדבקים כיי׳ אלדיכם
חיים כלכם היום וכתיב וכביהו כן יהודע כן יום חי רב פעלים מקבציאל · פתח שמעון
ואמר תהלה לחכתריה ותמר · ואכלת ושבעת וברכת את יי׳ אלדיך · וכי לה מברכין ליה
לקכה עד לה כיכול ודה חית לן לקדומי כנפרה ולסדורי שכחה דמאריה כדק יאות
ולברכה כשמיה עד לה יברך לאחרה כעלמה וכתיב לה תהכלו על הדם לפיר ליה
למיכל עד לה יברך למאריה · והשתה כתיב ואכלת ושבעת וברכת · אלה דה ברכתה
דכלותה דיחודה ודה ברכתה דמזונה לאחזוקי לגבי דרגה דמיימנותה יתרוי ויתברך
יאות וכדין כעי לברכה ליה כדקה יאות דהשוה דרגה דמיימנותה יתרוי ויתברך
ויתהלה חידו מחיין דלעילא כמה דחנטריך כגין למיהב לן מזונו · דהה קשיין מזונו
דכר כם קמיה קכה כקריעת ים סוף מה כגין דמזונה דעלמה דלעילא הוא דתכן כמי
חיי ומזונו וכו׳ · וכגין כך קשיין קמיה מזונו דעלמה דהה כמזלה תלוי מילתה דמכוה
כפקי מזונו וחיי וכבי וכגין כך קשין קמיה מזונו דעלמה דהה לאו כרשותיה קיימה
עד דיתברך חיהו כגוונה דה זוגין דעלמה קשין קמיה וכלה כגין דרקיע וילון לה
משמשי כלום · וכם שין מלין דקיימין לעילא כאתר לחרה ועל דה חנטרי לתתברכה ·
תא חזי כל זוגין דעלמה קשין קמי הה דרגה כגין דכד זווגה קדישה משתכח כל

פסחתין כפקין מנו הלי מזלה לשילה דליהו הסוח כהר דכנויד וכפוק וכד תיליכתה
לסתכה מלרע לשילה כדין פרחין כסחתין ולתייהיבו כלהו כלילן דכר ונוקבה כסלי
דרגה ולכתר ליהו פרים לון כל חד וחד לסתריה כדקה חזי ליה ולכתר קטין קמי
הלי דרגה לסכרה לון כקדמיתה כגין דלה מתסברן כר כיוכן לרמי דכר כם וכלה
לשילה תלוין ועל דה קטיין קמיה כקריעת יס סוף דהה קריעת יסוף לסתפתה כיה
סכילין לשילה ליהו וכמ דמתפתחין סכילין ולורחין כיה סכי לתכקע ולתפתה וכנ"כ
כלה תלוה לשילה וכעיכן לכרכה ליה ולמיסב ליה תוקפה מתת כגין דיתכרכ מלשילה
ויתקף כדקה חזי . ועל דה כתיב וכרכת לת יי לת דיקה . ולנכי הלי לתר
לסטריך לסחזקה קמיה סכעה וכהירין דלכפין ולנכי סטרה לחרה כזמנה דליהו
סלמה כעלמה כעי לסחזקה קמיה כפכה דהסוח דרגה רעב ליהו ולתחזי לסחזקה
קמיה כפכה ולה סוכעה הוחיל וסכע לה סלמה כעלמה ועל דה ולכלת וסכע וכרכת
לת יי ללדיך . לתר רכי ללעזר סכי הוה ודלי וסכי לסטריך לתר רכי יהודה זכלין
ליכון נדיקיה דקורכה דלהין ליהו סלמה כעלמה כגין דידעי ליחדה יחודה ומקרבי
קורכה לסתנהה סלמה כעלמה דהה יוסף ויסודה עד לה לתקריבו דה עם דה לה
הוה סלמה כיון דלתקריבו יוסף ויסודה כחדה כדין לסתניהו סלמה כעלמה ויחידו
לתוסף לעילה ותתה . כתה דקורכה דיהודה ויוסף וכלהו סכטין לסתכחו כחדה
כיה כיוסף ודהוה קורכה לסכי סלמה כעלמה כמ דלוקימכה דכתי וינש אליו יהודה .

ולא יכול יוסף להתאפק לכל הסנכיס עליו ונו רכי חייה פתח ואמר פזר כתן
לאכיוכיס נדקתי עומדת לעד קרנו תרום ככבוד . תה חזי קכה כרה
עלמה ולסלוק עליה לאדם דיהה מלכה על כלה והלי כר כם מתברכן מכיה כעלמה
כמ זיכון מכהן נדיקיה ומכהן רשיעה מכהן טפטין ומכהן חכימין וכלהו לתקיימו
כעלמה עתידין ומסכנין וכלהו כגין למזכי אין כלהן למזכי נדיקיה עם רשיעה למזכי
חכימין עם טפטין למזכי עתידין עם מסכנין . דהה כגין כך זכי כר כם לאוי עלמה
ולתקער כלולכה דמי ולה עוד חלה דהה נדקה דליהו עכיד קלוס לעלמה דכתיב
ונדקתו עומדת לעד . פזר כתן לאכיוכיס . רכי ללעזר אמר כך כרה קכה עלמה
קלוס ליה על סמכה חד ונדיק סמיה והלי נדיק ליהו קיומה דעלמה ודה ליהו
דלסקי וזן לכלה דכתיב וכסר יוכה מעדן להסקות לת סנן ומסס יפרד והיה
לארכעה רלסים . ומסס יפרד מסו יפרד חלה הסוח מזוכה ומסקיה דסחוה כסר
כסיל נסתא כלה ולכתר לתכדר סחוה מסקיה לר' סטרין דעלמה וכמה לכון
דמכפלן לתתסקיה ולתתזכה מתמן כלה עיכו כל חליך יסברו ולתה כותן להם לת
לכלם כעתו . וכגין כך פזר כתן לאכיוכיס דה נדיק . נדקתו עומדת לעד דה
כנסת ישראל דכגין כך ליהו קיומה כרזה דסלם בקיומה סליס . רמא ירחם וכעם
דה מלכות עש . תה חזי מלכות סמיס ליהו כי מקדסה לקיומה כל מסכני כנו כלה
דסכיכתה ונדיק דה ליהו לקרי נכהי נדקה למיתן ולמיזן לכלה דכתיב עזר כתן
לאכיוכי כגין כך נכהי נדקה כסלי לסנרה לקכיל כלה . תה חזי ולה יכול יוסף להתאפק
לכל סנכיס חלין ליכון כל דקיומי לתתזכה ולתתסקיה מכיה . ולה עומד היס לתו

ר' יהי לקדקה

כהתודע יוסף אל אחיו דף כנסת ישראל · אחיו אלין מאר דתיבין מיולין לכתיב בפ
למען לחי ורשי דל ולא עמד הוא אתו בזמנה דקב"ה אתי לאזדווגא ככנסת ישראל ·
כהתודע יוסף אל אחיו בזמנה דק"ב הוא מתחבר כהו ביתראל בגין דאיהו כטלי
בלחודוהיו כלא תבורא דעמין עש"ו כהדיוהו בגין כך כיום הסמיכי עגרת תסיס
לכם דהה בזמנה דף איהו קב"ה בלחודוי בתבורא אדף עם ישראל דכתיב כהו אחי
ורשי כמה דאוקמו · רבי יוסף פתח קרא בזמנה דקב"ה ויקים לה לכנסת ישראל
מעברת ויבעי לאקמא מעמיה עש"ו כדין כתיב ומעמים אין אים אתי וכתי
הכה ולא עמד אים אתו כהתודע יוסף אל אחיו · כלא ויבטלם ויכפאם כל ימי
עולם · ולא יכול יוסף להתפקח רבי חזקיה פתח ואמר סיר המעלות אליך כפאתי
את עיני היועבי כמים הלי קרא אוקמו ואתמר אכל תא חזי אליך כפאתי את עיני
וכתיב הפאת עיני אל הרים אלא דא לעילא ודא לתתא · הפאת עיני אל הרים דא
לעילא כגין לאמשכא ברכאן משלא לתתא משלין הרים עלאין לאמשכא מכוייהו ברכאן
לכנסת ישראל דאתברכא מכוייהו אליך כפאתי את עיני למנפי ולאכפאה לאהון
ברכאן דנחתו מתמן לתתא היועבי כמים דכל תוקפהא ואילנהא וקיומהא איהו כמים
בגין דכד יובלא אפתח מבושי דכל אילנין תרעי כלהו קיומי כמים וכיון דמים כטיל
כל אילנין כהורין דכפקי מיובלא כדין איהו זן ואפקי לה לכנסת ישראל על ידא דגדיק
חי וכיון דדא אתער לגבא כמה אילנין דקיומין בכל סטרין לאתפקקא ולאתברכא
מתמן כדא הכפירים שואגים לטרף ולבקש מאל אכלם וכדין איהי סלקא ברזא
דרזין כדקא חזי ליה ומקבלא עדוכין מכעלה כדקא יאות וכלהו דקיומי בכל סטרין
עמדי כלהודייהו כלא ולא עמד אים אתו דכתיב ויקרא הוכיוהו כל אים מעלי ולכתר
דאיהי מקבלא עדוכין מכעלה כלהו אתפקיין לבתר ואתזו כלא ואפקו כל חיותא סדי
יסבורו פרחים נמאם · רבי יוסי פתח קרא כאליהו דכתיב ויקרא אל ו' ויאמר הנם אל
השמכה אשר אתי מתגורר עמה הרעב להמית את בנה תא חזי תרי הוו דקאמרו מלין
לקבל קב"ה מאם ואליהו מאם אל למה הרעת לעם הזה ואליהו אמר למה הרעות להמית את
בנה ותרוייהו מלה אחד קאמרו אתי טעמא אלא רזא איהי מאם אל למה הרעות אלא
מעמא אלא בגין דאתיהיב רשו לסטרא אחרא למשלט עלייהו דיסרא הרעות והכת
רשו לסטרא אחרא דרע למשלט עלייהו · אליהו אמר הרעות והכת רשו לסטרא
דרע ליטול כמתא דדא ודא הוא הרעות וכלא רזא אחד · תא חזי אליהו אמר הנם
אל השלמכה אשר אתי מתגורר עמה בגין דקב"ה אמר ליה לאליהו הנה נתתי אם אשם
לשלמכה לכלכלך וכל מאן דזן ומפרנס למאן דאטרידו ליה וכ"ם ביומי דכפנא הא
אתמר אליהו כחילנא דחיי ונרים ליה חיים ולכבוי והא אוקימנא · והמתה אליהו אמר
כל מאן דקיים כפשא כעלמא זכי ליה חיים וזכי לאתחדא בחילנא דחיי והמתה
סלטא אחילנא דמותא כסהדוי סטרא דרע — על השלמכה דאכת פקדת למיון לי בגין
כך הרעות · ואי תימא דרע לא אתעביד לכר עם משם קב"ה · תא חזי בזמנה דכר
עם חזיל ליעקב כטוריו דקב"ה תדיר לנגיה ולא יכיל סטרא אחרא למשלטא עליה
והאי רע אתכפיא קמיה ולא יכיל למשלטא · וכיון דנטוריו דקב"ה אתעברא מניה בגין

דאיהו

ליהוי ליתדבק ברע כדין דסוף רע כיון דחמי דלאו עמיה נטורי כדין מליט עליה
ואתי לסיועיה ליה וכדין לתיהוי ליה רשו וכטיל כשמתיה · משה אמר למה הרעות
דלתיהוי ליה רשו לסטרא דרע למשלט עלויהו דיסרא"ל למהוי כשעבודא דילוי ·
ל"ל למה הרעות דחתי כמה מכהון דהוו מתין ולתמסרו כסטרא דרע · תא חזי
בשעתא דטוב לתעיר דליהוי ומיכא כל חידו וכל טיבו וכל ברכאן משתכחן וכלא
כשעתא ליהוי כמה דלוקמו דלמרי כשכמ"ו כחשתי ורזא דא כגין דליהוי גזיר יחודא רבן
כדקא חזי · אמר רבי חייא וכי מלישו כיון דליהוי גזיר וקב"ה מקיים וליהוי גזיר על
עמיה דלא לאתתא מטרא וטלא היך דחיל ליהוי מלישו דסדרית ליה דכתיב כי כעת
מחר תעיש את כפשך ככפש תאר מסס ומיד דחיל וערק על כפשיה · אל רבי יוסי הא
לוקמוה דגדיקיא לא כעאן לסטרא למריהון כאתר דזקא לאשתכחת ליה לעיכא ·
כגוונא דסמואל דכתיב היך הלך ושמע שאול והרגני · אל עגלת בקר תקח כידך
בגין דגדיקיא לא כעאן לסטרא למריהון כאתר דזקא לאשתכח חוף הכי מליהו
כיון דחמי דזקא לאשתכח לא כעא לסטרא למריה · אל לכא מלה שמעכא דהא
כליהו לא כתיב כיה ויורא וילך אל כפשו אלא כפשו ויורא רחיה חמא ומה חמא אלא חמא
דהא מכמה שכין אזל כתריה מלאך המות ולא לתמסר כידיה ואשתא וילך אל כפשו ·
מאי וילך אל כפשו אזל לקיומא דכפשא ומאן חיהו לילכא דחמי לאתדבקא תמן ·
תא חזי כולהו כתיב לת כפשו והכא כתיב אל כפשו ורזא דא שמעכא דאמר ר"ש כל
כשמתין דעלמא כלהו כפקי מהאוא כהר דכניד וכפיק וכולהו נקיט לון ההוא נהורא
דחיי וכד נוקבא לתעברת מן דכורא וכלהו כתיהוכתא דתרין סטרין כתיהוכתא
דנוקבא לגבי דכורא וכד תיהוכתא דדכורא כפקא כרשותא כדין חיכון כשמתין
בקיומא ויתיר כגון דכלא כתיהוכתא ורשו דלילכא דחיי · ולליהו מהאוא רשותא
יתיר מכר כם לאחרא לתקייס וכגון כך אל כפשו כתיב ולא כתיב לת כפשו דהא לת
כפשו דא היא נוקבא ואי תימא ואל האיש אמר כללא דדכר ונוקבא כד איהו כגו
דכורא כדין ואל האיש אמר לת האיש נוקבא כלחודהא ולא כלילו דדכורא וכגין דחיהו
דא אל כפשו דכר כלחודוי לת כפשו נוקבא כלחודהא ולא כלילו דדכורא וכגין דחיהו
משטי דדכורא ויתיר מכל כגי עלמא לתקייס כקיומיה ויתיר ולא מית כשאר כגי עלמא
כגין דכלא חיהו מלילב' דחיי ולא מגו עפר וכגין דא משתלק לעילא ולא מית כארח
כל כגי עלמ' דכתיב ויעל שיהו כשערים השמים · תא חזי מה כתיב והכה רכב ויפל מה ומסוסי
מה ונו' דהא כדין לתפטט נופא מן רוחא ולאשתלק לעילא כשעת' מלאכ' קדישי עלויכון ועביד מליחותא כעלמא והא לוקמוה דכשין
דעביד קב"ה כאתר קדישי עלויכון ותא חזי מה כתיב ויפל את כפשו בקדמיתא
וילך אל כפשו כמה דלתמר בקיומא והכה את כפשו למות גילכא דכיה סריך מותא
ויתן לתגלי עליה קב"ה כמה דכתיב נא ושמדת כהר מה כתיב כתריה ואחר הרעם
קם לא כתיב ויי ואחר האש קול דמשה דקא דא הוא לתר פניומיה דכלא דמכוה נפקין
כל כהורין · מה כתיב ויה' כשמוע אליהו וילט פניו כהדרתו והכה אלו קול ואחר
מה לך פה אליהו ואחר קנא קנאתי אל קב"ה עד מתי לתה מקבא לי טרקא גלא דלא

יכול לשלטה בך מותה לעולם ועלמא לא יכול למסכלך עם בני כמה אל כי עזבו ברותך
בני ושרגל ונוי. תא ליה חיוך דבכל לתר דבני כמה ותקיומו קיום קדישא תבת תהא
זמין תמן. תא חזי מה גרם ההיא מלה דאלעזר דכתיב ויסתרתי כיסרגל מכעת שפיס
כל סברכיס לתר לה כרשו לבעל וכל הפה תשר לה כמה לו. תא לקבה מכתן ולהלאה
דלא יכיל עלמא למסכלך עם בני כמה ואת שיעא בן ספט מכל מחולה תמסת לבכיה
תחתך ימה בכיהה תחרף לגבי בני כמה ואת תסתלק לתתך. ותא חזי כל ההוא כר
כם דמקבי ליה לקבה לא יכיל מלאכא דאחרא לשלטה ביה כשאר בני כמה ויתקיים
ביה שלם. והא תוקמוה דתתר כפ"ח לכן לחמר הנני כותן לו את בריתי שלום.

ויפול על נו. רבי יוחנן ורבי ויכך ובכיתן בכה על נוחרו. רבי ונחק
תחר הא תוקמוה דבכה על מקדש ראשון ועל מקדש שני. פתח
ואמר כמגדל דוד נוחרך בנוי לתלפיות תלף המגן תלוי עליו כל שלטי הגבורים.
כמגדל דוד מאן מגדל דוד דא מגדל דוד ודאי דבכה ליה דוד ואמלק ליה גו ירושלם
תלף כמגדל דוד דא ירושלם לעילא דכתיב ביה מגדל עוז שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב
מאן נשגב תלף ההוא מגדל נשגב בגין דביה ירוץ צדיק. נוחרך דא בית מקדשא
דלתתא דאיהו קאים כתקונא דשפירו כקדלא לנוקבא. מה נוחר ה' הן שפירו דכל
נוקבא דכי כמי כי מקדשא איהו שפירו דכל עלמא. בנוי לתלפיות תלף דכל בני עלמא
הוו מסתכלן ביה והכי תוקמו. תלפיות תל דכל פיות דעלמא מסכחן ומכלהן לנביה.
תלף המגן תלוי עליו תלין תלף תקונין דמתקנן ביה כדקא יאות. כל שלטי הגבורים
דכלהו קא לתיין מסטרא דדיוקנא קאים מה נוחר כל תקונין דלתתא ביה תליין כך
מקדשא כל תקונין דעלמא ביה תליין ושריין והא תוקמו דכתיב על נוחריכו כר דבכו
ע"כ מקדשא דאיהו נוחר ושפירו דכל עלמא כדאבכו ינעבו למבני ליה תרין זמנין
ולא הוכח לבו דהא לא מסתקיף לן ואתחרב ולא אתבני לבתר מה נוחר כיון דאסתני כל
נוקבא לאסתני עמיה הכי כמי כי מקדשא כיון דאיהו אסתני ואתחשך כל עלמא הכי
כמי לתחשך ולא כהירו שמשא ולא סהיא וארעא וככביא בגין כך ככה ויסף על דא
ולבתר דכבה על דא ככה על מסטרין דלתתא כד לתתריב כי מקדשא כלהו מסטרין
לתתאי תיד ואתכדרו כיסי עמיה הה"ד ויכסף לכל אחיו ויבך עליהם עליהם ודאי.
על כלם ככה על כי מקדשא דלתתריב תרין זמנין ועל אחוי עזרת המסטרים דלתתא
בגלותא ואתכדרון כיסי עמיה ואחרי כן דכרו אחיו אתו ולא כתיב ויבכו דהא איהו
ככה דכנסת כיה רוחא קדישא ואיכון לה ככו דלא ערך עלייהו רוח קודשא.

והקל כשמעכית פרעה. רבי אלעזר פתח ואמר ככספה ונם כלתה
כפשי לחצרות ה' לבי ובשרי ירכנו אל אל חי. תא חזי כל בר נש
דבלי בלותא וקס קמיס מריה לנטריך ליה לקדמאה ליה ברכאן ככל יומא ויומא
ובלי בלותא קמי מריה כזמנא דלנטריך בעפרא לאחדא ביחודא דקבה. כמכתה
לאחדא בשמחה. ובלותא ובשותא לנטריך ליה לבר נש ככל יומא ויומא בגין
למשמע קלים בבלותיה ומאן דשמע קלים בבלותיה בלותיה לא ישתמע חס בגין

דבלותא

דגלותא לאו לישראל קלא דמסתמע דהוה קול דמסתמע לאו היא גלותא · ומאן לישראל
גלותא דא קלא דתדיר בקלא דמסתמע ומאן הוא קלא דמסתמע דא הוא קול
דהוה כולו קלא דתדיר כיון דא הוא קל כלא ולאו וכגון כך לא תנטריך ליה לכך כם
למסמע קליה כגלותיה אלא לגלאה כלהם כהוא קלא דלא מסתמע ודא היא גלותא
דמתקבלת תדיר ומימיך והקל כמסמע קל כלא ולאו כמסמע דא היא גלות דהיא כמסתי
דקם קבול כך לתעביד בו רשותא וכוונה ותקוע כדקא יאות וליחדא יחודא דמרים
כדקא יאות בכל יומא · והקל כמסמע כית פרשה · והקל כמסמע חסר ולאו מלי טעמא
אמר רבי אלעזר דא הוא סכיכת דכלאים על חרוב כי מקדשא ועל גלותהון דישראל ·
כתיב הכא והקל כמסמע וכתיב התם קול כרמה כמסמע מה להלן סכיכתא אף כאן כמי
סכיכתא רבי אלעזר אמר קלא כחשאי דא הוא קלא עלאה דכל קלין כפקין מתמן ·
לכל קל כלא ולאו דא הוא גלותא דלתתא דהיינו לזלזל לאסתלקא ולאתחברא כיה ·
תא חזי והקל כמסמע דא הוא קל כלא ולאו דהיינו קלא כבלת על מקדש ראשון ועל
מקדש שני כמסמע כמה דאתמר · קול כרמה כמסמע · כרמה מאי כרמה דא הוא עלמא
עלאה עלמא דאתי ומימיך מן כרמה ועד כית ג׳ מן העולם ועד העולם הבא כרמה דא
עלמא עלאה דהא כהיות מעתה די כרמה כמסמע כדין מה כתיב ויקרא י׳ אלהי צבאות
ביום ההוא לבכי ולמספד וגו׳ · והקל כמסמע לשילה מאי טעמא כגין דלאו לתרחק
ולאסתלקא מכיה וכדין רחל מבכה על בניה מלכה להכאם על בני כי אינכו והא לוקיימכ׳
כי אינכו דכעלה לא אסתכא עמה ושמלה בעלה ואסתכא עמה תתכא עמה עליהו דהא כדין
בכתה לא יהון בגלותא וכגין דלאינכו לאו היכי מתכאמא על בכתה כגין דכתיב
לתרחקו מכה על דאינכו עמה · תא חזי כית פרשה דא הוא סימיך לשילה · כיתא
דאתפרעו ואתגלין מכיה כל כהורי וכל כוכיכין כל מה דהוה סתי מתמן לתגלי וכגי
קם לפיק כל כהורין וכל כוכיכין כגין לאכרזא להוה קול דלקרי קל כלא ולאו · תא
כד יקים קם להאי קל מעברא ויתחבר כולו כדין כל מה דלתתכיד מכייהו כזמכא
דגלותא ויתדר ויתעדכן כהורין עלאין דלתוספן מנו עלמא עלאה כדא והיה כיו
ההוא יתקע כשופר גדול וכאו האובדים כארץ אשור והנדחי כארץ מצרים והשתחוו
לי׳ כהר הקדש כירושלם · **ואתה** נותיה זאת עשו קחו לכם מארץ מצרים
וגו׳ · רבי חייא פתח כמחי לת ירושלם וגילו כה כל האוהביה שישו
לתה משוש וגו׳ · תא חזי כד לתתברכ כי מקדשא וגרמו חוכין ולתגלי ישראל
מארעא אסתלק קם לשילה ולא חמנא על חרוב כי מקדשא ועל עמיה דלתגלי
וכדין סכיכתא לתגלויה עמהון כד כחת חמנא על כיתיה דלתוקד אסתכל על עמיה
והא לתגלי מלא על מטרוכי ולתתרכת כדין ויקרא י׳ אלהים כבאות ביום ההוא לבכי
ולמספד ולקרחה ולחגור שק והיה גם כתיב כה אלי כבתולה חגורת שק על
בעל נעוריה כדא כי היכי כגין דאסתלק מיכה ולאסתכחת פרודא · ולאפלגו עמיה
ולארעא כלהו לתתלגו דכתיב הלכים שמים קדרות ושק אשים כסו · מלאכי עלאי כלהו
לתתלגו עליה דכתיב הן ארלם צעקו חוכה מלאכי שלום מר יבכיון ממש ויסיהרו
לתתלגו ואסכו כהוריהון דכתיב חסך האמם כנחתו וגו׳ · עלאי ותתאי כבו עלה

ותתחכלו מט כנין דמלטח עלה סטר אחר דמלטח על תרע קדושת פתח ותמר ותתם
כן תדם כה תמר יי׳ תלדים לתדמית ישראל קן כח הקן על תרכע כנפות הארץ תהי
קרח רזא תיהו . לתדמית ישראל קן מתי תיהו וכי תדמית ישראל קן היה תלת הכי
הוה ודלי ותתמר . קן תיהו ליחיכח קן תיהו למחלת קן ליחיכח דכתיב לקן היחין
קן למחלת דכתיב קן סם לחסך ולכל תכלית הוה תוקר ודח הוה קן כל כסר כחם
דתתמר . קן דיחיכח היכו דכתיב לתדמית ישראל קן . כח סקן דח קן דמחלת .
קן דיחיכח דח קן דיכר סטוב . קן דמחלת דח קן דיכר הרע ודח תיהו דכך
חוכין לתנברו ולתייהיב סלטכים למלכות למלטח ולחרכח כיתיה ומקדמיה ודח ר״ת
הוה דכתיב כה תמר יי׳ תלדים רשה לחר רעה הכה כחה וכלה חד . וכנין כך
לתתכלו עלוי ותתלי על דלתייהיב סלטכ״להי קן דמחלת וכנין כך כיון דמלכו
קדושת מלכו׳ שמים לתכפי׳ ומלכו׳ לחרת לתנבר כדין תית ליה לכל כר כם לתתכלת
עמה ולתתכפיח עמה כנין דכך תיהי לזדקפת ועלמת ותחדי ותחדי תיהו כהדם
דכתיב שיתו לתך מסום כל המתהכלים עליה . תת חזי כתיב כהו כמנרים עגלה
יפפיה מנרים ורזא דעגלה דח הוו ישראל תחות סולטנים כמה זמנין וכמה סנין וכנין
דזמינין ישראל למלטח לכתר עלה לתרמיז לון הסתת עגלות . רבי חלעזר חמר
רמז רמיז ליה ועק ליוסף על עגלה ערופה דהא כהונה פרקא לתפרש מכיה ולוקמו
עגלה ערופה דהיהי לתית לתיח על דלסתכח קטולא ולא לתידע מאן קטיל ליה . וכנין
דלא יסלטון על תרעא רוחין ביסין דלא לסטרוכו ויכין הדי עגלה לתקיכה כנין דלא
יסתמודעון לנכיה ולא יסלטו עליהו . תת חזי כל ככי כסח כלהו עברין שי דמלאך
המות כר מהדי דקדימו ליה ככי כסח עד לא ומטו זמכח למלטח כיה וליסול רמז
דסח לא סליט כבר כם עד דכטיל רמז וכנין כך לית ליה דיכח למלטח על ההוא
לתר כמה דלא כודעמי הכהו לא לית ליה דיכח דלא לתידע כנין לקטרגא על ההוא
לתר שי ולקחו זקני השיר העגלת בקר וגו׳ כנין לתעברא דיכיה דההוא לתר
ולתתקכח דלא יסליט כיה מקטרגא ולסתזכח מכיה . תת חזי יוסף כד לתפרש
מלכוי כלא ליה וכלא לכלה לסתדר והוה מה דהוה . וכד אמר יעקב טרוף טורף
יוסף אמר כי אלד אל ככי אחו׳ דאחא נרימכח ליה . ותו דהוכח ידע דאחוי סניין
ליה וסדרכח ליה ורמז קח רמיז ליה . אל רבי יהודה לימן עגלות עפ פרעה סדר לון
דכתיב ויתן להם יוסף עגלות על פי פרעה . אל דיוקא דמלה דכתיב ואתה צויתה
זאת עשו . ואתה צויתה דיוקא וכ״כ כתיב כהא מסתמא דיוסף תכא לון וכ״כ ויתן להם
יוסף עגלות על פי פרעה ויעקב לא לתקויים מלה עד דאמא לון דכתיב וירא את
העגלות אשר שלח יוסף לשאת אותו ותחי רוח יעקב אביהם . תרם בקדמיתא ותחי
רוח יעקב ולכתר ואמר ישראל רב עוד יוסף בני חי אלא בקדמיתא קרי ליה אוריתא
יעקב כנין סותפותא דאסתתפו מכיכתא בההוא חרם כד אזדכן יוסף ואסתח
דמכיכתא סלקא כדין חייהו ותחי רוח יעקב אבי׳ ודא הוא רזא דמכיכתא וכתר
דאיהי קיומא בקיומא כנין דרגא דלעילא לתעבר לנבי׳ דרגא דאיהו ישראל מכאן
דדרגא דלעילא לא לתתער לעולם עד דאתער בקדמיתא לתתא דסא הכא ותחי רוח

יעקב

ויאמר אלהים ליעקב קום עלה בית אל וגו׳ ויאמר יעקב לביתו ולכל אשר עמו הסירו את אלהי הנכר אשר בתוככם והטהרו והחליפו שמלתיכם ונקומה ונעלה בית אל ונעשה שם מזבח לאל העונה אותי ביום צרתי ויהי עמדי בדרך אשר הלכתי ויתנו אל יעקב את כל אלהי הנכר אשר בידם ואת הנזמים אשר באזניהם ויטמן אותם יעקב תחת האלה אשר עם שכם ויסעו ויהי חתת אלהים על הערים אשר סביבותיהם ולא רדפו אחרי בני יעקב ויבא יעקב לוז אשר בארץ כנען הוא בית אל הוא ואל כל העם אשר אתו ויבן שם מזבח ויקרא למקום אל בית אל כי שם נגלו אליו האלהים בברחו מפני אחיו ותמת דבורה מינקת רבקה ותקבר מתחת לבית אל תחת האלון ויקרא שמו אלון בכות ויראו אלהים אל יעקב עוד בבואו מפדן ארם ויברך אותו ויאמר אליו יעקב יעקב לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך ויקרא את שמו ישראל ויאמר אליו אלהים אני אל שדי פרה ורבה גוי וקהל עמים יהיה ממך וגו׳ ויעל מעליו אלהים במקום אשר דבר אתו ויצב יעקב מצבה במקום אשר דבר אתו מצבת אבן ויסך עליה נסך ויצק עליה שמן ויקרא יעקב את שם המקום אשר דבר אלהים אתו בית אל ויסעו מבית אל ויהי עוד כברת הארץ לבוא אפרתה ותלד רחל ותקש בלדתה ותרא המילדת אליה אל תיראי כי גם זה לך בן ויהי בצאת נפשה כי מתה ותקרא שמו בן אוני ואביו קרא לו בנימין ותמת רחל ותקבר בדרך אפרת הוא בית לחם ויצב יעקב מצבה על קברתה הוא מצבת קבר רחל עד היום הזה ויסע ישראל ויט אהלה מהלאה למגדל עדר ויהי בשכן ישראל בארץ ההוא וילך ראובן וישכב את בלהה פילגש אביו ויהי ישראל שמע ויהיו בני יעקב שנים עשר בני לאה בכור יעקב ראובן ושמעון ולוי ויהודה ויששכר וזבולן בני רחל יוסף ובנימין בני בלהה שפחת רחל דן ונפתלי בני זלפה שפחת לאה גד ואשר אלה בני יעקב אשר ילד לו בפדן ארם ויבא יעקב אל יצחק אביו ממרא קרית הארבע הוא חברון אשר גר שם אברהם ויצחק ויהי ימי יצחק מאת שנה ושמנים שנה ויגוע יצחק וימת ויאסף אל עמיו זקן ושבע ימים ויקברו אתו עשו ויעקב בניו ויעקב בנו בשלום ויאסור אלה תולדות עשו הוא אדום ויאסור עשו את נשיו מבנות כנען את עדה בת אילון החתי ואת אהליבמה בת ענה בת צבעון החוי ואת בשמת בת ישמעאל אחות נביות ותלד עדה לעשו את אליפז ותלד בשמת את רעואל ותלד אהליבמה את יעוש ואת יעלם ואת קרח אלה בני עשו אשר נולד לו בארץ כנען ויקח עשו את נשיו ואת בניו ואת בנותיו ואת כל נפשות ביתו ואת מקנהו ואת כל בהמתו ואת כל קנינו אשר רכש בארץ כנען וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו כי היה רכושם רב מלשבת יחדו ולא יכלה ארץ מגוריהם לשאת אותם מפני מקניהם ויאסור ויושב עשו בהר שעיר עשו הוא אדום ויאסור עשו את אשת כנען ואת בני

דלקרי מי העולמים. וכגון כך כי עודך חי. ועל כקדמיתא לחמר רב עוד יוסף כמי
מי דלמטריך למיקם כרזא דחי וקח לתמר. תא חזי מה כתי ויברך יעקב לת פרעה
לחמר רבי יוסי פרעה לעג דלוקמוה כרזא לוחרא ממך דקא ממכיכן כעלמא לכל תא
חזי לסוסתי ברכבי פרעה דמיתיך רעיתי. תא חזי לית רתיכין לממלכה כרזא
דמטרא לחרא ולית רתיכין ליחכא כרזא דלעילא דקדושה ולגין לקבל חלין חלין
דרחמי ולגין דדוכא. וכד קב"ה עבד דוכא כמצרי כל דוכא דעביד כהסוא גווכא
דליכון רתיכין ממם וכגווכא דוליס דסהוא סטרא ממם מס סהוא סטדא ממם קטיל
ולפיק כממתין לוף קב"ה עביד כהסוא גווכא ממם דכתיב ויסרוג יי' כל כבר וכן כלא
במצרים סהוא גווכא ממם וכגון כך דמיתיך רשיתי כגווכא דילה ממם לקטלא דכתיב
כי לחי יי' לכי הוא ולא לחר. ולזמכא דלתי מה כתיב מי זה כא מלדוס תמון כגדיס
מכנרה וגו' תא חזי מה כתיב. **וישב** ישראל כלרן מצרים כלרן גסן
ויחזו כה ויפרו וירבו מלד ויחזו כה לחסס עלמין ויחזו כה דכא
לסון לתחזי כמה דלוקמוה לר' יוסי ויפרו וירבו מלד ולהי דכא נערה לא סרלת כהו
וקיומי כתפכוקי עלמא וכגון כך ויפרו וירבו מלד. ברוך יי' לעולם לחמן ולחמן.

פרשת ויחי יעקב

ויחי יעקב כלרן מצרי' סבע עשר
סנס וגו'. לחמ' רבי יוסי לכא
חמא כנכוהא כמצרי' דיהון כהוסי כממ
גלוון עד הכא ועד עדכא דקן מסוקא
ולא מטא לכוהא דוקי חלא כמצרים
והיא כבוהתא מעלייתא מדלתכבוהו
דכוותה ולא מטא להו עוס חוכים מן כבי
כבוהא חלא הוא ומסה. כמסה כתיב כי
לא ירלבי האדם ומי כיעקב כתיב ויחי
יעקב. ויחי כבוהת' לכחת' מלסטקלריהא
מלירתא כעא למימר חסן הסוא הוא
כעיכוהי כבוהן דגלוהא דערעו לכבוהי
כלרעא דכבעו וככל לרעא דלתותה כה מלרעא דמצרים הוא תביר לבוה
דכתיב כי יש סבר כמצרים ועל מטא ויחי ויעקב כמצרים ולא הוא חדי היא כי כלרעי

היא

אמרו סמניסי' מתוך סלמון נכר סמיא
מסס'סוסר וסלוי נכר מתוך סמסך.
ולדעתיהו כי סי' מתדרש סכעלם וכלמון סקדש
היא. וסמתכמיים להתהלל סמו סמת לממת
וסמסחידו כוכת וסכנת סמלמר כי לא ידעו ולא
סכינו לעשות סלמון על מתכונתו וסכם יהיה
בעיני כל מעיין כספר סמתום וכבר סיינו
מסמיטין לומר כי בסעתקם סכא מבמת תובב"
לא מבלבו לומר. שלא מפני סרומים סלא יתפרש
עליהו לומר כי מלאכתנו מסרס סדסבנו לומר
כמנר סו' ומין כא כידיהו לתקן לת מסר עוותו.

הוא ספיקן דעמין ספרין דכורסי יקרא ולא מטא להון סוס לחוטם לא מן עלמא ולא
מן תתאם אלא חי ורזא דא כי לא ירחצי הלדם וחי כמה הוא רזא עלאה כדא קדא
ואתן מבריוא תמיהון עלויהו על ויחי דכתיב עמיה יעקב הוא ליה למימר קמי ישראל
ישראל מכאן דכתיב קדם ישראל לוי רחמנות ונוכחי כתורי ישראל. רבי אלעזר בריה
דר׳ שמעון אמר וכי לא אמר קרא ויזכור את בריתו ליעקב אמר רבי שמעון אכתי
בעדכא דהוו ישראל קטיטין וזכאין ועבדין זכו ולא הוו רתיתין ישראל אלא יעקב לחודיה
בגין דכתיב דשבדין הוא למעבד להו טכסין סגיאין דלא כדא מדאכו ואתגליאו על
חוביהון ועל שכלהון כיצד לא הוו סכלין יתיה דלא יהויין כעלמא בקושטא על
חוביהון ועל דא אתי מכילתא דרחמי ודיבא לחוד ישראל ויסכית יתהון כחדא
גלותהון ואות כעי כרי אכל חיכים מסתכלן וכדע יתיה יעקב דמתלף עם ויחי קדם
ועל דכא רזא אמרין יעקב כחר ויתיה ספירא כבורסי יקרא. רבי שמעון פתח ואמר
ואת דכא ושפל רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב כדכאים. לב כדכאים דא יעקב
כלא תחת מן דרגא כחיתא עלוהי כחיין כרכאן כמנרים. תכא אל תכא לכא ח׳
דיעקב דהוה כמנרים ליה כבוראתיה מעלייתא לרעא סניאה. תא חזו לא זכי לכרך
לאד מכנוהי ולא הוה כידיה רוחא לכרך אלא כמנרתי כד כרוך יתהון כל אד ואד
ברזא ורזא וירח יעקב כיום שבר כמנרים ויאמר יעקב לבניו אסף אתרתו את חזו
דלא אתייהיבת כבוראתא אלא לתכירי לבא כלא רזי שמא ושברו לבו משם ובחיה ולא
כמות. אמר רבי יוסי תחות כרסי יקרא קדישא ויעקב ספיר דחיהי מכילתא דדיבא
לשטריה אתא אמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלהים ועם
אנשים ותוכלת משכח דיעקב חזא לשטריה מכילתא דדיבא ויזרח לו השמש כאשר
עבר את פנואל וגו׳ ורזא דמלה אוי לנו כי ערב היום כי יכטו צלי ערב. רבי שמעון
אמ׳ כד אתגליאו מן ירושלם ואעדיאו תדירא וסליב מסכלא את היכלא כעדכא הויא
לא סוכלת מלכותא ליסראל על חוביהון אלא ישראל בגין דהוא מתרי ניסא רחמי
ודיבא ואלא דלא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כד אתפרים בסכוריא ישראל
יעקב עלאה דא מן דא וכגוונא הוא חוטר ממש גליפא מתרין סטרוי מסמיא קדישא
אחד רחמי כדיבא ואחד דיבא כדיבא ורזא לא סכיט מן יעקב ולא רחם עיול כישראל
מדאכן כגלגלתא דחיקן כין סכלי ואסתליקת מטרוניתא מן אלכא ואתרחיקת מכיה הוא
ישראל סכיכת כיבכא ויפרקיבכא ורזא כמה דאמ׳ יי׳ מלך ישראל ונושע יי׳ צבאות. ויחי אי׳ה
אמ׳ יי׳ אשמי כסלי ואחרן הדום רגלי כגין עלאה שתי רגלי אי׳ רכבתא י׳ לא ישירתא
ה׳ לתיוו׳ נו׳ ו׳ לא׳ הא מעלאה תחות כרסיה יקרא יקרא אחכן טכא כארץ מצרי׳ הייכא
דכתיב וכנף יי׳ את מצרים כנוף ורפוח ונומ׳. יי׳ פריסת כי טל אורות טלך ה׳ כגין
פריסת וכגין דא מתחלף כחדא כ׳ פריסת גלותא ה׳ פריסת קדמייתא תא חזו מה
דכתי׳ כית יעקב לכו ונלכה כאור יי׳ כגלות׳ אתון דאתגזר עליהון על חוביהון בקושט׳
בדיבא הוו כאוריתא תקנתא ואתקון מן ארעא טוכא דהיא גלותא ואתכי לכארץ דיו׳
ה׳ לכארץ אתנבי אתא כתיגבא דספרא דאוריתא ואכא אתפלג כארץ את
מסכא כתיגבא דספרא דאוריתא רן מתלפין כחדא גלות׳ מאי גלותא דמצרי אדכא

שלח מכון הוא לאברהם דיהא גלות לבניהו במצרים וכי הוא מכוונת מלתן ותשעים
מכון. ת"ח ויחיו יוסף כן מאה ועשר מכוס. ר"ש פתח ואמ' הכא העלמה הרה וילדת בן
וקראת שמו עמנואל עדיו ולידה דאתמלי בגלוותן ועקתן סגיאין ועדן ביסין ושעב
דיהו כלין מטרוניתן לזדעזעת ואתרחק מן כאלה תהא עמהן בגלות כן מאה ועשר
הוא גלופא דאתוסף יתרעי למימר והוא עבר מן גלותא מאה ועשר מכון ומאתן
ותשעין הוי. לרכב מאה מכון ולא אתמכי גלותא דיעקב אלא מדמית יוסף. ויהיו ימי
יעקב מכי חיו מכא מכוס ואחרעי ומאת מכא הכא רזא כגלותא כמכויכא תקונת יהון
כמויא דאתגליין כמכילתא דדיכא תלתא גלוון קדמאה דמצרי דאתמתל כמכעא
מכן. רבי חייא פתח ואמר הסכעתי אתכם ככות ירושלם כצבאות או כאילות ובו'
ר' שמעון אמר מהכא מרחוק יי' נראה לי ואהבת שלם אהבתיך ובו' הכא רזא בגלותא
תקנתא יהון כהוי דישראל מפתרי גליוא ויתרעי למימר יהון כהוא קדיפא דאתגלון
על חוביהון כדיכא מכין סגיאין יהא מכא מכא כחטאתיכם. כי מכעתים יוקש קין
כגלותא קדמאה דמצרי דהיא זעירא תניינא גלותא דמופטים דאתמתל לארכעים
מכין כמכא דיכהו סגיאו מכים. תליתא גלותא דאכן כיה לריכא דאתמתל למאה
מכין כארכעין והייכו דאע"ג עלאה דאמר ומאת הוסר התמיד ולתת מקום שומם ובו'
ויקרבו ימי ישראל למות. רבי חזקיה אמר מאה דא עקרא דגלותא דהוא
ערען לכהוי קריכא לכפפים ודחיקת למאת לא מפתאר מי כד הוא
נאות מדרגין כדיל חוביהון דישראל לא נאית עמהון בגלותא זכאה חולקהון דהי לא
נאית עמהון בגלותא לסתלרן כיכי עמיהון ולא לאחרת מדוע כאתי ואין הוא קרתי
ואין שכח ואין שוכח דל ישראל כאתי ואין הוא דל מכיכ. הקטור קטר ידי מפדו ואם
אין כי כח להכיל הן בניערתי לאחריך יס לפסים כהרות מדבר קבה וסב הולקא לישראל
דלא יפלוט דכרכא לאחר כהון כאתו לגלותא מכיכת עמהון והוא רחוק ממטרוניתא
ויקרא לכבו ליוסף ויאמר לו אם כא מצאתי חן כעיניך חקר ית כהוי כלהון
ואמר להון עקתן סגיאין וכיסין דכרכין חמית למיעל לדריכון לפכחן
רחמי עלאי ואי אתון כעין למיפק מכל עקתא קיימו לי וכבו כיכא עלמא ותעבדון
קשוט ודוכא ותסיו לאתכתכון ופקידו ככל דר ודר דייתי כתריכון ואי אתון כעין
למעבד הכי תפקון מכל עקתא ד יתי עליכון. רבי שמעון אמר דרכו כשעה מפטפט
הולי ואתן יי' נכחות את מארית יוסף ואי תעבדון מכי לא תקברון אח מן כרי שלא אתי
תתוכון לארעכון כשלמא הלא טוב כא ידך תחת ירכי מהו ידך פתח ואמר חנוך
הרכך על ידך נבור הודך והדרך סייפא דקלי כא מאה ואמת תרין ספירן ספירן ולא
מכקין לא לדל ושר לא מ"א ואמת יסוכבו כפיך מכי יי' מלקט דאתקריאו כהוי ישראל
כלהון ואי הוו מכלן כהוי ועבידו מה דקיימו לא מות אח מכפייהו במצרי דכל טב
וטב דנזיר שמא על ליבשא לא הוי אלא על דיהון טבין ואי לא כמה דאמר דוד
למען יקים וי' את דברו אשר דבר עלי. לאמר אם יסמרו בניך את דרכי ללכת לפני
כאמת ואי לא לא. ת"ח חזו כמה הוא עדיף רוחא דאכא מרוחא דכרכא דרוחא דאכא
הוא רוחא דכרכא רוחא מרוחא סלקא ואי סייעת לוירא מאחרא כרוחא לא נקוק מלים

דמה חסיר הוה והלי לוורח ושייכו פרח למוד מדכר בלות כפמה מלפה רוח · תכח
רב המנוכח סכח לזל לקפוטקויח עלל לקמויהו רב יוסף סכח לל כמלי עסקיתו ווי
ליה ווי לכפמיה לי לפמלף רוחה דמסלכה דלפמכה עמיה ולוריה ליה לכריה והלי
לויהו דקכם ליה מולקה סכיק ליה מולקה סכיק ליה לפוכלה ליה לפלמה דלתי
לל מל הה לל הכי לוליפכה דהלי ירוחה כיפתה לתסוון כלהו כבוי לי לה יתוכון דהה
ליה מלה קוומה קמי תפוכה ולכה הכי לוליפכה דהה לסוותה דה יהבו לי זמכה
מדה דהויכה רפיה כלכפוי ויומה מד הויכה לזיל כלרחה ושרעכה כמד זכלה ועל
ידוי לתעבר מכלי ההוה רפיומה לל מה מתך לל מלעזר וקריכה עליה מלעזר לחרה
לל כריך רחמכה דחמיכה לך זכלה מולקך כפלמה דין וכפלמה דלתי·

ויאמר הסבעה לי וגו׳ רבי תזקיה פתח ולמר כסבע יי כימיכו וכזרוע עזו קיים
קכם דיכוך ליסרלל מן גלותה דלהון ודל קיים להון קיים דלה יפכוך
לון כלרע סכליכון · ולומר מלאכי כי עלה הממר ויומר לה מלמך כי חם כרכתני
מלן כרכתני יהב להון גלותה וקיים להון דיפקון מכיה · תכח זמין קכם לכריהון
דיסרלל דיהון כל חד וחד תחות כרסיה ויהון מעליון מכל עלמי כנין דה תפכח ולו
לריכה קיים קכם לפלמותה דו׳דלל וכנין פתח ויפתחו יסרלל על רלם המטה סניד
יסרלל דליתי מפוחה כפוף מכייכה דה ותפרי סכיכתה עמהון · ויהי לחר
הדברים האלה ויומר ליוסף הכה חכיך חולה וגו׳ מתניתין לומר רבי חזקיה
לה לתה קרח לתפמושיכן דעבד חלה לתה קרח לחתיה מה דיהוי כפוף גלותה
כל חלין לפוף מכייכה דלתמכי סכי למימר דיותי מפוחה ויומה לחכוך דכפמויה כהיל
וסכר חפך ספין לקכה דמפוחה יהה רעוה מן חלהה דמפוחה דיסכ כריה דלפניהו
בגלותה ומדה תכפמיהו כהו דכפי יתהון קכם כחוכיהון כקופטה כל לתה רבי חכה
לומר לחו לדרפה קה לתיכה חפוב רזה דמלתה ויוסף יי׳ לי כן לחר כדפריפכה לעיל
הלי פמיה יקדיפה ליוסף ולו ולומר דה לחכוך מלרי עלמה דלתי למעבד טכה לכריה
דיפקון מן גלותה ולו לת לה רעי בקופטך רכועה ולוך לחד ועבד יתך וידעי
דלתיתוב מטרוכית לתרה דלהפתכה לויהון רתיכין דלשלה ויעל שדים מעל לכרפם
לחכהן סוקי עלמה יתן לומת ליעקב חסד לכרפם תכה דויתי מפוחה · רבי יוסי
פתח ולומר והיה היום ההוא יודע לי׳ לה יום ולה לילה והיה לעת ערב יהיה לור סכי
למימר תרין מפרעין כיסין דלתן לכבודי למהוי בגלותה כלרע סכליהון ולה יפתכי
כהון כמה סכין סגיליו על חוכיהון בקופטה׳ סכה וזכה יתהון כלרע סכליהו׳ ויסב כבוי׳
דלרע להון כיסין שין ודכר להון לחרע טב לפירופה דקר׳ והיה תרי רכרבן סגיליו
משלייהן הוו מטרקן תחות כרסי ויקרא דלפטרופה דיסרלל מכילתה חמיפה כדיל
דיהון בגלותה כל עדכה הדין ולרע דכפי יתהון כלרע סכליהון והוה תרין מכילתן
כתרין ספין כפף חדה ומליל לקבל רכון עלמה ויסב ליה רפו דומלל כל מלן דכעי
וחזו כיסרלל מן ניסף חדה למגזר בהון כיסרלל דיפקון מן גלותה כדיל לכהתיהון
ומן ניסף לחרוכה רעה למגזר עליהון כדיל חוכיהון דלמרו עלייהו כיסף סגיליה
הכך ד׳מכילתן ולה הוה בהון מכילתה חמיפה לפטרופה דיסרלל ומלולו כל דרפה

עד דמטא לויתהון מכולתא חמשתאי והוה כברמי וקרא מן שמא קדישא ואמר על
כנוהי דיסראל טב ולא הוו דתיין תרין מכולתן קמייתא למללא קמיה בדיל מכולתא
חמשאי דאתמתל לגלויא וכפק לבהורא דלהון ועד פתח כיוס סהוה וודע ליי לא יום
ולא לילה והיה לעת ערב יהיה אור תניכא ויקרא לאלדים ליאור יום ולחשך קרא לילה
והתם אמר וחשך על פני תהום ונקטיל דודים אלדים אתא רבי אלעזר לאם תכוי
ואל תכא מאמרי מאי דא ל מכראשית עד ו דורות ברא ילוד אחר נבי למימר ו
דשמיא יכב כיה רוח חכמה עד סכא לא הוה מכדע מהו חשך קס רבי אלעזר ונפק
ידוי לאכוה קס רבי אכא ושאל מאי חשך אסתחרו מכריה ולא מטו מאי דשאלו
עבדו שבדא ומטו קלא מן קדם רבון עלמא כהאי קרא ארץ שפתה וגו כלמות ולא
סדרים ותופע כמו לופכל גיהנם מקמי דאתברי עלמא הוה גניז לרשיעיא ווי לאון
לאוכוה דיהון כך ויעביד להא ויתלון כי הכא יחשך יכסה ארץ וערפל לאומים ועליך
יזרח יי וכבודו עליך יראה זכאה חולקהון דיסראל דקבא לא כרא לאון דא אסרי
עמא סככה לו לאסרי עמא מיי שדיין . ויבך ליעקב ויאמר הכא כנך יוסף כא אליך .
ר יוסי אמר מלאכא הוא דהוה עתיד למימר טב על בני יסראל כד יתובון לקבא בכל
עקתהון כד ייתי קבא דמשיחא בכל עקת דתיתי עליהון ויתרון למכולתא כריך לותך
ויתפרקון טבאי זכאי חולקהון דיסראל דאתקריאו בבני דקבא דיהון כמלכייא
ורישיו כל בני אלדים ילוד מאי הא מכין אקרא קבא ליעקב אל לות בעלמא ואכא אסא
בתתא מאי קא מיירי ועל שדים מעל אברהם אכרהתן דיהון רתיכין דקבא תכא תתן
אמת ליעקב אסד לאברהם הא תרין ספורין כתרין רתיכן רכרכן עלאין תלותא ואמאי
ויצבא יעקב כפתח אהיו ינחק ובנין פתח ינחק דהוה ספירה וקבא דהוה כרמי וקרא
רתיכא עלאה וספירה דינחק היא מעלאה מפרשא ויתיר מכל סנהיוא מכהתך הסד
ויצבא יעקב כפתח אהיו ינחק . רבי אכא פתח ואמר אלדי אברהם ואלדי אחוי
ופטנו כיהיו אלדי אביהם ויצבא יעקב כפתח אהיו וינחק . מאי קראית וכיל
למכדע דא ויתחזק יסראל ויסב על ממטה ורזא דקרא בעת ההיא ויעמוד מיכאל
סגד הגדול העומד על בני עמך עת צרה היא רבי שמעון אמ דא גבורת ידא דמיכאל
דרכרכא כמה ליה הוא מקדמת דכא סגיד למאן הוא סגיד סגיד לעלאה הוא עלאה
פתיחא סכיא למהולתא הוא סגיד דהא הוא תכיכא מוכיח כי חלל יהודה קדש אשר
אסב ובעל בת אל נכר כד אסתלק זיוהי מכיא על תוכיחון לא הוא לה למיקס קמיה
ואתרכת מטרוניתא מן מלכא בדיל דלא יכלה למסבקא לה לברהא כין עמין למקטלהון
והוא כארעא קדישא הוא בהא דיהון עמין מוכרחין מן עמיה סבי למימר עלאל סכוכת
כיכוהן כגלותא ועדכא דלא הוא כארעא והיה כארעא עממין כזוזא דיסראל לסתמרי
עמיה די כסחרכיהון . תלתא אמר רבי יוסי תרין רברבין הוו תחות ערבי יקרא
קדישא והא כמיה חד מאכי כעלמא דהוא סדי תנוזיה דהיכלא והא אכן כגלותא לא
לסתאר כיהי אלא דא דכיהי דזוכיה והוא אחוך מן עמיה דקבא הא הכא אכני סולם
מלאך לפניך לשמרך וגו לא למללא אכי אלא בעלמא דאתי כד פריסנא כסטרין והוא
נורין כארעא אכא סריכא סכיכתי כיכוהן למאריהון כגלותא והיה כטרת יתכון עד

דיתיתי ותכון לאר עכון כמה דהויתון מקדמת דכא לאר הכיכותי מותכן מקדמת דכא
דא סכיכתא מן מטטרון ואתרכת מטרוכיתא מן מלכא עד דתיתוב לאתרהא ורזא כי
רק עוג מלך הבשן כאחר מיתר הרפאים הנה ערשו ערש ברזל הלא הוא כרכתא בבי
עמון כדפריסנא באתריס ואריאל דאתמתל כגלותא כטר יתהון בגלותא על עקתא
דתיתי עליכון עד דייתי וייעול ותכון לארעא דקויס לאכהתכון דאתכטרת · רבי
סמשון פתח ואמר ליכי הלילה והיה ככקד הם ינהלך טוב ינהל אמר רבי יוסי סליט
דחמי על דיכא וירח שדי את הלוז כי טוב טוב ולוז סון דהוה מכוסוי לכאלין דכפן
ואכהן ומא ונכלא דכעלמא תכא לרם זמכא חדא סליקנא ונחיתנ׳ לאהכרא כמכוסי
דכאלין וסליק כתרלי רבי תכא לאמר לי כמאי עבקיתי ל״ל מאי קרא דכל הנחלים
סולכים אל סיס והם חיכו מלא מזוויס לתברילו כל רכרכיית׳ דמן עלמא ומן זויס
לתבכוש כל נחליות נחליות הוו לחיכון להאי קרא דמאיכי כהאי גלותא דהא חסוכא
כמפלא חכתא דאמא עביד להו ואי לאו נחלא עביד כרתיה רכרכא תכיתא הוא הוא
תחות קדישא דגבי חגטים דהיכלא דהא רכרכא דישראל דאתמכי עליהון ככל עידן
דהות מטרוכיתא עם מלכא הוא כפיק ועאל קדמיהון מטטרון והוא קכיל פולחכהון
לקדמא כריך הוא ככורא כד אתכטיל כורא ואתגליאו אסתלק זיוס ואסתלקס
מטרוכיתא מן מלכא הא לא הוה אלי עד דייתי גיסא לאחרא דלא הוה כגלותא מכיתא
ואסתן דאתקריאת יד היא מכושא לכלא ותסכת יד ו׳ הן לא קנרס יד ו׳ דלא אדכר
ידא דלא כאמא דאד · אתא רבי אלעזר ואסאל לרבי סמשון אכוי וככה אל בלי לי הלו
רזא לכא מאדי ל״ל כהאי קרא אתגלי לך כי יד על כס יה מלחמה ליי׳ סליט רחמי על
דיכא נכי למימר יהא רעוא דיהא לעלמא כאתר נכורת יד ו׳ רכתא קרכא דהות
כמנרים ולא לאו הוו כדיכו וייתי מסיחא ויתי ויתי כחדיתו כידא רכתא וינח קרכא
כעמלק כי כחוזק יד הוציאך ו׳ ממנרים וכד ויתי אמא דיד כתוקפת ידא לאודיס
הוא כעדכא דינ״ח קרכא כעמלק ליתי מסיחא · רבי אלעזר מסייע ויגף ו׳ וכלאם
בנויס הסם כיום הלחמו כיום קרב · הם כגין ילוד תם כמה היא ידא רכתא דלא מטא
להאי ידא עלאה לאהכן רכרכא לא לחגטים וכדא ידא כפקו ממנרים כגין דמסויין
סוין מכי ל״ל סוין דא דרע אמא דידא רכתא דיפוק מן חיכון סוין כאתוותהן
דמכוייהון כמכוייהון דקכלא תרין יד תרין כיוד לא לתתכא דא מן דא ולא סוין ·
ולא סוין לתפרס תרין לגין כריך הוא דכאתוותהן סייעלן יד כעלם ה׳ תרין לאב
מכוייהון מתפרס מלגין לתברילו אמיל ולרעא ודעמוס ולחיכון ספירס קדמאס
דהיא כתרא עלאה ככל מקום שכי׳ נוסות רשס וטוכים הם מסייעתן לאמא חד

מגד יצין ספגול
יוד ו׳ לוקו לר׳ יד ו׳ לוד
דלת ד׳ לר׳ לל לת

סד י

עלין ספגול
ו׳ דעבד כמה לתתון כארעא דמנרים ·
ו׳ לללת לללת לאמד למד לתין
ס׳ למד ל לאס מ׳ לר׳ ד׳ לת׳ כ׳ ל

יוד
יל

מרכבה לאהכן וסרעל

כד כ 54 יו

ויאמר ישראל אל יוסף אל שדי נראה אלי בלוז בארץ כנען. רבי חנינא אמר
לוז היא ירושלם שנאמר ואעברה נא ואראה את ההר הטוב הזה ר' יעקב עלה לה לתתא
סב לי ברכתא דהוה בעי למיתב ותבון חכא ולמיתן ית ארעא לבניכון. לוז זו ירושלם
שנאמר קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המריה וגו'
לחרבה לה יהא ברכתא. רבי אלעזר פתח ואמר מברך רשעו בקול גדול בבקר קללה
קללה תחשב לו קב"ה קרא ליעקב לחוש ורשע מלי ברכתא יהב לון דיהון להלי עמיה
דכיה תחות ידיה ולמהוי עליהון כטיר זכאה חולקהון דהלי עמיה דכיה דהוה עליהון
דלקרי כעלמה כנים חביבים יתיר מעלמה כתיב בנים לתם לו' מלי כלה כדיל דה
אלי הוה כדיל דלתעלים עמיה כחותמה דלהון דליהון נזירין. תא חזי כלכתו
דליהבה עמיה דקב"ה ומסרה יה"ל מניה ולה לתתלים לתה לחברתם וחבב לקב"ה ולא
בך לתתלים עמיה ולתגזר ולתעלים עמיה כיד דמילה כלכתו דלהבה שין דשדי ול'
חסר יוד לתעלים ליוד דמילה וכדין לקרון בנים ליכנין קדישין וכד מסתכין ליה
להלי לה קיומה קדישה ועלול ליה לרשו לחרבה סליק מניה הלי קדושה דחותמה
וסוף כמה דחריב עלמה וסליק חותמה דלתעלים ניה עמיה דקב"ה והה הוה חריב
עלמה. רבי חנינא הוה חזיל מקפוטקיא זהוה עמיה רבי יוסי עד דהוו חזלי תמו חד
כר כם דהוה לתי ורמיה חד כלכתו (כולי כלאיתה כפרשת לחרי מות) חכל ווי לון
לחייכיה דימותון כלה תשוב לכלה יעדי מניה רמיה לה כעלמה דין ולה כעלמה דלתי-
ויאמר לוי סבני מפרך והרבתיך. רבי חנינא פתח ואמר הלי קרא לה עתה
יבום יעקב ולה עתה פניו ויחורו. וכי חיכים דלמר טב לכר כם כוותי
דלה יעלים מה דלמר לפוקי מתכויען עלכו מן עלמי לכר כם דלי לה מייתי כל טב
דלמר על כפוקי לכפוקי מתכויען למר קב"ה ליה חנא יעקב עלה דלכא מפמיך
ולסניך הלי ברכתא דיהיב לי ולתן ית ארעא הדה לבריכון לה הוה כארעא לה
הוה עמהון כד ייתי קיצא דמשיחא ויעתלים למר קב"ה לה עתה יבום יעקב כען לה
לכפוקי דיעקב לעילה לה מתכויען מדלמר להון לתן לתרי עד כען לה הוו כידיה והוו
לכפוקי מתכויען כען דילים מסתייעא מן קדם מלרי עמיה וארעא כמה דלמרינן
לנחמה דעמלק כד יעתלים קיצא לה והה חלה כתקוף ידה כמה דסוית כיום קרב
ויהי ה' ובלתם בגוים הסם דיהיה ולה לחרב.

ועתה אנכי כמולדים לך דה ישראל לתתה דלתריהון בגלותה בכוי דקב"ה
דלתיולידו בכי עמיה תנא לחמר ר' יוסי ישראל כד יהון בארעא קדישא
דישראל דר בארעא כד ייתי משיחא יהון עם לחיהון דילהון כתריהון דלה לתקרי
בלות חלה למהן דלהיהו דר בארעא כוכבה ליהון לתקריון בליון. וזכרתי לת בריתי
יעקוב ולף יתירה תיתי ולף דלתעלק כד לתחריב כיתה ותהה סיועה ליעקב כד והה
דה ייהה לכרה קדישה ארעא לחסכת עלם ויהון בכוסי בארעהו דלהרי מקדמת דנה
בארעהון זכאה חולקהון. כען כרוך דהוה ערען להון חזלין רכרבין דלתנגיהו
מן כרה לארע' ולתכפיהו ויוסי יעקב עלה לתת' כרי דילך דליכון כרה לארע'
דלתיולידו בבלותה בכל ארעא ולארעא עד דלבה לישעל למנרלי ולעביד להון דיכה

על תוכיחון לאו לכל מסקינת דרך דלתברייתו כגלותא ברח לארעא כארעא ואף על
גב דליכון סגיאין ותתכנשיתו דיליה כד חזיתי דא גלותא דלהון ואסיתי לכיכיהון
ומתעית קליהון דלכון כי רחם ו׳ לת עכיו מעשון כי מתע ו׳ כי מנוחה לכבי ומעיב
בלבך כלילו יהוון קדמי לכון ומדכתוב ממצרים מלמעבד דיכא כסיק יתהון מארע
גלותא דכי לכא לאמר מהכא והכיתו לת כל לחיכם מכל הנוי מכתא ליו דכי למיתי
כד יהא קבה בדיכא במצרים כעדכא הסיא יתהון כל עממיא מכתא כד שמעו שמועה
דקבה סייבו ונסרו חלציו כל הנויים תכא לאמר דכי שמעון עתיד קבה למיעבד לכל
זכאה וזכאה חופה כירושלם קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה כד תיתוב
משרוכיתא למלכא ועביד לה תרוסין הסא נאיכה ורליכה וגו׳ כיום התכתו וכיום
שמחת לבו כיום התכתו מתן תורה וכיום שמחת לבו זה בנין בית המקדש
מיכה כמהרה כימיו ומולדתך תאר הולדת לחריסה לך יהיו דא ישראל
לתתא לאכהן דליכון רתיכין תהא שמהתהון ברזא דלתתילודו לבתר דכן על שמח
דלתתא יהון מקריבין כלחסכא דלהון תלכא לאמר דכי שמעון ומולדתך דא
ירושלם לתתא מולדת בית כפרשת עריות וירושלם לתתא גוברין דלתתילודו דא
ירושלם כתר דכא דיתיכון עלמא מלרי שמיא כירושלם כד גיורין לא לתקרון אלא
על שמהן דהוא כר ישראל ולא יתקרון כד לכהתהון גיורא מקפוטקיא אלא כהא
ישראל לך יהיו דכי למימר על שמיהון דישראל ותקרון על שם לחייכם יקראו בכחלתם
וכך תבו לא יתחסנון אלין עם ישראל בארעא וסכ כל שבטא ושבטא דידיה וגוברין
מכסון כל חדא לכוס מכויכיה ואני הכאי מפדן מתה עלי רחל כדרך וגו׳
דכי לכא פתח כה לאמר ו׳ קול ברמה נשמע וגו׳ מה כתיב כתריה כה לאמר ו׳ מנעי
קולך מבכי ועיניך מן דמעה כי יש שכר לפעולתך וגו׳ ושבו בנים לגבולם לא לאמ׳ ושובו
אלא ושבו הכר שבו תא חזי לאמר דכי אלעזר בשעתא דיהא דיכא על טורא תתעטר
מטרוכיתא על טורא והיא שברת דכניהון לכדין כדיכא ורזא דכי עקרה לא ילדה
פנחי רנה וגהלי וגו׳ תכא סניין יתון בניי כרמשיא מן דיוקא הסא כי רבים בני שוממה
מבני בעולה תתוב מטרוכיתא לבעלה כיום ההוא יהיה ו׳ אחד ושמו אחד מן קדמת
דכא תיתא מטרוכיתא לקבה בכויא דילו לן יומא לא כדיכא היא תשבר דלכדין כדיכ
וככה על דיכא לבכויא דידה כי אלי סגי לית לך למיסב אבי כדילהון דכות עמהון
והא תבו מארעא דשבאה וכי לא סוס ידע ויסף דמתה לחייס תמן הוא עמה כד
מתה אלא יאמר ישראל עלאה כד כיתי מפרקיהון דישראל תתער מטרוכיתא
ותתער כי ישראל ותנח קרכא עם עממין ויומתון מכהן ויתקרבון כושר למיתי לארע
ויאמר לה קבה כד היא ככה לא תדחלי לגרך להון בכויא דמיתן על שמי לאמרין הא
תבו ליכון יתובון לאיי מיתיא מתה עלי רחל מתה על ויחוד שמא דקבה ועל דא
לאתר כשוד כברת ארץ לבא דמיתו גל ויחוד שמא דקבה ברא לארעא כארעא דא
לא ומות חד מכהן תכא לאמר דכי אלעזר עתידין ישראל לאנחא קרכא כארע דלפרת
ויומתון עמא סגיא מכהן וכתר כן לאיי מיתיא יקומון ויתיר מלטכא יהא לכון דמיתין
כארעא הדין מכל דיוקא קדמיהון כירושלם ולמה לתקרי שמא דלתרתי קריסא

דלתרגם הדין לחם בדיל דסיפ מן סמיך דקאמר כיסי דיומתון תמן על סמיך ליי
דיומתון תמן על סמיך יי לחם נלותה בדיל דהוה מן סמיך דקאמר ׳

ויראו ישראל לתי בכני ויסף ויאמר מי אלה׳ רבי לוי פתח ואמרת בלבבך
מי ילד לי לתי אלה אלו קהלות מיורי ישראל לתתה חזי דייתון בנוהי
דישראל מן קמיים כד ייתון מעילם ומצפער ומחמת ומאיי הים ואכנסו כלהו ויהון
סניחין ׳ תימה סכיכתה מהן ליכון כלהון ולה כהון פסול מכני כוכרא הם וימרון ליה
לאכפה כל כה מכרך ולית כרא כוכרא כעדן דיתפרסון דא מן דא וכרת להון כחל
ויתגיירון ויתכון גיורין עם ישראל ויהון כחדא ׳ תנא קמיס נרים ליסראל ככפחת
בעור החי לאברהם כתיב כי ירחם יי׳ ליעקב וכתיב עוד כירושלם וכלוח הנר עליהם
וכספרו על כית יעקב כד יתוכון לאברהם כרית ויהוין דחיומו כהון ויהיה יי׳ לאחד ושמו
לאחד ויתלון גיורין עם ישראל ויהוויין להון כשומקא בכשריהון וכל כך למה ׳ תנא
אמר רבי שמעון על תחומין דארעא דכל חד והא רעיא למיזד כארעא דיסו אל
ותסתער דיורין כתיב ויתידותיך נבי למיזר בקיא דהויין עמך מעקרא לתקיף
יתהון וסייע יתהון יתיר מסאר עממין כביכול דלת סכי להתקפא יתהון ככל עממיא
לאחרא ודיהון ויהון סניחין ׳ **ויאמר** יוסף אל אביו כני הם אשר נתן לי אלהים
בזה רבי שמעון תלמי מסכה ועלת התורה לאשר שם משם לפני כני ישראל ולא׳ ישראל
לתתה כך וישראל עליהון לעילא כני לוי׳ קלה לויכך לי קלה לוריית׳ כאן ויתהון וכיומוסיהון
קטיטין כנמוסי לוריית׳ לאהון לתקריית זה הלך זה אלי ואמרו וככל עדן דלא הוה
דוד ממלך תחות נדפי סכיכתה דא מלתה אלא לתכני מה דליהוו לתקריכה זאת ׳
רב כחמן אמר מהכא אם תחכה עלי מחכה לה יירח לכי ונו׳ כזאת אכי כוסח זאת דא
לוריית׳ תהא לויתי מסיחא וכלך ואול התור כשמע כארעא על מה לתמתלת לוריית׳
לנוזלא מה נוזלא קליס ערב לף פתגמי לוריית׳ קליס ערב ודא קלא יהא לויתי
מסיחא ליומא דדיכא ׳ תנא הכנגיס ברהו כארץ את הזמיר הגיע וקול התור נשמע
כארצנו ׳ הכנגיס דא לכהתן דמרכבה דמן עלמא יקומון ויתחזו את הזמיר הגיע
תוסכחתא דישכחון ליומא כד יתוכון לפולחניהון כדבקדמיתא וקול התור לאמר כתן
לו אלהים כזה פתגמי דלוריית׳ דליכון ערכין כקלא דתורא דא זאת תור סוין
מתי קא מיירי ורזא דמלתא כעדנא דלא תהוין תחות נדפי סכיכתה ׳ דלזאת כחות
והוה מתחות לכלא ופליקת ׳ דוד אלי ואמרו מדיברכ כיתה דהוה לא יכלא לדור כין
מסאכא כין עממין ככרתין דהיה קדיס ׳ מתוכ׳ מן עמיך הא אלף הא עדיפת בקדושה
׳ עדיפת לתתון ׳ כד יתוכון ישראל לאברהם הא בקדושה דהיה התיכה מן עמיך
דקאמר תיתוב כזה ויפוק מכויכה תקנתה ׳ רבי אבא פתח ואמר מי מדד כשעלו מים
ושמים כזרת תכן זה תור סוין ככיכול הוא ׳ לא ל׳ לת ׳ לא זריתה דקאמר כשית מלא
ומכשין סכין מסכה מן עמיך ועד ארעא כיכד תור זאת והא תרץ לתקדמת ׳ לא
ולתקדמת ׳ לת ׳ לא רבוע יהיה כפול זרת ארכו וזרת רחבו ככול
ויאמר קחם נא אלי ואברכך ואמר מדהוו כפתגמי לוריית׳ מתעסקין והוה
דא מכילת כין מכומיהו לאברכיכון ורזא ואמר אלו מה עמך ויאמר
למה

למה זה תשאל לשמי ויאמר ויעקב מכוונה דא למכוונה קדמיתא דקמיס כדפרישנא
בתריס ורזא דאתרא ויפשוט יעקב וגו׳ ויאמר למה זה תשאל לשמי וברך אותו שם הא
לא שתיר אלא בזכותא דזה לבריכון ורזא סגיאה תכוונה כתריס דהאי קרא אבל לא
אתכוונא לקמן אלא לאשמועינן האי קרא דאמרנא מקמיס דאמינא לך דאתקריאת
אוריתא זה כתיב זה מספי מספני יי׳ אלהי ישראל כד אתייהיבת אוריתא על ידא דמשה
כי זה משה האיש זה אלי ואכוסנו אוריתא הוא כאתת מן קמי אלהא דישראל ׃

ועיני ישראל כבדו מזקן דא ובנין דא לא את מסכת דכוותיה וכד יהון בגלותא
כל זמנא דרוכא הדין סיכו לא יכלין למחזי לפי שכינתא עד דתיתי רוחא
לאחרא כסין מקדמת דנא לאסתלקו בארעא עמיקא ולא סוו בימומסי אוריתא כמה
דיהון כהיל למהך ותבו עדנא סני כיכי בכרעין דרא כתר דרא ואפילו מן דרחיקון
כד יתובון לפי שכינתא לארעהון מן קדמיתא לא יכלין למחזי לפי שכינתא עד דיהיב
קב״ה רוחא דיליה להון ׃ רבי חייא פתח ואת רוחי אתן בקרבכם לכתר אם כחקותי
תלכו ואת משפטי תשמרו ועשיתם אותם מן כתר דיהב רוחין בכון וקדושא בכמוסי
תהכון ותתכסון ׃ לא יכלו לרזא רבי אבא פתח ואמר ברחות בני מלך חיים ורנוח
כעב מלקוש כד יסברון לפי שכינתא דקב״ה ויתעסקון דליהון רתיתין מכסין חיוון
דעלמא תא חזי לא תשכח בהני קרוי בקב״ה ובנין כך יתובון לארעהון ויהא קב״ה
יהגה בדקיך ולא את משכח בהני קרוי בקב״ה ובנין כך יתובון לארעהון ויהא קב״ה
רוח חכמתא כהון ליעבד דלהון תהוויון תדיר ׃ עכ מימן פוסר

ויקרי יעקב וגו׳ חייא פתח ואמר ועתה כלם נדיקים לעולם יירשו ארץ וגו׳ זכאין
היכון ישראל יתיר מכל עמין עעז דקב״ה קרא להון נדיקים ׃ לאחסנן
להון ירותא עלמין בעלמא דאתי לאתעבדא בהדוה עלמא כמה דכתיב הא תתעבד
על ו׳ מלי טעמא בגין דמתדבקין בגופא דמלכא דכתיב ואתם הדבקים כו׳ שדיוכם
חיים כלכם היום ׃ רבי יצחק פתח ואמר ועתה כלם נדיקי לעולם יירשו ארץ האי קרא
רזא עלאה הוא כין מחבדי מקלא דהוה ברזא דלבדתא תבי רבי שמעון דאסתכל
ירותא עלאה דהוה ארץ ליה מלין דירית לה כד הוה אקרי נדיק דהא מטרוניתא
היא אתדבקת לאתכסאה ונדיק ירית למטרוניתא ודאי הוא הכא בחביבותא דקב״ה
לישראל אמר ועתה כלם נדיקי ובנין כך לעולם יירשו ארץ לאתזון לירית למטרוניתא
מלי טעמא דקרון נדיקי ומלי טעמא דירתין למטרוניתא בגין דלאתגזרו כמה דתניין
כל מאן דלאתגזר ועייל בהאי מאסכא ובטיר בהאי ברית עלל ואתדבק בגופא דמלכא
ועלל בהאי נדיק ובגיני כך אקרון נדיקים ועלידא לעולם יירשו ארץ מלי דארץ דא
לסדר ואמר כגר מטעי מעשה ידי להתפאר ׃ כגר מטעי עכשיו מלכין עכשיו דכתיב
קב״ה כד ברא עלמא דכתיב ויטע יי׳ אלהים גן בעדן מקדם ושתי ארץ אד מכוונו
בגיני דא כגר מטעי מעשה ידי להתפאר ׃ דכר אחר ועתה כלם נדיקים דא יעקב
ובגיני דכותיה למנרים בין עם קמי קדל ואתכתו כלסו זכאין ובגין כך כתיב לעולם

וירעו ארץ למתמן סליקו לירית לרשף קדישת׃ ויחי יעקב בארץ מצרים שבע
פרשתא דלא סתימאה׃ רבי ויעקב אמר בשעתא דמית יעקב אסתיימו עיניהון דישראל׃
דבי יהודה אמר דכדין כתיב לבלותה ואסתעבידו כהין דבי שמשון אמ׳ מה כתי׳ לעילא
ויעש יוסף כאשר צוה אדוניו אלא בארץ מצרים ויפרו וירבו מאד וכתיב ויחי יעקב
דלא אתחזי לאסתכלא בין דלא לדלא מה לישנו קיימו בתפקוקי דמלכין וקבילו עצובא
וכסופין לגרמייהו אוף יעקב כמי קיים בתפקוקי מלכין בעצובא וכסופא לגרמיה לא
אתפרש דלא מן דלא והכא לקרי ויחי דלא כל ימוי לא לקרי ויחי כבין דכל ימוי בצער
הוו בצערא דאתכתו עליה כתי׳ לא שָׁלַוְתִּי ולא שָׁקַטְתִּי ולא נָחְתִּי וַיָּבֹא רגז בתר דכתת
למצרי לקרי ויחי חמת למצרי מלכ׳ חמת לכל בכוי זכלין מדיקין וכלהו כתעבוקי
עלמא והוה יתיב כוכיהון כחמר טב דיתיב על דורדיים כדין לקרי ויחי יעקב ולא
פריש כין ויפרו וירבו מאד לויחי יעקב והכי אתחזי׃ שבע עשרה שנה׃ מלי טעמא
שבע עשרה שנה׃ הלא הרי כל ימוי דיעקב בצערא הוו בצערא לעבר לון בקדמיתא
כיון דחמא ליוסף והוה קלוס קמיה כד יעקב מסתכל ביוסף הוה אסתלוס בפצעוי
כחלו חמא לחמיה דיוסף דספירו דיוסף דמי לספירו דרחל וסוס דמי כגרמיה כמה
דלא לעבר עליה צערא ביומוי וכד יוסף אתפרש מניה כדין אתקייים לה אלותי ולא
סקטתי ולא כחתי ויכא רגז דלא קמיה ליה ליעקב אלא מה דעבר וכזמנא דאתפרש
יוסף מניה מה כתיב ויוסף בן שבע עשרה שנה היה רועה וגו׳ וכל ימיו דיעקב לא היה
ליה צערא כהאי והוה בכי כל יומא לחיוהי שבע עשרה שנה דיוסף מלי קאתיבו ליה
ויוסף ישית ידו על עיניך הוא שבע שנים אחרנין כעגונין ותבוקין והכאות
וכסופין הלך ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה וגו׳ תנא כל ליומין שכין שכיבתא
יקרא דקלא עמיה אסתכא וכבר ותחי רוח יעקב אביהם חזיה לקדמיתא מיתת הוה רוחא דיליה ולא הוה
מתכוון לקבלא רוחא לאחרא דלא רוחא דלעילא לא סריא כריקניה׃ אמר רבי יוסי
שכיבתא לא סריא אלא כאתר שלים ולא כאתר חסר ולא כאתר פגים ולא כאתר עציב
שלח כאתר דמתכוון כאתר חדו וכבר כל ליומין שבין דיוסף אתפרש מאבוי ויעקב הוה עציב לא סריא הוה שכיבתא׃ תנא אמר רבי אלעזר אמר רבי חבא כתיב
עבדו את ה׳ בשמחה כאו לפניו ברננה לאתקנא דלות שלחנא דקבא אלא מגו חדוה
דאמר רבי אלעזר לית שכיבתא סריא מגו עצבות דכתי׳ ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן
המנגן מנגן תלת זמני לחתי כגין לאתערא רוחא מסלימותא דכלא דהוה רוח
סלומא׃ אמר רבי חבא תמן תנינן מאברא סטרין כלא לאסתכא וכל סטרין דעלמא
ואתחזין כהו לחיזדן ותנא דלא שויל ולא נפיק דלא סתים ולא פריש לאתחד חד
כחברתה ולהיכן דכלא׃ רבי שמשון אמר רק בחכותיך חשק יי כתי׳ בחכותיך
ממש תלתא ומסתמא דכתיב רק רק ממש ומלין מתפרשן ואתחזן כל סטרין לאחרנין
ומלקין ממש לאתעטרא׃ תנא אמר רבי יוסי בן יומא דאסתלוק רבי שמעון בן
מערת׳ מלין חילין לא אתכסיין מן חברייא ורזין עלאין הוו מסתכלן ואתגלין מכיוויהו
כלהו לאתיסיכו סיהו שעתא בטורא דסיני כתיב דסביב כתיב ויסברו מעיכות

פתוס ואלכות הממים והוו מכריות מרחמן מלי ולא מתקוימו בהו דיומא חד פוס
ותיב רבי יהודה לפתחא דטבריה וקמא תרי גמלי דסלקי קטפירא מעלוי דכתפין
כפל מטולא דקטפירא ואתו נפרי ועד לא מטו עלייהו אתבקעו לכתר אתו כמה
נפרין והוו אזלי עלייהו ומרו לון כטרטיעא ולא מתבקשן והוו כוחין לון ולא הוו
מתפרסן ממעו חד קלא עטרא דעטרין כדרין סריא למריס לכר. עד דפוס יתיב
עבר חד גברא לסנא כהו אמר לא קיים דא הא דכתיב וירד השיט על הפגרים ויסב
אותם הכרם. אמר רבי יהודה ושא עבידכון ולא מתפרסן לסדר ריסיס הסוא גברא
ואמר עד לא מלים ליה ריסיס דמריס ועד לא גליס למטרוכיתא רסט לכתריס תלת
מלין ולא אמר ליה חלם דעתיס דרבי יהודה ויתא חד לדמוך תחות חולכא ואתא
בחלמיה ד׳ גדפין מתתקנן וסליק רבי שמעון עלייהו וסלת עתיה ולא סכיך כל ספרי
דזין עלאין ואגדתא דלא סליק לון כסדיס לסון לרקיע ואתא דמתכסיא מעיכא
ולא לתגליא. כך לתער אמר ודלו מדסכיב רבי שמעון. מכמתא לסתלקת מלרעא.
ווי לדרא דהלי לכתא טבא דמתחזן מכיס וסיכין עליס עלאין ותתאין לתתכיד
מכוייהו. לתא לגביס דרבי לכתא סם ליס סליק ידוי על ריסיס רבי לכתא וכך ואמר
רבי שמעון ריחייהו דטחנין מכיס מכתא טבא כל יומא ולקטין כמה דכתיב המשיב
לסם עזרה אחריס והסת׳ ריחייהו ומכתא לסתלקו ולא לסתתר בעלמא מכיס בר כמה
דכתיב קץ נכנסת לחת ותן סמה מלא השומר מן ומכתא לותו לפני ה׳ למסמרת. ולא
כתתגליין לא כתיב אלא למסמרת לתכנשתא דסתא מאן יכיל לגלאה רזין ואתן
ידעא לון לחיס ליה רבי יהודה כלחיסו. אל רבי אלעזר ואלי סוף גברא דחמית שייהו
סוף ולא בעא לגלאה רזין כנין דתנדע מכתא דרבי שמעון דסוף כיומוי ויככון דרא
עלוי. אל די למכבי כביס עליה. רבי יהודה סוף כבי כל יומא עלוי דהא לעזר עמיס
בלדרא קדישא דרבי שמעון ואתר חברייה אל ווי אלא לסתלקא סהוא ויתא עס
חיכון תלתא דלסתלקו ולא לחמי דרא דא לתתפך. אל רבי חזית לי כתיב
וסם יקח לת הזסב ולת התכלת ולת סלרנמן ולת תולעת הסני ולת הסם ואילו כסף
לא כתיב והא כתיב זסב וכסף אל ואלא כמי כחצת דכסף וכחצת כחצבא הוו והכא
חי לא דגלי כוכיא קדישא כתריס לא לאטריכא לגלאה. פתח ואמר לי
הכסף ולי הזסב אמר ר׳ סייא דכתיב הסמים סמים לי׳ ככמה אתר אסתכלנא כאלין
מלכי דקודסא דכתיב בגדי קדש הס וכתיב ועשו בגדי קדש מאי קדושא הכא אלא
הכי תניכון קדושא חיכון ככל אתר. והא כתיב בגדי קדש הס ועשית בגדי קדש
כגוונא דלעילא דתניא כהן גדול לעילא כהן גדול לתתא לכוסין דיקר לעילא לכוסין
דיקר לתתא ומה דלא אמר כסף וכחצת לאתר אחרא אסתליקו דכתיב כל עמודי
החצר סביב מקושקי כסף וגו׳ וכתיב והדביסס כחצת דחיכון מאי שושק לאסתמסא
מסככא כהו. אלא הכא כאלין לכוסין דיקר לא כעי לאסתמסא כהו כר כם אחרא
כר מכהנא רבא דרבי משא קדשא על ריסיה דכתיב ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך
לכבוד ולתפארת דכחיכון לכוסין דמי לגוונא דלעילא. תניא. ויקרבו ימי
ישראל למות. אמר רבי יהודה ווי לעלמא דהא בכי כמה לא אחלן ולא שמעון ולא

ודעין דהה כל יומא ויומא קלא דכרוזא מסתמע במתתן ומתמנן עלמין · תנא עלמא
חדא מסתמדע לעילא וכד כרוזא כפיק סהוא עלמא מזדעזעא ומתחלחלא כפקי
תרין נפרין ומסתלקו מסהוא עלמא דמדוריהון תחו לילכא דחיזו דחזו ומותא כיה ·
נפקא חד נפורא לסטר דרומא וחד נפורא לסטר נפונא וחד נפורא כד כפיר יממא
וחד כד לתתסך כל חד וחד קרי ומכרזא מה דמתמנן מסהוא כרוזא לכתר כעו
לסתלקא לאתרייהו ומסתמטי רגלייהו בנוקבא דתהומא רבא ומתלכדן בגויה
עד דאתפליג לילא כד אתפליג לילא כרוזא וכפרי סבחזים כפח כסס ינקסים
בני הדם · אמר ר׳ יהודה כסעתא דמתלכדן רגלוי דבני נסא ויומוי לתקריבו סהוא
יומא לתקרי ווס ו׳ לאתבא רוחיה ליה תנא כסהוא סעתא פקדא סהוא כתרא קדישא
על רוחיה ומאן ליהוי דכתיב ימי סנותיכו כהם סכש סנה וסוא כתרא סביעא לכלא ·
ואם מסטרא דגבורה קלתי כתיב ואם בגבורות שמים סנה דכתר דגבור תמיכה
סוי מכאן ולהלא ליה לתר לאתמסך כלא ורהכא עמל ואון כאתר דלא סוי יסודא
בגויכא לא לתקייס · אמר רבי יהודה זכאין ליכון צדיקייא כד קב״ה בעא לאתבא
רוחיה ליה ולמאכא סהוא רוחא בגויה דתניא כסעתא דקב״ה בעא לאתבא רוחיה
ליה אי זכאה הוא סהוא רוחא מה כתיב ורוח תשוב אל האלהים אשר נתנה ואי
זכאה לא לסתכא ווי לסהוא רוחא דכתי לסתחים בגורת דדליק ולאתתקנא בגין
לאסתכא בגופא דמלכא ואי לא לתתקנת ווי לסהוא רוחא דמתגלגלא כלבא
בקוספיתא דכתיב ורוח כפח חוביך יקלעכה כתוך כף הקלע · תניא אי סהוא רוחא
זכי כמה טבין בנוזין ליה בסהוא עלמא דכתיב שין לא רחתא שדי זולתך יעשה למחכה
לו · אמר רבי יוסי כד סהוא בר נש לתקריבו יומוי תלתין יומין מכריזו עלוי בעלמא
ואפי נפרי דמוך מכריזו עלוי ואי זכאי הוא תלתי יומי מכריזו עלוי כין צדיקייא בגוכא
דעדן · תנא כל ליכון תלתין יומין כמתייה כפקת מניה בכל ליליא וסלקת ואחזת
דוכתה בסהוא עלמא וסהוא בר נש לא ידע ולא לסגא ולא סליט בכמתייה כל ליכון
תלתין יומין כמה דהוה בקדמיתא דכתיב ויז לדם סליט ברוח לכלא את הרוח
וגו׳ אמר רבי יהודה מכד סרלן ליכון תלתין יומין נלמא דבר נש לתתסך ודיוקנא
דלתחזי כארעא לתתכעת · רבי יצחק הוה יתיב יומא חד לפתחא דרבי יהודה
והוה עציב · כפק רבי יהודה לסכחים לתרעיה דהוה ויתיב ועציב ל״ל מאן יומא דין
מסתר יומין · ל״ל לתיכא לגבך למכעי מיכך תלת מלין חד דכד תימא מלי דאוריתא
ותדכר מליכון מלין דלכא לחיכא דתימא לון מסמוי בגין לאדכרא שמי וחד דתזכי
ליוסף ברי כאוריתא וחד דתיזיל לקברי כל ז׳ יומין ותכעי כעותיך עלי · ל״ל מכין לך
ל״ל סא כמתי אסתלקת מכי ככל ליליא ולא אכסיר לי כחלמא כמה דהוה בקדמיתא
ועוד דכד לכא מגליכא ומטיכ לסומע תפלה מסגחכא כגולמי דילי ככותלא ולא חמיכא
ליה ולחמיכא דהוזיל ונלמא לתעבר ולא לתתחזי דהה כרוזא כפיק וכריז דכתיב לך
כנלם יתהלך חוס כל זמכא דגולמא דבר נש לא יתעבר מכיס יתהלך חוס ורוחיס
לתקייימא בגויה לתעבר גולמא דבר נש ולא לתתחזי לתעבר מהאי עלמא ל״ל ומהכא
דכתיב כי גל ומיכו עלי חרן · ל״ל כל מלין מלין דלית בעי עבידכא לכל כעיכא מיכך

דכהנא עלמא תבריך דוכתאי גבך כמה דכויכא כסאי עלמא. בכה רבי יצחק ואמר
במטו מיכך דלא תתפרם מכאי כל אילין יומין לזלו לגביה דרבי שמעון למכחובו דכויב
לעי כלורית זקוף עיבוי ר"ם ואמ' לר' יצחק ואמ' למלאך המות דרכוט קמיה ורקיד קמי'
קם רבי שמעון לחיר כוידיה דרבי יצחק לאמ' בוזרכה מלן דרבינל למיעל ועול ומלן דלא
רבינל למיעלל לא ייעול עלוי רבי יצחק ורבי יהודה וקטיר למלאך המות לבר. אמנם
ר"ם ואמ' דעד כען לא מטא עדכה. דהא עד תמכיה שעתי דיומא הוא ומכא לותכיה
קמיה ר"ם והוא לעי לית כלוריתא. תרם לר' שמעון נריה תיב לפתחא ומה דתחמי
לא תשתעי כסדיה ולי יבעי. למעלל הכא לומי לומלה דלא ליעול. אמר רבי שמעון
לר' יצחק חמית דיוקנא דלכך יומא דא לא הא תכינן כשעתא דבר כא אסתלק
מעלמא לבני וקריבוי מסתכחין תמן עמיה ואמ' לן ואסתמודע לן וכל ליכון דכוא
מדורים נבייהו כהנוא עלמא כדרגא חד כלהו מתככבי ומסתכחי עמיה ואזלין עם
כמתיא עד לתר דתשרי כלתריה. אמר עד כען לא אמינא. לדהכי קם ר' שמעון
ואמר מלרי דעלמא אסתמודע רבי יצחק לנבן ומלמן שבעה עיכין דהכא הוא הא
לאודכא כיה והב לי. כפק קלא ואמר כורסויא דמלריה קריבא כנדפוי דר' שמעון
הא לידך הוא ועמך תיתי כזמנא דתיעול למשרי בכורסיך. אמר רבי שמעון ודאי
לדהכי אמא רבי אלעזר דהוא אסתלק מלאך המות. ואל קופטרא דטיפסא כלתר
דרבי שמעון בן ויוחאי סכיא. אמר ר' שמעון לרבי אלעזר בריה עול הכא ואחיד כיה
ברבי יצחק דהא אמינא כיה דמסתפי. עאל רבי אלעזר ואחיד כיה ורבי שמעון
לסדר אבפיה ולעי כלוריתא. כיוה רבי יצחק ואמ' לאבוי. אל כרי זכאה אולקך
כעלמא דין וכעלמא דאתי דהא בין טרפי לילכא דחיי כנפתא דעדן אתייהיב לילכא
דכא ותקיף כתרין עלמין רבי שמעון בן יוחאי הוא דהא הוא אחיד לך כעבפוי זכאה
אולקך כרי אמר ליה אכא ומה אכא אמר ליה תלת יומין הוו דאפו לדרא
דמסכנך ותקיבו לך כוין פתיחן לאהכרא לך מלרבע סטרין דעלמא ואכא אמינא
דוכתך ואחיכא ואמינא זכאה אולקך כרי עד כען כרך לא זכי כלוריתא והא אסתא
הוו זמוכין למיתי נבך תריסר נדיקוי אכריי ועד דאויכא כפקי לתער אלא כלהו
עלמין מלן אכריין דקיומין הכא לתעטרו בניכיה דר' שמעון אלהא אויל ואתייהיב
ליה ולא דא כלאודני דהא אסכין דוכתא מתעטרן הכא דילוי. וכל דוכתא ודוכתא
פתחין פתיחן למסכין עלמין וכל עלמא ועלמא לתפתחא למסכין דהיטין וכל דהיטא
ודהיטא לתפתחא למסכין כתרין עלאין ואתמן לתפתחו לרחין לעתיקא סתימאה
דכלא למחמי כסיוא כעיומתא עלאה דכהרא ומכויא לכלא כמה דאת אמר לחזות
בנעם ה' ולבקר בהיכלו מהו ולבקר בהיכלו הייכו דכתיב בכל כיתי כלמן הוא.
אל לבא כמה זמכא יהיבו לי בהאי עלמא אל ליה לי רשותא ולא מודעי ליה לבר כם
לבל בהלולא רבא דרבי שמעון תהא מתקן פתוריה כלא נהוכא ורהבא בכות ניון
כמלך עלמא כעטרא שעטרא לו אמו כיום חתכתו וכיום שמחת לבו. לדהכי לתער
רבי יצחק והוא חייך ואבפוי כהירין אמא רבי שמעון ואסתכל בהבפוי אל מלא חדתא
שמעתא. אמר ליה ודאי ליה לאסתטא קמיה דר' שמעון תבא מההוא יומא הוא

רבי יצחק אחיד לבריה בידיה ולעי ליה באורית׳ ולא הוה שבקיה כד הוה עאל קמיה
דרבי שמעון אותביה לבריה לבר ויתיב קמי דר״ש והוה קרי קמיה יי׳ עשקה לי ערבני·
תנא בההוא יומא תקיפא ודחילא דבר נש כד מטי זמניה לאסתלקא מעלמא ארבע
סטרין דעלמא קיימין בדינא תקיפא ומתערין דינין מארבע סטרי עלמא וארבע
קשורין נצאן וקטטותא אשתכח ביניהו ובעיין לאתפרשא כל חד לסטרוי· כרוזא
נפיק ומכרזא בההוא עלמא ואשתמע במאתן ושבעין עלמי אי זכאה הוא כלהו עלמין
חדאן לקדמותיה ואי לאו ווי להוא בר נש ולחולקיה· תנא בההוא זמנא דכרוזא
כריז כדין נפיק חד שלהובא מסטר צפון ואזלא ואתוקד בנהר דינור ומתפרשא
לארבע סטרי עלמא ואוקיד נשמתהון דחייביא ונפיק ההוא שלהובא וסלקא ונחתא
בעלמא וההוא שלהובא מטא בגדפוי דתרנגולא אוכמא ובטש בגדפוי וקרי לפתחא
בין תרעי· זמנא קדמאה קרי ואמר הנה יום יי׳ בא בוער כתנור וגו׳· זמנא תניינא
קרי ואמר כי הנה יוצר הרים ובורא רוח ומגיד לאדם מה שיחו וההיא שעתא יתיב בר
נש בעובדוי דסהדין קמיה והוא אודי עלייהו· זמנא תליתאה כד בעיין לאפקא
נשמתיה מניה קרי תרנגולא ואמר מי לא ייראך מלך הגוים כי לך יאתה וגו׳· אמר
רבי יוסי תרנגולא אוכמא למאי נפקא· אמר רבי יהודה כל מה דעבד קב״ה בארעא
כלהו רמיז בחכמה בר דבני נשא לא ידעי הה״ד מה רבו מעשיך יי׳ כלם בחכמה עשית
מלאה הארץ קניניך· ומשום דאתעבידו בחכמה כלהו רמיזין בחכמה· ותרנגולא
אוכמא תנינן לית דינא שריא אלא באתר דהוא זיניה ואוכמא מסטרא דדינא קאתי
ובגין כך בפלגות ליליא ממש כד רוחא דסטרא דצפון אתער חד שלהובא נפיק ובטש
תחות גדפוי דתרנגולא וקרי· וכ״ש בתרנגולא אוכמא דאתכוון יתיר מאחרא· אוף
הכא בשעתא דדינא דבר נש יתער שארי וקרי ליה ולית דידע ליה בר ההוא בר נש
דשכיב דתנינן בשעתא דבר נש שכיב ודינא שריא עלוי לנפקא מהאי עלמא אתוסף
רוח׳ עלאה ביה מה דלא הוה ביומוי וכיון דשריא עלוי ואתדבק ביה חמי מה דלא זכה
ביומוי משום דאתוסף ביה ההוא רוח׳ וכד אתוסף ביה וחמא כדין נפיק מהאי עלמא
הה״ד תוסף רוחם יגועון ואל עפרם ישובון כדין כתי׳ כי לא יראני האדם וחי בחייהון לא
זכאן במיתתהון זכאן· תאנ׳ בשעת׳ דבר נש מית אתיהיב ליה רשות׳ למחמי וחמי גביה
קריבוי וחברוי ~~מהאי~~ עלמ׳ ואשתמודע להו וכלהו גליפין בדיוקניהון כמה דהוו בהאי
עלמא אי זכאה ההוא בר נש כלהו חדאן קמיה ומקדמי ליה שלם· ואי זכאה לא הוי
לא אשתמודען גביה בר מאינון חייביא דטרדין לון בכל יומא בגיהנם וכלהו עציבין
ופתחין בווי ומסיימין בווי וסליק עיבוי וחמא לון כטיסא דמסתלק׳ מן נורא אוף הכי
הוא פתח ווי· תניא בשעתא דנפק נשמתיה דבר נש אזלין כלהו קריבוי וחברוי
דההוא עלמא עם נשמתיה ומחזיין ליה אתרא דעדונא ואתרא דעונשא אי זכאה הוי
חמי דוכתיה וסליק ויתיב ואתעדן בעדונא עלאה דההוא עלמא ואי לא הוי זכאה
אשתארת ההיא נשמתא בהאי עלמא עד דאטמיר גופא בארעא כיון דאטמר כמה
גרדינין דנמוסין אחדן ביה עד דמטא לדומה ועאלין ליה במדורוי דגיהנם· אמר
רבי יהודה כל ז׳ יומין נשמת׳ אזלא מביתיה לקבריה ומקבריה לביתיה ואתאכלת עלוי

דגופא

דנופח דכתיב לך כאדרו עלוי וכלה וכפסו עלוי תאכל · תניא
לכלהו שביכין ומתאכלן · תניא כתר ז' ימין גופח הוי כמה דהוה וכמתיב עלת
לדוכתה עלת למערתה דכפלתה מחת מה דמחת ועלת לאתר דעלת עד
דמטת לגן עדן וערעת לכרוביס ומכן דאברכת די כגן עדן דלתתה לוי זכאה היא
דלעול עלת · תניא תרבע סמכין זמיכין וחד דיוקנה דגופה כידייהו מתלבשן
ביה כחדוותה ויתיבת כסהון מדורה עד זמנה דלתנזר לכתר כרוזא קדי ועמודה
דתלת גוונוי תזדמן וסהון עמודה לתקדי מכון הר נין דכתיב וכרת ה' על מכון
הר נין ועל מקראיה ענן יומם ועשן וגגה לם להבה וגו' סלקה כההוא עמוד לפתחה
דזרקא דנין וירושלם כיה לוי זכי לסלקה יתיר טב חולקיה ועדביה לאתדבקה כגו
גופה דמלכא ולוי לה זכי לסלק יתיר כתיב וביה הנפאר בנין והכותר בירושלם קדוש
ויאמר לו ולוי זכי לסלקה יתיר זכאה הוא דזכי ליקרא דמלכא ולאתעדבה בעדוכא
עלאה דלעילא מאתר דלקדי סמיה דכתי' לז תתעבב על ה' על ה' דיקא זכאה חולקיה
דמאן דזכי לאסד דא דכתיב כי גדול מעל סמיה חסדך וכי על הסמיה הוא והא כתיב
כי גדול עד סמיה חסדך · תמר רבי יוסי לית חסד ולית חסד חסד עלאה וחסד
תתאה חסד עלאה מעל סמיה הוא · חסד תתאה הוא דכתיב חסדי דוד הנאמנים
והכי כתיב עד סמיה · תניא תמר רבי יצחק כתיב לם הכנים סמיה הללויה · תמן
ידיעא · הכנים מאן לינון · תמר רבי סמעון הא תניין תרין בנין לית לקבה חד
דכר וחד נוקבא · דכר והכויה ליעקב דכתיב כבי בכורי ישראל · וכתיב ישראל בני
בך לתתאר · כת יהבה לאברהם דכתיב וה' ברך את אברהם בכל כת היתה לו
לאברהם וכבל סמיה ולמה רבישא עלייהו דיבקא להו ועל הוי כתיב לה תקא הא
על הכנים · ותניין לה יסגי בר בם חובוי לתתא בנין דיסתלק למה מעל בנין וכתיב
למך היא לה תנלם ערותם · ווי למאן דגלי ערייתה וכד תייבין בני עלמ' ואסגין בזכותא
קמיה קבה ולמה תלכת וכסיא על בנין כדין לתקדי תשובה מהי תשובה דא תשובה
דלמה דתבת בקיומהא וכדין כתיב הם הכנים סמיה · הם הכנים והלי · ועל דא לה
לעטור חיכים מפריה ורכיה עד דלוליד בן וכת · תניא תמר רבי יצחק כתיב לחזות
בנעם ה' ולבקר בהיכלו תיהובתה דנדיקיא למחמי דא בעם ה' והלי למרת על ה' ·
תמר רבי סמעון כלא חד מסמע דכתיב בעם ה' דלתתא מעתיקא קדישא להלי סמיי
זתיהובתה דנדיקיא כך הוא והלי ועל הסמיי כתי' לז תתעבב על ה' זכאה חולקיה מאן
דזכי והלי זעירין חיכון · תניין תנא כתיב כבי לחי כחרו כי סמיי כוטרה לת
הכרמים · כבי לחי כמה דכתיב הסלוך מסמים לרץ דכד כעא קבה למרכא כיתיה
דלתתא ולאנלאה ישראל כיכי עממיא לעבר קבה מקמי להלי לרץ ולאתרחקא מכיה
כדכתיב ותתנב לחוזתי מרחוק · וכד הלי לרץ לאתרחקא מסמים לעיל הוי לרץ
דלתתא לאתרכא וישראל לאתזרו כיכי עממיא · תמרים כנסת ישראל מאן ברים לי
להלי ומאן עכיד לי הלי · כבי לחי דכחרו כי ולאתרחקו מכי כבי לחי והלי · רבי
יוסי הוה אזיל בארחא והוה עמיה רבי חייא כר רב עד דסוו אזלי אמר רבי יוסי לרבי
חייא תזיתא מה דאמרת אתית · אמר ליה תזיתא גברא חד כסרא ונפרח חד על

ויחי יעקב בגוייהו עד לבשי ליה לבר קם דלא לתתערבא בגולמא דיליה
בגולמא

מלי לעולם יורשו ארץ תמר ר׳ יהודה כתיב דכתיב לתהלך לפני יי באורות החיים.
ותמכע בגוייהו כביכול הכי אמתכח בכלה דכתיב וכפר בריתכם את מות. תמר
רבי חייא מלי דכתיב בלע המות לנצח. תמ׳ליה כד יתער קב״ה ומיכח דיליה לתמכע
מותא מן עלמא ולא יתער היא ומיכח דלא כד יתערון ושראל בימיכח דקב״ה ומלי
כיהו תורה דכתיב כה מימיכו אם דת למו. בהדוה זמכח ימין יי׳ עושה חיל ובנ׳לא למות
כי לחיים ולספר מעשה יה. תכח ההוה זכאה קב״ה לתרעי ביה וכרוזא קרי ליה ל׳
ומין כיכי נדיקויא כנכתא דעדן כלהו נדיקויא חדלן כלהו נדיקויא לתיין ומתעטרן
דוכתיה דסהוה נדיקא עד דייתי למידר דוריה כיכוייהו. ולי חייכח הוה כרוזא
קרי עליה בניהכם תלתין יומין עליה וכלהו חייכוא כלהו עציכין כלהו פתחין ווי דסא
דיכח חדתא לתתר הסתא בגיכיה דפלניא כמה גרדיכין דמומסין מזמכין לקבליה
ולקדמת ליה ווי לוי לרשע לוי לסכנו וכלהו פתחין ולתרין לוי לרשע רע כי גמול
ודיו יעשה לו מלי טעמא גמול ידיו לתר רבי יצחק להפקה מלן דזכי כידוי להפקה
ולחכלה זרעיה כריקויא לקדי רע ולא חמי לפי סכיכתא כי לית חל חפץ רשע לתת
לה יגורך רע וכתיב ויהי ער בכור יהודה רע לוף הכא לוי לרשע רע ווי להדוה
חייכח דלויהו רע דעבד גרמיה רע כי גמול ידיו יעשה לו לחכלה מלן דזכי כידוי
להפקה ולחכלה זרעיה כריקויא ולהלי טרדין כהדוה עלמא יתיר מכלה.
תא חזי להה כתיב לוי לרשע רע אלא חמי רע חלא כמה דלחייכח דעבד גרמיה רע.
וכתיב לה יגורך רע. וכלהו סלקין והלי לה סליק מלי טעמא דלא חייכין קטילו כבי כסא לחרא והלי
קטיל כבי ממש לוסיד דמין סגיחין. תא חזי בסאר חייבי עלמא לה כתי׳ ורע כשכי
יי׳ וכלן כתיב ורע כשכי יי׳ לסר עשה מלי טעמא מסוס דכתיב ושחת לרשע. תכן
תמר רבי יהודה לית לך חוכח בעלמא דלא לית ליה תסוכח כר מהלי ולית לך חייכוא
דלא חמלן לפי סכיכתא כר מהלי דכתיב לה יגורך רע כלל. אלא יצחק זכלין לייכון
נדיקויא בעלמא דין ובעלמא דלתי עלייהו כתיב ועמך כלם צדיקי לעולם יירשו ארץ.
מלי לעולם יורשו ארץ תמר ר׳ יהודה כתיב דכתיב לתהלך לפני יי באורות החיים.

כעולמא דגוי עשו כגון דהלי קדושה והלי מסלכה · תא חזי מה כתן ישראל
לעתין עשו דישראל כל לסתכה כר כם מית הוא מסלכ לכל גופה וכיתה מסלכה
וגופה דגוי עשו לה מסלוכ לאחרה וגופיה לה מסלכה כד ליהו מית · תא
טעמא ישראל כשעתא דליהו מית כל קדושי דמלריה מתעברן מכיה לתעבר מכיה
רוח קדשה לסתלר גופה מסלכה לכל גוי עובד עבודה זרה ליה הכי דכתיב מסלכ
כל סטרין עולמא דליה מסלכה ורוחה דילה מסלכה וכגין דסולכותי הלין סריין
בגוויה לסור למקרב לגביה כיון דמית כפקו כל הלין מסלכותה ולסתלר גופה כלה
מסלכות לסולכה והשב דגופה דלהון מסלכ כין כחייהון כין כמיתתהון לכל כחייהון
דכל לילון מסלכי לגבייהו לית להון חילה לסולכ לאחרוכי כמיתתהון דכפקי כל לילון
מסלכין מכייהו לה יכלין לסלכה ודישראל יכיל לסלכה לאחרוכי כגין דכל קדושין
כפקין מכיה וסרה עליה סטרה לאחרה · תא חזי הלי כלם קדושה כד לזיל כר כם
ולתעביד ולתרבי מהלי פרנוסה דילה דילה עולמא לאחרה ומתחברן כחדא ודה
כטיל לדה כשעתא דלסתכחו כטיר הוא כר כם וגופה דילה בקיומא ורוחה סריה
כגויה כשעתא דקריבו יומי מתעברן מכהורה סליק לדה ולסתלר כר כם כלה
כטירו כדין עד סיפוק היום וכסו הכללים · תא חזי כד לתער דיכה כעלמא דקלה
יתיב על כרסי דדיכה כעי כר כם לתערה כדיכה תסוכ דויתוכ מחיוכה דהה הסוה
יומא פתקין כתיבו ומסתכחי כלהו כלחמתה הה כתיבין לה זכי כר כם דויתוכ קמי
מלריה קרעין פתקי דעליה לכתר קלה זמין קמיה דכר כם יומ דכפורי יומ דתסוכ לה
תב מחטלוי תב ולה לה פקיד מלכה למכתב פתקין וו דהה תסוכה כעיה לסתלקא
מכיה לה זכן כתסוכה סלימתה כדקא יאות תלוין כיה עד הסוה יומא כתרא דעברת
הוא תמיכהה · ולה עביד תסוכה סלימתה לקמי מלריה לתקרעו ולה לה זכי לחיוכן
פתקין כפקין מכי מלכה ולסתמרן כידוי דיכה מתעביד ופתקין לה מסדרן תו לכ
מלכה כדין עלמין לתעברו ולה מסתכחין דמתעברן מכיה הה ודלה טופסקא
דמלכה עבר עליה ווטעוס כסף דמותה וכהסוה לילה דקנף כתרהה סכטירין זמיכין
ופתקין כטלין כתר דכטלי לון עולמין מתעברן ולה מסתכחין נלה · ושבו
לה יעבר עלוי ידיה מרעין כוסין כגרישותה דלהון והה לוקימכה לסה · וכספרי
קדמאי לאחרי יתיר כד ריסה לגרע ומתכח נופה כריה לה לכתתיה ומתכחו והוא
יסתלק והם כד לה לסדר כל הסוה זמכ כתיבתה לכל לה לסדר טעמא דמותה
ויטעם ויתסי ולה נופה לה לתתזי ומתכח ריסה לילון סלקין והוא לתקויים והם כד
כריה ושירה כרסותיה ולה ידוי פנימו עבידתה דידוי פנימין רגלוי מרעין רדפין עליה
ערק עולמא ולסדר ערק ולסדר עליה כתיב כבקר תאמר מי יתן ערב · לכל זכלי
חסידי ככל יומא ויומא מסתכלי כלבייהו כלילו הסוה יומא מסתלקי מעלמא ועבדין
תיובתה סלימתה קמי מלריהון ולה יכטרכון למלה לאחרה לה כעלמ דין ולה כעלמא
דאתי · תא חזי כל הבקרה כשמי כמה עלמין שכדי מלכה קדושה דהה לילון
שכדין דליהו עביד קטיר לון כמלין עלאין דלעילה וכד כטלין לון לתתה ועבדי כהי
שכדה לתער הסוה שכדה דלעילה דקטיר כה כגון חוכה עין לרז וזה לוקימכה

כפנטיר יא

ר"ל ואשתמיט

עלי ואית מכוייהו דלחודין בשמא קדישא כגון גולם ואתרוג הדם וערבה דכלהו לחודין
בשמא קדישא לעילא וע"ל דל תכיכן לאחדא לון ולמעבד כהו עובדא כגון לאתערא
חדוה דהוה דלחוד כיה ועל דל תכיכן כמלין ועובדא בעיין לאתחזאה מלה בגין
לאתערא מלה לאחרא ה"ד כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו לאתערא יקרי ברחתיו
לאחדא ליה ונרתיו למעבד כיה עובדא לף עמיתיו לאתערא כיה דלעיל. דל כל
הנקרא בשמי היינו דכתיב פרי עץ. ולכבודי ברחתיו היינו כפות תמרים. ונרתיו
היינו וערבי נחל ותקוכא דהאי דלחוד קרא ולקחתם לכם ביום הראשון דייק דהוא
חמיסאה על עשור לכל ביום הראשון ההוא יום ראשון מאן הוא אלא יום דנפיק ראשון
לכולא כמכושאי דמיין כביעין ולכן בעיין למסבא ליה לעלמ' דקטר ככי כפא בקטרא
דמיה מטרוניתי לתת דלפיקת לון ומלכא לאגא ליקרא דילה ויהב לון כידה לאסבאת
לון כייפין ואחין למרת הא לפיקית לון לאחרו לתיין לון מיכלא ומשתייא כך הא יוס
הכפורים לפיק לכלא לאחרו ולכן כפי מזוכא קאימא ונחיכן למשתייא היא לתעטרת
למלכא כהאי יומא ידעא דהא מיין כביעין עמא סריין סליקא למשתייא למלן
דלפיק לון לאחרו לכל כהאי יומא לאברהם סירותא דכלא לי בעבכי וקר הוא סירותא
לי כמיא הוא סירותא דאברהם סתרי למחפר כירי דמיא פרי עץ הדר דא כירא
דיצחק דיצחק להדר ליה לקבה וקרא ליה עץ הדר פרי דהאי עץ הדר ודיעא כפות
תמרים דכתיב נדיק כתמר יפרח ולא לסתכא כיכייהו פרודא ועל דל כתיב
וכפות תלא כפות כגון דלא סליק דל כלא דל וכהאי לתתליא הוי בחר מבחר מים
עלין כביעין הויא לתתליא בקדמית' ומכים לתתליא כירא עד דליהו כביעו לכלא
ועכף עץ עבות דל עכחא דלעא דכרכא דלתקוף ולסתרפא בסרסוי לתעביד לגבא
עלאה על כלא לאחיד בכל סטרי' עכף דליהו עץ עבות עץ דלחוד לאכות דהא מהאי
כטל יסודא דעלמא ולתתליא לארקא בכירא הוי הוא עלמא ארקא דסקיותא וערבי
נחל הרי ליכון תרין כמלין דמיוא לתככוס כהו לארקא לנדיק. דכר לחר וערבי
נחל תלין ליכון גכורן דלחיבן כיה ביצחק דלתיין מסטרא דהוה עלאה ולא
מסטרא דלכא. וערבי נחל הדין קיימין דנוקבא קיימא עלייהו לכל וערבי נחל ודאי
כלא דלתמר ותלין ליכון כלהו לארקא מיוא לכירא. ולקחתם לכם ביום הראשון פרי
עץ הדר דא לאברהם. כפת תמרים דא ויצחק. ועכף עץ עבות דא ויעקב. וערבי
נחל שש ליכון תרין דרגי דלתמרן ומאי דמתכי האי כגון דעץ עבות דא ויעקב לדלחיד
לכלהו חלקין ודאי דא יעקב לכל הא לוקימנא פרי עץ הדר דא יעקב דיצחק דא
גכור תלא כפת תמרי' וכפת חסר קטורא דלתקסר ככירא כלא כפיתו כסרכליהון
כגון דלתלת לא סלקין דא כלא ועכף עץ עבות עכפא הוא עלאה דלתעביד עץ עבות
ולחיבר לכל סטרא כלא ערבי נחל דא ויצחק בכל סטרי דלחודין כסטרא דיצחקא ולא
כסטרא דלכא דתכיכן לפולו כהאי נחל דיוקנא לסתכא דיכון מתערין מכיה. ורב
המנוכא סכא פרוס וערבי נחל ליכון תרין קיימין דקיימרו דמיוא כפקי מכייהו וספיר
לכל תא חזו דתרין דרגין חלין דקיימי על דרגא דנדיק ליכא כביסי דכר כם כפקי
מכייהו וערבי נחל לא כפקי מכייהו לא טעמ' ולא ריקא ולא לוקימ' וכלא ספיר ותזדוג

בשמאלא לקביל לבא לגבי ביומיכא כפת בכלא וקטיר בכלא דהא נדיק כפות הוא בכל
סטרין וקטיר בכלא ודא הוא קטורת דסמיכותא · ובספרא דצניעותא ספיר קאמר
דכל אלין לישנין לוסבישין דזמיכין עמין קדישין כהאי יומא דכעיין למסכחא להו כיון
דזמין לון וכהו כש כר כם למלכא בשותיה · זכאין ליכון ישראל דידעין ארחוי דמלכא
קדישא וידעין ארחוי דאורייתא למהך באורח קשוט למזכי בהו בעלמא דין ובעלמא
דאתי ביומא דא כפקי ישראל בסיומין דסיומין מגו מלכא בגין דליכון בניהון דיוקן
ומאי סיומין ליכון סיומי מהימנותא חותמא דמלכא עלאה · לתרי בני בסא דעלמא
קדם מלכא לדיוקן ולא ידעי עלמא מאן מכוייהו בגא בפק חד לבוין מכוי מלכא סתימא
ליה אמר לון מאן דיוקן וכידוי סיומין דמלכא הוא בגא · כך כלי עלמא עלאין לדיוקן
קדם מלכא עלאה ודאין לון מיומא דר"ה ויום הכפורים עד חמש סרי יומין לירחא וכין
כך מסתכלו ישראל זכאין כלהו בתיובתא טרחין בסכה ולולב ואתרוג ולא ידעי מאן
בגא דיוקן מלכי עלאי סתימא מאן בגא דיוקן · לג' מיכון דמפקי כידויהו סיומין
דילהו ליכון בניהון דיוקן כהאי יומא דפקי ישראל כרשימו דמלכא בתוסכחתא עלאין
בסכות לאתרוג בסתימלא לולב ביומיכא חמאן כלהו דישראל רשימין ברשימין דמלכא
קדושין · פתחי ואמרי לשרי השם מכבה לו משרי השם מיי אלדין · עד כאן תדוותא
דכלי חדוותא דלוסבישין ואפילו לומות השלם בחדוותא ומתברכין מכח ועל דא
קרבנין בכל יומא עלייהו לאטלא עלם וישתברכון מיכן · מכאן ולהלאה יומא
חד דמלכא עלאה דאמרי כהו כישראל דכתיב ביום השמיני עצרת תהיה לכם דהא יומא
דא מן מלכא כלאודוי חדוותא דילהו כישראל למלכא דזמין לוסבישין כו' · ר' שמעון
פתח ואמר לפי חכמלת הטרון סוסבת העמקים · כמה חביבה כנסת ישראל קמי
קב"ה דקב"ה מסבח לה וניח מסבחת לה תדיר וכמה מסבחין ומזמרין לזמיכת לה
תדיר לקב"ה זכאה חולקהון דישראל דלחודין ביה כעבדא דחולקא קדים כמה דכתיב
כי חלק יי' עמו וגו' · לכי חכמלת הטרון דא כנסת ישראל דקיימא בסטרא דכוי
בנגתא דעדן הטרון דהוא טרא ומסבחת למלכא עלאה · לג' לכי חכמלת הטרון
דכעיא לאסקאה מסקין דכחלין עמיקא מכועא דכחלין כלא ואיהי בסבר בלאנם סבסת
העמקים דקיימא בעמיקתא דכלא מאן לישנין עמיקים כלא ממעמקים קראתיך יי' ·
חכמלת הטרון · חכמלת מה הוא לאתר דאקרי עמיקא דכלא סתים מכל סטרין · תא חזי
בקדמיתא דוקא כחכמלת דטרפין ירוקין לכתר מסבת סומקא בגווכא מסבת בקדמיתא חכמלת
כעזרת טרפין מסבת דאסתכלת לגווכא ומסבת סומקא בגווכא מסבת בקדמיתא חכמלת
כעזרא דכעיא לאזדווגא כיה במלכא לקרי חכמלת כתר דאתדבקת כיה במלכא
כליכון כסיקין לקרי מסבת כגין דכתיב ספתותיו מוסכים מסבת העמקים דהוא
מסכייא גווכהא זמכין לטב וזמכין לכיש זמכין לרחמי זמכין לדיוקן · ותרין אתוון כי
מוב הען למלכל וכי תלוה הוא לעוכים · תא חזי דהא בכי בסא לא מסתכלין ולא
ידעין ולא מסגיחין בסעתא דכרת קב"ה לאדם ואוקיר ליה ביקירו עלאה בעא מכיה
לאתדבקא ביה בגין דיסתכא יחידאי וכלכא ויחודאי דכתר דדבקותא ויחידאי דלא

ואתכי ולא אתפלל לעלמין כהדוא קטורת וחידת דכלה כיה לאתקטר הלד זעך החוי
כיתך הנן לכתר סטו מלרחת דמסיכותת ומכקו חולכה יחידאה עלאין מכל חולכין
ואתו לאתדבקא כתר דמסתכי ואתפלך מגווכא לגווכא ומטר לכיה ומכיה לטר
ונחתי מעילא לאתתא ואתדבקו לאתתא כסכווין סניחין ומכקו חולכה יחידאה מכל
חולכין הלך לאמר עשה אלדים את האדם יסר וגו׳ . ודאי כדין לאתפלך לכוסו כסדוא
סטרא ממא זמכין לטר זמכין לכיה זמכין לרחמי זמכין לדיוקא כהאי מלה דאתדבקו
כה ודאי בקשו מסכוות רכיה ואתדבקו כהו אלקיכה אדם מכקת חיי ואתדבקת
כמותא חיי דכתיב ואת החיים כתוך הגן דאקרי חיים דמלין דאחיד כיה לא טעים
מותא לעלמין לאתדבקת כחולכא לאחרא הא ודאי למותא דהאי רגליה יורדות מות
וכתיב ומוכא לכי מר ממות את האשה ודאי כאתר דמותא לאתדבק ומכק לאתר דחיי
בגין כך לאתגזר עליה ועל כל עלמא מותא לי הוא חטא כל עלמא מה חטו לי תימא
דכל עלמא לאכלי מחולכא דא ואתרמי מכלא לאו הכי אלא בשעתא דאדם קדמאה על
רגלוי קאם ליה כריין כלהו ודחילו מקמיה והוו כטלין לאכתריה כעבדין כתר מלכא
והוא לאמר לון אלקים ואתון כחו כשתחוה וככרעה וגו׳ ואזלו כלהו לאכתריה כיון דחזו
דאדם סניד להאי לאתר ואתדבק כיה כלהו אתמסכו לאכתריה ונרים מותא לכל עלמא
וכדין אשתכי אדם לכמה גווכין זמכין דיכא ומכין רחמי זמכין מותא זמכין חיי ולא
קאים בקיומא תדיר כחד מכוסו כגין דהוא לאתר גרים ליה . ועל דא לקרי
חרב המתהפכת המתהפכת משטרא דא לסטרא דא מטר לכיה מרחמי לדיוקא משלם
לקרכא מתהפכת הוא כחולכא טב ורע דכתיב עץ הדעת טוב ורע ומלכא עלאה לרחמא
על עובדוי חוכח ליה ואל ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממכו וגו׳ והוא לא קבל מכיה
ואתמסך כתר לאתניה ואתתרך לעלמין ואתתא גרים מותא לכולא . תא לעלמא דאתי
כתיב כי כימי העץ ימי עמי כימי העץ ההוא דאשתמודעא כיה בחוכא דכתיב כלע המו
לנצח ומחה יי אלדים דמעה מעל כל פניס וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ וגו׳

ויקרבו

ימי ישראל למות . תאלא לא חיוה כתיב ויחי יעקב כארץ מצרים
שבע עשרה שכה התם בקיומיה יעקב ושכה כמיתתיה ישראל
דכתיב ויקרבו ימי ישראל למו׳ . אמר רבי יוסי הכי הוא ודאי דהא לא כתיב ויקרב
יום ישראל למות אלא ימי . וכי ככמה יומי מית כר כם והא כשעתא חדא כרגעא חדא
מית וכפיק מעלמא אלא הכי תאלא כך קכם כעי לאתכא רוחיה ליה כל חיכון יומין
דקאים כר כם כהאי עלמא לאתפקדן קמיה ועאלין כחושככא . וכך לאתקריבו קמיה
למיעל כחושככא מית כר כם ואתיב קכם רוחיה ליה הסוא שכל דאפיק ופתח ליה
אותביה לנכיה זכאה חולקיה דהסוא כר כם דיומוי לאתקריבו נכי מלכא כלא כסופא
ולא דחי ומא מכוסו לכר דיוסכא כהסוא ומא דאתעביד ליה חוכא כגין כך כתיב
כגדוקיא קריבה ויך יקרבון משה דקריבו יומוי קמי מלכא כלא כסופא . וי
לרשיעא דלא כתיב כהו קריבה ויך יקרבון קמי מלכא ולא יתמכון קאים ולא ידכרו לעולא
עלמא לאתכאו וכניכו כך לא יקרבון קמי מלכא ולא יתמכון קאים ולא ידכרו לעולא
אלא לחולכן מגווכון . עלייהו כתיב דרך רשעים כאבלה לא ידעו כמה יכשל

וכשל

ויברכו ויאמרו יברך אלהים כאפרים וכמנשה כחדותה שלים וכנוכי כך ואמ
ישראל דהוה שלים יתיר ישראל מיעקב . ואי תימא והא כתיב ויעקב לוה תם שלים
שלים הוה ולא שלים כדרנח עלאה כישראל . תניא אמר רבי יוסי כשעתא דיומוי דכר
עם לתפקידן קמי מלכא לוה זכאה דלתפקדן יומוי ורחיקין מקמי מלכא ולוה
זכאה דכד מתפקדן יומוי קריבין וסמיכין למלכא ולא מתרחקין כלא כסופא עלמין
וקריבין למלכא זכאה חולקהון הלא ויקרבו ימי ישראל למות . ויקרא לבנו ליוסף אמר
רבי יצחק וכי שאר כנטין לוה כנוי לוכן שלא אמר רבי אבא יוסף כנו הוה יתיר
מכלהו דתכונן כשעתא דאתתיה דפוטיפר דחקת ליה ליוסף מה כתיב ויבא הביתה
לעשות מלאכתו ולוין לוה מלאכי הבית . תאי קרא הכי מבעי ליה ולוין לוה בבית מהו
מלאכי הבית אלא לאכללא דיוקבא דיעקב דהוה תמן ואשתכח תמן וכנוכי כך מלאכי
הבית לכל לוה לאחרא הוה תמן כוין דסליק יוסף עימי ואמא דיוקבא דאבוי
ויתיב בקיומוי ואת לאחורא . תא חזי מה כתיב וימלאן ויאמר אל אשת אדניו אל
קבה את אמרת וימלאן ואמ . חיך וימלאן ואמ לאחר ויתי לברכא לכך ויתברכון כוי
הלא וימלאן אבוי ויאמר ידעתי כנו ידעתי כוין דאמר ידעתי כנו אמאי אמר ידעתי
לאחרא אלא אמר ידעתי כנו כזמנא דקיומך כנופך דלת כרי כד תיתי דיוקבא דילי
ותבת בקיומך וכנוכי כך כתיב ידעתי כנו על מה דאמרת דלא הוה כוכרא נס הוה
והוה לעם ונס הוה יגדל והכא כתיב ויקרא לבנו ליוסף לבנו ליוסף ממש . לא
ויקרא לבנו ליוסף דבדיוקבא חד הוו מתחזיין דכל מה דאמרי ליוסף הוה לסטיר
דבריה דיעקב הוה . רבי יוסי אמר כלא הכי הוה ושוד דיוסף זן ליה ולבנוי כסכותיה
ובנוכי כך כנו ממש יתיר מכלהו . ויקרא לבנו ליוסף אמאי ליוסף ולא לאחרא משום
דרשותא הוה כידיה לסלקוה מתמן . רבי יוסי אמר כוין דיעקב הוה ידע דבנוי
ושתעבדון בגלותא תמן כאנדים אמאי לא לתקבר תמן בגין דיגין זכותיה על בנוי
אמאי בעא לאסתלקא מתמן והא כתיב כרחם אב על בנים כן הוה רחמנותא אלא
אכי תלכו בשתא דהוה כחות יעקב למצרים הוה דחיל . הוה אמר דילמא אתי
ושתכון בנוי כיוכי שמעון ודילמא קבה יסלק שכיכתיה מכיה כקדמיתא מה כתיב וירא
אלהים אל יעקב ונו אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם . ומה דאמרת
דילמא יסלק שכיכתי מכיך אלהי אבי אבך ירד עמך מצרימה אמר שד דחילנא דילמא לתקבר
תמן ולא תזכה עם אבהתי ואלהי אבך עם עלם . תעלך ממצרים גם עלה לתקברה
בקברה דאבהתך כנוכי כך כעא לסלקך גרמיה ממצרי חד דלא יעבדון מכיה דחלה
דהא חמא דקבה זמין לאתפרעא מדאליהון וחד דחמא דשכיכתיה ושוי מדוריה כין
בנוי כגלות וחד כגין דיהא נופיה דיוד כין גופייהו דלכתיב ולא יתמכו עם מיכיה
דמצרי . ותכונן גופה דיעקב לאתמסך מסוברוי דלדם קרמאן והוה דיוקנה דיעקב
דיוקנא עלאה קדישא דיוקנא דכורסיא קדישא דלא כעא לאתקברא כיכי מיכיה
ורזא דמלה דלכתן לית פרודא כלל ועל דא כתיב ומכבתי עם אבותי . ויקרא לבנו
ליוסף בנו כאר דיוקנא דלכתן בנו כרשותא דרוחא ולבא חוליד ליה ויתיר מכלהו .
תא חזי מה כתיב המעט קחתך את חיסי דכל רשותא דיעקב כרחל הוה ובנין כך

ויקרא לבניו ליוסף תלכה רבי שמעון כתיב ואמר הנפתרות לו׳ אלהיו ונו׳ הנפתרות
לו׳ אלהיו תא חזי כמה חביב ליה לבר נש לאזדהרא מחובוי ולאסתכלא דלא יעבר על
רשותא דמריה. דתניפן כל מה דבר נש עביד בהאי עלמא כספרא כתיבו לחיבון
עובדין ועלין כחושבנא קמי מלכא קדישא ובלא לתגלויי קמיה הלא לא יסתר
ליה כמסתריה ואפי לא תרחמו כלום וי׳ לי הכי היך לא יסתמר בר נש למיחב קמיה
דמריה ותניכן לפיולי הוה מלין דחשיב בר נש ואסתלק ברשותיה כלא לסתכא
קמי קב״ה ולא לתתכיל מכיה. תא חזי כהוא לילוה דעאלת לגביה דיעקב
ואיבעית ליה לחיבון סומכין דיסב יעקב לרחל סליק כרשותיה דחיבי רחל ומאם סומסם
כם והוה טפה קדמיתא דיעקב הות דכתיב כחי ורחמית לוכי וסבר דחיבי רחל
קב״ה דחיבו גלי עמיקתא ומסתריתא וידעאמה בחשוכא סליק הוה רעותא לאתרמיה
ובכירותא דרחובן לסתלק ליוסף מלי טעמא מפוס דהה דרחל הות הוה טפה
קדמיתא דכפקת מיעקב. וכגין דהות דילה הוה בכירותא ממש דרחובן ורית
יוסף ורחל ירתה להוה דילה וכגין כך רזא דמלה לא לסתלק רחובן כמאי
סבטין בלא רחובן כלומר חמו כרי. רחובן סתם ומהאי כן לא תתדע עמיה ועל דא
לא קריה לההוא כבי כהאי שמא ולא לקרי רחו כבי דהה לההוא ידעת עובדה ותניכן בלי
קמי קב״ה דיעקב לאו רעותיה למיחב קמיה בהאי ולא לסתכל כרשותיה בחתתא
לאחרא כהיה בעתא כמאי חייבי עלמא ועל כך כתיב ויהיו בני יעקב שנים עשר
דהה כחייבו דמאי חייבי עלמא דעבדי ההוא עובדא כמאי לאחר לקרון והה ידיעא
מלה דא לגבי אחרוא וכגוני כך ויקרא לבנו ליוסף בנו ממש מסירותא וסיומא כריש
בנו הוא. תלכה למר רבי יוסי כמה חומי ליה יעקב ליוסף דכתיב שים נא ידך תחת
ירכי הלא כהוה לית קיומ׳ דהוה רמיז בכתריס דדא מסיכותא דלבתן יתיר מכלא.
למר רבי שמעון כלכתם וכיעקב כתיב שים נא ידך תחת ירכי. תחות וירכי
כלומר כסיוה לתר דרמיזן כמאי קדישא ולפיק זרעא קדישא מהימנא לעלמא.
ביצחק לא כתיב כגון דכפק מכיה עצמו. תו מ״ט הכא שים נא ידך תחת וירכי הלא כא
תקכרכי כמנרים הלא למר ליה יעקב ליוסף כהאי רמיזא קדישא חומי לי דלפיק
זרעא קדישא מהימנא לעלמא ולתקטיר ולא לסתלא לעלמין דלא יתקבר בין חיבון
מסלכין דלא כטרו ליה לעלמין דכתיב כהו תמר כמר תמורים כמרם וזרמית סוסים
זרמתם. ואי תימא הא יוסף לכטיר ליה על כלא חמאי לתקבר כיכוותו הלא תכיכן
כתיב היה היה דבר ו״ש ויחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים על נהר כבר והה תכיכן
דכתיכת לא מריש שלא כתרעא דיסראל חמאי הכא מכיכתא הלא על נהר כבר כתיב
וכתיב ותהי עליו שם יד ו׳. תוב הכא יוסף כמיא לתרמי לרוכא דיליה. למר
קכה לי יוסף לסתלק מהכא גלותא לא לתקיים הלא תהא קכורתיה כחתר דלא
יסתלק מהכא לסתלק גלותא. תלכה למר ר׳ יוסי חמא יעקב דהה ככלא לתתא
לכרסיא קדישא כהכהן למר לי הכא ויתקבר היך גופא דא לחידוא כהכהתא ואפי
מערתא דלתקבר תמן לקברי כפילתא כגין דכל מלה דכפילתא הוא תרין ואחד.

ויחי רנא

ויחי יעקב בני ישראל אי׳ סי׳

ר׳ יוסי בשם ר׳ יהושע בן לוי מאי דכתיב ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה
ויהיו ימי יעקב שני חייו מה ענין זה אצל זה אלא לפי שבא יעקב אבינו למצרים
נתישבו לו שבטיו בארץ גושן ונתפרו ונתרבו ונתגדלו ונתחזקו ונתלבנו ונתנאו
ונתלמדו לשון ארמית ולא נשתנו שמותם ולא נשתנו מנהגם ולא נשתנו לבושם
ולא נשתנו מלאכתם ולא נשתנו מדותם ולא נשתנו דעותם ולא נשתנו מחשבותם
ולא נשתנו מעשיהם ולא נשתנו מדרכיהם ולא נשתנו מלשונם ולא נשתנו מכתבם
ולא נשתנו מכל דבר ודבר שהיו בו ישראל במצרים כך היו בו ישראל במצרים
ולפיכך נאמר ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהיו ימי יעקב שני חייו
מה ענין זה אצל זה אלא לפי שבא יעקב אבינו למצרים נתישבו לו שבטיו בארץ
גושן ונתפרו ונתרבו ונתגדלו ונתחזקו ונתלבנו ונתנאו ונתלמדו לשון ארמית
ולא נשתנו שמותם ולא נשתנו מנהגם ולא נשתנו לבושם ולא נשתנו מלאכתם
ולא נשתנו מדותם ולא נשתנו דעותם ולא נשתנו מחשבותם ולא נשתנו מעשיהם
ולא נשתנו מדרכיהם ולא נשתנו מלשונם ולא נשתנו מכתבם ולא נשתנו מכל
דבר ודבר שהיו בו ישראל במצרים כך היו בו ישראל במצרים ולפיכך נאמר
ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהיו ימי יעקב שני חייו.

הוא ולשה מלי טעמא רחל לגה והא כתיב ורחל עקרה דהיינו עקרת דבניתא · שלח לשה זכתה כיה לאפקה שית שבטין מנועא קדישא בעלמא ויתיר וכגוני כך אתייהבת עמיה לזווגה כמערתא · אמר רבי יהודה לשה כל יומהא בפרשת תורחין קיימא ובכת בגויהא דיעקב כד שמעת מלי דהיינו נדיקא ובעותא לקדישת לוי והיינו דכתיב ושבני לשה רבות כמה דתוקימנא דמקדמת ויתבת בפרשת תורחין למשאל · דחל לה כפקת לתורחין לעלמא בגוני כך זכתה לשה לאתקברא עמיה ורחל קיימת קבורתה בפרשת תורחין ואתקברת תמן ההוא ואתי בכאי מפדן מתה עלי רחל מהו עלי עלי ודאי כלומר בגויי · כאלין בגוון כדרך בגויי מיתת כדרך דלה כפקת בגויי לעלמין כאחתה בגין כך לשה דכפקת ובכת בפרשת תורחין בגויהא דיעקב זכתה לאתקברא עמיה רחל דלה בעלת למיפק ולמשאל בהדיה קבורתה בפרשת תורחין · ורזא דמלה הא תוקימנא ואתמר דא כאתגליא ודא כאתכסיא ותא דתניא דמשון סניחין סדיהא הוה נדקת דלשה בגין למסני תולקיה דיעקב ולא בההוא רשע דעשו והיינו דתניין כל בר נש דאומיד דמשון קמיה דקב"ה ואש"ג דאתגזר עליה שבעה אתקרע ולא יכיל הוה שבעה לבלהה כיה מכלן מלאה דהה לשה לאתגזר למהוי חולקא דעשו והיא בכשותה תקדימת לוי ליעקב ולא לאתייהבת ליה לעשו · אמר רבי חייא ובכיתי עם תכותי וגו' · רבי יצחק פתח ואמר מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש בכמה לתר לתמר דלסתכלה במלוי דעלמא ולאתחזי מלוי פתיחין לכל כלהו מלי דעלמא כלהו לקרון בחכמתא דתניא כתיב ותרב חכמת שלמה כיומוי דעלמא מלכא קיימא סיהרא בחשלמותא והיינו דכתיב ותרב חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם · תמן תניין מלן ליכון בני קדם הא לוקמוה · לכל חכמת בני קדם היא חכמתא דירתו מאברהם דתניא כתיב ויתן לאברהם את כל אשר לו ליצחק ולבני פלגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות וגו' · דיהב להו מילין דיעלין בכתרין תתאין ובלין לתר אשרי לון חד ארץ קדם ומתמן ירותו בני קדם חכמתא והיינו דכתיב מחכמת כל בני קדם · תלת יומין חד הוה לתי רבי שמעון מקפוטקיא לגוד והוה עמיה רבי חבא ורבי יהודה · רבי חבא הוה לגי והוה רגיז לכתריה דרבי שמעון דהוה רכיב · אמר רבי חבא ודאי אשרי יולכו כאריה יפשח · כתיב רבי שמעון חלש ודאי כתיב ואשב שם עם יי' ארכשש יום ואקבשש לילה ודאי חכמתא לא מתייסרא חלש כד בר נש ויתיב ולא חזיל ולא קאים לקדם יי' לוקמוה חלי על מה כתיב ואשב השתא בכוותא תלויא מלתא ויתבו · אמר רבי חבא כתיב ותרב חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם ומכל חכמת מצרים · מאי היא חכמת שלמה ומאי היא חכמת מצרים ומאי היא חכמת כל בני קדם · אלא תא חזי בכמה לתר לוקמוה בההוא שעתא דסיהרא כד לתברכא מכלא כתיב ותרב כיומוי דשלמה דלתרכיתא ולתברכת וקיימא בחשלמותא ותניין חלף טורין דברכין קמיה וכלהו כסיהרא חד הוו לקמיה חלף כהרין סניחין לה ובגמיעת קדא גמיע לון טופרהא מחדדא לשף ומכשון שבר

ידהא אחידן לארבע ועשרין וחמש אלף עיבר לית דנפיק מנה לסטר האי ולית דנפיק
מנה לסטר אחרא כמה וכמה אלף תריסין מתאחדין בשערהא חד עולים דאורכיה
מרישא דעלמא לסייפי דעלמא נפיק בין רגלהא בשתין פולסי דנורא מתלבש בגוונוי
דא אתמנא על תתאי מתחות סטרהא · דא נער אחיד שית מאה ותלת עשר מפתחן
עלאין מסטרא דאמא בשנכא דחרבא דחגיר בחרציה תליין · ההוא נער קרון ליה
חנוך בן ירד באינון ברייתי דכתיב חנוך לנער על פי דרכו · ואי תימא מתניתין
היא ולא ברייתא במתניתא דילן אוקימנא מילי והא אתמ׳ וכלא מלתא חדא אסתכלו
תחותיה תטלל חיות ברא דתניא כמה דישראל קדישא עלאה אקרי בן לאמיה דכתי׳
כי בן הייתי לאבי רך ויחיד לבני אמי וכתיב בני בכורי ישראל הכי נמי לתתא דא
אקרי נער לאמיה דכתיב כי נער ישראל ואוהבהו ובכמה גוונין אקרי בן ירד והא
אוקימנא אבל תא חזי בן ירד ממש דתנינן עשר ירידות ירדה שכינה לארעא וכלהו
אוקמוה חברייא ואתמ׳ ותחות האי כמה חיותא קיימין דאקרון חיות ברא ממש תחו׳
אינון חיותא מתאחדן שערהא דסיהרא דאקרון ככביא דשרביטא דשרביט׳ ממש
מארי דמארין מארי דמתקלא מארי דקשיו מארי דחצפא · וכלהו אקרון מארי
דארגוונא ידהא ורגלהא אחידן בהאי אריא קדישא תקיפא דאחיד על טרפיה ועד
כתיב וטרף ואין מציל · טופרהא כל אנון דאדכרין חובי בני נשא וכתבין ורשמין
חובייהו בתקיפו דדינא קשיא ועד כתיב חטאת יהודה כתובה בעט ברזל בצפורן
שמיר · מהו שמיר ההוא דרשים אבנא ועמיק לה לכל סטרא זוהמא דטופרא כל
אינון דלא מתדבקין בגופא דמלכא וינקין מסטרא דמסאבותא כד שארי סיהרא
בפגימותיה ובגין דשלמה מלכא ירתא לסיהרא בשלימותא בעי לירתא לה בפגימותא
ועל דא אשתדל ברעותא דרוחין ושדין למירת סיהרא בכל סטרא · וביומוי דשלמה
מלכא בכלא אתנהיר סיהרא ההד ותרב חכמת שלמה ותרב דייקא · מחכמת כל בני
קדם רזא עלאה הוא כמה דכתיב ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום ואלין אקרון
בני קדם דכלהו לא אתקיימו בר מהאי דכלילא דכר ונוקבא · ותאנא דאף על גב
דאתקיימת לא אתנהירת באשלמותא עד דאתא שלמה דאתחזי לקבלהא כמה
דאוקימנא דבגין כך אמיה בת שבע הות · ומכל חכמת מצרים דא חכמה תתאה
דאקרי שפחה דבתר ריחיא וכלא אתכלילת האי חכמה דשלמה חכמת בני קדם
וחכמת מצרים · אמר רבי אבא בריך רחמנא דשאילנא קמך מלה דא דהא בכל מלה
בא זכינא · ארש מלין אלין הא אוקימנא לון והא אתמרו · תאנא מה יתרון לאדם
בכל עמלו יכול אף עמלא דאורית׳ תל שיעמול תחת השמש כתי׳ שאני עמלא דאוריתא
דלעילא מן שמשא הוא · רבי חייא אמר אף עמלא דאוריתא דאיהו עמל בגיניהון
דבני נשא או בגין יקרא דיליה · האי תחת השמש כתיב דהא לא סליק לעיל · תניא
אמר רבי אלעזר אפילו אי בר נש קיים אלף שנין ההוא יומא דאסתלק מעלמא דמי
ליה כאילו לא אתקיים בר יומא חד · עם אבותי זכאה

ושכבתי

חולקהון דאבהתא דקבה עביד לון רתיכא קדישא
לעילא ואתרעי בהו לאתעטרא עמהון ההד רק באבותיך חשק יי׳ וגו׳ · אמר רבי
אלעזר

אלעזר ויעקב הוה ידע דהך עטורא דיליה כתכסיסיה הוה דהך עטור׳ דלכאן עמיס
הוה והוה עמסן ועל דא כתתון גליפין תכיכן ש תלת קטרין תרין קטרין חד מהאי
סטרא וחד מהאי סטר׳ וחד דכלהון ודא הוה דתכיכן והכריך התיכון בתוך הקרסף׳
מכריך מן הקצה אל הקצה והוה קטרא דכאן משנשת לחיוך להאי סטרא ולהאי סטרא
ועל דא כתיב ושכבתי עם אבותי ודאי . ושכבתי עם אבותי ונו׳ ר׳ יהודה פתח ואמר
סחרסים שמש והעורים הביטו לראל׳ סחרסים׳ שמשו אלין ככי כמה דלא נייתין למלגלי
לורית׳ ולא פקחין חודכייהו למסמ׳ לפקודי דמאריהון . והעו׳ דלא מסתכלין למכדע
על מה לישנן קיימין דהא ככל יומ׳ ויומ׳ כרוז כפיק ונקרי ולית מאן דישגח דתכוח לישנן
ויומין דכר כם כד לתכרי׳ו כהוה יומא דכפק לעלמא כלהו קיומין כקיומייהו ואזלין
ומסתין כעלמ׳ כתתין ואזדהרן לכר כם כל יומ׳ ויומ׳ כלחודוי . וכד הוה יומא לתי
ואזדהר ליה וכר כם עביד כהוה יומא תוכא קמיה מריה הוה יומא סליק כככופא
ומסתיד סהדותא וקאים כלחודוי לכר . ותלכא כתר דקאים כלחודוי יתיב עד דכר
כם עביד מניה תשוב׳ זכה תב הוה יומא לתתריה לא זכה הוה יומא כחית ומסתתף
כהוה רומא דלכר ותב לכיתיה ואתתקן ב׳ דיוקניה דהוה כר כם כגין לאכפגא ליה
ודיור עמיה כביתא ואית דדיירין לטב לי הוה זכי . ואי לאו דיורין עמיה לכיס .
כין כך וכין כך לתתקדן חיכון ולאסרי׳ו לא עלין כמכיכא דחיכון דמסתארו ווי להוה
כר כם דנרע יומי מלכא קדישא ולא סכיך לעילא ויומין לתתעטרא כהו כהוה
עלמא ולתתקרכא כהדייהו קמי מלכא קדישא . תא חזי כד קריכו חכון יומין קמי
מלכא קדישא לי הוה זכי וכר כם כפיק מעלמא סליק ועלל כחיכון יומין וחיכון לכוסי
יקר דמתלכס׳ כיה כמתיה וחיכון יומין הוו דזכה כהו ולא מה כהו . ווי להוה דנרע
יומי לשלא דכד כשלן לתתלכסא כיה כיומי חיכון יומין דכניס חיכו כחוכו מסרין
מהוה לכוסא ותתלכס כמכא מסרא כם לי סניחין חיכון ולא להוו ליה לכר כם כמה
דתתלכס כהוה עלמא כדין וו ליה ווי לכפגיס דדייכין ליה כניהכס על חיכון יומין
זומין על יומין יומין על אד תרין . דכד כפיק מהאי עלמא לא תסכא יומין
דתתלכס כהו ולא הוי ליה לכוסא כמה דתתכפי . זכאין חיכון נדיקיא דיומיהון
כלהון טמירין חיכון לגביה דמלכא קדישא ותתעביד מכייהו לכוסי יקר לתתלכס׳ כהו
כעלמ׳ דאתי . תיכון כרזא דמתניתין מאי דכתיב וידעו כי ערומים הם וידעה ידעו
אמא דהוה לכוס׳ דיקר דתתעביד מחיכון יומין גרע מכייהו ולא תסתאר ומא מאכין
ויומין לתתלכס׳ כיה הכי נלמי רחו שיכך ועל ספרך כלם יכתבו ומ׳ ומכרו ולא תא כם
דהא לא תסתאר אד מכייהו לתתלכסא כהו עד דתסתלל לדם ושבד תשוכם וקבל
קבילו ליה ושבד ליה מאבי לכוסא לתרכין ולא מן ומיומי הכי ויעש ה׳ שלי לאדם ולא תסתי
כתכו׳עור וילכיסם . תא חזי כתכרהם דזכה מה כתיב כה כיומים . משום דזכה . כל
תסתלק מהאי עלמא כחיכון יומין אתם דיליה עד דתתלכס כהו ולא נרע מהוה לכוס
יקר כלום דכתיב כה כיומים . כתיב מה כתיב ויאמר עדום ישתי מכטן לחי ועדום
דימיהון זכאין ותסתארו לעלמא דאתי זכאין וכד כפקין מתחברן כלהו ותעבידו

ת׳ תשרון ניעבד נשמה ס״ם

ג׳ם . ילבש וכאי ולא אתא כשם

לכוסי ויקר לאתלבשא ביה ובהדוה לכוסא זכאין לאתעבר מעבורא דעלמא דאתי ובהדוה
לכוסא זמינין לאחייה ולמיקם · וכל חיכין דלית להו לכוסא יקומון סהדי ויתיבו כמה
כתיב סי׳ לכוס · ווי לחיכון חייבי עלמא דיומיהון בחפי עלמין חסרין ולא לסתחר מכוהו
במה דלתתכסיין כד יפקון מעלמא · תלת כל חיכון זכאין דזכו לאתלבשא בלבוסא יקר
ביומוי מתעטרן בהדוה גולמא · מעטורי דמתעטרי לכאן מהדוה כחל דכניד ובפיק
לנפתא דעדן הדר וכתיב יי׳ תמיד ומשביע בנחצותיך כפשך וגו׳ · וחיכון חייבי עלמא
דלא זכו לאתלבשא בלבוסא דיומסין עלייהו כתיב והיה כערער בערבה ולא ירחם כי
יבא טוב ושכן חרדים במדבר · אמר רבי יצחק זכאה חולקיה דיעקב דרחמנא יתיר
הוה ליה דכתיב ושכבתי עם אבותי · דלזכי כהו ולא כאחרא דלזכי כהו לאתלבשא
ביומין דילוה וכיומין דלהון · רבי יהודה אמר כתיב וירח את ריח בגדיו ויברכהו
בגדיו בגדי עשו מכאן ליה דהה לאו דידיה הוו אלא דעשו הוו הכהו בגדים דכתיב
ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמודות · בגדי עשו כתיב הכא והכא ריח
בגדיו דיעקב מסתם אלא הכי תוקימנא וירח כלומר לסתכל להלא ולרח ריחא
דלבושוי דהדוה עלמא כדין ברכיה · ועל דא כתיב ראה ריח בני כריח שדה דא
הוא חקל דתפוחין קדישין אמר רבי יהושע וזכית בחיכון לבושי יקר ויתן לך האלהים מטל
השמים מלי מסתם בגין דהדוה חקל דתפוחין קדישין כטוב טלא כל יומא מהדוה
לתר לחקרי שמוש דכתיב מטל השמים · אמר רבי יוסי בכלא כתיב מטל השמים
ומשמני הארץ · מלי טעמא בגין דוירח את ריח בגדיו · בגדיו ממש כמ׳ דתוקימנא ·
תנא אלף וחמש מאה ריחין סלקין בכל יומא מגו דמתבסמי בהו חיכון לבושין דיקר
דהדוה עלמא דמתעטרן מן יומוי דכר כח אמר רבי יהודה כמה לבושין חיכון
אמר רבי אלעזר טורי דעלמא על דא פליגו אלא תלתא חיכון חד דמתלבשי בהדוה
לבוסא רוחא דכנפת דארעא וחד יקרא מכלא דמתלבש כיה כשמתא כגו גרירא דחיי
בין פורפירא דמלכא וחד לבוסא דלבר דקאים ולא קאים לתחזי ולא לתחזי בהדי
מתלבש ביה כפשא וחזלא ושטא כעלמא וכל ריחי דתא ושבחא חזל ואתקסר
ברוחא דכנפת דעדן דארעא דקיימא בין פרגודא יקירא ומכיה חולף וידע מה
דידעון ואודע ליה כעלמא · תנא כתרין קטורין לתקסר כפשא בכל ריח וריחא
ושבחא בקטורא דרוחא דין ריחי בוסמין דכנפת דעדן דארעא ומתמן חזל
ושטא ואתקסר עם רוחא כפשמתא דגרירא בגרירא דחיי ומתרויא ומתזכת מחיכון
זיוין יקרין דהדי סטרא ודהדי סטרא והכא וי׳ תמיד תמיד דייקא · והשביע
בנחצותיך כפשך · מהו בנחצותיך אלא נחותא חד כד מתקסר ברוחא דכנפת דלתתא
נחותא דלבו מן נחותא כד מתקסר כפשמתא דלעילא בגרירא דחיי והייכו בנח חד
נחותא תרין דחיכון לעילא לעילא ביקירו דפשמתא כלומר נח נחו׳ מאן ירית דא כפשך
כפשך ממש · זכאה חולקהון דצדיקיא · אמר רבי שמעון כד אכל כין חיכון חבריא
דכלל מתכבסי נהרי וחולפי מלי כאתגליותא וחיכון שילי לון בגוסכבקא דפרזלא תקיפ
סתימא מכל סטרין כמה זמכין חולפכא לון חורחוי דנפתא דעלמא חורחוי דמלכא
כמה זמכין חולפכא לון כל חכון דרגין דצדיקיא בהדוה עלמא וכלהו מסתכלי למיחב

מלין לילין שלא משלטין בגימטריא כניכי כך פסילוסין לקרין כהנוח פסילוסא דמגמנס
בפומיה לכל לזכותא דלוכבא להו הוזול ומסתפי דהא לוורא קדישא ורוחא קדישא
לתעדי מכוייהו ונקי מלוורא ורוחא דרמותא לחרא ולא עוד אלא דקסת לתחזי
עלוייהו ולאו לוכון כדאי למחמי סבר לוכפי כ"ם סבר לוכפין לחרכין לכל דא מכוין
להו דלכא סביא בעלמא ולכא סימכא בעלמא דהא כחוי לא ויתיב עלמא בטערא
ולא לתדין בדוכא דלעילא בתרתי לא יקום דרא כדרא דא וזמין עלמא דלא יסתכא
מלן דיגין עלוייהו וכל לוכפין חכוסין יסתכחון בין לשולא בין לתתא · לשולא בחוכוייהו
דלתתא ומצוסתא דלהון וזמוכין בני עלמא דכוחין ולית מלן דיסגא עלוייהו
והדרון דיסא לכל סטרי עלמא ולא יתוכון בחסוותא לכל חד לסוותא לסכחא
בעלמא ולא יתיר בהוא לתר דיסתכחון לוכון דלעלא בחוריתא ולסתכא בוכוייהו
ספר תורה דלא מסתקר כיא כד מפקי הלי בניכיא מתערי עלאי ותתאי · וכל סכן לי
לכתיב כיא סמא קדישא כדקא חזי והא לאליפנא מלה ווי לדרא דלתגליא בוכוייהו
ספר תורה ולא מתערי עליה לעילא ותתא · מלן לתער עליה בסעתא דעלמא בטערא
טפי ולטטריך עלמא למטרא ולטטריך לתגליא ספר תורה יתיר בדוקקא דעלמא
דכד עלמא בטערא ובעלא בני כסא רחמין עלי קברי כלהו מתין מתערין עליה דהא
כפסא לקדישא ומודעא לרוחא דהא סת לסתכא בגלותא בדוקקא דעלמא כדין
רוחא מודעא לכסא וכסא לקדשא וכדין קדשא לתער וחס על עלמא והא על גלותא
דסת מלתריה וחייס לתיין למכבי רחמי על קברי מתייא ווי לדרא לי לטטריך סת
לתגליא לי מלתר לתר לסילו מכי כניסתא לכי כניסתא דהא לא לסתכא בוכוייהו
על מה ישנחון עלוייהו והא לא ידעין בלהו בני כסא דהא סכיכתא כד לתגלייא גלותא
בתרתי עד לא תסתלק לשולא מה כתיב מי יתכבי במדבר מלון לוורחים לכתר בזמנא
דדוקקא לסתכא טפי בעלמא תמן לסתכחו וגלותא דסת תמן הוא וכלא
מתערין עליה עלאי ותתאי · לחיך רבי שמעון לי הכי כלאי טפסאי וכדעון מלין
דדוי דוכמתא על מה קאים עלמא על מה מתרנגן כד יסתכא בדוקקא וכדעון סכחא
דרב המנוכא סכא כד לסתכא בוכוייהו ולא הוו ידעי סכחים והא לסכחא מלוי
מתקסרן בשלמה בלכא כרזא דוכמתא ואכון לא הוו ידעי סכחים והסת גלוין
בקל מלי דוכמתא ולית מלן דקאים עלה ועם כל דא לית בוכוייהו פקחין בשבורא
דיוצרו וכקבועותא דירקי ומתי לקף על גב דלא לתייהוב להו ולא לתמסר בידייהו ·
תכונן תריסר ירחי הלי נפש חיה מתקסרן בנופא בקברא ולתדמו בדוכא כחדא
בר הסיא נפש דכדיקוותא כמה דלוקמוה וזמוכא בקברא וידע בטערא דילה ובטערא
דחיי וידע ולא לסתדל עלוייהו לכתר תריסר ירחי לתלבם כלכוסא חד ולזיל ומלא
כשלמא וידע מן רוחא מה דידע ולסתדל על טערא דעלמא ולמכבי רחמין ולמכדע
להו טערא דחיי ומלן לתער לכל הלי בזמנא דלית זכאה לחודע להו כדקא יאות
והוא זכאה לסתמודע בוכוייהו דתניא זכאה כל לסתאר בעלמא בין חיים ובין
מיתיא לסתמודע דהא כל יומא מכרזי עליהו בוכוייהו וכל טערא טפי בעלמא ומוא
לא יכיל לתגבא על דרא הוא לחודעא להו טערא דעלמא וכל לא לסתכא זכאה

דמכרז עלייהו לית לסתכל כויהו מלין דלתתר להו כתרת דעלמא עלאה
סת כדין עלאי ותתאי מתערין עליה וכריכין כלא דיסתכלון כתסוב ואי לית מסתכלי
הם מריה דדיוקן לתתרון עלייהו ולפולי רוח דנפתי דעדן מתערין עלייהו כניוהי
דסת כדתמר · תלת ומסכתי עם אלהותי כנופא כנפש כרוחא כנשמתא כרתיכא
חדא כדרגא עלאה · תמר רבי יהודה כמה לטוימין מכלא בני עלמא דלא ידעי ולא
שמעי ולא מסתכלי כמלי דעלמא והיך קב"ה ושכינתיה עלייהו בכל מקום ועידן ועידן מלין
דיסנח תלת זמכין כיומא על רוחא חדא כמערתא דכפלתא וכשיב בקברי לכהתא
ולתסיין גרמין וקיימי כקיומא גסוס רוחא כגיד טלא מלעילא מריש דמלכא לתתר
דמסתכלי לכהן עלאי · וכד מטי הסוא טלא מכויהו מתערין לכהן דלתתא · ותכא
כחית הסוא טלא כדרגין ודיעין דרגא כתר דרגא ומטי לגן עדן דלתתא · ומהסוא
טלא לתתסי ככוסמין דנפתי דעדן ולתער רוחא חדא דכליל כתרין לאהרכין וסליק
ומשא ביכי כוסמין ושיל כפתחא דמערתא כדין מתערין לכהן ליכון וזוגן וכעלן
רחמי על כבוי וכד לסתכא עלמא כנערא כגן דליכון דמיכון על לוחי עלמא והסוא
טלא לא לתכגיד ולא לסתכא עד דלתתר סת כדקא חזי כעלמא וכפש לודעא לרוחא
ורוחא לכסמתא וכסמתא לקב"ה כדין יתיב מלכא ככרסייה דרחמי וכגידא מעתיקא
קדישא עלאה כגידא דטלא דכדולחא ומטי לריש דמלכא ומתברכין לכהן וכגיד הסוא
טלא לליכון דמיכון וכדין מתחברן כלהו וחיים קב"ה על עלמא · ותכא לא חיים קב"ה
על עלמא עד דלודע לכהן וכניוהי עלמא לתתברכא תמר ר' יוסי ודאי הכי הוא והא
לסתכחת מלי כספרא דסלמא מלכא הסוא עלאה דקרא ליה עיטא דחכמתא דכלא
ורב המנוכא הכי גלי ואמר דסא לחזיו ליה דיתיר עבדת רחל דקיימא כפרסת לורחין ככל זמכא דלתנדיך עלמא מכלהו ורזא דמלה לרון וכפורת וכרוכי כחולקא
דכניסין דלתיליד כחרחא ושכיכתא על כלא · וישתחו מעברל על ראש
סמטה · מלין ראש המטה דא שכיכתא לראש
ושניד את מטה דא שכיכתא דכתיב הכה מטתו שלשלמה · ראש המטה מלין הוא
דא יסוד דסוא ריסא דערסא קדישא · על ראש דא ישראל דקאים על ראש המטה
כניוהי כך ישראל לדודים קא סניד ואי תימא הא כתיב זמכא לא הוה מרע דהא
לכתר כתיב ויהי לאחר הדברים האלה ויאמר ליוסף הכה אכיך חולה ושכעתא דסניד
לא הוה חולה ועל דא ידע דהא כתיב זמכא סליק כדרגא עלאה קדישא כרסיא
עלאתא כניוהי כך סניד להסוא ערסא עלאה עלאתא דילהא רכרכא ותקוף דאקרי
על סמיה ועל דא ויסתחו ישראל על ראש המטה ודאי דהא המטה לאתתלק
לאתריה ואתעטר כעטרוי דמלכא קדישא · ויאמר המכשה לי ויסכא לו
ויסתחו ישראל על ראש המטה · רבי חייא פתח ואמר כל זה כסיתי כחכמה אמרתי
לאחכמה והיא רחוקה ממני · הא תכונא עלמא מלכא ירית סיסרא מכל סטרוי וכיומוי
קיימא כהאי עלמותא הסיא סיסרא דאתברכא מכלא וכד כשא למיקם על כומוי
לורייתא אמר אמרתי אחכמה וגו' אמר רבי יהודה ויעקב אמר ובכתי עם אכותי
ובכתי ממנרי וקברתני כקבורתם תמן תכונן מלן דכפק כמתיה כרעותא לאהרא

ונופל דיליה לתקבר בארעא קדישא עליה כתיב ותכלו ותטמלו לת לרבי ונחלתי
תמתם לתובבה ויעקב לחמר וקברתני בקבורתם ובמתיהם נפקא ברעותא לחרא
לחמר רבי יהודה מלכי ויעקב דמכיכתא הוה לחידת כיה ולתדכקת כיה ההד לכבי
לרך עמך מבריח לדיורה כבלות ולחכבי לעלך גם עליה לחזדוג כי בממתך ולתקבר
נופך בקברי לכתך מלי מיירי לעג דקא נפקא בממתיה ברעותא לחרא
ויוסף ישית ידו על עיניך יוסף ודלי דהך הוה בוכרא דהרהורא דלכא בוכרא דטפס
קדמאה הות כדלתמר ובנין דידע קבה טמירא דל לתבבר ליה ביוסף דהך כל
דחומלה כיה תלוה . ושית ידו על עיניך מלי קא מיירי לחר רבי יוסף בנין יקרא
דיעקב ולתבברא דהך יוסף קיים מלתבא עליה כמיתתיה . ר׳ חזקיה לחר מלם
לולופכה ודחילכה לגלהה וכשכדי עלמא חכמתא לתתבא לתא רבי לכא ובמקיים
בעם כיה לחר לומא מלך וזיון זויך כיומי דרבי סמעון מלין לתגליין . לת לולופכה
מפרקין דרב יוסף סבא כמוסי עלמא כר בם דזכי לבר כהלי עלמא ליכעי ליה לבנך
עפרא על שכוי כך לתקבר ודא הוה יקרא דיליה לחזלה דעלמא לסתיים מכיה והוא
ורית ליה לעלמא תחותוי בנין דשכוי דבר בם חיזו דעלמא כיה לתחזי וכל נוכין הכי
ליכון דלסתרו חוורא דכיה הוה ימא רבא לוקיכום ולסחר כל עלמ׳ בכל סטרוי נוכא
לחרא הוה ובתתא לדלקיקו מיא ובתתא קלים כין מיא הכי הוה נוכא כין מיא נוכא
לחרא תלתלה היה במנוחתא דכיה דל ירומלם דהיה למנוחתא דעלמא נוכא
רביעלה היה חיזו דכל שיכא ולקרי בת עין דכהוא בת עין לתחזי פרצופא וחיזו
יקרא מכלא דל כיון דליהי בקודא למנוחתא מכלא דחיזו דכל עלמא תמן לתחזי
ותמן סריא סכיכתא דהיה ספירו דכלא וחיזו דכלא ושכא דל הוא ירותת עלמא
ובגיכי כך הלי סכיך ליה והלי בטיל ליה ויריח ליה . ג״ל ספיר קלמרת לכל מלם
סתימא ליהי יתיר ובני עלמא לא ידשין ולא מסתכלן דסא בשעתא דבר בם כפיק
מעלמא בפצא דליה טמירא עמיה ועד לא כפקת עיבו דבר בם חמו מה דחמו כמה
דלוקימכא דכתיב כי לא ירלני סלדם וחי . כחייהון לא חמלן לכל כמיתתהון חמלן
ועיבו פקיקן מסהוא חיזו דחמא ולוכן דקיימין עליה בעא לסוהא ידא על עיבוי
ולסתמא שבוי בנין הסוא דלוליפכא כרזא דכמוסי עלמ׳ דכשעתא דסתתר שכא
פקיקן מסהוא חיזו דחמא יקירא לי זכי לבר כרא קדי לסוהא ידיה על עיבוי ולסתמ׳
לן כמה דכתיב ויוסף ישית ידו על עיניך בנין דהך חיזו לחרא דלא קדישא לזדמכת
לקבליה ושכא דחמא סתתא חזו קדישא עלאה לא יסתכל בחיזו לחרא ושד דהוה
נפש סמיכת לקבליה בכיתא ולא לסתתר שכא פקיקא והוה חיזו לחרא יתרי על
עיבוי בכל מה דלסתכל לתלסיה ולא יקרא דשכא הוה וכם מקריבוי וכם מן מיתא
דלא יקרא דיליה לסתכלא כמה דלא לנטריך ולסריה על עיבוי מלה לחרא לבתר
לתבסי בעפרא והא לתערו מבריה על דיבא דקברא סהו ויקרא הוה דיסתים עיבא
מן כלא על ודא דבריה דסבא בעלמא . תא חזי כל ז׳ יומין בפצא לזלה מכיא לקברא
ומקברא לביתא ולתלבלת עליה ותלת זמבין כיומא לתדבו כחדא בפצא ונופל ולית
אלן דודא בעלמא ומנח לתתערא לבא לבתר גופא לתטריך ובפצא לזלה ולסתמיא

כניהם ונפק ושטף בעלמא ומתקרי לקבריה עד דמתלבשן כמה דלתתא לכתף
תריסר ירחי כויתין בלא נופך נופך בעפרא כפשא לתתיר כרוחא כמה
דלתתא רוחא לתעבד כניכתא דעדן כמתתא סלקא לעדויה דעבוגא דכל עבוגין
וכלא לתתסר דא כדא לזמכין ידיען תא חזי ווי לון לכני כפשא דלא מסתכלין ולא
ידעין ולא לסתמודען על מה קיימי ויתבעי מכי הו למעבד פקודי אוריתא דאית פקודי
אוריתא דעבדי לכוסי יקר לעילא ואית פקודי אוריתא דעבדי לכוסי יקר לתתא ואית
פקודי אוריתא דעבדי לכוסי יקר לאתר עלמא וכלא חד טעמא כדין כפשא ומן יומוי
ממש כלהו לתתקן כמה דלוקימנא רבי יהודה סבא לתרנגיס כדעתוי ינחא חד
ואחזו ליה כחלמיה חד דיוקנא מכהורא דליה תקיף דלזדמר לתרכא סטרין לגו מחי
הלוי לגו לכוסא דילך הוא לדיורא דכבא ומכהורא ומא הוא חד יהודה כל יומ
ויומא רוחין דכדיוקניא יתבן כלכוסיהון סורין סורין כגנתא דעדן ומסכחן לקבל
כיקרא עלאה הכי הוא נדיקי יודו לשמך ישבו וסרי לת פניך לגו לכבא כקדמית כתי
ויסתתו ישרש ונו כמה דלוקימנא מאן מטא דא כי רחם המט דא כד יק על רחם המטה
דא מלכ קדיש דשלמא כלא דליה כמה דכתיב הנה מטתו שלשלמ ויעקב לדידיה קא
סניד להכהוא דקאי על רחם המט ישרש שמיה כניכי כך ויסתתו ישרש על רחם המטה
לכתר כיון דידע יעקב דהא כדרגא עלאה לסתלים ודרגא דליה הוא לעילא עם
לכבתא והוא כלחודוי תקוכא סלימתא לחסין לכיה וחדי ואתתקף כרשותא עלאה
דקכם כיה מה כתיב כיה ויתחזק ישראל ויסב על המטה על המטה ממש דהא
כדרגא עלאה יתיר לסתלים זכאה חולקיה תא חמר רבי יהודה כחתניתא דילן
לוקימנא הא דתכינן כלרכא כרקין כשכה השלם כדון כפשא על התכוהה
כעפרת על פירות החילן כרחם הסכה כל כלי העולם שכרים לפכיו ככבו מרון וכחב
כדוכין על המיס הא לוקימנא מלי ורזא דמתניתא לוקימנ כפשא על התכוהה לקביל
רתיכה עלאה רזא דלכהן ודוד מלכא תו כפשא על התכוהה דהכי הוא ממש והא
לוקימנא מלה דא על מה לתתיית מנה כפשא והא דיכא הוא דיכא דמלכותא דיכא
ודא סירותא דשריותו ישרש למיעל כחולקא קדישא דקכם ולכערא מכייהו ממן דהיכי
טעון לחכרכן דו ממכן על עמין עעז דלקרון שדים לחריש לגלדי נכר ולקרון ממן
יגר הרע ולמיעל כמה חולקא קדישא דקכם לממי תכוהה כלא תכוהתא כלכא רמיז
לגא קדמאה דשמא קדישא וכגין כך כפשא כדוכין על התכוהה ולוקימנא דעלמא
לתתן על דיכא דגא דיכא הוא לילא דכרכא ויתקיף לשלא פירות החילן
ליה מלן פירות החילן לילא דא הוא לילא דכרכא ויתקיף לשלא פירות החילן מכעי
כמה דכתיב הכי כברוש רעכן כלרחם הסכה עוכרין לפכיו ככבו מרון תכא רחם
הסכה דא הוא ריש דמלכא ומאן הוא רחם הסכה דא יצחק דלקרי רחם דיהכ
חד ריש דמלכא תתר דלקרי סכה כניכי כך כל כלי עולם עוכרין לפכיו ככבו מרון
ועל דא תכינן כרחם הסכה דהא כריש דעתא סלקרי יצחק וכחב כדוכים על המיס
ודא הוא סירותא דדוד דמלכא ועל דא חדוותא דמיוא לסתכא כלא כפשא דכסכי
מיוא ושלכי לון כגין דמיס הא ידועא ועל דא כלרכעה פרקים חלין כלא מסתכחין

לתר

אמר רבי יוסי כל יסתכלון מלי כלה לעתיד כהני פרקין לאברהם ויצחק ויעקב דוד
מלכא וכהני עלמא לתתן וכתרבא פרקין בכי סגי לתתבו כיומין דלעתיד בעלמא
וכל יומא ויומא ספרין פתיחין ושבדין כתיבין ולית מלן דירכין
תודכיה ואוריתא לסגידת כיה בכל יומא וקלא קרי בחילא מי פתי יסור הנה חסר לב
ואמרה לי ולית מלן דיוטין לקליה. תלת בשעתא דכר כם קלוס בספרא סהדין
קיימין לקבליה וסהדין כיה והוא לא לשנא בשעתא לסגידת כל עדן וכל
שעתא לי לאנית יומא והי נמו הם ספרין פתיחין ושבדין כתיבין. אמר רבי חייא
זכאין ליכון בדיקיא דלא מסתפו מן דוכא לא בעלמא דין ולא בעלמא דאתי הלל
ונדיק ככפיר יבטח וכתיב ונדיקיא יירשו ארץ. רבי חזקיה פתח ואמר ויהי השמש
לבא ותרדמה כפלה על אברם והנה אימה חשכה גדולה כופלת עליו. דא הוא יומא דדינא
קשיא דאתקרי ליה לכר כם מסאי עלמא. דתניא היהוא יומא לכר כם כפיק מסאי
עלמא היהוא יומא יומא דדינא רבא דלתתסך סמסא מן סיהרא כמה דכתיב עד אשר
לא תחשך השמש וגו כשמתא דקדושא דלתתנעת מבר כם תלתין יומין עד לא יפוק
מעלמא והא הוא גולמא דלתתנעת מכיה ולא לתתזי. מלי טעמא לתתנעת מכיה
בגין דכשמתא קדישא סלקת ולתעברת מכיה ולא לתתזי. דלא תימא דכד מות כר
בם ולתתלם הלי כשמתא לתעברת מכיה הלא כד הוינו בחויו כתוקפיה לתעברת
מכיה ולתתלם הלי כשמתא ולא כהדא לרוחא ורוחא לא כהיר לכפסא כדין גולמא
לתעברת מכיה ולא כהיר ליה הלא מההוא יומא כלא מכרזי עליה ולפילו נפרי סמיה
מלי טעמא בגין דכשמתא הא סלקת מכיה ורוחא לא כהיר לכפסא כדין כפסא
לתתלם ומיכלה וכל תיאובתא דגופא סלקת מכיה ולתעבר. ואמר רבי יהודה
ולפילו כל זמנא דכשמתא כיכול היכיה כבי מרעיה ולא יכיל לכלום כשמתא לתעברת וסלקת
מכיה וכדין לא כהיר רוחא לכפסא עד דדייכין היכיה דכר כם ולי דייכין ליה לכר כם
לטב כדין כשמתא לסדרת לתתים ונסירת לכלא הא כזמנא דקיימא מלא כדוכא
וכזמנא דלא קיימא מלא כדוכא תלתין יומין לקדושת כשמתא לכלא ולגולמא לתעבר
מכיה. תלת כזמנא דדייכין ליה לכר כם לעולא סלקין לכשמתיה לבי דוכא ודייכין
על מיתרהא ויהיב לסגידת בכלא ולסגידת בכל רעיובי דכר כם וכעובדין לא לסגידת
דלא כלהו בספרא כתיבין וכלהו דייכין ליה לכר כם בהדיא בשעתא דדייכין ליה לכר
כם לעולא כדין דלקא דנופא לסתכא יתיר מלאר זמניה. לי דייכין ליה לטב כדין
חרפין מכיה וזיעא לתבקע על נופא וכשמתא לסדרת לבתר ונהרה לכלא ולא סליק
כר כם מבי מרעיה לעלמין עד דדייכין היכיה לעילא ולי תימא הא כמה חייבי עלמא
כמה רשיעי עלמא קיימין בקיומייהו הלא קלא לשנא כדייכיה דכר כם חשב דכשמתא
לא זבי והוא חמי דהא לבתר זכי דאתין ליה לטב לי לזמנין דלולד בר דיהוי זכאה
בעלמא ועל דא קלא דאתין ליה דדייכין לטבא וכלא לשנא כמה דכתיב לי לכם
יי ונו לשם לאחזק כיות רשע כי אם כשובו מדרכיו וכגין דא כל לילין מחייבי עלמא
דקיימין בקיומייהו קלא דאתין לון לטב ולזמנין דלאין מרעין לשתלמו זמנייהו
מלשערי תמן כלא ולאלוים רשים ולאלמנים דעבדי מסימנותא דכר שריין עליה דכר

ס"א קרא אוקמוה
ס"ב בן יוד הוא שלש כתיב בלשון
הקדש ב"ש

כש מסתלקי מכיה לבתר דאשלימו זמכייהו בין לצדיקייא בין לחייביא וכלא אתעבד
בדינא כדקאמרן· **וירא** ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה· אמר רבי
יצחק האי קרא קשיא דכתיב וירא ישראל וכתיב ועיני ישראל
כבדו מזוקן לא יוכל לראות אי לא יוכל לראות מהו וירא ישראל אלא דחמא ברוח
קודשא איכון בני יוסף דאיכון ירבעם וחביריו דירבעם עבד תרין עגלי זהב ואמר
אלה אלדיך ישראל ובגין כך מי אלה מאן הוא דזמין למימר אלה אלדיך לטעוון אחרן
ובגי׳ כך וירא ישראל את בני יוסף מכאן דצדיקייא חמאן עובדא למרחיק וקב״ה מעטר
לון בעטרא דיליה מה קב״ה חמי למרחוק כמה דכתיב וירא אלדים את כל אשר עשה
והנה טוב מאד דק״בה חמא כל עובדין עד לא יעבד לון וכלהו אעברו קמיה כגווכא
דא כל דרין דעלמא מסייפי עלמא עד סייפי עלמא כלהו אתעתדו וקיימו קמיה עד
לא ייתון לעלמא הה״ד קורא הדורות מראש עד לא אתברי עלמא בגין דכל נשמתין
דנחתין לעלמא עד לא ייחתון כלהו קיימי קמיה דקב״ה כדיוקנא דקיימי בהאי עלמא
ואקרון בשמהן דכתיב לכלם בשם יקרא אוף הכי צדיקייא קב״ה אחמי לון כל דרין
דעלמא עד לא ייתון ויסתכלון בעלמא מ״ל מאדם דא אדם קדמאה דק״בה אחמי ליה
כל איכון דרין עד לא ייתון כדכתיב זה ספר תולדות דתכיכן אחמי ליה כל איכון דרין
דזמיכין למיתי לעלמא וכן למשה דכתיב ויראהו יי׳ את כל הארץ דקב״ה אחמי ליה כל
דרין דעלמא וכל איכון מכהיגי עלמא וכל שאר כביאי עד לא ייתון לעלמא· אוף
הכא וירא ישראל את בני יוסף חמא למרחיק ואודעזע ואמר מי אלה והאי קרא
אשלים לתרין סטרין להאי להאי סטרא ועל דא אתיב יוסף ואמר בני הם אשר נתן
לי אלדים בזה ומ״ל דקב״ה אחמי ליה ברוחא דקודשא דכתיב והנה הראה אותי אלדים
גם את זרעך גם לאסגאה איכון דכפקין מכיה כדקאמרן· **ויברך** את יוסף
ויאמר האלדים אשר וגו׳ בהאי קרא אית לאסתכלא ביה ויברך
את יוסף דלא אשכחן הכא ברכה דבריך ליה ליוסף אלא לבנוי אי לבנוי ויברכם מבעי
ליה מהו ויברך את יוסף ולא אשכחן הכא דאתבריך יוסף· אמר רבי יוסי את דייקא
כתיב את יוסף ברכתא דבנוי הוה וכד אתברכאן בנוי איהו מתברך דברכתא דבנוי
דבר נש ברכתיה איהי אר״ אלעזר ויברך את יוסף את דייקא דבריך לאת קיימא רזא
דברית דכטר יוסף ובג״כ אקרי צדיק את דיוסף רזא דברית דקיימא בהדיה דיוסף·
האלדים אשר התהלכו אבותי לפניו האלדים דא רזא דברית קדישא קיימא
קדישא· אבותי לפניו דווקא לפניו דאיכון קדמאי עלאי מקמי רזא
דנא אברהם ויצחק דהא מכהון אתזן ויכקא מההוא אתר האלדים הרועה אותי מאי
טעמא זמכא אחרא האלדים אלא רזא עלאה איהו והכא בריך להוא אתר ברזא
דאלדים חיים מקורא דחיי דמכיה כפקין ברכאן ובגין דא אדכר גרמיה בהאי אתר
ואמר האלדים הרועה אותי בגין דכל ברכאן דנגדי ממקורא דחיי יעקב כטיל לון
וביון דכטיל לון איהו האי אתר כטל ברכאן וכלא איהו תלייא בדבורא ועל דא ויברך
את יוסף כתיב בגין כך בכל אתר דברכאן אצטריכו לברכא בעי קב״ה לאתברכא
בקדמיתא ולבתר אתברכו אחרנין ואי קב״ה לא אתבריך בקדמיתא איכון ברכאן לא
מתקיימין

מתקיימין. ואי תימא הא יעקב דברכיה לכולה ולא ברכיה לקהת בקדמיתא.
תא חזי כשעתא דבריך יעקב ליעקב לא ברכיה עד דבריך לקהת בקדמיתא כיון
דבריך לקהת בקדמיתא ברכיה ליעקב מ"ל דכתיב ויאמר ראה ריח בני כריח שדה
אשר ברכו ה' הכא קיים ברכה לקהת דכתיב אשר ברכו ה' לתתך בקיומא דברכתן
ולכתר כתי' כתריה ויתן לך וגו' כיון דהאוה שדה אתקיים בפקודי מיכיה ברכתן לכתר
דליהוי לתתקיים בברכוי כנוהג דל בריך יעקב בקדמיתא לקהת ולכתר כריך לכמוי
תא חזי כשפרח נעי כר כם לתקדמת ברכתן לקהת ולכתר לשאר בני עלמ' והא לוקמ'
דכתיב ככקר יחבל עד וגו'. ותא חזי כד בעא יעקב לברכה ליוסף בני יוסף חמד
ברוח קדשא דזמין לכפקא מתפריס ירכעם בן נבט פתח ואמר מי אלה מעופף דאמר
בעבודה דל דסטרא דעשו אלה אלה לגדוך ושראל אלה רזא דהוי כל לתיכון סטרין דהאוה
חויא כיפא ומסטרא דהאוה רוח מסאבא דהאוה חויא ואית מאן דרכיב עליה וכך
מזדמנן לקרון אלה ולתיכון מזדמכין בעלמא ככל לתיכון סטרין דלהון ורוח דקודשא
לקרי זאת דליהוי רזא דכרית רעותא קדישא דלעתיד תדיר בכר כם וכן זה אלי
ואמינו זה ה' לכל אלין לקרון אלה ועל דל כתיב אלה לגדוך ישראל ובגין כך כתיב גם
אלה תעכתם ואכבי רזא דזאת לא תעכתך וכתיב על אלה אכי בוכים דהאוה חוכם
גרמא לון למכבי כמה כבוין. לא על אלה אלי מ"ט בגין דלתתייהיב רשו לשתר דל
לשלטאה על ושראל ולאחרכא כי מקדשא ובגין דלתתייהיב לון רשו לשלטאה אכי בוכים
דל רוח קדשא דלקרי אכי ואי תימא הא כתיב אלה דברי הברית הכי הוא ודאי דכל
אלין לא מתקיימי אלא מגו אלה דתמן כל לוטן סריין כמה דלוקימנא דליהוי לדור
ובגין דל לקדיש ואמר מי אלה דקיימא למאן דעבר דברי הברית אלה המצות אשר
צוה ה' כגין דכל פקודא דאוריתא לאתדכאה בר כם ולא יסטי מאחרא דל ויסתמר
מתמן ויתפרש מכוייהו ואי תימא שה תולדות נח הכי הוא ודאי דהא כתיב חם אבי
אכי כנען וכתיב אלור כנען וליהוי רזא דאלה ועל דל כתיב ויאמרו אלה אלוך ושראל
ונו'. אהרן קריב דכתיב דליהוי משרת דיליה ותוקפא דאשת אחרא כמדכרת אשתא אחת בהאוה
דכתיב ואשת לתתקפא רוח מסאבא דאשתכח תדיר כמדכרת אשתא אחת בהאוה
זמינא לתתקפא כיה ומה דהוו ושראל דכיין מסטרא זוסמא קדישא דאשתיל בעלמא
דברי' מות לעלמא כד קמו על טורא דסיני גרים לון כמלקדמין לסאבא לון ולתתקפא
עלייהו וגרים לון מותא ולכל עלמא לדריהון כתרייהו סהד לכי אמרתי אלהים אתם ונו'
לכן כאדם ונו'. ועל דל כד חמא יעקב לירבעם בן נבט דעבד עז ואמר אלה אלוך
ושראל ואמר מי אלה כד בעא לאתר לברכה לון כריך לון וכריך לון לבכוי כיון דבריך
לקהת בקדמיתא לכתר מסטרא דאתר דבריך בקדמיתא כרך לון סהד המלאך הגואל
אותי מכל רע. דכי יהודה פתח ואמר ויסב מזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה'
הא לוקמוה אלה לגלי בר כם אלה שמיך לכותלה ולא יכיל מלה חכון כיכיה לכון כותלה
דכתיב ויסב מזקיהו פניו אל הקיר ומאי הקיר גלותא דלא כתיב כהו ויסב
פניו אל הקיר דהא די ליה דיומא ויתפלל אל ה' דהא מאן דמבלי גלותא ליהוי כאן
דעתיה כדקא אות דהא כתיב כמשה ויתפלל משה אל ה' וינתק משה אל ה' ולא כתיב

ויחי יעקב

ויסב פניו הכא בחזקיהו מ״ט ולבתר ויתפלל אלא רזא דמלה איהו דתכיכן חזקיה
בההוא זמנא לא הוא כסיב ולא הוה ליה אכתו ולא אוליד בנין מה כתיב ויבא אליו
וגו׳ כי מת אתה ולא תחיה ותכיכן כי מת אתה בעולם הזה ולא תחיה בעולם הבא
מאי טעמא בגין דלא אוליד בנין בהאי עלמא לא מתקיים בעלמ׳ ולא יהא ליה חולקא
בההוא עלמא ואתתרכת נשמתיה בעלמא דאתי ולא אשכחת נייחא באתר דעלמא
ודא הוא עונשא דכתיב באוריתא עריריס ימותו ומתרגמינן בלא ולד בגין דמאן
דאיהו בלא ולד כד אזיל בההוא עלמא מית הוא תמן מית הוא בעלמא דין ובעלמא
דאתי ועל דא כתיב כי מת אתה ולא תחיה ולא עוד אלא דשכינתא לא שריא עלוי כלל
כדין כתיב ויסב חזקיהו פניו אל הקיר אוליפנא דשוי רעיוניו וכוון אנפוהי למיסב
אתתא בגין דתשרי עלוי שכינתא רזא דקיר ובגין כך כתיב לבתר ויתפלל אל יי׳ מכאן
אוליפנ׳ דמאן דאית ביה חובא ובעי למבעי רחמי עלוי יכוון אנפוי ורעיוניו לאתקנא
גרמיה מההוא חובא ולבתר יבעי צלותיה כד״א נחפשה דרכינו ונחקורה בקדמיתא
ולבתר ונשובה אוף הכא כיון דידע חזקיהו חוביה מה כתיב ויסב חזקיהו פניו אל
הקיר שוי אנפוי לאתקנא לגבי שכינתא דהא לגבי אתר דא חב בגין דשכינתא כל
נוקבי דעלמא קיימין בסתרהא מאן דאית ליה נוקבא שריא איהי לגביה ומאן דלית
ליה לא שריא לגביה ועל דא אתקן גרמיה לגבה לאתקנא ושוי עליה לאתנסבא ולבתר
ויתפלל אל יי׳ קיר דא הוא אדון כל הארץ ודא שכינתא כד״א הנה ארון הברית אדון
כל הארץ קיר כד״א מקרקר קיר ושוע קרקורא ונהימ׳ דקיר דאיהו אדון כד אתחריב
בי מקדשא כד״א רחל מבכה על בניה והא אוקימנא ובגין כך ויסב חזקיהו פניו אל
הקיר׳ תא חזי בצלותא מה כתיב אנא יי׳ זכור נא את אשר התהלכתי לפניך רמז
הכא דנטר ברית קדישא ולא סאיב ליה ונטר ליה כדקא יאות כתיב הכא התהלכתי
לפניך וכתיב התם התהלך לפני והיה תמים ואתנה בריתי ביני וביניך דנטר ברית
קדישא כדקא יאות באמת ובלב שלם דאתכוון בכל אינון רזי מהימנות דכלילן באמת
והטוב בעיניך עשיתי דסמך גאולה לתפלה והא אוקימנ׳ והא אוקמו׳ חבריא דאתכוון
ליחדא יחודא כדקא יאות ובגין כך ויבך חזקיהו בכי גדול דלית תרעא דקיימא
קמי דמעין׳ גאולה דא הוא מלאך הגואל דדא איהו דאשתכח בכל פרוקא דעלמא
והא אוקימנא המלאך הגואל אותי מכל רע׳ ר׳ אלעזר אומר כיון דבריך יעקב ואתכוון
מתתא לעיל כדין אמשיך משילא לתתא דכתיב האלדים הרועה אותי כיון דאיהו נטיל
יהיב ברכאן להאי אתר כיון דאמטי ברכאן להאי אתר כדין פתח ואמר המלאך
הגואל וגו׳ פתח ואמר כי הכרובים פורשי כנפים אל מקום הארון וגו׳ תא חזי
כרובים באת ובנימא הוו קיימי תלת זמנין ביומא הוו פרשי גדפיהון וסככי על ארונא
לתתא דכתיב פורשי כנפים פורשים לא כתיב אלא פורשי׳ ותא חזי קב״ה עביד
לתתא כגוונא דלעילא כרובים דיוקנא דלהון כחיזו רביין וקיימן תחות האי אתר
מימינא ומשמאלא ואלין אתברכאן בקדמיתא מההוא ברכאן דנגדן מעילא ומהכא
נגדי ברכאן לתתא ועל דא כתיב המלאך הגואל אותי מכל רע׳ אותי דנטיל ברכאן
מגוונין דלעילא וכיון דאיהו נטיל וברך את הנערים דא רזא דכרובים דמניהו נגדי
ברכאן׳

בלכתן משלחי לתתלי׳ **המלאך** הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים
וגו׳ . רבי חייא פתח (איוב ח׳ ב׳) ועתה כית והן כחלת לכות וכי כחלת
לכות לוכהו והא קכ״ה יהיב כלא לכר כם ואין דאחסין כיתה לכר כם וממונא לזמכין
דיחסון כלא לכריה ויהא לאחסכא לכל ומי׳ לאם מאכלת כגין דלתתה כך
לאחסין לה כר כם מאם קכ״ה לאחסין לה דהא לא יחסין לה קכ״ה לכר כם אלא כך מכרייזין
עליה כרקיעא דקכ״ה מזווב זווגין עד לא ייתון לעלמ׳ וכך זכו כני כאם לפוס עובדיהון
הכי יהכון לון לתתי׳ וכלא לתגליין קמיה דקכ״ה ולפוס עובדין דזכלן הכי מזווב זווגין
ולזמכין דקא סליקו בקליטין ולאסטי ההוא כר כם לרחים סליק זווגיה לאחרא עד
דיכסר עובדוי וכך יכסר שובדוי לו דמטו זמכיה לתתקי גכר מקמי גכר ולתי הלי
וכטיל מדיליה ודא קאי קמי קכ״ה מכלא לדחוק כר כם מקמי גכרא לאחרא וכגין כך
קכ״ה לוכהו יהיב לתתי׳ לכר כם ומכיה לתיין זווגין ועד ומי׳ לאם מאכלת כגין כך
קכ״ה יהיב כלא לכר כם ולא תימא לאם מאכלת ולא לאחרא תא חזי אף על גב דקכ״ה
לזמין טכלן לכר כם למיהב ליה והוא לאסטי לרחוי מאם קכ״ה לגבי סטרא מההוא
סטרא לאחרא דלתתכך כיה ייתי ליה מלן דייתי כל קטרונין וכל כוסין ולא לתיין ליה
מאם קכ״ה אלא מההוא סטרא כיאם דלתתכך כיה כלוכון עובדין דעבד ועל דא
לתתי׳ דלאו לוכהו מאכלת קרא על דא סלמה ומוכא לכי מר ממוקי לת האם כגין
דלוכוי דכר כם הוא מסיך עליה כלוכון עובדין דעבד ועל דא קכ״ה לתרעי ליה
כבר כם כגין עובדוי דכסרן לוכהו לזמין ליה לכתי׳ דלוכהו מאכלת ופריק ליה כפורקן
מגו סטרא לאחרא ועל דא לאמר ישקב המלאך הגואל אותי מכל רע אלא לוכהו נדיקו וסלימו כאלוהו
לתתי׳ דלוכהו מגו סטרא לאחרא ולא לערע פסול כזרעי דכלהו נדיקו וסלימו כאלוהו
כגין דלתתרוך מכל רע ויעקב לא לתתכך כההוא סטרא לאחרא כלל ועל דא המלאך
הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים אלו טעמא לתתי׳ לתתברכא כגין דכטיר
ויוסף את קיומא קדישא ועל דא לאמר ויוסף כני הם אשר נתן לי אלהים בזה לאמרי ליה
רזא דכרית דכטר ליה לתתי׳ לתתברכ׳ ולתתחזי לוכהו לברכאן סגיאין כגין דא לכלהו
והב ברכה אחד וליוסף ברכאן סגיאין מסמע דכתיב ברכות לראש צדיק וגבורו על ברכות
הורי וגו׳ ברכות שדים ורחם . תהייכן לרחם יוסף . ר׳ יהודה פתח ואמר לעיך כאלתי
את עיני היוסבי כאמים אלי קרא לוקמוה לכל תא חזי גלוותא דכר כם דלתכוון כם
לוכהו לעילא לעומקא עלאה דאתמן כגדי כל ברכאן וכל חירו ואתמן כאקי לקיומא
כלא ועל דא ויתר יול כגין דלא כאיק מאתר דא לעלמין וכגין דא כתיב היוסבי
כאמים אחיד לעילא ברזא דאכמתא עלאה ואחיד לתתי׳ דיתיב על כרסיא דלכהן
יתיב על כרסיא דלקדי שמים וכגין כך היוסבי כאמים כתיב ואמכא כל ברכאן כגדי
מעילא לתתי׳ מעומקא דא כלהו כטיל לון אלא לתר דלקדי שמים ואמרי כגדי לתתי׳
עד דמטו לגדיקיא קיימ׳ דעלמא ואמכא מתברכין כל לוכהו חיילין וכל לוכהו מזיריו
לזכוייהו והא לוקמוה . תא חזי כאכשין ותרין כהורין לאתלק עטרא דכל מזיריו
שגולא דעלמא כאכשין דוכתי שגולא חד כלהו כגי ההוא שגולא כקודא חדא קיימא
בלמכעיתא ואלו לוקמוה לתתי׳ כל ההוא שגולא כית קדם הקדמוס לוכהו לאתר

שהוא רוחש לכל רוחין (רוחש לכל רוח) שתטמר בניהם הלוי טמיר ליהוי בנו קולהם
טמירא ליהוי בנו לגו כד סלקא כלא סלקין לכתרין עלאין מאכני מחרוך כרוכם
רבי מזקיה ורבי יוסי ורבי יהודה הוו אזלי באורחא אמר רבי יוסי כל חד וחד מכן
ניחא מלי דאוריתא פתח ר׳ יהודה ואמר ז תזכור לבו עובדות דאתעביד מקדמוהי
וגו׳ תא חזי קב״ה כד אתחמותא דישראל רחים לון דאינון עבדיו ואתסכתיה לא מסתכל
באחרא כדאינון כד אינון בלחודוהי ואינון דאינון מסתכל כדאינון אתמלי עלייהו
רחמין בגין דאינון כולא כלא דרחים על כנסת כלא כרחם לב על בנים רחם י״י וגו׳ ואינון
דאסתכח לון חוכין מעבר לון דאתעבר כלהו מקומיה ולא אסתאר עליהו בדכקדמית
חוכין חולין דאעבר עליהו ועל דא כתיב לא תזכור לבו עובדות דאתעבד מקדמוהי
מקדמוהי רחמיך וגו׳ דאי רחמיך לא יקדמו עליהו דישראל לא יכלין לקיימא
כעלמא כנין דכתם אינון מארי דדינא קשיא מארי תרסין וכתם דלטורין דקיימי
עליהו דישראל לעילא ולתתא דאקדים קב״ה עליהו דישראל עד לא יתגח כדאינון
לא יכלין לקיימא כעלמ׳ ועל דא מסר יקדמוהו רחמיך כי דלוהו מאד דלותא דעובדין
טבין דלותא דעובדין דכסרן. תא חלמלה יסגלגון ישראל עובדין דכסרן קמיה קב״ה
קיימין עיין עיין עמ״ש כעלמא לבל ישראל לאינון גרמין לגאר עיין לזקפא ריסויהו
כעלמא דחלמלה ישראל לא יהון חטאן קמי קב״ה אחר עיין עמ״ש לתכפיין קמייהו ותא
חזי חלמלה דאתמסיכו ישראל בעובדין כישין לסטר אחרא כארעא קדישא הא אתמ׳
דלא אלטו אחר עיין עמ״ש כארעא קדישא ולא אתגלו מעל ארעא ועד כתיב כי דלוהו
מאד דלותא דן עובדין דכסרן כדק׳ חזי ובגין כך כי דלוהו מאד מסר יקדמוהו רחמיך.
רבי יוסי פתח ואמר עבדו את י״י ביראה וגילו ברעד׳ וכתי׳ עבדו את י״י בשמחה בואו
לפניו ברננה. תא חזי כל בר נש דאתי למפלח ליה לקב״ה בכפרה ובפניה בעי למפלח
ליה לקב״ה בכפרה כד סליק בסורקא ואתערותא דסטר ימיכא אתער כעלמא כדין בעי
בר נש לאתקשרא בימיכא דקב״ה ולמפלח קמיה כפולחניה דלעילא כגון דלותא
דמסכין תוקפא לעילא ואתמסיך משמשא עלאה לכלהו עלמין ואתעין ממשיך
ברכן לאתתי ואתעטרן עלאין ותתאין מתברכאן כשהוא פולחנא דלותא פולחנא
דלעילא דקא בעי בר נש למפלח קמי קב״ה בשמחה וברננה לאכללא לכנסת ישראל
כיהודא ולכתר ליחדא ויחודא כדקא חזי דכתיב דעו כי י״י הוא האלהים דא רזא
דייחודא כרזא דפולחנא ועם כל דא בעי בר נש למפלח קמיה דקב״ה בחדוה ולאחזאה
חדוה כפולחניה ולאין תרין שמחה ורננה לקבל תרין אלין כלותין תרין קורבנין ליום
שמחה ורננה שמחה כפרה ורננה כרמשא ועל דא את סכנה אחד תעשה בבקר
ואת סכנה השני תעשה בין הערבים. ועל דא כלותא דערבית רשות ליהוי בגין
דהיא מעתא מחלק טרפא לכל חילהא ולאו מעתא לאתכהיא אלא למיהב מזונא
כשמא מתברכת מתרין סטרין אלין כפרה ורחמי מנו שמחה ורננה וכלילא אלין
כרכין מתברכין מתרין סטרין אלין כפרה ורחמי אלין כלותא דקב״ה ואלין כלותא
דכנסת ישראל דקא בעי בר נש למפלח קמי קב״ה בשמחה ורננה לאכללא לכנסת
ישראל בכלותא דקב״ה ולמפלח קמיה כפולחניה דלעילא כגון דלותא פולחנא
דלעילא דקא בעי בר נש למפלח קמי קב״ה בשמחה ור

דנפרח דלא כתיב תכון תפלתי כקדם אלא תיקר תכון תפלתי קטרת לפניך קטרת לא תיתי אלא על תדוש הסמן וקטרת סמים לב ועל דא כתיב כד תקדון כוונין דהוי מקריב קטרת כלל כהטיבו את הנרות וקטירכה והעלות את הנרות כן הערבים וקטירכה כתפרח על תדוש דסעתא גריס ברמסא למחדי סטר סמאלא ואכי לתחזי ולאלם לא תתא על תדוש ותא חזי קטרת מקטר קטרין ואחיד לעילא ותתא ודא לעבר מותא וקטרוגא ורוגזא דלא יכיל לסלטאה בעלמא כמה דכתיב ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטרת והולך מהרה וגו׳ לבתר דא כתיב וירץ אהרן וגו׳ ויכפר על העם וכתיב ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה בגין דלא יכלין כל סטרין כיסין וכל מקטרגין למיקם קמי קטרת ועל דא ליהוי דוגמא דכלא וקטורת דכלא וכסעתא דמכאה דדיכא סריא בעלמא לתכוון דוד כהניא גלותא דכתיב תכון תפלתי קטרת לפניך וגו׳ והאי גלותא דסליק ויעבר רוגזא דדיכא קמיה דסלים בסהי זמכא כסדוא קטרת דדמי ואעבר קמיה כל רוגזא (לסליק מסעא נסהי סעתא נסדוא קטרת) ~~לאעברי כל רוגזא~~ וכל קטרוגא דעלמא ~~דאתו דכאבי~~ מכאת ערב הדיכא תליוא בעלמא · תא חזי כד לתתרב כי מקדמא כסעתא דלתוקד זמן מכאה הוא ועל דא כתיב לוי לבו כי פגם הוא כי יבטו בלוי ערב מאן בלוי ערב לוכוו מקטרגין דעלמא ורוגזי דדיכון דזמיכון כסהיא סעתא ועל דא תכיכו דכתי כר כם לכווכא דעתיה בגלותא דמכאה בכלהו גלותי כתי כר כם לכווכא דעתיה וכסהי גלותא יתיר מכלהו בגין דדיכא סריא בעלמא ועל דא זמן גלותא דמכאה יכתוב תקין לה והא לוקמוה · עד דהוו לזלי עלמי כחד טורא לחד רבי יוסי הלי טורא דחלא כתך ולא כתעכב הכא בגין דטורא דחילא הוא לחד רבי יסודא לי הוא חד הוא לחיכא דכי דהא תכיכו דמאן דלזול ויחידי כחרתא לתתייב כבפגיה לכל תלתא לא וכל חד וחד מיכן לתחזי דלא תעדי מיכן סכיכתא לחד רבי יוסי הא תכיכו דלא יסתור כר כם על כיסא מכלן מסמאלא דכתי׳ ואיך לנך ושמע שאול והרגני והא לתחזי סמאלא יתיר מיכן · לעלמי דכיכו חד דזיקא לסתכא לשיכא לכל תלתא דלי מסוס מזיקין הא תכיכו דלתלתא לא מתחזי ולא מזיקי ולי מסוס לסטיס לא מסתכאי הכא דהא דחיק מיסוכא הלי טורא וכבי כפא לא מסתכאי הכא כרס דחילו הוא דחיוון כרא מסתכאין הכא · פתח ואמר · המלאך הגואל אותי מכל רע הלי קרא לית לסתכלא כיא ~~דכתיב~~ הגואל הגואל לשון גאל מכאי ליה מאי הגואל בגין דהוא מסתכא תדיר לנבי כבי כפא ולא לעדי מכר כם זכאה לעלמין תא חזי כמלאך הגואל אותי דא סכיכתא דחזיל עמיה דכר כם תדיר ולא לעדי מכיה כד כר כם כטיר פקודי אוריתא ועל דא יזדכר כר כם דלא יפוק יחידאי כחרתא מאי יחידאי דיזדכר כר כם למטר פקודי דאוריתא בגין דלא תעדי מכיה סכיכתא ויכטרך למיזל יחידאי כלא זווגא דסכיכתא · תא חזי כד כפיק כר כם לחרתא יסדר גלותא קמי מלריה בגין למסכא עליה סכיכתא ולכתר יפוק לחרא ויסכא זווגא דסכיכתא למסרק ליה כחרתא ולמזכא ליה ככל מה דאכטריך מה כתיב כיעקב אם יהיה אלהים עמדי דא זווגא דסכיכתא · ומסרכי כדרך הזה למסרק לי מכלא ויעקב יחידאי הוא

כהונה וזכות ושכינתא לזלת קמיהם כל סכן מכריין דלית כיכויהו מלין דלוריתא על
לחת כמם וכמה. (אמר רבי יוסי ולמי כך הוא דלכתי מלך שמשא לערבא) אמר
רבי יוסי מלי כעביד לי כתעכב הכא הא יומא מלקא כמלך רבי יוסי על הא תכיכן
ודחילא דחיוון חקלא דחילכא אמ׳ רבי יהודה תוהכא עלך רבי יוסי על הא תכיכן
יסמוך בר כם על כיסא דקב״ה לא ירחיש כיסא בכל שעתא על״ם ויחידאי לכל לחכמא
תלתא ומלי לוריתא כיכא ושכינתא עמכללא דחילכא עד דהוו חזלי חמו לעילא
בטורא טכרא חד ונד מערתא כנוה. אמר רבי יהודה כיכך וכיסק לההוא טכרא
דחילכא חמי חדא מערתא תמן סליקו לתמן וחמו הההיא מערתא. אמ׳ רבי יוסי דחילכא
דילמא ההיא מערתא לתר דלחיוון חיכו ולא יפנעו לן הכא. אמר רבי יהודה לרבי
חזקיה הא תמיכא דרבי יוסי דחיל לחיכו לי תימא כגין דחיכו חטאה דכל מאן דדחיל
חטאה לחיכו [כתיב] ודיק ככפיר ובטח. אמר רבי יוסי כגין דזקף סכיא על ראש דף קנ״ב ע״ב
לי כזקף סכיא הכי הוא לכל הכא לא לעסקא כזקף ולכתר דלכן כישוב למערתא לא
לישוב כזקף לכערה לן לאעלו למערתא אמר רבי יהודה כפלוג לילה לתלת מסמרות
דהוו לילה כל חד וחד מכן ליקום על קיומיה כהכי תלת סטרי לילה ולא כדמוך:
כתח רבי יהודה ואמר מסכיל לאיתן האזרחי הלי תוסכתא לכרהם לכיכו אמרם
כשעת דלעסקא דכולכא דקב״ה ועביד חסד עם כני עלמא דיסתמודעון כלא לקב״ה
דקב״ה סליט על ארעא ולקרי לאיתן דקב״ה כתקיפו כיה כקב״ה מסדי ו׳ שולם לעמיה
וכי מסטרא דחסידים לתיין לזמרא הלא הכא לתכלול סטרא דסמאלא כימיכא ועל
דל קב״ה כפי לאכרהם וכחין ליה והא לתא דוכתך כר תלתין ושבע שכין הוא כההוא
זמכא מלי כפה לת לאכרהם כפה לת יצחק מכעי ליה הלא כפה לת לאכרהם דיסתכא
בדיכא ולתכללא כדיכא דיסתכא סליט כדקב״ה ויהוי ועל דל חסדי ו׳ עולם לעמיה.
דל חסדי יי׳ עולם לעמיה דיכון דקב״ה עביד עם עלמא לדור ודור לודיע לחוכתך
כפי טיכו ולקוט דעביד עם כלא לדור ודור לודיע לחוכתך דל מסיחכותא דקב״ה
דלודע לאכרהם כעלמא ולדכר ליה כפומא דכל כרייו ועל דל לודיע לחוכתך כפי
וקב״ה לודע ליה לאכרהם רוח דמסיחכותא וכדין ידע דלהיכו עקרא וקיומא דכניסיס ראשית א׳
לתברי עלמא ולתקויים הלל לחרתי עולם חסד ובכה וגו׳ דכל כרא קב״ה עלמא חמא
דלא יכיל למיקם עד דלוסיט ימיכא עלמא ולתקויים ולי לאו דלוסיט ימיכא עלמא
דלתקויים לא לתקויים כגין דעלמא דל כליכא לתברי ולא לתקויים ולא לוקיימא ולא לתמר כרעתי
ורוח כללא חדא תרין נוכין הכא כרעתי לעי דלחרן סוריו׳ מתתא לעילא רחמי
הכי כמי מעילא לתתא ולקלרין כ׳ רעתי כדקלרין כית קדם הקדמים דהלי
לתחכוכת להוא רעתי ולא כלילא לוכי כחדא וכהלי כ״ת לתברי עלמא דל ולא
לתקויים הלא כימיכא ולא לוקיים כהכרהם כלהכרהם כתיב וכגין כך לחרתי עולם
חסד ובכה וכניכא קדמאה דעלמא סכנת עולם הוא כהוא דיומא קדמאה הוא כיה
קיומא ולכתר כיומא תכיכא כשמאלא וכהוא לתקן שמיס וכתיב שמיס תכין
כתח רבי יהודה ואמר מסכיל לאיתן האזרחי הלי תוסכתא לכרהם לכיכו אמרם
כשעת דלעסקא דכולכא דקב״ה ועביד חסד עם כני עלמא דיסתמודעון כלא לקב״ה
דקב״ה סליט על ארעא ולקרי לאיתן דקב״ה כתקיפו כיה כקב״ה מסדי ו׳ שולם לעמיה
וכי מסטרא דחסידים לתיין לזמרא הלא הכא לתכלול סטרא דסמאלא כימיכא ועל
דל קב״ה כפי לאכרהם וכחין ליה והא לתא דוכתך כר תלתין ושבע שכין הוא כההוא
זמכא מלי כפה לת לאכרהם כפה לת יצחק מכעי ליה הלא כפה לת לאכרהם דיסתכא
בדיכא ולתכללא כדיכא דיסתכא סליט כדקב״ה ויהוי ועל דל חסדי ו׳ עולם לעמיה.
דל חסדי יי׳ עולם לעמיה דיכון דקב״ה עביד עם עלמא לדור ודור לודיע לחוכתך
כפי טיכו ולקוט דעביד עם כלא לדור ודור לודיע לחוכתך דל מסיחכותא דקב״ה
דלודע לאכרהם כעלמא ולדכר ליה כפומא דכל כרייו ועל דל לודיע לחוכתך כפי
וקב״ה לודע ליה לאכרהם רוח דמסיחכותא וכדין ידע דלהיכו עקרא וקיומא דכניסיס ראשית א׳
לתברי עלמא ולתקויים הלל לחרתי עולם חסד ובכה וגו׳ דכל כרא קב״ה עלמא חמא
דלא יכיל למיקם עד דלוסיט ימיכא עלמא ולתקויים ולי לאו דלוסיט ימיכא עלמא
דלתקויים לא לתקויים כגין דעלמא דל כליכא לתברי ולא לתקויים ולא לוקיימא ולא לתמר כרעתי
ורוח כללא חדא תרין נוכין הכא כרעתי לעי דלחרן סוריו׳ מתתא לעילא רחמי
הכי כמי מעילא לתתא ולקלרין כ׳ רעתי כדקלרין כית קדם הקדמים דהלי

נדק דמיכיס כפקין כרכתן לכלהו תתאי וכל לזיכון קדיסן כלהו לתתברכתן מן סהוא
כנידו דכניך לתתאי וכנין כך כתיב כרית ברית לבחירי כסכעתי לדוד עבדי דא רזא
דמהימכותא דליסו קיימא תדיר בגדיק דא קיומא דעלמא דלא יתפרסן לעלמין
בר כזמנא דנלותא דכל כנידו דכרכתן לתתכעזרזא דמהימכותא לא לפסקוס וכל
חדוון לתמכעו וכד עיולי ליליא מסהוא זמנא לחדוון לא עשו קמי מלכא ולעב דחדוון
לא לתערו לכל לכר קיימי ומזמרי סירתא וכד לתכליב ליליא ולתערותא סלקא
מתתא לעילא כדין קב"ה לתער כל חילי סמיא לכביס וכעא ברקיעא ולזדעזעון
עלאי ותתאי וליתכייחא קמיה כר כזמנא דמתערי לתתא כחוריתא כדין קב"ה וכל
לזיכון כסמתין דגדיקיא עמיה כלהו נייתין וחדיין להדוה קלא וכדין כוחא עמיה קמיה לפתכב בניו דמהימנא דלתחריב מקדסא לתתא לומי קב"ה דלא ייעול כנו
ורוסלם לעילא עד דיעלון יסרא"ל לירוסלם דלתתא דכתיב כקרכך קדום ולא לכא
כעיד ולא לוקמוה חבריוא וכל לזיכון מזמרי קיימי לכר ואמרי סירתא כתלת פלגי
ליליא וכלהו מסכחן כתוסכחתן ידיעאן וכלהו חילי סמיא כלהו מתערי כליליא ויסרא"ל
ביממא וקדוסא לא מקדסי לעילא עד דמקדסי יסרא"ל לתתא וכדין כל חילי סמיא
מקדסי סמא קדיסא כחדא ועל דא יסרא"ל קדיסון מתקדסין מעלאי ומתתאי
כחדא הב"ה קדוסים תהיו כי קדוש אכי יי אלהיכם · פתח רכי יוסי ואמר על זה אל תשא ותפלה
מה לדסיס סטכעו הלי קרא קב"ה לאמר ליה כנין דכד כרא עלמא לא כרא ליה אלא
על סמכין דלזיכון דסמכין דעלמא כלא מכנא עמודיס מבע"ו ולזיכון סמכין לא לתיידע
על מה קיימין כנין דליהוי רזא עמיקא סתימא דכל סתימין ועלמא לא לתכרי עד
דכטל אכנא חדא ולהוי לכנא דלתקרי אכן סתים כטיל לה קב"ה וזריק לה לגנו
תהומא ולתכעין מעילא לתתא ומכיה לסתיל עלמא ולהוי נקודא לאמצעיתא דעלמא
וכהאי נקודא קיימא קדם הקדסים הב"ה ולו מי יודע אכן פתח כלא אכן כתן פתח
יקרת וכתיב אכן מלסו הכוכים סיתה לרקם פתח · תא חזי הלי אכן לתתברי מלמא
ומרוקא וממיא ולתגליד מכלהו ולתעביד אכנא חדא וקיימא על תהומי ולזמכין
כבעין מכיה מיא ולתמלין תהומי והלי אכנא קיימא לאת כאמצעיתא דעלמא והלי
ליהוי אכן דקיים ולסתיל יעקב סתילו וקיימא דעלמא הב"ה ויקח יעקב אכן וירומס
מכבה · והאכן הזאת אשר שמתי מצבה ונסוכי הב"ה שמו ליה יעקב והא אכן לא לתתברי שלמא דיעקב
שמו קיימא לעילא ותתא ועל דא לאר שמתי כתיב מלי לאר שמתי דכתיב יהיה בית
אלהים דשוי מדורא לעילא הכא · תא חזי הלי אכן דאית עלה מבעה עיכים כלא
על אכן אית מבעה עיכים על מה לתקריאת סתיים דמכיה לסתלוס עלמא סתיים
דשוי קב"ה לה לאתברכא מכיה עלמא כנין דעלמא מכיה מתברכא · ותא חזי לבעתא
דעלמא כמה הכי כרוכים דקיימין כהאי דוכתא והוו יתבי כהת הוו לקבל נדסייהו
לעילא ופרשי לן ולתתא קול כנוך דנדסייהו לעילא וכדין סרין לכנא לזיכון מלהכין
דאמרי סירתא כשירותא דליליא כנין דסליק יקריה דקב"ה מתתא לעילא ומתי
סירתא הוו אמרי סהוא כנוכא דנדסייהו דכרוכי הסה כרכו יי כל עבדו יי סתן ודיכס
קדם וכדין לתכון סירותא לליליא מלהכי עלאי לזמרא כמסמרת תכייכא הכי כרוכים

לקטני נדפייהו לשילה ולסתמא קול בנוכח דלהון וכדין טרלן לבנכת לילון מלאכין
דקיימין כמסמרתא תכויכה ומלי סירתא הוו לחמרי כהלי סעתא כנוכח דגדפיהו
דכרוכים סכוטחי טו׳ כסר נימן ונו׳ וכדין אהיה סירתא לליכון דקיימי כהלי מסמרה
תכויכה לבנכת כמסמרה תליתאה סכי כרוכים לקטו גדפיהו ולחמרי סירתא ומלי
סיה הללויה הללו עבדי יי׳ יסי יי׳ מכורך ונו׳ ממזרח ונו׳ כדין לילון מלאכין דקיימי
כמסמרה תליתאה כלהו לחמרי סירתא וכלהו ככבי ומזלי דכרקיעא פתחי סירתא
כמה דכתיב כרן ויחד ככבי בקר וירועו כל בני אלהים וכתיב הללוהו כל ככבי אור
דהה לילון ככבי כהורא דמלבנן על כסא לך לתי נפרש וכדין כטלי סירתא לכתריהו
דיסרחל לתתא וסלקו ויקריה דקדסה מתתא לעילא יסרחל לתתא כיממא ומלאכי
עלאי לעילא כלילא וכדין לסתלוס שמא קדישא בכל סטרין והלי לכן דקאמר כלהו
מלאכי עלאי ויסרחל לתתא כלהו לתקפו כהלי לכן והיכי סלקו לעילא לתתא
גו לכהן כיממא וכלילא קכה לתי לסתסעא עם נהיקיא כנכתא דעדן זכלין
לילון כל דקיימי כקיומייהו ומסתלין כלילא כחוריתא כנין דקכה וכל לילון נהיקי
דכנכתא דעדן שמעי קלייהו דכבי כסא לילון דמסתלי כחוריתא כמה דכתי היושבת
כגנים ונו׳ . תא חזי כהלי לכן לילון לכן טכא ודא הוא רזא דכתיב ומלאת כו מלואת
לכן לרכשא טורי לכן ולילון לילון סדרין דלכן טכא לסלמותא דלכן
וקרא כנין דלית לסלמותא דלכן לחרא דכתיב והסירותי לת לב הלכן ונו׳ וכתיב
ולת רוחי לתן כקרככם והלי לילי לכן כתן פנת יקרת ולוקמוה ועל רזא דא כתיב
לוחות הלכן דלילון לוחות לתגזרו מהכא ועל דא לקרון על שמיה דהלי לכן והלי
הוא רזא דכתיב משם רועה לכן יסרחל לשמה דלתתר . פתח רבי חזקיה ואמר
והלכנים תהויכה על שמות כני יסרחל שתים עשרה שין לכנין יקרין עלאין דלתקרון
לכני המקום כדלא ויקח מלכני המקום והא לוקמוה על שמות כני יסרחל כמה דלית
כי הלכנים ויכ סכטים לתתא הכי נמי לעילא תריסר ולילון תריסר לכנין יקרין
וכתיב משם עלו סכטים סכטי יה דא רזא עדות ליסרחל לעילא וכלהו לסם יי׳
ועל דא והלכנים על שמות כני יסרחל תהויכה וכמה דלית כי שש כיממא הכי לית
כי שש כלילא כיממא לעילא לתתא כלא דא לקכל דא הכי וכי שש דכלילא
מתפלגי לתלת פלגין וכמה ממני תריסר דרגין על דרגין כלהו ממכן כלילא וכטלי
טרפא כקדמיתא וכדין כד לתפלג לילא קיימין תריסר סטרין מסטרא לחרא ורוחא
עלאה כפנת כיכוייהו וכדין כל לילון לילון דכנכתא דעדן כלהו פתחי סירתא וקכה
עלאה כנכתא דעדן הסד לא ירכבו עבי סיער מלפני יי׳ כי הא לסטוט לת הארץ כמה
דכתיב ושפט כצדק דלים כגין דמשפט על כיכוייהו ולתתלילא מכיה גע ורוחא דנפון
לתער כעלמא ולדוכ לסתכא וכתיב והיה רוחא לילון ולילון כוסמין וסלקין לעילא
ומתשכרין נהיקיא כעטרייהו ומתהכן מנו זוע דלסספקלריהה דכסרא . זכלין לילון
נהיקיא דזכלין לסהוא כהורא עלאה והוא כהורא דלסספקלריהה דכסרא כסיר לכל
סטרין וכל חד וחד מלילון נהיקיא כטיל לחולקיה כדקא חזי לים והוא כשביל כל חד
וקא כתוב עובדוי דעבד כהלי עלמא מלילון מתכספי מסטוא כהלי דכטיל תכרויה

יתיר

יתיר וכסיר והיו לוקחים. חולקים לילות מכל שתרי לילות למועל כמה נרדיפי כמוסין מתערין ושטען כעלמא ופתחין סתימין ולבתר כמה וכין לזכייהו כמ"ד לוקחים וכדין כד לתפלג לילות שתרי דנפון כחית כהיר כהירו משלים לתתא וחמיד כיס כלילות עד תרין חולקין דלילות ולבתר שתרי דרוס לתתא עד דאתי נפרש וכך אתי נפרש כדין דרוס ונפון לחמידו כיס וכדין לתתא ושרש לתתא פלקין לה כגלותהון וכשיתהון לעילא עד דפלקי ואתנציזת כיכייהו וכטלא כרכין מריסא דמלכא דכל כיסין ואתברכא מסהדותא טלא דאתעבדא מלשלא ומהדרו טלא פריס לכמה שתרין וכמה רכוון לתזנו מכיס מסהדותא טלא ומכיס עתידין לאחיותא מוקיניא ספ"ד הקיצו ורננו שוכני עפר כי טל אורות טלך ומחיונן כהורין עלאין דנהרין עד דסוו ותבי לתתא כיס דלילות מלכי דכבי יומי דסתא רוחא דנפון לתתא ולילות לתתא ודסתא עדכא דקכא תתיב לקלהין דנדיקיא כהאי עלמא לזכון דמסתדלי כחורייתא דסתא קכא נייתי לקלהין מלעילא לתתא לית לא כפסוק מלי דחוריתא. פתח ואמר

המלאך הגואל אותי מכל רע הוא יתמר ואוקמוה מכל תא חזי כתיב הכא מלאכי כתיב כאן מלאך וגו' לית הוא מלאך דאיהו פרוקא דעלמא כטירוי דכבי כאן והאי איהו דאזמין כרכין לכל עלמא כגין דאיהו כטיל לון בקדמיתא ולבתר איהו אזמין לון כעלמא וכגין דא כתיב הכא מלאכי אולח מלאך לפניך. ושלחתי לפניך מלאך והאי איהו מלאך דלזמכין זכר ולזמכין נוקבא ואי איהו דזמכא כרכין לזמכין כדלין איהו זכר ונקבי דכר כדכורא דאזמין כרכין לתתא לנוקבא כגין דאיהו אזמין כרכין לעלמא וכזמכא דקיימא כדיכא על עלמא כדין נקבי נוקבא ועל דא כתיב ותא כנוקבא דאיהי עוברא. כגי איהו לתתלי מן דיכא וכדין נקבי נוקבא ועל דא לזמכין נקבי דכורא ולזמכין נקבי נוקבא וכלא רזא חדא כגוונא דא כתיב ותא לסט המרכ המתספבת מלאכין לית עלמין כעלמא דמתספכין לכמה גוונין לזמכין נוקבי לזמכין דכורי לזמכין דיכא לזמכין רחמי וכלא כחד גוונא כגוונא דא

הוי מלאך

כגוונין סגיאין איהו וכל גוונין דעלמא כלהו לותבהו כהאי לתתר ורזא דא כמרכ׳ סקסת לאכר יהיה כעבן כיום הגשם כן מראה סכיב הוא מראה דמות כבוד יי׳ וכמה דאית כיה כל איהו גוונין סכי כמי מכהיב לכל עלמא.

רחימי עלאי מלרי דסכלתכו לסתכלו סורסכי ידיעין בקלוסי דסיוכא קריכו למכדע מאן מככון מלרי דסיוכין כסכלתכו וידע בשעתא דסליק כרעותא דרום לדוין לסתכל תלת גוונין כחדא כלילו ואיהו תלת גוונין חוור וסומק וירוק כחלא סתכלין דא עם דא מדרגוהי תתאה מתטבע בעולמין דא עם דא מנרגוהי תתאה מתטבע בעולמין דא עם דא ובסתא מנו גוונין אלין וכל גוונין אלין איהו לסתכלא כשיכא דכולא סתמוי נסתי איהו לסתכלא כשיכא דכולא סתמוי לכר אלין תלת גוונין סתרן לסתי גוונוכא מלא סלקא ובסתא כגוונוכא דכשם כגוונא סכי

מלין תתלין דלתתא ובדא מתברך שמא קדישא בכלא ועל דא כתי׳ יהי שם יי׳ מבורך
וגו׳ ממזרח שמש עד מבואו דא לתתא עלאה דקא כסיר מכיס שמשא וכסיר לכלא ודא
הוא לתתא דריש עלאה סתימאה ועד מבואו דא הוא לתתא קטרא דלתקטרא כיה
מהימנותא כדקא חזי ומתמן כפקן ברכאן לכלא ושלמא מסכא לתתן כמה דלתמר
וכגין כך קיימא היי לתתא לתתזכא מעילא ולתתברכא מתמן · וכלא קיימ׳ כלתתערות׳
דלתתא דמתערי ליכון עבדי יי׳ כד מברכי שמא קדישא כדקאמרן וכגין כך דליהוי
בלתתגליותא כתיב הללו עבדי יי׳ הללו את שם יי׳ · לדסכי הוא כסיר נפקי מן
מערתא וכסהון ליליא לזמנא כדקאמרן כד נפקי מליכון טורין ויתבו ונלו גלותא מסו
לחד כפר ויתבו תמן כל היום יומא כסהון ליליא לקיומו לאתעסקא כתורייתא · פתח
רבי יהודה ואמר · ויברכם כיום ההוא לאמר כך יברך ישראל וגו׳ ·
ויברכם כיום ההוא כד׳ ר׳ אבא ישראל מאי כיום ההוא דאמר קרא ויברכם
ותו כלא כתיב לאמר הלא כתוב לאמר כתיב אמר אמר רזא דליהוי ויברכם
כיו׳ ההוא רזא דדרגא דלתתכא על ברכאן לעילא יום ההוא יום מהוא לתתר עלאה
דלקרי הוא והיי יום ההוא דלית פרודא בין יום הוא ובין הוא וכלא לתתר היום ההוא
הוא תרין שלמין דלגא עלאה ותתאה דלהוי כחדא וכגי׳ כך כד בעא יעק׳ לברכא לבנוי
דיוסף כריך לון כיחודא דלעילא כלהו כחדא כגין דיתקיים ברכתהון ולבתר כלא
כלא כחדא ואמר כך יברך ישראל לאמר מאי כך ודאי דא רזא דיחודא בקדמיתא
מתתא לעילא ולבתר כחית לתתא לאמתנשיתא לאמור כולו הא אמתנשיתא ולבתר
כחית לתתא כך וכי הוא יאות כדקא חזי מתתא לעילא ומעילא לתתא כך יברך
ישראל מאי ישראל סכא יברך יסר׳ אל לא כתיב אלא יברך דהא ישראל כעיל
ברכאן לעיל ולבתר לזהו מברך לכלא כסדרא תתאה דיקא דקאמר כך יברך
ישראל לאמר ושמך אלקים כאפרים וכמנשה לקדים ליה לאפרים בקדמיתא כגין
דאפרים על שמא דיוסף לקרי מל מהל לסבטא דאפרים כפק עד לא לאתלים
זמכא דסעבודא דמברים דאקו מעתא ונפקו מן גלותא קמו עליהון סכהיסון וקטלו
לון הכהנים לדם העגמות הלא כל בית ישראל המה משמע דכתיב כל בית ישראל
המה ועל דא לקדים לאפרים קדם מנשה כגין כך מטולא לסטר מערב ומטלבוי היום
תא חזי ברכתא דברוך לבבי ויוסף לאחי לקדים לון ברכאן עד לא יברך לבנוי הלא
מכאן דאכיכותא דבר בבוי מכיב עליה דבר כמ יתיר מבבוי וכגין כך לקדי אכיכותא׳
דבבי בבוי קודם לבבוי לברכא לון בקדמיתא ויברכם כיום ההוא לאמר · רבי יוסי
פתח ואמר יי׳ זכרנו יברך יברך את בית ישראל וגו׳ יי׳ זכרנו יברך אלין נוכרין יברך
את בית ישראל אלין כמין כגון דהכורין כעיין לאתברכא בקדמיתא ולבתר כמין וכמין
לא מתברכאן אלא מברכתהון דהכורין דכד הכורין מתברכן כדין כמין מתברכן
ואי תימא מהא דכתיב וכקר בעדו ובעד כיתו דכתי לכפרא עליה בקדמיתא ולבתר
על כיתיה כגון דמתברכא · תא חזי דכמין לא מתברכן אלא מגוברין כד לתברכן
ליכון בקדמיתא ומהאי ברכתא מתברכן אלא כמאי לוקים יברך את בית ישראל
אלא קב״ה ובה תוספת ברכאן לכהן דנסיב כגין דמתברכ׳ מכיס לתתא וכן בכל אתר

והיה קבה תוספת ברכתן לברורה דכסיב בגין דתתברכון מכוחיה דאתתא וכן בכל אתר
והיה קבה תוספת ברכתן לברורה דכסיב בגין דתתברך מכוחיה דנוקבא מהכוח תוספת
דברכתן כיון דלכסיב כך גם והיה ליה תרין חולקין חד ליה וחד לנוקבא ואיהו כטול
כלה חולקיה וחולק נוקבא. תא חזי ויברכם ביום ההוא לאתמר בזולתו ובכל אתרמיזת
בכוכרא כגי ככורי ישראל וכתיב ואפריש ככורי הוא ועל דא תוספת וגו'. ר' חזקיה
פתח גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יכתבו וגו' הלוי קרא לוקמוה בכמה אתר
אבל תא חזי כל לגון כמתין דהוו מיומא דאתברי עלמא כלהו קיימו קמי קבה עד
לא כתבו לעלמא בהכוא דיוקנא ממש דאתחזון לבתר בעלמא והכוא חיזו דנופקא
דבר גם דקאים בעלמא הכי קאים לעילא וכמתא דכמתא דא זמיכא לאחתא
בעלמא הכוא כמתא בהכיא דיוקנא ממש דקיימא בהאי עלמא הכי קאים קמי
קבה ואומי לה קבה דיטור פקודי אוריתא ולא יעיבר על קיימין ומלי דקיימין קמיה
דכתיב חי ה' אשר עמדתי לפניו עמדתי ודאי ודא לוקמוה וכגין כך גלמי ראו עיניך
עד לא יתחזי נולמא ועל ספרך כלם יכתבו דהא כל כמתין בהכוא דיוקנא דלהון
כלהו כספרא כתיבין. ויום יצרו הא לוקמוה יצרו ודאי ולא לאחד כתם בהאי עלמא
למיקם בקיומא דמלכיהון כדקא חזי. תא חזי ויומין דכר כם כך זכי בהאי עלמא
כעובדין טבאין יומין דיליה לאתברכא לעילא מסכוח לאתר דליהוי מדת יומוי. פתח
ואמר הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא וגו' הלוי קרא לוקמוה לכל אתא חזי קצי דא
קץ היומין דליהוי מתקצר כיה כדוד ומדת ימי מה היא דא ליהוי דאתמכי ממש על
יומוי. אמר רבי יהודה הא שמעינא מרבי שמעון דהאי קרא לאתמר על ליכון יומין
דאתגזרו עלוי מלרש קדמאה דליכון ע' דהא לאתמר דחיין בכלל לא הוו ליה שלם דיכיב
ליה לדם מליכון יומין דיליה שבעין שנין ורזא דא וילון לא משמש כלום ומיסרא לא
כסרת מגרמיה כלל ושבעין שנין כהדין לה בכל סטרהא וליכון חיי דוד סתם ועל דא
בעא דוד לקבה למכדע הא דעלמא דא ליה חיין לסיהרא מגרמיה ולמכדע עקרא
דיליה ומדת ימי מה היא דא הוא דרגא דעלמא דאתיהי קיימא על כל ליכון
יומין דליכון חיין דיליה אתר דכסיר לכלא אלעזר מה אחל ואמר דוד אכדע על
מה אחל לכת כסורא מגרמי ואתמכא מכי כמאר כל ליכון דחיין לון חיין
לכלהו ואכח על מה אחל ועל מה אתמכא מכי ודא הוא דכעא דוד למכדע.

ליכון

ומכלהו אתברכו ואתברכת מכל
דרוס ירמס וכגין כך אית לה בכלהו
תגעור ועל דא כתיב ומלא ברכת ה' ים
ותרוויסו מכרין גלגלא לעילא ממאר לימיכא
מוקא מלקא ומסאר לסאלא מוקא כתקא
גלגלא

תוספתא

קל גלגלא מתתא לעילא ראיכסא
טורקסא מולין ואתגלגלן קל כביומוי
מלקא ואתתא מולא ושטיח כעלקא קל סופ־א
כגיד כשוקיס דלרגין ממאר לכלא מחכיס
יתבין תרין מגרופין מיתיכא ואתגלגלא כתרין
גוכין מסתלכן לא כלא לא חוור ולא סומק
ותרוויסו מכרין גלגלא לעילא ממאר לימיכא
מוקא מלקא ומסאר לסאלא מוקא כתקא
גלגלא

ליכון ברכתן עלאין ותתמסרו ליה ברכתן
לברכה. לתר רבי ינחק יעקב בריך
לבניו דיוסף מתתר דין וכל ברכתן
דתתמסרו כולהו לברכה כלל והיה ברכה
מכתן ולהלאה ברכתן לתתמסרו כידך.
תא כנווכח דלא ליכון מברכן ומסבחין
ליה לשמא דלא ושל דלא הלולא דליכון יומין
דקא מרי הלולא. ואתר רבי חייא כהלולא
נריכין ב׳ דרגין חסידים נדיוקים ויסרשיי
חסידים מסטרא דיומיב׳ נדיוקים מסטרא
דשמאלא ויסרשל מכל ליכון סטרין כגון
דיסריס דיסרשל כלילן מכולהו ושל דלא
לסתלק תוסכחתא דקלם מכלא וכן ככל
אתר דיסרשל מסבחין ליה לקלם מתתא
לסתלק ויקריס ככלא.

ונגנלא לסאר תדיר ולא שכיך תדיר נפרין סלקין
דקא מיסבחן חד לסטר דרום וחד לסטר נפון.
פרחין כלילא נפנופא וקל כיומו דנגנלא
מתחברן כחדא כדין תומור סיר ליום סשבת וכל
ברכאן כנדין כלהו כלא כיומו מקבל רחימו
דקול סופרא לקבלא ליכון ברכאן כתתין מלעילא
לתתא ונתנביין כחדא ונו שעתא דכירא כניש
כניצא דלא פסקא כלאיסו עד דלתתלין סדוש
נגנלא סאר ליכון תדיר ונרופין סאן חד
ליסיבא קרא כחיל ואתר וסירו דוסרין דסלקא
ונחתי תדי מלבי עלאין לוד דרו עלא דלתתלין
כגוויסיו לוסדר כוסדרא דתתרך כל ליכון מלרי
דשיכין לסתכלי ופקסו שיכון ותסכון לסלי
כסירו לסלי עדוכא מלין ליכון ברכאן לכנדי
מלעילא מלן דוכי נגנלא סלקא ליסיבא ונחניך
ונתעיך לסטו דוכי ונתתרן מלין ברכאן עלאין
דוסרן וכלין ליכון דוכלן כסו וכך לא וכי נגנלא לסאר וסדוש מנרופא לסטר שלמא לסאר ונסיב
לתתא ונתעיך ליכא על סלי דלא וכי וקלא כפקא ווי ליכון סייכין דלא וכו מסדוש סטרא כפוק לשא
דסלסוכא דלליק דסלרי על ריסיסין דסייכיב וכלין ליכון כל ליכון דלולו כלרא קדוש עלאה

לתוכי לסדוש עלאה ברכאן דנתנאן כלא וסדביב כנתנאות כפתך.

ויקרא

יעקב לולכניו ויתמר האספונו רבי חכא פתח ואתר פנה אל
תפלת הערער ולא כזה אל תפלתה תהי קרא תקומה ותקדוש
ניה חכריוה. תלת תו לוית ניה סטר קורדיטא פנה הקסיב מכעי ליה לו שמא תהי
פנה תלא כל נלוהין דעלמא נלוהין ונלוהה דיחוד לא עלא קמי מלכא קדישא תלא
כחילא תקיפא ועד לא עלית סהיא נלוהה לתתטרא כדוכתיה לסנא כה קלם
ואסתכי ניה ואסתכי כחוכוי לו כוכוהיה דהיוא כר כם מה דלא עביד כן כנלוהה
דסניליו אכמה ליכון נלוהין דלא מכבי זכאין ליכון ואלין כלהו קמי קלם ולא לסנא
כחובייהו כנין כך פנה אל תפלת הערער ואסתכי ניה ומסכך כזכוהיה ואסתכי ניה
רשוהה לתעביד ואלן היוא כר כם דנלי נלוהה דא ואלן ליכון עובדוי כנין כך ליכעי
ליה לכר כם דלנלי נלוהיה כנכורא מלי סעמא כנין דלא כזה לת תפלתה לשע דלא
כלהו כנוופה ורשוהה דלנא. דא פנה אל תפלת הערער דא ויחודא דלתכליל
כסניליו דא ועקב דלויהו כלילו כתרין סטרין וקרא לכנוי ונלי נלוהיה עלייהו אלן
נלוהה דיקכלון כסלימו לעילא נלוהה דלא ועלין כנלוהה כהלי סעמא דויעקב קרא
לון לסתלק מניה סכיכמה והא חוקמוה. ותא חזי כסעמא דויעקב היה קלקי לכנוי
לזדמנו לכרסם ויצחק תמן ושכיכמה והוה חדי ניה ביעקב לתתכבה כלכתן

לשתקערה כפמוייהו כחד למהוי רתיכה כמעתא דפתח ישקב ואמר אספו ואגידה
לכם את אשר יקרה אתכם באחרית הימים דא סכיתתא כב יכול יהב עציבו בים
ואסתלק ולבתר אסדרו ליה כבוי כיחודא דמליוהו ופתחו ואמרו שמע ישראל ונומר
כהאי מעתא קיים ישקב ואמר כמאמלו ואתיעסקת סכיכה כדוכתה · ויקרא ישקב
אלי קרוהי הכא אלא קרוהי לקיומא דוכתיהו לקיומא לון לעלא ותתא תא חזי ככל
אתר קרוהי כהאי נוונא דכתיב ויקרא משה ליהושע בן נון לקיומא דוכתיה כאתר · סימן
דאסטרין ולקסרא ליה וכן ויקרא שמו ישקב וכתיב ויקרא לו אל אלהי ישראל קב"ה
קיים ליה לאתר דא כשמא דא קרוהי לקיומא קא אתייא · אי תימא ויקראו אל
אלהים קראתי מכרם לי אל ו' הכי הוא ודאי לקסרא ולקיומא קיומא דלעילא ומלן
אלהים סלורא דמכחא דמתרים וכל לזכון מלן דכשלן קמי מתרים קיומא ויהב ליה
למרים דאחזי דכוה תליא כלא ולא כאתר אחרא הא כלא קיים קיומא כב"ה ויקרא
ישקב אל כניו קיים לון כקיומא אלים כגוונא דא ויקרא אל משה לאתקיים כקיומים
אמר רבי יצחק ק' דויקרא אמאי הוא שורא אל"ף לאתקיים משה כשלימו ולא ככלא דהא
אסתלק מאתתיה · כספרי קדמאי אמרי למכחא ואלן הא תניען אמאי דאסתלק לעילא
לאתקסר לעילא ולאתקא וכדין לזהוי אלים · תו אלף שורא מאתר שורא הוא זשורא
דזהוי רב כאתחברותיה לעילא ואמר אמאי ואימר הא לוקמוה ואמרת
כלכבך למירם כאחאי · האספו אספו מכאי ליה כדא"ל לאספו לי אסידי אלא קיים לון
האספו מאתר דלעיל האספו כקסורא אלים כיחודא אד · ואגידה לכם מאי ואגידה
דרזא דאכמתא זהוי · ר' יוסי אמאי לא"ל אל ואגידה ואגיד ואגיד ואגידו וכן כלהו ודאזכון
דרזא דאכמתא זהוי אמאי כמלה דא רזא דאכמתא · אל כגין דזהוי מלה דאתיא
כגי"מל לאל כלא פרודא ואמאי זהוי רזא דאכמתא מלה דאתיא כשלימו ברזא דאתוון
הכי הוא כך לזכון כאכמתא לא"ל גי"מל לאו הוא שלימו וכן גי"מל כלא לאל דא
דא כדא אתקסרו כלא פרודא ואמאי דאפרים לון גרים לגרמים מותא ורזא דא חובא
דאדם כגין כך הוא מלה דרזא דאכמתא ואע"ג דאית יו"ד לזמכין כין גי"מל לל"ל לאו
הוי פרודא וכלא קסורא אחד ועל דא מלה דא הכי הוא ודאי · ואגידה לכם רזא
דאכמתא כעא לגלאה סופא דכל שכדיוקן דיסראל ואי תימא דלא גלי מאי דכעא
לגלאה אי הכי אמאי כתיב כתורייתא מלה דיעקב שלימא ואתפני לאתר ולא אסתלים
מלה לגלא ודאי אסתלים כל מה דאסטריך לגלאה גלי ואסתי אמר מלה וגלי לכר ואסיס
לגו ומלה דאורייתא לא אתפנים לעלמין וכלא הוא סתים כיה כאורייתא כגין דאורייתא
הוא שלימו דכלא שלימו לעילא ותתא ולא אית מלה או את כאורייתא פגימו ויעקב
כל מה דאסטריך ליה למימר אמר אכל גלי וסתים ולא פגים מכל מה דכעא אפילו
אות אחת · רבי יהודה ורבי יוסי הוו יתבי יומא חד אפתחא דלוד אמר ר' יוסי לרבי
יהודה הא אמיכון דיעקב כריך לכבוי אמיכון ממה דכתי' ויברך אותם אכל לן כרכתא
דלהון על כלא כרכתא אמיכון דכריך להו כגון יהודה אתם יודוך אחיך · דן ידין עמו ·
מאסר שמ' לאמו וכן כלהו אכל מה דכעא לגלאה לון לא גלי דכעא לגלאה להו את הקץ
והקץ לומ' דאות קץ לומ' ואית קץ לעמאת וכעא לגלאה לון את הקץ כגין לאסתמר
ולא לתדכרם

ואגידה ואבין אל"ף · ואגידה ואגיד

ולאתדכאה מערלה ומאן דנלי לון לאתודע ואתנלי עד דשלו לארעא קדישא לכל
מלין לאתרכין לאו לאיכון באתגלייה וסתימין איכון באורייתא בהאי פרשתא דיעקב
ואיכון ברכאן פתח ואמר ראובן בכורי אתה כחי וראשית אוני מהי
קדם יתר ויקר למפתח בראובן ליפתח כיהודה דאיהו קדמאה
לכל מטיריין ואיהו מלכא ואמיכן דלא ברכיה ומליק ברכאן מכיה עד דאתא מפס
ונלי גלותא עלים כד"ה יהי ראובן ואל ימות לבל ודאי ברכיה ומלקא ההוא ברכא
לאתריה לבר פס דהוה ליה בר כד מטא זמנה לאסתלקא מעלמא אתא מלכא
עלים לאמר הא כל ממוכא דילי ליהוי כידא דמלכא כטוב לבראי כד אמי מלכא דברים
אתחזי ויהיב ליה כך יעקב לאמר ראובן בכורי אתה ראשיתא דמעוי לאת לבל ברכאן
דילך יסתלקון כידא דמלכא קדישא עד דיאמי כך בנין דאזלת לקבל לפך ונו'
כתרגומו ראובן בכורי אתה ונו' רבי אלעזר פתח ואמר ויאמר אלי הנבא
אל הרוח ונו' כמה לטיימין לכון בני בפס דלא ידעין ולא מסגיאין ביקרא דמלכא דהא
אורייתא אברייז עלייהו בכל יומא ולית מאן דנטית לבביה לקבלה האי קרא קשיא כיון
דכתיב הנבא אל הרוח אמאי זמכא לאחרא הנבא בן אדם ואמרת אל הרוח אלא
מכאן אוליפנא רזא דאמרתא תרין קיימין הכא חד לאתערא אתתא לשולא דאי לא
מתערין לאתתא לא מתערין לשולא ולאתערותא דלאתתא לאתער לשולא הנבא אל
הרוח אתתא לשולא הנבא בן אדם ואמרת אל הרוח מעולא לאתתא דהא אפי' לשולא
באתערותא דלאתתא נקיט ההוא עלאה מעלאה מכיה כגון האי קרא כה אמ"י מארבע
רוחות בואי הרוח מארבע רוחות דא דרום ומזרח וצפון ומערב ורוח אחת ממערב
באתאברותא דלאתתא דלאן לאתרכין כלא כרוס בדיוקי העם ומסכא בפקין רוחין ובסתין
לבבי עלמא לאטעירא בהו ופתי בלא ויפא בלא בסתא חיים תא חזי נקיט מהאי
נישמא ויהיב בגישמא לאחרא ועל דא כל הבחלים הולכים אל היס והיס לאיכו מלא לאחרי
לאיכו מלא בגין דנקיט ויהיב לעיל ולפיק רבי אלעזר שאיל שאלתא לרש לאמר הואיל
ובלא גלי קמיה דבבי בסתא ימותון לאחי בחית בסתין לעלמא ולאחי לאטריך ליה אל
שאילתא דא קמי דרבבן שאלו בסתא ובסתא ולוקמוה לבל בלא יהיב בסתין דבחתין
להאי עלמא לאסתמודעא יקריה ונקיט לון לבתר לי הכי לאחי בחתו אלא רזא דא
הכי הוא פתח ואמר פתח פיס מבורך וכוזלים מתוך כארך ופא לוקוימכא בור לתר
דלא בביא מנרמיס ואומתי בבשן הכי הוא בסעתא דאסתלים בסתא בהאי עלמא
כד סלקא להההוא לתר דאתקשר ביס כדין הוא סלים מתתא ומעילא ומבל סטרין
ובד בסתא סלקא כדין לתער תיאובתא דנוקבא לגבי דכורא וכדין בבשן הוא
מתתא לעילא וכור לתעביד בלר מיין בביעלן וכדין לתאברותא ויסודא ותיאובתא
ורעותא ואתדבק לאסתכא לבא נדיקא לאסתלים הסוא לתר ולאתער חביבותא ורעותא
לשולא ולאתבר בחד ראובן בכורי אתה הכי הוא ודאי טפס קדמאה דיעקב הוא
ורעותא בלתר לאחרא הוא בתא דאתמר תא חזי ראובן ובלהו סבטין תריסר בלהו
לאתאחדן בסביבתא ובד אמר יעקב לסביבתא על בניה קרא לבבוי תריסר לאתבבר
בה ותא חזי עד בסף סלימיתא לא אסתבח מן יומא דאתברי עלמא בהאי סעתא דבעא

בראשית מהפכה לאחרא ס' ע"ב

יעקב לאסתלקא מעלמא לאברהם מימוהי ויצחק מסמאלוהי ויעקב הוא סכיב ניכוותהון
סכיכתא קמיהון כיון דחמא יעקב כך קרא לבניו ואחיד לון סחרניה דסכיכתא וסדר
לון כסדורא סליק הלל דסדר לון סחרניה דסכיכתא דכתיב הסבו והכו ותמתו
תתן עלויהו דכלא וכתיב רתיכין עלאין סחרניהו כתחי ואמרי לך ו׳ הגדולה והגבורה
וגו׳ כדין לתתכנים סמסח לנבי דסיהרא ולתקריב מזרח כמערב הלל ויאסוף רגליו
הל המטה ולתכסיר סיהרא ולסתכא כעלויהו וכדין ודאי תכיכן יעקב לכיכו לה מיתת
כיון דחמא יעקב סטרא סליס מיה דלא לסתכא הכי לבר כם לאחרא חדי וסכח ליה
לקבה ופתח וכריך לבניו כל חד וחד כדקא יאות ליה ׳ רכי יוסי ורכי יסא הוו אזלי
כאורחא אמר רכי יסא הא ודאי תכיכן כל כניו דיעקב לתקניו כסדורא סליו ולתברכו
כל חד וחד כדקא יאות ליה מאי קא כיימא כהאי קרא דכתיב מלאך סמכא לחמו וגו׳
הל לא ידעכא כגון דלא סמעכא כיה מכוכיכא קדישא הלא לאכא ולכא כיזל לנבי
כוכיכא קדישא לזלו כך מטו לנבי דרכי שמשון אמרו מלה ואזילו סאילתא אמר לון
ודאי רזא דאכמתא הוא פתח ואמר אסר ושב לאוף ימים ועל מפרניו ושכון אמאי
ויהיב תמן הלא מאן דיהיב כספתא דימא לסתמם כתפנוקי עלמא והכא אסר דא
פתח עלאה דנדיק כד לתברכא לזרקא כרכין כעלמא והאי פתחא לסתמודע
תדיר לכרכין דעלמא ולקרי אסר ודא הוא עמודא מהימנא דקאים עלמא עלייהו
והוא לתר דלקרי לסס שבי מהוא לתר לתקן דהוא דאתמר מאסר שמכה לחמו מה
דהוא לחמא דמסככא לתהדר לסס שבי כגון דלריך כיה כרכין ותפנוקין וסופא
דקרא לוכא והוא יתן מעדני מלך מאן מלך דא ככסת ישראל דמכה לתזן כתפנוקי
עלמא ודא יהיב להאי מלך כל כרכין כל חיזו וכל טיבו הוא יהיב ומכה נכקי אמרו
לי לא לתיכא לעלמא הלא למכדע דא טב לן ראובן כוכרא דיעקב הוא אמר ר׳ חייא
ליה הוא לתתזי כלא ולתעבר מכיה ולתייהיב מלכו ליהודה בכירותא ליוסף כהוכתא
גלוי הקב״ה פחז כמים אל תותר לא תסתאר בה ומה דאמר כאי ורעות הוכי הכא
ברכיה ופקדיה לקבה ׳ לרחימותא דמלכא דבעא מלכא למעבד ליה טיבו וחמא אל
תעבר בריה כסוקא אמר למלכא דא הוא כרי ודאי דחימה דכפתאי סמא מלכא וידע
דהא סליל על בריה כך ישראל אמר לראובן בכורי אתה וגו׳ הכא פקדיה למלכא ׳
פחז כמים אל תותר הכא אמר מה דלעיל ליה הלא לסתאר ליה כאורעא ושדי ליה
לבר לקבל דא חד מאכא תחומא מסטר׳ דמסככא לעילא די מאכא תחות דא דמיכא
ואמרי לה תחות ידא דגבריאל ומיכאל הוא ריסא ככל אתר מסטרא דחסד וגבריאל
מסטרא דסמאלא דגבורה ויהודה שד רד עם הל סטר גבורה כי דיכא לקבי וסמיך
ליה לראובן לאב דמלכו הוא דיהודה לראובן סמוך לקבליה הוא ׳ תרם זמינן לזכון
כני לראובן לתנאי תרין קרכין כגו ארעא ׳ תא חזי כתיב כאי כגלותא דמצרים
ורעות לזכוי לזכון הוו קדמאין לנבי לאזכון לקרכא ׳ יתר סלית לגלותא דאשור
דמתתן גלו כני גד וכני ראובן קדמאי מכלהו וסכלי כמה כוסין וכמה עבויין סכלו
ולא תכו עד כען ׳ ויתר עז לזמכא דמלכא מסיחא ויתער כעלמא לזכון יפקון ויגחון
קרכין כעלמא ויכנחון ויתקפון על עממיא וכני עלמא ודחלן מכויהו וירתתון קמייהו

ויתמיכו

ס״א מאן דאתי. קרא דאתי
ס״א דאתמר. דאתמר כתפנוקין
ס״א דכתיב. דכתיב כתפנוקי עלמא ודכי
ס״א דאתמר. דאתמר כתפנוקי עלמא ודכי
ס״א דכתיב. דכתיב
ס״א דאתמר. דאתמר כתפנוקי עלמא ודכי

ויתקיים לו תגבורת מלכותו ולו יתחרון כיס הלא פחז כמוס לו תותר מלי טעמא
לו יתחרון כיס ולפילו בסטרא חד דעלמא כגון כי עלית מסככי לכיך דזמיכין
לעילא ולתתא קרבין כגו ארעא קדישא מסככי לכיך דיוקא זו ירושלם. תא חזי
כרכיא סטרי עלמא לתבדרו ככי רשוכן בגלותא לקכליהון דכל ישראל לתגלו
בגלותא לרבע זמכין כרכיא סטרי עלמא הלא כמי חד ורחמית חוכי תרי ותר טלת
תלת ויתר עז לרבעה כגוותא דו זמיכין לוכן לתגא קרכא כרכיא סטרי עלמא
ולמסלם בקרבייהו על כלא ובכתון עממין סגיחין ויסלטון עלייהו.

פחז כמוס לו תותר כי עלית מסככי לכיך הכא לתרמיז על הרהור קדמאה
דהוה ליה ליעקב בהאי טפה קדמאה כרחל דלמלקא הסיון טפה הוה סימן
כלתרה לסתלר רשוכן ככלא לכל פחז כמוס לו תותר כי עלית מסככי לכיך עלית
כהרהורא לחרא לו חלמת וגו'. דלו פחז כמוס לו תותר דהא כד יגחון קרכא כמי
רשוכן כעלמא ובכתון עממין סגיחין לו יתחרון כמלכותא מט כי עלית מסככי
דזמיכין לתגא קרכא כארעא קדישא דיוקא דכתיב כי עלית מסככי לכיך מסככי
מכאן ליה לולו דו ישראל הכא מסככי לכיך ולו מסכב כגון דהא כתרי זמכי לתבבי
דוסלם ותלתאה לזמכא דמלכא משיחא ועל דו מסככי לכיך והכא לתגליוה כרכיא
ומלן דהוה כהדוא זמכא ומלן דיהא כד עלו ישראל לארעא ומה דיהא כזמכא
דמלכא משיחא כעובדא דרשוכן. **שמעון** ולוי לחים תמ' ר' יונתן
הכא לחיד לון כסטרא סמאלא דסכיכת' דתמ' עובדין
קטיל דדיכא דלו יכיל עלמא למסכל לתר ר' יוסי כרכתא דלהון לן היה לתי ר' יונתן
סמעון לו לתתזי להאי דתמא ליה כמה עובדין כיסון ולוי דלתי מסטר' דדיכא קטיל
וכרכתא לו תלויא כיה ואפי' כד לתא מסא לו תלי כרכתיה כיה דכתיב כרך ו' חולו
ושועל ידו תרכה כקלה תלויא. תא חזי כתיב זה היה גדול ורחב וידים סם רמם ולין
מספר חיות קטנות עם גדולות זה היה גדול דו סכיכתא דקיימא עליה דיעקב כד
בעא לאסתלקא מעלמא ורחב וידים דהא כל עלמא לחלי ולאסתלים ולתגמס תמן סם
רמם ולין מספר דכמה מלאכי עלאי וקדישאי לאסתכחו תמן חיות קטנות אלין ליכון
יב שבטין כגוי דיעקב דלאסתכחו כיה כסלימוקל גחל זאב וחד ונחד טלא
לחר רכי יונתן אריה חד וטלא חד חד זאב וחד נדי וכן כלהו לאסתכחא חיות
קטנות עם גדולות. רכי יהודה לחר כלהו מפיר לכל יהודה אריה סמשון סור דו
לוקמו' מכרייתו דהוו מסגיחין דו לקכל דו דו מיומיא ודו מסמשו' לתורת דשבדו
ביסין לחרו כגייר לקוכין לאריה כקופטים ויסתכל כדו וידחל מכיה כך סמשון סור
ויהודה אריה סמשון לו זכה לכרכתן אלא טפל ליה מסא כיהודה כתיב הכא סמא ו'
קול יהודה וכתיב התם כי סמעתי' כי מגוחה תכבי לחר רכי יהוד סמשון ולוי לכוסון
סלוק לון למסא לל מט לכוסון סלוק לון למסא לפ לכן כסלוק ליף לכוסיכא קדישא
עלאה גלו ליה לרכי סמשון לחר כמה מלין לטפא כידוי וכבה לחר מלן ונלי לך
כוסיכא קדישא דסתלקת כחייך על כני כסא לסתלקת כמותך ולסתי דיוקך מפתחן
דמלכך לתמסרו כידך תדיר. תא חזי יעקב הוה ליה לרבע כסין ולוליד כנין מכלהו

ואסתלק כמעט כד בעא יעקב לאסתלקא קיימא עלוי בעא לברוכי בחלין
חלה וכיל מקמי מכיתתא דדחיל לחמר היך לעביד דהה תרוויהו מסטר דדיכה קטיל
קה לתיין לי לתקיף כמכיתתא לה וכולה דהה תרכב כמין הוו לי ואסתלימכה חלה
לאסתלקא לון למארי דכיתא דהה כיה כרעותיה קיימא ומה דכעי ועביד כך יעקב
חולקין דכמין וכטין הה כמכית כהלי עלמא ואסתלמכה הוך לתקיף כמטרוניתא
יתיר חלה לאסלק מלין למארי מטרוניתא והוא יעבד מה דכעי: תא חזי מה כתיב
וזלת הכרכה לאמר ברך מסה הום הילדים מלריה דכיתא מלריה דמטרוניתא כמה
דכתי הומם יקיימנו והומם יפרנו דהה כלת מסה כתי ועל דא מסה כריך מלן דכעה
חלה דחיל כדחוקימכה ובנין כך חמר יעקב הה חמיכן דכני חלין כסטר דדיכה קטיל
ליתיה מלריה דכיתא ויכרך לון ואלהי הום הילדים היה ורעותיה עביד ככיתא כלה
הומם יקיימנו הה ואחר מסה קומה וי׳ והומם יפרנו הה וכמה יאמר עומה וי׳
ואלהי רעותיה עביד מלריה דכיתא ולית דיחמי כידיה ככר כה דנזר על אנתתיה
ועביד רשותיה ועל דא יעקב חף על נב דהום לחיד בחילה דחוי לא הוה מלריה
דכיתא חלה לאתא מסה לעילא בנין כך סליק לון למלריה דכיתא:

בסורם

חל תכא כפסוי ונו׳ ר׳ אלא פתח ואמר סור וי׳ לירחי׳ ונו׳ סור וי׳
לירחין רזא ועלאה דאוריתא לא יהבי לקבא חלה לחיכון דחלי
חטאה(ואתן חיכון. דחלי רזא עלאה דאוריתא)ואתן חיכון רזא דאוריתא הוו חיית
דא את קיימא קדישא דלקרי סור וי׳ כרית קדם שמעון ולוי לטרפו גרמייהו על
הלי סור כחבבי סכם דיבזרון גרמייהו ויקבלון עלון הלי סור ויעקב אמר בסודם חל תכא כפסוי חלי
תו כעובדא דזמרי כן סלוה דפנחל הלי סור ויעקב אמר בסודם חל תכא כפסוי חלי
פסוי דא כפסוי דעשת ואתאחד כברי עלאה לעילא ולקבי כפס נהורא דחיי בקבלם ש
תאד ככודי׳ הא לוקמ׳ כדה ויקהל עליהם קרא חל תאד ככודי דא ככוד ישראל
סתם ועל דא כריך לון לכהון כגין דסליק לון למסה רבי חייא אמר מסכי קרלי הפי
כניכי כך דלא לתאחד דא כדא ואנטריך הכי ועל דא לית כיה כלה ולית לך דרא
כעלמא דלא כחתא דיכא דלהון לקטרגא כעלמא ואסלקי מסדרי על פתחייהו דכפי
כפא הא לך כלה. יהודה אתה יודוך אחיך ידך כערף אויביך ונו׳
ר׳ יוסי פתח עמה ירא למועדים ונו׳ עמה ירא כגין לקדשא
כיה ריש ירחין וריש סתין ולעלמין סיהרא לא כסיר חלה מסמא וכל סמא סליט
כסיהרא לא סלטא כד לתכבים סמא כדין סיהרא סלטא ולית חוסכן לסיהרא חלה
כל לתכבים סמא ותרוויהו עבד קבא לאהכרא הה ויתן לותם הלדים כרקיע
סמים להאיר על הארץ ונו׳ והיו לאותות חלין לאותות מכתות דכתיב כי לות היא ולמועדים
ליכון יט ולימים חלין ריסי וירחין ולסכים חלין ריסי מכין דלהון לאות כשלשה שבתות
מסבן לסמא ומסלק לסיהרא ולא כלה הא כי הא דאמר רבי אלעזר כתיב הרכית הגוי
לו הגדלת הסמחה הרכית הגוי חלין שרלך דכתיב כהו כי מי גוי גדול וכתיב גוי אחד
כארץ לו הגדלת הסמחה כגוים סמא דא סיהרא דאתרכיאת כהורא כגוים
לעילא

[illegible]

כהיר חמי מה כען יעקב לה׳ . יעקב לחודי בסיהרה ואסתלקו בשמשא עלאה
ואתחדו כהיר דכהיר לשמשא עלאה ומתדבקן כיה דכתיב ואתם הדבקים כו׳
חלדיכם חיים כלכם היום . יהודה אתה . ר״ם אתי מלכו ליהודה לתקיים והיינו דאמרי
אחי דכתיב ספעם תודה את יי׳ כגון דאינון רכיעאה תודה לתיי׳ כגון דאינון
רכיעאה לכרסיה ולי דה רשימת דשמא עלאה וכמה לסתלי כסא והיינו ה״ה כתראה
דשמא קדישא שמא קדישא סליק בחתוי וקסר דלחיד לון על דה יודוך לחיך דמלכו
דילך לתתזוה לתקוייתא ודאי יהודה עוד רד עם ש ועם קדושים כחמן מאן קדושים
חלין קדושים עלוכין דכלהו חודן לנביה ושויה כחמן כגון כך הוה קדמאה על כלא
רכי שמעון פתח ואמר כל כבודה בת מלך פנימה כל כבודה דה כנסת ישראל בגין
דחיא כבוד דה על דה דכר ודה נוקבא ואתקרי כבודה בת מלך הייכו בת שבע
את קול והאי מלך עלאה הוה פנימה בגין דאית מלך דלאו חיכו לגו כוותיה והאי
כבודה בת מלך ממסכנות זהב לבושה בגין דאתלבש ואתחדת בגבורתא עלאה
והאי הוא כמי מלך לקרי בך קיימת לרעא חיימתי כשעתא דאתחדת במסכנ
כדין מלך במסכנ ישמיד ארץ ודה קריין מלכו דשמיה יהודה לאתחזי כיה וירית
מלכותא דכתרשא . רכי אבא ורכי יצחק הוו קאזלי כארחא אמר רכי יצחק כפתח
כמלי דאוריתא וניזל . פתח רכי יצחק ואמר ויגרש את האדם וגו׳ אפילו הכי ויסכן
מקדם לגע וגו׳ . אלו קרא לוקמוה מכריה לכל ויגרש ככר כם דגרים לאכתתיה את
האדם דייקא . תא חזי רזא דמלה אדם כמה דאמרן לתתם וגרים מותא ליה ולכל
עלמין וגרים להסוה לילה דאמרן לאתרכא כיה ולאתרכא כגוי לעלמין
האי וגרש את האדם את דייקא כמה דכתיב ואגרשה את יי׳ לוף סכי את האדם
ויסכן מקדם לגע וגו׳ אלו לתתי ואלו לילה לאסרי עלייהו ואת להם החרב המתהפכת
לשמור טפסי דאלהוכי דאמרן חרכא דמתלסטא המתהפכת דה אלו חרכא
דיבקא כתרין סטרין ואתהפכא מסטרא דה לסטרא לאחרא . דכר לאחר המתהפכת
לשמור דאמרן דקאמר המתהפכן לזמנין נוכרין לזמנין כמין ומתהפכן
מדוכתייהו לכלה ואגרש לשמור את דרך עץ החיים מאן דרך כלא הכותן כיה דרך לאחר
רכי יהודה ספיר וכי הוא ואלו דגרים אדם להסוה לילה דאמרן כיה לאתרכא
ואפילו סאר כני עלמא כמי כלא וכפמשכם סולמה לאחכם לכל סאכן קאמרת דהא
מדוכתיה מסתלק דכתיב ויגרש את האדם כגון דדה סליקו אדם הוא ומהסוה ואת
לאתפנים סיקרא עד דאתא נח ואעיל כתיבותא לתו חייכיא ואתפנים עד דאתא
לכרסה דאתקיים כשלימו דיעקב וכנוי ואתא יהודה ואחיד כיה ואתקף כמלכותא
ואחסין ליה לאסכת עלמין הוא וכל כנוי בתרוי הה׳ יהודה אתה יודוך לחיך יודוך
כשעתא דקיימו ישראל על ואמ וכלהו לודו ליה וכאתו לכתריה כימא . ידך כערף
לוויכך כלא יהודה ועלה כתיב . ואתחזו לך כני לחיך הא כלהו סאר סכטין דאתפלגן לתרין
כגד כני לחיך ולא כני לחך כני לחיך הא כלהו סאר סכטין דאתפלגן לתרין
מלכוון כד הוו סלקין לירושלם הוו סנדלין וכרעין למלכא דכירושלם כגון דמלכותא

מלכותיה קדישא עלאה מלעילא ומתתא ושתחוו לך ולזרע בניך ויעתקון דלהי כתיב ושתחוו
לאוסיפא לסאר עיזין ויסתחוו לך כתיב הלא בזמנא דזיתי מלכא משיחא דכתיב סריס
ויסתחוו הסתא דלמר יסתחוו לאחזאה דישראל כלהו כלאודייהו כלהו ואפלחון לריפא
דריס יהודה בקדמיתא **גור** נור
ולבתר לריס ורזא דמלה בקדמיתא כער ולבתר לוים יו לוים מלחמי.
מטרף בני עליית. מאי מטרף לאכלנא מלאך המות דליהוי קיימא על טרף לסיגאה
בני עלמא ולא מעזיב כלל וטרף ואין מכיל ומהו וטרף לסתלקת סביבותיה. כרע
כנגודתא דכבל דכן כנגודתא כאריה תקיפא דליהוי תקיפא וכלביא דליהוי תקיפא יתיר כך
וכרישראל היה תקיפא כאריה וכלביא כהאי נפלה מה לריה ולביא לא כפלין אלא כנין
למטרף טרפא ולמלטאה דהא מרחיק לרא טרפיה ומשעתא דלרא כפל ולא קם עד
מעמין עמי ולגבא עלייהו כלל נועה כרוב כאו. מי יקימנו הוא לא יקום לנקמא
מכוייהו נוקמא זשירא אלא מי יקימנו מי כלל מי ירפא לך והוא ליהוי עלמא עלאה
דכיה סלטנותא לאתקפא לכלא וכתיב מכתן מי יגא הקרח ומוקמוס.
יסור סבט מיהודה וגו' ומוקמו מכריה לכל עד כי יבא סילה כהא כנין **לא**
דסאר כו' לאחזאה בחד סכא סמא קדישא יה כאתר לאחרא אלא
אבל אתר לאחרא אלא כלא ' והכא סילה ליוד הא בחד סמא קדישא עלאה דסביבותיה
תקוס כסמא די ' והיהו רזא די ' כדקאמרינן. **אסרי** לגפן עירה ולסורק
בני לאתונו וגו'. רבי חייא פתח יי ושמרך מכל רע ישמור את נפשך
כיון דלאמר יי ושמרך מכל רע אלמאי ישמור את נפשך אלא יי ושמרך מכל רע כהאי
עלמא ישמור את נפשך כהאוא עלמא סמירה דהאי עלמא הוא למהוי כטיר כר כש
מכאה זיכין כיסין מקטרגין דלזלין לקטרגא כני כסא כעלמא ולאתדבקא כהו כהאוא
עלמא מאי הוא כמה דלמרן כל כפיק כר כש מהאי עלמא לי ליהוי זכי כסאתא דליליה
כלקא ואתעטרת כאתריה. ואי לא כמה מכולין טריקין לזכמכן לאכנדא ליה לגייהנס
ולאמסרא ליה כידא דדומה ואתמסרא למאכא על גייהנס ותליסר לגלף רכוא מאכן
ומכאה פתחין ובסאתא דחייכיא עלמא וכמה טריקין טהירין כטורי תרעי ועלייהו
אחד מאכא ככל תרעא ותרעא ובסאתהון דחייכיא אתמסרן לזיכון מאכן על ידא
דדומה כיון דאתמסרן כידייהו סתיימין תרשין דלסא דאלהטא דהא תרשין כתר
תרשין הוו. תרשין כלהו פתיחין וסתיימין לזיכון. דלכר פתחין דלגו סתיימין.
וככל שכת ושכת כלהו פתיחין ופקדין חייכיא עד לזיכון פתחין דלכר ובנעין בסאתין
לאחרנין דאתעכבין כפתחין דלכר. כד כפק שכתא כרוזא קרי ככל פתחא ופתחא
ולאחר יסוכורסעים לסאולם וגו'. תא חזי בסאתין דנדיקוקיא קכ"ם כטיר לון דלא
יתמסרון כידא דדומה דהוא מאכא סלא ושמור את נפשך.

(תוספתא) ראשון ראשון בשבת ראשון ראשון בשבת

אסרי לגפן עירה · מלן גפן דלא כבסת יעקב כמה דאת אמר גפן ממצרים תסיע · וכתיב לאתך כגפן פוריה · לאתך כהלוי גפן קדישא ·
אמר רבי יוסי מלי גפן דמכרכינן ביה כורלא פרי הגפן · כורלא הייכו דכתיב עץ עושה פרי · פרי הגפן דלא עץ פרי · עושה פרי דכר · עץ פרי דלא נוקבא · כגוונא כך כורלא פרי הגפן דלא דכר ונוקבא כחדא · אסרי לגפן עירה דלא מלכא משיחא דזמין למלטרא על כל חילי עממיא חילין די ממכן על עמין עעז ויכון תוקפא דלהון לאתתקף וזמין מלכא משיחא לאתגברא עלייהו כגין דהאי גפן מלוט על כל שאין כתרין תתאין דמלטי כהו עממיא עעז · הדי כתיב לעילא · יעקד דלויכון סרקא ומכון ויכנחון חילין לאחרכין לתת · ועל כלהו יתגבר מלכא משיחא ס"ד עבי ורוכב על חמור ועל עיר · עיר וחמור תרין כתרין לויכון דמלטי כהו עממיא עעז ולויכון מסטר ממלכא סטרא דמסכנא · ומה דאמר עבי וכי מלכא משיחא עבי לקרי לגלי סכי אמר ר"ם כגון דלית ליה מדילוה וקריכן ליה מלך המשיח · דלא הוה סיהרא קדים לשולא דלית לה כהור שלא משמשא · מלכא משיחא דלא יסלוט כמלטניה ויתייחד בדוכתיה וכדין הכא מלכך יבא לך סתם · לי לתתא עבי הוה דהא כסטרא דסיהרא הוה · לי לעילא עבי לסטרא דמלכא דלא נהרא · לחם עבי · ועם כל דלא רוכב על חמור ועל עיר תוקפא דעממין עעז לאכפייא תחותיה ויתתקף קלא כדוכתיה · ככם כיין לבושו כלא מי זה כא מאדום חמוץ בגדים מבצרה וכתיב פורה דרכתי לבדי ונו' · ככם כיין דלא סטר בגורה דיבא קשיא למשני על עממיא עעז · ובדא עכביס סותיה דלא לילבא לתתא כי דיבא דלקרי עכביס ויבא לתתסר כדא עכביס כגין לאתלבשא כתרוויהו לתברא תחותיה עעז ומלכין דעלמא · דכי יוסי פתח ואמר לסרי לגפן עירה · וכתיב ובגפן סלוט סרינוס ויהיה כפורחת עלתה כגה תא חזי כמה לטיטין לויכון ככי כפא דלא ידעין ולא מסגויקין ביקרא דמלריקון ולא מסתכלי כמלי דלורית ולא ידעי לרמייהו כמה יתפסון דכתיב דרך רשעים כחשכה לא ידעו כמה יכשלו · בזמנא קדמאה הות גבורה סרייא עלייהו דכבי כפא והוו ידעין ומסתכלי למהדא ביקרא עלאה כגין דפסקא כבורה מכוייהו הוו מסתמטי ככת קול · הדא פסק כבוא ופסקא כת קול ולא מסתמטי כבי כפא שלא כחלמ' וחלמ' דרגא תתאה הוא לכר דהא תכיכן חלמ' לאחר מסטים לכבוא · תא חזי חלמ' דלא לתתזי כגין דלתייהו מדרגא סתיתאה לתתא ולא לתתר · תא חזי חלמ' חלמ' לפולו לחויכיה דחלמ' מסטר ממלכא לתייה וכחית ככמה דרגין ולתתזי חלמ' חלמ' לפולו לחויכיה ולפולו לאחות סשולם כגין דזמכין בקטין חלמ' ומסתין הכי כיסין ומודעין לכבי פפא · מכוייהו דחויכן כהו כבי כפא ומודעי לון מלין כדיכין ולזמכי מלין דקסוט דמעין ולזמכין דחויכן סלוחין לחויכיה ומודעי לון מלין עלאין הדי רשע מלי כתיב כיס חמס חלמ' דקסוט דכתיב וכנפן סלסה סרינוס · מלי גפן דלא כבסת יעקב דכתיב הכא משמים ורלה ופקוד גפן זאת ומשמים דהא מלתר דלא לתרמי כל' סלוק עדרי צאן ופקוד גפן זאת · גפן דסיהא זאת ודלקי סלסה סרינוס כל' סלסה עדרי צאן דוכנים עלוי · והיא כפורחת דכתי' ותרב מכירת סלמה דלתבסיר סיהרא · עלתה כגה דלא ירושלם דלתתא · דל' עלתה כגה לשולא הסוא דרגא דקיימא עלה ויכיק לה כל'

אשר זרעו בו על הארץ. הכשילו הסכלותיה עכבים. לכטרח כהו יין המכטרח.

חמי כמה חמי ההוא רעא מה כתיב וכום פרעה בידי ואקח את העכבים ואשחט
אותם. הכא חמת ההוא כום תרעלה וכיקא דכי דיכא דכפיק מחיכון עכבי דאתייהיב
לפרעה ואתי ליה כמה דהוה כניכיהון דישראל. כיון דשמע יוסף דת חדי וידע מלה
דקשוט כהאי חלמא כניכי כך פשר ליה חלמא לטב על דכשר ליה ליוסף כהאי. תת
אשרי לגפן שירה דאתכפיין תחות האי גפן כל ת"ק מילין תקיפין דעתיד עשו
כדקאמרן כנין האי גפן אתקשר ואתכפיא ההוא חילא דלהון ואתמר. רבי שמעון
אומר לית גפן ולית גפן. לית גפן קדישא עלאה. ולית גפן דקרי גפן סדום ולית
גפן ככרייה כת אל ככר כנין כך כתיב גפן זאת הסיחה דקרי כלה זרע אמת. סורק
אלו ישראל דכפקי מהאי גפן כד חכו ישראל ובקעו להאי גפן מה כתיב כי מגפן סדום
גפנם וגו'. וכנין כך לית גפן ולית גפן. רבי יהודה ורבי יצחק הוו אזלי כארחא
אמר רבי יהודה לרבי יצחק כיזיל כהאי קקל דהוה ארח מיסר ויתיר. אזלו. עד דהוו
אזלי. אמר רבי יהודה כתיב לה תירא לכיתה מפלג כי כל כיתה לכום סכים. האי
קרא רבי חזקיה חכרה לוקים ביה דאמר דיכא דחייבי דניהכם תריסר וירחין פלגא
מניהו כחמה ופלגא מניהו כתלגא כשעתא דעאלין לגורא חיכון אמרי דת הוא ודאי
ניהכם עאלין לתלגא אמרי דת חריפא דסיטא (דשיטא) דקקכם סרפין ואמרין נה נלכתך
אמרין ווי. ודוד אמר ויעלני מכור שאון מטוט סיון ויקס וגו'. מאתר דאמרי נה נלכתך
ויכין מפתלמי כפטוייהו כפלג כל"ח כפרס שדי מלכים כם תפלג כצלמון. וכול חף
ישראל כן ת"ל לה תירא לכיתה מפלג. מאי טעמא כגין דכל כיתה לכום סכים.
תקרי סכים חלה סכים כגון מילה ופריעה. נטיעת ותפלין. מזוזה וכר תכוכה. וכו'
תת חזי לה תירא לכיתה מפלג דת כנסת ישראל דאיהי כל כיתה לכום סכים כמה
דאמרן דכתיב חמון כגדיש וגו'. לכוסף דדיכא קטיף לאתפרעא מעמין עעז וחמין
קכה למלכם לכוסף סומקא וחרכא סומקא ולאתפרעא מן סומקא. לכוסף סומקא
דכתיב חמון כגדיש וכתיב מדוע אדום ללכושך. סייפא סומקא דכתיב חרב ליי'
מלאה דם ולאתפרעא מן סומקא דכתיב כי זכח ליי' כבצרה וגו'. תו כי כל כיתה
לכום סכים דהה מסטרא דדיכא קטיף קטיף לתתיה. אמר רבי יצחק ודאי הכי הוא
חלה כל כיתה לכום סכים חלי סכים. חלין סכים קדמוניות כגון דאיהי לתכלולת
מכלהו ויכקא מכל סטרין כדכתיב כל הנחלים הולכים אל הים עד דהוו אזלי כגוא
כיה כההוא יכוקא דהוה אזיל לקפוטקיא כקסטירא דאמרן וחד סכא רכוב
אמר להוא סכא להאי יכוקא כרי אימא לי קרייך. אמר ליה קרוי לאו אד
הוא אלא אות לתתי לו ארכב לקמך ואימא לך. אמר ליה לא כעיכא אלא סכא
ואנא רכיב דאתקל נרמי כהדך. אמר ליה אי הכי אמאי אקרי. אמר
ליה כגין דכיזיל כאורחא. אמר תיפא רוחיה דהאי סכא דהוה רכיב ולא ידע
מלה ואמר אלא ויתקל כהאי. אתפרס מהאי סכא ואזיל ליה כאורחא כך מטו רבי
יהודה ורבי יצחק קריב לגכויהו. אמרו ליה ומה לון עכדת. אמר ליה רבי יהודה
מפיר קא עכדת אזל כהדן וכיתיב הכא ונשמע מלה מפומך. אמר לון נאי אלא אלא

אכולכח

לאכילה ומה דין. לפיקו כחמה ויהיו ליה. לתרחים לן כיסח ולשכחו אד כביעה
דמיה דקיק תחות לילה עתי מכייהו ולוכן עתו ויתיבו. פתח הסוף וכוקח ולחמר
לדוד לא תתחר כמרשים לא תקנא כעושי עולה. לדוד לי עירתך לא קלחר.
לי תפלה לא קלחר. לולא ככל לתר לדוד עתם רוח הקדש לחמרו לא תתחר כמרעי
מלי לא תתחר כמרשים לא תתחבר מכעי ליה לולא לא תעביד תחרות כמרשים כנין
דלא ידעת יסודא דגרמך ולא תיכול ליה דילמא ליהוי לילה לא לתעקר לעלמין
ותדחי קמיה. ולא תקנא כעושי עולה דלא תסנח כעובדיהון ולא תיתי לנקמה
עלייהו דכל מאן דחמי עובדיהון ולא קני לקבה לעבר על תלת לחוץ דכתיב לא יהיה
לך לאלהים לחרים על פני. לא תעשה לך פסל וכל תמונה. ולא תשתחוה להם ולא
תעבדם כי לכני ו׳ אלהיך ש קנא כנין כך כעי ליה לכר כם לחתפרסח מכייהו ולמסטי
לורחים מכייהו על דא לתפרסחא וסטינא לרחתי מכאן ולהלאה דלמסכחנא לכו
חומא הכי קרתי קמיכון. פתח ואמר ויקרא אל משה הכא אלף זשירא למתי כנין
דהתי קריאה לא הוה כמלימו. מתי טעמא דהא לא הוה אלא כמשכנא וכאדעא
לחרא כנין דמלימו לא למתכא אלא כאדעא קדישא. תו הכא מכיכתא. התם מלימו
דדבר ומוקבא לדם את אחוח לדם מלימו דבר ומוקבא הכא מוקבא. תו סיפא דקרא
וידבר ו׳ אליו מאהל מועד לאמר. כנין כך אלף זשירא. תו אלף זשירא למלכא
דהוה יתיב ככרסיה וכתרא דמלכותא עליה לקרי מלך עלאה כל כאית ואזיל לכי
עבדיה מלך זוטא לקרי כך קבה כל זמנא דליהוי לעילא על כלא מלך עלאה לקרי
כיון דכאית מדורים לתתא מלך ליהוי לכל לאו עלא כדקדמיתא כנין כך אף זשירא
ויקרא הכי תניכן זמין ליה להיכליה. מאהל מועד. מאן לאהל מועד. לאהל דכיה
תליין מועד ואנא ומכתא למתכי כלא והיו לאתות ולמועדים. כיה סדיה חומשכא
למתכי ומאן ליהוי סיהרא כלא לאהל כל יומא דיתי יתדותיו לכנח. לאמר. מלי
לאמר כנין לנלאה. לאהל אד וספיר הוא כנין דמלימו הוא לתר לנלאה מה דהוה
סתים לנו וכל לתר לאמר כלא וידבר ו׳ אל משה לאמר. דלתייהיב רשו לנלאה
דהא לתתכי למיהרא הכיא מלה מאתר דמשה קיימא. וידבר ו׳ לעילא אל משה
כאמצעיתא. לאמר כתריתא לתר לאות דשו לנלאה. תו ויקרא אל משה מה כתיב
לעילא ויביאו את המשכן אל משה וגו׳. לאחי אל משה הכי לאמרו כנין דמשה אחא
ליה כטורא וקבה לאחי ליה כאויר דשיכא כלא כאשר הראה אותך כאר וכתיב
כאראה לאשר הראה ו׳ את משה וגו׳. וכתיב וראה ועשה כתכניתם אשר אתה מראה
כאר. מאחר דלאיתיאו ליה כנין דיאחי לי ליהוי כסיהרא משכנא דמשה לכל לאחי
ויביאו את המשכן אל משה. אלא למלכא דכעא למכבי פלטרין למטרוניתא פקיד
לאומנין היכלא דא כדוך פלן והיכלא דא כדוך פלן. הכא אתר לערסא והכא אתר
לכויתא כיון דעכידו לון אומנין לאחוי למלכא. כך ויביאו את המשכן אל משה
אחרי דכיתא ליה לאלדים כיון דאתכלל היכלא מטרוניתא זמינת למלכא להיכלא
זמינת לכעלה עתה כנין כך ויקרא אל משה. וכנין דמשה אחרי דכיתא ליהוי
מה כתיב ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה משה דליהוי אחרי דכיתא

עבוד הכי מה דלית רשו לכר כם לאחרא למעבד הכי · ויהכר ו׳ אלהו דרנא לאחרא
שלחה · וכדין בשעתא דאזדמן מסה למיעל כדין פתח ואמר לדם כי וקריב
אכם · מאי לדם הכא אלא כך לתתכרו שמשא ומיהרא כחדא פתח ואמר לדם
כדכתיב שמש ירח עמד זבולה עמד ואלא עמדו · כי יקריב מכם הכא לתרמיז מאן
דיעביד פולחנא דקרכנא שלים דיסתכח דכר ונוקבא משמע דכתיב מכם דיסתכח
כחיזו דלכון קרכן ליי׳ דתקריב כלא לאתאחדא כחדא לעילא ותתא · מן הכהמה
לאחזא לדם וכהמ׳ כלא כחד׳ מן הבקר ומן הצאן אין דתיכין דאיכון דכיין כיון דאחז׳
מן הכהמה יכול מכלא כין דכיין כין מסאבן תדר ואמר מן הבקר ומן הצאן תקריבו
את קרכנכם · קרכני מכעי ליה מאי קרכנכם הלא כקדמיתא קרכן ליי׳ וסתמא
קרכנכם · קרכן ליי׳ לדם · קרכנכם מן הבקר ומן הצאן לאחזא יחוד׳ מתת׳ לעילא
ומעילא לתתא · מתתא לעילא היכו קרכן ליי׳ · מעילא לתתא היכו קרכנכם · למלכא
דליהוי ויתיב כטורסקא עלאה לעילא לעילא וכרסיה לתתקן על ההוא טורסקא ומלכא
עלאה על כלא כר כם דקריב דורפא למלכא כשא לסלקא מדרגא לדרגא עד דסליק
מתתא לעילא לאתר דמלכא ויתיב עלאה על כלא וכדין ידשין דהם סלקין דורכ למלכא
וההוא דורכא דמלכא ליהוי · כאית דרוכא מעילא לתתא הא ידעין דסהוא דורכא
דמלכא כאתי מעילא לרחימא דמלכא דליהוי לתתא · כך כקדמיתא לדם סליק כדרגוי
מתתא לעילא וכדין קרכן ליי׳ מן הכהמה מן הבקר כאית כדרגוי מעילא לתתא וכדין
קרכנכם · כגיכי כך כתי׳ לכלתי ועדי עם דכשי סתיתי ויכי עם מלכי היכו לדם וקרכן
ליי׳ לכלו רעים היכו מן הבקר ומן הצאן וכדין תקריבו את קרכנכם · אתו רכי ויצחק
ורכי יהודה ונסקום על ריסיה · אמרו כריך רחמנא דזכיתה למשמע דא וכריך
רחמנא דלא אתאכידו מלין אלין כההוא סכא קמו ואזלו עד דהוו אזלי תמו חד
נפק כטיע כחד גוא · פתח הסוא יוקף ואמר אסרי לנפן שירה ונעורקם כמי
אתונו · הלי קרא רזא עלאה הוא · אסרי אסר מכעי ליה · עירה עיר מכעי ליה ·
אלא רזא הוא לדדקי דליכון ככי רב לאסתמרא מההוא נירא דעיר · ושמא קדישא
אתכליל תמן ך וכמה דהכא אתרמיז שמא קדישא הכי כמי ונעורקם סורק מכעי
ליה · ככי כן מכעי ליה סורק כדכתיב ואככי כטעתיך סורק כן כלא כן אתונות ·
אחאי סורקה ואחאי ככי אלא כמה דאית שמא קדישא לאכפיא לעיר הכי כמי שמא
קדישא לאכפיא חילא לאחרא דליהוי חמרא דאלמלא דשמא קדישא אתרמיז הכא
מטרטאי עלמא ך כחילא דא ור״ כחילא דא לאסתמרא עלמא מכיהו ולאסתמרא כר
כם דלא ישלטון כיה כעלמא · אסרי לנפן מאי נפן דא כנסת ישראל אחאי אקריית
נפן · אלא מה נפן לא מקבלא עלה כשיעתא לאחרא הכי כמי כנסת ישראל לא מקבלא
עלה אלא לקבה וכגין כנסת ישראל לאכפיין כל חילין לאחרכן ולא יכלין לאכאפא
ולשלטאה כעלמא ועל דא אמיל קרא שמא קדישא כיכוייהו כשאי ניסא וכהאי ניסא ·
כי אתונו דאתעקר כגין סהוא סורק כדלא ואככי כטעתיך סורק כם כיין לכוסו וגו׳ ·
ככם כוכם מכעי ליה · אלא ככם מיומא דאתכרי עלמא ומאן ליהוי דא מלכא משיחא
לאתא כיון שמא עלאה · וכדם עככיס שטר שמלא לאתא · וזמין מלכא משיחא
לשלטאה

למלוחה לעילא על כל חילין לאחרנין דעמין עלמא ולתברה תוקפיהון משלה ומתתה
דלית ככם כיין לכוסו דהה תמרה לחזי חידו וכוליה דיהה לעמין עלמ׳. הכי נמי מלכה
משיחה ויחזי חדו ליסרהל וכוליה דיהה לעמין עלמ׳. כתיב ורוח שדים מרחפת על פני
המים דה רוחה דמלכה משיחה ומן ומה דלתתברי עלמה לסמי לכוסיה בחמרה
עלאה חמי מה כתיב כתריה תכלילי עיכים מיין ולבן שכים מחלב דה תמרה דמרוו
עלאה דלוריתה מכים שתי. ולבן שכים מחלב. דהה לוריתה יין וחלב תורה
שבכתב ותורה שבעל פה. כתיב ויין ישמח לבב לחנם להנהיל פנים משמן ודלו
מלתר דלתקרי שמן. תה חזי סירוחה דחמרה חדוה הוה לתר דכל תידו מכיה
נפקה וסופיה דיהה מט כנין דסופה דילים לתר כניסו דכלה דיהה הוה וכים לתדן
עלמה ועל דה סירוחה חדוה וסופה דיהה כניכי כך להנהיל פני משמן. מלתר דכל
חדוה מכיה נפקה. ולחם לבב לחנם יסעד. מלן לחם. הלה לחם עלמה שמיך.
ולי תימה דכיה תלויה סעידו דעלמה בלחודוי לתו הכי דהה לילית כלה ומה לה
לסתכה ולה כשי לתפרסה לן. ומלן דלתפרים לן לפרים מחיין והייכו דכתיב למען
הודיעך כי לה על הלחם לבדו יחיה האדם. כני דלה כשי לתתפרסה ולי תימה דוד היך
קלמר ולחם לבב לחנם יסעד הוא יל הלויה הלה תלויה כיה כלחודוי סעידו דעלמ׳ הלה דיוקה
דמלה ולחם כתו וה״ ועל דה כלה לסתכה כחדה. תה חזי מלן דמברך על מזונה לה
יברך על פתורה ריקניה וכשי כהמה לסתכה על פתורה וכסה דחמרה כימיהה.
מלי טעמה כנין לקדרה שחלה כימיהה וכהמה דיתברך מכייהו ולתתקדרה כהו
ולחהוי כלה חד קדורה לברכה שמה קדישה כדקה יהות. דהה לחם לתקדר כיין
ויין כימיהה וכדין ברכהן סדיין כעלמה ופתורה לסתלים כדקה יהות. למר
רבי יצחק הלמלה לה לחזדמן לן לורחה דה הלה למסמע מלין לחי לן. למר רבי
יהודה יהות הוה לסלי יכוקה דלה יבדע כל סלי והכה מסתפיכה עליה לי ותקויים
בעלמה כנין סלי. למר רבי יצחק ולמה. אל כנין דסלי רביה יכיל לסתכלה
בחתרה דלית רשו לבר כם לסתכלה כיה ומסתפיכ׳ עלוי דעד לה ומטי לפרקוי ומנח
ויסתכל ויעבדון ליה. סמע סהוה יכוקה למר לה מסתפיכה משכחה לעלמין דהה
כשעתה דלסתליק הכה מעלמה כריך לי וכלי עלי וידעבה דזכותה דהכה יגין עלי.
למרו ליה ומלן הוה לכוך. למר כריה דרב המנוכה סכה. כטלו ליה ולרכבוה על
כתפייהו תלת מלין. קרו עליה מהלוכל יגה מלכל ומעז יגה מתוק וגו׳. למר לון
סהוה יכוקה מלה לתתה לידויכו פריסו לה למרו ליה קכה זמין לן לרחה דמוי.
חיסה חנת. פתח ולמר מהלוכל יגה מלכל ומעז יגה מתוק. סלי קרא לסמכתה לית לן
כיה מהלוכל דה נדיק דכתיב נדיק לוכל לנפשו נפשו. נדיק לוכל ודלי וכטיל כלה
למלי לנפשו נפשו. לויהב סבעה להסו דלקרי כפשו דלקרי דוד. וגה מלכל דשלמה
סהוה נדיק לה יסוק מזוק לעלמין ולה יכיל עלמ׳לקייס׳כיה. ומעז יגה מתוק דה יגחק
דכריך ליעקב כטל סמים ומסמני הארץ. תי לשב דכלה חד חלמה תוקפה דדיוקה
קמיה לה נפקה דכם. מלן דכם דה תורה שבעל דכתיב ה׳ עז לעמו יתן. וגה מתוק דה תורה שבעל

ה אזלו כחדא תלת ושמין עד דמטו לטורסא דקירח דלחמיה כיון דחמאו לון לתקופ כיתה
ויתבו תמן תלת יומין לחכרכון כרכוה ואזלו וסדרו מלין קמיה דרבי שמעון. לחמר
ודאי ורותא לוריתה לחסין ולחלמה זכותה דלחכין ויתעבד מלעילה לכל קבה לחיכון
דלחזלין כתר לוריתה לחסיכו לה לחיכון וכביכול לעלמין הה"ד ולחני זאת ברותי לותם
לחמר יי רוחי לחסר עליך וגו'. **זבולן** לחוף ימים ישכון והוא לחוף לחיות
וירכתו וגו' רבי לחבא פתח חגור חרבך על ירך גבור הודך
והדרך. וכי דה הוד והדר למיון זייכה ולחזדרז בהאי מלן דלחסתדל כלוריתה
ולחנא קרבה כלוריתה וזרוז נרמיה כיה דה הוא סבחה דמריה דה הוא הוד והדר
ולת לחמרת חגור חרבך. חלה ודאי עקרה דמלה לת קיימה קדישה יהב קבה ורמיס
ליה ככבי כפה כנין דיכטרון ליה ולה יפגמון ליה כפגימו האי רשימה דמלכה ומלן
דכנים ליה הה קלים לקבליה חרב נקמת נקם ברית. לנקמה נוקמה דכרית קדישה
דלתרמים כיה והוא פנים ליה ומלן דכעי לכטרה האי לתר יזדרז ויתקן נרמיה ויפה
לקבליה כפעתה דיכרה כיפה ויתקף עלוי להאי חרב דקיימה על ירך לתתרע ממלן
דכנים האי לתר וכדין חגור חרבך על ירך גבור. גבור חיהו גבור לתקרי. ועל דה
הודך והדרך. דה חגור חרבך על ירך גבור. מלן דכפיק כהרחה יתקן נרמיה
כגלופה דמלריה ויזדרז כהאי נדק חרב עלוה כגלופה וכעותין עד לה יפוק לחרחה
כדכתיב נדק לפניו יהלך ויסם לדרך פעמיו. תה חזי זבולן כפיק תדירה לפכילין
ולחרחין ולחנא קרבין ולזדרז כהאי חרב עלוה כגלופה וכעותין עד לה כפיק כהרחה
וכדין כיה עמין ולתתקף עלויהו. ולאי תימה יהודה הה לתתקן כהאי לחנא קרבין
ותקוניה כהאי חרב. דמאי זבולן. חלה תה חזי הכי תריסר סכטין כלהו תקופה
דמטרופיתה הוו תרין תקופין דמוקבי למר עלמה כסיר הסירים חד לרשות עלמה
ואכלה ואד תקופה לתתה. עובדה דכרחסית הכי הוא כמי כהכי תרי לתר חד עובדה
לעילה ואד עובדה לתתה ועל דה פתיחה דלוריתה ב"ה עובדה דלתת כנוהג דלעילה
דה עבד עלמה עלוה ודה עבד עלמה תתלה. כנוהג דה תרין תקופין דמוקבי
קלמר עלמה חד לעילה ואד לתתה חד לעילה כתקופה עלוה דמלה קדישה חד לתת
כתקופה תתלה כנוהג דלעילה. תה חזי זכלוה חולקיה דיעקב קדישה דזכה להאי
והה לתמר מיומה דלתכרי עלמה לה לסתכה ערסה עלימתה כערסיה דיעקב.
וכפעתה דכעה למלקה מעלמה כדין הוה עלים ככל סטרוי לכרסם מיומיכים ונחק
מסמלליה הוה כלמנשיתה סכיכתה קמיה כיון דחמה יעקב האי קרה לבכוי ולמר
לון הלסכו כנין דיסתכה תקופה דלעילה ותתה. תה חזי רזה דמלה תרין תקופין
לסתכלו תמן חד עלוה ואד תתלה למהוי כלה עלים כדקה יאות. תקופה עלוה
תקופה סתים וגליא דה תקופה דיוכלה לוסו הסוא דלמר עלמה כסיר הסירים
כדקלמרן דיסה סתים הוה דלה לתגליה הכא ולה יאות לתגלויה דרועין ונופה
לתגליין והה ודיעין סוקין סתימו ולה לתגליין מלי טעמה כנין דכבוהה לה סריה
חלה כלרעה קדישה ותקופה דה סתים וגליא. תקופה לחרה תתלה תקופה דכלה
דקלמר עלמה כסיר הסירים הלי תקופה דלתגליה יתיר ותקופ דה כתריסר סכטין
דלוכון

דלית תקונא דנפיק דילך · פתח רבי חכיא ואמר ועשה לה היס מונק וגו׳
וכתיב עומד על גבי עשר כקר שלשה פוכים נפוכה ושלשה פוכים ימה ושלשה פוכים
כנגבה וגו׳ והיס עליהם מלמעלה וגו׳ וכתיב ואת הכקר שכיס עשר תחת היס וגו׳
עומד על גבי עשר כקר · הכי הוא ודאי דלא יס מתקבל כ״ב בתרין עלמין כתריסר
לעילא רתיכין ממנן · כתריסר לתתא כתריסר שבטין · כיון דאתמר יעקב תקונא
עלאה ואתמר שכיכתה קדיס לקבליה בעא לאשלמא תקונא · קרא לבני תריסר
ואמר גון האספו ואתקיבו גרמייכו לאשלמא מהימנותא · תא חזי תריסר שבטין כד׳
דגלין כל סטרין · שלשה פוכים נפוכה · ושלשה פוכים ימה ושלשה פוכים כנגבה ושלשה
פוכים מזרחה והיס עליהם · והכי הוא ודאי תלת שבטין לכל סטר לר׳ רוחי עלמא
ותלת שבטין לדרועא דימוכא ותלת שבטין לדרועא דשמאלא ותלת שבטין לירכא
ימוכא ותלת שבטין לירכא שמאלא ונופא דשכיכתה עלייהו האי והיס עליהם · מלי
טעמא תלת שבטין לדרועא · ותלת שבטין לירכא וכן לכלא · אלא רזא דמלה תלת
קטרין לימוכא כדרועא ימוכא · ותלת כשמאלא · ותלת כירכא ימוכא · ותלת קטרין
כירכא שמאלא · לאתכאה תריסר קטרין לאדבע סטרין ונופא עלייהו לאתכאה
תריסר עם גופא כגוונא דלעילא · תא דכתיב כל אלה שבטי ישראל יב׳ ואת בנין דכה
לאתלים חושבנא כמה דאתמר והיס עליהם מלמעלה · שבעה עיני ו׳ לימוכן שבעה
עיני השם שכשן שכהדרין שערה כמה דכתיב כל הפקודים למחנה יהודה מאת
אלף וגו׳ · כל הפקודים למחנה ראובן וכן לכלהו · ודא תימא במנרים בשליקו דיעקב
משלמא דלאתכא עליהו כהאי שעתא כולי האי לוקף הוא ודאי שבעין כפנין הוו וכל
לימוכן דלעולדו כשבע עשרה שנין דלית לן חושבנא כמה דכתיב ובני ישראל פרו
וישרצו ויעצמו במאד מאד וכתיב עצמו מעשרות רבבי׳ · זכאה חולקיה דיעקב
עלמא דהוה לאתלים לעילא ותתא · אמר רבי אלעזר ודאי הכי הוא אלא כל כתקונא
עלאה דיוכלא לית לאתכא כלי האי · אלא דריש כיון דסדר רגלוי למיעאל בכרמא מאן
ליהו דעייל כהדיה · פתח רבי אלעזר ואמר והוא כאחד ומי יסיבנו ונפשו תאותה
ויעש · האי תקונא עלאה כלא חד הוא לא הני כיס פרודא כהאי תתאה דהא כתיב
ומשם יפרד והיס לארבעה ראשים · ואע״ג דלית כיס פרודא כד יסתכלון מלי כלא
סלקא לחד · אבל האי תקונא עלאה דיוכלא קיימא על תריסר כהאי תתאה ואע״ג
דלהיו חד האי לאתלים לכל סטר וכהאי סטר · לימוכן שית סטרין עלאין
תריסר הוו דכל חד חזוף לאחריו ואתכליל מכיס ואתכאה תריסר ונופא וכלא קיימא
על תריסר · מלי נופא דא ישקב והא אתמר כלא ריפא ונופא בחד קיימי · הו תריסר
תלת קטרין דדרועא וימוכא חסד חסדים · תלת קטרין דדרועא דשמאלא גבורה גבורו׳
תלת קטרין כירכא וימוכא נצח נצחים · תלת קטרין כירכא שמאלא הוד והודות · הא
תריסר ונופא קיימא עלייהו · הו אתלסר מכלן דלעילא לאתברכא ולכלא חד מעילא
לאתתא כיחודא עד דהוה לאתר דקיימא על פרודא · שבעה עיכין עלאין אלין דכתיב
עיכי ו׳ מסוטטי דכורין דהא אתר דכורא לימוכן הכא · עיכי ו׳ מסוטטות כאתקוני
סכיכתה לאתתא לאתר נוקבא דקיימא שבעה שכין עלאין לקבל הא דכתיב לך יי

הגדלה והגבורה וגו׳ . הלוי אתר אמליס לכל מטר תו מערה דכתיב מי ימלל גבורות
יי׳ ה׳׳א עמהו מעשרות רחמי וכתיב מסדי יי׳ כי לא תמנו וגו׳ . ותקונין אלין לאתלקו
מאתר לאתר לאחרא ושב׳ דהכא לאתמר טפי ואסתליק כמתקלא עלאה ותתאה .
ואלמא מלכא למרן ואטריכא לפרסא לן . זכאה חולקהון דצדיקיא יתיר דידעין
לרחמי דקב׳׳ה והכא כלא לאתגלייא לידעי מדין . אמר רבי יהודה זכותן ויעסכר תכלי
עבדו . חד יתיב ולעי באוריתא וחד כפיק ועביד פרקמטיא ותמיך ליעסכר דכתיב
ותומכיה מאושר והוה פרים כימי למעבד פרקמטיא וחולקיה הכי הוה דהוה ימא הוה
לאסחתיה וכגוני כך קרי ליה ירך לנפקא ולמיעאל ה׳׳ד ממא זכולן כנאתך ויעסכר
באהלך . לחוף יימים ישכון כחיכון פריסי יימים למעבד פרקמטיא לחוף יימים תשב׳
דחד ימא הוה ליה כאחסכתיה כתרי יימין סריית י׳ יוסי אמר כל מאי יימין הוו מסדרן
קרפולין כימא דילים . והוה לחוף לחניות לאתר דכל מרכין מסתכחין למעבד סחורתא .
וירכתו . אמר רבי חזקיה וכתיב דילים מטי על ספר גידון ותחומא פריס לההוא
לאתר ופרקמטיא דכל מלרי סחורתא סחרין ותייכין כסחורתיהו לההוא לאתר . רבי
לחא אמר כתיב לא תעביון מלח ברית מלחך מעל מנחתך על כל קרבנך תקריב
מלח . וכי לחמי מלח הלא כגון דאיהו ממרק ומכשר מרירא לאטעמא ואי לאו הוי
כגון מלחא לא יכיל עלמא למסבל מרירא ה׳׳ד כי כאשר מעפטיך לארץ נדק למדו
ויעסכו תבל . וכתיב נדק ומעפט מכון כסאך . ומלח ליהוי ברית דעלמא קיימא כיום
דכתיב אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי . כגון כך לקרי ברית
לחלדיך ולקרי יס המלח ויומא לקרי על שמים . רבי חייא אמר כתיב כי נדיק יי׳ נדקות
לאהב דא מלחא כיומא ומלח דפריס לן גריס לגרמיה מיתה כגון כך כתיב לא תעביון
מלח דהא דא כלא דא לא אזלא . אמר רבי לחא יס אחד הוא ולקרי יומם מלח לאתר
לית כיומא דאיהו מיין גלילן ולאתר דלית כיה מיין מתיקן ולאתר דלית כיה מיין
מרירן כגון כך יומם קריכן ועל דא לחוף יומם . אמר רבי לחא כל מטעא ומטעא וכל
חד וחד קטרא חד מלויכן קטרין דמתאכרן כגופא . רבי לחא הוה יתיב לילית חד
יקם למלעי באוריתא . על דהוה יתיב לאתא רבי יוסי ומטם לפתחא אמר סיפטא
בטופסרא קפטלאי אכיתי יתבו ולעו באוריתא לדהכי קם בריה דחופניח ויתיב
קמייהו אמר לון מאי דכתיב והחייתם את לבי ואת לחמי וגו׳ . וכתיב וכתתם לי לות
לחת . מאי קא בעית מכייהו . אמר רבי לחא יאות שאלת לכל מי שמעת מדי חימא
ברי . אמ׳ תו שאלתא דהא ליכון ואכו לה מה דלא בעאת מכייהו . דכתיב את תקות
חוט השני הזה תקשרי כחלון וגו׳ אלא הכי אוליפנא היא בעאת סימכא דחוי דכתיב
והחייתם את לב וגו׳ ואמרה סימכא דחוי לא שריית אלא כלות לחת . ומאי איהו
לות לחת דא לא׳ כגון דכיס שריין חיין והכי אוליפנא סימכא דמשה קא בעאת
ליכון לחמי והכו לה תקות חוט השני אלא ליכון לחמי משה הוא לאסתלק משלמ׳ דהא
לאתכיס שמשא והא מטא זמנא דסיהרא למסלט סימכא דסיהרא לית לן למיהב לך
ומאי ליהוי תקות חוט השני הזה כלא כחוט השני שפתותיך ומלכיהם יפרידו וגו׳
סימכא דיהושע יהא גבך כגון דסולטנותא דסיהרא אסתא . קמו רבי לחא ור׳ יוסי

ובמקיהו

ונפקיהו. לימרו ודאי זמין הוא למהוי ריש מתיבתא לון בגלותא רבא כישראל ומכו ר׳ כון
תו שמואל ואמר כבוי דיעקב כלהו תריסר שבטין לתתדרו לתתא כגוונא דלעילא למהוי
לקדיש בברכתן זכולן ליששכר תדיר והוה יששכר לשתדלותיה בתוריתא ותוריתא
לקדיש בכל לתתר למהוי לקדיש ליה זכולן בברכתן תכוי לקדיש ליה משה לקדיש ליה
הללא זכולן זכה על דלפיק פתח מפומיה ויהב לפומיה דיששכר בגויכי כך לקדיש ליה
בברכתן. מהכא לוליפכא מתן דסעיד למריה דתוריתא בטיל ברכתן מעילא ותתא
ולא שד שמ דזכי לתרי פתורי מה דלא זכי כך כם לחברה זכי לעותרא דיתברך בהאי
עלמא וזכי למהוי ליה חולקא בעלמא דאתי הללא זכולן לחוף ימים יסכון והוא לחוף
חכמת כיון דכתיב לחוף ימים יחלי והוא לחוף חכמת. הללא לחוף ימים בעלמא דין
לחוף חכמת בעלמא דאתי כדאמ הללא שם חכמת יהללון ונו׳. דתמן הוא כנידו דעלמא דאתי.
פתח ואמר השבעתי אתכם בנות ירושלם אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שחולת
אהבה אני. וכי מתן קריב למלכא כבשפת ישראל דאיהי אמרת אם תמצאו את דודי
מה תגידו לו. הללא בנות ירושלם הלין ליכון כשמתהון דבדיקויא דליכון קריבין
למלכא תדיר ומודעין למלכא בכל יומא עסקוי דמטרוניתא דהכי לוליפכא בשעתא
דכשמתא כחתא לעלמא בשפת ישראל עלת עלה בקיומא דחומתא דיחוי למלכא
וידע ליה רחימותא דילה לנביה כגון לאתפייסא בהדיה. וכמה כגון דחיובא על בר
נש ליחדא שמא קדישא בפומא בלבא בנפשא ולקדרא כלא כשלהובא דאתקדרא
בטיפסא ובהוא יחודא דשביד גרים לאתפייסא מלכא במטרוניתא ואודע ליה
למלכא רחימותא דילה לנביה. ל״ש בנות ירושלם הלין תריסר שבטין דתיכון ירושלם
על תריסר טורין קיומא ומתן דאמר על שבעה לה קאמר לאשלמא שלימו ואשׁ דכלא
חד דאית שבעה אית ל׳ ואית תריסר. וכלא חד ודאי על תריסר טורין קיומא תלת
טורין לסטרא דה ותלת טורין לסטרא דת. וכן לארבע זויון וכדין לתקרי היה כל״ה
היה החיה אשר ראיתי תחת אלהי ישראל והלין לקרון בנות ירושלם בגין דקיומא
עלייהו והיכון סהדי סהדותא למלכא על כנסת ישראל הללא שבטי יה עדות לישראל
להודות לשם יי׳. אמר רבי יהודה זכאה מולקהון דישראל דידעי תורתו דקב״ה
עלייהו כתיב כי עם קדוש אתה ליי׳ אלהיך וכך כתיב יי׳ ונו׳.

וישׂשכר

אמור גרס רובן כין המשפתים. אמר רבי אלעזר וכי יששכר
אמור אקרי אי כגון דיעסקון בתורתי קריכן ליה סום או אריה
או כמר אמור אלא אמרי כגון דאמור בטיל מטולא ולא כעיט כמאריה כשאר
בעירי ולא אית ביה נסות ברוח ולא חיים למשכב כאתר מתתקן לוף הכי יששכר
דאשתדלותיה כתוריתא בטיל מטולא דתוריתא ולא כעיט ביה בקב״ה ולא אית ביה
נסות ברוח כאמור ולא חיים ליקרא דילה אלא ליקרא דאריה רובן כין המשפתים.
כדאמריכן ועל הארץ תיסן וחיי נער תחיה. ל״ש וישׂשכר אמור גרס רובן
ונו׳ פתח ואמר לדוד וי׳ לאורי ושעי ממו אורה וי׳ מעוז חיי ממי אפחד כמ׳ אכיכין ליכון
הלין דתוריתא. כמה אכיכין ליכון דמשתדלי כתוריתא קמי קב״ה דכל מתן דיעסקון
בתוריתא לא דחיל מכנעי עלמא בטיר הוא לשלא בטיר הוא לתתא. ולא שד אלא

דכפיות לכל פניעי דעלמא ואחית לן לשמקי דמהומא רבא · תא חזי בזמנא דשל
לילא פתחין סתיומין וכלבי וחמרי סריין ומלטן בעלמא ואתייהיבת רשו לחבלא
בכל עלמא כיומי כערפיהו וכמתתון דנדיקייא סלקין לאתשנגא לשילא כד אתער
רוח נפון ואתפלג לילא לאתערותא קדישא לאתער בעלמא ואתמר בכמה דוכתי ·
זכאה חולקיה דההוא כר כם דליהוי קאים בההיא שעתא ואשתדל באורייתא כין דליהוי
פתח באורייתא כל ליכון זכין כיומין לשיל לן בנוקבי דתהומא רבא וכפית ליה לחמור
ואחית ליה כטפסרי דתחות עפרא דזוסמי קסרא · בגיכי כך יסתכר דאשתדלותיה
באורייתא כפית ליה לחמור ואחית ליה מההוא נרס דמעלות דליהוי סליק לסוקא
עלמא ואזי מדורים כין דמסתפתים כין זוהמי דטפסרי דעפרא · תא חזי מה כתיב

ויראא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבול ויהי למס עובד ·
וירא מנוחה כי טוב דא תורה דכתיב · ואת הארץ כי נעמה דא
תורה דכתיב · ויט שכמו לסבול למסבל עולא דאורייתא ולדבקא בה יומי ולילי ·
ויהי למס שכר למהוי פלח לקבה ולאתדבקא ביה ולאתפרשא מרחיקי ביה · ר׳ שמעון
ורבי יוסי ור׳ חייא הוו קא אזלי מבלילא עלאה לטכריה אמר ר׳ שמעון כיון
באורייתא דכל מאן דידע לאסתדלא באורייתא ולא אסתדל לאתחייב בנפשיה ולא עוד
אלא דיהבין ליה עלאי דארעא ושעבודא כיתיה דכתיב ויסכר ויט שכמו לסבול ·
מהו ויט סטא כדקא וייטו לאחרי הכנע · מאן דסטא לארחיה וגרמיה דלא למסבל עולא
דאורייתא מיד ויהי למס עובד · פתח רבי שמעון ואמר לסבחיל לוסכי וחונרותיהם
לחלא · זכאין ליכון כבי עלמ׳ ליכון דמסתדלי באורייתא דכל מאן דאסתדל באורייתא
לאתרחי׳ לשילא ולאתרחיש לאתתא ולאחסין בכל יומא ירותא דעלמא דאתי הה״ד לסבחיל
לוסכי ים · מאי ים דא עלמא דאתי דלא פסק מימוי לעלמין ובטיל לגבי טב עלאה דלא
זכי ביה כר כם אחר ומאי ליהוי ים וכגוני כך רמיז לן קרא דיסתכר דיסתדל באורייתא׳
ים סכר · דלא הוה לגבי דליכון דמסתדלי באורייתא וים׳ · כתיב חזי הויית עד די
כרסון רמיו ועתיק יומין יתיב וגו׳ · חזי הויית עד די כרסון רמיו כד אתחרב כי
מקדשא תרי כרסון כפלו תרי לשילא תרי לאתתא תרי לשילא לבנין דאתרחיקת אתתא
מעלאה כרסויא דיעקב לאתרחיקת מכרסויא דדוד וכרסויא דדוד כפלת הה״ד השליך
משמים ארץ · תרי כרסון לאתתא וירושלם וליכון מארי דאורייתא וכרסון דלאתתא
כנוגא דכרסון דלשילא מריהון דאורייתא׳ הויכו כרסויא דיעקב · וירושלם הויכו כרסויא
דדוד · ועל דא כתיב עד די כרסון ולא כרסויא · כרסון סניחין כפלו וכלהו לא כפלו
אלא מעלבוכא דאורייתא · תא חזי כד ליכון זכאי קסוט מסתדלי באורייתא כל ליכון
תוקפין דשאר עמין דשאר חילין וכל חילין דלסון לאתכפיין ולא שלטו בעלמא ויסתלק
זוהמן עלייהו לסלקא לן על כלא ואי לא חמור נרמך לן ליסרל למיהך בגלות ולמכפל
ביני עממיא ולמשלט עלייהו וכל דא לאחאי בגין וירא מנוחה כי טוב ומתקנא קמיה
ויכיל למרווח כגוי׳ כמה טבין וכמה כסופין וסטא מורחיה דלא למסבל עולא דאורייתא׳
בגין כך ויהי למס עובד · כתיב הדודאים נתנו ריח ועל פתחינו כל מגדים חדשים
גם ישנים וגו׳ הדודאים נתנו ריח · הדודאים אלין ליכון דאסתכר באורייתא כדקא יאות

דודאים בשדה ולא לתתדמן מלי דאוריתא חלה על ידוי בישראל כלה ומכבי ישמעאל
ודעתי כיבה לעתים וגו׳ ועל פתחיכו כל מגדים לימן גרמו למהוי על פתחיכו על פתחי
כתי כנסיות וכתי מדרשות כל מגדים · חדשים גם ישנים כמה מלי חדתהן ועתיקין
דאוריתא דאתגליית על ידוי לקרבא ליסראל לאכוהן דלשלח הלה לדעת מה ישמה
ישראל · דודי נפקתי לך מכבא לוליפכא כל מהן דאסתדל באוריתא כדקא יאות
וידע למחדי מלין ולאחדתותי מלין כדקא יאות לימן מלקי עד כרסייה דמלכ׳ וכנסת
ישראל פתח לון תרשין ונביז לון וכסעתא דעאל קלה לאסתעסעא עם גדיקייה בגנתא
דעדן לפיקת לון קמיה וקלה מסתכל כהו ואדי כדין קלה מתעטר בעטרין עלאין
ואדי במטרוניתא הלה אדמי גם ישנים דודי נפקתי לך · ומהדיה סעתא מלוי כתיבין
בספרא הלה ויכתב בספר זכרון לפניו · זכאה חולקיה מהן דיסתדל באוריתא כדקא
יאות זכאה הוא בהאי עלמא וזכאה הוא בעלמא דאתי · עד הכא סולטנותא דיהודה
דרועא דאתכליל בכלא בחילא דכל סטרין תלת קדמין דדרועא לאתגברא על כלא ·

דן ידין עמו כאחד שבטי ישראל · ר׳ חייא אמר אלו קרח ואת ליה
למימר לשבטי ישראל · או דן ידין לשבטי ישראל כאחד · מהו
דן וידין עמו · ולכתר כאחד שבטי ישראל אלא דן הוא דכתיב ביה מלמד לכל המחנות
דיהודה וכלה סמאלה ואזל לכתרייתא · תא חזי כיון דיהודה ורהוכן כטלין ליותי
ואדוכה פרסין דגלין וכטיל דגלא דאפריס דאיהו למעבד ירכה ומיכה כטיל בקפסירי
קסטא · ואי תימא זכולן דאיהו עאל וכפיק דכתיב ביה שמח זבולן בצאתך וכתיב
ויברכתו וגו׳ שלח ודאי יהודה אתכליל מכלא · תא חזי מלכו דלשלח אתכליל מכלא ויהודה
איהו מלכו תתאה · כמה דמלכו עלאה אתכליל מכלא · הכי נמי מלכו תתאה אתכליל
מכלא מנופא מירכא בגין לאתגברא בתוקפיה · כתיב מיומיו שם דת למו אוריתא
מסטרא דגבורה לאתייחדא ונבורה אתכליל ביומיא ובנופא וביראה ובכלא הכי נמי
מדרגא קדמאה יהודה איהו מלכו דאתי מסטר גבורה ואתכליל ביומיא בנופא וביראה
בכלא אתכליל כמה דמלכו דלשלח אתכליל מכלא · מדרגא תנייאה רהוכן דאיהו
לסטר דרום ודרוס איהו יומיא וכל חילא דיומיא יהודה כטיל ליה בגין דרהוכן
אתאחיד מכוס מלכו כדקא חזי כמה חל תותר וכטיל ליה יהודה ואתגבר בתוקפא
דיומיא דהוס מרהוכן וכן כתיב בדוד כמה יי׳ לאדני שב לימיני עד אשית אויביך
כיומיא ואתתקף בחיליה הלה ומין יי׳ שמה חיל וגו׳ יהודה ורהוכן תרין דרועין הוו ·
מדרגא תליתאה אפריס איהו ירכא ומיכא וכטלא קמי שמאלא תדיר ודן דא איהו
ירכא שמאלא כטיל לכתרייתא ועל דא הוא מתלף לכל מחנות לנחותם ואזל
לכתרייתא · יהודה כטיל חילא כתרין דרועין בגין דרהוכן דאיהו ומיכא לאתאחיד מכוס
בכירותא כהונתא ומלכותא ועל דא כתיב ליהודה ידיו רב לו ועזר מצריו תהיה ·
תא חזי כתיב ויעש המלך שלמה כסא שן גדול · כרסייה דשלמה עבד ליה כנוכא
דלעילא וכל דיוקנין דסכא עבד הכא ועל דא כתיב ויעש שלמה על כסא יי׳ למלך תחת
אביהו הוא · וכן ושלמה ישב על כסא דוד אבוי ותכון מלכותו מאד דקיימא סיהרא
בשלמותא · דן ידין עמו כקדמיתא · ולכתר שבטי ישראל כאחד כיהודה על שולם

כמה דהוה בממון דליהוי יקודלי עביד דיכה בעלמ' ודלין ומקטיל כחדא ולא מנטריך
ממך . דן ידין עמו . רבי יצחק אמר דן הויכו חויוה כמין על אורחין ומבילין ולי
תימ' דעל ממון בלחודוי הוה לוקי הכי כמי דלעילא דל הוה כפא לחר' (פי' כמה וטפ
מאסף לכל המחנ' וכמין לאורחין ומבילין לכתר חילין ומזיקין . מהכא כפקי ליכון
דכמיהן לכבי כמה על חוכין דרחמין להו כתר כתפויהו . אמר ר' חייא כמה הקדמוכי
לעילא עד דלא יתבסם כחמרא דחידו . כחם עלי דרך . תא חזי כמה דלית דרך לעילא
הכי כמי לית דרך לתתא ומתפרסא ימא לכמה אורחין בכל מטר . ולית אורחא חד
דלתתי ולאמני ימא ורבי כוכין ביסין לזכייהו כמה דלפיקי מיין לתתא כוכין טבין
ביסין כוכי עורדעניא כגוונא דל כוכין ביסין לזכייהו . וכד מסתמטי מלרקא דימא
לתחזון רכבין על סוסייהו ולמלא דהלי חויוה דליהוי ככים לכל מזיקין כמין לסוף
אורחין ובדר לון לאחורא הוו מטרטני עלמא . מסטרא דהכי כפקין אורחין לעלמא .
תא חזי כבלעם כתיב ולא הלך כפעם כפעם לקדמת נחש' כגון דליכון קיימין לנחשא
בארבי עלמא אמי מה כתיב ויהי דן נחש עלי דרך . אלא עלי דרך לאו נחש אלן
דלסתדל לאבתריה לאחים פחליוה דלעילא ואלא ליהוי ההוא דרך עלאה דכפק מלשלא
כל' הסותן כוח דרך ונו' . נחש אלן דלסתדל לאבתריה כלילו לאזל על ההוא דרך
עלאה לאכחשא ליה כגון דמההוא דרך לתזכו עלאי ולי תימא דן לאלא ליהוי כדרנא
דל לאלא כדכתיב ואת לסט האחב המתפכת לשמור את דרך עץ החייס . הכי כמי
שכופך עקבי סוס ונו' כגון לכטרא ליה לכל מזיקין . אמר רבי אלעזר תקוף דכורסייה
ליהוי . תא חזי כרסייה דשלמה מלכא חד חויוה מרפרף בקטורי ארבעה לשלא
מלריותיה . כתיב ותחל רוח י' לפעמו במחנה דן ונו' . תא חזי ממון כזיר הוה
ופריש עלא' ליהוי ולתנבר כוח חילא תקיפ' והוה חויוה בהלי עלמא לקבילו עמין
עמ' דהא לאסכת חולקא דברכתא דדן לכוהי ורית דכתיב יהי דן נחש עלי דרך
ונו' . אמר רבי חייא נחש ודועה . ספיפון מלי כיהו . אל רזא דתקוכא דאורחין נחש
ליהוי ספיפון . הכי כמי ההוא רעא דכלעם ככלא הוה ידע . תא חזי כתיב וילך ספי
לזמכין בהלי ולזמכין בהלי . ולי תימא דן לאו דרגיש בהלי הכי הוה ודאי . אלא
לתתכא על דרגא דל להוה סטר' כתרייתא ומכחא ליהוי דיליה ממכן דמלכא בהלי
ומתכא על הלי ויקר' ליהוי לכל ליכון ממכין . וכרסייה דמלכא בכל ליכון ממכן לתתקן
בכל הכי ממכן תקותייהו מתפרסן אורחין ודרגין הן לטב הן לכים וכלהו לתלאדן
בהכי תקוכי דכרסייה וכגיכי כך דן לסטר נפון כנוקבא דתהומא רבא דסטר נפון
כמה חבילי טריקין לזדמכן תמן וכלהו טפסירא דקסטרא לאכחשא עלמא כגיכי כך
גלי יעקב ואמר . לישועתך קויתי י' . בכל סבטי' לא קאמ' ליסועתך אלא בהלי
כגון דחמא ליה תוקפא תקיפא דחויוה מרחשא דיכה לאתנברא ר' יוסי ורבי חזקיה
הוו אזלי לאחמי לרבם בקפוטקיא אמר רבי חזקיה הלי דאמרינן לעולם יסדר בר נש
סכחא דמריה ולכתר יכלי גלוחיה . הלי מלן דלכיה טריד וכעי לגלאה גלוחיה ולהוי
בעקו ולא יכיל לסדרא סכחא דמריה כדקא יאות מלי הוה . אל תשב דלא יכיל
לכוונא לבא ורעותא קדורא וסכחא דמריה לאלי גרע שלא יסדר סכחא דמריה תשב

דלא יכיל לכווכה ויכלי גלותיה ההוא לדוד תפלה למשה ה' נדק הקטיכה רבתי · משה
ה' נדק בקדמיתה כגין דהיה סדורה דשבחה דמריה · ולבתר הקטיכה רבתי החזיכה
תפלתי · מאן דיכיל לסדרה שבחה דמריה ולה עביד עליה כתיב נס כי תרבו תפלה
איככי שומע ידיכם וגו' כתיב את הכבש האחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה
בין הערבים · תפלות כנגד תמידין תקנוה · תא חזי דאתערותא דלתתא לתתר
שכי כמי לעילא ואתערותא דלעילא שכי כמי לעילא מכיה עד דמטי אתערותא לאתר
דכעיא כוכיכא לאדלקא ואדליק ואתערותא דתכא דלתתא לאדליק כוכיכא לעילא
וכד הוי אדליק כוכיכין כלהו כוכיכין לאחרכין דלקין · ומתברכאן מכיה כלהו עלמין
לאתכא דאתערותא דקרכתא תקוכא דעלמא וברכאן דעלמין כלהו · הה כיכד
שארי תכא לסלקא ליכון דיוקכין קדישין דמתכן על עלמא לאתהכון לאתער ומתערין
בכסופא דלעילא כל' הכפירים שואגים לטרף ולבקש מאל אכלם · תנין לאתערין
לדרגין עלאין דעלייהו עד דמטי אתערותא עד דכעיא מלכא לאתחבר כמטרוכית
ובכסופא דלתתא כבעין מיין תתאין לסלקא מיין עלאין דהא לא כבעין מיין עלאין שלא
כאתערותא דכסופא דלתתא וכדין תיהוכתא לאתדבק וכבעין מיין תתאי לסלק מיין
עלאין ועלמין מתברכאן וכוכיכין כלהו דליקין ועלאין ותתאין משתכחי כברכאן ·
תא חזי כתבי ולוחי מתערי לאתחברא שלמא כיהוה · אמר רבי חזקיה כלא הכי
הוא ודאי לאל הכי שמעת כתבי ולוחי דא לאתער שלמא ודא לאתער יהוה כגין
דאתחברותא דדכור לנבי נוקבא לאו היינו אלא כשלמא ויהוה כלא שלמא תחת
לראשי ויהוה תחכקני · וכדין ה' יתחבר בנוקבא ותיהוכתא לאתבא ועלמין מתברכין
ועלאי ותתאי כחידו ועל דא כתבי ולוחי מתערי מלה לתת לאתער כסופ' וחכיבותא
לעילא דכלא תליא בשלמא ושלמא לאתבא דקרכתא יסודא דעלמא תקוכין דעלמא
חודו דעלאין ותתאין · אמר ר' יוסי ודאי אפיר קא אמרת אמרת והכי הוא והכי שמעי מלה
ואתעויכא לה ואלא שמעת הא וכלא בחד סלקא אתתא גלותא כאתר דקרכתא וכשי
כר כם לסדרה שבחה דמריה כדקא יאות ודאי לא יסדר גלותיה לאו גלותיה גלותא ·
תא חזי סדורא שלים דשבחה דקב"ה מאן דידע ליחדא שמא קדישא כדקא יאות
דכתבי מתערין עלאין ותתאין וכגדי ברכאן בכלהו עלמין · אמר ר' חזקיה לא אסרי
קב"ה ליסרא בגלותא כיכי עתידין אלא כגין דיתברכון שאר עמין בזכיהון דהא לאכון
כגדין ברכאן מלעילא לתתא כל יומא · חזקו עד דהוו חזקי חמו חד חויוא לאסטר כאורח
סטו מאורחא לתתא כר כם לאורח לבביהו קטיל ליה חויוא · אסדרו ריסייהו וחמו ליה
לבר כם דמית · אמרו ודאי הוה כאם שליחותא דמריה קא עביד כריך רשבחה
דזכזיכה · פתח ר' יוסי ואמר **וירא דן** כאם עלי דרך · לימתי הוה
דן כאם כיומוי דירבעם דכתיב ואת האחד כתן בדן לאתא
לתייהיב תמן עלי דרך · על הוא ארח דיתעבד הוא דרך דסלקין לירושלם ולא
יסלקון תמן ודא הוא לון כאם לישראל עלי דרך עלי דרך ודאי כלא ויעבו שלך וגו' ·
שפיכון עלי ארח · דעקין לון לישראל ולא לא הוא שלא עלי דרך ועלי אורחא לאתעבא
מישראל דלא יסלקון לירושלם למיהך תגייהו ולקרבא קרבכין ועלון לתפלה תמן ·

את חזי בשעתא למטו ברכתן ליה דמסר לברכה לכלהו שבטיא חמא לון דהוה
קטיר בחיוהי להדר קטר ליה בהדיה ה"ד ולון אמר דן נור תריה יזקן מן הכסן.
מלי טעמא בגין דיהיבו סירותא וסופא דד דנלין קטיר ביהודה דיהיבו מלכא כלא
נור תריה יהודה והוא סירותא דדנלין. וסופא דדנלין דן דכתיב דן נור תריה וגו'
למהוי סירותא וסופא קטיר בחד לתר.

לישועתך

קויתי ו'. רבי חייא אמר כדכתיב והוא יחל להושיע את
ישראל מיד פלשתי'. אמר רבי חייא וכי אמאי קויתי והא
כליף הוה יעקב מעלמא בסהדותא זמכא מכמה שנין אמאי אמר דאיהו מחכה להאיך
ישועה. אמר ליה ודאי רזא דמלה כדכתיב והיה כאשר יריס משה ידו וגבר ישראל.
ישראל אתם. לוקח הכא והוא יחל להושיע את ישראל אתם. בגיני כך אמר לישועתך
קויתי ו'. אמר רבי חייא ודאי הכי הוא וסיפור. זכאה חולקהון דצדיקייא דידעי
לאסתדלא באוריתא למזכי כמה לחיין לעילא כלא כי היא חייך ואורך ימיך לעבת
על הלדמה וגו'. **גד** גדוד יגודנו והוא יגוד עקב. רבי יוסי אמר אמר מנד
אסתם דהא חולין יפקון לתנחא קרבא מסתם דכתיב גד בכל אתר
נימל דלת חולין ומסרין כפקי מכיוהו. דהא נימל יהיב ודלת לקיט. ומסכא כמה חולין
וכמה מסירין תלין בהו. את חזי הוא כהר דכנויד וכפיק מעדן לא פסקין מימוי
לעלמין והוא לסליס למסכני ועל דא קיימי כמה חולין וכמה מסירין ואתזנו מסכא.
ועל דא גד דא לפיק ויהיב ודא לקיט וכיוץ ואתזן כיתא וכל לכסי כיתא. אמר רבי
נחמן לעלמא דהוא מכני סחרות גד שעתא קיימא ליה לאסלמא יתיר מכלא ה"ד
בא גד קרי וכתיב כגד חסר לי"ף דהא שעתא קיימא בסלימו ואסתלק מניה ה"ד
אלו גדודו כמו כחל כגון דהוה כהר דכנויד לאסתלק כהוה שעתא וכתיב כגד חסר
שף ושל דא לא זכה כתרעא קדישא ואסתלק מיניה. ר' יהודה אמר מכון לרחוכן דהוה
כהאי גווכא כדכתיב פתח כמוס לא תותר דאסתלקו מיין ולא כנידו והא אתמר כמה
לפגים ותרוייהו לא זכו כתרעא קדישא וחילין ומסירין לפיקו לאחסכא להו לישראל
ארעא. את חזי מה דאתפגים כגד לסתליס כאשר ה"ד מאשר שמכה לחמו והוא
יתן מעדני מלך. הסתא לסליס נימל לילת. ר' אלעזר ורבי חכא אסתמיטו כמערתא
דלוד דעאלו תוקפא דשמשא דהוו אזלו כאורחא. אמר רבי חכא כמאי הלי
מערתא כמלי דאוריתא כתיב רבי אלעזר ואמר שימכי כחותם על לבך כחותם על
זרועך וגו' דסיפיה דקרא אם אלהכת יה. הלי קרא לתערכא כיה לכל לילוי חד הוה
כד הוכא קאים קמי חכא ושמעכא מכיה מלה לילית עלימו ורעותא וכסופא דכנסת
ישראל כקבה אלא כגמתהון דצדיקייא דיהכון מתערי כבויו דמיא תתאי לקבלי
עלאי וכהיה שעתא עלימו דרעותא כדביקו חדא למעבד פירין. את חזי כתר
דאתדבקו דא כדא והוא קבילת רעותא היא אמרת שימכי כחותם על לבך אמאי
כחותם אלא אלין אלהיים דחותם כוין דאתדבק כאתר חד אלא דאתעדי מכיה הא
אסתאר כך אמרים כנסת ישראל הא דאתדבקא כך אלא דאתעדי מיכך ואזיל

בגלותא · שימני כחותם על לבך בגין דישתאר כל דיוקני בך כהאי חותם דאשתאר
כל דיוקניה בההוא אתר דאתדבק ביה · כי עזה כמות אהבה תקיפא הוא
כפרישו דרוחא מן גופא · דתכינן בשעתא דבר כש מטי לאסתלק מן עלמא וחמי מה
דחמי רוחא אזלא בכל שייפי דגופא וסליק גלגלוי כמה דאזלא בימא בלא שייטין
סליק וכחית ולא מהכייא ליה אתא ואשתארו כל שייפי גופא ולית להון תקיפו ביומא
דפריש רוחא מן גופא · תקיפו דרחימו דכנסת ישראל לגבי קב"ה כתקיפו דמותא
בשעתא דבעי רוחא לאתפרשא מן גופא · קשה כשאול קנאה כל מאן דרחים ולא
קשיר עמיה קנאה לאו רחימותיה רחימותא כיון דקני האי רחימותא אשתלים ·
מכאן אוליפנא דבעי בר כש לקנאה לאכתתיה בגין דיתקשר עמיה רחימותא שלים
דהא מגו כך לא יהיב שנוי באיכתו אחרא · מהו קשה כשאול אלא מה שאול קשיא
בעינייהו דחייבין למיחת ביה כך קנאה קשייא בעינייהו דמאן דרחי וקני לאתפרשא
מרחימותא · ד"א קשה כשאול קנאה מה שאול בשעתא דכתיין לחייביא ביה מודיעין
לון חובייהו על מה כתיין ליה וקשיא ליה · כך מאן דקני הוא תבע על חוביה וחשיב
כמה עובדין וכדין קשורא דרחימותא אתקשר ביה · רשפיה רשפי אש שלהבת יה
מאן שלהבת יה דא שלהובא דאתוקדא ונפקא מגו שופר דאיהו אתער ואוקיד ומאן
איהו שמאלא הה"ד שמאלו תחת לראשי · ד"א אוקיד שלהובא דרחימו דכנסת ישראל
לגבי קב"ה ובגיני כך מים רבי' לא יוכלו לכבו' את האהבה · דהא כד אתי ימינא דאיהו
מים אוסיף יקידו דרחימותא ולא כבי שלהובא דשמאלא כד"א וימינו תחבקני · הא
מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וכן כלא כהאי גוונא · עד דהוו יתבי שמעו
קליה דרבי שמעון דהוה אתי באורחא הוא ורבי יהודה ורבי יצחק · קריב למערתא
נפקו רבי אלעזר ורבי אבא אמר רבי שמעון מכותלי דמערתא חמינא דשכינתא
הכא · יתבו · אמר רבי שמעון במאי עסקיתו · אמר רבי אבא ברחימותא דכנסת
ישראל לגבי קב"ה ורבי אלעזר פריש האי קרא בכנסת ישראל שימני כחותם על לבך
וגו' · א"ל אלעזר ברחימו עלאה וקשירו דחביבותא אסתכלת אשתיק רבי שמעון
שעתא אמר בכל אתר בעייא שתיקו בר שתיקו דאוריתא גנזא חדא אית לי גניזא
ולא בעינא דאתאביד מכייכו והיא מלה עלאה · ואשכחנא לה בספרא דרב המנונא
סבא ת"ח בכל אתר דכורא רדיף בתר נוקבא ואתער לגבה רחימותא והכא אשכחנא
דהיא אתערת רחימותא ורדפה אבתריה ואורחיה דעלמא דלית שבחא דנוקבא
למרדף בתריה דדכורא אלא מלה סתימא היא ומלה עלאה דבי גנזייא דמלכא ·
תא חזי תלת נשמתין איכון ואיכון סלקין בדרגין עלאין ידיען ועל דאיכון תלת ארבע
איכון · חד נשמתא עלאה דלא אתפס ולא אתער ביה גזברא דקרטיטאה עלאה כל
שכן תתאה · והאי נשמתא לכל נשמתין והוא סתים ולא אתגלייא לעלמין ולא אתיידע
וכלהו ביה תליין והאי אתעטף בעטופא דזהרא דכרמלא בגו זהירותא ונטיף טפין
טפין מרגלאן ואתקשרו כלהו כחד כקשרין דשייפי דגופא חד · והוא אעיל בגווייהו
ואחזי בהו עבידתיה · הוא ואיכון חד הוא ולית בה פרישו · האי נשמתא עלאה טמירו
דכלא נשמתא אחרא נוקבא דמטמרא בגו חילא והיא נשמתא להו ומנייהו אחידא

גופא לאחזאה בהו עבידתא לכל עלמא כגופא דאיהו מאכא לנשמתא למעבד ביה
עבידתא ואלין כגוונא דאיכון קשירין טמירין דלעילא נשמתא אחרא היא נשמתהון
דצדיקיא לתתא נשמתהון דצדיקיא אתיין מאיכון נשמתין עלאין מנשמתא דנוקבא
ומנשמתא דדכורא · וכגין כך נשמתא דצדיקיא עלאין על כל איכון חילין ומשיריין
דלעילא · ואי תימא הא עלאין איכון מתרין סטרין אמאי כחתין להאי עלמא ואמאי
אסתלקו מניה · למלכ׳ דאתייליד ליה בר שדר ליה לחד כפר למרבי ליה ולגדלא ליה עד
דיתרבי ליה ויולפון ליה ארחי דהיכלא דמלכא · שמע מלכא דהא בריה רב ואתרבי
מה עבד ברחימו דבריה משדר ליה למטרוניתא אמיה בגיניה ואשיל ליה להיכליה
וחדי עמיה כל יומא · כך קב״ה אוליד בר במטרוניתא ומאי איהו נשמתא עלאה
קדישא שדר ליה לכפר להאי עלמא דיתרבי ביה ויולפון ליה אורחי דהיכלא דמלכא ·
כיון דידע מלכא דהא בריה אתרבי בהאי כפר ועידן למייתי להיכליה · מה עבד
ברחימו דיליה ביה משדר למטרוניתא בגיניה ואשיל ליה להיכליה · דנשמת׳ לא סלקא
מהאי עלמא עד דאתת מטרוניתא בגיניה ואעילת לה בהיכלא דמלכא ויתיבת תמן
לעלמין · ועם כל דא אורחא דעלמא דאיכון בני כפר בכאן על פרישו דבריה דמלכא
מנייהו · חד פקח הוה תמן אמר לון על מה אתון בכאן וכי לאו בריה דמלכא איהו
ולא אתחזי למידר יתיר בינייכו אלא בהיכלא דאבוי · כך משה דהוה פקח חמא בני
כפר דהוו בכאן על דא אמר בנים אתם ליי׳ אלדיכם לא תתגודדו · תא חזי אילו הוו
ידעין כלהו צדיקיא האי הוו חדאן ההוא יומא דמטי לון לאסתלקא מהאי עלמא וכי
לאו יקרא עלא׳ הוא דמטרוניתא אתת בגינייהו ולאובלא לון להיכלא דמלכא למחדי
בהו כל יומא דהא קב״ה לא אשתעשע אלא בנשמתהון דצדיקייא · תא חזי אתערותא
דרחימו דכנסת ישראל לגבי קב״ה נשמתהון דצדיקיא לתתא מתערי׳ לה בגין דאיכון
אתיין מסטרא דמלכא מסטרא דדכורא ואתערותא דא מטי לנוקבא מסטרא
דדכורא ואתער רחימותא אשתכח דדכורא אתער חביבו ורחימותא לנוקבא וכדין
נוקבא אתקשרת ברחימותא לגבי דכורא כהאי גוונא תיאובתא דנוקבא למשרי
מיין תתאין לקביל מיין עלאין לאו איהו אלא בנשמתהון דצדיקיא · זכאין איכון
צדיקיא בהאי עלמא ובעלמא דאתי דעלייהו קיימין עלאין ותתאין · ועל דא וצדיק
יסוד עולם כתיב סתם · ורזא דכלא צדיק איהו יסודא דלעילא ואיהו יסודא לתתא
וכנסת ישראל אתכלילת מצדיק מלעילא ומתתא צדיק מהאי סטרא וצדיק מהאי
סטרא ירתין לה הה״ד וצדיקים ירשו ארץ · ירשו ארץ ודאי · תא חזי צדיק אחסין
ליה להאי ארץ ואריק עלה ברכאן בכל יומא ויהיב לה תפנוקין ועדונין בנגידו עלאה
דנגיד עלה והא אוקימנא מלה · ורזא דכתיב מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני
מלך · ועם כל דא מלה אחרא כמה דכתיב ראוה בנות ויאשרוה ועל דא אמרה
לאה באשרי כי אשרוני בנות וכלא שפיר · ותא חזי מעלמא דאתי אתמשיך
ונגיד להאי צדיק למיהב תפנוקין ועדונין להאי ארץ דאיהו לחם עיני ועביד לחם
פנג הדא הוא דכתיב מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך ודאי והא אוקימנא ·

מאשר שמכה לחמו · דא הוא אתר דכלא מאשרין ליה ומאי איהו עלמא
דאתי דעלאי ותתאי מאשרין ליה ומכספי ליה · שמכ׳ לחמו ממאן
עד כאן לא פריש מאן הוא אתר אלא אית לחם ואית לחם כמה דאית אלכא ואית שכא
אית אילכא דחיי ואית אילכא דתלייא ביה מותא · אית לחם דאקרי לחם עוני ואית
לחם דאיקרי לחם פנג · ומאן איהו לחם דא ו׳ ודא הוא לחמו לחם ו׳ ועל דא כתי׳ הנני
ממטיר לכם לחם מן השמים מן השמים ודאי · ועל דא מאשר שמכה לחמו לחם ו׳ דהא
מניה אתזן האי אילכא והוא מעטרא ליה כדכתיב בעטרה שעטרה לו אמו · וכד
איהו נקיט ודאי הוא יתן מעדני מלך ומאן מלך דא כנסת ישראל דהא מניה אתזנת
והוא יהיב לה על ידא דצדיק דרגא קדישא את קיימא ומהכא לשאר דרגין דלתתא
וכלהו כגווכא דלעילא · בספרא דרב המנוכא סבא אמר הכי מאשר שמכה
לחמו דא לחם שבת דאיהו פנג על חד תרין כדכתי׳ לקטו לחם משנה מאי לחם משנה
אלא תרי לחם לחם מן השמי׳ ולחם מן הארץ דא הוא לחם פנג ודא הוא לחם דמסכנא
ובשבת אתכליל לחם תתאה בלחם עלאה ואתברך האי בגיני האי ואיהו לחם משנה ·
ותו הוה אמ׳ לחם משנה דשבת נקיט משבת עלאה דאיהו נגיד ואנהיר לכלא ואתחבר
לחם בלחם ואיהו משנה · ובכל אתר לחם נוקבא בגין כך שמכה כתיב ולא שמן וכתיב
כי אם הלחם אשר הוא אוכל דא אנתתיה · ואי תימא והלחם אזל מכלינו ולא כתיב
אזלת · שאר מזונא לחם קרינן ליה ואשתמודען מלין מאן הוא שאר מזונא ומאן הוא
לחם ממש לחם דלעילא בכל אתר דכר לחם תתאה נוקבא ואכן אשכחינ׳ דזמני׳ כתיב
דכר ולזמנין נוקבא וכלא חד מלה האי כהאי ושפיר כלא · תא חזי אשר רשים לעילא
ורשים לתתא בתקוני כלא וכלהו תריסר שבטין ימא קאים עלייהו ואתתקן בהו ה״ד
והים עליהם מלמעלה ורזא דמלה אתתקן לעילא ואתתקן לתתא · אתתקן לעילא
בתקונין ידיען כגווכ׳ דעלמא עלאה ואתתקן לתת׳ בהני תריסר שבטין כגווכא דלעילא
ועל דא שכינתא לעילא ושכינתא לתתא בגינייהו דישראל ובתריסר שבטין אתכלילת
ואתתקנת אשר בתקונהא קיימ׳ כשאר שבטין ואי לאו דגלי משה לא אתיידע דכתיב
וטובל בשמן רגלו · לאחזאה אן הוא קשרא דיליה באתריה דאיהו נגיד ההוא משח
רבות מלעילא בגיני כך כתי׳ ברוך מבנים אשר וגו׳ ר״ש פתח ואמר
נפתלי אילה שלוחה הנותן אמרי שפר · הא אתמר דעלמא עלאה עלמא
דדכורא איהו כיון דסלקא מלה מכנסת ישראל ולעילא כלא הוא
דכר מכלן מעולה אמאי אתקרי עולה בגין דסלקא לעילא מן נוקבא ובגיני כך עולה
זכר תמים יקריבנו וגו׳ · אמאי תמים וכי פיסקי פיסקי בעינן ליה דאמר תמים מהו
תמים אלא כדכתיב התהלך לפני והיה תמים · אימתי תמים · בשעתא דאתגזר דהא
דכורא לא הוי ולא אשתמודע שלא בההוא אתר דאקרי תמים ומאן איהו דא את קיימ׳
דביה אשתמודע דכורא מן נוקבא כדכתיב איש צדיק תמים היה בגיני כך זכר תמים
דאשתמודע ביה האי שייפא ולא יסרסון ליה · ואי תימ׳ הא כתיב נקב׳ תמימה הכי הוא
ודאי כמה דאקרי צדיק תמים כך אקרי צדק תמימה בגין דכלא נטלא מניה בגיני
כך עולה דסלקא מן נוקבא לדכורא ומהאי אתר ולעילא כלא הוא דכורא ומן נוקבא

ולתתא כלה הוה נוקבא והה לוקוימהא · ואי תימא הכי נמי נוקבא לעילא שלים סיומא
דגופא לאחזי על כל גופא דליהוי דכר ריחא דנופא נוקבי עד דנחית לסיומי וכד סיומא
לתתאי הה עביד כלה דכר · לבל הכה ריחא וסופא נוקבי דהה כל תקון גופא נוקבא·
תא חזי חד רזא עלאה לית כמלה דה דהה חמינן דיעקב כריך ליוסף בגו לחוהי כיון
דמפי קס״ה לרכב דגלי כמכיונתא בתריסר שבטין לאתתקנא כהו וגרע מכוייהו ליוסף
ושוו לאפרים כאתריה· מ״ט לאסתלק יוסף מכוייהו אי תימא בגין חובוי לאו הכי דהה
זכאה ליהוי עלה רזא דמלה יוסף רשימו דדכורא הוה דכתיב בן פורת יוסף בן פורת
עלי עין · וכתיב משם רועה לבן ישראל מתמן לתתן הוי לבן ישראל · לבן דה
כנסת ישראל ועלה לאמר דוד לבן מלכו הכוכים היתה לראם פכם · וכגין דיוסף
ליהוי רשימו דדכורא לקרי יוסף הנדיק דהה ליהוי נדיק ודאי משם רועה לבן ישראל·
וכגין דכל תקוני שכיכתא ליכון נוקבן לאסתלק יוסף מתמן ואתמכי תחותיה לאפרים
וליהוי נוקבא לתקוכה · וכגין דליהוי הכי לאתמכי לסטר מערב · לאתר דנוקבא
שריא והשתא רשימו דליהוי דכורא לאסתלק מתקוכה כגין דליהוי עלמא דנוקבא ולא
עלמא דדכור׳ וכל תקוכה כעיין נוקבי וכגין כך יוסף דליהוי נדיק לאסתלק מתקוכה׳
ואתמכי לאפרים תחותיה · ועל דה כלהו תריסר שבטין תקוני שכיכתא ליכון וכלהו
כעיין כגוונ׳ דלעילא כר דרגא דנדיק דליהוי עביד כל סייפין דדכר ולא כעי לאכחשא
לה · כפתלי חילה שלוחה הכותן לאמרי שפר · והיינו דכתיב ומדברך כאום כגין
דקול מדכר ליה לדכור ולית קול כלה דכור והשתא קול לאסתלא מאתר עמיקא ושליח
מקמיה לאסהגא לדכור דהה לית קול כלה דכור ולא דכור כלה קול ודא כלל דנריך
לפרט ופרט דנריך לכלל ודא קול כפקח׳ מדרוש ומדבר למערב ירית לתרין שבטין
ודא הוא דכתיב וכפתלי אמר וגו׳ · יס ודרוש ירשה לעילא דכר לתתא נוקבא כגין
כך כפתלי חילה שלוחה נוקבא לתתא כגוונא דא דכר לעילא דכתיב הכותן אמרי
שפר הכותן כתיב ולא הכותכת · תא חזי מאשכה רחשיתא דכלא וכגין דליהוי מאשכם
ליהוי לגו סתימא ולא לתיידע כד לתפשט הדי מאשכה יתיר לתוא לאתר דרוחא
שריא וכד מטי להאוא לתר לקרי כיס״ה והה לאו שתים כדקדמיתא ואע״ג דליהוי
שתים הדי רוחא לתפשט ולפוק קלא כלול מלחא ומוי ורוחא דליכון נפון ודרוש
ומזרח והדי קלא כלה כל שאר חילון וקלא דא מדכר לדכור ודא יתוב מלה כתקוכ׳
כגין דקול לאסתלא מאתר דרוחא ואתי לדברא מלה לאפקא חלין תריכין וכד תשתכל
בדרגין הוא מאשכה הוא כוסם הוא קול הוא דכור וכלא חד ודיוא הוא מאשכה
דחשיתא דכלא ולא הוי פרוד חלא כלא חד וקשורא חד דליהוי מאשכה ממש לתקשר
כחין ולא לתפרש לעלמין ודא הוא יי׳ אחד ושמו אחד· ועל דא הכותן אמרי שפר כתי׳
דא גופא סיומא דגופא דא דכתיב כן פורת תרי זמני חלא כן פורת לעילא כן פורת
לתתא · ואמאי לאו ליהוי כן פורת לתתא כתקוכי מטרוניתא כגין דכבות נעדא
עלי סור דכעיין כבות לתקוכא ולא כבוס · כלא רבות בבות עשו חול וגו׳ רבות
בבות עשו חול · חלין תרין שבטין · תא חזי מלבותא קדישא לא קביל מלבותא קדישא
שלימו מעלמא עד דאתתכר בהכהן וכד אתתכר בהכהן אתכני בכנויא שלימו מעלמא

עלאה

עלמא דאתכסיא ועלמא עלאה לקבל ז׳ מכין דנהיר דכלהו ז׳ מכין דיה ומיכך
ויבכהו ז׳ מכוס דה עלמא עלאה הוא כתיב בסבא מכוס כדה כי מסת ימים עסה יו׳
את המים ואת הארץ דכתיב הלא תולדות המים והארץ כהכרהם ואלכרהם
ואלכרהם ז׳ימים לקבל ויכה אתכבי עלמא כנוכא דה לתתא הוא ז׳ מכין דזה דעלמא
תתאה ורזא דה דכתיב ז׳ימים ו׳ימים יד יום דכיון דאתמר מבעה ימים ומבעה ימים
לה ידעכא דאתכסיא היכון הלה לאחזאה עלמא עלאה ועלמא תתאה הלין דכורין
והלין נוקבין. שין נוקבי דהי עלמא עלייהו דכתיב רבות בנות עשו חיל והלין תריסר
מבטין דהיכון עשו חיל כדכתיב כל הפקודים למחנה יהודה ונו׳. וכן כלהו. ואי
תימא רבות ודה תריסר היכון והא יתיר כך הוה חיל דעבדו מאי רבות הלא כתיב
דכתיב ועקב סדום ועמורה כי רבה כמו גדלה. וכן רבות גדולות עלמין ורברבין
על כלה. ושין לקרון חיות גדולות עשו חיל הוה חיל דעבדו דסמיכין עלייהו לקרון
חיות קטנות עם גדולות לה תתברך כחדה לה תתקבל כהו מטרוניתא למחדי עלמין
ותתלין כלה לנייתן זה יצרת לשחק בו בגיבי כך רבות בנות עשו חיל ונו׳. ועל דה
בנות נעדה עלי מור. בנות נעדה נעדות מבעי ליה. הלה הוה שין דכתיב לעילה
ומלן לייהו עין מספר ולייהו קלים עלין עין ולייהו שין נעדה ופסעת למיטל בנות
לתקוכה והייהו בנות נעדה והלה בנים בנות נעדה לסתכלת לתקוכה והלה בנים.
ומרגלותו ורבו. כלסתכלותה דרחימו לנבה כדכתיב הסבי עיניך מנגדי סהם
הרהיבוני. ועל דה ויסתמהו בעלי חנים. ותשב כלייהן קסתו דה
קסת מה קסת דה בת זוגו. כלייהן תוקפה הלכיסת עלוי דלה
לחלסת חילה דהה ידעת דיוסף לה יסטו בהוה דרגא דלת קיימת דילים למיכה
ולסמילה. ויפוז מאי ויפוז. הלה כדכתיב הנחמדים מזהב ומפז רב. וכתיב
ותמורתה כליפז. לתייקרו דרועי כתרגליתה עלמה. מידי לביר יעקב מלכון
תרין סטרין דלתקוף בהו יעקב. מסס רועה לבן ישראל מתמן לתתן הוה לבן
כדקלמרן. תו מלכון תרין סטרין לתתן הוה לבן יקרא דלכון נפון ודרום וסוף
לתייהיבת כיכייהו ולתברכא מכוייהו ולתתזנא מכהון על דרגא דנדיק. תא חזי
ליוסף לתוסף ליה ברכה לתרין כלה. מאל אביך ויעזרך ונו׳
הלי קרן קסוף מאל לביך. הלביך יעזרך מכעי
ליה. מאי מאל לביך ולבתר יעזרך. ואת שדי. ואל שדי מכעי ליה כמה דכתיב
ואל שדי יתן לכם רחמים לפני האיש ויברך יברכך מכעי ליה הלה לחסין ליה לעילה
ותתה. לחסין ליה לעילה. מאל לביך דלייהו לחסנה עלאה לתר דלקרי שמים.
ויעזרך כנין דלה יחלף הלי לתר לתרין ולתר לתרין דלייהו ליהוי מלתר דה ולה
מלתרין. ואת שדי מכו ואת שדי הלה לייהו דרגא לתרין תתלה דהה תכוכין כלל
לתר תת יו׳ דה סכיכתה כמו ולתרין תת יו׳. תת לרכות ואת לתכללה יום בלילה ולילה
כיום כדכתיב ואת שדי דהה מתמן כפקין ברכאן לברכה עלמין. תו לחמי לה קלמר
ואל שדי דהה הכי כמי מסמע כדקלמריכן דכתיב ואל שדי יתן לכם רחמי הלה לתר
חד הוה. לחמי סבק לוכתב ת׳. הלה רזא לייהו דכד לייהו סבילין כפקין מעילה

כללא דאוריתא אחסין שמים כד"א את השמים· כללא דכ"ב אתוון ומהכא נפקי לתורה
שבע"פ דאקרי ארץ כדקאמרינן ואת הארץ כללא דכ"ב אתוון· ושמים כליל כלא כחדא
וכדין מתעטרא סיהרא בכלא ויתבא באשלמותא וברכאן כגדין כדין מתמן ועל דא
ואת שדי ויברכך בגין דיהא ליה קיום תדיר ויתיר דהא בכל אתר דאית ביה ו"או
תוספת אית ליה וקיומא עד כאן כלל ולבתר עביד פרט דכתי'

ברכות

אביך גברו על ברכו' הורי· ברכות אביך ודאי דהא יעקב אחסין
שבחא דכלא יתיר מאבהן דהא הוא שלים הוה בכלא· וכלא יהב
ליה ליוסף מ"ט בגין דהכי אתחזי דהא צדיק כלא נטיל ואחסין כלא כחדא וכל ברכאן
ביה שריין· הוא אריק ברכאן מרישא לעילא וכל שייפי גופ' כלהו אתתקנן לארקא ביה
ברכאן וכדין אתעביד נהר דנפיק מעדן· אלא בכל שעתא דכל שייפין יתבין בקשורא
חדא· ואינון בעדוכא דתיאובתא מרישא לעילא ולתתא וכלהו מעדוכא ותיאובתא
דלהון מריקין ביה ואתעביד נהר דנגיד ונפיק מעדן ודאי· תו מעדן מחכמה עלאה
נגיד כלא לאתמשכא ועביד נהרא ואתמשכ' עד דמטי להאי דרגא וכדין כלא בברכאן
וכלא חד· עד תאות גבעות עולם תיאובתא דאינון גבעות עולם ומאי כינהו תרי
נוקבי חד לעילא וחד לתתא דכל חד אקרי עולם· ותיאובתא דכל שייפי גופא באינון
תרין אמהן· תיאובתא לינקא מאמא עלאה· תיאובתא לאתקשרא באמא תתאה·
ותיאובתא דכלא חד בגין כך כלהו כדקא חזי· תהיינה לראש יוסף וגו' לאתברכא
ההוא דרגא דצדיק ולנטלא כלא כדקא חזי· זכאין אינון דאקרון צדיקים דהא
צדיק לא אקרי אלא מאן דנטיר האי דרגא· האי את קיימא קדישא זכאין אינון בעלמ'
דין ובעלמא דאתי· נפקו מן מערתא אמר רבי שמעון כל חד וחד לימא מלה וניהך
בארחא· פתח רבי אלעזר קרא אבתריה·

בנימן

זאב יטרף וגו'
בנימן זאב יטרף· זאב אמאי אלא בגין דהכי אתרשים
בכרסייא דהא כל חיוון רברבין וזעירין רשימן תמן כמה דכתיב חיות קטנות עם
גדולות· וכרסייא דעבד שלמה הכי אתרשים כגוונא דלעילא· תו זאב יטרף דהא
מזבח בחולקיה הוה ומזבח איהו זאב דאי תימא בנימן איהו זאב לאו הכי אלא מזבח
דהוה בחולקיה הוא זאב דהוה אכיל בשרא כל יומא ובנימין הוה זן ליה בגין דהא
בחולקיה הוה כב"יכול איהו מפרנס וזן להאי זאב· תו זאב יטרף· זאב יזון· ומאן איהו
אילין מארי דבבו דאינון קיימי לעילא לקטרגא וכלהו אתהנו מקרבנא ומתערי
אתערותא לעילא· בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל· מאי בבקר יאכל עד· אלא
בצפרא דאברהם אתער בעלמא ושעתא דרעוא אשתכח קרבנא עביד אתערותא
ונייחא וסלקא עד ע"ד· ההוא אתר דכתיב ושבת עד יי' אלדיך· תו בבקר מאי בבקר
דא אברהם כדקאמ' דכתיב וישכם אברהם בבקר בזמנא דרעוא אשתכח בההיא
שעתא לא הוה אכיל קרבנא ומאן הוא אכיל ההוא אתר דאקרי ע"ד ואיהו כרסייא
עלאה דאיהו עדי עד כדכתיב לעדי עד וגו' וזמן אכילה בצפר' דע"ד הוא עדי· הכי כמי
לעילא הכי אתקרי דכתיב בטחו ביי' עדי עד ובבקר הייכו קרבן ליי' ודאי· יאכל עד
ולא אחרא תנכא סליק ואתערותא דרחימו קשיר ואתער לעילא וקיימא דא לקבל דא

ונורא

ונורא דליק ואנהיר בהאי אתערותא דלתתא וכהנא אתער וליואי משבחן ואחזיין
חידו וכדין חמרא אתנסך לאתקשרא במיא וחמרא נהיר ואחזי חידו בגיני כך חמר׳
טב לתתא לאחזאה חידו לחמרא אחרא וכלא אתער לאתקשרא שמאלא בימינא ולחם
דאיהו סלת מלכותא דאתער אתערותא נקטין ליה שמאלא בימינא ומקשרי ליה לגופא
וכדין נגיד משחא עלאה ולקטא ליה על ידא דנדיק ועל דא בעי למעבד אתערותא
דסלת במשחא ואתקשר כלא כחדא וכדין עדונא ונייחא דיחודא חד ולקטין עדונא
ונייחא דיחודא כל איכון כתרין ואתקשר דא בדא ואתנהיר סיהר׳ ואתקשר׳ בשמשא
ויתיב כלא בעדונא וכדין קרבן ליי׳ ולא לאחרא ועל דא בבקר יאכל עד ולא לאחרא
עד יאכל עד ויתקשר בקשוריה כקדמיתא· אימתי בבקר דבעי לאתברכ׳ שמא קדישא
כקדמיתא ולבתר יתברכון אחרנין· ועל דא אסיר ליה לבר נש לברכא לחבריה
בנפרא עד דיברך לקב״ה דאיהו בעי לאתברכ׳ בריש והיינו בבקר יאכל עד· ולערב
יחלק שלל דהא קרבנא דהוה ברמשא כלא אתקרב לקב״ה ואתערותא סלקא תמן
ובגין דהא הוא אתברך· הוה מקשר קשרין לכל שאר חילין עלאין ומפליג לון ברכאן
לכל חד וחד כדקא חזי ויאות ליה ומתבסמן עלמין ואתברכאן עלאין ותתאין והיינו
רזא דכתי׳ אכלתי יערי עם דבשי וגו׳ בקדמיתא· לבתר פליג לכלהו ואמר אכלו רעים
שתו ושברו דודים· אריק ברכאן לכלהו ומפליג לון לכל חד וחד כדקא חזי ליה ועל
דא ולערב יחלק שלל דהא שמא קדישא יתברך בקדמיתא והשתא פליג ברכאן לכלהו
עלמין דלא תימא דקרבנא מתקריב לון ולא לשום חילא אחרא אלא כלא מתקרב
לקב״ה והוא אריק ברכאן ומפליג ברכאן לכלהו עלמין ובגין כך קרבן ליי׳ ולא לאחרא·
אמר רבי שמעון ברי שפיר קא אמרת· תו אתערותא אחרא דקרבנא כלא בגין
לאמשכא ברכאן ולאתערא ברכאן דיתברכון כלהו עלמין בקדמיתא· קרבן ליי׳ ולא
לאחרא השת׳ תקריבו את קרבנכם דיתקשרון כלהו עלמין כחדא ויתחברן ויתברכון
עלאי ותתאי· פתח רבי אבא ואמר קרא אבתריה·

כל אלה

שבטי ישראל שנים עשר וגו׳ כל אלה שבטי ישראל· שבטי
ישראל מבעי ליה מאי כל אלה אלא לאחבר לון באתר דכל ברכאן
מריקין תמן· שנים עשר· שנים עשר ודאי קשרין דתקוני מטרוניתא ואתחברת
בהדייהו הה״ד שנים עשר· וזאת אשר דבר להם אביהם ויברך אותם דהא באתר
דא דבור שריא· תו אשר דבר הכא קשרא חד לאתחברא מתתא לעילא ומעילא
לתתא באילין תריסר שבטין· וזאת אתחברא בהדייהו· אשר דבר הא חבורא דכר
ונוקבא קשורא לתרין סטרין מתתא ומלעילא לסוף קשר לון באתר דלעילא דכר
ונוקבא כחדא הה״ד איש אשר כברכתו וגו׳· מאי כברכתו אלא כברכתו בת זוגו·
איש אשר כברכתו תרוייהו כחדא· פתח ואמר יברכך יי׳ מציון וראה בטוב ירושלם
וגו׳· יברכך יי׳ מציון דמניה נפקין ברכאן לאשקאה לגינתא והוא כליל כל ברכאן
ויהיב ליה ולבתר וראה בטוב ירושלם· לאשלמא דכל ברכאן אתיין מדכר ונוקבא
כגוונא דא יברכך יי׳ וישמרך· יברכך יי׳ מדכורא וישמרך מנוקבא· יברכך יי׳ מזכור·
וישמרך משמור· וכלא חד מלה בגין דמתרויהו נפקין ברכאן לעלמין ועל דא איש

ויכל ישראל לנטות את

מאד כנרכתו ברך לותם ר' יהודה פתח ואמר. ויכל יעקב לנטות את מכשי ליה. תלת
כניו וגו'. ויכל יעקב לנטות את כניו. לנטות. לברך
דפקיד לון לבני סכיכתה לאתקברה כהדה. תו דפקיד לון על עסקי מערתה דהיא
קריכא לגן עדן דתמן הוא תלם הרתמון קבור. תה חזי הכוא לתר לקרי קריית
הרבע מ"ט בגין דתמן לתקברו הרבע זוגות. תלם וחוה. לברהם ושרה. ויצחק
ורבקה. ויעקב ולאה. הה קטוירא הכא דתכוין לכהן לוכון רתיכה קדישא ורתיכה
לאו פחות מהרבע ותכוין קסה לאחכר למלכא דוד כהדייהו ולתעבידו רתיכה
שלימתה. הסה לכן מלסו הכוהים וגו'. דוד מלכא לתחכר למהוי רתיכה שלימתה
כהדייהו. לי הכי דוד כעוא לאתקברה בגו הכהן ויהוי קריית הרבע כהדיהו. מ"ט
לא לתקבר כהדייהו. תלת דוד מלכא לתר מתתקן הוא ליה כדקא יאות ומאן הוא
כוין לאתחברא ליה כחדא ותלם דלתקבר בגו הכהן הא ליכון לתקברו כהדיהו בגין
דליהוי מלך קדמאה הוא ולתעבר מכיה מלכו ולתיהב לדוד מלכא וכוותו דתלם
לתקוים דוד מלכא תלם תלף שנין לתבזר עלוי ולתעברו מכיה שבעין שנין ומוי
דדוד מלכא והוא יהיב לון ולכהן היך יקומון עד דייתי דוד מלכא שלח זכה לתתריס
כדקא חזי ליה כבוי כך לא לתקבר לנבי הכהן. תו הכהן כתר דכורא שריין
ודוד כתר דנוקבא והכהן נוקבן לתקברו כהדייהו לתקבר ולתהכר כתר
דכורא תלם כדקא חזי ליה. ויוסף רגלוי לא המטה כגין דהא ליהוי כתר דסיין
ויכיל כד כעא לאסתלקא מעלמא כחית רגלוי לנבי מטה ולתכניס ואסתלק מעלמא
הכי ויגוע ויוסף אל עמיו. פתח ואמר ככספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה'. תלת
דא הא לוקמוה חבריא. תלת תה חזי לית מדורין תתלין ולית מדורין עלאין
כעלמין לאו מדורין שריין תמן ומאן לוכון. לוכון כתי גוולי וכתי כרתי לוכון לקרין
חצרות ה' כגין דלוכון קיומי כרקיעי ותילוכתה לנבי נוקבא. תה חזי כד נשמתה
סלקא לתתר כלא לנבי נוקבא דהא ליהי לתתחדת כתילוכתה עלאותה ולתקברת
כיה. ועקב לא מית כגין דלא לתתר כיה מותה תלת ויגוע ויוסף אל עמיו. חמי מה
כתיב ויוסף רגליו אל המטה דלתכניס שמשה לנבי סיהרא. שמשה לא מית תלת
לתכניס מעלמא ותזיל לנבי סיהרא. תה חזי כשעתא דלתכניס ועקב לתכניר
סיהרא ותילוכתה דשמשא עלאה לתתר לנבה כגין דשמשא כד סליק לתתר שמשא
לחרא ולתדבק דא בדא ולתכניר סיהרא. תמר רבי שמעון שפיר קא לחמרת לכל
הא לתתר דשלח עלמא דלכורא לתקבר כתתה דליהוי עלמא דמוקבא ותתלח
לתקבר כשלחה וכלא דא כנוכחא דא והא לתתר תרי עלמי כוכהו כלכתי מן העולם
ועד העולם ולעב דתרין נוקבי כיכהו חד מתתקן כלכורא וחד כנוקבא. דא שבע
ודא כת שבע דא שם ודא שם. דא לקרי שם שלמה ודא לקרי הכי שם שלמה כלכתיב
כלכה ורלכה כבות נוין כמלך שלמה וגו'. כמלך שלמה כמלך כבל שלמה דיליה דא
שם שלמה כלכתיב כת שבע שם שלמה. וכתיב ותרב חכמת שלמה. חכמת שלמה
דא שם שלמה כלכתיב דברי למואל מלך משא יסרתו אמו. דברי למואל מלך הא
קרא לאו לתיידע מהו שתיתא דילוי אלא דברי למואל מלך דכרום דלתתר כגין הל
דליהו

דליהוי מלך ומלן לויהו דיה לה וועם ככל יום · ולה מדי כמה דליתמר למוהל דכתיב
למו פי · למוהל מלך דליהוי כת סכע · מפה לפר וסרתו למו · כך לתנלי עלוי כבבשון
בחלמה דלילה · תא חזי יעקב לתכניס לנבי סיהרה · ושביד כה פרין לעלמה ·
ולית לך דרה כעלמה דלה לית כיה ליכה דיעקב כנין דהה ליהוי לתער לתערותה
לעילה כנין דכתיב ויהסוף רגלי הל המטה · דליהוי מטתיה דיעקב ודלי · זכהה
חולקיה דיעקב דהה לפתלים לשילה ותתה דכתיב ותתה הל תירה עבדי יעקב כהם
וי כי לתך לכי כי לתי לתה לה לתמר שה כי לתך לכי והה לתת · ר יצחק פתח ולמר ·

ויבאו עד גרן האטד וגו · וכתיב וירה יושב הארץ הכנעני את האטד בגרן
האטד וגו · הכי קרלי לית לפתכלה כהו · מלי ליכפת לן
דליכון לתו עד גרן האטד ומט לתכבת לכלותה דה למנרי דהה לכל יסרהל מכעי
ליה מט למנרים הלה הכי לתרו כל ההוה זמכת דהוה יעקב כמנרים לתברך לרעה
כניכיה · וכילום הוה כפיק ולפקי לרעה ועוד דפסק כפכה כניכיה דיעקב · ועל
דה מנרי עבדו לכלותה ולתכבי עלייהו · פתח ולמר מי ימלל גבורות יי ישמיע כל
תהלתו · הלי קרה לוקמוה · לכל מהו ימלל ודבר מכעי ליה · ולי תימה דלרמים
דקרה הכי הוה דהה קרלי ליכון הכי לה דכולהו לחזוה הלה קה לתיין · לוק הכה
לחזוה הלה קה לתיה מי ימלל גבורותיי כדכתיב וקטפת מלילות · גבורות יי כנין
דסניין ליכון דהה כל גזרה דדיכה מתמן קה לתיה ועל דה מלן ליהוי דיסלק ויעבר
גזרה חדה מליכון גבורלן דעביד קב"ה · תו מי ימלל כלה חד ודבר דהה כמה וכמה
גבורלן ליכון דלית לן חוסכה כמה מלרי דדיכון כמה מלרי תריסין כמה גרדיני
במוסין ומלולה לה יכיל למללה לן ובמה ידיעין כלהו כהגדה דלית כיה רזה ·
כלמירה לה יכיל למללה לן למכדע לן לכל כהגדה ידיעין כמה דכתיב דור לדור
ישבח מעשיך וגבורותיך יגידו כרזה ידיעין ישמיע כל תהלתו דסניהין ליכון(כ"ה דרגין)
דיכון דלסתמודען ומתחברן כתהלה ובמה חילין ובמה מסיריין דמתחברן כה
כדכתיב היום מספר לגדודיו ועל דה מלן יכיל לפתמע כל תהלתו · לה מנרי כלהו
חכימין הוו ומסתר דגבורה קה כפקי כמה חילין ובמה מסיריין ובמה דרגין על דרגין
עד דמטו לנבי דרגין תתלין ומנרי הוו תרסין וחכימין כהו וידעין סתימין דעלמה
ולסתכלה הה לבזחכה דיעקב קיים כעלמ"ה לית שתה דסלטה על ככוי וידש דהה
ולסתעבדו כהו כיסרהל זמכין סניהין · כיון דמית יעקב חדו לסתכלו מה יהה כסופה
עד דמסו לגורן האטד דליהוי גזרה דדיכה · לסתר כנימ"ד כלה וירה יסרהל לת סיד
סגדולה וגו כיון דמטו לתר דה חמו גבורלן דכפקי מהלי האטד · ולמלי לקרי לסתר
הלה מה לסתר כפקי כוכין להלי סטרה ולהלי סטרה הכי כמו וה" כפקי מכוה לנכעלן
להלי סטרה ולהלי סטרה וכל לנכעלן ולנכעלן סליק ככמה גבורלן ככמה דיכון
וככמה כמוסין כדין ויספדו סם מספד גדול וכבד מלד של כן קרה שמה לכל מנרי ·
ודלי לכל ככד זה למנרים ולה לתרה · ר"ם פרים פרשתה יתבו לבי תרתי מקטרגין · לי לכה כמתה
לה יכפול כוכה · להדרו לבי מערתה ויתבו · פתח ר"ם ולמר טהלי קולך לת גלים וגו

נהלי קולך תהי קרח לכנס וכ׳ לתמר כנין דתיהי מסכחת ליה לקב״ה בקלה מסכחה
ועל דא נהלי קולך מסכה לוליבה כל מאן דבעי למסכח לקב״ה בקלה בעיה ליה קלה
כעימותה דיתערב לאחרנין דמשעין ליה ותי לה יקום לאחרמה קלה · תא לוהי
דאתיין מסטרה דא דכתיב ומכן מחמ׳ מסה יסוב מסכה העבוד ונו׳ מט כנין דרגים
ותי כמיך ולה יתערב לאודכין כשאר מכרוי כדין מעברין ליה מהאי נכה העבודה
דלעילה דקיימין לנבה לנבי הלי עבוד׳ ולוקרה שמה קדיש׳ כדקה חזי · חילין לעילה
חילין ומסריין לנבי תתאי לסכחה שמה קדישה ולזמרה לון · וכניכי כך יסוב מכה
העבודה וכנין דכנסת ישראל קה מסכה ליה לקב״ה אמר קרח נהלי קולך כת נלים
כת לכהן · תו כת נלים עלמה דאתי לקרי נלים כנין דכלה קיימה כיה ואתכלול כיה
תלי תלים וכפקה מכיה לכלה · תו כת נלים כדכתיב נל כשול · ומכושין כלהו כפקי
מעלמה דאתי וכנסת ישראל לוהי כת נלים · תא חזי הלי קרח קמיה בקדמיתה
כתי נהלי קולך דהה כנין לזמרה ולאחרמה קלה ולכתר כתיב הקמיכי · לי הכי אמאי
נהלי קולך כיון דכתיב הקמיכי קלה נהלי כנין לסכחה ולזמרה · תא חזי לי ישראל
סרלן לסכחה ולזמרה לקב״ה כדין כתיב הקמיכי מט כנין דישראל לוכון מסכחן
ומזמרן כניכה לקב״ה ועל דא כתיב נהלי קולך וכתיב הקמיכי ליסה כנין דאתיה
מסטרה דנבורה כלה ליה נבור בכחמה והאי ליסה נבורים לתברה חילין ותוקפין ·
עניים עבתות כנין דאתיה לסספלריאה דלה כהר׳ עלה · ודאי ליה לה כהורה לסיהרה
מנרמה ללה מה דיכיב לה מסה · עבתות אילו מקל כפר חד ומריין כיה
כהני מסכני דלסדרן על פתחין דלוהי ולית מאן דיסנח כהו כנין דאתיהן כהי כפר ·
הסוא כפר קלסין הוו בעוכייהו דעמא וכיתייהו ריקניין יתיר מכל עמא בר מה
דיסכין לון כמסכני קלסין דעמא · כנין כך סיהרה לית לה כהורה מנרמה ללה
כשעתא דלתתבר עמה מסה לתכסיר · תא חזי דכתיב ולאכיתר הכהן למר
המלך עבתות לך על סדך כי לים מות לתה · וכי על דזמין ליה לדוכיהו לים מות
לקרי · ללה כנין דהוה מלתר מסכנה סיהרה דאתי עניים עבתות · ותי תימה וכי
התעניית ככל לסר התעבה לכי כניכי כך זכה ללה קטל לה · ללה לכיתר כנין
דהוה מסכנה זכה כיה דוד עד לה סלוק למלכו כד הוה מכמהן ליה שאול והוה לרחוי
כמסכנה לכתר כגוונה דה ולזמנה דשלטה שלמה סיהרה קיימה כהשלמותה והוה
כחדייתה דעתידו דכלה הוה ליה לה זכה כיה לכיתר · ודאי שדה עבתות רזה דמלה
הוה וירמיה דקבי ליה כלה הוה כנין לאחסנה רזה עלאה · תא חזי כד שלטה סיהרה
שדה תבוחים לקרי כד לחיהו כמסכנו שדה עבתות כניכי כך תוסכחתה עביד ליה
עתידו ושלימותה כמה דדוד כל ימוי הסתדל למעבד זמרי לזמרה ולסכחה לתתה
וכד דוד לסתליק סביק לה כשלימו ושלמה נטל ליה כשתר׳ כשלימותה דהה סיהרה
כפקה מסכנו ועילת לעותרה דכתך עיתרה שלטה על כל מלכי הרעה ועל דא לין
כסף כחשב כימי שלמה · הלה כלה דהה דלתתרבי דהה וכהסוא זמנה כתיב ועפרות
זהב לו דהה עפר דלעילה הוה מסתבל כיה שמה וכלסתבלותה דשמה ותוקפי
עתרה עביד ולסנגי דהה · תא חזי מטורי נסירו דתוקפה דשמה תמן עפרה

דלרעה

דארעא ביני טורי כלהו עבדי דהב · ושלמלא חיוון בישן דרביאו תמן בני נשא לא הוו
מסכני בגין דתוקפא דשמשא אסני דהב · בגין כך ביומוי דשלמה אין כסף נחשב
למאומה דהא תוקפא דשמשא אסתכל בעפרא ואסני ליה דהב ועוד דההוא עפרא
סטרא דדינא איהו כד אסתכל ביה שמשא נטל תוקפא ואתרבי דהבא כיון דאסתכל
שלמה בה שבח ואכריז ואמר הכל היה מן העפר וגו׳ · ועל דא שלמה לא אצטריך
לנגנא כדוד אלא שירתא דאיהו רחימי דעותרא דהוא נהירו ורחימו דכל תושבחן
דעלמא ביה הוו תושבחתא דמטרוניתא כד יתבא בכרסייא לקבליה דמלכא קאמר ·
כתיב ויתן המלך שלמה את הכסף ואת הזהב בירושלם כאבנים בגין דכלא הוה דהב
ועפרא אתקשר בשמאלא בסטרא דרחימו כדכתיב שמאלו תחת לראשי ושמשא
אתדבק בהדיה ולא אתעדי מניה · שלמה טעה בהאי דהא חמא דאתקריב סיהרא
בשמשא וימינא מחבק שמשא תחות רישא כיון דאתקריבו דא בדא אמ׳ הא אתקריבו
כחדא · ימינא מה הכא דהא ימינא לאו איהו אלא בגין לקרבא כיון דאתקריבו דא
בדא למאי אצטריך מיד אין הכסף נחשב בימי שלמה · א״ל קב״ה אנת דחית ימינא
חייך אנת תצטרך לחסד בני נשא ולא תשכח מיד סטא שמשא מלקבל סיהרא וסיהר׳
שריא לאתחשכא והוה שלמה מהדר על פתחין ואמ׳ אני קהלת ולא הוה מאן דיעביד
עמיה חסד · מ״ט בגין דדחה ימינא ולא חשיב ליה הה״ד אין כסף נחשב בימי שלמה
למאומה · ועל דא כל מאן דאסני תושבחן לגבי קב״ה אסני שלמא לעילא בגיני כך
הקשיבי ליש · כתיב ליש אובד מבלי טרף וגו׳ ליש היינו ליש כדכתיב חק חקה אובד
כדכתיב ובאו האובדים · מבלי טרף בגין דאיהי תבעה עלה למיהב כדכתיב ותקם
בעוד לילה ותתן טרף לביתה · ובני לביא יתפרדו בגין דכלהו חיילין כד איהי יהיבת
להון טרף כלהו מתחברן כחד וינקין כחד · וכד איהי יתבא מבלי טרף דגרם גלותא
ודאי בני לביא יתפרדו מתפרשן כלהו לכמה סטרין וארחין בגין לאשכחא למעבד
דינא · ועל דא בזמנא דקרבנא אתעביד כלא מתתקנן ומתקרבין כחד׳ כדקאמרן ·
השתא דקרבנא לא אתעביד ודאי בני לביא יתפרדו ובגיני כך לית לן יום דלא
אשתכח ביה דינא דהא לא מתערין עלאין ותתאין בשלימו עלאה כדקאמרן · תא
חזי השתא גלותא דבר נש אתער שלימו לעילא ותתא וברכתא דבריך לקב״ה מברכין
עלאין ותתאין ועל דא בגלותא דישראל מתברכאן עלמין · מאן דמברך ליה לקב״ה
יתברך מאן דלא בריך לקב״ה לא יתברך הה״ד כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו · רב
המנונא סבא כסא דברכתא לא יהיב ליה לבר נש אחרא דבעי לאתנטלא ליה בימינא
ובשמאלא בתרי ידוי ומברך · והא אמרן דבעי לנטלא ליה בימינא ובשמאלא ואע״ג
דכלא שפיר הוא אבל כסא דברכה הכי אצטריך כום ישועות אשא דהא בהאי כום
אתנגידו ברכאן מאינון ישועות דלעילא והוא נטיל לון וכניש לון לגביה ותמן אתנטיר
לון חמרא עלאה ואתכניש בההוא כום ובעינן לברכא ליה בימינא ובשמאלא · וחמרא
דאיהו בהאי כום כניש דיתברכון כחדא ובעינן לברכא פתורא דלא תהא ריקניא
דנהמא וחמרא כלא חד · תא חזי כנסת ישראל כום של ברכה אקרי וכיון דאיהו
כום של ברכה בעינן ימינא ושמאלא ובעי לנטלא ליה וההוא כום אתייהיב בין ימינא

ומשלח ובעי דלתתלון ממרח בנין חמרח דלוריתח דליהוי נפיק מעלמח דלתתי ·
ותח חזי כום של ברכה הכח כהתי לתתלין מלין עלאין הכח דלכן במערתח · הכח
לתתלוהי רזח דרתיכח קדישח כום של ברכה בעי לקבלח ליה כימינח ומשלח דח
נפון ודרוס וכום של ברכה דוסח בעיל ברכה מכוייהו · מלן כום של ברכה דח מטתו
שלמה דבעיבן דלתתייהיב בין נפון לדרוס · ונופח דיתתקן ומצח ביה בההוח כום
לברכח ליה כאדבע ברכאן בנין דכתי׳ תמיד שכי יי׳ לנגדיך כח וגו׳ למתכח ככום של
ברכה רזח דמהימנותח נפון ודרוס ומזרח ומערב הח רתיכח קדישח כדקח חזי
ליה ופתורח בכהמח בנין דיתברכח ההוח לחם דלתתח ויתברך לחם עבי ויהח לחם
פנים והח לוקימנח ויסתכם ככסת יסרחל מתברכח כל׳ סטרי עלמח לעילח ותתח
לעילח בההוח כשמח של ברכה לתתברח דוד מלכח בחכמח ויתברך לתתח דיתברך
פתורח דכר עם לתסתכח ביה מזונח תדיר · קמו כלהו ובעקו ידוי לחמרו בריך
רחמנח דשלבח הכח ושמעכח מלין חלין · כפקו מן מערתח ואזלו כד שלו כמתח
חמו שרטח דכי כסח דמיתו דכפל כיתח עלייהו ויתבו וחמו דקח ספדי לחיכון דמיתו
עם חיכון לרמתי · פתח רבי שמשון ואמר · ויבאו עד גרן האטד · מלן
גרן האטד · חלק הכח לתרמיז שלטנות דמצרי דלתערי · גרן האטד דח ממנח
שולטנח דמצרי דלתערי מקמי שולטנותח דיסרחל דהח חמו כלח מלוכאים כגדיש
בגרן ועל דח ויספדו שם מספד גדול וכבד מאד וגו׳ · על כן קרח שמה אבל מצרים
עד היום הזה דודאי ממצרים הוה חוק הכח לאו דיודאי כיהו אלין בכיין אשר דמיתו
ביה יודאי · ואלין יודאי אלמלא הוו יודאי לח מיתו וכיון דמיתו קדם מכפר חוכייהו ·
אמר רבי שמשון תח חזי דיעקב אשר דנפקת נשמתיה כמצרים לאו כרשותח לחרח
כפקת מת כמה דלתמר דלח הוה מיומח דלתתברי עלמח ערסח שלימתח בההוח
ערסח דיעקב · בשעתח דהוה סליק מעלמח ונשמתיה מיד לתקסר בלתתיה והח
לוקימנח · תח חזי כד הוה עלל יעקב כמערתח כל ריחין דנכתח דעדן לסתכח
כמערתח ומערתח סלקח בהורח ומרגח חד דליק וכד עלל אלו לכהן לגבי דיעקב
למצרים לסתכחח עמיה לסתלק בהורח דמרגח כיון דעלל יעקב כמערתח הדכח
מרגח לתתרייה כדין לסתלוס מערתח מכל מה דלטריך ועד יומי עלמח לח קבילת
מערתח כר כם לחרח ולח יקבל ונשמתין דזכאן לשברן מקמייהו ככי מערתח בנין
דיתערון וחמין זרעא דנשקו בעלמח ויחדו קמי קדם · אמר רבי הכח חכיטח
דיעקב מלי ליהוי של זיל סליל לחסיל · תח חזי כתיב ויגו יוסף אל עבדיו הרופאים
לחכוט אל אבין ויחכטו הרופאים אל ישרחל סלד כשאר בני כשח הוה חכיטח דח :
לו תימח בנין לורחח הוה דעבדו הח כתיב ויחת יוסף כן וגו׳ וייסם כאדין כמצרים
ם׳ לח לאזלו עמיה כארחח דהח תמן לתקכר וכתיב ויחכטו לותו · חלק לורחח
דמלכין ליהוי בנין לקיימח נופייהו חכטי לון כמשח רכות עלאה על כל משחין משרב
בכוסמין ומשלבי ליה נופח יומח כתר יומח בההוח משחח טבח לארבעין יומין דכתיב
ויומלאו לו מ׳ יום כי כן ימלאו ימי החכוטים · כתר דלתתלוס דח קיימח גופח שלים
ומכין חניטין בנין דכל סטוח לרעא דכנען ולרעא דמצרים מכלח גופח ומרקב ליה

לזמן

ס׳ בריתה יף קללת עליה
ויעשו לה חניטה כמוצאי
יף ישראל

לזמן זעיר מכל שאר ארעא ובגין לקיימא גופא עבדי דא ועבדי מכיטא דא מנו
ומברא · מנו דשויין ההוא משחא על טבורא והוא עאל בטבורא לנו ואשתאיב
במעוי וקאים ליה לגופא מנו ומברא לזמנין סגיאין · ויעקב הכי הוה בקיומא דגופא
והכי אצטרך דגופא דא בהאי איהו והוה בקיומא בגופא ונפשא כגוונא דא ליוסף
דאיהו דוגמא דגופא ובקיומא דגופא ונפשא הוא · בקיומא דגופא דכתיב
ויחנטו אותו בקיומא דנפשא דכתיב ויישם בארון במצרים · ותנינן
תרי יודין אמאי אלא יוסף נטר ליה ברית לתתא ונטיר ליה ברית דלעילא ·
אסתליק מעלמא אתשוי בתרי אתר בארון לתתא ובארון לעילא ·
ארון דלעילא מאן איהו אלא כד"א הנה ארון הברית אדון כל
הארץ דארון דלעילא ארון הברית אקרי דהא לא ירית ליה
אלא מאן דנטר ברית ובגין דיוסף נטר ליה לברית אתשוי
בתרי ארוני · ויישם בארון במצרים הכי הוא ודאי
וקרא אוכח רזא אחרא דאע"ג דנפקת נשמתיה
ברשו אחרא אתקשר בשכינתא הה"ד ויישם
בארון לעילא ולתתא בגין דהוה צדיק דכל
צדיק ירית ארעא קדישא עלאה כד"א
ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו
ארץ נצר מטעי מעשה
· ידי להתפאר :
ברוך יי' לעולם אמן ואמן ·

תם ונשלם

תהלה לבורא עולם · ספר בראשית ביום ו' כ' אב שיח לפ"ק ·

ירומון יקומון אמירי אמרי
יגונן יחונן עבדיו ידידיו

ושירי ישורון לקושר קשרים
להשלים מאורים חמשה ספרים

Visto per me fr. Renato da Mod.a 1627

M.T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

B
226.
I.